

Kommunfullmäktige

Plats och tid	Furulundsskolans aula 03:00		
Beslutande ledamöter	Se sid 2 och 3.		
Ej beslutande ersättare	Se sid 2 och 3.		
Övriga närvarande	Se sid 3.		
Justerare	Jan-Åke Persson och Bengt-Åke Karlsson		
Justeringens plats och tid	Sölvesborg, kommunkansliet 2019-12-12		
Underskrifter			
	Sekreterare	 Paragrafer	187-221§
		Monica Andersson	
	Ordförande		
		Arne Bogren	
	Justerare		
		Jan-Åke Persson	Bengt-Åke Karlsson
ANSLAG/BEVIS			
Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.			
Organ	Kommunfullmäktige		
Sammanträdesdatum	2019-12-09		
Datum då anslaget publiceras	2019-12-13	Datum då anslaget avpubliceras	2020-01-03
Förvaringsplats för protokollet	Sölvesborg, kommunkansliet		
Underskrift	 Monica Andersson		

Kommunfullmäktige

NÄRVARO

BESLUTANDE

Faire Baubeck S

/i Johanna Beijer S frånvaro/

Jimmie Åkesson SD

Nina C Sturesson M

Jan-Åke Persson S

/i Heléne Björklund S frånvaro/

Louise Erixon SD

Ayman Fares S

Kith Mårtensson M

Benny Karlsson SD

Elisabeth Jönsson S

/i Alexander Nilsson S frånvaro/

Robert Lindén SD

Ulf Svensson C

Viveka Olofsson S

Niklas Joelsson M

Casper Borgström SD

Willy Söderdahl V

Anders Jönsson SoL

Daniel Berg S

Ingrid Svensson SD

/i Peter Thyrén SD frånvaro/

Robert Manea KD

Maria Lindros S

/i Hillevi Colliander S frånvaro/

Arne Bogren M

Marco Lindekvist SD

Jörgen Englin S

Lars Lamberg L

Alve Olsson S

/i Lena Ottosson S frånvaro/

Paul Andersson M

Daniel Persson SD

/i Harald Olsson SD frånvaro/

Gullvi Nilsson S

/i Christopher Ekenberg S frånvaro/

Jimmy Rask SD

Pär Milton C

Lennart Nilsson M

Ingen ersättare S

/i Nihada Kilim S frånvaro/

André Svensson SD

Roine Olsson S

Rolf Berg SD

Anders Fransson M

Janina Andersson S

Rebecca Wald V

Andrea Axelsson SD

Ingen ersättare S

/i Jens Melander S frånvaro/

Rolf Engström SoL

Bengt-Åke Karlsson M

Tobias Alm SD

Ingen ersättare S

/i Annelie Rosenqvist S frånvaro/

Kommunfullmäktige

Gertrud Kärnerup SD
Tobias Björklund S §§ 212-221
Deborah Lind KD
Mona Frigura M
Ingen ersättare S

/i Christel Henningsson KD frånvaro/

/i Marion Lundh S frånvaro/

ERSÄTTARE

Mats Birgersson M
Diana Sjöström M
Björn Mårtensson M
Susanne Fransson M
Monia Kress SD
Leif-Åke Svensson SD
Mats-Anders Larsen SD
Carsten Johansson SoL
Erik Ohliv V
Ronny Berggren C

ÖVRIGA

Lars Ericsson, kommunchef
Marika Nilsson, kanslichef/kommunjurist
Monica Andersson, kommunsekreterare
Johanna Lilja, sekreterare

Bo-Inge Nilsson, ekonomichef
Anders Wanstadius, samhällsbyggnadschef
Annelie Kjellström, omsorgschef
Martin Åsman, barn- och utbildningschef
Lisa Svanberg, kommunikationschef

Kommunfullmäktige

Ärendelista

§ 187	Sammanträdet öppnande	2019/3	6
§ 188	Kulturpris 2019	2019/286	7
§ 189	Återremiss - Biblioteksplan	2018/305	8 - 24
§ 190	Delårsrapport per den 31 augusti 2019; Sölvesborgs kommun	2019/192	25 - 40
§ 191	Delårsrapport per den 31 augusti 2019; Sölvesborgs kommunkoncern	2019/192	41 - 46
§ 192	Syskonen Balkenhausens samfond 2019	2018/356	47 - 48
§ 193	Kompletteringsbudget 2 2019	2018/85	49 - 83
§ 194	Kommunal proprieborgen till SEVAB	2019/325	84
§ 195	Revidering av Övriga avgifter inom omsorgsnämndens verksamhetsområde, FFS 7.21	2019/311	85 - 87
§ 196	Revidering av Månadsavgifter i särskilda boenden, FFS 7.23	2019/312	88 - 91
§ 197	Revidering av Avgiftskonstruktion, FFS 7.11	2019/313	92 - 99
§ 198	Revidering av Taxa för Räddningstjänsten, FFS 7.32	2019/307	100 - 103
§ 199	Uppräkning av kostnadsfaktorn (K) i Taxor för Miljöförbundet Blekinge Väst, FFS 7.31	2019/304	104
§ 200	Förslag till reviderad taxa inom livsmedelslagstiftningen; Miljöförbundet Blekinge Väst	2019/305	105 - 120
§ 201	Revidering av Taxa för allmänna vatten- och avloppsanläggningen inom Sölvesborgs kommun, FFS 7.4	2019/317	121 - 134
§ 202	Revidering av Renhållningstaxa 2020, FFS 7.5	2019/318	135 - 144
§ 203	Föreskrifter för avfallshantering	2019/251	145 - 173
§ 204	Revidering av Taxa för plats i barnomsorgen, FFS 7.12	2019/288	174 - 179
§ 205	Upphävande av Taxa för provningar i grundskolan, FFS 7.28	2019/314	180 - 182
§ 206	Upphävande av riktlinjer för konstnärlig utsmyckning vid ny-, om- och tillbyggnad av kommunala lokaler	2019/298	183 - 184
§ 207	Förslag till Policy för arbete med nationella minoriteter	2019/319	185 - 188
§ 208	Förslag till styrdokument för kris- och beredskapsarbete 2019-2022	2019/270	189 - 193
§ 209	Projekt: Interkommunal havsplanering i Blekinge	2016/152	194 - 619
§ 210	Ansökan i miljömål - ändring av befintligt tillstånd enligt	2018/213	620

Kommunfullmäktige

miljöbalken för Taggen Vindpark, mål nr M 1242-18

§ 211	Omsorgsavgift 2020, FFS 7.11	2019/310	621 - 622
§ 212	Budget 2020 - Sölvesborgs kommun	2019/187	623 - 703
§ 213	Ekonomisk flerårsplan - Sölvesborgs kommun 2021-2022	2019/344	704 - 706
§ 214	Avsägelse av samtliga politiska uppdrag	2018/236	707
§ 215	Avsägelse som ersättare i Barn- och utbildningsnämnden	2018/236	708
§ 216	Fyllnadsval av ledamot i Barn- och utbildningsnämnden	2018/236	709
§ 217	Fyllnadsval av ersättare i Barn- och utbildningsnämnden	2018/236	710
§ 218	Motion om att tillgängliggöra Sandvikens badplats	2019/308	711 - 712
§ 219	Interpellation angående belysning på cykelväg mellan Norje Havskrog och Byvägen	2019/321	713 - 715
§ 220	Interpellation om vad som görs för att behålla Arbetsförmedlingens kontor i Sölvesborg	2019/362	716 - 718
§ 221	Meddelanden	2019/2	719 - 721

SÖLVESBORGS KOMMUN

Kommunfullmäktige

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2019-12-09

KF § 187

Dnr 2019/3

Sammanträdet öppnande

Ordföranden öppnar sammanträdet, förklarar genom klubbslag att fullmäktige godkänner att mötet kungjorts på rätt sätt, företar upprop, ser till att justeringsmän utses samt sätter ut tid och plats för protokollets justering.

Ärende nr 28 enligt kungörelsen – Fyllnadsval av ersättare i Barn- och utbildningsnämnden utgår.

SÖLVESBORGS KOMMUN

Kommunfullmäktige

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2019-12-09

KF § 188

Dnr 2019/286

Kulturpris 2019

Sölvesborgs kommuns kulturpris 2019 har tilldelats Anders Nilsson

För det omfattande och ideella arbete som du lägger ner på att efterforska och dokumentera Sölvesborgs fartygs- och rederihistoria, och för att du generöst delar med dig av din kunskap genom utställningar, stadsvandringar och föredrag.

Genom utställningen "Damernas Rederi" fick vi en oväntad inblick i Sölvesborgs tidiga 1900-talshistoria med ökande jämlikhet mellan män och kvinnor i näringslivet. Ditt arbete bidrar på ett värdefullt vis till en ökad förståelse av vår historia.

KF § 189

Dnr 2018/305

Återremiss - Biblioteksplan

Det är svensk lag på att kommunerna ska anta en gemensam plan för all sin biblioteksverk-samhet i kommunen. I en biblioteksplan redogör kommunen för sina ambitioner med bibliotekens verksamhet på kort och lite längre sikt. Bibliotekslagen pekar ut de områden där allmänheten har särskild rätt att nås av biblioteksservice. Föreliggande biblioteksplan är en uppdatering av den biblioteksplan som kommunfullmäktige antog för 2015-2018 (antagen 2015-10-19).

Förslaget till biblioteksplan har varit på remiss hos de båda berörda facknämnderna; Barn- och utbildningsnämnden och Fritids- och kulturnämnden, vilka yttrat sig enligt bifogade protokoll.

Beredning

BUN § 67/2019

FKN § 27/2019

KSAU § 178/2019

KS § 157/2019

KF § 169/2019 – Återremiss av ärendet tas upp av kommunfullmäktige den 9 december 2019.

Kanslichef/kommunjurist Marika Nilssons tjänsteskrivelse 2019-11-05.

KS § 176/2019.

Yrkande

Rolf Berg, SD, med instämmande av Jimmy Rask, SD: bifall till kommunstyrelsens förslag.

Willy Söderdahl, V, Roine Olsson, S, Lars Lamberg, L och Ulf Svensson, C: avslag till kommunstyrelsens förslag, bifall till fritids- och kulturnämndens beslut § 27/2019.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på yrkandena och finner att kommunfullmäktige bifaller Rolf Berg, SD, m.fl. yrkande.

SÖLVESBORGS KOMMUN

Kommunfullmäktige

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2019-12-09

BESLUT

Kommunfullmäktige antar föreslagen biblioteksplan att gälla för kommunens biblioteksverksamhet under perioden 2019-2022.

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centern, Liberalerna reserverar sig mot beslutet i ärendet.

Exp.

BUN

FKN

TF Bibliotekschef

Förord

Sölvesborgs biblioteksplan är utformad för att svara upp mot kommunens vision att skapa förutsättningar för en god livskvalité genom engagemang, värme och närhet. I planen lyfter vi fram den biblioteksverksamhet folkbibliotek och skola bedriver idag och de mål vi har för framtiden. Flera av utvecklingsinsatserna från planen 2015-2018 är nu genomförda. Detta är en uppdaterad plan där fokus framför allt ligger på utvecklingsarbete för barn och unga samt digitalisering.

Folkbibliotekens ändamål är enligt bibliotekslagen starkt kopplade till frågor om demokrati och allas lika rätt till bildning. Biblioteken är våra fria och frivilliga bildningsplatser som alla Sveriges invånare har rätt till. Skolbiblioteken är till för att stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur, öka kunskapen kring källkritik och för att tillgodose elevernas behov av media för kunskapsinhämtning.

Men hur ser framtiden ut för våra bibliotek? Vem lånar vilka texter och media om tio år? I en biblioteksplan ska vi ställa oss på ett utkiksberg och skåda 10 år in i framtiden. Vad händer då? Gör vi rätt investeringar i teknik och utbildning? Vad betyder den ökade digitaliseringen för hur vi ska jobba och vad vi ska erbjuda på ett bibliotek för att fortsatt vara en angelägen verksamhet för invånarna?

Biblioteksplanen ska ge de viktigaste svaren på hur vi inriktar vårt arbete, i första hand under åren 2019-2022.

Kith Mårtensson

Ordförande

Barn- och Utbildningsnämnden

Rolf Berg

Ordförande

Fritids- och Kulturnämnden

Detta är en biblioteksplan

Varje kommun ska ha en politiskt antagen plan för den kommunala biblioteksverksamheten (Bibliotekslag, SFS 2013:801). Biblioteksplanen ska peka ut bibliotekens roll i den kommunala verksamheten och uttrycka den politiska organisationens vilja till utveckling inom biblioteksområdet på kortare och längre sikt.

I planen beskrivs översiktligt hur biblioteksverksamheten idag ser ut i Sölvesborgs kommun, vilka samarbeten som finns bakom verksamheten och hur vi vill att verksamheten utvecklas framöver. I den kommunala biblioteksverksamheten ingår såväl folkbiblioteken som skolbiblioteken. Folkbiblioteken ger också särskild service åt andra kommunala verksamheter som t ex äldreomsorgen och har riktad verksamhet för funktionshindrade.

Sölvesborgs kommuns biblioteksplan har utformats med utgångspunkt från kommunens befolkningsmässiga förutsättningar samt styrande dokument som:

- Bibliotekslagen (SFS 2013:801 t.o.m. SFS 2017:768)
- Fritids- och kulturnämndens mål
- Skollagen (SFS 2010:800)
- Lgr 11
- Barn- och utbildningsnämndens mål
- Sölvesborgs kommuns gemensamt antagna visions- och värdegrundsarbete
- Mål och vision för biblioteksverksamheterna i den regionala kulturplanen
- FN:s konvention om barnets rättigheter, den s k barnkonventionen

Under 2018 har Kungliga Biblioteket framlagt förslag till ny nationell biblioteksstrategi:

(<https://www.kb.se/om-oss/nyheter/nyhetsarkiv/2018-05-08-natio-nell-bibli-o-teks-stra-te-gi--ett-forsta-utkast.html>)

Samt ett analyserande underlag till denna; ”Den femte statsmakten: bibliotekens roll för demokrati, utbildning, tillgänglighet och digitalisering”. Här betonas behovet av fri tillgång till relevant och vederhäftig information för det demokratiska samhället. Strategin kommer att påverka utformning av statsbidrag, tillgång till nya verktyg för bibliotekens digitala utveckling och bibliotekens arbetsmetoder.

Förutsättningar och utvecklingsmöjligheter

I Sölvesborgs kommun finns förutom huvudbiblioteket i Sölvesborg, filialer med integrerade folk/skolbibliotek i Hällevik och Mjällby. I Norge finns ett utlämningsställe för media och ett integrerat skolbibliotek som ansvarar för skolans behov av litteratur. I huvudbiblioteket ligger Lärcentrum som erbjuder studieplatser och tentamenslokaler för distansstuderande och inskrivna vid olika läroinstitut. På Bokelundsskolan och Furulundsskolan finns skolbibliotek med särskilt anställd bibliotekspersonal. Övriga skolor i kommunen har skolbibliotek där utsedda lärare getts särskilt ansvar.

Skolbiblioteken ligger under Barn- och utbildningsnämnden samt för gymnasieskolornas del under Sölvesborgs Bromöllas kommunförbund. Samarbete mellan folkbibliotek och skol- respektive gymnasiebibliotek består i att man delar på vissa resurser som datasystem, bokkatalog, lokaler, mediebestånd. Kring detta och kring läsfrämjande åtgärder finns ett sedan länge etablerat samarbete.

Folkbiblioteket har riktad verksamhet mot målgruppen äldre och funktionshindrade, både för enskilda låntagare och i form av mer planerad samverkan med omsorgsinstitutionerna. Biblioteket har kontakt med de olika äldreboendena och aktivitetscenter samt sänder löpande över åberopad litteratur och depositioner. ”Boken- kommer” tjänsten distribueras av anhöriga eller i samverkan med omsorgen genom hemtjänstens personal.

Samarbeten och nätverk

Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg (BiBK), är en aktör inom kultursamverkansmodellen som ska bidra till en dynamisk utveckling av bibliotek, kultur och lärande inom Blekinge och Kronoberg.

Sedan många år har folkbiblioteken i Blekinge och Kronoberg ett organiserat lånesamarbete som samordnas av BiBK. Lånesamarbetet gäller olika typer av media och bygger på ett generöst förhållningssätt. Det finns riktlinjer och rutiner för lån mellan biblioteken. Detta samarbete gäller också folkbiblioteken i Kalmar län och 25 bibliotek binds samman i ett transportsystem med sändningar tre gånger i veckan. BiBK avsätter medel för inköp av kompletterande medier och transporterna mellan biblioteken samt står för samordning och subventionering av vissa datatjänster. Biblioteken samarbetar också för bibliotekswebbar med integrerade bokkataloger. BiBK administrerar en länsgemensam webbsida som underlättar fjärrlån i de två länen.

Det fortsatta utvecklingsarbetet styrs av en styrgrupp bestående av alla bibliotekschefer, arbetet samordnas av BiBK. Fjärrlånesamverkan sker även med hela det svenska biblioteksväsendet.

Folkbibliotek och skolbibliotek

Folkbiblioteken och skolbiblioteken har olika uppdrag men arbetar alla med målgruppen barn- och ungdomar. Folkbiblioteket samverkar med barnhälsovården och specialpedagogerna och gör riktade insatser för att lässtimulera och möta barn och barnfamiljer på deras fritid. Folkbiblioteken är öppna för alla och hör organisatoriskt till Fritids- och kulturnämnden. Skolbiblioteken utför en del av skolans pedagogiska uppdrag och varje skolbibliotek har sin särskilda målgrupp i elever och personal på respektive skola.

Vad är ett skolbibliotek?

Ett skolbibliotek är en pedagogisk funktion, inte enbart det fysiska rummet. Skolbiblioteket har stor betydelse för elevernas lust och förmåga att läsa och lära. Ett välfungerande skolbibliotek

är aldrig ett tyst ställe. Skolbiblioteket ska fungera i ett pedagogiskt sammanhang där biblioteket är integrerat i skolans pedagogiska utvecklingsarbete. Med hjälp av kompetent personal kan skolbiblioteket därför ses som en materiell resurs som är en del av en skolans läromedel och annan utrustning och är därmed viktig för måluppfyllelsen.

Det är viktigt att skolbiblioteket är integrerat i skolans verksamhet, där alla pedagogers arbete stödjer elevernas lärande. Det sker genom att skolbiblioteket erbjuder ett varierat medieutbud, verkar läsfrämjande, källkritiskt och stödjer och utvecklar informationskompetens hos eleverna.

Befolkningsmässiga förutsättningar

I Sölvesborg är biblioteket den enda offentligt drivna och för allmänheten öppna kulturinstitution som finns i kommunen och som är öppen året om. Befolkningsmässigt ligger Sölvesborg med sina ca 17 500 invånare strax under medianen bland svenska kommuner. Kommunen är också förhållandevis liten till sin yta men har relativt hög befolkningstäthet på 94 personer/kvkm. Avståndet för varje kommuninvånare till ett bibliotek är därför relativt litet för att vara en kommun utan större stad. Faktorer som också påverkar folkbibliotekets och skolbibliotekens verksamhet och behov av utveckling, är sådant som befolkningens utbildningsnivå och sysselsättningsgrad. I Sölvesborg har (2017) 24 % av befolkningen eftergymnasial utbildning, en andel som ska jämföras mot riksgenomsnittet för Sveriges kommuner på 35 %. I Blekinge ligger motsvarande snitt på 26,2 %. Den öppna arbetslösheten låg 2017 på 8,5 % mot ett rikssnitt på 7,5 %.

<https://www.ekonomifakta.se/Fakta/Regional-statistik/Din-kommun-i-siffror/?region=1083>

<http://www.scb.se/hitta-statistik/sok/?query=utbildningsniv%C3%A5+kommun&Tab=>

Också antalet förtidspensionärer är högre än rikssnittet (6,3 % mot rikssnitt 5,0). Siffrorna pekar på att det i kommunen finns ett särskilt behov av att sänka trösklarna till fortsatt bildning och utbildning för kommuninvånarna. Sölvesborg ligger med pendlingsavstånd till högskolorna i Kristianstad, Karlskrona och Karlshamn. På längre avstånd ligger universiteten i Växjö och Lund.

Särskilda grupper

Bibliotekslagen säger att alla medborgare har rätt till likvärdig biblioteksservice och pekar därför ut vissa grupper i samhället som särskilt ska beaktas:

- Barn och unga
- Personer med funktionsnedsättning
- Personer med annat modersmål än svenska

Runt de särskilda målgrupperna finns ”kringgrupper” som insatser i en plan kan rikta sig till, som t.ex. föräldrar eller andra vårdnadshavare, pedagoger och fritidspersonal, personal och

kontakter inom SFI (Svenska För Invandrare) föreningar för olika invandrargrupper, omsorgspersonal m.m. m.fl Ytterligare en grupp som ska iakttas i Sölvesborgs biblioteksplan är de personer som söker möjlighet till mer utbildning på högskolenivå.

Barnets rättigheter

Enligt FN's konvention om barnets rättigheter (art. 12,13 och 28) är det en rättighet för alla barn och ungdomar att kunna läsa, förstå och göra sin röst hörd. För att kunna omvandla information till kunskap och bli delaktig i ett demokratiskt samhälle behöver barn och ungdomar vägledning i att källkritiskt söka, välja och värdera information. Högläsning, lässtimulans och många tillfällen att samtala om litteratur bidrar till lusten att läsa och ger läsengagemang. En stark läskultur i skolan stärker elevers språk- och kunskapsutveckling.

Vision och värdegrund

Verksamheten vid folkbiblioteken och skolbiblioteken ska, liksom all annan kommunal verksamhet, bidra till att kommunen når sin vision av att vara en av regionens mest attraktiva kommuner att bo och leva i. I visionen betonas en värdegrund som bygger på engagemang, värme och närhet till medborgarna samt ett bemötande som upplevs som välkomnande av alla.

Skolbiblioteket ska vara en viktig resurs som förmedlar kunskap och bidrar till elevernas lärande – med särskilt fokus på läs- och språkutveckling. Skolbiblioteket ska ge eleverna de färdigheter som behövs för ett livslångt lärande. Utvecklingen av informations- och mediekompetens är en del av detta arbete. Skolbiblioteket är också en viktig del i en långsiktig utbildningsstrategi, för läskunnighet liksom för ekonomisk, social och kulturell utveckling.

Folkbibliotekets mål 2019-2022

Vi vill att folkbiblioteken ska:

(ny ordning på målen)

1. Tillhandahålla ett varierat och aktuellt utbud av media av hög kvalitet
2. **Stimulera till och stödja ett livslångt lärande och underlätta för kommunens invånare att nå högre utbildning**
3. **Väcka läslust och stimulera till vidareläsning**
4. **Vara kommunens centrum för lokalhistoriska studier och forskning**
5. Efterfråga och tillmötesgå kommuninvånarnas behov och önskemål
6. Vara en plats som stimulerar till kreativa möten mellan människor, ~~kulturer och idéer.~~
7. **Aktivt bidra till demokratins och yttrandefrihetens främjande**
8. **Vara jämlikt vad gäller tillgång till media och samhällsinformation för alla**

Fortsatt arbete under planperioden är att folkbibliotekets olika verksamheter samordnas med övriga kulturverksamheter i kommunen samt att folkbibliotekets och skolbibliotekens samarbete stärks. Förstärkt i planen är utvecklingsarbete för digitalisering, barn- och ungas delaktighet i bibliotekets utveckling **samt bibliotekets service till våra äldre invånare.**

Förverkligande och utveckling av mål

Till varje mål finns en beskrivande avsiktsförklaring med hänvisning till lagstiftning och en sammanfattning av hur biblioteken arbetar idag för att uppnå målen. Därefter följer punkter som pekar ut områden som ska utvecklas inom perioden 2019-2022. Planen följs upp via verksamhetsberättelse och vissa angivna nyckeltal.

Mål 1 (kvalité och bredd)

Folkbibliotekets utbud av medier och tjänster ska präglas av kvalitet och allsidighet. En för alla medborgare fri tillgång till information av hög kvalitet och fria mötesplatser är ett fundament för det demokratiska samhället. Biblioteken i Sölvesborg ska erbjuda ett brett utbud av media som motsvarar låntagarnas behov och önskemål samt möjlig gör för var och en att på egen hand bilda sig en informerad uppfattning.

Idag förverkligar vi målet genom att

- ha professionell personal med hög medie- och informationskompetens
- ha ett brett utbud av media som hålls aktuellt genom kontinuerliga inköp och kontinuerlig gallring
- årligen uppdatera vår medieplan för att säkerställa bredd och kvalitet
- vara lyhörda för allmänhetens önskemål och ta ställning till alla inköpsförslag
- beakta demokratiska aspekter i medieurval

Det här vill vi utveckla 2019-2022

- utifrån FNs konvention om barns rättigheter genomlys vår verksamhet i syfte att hitta förbättringsområden för målgruppen barn och unga
- pröva metod för att få mer delaktighet från allmänheten i bibliotekets utbud av medier och tjänster ~~och i detta särskilt söka upp prioriterade grupper som t ex barn och unga och representanter för minoritetsspråken.~~
- öka andelen aktiva låntagare bland kommuninvånarna ~~t ex genom uppsökande verksamhet.~~

Nyckeltal

- andel aktiva låntagare bland kommuninvånarna

Mål nr 2 (livslångt lärande)

Folkbiblioteket ska stimulera till och stödja ett livslångt lärande och underlätta för kommunens invånare att nå högre utbildning. Livslångt lärande handlar om möjligheten till vidareutvecklande studier under hela livet. I bibliotekets uppdrag ingår att vara kommunens lärcentrum som vänder sig till alla vuxenstuderande, med särskild tonvikt på distansstuderande på högskolenivå.

Idag förverkliga vi målet genom att

- erbjuda studieplatser med digital utrustning åt studerande på högskolenivå och andra vuxenutbildningar i bibliotekets lärcentrum
- handleda studenter i sökteknik och källkritik
- erbjuda studievägledning
- erbjuda tentamenslokaler
- via fjärrlånesamarbete i görligaste mån tillhandahålla kurslitteratur

Det här vill vi utveckla 2019-2022

- tillgängliggöra landsbygdsbiblioteken för in- och utlåning och som studierum genom mer-öppna bibliotek
- öka samverkan med folkbildningsverksamheten så att studiecirkelar bedrivs på biblioteken
- se över Lärcentrum så att lokal och utbud av studieplatser motsvarar de behov som finns hos de studerande **och undersöka möjlighet att förlägga viss handledning och kursverksamhet i våra bibliotek**
- ~~I samverkan med integrationssamordnare och Arbetsförmedling undersöka möjlighet att förlägga viss handledning och kursverksamhet för exempelvis nyanlända i våra bibliotek.~~

Nyckeltal

- antal studerande i lärcentrum
- antal genomförda studiecirkelar

Mål nr 3 (läsfrämjande)

Folkbiblioteket ska väcka läslust och stimulera till läsning. Utvecklingen av en god läsförmåga hänger nära samman med lusten att läsa och positiva läsvanor. För barn och unga som växer upp i familjer med liten eller ingen läsvana är de läsupplevelser som kan stimuleras från biblioteken extra viktiga. Biblioteket, barnomsorgen och skolan ska i samverkan svara för språkutvecklande och läsfrämjande insatser för barn och unga (se även under rubriken skolbibliotek).

Folkbiblioteket förverkligar målet med inriktning på barn- och unga genom att:

Skola

- genomföra bokprat **eller andra läsfrämjande insatser** för skolklasser
- bjuda in skola och förskola till studiebesök och visningar av det fysiska och det virtuella biblioteket
- erbjuda skolan och omsorgen rådgivning, lästips, urval av media för temaläsning och utlån av gruppuppsättningar och språkstimulerande material
- informera pedagogisk personal och föräldrar om barnböcker och språkutveckling och inspirera till läsning
- erbjuda anpassade medier för barn med läshandikapp eller andra funktionsnedsättningar
- ~~erbjuda böcker/media på andra språk och samverka med modersmålslära~~
- via läsombud i förskolorna få ut relevant information till pedagogerna och tipsa om bokkassar, temaläsning, nya böcker mm
- samverka med Skolbiblioteksgruppen för en utveckling av skolbiblioteken i kommunen

Familj

- arrangera evenemang för barnfamiljer som exempelvis minibio, teatrar, Baby på bibblan och olika lovarrangemang
- fortsätta utvecklingsarbetet med Språkstegen där vi inom bibliotek, BHV och logopedi samarbetar för att stärka språk och identitet och främja läsning för barn 0 - 3 år.
- även de som fyller 18 år får en inbjudan om en bokgåva i samband med att de uppdaterar sitt lånekort.

Fritid

- ge barn och unga möjlighet att påverka och vara delaktiga i verksamheten, t ex. genom referensgruppen Biblioteksspanarna
- stimulera läsintresset genom t.ex. Sommarboken

Folkbiblioteket förverkligar målet med inriktning på vuxna genom att:

- arrangera litterära program med boktips m.m. för allmänheten och för särskilda målgrupper
- skylta, marknadsföra och tipsa om litteratur på hemsida, sociala medier och i utlåningsappen (Arenan)

Det här vill vi utveckla under perioden 2019-2022

- göra författarbesök till bibliotekets ordinarie programverksamhet
- utveckla konceptet kring barns språkutveckling efter modellen Språksteget i samverkan med Barnhälsovården och förskolan
- föra in programaktiviteter för läs- och skrivfrämjande som en naturlig del i utbudet av lovaktiviteter, exempelvis under kulturläggret.

Nyckeltal

- antal studiebesök
- antal bokprat / antal berörda elever
- antal besökare vid olika evenemang

Mål nr 4 (lokal anknytning)

Folkbiblioteken ska vara kommunens centrum för lokallitteratur, lokalhistoriska studier och forskning. Biblioteket har ett särskilt ansvar för att tillgängliggöra litteratur och forskning med lokal anknytning.

Idag förverkligar vi målet genom att

- samla och tillgängliggöra lokal information, litteratur och kultur på biblioteken
- erbjuda lokalhistoriska arrangemang, som lokalhistoriska bokpresentationer, filmvisningar, utställningar och föredrag

Det här vill vi utveckla under perioden 2019-2022

- digitalisera och tillgängliggöra delar av bibliotekets lokala samlingar på hemsidan
- modernisera Blekingehörnan på huvudbiblioteket
- göra äldre foton och bildmaterial sökbara i en digital samling

Nyckeltal

- antal lokalhistoriska aktiviteter
- antal digitaliserade media ur Blekingesamlingen

Mål nr 5 (medborgarperspektiv)

Folkbiblioteket ska efterfråga och tillmötesgå kommuninvånarnas behov och önskemål. En viktig del av den gemensamma värdegrund som ska finnas i allt arbete och i alla tjänster som utförs i Sölvesborgs kommun, handlar om att vi ska bli medvetna om och ha medborgarens perspektiv i allt vi gör

Idag förverkligar vi målet genom att

- i möjligaste mån följa upp låntagares önskemål om inköp eller fjärrlån
- ge möjlighet åt föreningar och enskilda som vill arrangera föredrag eller liknande i våra lokaler inom personalen arbeta med värdegrundsfrågor för att uppmärksamma
- betydelsen av medborgarperspektiv

Det här vill vi utveckla 2019-2022

- regelbundet marknadsundersöka vilka förväntningar kommuninvånarna har på bibliotekets verksamhet
- införa en tydlig och synlig modell för hur allmänhetens förslag på vårt förbättringsarbete ser ut och följs upp

Nyckeltal

- antal undersökningar av kommuninvånares förväntningar på biblioteksverksamheten

Mål nr 6 (miljö)

Folkbiblioteket ska vara en plats som stimulerar till kreativa möten mellan människor, kulturer och idéer. Biblioteket strävar efter att vara kommunens vardagsrum, en plats för sociala möten och utbyte av tankar och idéer. På biblioteken finns inbjudande miljöer som ger tillfälle för möten efter allas behov – från lugnals-, studie- och arbetsmiljöer till platser för samtal, fika och umgänge.

Idag förverkligar vi målet genom att

- erbjuda generösa öppettider
- erbjuda tillgång till datorer, WiFi, kopiatorer, programvaror och annan digital utrustning
- erbjuda utställningsyta och liten scen för allmänhet som vill genomföra mindre kulturevenemang i biblioteket.
- i samverkan med föreningar, organisationer och andra, erbjuda olika typer av kulturella och litterära arrangemang med aktuella teman för olika målgrupper
- erbjuda kulturföreningar och kulturprojekt att marknadsföra sin verksamhet från biblioteken
- kontinuerligt förnya skyltning, inredning och utbud på huvudbibliotek och i filialer

- i samverkan med Sölvesborgs Släktforskarförening erbjuda handledning i arkiv och släktforskning,

Det här vill vi utveckla 2019-2022

- öka flexibiliteten i hur bibliotekslokalerna kan användas samt tillgängliggöra dem för föreningar/studiecirklar genom mer-öppet.
- öka andelen publika arrangemang på landsbygdsbiblioteken och öka utnyttjandet av filialernas lokaler i samverkan med lokala föreningar
- erbjuda språkcafé och läxhjälp för vuxna

Nyckeltal

- antal arrangemang på huvudbiblioteket respektive mer-öppet bibliotek

Mål nr 7 (demokrati och yttrandefrihet)

Folkbiblioteket ska aktivt bidra till demokratins och yttrandefrihetens främjande.

Bibliotekslagens andra paragraf anger det allmänna biblioteksväsendets ändamål: "Biblioteket i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning."

Folkbiblioteken gör detta genom att fritt tillhandahålla media som möjliggör för alla att bilda och utbilda sig. Därutöver vill vi att folkbiblioteken tar på sig en särskild roll att engagera allmänheten för frågor om demokrati och yttrandefrihet.

Idag förverkligar vi målet genom att

- erbjuda tillgång till fjärrlån för att främja debatt, studier och forskning
- erbjuda och söka samarbeten med föreningar och bildningsförbund för programverksamhet (t ex föredrag eller utställningar) kring frågor om demokrati och yttrandefrihet
- kontinuerligt kompetensutveckla bibliotekets personal i senaste kommunikationsteknik och sociala medier

Det här vill vi utveckla 2019-2022

- insatser för att öka andelen digitalt delaktiga medborgare, t ex genom att erbjuda handledning i grundläggande digitala funktioner
- arbeta fram förslag på hur huvudbiblioteket utvecklas ~~och byggs om till en efterfrågad mötesplats för fler kommuninvånare och fler kulturaktiviteter och som en lättillgänglig plats för medborgardialoger i kommunen.~~
- få fler samarbeten med studieförbund för utställningar, föredrag, debatter och liknande som främjar gemenskap och förståelse ~~som främjar gemenskap, förståelse och integration~~ **för varandras olikheter**

Nyckeltal

- antal arrangemang eller andra insatser kring temat demokrati och yttrandefrihet
- antal arrangemang kring digitala medier
- antal arrangemang i samverkan med kulturföreningar och bildningsförbund

Mål 8 (bibliotek för alla)

Folkbiblioteket ska vara jämlikt vad gäller tillgång till media och samhällsinformation för alla. Biblioteket värnar om allas rätt till information när man behöver den, där man behöver den och på ett sätt som man kan ta till sig. Det är bibliotekens grundläggande uppdrag att erbjuda olika typer av media såsom lättläst litteratur, böcker med extra stor stil, talböcker, litteratur på andra språk samt personlig handledning och rådgivning.

Idag förverkliga vi målet genom att:

- erbjuda tillgängliga och trygga biblioteksmiljöer
- via filialbibliotek erbjuda närhet till bibliotekets tjänster
- tillhandahålla e-tjänster (hantera lån, söka litteratur, tidningsdatabaser, erbjuda e-böcker och fil m m.m.) via hemsida och app
- erbjuda anpassad teknik och personlig service för personer med funktionshinder och särskilda behov, exempelvis talböcker
- tillhandahålla litteratur i form av depositioner på kommunens och landstingets boenden och institutioner samt erbjuda s.k. boken-kommer-service via hemtjänsten och anhöriga
- samverka med läsombud, biblioteksvolontärer och andra för att marknadsföra tillgången till olika läshjälpmedel och läsfrämjande arbete
- erbjuda utlån av media på samtliga nationella minoritetsspråk och andra efterfrågade ~~främmande~~ språk samt medier anpassade för olika typer för funktionshinder, olika åldrar, kunskapsnivåer och intresse
- köpa in böcker på två parallella språk för ~~målgruppen barn och unga~~ **i syfte att tillgängliggöra svensk litteratur för både barn och vuxna med annat modersmål än svenska**
- se till att personalen fortlöpande deltar i utbildningar och nätverk för kompetensutveckling på området

Det här vill vi utveckla 2019-2022

- öppna upp ”mer-öppna” bibliotek i Mjällby och Hällevik
- utveckla läskraftprojekt för demenspatienter i samverkan med omsorgsförvaltningen
- ta fram rutin för att kommunicera boken-kommer- och talboksinformation till nyanställda i hemtjänst och på våra äldreboenden
- införa Talboken kommer, en service för talboksläsare som får boken nedladdad av biblioteket direkt i sin taltidningsläsare
- ~~Starta upp fokusgrupper med hemspråkslärare kring medieförsörjning, lässtimulans och aktivitetssamordning för barn och unga.~~

Nyckeltal

- ~~antal olika språk som lånats~~
- antal nya parallellspråkliga titlar
- antal talböcker som lånats
- antal genomförda utbuds- och marknadsföringsaktiviteter för prioriterade grupper

Skolbiblioteken

Styrdokument

Skollagen

I skollagen 2 kap. 36 § (2010:800) står att alla elever ska ha tillgång till ett skolbibliotek. Det gäller elever i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan samt gymnasiesärskolan. Skolbiblioteket ska vara lättillgängligt och fungera som en reell materiell resurs för att eleverna ska nå undervisningsmålen.

Läroplanen (Lgr11):

”Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att skolbiblioteket används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens.”

”Skolans arbetsmiljö ska utformas så att eleverna får tillgång till handledning, läromedel av god kvalitet och annat stöd för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, t.ex. bibliotek, datorer och andra hjälpmedel.”

“Alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd, och samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.

Mål med skolbiblioteken 2019-2022

1. Varje enskilt skolbibliotek ska pedagogiskt interagera med övrig skolverksamhet. Verksamheten ska koncentreras kring lässtimulans och medie- och informationskunnighet (MIK)

- *Med lässtimulans menas att elever ska erbjudas tillgång till och guidning om skönlitteratur och andra texter för olika syften. Bibliotekspersonal ska inspirera till läsning och man bör främja ett kulturellt och estetiskt arbetssätt i skolan.*
- *MIK med källkritik och informationssökning ger eleven förutsättning att i ett demokratiskt samhälle utöva både sina rättigheter och skyldigheter. Eleven ska erbjudas handledning och undervisning i källkritiskt förhållningssätt och källkritiska strategier. Elever ska också erbjudas handledning och undervisning om informationssökning i olika sorters medier vilket ger eleven en förståelse för sina*

ämnen, formulera frågeställningar, välja källor, bearbeta information och presentera denna

- 2. Skolbiblioteken ska vara attraktiva och tillgängliga mötesplatser för eleverna och funktionellt utformade för sitt pedagogiska uppdrag.*
- 3. Verksamheten ska ha en likvärdighet för alla barn i kommunen, oavsett ålder, kön, funktionalitet och etnicitet. Det ska inte heller spela någon roll vilken skola du går på.*
- 4. Eleverna ska ha inflytande över mediebestånden, skolbibliotekens utformning och verksamhet.*
- 5. Skolbiblioteken ska erbjuda ett aktuellt och varierat mediebestånd anpassat efter alla elevers behov. I beståndet ska ingå böcker, informationsteknik och andra medier. Skolbiblioteket ska hålla sig uppdaterat gällande medieområdet.*
- 6. På skolbiblioteken ska finnas litteratur på ~~alla elevers modersmål~~ **andra språk än svenska**.*

Skolbiblioteken utvecklingsområden under 2019- 2022

- *Alla skolor ska ha personal som är ansvarig för skolbibliotek. Om skolbiblioteket sköts av en lärare ska läraren få avsatt tid, istället för ordinarie undervisningstid, för arbetet med skolbiblioteket*
- *Personal i samtliga skolbibliotek ska i första hand vara utbildade bibliotekarier. I den mån detta inte finns tillgängligt ska personal med adekvat kompetens för verksamheten erbjudas handledning av utbildad bibliotekarie, för att stärkas i sina roller och för att lyckas med sina uppdrag*
- *Skolbiblioteken ska vara öppna under hela skoldagen. Personalen finns tillgänglig regelbundet för att upprätta ordning i biblioteket, sköta utlåning, återlämning och nyinköp, driva projekt med lärare, hålla sig uppdaterad med digitala verktyg, samarbeta med andra skolor m.m*
- *Medieanslaget ska baseras på antalet elever och vara lika stort per elev på alla skolor och fördelningen av lässtimulans vara likvärdig. Medieanslaget används för inköp av såväl litteratur som tidningar på varje skolenhet*
- *Ett program för den pedagogiska verksamheten i skolbiblioteken för årskurs F-9, ska utarbetas och sedan gälla för hela kommunen och tillfogas biblioteksplanen. Personalen på varje skolbibliotek och skola utarbetar därefter en mer detaljerad pedagogisk verksamhet, som passar just denna skolform, detta stadium och de lokala förutsättningar som finns här*
- *Genom klassråd, elevråd och skolbiblioteksråd får elever påverka skolbibliotekens utveckling*
- *Elever ska få stöd i hur man hanterar inläsningstjänst. Stöd ska erbjudas i användandet av alternativa verktyg t.ex. talsyntes och olika program för rättstavning och uppläsning, mp3-spelare och för uppspelning av talböcker*
-

Utvärdering och uppföljning av skolbiblioteksplan

Verksamheten vid skolbiblioteken

Under fyra möten/år ska personal som arbetar med skolbiblioteken mötas för att uppmärksamma skolbibliotekens mål och verka för att skolbiblioteksplanen följs. Två av dessa möten ska användas för att utvärdera och planera angelägenheter för skolbiblioteken i verksamheterna. Verksamheternas likvärdighet ska diskuteras och utvärderas av gruppen. Då ska olika projekt och teman presenteras. På mötena ska också utbildning, handledning och stöttning kring verksamheterna och dess utveckling vara stående punkter.

Källförteckning

FN:s barnkonvention

Skollagen, 2 kap. 36 §

Unescos folkbiblioteks- och skolbiblioteksmanifest s 13

<http://u4614432.fsdata.se/wp-content/uploads/2013/09/Unescos-folkbiblioteks-och-skolbiblioteksmanifest.pdf>

Skolinspektionens rapport (2018)

www.skolinspektionen.se/sv/Beslut-och-rapporter/Publikationer/Granskningsrapport/Kvalitetsgranskning/skolbiblioteket-som-pedagogisk-resurs/

SÖLVESBORGS KOMMUN

Kommunfullmäktige

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2019-12-09

KF § 190

Dnr 2019/192

Delårsrapport per den 31 augusti 2019; Sölvesborgs kommun

Ekonomikontoret har sammanställt förslag till delårsrapport för Sölvesborgs kommun för perioden januari till augusti 2019 inklusive bokslutsprognos för helåret 2019, se bilaga

Delårsrapporten visar ett resultat för perioden på 30 mkr och ett prognostiserat årsresultat med 22 mkr.

Beredning

Ekonomikontorets delårsrapport.

KSAU § 194/2019.

KS § 177/2019.

BESLUT

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna delårsrapport per den 31 augusti 2019 inklusive boksluts prognos 2019 för Sölvesborgs kommun.

Exp.

Ekonomikontoret

Nämnder

Förvaltningar

DELÅRSRAPPORT

JANUARI – AUGUSTI 2019

OCH

BOKSLUTSPROGNOS 2019

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

BAKGRUND OCH FÖRUTSÄTTNINGAR

Enligt lagstiftning som reglerar kommunernas ekonomi och redovisning, ska kommunerna under året presentera och behandla minst en delårsrapport. Denna får omfatta en period om 4 till 8 månader. Sölvesborgs kommun har valt att behandla 2 delårsrapporter per år, en per den 30 april och en per 31 augusti varje år.

Denna rapport omfattar 2019 års åtta första månader och kompletteras av en rapport som avser kommunens sammanställda redovisning dvs kommunkoncernen.

Skatteintäkter och generella statsbidrag har beräknats efter SKL:s augusti prognos.

SAMMANFATTNING

Kommunen visar ett positivt resultat om 30 mkr för perioden januari till och med augusti 2019.

I jämförelse med föregående års delårsresultat är det 3 mkr bättre (27 mkr).

Helårsprognosen visar ett positivt resultat om 22 mkr, vilket är 14 mkr bättre än budgeterat.

Budgetavvikelsen förklaras främst av att samtliga nämnder prognostiserar en positiv budgetavvikelse om knappt 12 mkr. Även dom finansiella delarna har en positiv budgetavvikelse.

Det är en god likviditet även om det skett en mindre minskning om 2 mkr under perioden. Minskningen beror på att kortfristiga fordringar har ökat och skulderna minskat. Samtidigt är investeringsnivån fortfarande är låg i förhållandevis till budgeten, vilket har gjort att minskningen av likviditeten inte blivit så stor.

RESULTAT

Per 31 augusti

Kostnader och intäkter har i allt väsentligt periodiserats och gett ett resultat för den gångna perioden på ca 30 mkr. Det är ca 3 mkr bättre än föregående år

Verksamhetens nettokostnader om 649 mkr, motsvarar knappt 65 % av årsbudgeten. Nettokostnaderna har ökat med 4 tkr jämfört med 2018 varav intäkterna har ökat med ca 4 mkr. Verksamhetens kostnader har vuxit med 8 mkr, som främst avser löneökningar.

Skatteintäkter och generella statsbidrag har under motsvarande period ökat med 7 mkr.

Finansnetto är på ungefär samma nivå som 2018

Driftsredovisning

Att jämföra verksamhetens nettokostnader med riktvärdet, 2/3 av budget, är en trubbig metod för att dra slutsatser avseende prognosen för året. Kommunens olika verksamheter genererar inte kostnader och intäkter i en jämn ström under året. Vissa verksamheter är speciellt kostnadskrävande under sommaren medan andra gör av med mest pengar under höst och vinter. Likaledes kan inte jämförelse med föregående år alltid göras utan ibland måste man ta hänsyn till sällankommande förhållanden som exempelvis olika projekt mm.

De största budgetavvikelserna per 31 augusti finns inom samhällsbyggnadsförvaltningen där medel inom periodiskt underhåll för två hissar tas upp som en komponentinvestering istället.

Det finns även stora positiva budgetavvikelser inom barn- och utbildningsförvaltningen som kan härledas till volymminskningar inom institutionsvård barn/unga samt förskola.

Omsorgsförvaltningen har negativ budgetavvikelse per 31 augusti som till stora delar beror på att sommaren är kostnadskrävande och följer inte en rak budgetfördelning.

Prognos per 31/12

Årets resultat prognostiseras till 22 mkr, vilket innebär att ekonomin är i balans. Resultatet i prognosen ligger på en bättre nivå än vad som budgeterats. Verksamheternas nettokostnader ligger på ungefär samma nivå som budget.

Verksamheternas nettokostnader antas uppgå till drygt 98 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag vid årsskiftet.

Prognosen bygger på nämndernas och enheternas egna bedömningar av utfallet för år 2019 och framför allt på den senaste skatteprognosen.

Driftsredovisning

Nämndernas verksamheter prognostiserar ett totalt överskott om knappt 12 mkr. Samtliga förvaltningar visar en positiv budgetavvikelse eller en ekonomi i balans i förhållande till den budgetram man blivit tilldelad. Däremot finns det variationer inom varje förvaltning.

Barn- och utbildningsnämnden prognostiserar en budgetavvikelse om ca 5 mkr där ca 2 mkr återfinns inom individ och familjeomsorgen pga färre institutionsplaceringar och lägre kostnader för ekonomiskt bistånd.

Inom barnomsorg och skola är prognosen 3 mkr där pedagogisk omsorg och förskola visar stora positiva avvikelser pga lägre volymer och vakanta tjänster medan det finns negativa avvikelser inom skolan pga utökade kostnader för elever i annan kommun samt utökade personalkostnader inom ledning, lärare och resurser.

Omsorgsnämnden visar totalt en positiv prognos om ca 1 mkr men inom hemtjänsten finns det en negativ avvikelse om ca -3,7 mkr. Det finns många mindre omfattande ärenden där kringtiden är större än brukartiden.

Inom nämnden finns det även positiva avvikelser och då främst inom myndighet och kontroll där hemtjänstens resurspott pga av färre beviljade timmar.

Finansieringen antas ge en positiv budgetavvikelse om 5 mkr, där lägre räntekostnader är den största avvikelsen.

Övriga gemensamma delar visar också en positiv avvikelse där lönepotten prognostiseras om 1,2 mkr och arbetsgivaravgifterna om ca 1 mkr.

I resultatet ingår ett bidrag till Sölvesborgs Energi AB för industrireningsverken i Nordersund om totalt 5,8 mkr. Det ingår även en kostnad för Simhallen i Valjeviken om 0,8 mkr. Besluten kommer beaktas i KB2.

Kassaflöde o finansiering

Per 31 augusti

Kassalikviditeten är god och uppgick till 89 mkr vid utgången av augusti månad.

Under perioden har kassaflödet minskat med 2 mkr.

Minskningen beror på att fordringarna har ökat samtidigt som skulderna har minskat.

Att kassalikviditeten fortfarande är hög återfinns inom investeringsverksamheten. Både att investeringstakten släpar efter samt det finns försäljningsinkomster som inte har varit budgeterade.

Prognos per 31/12

I prognosen för 2019 antas det att de likvida medlen skall minska med totalt 30 mkr.

Prognosen bygger på antagandet att investeringstakten kommer öka under årets sista månader och totalt landa på 85 mkr, vilket ändå är 46 mkr lägre än budgeterat. Kortfristiga fordringar och skulder skall ligga på samma nivå som utgången av 2018.

I september amorteras ett lån om 20 mkr och utifrån dagsläget så behövs ingen ny upptagning av lånen förrän nästkommande år.

Under dessa förutsättningar så skulle dom likvida medlen uppgå till 61 mkr.

Ekonomisk ställning

Det egna kapital har för perioden ökat med ca 30 mkr vilket ger en soliditet på 67 % per 31 augusti 2019.

Soliditeten är högre än 31 augusti 2018 (66 %) samt vid bokslutet 2018 (65 %).

Anläggningskapitalet uppgår till 639 mkr vilket är en ökning med 40 mkr jämfört med augusti 2018. Detta beror delvis på att vi har lägre lån jämfört med föregående period samt att anläggningstillgångarna, och då främst skolfastigheterna, har ökat.

Rörelsekapitalet uppgår till -15 mkr.

Att rörelsekapitalet är negativt innebär att omsättningstillgångarna inte överstiger kortfristiga skulderna.

Man bör ta hänsyn till att ca 30 mkr av dom 192 mkr i kortfristiga skulder avser den så kallade "flyktigpotten" och skall inte betalas tillbaka till Migrationsverket.

Likvida medlen har sedan årsskiftet minskat med 2 mkr och uppgår den 31 augusti till 89 mkr.

Investeringar

Av de 131 mkr som finns budgeterade för 2019 så har endast 35 mkr förbrukats under perioden vilket motsvarar endast ca 27 %.

Av det budgeterade anslaget avser 48 mkr överföring av pågående projekt från 2018.

Prognosen är att ca 85 mkr av de 131 mkr i investeringsbudgeten kommer att utnyttjas under året.

Den enskilt största investeringen är om- och tillbyggnad av Falkviksskolan om 38 mkr, där utgiften uppgår till 21 mkr till och med augusti. Första etappen av investeringen är slutförd och från läsårsstarten började eleverna i den nya byggnaden. Etapp2 innefattar en större renovering av den gamla byggnaden. Hela projektet förväntas bli klart innan sommaren 2020 och den totala utgiften beräknas landa på ca 78 mkr.

Fram till augusti så har endast mindre investeringsprojekt slutförts. Övriga projekt är fortfarande pågående eller inte påbörjats.

Ställda panter

Efter andra kvartalet presenteras inte någon avstämning av posterna under ställda panter och ansvarsförbindelser. Detta sker endast vid balanstillfället den 31 december.

Finansiella mål

De finansiella målen avser perioden 2019-2022. Följande mål gäller tom 2022:

- Det samlade resultatet under perioden skall, när kommunallagens balanskrav tillgodosetts, utgöra minst 50 mkr.
- Investeringsnivån under perioden skall inte vara högre än avskrivningarna och driftöverskott, när investeringar i nya bostadsområden undantagits.
- Soliditeten ska 2022 vara på minst samma nivå som 2018 (65 %).

Kommunens prognostiserade resultat är positivt och uppgår till 21 mkr efter balanskravjusteringar. Det indikerar att

resultatet går i rätt riktning mot att tillgodose målet om minst 50 mkr under mandatperioden.

Men man skall ta i beaktning att konjunkturen i samhället är på väg mot en inbromsning som kan ge utmaningar åren framöver.

Balanskravsutredning

	2019 prognos
Årets resultat	22,6
Reavinst/förlust*	-1,8
Årets resultat efter balanskravjustering	20,8
Medel till resultat-utjämningsreserv	0,0
Medel ur resultat-utjämningsreserv	0,0
Balanskravsresultat	20,8

Det är svårt att göra en avstämning avseende investeringsnivån så här tidigt in i perioden, när många av investeringarna eftersläpar och är pågående projekt från 2018. Men utifrån prognosen för första året uppnås inte målet.

	2019 prognos
Årets resultat	22,6
Avskrivningar	33,9
<i>Summa</i>	<i>56,5</i>
Investering exkl exploatering	73,4

Soliditeten uppgår till minst samma nivå som 2018 när man tittar på det prognostiserade resultatet 2019.

	2018 bokslut	2019 prognos
Soliditet	64,8 %	65,7 %

SJUKFRÅNVARO

Den totala sjukfrånvaron för tillsvidare- och visstidsanställda har fortsatt minska i jämförelse med motsvarande period för 2018 respektive 2017.

Sjukfrånvaron för årets två första tertial uppgår till 6,6 %.

Det är främst långtidssjuka som påverkat att sjukfrånvaron har minskat.

Sjukfrånvaro Period: jan-juli	2017	2018	2019
Totalt	7,6 %	7,1 %	6,6 %
<i>varav per förvaltning</i>			
<i>Barn- o utbildning</i>	5,6 %	6,2 %	5,5 %
<i>Kommunledning</i>	7,0 %	3,5 %	4,0 %
<i>Omsorgen</i>	10,2 %	8,7 %	8,3 %
<i>Samhällsbyggnad</i>	1,9 %	3,7 %	2,2 %
 Kvinnor	8,5 %	7,8 %	7,1 %
Män	2,4 %	3,2 %	3,8 %
 < = 29 år	4,7 %	5,4 %	5,1 %
30-49 år	7,2 %	6,4 %	5,6 %
> = 50-år	8,9 %	8,4 %	8,0 %
 > 60 dagar	54,6 %	44,2 %	42,0 %

FINANSIELLA MÅTT/NYCKELTAL

För att något spegla kommunens ekonomiska utveckling på kort sikt, presenteras här några vanliga finansiella mått/nyckeltal som bygger på delårsresultatet per 31 augusti och prognosen för hela år 2019.

	Bokslut 2018	Augusti 2019	Prognos 2019
Nettokostnad av skatt o statsbidrag (%)	98 %	96 %	98 %
Resultat (mkr)	20 mkr	30 mkr	22 mkr
Likviditet (mkr)	91 mkr	89 mkr	61 mkr
Soliditet (%)	65 %	66 %	67 %

VERKSAMHETSKOMMENTARER

Nedan lämnas nämndernas egna kommentarer avseende delårsrapporten.

Barn- och utbildningsnämnden

Skola och barnomsorg

Helårsprognosen visar en positiv avvikelse i driftsbudgeten vid årets slut om 3 000 tkr. (2018: + 3 541 tkr, 2017: + 908 tkr; 2016: + 3 671 tkr).

Positiva avvikelser bedöms finnas vid årets slut inom i huvudsak förskolan (ca + 5 000 tkr), särskilt stöd barnomsorgen (+ 570 tkr), pedagogisk omsorg (+ 1 000 tkr) samt fritidshem (+ 700 tkr). Den positiva prognosen för förskolan beror på lägre personalkostnader än beräknat samt ett överskott på avgiftskontrollen och interkommunala ersättningar. En bidragande orsak till de positiva överskottet för pedagogisk omsorg och fritidshem är lägre personalkostnader beroende av vakanta tjänster.

De större negativa avvikelserna vid årets slut utgörs av grundskola (- 2 400 tkr), särskilt stöd grundskola (- 860 tkr), gymnasiesärskola (- 140 tkr), Barn o utbildningskontoret (- 405 tkr) samt modersmål (- 440 tkr).

Avvikelsen i grundskolan kan härledas till en utökning på ledningsgruppen rektorer/förskolechefer samt tjänster utöver ram på ett par enheter, vilket gör att personalkostnaderna visar på en negativ avvikelse. Utöver detta har de interkommunala kostnaderna ökat samtidigt som statsbidrag avseende bland annat språkstöd och elevhälsa har minskat. Hyran av Gula Huset i Mjällby sades upp redan inför läsårsstart hösten 2018, men enligt beslut i kommunens ledningsgrupp ska hyreskostnaden belasta BUN under 2019, vilken saknar täckning i budget.

Särskilt stöd inom grundskolan uppvisar en negativ årsavvikelse på grund av att fler stödresurser används än vad som tilldelats i budget. Avvikelsen för gymnasiesärskola avser ökade interkommunala kostnader under hösten 2019 pga. fler elever i andra kommuner. Verksamheten modersmål visar en negativ avvikelse beroende av fler utlagda tjänster än vad som inryms i budget samt en besparing som verksamhet fick i budget 2019 vilken inte fullt kunnat effektueras.

Individ- och familjeomsorgen

Individ- och familjeomsorgen bedöms kunna uppvisa en ekonomi vid årets slut med en positiv avvikelse om ca + 2 010 tkr. (2018: + 6 663 tkr; 2017: - 657 tkr; 2016: - 11 077 tkr).

De positiva avvikelserna utgörs av institutionsvård barn o unga (+ 1 600 tkr), barn o ungdomsvård (+ 400 tkr), Ekonomisk bistånd (+ 600 tkr) samt gemensam administration, (+ 300 tkr). Överskottet beror på färre antalet placerade barn samt statsbidrag för att finansiera tjänster i verksamheten.

De negativa avvikelserna utgörs av institutionsvården för vuxna (- 300 tkr), samt familjehemsvård barn och ungdom (- 350 tkr). Detta beror på ett ökat antal placeringar i relation till vad som budgeterats samt köp av kvalificerade familjehem.

Fritids- och kulturnämnden

Fritids och kulturnämndens prognos pekar på ett resultat i balans, d.v.s ett plus/minus noll resultat.

De underskott som prognostiseras inom några verksamheter bedöms än så länge kunna kompenseras inom nämndens ram efter vissa justeringar.

Flera av nämndens verksamheter är kopplade till sommarens verksamheter och de är under slutsummering. Stadsfestivalen gör ett litet underskott på grund av ny organisation, utveckling av festivalen och oförutsedda kostnader. Det finns en liten prognosavvikelse mellan stöd till allmän fritidsverksamhet och stöd till speciell fritidsverksamhet. De medel som är budgeterade för lönebidrag ser ut att minska men däremot ökar behovet av medel för lokalbidrag.

Omsorgsnämnden

Årsprognosen för Omsorgsnämnden visar på ett överskott på 1 082 tkr.

Omsorgsnämnden har fått cirka 1,1 mkr i nationella stimulansmedel.

Verksamheter med största avvikelser är:

Myndighet o Kontroll

Myndighet och kontroll beräknar ett totalt överskott på 8 088 tkr för 2019.

Resurspotten för hemtjänsten visar ett överskott på 6 000 tkr, pga. färre beviljade timmar. Institutionsplaceringar visar ett underskott på -700 tkr. Prognosen är osäker eftersom det är svårt att förutse behovet av placeringar. LSS personlig assistans samt sjuklönekostnader för privata utförare visar ett minus tillsammans om -250 tkr.

Medel för vakanssatt enhet på Svalan ger ett överskott om 778 tkr. Avgiftsintäkterna för HSL (hälso- och sjukvård) visar ett överskott i årsprognosen på 250 tkr.

Hemtjänst

Hemtjänsten beräknar ett totalt underskott på -3 715 tkr. Det stora underskottet ligger på hemtjänstgrupperna. Delar av administrationen gör ett överskott, delvis på grund av vakant enhetschefstjänst i början av året samt en reducering i slutet av 2018.

Målsättningen för brukartiden är 67 % och genomsnittsutfall för januari till augusti är 62 %. Det pågår ständigt arbete för att förbättra brukartiden. Detta genom att optimera scheman utifrån brukarbehov, snabba omställningar när brukartimmarna förändras på enheterna samt en snäv och effektiv planering. Många mindre omfattande ärenden genererar mer kringtid än brukartid. Många inställda besök med kort varsel försvårar omställning av medarbetare. Vi saknar budgeterade medel för ledsagning och avlösarservice vilket beräknas till totalt -700 tkr.

Bemanningen gör ett underskott på -180 tkr på grund av utökning av vikarieexpeditionen som inte är budgeterad. Ett beslut har tagits i omsorgens ledningsgrupp att göra denna utökning för att förbättra arbetsmiljön för enhetscheferna ute i verksamheterna. Denna utökning har gett god effekt och bland annat minskat antalet avslag.

HSL och särskilt boende

Särskilda boendena samt HSL beräknas en negativ årsavvikelse om -3 340 tkr där generella bidragande anledningar är ökade personalkostnader på Slottsgården, Falkalyckan och Svalan.

Svalan och Falkalyckan hade underskott i början av året, vilket fortfarande belastar årsprognosen och har inte kunnat förbättras under året. Ängsgården och Utsikten har gjort större möbelinköp vilket inte kunnat rymmas inom budgeten.

Administrationskostnader beräknas bidra med minus -775 tkr till underskottet, då 1,75 omsorgsadministratörer anställts utan finansiering i budget. Detta på grund av ohållbar arbetsbelastning hos enhetscheferna och administratörerna.

Sjuksköterskeorganisationen saknar finansiering i budget för en årsarbetare, dvs. en inrättad tjänst utan budgetmedel, vilket bidrar med -312 tkr negativt till helårsavvikelsen. Det saknas också

budgettäckning för åtta semesterdagar (budget för 20 dagar) när det gäller sjuksköterskorna, vilket t.o.m. augusti månad kostat 708 tkr. När det gäller rehaborganisationen är prognosen att personalbudget kommer hålla men att medicintekniska produkter kommer att ge ett årsunderskott på -500 tkr.

Totala underskottet för särskilt boende och HSL hade beräknats ännu högre om inte åtgärder av växelvårdsenheten Pilen på Gerbogården genomförts med flytt av verksamheten till Utsikten 191001. Detta beräknas bidra positivt med 900 tkr i överskott 2019.

Funktionshinder

Funktionshinderverksamhetens avvikelse på helår visar ett underskott på - 1 049 tkr. Bokdungen har utökat med 0,75 årsarbetare för att klara verksamheten, beräknat underskott - 350 tkr. Delar av detta klaras för tillfället med en lägre bemanning på andra boenden så totalt på boendena beräknas ett överskott på 40 tkr. Dagcenterresors årsprognos visar - 600 tkr. Fr.o.m. maj månad kör verksamheten några resor själva för att minska kostnaderna och fr.o.m. 191101 kommer dessa transporter köras i egen regi, vilket är medräknat i prognosen.

Personlig assistans visar totalt ett minusresultat på 1 700 tkr per sista december. Det är främst den statliga assistentersättningen som visar en negativ avvikelse på -1 200 tkr. Stödpatrullen läggs ner 191001 vilket minskar underskottet något. Nytt assistansärende startar fr.o.m. 191001. 12 medarbetare har rekryterats till detta ärende, beräknad kostnad cirka -300 tkr. De kommer att börja att arbeta två veckor innan för att starta upp ärendet bland annat med introduktion samt utbildning. Brukarens bostad kommer behöva anpassas utifrån arbetsmiljöskäl, vilket också kommer att kosta budgetmedel.

Kommunstyrelsen

Kommunledningsförvaltningen

Kommunledningsförvaltningen (KLF) antas att vid årsskiftet visa en positiv avvikelse i driftsbudgeten med ca 2,1 mkr.

Det bedömda överskottet inom KLF beror på att alla förvaltningens delar visar positiva prognoser.

Kommunkansliet visar en större positiv avvikelse om 0,7 mkr där största delen av avvikelserna ligger lägre kostnad för intern ränta.

Även personalkontor/arbetsmarknadsenhet visar en större positiv avvikelse om 0,6 mkr på grund av handledarbidraget för extratjänsterna inom arbetsmarknadsenheten.

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Totalt förväntas förvaltningen visa en positiv avvikelse om 1,5 mkr

Stadsarkitektavdelningen förväntas ha en ekonomi i balans.

Tekniska avdelningen prognostiserar ett överskott om 0,2 mkr på grund av uteblivna kapitalkostnader då investeringar eftersläpar.

Fastighetsavdelningen förväntas göra ett överskott på 1,3 mkr som till största delen beror på att medel inom periodiskt underhåll för två hissar tas upp som en investering istället. Resterande överskott beror på lägre kostnader för internräntor, då vissa investeringar är försenade.

Ekonomikontoret september 2019

Bo-Inge Nilsson

Helena Thagesson

KOMMUNENS RESULTATRÄKNING

Belopp i tkr

	Not	Budget 2019 exkl KB2	Delårsbokslut 2019-08-31	Delårsbokslut 2018-08-31	Prognos 2019
Verksamhetens intäkter	1	164 227	146 560	142 572	203 022
Verksamhetens kostnader	1	-1 133 332	-775 430	-767 971	-1 165 982
Avskrivningar	2	-33 904	-20 430	-19 512	-33 904
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		-1 003 009	-649 300	-644 912	-996 864
Skatteintäkter	3	792 661	527 188	522 595	791 179
Generella statsbidrag	3	217 273	147 638	145 440	221 060
VERKSAMHETENS RESULTAT		6 925	25 526	23 123	15 375
Finansiella intäkter	4	5 940	5 384	5 290	7 610
Finansiella kostnader	4	-4 717	-529	-865	-1 217
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		8 148	30 380	27 548	21 768
Extra ordinära poster (netto)		0	0	0	0
ÅRETS/PERIODENS RESULTAT		8 148	30 380	27 548	21 768

DRIFTSREDOVISNING PER NÄMND

Belopp i tkr

	Budget 2019 exkl KB2	Utfall 2019-08-31	Prognos 2019	Avvikelse Budget/Prognos
KF, revision, överförmynd m fl	-5 292	-3 766	-5 062	230
Kommunstyrelsen	-92 942	-53 041	-89 264	3 678
Sölvesborg Bromölla kommunalförbund	-86 412	-57 612	-86 412	0
Räddningsförbundet Västra Blekinge	-2 585	-1 696	-2 614	-29
Miljöförbundet	-13 340	-8 913	-13 298	42
Fritids o Kulturnämnd	-43 843	-29 704	-43 843	0
Byggnadsnämnd	-613	-351	-613	0
Barn- o utbildningsnämnd	-398 358	-254 554	-393 348	5 010
Omsorgsnämnd	-355 072	-239 488	-353 990	1 082
Finansiering o gemensamt	1 006 603	679 505	1 016 812	10 209
<i>Bidrag SEVAB, Industrireningsverk Nordersund *</i>			-5 800	-5 800
<i>Simhall Valjeviken, hösten 2019*</i>			-800	-800
ÅRETS/PERIODENS RESULTAT	8 147	30 380	21 768	13 621

* Redan fattade beslut som budgetjusteras i KB2

INVESTERINGSREDOVISNING

Belopp i tkr

	Budget 2019 exkl KB2	Utfall 2019-08-31	Prognos 2019	Avvikelse Budget/Prognos
Teknikavdelning	14 836	753	8 382	6 454
Teknikavdelning/Park	3 381	300	2 809	572
Exploatering	33 051	5 335	11 834	21 217
Stadsarkitektavdelningen	718	0	5	713
Fastighetsavdelningen	66 636	26 443	51 967	14 669
Fritid o Kulturförvaltningen	645	128	645	0
Kommunledningsförvaltningen	1 240	28	1 240	0
Barn- och utbildningsförvaltningen	6 223	1 952	6 223	0
Omsorgsförvaltningen	4 450	564	2 187	2 263
TOTALT	131 180	35 503	85 292	45 888

KOMMUNENS KASSAFLÖDE

Belopp i tkr

	Not	Budget 2019 exkl KB2	Delårsbokslut 2019-08-31	Delårsbokslut 2018-08-31	Prognos 2019
Budget inkl kompletteringsbudget					
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		8 148	30 380	27 548	21 768
Justering för av- och nedskrivningar	2	33 904	20 755	19 512	34 229
Justering för realisationsvinster	5		-1 788	-910	-1 788
Justering för övrigt ej likviditetspåverkande poster		0			
MEDEL FRÅN VERKSAMHETEN FÖRE FÖRÄNDRING AV RÖRELSKAPITAL		42 052	49 348	46 151	57 210
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar			-12 201	-6 381	0
Minskningar av avsättningar, pension					0
Ökning/minskning av förråd			0	0	0
Minskning/ökning av kortfristiga skulder			-24 585	16 838	0
MEDEL FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		42 052	12 562	56 608	54 210
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-131 180	-35 743	-24 696	-85 532
Investeringsbidrag			240	0	240
Försäljning av materiella anläggningstillgångar			20 476	12 520	20 476
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar					
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar				50	
MEDEL INVESTERINGS VERKSAMHETEN		-131 180	-15 027	-12 125	-64 816
FINANSIERINGSVERKSAMHET					
Nyupptagna lån		60 000	0	0	0
Amortering av skuld			0	-20 000	-20 000
Upplösning del av avsättning					0
Minskning av långfristiga fordringar					0
MEDEL FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		60 000	0	-20 000	-20 000
ÅRETS KASSAFLÖDE		-29 128	-2 466	24 484	-30 607
Likvida medel vid årets början		91 488	91 488	85 275	91 488
Likvida medel vid periodens slut		62 360	89 022	109 759	60 882

KOMMUNENS BALANSRÄKNING

Belopp i tkr

	Not	Delårsbokslut 2019-08-31	Delårsbokslut 2018-08-31	Bokslut 2018	Prognos 2019
TILLGÅNGAR		-			
Byggnader och mark		492 402	475 757	496 768	518 561
Maskiner och inventarier		23 493	21 093	23 068	33 650
SUMMA MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		515 895	496 850	519 836	552 211
Värdepapper, andelar o bostadsrätter		63 000	62 958	63 000	63 000
Andra långfristiga fordringar	6	166 000	166 000	166 000	166 000
SUMMA FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		229 000	228 958	229 000	229 000
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		744 895	725 808	748 836	781 211
Förråd	7	111	112	111	111
Kortfristiga fordringar		88 044	77 136	75 842	75 842
Kassa och bank		89 022	109 759	91 488	60 882
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		177 177	187 007	167 442	136 835
SUMMA TILLGÅNGAR		922 072	912 815	916 278	918 046
EGET KAPITAL OCH SKULDER					
Årets resultat		30 380	27 548	20 095	21 768
Resultatutjämningsreserv		32 800	25 800	32 800	32 800
Övrigt eget kapital		561 308	548 213	541 213	561 308
SUMMA EGET KAPITAL		624 488	601 561	594 108	615 876
Pensioner och liknande förpliktelser	8	5 773	6 204	5 773	5 773
SUMMA AVSÄTTNINGAR		5 773	6 204	5 773	5 773
Långfristiga lån	9	100 030	120 029	100 030	80 030
SUMMA LÅNGFRISTIGA SKULDER		100 030	120 029	100 030	80 030
Kortfristiga skulder		191 782	185 020	216 368	216 368
SUMMA KORTFRISTIGA SKULDER		191 782	185 020	216 368	216 368
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		922 072	912 815	916 278	918 046

NOTER**1. Verksamhetens intäkter och kostnader**

Kostnader och intäkter har periodiserats utifrån ett väsentlighetsperspektiv och reducerats med interna intäkter och kostnader.

Verksamhetens intäkter

	2019-08-31	2018-08-31
Barnomsorgsavgifter	9 025,5	8 734,7
Äldreomsorgsavgift	4 460,4	4 629,5
Övriga avgifter	7 191,2	6 809,5
Hyror	21 408,7	21 838,6
Bidrag	82 327,9	82 053,9
Försäljning av verksamhet	9 822,0	8 081,8
Reavinster	2 846,4	909,9
Försäljning övrigt	9 358,4	9 343,2
Övriga intäkter	119,6	170,5
Summa	146 560,1	142 571,6

Verksamhetens kostnader

	2019-08-31	2018-08-31
Löner	362 078,2	349 930,8
Sociala avgift	119 933,7	117 341,9
Pensionskostnader	31 175,3	30 377,0
Material o förbrukningsartiklar	19 883,9	20 433,0
Hyror	23 948,2	23 365,9
Bidrag	18 834,2	20 177,1
Köp av verksamhet	94 699,4	102 267,5
Köp av städ	9 935,7	9 731,9
Köp av kost	23 128,4	21 987,1
Entreprenader o konsulter	28 595,9	28 769,3
Energi o drivmedel	12 847,3	12 052,9
Teleavgifter	2 083,8	1 972,2
Transporter	6 969,4	6 509,0
Reaförluster	1 058,8	0,0
Nedskrivning på anläggningstillgång	325,2	0,0
Övriga kostnader	19 932,7	23 054,5
Summa	775 430,1	767 970,1

2. Avskrivningar och nedskrivningar

Avskrivningar enligt plan på anskaffningsvärdet har skett. Avskrivning påbörjas månaden efter kostnaden har aktiverats, dvs när investering tas i bruk.

	2019-08-31	2018-08-31
Avskrivning	20 430,1	19 512,3
Nedskrivning	325,2	0,0
Summa	20 755,3	19 512,3

3. Skatteintäkter o Generella statsbidrag

Beloppen baseras på den senaste prognosen från SKL i augusti 2019.

4. Finansiella intäkter o kostnader

Ränta på lån till Kommunföretag AB har budgeterats med 2,5 mkr och har periodiserats med 2/3-delar. Räntan fastställs av Kommunstyrelsen i samband med året bokslut.

5. Realisationsvinster

	2019-08-31	2018-08-31
Realisationsvinst	2 846,4	909,9
Realisationsförlust	-1 058,8	0,0
Summa	1 787,6	909,9

6. Långfristiga fordringar

Består av koncerninterna fordringar.

7. Förråd

Har inte inventerats i samband med delårsrapporten, vilket innebär att eventuella förändringar inte har påverkat periodens resultat.

8. Pensionsavsättningen

Ingen ny uppräknings av pensionsavsättningarna har gjorts per den 31 augusti. Löpande under året återfinns denna skuld bland kortfristiga skulder.

9. Långfristiga skulder

Hela låneskulden redovisas som långfristig skuld

Ställda panter o ansvarsförbindelser

Inga uppdateringar av ställda panter och ansvarsförbindelser har gjorts per den 31 augusti. Pensionsåtagande var vid årsskiftet 277 mkr o borgensåtagande 796 mkr.

Redovisningsprinciper

Redovisningsprinciper är till största delen desamma som vid upprättande av årsredovisning. Avvikande är att löpande under året redovisas förändringarna avseende pensionsavsättningar som kortfristig skuld.

Bland gällande redovisningsprinciper kan nämnas:

Kundfordringar äldre än 180 dagar tas inte upp som tillgång.

Avskrivningar sker från och med månaden efter en investering tagits i bruk. Inventarier avskrivs normalt på 3 – 10 års tid, byggnader och anläggningar på mellan 20 och 50 år. Komponentavskrivning används på anläggningstillgångar.

Avsteg görs från redovisningsrekommendationerna avseende så kallade byggbonusen. Av bidrag för 2017 och 2018 har ca 2,5 mkr respektive 1,7 mkr överförts till 2019. I övrigt så har övriga inkomster och utgifter gjord enligt god redovisningssed.

SÖLVESBORGS KOMMUN

Kommunfullmäktige

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2019-12-09

KF § 191

Dnr 2019/192

Delårsrapport per den 31 augusti 2019; Sölvesborgs kommunkoncern

Ekonomikontoret har sammanställt delårsrapport 2 för perioden januari – augusti 2019 för Sölvesborgs Kommunkoncern, bilaga.

Delårsrapport 2 för kommunkoncernen visa per den 31 augusti ett resultat på 39,1 mkr.

Beredning

Ekonomichef Bo-Inge Nilsson bilaga.

KSAU § 195/2019.

KS § 178/2019.

BESLUT

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna delårsrapport per den 31 augusti 2019 för Sölvesborgs Kommunkoncern.

Exp.

Ekonomichef Bo-Inge Nilsson

Sölvesborgs kommunkoncern

S Ö L V E S B O R G S
K O M M U N K O N C E R N

DELÅRSRAPPORT

JANUARI – AUGUSTI 2019

Sölvesborgs
kommun

KOMMUNKONCERNEN

Sammanfattning

Med kommunkoncernen avses kommunen, de helägda aktiebolagen Sölvesborgs Kommunföretag AB, Sölvesborgs Energi (SEVAB) och Sölvesborgshem AB. Av kommunens kommunalförbund räknas Sölvesborgs och Bromöllas kommunalförbund (SBKF), in i redovisningen. I redovisningshänseende antas att 50 procent av ovanstående förbund tillhöra Sölvesborg.

Kommunkoncernens utfall, efter årets åtta första månader, visar ett resultat på 39 mkr, att jämföra med kommunens eget resultat, för samma period, som är 30 mkr.

Kommunen har även andelar i Miljöförbundet Blekinge Väst, Räddningstjänsten västra Blekinge och Cura Individutveckling. Dessa förbund prognostiserar följande helårsresultat:

Miljö	0,3 mkr
Räddning	-0,6 mkr
CURA	+0 mkr

Redovisningsprinciper

I årets delårsrapport har samma principer för redovisningen använts som vid föregående delårsrapport och bokslut.

Resultaträkningen

Kostnader och intäkter har i allt väsentligt periodiserats. De affärer som bokförts mellan företagen, SBKF och kommunen ("koncerninterna") har eliminerats för att få fram en redovisning som enbart innehåller, för kommunkoncernen, externa poster.

Året resultat per 31 augusti om 39 mkr är på ungefär samma resultat som motsvarande period föregående år.

Kassaflödet

Likvida medel har under året ökat med 37 mkr. Förändringen av nyupptagna lån uppgår till 80 mkr och amorteringar om ca 15 tkr. Båda posterna återfinns hos Sölvesborgs Energi.

Koncernens nettoinvesteringar uppgår till 108 mkr vilket är en hög nivå i jämförelsen med avskrivningarna som under samma period är 56 mkr. Nivåerna är dom samma som vid delårsbokslutet 2018.

Balansräkningen

Det egna kapitalet i koncernen har sedan årsskiftet ökat med 37 mkr och uppgår till 616 mkr.

Likvida medel uppgår till 105 mkr, vilket är en ökning sedan bokslut för 2018 om 37 mkr.

Kommunkoncernens soliditet uppgår till ca 32 % vilket är bättre än vid årsskiftet då det låg på 31%.

Koncernens totala långfristiga låneskuld uppgick den 31 augusti till 1 009 mkr, vilket är 69 mkr mer än vid bokslutet för 2018.

Bolagen resultat och verksamhet

Bolagen redovisar egna resultat som totalt är något lägre än föregående års delårsresultat. Resultaten enligt bolagens egna resultaträkningar innan bokslutsdispositioner o skatt uppgår till följande:

SEVAB	6,0 mkr (6,3)
Sölvesborgshem	10,4 mkr (13,4)

Bolagen har under 2019 bedrivit verksamhet i samma omfattning som tidigare år.

SBKF visar ett eget delårsresultat på -2,4 mkr (-3,5 mkr), varav Sölvesborgs kommun tar upp hälften i den sammanställda redovisningen.

RESULTATRÄKNING - KOMMUNKONCERNEN

Belopp i mkr

	Delårsbokslut 2019-08-31	Delårsbokslut 2018-08-31	Bokslut 2018
Verksamhetens intäkter	318,9	312,0	473,8
Verksamhetens kostnader	-895,8	-883,5	-1 342,6
Avskrivningar	-51,4	-48,5	-85,5
Nedskrivning	-4,6	-4,4	
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-633,0	-624,4	-954,3
Skatteintäkter	527,2	522,6	782,5
Generella statsbidrag	147,6	145,4	218,8
VERKSAMHETENS RESULTAT	41,8	43,6	47,0
Finansiella intäkter	2,0	2,2	3,8
Finansiella kostnader	-4,8	-6,0	-7,9
RESULTAT FÖRE EXTRA ORDINÄRA POSTER	39,1	39,8	42,9
EXTRA ORDINÄRA POSTER	0,0	0,0	-4,5
PERIODENS RESULTAT	39,1	39,8	38,4

Delårsrapport 2/2019 – Kommunkoncernen

KOMMUNKONCERNENS KASSAFLÖDE

Belopp i mkr

Budget inkl kompletteringsbudget	Delårsbokslut 2019-08-31	Delårsbokslut 2018-08-31	Bokslut 2018
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat	39,1	39,8	38,4
Justering för av- och nedskrivningar	56,1	52,9	90,0
Justering för realisationsvinster	-1,8	-0,9	-2,4
Justering för övrigt ej likviditetspåverkande poster	-1,9	1,9	1,0
MEDEL FRÅN VERKSAMHETEN FÖRE FÖRÄNDRING AV RÖRELSKAPITAL	91,6	93,7	127,0
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	3,9	-4,2	-22,4
Ökning/minskning av förråd	0,2	-0,1	-0,2
Minskning/ökning av kortfristiga skulder	-42,9	0,5	48,7
MEDEL FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	52,7	89,9	153,2
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-107,7	-101,0	-188,5
Investeringsbidrag	0,2	0,0	1,2
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	20,5	12,5	17,4
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	0,0		-4,6
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,1	0,4
MEDEL INVESTERINGS VERKSAMHETEN	-86,9	-88,4	-174,0
FINANSIERINGSVERKSAMHET			
Nyupptagna lån	80,0	115,0	240,0
Amortering av skuld	-15,0	-80,0	-240,2
Upplösning del av avsättning	2,6		-3,3
Ökning/Minskning av långfristiga skulder	3,6	0,3	3,6
MEDEL FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN	71,2	35,3	0,1
ÅRETS KASSAFLÖDE	37,0	36,7	-20,7
Likvida medel vid årets början	68,4	89,1	89,1
Likvida medel vid periodens slut	105,4	125,8	68,4

Delårsrapport 2/2019 – Kommunkoncernen

BALANSRÄKNING - KOMMUNKONCERNEN

Belopp i mkr

	Delårsbokslut 2019-08-31	Delårsbokslut 2018-08-31	Bokslut 2018
TILLGÅNGAR	-		
Byggnader och mark	1 075,6	978,6	1 084,4
Maskiner och inventarier	528,3	481,8	510,8
Pågående nyanläggningar	56,7	112,4	33,0
SUMMA MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	1 660,7	1 572,8	1 628,1
Värdepapper, andelar o bostadsrätter	19,0	19,0	19,0
Andra långfristiga fordringar	2,9	0,7	2,9
SUMMA FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	22,0	19,7	22,0
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	1 682,6	1 592,4	1 650,1
Förråd	3,1	3,1	3,3
Kortfristiga fordringar	128,1	127,3	132,0
Kassa och bank	105,4	125,8	68,3
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	236,6	256,2	203,6
SUMMA TILLGÅNGAR	1 919,3	1 848,7	1 853,7
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Årets resultat	39,1	39,8	38,4
Resultatutjämningsreserv	32,8	25,8	32,8
Övrigt eget kapital	543,8	514,4	507,4
SUMMA EGET KAPITAL	615,8	580,0	578,5
Pensioner och liknande förpliktelser	5,8	6,2	5,8
Uppskjuten skatt	33,7	29,4	31,1
Andra avsättningar			
SUMMA AVSÄTTNINGAR	39,4	35,6	36,8
Långfristiga lån	1 009,0	981,4	940,4
SUMMA LÅNGFRISTIGA SKULDER	1 009,0	981,4	940,4
Kortfristiga skulder	255,1	251,6	297,9
SUMMA KORTFRISTIGA SKULDER	255,1	251,6	297,9
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	1 919,3	1 848,7	1 853,7

KF § 192

Dnr 2018/356

Syskonen Balkenhausens samfond 2019

Av årsberättelsen framgår att det belopp som är tillgängligt för beslut om anslag under 2019 är 461 338, 47 kronor. Samfondens avkastning ska enligt fondbestämmelserna användas till nyttigt, förskönande eller välgörande ändamål inom före detta Sölvesborgs stad.

125 000 kronor till Fastighetsföreningen Sölvesborg till anläggande av trapphiss och handikapptoilet i Slottsrestaurangen.

73 000 kronor och 44 000 kronor till Sölvesborgs Musikkår till stolar och bord samt en ytterdörr till Musicum.

20 000 kronor till Västra Blekinge Vykortsklubb för utgivande av bok.

148 000 kronor till Sölvesborgs Handelsförening för belysning och utsmyckning av staden.

44 000 kronor till Sölvesborgs IK för kringutrustning.

7 000 kronor till Föreningen Falkahagens Sjöbodar för belysning mm i anslutning till sjöbodar och båtplatser.

Vid styrelsens fördelning av bidrag för år 2020 skall, utöver sedvanligt beräkande utdelningsbara medel, även fördelning kunna ske av de bidrag som lämnats tidigare år och som inte senast 2020-09-30 ha förbrukats. Kan bidragsmottagaren via offerter, beställningserkännanden och liknande handlingar styrka att den ej förbrukade bidragsdelen kommer att förbrukas under perioden 2020-10-01 till 2020-12-31 så skall bidragsdelen anses som förbrukad.

Beredning

Stiftelsen Syskonen Balkenhausens samfonds protokoll 2019-11-13.

BESLUT

Medel om sammanlagt 461 000 kronor anvisas ur syskonen Balkenhausens samfond.

Exp.

Kommunkansliet

Ekonomikontoret

Kommunikationskontoret

SÖLVESBORGS KOMMUN

Kommunfullmäktige

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2019-12-09

Fastighetsföreningen Sölvesborg
Sölvesborgs Musikkår
Vykortsklubb
Sölvesborgs Handelsförening
Sölvesborgs IK
Föreningen Falkahagens Sjöbodan

KF § 193

Dnr 2018/85

Kompletteringsbudget 2 2019

Ekonomikontoret har sammanställt kompletteringsbudget 2/2019 per den 1 september 2019. Till kompletteringsbudgeten har fogats ny resultat- och kassaflödesbudget. Nytt resultat efter förslag till kompletteringsbudget 2 blir 1 502 tkr.

Beredning

Ekonomikontorets kompletteringsbudget 2 2019.

KSAU § 196/2019.

KS § 179/2019.

BESLUT

Kommunfullmäktige godkänner förslag till kompletteringsbudget 2 2019.

Exp.

Ekonomikontoret

Nämnder och styrelser

Förvaltningar

SÖLVESBORGS KOMMUN

KOMPLETTERINGS- BUDGET

2:2019

Ks 2019-11-12

SÖLVESBORGS
KOMMUN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sidan

DRIFTBUDGET

Resultatbudget	1
Kassaflödesbudget	2
Sammandrag driftbudget	3
Sammandrag investeringsbudget	6

BILAGOR

KS	12
BN	20
FKN	22
BUN	24
ON	25
Finans	28

SÖLVESBORGS KOMMUN

Ekonomikontoret

2019-10-01

RESULTATBUDGET

Belopp i tkr

	Budget 2019	KB 1 2019	KB 2 2018
Verksamhetens intäkter	161 818	164 267	167 976
Verksamhetens kostnader	-1 130 476	-1 133 449	-1 143 804
Avskrivningar	-33 822	-33 904	-33 904
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-1 002 480	-1 003 086	-1 009 732
Skatteintäkter	793 454	793 454	792 661
Generella statsbidrag	216 481	216 481	217 273
Finansiella intäkter	5 900	5 900	5 900
Finansiella kostnader	-4 600	-4 600	-4 600
RESULTAT FÖRE EXTRAORINÄRA- POSTER	8 754	8 148	1 502
Extraordinära poster			
ÅRETS RESULTAT	8 754	8 148	1 502

SÖLVESBORGS KOMMUN

Ekonomikontoret

2019-10-01

KASSAFLÖDE

Belopp i tkr

	Budget 2019	KB 1 2019	KB 2 2019
LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat	8 754	8 148	1 502
Justering för av- och nedskrivningar	33 822	33 904	33 904
Justering för realisationsvinster			
Justering ej likviditetspåverkande poster			
MEDEL FRÅN VERKSAMHETEN FÖRE FÖRÄNDRING AV RÖRELSEKAPITAL	42 576	42 052	35 406
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar		0	
Minskning av avsättningar, pension		0	
Ökning/minskning av förråd			
Minskning/ökning av kortfristiga skulder		0	
MEDEL FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	42 576	42 052	35 406
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-97 846	-131 180	-131 780
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	0	
MEDEL INVESTERINGSVERKSAMHETEN	-97 846	-131 180	-131 780
FINANSIERINGSVERKSAMHET			
Nyupptagna lån	60 000	60 000	60 000
Amortering av skuld		0	
MEDEL FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN	60 000	60 000	60 000
ÅRETS KASSAFLÖDE	4 730	-29 128	-36 374
Likvida medel vid årets början	91 488	91 488	91 488
Likvida medel vid årets slut	96 218	62 360	55 114

RESULTATPÅVERKANDE

		KB 2 intäkter	KB 2 kostnader
	Total		
	Intäkter	0	0
	kostnader	0	6 646
	Nettokostnader	0	6 646
20	<i>Miljö- och byggnämnd</i>		
	<i>Nettokostnader</i>	0	46
106	Byggnadsnämnd		
	Intäkter		
	Kostnader		46
30	<i>Fritids- och kulturnämnd</i>		
	<i>Nettokostnader</i>	0	800
348	Simhall Valjeviken		
	Kostnader		800
99	<i>Finansiering</i>		
	<i>Nettokostnader</i>	0	5 800
865	VA-försörjning		
	Intäkter		
	Kostnader		5 800

OMFÖRINGAR MELLAN VERKSAMHETER

		KB 2 intäkter	KB 2 kostnader
	Total		
	Intäkter	4 306	0
	kostnader	0	4 306
	Nettokostnader	4 306	4 306
11	<i>Kommunstyrelsen</i>		
	<i>Nettokostnader</i>	<i>610</i>	<i>1 010</i>
141	Kommunkansliet		
	Intäkter		
	Kostnader		400
923	Fastighetsförsörjning		
	Intäkter	610	
	Kostnader		610
18	<i>KS Sölvesborg Bromölla kommunalförbund</i>		
	<i>Nettokostnader</i>	<i>0</i>	<i>2 191</i>
451	Gymnasieutbildning		
	Kostnader		2 191
50	<i>Omsorgsnämnd</i>		
	<i>Nettokostnader</i>	<i>755</i>	<i>755</i>
511	Särskilt boende		
	Intäkter	378	
	Kostnader		487
515	Hemtjänst		
	Kostnader		-141
517	Korttidsboende		
	Kostnader		10
518	HSL-verksamheten		
	Kostnader		14
522	Psykiskt funktionshindrade		
	Kostnader		2

SÖLVESBORGS KOMMUN Kompletteringsbudget 2 2019

plus = ökade budgetbelopp

minus = minskade budgetbelopp

OMFÖRINGAR MELLAN VERKSAMHETER

		KB 1 intäkter	KB 1 kostnader
540	Personlig assistans LSS/SFB		
	Intäkter	308	
	Kostnader		308
541	Gruppbostäder LSS		
	Intäkter	70	
	Kostnader		75
99	<i>Finansiering</i>		
	<i>Nettokostnader</i>	2 941	350
215	Bredbandsutbyggnad		
	Kostnader		350
981	Po-kostnader mm		
	Intäkter	2 941	

SÖLVESBORGS KOMMUN

KOMPLETTERINGS- BUDGET

INVESTERING

2:2019

Ks 2019-11-12

SÖLVESBORGS
KOMMUN

	Budget 2019	Pågående från 2018	KB 1 2019	KB 2 2019	Summa 2019
Total					
Inkomster					
Utgifter	-97 846	-48 404	15 070	-600	-131 780
Nettoutgifter	-97 846	-48 404	15 070	-600	-131 780
 11 Kommunstyrelsen					
Utgifter	-42 450	-32 094	13 970	-850	-61 424
1011 Kommunkansli					
38040 Markinköp Sölve	-500				-500
38050 Markköp Sölve södra			-3 550		-3 550
38233 Fastighetsb Svarta Hejan		-150			-150
38261 Miljö unders Kv Finland		-75			-75
38300 Inköp av tomtmark	-500		302		-198
38320 Markköp Hällev Stiby		-30			-30
38323 Fastighetb Stiby 3:2	-300	-169			-469
38343 Fastighetsbildning Ljungaviken etapp 2		-318			-318
38348 Anslutningsavg Ljungaviken		-239			-239
38360 Återköp av tomt skönabäck			-378		-378
Summa Utgifter	-1 300	-981	-3 626	0	-5 907
 1013 Tillväxt och utveckling					
31472 Anpassning hemsidan		-152			-152
31474 E-tjänster	-300	-600			-900
31475 Grafisk profil		-188			-188
Summa Utgifter	-300	-940	0	0	-1 240
 3011 Teknikavdelning					
32022 Mätinstrument		-400			-400
32311 Sydostleden, cykelprojekt		-74			-74
32408 GC anslutning resecenter	-1 000				-1 000
32409 Tillgänglighetsåtgärder i centrum		-714			-714
32412 Utv. Av Mjällby centrum, pendlartrafik		-123			-123
32413 Tillgänglighetsåtg hållplatser		-188			-188
32414 Tillgänglighets gatumiljö	-200	-359			-559
32416 Förstudie Mjällby centrum		408			408
32417 Trafiksäkerhetsåtgärder	-600				-600
32418 Parkering Bredgatan		-178			-178
32421 Gång och cykelvägar		-173			-173
32423 Skyltar för cyklister		100			100
32451 Laddingsstolpar elbilar	-100	-44			-144
32462 Byte till ledarmatur	-500				-500
32463 Gatubelysning EU direktiv		-1 157	500		-657
32464 Miljöbelysning Södergatan		-186			-186
32465 Tändrelä till gatubelysning	-100	-173			-273
32466 Byte av belysningsstolpar	-200	-582			-782
32467 Utv Mjällby centrum, belysning cykelväg	-500				-500

	Budget 2019	Pågående från 2018	KB 1 2019	KB 2 2019	Summa 2019
32482 Utredning torg, strandpromenad		-110			-110
32483 Kajstabilisering		-1 889			-1 889
32484 Miljösanering deponi		-672			-672
32488 Gång-och cykelbro		-990			-990
32510 Utmärkningsmaterial		-181	100		-81
32520 Lätt lastbil utbyte	-450				-450
32528 Gräsklippare utbyte	-350				-350
32534 Utv Mjällby centrum, omb park/lekplats	-1 500	-1 000			-2 500
32635 Getabjär nytt avlopp	-600	-350			-950
38024 Gatuutb. Nogersunds industriområde		-1 469	1 000		-469
38034 Gatuutb Kämpaslätten	-9 500	-37	5 000		-4 537
38040 Markinköp Sölve		-1 968			-1 968
38044 Gatuutbyggnad Sölve	-6 000	-5 253			-11 253
38091 Rep av kaj Nogersund		-3 498			-3 498
38092 Rep av slip Nogersund		-584	400		-184
38234 Gatuutb Svarta Hejan		-605			-605
38242 Plan Nogersund			-200		-200
38284 Gatuutbyggnad Vitaha	-1 000		1 000		0
38302 Planl. Hällevik Stiby 28		-68			-68
38304 Gatuutb Hällevik Stiby 28:1	-1 000	-300	1 300		0
38324 Gatuutbyggnad Hällevik Stiby 3:2	-6 000	-3 350	8 800		-550
38344 Gatuutb. Ljungaviken	-8 000	-1 565	3 000	250	-6 315
38346 Ljungaviken Park		-44			-44
38354 Gatuutbyggnad Mjällby 10:4				-450	-450
Summa Utgifter	-37 600	-27 776	20 900	-200	-44 676

3012 STARK

34012 Renovering Markgatan		-218			-218
34043 Om/tillbyggnad Bossabo		-500			-500
38052 Planläggning Sölve			-150		-150
38222 Plan Hydrotomten	-100		-100		-200
38262 Planläggning kv Finland		-29			-29
38272 Plan Tredenborgs omr		-200			-200
38282 Planläggning Vitahallsslätten		-200			-200
38322 Planläggning Stiby 3:2		-106			-106
38342 Planläggning Ljungaviken etapp 3				-250	-250
Summa Utgifter	-100	-1 253	-250	-250	-1 853

3016 Fastighetsavdelning

32422 Cykelställ 3 st		-200			-200
32700 Förstärkning Rakel			-100		-100
33415 Belysning Strandvallen			-600	500	-100
33416 Wifi Strandvallen				-900	-900
34427 Hiss Havelidens skola			-900		-900
34428 Hiss Mjällby skola			-200		-200
34432 Etablering paviljong Mjällby			-350		-350
34511 Omb TLC lärosalar			-500		-500

	Budget 2019	Pågående från 2018	KB 1 2019	KB 2 2019	Summa 2019
34512 Diskmaskin Furulundsskolan		-288			-288
39239 Fotografen spolplatta	-1 000				-1 000
39243 Festivalområde Norge	-1 000	-656			-1 656
39249 Trädgårdstraktor Bokelund	-300				-300
39251 Inköp av Isverk Nögersund			-404		-404
39255 Sammanträdesrum Stadshuset	-700				-700
39263 Bil vaktmästare Högtöfta skola	-150				-150
Summa Utgifter	-3 150	-1 144	-3 054	-400	-7 748

30 Fritids- o kulturnämnden

Utgifter	-2 456	-1 871	250	0	-4 077
-----------------	---------------	---------------	------------	----------	---------------

2051

33402 Förstudie Svarta led		-35			-35
Summa Utgifter	0	-35	0	0	-35

2052

33144 Konstutsmyckning	-106	-443			-549
33210 Inventarier bibliotek		-61			-61
Summa Utgifter	-106	-504	0	0	-610

3016 Fastighetsavdelning

33131 Slottslängorna belysning, dörrar	-250		250		0
33133 Proj Slottslängorna	-50				-50
33134 Tingshuset ventilation	-600				-600
33136 Tingshuset värmesystem	-400				-400
33215 Låssystem biblioteks filial	-200				-200
33412 Utv Svarta led del 1		-282			-282
33413 Tillgänglighetsanp. toalett Svarta led		-100			-100
33418 Utv Svarta led del 2	-500				-500
33452 Friluftsliv tillg,sk	-150	-100			-250
33454 Badplatser enl plan	-200	-100			-300
34411 Bokelund aula		-750			-750
Summa Utgifter	-2 350	-1 332	250	0	-3 432

40 Barn- o utbildningsnämnden

Utgifter	-48 770	-10 159	850	250	-57 829
-----------------	----------------	----------------	------------	------------	----------------

2010 BoU Centralt

34014 IKT förskola			-78		-78
34016 Solskydd skötbord förskola			-75		-75
34017 Sovsäckar och madrass			-150		-150
34018 Möbler förskolan			-300		-300
34019 Utemiljö förskola			-130		-130
34423 Förnyelseinventarier	-1 000	-283	1 283		0

	Budget 2019	Pågående från 2018	KB 1 2019	KB 2 2019	Summa 2019
34426 Förbättring matsalar		-300	50		-250
34850 Arbetsmiljö/Säkerhet	-300	-128			-428
34870 Projektörer/nätverk	-900	-696			-1 596
Summa Utgifter	-2 200	-1 407	600	0	-3 007
2012 BoU Staden					
34401 Inv Hjortakroken 2 klassrum	-300		300		0
34402 Möbler matsal Hjortakroken		-50	-50		-100
34406 Inv paviljong Markgatan	-120				-120
34416 Inv Falkviksgården	-1 000				-1 000
34460 Inv klassrum Bokelund		-50	-35		-85
34467 Möbler klassrum Möllebacken			-40		-40
34475 Möbler klassrum Hjortakroken			-80		-80
34873 Proj nätverk Falkvik	-300				-300
Summa Utgifter	-1 720	-100	95	0	-1 725
2014 BoU Landet					
34462 Möbler klassrum Haveliden			-70		-70
34464 Möbler klassrum Hörviks skola			-30		-30
34465 Möbler klassrum Mjällby lågstadie		-17	-40		-57
34466 Möbler klassrum Mjällby högstadie			-40		-40
34468 Möbler klassrum Norje			-40		-40
34874 Projektörer mm Säggalycke	-100				-100
Summa Utgifter	-100	-17	-220	0	-337
2016 BoU Särskola					
34478 Möbler klassrum Mjällby särskola			-150		-150
Summa Utgifter	0	0	-150	0	-150
2018 BoU Stödenheten					
34469 Möbler klassrum Smedjan			-25		-25
Summa Utgifter	0	0	-25	0	-25
2019 BoU Individ o Familj					
35915 Inventarier Norsen		-179			-179
35917 Verksamhetssystem	-1 350		550	250	-550
Summa Utgifter	-1 350	-179	550	250	-729
3016 Fastighetsavdelning					
34040 Skogens förskola utemiljö	-250				-250
34044 Etablering paviljong centralt	-500				-500
34045 Om/tillbyggnad Norje förskola/fritids	-5 000				-5 000
34053 Utemiljö Timotej	-100				-100
34400 Diskmaskin Möllebacken		-188			-188
34407 Bokelundsskolan ljudkabin musiksäl	-100				-100
34409 Mjällby skola ljudkabin musiksäl	-100				-100
34411 Bokelund aula		-750			-750

	Budget 2019	Pågående från 2018	KB 1 2019	KB 2 2019	Summa 2019
34412 Fönsterbyte Mölleback		-2 000			-2 000
34414 Duschavskiljare skolor		-1 500			-1 500
34417 Diskmaskin Mjällby		-396			-396
34418 Om/tillb Falkviksgården	-36 000	-2 750			-38 750
34420 Norje idrottshall hiss	-600				-600
34429 Nybyggnad sarskola	-500				-500
34455 Värmepump Havelidens skola		-172			-172
34461 Utemiljö Mjällby skola mellanstadie		-200			-200
39242 Diskmaskin Hörvik	-250				-250
39246 Ventilation fritids Norje		-500			-500
Summa Utgifter	-43 400	-8 456	0	0	-51 856

50 Omsorgsnämnden

Utgifter	-4 170	-4 280	0	0	-8 450
-----------------	---------------	---------------	----------	----------	---------------

2070 Äldreomsorg

35101 Digitala lås	-60	-80			-140
35102 Trådlösa nätverk	-1 000				-1 000
35103 Teknik i hemmet	-100				-100
35106 Digitala larm	-1 300				-1 300
35109 SäBo teknik	-200				-200
Summa Utgifter	-2 660	-80	0	0	-2 740

2074 Hemtjänst

35153 Inventarier Duvan/Innerstadens hemtjänst		-200			-200
35154 Inventarier hemtjänsten	-100				-100
Summa Utgifter	-100	-200	0	0	-300

2075 HSL och Säbo

35107 Larmuppgradering Svalan	-770				-770
35119 Inventarier SäBo	-300				-300
35211 Höj och sänkbara sängar	-100				-100
Summa Utgifter	-1 170	0	0	0	-1 170

2076 Funktionshinder

35104 Hinderbana utemiljö	-60				-60
35112 Byte vitvaror Duvan	-50				-50
35413 Inventarier Funktion	-130				-130
Summa Utgifter	-240	0	0	0	-240

3016 Fastighetsavdelningen

35156 Omb hemtj lokaler Duvan		-4 000			-4 000
Summa Utgifter	0	-4 000	0	0	-4 000

Kompletteringsbudget 2, 2019

Kommunkansli

Ansvarig nämnd: KS

Uppgiftsansvarig: Marika Nilsson

Ansvarig förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Driftbudget, tkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Förändring KB 1 2019	Budget efter KB 1 2019
Avgifter	913	778		778
Övriga intäkter	3 792	1 732		1 732
Summa intäkter	4 704	2 510	0	2 510
Personalkostnader	-8 226	-9 171		-9 171
Kapitalkostnader	-846	-1 870		-1 870
Övriga kostnader	-2 745	-2 266	-400	-2 666
Summa kostnader	-11 816	-13 307	-400	-13 707
Nettokostnader	-7 112	-10 797	-400	-11 197

MOTIVERING:

Lokalt projekt "Ökat bostadsbyggande" enligt beslut i KF § 54, Dnr 2017/206.

Enligt beslutet så avsattes 600 tkr till projektet, och under 2018 användes 200 tkr av dessa. Man bedömer att 2019 års behov kommer att uppgå till 400 tkr.

KF § 54

Dnr 2017/206

Statsbidrag för ökat bostadsbyggande 2017, fördelning av anslaget 2018 och 2019.

Sölvesborgs kommun har beviljats ett bidrag om ca 3 340 tkr enligt förordningen om ökat bostadsbyggande under 2017.

Beredning

Kommunchef Lars Ericssons tjänsteskrivelse 2018-04-16.

KS § 65/2018.

KSAU § 94/2018.

BESLUT

Kommunfullmäktige beslutar att använda bidraget för ökat bostadsbyggande 2017 enligt kommunchefens förslag 2018-04-16.

Exp.

Lars Ericsson

Ekonomikontoret

Kompletteringsbudget 2, 2019

Exploatering

Ansvarig nämnd: Kommunstyrelsen

Uppgiftsansvarig: Anders Wanstadius

Ansvarig förvaltning: SBF

Investeringsbudget/projekt, tkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Förändring KB 2 2019	Budget efter KB 2 2019
38342 Planläggning Ljungaviken etapp 3			-250	-250
38344 Gatuutbyggnad Ljungaviken etapp 3		-1 500	250	-1 250
38354 Gatuutbyggnad Mjällby 10:4			-450	-450
Nettoinvestering	0	-1 500	-450	-1 950

MOTIVERING:**Investering:**

38342 Plan Ljungaviken etapp 3 (250 tkr).
250 tkr flyttas från gatuutbyggnad Ljungaviken etapp 3, för utredningar i samband med ändring av detaljplan.

38344 Gatuutbyggnad Ljungaviken etapp (-250 tkr).
250 tkr flyttas till Plan Ljungaviken etapp 3 för utredning av förorenad mark samt buller i samband med ändring av detaljplan. Övriga 1250tkr flyttas för över till 2020.

38354 Gatuutbyggnad Mjällby 10:4 Korgvägen (450 tkr).
Medel används för nyanläggning av gata för matning till nybyggnation av marklägenheter inom fastigheten Mjällby 10:71.

KF § 138

Dnr 2019/174

Ombyggnad av Korgvägen i Mjällby

Sölvesborg kommun har planlagt och sålt fastigheten Mjällby 10:71. Fastigheten kommer att bebyggas med 17 marklägenheter. I samband med byggnationen måste sträckningen av Korgvägen ändras och byggas ut enligt gällande detaljplan.

Beredning

KS § 141/2019

KSAU § 163/2019

Teknisk chef Magnus Runessons tjänsteskrivelse 2019-08-12.

BESLUT

Kommunfullmäktige beslutar att anslå medel om 450 000 kr i kompletteringsbudget II, 2019, för ombyggnad av Korgvägen.

Exp.

Teknisk chef

Ekonomikontoret

Kompletteringsbudget 2, 2019

923 Fastighetsförsörjning

Ansvarig nämnd: Kommunstyrelsen

Uppgiftsansvarig: Anders Wanstadius

Ansvarig förvaltning: SBF

Driftbudget, tkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Förändring KB 2 2019	Budget efter KB 2 2019
Interna intäkter	83 704	87 948	597	88 545
Externa intäkter	15 368	15 701	12	15 713
Summa intäkter	99 072	103 649	610	104 259
Vaktmästare	-7 606	-7 629		-7 629
Administration	-3 220	-3 296		-3 296
Kapitalkostnader	-26 629	-29 094		-29 094
Drift	-16 641	-16 975		-16 975
Uppvärmning	-7 772	-8 210		-8 210
Löpande underhåll	-3 086	-3 147		-3 147
Periodiskt underhåll	-5 519	-5 812		-5 812
Reparatör	-1 092	-1 175		-1 175
Lokalvård	-1 280	-1 313		-1 313
Externhyror	-32 990	-33 666	-610	-34 276
Summa kostnader	-105 834	-110 317	-610	-110 927
Nettokostnader	-6 762	-6 668	-0	-6 668

Personalredovisning	Bokslut 2018	Budget 2019	Förändring KB 2 2019	Budget efter KB 2 2019
Antal årsarbetare	17,50	17,50	1,00	18,50

Investeringsbudget/projekt, tkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Förändring KB 2 2019	Budget efter KB 2 2019
33415 Belysning Strandvallen		-600	500	-100
33416 Wifi Strandvallen			-900	-900
Nettokostnader	0	-600	-400	-1 000

MOTIVERING:**Drift:**

Interna intäkter ökar med 610 tkr pga. hyresökningar och förbättrings åtgärder i Sölvesborgshems fastigheter.
Det sker även en minskning med 12 tkr pga. att en lägenhet på Duvan har gått över till Sölvesborgshem.

De externa intäkterna ökar med 12 tkr pga. att en lägenhet har på Duvan har gått över till Sölvesborgshem.

Externa kostnaderna ökar med 610 tkr pga hyresökningar och förbättrings åtgärder i Sölvesborgshems fastigheter.

Personalredovisning:

En ny tjänst till fastighetsavdelningen som fastighetschef enligt beslut i KF § 89 2019-0617.

Investering:

33415 Belysning Strandvallen (-500 tkr).
Investeringsutgiften blev ca 100 tkr så därför kan 500 tkr justeras. Enligt KF § 137.

33416 Wifi Strandvallen (+900 tkr).
Ökade arekrav på tillhandahållande av wifi på Strandvallen där Sölvesborgs kommuns del är 900 tkr. Enligt KF § 137.

KF § 89

Dnr 2019/202

Inrättande av tjänst inom fastighetsavdelningen

I samband med nuvarande samhällsbyggnadschef's pensionsavgång och rekryteringen av en ny dito, har aktualiserats frågan om bemanningen av Fastighetsavdelningen. Inom denna finns i dagsläget 2,0 tjänster som fastighetsingenjörer, 0,5 tjänst som handläggare av bostadsanpassningsbidrag samt 15 tjänster som vaktmästare.

Beredning

KS § 100/2019

KSAU § 121/2019

Kommunchef Lars Ericssons tjänsteskrivelse 2019-05-28.

BESLUT

Kommunfullmäktige inrättar en tjänst som fastighetsingenjör/fastighetschef inom Samhällsbyggnadsförvaltningen.

Under år 2019 finansieras tjänsten inom förvaltningens befintliga ekonomiska ram och de aktuella byggnationsprojekten. Kostnaden för tjänsten får för år 2020 beaktas i ram- och budgetarbetet. En befintlig tjänst som fastighetsingenjör inom fastighetsavdelningen omvandlas till tjänst som fastighetschef om inte denne rekryteras externt.

Exp.

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Personalkontoret

Ekonomiavdelningen

KF § 137

Dnr 2019/149

Investering Strandvallen

Enligt de arenakrav som SEF (Svensk Elitfotboll) kräver för att godkänna arenan för spel i Superettan saknas en godkänd wifi-lösning på Strandvallen.

Total investering är 2 800 tkr och SEF tar 1900 tkr och resterande 900 tkr ligger på arenaägaren. Utgiften för Sölvesborgs kommun är således ca 900 tkr.

Fritids- och kulturnämnden fick ett investeringsanslag för belysningen på Strandvallen om 600 tkr i KB1 och efter det så har de lyckats att få ner den utgiften till 100 kkr då de justerat och kompletterat belysningen så den är nu godkänd.

Därför föreslås nu att använda de 500 tkr som blev över och omfördela dem till wifi-lösningen som en delfinansiering. Då resterar ett anslag i 2019 års investeringsbudget om 400 tkr för att lösa kommunens del av wifi-installationen.

Beredning

KS § 140/2019

KSAU § 162/2019

Kommunchef Lars Ericssons tjänsteskrivelse 2019-08-13.

BESLUT

Kommunfullmäktige godkänner föreslaget investeringsanslag till fritid- och kulturnämnden om 400 000 kr i 2019 års investeringsbudget, för att lösa Sölvesborgs kommuns del av finansieringen av en wifi-anläggning inom Strandvallens fotbollsplan. Medel för ändamålet beaktas i kompletteringsbudget II 2019.

Den anslagsdel om 500 000 kr som inte gick åt inom investeringsanslaget för belysningsförbättringar på Strandvallen får om disponeras till wifi-anläggningen.

Exp.
FKN
Ekonomikontoret

Kompletteringsbudget 2, 2019

Sölvesborg Bromölla Kommunalförbund

Ansvarig nämnd: KS

Uppgiftsansvarig: Bo-Inge Nilsson

Ansvarig förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Driftbudget, tkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Förändring KB 2 2019	Budget efter KB 2 2019
Övriga kostnader	-81 996	-86 412	-2 191	-88 603
Summa kostnader	-81 996	-86 412	-2 191	-88 603

MOTIVERING:

SBKF har inkommit med en begäran om extra kommunbidrag enligt nedan:
Förslag att kostnaden finansieras genom
ianspråktagande del av flyktinpotten.

Återbetalning av statsbidrag Yrkesvux 2018 (Br 51%, SBG 49%). 784 tkr

Inter kommunal ersättning 11 fler elever VT 2019
jmf med budget (BR 43%, SBG 57%) 285 tkr.

Elevförändringar gymnasieskolan HT 2019 (Br 51%, SBG 57%) 485 tkr.

Återkrav eller medfinansiering för statsbidrag
yrkvux 2019 (Br 51%, SBG 49%) 637 tkr.

Sölvesborgs andel 2 191 tkr
Bromöllas andel 2 059 tkr

Kompletteringsbudget 2, 2019

Byggnadsnämnd

Ansvarig nämnd: Byggnadsnämnden

Uppgiftsansvarig: Harald Olsson

Ansvarig förvaltning: SBF

Driftbudget, tkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Förändring KB 2 2019	Budget efter KB 2 2019
Personalkostnader	-499	-533	-46	-580
Övriga kostnader	-109	-79		-79
Summa kostnader	-607	-613	-46	-659

MOTIVERING:**Driftbudget:**

Ändring av tjänstgöringsgrad till de ledamöter som är berättigade till årsarvode. För ordförande i nämnden från 16% till 20%, för 1:e vice ordförande från 4% till 5% och för 2:e vice ordförande från 5% till 6%. Enligt beslut i KF 2019-03-25 § 38. Beslutet är även ramhöjande.

KF § 38

Dnr 2018/341

Revidering av bestämmelser om ekonomiska förmåner till förtroendevalda, FFS 5.1

Arvodesberedningen har för den nya mandatperioden sett över de ekonomiska förmånerna för förtroendevalda som finns i FFS 5.1. Som del i underlaget för beredning har bland annat funnits synpunkter och frågetecken från såväl förtroendevalda som tjänstemän under den gångna mandatperioden.

Beredning

KS § 46/2019

KSAU § 50/2019

Kanslichef/kommunjurist Marika Nilssons tjänsteskrivelse 2019-03-06.

BESLUT

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna förslag till förändringar i bestämmelser om ekonomiska förmåner till förtroendevalda i enlighet med kanslichefens tjänsteskrivelse 2019-03-06. Ändringarna ska gälla fr o m 1 april 2019.

Arvodesberedningen får i uppdrag att följa upp de nya bestämmelserna och utvärdera dessa senast 1 april 2020.

Harald Olsson, SD och Tobias Björklund S anmäler jäv och deltar ej i beslutet.

Exp.

Kansliet/FFS

Lönefunktionen

Nämndsekreterare

Förtroendevalda politiker i Sölvesborgs kommun

Kompletteringsbudget 2, 2019

Verksamhetsområde Fritid

Ansvarig nämnd: Fritids och kulturnämnden

Uppgiftsansvarig: Fredrik Olsson

Ansvarig förvaltning: Fritids och kulturkontoret

Driftbudget, tkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Förändring KB 2 2019	Budget efter KB 2 2019
Avgifter	53	75		75
Övriga intäkter	3 481	2 963		2 963
Summa intäkter	3 534	3 038	0	3 038
Personalkostnader	-2 076	-2 125		-2 125
Kapitalkostnader	-673	-662		-662
Lokalhyra	-14 269	-16 071	-800	-16 871
Övriga kostnader	-6 177	-5 850		-5 850
Summa kostnader	-23 195	-24 708	-800	-25 508
Nettokostnader	-19 661	-21 670	-800	-22 469

MOTIVERING:**Drift:**

Avtal med Valjeviken simhall (800 tkr).

KF § 94

Dnr 2019/9

Avtal om allmänhetens tillgång till Valjevicens simhallsanläggning för bad

Under våren 2019 har kommunen haft ett halvårsavtal avseende simhallen vid Valjevicens Aktivitetscenter som var tänkt att följas av ett nytt avtal.

Beredning

KS § 105/2019

KSAU § 126/2019

Kommunchef Lars Ericssons tjänsteskrivelse 2019-05-31.

Yrkanden

Anders Jönsson SoL, med instämmande av Paul Andersson M och Rolf Hans Berg SD:

Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Willy Söderdahl V: Bifall till kommunstyrelsens förslag med följande tilläggsyrkande:

"Med en ny ledning för Valjevikens ser vi möjligheter till ett konstruktivt samarbete mellan Sölvesborgs kommun och Valjevikens. För att få till stånd en långsiktig lösning bör kommunen ta över delar av simhallsverksamheten och/eller personal.

Förhandlingar skall påbörjas under hösten 2019."

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att kommunfullmäktige bifaller Jönssons yrkande.

BESLUT

Kommunfullmäktige beslutar att ingå föreslaget samverkansavtal om Valjevicens Aktivitetscenter för perioden 2019-09-01 till 2020-05-31. Finansiering sker via ianspråktagande av del av rörelseresultatet 2019 med 800 000 kronor, vilket ska beaktas i kompletteringsbudget II 2019. För år 2020 får finansieringen beaktas i ram- och budgetarbetet.

Vänsterpartiet (se närvarolista) reserverar sig mot beslutet.

Exp.

Valjevicens Aktivitetscenter

Kommunkansliet

Kompletteringsbudget 2, 2019

Individ- och familjeomsorgen

Ansvarig nämnd: Barn- o utbildningsnämnden

Uppgiftsansvarig: Björn Petersson

Ansvarig förvaltning: Barn- o utbildning

Driftbudget, tkr	Bokslut	Budget	Förändring	Budget efter
<i>Individ och familjeomsorgen</i>	2018	2019	KB 2 2019	KB 2 2019
Statsbidrag	27 069	25 541		25 541
Återbetalning av socialbidrag	513	330		330
Övriga intäkter	1 327	756		756
Summa intäkter	28 909	26 627	0	26 627
Personal kostnader	-36 008	-39 718		-39 718
Kapitalkostnader	-88	-300		-300
Lokalhyra	-977	-912		-912
Socialbidrag Ekonomiskt bistånd	-8 202	-8 197		-8 197
Institutionsplac Vuxna/Barn	-6 962	-8 789		-8 789
Institutionsplac Ensamkommande	-13 261	-7 594		-7 594
Övriga kostnader	-17 028	-18 710		-18 710
Summa kostnader	-82 526	-84 220	0	-84 220
Nettokostnader	-53 617	-57 593	0	-57 593

Investeringsbudget/projekt, tkr	Bokslut	Budget	Förändring	Budget efter
	2018	2019	KB 2 2019	KB 2 2019
35917 Verksamhetssystem	0	-800	250	-550
35915 Inventarier Norsen	-121	-179	0	-179
Nettoinvestering	-121	-179	0	-729

MOTIVERING:Investering

Investeringskostnaden för nytt verksamhetssystem är lägre än tidigare beräknat, driftsätts först i oktober-november månad.

Kompletteringsbudget 2, 2019

Myndighet och Kontroll

Ansvarig nämnd: Omsorgsnämnden

Uppgiftsansvarig: Lena Wilson-Ericsson

Ansvarig förvaltning: Omsorgsförvaltningen

Driftbudget, tkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Förändring KB 2 2019	Budget efter KB 2 2019
Avgifter	8422	8170	381	8551
Övriga intäkter	27 766	27 009	67	27076
Summa intäkter	36 188	35 179	448	35 627
Personal kostnader	-9 381	-33 690	141	-33 549
Institutionsplaceringar	-3 494	-4 261		-4 261
Bostadsanpassning	-2 064	-2 365		-2 365
Övriga kostnader	-11 663	-12 327		-12 327
Summa kostnader	-26 602	-52 643	141	-52 502
Nettokostnader	9 586	-17 464	588	-16 876

MOTIVERING:

Avgifter minskar med 12,4 tkr pga att en lägenhet på Duvan har gått över till Sölvesborgshem den 1/10. Intäkter ökar för hyra pga av att avgiften ökar med 2,1 %, med 239,5 tkr, momsåtersökning ökar med 67 tkr, minskning av intäkter för bostadshyra

för att täcka hyresökningen på verksamhets utrymmen med 153,7 tkr.

Hyresökning för verksamhetsförbättringar som branddörrar och fiber tas från hemtjänstpotten med 141 tkr

Kompletteringsbudget 2, 2019

HSL och särskilt boende

Ansvarig nämnd: Omsorgsnämnden

Uppgiftsansvarig: André Jönsson

Ansvarig förvaltning: Omsorgsförvaltningen

Driftbudget, tkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Förändring KB 2 2019	Budget efter KB 2 2019
Övriga intäkter	453	274		274
Summa intäkter	453	274	0	274
Personal kostnader	-134 446	-135 180		-135 180
Lokalhyra	-19 984	-19 822	-511	-20 333
Måltider	-9 566	-9 340		-9 340
Tekniska hjälpmedel	-7 791	-5 821		-5 821
Delegeringar	-7 302	-3 771		-3 771
Kapitalkostnader	-657	-738		-738
Övriga kostnader	-10 251	-9 777		-9 777
Summa kostnader	-189 997	-184 449	-511	-184 960
Nettokostnader	-189 544	-184 175	-511	-184 686

Motivering

Hyresökning 523,7 tkr samt minskning av hyra för en lägenhet på Duvan har gått över till Sölvesborgshem 1/10 12,4 tkr.

Kompletteringsbudget 2, 2019

Funktionshinder

Ansvarig nämnd: Omsorgsnämnden

Uppgiftsansvarig: Malena Sylvan

Ansvarig förvaltning: Omsorgsförvaltningen

Driftbudget, tkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Förändring KB 2 2019	Budget efter KB 2 2019
Övriga intäkter	27 171	26 469	308	26 777
Summa intäkter	27 171	26 469	308	26 777
Personal kostnader	-91 317	-91 615	-308	-91 923
Kapitalkostnader	-81	-98		-98
Lokalhyra	-6 063	-6 126	-77	-6 203
Måltidskostnader	-407	-315		-315
Övriga kostnader	-6 077	-3 932		-3 932
Summa kostnader	-103 945	-102 086	-385	-102 471
Nettokostnader	-76 774	-75 617	-77	-75 694

MOTIVERING:

Hyresökning 77,2 tkr.

Ett personligt assistans ärende går över till privat utförare den 1/10, vilket minskar intäkterna med 733 tkr och kostnaderna med 733 tkr

Ett nytt personligt assistans ärende kommer från privat utförare till kommunal verksamhet den 1/10, vilket innebär för 2019 en intäkt på 1 040,5 tkr och en kostnadsökning på 1 040,5 tkr.

Kompletteringsbudget 2, 2019

Bredbandsutbyggnad

Ansvarig nämnd: KS

Uppgiftsansvarig: Bo-Inge Nilsson

Ansvarig förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Driftbudget, tkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Förändring KB 2 2019	Budget efter KB 2 2019
Övriga kostnader			-350	-350
Summa kostnader	0	0	-350	-350

MOTIVERING:

I KF § 102 beslutades att kommunen lämnar ett investeringsbidrag om 350 tkr för fiberförbindelsen till Hanö från fastlandet.

Finansiering sker genom ianspråktagande av del av 2018 års statsbidrag för utökat bostadsbyggande.

KF § 102

Dnr 2019/194

Investeringsbidrag till SEVAB för fiberförbindelse till Hanö

I samband med SEVAB's pågående planering av nedläggningar av en överföringsledning från Hanö till Nordersund har frågan uppkommit om eventuella samordningsvinster om bolaget samtidigt nedlägger en fiberförbindelse till Hanö.

För en totalutgift om ca 700 000 kr räknar bolaget med att få utfört sjöarbetena inkl. fiber. Som fibernätsägare är det inte ekonomisk försvarbart att genomföra denna utbyggnation utan medfinansiering från annan som kan se andra värden och nyttor i en fiberförbindelse. Bolaget har föreslagit att Sölvesborgs kommun lämnar ett investeringsbidrag om halva utgiften för bolagets investering (350 000 kr) för att möjliggöra investeringen

Beredning

KS § 113/2019

KSAU § 134/2019

Kommunchef Lars Ericssons tjänsteskrivelse 2019-05-28.

BESLUT

Kommunfullmäktige beslutar att lämna ett investeringsbidrag om 350 000 kr för fiberförbindelsen till Hanö från fastlandet. Finansiering sker genom ianspråktagande av del av 2018 års statsbidrag för utökat bostadsbyggande.

Exp.

Ekonomikontoret

Sölvesborgs Energi och Vatten AB

Kompletteringsbudget 2, 2019

VA-försörjning

Ansvarig nämnd: KS

Uppgiftsansvarig: Bo-Inge Nilsson

Ansvarig förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Driftbudget, tkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Förändring KB 2 2019	Budget efter KB 2 2019
Övriga kostnader			-5 800	-5 800
Summa kostnader	0	0	-5 800	-5 800

MOTIVERING:

I KF § 101 beslutades att kommunen lämnar ett investeringsbidrag om 5,8 mkr för delfinansiering för investeringen i Nordersunds reningsverk (industrireningsdelen) som en infrastrukturåtgärd och som en generell näringslivsbefrämjande åtgärd.

Förslag att finansiering sker från årets resultat.

KF § 101

Dnr 2019/189

Investeringsbidrag till SEVAB för industrireningsverket som en infrastruktur- och allmän näringslivsfrämjande åtgärd åren 2019 och 2020

Inom kommunkoncernens bolag för vatten och avlopp, SEVAB, pågår sedan en lång tid ett planeringsarbete för ett nytt reningsverk i Nordersund. Detta renar i nuläget både spillvatten från enskilda konsumenter och vissa industrier (främst fiskberedningsindustrier).

Det nya reningsverket behövs av flera skäl: det nuvarande är gammalt och omodernt, kommunens strävan att bygga fler bostäder medför ökad belastning på avloppssystemet, detsamma gör strävan att ersätta enskilda avlopp med allmänna, kommunens strävan att industrier etablerar sig eller bygger ut ger samma effekt, SEVAB's egen strategi att stänga de mindre reningsverken till förmån för ett större och mer rationellt verk med dessutom bättre förhållanden vad gäller utsläppsmöjligheter i havet efter rening.

Vad gäller kostnaden som följer av nybyggnationen (ränta, avskrivning, driftskostnader) så ska denna fördelas i proportion till nyttan mellan de enskilda abonnenterna (främst hushåll) och de som har nytta av industrireningsdelen som en infrastrukturåtgärd för näringslivet inom aktuella branscher (enskilda företag, kommunen).

Vad gäller industrireningsdelen bör denna ses som en infrastrukturåtgärd och en generellt verkande näringslivsfrämjande åtgärd där kommunen har ett berättigat intresse av stödja i syfte att behålla arbetstillfällen, locka nya företag inom aktuella branscher samt ge möjlighet för befintliga företag inom aktuella branscher att växa och utöka sin produktion.

Beredning

KS § 112/2019

KSAU § 133/2019

Kommunchef Lars Ericssons tjänsteskrivelse 2019-05-28.

BESLUT

Kommunfullmäktige beslutar att kommunen lämnar ett investeringsbidrag om upp till 5,8 Mkr för delfinansiering av investeringen i Nordersunds reningsverk (industrireningsdelen) som en infrastrukturåtgärd och som en generell näringslivsfrämjande åtgärd. När de mer precisa och slutliga förhållandena är kända ska Kommunstyrelsen återkomma till fullmäktige med ett detaljerat förslag till investeringsbidragets närmare utformning, fördelning över tiden och finansiering.

Exp.

Ekonomikontoret

Sölvesborgs Energi och Vatten AB

Kompletteringsbudget 2, 2019

981 Po-justeringar mm

Ansvarig nämnd: KS

Uppgiftsansvarig: Bo-Inge Nilsson

Ansvarig förvaltning: KLF

Driftbudget, tkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Förändring KB 2 2019	Budget efter KB 2 2019
Övriga ersättningar	0	5 021	2 191	7 212
Summa intäkter	0	5 021	2 191	7 212
Byggbonus	0	0	750	750
Personalkostnader	1 808	700		700
Summa kostnader	1 808	700	750	1 450
Nettokostnader	1 808	5 721	2 941	8 662

MOTIVERING:

I KF § 102 beslutades att kommunen lämnar ett investeringsbidrag om 350 tkr för fiberförbindelsen till Hanö från fastlandet.

Finansiering sker genom ianspråktagande av del av 2018 års statsbidrag för utökat bostadsbyggande.

SBKF har inkommit med en begäran om extra kommunbidrag, 2 191 tkr.

Förslag att kostnaden finansieras genom ianspråktagande del av flyktingpotten.

Lokalt projekt "Ökat bostadsbyggande" enligt beslut i KF § 54, Dnr 2017/206.

Enligt beslutet så avsattes 600 tkr till projektet, och under 2018 användes 200 tkr av dessa. Man bedömer att 2019 års behov kommer att uppgå till 400 tkr.

KF § 194

Dnr 2019/325

Kommunal proprieborgen till SEVAB

Sölvesborgs Energi och Vatten AB anholder i skrivelse den 17 oktober 2019 att Sölvesborgs kommun beviljar bolaget ny generell kommunal proprieborgen intill 550 miljoner kronor.

Beredning

Ekonomichef Bo- Inge Nilssons tjänsteskrivelse 2019-10-22.

KSAU § 197/2019.

KS § 180/2019.

BESLUT

Sölvesborgs kommun beslutar, att såsom för egen skuld ingå borgen för Sölvesborgs Energi och Vatten AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 550 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader. Det totala högsta lånebeloppet skall beräknas på skuldebrevens respektive ursprungliga lånebelopp. Borgensavgift tas ut i enlighet med Kommunens borgensreglemente.

Borgensåtagandet omfattar lån som upptagits i svensk valuta.

Kommunfullmäktiges tidigare beslut om kommunal borgen den 17 juni 2019, § 99, upphävs.

Exp.

Ekonomichef Bo- Inge Nilsson

SÖLVESBORGS KOMMUN

Kommunfullmäktige

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2019-12-09

KF § 195

Dnr 2019/311

Revidering av Övriga avgifter inom omsorgsnämndens verksamhetsområde, FFS 7.21

Avgifterna inom Omsorgsnämndens ansvar ses igenom årligen. Det genomförs även en omvärldsanalys hur avgifterna ligger i närliggande kommuner.

Föreligger förslag till övriga avgifter 2020, se bilaga.

Beredning

ON § 79/2019

Verksamhetschef Lena Wilson- Ericssons tjänsteskrivelse 2019-10-15.

KSAU § 198/2019.

KS § 181/2019.

BESLUT

Kommunfullmäktige godkänner revidering av Övriga avgifter inom omsorgsnämndens verksamhetsområde, FFS 7.21, att gälla från och med 1 januari 2020.

Exp.

ON

Verksamhetschef Lena Wilson- Ericsson

FFS 7.21

ÖVRIGA AVGIFTER ÅR 2019

Avgift för kost i de särskilda boendeformerna, inkl sondmatning	120:-/dag 123:-
Avgift för livsmedelskostnader vid korttidsboende och stödfamilj för personer tillhöriga LSS, fritidsverksamhet för barn enligt LSS Gäller för barn/ungdom t o m 21 år samt stödfamilj alla åldrar	18:-/frukost 31:-/lunch 23:- kvällsmat/mellanmål 25:- Maxavgift 72:-/dag 74:-
Avgift för livsmedelskostnader vid korttidsboende för personer tillhöriga LSS Gäller för vuxna över 21 år	29:-/frukost 54:- lunch 37:- kvällsmat/mellanmål 40:- Maxavgift 120:-/dag 123:-
Avgifter vid Sunnanbo dagverksamhet och avlösarservice på S:t Ibbsgatan 9 J	Avgift tas inte ut för vistelse i dagverksamheten. Egenavgift tas ut av den enskilde motsvarande taxa för en zon inom färdtjänsten enkel resa, när taxiresor via kommunen utnyttjas för resa till och från verksamheten. Avgifter för måltider betalas enligt fastställd taxa för matdistribution.
Avgift för hemsjukvård/mån	130:-/besök, max 350:-/mån
Matdistribution till brukare i hemmen	62:-/ port 63:-
Avgift för lunch på mötesplatser/ dagverksamhet/daglig verksamhet LSS/psykiatri samt för anhöriga som äter lunch på SÄBO.	67:- port 69 :-
Trygghetslarm	275:-/mån
Trygghetslarm 2- (makar/sammanboende)	150:-/mån
Trygghetsservice	275:-/mån
Telefonservice	150 kr/mån

Läservistelse LSS	200:-/dygn I de fall egenavgiften inte debiteras direkt till vårdtagaren utan Sölvesborgs kommun debiteras hela kostnaden för läservistelsen.
Avgift för avlösarservice i hemmet enligt SoL	Omsorgsavgift över 16 timmar/månad. Omsorgsavgift över 8 timmar/månad 4 tim/veckan när insatsen kombineras med växelvård på korttidsboende
Avgift för ledsagning enligt SoL	Omsorgsavgift över 15 timmar/månad.
Avgifter för personer på köpt vårdplats (annan vårdgivare)	Avgifter för måltider enligt kommunens fastställda taxa, i de fall vårdgivaren inte har angivit kostnaden för måltid i avtal. Avgifter för omvårdnad enligt kommunens fastställda taxa för vård/service, enligt Socialtjänstlagen. Hyra enligt hyresavtal med vårdgivaren. Föreligger inget hyresavtal tas avgift ut motsvarande lägsta avgift på SÄBO i Sölvesborgs kommun.
Avgift för transport av avliden i de särskilda boendeformerna	Omsorgsnämnden bestämmer avgiftens storlek utifrån självkostnadsprincipen (dnr 65/2005/739).
Avgift för boende enligt 9 § 8 LSS:	
Personer under 18 år	Faktisk kostnad delat per förälder dock max underhållsstöd (1 573 kr för 2017) per förälder. Beräkning ska göras av föräldrars betalningsförmåga enligt reglerna i socialförsäkringsbalken. Fakturering sker till föräldern. Debitering sker ej under sommarlovet.
Personer över 18 år som går i skola utan egen inkomst	Som personer under 18 år. Fakturering sker till den enskilde personen, inte till föräldrar även om föräldrar har underhållsskyldighet. Debitering sker ej under sommarlovet.
Personer över 18 som går i skola med egen inkomst	Faktisk hyreskostnad där det finns hyresavtal eller boendeavgift med en tolftedel av 0,50 gånger prisbasbeloppet. Faktisk kostnad för mat eller samma avgift som kost i de särskilda boendeformerna. Faktisk kostnad för aktiviteter. Debitering sker ej under sommarlovet.
Resor till och från daglig verksamhet	Länstrafikens kostnad för periodkort beroende på avstånd mellan bostad och daglig verksamhet. Juli månad är avgiftsfri. Resor i egen regi ingen debitering

KF § 196

Dnr 2019/312

Revidering av Månadsavgifter i särskilda boenden, FFS 7.23

Omsorgsnämnden lämnar förslag till månadsavgifter för de särskilda boendeformer både inom äldreomsorg och funktionshinderomsorg, se bilagor. Samtliga särskilda boenden samt gruppboendena föreslås höjas med 2 % från 2020-01-01. Förändring gäller också boende på Duvan och på övriga anvisningsboenden inom omsorgsförvaltningen.

Beredning

ON § 80/2019

Verksamhetschef Lena Wilson- Ericssons tjänsteskrivelse 2019-09-24.

KSAU § 199/2019.

KS § 182/2019.

BESLUT

Kommunfullmäktige godkänner revidering av Månadsavgifter i särskilda boenden, FFS 7.23, att gälla från och med 1 januari 2020.

Exp.

ON

Verksamhetschef Lena Wilson- Ericsson

FFS 7.23

MÅNADSAVGIFTER I BOSTAD MED SÄRSKILD SERVICE ÅR 2020

	Antal platser	2020
Solviken	5	
1 rum och kokvrå		4 709:- / 4 853:- / 5 096:-
2 rum och kokvrå		5 769:-
Gläntan	5	
2 rum och kök		6 893:-
Bokdungen	5	
2 rum och kokvrå		5 356:-
Skutan	6	4 064:-
Färgkullan	6	6 646:-
Gruppbostad Blågullsvägen	6+2	6 646:-

MÅNADSAVGIFTER I SÄRSKILDA BOENDE ÅR 2020 – BEFINTLIGA KONTRAKT (FÖRE 170101)

	Antal platser	Fr o m 2020-04-01	
Gerbogården	38	3 445:-	
Tärnan	21	3 302:-	
Svalan	46		
1 rum		3 999:-	
1 rum och kokvrå		5 200:-	
1 rum och kök		5 356:-	
2 rum och kök		5 878:-	
Falkalyckan	31		
Enkelrum		3 589:-	
1 rum och kök		3 147:-	Anvisningslägenhet
2 rum och kök		4 358:-	”
Ängsgården	6		
1 rum och kök		5 188:-	
Slottsgården	45	3 588:-	
Duvan	12		
1 rum och kök		Höjs 2 % av befintlig hyra	
2 rum och kök		”	
3 rum och kök		”	
Anvisningslägenheter	1	”	

MÅNADSAVGIFTER I SÄRSKILDA BOENDE ÅR 2020 – FÖR KONTRAKT FR O M 170101

	Antal platser	<26 kvm	26-29 kvm	>29 kvm
Gerbogården	38	3 999:-	4 444:-	4 914:-
Tärnan	27	3 999:-	4 444:-	4 914:-
Svalan				
1 rum	1		4 444:-	
1 rum m kök/kokvrå	43			6 116:-
2 rum och kök	2			6 939:-
Falkalyckan	31	3 999:-	4 444:-	4 914:-
1 rum och kök	Anvisningslägenhet			3 471:-
2 rum och kök	“			4 697:-
Ängsgården	6			6 116:-
Slottsgården	45		4 444:-	4 914:-

KF § 197

Dnr 2019/313

Revidering av Avgiftskonstruktion, FFS 7.11

Omsorgsnämnden har fattat beslut om att avgiftskonstruktionen ska gås igenom och vid behov revideras årligen. Detta har nu gjorts i samarbete med avgiftshandläggare och endast smärre förändring är gjord i underlaget. Obehövlig text har plockats bort och vissa ändringar i lagtext samt titulaturer har reviderats.

Förändring i underlaget finns på sidan 5, där en anpassning till Riktlinjer för myndighetsutövning inom Omsorgsnämnden gällande ledsagning kopplat till avgiften reviderats. Överstigande timmar för debitering av avgift vid avlösarservice där insatsen kombineras med växelvård beräknas i antal timmar i veckan istället för som tidigare i timmar per månad.

Beredning

ON § 81/2019

Verksamhetschef Lena Wilson- Ericssons tjänsteskrivelse 2019-09-25.

KSAU § 200/2019.

KS § 183/2019.

BESLUT

Kommunfullmäktige godkänner revidering av Avgiftskonstruktion, FFS 7.11, att gälla från och med 1 januari 2020.

Exp.

ON

Verksamhetschef Lena Wilson- Ericsson

FFS 7.11

Avgiftskonstruktion 2020 avseende Omsorgsnämndens verksamheter

Tillämpningsregler för Sölvesborgs kommun

Allmänt

Avgiftssystemet styrs av bestämmelser i 8 kap. Socialtjänstlagen. Lagstiftningen anger den högsta avgift som kommunen får ta ut av enskild för hemtjänst, dagverksamhet samt kommunal hälso- och sjukvård.

I lagstiftningen finns även bestämmelser om ett lägsta förbehållsbelopp för den enskilde, gällande normala levnadsomkostnader och faktisk boendekostnad. Därutöver anges i lagen på vilket sätt avgiftens storlek ska räknas fram, avgiftsunderlag.

Ett beslut om förbehållsbeloppets storlek samt avgiftens storlek kan överklagas via förvaltningsbesvär, och gäller beslut som rör:

- avgiftens storlek
- avgiftsändring
- beräkning av avgiftsunderlag
- beräkning av boendekostnad
- beräkning av minimibelopp

Högsta avgift, även kallat högkostnadsskydd eller maxtaxa 8 kap 5§ SoL:

Avser högsta avgift/månad som kommunen får ta ut för hemtjänst, dagverksamhet och kommunal hälso- och sjukvård.

Med hemtjänst avses:

Dels uppgifter av servicekaraktär, som praktisk hjälp med hemmets skötsel, dels insatser som behövs för att kunna tillgodose fysiska, psykiska och sociala behov.

Dessutom ingår ledsagning, avlösning av anhörigvårdare och trygghetslarm i hemtjänst begreppet. Även de omvårdnads- och serviceinsatser som tillhandahålls via särskilt boende inklusive korttidsboende ingår i begreppet hemtjänst.

Med prisbasbelopp avses det prisbasbelopp som fastställts enligt lagen om allmän försäkring.

Med hemsjukvård avses:

Den som på grund av sjukdom eller stor funktionsnedsättning inte kan ta sig till vårdcentralen kan ha rätt till hemsjukvård. Hemsjukvård kan ges under en kortare period till exempel efter en sjukhusvistelse men också för sjukvård under lång tid.

Med hemsjukvårdspatienter avses patienter som är inskrivna i hemsjukvården och har regelbundet hjälp av hemsjukvården varje månad.

Med hembesök av kommunsköterska avses enstaka besök som kommunsköterskan gör på uppdrag av Landstinget. Även enstaka besök från arbetsterapeut och fysioterapeut räknas som

hembesök. När personen har insatser gällande vård i livets slut debiteras ingen hemsjukvårdsavgift.

Avgiften beräknas för varje enskild person. Detta eftersom biståndsbeslutet gäller den enskilda personen var för sig och serviceinsatserna kan variera mellan makar eller registrerade partners. Detsamma gäller sammanboende. När båda är beviljade larm tas hel avgift ut för första larmet och halv avgift för det andra.

En allmän omprövning av inkomster och avgifter ska ske årligen med tillämpning av ändrade basbelopp, skattebestämmelser, inkomst- och förmögenhetsuppgifter mm.

För den som inte inkommer med nödvändiga uppgifter för avgiftsprövningen, beslutas högsta avgift för den aktuella insatsen/insatserna.

För person som får bostad och vård i boendeform i annan kommun eller hos godkända utförare enl LOV där Sölvesborgs kommun har betalningsansvaret, gäller samma avgiftssystem som i kommunens egna boendeformer.

Gällande boende för barn och ungdom 9 § 8 Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade(LSS) utgår avgifter fastställda av fullmäktige (övriga avgifter år 2019)

Beräkning av avgiftsunderlag 8 kap SoL:

Avgiftsunderlaget beräknas utifrån:

- inkomst under de närmaste 12 månaderna fördelat med lika belopp per månad.
- bostadsbidrag, bostadstillägg och särskilt bostadstillägg räknas som inkomst
- förmögenhet ska inte påverka avgiftsunderlaget
- inkomst av kapital per den 31 december året innan det år avgiften avser medräknas
- avgiften baseras på den enskildes betalningsförmåga
- avgiften ska ändras om något förhållande som påverkar avgiftens storlek har ändrats
- den enskilde är skyldig att meddela förändringar som kan påverka avgiften
- avgiften får ändras vid förändring av prisbasbelopp
- Förändringar kan innebära retroaktiv debitering för den enskilde eller återbetalning från kommunens sida från tidpunkten för de förändrade förhållandena. Om förändring gäller för lång tid tillbaka sker retroaktiv debitering/återbetalning max 1 år tillbaka.
- beräkningen ska göras utifrån så aktuella uppgifter som möjligt i den enskildes ekonomi

Inkomstberäkningen

Den beräknade månadsinkomsten utgör avgiftsunderlaget, vilken är den inkomst som kan antas inkomma under de närmaste 12 månaderna fördelat med lika belopp per månad.

För gifta eller registrerade partners gäller att inkomsterna ska läggas samman och därefter fördelas med hälften på vardera. Sammanboendes inkomster beräknas för respektive sambo såsom för ensamstående personer då det inte finns lagstadgad underhållsskyldighet mellan sambor. Barns inkomster ska inte medräknas.

När avgifterna fastställs ska kommunen se till att make/a, sambo eller partner inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation. Vid make/makas inflyttning till SÄBO ska mest fördelaktiga sätt att räkna inkomster användas. Grundregeln är att lägga samman inkomsterna

och dela på hälften. Om det är mer fördelaktigt för den enskilde kan endast den egna inkomsten räknas.

Inkomsten bör enligt Socialstyrelsens rekommendationer enbart påverkas i de fall man faktiskt får bostadstillägg, särskilt bostadstillägg eller bostadsbidrag. Det är viktigt att informera om möjligheten att söka bidragen och även hjälpa till att kontakta Pensionsmyndigheten.

Som inkomst medräknas:

- inkomster, efter avdrag för preliminär skatt, av tjänst och näringsverksamhet
- som inkomst av tjänst räknas vissa typer av ersättningar, t ex pension, sjukpenning och livränta
- inkomst av kapital
- vissa skattefria ersättningar som avtalsgrupp-sjukförsäkringar (AGS) och studiebidrag
- utländska inkomster och stipendier som inte är skattepliktiga i Sverige
- bostadstillägg och särskilt bostadstillägg samt bostadsbidrag

Gällande näringsverksamhet ska endast överskott ingå i den avgiftsgrundande inkomsten.

Det tas inte hänsyn till underskott av kapital eller allmänna avdrag i deklarationen.

Inkomst av kapital

Gäller den faktiska nettoinkomsten av kapital per den 31 december året före det år som ansökan görs. Som intäkter räknas bl a ränteinkomster, utdelningar, inkomster vid uthyrning av privatbostäder och kapitalvinster. Vid inkomstprövningen avses den faktiska avkastningen. Det är endast överskott som medräknas, om det uppstått ett underskott påverkas inte avgiftsunderlaget.

Förbehållsbeloppet

Består av ett minimibelopp och den faktiska boendekostnaden. Minimibeloppet ska täcka normalkostnader för följande poster (Konsumentverkets beräkningar):

I ordinärt boende minimibelopp

- Livsmedel
- Kläder, skor
- Fritid
- Hygien
- Dagstidning, telefon och TV-avgift
- Hemförsäkring
- Hälso- och sjukvård
- Tandvård
- Hushållsel
- Förbrukningsvaror
- Resor
- Möbler, husgeråd
- Läkemedel

Minimibeloppet ska per månad utgöra lägst en tolftedel av: Socialstyrelsens procentberäkning av prisbasbeloppet för innevarande år.

Nedsättning av minimibeloppet i särskilda boenden

Det finns två skäl som ger kommunen rätt att sätta ned storleken på minimibeloppet:

1. brukaren har inte en sådan kostnad som ingår i lagen angivna minimibeloppet, eftersom kostnaden ingår i hyran för särskilt boende (gäller även för hemtjänst och dagverksamhet).
2. kostnaden för en post som minimibeloppet omfattar ges kostnadsfritt av kommunen

Individuell prövning

Förbehållsbeloppet ska höjas vid fördyrade levnadsomkostnader om dessa är varaktiga (minst 6 månader) och uppgår till ett inte oväsentligt belopp (minst 300 kronor/månad). Den enskilde måste kunna styrka sina kostnader om fördyrade levnadsomkostnader.

Förbehållsbeloppet får i undantagsfall sänkas om den enskilde inte har en kostnad som ska täckas av det schabloniserade minimibeloppet.

Höjning av förbehållsbelopp för yngre funktionshindrade

Personer yngre än 61 år bedöms ha högre kostnader för livsmedel än äldre personer. Förbehållsbeloppet behöver därför i normalfallet höjas. Detta utifrån Konsumentverkets beräkningar där mellanskillnaden för personer som är 61 år eller äldre och övriga åldersgrupper visas. Detta innebär att förbehållsbeloppet för dessa personer kan räknas upp med aktuell summa, se Konsumentverkets hushållsbudget för olika åldersgrupper.

Individuell prövning för yngre funktionshindrade

Yngre personer med funktionshinder kan ha särskilda kostnader för bosättning och familjebildning och i dessa fall bör förbehållsbeloppen räknas upp efter individuell prövning. Detta till en nivå som överstiger minimibeloppet med max 10 procent. Kostnader för hemmavarande barn kan i vissa fall medföra höjning av förbehållsbeloppet. Som vägledning för att avgöra hur mycket förbehållsbeloppet ska höjas kan Konsumentverkets beräkningar av levnadskostnader för barn, med avdrag för barnbidrag användas. Avgift för plats i förskola och fritidshem kan ses som en särskild kostnad för barn. Underhållsbidrag som en förälder betalar för sitt barn är en kostnad som höjer förbehållsbeloppet. Efter individuella prövningar kan förbehållsbeloppet höjas för yngre funktionshindrade om det finns skäl för det och extra kostnader kan påvisas. Om de extra kostnaderna ersätts på annat sätt höjs inte förbehållsbeloppet.

Höjning av förbehållsbeloppet vid matdistribution eller dygnsportionsabonnemang

Förbehållsbeloppet ska täcka normalkostnaden för livsmedel enligt Konsumentverkets beräkningar. Då det innebär merkostnader för matdistribution eller dygnsportionsabonnemang på särskilda boenden, ska det tas hänsyn till denna merkostnad. Förbehållsbeloppet ska höjas med skillnaden mellan den avgift kommunen tar ut för maten och Konsumentverkets beräkning för livsmedel.

Fördyrade levnadsomkostnader angående livsmedelskostnaden räknas enligt Konsumentverkets beräkning för män respektive kvinnor i två äldre åldersgrupper, 61-74 samt 75 år och äldre. De fyra beloppen summeras och sedan divideras med fyra. Beräkningen av den enskilda brukarens avdrag av merkostnad av matdistributionen görs inom 4 olika nivåer beroende på antalet portioner brukaren beställt.

Nivå 1 8 – 14 portioner

Nivå 2 15 – 19 portioner

Nivå 3 20 - 26 portioner

Nivå 4 27 – 30 portioner

Personer med låga inkomster

Förbehållsbeloppet är ett schablonbelopp och avser s.k. normalkostnader för personer över 61 år och inte enskilda äldres faktiska levnadskostnader. Beloppet har beräknats utifrån Konsumentverkets hushållsbudget för personer 61 år och äldre. Kommunen har ingen skyldighet att betala ut medel till en person om inte miniminivån uppnås. Däremot är kommunen skyldig, om det kommit till vår kännedom att informera om möjligheten att ansöka om försörjningsstöd. Om den enskilde inte uppnår angivet förbehållsbelopp blir omsorgsavgiften noll kronor.

Beräkning av boendekostnad

Som boendekostnad medräknas den faktiska boendekostnaden. Den aktuella hyresavgiften medräknas vid hyresrätt, gäller även för särskilt boende. I de fall bostaden utgörs av boende i villa eller bostadsrätt medräknas den faktiska boendekostnaden. Med faktiska boendekostnaden avses boendekostnad som beräknas enligt regler från Pensionsmyndigheten. Om den faktiska kostnaden inte överensstämmer med Pensionsmyndighetens beräkningssätt måste boendekostnaden kunna styrkas.

Omsorgsavgiften, samt övriga debiteringsregler för avgifter

Timdebiteringen fastställs av Kommunfullmäktige årligen. Högsta avgift som kan tas ut är maxavgiften, om det finns avgiftsutrymme. Omsorgsavgiften debiteras utifrån 8 nivåer, och debitering sker i efterskott. Den enskilde betalar aldrig mer än framräknat personligt avgiftsutrymme och max det belopp som nivån anger. Inom särskilda boenden gäller nivå 8, detsamma gäller korttidsboende/växelvård. Biståndshandläggares tid efter bedömning av behov av hemtjänst enligt bedömningsmall och schabloner för insatser ligger till grund för beslutet om avgift. Den beräknade tiden anges i hela timmar och avrundas neråt upp till halvtimme och uppåt över halvtimme. Tidsåtgången beräknas per månad.

Ledsagning och avlösarservice i hemmet

Vid ledsagning överstigande 15 timmar/månad räknas det som hemtjänst och innebär omsorgsavgift.

Vid avlösarservice i hemmet överstigande 16 timmar/månad räknas det som hemtjänst och innebär omsorgsavgift.

Vid avlösarservice i hemmet överstigande **4 tim/veckan** ~~8 tim/månaden~~ när avlösarservicen kombineras med växelboende på korttidsboende räknas det som hemtjänst och innebär omsorgsavgift.

Avgiftsbefrielse

Avgiftsbefrielse/nedsättning av avgift när man har hemtjänst görs vid (under 8 timmar) sjukhusvistelse och gäller fr.o.m. första dag som hjälp inte ges i hemmet. Vid annan frånvaro gäller att avgiftsbefrielse/nedsättning av avgiften görs om frånvaron meddelats minst 7 dagar i förväg till enhetschef/arbetslaget. Reducering av avgiften görs per timme upp till nivå 8. Vid hemtjänst mer än 8 timmar görs ingen avgiftsbefrielse då högsta nivå har uppnåtts.

Avgiftsbefrielse gäller inte för omsorgsavgiften på särskilda boenden/kortis/växelvård då högsta nivå uppnåtts efter mindre än en dags vistelse där. Avgiftsbefrielse sker endast om den faktiska avgiften blir lägre än beräknat avgiftsutrymme.

In- och utflyttning vid särskilda boende, hyresavgiften

Hyran debiteras en månad i förskott för nyupprättade hyreskontrakt.

För särskilda boende debiteras hyran per dag vid inflyttning. Vid utflyttning/dödsfall debiteras hyran för 10 dagar enligt hyreskontrakt. Vid utflyttning från Duvan gäller uppsägningstid enligt hyresavtalet vid utflyttning och 1 månad vid dödsfall.

Hyra debiteras fr.o.m. planerad inflyttningsdag eller senast efter 10 dagar efter anvisande av plats. Gäller under förutsättning att rummet är inflyttningsklart.

För gruppboende LSS gäller 1 månads uppsägningstid när brukaren önskar flytta från sin lägenhet. Vid dödsfall gäller samma princip som för särskilda boende.

Dubbla boendekostnader

Hyreskostnaderna för det särskilda boendet ingår alltid vid beräkning av avgiftsutrymmet

Brukaren jämkas på den lägsta hyran av de båda bostäderna under perioden med dubbla boendekostnader, maximalt under 3 månader. Detta gäller endast då det är fråga om avveckling av ursprungligt boende och vid den tidpunkt det är aktuellt och inte retroaktivt.

Avser inte brukaren att sälja eller säga upp bostaden kan kompensation för dubbla boendekostnader inte fås. Detsamma gäller om brukaren avser att lämna ursprunglig bostad som gåva. Gäller inte för personer som har förmögenhet motsvarande 2 prisbasbelopp och därutöver. Den dubbla boendekostnaden ska styrkas.

Omsorgsavgiften på korttidsboende och trygg hemgång

Gäller för växelvårdsplats, korttidsboende eller för insats vid trygg hemgång.

Om en insats utgår under en kortare tidsperiod under en månad bör nivån på avgiften anpassas därefter på ett proportionellt sätt. Avgiften per dag blir högst kostnadsskyddet dividerat med 30. Matavgiften debiteras efter faktiska dagar.

Trygghetslarm/service och hemsjukvårdsavgift

Gäller för trygghetslarmavgift, trygghetsserviceavgift och hemsjukvårdsavgift. Kostnaden för trygghetslarm/service och hemsjukvårdsavgift ingår i avgiftsutrymmet och debiteras i efterskott. Omsorgsavgiften, avgiften för trygghetslarm/service och hemsjukvårdsavgift kan sammanlagt aldrig bli högre än den enskildes avgiftsutrymme eller maxnivån.

Trygghetslarm/service debiteras:

Hela avgiften per månad om servicen påbörjas 1-15 dagen under innevarande kalendermånad

Halva avgiften per månad om servicen påbörjas 16-31 dagen under innevarande kalendermånad

Hela avgiften per månad om servicen avslutas 16-31 dagen under innevarande kalendermånad

Halva avgiften per månad om servicen avslutas 1-15 dagen under innevarande kalendermånad

Dygnsportionsabonnemang

Debiteras en månad i efterskott och endast verkställda dygnsportioner debiteras enligt följande regler:

För reduktion av dygnsportionsabonnemanget i samband med annan vistelse ska frånvaron omfatta minst en dag. Reduktion i samband med utflyttning eller som följd av sjukdom som inte möjliggör matintag sker först nästkommande dag. Sker i dessa fall via minskning av antalet dagar enligt aktuellt dygnsportionspris under kalendermånad.

Distribuerad lunch inom hemtjänsten

Debiteras en månad i efterskott. Beräkning av månadskostnaderna sker via antalet beställda luncher utifrån biståndsbeslut. Reduktion av kostnaderna sker när brukare eller anhörig gjort avbeställning senast en dag innan.

Vid särskilda skäl debiteras ej kostnaden, trots att meddelande inte lämnats, t ex vid akut sjukhusvistelse.

Sölvesborg 190925

Verksamhetschef, Myndighet och öppen verksamhet.

Avgiftshandläggare, Myndighetsenheten.

SÖLVESBORGS KOMMUN

Kommunfullmäktige

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2019-12-09

KF § 198

Dnr 2019/307

Revidering av Taxa för Räddningstjänsten, FFS 7.32

Direktionen för Räddningstjänsten Västra Blekinge har fastställt förslag på uppräknade taxor avseende myndighetsutövande år 2020.

Beredning

RVB § 932/2019.

KSAU § 201/2019.

KS § 184/2019.

BESLUT

Kommunfullmäktige godkänner reviderad Taxa för Räddningstjänsten, FFS 7.32, att gälla från och med 1 januari 2020.

Exp.

RVB

FFS 7.32

Räddningstjänsten
Västra Blekinge

Taxa för myndighetsutövning

2020

Delar av räddningstjänstens verksamhet är inte skattefinansierad och därför måste en avgift tas ut för vissa ärenden. Exempel på sådana ärenden är tillsyner och tillstånd. Taxan har beräknats enligt det underlag som Sveriges kommuner och landsting ger ut. Timkostnaden är fastställd av våra medlemskommuner och motsvarar vår självkostnad.

För myndighetsutövning tillkommer ingen mervärdesskatt.

Tillsyn enligt Lagen om skydd mot olyckor och Lagen om brandfarliga och explosiva varor

Grundavgift, motsvarar 3 arbetstimmar (förberedelse, transport, efterarbete)	3 090	kr/tillsyn
---	-------	------------

Rörlig avgift (tid i objektet)	1 030	kr/timme
--------------------------------	-------	----------

Vi tar betalt för den första påbörjade timmen, därefter per påbörjade halvtimme.
I tillsynsavgiften ingår ett återbesök.

I de fall avtalade möten inte avbokas kommer en timme (f.n. 1030 kr) att faktureras.

Tillstånd brandfarlig och explosiv vara

Handläggningsfaktor enligt bilaga 1	1 030	kr/faktor
-------------------------------------	-------	-----------

Myndighetsutlåtande

Sakkunnigutlåtande	6	faktorer
--------------------	---	----------

Samordnad tillsyn

Grundavgift tillsyn LSO, timtaxa för besöket tillkommer	2 850	kr/tillsyn
Grundavgift tillsyn LBE, timtaxa för besöket tillkommer	2 850	kr/tillsyn
Timtaxa för tillsynsbesök	1 030	kr/timme

Räddningstjänsten Västra Blekinge

Bilaga 1

Tillstånd för brandfarlig och explosiv vara

Speciella och komplicerade ärenden som t.ex. områdestillstånd och transporter i rörledning liksom förhandsbesked, extra besiktningar och andra åtgärder, som inte kan klassificeras i tabellen tiddebiteras där räddningstjänstens normala taxa används för den tid som nedläggs i ärendet. Avgiften innefattar räddningstjänstens totala insats för tillståndsgivningen. I avgiften ingår även kostnad för avsyning. Vid olika slag av brandfarliga vara är den största mängden dimensionerande för avgiften. Handläggningsfaktorns storlek regleras i räddningstjänstens ordinarie prislista, vilken uppdateras per den 1 januari årligen.

Händelse	Nytt tillstånd	Förnyat tillstånd
	Antal faktorer	
1. Hantering av motorbrännolja utan rördragning och hantering av eldningsolja.		
Under 10.000 liter.	2.5	2
Över 10.000 liter	5	4
2. Hantering av lösa behållare för brandfarlig gas och vätska.		
Lösa behållare, skola, hotell, restaurang, varuhus, camping och industri under 1000 liter.	2.5	2
Lösa behållare över 1000 liter.	5	4
3. Anläggning för förvaring i cistern.		
1 cistern	8.5	4
2 – 4 cisterner	11.5	6
5 och mer än 5 cisterner	15	9
4. Anläggning för förvaring och försäljning ur cistern (bensinstationer).		
1 cistern	12	6
2 – 4 cisterner	15	9
5 och över 5 cisterner	20	10.5
5. Nytt tillstånd enligt 20 § FBE angående innehavarskifte, vid befintligt tillstånd.	1	
6. Mindre komplettering till ett gällande tillstånd (ej utökad tid).	2	
7. Hantering av brandfarliga varor vid mindre lackeringsanläggning.	8	4
8. Avslag	1	1
9. Handel med explosiva varor	4	3
10. Godkännande av föreståndare	1	1
11. Tillstånd för explosiva varor		
Mindre omfattning (se definition nedan)	2.5	2
Större omfattning (se definition nedan)	5	4

Med mindre omfattning p.11 avses:

- 60 kg i riskgrupp 1.1 och 1.5 (tex dynamit, svartkrut, sprängdeg, sprängkapslar och detonerande stubin)
- 150 kg i riskgrupp 1.2 (tex vissa fyrverkeriartiklar ej konsumentartiklar)
- 150 kg i riskgrupp 1.3 (tex fyrverkeriartiklar och krut till ammunition)
- 500 kg i riskgrupp 1.4 (tex fyrverkeriartiklar)
- 1 000 kg i riskgrupp 1.4S

Med större omfattning p.11 avses:

100 kg i riskgrupp 1.1 och 1.5 (tex dynamit, svartkrut, sprängdeg, sprängkapslar och detonerande stubin)

1 000 kg i riskgrupp 1.2 (tex vissa fyrverkeriartiklar ej konsumentartiklar)

1 000 kg i riskgrupp 1.3 (tex fyrverkeriartiklar och krut till ammunition)

2 000 kg i riskgrupp 1.4 (tex fyrverkeriartiklar)

5 000 kg i riskgrupp 1.4S

SÖLVESBORGS KOMMUN

Kommunfullmäktige

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2019-12-09

KF § 199

Dnr 2019/304

Uppräkning av kostnadsfaktorn (K) i Taxor för Miljöförbundet Blekinge Väst, FFS 7.31

Förbundsdirektionen för Miljöförbundet Blekinge Väst hemställer hos medlemskommunerna om en höjning av kostnadsfaktorn (K), timavgiften, med 25 kronor att gälla från och med 1 januari 2020. Kostnadsfaktorn K blir då 949 kr/timme i de taxor som gäller för Miljöförbundet Blekinge Västs myndighetsutövning och verksamhet.

Beredning

MBV § 65/2019.

KSAU § 202/2019.

KS § 185/2019.

BESLUT

Kommunfullmäktige godkänner en uppräkning av Miljöförbundet Blekinge Västs kostnadsfaktorn K till 949 kr/timme att gälla från och med 1 januari 2020.

Exp.

MBV

FFS 7.31

SÖLVESBORGS KOMMUN

Kommunfullmäktige

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2019-12-09

KF § 200

Dnr 2019/305

Förslag till reviderad taxa inom livsmedelslagstiftningen; Miljöförbundet Blekinge Väst

För att säkerställa att kommunen har möjlighet att ta betalt för sin livsmedelskontroll efter årsskiftet behöver Miljöförbundets taxebestämmelser anpassas till den nya EU-förordningen om offentlig kontroll inom livsmedelskedjan som träder i kraft den 14 december 2019.

Beredning

MBV § 67/2019.

KSAU § 203/2019.

KS § 186/2019.

BESLUT

Kommunfullmäktige fastställer bilagd taxa för Miljöförbundet Blekinge Väst offentliga kontroll inom livsmedelslagstiftningen att gälla från och med 14 december 2019.

Exp.

MBV

FFS

1(3)

Kommunstyrelsen Karlshamns kommun
 Kommunstyrelsen Olofströms kommun
 Kommunstyrelsen Sölvesborgs kommun

Förslag till reviderad taxa för Miljöförbundet Blekinge Västs offentliga kontroll inom livsmedelslagstiftningen i Karlshamns, Olofströms och Sölvesborgs kommuner, dnr. 2019/3312

För att säkerställa att kommunen har möjlighet att ta betalt för sin livsmedelskontroll efter årsskiftet behöver Miljöförbundets taxebestämmelserna anpassas till den ny EU-förordningen om offentlig kontroll inom livsmedelskedjan som träder i kraft

14 december 2019. I föreslagen taxa, som utgår från Sveriges Kommuner och Landstings förslag till reviderad taxa, kommer avgiftsnivån för enskilda företagare i allt väsentligt bibehållas jämfört med nuvarande taxa. Ingen verksamhet kommer att få en högre årlig kontrollavgift till följd av den föreslagna revideringen.

Beslut

Förbundsdirektionen föreslår kommunfullmäktige, att fastställa bilagd taxa att gälla för Miljöförbundet Blekinge Väst offentliga kontroll inom livsmedelslagstiftningen i respektive medlemskommun från och med 14 december 2019.

Bakgrund

Ny kontrollförordning från EU

Den 14 december 2019 träder EU:s nya kontrollförordning (EU) 2017/625* i kraft. Denna förordning är grunden till hur livsmedelskontroll ska utföras och finansieras. Förordningen innehåller några nya begrepp, till exempel införs begreppet annan offentlig verksamhet och begreppet extra offentlig kontroll försvinner. Ändringen av livsmedelstaxan krävs så att hänvisning görs till rätt EU-förordning och till rätt begrepp.

Näringsdepartementet har meddelat att lagändringar med anpassningar efter den nya kontrollförordningen inte kommer att hinna genomföras till den 14 december. Däremot kommer ändringar att genomföras i ett flertal svenska förordningar för att den nya kontrollförordningen ska kunna tillämpas från den 14 december 2019.

*Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll)

2(3)

För att säkerställa att kommuner har möjlighet att ta betalt för sin livsmedelskontroll efter årsskiftet behöver de kommunala taxebestämmelserna anpassas till den nya EU-förordningen om offentlig kontroll inom livsmedelskedjan som träder i kraft 14 december 2019.

Som utgångspunkt gäller att de kommunala dokument som innehåller hänvisningar till den nu gällande kontrollförordningen (EG) 882/2004 behöver ändras före årsskiftet.

Med dessa ändringar kan kommunerna fortsätta ta ut årsavgifter, registreringsavgifter och avgifter för arbetsuppgifter som omfattas av det tidigare begreppet extra offentlig kontroll under 2020.

Eftersom förordningsändringarna inte är kända när detta underlag skrivs och förändringar i bland annat livsmedelslagen kommer att antas längre fram kommer kommunerna antagligen behöva ta upp taxan för beslut igen under senare delen av 2020.

Om justeringar inte görs kommer kommunernas taxor efter den 14 december delvis bygga på ett regelverk som inte längre gäller.

Kort om förändringarna

I allt väsentligt kommer avgiftsnivån för enskilda företagare bibehållas jämfört med nuvarande taxa. Ingen verksamhet kommer att få en högre årlig kontrollavgift till följd av föreslagen revidering av taxan.

I samband med att den nya EU-förordningen träder i kraft försvinner begreppet *extra offentlig kontroll*. De åtgärder som i dagsläget omfattas av *extra offentlig kontroll*, det vill säga när en verksamhet uppvisar brister, kommer i stället att omfattas av begreppet offentlig kontroll. Definitionen *offentlig kontroll* kvarstår i den nya kontrollförordningen och åsyftar den operativa kontroll som den behöriga myndigheten utför för att kontrollera överensstämmelser med bland annat foder- och livsmedelslagar. Begreppet *annan offentlig verksamhet* införs och omfattar behöriga myndighetens övriga kontrollåtgärder, som till exempel registrering, godkännande, utfärdande av intyg, föreläggande med mera. Begreppet införs i svensk rätt först under 2020.

Vid utformningen av förslaget till nya taxebestämmelser (bilaga 1) har Miljöförbundet använt det underlag som Sveriges Kommuner och Landsting har tagit fram. Med dessa ändringar kan kommunerna ta ut årsavgifter, registreringsavgifter och avgifter för arbetsuppgifter som omfattas av det tidigare begreppet extra offentlig kontroll under 2020.

Möjlighet till efterhandsdebitering av livsmedelskontrollen - en separat fråga som för tillfället utreds av Livsmedelsverket

Frågan om efterhanddebitering av livsmedelskontrollen likt den så kallade Rättviksmodellen har tidigare lyfts av förbundets medlemskommuner. Med anledning av detta kommenteras möjligheten till efterhandsdebitering och Livsmedelsverkets arbete med frågan nedan.

Livsmedelsverket har tidigare tagit ställning till frågan om efterhanddebitering och konstaterat att det strider mot gällande lagstiftning. (Källa: Livsmedelsverkets hemställan till Näringsdepartementet att utreda frågan om efterhandsdebitering, daterad 2017-10-16, dnr: 2017/03252).

Livsmedelsverket fick 2017 ett regeringsuppdrag att ta fram en ny modell för riskklassning av livsmedelsverksamheter. Riskklassningen är den del av taxan som avgör hur stor årlig avgift en livsmedelsverksamhet får. Detta på grund av stadskontorets utvärdering av livsmedelskontrollen som gjordes 2016, som bland annat visade på brister i Livsmedelsverkets modell för riskklassning

2019-10-09

3(3)

samt stor variation i kommunala kontrollavgifter. Förslaget på ny riskklassningsmodell har varit ute på remiss under 2018.

Livsmedelsverket arbetar under 2019 med att utveckla den föreslagna modellen för riskklassning, bland annat utifrån de synpunkter som framkom i remissvaren. I slutet av 2019 räknar Livsmedelsverket med att fatta beslut om en ny modell för riskklassning.

I det nya förslaget kommer riskklassningen fortfarande vara avgörande för avgiftens storlek, men öppnar upp för att avgiften för livsmedelskontrollen kan betalas efter avslutad kontroll istället för i förskott.

Då Livsmedelsverkets förslag till ny riskklassningsmodell innebär en förändring i avgiftshanteringen är förbundsdirektionens ställningstagande att nuvarande system med fakturering i förskott, i enlighet med nu gällande lagstiftning bör behållas till dess att Livsmedelsverkets förslag till ny riskklassningsmodell är presenterad och beslutad. Förbundet avser att se över livsmedelstaxan och utreda eventuell omläggning som innebär att debitering av utförda kontroll görs i efterhand så snart förslag till ny riskklassningsmodell är presenterad och beslutad av Livsmedelsverket

Ärendets handläggning

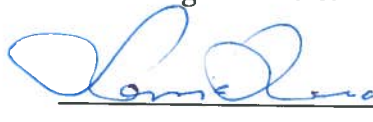
Ett förslag till underlag för nya taxebestämmelser presenterades den 30 september av SKL. Därav hade förvaltningen inte möjlighet att bereda något förslag till reviderad livsmedelstaxa till direktionssammanträdet den 3 oktober 2019. För att kommunfullmäktige i respektive medlemskommun ska hinna besluta om en reviderad livsmedelstaxa och att denna ska hinna vinna laga kraft före årsskiftet behöver ärendet handläggas skyndsamt, varför förbundsdirektionen överlätit åt dess arbetsutskott att fatta beslut i ärendet, § 67, 2019/3312, 2019-10-03.

Ärendet har handlagts av avdelningschef Per-Ola Persson och förbundschef Johanna Randsalu.

Bilagor:

1. Miljöförbundet Blekinge Västs taxa för offentlig kontroll inom livsmedelslagstiftningen.
2. Riskklassificering av livsmedelsanläggningar och beräkning av kontrollavgifter.

Sölvesborg 2019-10-09

Sonja Lundh

Gertrud Ivarsson

Förbundsordförande

1:e vice ordförande

Bengt-Åke Karlsson

2:e vice ordförande

Miljöförbundet Blekinge Västs taxa för offentlig kontroll inom livsmedelslagstiftningen

Denna taxa gäller Miljöförbundet Blekinge Västs (miljöförbundets) verksamhet.

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Miljöförbundet Blekinge Västs (miljöförbundets) kostnader för offentlig kontroll, prövning och registrering enligt EU:s bestämmelser inom livsmedelsområdet, livsmedelslagen (2006:804) samt de författningar, inklusive förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, som meddelats med stöd av denna lagstiftning.

Enligt 3 § livsmedelslagen jämföras med livsmedel

1. vatten, från och med den punkt där det tas in i vattenverken till den punkt där det tappas ur kran till konsument och
2. snus och tuggtobak.

2 § Avgift enligt denna taxa tas ut för

1. registrering av anläggning
2. årlig offentlig kontroll
3. uppföljande kontroll som inte var planerad
4. utredning av klagomål
5. exportkontroll och utfärdande av exportintyg
6. importkontroll
7. offentlig kontroll i övrigt

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för handläggning som föranleds av att beslut enligt livsmedels- och foderlagstiftningen överklagas.

4 § Beslut om avgift eller nedsättning av avgift i enskilda fall fattas av förbundsdirektionen för Miljöförbundet Blekinge Väst (förbundsdirektionen) efter handläggning.

Timavgift

5 § Vid tillämpningen av denna taxa är timavgiften K¹ kronor per timme kontrolltid. Avgiftsuttag sker i förhållande till den kontrolltid som fastställts för en anläggning eller i förhållande till faktiskt nedlagd kontrolltid i varje ärende eller enligt de andra grunder som anges i taxan.

Med kontrolltid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid nämnden har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt.

Om den sammanlagda kontrolltiden understiger en halv timme per år tas ingen timavgift ut. För inspektioner, mätningar och övrig offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton,

¹K = den kostnadsfaktor, som motsvarar miljöförbundets handläggningskostnad per timme. Vid tillämpning av denna taxa uttages kostnadsfaktor K, handläggningskostnad per timme med det belopp som beslutats för Miljöförbundet Blekinge Väst.

trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift.

Avgift för registrering

6 § Den som anmäler en livsmedelsanläggning för registrering ska betala avgift för 1 timmes kontrolltid.

Årlig kontrollavgift

7 § För normal offentlig kontroll av en livsmedelsanläggning enligt 11 § livsmedelslagen (2006:804) ska en fast årlig kontrollavgift betalas.

Avgiftens storlek baseras på den kontrolltid förbundsdirektionen tilldelat eller beslutat för anläggningen och beräknas på det sätt som anges i bilaga 2 (riskklassificering av livsmedelsanläggningar och beräkning av kontrollavgifter).

Den årliga kontrollavgiften beräknas genom att kontrolltiden (timmar) multipliceras med timavgiften.

8 § Om en tillämpning av 7 § skulle medföra att kontrolltiden för en anläggning blir uppenbart oriktig i förhållande till det faktiska kontrollbehovet enligt nämndens riskbedömning, ska anläggningen istället tilldelas kontrolltid på grundval av nämndens bedömning av anläggningens kontrollbehov.

9 § Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Den årliga avgiften ska betalas från och med det kalenderår då verksamheten påbörjas. För det kalenderår registrering skett faktureras den årliga kontrollavgiften i efterskott och beräknas som timavgift enligt 5 § och i förekommande fall enligt 12 §. Avgiften ska därefter betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår.

Om anläggningen placeras i en annan avgiftsklass eller annars tilldelas en annan kontrolltid, ska den nya avgiften betalas från och med det följande kalenderåret.

Avgiftsskyldigheten upphör från och med det kalenderår som följer efter det år som verksamheten visat nämnden att verksamheten upphört.

10 § Den årliga kontrollavgiften ska betalas av den som äger eller innehar livsmedelsanläggningen (livsmedelsföretagaren) vid kalenderårets början. Det kalenderår registrering skett ska den årliga kontrollavgiften betalas av livsmedelsföretagaren som registrerat verksamheten, för tiden efter registreringen.

Avgift för uppföljande kontroll och utredning av klagomål

11 § Livsmedelsföretagare ska för offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad och som har blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad upptäckts under en offentlig kontroll, och utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits, betala en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt § 5 och för de faktiska kostnaderna för provtagning och analys av prover.

Detsamma gäller för offentlig kontroll som föranleds av ett klagomål som leder till att bristande efterlevnad hos livsmedelsföretagaren kan bekräftas.

¹K = den kostnadsfaktor, som motsvarar miljöförbundets handläggningskostnad per timme. Vid tillämpning av denna taxa uttages kostnadsfaktor K, handläggningskostnad per timme med det belopp som beslutats för Miljöförbundet Blekinge Väst.

Höjning eller nedsättning av avgift

12 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till en verksamhets art, omfattning, tillsynsbehov eller övriga omständigheter, får förbundsdirektionen i ett enskilt ärende besluta ändra avgiften enligt denna taxa.

Avgift exportkontroll

13 § Livsmedelsföretagare ska utöver sådan kontrollavgift som avses i 7 § betala avgift till förbundsdirektionen för sådan särskild offentlig kontroll, inklusive utfärdande av exportintyg, som föranleds av införselbestämmelser i tredje land.

Avgiften ska motsvara den faktiska kontrolltid som nämnden nedlagt i ärendet, beräknat enligt 5 §.

Avgift importkontroll

14 § Importör eller dennes ombud ska, utöver sådan kontrollavgift som avses i 7 §, betala avgift till förbundsdirektionen för sådan särskild importkontroll som följer av förordningen (2006:812) om offentlig kontroll av livsmedel som importeras från ett tredje land och de EU-bestämmelser som förordningen kompletterar.

Avgiften ska motsvara den faktiska kontrolltid som nämnden nedlagt i ärendet, beräknat enligt 5 §, och nämndens faktiska kostnader för provtagning och analys av prover.

Avgiftens erläggande och verkställighet

15 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till miljöförbundet. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller faktura.

Överklaganden

Förbundsdirektionens beslut om avgift överklagas till länsstyrelsen.

Ikraftträdande

Denna taxa träder i kraft den 14 december 2019.

¹K = den kostnadsfaktor, som motsvarar miljöförbundets handläggningskostnad per timme. Vid tillämpning av denna taxa uttages kostnadsfaktor K, handläggningskostnad per timme med det belopp som beslutats för Miljöförbundet Blekinge Väst.

Riskklassificering av livsmedelsanläggningar och beräkning av kontrollavgifter

1. Riskmodulen

Klassificeringen baseras på att livsmedelsanläggningen får riskpoäng utifrån följande riskfaktorer:

- 1) Typ av verksamhet och livsmedel
- 2) Produktionens storlek (antal portioner eller annat mått på detta)
- 3) Konsumentgrupper

Tabell 1. Riskmodulen

Risikfaktor	Risikpoäng
1. TYP AV VERKSAMHET OCH LIVSMEDEL	
a) Högrisk	55
b) Mellanrisk	35
c) Lågrisk	15
d) Mycket låg risk	5
2. PRODUKTIONENS STORLEK	
a) Mycket stor	55
b) Stor	45
c) Mellan	35
d) Liten	25
e) Mycket liten	15
f) Ytterst liten	5
3. KONSUMENTGRUPPER	
Producera/servera livsmedel till känsliga konsumentgrupper	10

1.1 Tillämpning av riskmodulen

Klassningen baserar sig på den typ av livsmedel som produceras/säljs på livsmedelsanläggningen. Riskfaktorerna 2 och 3 gäller alltså samma verksamhet och livsmedelstyp som valts för klassificeringen i riskfaktor 1. Om anläggningen producerar/säljer olika livsmedelstyper bör klassificeringen baseras på den typ av livsmedel som ger högsta sammanlagda riskpoäng och därmed högsta riskklass. Till exempel för en butik som grillar kyckling bedöms riskfaktorerna 1-3 för grillningsverksamheten (inte för hela butiken) respektive för övrig verksamhet i butiken, det vill säga, försäljning av oförpackade och förpackade livsmedel. Den verksamhet som vid bedömningen ger flest riskpoäng avgör riskklassen och tilldelning av kontrolltid för butiken.

2. Riskfaktorer

2.1 Riskfaktor 1 – Typ av verksamhet och livsmedel

Klassningen enligt riskfaktor 1 baserar sig på vad anläggningen gör och med vilka livsmedel.

Tabell 2. Riskfaktor 1 - Restauranger och andra storhushåll, konditorier och caféer, livsmedelsbutiker

Verksamhet och typ av livsmedel	Exempel
Högrisk Bearbetning av rått kött, rått fjäderfä, eller opastöriserad mjölk (enskilda produkter eller del av sammansatta livsmedel)	Tillagning av maträtter från rått kött, grillning av kyckling, tillagning av kebab eller pizza med köttfärs, tillagning av kalvdans, pannkakor, ostkaka från opastöriserad mjölk.
Nedkylning	Nedkylning efter tillagning.
Groddning	Groddning av t ex mungbönor eller alfalfa.
Mellanrisk Beredning/bearbetning av vegetabilier	Tillverkning av sallad, uppskärning av grönsaker
Bearbetning/beredning av bearbetade animaliska produkter, rå fisk, ägg* eller pastöriserad mjölk (enskilda produkter eller del av sammansatta livsmedel)	Tillverkning av pastasallad, smörgåsar, smörgåstårter, gräddårter Tillagning av fiskrätter, tillverkning av sushi, gräddning av pannkakor eller våfflor, baserade på pulver och/eller pastöriserad mjölk, skivning av skinka, bitning av ost
Beredning/styckning/malning av rått kött	Marinering eller styckning av kött, malning av köttfärs
Återuppvärmning	Återuppvärmning med efterföljande servering.
Varmhållning	Varmhållning med efterföljande servering, transport av varmhållna livsmedel för konsumtion på annan plats än där de tillagats, tillagning i centralkök följt av varmhållen transport till serveringskök

3(9)

Lågrisk	
Kylförvaring	Försäljning av kylda livsmedel
Upptining	
Manuell hantering av glass	Försäljning av mjukglass, kulglass
Mycket låg risk	
Bakning	Bakning av matbröd, hårt bröd eller torra kakor
Hantering av livsmedel som inte kräver kylförvaring	Försäljning av frukt, grönsaker eller godis
Hantering av frysta livsmedel	Försäljning av förpackad glass
Uppvärmning av fryst, färdiglagad produkt	Uppvärmning av frysta pizzabitar för direkt försäljning

* pastöriserad äggmassa eller råa ägg producerade i Sverige, Finland eller Norge. Bearbetning av råa ägg från andra länder klassas som hög risk.

Tabell 3. Riskfaktor 1 - Industriell tillverkning av livsmedel

Verksamhet och typ av livsmedel	Exempel
Högrisk	
Bearbetning av rått kött, rått fjäderfä eller opastöriserad mjölk (enskilda produkter eller del av sammansatta livsmedel)	Tillagning av maträtter från rått kött, tillverkning av fermenterad korv, falukorv, bacon, rökt skinka/kalkon, tillverkning av konsumtionsmjölk, ost, fil, smör, mjölkpulver från opastöriserad mjölk
Slakt	
Konservering av animaliska eller vegetabiliska produkter	Tillverkning av hel eller halvkonserver
Nedkylning	Nedkylning efter tillagning
Mellanrisk	
Bearbetning/beredning av bearbetade animaliska produkter, rå fisk*, ägg** eller pastöriserad mjölk (enskilda produkter eller del av sammansatta livsmedel)	Tillverkning av pastasallad, smörgåsar, smörgåstårter, gräddtarter Tillagning av fiskrätter, tillverkning av sushi, bitning av fisk, paketering av fisk, tillverkning av glass, fil, smör, ost, mjölkpulver från pastöriserade produkter (mjölk och ägg), skivning av skinka, bitning av ost, rivning av ost, injicering av ost

4(9)

Beredning/styckning/malning av rått kött	Marinering eller styckning av kött, malning av köttfärs
Äggpackeri med tvätt	
Beredning/bearbetning av vegetabilier	Förpackning av grönsaker i modifierad atmosfär
Lågrisk	
Infrysning och/eller blanchering	Infrysning av rått kött, infrysning av rå fisk, blanchering och infrysning av grönsaker, infrysning av bär
Tillverkning av sylt och marmelad	
Tillverkning av kosttillskott	Tillverkning/förpackning av kosttillskott
Mycket låg risk	
Bakning	Bakning av matbröd eller torra kakor
Hantering av livsmedel som inte kräver kylförvaring	Tvättning av potatis, förpackning frukt och grönsaker
Äggpackeri utan tvätt	
Tillverkning av förpackat vatten, öl, läsk, godis, strösocker, rostning av kaffe, malning av mjöl	

* tillverkning av vakuumpackad gravad eller rökt fisk klassas som högrisk

** pastöriserad äggmassa eller råa ägg producerade i Sverige, Finland eller Norge. Bearbetning av råa ägg från andra länder klassas som hög risk.

5(9)

Tabell 4. Riskfaktor 1 - Grossister och distributionsföretag.

Verksamhet och typ av livsmedel	Exempel
Högrisk	
	(exempel saknas inom denna kategori)
Mellanrisk	
Hantering av varmhållna livsmedel	Transport av varmhållna livsmedel
Lågrisk	
Hantering av kylförvarade livsmedel	Lagring eller transport av kylförvarade livsmedel
Mycket låg risk	
Hantering av livsmedel som inte kräver kylförvaring	Lagring eller transport av frukt och grönsaker
Hantering av frysta livsmedel	Lagring eller transport av frysta livsmedel

Tabell 5. Riskfaktor 1 - Producenter och tillhandahållare av dricksvatten genom en distributionsanläggning.

Verksamhet och råvatten	Halter av mikroorganismer i råvattnet
Högrisk	
Vattenverk som försörjs av ytvatten eller ytvattenpåverkat grundvatten	E. coli/Enterokocker: > 10 per 100 ml Koliforma bakterier: > 100 per 100 ml
Mellanrisk	
Vattenverk som försörjs av ytvatten eller ytvattenpåverkat grundvatten	E. coli/Enterokocker: ≤ 10 per 100 ml Koliforma bakterier: 1- 100 per 100 ml
Lågrisk	
- Vattenverk som försörjs av opåverkat grundvatten	E. coli/Enterokocker: ej påvisad i 100ml
- Distributionsanläggning	Koliforma bakterier: ej påvisad i 100 ml

2.2 Riskfaktor 2 – Produktionens storlek

I denna riskfaktor vägs det in hur många konsumenter som potentiellt kan drabbas om det går fel.

Tabell 6. Mått på verksamhetens storlek för olika typer av produktion, riskfaktor 2 i riskmodulen

Omfattning	Konsumenter/ portioner per dag	Anställda (årsarbets- krafter)	Ton utgående produkter per år (industriell tillverkning)	Distribuerat dricksvatten m3 per år
a) Mycket stor	>250 000		>10 000	>18 250 000
b) Stor	>25 000 – 250 000	>30	>1000- 10 000	>1 825 000 – 18 250 000
c) Mellan	>2 500 – 25 000	11-30	>100 - 1000	>182 500 – 1 825 000
d) Liten	>250 - 2500	4-10	>10 - 100	> 18 250 – 182 500
e) Mycket liten	>25 - 250	1-3	<10	>1 825 – 18 250
f) Ytterst liten	<25	≤1		<1825

2.3 Riskfaktor 3 - Konsumentgrupper

Anläggningar som producerar livsmedel avsedda att konsumeras av personer som tillhör känsliga konsumentgrupper tilldelas extra riskpoäng. Dessa grupper är mer utsatta för faror då de kan få allvarigare symptom och/eller tål lägre doser då det gäller de mikrobiologiska och kemiska farorna.

Till de känsliga konsumentgrupperna räknas:

- barn under fem år
- personer med nedsatt immunförsvar (t.ex. patienter på sjukhus, personer boende i äldreboende, gravida)
- personer med livsmedelsrelaterad allergi och eller annan överkänslighet mot livsmedel

Exempel på anläggningar som producerar livsmedel avsedda för känsliga konsumentgrupper är förskolekök, sjukhuskök, kök som tillverkar mat till äldreboende, skolkök som tillagar och serverar specialmat till allergiska elever, livsmedelsanläggning som tillverkar livsmedel för särskilda näringsändamål (sär-när) t.ex. glutenfria, mjölkfria och sojafria produkter, barnmatsproducenter, sondmatsproducenter.

Däremot får ett vattenverk inte extra riskpoäng även om det bland konsumenterna ingår personer som är känsliga. Inte heller får en restaurang extra poäng om restaurangen serverar enstaka gäster t.ex. en mjölkfri sås.

3. Riskklass

Varje riskfaktor genererar ett antal poäng. Summan av poängen ligger till grund för placering i en riskklass, 1-5, se tabell 7.

Tabell 7. Riskklasser

Riskklass	Riskpoäng
1	≥ 100
2	80 - 90
3	60 - 70
4	40 - 50
5	≤ 30

4. Erfarenhetsklass

Riskklassificeringen av en verksamhet som skett med hjälp av riskmodulen kompletteras med de erfarenheter myndigheten har erhållit vid offentlig kontroll av den aktuella verksamheten. Denna komplettering sker med hjälp av erfarenhetsmodulen då nya erfarenheter av livsmedelsföretagarens efterlevnad av lagstiftningens krav gjorts. Första gången riskklassificering sker placeras anläggningen i erfarenhetsklass B. Beslut om ny erfarenhetsklass sker därmed tidigast året efter att en verksamhet startat.

Tabell 8. Modul för inplacering i erfarenhetsklass

8(9)

Inspektionsresultat		Klassning
Vid initial kontroll	Uppföljande kontroll	
Inga eller få enkla avvikelser som inte tidigare påpekats och som inte riskerar att direkt påverka livsmedelssäkerheten negativt konstateras. Eventuella avvikelser bedöms kunna följas upp vid nästa ordinarie kontrollbesök eller via underhållsplan. Ärendet avslutas.	Behövs ej uppföljande kontroll	Verksamheten kan omklassas till en erfarenhetsklass med lägre kontrolltid, alternativt förbli placerad i erfarenhetsklass A
Enstaka men samma avvikelse återkommer vid varje planerad kontroll. VU vidtar endast kortsiktig förbättring.		Verksamheten förblir placerad i erfarenhetsklass B, eller flyttas till erfarenhetsklass B från erfarenhetsklass A eller erfarenhetsklass C.
Avvikelser konstateras som kräver uppföljning.	Vid återbesöket/uppföljningen konstateras att verksamheten har åtgärdat flertalet av avvikelserna. Eventuellt kvarvarande avvikelser bedöms kunna följas upp vid nästa ordinarie kontrollbesök eller via underhållsplan.	Verksamheten förblir placerad i erfarenhetsklass B, eller flyttas till erfarenhetsklass B från erfarenhetsklass A eller erfarenhetsklass C.
	Ärendet kan inte avslutas efter första återbesöket och de kvarstående avvikelserna kräver ytterligare återbesök.	Verksamheten omklassas till en erfarenhetsklass med högre kontrolltid, alternativt förblir placerad i erfarenhetsklass C.
	Verksamheten har vid återbesöket åtgärdat flertalet av avvikelserna. Eventuellt kvarvarande avvikelser bedöms kunna följas upp vid nästa ordinarie kontrollbesök eller via underhållsplan. Det eventuella förbudet kan hävas.	Verksamheten förblir placerad i erfarenhetsklass B, eller flyttas till erfarenhetsklass B från erfarenhetsklass A eller erfarenhetsklass C.
Avvikelser som riskerar att direkt påverka livsmedelssäkerheten negativt och som kräver snar uppföljning konstateras. Eventuellt behövs förbud eller delförbud	Avvikelse kvarstår vid återbesöket, ovilja till att vidta åtgärder. Eventuellt behövs beslut om föreläggande eller fortsatt förbud/delförbud.	Verksamheten omklassas till en erfarenhetsklass med högre kontrolltid, alternativt förblir placerad i erfarenhetsklass C.

Grad av anmärkningar som snabbt behöver åtgärdas

5. Kontrolltid

Utifrån den riskklass som verksamheten är placerad i enligt riskmodulen och den erfarenhetsklass som erhållits ur erfarenhetsmodulen så tilldelas anläggningen en årlig kontrolltid enligt tabell 9. Första gången en anläggning riskklassificeras används bara riskmodulen för placering i en riskklass, nya anläggningar placeras i erfarenhetsklass B.

Tabell 9. Årlig kontrolltid (timmar)

Riskklass	Erfarenhetsklass		
	A	B	C
1	24	32	48
2	12	16	24
3	6	8	12
4	3	4	6
5	1,5	2	3

SÖLVESBORGS KOMMUN

Kommunfullmäktige

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2019-12-09

KF § 201

Dnr 2019/317

Revidering av Taxa för allmänna vatten- och avloppsanläggningen inom Sölvesborgs kommun, FFS 7.4

Sölvesborgs Energi och Vatten AB översänder förslag till ny VA-taxa att gälla från och med 1 januari 2020.

I snitt blir avgiftsökningen vi föreslår 7,1 % på årskostnaden för en normalvilla, fördelat enligt ovan. Avgiftsökningen avser täcka ökade driftskostnader och investeringar.

Beredning

VD Roger Mattssons tjänsteskrivelse 2019-11-01.

KSAU § 204/2019.

KS § 187/2019.

BESLUT

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna upprättat förslag till taxa för allmänna vatten- och avloppsanläggningen inom Sölvesborgs kommun, att gälla från och med den 1 januari 2020.

Exp.

VD Roger Mattsson

FFS 7.4

Kommunstyrelsen
Sölvesborgs kommun

TAXA FÖR ALLMÄNNA VATTEN- OCH AVLOPPSANLÄGGNINGEN INOM SÖLVEBORG KOMMUN

Förslag till beslut

Sölvesborgs Energi och Vatten AB översänder förslag till ny VA-taxa att gälla fr.o.m. den 1 januari 2020. Jämfört med 2018 har kundtaxorna i Sölvesborg justerats med:

		Justering	Från (Exkl. moms)	Till (Exkl. moms)
Vatten	Fast del	0,00 %	1 080 kr/år	1 080 kr/år
	Rörlig del	10,20 %	8,71 kr/kbm	9,60 kr/kbm
			(Inkl. moms)	(Inkl. moms)
			1 350 kr/år	1 350 kr/år
			11,00 kr/kbm	12,00 kr/kbm
			(Exkl. moms)	(Inkl. moms)
Avlopp	Fast del	10,15 %	2 288 kr/år	2 520 kr/år
	Rörlig del	5,55 %	14,40 kr/kbm	15,20 kr/kbm
			(Inkl. moms)	(Inkl. moms)
			2 860 kr/år	3 150 kr/år
			18,00 kr/kbm	19,00 kr/kbm

I snitt blir avgiftsökningen vi föreslår 7,1 % på årskostnaden för en normalvilla, fördelat enligt ovan. Avgiftsökningen avser täcka ökade driftskostnader och investeringar.

Med vänlig hälsning

Sölvesborgs Energi och Vatten AB

VD, Roger Mattsson

SÖLVESBORGS KOMMUNS FÖRFATTNINGSSAMLING

UTGIVEN AV KOMMUNKANSLIET

Nr 7.4 Sid 1 (13)

Dnr
2018/301

Gäller fr. o. m.
2019-01-01

Antagen
Kf 2018-11-26 § 147

Förslag till

TAXA FÖR ALLMÄNNA VATTEN- OCH AVLOPPSANLÄGG-NING- EN INOM SÖLVESBORGS KOMMUN

(Hänvisningar i taxan till VA-lag avser ”Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster)

TAXA FÖR ALLMÄNNA VATTEN- OCH AVLOPPSANLÄGGNINGEN INOM SÖLVESBORGS KOMMUN

Huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen är Sölvesborgs Energi och Vatten AB.

Avgifter enligt denna taxa skall betalas till huvudmannen.

1 §

Till täckande av nödvändiga kostnader för allmänna vatten- och avloppsanläggningen inom Sölvesborgs kommun skall ägare av fastighet inom anläggningens verksamhetsområde och annan som enligt 2,4, och 5 §§ lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) jämföras med fastighetsägare, betala avgifter enligt denna taxa.

2 §

Avgifterna utgörs av anläggningsavgifter och bruksavgifter.

Vid avgiftsberäkningen tillämpas avrundning till helt krontal enligt Svensk Standard SS 01 41 41.

3 §

Fastigheterna indelas i bostadsfastighet, obebyggd fastighet och annan fastighet.

Bostadsfastighet är fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för bostadsändamål.

Med bostadsfastighet innehållande mer än en lägenhet jämföras fastighet som är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för kontors-, affärs-, hantverks-, småindustri- eller därmed jämförligt ändamål.

Bebyggd fastighet, för vilken den allmänna va-anläggningen icke brukas räknas som obebyggd fastighet.

Obebyggd fastighet är fastighet som enligt detaljplan är avsedd för bebyggande, men inte ännu bebyggs.

Annan fastighet är fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för annat ändamål än bostadsändamål och som inte enligt ovan jämföras med bostadsfastighet.

4 §

Mom 1

Avgiftsskyldighet föreligger enligt 24-28 §§ va-lagen för följande ändamål:

- V vattenförsörjning till fastighet
- S spillvattenavlopp från fastighet
- Df dag- och dräneringsavlopp från fastighet
- Dg dagvattenavlopp från allmän platsmark

Med allmän platsmark avses mark som i detaljplan enligt plan- och bygglagen (1987:10) redovisats som allmän plats, eller om marken inte omfattas av detaljplan, väg eller annan mark som i övrigt motsvarar sådan mark.

Mom 2

Avgiftsskyldighet för vart och ett av ändamålen V, S och Df inträder när huvudmannen upprättat förbindelsepunkt för ändamålet och informerat fastighetsägaren om förbindelsepunktens läge.

Avleds Df till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt upprättats, inträder avgiftsskyldighet när åtgärder för bortledandet av dagvatten blivit utförda och fastighetsägaren informerats om detta.

Avgiftsskyldighet för ändamålet Dg inträder när åtgärder härför för bortledande av dagvatten blivit utförda och fastighetsägaren informerats om detta.

ANLÄGGNINGSAVGIFTER

Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt

5 §

Mom 1

För bostadsfastighet och därmed enligt 3 § jämställd fastighet skall anläggningsavgiften vid avgiftsskyldighet för samtliga i 4 § mom 1 angivna ändamål utgå med:

a) För bostadsfastighet innehållande en lägenhet endast en fast avgift:

	Utan moms	Med moms
För V	29 000 kr	36 250 kr
För S	39 000 kr	48 750 kr
För Df	11 000 kr	13 750 kr
För Dg	11 000 kr	13 750 kr
eller tillsammans	90 000 kr	112 500 kr

b) För övriga fastigheter en fast avgift enligt a) ovan samt en tilläggsavgift

	Utan moms	Med moms
För V		
tomtyta utöver 1 000 m ²	3:25 kr per m ²	4:06 kr per m ²
våningsyta utöver 300 m ²	24:00 kr per m ²	30:00 kr per m ²
För S		
tomtyta utöver 1 000 m ²	4:25 kr per m ²	5:31 kr per m ²
våningsyta utöver 300 m ²	30:00 kr per m ²	37.50 kr per m ²
För Df		
tomtyta utöver 1 000 m ²	1:10 kr per m ²	1:38 kr per m ²
våningsyta utöver 300 m ²	8:50 kr per m ²	10:63 kr per m ²
För Dg		
tomtyta utöver 1 000 m ²	1:10 kr per m ²	1:38 kr per m ²
våningsyta utöver 300 m ²	8:50 kr per m ²	10:63 kr per m ²
eller tillsammans en tilläggsavgift för		
tomtyta utöver 1 000 m ²	9:70 kr per m ²	12:13 kr per m ²
våningsyta utöver 300 m ²	71:00 kr per m ²	88:75 kr per m ²

Mom 2

Tomtytan utgörs av fastighetens areal enligt förrättningskarta, nybyggnadskarta eller annan karta, som huvudmannen godkänner. Vid tredimensionella fastigheter fördelas den tomtyta som är gemensam för fastigheterna i proportion till byggnadernas bruttoarea (BTA) enligt svensk standard SS 02 10 53

Mom 3

Våningsytan bestäms efter de ritningar enligt vilka bygglov beviljats, eller eljest efter ritning eller uppmätning som huvudmannen godkänner.

Våningsytan utgör den sammanlagda ytan av samtliga våningar, inberäknat källarvåningar, som i varje våningsplan begränsas av omgivande ytterväggars utsidor. Vindsvåningen medräknas i den utsträckning den är inredd eller enligt gällande bestämmelser får inredas till varaktigt bostad eller arbetsplats eller därmed jämförligt ändamål. Källare räknas som våning oavsett inredning.

Mom 4

Sker om- eller tillbyggnad eller uppförs ytterligare byggnad på fastighet så att sammanlagda våningsytan överstiger 300 m² eller ökas dess tomtyta utöver 1 000 m² erläggs tilläggsavgift för tillkommande ytor. För bostadsfastighet innehållande en lägenhet erläggs dock ej sådan tilläggsavgift.

Mom 5

Reduktion av avgiftspliktig tomtyta kan medges om fastighet har så stor areal och är så belägen, att huvudmannens kostnad för det lokala va-nätet i förhållande till fastighetens areal är väsentligt lägre, än för fastigheter inom verksamhetsområdet i allmänhet.

Reduktion av avgiftspliktig våningsyta kan medges för bostadsfastighet och för fastighet som enligt 3 § är jämställd med bostadsfastighet, om behov av va-installation i våning bedöms vara väsentligt mindre än normalt eller ej föreligga.

Mom 6

Uppförs helt ny bebyggelse på fastighet, som förut varit bebyggd eller bildats av förut bebyggda fastigheter eller delar därav, utgår avgifter enligt vad i denna paragraf föreskrivs, dock kan avgiftsnedsättning förutom av skäl som anges i mom 7 medges med hänsyn till förutvarande bebyggelses ålder och omfattning av planändring.

Mom 7

I fall som avses i mom 4 och 6 prövar huvudmannen om nedsättning av anläggningsavgift kan ifrågakomma på grund av tidigare erlagt vederlag eller rätt att bruka va-anläggningen.

§ 6

Mom 1

För annan fastighet skall anläggningsavgift utgå enligt vad i 5 § för bostadsfastighet angivits, om nyttan för fastigheten av den allmänna va-anläggningen eller på fastigheten belöande andel av kostnaden för denna är i huvudsak densamma som för bostadsfastighet.

Mom 2

För nedanstående lokaltyper skall, enligt nytta och andel mom 1, en reduktion av avgiftspliktig våningsyta för vattenförsörjning och spillvattenavlopp ske enligt följande:

1 Lokaler med en i förhållande till sin storlek
ringa va-installation	50 %
2 Lokaler som helt saknar va-installation	75 %

7 §

Mom 1

För obebyggd fastighet som enligt detaljplan är avsedd för bebyggande, liksom för bebyggd fastighet, för vilken den allmänna va-anläggningen icke brukas, erläggs avgifter enligt § 5 mom 1. För obebyggd fastighet ska avgift för våningsyta ej erläggas.

Mom 2

Bebyggs obebyggd fastighet eller vill ägare av bebyggd fastighet som avses i mom 1 bruka den allmänna anläggningen skall avgift enligt 5 § mom 1 erläggas för våningsyta. Vidare skall i förekommande fall ersättning erläggas enligt 8 § mom 2.

8 §

Mom 1

Föreligger ej avgiftsskyldighet för alla de i 4 § mom 1 angivna ändamålen, nedsätts avgiften enligt 5 § mom 1 med de belopp, som tillkommer för dessa ändamål.

Mom 2

Inträder avgiftsskyldighet för ändamål, för vilka sådan skyldighet ej tidigare förelegat, skall motsvarande tilläggsavgift härför erläggas enligt 5 § mom 1.

9 §

Kan anläggningsavgift enligt 5-8 §§ eller tilläggsavgift enligt 5 § mom 4 ej skäligen beräknas enligt ovan angivna grunder eller är, på grund av bebyggelsens lokalisering, terrängförhållandena eller andra omständigheter, kostnaden för att bereda viss eller vissa fastigheter möjlighet att bruka anläggningen avsevärt högre eller lägre än för fastigheter inom verksamhetsområdet i allmänhet, påförs anläggningsavgift efter bedömande av huvudmannen i varje särskilt fall.

10 §

Sedan avgiftsskyldighet inträtt enligt 4 § mom 2, skall anläggningsavgift enligt 5-8 §§ betalas inom tid som anges i räkning.

Uppgår avgiften till belopp, som är betungande med hänsyn till fastighetens ekonomiska bärkraft och övriga omständigheter, skall, om fastighetens ägare begär det samt godtagbar säkerhet ställs, avgift jämte ränta å obetalt belopp fördelas på årliga inbetalningar under viss tid, högst tio år. Ränta skall erläggas enligt 5 § räntelagen (SFS 1975:635) på varje del av avgiften som förfaller till betalning i framtiden från den dag då den första inbetalningen ska ske till dess ifrågavarande del av avgiften betalas eller ränta skall erläggas enligt tredje stycket.

Betalas debiterat belopp inte inom tid som anges i räkningen, skall erläggas dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen från den dag betalning skulle ha skett.

Avgiftsskyldighet enligt 5 § mom 4 föreligger då bygglov meddelats eller sådant ändrat förhållande t ex ökning av tomtyta inträtt utan att bygglov erfordras eller meddelats. Tilläggsavgift erläggs inom tid som anges i räkning. Meddelar fastighetsägaren icke när

SÖLVESBORGS KOMMUNS
FÖRFATTNINGSSAMLING

Nr 7.4 Sid 7 (12)

det ändrade förhållandet inträtt, utgår ränta enligt 6 § räntelagen för tiden från och med två månader efter det avgiftsskyldighet inträtt och till dess tilläggsavgiften betalas.

11 §

Mom 1

Om efter ansökan och särskilt medgivande av huvudmannen ledning utförts på annat sätt eller försetts med andra anordningar än vad huvudmannen funnit erforderligt, eller extra servisledning anlagts, skall fastighetsägare, som begärt arbetets utförande, förutom anläggningsavgift och tilläggsavgift enligt 5-8 §§ erlagga ersättning härför, inom tid som anges i räkning.

Mom 2

Begär fastighetsägare att ny servisledning skall utföras i stället för redan befintlig och finner huvudmannen skäl bifalla ansökan härom, är fastighetsägaren skyldig bekosta dels den nya servisledningens allmänna del med det avdrag som befinns skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick, dels borttagande av den tidigare servisledningens allmänna del.

Mom 3

Finner huvudmannen påkallat att utföra ny servisledning i stället för och med annat läge än redan befintlig, är huvudmannen skyldig att ersätta fastighetsägaren hans kostnad för fastighetens del av den nya servisledningen och dess inkoppling med det avdrag som befinns skäligt med hänsyn till den befintliga servisledningens ålder och skick.

BRUKNINGSAVGIFTER

Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt

12 §

För fastighet ansluten till den allmänna va-anläggningen skall brukningsavgift utgå med:

Mom 1

a) en grundavgift per år:	Utan moms	Med moms
För V	1 080 kr	1 350 kr
För S	2 288 2 520 kr	2 860 3 150 kr
För Df	58 kr	73 kr
För Dg	58 kr	73 kr
därutöver tillkommer:		

Kommentar [CW1]: Ingen justering.

Kommentar [CW2]: Justering med 10,15 %.

SÖLVESBORGS KOMMUNS
FÖRFATTNINGSSAMLING

Nr 7.4 Sid 8 (12)

	Utan moms	Med moms
b) en avgift per m ³ levererat renvatten för vattenförsörjning om	8,71 9,60 kr per m ³	11,00 12,00 kr per m ³
c) en avgift per m ³ avloppsvatten motsvarande levererad renvatten- mängd enligt vattenmätare om	14,40 15,20 kr per m ³	18,00 19,00 kr per m ³
d) en årlig avgift för dagvatten med för Df, dagvattenavlopp från fastighet	0,020 kr/m ² tomtyta dock lägst 16 kr samt därutöver, om fastig- heten är bebyggd 0,059 kr/m ² vånings- yta dock lägst 16 kr	
Dg, dagvattenavlopp från gator, vägar och andra allmänna platser inom område, där huvudmannen utfört åtgärder härför	0,020 kr/m ² tomtyta dock lägst 16 kr samt därutöver, om fastig- heten är bebyggd 0,059 kr/m ² vånings- yta dock lägst 16 kr.	

Anm till 12 §

Uttagande av bruksavgift för dagvatten skall anstå tillsvidare. Dock skall 15 § äga tillämpning beträffande av huvudmannen godkända utsläpp till dagvattennätet av vatten från värme- och kylanläggning samt från industriell verksamhet.

Mom 2

Mängd enligt 12 § punkt b) och/eller 12 § punkt c), som huvudmannen efter prövning i varje särskilt fall funnit lämpligt att ej mäta med vattenmätare, skall beräknas enligt nedanstående schablon:

Bostadshus med en lägenhet och permanent boende	200 m ³ /år
Bostadshus med mer än en lägenhet och permanent boende, per lägenhet	150 m ³ /år
Bostadshus med icke permanent boende (fritidshus), per lägenhet	100 m ³ /år
Bostadshus med icke permanent boende (fritidshus), med tillgång till vatten- post	25 m ³ /år

Kommentar [CW3]: Justering med 10,20 %.

Kommentar [CW4]: Justering med 5,55 %.

Vattenförbrukning av tillfällig art vid byggnadsarbeten eller annan temporär användning då vattenmätare saknas	15 m ³ /månad samt för våningsyta utöver 300 m ² dessutom 0,05 m ³ /m ² våningsyta och månad
Övriga fastigheter eller motsvarande, som saknar vattenmätare	1 m ³ /m ² våningsyta och år

Mom 3

För abonnent med eget ledningsnät och med fler än 5 st anslutna fastigheter, arrendeställen eller motsvarande innanför förbindelsepunkt utgår grundavgifter enligt mom. 1 a. Utöver avgift enligt första stycket utgår grundavgifter med det antal som motsvarar 40 % av antalet anslutna enligt ovan.

13 §

Tillförs avloppsnätet större spillvattenmängd än som svarar mot den levererade renvattenmängden eller avleds icke hela vattenmängden till avloppsnätet, skall vid betydande avvikelser avgifter för spillvattenavlopp utgå efter den mängd spillvatten som avleds till avloppsnätet. Mängden skall bestämmas genom mätning på fastighetsägarens bekostnad av särskild ren- eller spillvattenmängd eller på sätt, varom överenskommelse träffas mellan huvudmannen och fastighetsägaren, eller eljest efter uppskattning som huvudmannen kan godkänna.

För fastighet för vilken såväl ren- som spillvattenanläggning brukas, skall oberoende av vad som ovan sagts, avgift alltid erläggas för en spillvattenmängd motsvarande minst 20 % av den levererade renvattenmängden.

Installeras särskild renvattenmätare för att möjliggöra bestämning av avledd spillvattenmängd som understiger uppmätt renvattenmängd utgår för varje sådan mätare en årlig avgift lika stor som grundavgiften för spillvatten enligt 12 § mom 1 a.

Installeras särskild renvattenmätare på annan anläggning än allmän vattenförsörjningsanläggning utgår utöver grundavgift för spillvattenavlopp för varje sådan mätare en årlig avgift lika stor som halva grundavgiften för renvatten enligt 12 § mom 1 a.

14 §

Har huvudmannen på fastighetsägarens begäran vidtagit åtgärder eller har på grund av att fastighetsägaren åsidosatt sina skyldigheter vattentillförseln avstängts eller reducerats eller annan åtgärd vidtagits av huvudmannen debiteras följande avgifter.

	Utan moms	Med moms
Förgäves besök	250 kr	313 kr

Avstängning av vattentillförsel (inkl påsläpp)	500 kr	625 kr
--	--------	--------

Länsning av vattenmätarbrunn	250 kr	313 kr
------------------------------	--------	--------

För arbeten som på fastighetsägarens begäran utförs utanför ordinarie arbetstid debiteras ett tillägg om 100 % av ovan angivna belopp.

15 §

Mom 1

Kan brukningsavgift för viss fastighet ej skäligen beräknas enligt de i 12-13 §§ angivna grunderna eller är huvudmannens kostnad för att låta den allmänna anläggningen brukas för fastigheten avsevärt högre eller lägre än för fastigheter inom verksamhetsområdet i allmänhet, påförs brukningsavgift efter bedömning av huvudmannen i varje särskilt fall.

Mom 2

Har för fastighet jämlikt 11 § mom 1 anordnats extra servis med eller utan tillhörande mätare eller eljest extra mätare, utgår brukningsavgift härför enligt huvudmannens bestämmande.

16 §

Mom 1

Brukningsavgift enligt 12 § mom 1 debiteras i efterskott på grundval av enligt mätning förbrukad renvattenmängd eller annan grund som anges i 12 § mom 1-3 eller 13 §. Brukningsavgift debiteras med tillägg eller avdrag enligt 15 §. Sker enligt huvudmannens beslut mätaravläsning icke före varje debitering, får mellanliggande debiteringar ske efter uppskattad förbrukning, dock att mätaravläsning och debitering efter verklig förbrukning skall ske i genomsnitt minst en gång per år. Avläsning och debitering skall därjämte ske på fastighetsägarnas begäran med anledning av fastighetsöverlåtelse.

Betalas icke debiterat belopp inom tid som anges i räkning, utgår dröjsmålsränta enligt 10 § tredje stycket.

Mom 2

Skall för fastighet erläggas tilläggsavgift enligt 5 § mom 4, skall det antal m² för vilka avgift utgår enligt 12 § ökas i motsvarande mån. Beträffande tid för sådan ökad avgiftsskyldighets inträde och fullgörande skall reglerna i 10 § fjärde stycket äga motsvarande tillämpning.

Mom 3

Vattenförbrukning av tillfällig art vid byggnadsarbete enligt 12 § mom 2 påförs fastigheten fr.o.m. datum för besiktning av inkoppling. Begärs ej sådan besiktning påförs fastigheten fr.o.m. datum för bygglov

SÖLVESBORGS KOMMUNS
FÖRFATTNINGSSAMLING

Nr 7.4 Sid 11 (12)

17 §

Mom 1

Har fastighetsägaren begärt att huvudmannen skall företa åtgärd för att underlätta eller möjliggöra hans brukande av anläggningen i visst fall eller avseende eller har särskild åtgärd eljest påkallats på grund av fastighetens va-förhållanden, påförs bruksavgift med hänsyn till huvudmannens kostnader för åtgärden.

Mom 2

Har fastighet med stöd av 43 § va-lagen eller på fastighetsägarens begäran avstängts från vattentillförsel, påförs fastighetens ägare huvudmannens kostnad för avstängning och återinkoppling.

Mom 3

Begär fastighetsägaren installation av vattenmätare vid viss tidpunkt och huvudmannens personal ej vid första besöket kan utföra installationen p.g.a. orsak som beror på fastighetsägaren, debiteras fastighetsägaren huvudmannens kostnad för varje ytterligare besök som erfordras.

18 §

Då avloppsvattnets beskaffenhet avsevärt avviker från normalt kommunalt spillvatten gäller följande debiteringsgrunder och föreskrifter.

Mom 1

För spillvatten med en biokemisk syreförbrukning efter 7 dygn (BOD₇) som överskrider 500 mg/l erläggs en tilläggsavgift motsvarande den avgift som anges inom aktuell BOD₇-intervall enligt följande taxa:

BOD ₇ -intervall mg/l	Tillägg till avgift enligt 12 § mom 1 c öre/m ³	
	Utan moms	Med moms
500 - 700	42 44	53 55
701 - 900	91 96	114 120
901 - 1 100	144 152	180 190
1 101 - 1 300	206 217	258 271
1 301 - 1 500	287 303	358 379
1 501 - 1 700	360 380	450 475
1 701 - 1 900	440 464	550 580

För varje BOD₇-intervall om 200 mg/l över 1 900 mg/l utgår en tilläggsavgift med 62 65 öre per m³ (78 81 öre/m³ med moms) utöver avgifter för närmast föregående intervall.

Kommentar [CW5]: Justering med 5,55 %.

Mom 2

För avloppsvatten som till beskaffenhet i annat avseende än biokemisk syreförbrukning avsevärt avviker från normalt kommunalt spillvatten skall 15 § mom 1 äga motsvarande tillämpning.

TAXANS INFÖRANDE, TILLÄMPNING OCH TOLKNING**19 §**

Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2020. De brukningsavgifter som är baserade på uppmätning hos abonnent skall därvid tillämpas i fråga om den renvattenmängd som förbrukas och den spillvattenmängd som släpps ut efter den ovan angivna dagen för taxans ikraftträdande.

20 §

Kommunstyrelsen äger i särskilda fall, då sådant av omständigheterna befinns påkallat, medgiva undantag från vad i denna taxa föreskrivs.

21 §

Det ankommer på huvudmannen att avgöra tolkning och tillämpning av denna taxa.

Mål som rör tvist mellan fastighetsägare och huvudmannen beträffande tillämpning och tolkning av denna va-taxa prövas jämlikt 53 § lagen om allmänna vattentjänster av Statens Va-nämnd.

KF § 202

Dnr 2019/318

Revidering av Renhållningstaxa 2020, FFS 7.5

Västblekinge Miljö AB ska enligt samarbetsavtalet senast under oktober månad lämna förslag till ägarkommunerna avseende renhållningstaxa för nästkommande år.

Taxan föreslås delas upp i en grundavgift och en rörlig avgift.

Taxor för kärl- och säckavfall samt grovavfall föreslås höjas med 4,1 %.

Taxor för slam föreslås höjas med 3 %.

Taxa för hämtning av trädgårdsavfall föreslås höjas med 3 %.

Taxa för boende på Hanö föreslås sättas till samma nivå som för standardabonnemanget Maximiljö med helårsabonnemang.

Beredning

VMAB ekonomichef Johan Ekelunds tjänsteskrivelse 2019-10-24.

KSAU § 206/2019.

KS § 189/2019.

BESLUT

Kommunfullmäktige beslutar att fastställa reviderad taxa för renhållning att gälla från och med 1 januari 2020.

Exp.

VMAB ekonomichef Johan Ekelund

FFS 7.5

RENHÅLLNINGSTAXA FÖR SÖLVESBORGS KOMMUN 2020

Varje kommun är enligt 15 kap 8§ Miljöbalken skyldig att svara för omhändertagande av hushållsavfall. Kommunens avfallshantering regleras i miljöbalken, avfallsförordningen samt i kommunens renhållningsföreskrifter. Sölvesborgs kommun har uppdragit åt Västblekinge Miljö AB att svara för kommunens åligganden enligt denna paragraf. I händelse nedanstående taxa saknar tillämplig bestämmelse om avgift skall avgift erläggas enligt överenskommelse varvid gällande entreprenadavtal skall utgöra grund. Dessutom skall behandlingsavgifter samt administrationskostnader erläggas. Hämtning och bortforsling skall göras genom Västblekinge Miljö AB eller dess entreprenör.

Samtliga avgifter är inkluderade med 25 % lagstadgad mervärdesskatt.

Angivna avgifter är antagna av kommunfullmäktige i Sölvesborg den 17/12 2019 § 186

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Renhållningstaxan beslutas av kommunfullmäktige.

Avgifter enligt renhållningstaxan faktureras av Västblekinge Miljö AB i efterskott med förfallodag den siste i faktureringsmånaden.

Abonnenter och kunder till VMAB kan välja att bli fakturerade varje månad, varannan månad, kvartal, halvår eller helår. Privatpersoner som inte aktivt anmäler sitt val blir fakturerade varje kvartal.

Företag som inte aktivt anmäler sitt val blir fakturerade varje halvår.

Avgiften för tömning av enskilda avlopp faktureras tillsammans med avgiften för hushållsavfall.

Övriga avgifter (som inte omfattas av renhållningstaxan) betalas efter anmodan från Västblekinge Miljö AB.

Sker inte betalning i rätt tid debiteras ränta (referensräntan + 8%) enligt räntelagen (1975:635).

Abonnenter och kunder som ej betalt sin faktura i rätt tid erhåller en betalningspåminnelse.

Uteblir betalning även efter påminnelsen lämnas ärendet vidare till av Västblekinge Miljö AB anvisat inkassobolag. Inkassohanteringen innebär att lagstadgade inkassokostnader tillkommer enligt lag (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m.

Övriga avgifter (som inte omfattas av renhållningstaxan) betalas efter anmodan från Västblekinge Miljö AB.

Hämtningsintervall och storlek på behållare bestäms utifrån avfallslämnarens behov och vad som framgår av de kommunala renhållningsföreskrifterna.

Hämtningsintervall för slam framgår av de kommunala renhållningsföreskrifterna. Längre hämtningsintervall beslutas av Miljöförbundet Blekinge Väst.

Om sopbehållaren - vid ordinarie hämtningstillfälle - inte har använts sedan föregående hämtningstillfälle och hämtning inte behövs, har ändå hämtningsskyldigheten fullgjorts rent taxemässigt. Samma sak gäller om sopbehållaren inte varit tillgänglig.

Fastighetsägaren ombesörjer all rengöring av soprum eller annan uppställningsplats för sopbehållare. Rengöring av sopkärnen görs av fastighetsägaren.

Behållare får icke fyllas så att dess lock icke kan tillslutas väl eller så att hämtning och bortforsling försvåras.

Det är fastighetsägarens skyldighet att hålla transportvägen till behållarens uppställningsplats i framkomligt skick.

Gångvägstillägg räknas från sophämtningsfordonets normala uppställningsplats till behållarens uppställningsplats.

Västblekinge Miljö AB tillhandahåller kärl och behållare för avfallshanteringen. Fast installation, tex markbehållare, byggnader, bekostas av fastighetsägaren.

Om inte annat överenskommits skall kärlet placeras vid hämtplatsen på hämtningsdagen senast klockan 06:00.

I övrigt hänvisas till de kommunala renhållningsföreskrifterna.

Villa och fritid

				fast avgift	Rörlig avgift
Abonnemang	kärl	Intervall	Information		
Minimiljö	140 l kärl matavfall	10		890,00 kr	895,00 kr
Sommar	140 l kärl restavfall	10			
Minimiljö	140 l kärl matavfall	10		890,00 kr	1 140,00 kr
Sommar	240 l kärl restavfall	10			
Minimiljö	140 l kärl matavfall	10		890,00 kr	1 390,00 kr
Sommar	370 l kärl restavfall	10			
Minimiljö	140 l kärl matavfall	26		1 410,00 kr	1 890,00 kr
Helår	140 l kärl restavfall	26			
Minimiljö	140 l kärl matavfall	26		1 410,00 kr	2 160,00 kr
Helår	240 l kärl restavfall	26			
Minimiljö	140 l kärl matavfall	26		1 410,00 kr	2 405,00 kr
Helår	370 l kärl restavfall	26			

Maximiljö	Max 2 - 370 l kärl med fyrfackssystem	10		890,00 kr	760,00 kr
Sommar	Max 1 - 370 l kärl med fyrfackssystem	5			
Tilläggstjänst	190 l kärl restavfall tillhörande Maximiljöabonnemang	10			625,00 kr
Maximiljö sommar					
Maximiljö	Max 2 - 370 l kärl med fyrfackssystem	26		1 410,00 kr	1 400,00 kr
Helår	Max 1 - 370 l kärl med fyrfackssystem	13			
Tilläggstjänst	190 l kärl restavfall tillhörande Maximiljöabonnemang	26			1 270,00 kr
Maximiljö helår					

I samtliga abonnemang ovan ingår 7 l matavfallspåsar, en biokorg och en sorteringsguide

Dispens	140 l kärl restavfall	13	Egen kompostering matavfall	1 410,00 kr	312,00 kr
Helår					
Dispens	140 l kärl restavfall	5	Egen kompostering matavfall	890,00 kr	260,00 kr
Sommar					

Osorterat avfall	140 l kärl	10		890,00 kr	1 655,00 kr
Sommar	190 l kärl	10		890,00 kr	2 540,00 kr
	240 l kärl	10		890,00 kr	2 540,00 kr
	370 l kärl	10		890,00 kr	3 690,00 kr
Osorterat avfall	140 l kärl	26		1 410,00 kr	3 165,00 kr
Helår	190 l kärl	26		1 410,00 kr	4 820,00 kr
	240 l kärl	26		1 410,00 kr	4 820,00 kr
	370 l kärl	26		1 410,00 kr	6 850,00 kr
Gemensam	Kretsmedlem till en liten krets	Liten		1 410,00 kr	703,00 kr
Krets	Kretsmedlem till en stor krets	Stor		1 410,00 kr	890,00 kr
	Kretsmedlem under vecka 18-37	Sommar		890,00 kr	730,00 kr
	Kretsmedlem med dispens	Kompost	Egen kompost matavfall	1 410,00 kr	505,00 kr
Gemensam	Ansluten till en Landsbygdsstation hela året	Helår		1 410,00 kr	705,00 kr
Landsbygdsstation	Ansluten till en Landsbygdsstation under vecka 18-37	Sommar		1 410,00 kr	210,00 kr
	Ansluten till en landsbygdsstation, dispens	Kompost	Egen kompost matavfall	1 410,00 kr	505,00 kr
Gemensam	Enhetstaxa oavsett period för boende			1 410,00 kr	1 400,00 kr
Hanö					
Miljöavg		Avser fastighet som är befriad från sophämtning genom dispens eller annan orsak		890,00 kr	

Latrin	45 l latrinkärl	10	Kärl placeras vid tomtgräns	0,00 kr	4 070,00 kr
sommar					
Latrin	45 l latrinkärl	26	Kärl placeras vid tomtgräns	0,00 kr	9 715,00 kr
helår					

Flerbostad och övriga verksamheter

Abonnemang	kärl	Intervall	Information		
Matavfall	140 l kärl	10	endast i kombination med restavfall		870,00 kr
Sommar	Markbehållare 1m³	10			4 145,00 kr
	Markbehållare 1-1,5 m³	10			6 215,00 kr
Matavfall	140 l kärl	26			2 420,00 kr
Helår	Markbehållare 1m³	26			9 405,00 kr
	Markbehållare 1-1,5 m³	26			14 105,00 kr
	140 l kärl	52			4 575,00 kr
	Markbehållare 1m³	52			18 800,00 kr
	Markbehållare 1-1,5 m³	52			27 660,00 kr
	140 l kärl	104			10 065,00 kr
	Markbehållare 1m³	104			41 370,00 kr
Markbehållare 1-1,5 m³	104			62 050,00 kr	
I samtliga abonnemang ovan ingår leverans av 7 l matavfallspåsar, biokorg och sorteringsguide					
Matavfall storkök	140 l kärl	26	I detta abonnemang ingår 45 liter säckar och en säckställning		4 135,00 kr
Helår	140 l kärl	52			8 260,00 kr
	140 l kärl	104			16 515,00 kr
Matavfall hygienkärl	140 l kärl	26	I detta abonnemang ingår 45 liter säckar, en säckställning och kärlbyte vid ord. tömning		5 600,00 kr
Helår	140 l kärl	52			11 180,00 kr
	140 l kärl	104			22 360,00 kr
I samtliga abonnemang ovan ingår 45 l säckar som levereras på ordinarie tömningsdag					
Restavfall	140 l kärl	10	Erbjuds endast i kombination med matavfall eller egen kompost	240,00 kr	605,00 kr
Sommar	240 l kärl	10		600,00 kr	365,00 kr
	370 l kärl	10		740,00 kr	385,00 kr
	660 l kärl	10		1 010,00 kr	470,00 kr
	Markbehållare 1 m³	10	Erbjuds endast i kombination med matavfall eller egen kompost	5 000,00 kr	5 805,00 kr
	Markbehållare 3 m³	10		7 000,00 kr	6 980,00 kr
	Markbehållare 5 m³	10		8 000,00 kr	8 515,00 kr
	Container 5 m³	10	Erbjuds endast i kombination med matavfall eller egen kompost	7 000,00 kr	7 610,00 kr
	Container 8 m³	10		10 000,00 kr	10 330,00 kr
	Container 10 m³	10		12 000,00 kr	12 775,00 kr
Restavfall	140 l kärl	13	Erbjuds endast i kombination med matavfall eller egen kompost	310,00 kr	915,00 kr
Helår	240 l kärl	13		690,00 kr	725,00 kr
	370 l kärl	13		960,00 kr	740,00 kr
	660 l kärl	13		1 310,00 kr	1 010,00 kr
	Markbehållare 1000	13		6 000,00 kr	6 560,00 kr
	Markbehållare 3000	13		8 000,00 kr	8 285,00 kr
	Markbehållare 5000	13		10 000,00 kr	9 995,00 kr
	Container 5 m3	13		8 500,00 kr	9 015,00 kr
	Container 8 m3	13		12 000,00 kr	13 060,00 kr
	Container 10 m³	13		15 000,00 kr	15 525,00 kr
Restavfall	140 l kärl	26	Erbjuds endast i kombination med matavfall eller egen kompost	620,00 kr	1 440,00 kr
Helår	240 l kärl	26		1 390,00 kr	1 040,00 kr
	370 l kärl	26		1 910,00 kr	1 080,00 kr
	660 l kärl	26		2 620,00 kr	1 620,00 kr
	Markbehållare 1000	26		12 000,00 kr	12 745,00 kr
	Markbehållare 3000	26		16 000,00 kr	16 175,00 kr
	Markbehållare 5000	26		20 000,00 kr	19 610,00 kr
	Container 5 m3	26		17 000,00 kr	17 655,00 kr
	Container 8 m3	26		24 000,00 kr	25 725,00 kr
	Container 10 m³	26		30 000,00 kr	30 670,00 kr
Restavfall	140 l kärl	52	Erbjuds endast i kombination med matavfall eller egen kompost	1 250,00 kr	2 490,00 kr
Helår	240 l kärl	52		2 770,00 kr	1 705,00 kr
	370 l kärl	52		3 820,00 kr	1 800,00 kr
	660 l kärl	52		5 240,00 kr	2 860,00 kr
	Markbehållare 1000	52		24 000,00 kr	25 110,00 kr
	Markbehållare 3000	52		32 000,00 kr	31 965,00 kr
	Markbehållare 5000	52		40 000,00 kr	38 830,00 kr
	Container 5 m3	52		34 000,00 kr	34 920,00 kr
	Container 8 m3	52		48 000,00 kr	51 070,00 kr
	Container 10 m³	52		60 000,00 kr	60 945,00 kr
Restavfall	140 l kärl	104	Erbjuds endast i kombination med matavfall eller egen kompost	2 490,00 kr	5 725,00 kr
Helår	240 l kärl	104		5 550,00 kr	4 310,00 kr
	370 l kärl	104		7 640,00 kr	4 705,00 kr
	660 l kärl	104		10 470,00 kr	7 340,00 kr
	Markbehållare 1000	104		48 000,00 kr	60 025,00 kr
	Markbehållare 3000	104		64 000,00 kr	76 730,00 kr
	Markbehållare 5000	104		80 000,00 kr	93 425,00 kr
	Container 5 m3	104		68 000,00 kr	83 625,00 kr
	Container 8 m3	104		96 000,00 kr	121 940,00 kr
	Container 10 m³	104		120 000,00 kr	146 085,00 kr

Komprimator Restavfall	Komprimator 8m3 Komprimator 8m3 Komprimator 10m3	6 13 26	Abonnemang omfattar endast tömning av kunds egna komprimator	45 000,00 kr 50 000,00 kr 58 000,00 kr	45 170,00 kr 51 760,00 kr 58 730,00 kr
Osorterat Sommar	140 l kärl 240 l kärl 370 l kärl 660 l kärl Markbehållare 1000 Markbehållare 3000 Markbehållare 5000 Container 5 m3 Container 8 m3 Container 10 m³	10 10 10 10 10 10 10 10 10 10	Osorterat avfall	240,00 kr 600,00 kr 740,00 kr 1 010,00 kr 5 000,00 kr 7 000,00 kr 8 000,00 kr 7 000,00 kr 10 000,00 kr 12 000,00 kr	2 510,00 kr 2 830,00 kr 3 835,00 kr 6 235,00 kr 12 790,00 kr 15 870,00 kr 19 956,00 kr 18 410,00 kr 20 490,00 kr 22 305,00 kr
Osorterat Helår	140 l kärl 240 l kärl 370 l kärl 660 l kärl Markbehållare 1000 Markbehållare 3000 Markbehållare 5000 Container 5 m3 Container 8 m3 Container 10 m³	26 26 26 26 26 26 26 26 26 26	Osorterat avfall	620,00 kr 1 390,00 kr 1 910,00 kr 2 620,00 kr 12 000,00 kr 16 000,00 kr 20 000,00 kr 17 000,00 kr 24 000,00 kr 30 000,00 kr	4 015,00 kr 3 860,00 kr 5 075,00 kr 8 215,00 kr 29 225,00 kr 39 900,00 kr 46 385,00 kr 43 095,00 kr 48 670,00 kr 53 155,00 kr
Osorterat Helår	140 l kärl 190 l kärl 240 l kärl 370 l kärl 660 l kärl Markbehållare 1000 Markbehållare 3000 Markbehållare 5000 Container 5 m3 Container 8 m3 Container 10 m³	52 52 52 52 52 52 52 52 52 52 52	Osorterat avfall	1 250,00 kr 2 770,00 kr 2 770,00 kr 3 820,00 kr 5 240,00 kr 24 000,00 kr 32 000,00 kr 40 000,00 kr 34 000,00 kr 48 000,00 kr 60 000,00 kr	7 010,00 kr 6 760,00 kr 6 760,00 kr 8 890,00 kr 14 455,00 kr 50 965,00 kr 69 635,00 kr 80 700,00 kr 75 260,00 kr 84 125,00 kr 91 185,00 kr
Osorterat Helår	140 l kärl 240 l kärl 370 l kärl 660 l kärl Markbehållare 1000 Markbehållare 3000 Markbehållare 5000 Container 5 m3 Container 8 m3 Container 10 m³	104 104 104 104 104 104 104 104 104 104	Osorterat avfall	2 490,00 kr 5 550,00 kr 7 640,00 kr 10 470,00 kr 48 000,00 kr 64 000,00 kr 80 000,00 kr 68 000,00 kr 96 000,00 kr 120 000,00 kr	15 680,00 kr 15 415,00 kr 20 320,00 kr 32 855,00 kr 116 905,00 kr 159 600,00 kr 185 525,00 kr 172 375,00 kr 194 675,00 kr 212 600,00 kr

Avgift för 5 extra hämtningar under vecka 25-34

Abonnemang	Kärl	Intervall	Information		
Matavfall	140 l kärl	5			580,00 kr
	140 l kärl	5			760,00 kr
Restavfall	140 l kärl	5			580,00 kr
	190 l kärl	5			705,00 kr
	240 l kärl	5			835,00 kr
	370 l kärl	5			955,00 kr
	660 l kärl	5			1 075,00 kr
	Minimiljö - 140 l matavfall med 140 l restavfall	5			705,00 kr
	Minimiljö - 140 l matavfall med 240 l restavfall	5			705,00 kr
	Minimiljö - 140 l matavfall med 370 l restavfall	5			705,00 kr
Osorterat	Max 2	5			705,00 kr
	140 l kärl	5			1 150,00 kr
	190 l kärl	5			1 395,00 kr
	240 l kärl	5			1 655,00 kr
	370 l kärl	5			1 905,00 kr
	660 l kärl	5			2 160,00 kr

Extra tömning behållare

Tilläggstjänst	Behållare	Intervall	Information		
Container	Container 5-10m3 inom 1 dag	1	Avser endast hushållsavfall		3 310,00 kr
	Container 5-10m3 inom 3 dag	1			3 055,00 kr
Markbehållare	Markbehållare 1-5 m3 inom 1 dag	1			3 065,00 kr
	Markbehållare 1-5 m3 inom 3 dagar	1			2 810,00 kr
Komprimator	Komprimator inom 1 dag	1			10 385,00 kr
	Komprimator inom 3 dagar	1			10 060,00 kr
Kärl	140-240 l kärl inom 1 dag	1			375,00 kr
	370-660 l kärl inom 1 dag	1			465,00 kr
	140-240 l kärl inom 3 dag	1			120,00 kr
	370-660 l kärl inom 3 dag	1			210,00 kr
Latrin	Extra hämtning 45 l latrinkärl inom 3 dagar	1			455,00 kr

Gångväg

Tilläggstjänst	Behållare	Intervall	Information		
Alla behållare	Antal metrar per hämtningstillfälle	st			0,75 kr
	Olåst dörr/grind	st			3,75 kr
	Låst dörr/grind	st			7,50 kr
	Trappsteg	st			3,75 kr

Tilläggstjänster	Hämtning säck på ordinarie tur	st			85,00 kr
	Framkörningsavgift	st			260,00 kr
	Kärlbyte	st			285,00 kr
	Enstaka utlämning 45 l säckar mat	st			120,00 kr
Tilläggstjänst	Lockilock, kärlbyte & montering	Årstaxa	Kärlbyte och montering ingår vid nyutsättning		140,00 kr
	Gravitationslås	Årstaxa			165,00 kr

SLAMAVSKILJARE, SLUTNA TANKAR OCH FETTAVSKILJARE

Ordinarie schemalagd tömning om högst 3 m³

Fastighetsägaren ansvar för att anläggningen är synlig och att det finns framkomlig väg.

Nedanstående priser avser under ordinarie arbetstid. Övrig tid tillkommer jourtillägg.

I priset ingår behandlingsavgift, max 3 m³.

Slamavskiljare	Intervall	Exkl moms	Taxa
Ordinarie tur	1 ggr/ år	824,00 kr	1 030,00 kr
Ordinarie tur	2 ggr/år	1 996,00 kr	2 495,00 kr
Ordinarie tur, dispens på tömning vartannat år	Udda år	824,00 kr	1 030,00 kr
Ordinarie tur, dispens på tömning vartannat år	Jämna år	824,00 kr	1 030,00 kr
Ordinarie tur, dispens på tömning vart 3:e år	Vart 3:e år	824,00 kr	1 030,00 kr
Extra tömning slamavskiljare		Exkl moms	Taxa
Tömning inom 5 arbetsdagar		944,00 kr	1 180,00 kr
Tömning inom 2 arbetsdagar		988,00 kr	1 235,00 kr
Tömning inom 24 timmar		1 088,00 kr	1 360,00 kr
Tömning inom 2 timmar		2 012,00 kr	2 515,00 kr

Slutna tankar	Exkl moms	Taxa
Tömning inom 5 arbetsdagar	1 048,00 kr	1 310,00 kr
Tömning inom 2 arbetsdagar	1 112,00 kr	1 390,00 kr
Tömning inom 24 timmar	1 176,00 kr	1 470,00 kr
Tömning inom 2 timmar	2 008,00 kr	2 510,00 kr

Minireningsverk	Intervall	Exkl moms	Taxa
Ordinarie tur	1 ggr per år	1 068,00 kr	1 335,00 kr
Ordinarie tur, dispens på tömning vartannat år	Jämna år	1 068,00 kr	1 335,00 kr
Ordinarie tur, dispens på tömning vartannat år	Udda år	1 068,00 kr	1 335,00 kr
Extra tömning minireningsverk		Exkl moms	Taxa
Tömning inom 5 dagar		1 200,00 kr	1 500,00 kr
Tömning inom 2 dagar		1 240,00 kr	1 550,00 kr
Tömning inom 24 timmar		1 336,00 kr	1 670,00 kr
Tömning inom 2 timmar		2 256,00 kr	2 820,00 kr

Torrklosett	Exkl moms	Taxa
Torrklosett <1m3, tömning och rengöring	1 084,00 kr	1 355,00 kr
Torrklosett 1-3m3, tömning och rengöring	1 272,00 kr	1 590,00 kr

Tillägg	Exkl moms	Taxa
Större fettavskiljare än 2000 liter tillkommer per påbörjad m3	1 208,00 kr	1 510,00 kr
Större slammängd än 3000 liter tillkommer per påbörjad m3	232,00 kr	290,00 kr
Framkörningsavgift vid hinder eller ej åtkomlig brunn	356,00 kr	445,00 kr
Slanglängd över 20 m, per 10 m intervall	96,00 kr	120,00 kr
Timtid slamsugning ord arbetstid	924,00 kr	1 155,00 kr
Tillägg för öppning av tungt lock	312,00 kr	390,00 kr

Samtidig tömning av spillvattenbrunn	Exkl moms	Taxa
Samtidig tömning av spillvattenbrunn, max 500 liter inom 5 dagar	408,00 kr	510,00 kr

Enstaka tömning av spillvattenbrunn	Exkl moms	Taxa
Enstaka tömning av spillvattenbrunn, max 500 liter inom 5 dagar	876,00 kr	1 095,00 kr
Enstaka tömning av spillvattenbrunn, max 500 liter inom 2 dagar	916,00 kr	1 145,00 kr
Enstaka tömning av spillvattenbrunn, max 500 liter inom 24 dagar	1 012,00 kr	1 265,00 kr
Enstaka tömning av spillvattenbrunn, max 500 liter inom 2h	1 932,00 kr	2 415,00 kr
Enstaka tömning av spillvattenbrunn, max 500 liter jourtömning	3 640,00 kr	4 550,00 kr

Jourtömning utanför ordinarie arbetstider	Exkl moms	Taxa
Jourtömning trekammarbrunn	3 588,00 kr	4 485,00 kr
Jourtömning sluten tank	3 812,00 kr	4 765,00 kr
Jourtömning minireningsverk	3 832,00 kr	4 790,00 kr

Abonnemang fettavskiljare

Fettavskiljare	Exkl moms	Taxa
Ordinarie tömning 100 liter fettavskiljare	904,00 kr	1 130,00 kr
Ordinarie tömning 500 liter fettavskiljare	1 328,00 kr	1 660,00 kr
Ordinarie tömning 1000 liter fettavskiljare	1 856,00 kr	2 320,00 kr
Ordinarie tömning 2000 liter fettavskiljare	2 912,00 kr	3 640,00 kr

Enstaka tömning fettavskiljare

Fettavskiljare	Exkl moms	Taxa
Tömning max 100 liter, tömning inom 5 arbetsdagar	1 032,00 kr	1 290,00 kr
Tömning max 500 liter, tömning inom 5 arbetsdagar	1 456,00 kr	1 820,00 kr
Tömning max 1000 liter, tömning inom 5 arbetsdagar	1 980,00 kr	2 475,00 kr
Tömning max 2000 liter, tömning inom 5 arbetsdagar	3 032,00 kr	3 790,00 kr

Fettavskiljare	Exkl moms	Taxa
Tömning max 100 liter, tömning inom 2 arbetsdagar	1 076,00 kr	1 345,00 kr
Tömning max 500 liter, tömning inom 2 arbetsdagar	1 496,00 kr	1 870,00 kr
Tömning max 1000 liter, tömning inom 2 arbetsdagar	2 024,00 kr	2 530,00 kr
Tömning max 2000 liter, tömning inom 2 arbetsdagar	3 076,00 kr	3 845,00 kr

Fettavskiljare	Exkl moms	Taxa
Tömning max 100 liter, tömning inom 24 timmar	1 176,00 kr	1 470,00 kr
Tömning max 500 liter, tömning inom 24 timmar	1 592,00 kr	1 990,00 kr
Tömning max 1000 liter, tömning inom 24 timmar	2 124,00 kr	2 655,00 kr
Tömning max 2000 liter, tömning inom 24 timmar	3 260,00 kr	4 075,00 kr

**TRÄDGÅRDSAVFALL, GROVAVFALL, FARLIGT
AVFALL, ELAVFALL**

Taxa 2020 förslag

Trädgårdsavfall	Exkl moms	Taxa
Hämtning av trädgårdsavfall i kärl 370 liter, 17 hämtningar april-nov	656,00 kr	820,00 kr

Grovavfallshämtning	Exkl moms	Taxa
Hämtning av grovavfall - Max 10 kolli, vardera max 40kg och längd 1,8 meter	256,00 kr	320,00 kr
Information Hämtning av grovavfall görs inom 2 veckor från beställning, avfallet placeras vid tomtgränsen eller annan plats enligt överenskommelse.		

Hyra 10-12m3 grovavfallscontainer eller flak 1-7 dagar	Exkl moms	Taxa
I priset ingår, utsättning, hemtag, tömning, hyra och behandlingsavgift	2 372,00 kr	2 965,00 kr
Extra veckohyra av container/flak, per påbörjad vecka	596,00 kr	745,00 kr

Elavfall och kyl/frys	Exkl moms	Taxa
Hämtning av kyl och frys	0,00 kr	0,00 kr
Information Hämtning av kyl och frys görs inom 2 veckor från beställning, avfallet placeras vid tomtgränsen eller annan plats enligt överenskommelse. Kyl och frys kan även lämnas på återvinningscentralen eller VMAB Kostnaden ingår i renhållningsavgiften Hushållens övriga elavfall lämnas på återvinningscentraler eller VMAB, kostnadsfritt		

Farligt avfall
Hushållens farliga avfall lämnas kostnadsfritt på våra återvinningscentraler.

Containerhantering, tillfälliga uppdrag

Samtliga priser avser ordinarie tömning

För tömning på bestämd tidpunkt liknande tillkommer VMAB:s merkostnader

Nedanstående priser avser under ordinarie arbetstid. Övrig tid tillkommer jourtillägg.

Till priset tillkommer behandlingsavgift

Container hushållsavfall oregelbundna uppdrag som festivaler	Exkl moms	Taxa
tömning container 4-5 m3	608,00 kr	760,00 kr
tömning container 6-8 m3	668,00 kr	835,00 kr
tömning container 10 m3	668,00 kr	835,00 kr
utsättning, hemtagning container 4-5 m3	600,00 kr	750,00 kr
utsättning, hemtagning container 6-8 m3	600,00 kr	750,00 kr
utsättning, hemtagning container 10 m3	600,00 kr	750,00 kr
hyra container/vecka (per påbörjad vecka)	600,00 kr	750,00 kr

Lastväxlarflak hushållsavfall oregelbundna uppdrag som festivaler	Exkl moms	Taxa
tömning lastväxlarflak 12 m3	720,00 kr	900,00 kr
tömning lastväxlarflak 22 m3	720,00 kr	900,00 kr
tömning lastväxlarflak 35 m3	720,00 kr	900,00 kr
utsättning, hemtagning lastväxlarflak 12 m3	720,00 kr	900,00 kr
utsättning, hemtagning lastväxlarflak 22 m3	720,00 kr	900,00 kr
utsättning, hemtagning lastväxlarflak 35 m3	720,00 kr	900,00 kr
hyra lastväxlarflak 12 m3/vecka (per påbörjad vecka)	300,00 kr	375,00 kr
hyra lastväxlarflak 22 m3/vecka (per påbörjad vecka)	364,00 kr	455,00 kr
hyra lastväxlarflak 35 m3/vecka (per påbörjad vecka)	420,00 kr	525,00 kr

SÖLVESBORGS KOMMUN

Kommunfullmäktige

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2019-12-09

KF § 203

Dnr 2019/251

Föreskrifter för avfallshantering

Västblekinge Miljö AB, VMAB, har fått i uppdrag av ägarkommunerna att i samråd arbeta fram en ny avfallsplan och nya föreskrifter för avfallshantering. En ny avfallsplan antogs 2018. Avfallsplanen tillsammans med föreskrifterna för avfallshantering utgör kommunens renhållningsordning. Enligt 15 kap 41 § miljöbalken ska det i varje kommun finnas en renhållningsordning som antas av Kommunfullmäktige. Föreskrifterna är gemensamma med Olofströms och Karlshamns kommun, med lokal justering där så krävs.

Beredning

Miljösamordnare Helen Gärners tjänsteskrivelse 2019-10-22.

KSAU § 207/2019.

KS § 190/2019.

BESLUT

Sölvesborgs kommun fastställer föreslagna föreskrifter för avfallshantering att gälla från och med 1 januari 2020.

Tidigare föreskrifter upphör då att gälla.

Exp.

Miljösamordnare Helen Gärner

Olofströms kommun

Karlshamns kommun

Kommunledningsförvaltningen
Helen Gärner,
helen.garner@solvesborg.se

Förslag till beslut, Avfallsföreskrifter för Sölvesborgs kommun

Bakgrund

Västblekinge Miljö AB, VMAB, har fått i uppdrag av ägarkommunerna att i samråd arbeta fram en ny avfallsplan och nya föreskrifter för avfallshantering. En ny avfallsplan antogs 2018. Avfallsplanen tillsammans med föreskrifterna för avfallshantering utgör kommunens renhållningsordning. Enligt 15 kap 41 § miljöbalken ska det i varje kommun finnas en renhållningsordning som antas av Kommunfullmäktige. Föreskrifterna är gemensamma med Olofströms och Karlshamns kommun, med lokal justering där så krävs.

VMAB: s styrelse har den 27 juni 2019 godkänt förslaget till föreskrifter.

Kommunen har tilldelat Byggnadsnämnden ansvar för avfallsfrågorna.

Framtaget förslag har varit på utställning, enligt 15 kap 42 § 2 pkt miljöbalken, i biblioteket, kommunhuset och på kommunens officiella hemsida. Några yttrande eller kommentarer på föreskrifterna har inte inkommit.

Framtagna avfallsföreskrifter träder i kraft 2020-01-01 då tidigare föreskrifter för avfallshantering för Sölvesborgs kommun 2010-02-22 upphör att gälla.

Bedömning

Föreskrifterna har tagits fram i samverkan med VMAB, Miljöförbundet, Olofströms och Karlshamns kommun samt varit ute på remiss i fyra veckor, enligt miljöbalkens bestämmelser. Några yttrande eller kommentarer har inte inkommit. Miljöförbundet Blekinge Väst AB som är tillsynsmyndighet i Sölvesborg, Olofström och Karlshamn har medverkat i framtagandet av föreskrifterna. Tillsynsmyndighetens medverkan innebär att föreskrifterna ska vara tillämpliga i tillsynsarbetet. Bedömningen är att föreskrifterna kan antas av Kommunfullmäktige.

Förslag till beslut

Sölvesborgs kommun fastställer föreslagna föreskrifter för avfallshantering.

Föreskrifterna gäller från 1 januari 2020 då tidigare föreskrifter upphör att gälla.

- Bilagor Föreskrifter för avfallshantering i Sölvesborgs kommun
1. Sortering
 2. Hämtningsintervall Sölvesborg
 3. Behållare
 4. Transportvägar

Helen Gårner

SÖLVESBORGS KOMMUNS FÖRFATTNINGSSAMLING

UTGIVEN AV KOMMUNKANSLIET

Nr 6.7 1 (13)

Dnr

2019/251

Gäller fr. o. m.

2020-01-01

Antagen

Antagen

FÖRESKRIFTER FÖR AVFALLSHANTERING FÖR SÖLVESBORGS KOMMUN

INNEHÅLL

Föreskrifter för avfallshantering för Sölvesborgs kommun	1
Bemyndigande	3
Definitioner	3
Kommunens ansvar för avfallshantering och tillsyn.....	4
Betalning och information	5
Sortering och överlämning av hushållsavfall	5
Sortering av avfall	5
Skyldighet att överlämna hushållsavfall	5
Emballering av hushållsavfall, fyllnadsgrad och vikt samt placering av behållare	6
Anläggande, underhåll och skötsel av behållare och annan utrustning...	6
Anskaffande och ägande	6
Anläggande	7
Rengöring och tillsyn	7
Åtgärder inför hämtning av avfall som lämnas i kärl eller säck.....	7
Åtgärder inför hämtning av avfall från anläggningar	8
Hämtning och transportvägar.....	9
Hämtningsområde och hämtningsintervall	10
Åtgärder om föreskrifter inte följs.....	10
Särskilt om hushållsavfall från verksamheter	10
Annat avfall än hushållsavfall från verksamheter.....	11
Uppgiftsskyldighet	11
Undantag	11
Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden	11
Kompostering, annan återvinning eller bortskaffande av visst hushållsavfall	12
Utsträckt hämtningsintervall.....	12
Gemensam behållare	13
Uppehåll i hämtning.....	13
Befrielse från hämtning av hushållsavfall, slam och latrin enligt 15 kap 25 § miljöbalken	13
Ikraftträdande	13

BEMYNDIGANDE

1 § Med stöd av 15 kap. 38, 39 och 41 §§ miljöbalken (1998:808) och 74-75 §§ avfallsförordningen (2011:927) meddelar kommunfullmäktige dessa föreskrifter för avfallshantering i Sölvesborgs kommun.

DEFINITIONER

2 § Följande termer och begrepp används i dessa föreskrifter med de betydelser som anges här:

1. Med hushållsavfall avses detsamma som i 15 kap. 3 § miljöbalken, det vill säga avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet.
 - a. Med kärl- och säckavfall avses den del av hushållsavfallet som får läggas i kärl eller säck, inklusive matavfall.
 - b. Med grovavfall avses hushållsavfall som är tungt, skrymmande eller har andra egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl.
 - c. Med trädgårdsavfall avses sådant biologiskt avfall som uppstår vid normalt nyttjande av trädgård vid bostadshus.
 - d. Med farligt avfall avses ett ämne eller föremål som är avfall och som är markerat med * i bilaga 4 till avfallsförordningen.
 - e. Med konsumentelavfall avses detsamma som i 13 § förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning.
 - f. Med före detta livsmedel avses butiksavfall av animaliskt ursprung enligt förordningarna 1069/2009/EG och 142/2011/EU.
 - g. Med matavfall avses allt biologiskt nedbrytbart avfall som uppkommer i och med livsmedelshanteringen i hushåll, restauranger, storkök, butiker och liknande och som skulle kunna, eller har kunnat, användas som livsmedel och som utgör hushållsavfall. I termen matavfall som utgör hushållsavfall ingår också avfall som hålls ut i vasken (flytande livsmedel såsom mjölk eller livsmedel som sköljs ur förpackningar) i de fall detta samlas upp i slutna tankar. Förutom detta ingår också skal, ben etc. som visserligen inte är mat men ändå intimt förknippat med det. Butiksavfall av animaliskt ursprung utgör dock före detta livsmedel i enlighet med punkten (f) ovan.
 - h. Med restavfall avses sorterat brännbart kärl- och säckavfall. Med detta avses det avfall som kvarstår när matavfall, farligt

avfall, förpackningar, returpapper, el-avfall och annat avfall som omfattas av producentansvar, har sorterats ut från hushålllets kärl- och säckavfall.

2. Med fastighetsinnehavare avses den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.
3. Med nyttjanderättshavare avses den som, utan att omfattas av begreppet fastighetsinnehavare, har rätt att bruka eller nyttja fastighet.
4. Med den avfallsansvariga nämnden avses byggnadsnämnden.
5. Med tillsynsmyndigheten avses Miljöförbundet Blekinge Väst.
6. Med renhållaren avses Västblekinge Miljö AB.
7. Med behållare avses kärl, container, bottentömmande behållare, säck, latrinbehållare eller annan anordning för uppsamling av hushållsavfall.
8. Med små avloppsanläggningar avses sluten tank, slamavskiljare, fosforfälla, minireningsverk och andra motsvarande anläggningar som ger upphov till hushållsavfall. Oljeavskiljare- och fettavskiljare innefattas inte i detta begrepp.

Definitioner av vissa avfallsslag anges i [bilaga 1]. För definitioner av andra termer och begrepp som används i dessa föreskrifter hänvisas till 15 kap. miljöbalken och avfallsförordningen.

KOMMUNENS ANSVAR FÖR AVFALLSHANTERING OCH TILLSYN

3 § Den avfallsansvariga nämnden har verksamhetsansvar, enligt 15 kap. 20 § miljöbalken, för hantering av hushållsavfall i kommunen, med särskilt ansvar för att hushållsavfall som utgörs av farligt avfall samlas in och transporteras till en behandlingsanläggning.

Hantering av det avfall som omfattas av kommunens ansvar utförs renhållaren.

4 § Tillsynsmyndigheten utför tillsyn över avfallshanteringen enligt kap 15. Miljöbalken samt enligt föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken.

5 § Renhållaren informerar hushållen om krav och hantering avseende förpackningar, returpapper och konsumentelavfall i enlighet med gällande producentansvar.

BETALNING OCH INFORMATION

6 § Avgift ska betalas för den insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg och i enlighet med föreskrifter som kommunen har antagit med stöd av 27 kap. 4 § miljöbalken. Fastighetsinnehavare är avgiftsskyldig om annat inte avtalats med renhållaren.

7 § Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare är skyldiga att i behövlig omfattning informera den eller dem som bor på eller är verksamma inom fastigheten om gällande regler för avfallshantering.

SORTERING OCH ÖVERLÄMNING AV HUSHÅLLSAVFALL

SORTERING AV AVFALL

8 § Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare ska sortera ut avfallsslag i enlighet med bilaga 1 och hålla det skilt från annat avfall.

9 § Fastighetsinnehavaren ska säkerställa möjligheter att sortera ut och hålla fraktionerna åtskilda för de avfallsfraktioner som enligt dessa föreskrifter ska överlämnas till renhållaren för borttransport.

SKYLDIGHET ATT ÖVERLÄMNA HUSHÅLLSAVFALL

10 § Hushållsavfall under kommunens ansvar ska lämnas till renhållaren om inte annat sägs i dessa föreskrifter eller i bilagan till dessa föreskrifter.

Utsorterade avfallsslag hämtas vid fastigheten, vid överenskommen eller anvisad plats enligt 19 § i denna föreskrift eller lämnas enligt vad som framgår av bilaga 1.

Det utsorterade avfallet ska transporteras bort så ofta att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppstår. Hämtningsintervall och storlek på behållare ska motsvara behovet av borttransport av hushållsavfall från fastigheten.

Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare ska upplysa renhållaren om ändrade förhållanden av betydelse för avfallshanteringen för fastigheten.

Enskilda hushåll på öar utan fast förbindelse med fastlandet får transportera bort sitt kärl- och säckavfall till anvisade insamlingsplatser för avlämning.

Verksamheter på öar utan fast förbindelse med fastlandet får transportera bort sitt kärl- och säckavfall till överenskomna insamlingsplatser för avlämning.

EMBALLERING AV HUSHÅLLSAVFALL, FYLLNADSGRAD OCH VIKT SAMT PLACERING AV BEHÅLLARE

11 § Endast sådant avfall som en behållare eller utrymme är avsett för får läggas i dessa.

Närmare krav på emballering med mera framgår av bilaga 1.

Glödande avfall får inte lämnas till kommunens avfallshantering.

ANLÄGGANDE, UNDERHÅLL OCH SKÖTSEL AV BEHÅLLARE OCH ANNAN UTRUSTNING

ANSKAFFANDE OCH ÄGANDE

12 § De behållare och annan utrustning som används i kommunen framgår av bilaga 3.

13 § Kärl, säckar och latrinbehållare ägs av och tillhandahålls av renhållaren.

Container får ägas av renhållaren, fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren.

Bottentömmande behållare, små avloppsanläggningar, fettavskiljare och tank för matavfall anskaffas och installeras av fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren.

Toalettbodar, byggbodar med toalett och andra tillfälliga avloppslösningar tillhandahålls av nyttjaren.

Sopsugsanläggning ägs av fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren.

Ägare av behållare ansvarar för märkning, reparation och, vid behov, utbyte av behållare. När renhållaren ska utföra sådant underhåll ska behållaren vara tillgänglig. Märkning ska ske enligt anvisning från renhållaren.

Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren ansvarar för och bekostar installation och underhåll av övriga inom fastigheten förekommande anordningar och utrymmen för avfallshantering.

ANLÄGGANDE

14 § Vid anläggande av små avloppsanläggningar, fettavskiljare eller tank för matavfall ska inte avstånd mellan uppställningsplats för slambil och anslutningspunkt för tömning överstiga 10 meter såvida inte särskilda skäl föreligger. Höjdskillnaden mellan fordonets uppställningsplats och botten på anläggningen ska vara mindre än 7 meter, om inte särskilda skäl föreligger.

Vid installation av bottentömmande behållare ska anläggningen utformas så att den är åtkomlig för fordon utrustat med kran.

Anläggning som kräver byte av filtermaterial ska anläggas så att den är åtkomlig för hämtningsfordon. Anläggningar där hämtning av filtermaterial ska ske i filterkassett eller säck ska anläggas så att hämtning med fordon utrustat med kran kan utföras.

Anläggande ska ske så att avståndet mellan kranfordonets uppställningsplats och filterkassett eller säck inte överskrider 10 meter för filterkassett eller storsäck som väger högst 750 kilogram eller har en volym på 0,75 kubikmeter, om inte särskilda skäl föreligger. Maximal vikt förändras med avståndet. Vid 5 meter är vikten högst 1 500 kilogram.

Vid installation och anläggande av små avloppsanläggningar, fettavskiljare, tank för matavfall eller anläggning som kräver byte av filtermaterial ska hänsyn tas till vad som utgör en god arbetsmiljö vid hämtning av avfall från anläggningen.

RENGÖRING OCH TILLSYN

15 § Fastighetsinnehavaren har ansvar för rengöring och tillsyn av behållare och anläggningar. Behållare och anläggningar ska ges regelbunden service för att förebygga driftavbrott och olägenhet såsom buller, lukt och dylikt.

Behållare och inom fastigheten förekommande anläggningar, anordningar och utrymmen för avfallshantering ska skötas så att kraven på god arbetsmiljö uppfylls och risken för olycksfall minimeras.

ÅTGÄRDER INFÖR HÄMTNING AV AVFALL SOM LÄMNAS I KÄRL ELLER SÄCK

16 § Behållare får inte fyllas mer än att den kan stängas. Den får inte heller vara så tung att det blir uppenbara svårigheter att flytta den eller att arbetsmiljökrav inte kan tillgodoses. Behållare bör vara fri från snö och is vid hämtningstillfället.

Behållare ska vara uppställda så att hantering med den utrustning som används i kommunens insamlingssystem kan ske och att hämtning underlättas. Kärll ska placeras och vändas så att de kan hämtas med sidlastande bil där sådan används och baklastande bil där sådan används.

Renhållaren ska ha tillträde till de utrymmen i fastigheten där arbetet ska utföras. Nycklar, portkoder och dylikt ska tillhandahållas till renhållaren. Ändringar ska utan anmaning meddelas renhållaren.

Behållare skall senast klockan 06.00, på hämtningsdagen, vara uppställt på hämtningsplatsen.

Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren ska försluta latrinbehållare och rengöra den på utsidan innan hämtning sker. Latrinbehållare får inte fyllas till mer än maximalt 75 % av volymen.

ÅTGÄRDER INFÖR HÄMTNING AV AVFALL FRÅN ANLÄGGNINGAR

17 § Det åligger fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren att inför hämtningstillfället placera storsäck, filterkasett eller annan flyttbar behållare som ska tömmas med fordon utrustat med kran, inom längsta tillåtna avstånd enligt 14 § i denna föreskrift.

Inför tömning ska fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren förbereda anläggningen så att tömning kan ske med det fordon som används.

Små avloppsanläggningar, fettavskiljare och tankar för matavfall ska vara lätt tillgängliga för tömning. Lock eller manlucka får inte vara övertäckt eller fastfruset när tömning ska ske. Lock eller manlucka får väga högst 15 kilogram, om inte särskilda skäl föreligger. Om brunnen öppnas genom att locket kan dras åt sidan får locket väga högst 35 kilogram, om inte särskilda skäl föreligger.

Anläggningen ska vara tillsluten på ett barnsäkert sätt och försedd med de säkerhetsanordningar som behövs med hänsyn till anläggningens beskaffenhet och belägenhet.

Avstånd mellan uppställningsplats för slambil och anslutningspunkt för små avloppsanläggningar, fettavskiljare och tankar för matavfall får vid hämtning inte överstiga 10 meter om inte särskilda skäl föreligger.

Tydliga instruktioner som behövs i samband med hämtning ska tillhandahållas av fastighetsinnehavaren och nyttjanderättshavaren i god tid innan tömning och ska finnas tillgängliga i direkt anslutning till anläggningen. När anläggningen är belägen utanför fastigheten ska brunnen vara markerad med skylt som anger till vilken fastighet anläggningen tillhör.

Fastighetsinnehavaren är skyldig att vidta de åtgärder som behövs för att skydda sin anläggning från skador vid tömning.

Filtermaterial i lösvikt ska vara sugbart, i förekommande fall efter vattentillförsel. Efter hämtning av uttjänt filtermaterial från fosforfällor ska nytt filtermaterial tillföras anläggningen genom fastighetsinnehavarens eller nyttjanderättshavarens försorg. Renhållaren har rätt att lämna kvar vattenfasen i slamavskiljare efter verkställd slamtömning.

Toalettbodar, byggbodar med toalett och andra tillfälliga avloppslösningar ska vara tillgängliga för tömning med slamsugningsfordon.

Renhållaren ska ha tillträde till de utrymmen i fastigheten där arbetet ska utföras. Nycklar, portkoder och dylikt ska tillhandahållas till renhållaren. Ändringar ska utan anmaning meddelas renhållaren.

18 § Efter anslutning till kommunalt avloppsnät eller annan godkänd avloppsanläggning, som innebär att befintlig anläggning tas ur bruk, ska sluttömning ske. Sluttömning ska beställas av fastighetsinnehavaren.

HÄMTNING OCH TRANSPORTVÄGAR

19 § Hämtning av hushållsavfall sker vid fastighetsgränsen, vid en överenskommen plats eller vid en av kommunen anvisad plats.

Anvisning av plats görs av byggnadsnämnden.

20 § Fastighetsinnehavaren ska se till att transportväg fram till den uppställningsplats som används vid hämtning hålls i farbart skick.

Transportvägen ska inför hämtning ha fri sikt, hållas fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri.

Enskild väg som utnyttjas vid hämtning av hushållsavfall ska vara så dimensionerad och hållas i sådant skick att den är farbar, vid varje hämtningstillfälle, för de hämtningsfordon som normalt används i hämtningsområdet. Anvisningar om transportvägar framgår av bilaga 4, Transportvägar.

Om farbar väg inte kan upprättas ska fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren avlämna avfallet på plats som överenskommes med renhållaren eller anvisas enligt 19 § i denna föreskrift.

Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättsinnehavaren ska se till att den väg som kärlet behöver dras av den som utför hämtningen hålls i sådant skick att kärl utan svårighet kan förflyttas. Dragvägen ska inför hämtning hållas fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri.

HÄMTNINGSOMRÅDE OCH HÄMTNINGSINTERVALL

21 § Kommunen utgör två hämtningsområde. Hanö samt övriga kommunen

22 § Ordinarie hämtning av hushållsavfall sker med de intervall som framgår av bilaga 2.

Boende på Hanö skall lämna sitt kärl- och säckavfall på därför avsedda insamlingsplatser på ön.

Verksamheter på Hanö skall lämna sitt kärl- och säckavfall på insamlingsplatser efter överenskommelse med renhållaren.

ÅTGÄRDER OM FÖRESKRIFTER INTE FÖLJS

23 § Renhållaren har rätt att inte utföra ordinarie hämtning om föreskrifterna i 16 §, 17 § 1-3 och 6, 8 och 9 styckena samt 20 § 2 och 5 stycket inte följs.

Avfallet ska efter rättelseåtgärder från fastighetsinnehavaren hämtas antingen vid nästa ordinarie hämtningstillfälle eller efter beställning av extrahämtning mot avgift.

SÄRSKILT OM HUSHÅLLSAVFALL FRÅN VERKSAMHETER

24 § Hushållsavfall från verksamheter ska hållas skilt från annat avfall än hushållsavfall. För hushållsavfall från verksamheter gäller 8–23 §§ om ej annat anges i dessa föreskrifter.

Konsumentelavfall lämnas vid kommunens insamlingsställe eller efter vad som anges i bilaga 1.

Tömning av slam från enskilda tankar och slamavskiljare sker minst en gång per år och i övrigt efter behov för att upprätthålla en god funktion i tanken/avskiljaren.

Tömning av slam från fettavskiljare sker minst fyra gånger per år och i övrigt efter behov för att upprätthålla en god funktion i avskiljaren.

Tömning av slam, fett och restprodukter från automatiska fettavskiljare sker enligt tillverkarens anvisningar och i övrigt efter behov för att upprätthålla en god funktion i avskiljaren.

Tömning matavfall från tank sker enligt tillverkarens anvisningar och i övrigt efter behov för att upprätthålla en god funktion i avskiljaren.

ANNAT AVFALL ÄN HUSHÅLLSAVFALL FRÅN VERKSAMHETER

UPPGIFTSSKYLDIGHET

25 § Den som bedriver en yrkesmässig verksamhet inom kommunen som ger upphov till annat avfall än hushållsavfall ska lämna de uppgifter om art, sammansättning, mängd eller hantering av avfallet som behövs som underlag för kommunens renhållningsordning.

Enligt 24 § Avfallsförordningen ska den som är innehavare av en hamn till tillsynsmyndigheten lämna uppgift om behov av avfallshantering enligt 23 § Avfallsförordningen.

UNDANTAG

HANDLÄGGNING AV ANMÄLNINGS- OCH ANSÖKNINGSÄRENDEN

26 § Ansökan om dispens och undantag från dessa föreskrifter ska lämnas till tillsynsmyndigheten. Medgivna dispenser och undantag är personliga och upphör att gälla om ägarförhållanden eller nyttjanderättshavare ändras eller om förutsättningarna för dispensen ändras eller inte uppfylls. Dispens och undantag kan endast medges under förutsättning att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppstår.

Dispens och undantag gäller i högst sex år om inget annat anges. Medgivande om dispens och undantag kan inte fås retroaktivt. Miljöavgift enligt renhållarens taxa, debiteras av renhållaren även när dispens eller undantag är beviljat om inget annat anges.

KOMPOSTERING, ANNAN ÅTERVINNING ELLER BORTSKAFFANDE AV VISST HUSHÅLLSAVFALL

27 § Trädgårdsavfall från fastigheten får komposteras på fastigheten utan särskild anmälan.

Torrt trädgårdsavfall får eldas endast om det sker i enlighet med gällande förordningar, lokala föreskrifter för hälsa och miljö, detaljplaner samt rekommendationer och brandriskvarningar från räddningstjänsten.

28 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som själva avser att kompostera matavfall på sin fastighet, ska anmäla detta till tillsynsmyndigheten. Avfallet ska ha uppkommit och kunna omhändertas på fastigheten. Dispens gäller i högst tio år.

29 § Kompostering av latrin på fastigheten kan medges efter anmälan till tillsynsmyndigheten. Komposteringen ska ske i anläggning som är avsedd för ändamålet och kompostmaterialet ska kunna omhändertas på den egna fastigheten. Dispens gäller i högst tio år.

Omhändertagande av urin på fastigheten kan medges efter anmälan till tillsynsmyndigheten. Omhändertagandet ska ske i anläggning som är avsedd för ändamålet. Avfallet ska ha uppkommit och kunna omhändertas på fastigheten. Dispens gäller i högst tio år.

UTSTRÄCKT HÄMTNINGSINTERVALL

30 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som komposterar allt matavfall från hushållsavfallet på den egna fastigheten eller sorterar ut allt matavfall för separat hämtning, kan efter anmälan till tillsynsmyndigheten enligt 28 §, beställa hämtning av restavfallet var fjärde vecka.

31 § För små avloppsanläggningar kan fastighetsinnehavare eller den nyttjanderättshavare som äger anläggningen, efter ansökan till tillsynsmyndigheten, medges förlängt hämtningsintervall för avfall från anläggningen.

Det är fastighetsinnehavarens ansvar att hämtning anpassas till anläggningens behov.

32 § För fettaskiljare kan fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare efter ansökan till tillsynsmyndigheten medges förlängt hämtningsintervall för avfall från anläggningen.

GEMENSAM BEHÅLLARE

33 § Två eller tre närboende fastighetsinnehavare kan efter ansökan om dispens till tillsynsmyndigheten få använda gemensam avfallsbehållare.

UPPEHÅLL I HÄMTNING

34 § Uppehåll i hämtning av hushållsavfall, slam och latrin vid fastigheten kan efter ansökan till tillsynsmyndigheten medges om en fastighet inte ska nyttjas under en sammanhängande period av minst sex månader. Dispens gäller i högst tre år.

BEFRIELSE FRÅN HÄMTNING AV HUSHÅLLSAVFALL, SLAM OCH LATRIN ENLIGT 15 KAP 25 § MILJÖBALKEN

35 § Om det finns särskilda skäl kan tillsynsmyndigheten medge dispens från hämtning av hushållsavfall, slam och latrin vid fastigheten. Detta under förutsättningen att fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren kan omhänderta avfallet på den egna fastigheten på ett sätt som inte orsakar olägenhet för människors hälsa eller miljön.

36 § Om det finns särskilda skäl kan tillsynsmyndigheten medge dispens från all kommunal avfallshantering. Detta är under förutsättning att byggnader på fastigheten inte är bebodda och befinner sig i obeboeligt skick enligt tillsynsmyndighetens bedömning. Miljöavgift tas inte ut av renhållaren.

37 § Tillsynsmyndigheten kan även i övrigt, om särskilda skäl föreligger, medge undantag från dessa föreskrifter för avfallshantering.

IKRAFTTRÄDANDE

Dessa föreskrifter träder i kraft den 2020-01-01 då föreskrifter för avfallshantering för Sölvesborgs kommun 2010-02-22 upphör att gälla.

Bilaga 1	Sortering
Bilaga 2	Hämtningsintervall Sölvesborg
Bilaga 3	Behållare
Bilaga 4	Transportvägar

Bilaga 1

Föreskriftsbilaga för sortering och lämning av avfall m.m.

Kärl- och säckavfall som läggs i behållare ska läggas i påse eller paket av lämpligt material och storlek. Det paketerade avfallet ska vara väl förslutet så att avfallet inte kan spridas. Avfall ska vara väl emballerat så att skada, arbetsmiljöproblem eller annan olägenhet inte uppkommer.

Typ av avfall som ska sorteras ut och hållas skiljt från annat avfall	Krav på utsortering	Krav på emballering m.m.	Instruktion för hämtning/lämning
<i>Avfall som inte är hushållsavfall (till exempel bygg- och rivningsavfall från omfattande byggverksamhet på fastigheten.</i>	Detta avfall ska hanteras separat från hushållsavfall		Hämtning av bygg- och rivningsavfall kan beställas från renhållaren
<i>Farligt avfall</i>	Följande produkter eller ämnen utgör exempel på vad som ska hanteras som farligt avfall: - Färg, lackavfall samt hartser, - Limavfall (exempel kontaktlim, epoxilim, spackel),	Ska vara tydligt märkt med uppgift om innehåll. Olika typer av farligt avfall får inte blandas.	Farligt avfall från hushållen lämnas vid återvinningscentral

Bilaga 1

	- Lysrör (exempelvis lågenergilampor, solarierör, halogenlampor) - Lösningsmedel - Fotokemikalier (exempelvis fix och framkallare) - Bekämpningsmedel - Sprayburkar - Annat starkt surt eller alkaliskt avfall (exempelvis frätande ämnen som kaustiksoda, svavelsyra, ammoniak, lut, avkalkningsmedel) - Avfall som innehåller kvicksilver (exempelvis termometrar, barometrar, reläer)		
<i>Grovavfall</i>	Grovavfall som utgör hushållsavfall behöver på grund av avfallets egenskaper hanteras separat från annat hushållsavfall.	Grovavfall från hushåll för separat borttransport av renhållaren ska i den mån det är möjligt, buntas eller förpackas i lämpligt emballage. Grovavfallet ska förses med märkning som	Grovavfall från hushållen lämnas vid återvinningscentral. All övrig transport av grovavfall från fastighet ska utföras genom kommunens försorg. Hämtning

Bilaga 1

		klargör att det är fråga om grovavfall.	från fastighet kan beställas separat enligt kommunens avfallstaxa.
<i>Trädgårdsavfall</i>	ska sorteras ut och hållas skilt från annat grovavfall	För abonnenter med abonnemang med hämtning av trädgårdsavfall i kärl, ska avfallet läggas löst i kärlet och inte packas så hårt att tömningen försvåras. Säck, snöre eller annat för emballering får inte användas.	Trädgårdsavfall från hushållen lämnas vid återvinningscentral. All övrig transport av trädgårdsavfall från fastighet ska utföras genom kommunens försorg. Hämtning kan beställas separat enligt kommunens avfallstaxa. Hämtning av trädgårdsavfall sker separat från hämtning av annat grovavfall. För abonnemang med hämtning av trädgårdsavfall i kärl, ska avfallet läggas löst i kärlet och inte packas så hårt att tömningen försvåras.
<i>Latrin</i>	ska avskiljas och hållas skilt från annat avfall	ska samlas i tunna som ska vara väl försluten så att avfallet inte kan spridas.	Latrintunnor borttransporteras från fastighet genom kommunens försorg.
<i>Matavfall</i>	ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall	från hushåll ska läggas i påse som tillhandahålls av renhållaren. Matavfall från verksamheter ska av	Matavfall borttransporteras från fastigheten i enlighet med

Bilaga 1

		avfallslämnaren förpackas i särskild påse, säck eller lämnas i tank av typ som godkänts av avfallsansvariga nämnden.	hämtningsintervall som kommunen tillhandahåller.
<i>Slam och fosforfiltermaterial från små avloppsanläggningar</i>	ska vara åtkomligt för tömning i den anläggning där det genereras	Filtermaterial från fosforfällor och andra jämförbara filter ska vara förpackat eller tillgängligt på ett sådant sätt att hämtning kan utföras av fordon utrustat med kran eller suganordning.	
<i>Fett från fettavskiljare</i>	ska vara åtkomligt för tömning i den anläggning där det genereras	-	
<i>Fett från mekaniska fettavskiljare</i>	Töms själv av brukaren. Sorteras som matavfall	emballeras som matavfall	
<i>Matfetter och frityroljor om mängden per hämtningstillfälle överstiger 1 liter</i>	-	ska förvaras i behållare med tätslutande lock. Maximalt 1 liter flytande emballerat avfall får läggas i behållare för restavfall, om det kan ske	Matfetter och frityroljor från hushåll kan lämnas på återvinningscentraler

Bilaga 1

		utan att emballaget går sönder. Större mängd matfetter eller fritureoljor lämnas på återvinningscentraler.	
<i>Döda sällskapsdjur samt avfall från husbehovsjakt, högst 10 kilogram per hämtningstillfälle.</i>	-	ska förpackas väl innan det läggs i behållare för restavfall. Mindre sällskapsdjur (maxstorlek hund) kan även grävas ner på den egna fastigheten, förutsatt att graven är så djup att djur hindras från att gräva upp kroppen, att ingen misstanke om smitta föreligger samt att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.	
<i>Större djur eller större mängd sådant avfall</i>	Det vill säga andra djur än döda sällskapsdjur samt avfall från husbehovsjakt överstigande 10 kilogram	Kontakta veterinär. Gällande föreskrifter från Jordbruksverket ska beaktas.	
<i>Andra animaliska biprodukter än döda</i>	-	Före detta livsmedel från butik ska av avfallslämnaren	

Bilaga 1

<i>sällskapsdjur och matavfall. Blandas före detta livsmedel med annat avfall utgör den blandade fraktionen före detta livsmedel och är APB enligt definitionen.</i>		[förpackas i särskild påse, säck eller lämnas i tank av typ som godkänts av avfallsansvariga nämnden].	
<i>Stickande och skärande avfall</i>	Bland annat kanyler och sprutor	Ska förpackas i skyddande hölje innan det läggs i behållare för kärl- och säckavfall, så att inte skärskador eller annan olägenhet uppstår. Kanyler ska läggas i speciell behållare som tillhandahålls av apotek och lämnas till apotek som kommunen har avtal med.	
<i>Förpackningar</i>	I enlighet med definitionen av förpackning i Förordningen om producentansvar för förpackningar (2014:1073)	Lämnas lösa i de behållare/ kärl som tillhandahålls/anvisas	Ska lämnas i de insamlingssystem som tillhandahålls av kommunen eller producent

Bilaga 1

<i>Returpapper</i>	I enlighet med definitionen av förpackning i Förordningen om producentansvar för returpapper (2014:1074)	Lämnas löst i de behållare/kärl som tillhandahålls/anvisas	Ska lämnas i de insamlingssystem som tillhandahålls av kommunen eller producent
<i>Kasserade bilbatterier</i>	I enlighet med definitionen av batteri i batteriförordningen (2008:834)	Ställs upp på ett sätt som förhindrar att batterisyra/innehåll rinner ut	Ska lämnas i de insamlingssystem som tillhandahålls av producent eller på återvinningscentral
<i>Kasserade bärbara batterier. Om kasserade produkter innehåller lösa bärbara batterier ska dessa plockas ur. Är de bärbara batterierna inbyggda i produkten hanteras den som avfall från elutrustning</i>	I enlighet med definitionen av bärbart batteri i batteriförordningen (2008:834)	-	Ska lämnas i de insamlingssystem som tillhandahålls av producent eller på återvinningscentral
<i>Konsumentelavfall</i>	Skrymmande konsumentelavfall ska sorteras ut och hållas skiljt från annat grovavfall. Smått elavfall ska sorteras ut och hållas skiljt från kärl- och säckavfall.	-	Konsumtenelavfall lämnas vid återvinningscentral. Hämtning av skrymmande konsumentelavfall kan beställas med tjänster för grovavfall enligt kommunens avfallstaxa.

Bilaga 1

<i>Läkemedel</i>	I enlighet med definitionen av läkemedel i förordningen (2009:1031) om producentansvar för läkemedel	ska lämnas i behållare/påse som tillhandahålls av apoteket	Lämnas till apotek
<i>[Annat avfallsslag som omfattas av producentansvar]</i>	-	-	-

Hämtningsintervall)

1. Från flerbostadshus och verksamheter sker hämtning av kärl- och säckavfall normalt en gång i veckan. Renhållaren tillhandahåller även hämtning en gång varannan vecka eller en eller två gånger per vecka. Från flerbostadshus och verksamheter som sorterar ut allt matavfall kan hämtning av restavfall tillhandahållas en gång var fjärde vecka.
2. Från en- eller tvåbostadshus för permanentboende sker hämtning av kärl- och säckavfall normalt en gång varannan vecka. Renhållaren tillhandahåller även hämtning en gång per vecka under juni och juli.
3. Från en- eller tvåbostadshus för fritidsboende sker hämtning av hushållsavfall normalt en gång varannan vecka under perioden mitten av maj – mitten av september. Renhållaren tillhandahåller även hämtning en gång i veckan under juni och juli.
4. Efter beställning tillhandahåller renhållaren hämtning av trädgårdsavfall i kärl en gång varannan vecka under perioden mitten av mars – mitten av november
5. Hämtning av latrin sker en gång varannan vecka. För fritidsboende sker hämtning av latrin en gång varannan vecka under perioden mitten av maj – mitten av september
6. Tömning av slamavskiljare för bad-, disk- och tvättvatten sker enligt tillsynsmyndighetens beslut eller i annat fall efter behov på fastighetsägarens beställning.
7. Fosforfällor ska tömmas i enlighet med det tillstånd som getts av kommunens tillsynsmyndighet för enskilda avloppsanläggningar och ska följa leverantörens anvisningar.
8. Tömning av andra små avloppsanläggningar sker minst en gång per år eller efter vad som krävs för anläggningens funktion.
9. Tömning av fettavskiljare sker minst 4 gånger per år eller med det intervall som krävs för anläggningens funktion enligt tillsynsmyndighetens beslut.
10. Efter beställning tillhandahåller renhållaren hämtning av grovavfall från en- eller tvåbostadshus.
11. Efter beställning tillhandahåller renhållaren hämtning av kyl och frys från en- eller tvåbostadshus.

Förutsättningar för hämtning efter beställning regleras närmare i avfallstaxan för Sölvesborgs kommun.

Bilaga 3**Föreskriftsbilaga, behållare för avfallshantering m.m.****Följande behållare används för hushållsavfall och förpackningar i kommunen**

Typ av behållare	Storlek	Används till följande	Instruktion
<i>Kärl</i>	140 l 190 l 240 l 370 l 660 l	Matavfall (endast 140 l) Restavfall, osorterat hushållsavfall , tidningar och förpackningsmaterial samt wellpapp Trädgårdsavfall (endast 370 l)	
<i>Rullhäckar</i>	800 l	Wellpapp	
<i>Containrar</i>	5, 8, 10 m ³	Restavfall, osorterat hushållsavfall, tidningar och pappersförpackningar samt wellpapp	
<i>Krantömda markbehållare</i>	800 l 1300 l	Matavfall (800 l samt 1300 l)	Kräver godkännande av renhållaren

Bilaga 3

	3 m ³ 5 m ³	Restavfall, osorterat hushållsavfall (3 m ³ samt 5 m ³)	
<i>Lastväxlarflak</i>	12 m ³	Hushållens grovavfall	
<i>Lastväxlarflak</i>	10- 36 m ³	Restavfall och osorterat hushållsavfall från sopsugsanläggningar och liknade anläggningar	Kräver godkännande av renhållaren
<i>Latrinkärl</i>	45 l	Latrin från hushåll	

Transportvägar för fordon

Transportvägar

Transportvägar är de vägar i direkt anslutning till uppställningsplats och dragväg där fordon för hämtning av avfall måste köra för att komma intill och hämta avfallet. Transportvägarnas utformning är en av flera aspekter som påverkar avfallshämtarens arbetsmiljö samt säkerheten för de som vistas eller färdas nära hämningsfordon.

Krav

1. Byggnader och andra anläggningar ska så långt det är möjligt vara placerade på ett sådant sätt i förhållande till omgivande mark att transporter och liknande kan utföras med betryggande säkerhet mot ohälsa och olycksfall.

Riktlinjer

2. Transportväg ska ha en hårdgjord yta.
3. Transportvägen ska året runt ha fri sikt, hållas fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri.
4. Hämningsfordon ska inte framföras på gång- och cykelbana. Om det inte kan undvikas, kan dispens sökas hos kommunen, väghållare eller fastighetsägaren.
5. Hämningsfordonens behov av att backa vid hämtning av avfall ska i största möjliga mån minimeras, och undvikas intill gång- och cykelbanor, lekplatser, bostadsentréer, skolor, förskolor eller äldreboenden.
6. Transportvägar ska ha den bärighetsklass som krävs med avseende på hämningsfordonens tyngd, men minst bärighetsklass 2.
7. Hämningsfordonets uppställningsplats ska inte vara skyddad av t.ex. backkrön eller kurva.
8. Väghållaren (Trafikverket, kommunen, privat vägförening eller enskild fastighetsägare) ska tillse att det är korrekt skyltning och god framkomlighet.

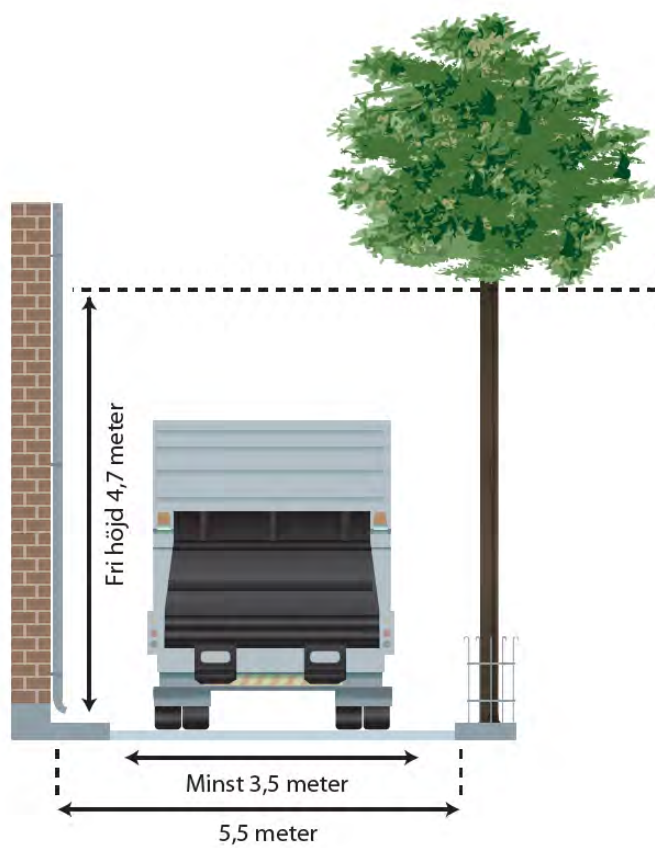
Transportvägarnas mått

9. Transportväg ska vara minst 5,5 meter bred om körning i båda riktningarna förekommer. Om parkering tillåts ska vägen vara bredare (bredden beror då på vilken typ av parkering som tillåts, t.ex. utmed vägen eller snedställd). Om vägen är mötesfri och det inte finns parkerade fordon kan vägen vara smalare, men den ska vara minst 3,5 meter. Träd och växtlighet eller snövallar ska inte inkräkta på vägbredden.
10. Transportvägar (inklusive garage, täckta pelarhallar eller andra platser där hämningsfordon ska framföras) ska ha en fri höjd på 4,7 meter. Lägre höjd kan accepteras om lägre fordon än 4,5 meter används och kommunen har gett godkännande för detta. Träd och växtlighet får inte inkräkta på den fria höjden.
11. Återvändsgator ska ha vändmöjlighet för hämningsfordon, t.ex. i form av vändplats eller trevägskorsning. Vändmöjlighetens mått ska anpassas efter vilken typ av hämningsfordon som ska användas. I figur 1 och figur 2 ges exempel på mått för en baklastande hämningsbil.

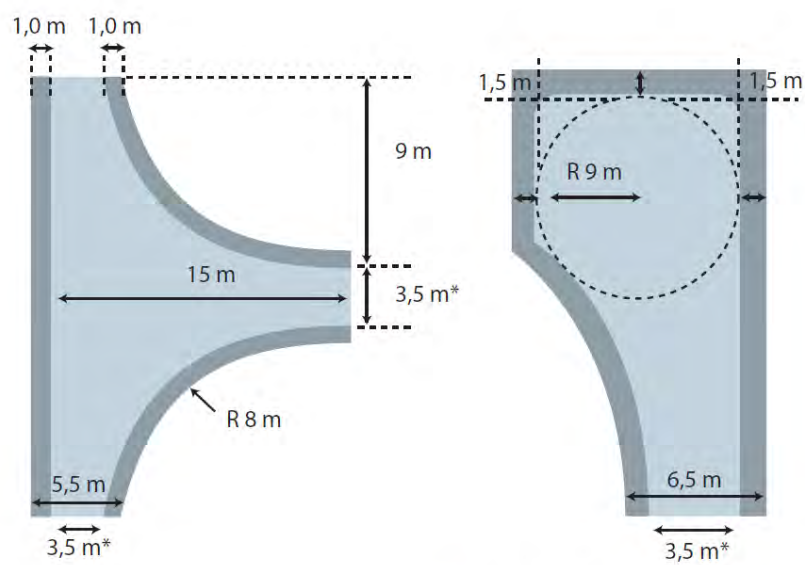
Rekommendationer

12. Gångvägar bör inte blockeras vid hämtning av avfall.

Figur 1 Fri höjd och bredd

Figur 2 Vändplatser

*Gäller mötesfri väg med p-förbud.

SÖLVESBORGS KOMMUN

Kommunfullmäktige

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2019-12-09

KF § 204

Dnr 2019/288

Revidering av Taxa för plats i barnomsorgen, FFS 7.12

Förslag till revidering av Taxa för plats i barnomsorgen har inkommit från Barn- och utbildningsnämnden.

Beredning

BUN § 81/2019

T f chef Barn- och utbildningsförvaltningen Björn Peterssons tjänsteskrivelse 2019-08-20.

KSAU § 208/2019.

KS § 191/2019.

BESLUT

Kommunfullmäktige godkänner reviderad Taxa för plats i barnomsorgen, FFS 7.12, att gälla från och med 1 januari 2020.

Exp.

BUN

Barn- och utbildningsförvaltningen Björn Petersson

FFS 7.12

Dnr

2019/83

Gäller fr. o. m.

2019-04-01

Antagen

Kf § 39, 2019-03-25

TAXA FÖR PLATS I BARNOMSORGEN

1. Taxans bakgrund

Föräldraavgifterna beräknas enligt Lagen om maxtaxa (SFS 2001:160) och Skollagen (SFS 2010:800).

2. Taxans konstruktion

För barn i Sölvesborgs kommuns förskola och skolbarnomsorg ska föräldrarna erlägga föräldraavgift enligt denna taxa.

Maxtaxa innebär för barn i pedagogisk omsorg och förskola upp till förskoleklassåldern

(hösten det år barnet fyller 6 år) att man betalar:

3 % av hushållets inkomster före skatt för barn ett i familjen (det yngsta), baserat med maxtaxa enl. skolverkets årliga beräkning.

2 % för barn två baserat med maxtaxa enl. skolverkets årliga beräkning.

1 % för barn tre baserat med maxtaxa enl. skolverkets årliga beräkning.

För barn fyra och uppåt tas ingen avgift ut.

Maxtaxa innebär för barn i fritidshem och i pedagogisk omsorg fr.o.m. förskoleklassåldern att man betalar:

2 % av hushållets inkomster före skatt för barn ett i familjen (det yngsta), baserat med maxtaxa enl. skolverkets årliga beräkning.

1 % för barn två baserat med maxtaxa enl. skolverkets årliga beräkning.

1 % för barn tre baserat med maxtaxa enl. skolverkets årliga beräkning.

För barn fyra och uppåt tas ingen avgift ut.

Vid s k lovfridshem (för barn för vilka fritidshem endast önskas under skollov- och ferier) så uttages avgift, med avsteg från föregående stycke, med 50 60 kr per anmäld dag. Avgiften härför begränsas dock av huvudregeln i föregående.

Finns det förskolebarn i familjen beräknas avgiften för dem före fritidshemsbarnen.

Avgift ska erläggas från första placeringsdagen (inklusive eventuell inskolningstid).

Avgift ska erläggas under uppsägningstiden.

Övergången mellan å ena sidan förskola och pedagogisk omsorg och å andra sidan skolbarnomsorgen, sker i taxehänseende den 15/8 övergångsåret.

3. Reduktion av avgift

- a) för barn i allmän förskola för 3-5 åringar med kombinerad allmän förskola och ytterligare omsorgsbehov görs reduktion med 25,24 % fr.o.m. 15/8 det år barnet påbörjar allmän förskola
- b) för barn i allmän förskola för 3-5 åringar som enbart har denna placering (15 h/vecka) och som ej har ytterligare omsorgsbehov, utgår ingen avgift,
- c) för barn i behov av särskilt stöd som erhållit placering i förskola eller pedagogisk omsorg av detta skäl, utgår avgift enbart om placeringen överstiger 15 h/vecka. Överstiger placeringstiden 15 h/vecka görs reduktion av avgiften med 37,5 %.
- d) reduktion vid långvarig och allvarlig sjukdom hos barnet eller efter olycka med allvarliga hälsomässiga konsekvenser för barnet kan göras efter särskild ansökan härom.

4. Definitioner

a) hushåll

Med hushåll menas ensamstående och makar. Med makar ska jämföras man och kvinna som utan att vara gifta med varandra lever tillsammans och

- 1. har eller har haft gemensamt barn, eller
- 2. är folkbokförda på samma adress.

Med makar ska också jämföras personer som lever tillsammans i ett homosexuellt förhållande och är folkbokförda på samma adress.

b) arbete och studier

Med arbete menas förvärvsarbete och arbete i eget företag.

Med studier menas studier som berättigar till studiestöd från det offentliga.

c) inkomst

Med avgiftsgrundande inkomst menas lön före skatt och andra skattepliktiga inkomster i inkomstslaget Tjänst samt överskott i inkomstslaget Näringsverksamhet enligt inkomstskattelagen. Även inkomst intjänad i annat land ska medräknas.

Som ersättningar och bidrag som omfattas av inkomstslaget Tjänst räknas bl a:

- ☐ lön och andra ersättningar i anslutning till anställning
- ☐ familjehemsföräldrars arvodesersättning
- ☐ pension (ej barnpension)
- ☐ livränta (vissa undantag finns)
- ☐ föräldrapenning
- ☐ vårdbidrag för barn till den del det utgör arvode (ersättning för merutgifter ska inte tas med)
- ☐ sjukbidrag
- ☐ sjukpenning
- ☐ arbetslöshetsersättning
- ☐ kontant arbetsmarknadsstöd
- ☐ utbildningsbidrag avseende arbetsmarknadsutbildning
- ☐ familjebidrag i form av familjepenning
- ☐ dagpenning vid repetitionsutbildning för värnpliktiga m m

5. Inkomst- och hushållsuppgift

Inkomst- och hushållsuppgifter ska lämnas om möjligt vid ansökan och allra senast innan placering kan ske, sker ej detta debiteras maximal avgift.

Sådana uppgifter ska också lämnas efter anmodan eller vid förändring i någon av de förhållande som avses. Uppgift om ändringen ska lämnas senast vid den tidpunkt ändringen träder i kraft.

Lämnad inkomstuppgift ska alltid avse den förväntade årsinkomsten under respektive aktuellt kalenderår. Med inkomstuppgift avses

hushållets sammanlagda förväntade taxerade bruttoårsinkomst delat på 12 månader.

6. Kontroll av lämnade inkomstuppgifter

Lämnade inkomstuppgifter kontrolleras mot motsvarande uppgifter hos Skatteverket eller annan myndighet. Om det vid sådan kontroll framkommer skillnad mot lämnad inkomstuppgift kan efterdebitering ske.

7. Debitering

Debitering av föräldraavgift sker 12 månader per år.

Debitering sker för innevarande månad.

I de fall ett barns vårdnadshavare har gemensamt vårdnad och barnet bor växelvis hos vårdnadshavare och båda vårdnadshavarna har behov av tillsyn för barnet, ska var och en debiteras utifrån respektive hushåll. Två avgifter kan därmed utgå för ett barn men summan får ej överstiga taket i maxtaxan.

8. Skuld och avstängning

Betalas inte debiterade föräldraavgifter till senast respektive förfallodag sker åtgärder enligt kommunens Kravreglemente (påminnelse och inkasso).

Finns efter sådana åtgärder en kvarstående skuld görs uppsägning och avstängning från plats.

För att efter genomförd uppsägning och avstängning från plats åter erhålla plats krävs antingen att skulden regleras eller att avbetalningsplan överenskommes där dessutom betalning enligt denna inletts.

9. Ändring av avgiften

Återbetalning eller avräkning mot uppgiven inkomst eller uppgivet hushåll sker högst tre månader bakåt. Vid utebliven inkomstuppgift tillkommer 200 kr i administrationsavgift vid återbetalning av erlagd avgift.

10. Beslut enligt taxan

Beslut enligt denna taxa sker av delegat enligt gällande besluts- och delegationsordning för Barn- och utbildningsnämnden.

SÖLVESBORGS KOMMUN

Kommunfullmäktige

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2019-12-09

KF § 205

Dnr 2019/314

Upphävande av Taxa för provningar i grundskolan, FFS 7.28

Kommunfullmäktige har i beslut fastställt taxa för provning i ämne. Taxan är fastställd till 500kr för den som vill pröva i ämne där eleven har betyg. Avgiften gäller som en sammanlagd avgift oavsett hur många ämnen eleven vill pröva i vid provningstillfället. För provning i ämne där eleven saknar betyg får huvudmannen inte ta ut någon avgift. Barn- och utbildningsnämnden beslutar att föreslå Kommunfullmäktige att ta bort taxa för provning i ämne med giltighet fr.o.m. 2020-01-01 och att gälla tillsvidare.

Beredning

BUN § 79/2019

Förvaltningschef Martin Åsmans tjänsteskrivelse 2019-09-30.

KSAU § 209/2019.

KS § 192/2019.

BESLUT

Kommunfullmäktige upphäver Taxa för provningar i grundskolan, FFS 7.28, från och med 1 januari 2020.

Exp.

BUN

Förvaltningschef Martin Åsman

FFS 7.28

Barn och utbildningsnämnden
Martin Åsman, 0456-81 62 24
martin.asman@solvesborg.se

Barn- och
utbildningsnämnden

Förslag till ändring av taxa för provning i ämne inom grundskolan

Bakgrund

Kommunfullmäktige har i beslut fastställt taxa för provning i ämne. Taxan är fastställd till 500kr för den som vill pröva i ämne där eleven har betyg. Avgiften gäller som en sammanlagd avgift oavsett hur många ämnen eleven vill pröva i vid provningstillfället. För provning i ämne där eleven saknar betyg får huvudmannen inte ta ut någon avgift.

Bedömning

Huvudmannen får ta ut en avgift om högst 500 kronor av den som vill genomföra en provning i grundskolan, gymnasieskolan eller kommunal vuxenutbildning. Avgiften går till huvudmannen. En avgift får inte tas ut för den som har gått ut grundskolan eller specialskolan och inte fått minst betyget E i årskurs 9 i det ämne provningen gäller (Källa: Skolverket).

Inom Sölvesborgs kommuns huvudmannaskap har provning genomförts vid ett fåtal tillfällen de senaste tio åren med för provning nu gällande lagstiftning (Skollagen 2010:800). I de flest förekommande fall har då provning gällt för ämne där eleven av olika anledningar saknar betyg. Det vanligaste skälet för provning har då utgjorts av att eleven kommit inflyttad och därmed, på grund av annan huvudmans organisation, inte läst aktuellt ämne. I några fall har elev som inte uppnått betyget E utifrån kunskapskraven begärt provning. Detta sammantaget gör att taxan för provning i stort sett saknat betydelse.

Sedan möjligheten att ta ut avgift för provning i ämne infördes har flera reformer inom såväl grundskola som gymnasiet genomförts. Syfte har då varit att ge elever fler möjligheter att läsa in ämnen eller delar av ämnen som eleven saknar. Detta kan ske genom frivillig lovskola, obligatorisk lovskola eller inom gymnasieskolans fyra introduktionsprogram. Dessa kan ses som huvudspår för att läsa in behörighet till nationellt gymnasieprogram. Provning i ämnen får ses som undantaget vilket också ärendemängden visar.

Med anledning av detta föreslås Barn- och utbildningsnämnden att föreslå Kommunfullmäktige att ta bort taxan för provning i ämne.

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att föreslå Kommunfullmäktige att ta bort taxa för provning i ämne med giltighet fr.o.m. 2020-01-01 och att gälla tillsvidare.

Martin Åsman
Förvaltningschef Barn- och utbildning

KF § 206

Dnr 2019/298

Upphävande av riktlinjer för konstnärlig utsmyckning vid ny-, om- och tillbyggnad av kommunala lokaler

Kommunfullmäktige biföll 2013-10-07, § 79, en motion om att sträva efter att en procent av kostnaden vid större kommunala nyinvesteringar i fastigheter eller större ombyggnationer avsätts till offentlig konst. Året efter antogs i Kommunfullmäktige, § 30, 2014-03-24, Riktlinjer för konstnärlig utsmyckning vid ny-, om- och tillbyggnad av kommunala lokaler.

Enligt förslag från Fritids- och kulturnämnden vill man nu upphäva dessa riktlinjer, för att vid behov ha möjlighet att öka kostnaderna för konstutsmyckning.

Beredning

FKN § 32/2019.

KSAU § 210/2019.

KS § 193/2019.

Yrkande

Nina Sturesson, M, Casper Borgström, SD, Louise Erixon, SD, och Rolf Berg, SD: bifall till kommunstyrelsens förslag.

Roine Olsson, S, Rebecca Wald, V, Ulf Svensson, C, och Lars Lamberg, L: avslag till kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på yrkandena och finner att kommunfullmäktige bifallit Nina Sturesson, M, m.fl. yrkande.

BESLUT

Riktlinjer för konstnärlig utsmyckning vid ny-, om- och tillbyggnad av kommunala lokaler upphävs.

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet, och Liberalerna reserverar sig mot beslutet.

Exp. FKN

Riktlinjer för konstnärlig utsmyckning vid ny-, om- och tillbyggnad av kommunala lokaler

Övergripande mål och syfte

Fritids- och kulturnämndens mål inom kulturområdet skall gälla som övergripande mål för den konstnärliga utsmyckningen vid uppförande av kommunala byggnader.

Den konstnärliga utsmyckningen skall planeras i samråd med representanter för berörd personal, arkitekter och projektledare och med beaktande av den rumsliga miljön.

Den konstnärliga kvalitén skall ha högsta prioritet.

Ett mångsidigt utbud avseende konstverkens teknik, formspråk och uttryck skall eftersträvas så att utsmyckningarna hos kommunens förvaltningar kan bemöta alla människors behov av konstupplevelse.

Den konst och utsmyckning som anskaffas skall ha ett bestående värde och ge utrymme för strömningar inom den samtida bildkonsten.

Riktlinjer för konstnärlig utsmyckning

1. Dessa bestämmelser gäller anskaffning av konstnärlig utsmyckning i samband med ny-, om- och tillbyggnad (byggnation) av kommunala lokaler samt vid exploatering av nya bostadsområden.
2. Anslaget för konstnärlig utsmyckning används dels för att beställa fast konst och dels för inköp av lös konst. Med fast konst avses i huvudsak konst som en konstnär utför efter att ha tecknat avtal med kommunen om att utsmycka en viss lokal eller plats i form av skulptur, väggmålning, tavlor, textilier eller dylikt. Den fasta konsten bör vara fast förankrad eller märkt på så sätt att den ej kan uppfattas som lös konst. Annan konst är lös konst.
3. I samband med att investeringsbudgeten för det kommande året antas anslås särskilda medel för konstnärlig utsmyckning, vilka ställs till Fritids- och kulturnämndens förfogande. Anslaget ska utgöra en procent (1%) av totalt budgeterade investeringar vid ny-, om- och tillbyggnad (byggnation) av kommunala lokaler samt vid exploatering av nya exploateringsområden. Kostnader för fastighetsförvärv ska inte ingå.
4. De avsatta medlen för konstnärlig utsmyckning skall enbart användas till att genomföra den konstnärliga utsmyckningen i dess helhet inklusive kostnaderna för arbete, material, transporter, montering och övrigt för utsmyckningens utförande.
5. Den av Fritids- och kulturnämnden utsedda "gruppen för offentlig utsmyckning" skall efter samråd med berörd förvaltning besluta om fördelning av medlen för konstnärlig utsmyckning per objekt, mellan fast och lös konst samt anskaffa densamma.
6. Fritids- och kulturnämnden ansvarar för tillämpningen av dessa bestämmelser.

SÖLVESBORGS KOMMUN

Kommunfullmäktige

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2019-12-09

KF § 207

Dnr 2019/319

Förslag till Policy för arbete med nationella minoriteter

År 2010 kom lagen (2009:724) om nationella minoriteter, vars syfte är att ge de nationella minoriteterna rätt till information, skydd för kultur och språk samt rätt till delaktighet och inflytande. Den 1 januari 2019 reviderades lagen och kommuner och landsting är nu skyldiga att anta mål och riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet.

Beredning

Kanslichef/ kommunjurist Marika Nilssons tjänsteskrivelse 2019-10-28.

KSAU § 211/2019.

KS § 194/2019.s tjänsteskrivelse

BESLUT

Kommunfullmäktige antar Policy för arbete med nationella minoriteter att gälla från den 1 januari 2020.

Exp.

Kanslichef/ kommunjurist Marika Nilsson

Kommunledningsförvaltningen
Marika Nilsson, 0456-81 61 26

POLICY

för arbete med nationella minoriteter

1. Syfte och mål

Denna policy anger Sölvesborgs kommuns förhållningssätt beträffande arbetet med nationella minoriteter och minoritetsspråk. Policyn gäller i tillämpliga delar för samtliga nämnder, styrelse och helägda bolag.

Sölvesborgs kommun har som mål att ge alla likvärdiga möjligheter att delta i samhällslivet. De nationella minoriteternas språk och kulturer ska skyddas och främjas. Personer som tillhör nationella minoriteter ska kunna tillägna sig och använda sitt modersmål och utveckla en egen kulturell identitet.

Respektive nämnd eller bolagsstyrelse ansvarar för att vid behov upprätta riktlinjer och rutiner för sina verksamheter med grund i denna policy.

2. Bakgrund

År 2010 infördes en ny lag (2009:724) om nationella minoriteter, med syfte att ge de nationella minoriteterna rätt till information, skydd för kultur och språk och rätt till delaktighet och inflytande. Lagen gäller för samtliga förvaltningsmyndigheter i Sverige.

Från den 1 januari 2019 har lagen uppdaterats med skyldighet för kommuner och landsting att anta mål och riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet.

Rättigheterna för nationella minoriteter och minoritetsspråk finns även angivna i andra lagar. I skollagen (2010:800) anges rätt till modersmåls-undervisning i elevens nationella minoritetsspråk. I socialtjänstlagen (2001:453) regleras kommuners skyldighet att verka för att det finns personal inom äldreomsorgen som behärskar nationella minoritetsspråk. De nationella minoriteternas rättigheter finns även upptagna i språklagen (2009:600).

3. Definitioner

Det finns fem definierade nationella minoriteter i Sverige: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. I språklagen (2009:600) anges att de nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska.

4. Kommunens förhållningssätt

Sölvesborgs kommun ska inom all sin verksamhet och samverkan med andra aktörer arbeta för att alla, oberoende av nationell eller kulturell tillhörighet, bemöts med respekt och ges stöd och skydd för att kunna bevara och utveckla sitt minoritetsspråk och sin kultur.

4.1 Skydd och rättigheter

För att stärka minoriteternas grundläggande skydd enligt lag ska kommunen, via de kommunala informationskanalerna, informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter enligt lagen och det allmännas ansvar.

Kommunens personal ska ha kunskap om de nationella minoriteternas rättigheter och kommunens skyldigheter.

Samtliga nämnder och bolag ansvarar för att ha kunskap om sina medarbetares kunskaper i minoritetsspråk samt att skapa medvetande inom sina organisationer för minoritetsspråkens rättigheter enligt lag.

Om det finns medarbetare i de kommunala verksamheterna som behärskar minoritetsspråk ska enskilda personer vid kontakt med kommunen ges möjlighet att använda sig av sitt minoritetsspråk vid muntlig eller skriftlig kontakt i ett enskilt ärende.

4.2 Delaktighet och inflytande

De nationella minoriteterna ska ges möjlighet till inflytande i frågor som berör dem. Barn och ungas möjlighet till inflytande och samråd i frågor som berör dem ska särskilt främjas.

4.3 Nationella minoriteter inom äldreomsorgen

Sölvesborgs kommun ska tillhandahålla hemtjänst eller särskilt boende med personal som har kunskaper i minoritetsspråk, under förutsättning att det finns medarbetare med sådana språkkunskaper.

Finns det medarbetare som behärskar minoritetsspråken, ska de äldres behov av att upprätthålla sin kulturella identitet beaktas.

4.4 Nationella minoriteter i förskola och skola

Sölvesborgs kommun ska verka för att barn som tillhör nationella minoriteter på lämpligt sätt får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt minoritetsspråk.

4.5 Bibliotek och kulturella aktiviteter

Kommunens kulturverksamhet och bibliotek ska främja de nationella minoriteternas möjlighet att behålla, utveckla och tillgängliggöra sin kultur och att litteratur erbjuds på de nationella minoritetsspråken.

KF § 208

Dnr 2019/270

Förslag till styrdokument för kris- och beredskapsarbete 2019-2022

Enligt kommunöverenskommelsen mellan Myndigheten för Samhällsskydd (MSB) och Sveriges kommuner och Landsting (SKL) ska kommunen ta fram ett styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap. Styrdokumentet ska ange kommunens övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden. Styrdokumentet ska beslutas av kommunfullmäktige senast i december under den nya mandatperiodens första år.

Beredning

Kris- och beredskapssamordnare Niklas Kilsgårds tjänsteskrivelse 2019-10-21.

KSAU § 212/2019.

KS § 195/2019.s tjänsteskrivelse

BESLUT

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna styrdokument för kris- och beredskapsarbete 2019-2022.

Exp.

Kris- och beredskapssamordnare Niklas Kilsgård

Staben

Handläggare
Niklas Kilsgård
niklas.kilsgard@solvesborg.se

Styrdokument för kris- och beredskapsarbete 2019-2022

Övergripande mål och inriktning

Övergripande mål

Genom krisarbetet ska risker reduceras och förberedelse för hantering ske så att minsta möjliga skada uppkommer för den enskilde medborgaren.

Inriktning

Krisberedskapen är en angelägenhet för alla verksamheter inom kommunkoncernen. Därför ska hänsyn tas till aspekten kris- och beredskap i genomförande och utveckling av verksamheten.

Styrning av verksamheten

Kris- och beredskap är en del av verksamheten som ska genomföras. Därför ska perspektivet ingå i den samlade styrningen som en del av övriga styrmedel som tillämpas.

Alla verksamheter inom kommunkoncernen ska delta i alla delar av kris- och beredskapsarbetet utifrån det som definierats i Risk- och sårbarhetsanalysen samt delta i förekommande övnings- och utbildningsverksamhet.

Övergripande process för risk och sårbarhetsanalys (RSA)

Arbetsättet tar sin utgångspunkt från kontinuitetshantering. En mall för arbetet finns framme där varje förvaltning och bolag ser över sin verksamhet utifrån beroenden och oönskade händelser samt tar fram förslag på åtgärder. Arbetet stöds av kommunens krisberedskapsfunktion.

Arbets sättet innebär att varje arbetsplats kan tillämpa systemet utifrån sina förutsättningar varefter sammanställning per ansvarsområde kan ske uppåt i organisationen. Redovisning av arbetet sker skriftligen via en Excel-mall.

Samma grundsynsätt används vid kontakt med det privata näringslivet och med de idéburna organisationerna för att kunna få en jämförbar helhet för kommunen som geografiskt område.

Slutligen tas även hänsyn till andra undersökningar gjorda av räddningstjänsten, specialistmyndigheter eller genom olika projekt som bedrivs med stöd av Länsstyrelsen.

Geografiskt områdesansvar

Kommunen fullgör huvuddelen av sitt geografiska områdesansvar genom samverkan via krissamverkan i Blekinge (K-SAM).

Därutöver hålls kontakt med lokala företag, främst inom livsmedels- och drivmedelsbranschen. Kontakt finns även med större företag.

Genom kontakt med Civilförsvarsförbundet finns även en utbildad Frivillig Resursgrupp (FRG).

Ambitionen är att utveckla kontakterna med näringslivet.

Planering

De åtgärder som ska genomföras för att stärka organisation är följande:

Område	Åtgärd	Påverkar
Elbortfall	Standardutrustning inventeras och kompletteras.	Samtliga förvaltningar/ bolag/förbund
Elbortfall	Översyn av reservkraft fortsätter.	Samtliga förvaltningar/ bolag/förbund
Vattenbortfall	En större informationskampanj om vattnets viktighet samt hantering och förbrukning av vatten genomförs.	Kommunikationsenheten i samverkan med vattenproducent
Vattenbortfall	Standardutrustning inventeras och kompletteras.	Samtliga förvaltningar/ bolag/förbund
Livsmedelsbortfall	En samlad kostplanering inklusive tillagningsmöjligheter genomförs.	SBKF, omsorgen och skolan
Livsmedelsbortfall	Möjligheterna för lagerhållning av livsmedel utreds.	Samtliga förvaltningar/ bolag/förbund
Livsmedelsbortfall	Vad och i vilka volymer ska ingå i eventuella lager.	Samtliga förvaltningar/ bolag/förbund
Brand	Besluta om ett samlat övergripande ansvar för systematiskt brandskyddsarbete (SBA) Göra årliga uppföljningar	Samtliga förvaltningar
Brand	Kontinuerliga övningar per arbetsställe	Samtliga enhetschefer

Område	Åtgärd	Påverkar
Kommunikation	Utveckla möjligheter för effektivare kris-kommunikation.	Kommunikations-enheten
Väder	Förbereda planer för att minimera påverkan på verksamheter vid extremväder.	Samtliga förvaltningar/ bolag/förbund
Yttre hot	Fortsätta planering i samverkan för att hantera pågående dödligt våldssituationer (PDV)	Säkerhets-samordnare i samverkan med andra
Yttre hot	Delta i samverkansövningar	Krisledningsstab
Krigsorganisation och krigsplacering	Påbörja planering av kommunens uppgifter inom totalförsvaret	Samtliga förvaltningar/ bolag/förbund

KF § 209

Dnr 2016/152

Projekt: Interkommunal havsplanering i Blekinge

Havsplanen för Blekinges kustkommuner är en plan över Sölvesborgs, Karlshamns, Ronnebys och Karlskrona kommuners utsjövatten och utgör en ändring av de översiktsplaner och de ställningstaganden över havsområdet som dessa planer omfattar. Plandokumentet består av sex delar, en plankarta, planbeskrivning, populärversion, remissammanställning, samrådsredogörelse och ett särskilt utlåtande. Plankartan visar den övergripande användningen av havsområdet och rekommendationer för hur det ska användas. Planbeskrivningen innehåller förutom en inledning, en beskrivning av själva planförslaget och dess konsekvenser samt en redogörelse för aktuella planeringsförutsättningar.

Beredning

Planeringsarkitekt Dan Janérus tjänsteskrivelse 2019-10-21.

KSAU § 213/2019.

KS § 196/2019.

Yrkande

Louise Erixon, SD: bifall till kommunstyrelsens förslag, avslag till tilläggsyrkandet. Willy Söderdahl, V, Roine Olsson, S, Lars Lamberg, L och Ulf Svensson, C: bifall till förslaget och med följande tilläggsyrkande: För Sölvesborgs kommun är det av största vikt att energiproduktion blir möjlig att etablera i område i Efn 11 och 12, samt FEn 13. Regeringen bör besluta om samexistens mellan de olika riksintressena.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på kommunstyrelsens förslag och finner att kommunfullmäktige bifallit det.

Ordförande ställer därefter proposition på yrkandena och finner att kommunfullmäktige bifallit Louise Erixon, SD, avslagsyrkande.

Omröstning begärs. Följande propositionsordning godkänns.

Ja-röst bifall till Willy Söderdahl, V bifall för tilläggsyrkandet.

Nej-röst bifall till Louise Erixon, SD, avslagsyrkandet.

Med 17 ja-röster mot 25 nej-röster och 2 avstår, har kommunfullmäktige beslutat att bifalla Louise Erixon, SD, avslagsyrkande. Omröstningslista bifogas.

SÖLVESBORGS KOMMUN

Kommunfullmäktige

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2019-12-09

BESLUT

Kommunfullmäktige godkänner planförslaget för antagande.

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet, Liberalerna reserverar sig mot beslutet.

=====

Exp.
Planeringsarkitekt Dan Janérus

SÖLVESBORGS KOMMUN

Kommunfullmäktige

Bilaga KF § 209 Dnr 152/2016

OMRÖSTNING

Ärende: Projekt: Interkommunal havsplanering i Blekinge

Ja-röst bifall till Willy Söderdahl, V bifall för tilläggsyrkandet.

Nej-röst bifall till Louise Erixon, SD, avslagsyrkande.

Namn		Omröstning		
		Ja	Nej	Avstår
S	Faire Baubec	1		
SD	Jimmie Åkesson		1	
M	Nina C Sturesson		1	
S	Jan-Åke Persson	1		
SD	Louise Erixon		1	
S	Ayman Fares	1		
M	Kith Mårtensson		1	
SD	Benny Karlsson		1	
S	Elisabeth Jönsson	1		
SD	Robert Lindén		1	
C	Ulf Svensson	1		
S	Viveka Olofsson	1		
M	Niklas Joelsson		1	
SD	Casper Borgström		1	
V	Willy Söderdahl	1		
SOL	Anders Jönsson			1
S	Daniel Berg	1		
SD	Ingrid Svensson		1	
KD	Robert Manea		1	
S	Maria Lindros	1		
M	Arne Bogren		1	
SD	Marco Lindevist		1	
S	Jörgen Englin	1		
L	Lars Lamberg	1		
S	Alve Olsson	1		

Namn		Omröstning		
		Ja	Nej	Avstår
M	Paul Andersson		1	
SD	Daniel Persson		1	
S	Gullvi Nilsson	1		
SD	Jimmy Rask		1	
C	Pär Milton	1		
M	Lennart Nilsson		1	
S	Nihada Kilim	-	-	-
SD	André Svensson		1	
S	Roine Olsson	1		
SD	Rolf Berg		1	
M	Anders Fransson		1	
S	Janina Andersson	1		
V	Rebecca Wald	1		
SD	Andrea Axelsson		1	
S	Jens Melander	-	-	-
SOL	Rolf Engström			1
M	Bengt-Åke Karlsson		1	
SD	Tobias Alm		1	
S	Annelie Rosenqvist	-	-	-
SD	Gertrud Kärnerup		1	
S	Tobias Björklund	-	-	-
KD	Debora Lind		1	
M	Mona Frigura		1	
S	Marion Lundh	-	-	-
Resultat:		17	25	2

HAVSPLAN

FÖR BLEKINGES KUSTKOMMUNER

Ändring av översiktsplaner avseende havsområdet i
Sölvesborgs kommun - Karlshamns kommun
Ronneby kommun - Karlskrona kommun

PLANBESKRIVNING

Havsplan för Blekinges kustkommuner

Detta projekt har medfinansierats genom statligt stöd i form av KOMPIS-bidrag (KOMMunal Planering i statlig Samverkan) från Havs- och vattenmyndigheten förmedlade av Länsstyrelsen Blekinge län.

Sammanställt av:	Sölvesborgs kommun, Karlshamns kommun, Ronneby kommun och Karlskrona kommun med stöd av SWECO
Uppdraget genomfört:	Mars 2016 - oktober 2019
Version:	Antagandehandling
Arbetsgrupp sedan start:	Dan Janérus, Sölvesborgs kommun Jeanette Conradsson, Karlshamns kommun Kristina Eklund, Ronneby kommun Mareile Walter, Ronneby kommun Petra Skarmyr, Ronneby kommun Anna Ekman, Karlskrona kommun Christina Johansson, Karlskrona kommun Hanna Olsson, Karlskrona kommun Viktoria Nordholm, Karlskrona kommun
GIS och kartor:	Toomas Randsalu, Karlshamns kommun
Illustrationer:	Petra Skarmyr, Ronneby kommun
Miljökonsekvenser:	<i>Utställningsversion</i> Uppdragsledare och granskare: Stina Brask Bilén, SWECO Ansvarig handläggare, Niklas Egriell, SWECO <i>Samrådsversion</i> Uppdragsledare och granskare: Therese Eklund, ÅF Assisterande granskare: Jesper Adolfsson, ÅF Ansvarig handläggare: Karin Petersson, ÅF Assisterande handläggare: Josefin Wildstam, ÅF
Projektleddning och layout:	Mikael Bäckman och Jonas Ronsby, SWECO
Kartor:	© GIS-data från LM, SGU; AquaBiota, LST, HaV, HELCOM Naturvårdsverket, Transportstyrelsen, Sjöfartsverket, samt respektive kommun.

Förord

Havet har alltid varit en del av Blekinges identitet. Närheten till havet har format landskap och människor. Havet har gett generationer sin utkomst och föda genom det rika fisket. Det har fungerat som transportväg och tjänat landet för säkerhet och värn.

Kust, skärgård och hav är sammanlänkade och rymmer tillsammans mycket stora natur- och kulturvärden. Vi har ett gemensamt ansvar att förvalta denna rikedom för kommande generationer. Det är något vi känner stolthet över att kunna erbjuda både boende och besökare.

Havet kan också fungera som plats för omställningen till förnyelsebar energi. Med fördel kombineras framtidens energianläggningar till havs med ett modernt vattenbruk. Här kan Blekinge spela en central roll och nya möjligheter skapas för länets näringsliv.

Havsplanering kräver samverkan, mellan oss kustkommuner i Blekinge och med staten för att bli lyckosam. För att en framsynt och långsiktigt hållbar användning av havet ska vara möjlig krävs det omfattande kunskap om havets naturvärden och ekosystem. Vi måste värna havets gröna infrastruktur för att främja de viktiga ekosystemtjänsterna. Där finns nyckeln till den goda havsförvaltning som är en förutsättning för Blekinges utveckling.

Tillsammans lägger vi ut kursen!

Louise Erixon

Kommunstyrelsens ordförande
Sölvesborgs kommun

Roger Fredriksson

Kommunstyrelsens ordförande
Ronneby kommun

Per-Ola Mattsson

Kommunstyrelsens ordförande
Karlshamns kommun

Sandra Bizzozero

Kommunstyrelsens ordförande
Karlskrona kommun

Innehåll

Inledning.....	7
Läsanvisning	7
Demokrati och dialog	7
Vad är en översiktsplan?	8
Ändring av översiktsplan	10
Översiktsplanens avgränsning.....	10
Syfte.....	10
Planarbete och organisation	11
Samordning med den statliga havsplaneringen.....	11
Havsplanering innebär avvägning mellan olika intressen.....	11
Fortsatt arbete.....	12
 Planförslag.....	 13
Vision för havsplaneringen.....	13
Intressekonflikter	14
Plankarta	20
Övergripande ställningstaganden.....	23
Områdesvisa ställningstaganden.....	25
Tematiska ställningstaganden	31
Havsplanens och dess ställningstaganden.....	36
 Planeringsförutsättningar	 39
Mål, normer och lagstiftning	39
Ekosystemtjänster	41
Grön infrastruktur.....	42
Riksentressen	42
Övriga regleringar	43
Lagstiftning om havsplanering	43
Övergripande planeringsförutsättningar	43
Tematiska planeringsförutsättningar	53

Konsekvenser	97
Sammanfattning	97
Om miljöbedömning	99
Avgränsning	99
Läsanvisning	99
Nollalternativ	100
Konsekvenser av planförslaget	100
Kulturmiljö	100
Friluftsliv och besöksnäring	102
Yrkesfiske	104
Vattenbruk	108
Utvinning och lagring av material	110
Luft- och sjöfart	111
Infrastruktur	113
Försvar	115
Energi	116
Natur	119
Miljökvalitetsnormer för havsmiljön	123
Samlad bedömning	127
Förslag till åtgärder	127
Uppföljning	128
Avstämning mot miljömål	129
 Underlag	 131
Källor	131

BILAGA 1 - Länsstyrelsens granskningsyttrande över havsplan för Blekinge kustkommuner

Inledning

Läsanvisning

Denna plan över Sölvesborgs, Karlshamns, Ronnebys och Karlskrona kommuners utsjöväten utgör en ändring av de översiktsplaner och de ställningstaganden över havsområdet som dessa planer omfattar.

Plandokumentet består av två delar, en plankarta och en planbeskrivning (detta dokument). Plankartan visar den övergripande användningen av havsområdet och rekommendationer för hur det ska användas. Planbeskrivningen innehåller förutom en inledning, en beskrivning av själva planförslaget och dess konsekvenser samt en redogörelse för aktuella planeringsförutsättningar.

I kapitlet *Planförslag* nedan beskrivs de politiska ställningstagandena för den översiktliga havsplaneringen i Blekinge. Målbeskrivningar anger vilka mål som ska uppnås och strategier anger hur havsområdet kan användas och utgör även grunden för framtida beslut. Angivna strategier utgår från de förutsättningar och anspråk som identifierats inom havsområdet. Förslag och ställningstaganden omfattar olika sektorsintressen: kulturmiljö, friluftsliv och besöksnäring, yrkesfiske, vattenbruk, utvinning och lagring av material, luft- och sjöfart, infrastruktur, försvar, energi och natur. Det finns en tydlig koppling mellan planbeskrivningens rekommendationer och plankartans områdesindelning.

I kapitlet *Planeringsförutsättningar* beskrivs de grundläggande utgångspunkter som planeringen av havet har utgått ifrån. Här redovisas aktuell kunskap om havsområdet, dess geografiska och fysiska förutsättningar, hur havsområdet används samt utpekade intressen och övriga anspråk. Kapitlet fungerar som ett kunskapsunderlag för planförslaget.

I kapitlet *Miljökonsekvenser* redovisas de konsekvenser planförslaget kan förväntas innebära.

I det avslutande kapitlet *Underlag* redovisas det kunskapsunderlag och de källor som fungerat som underlag till framtagandet av denna plan.

Linje invid stycken markerar text som ändrats efter utställning. Dessa linjer tas bort i samband med att planen vinner laga kraft.

Demokrati och dialog

Under september 2017 bjöd kommunerna in till dialogmöten med olika teman, ett i varje kommun. Syftet var kunskapsuppbyggnad och att ge de som kan bli berörda av planen möjlighet till insyn i arbetet och en möjlighet att påverka dess utformning. Ett stort antal föreningar, organisationer och företag med intresse eller anknytning till kust och hav bjöds in att delta. Mötena kungjordes även i lokaltidningarna i syfte att nå ut till intresserad allmänhet.

Vid mötet som anordnades i Sölvesborg behandlades i huvudsak förhållandet mellan vindkraft och försvar, fiskodlingens och yrkesfiskets villkor samt övergödningen. I Karlshamn låg fokus i diskussionen på olika aspekter av sjöfart och dumpning av muddermassor medan mötet i Ronneby främst behandlade aktiviteter i kustzonen och förhållandet mellan kust och hav. På det avslutande mötet som anordnades i Karlskrona, kretsade diskussionen i stor utsträckning kring förhållandet mellan försvar- och energiintresset.

Samråd med länsstyrelsen, kring avgränsning av miljökonsekvensbeskrivning, genomfördes i maj/juni 2017. I december 2017 träffade arbetsgruppen handläggare och saks experter på länsstyrelsen för en tidig dialog kring planens kommande innehåll och ställningstaganden.

Samråd och utställning

Beslut om samråd togs i januari/februari 2018 i respektive kommun. Samrådet för översiktsplanen pågick under perioden 21 februari 2018 till och med 4 maj 2018. Information om samrådet skickades ut enligt sändlista till remissinstanser samt föreningar och företag.

Havsplanen ställdes i de fyra kustkommunerna sammantaget ut på 15 utställningsplatser och på respektive kommuns webbplats. Det anordnades

även ett gemensamt samrådsmöte i Karlshamns rådhus den 6 mars 2018. På mötet presenterades förslaget till havsplan närmare och det lämnades även öppet för dialog. På mötet deltog, utöver kommunrepresentanter och konsulter, 55 personer. Minnesanteckningar från mötet redovisas i bilaga till samrådsredogörelsen.

Beslut om utställning av det reviderade förslaget till kommungemensam havsplan togs i april/maj 2019 i respektive kommun. Utställning av planförslaget genomfördes under perioden maj - augusti 2019.

Efter utställning har förslaget till havsplan justerats utifrån inkomna synpunkter. Dessa redovisas i ett särskilt utlåtande. Kommunerna har gjort bedömningen att ändringarna inte utgör väsentliga ändringar som skulle innebära att förslaget till havsplan behöver ställas ut på nytt. Havsplanen kommer att antas av kommunernas fullmäktigeförsamlingar vintern 2019.

Länsstyrelsens granskningsyttrande

Länsstyrelsens granskningsyttrande följer som bilaga längst bak i detta dokument. Länsstyrelsen ska för statens del bevaka att riksintressen tillgodoses i planen på det sätt som lagen

föreskriver. Om kommunen i planen har gett uttryck för en annan uppfattning än länsstyrelsen om tolkning och innebörd av ett speciellt riksintresse, ska detta uppmärksammas i länsstyrelsens granskningsyttrande av planen. Inför antagandet av denna kommungemensamma havsplan har länsstyrelsens synpunkter fullt ut beaktats i enlighet med vad som noterats i det särskilda utlåtandet som hör till denna havsplan.

Vad är en översiktsplan?

Enligt plan- och bygglagen (PBL) ska varje kommun ha en aktuell översiktsplan. Översiktsplanen behandlar kommunens långsiktiga utveckling främst genom att hantera de strategiska frågorna för mark- och vattenanvändning samt byggande.

Översiktsplanen ska bland annat redovisa kommunens syn på hur den byggda miljön ska utvecklas, användas och bevaras. Den ska också redovisa kommunens syn på hur riksintressen och miljö kvalitetsnormer ska tillgodoses liksom hur relevanta nationella och regionala mål samordnas till en hållbar utveckling.

Översiktsplanen har betydelse för beslut i kommunens nämnder och förvaltningar men

Planområdet omfattar Blekinge kustkommuners utsjövatten, 300 meter från land och öar ut till och med territorialhavet (planområdet markerat med svart heldragen linje).

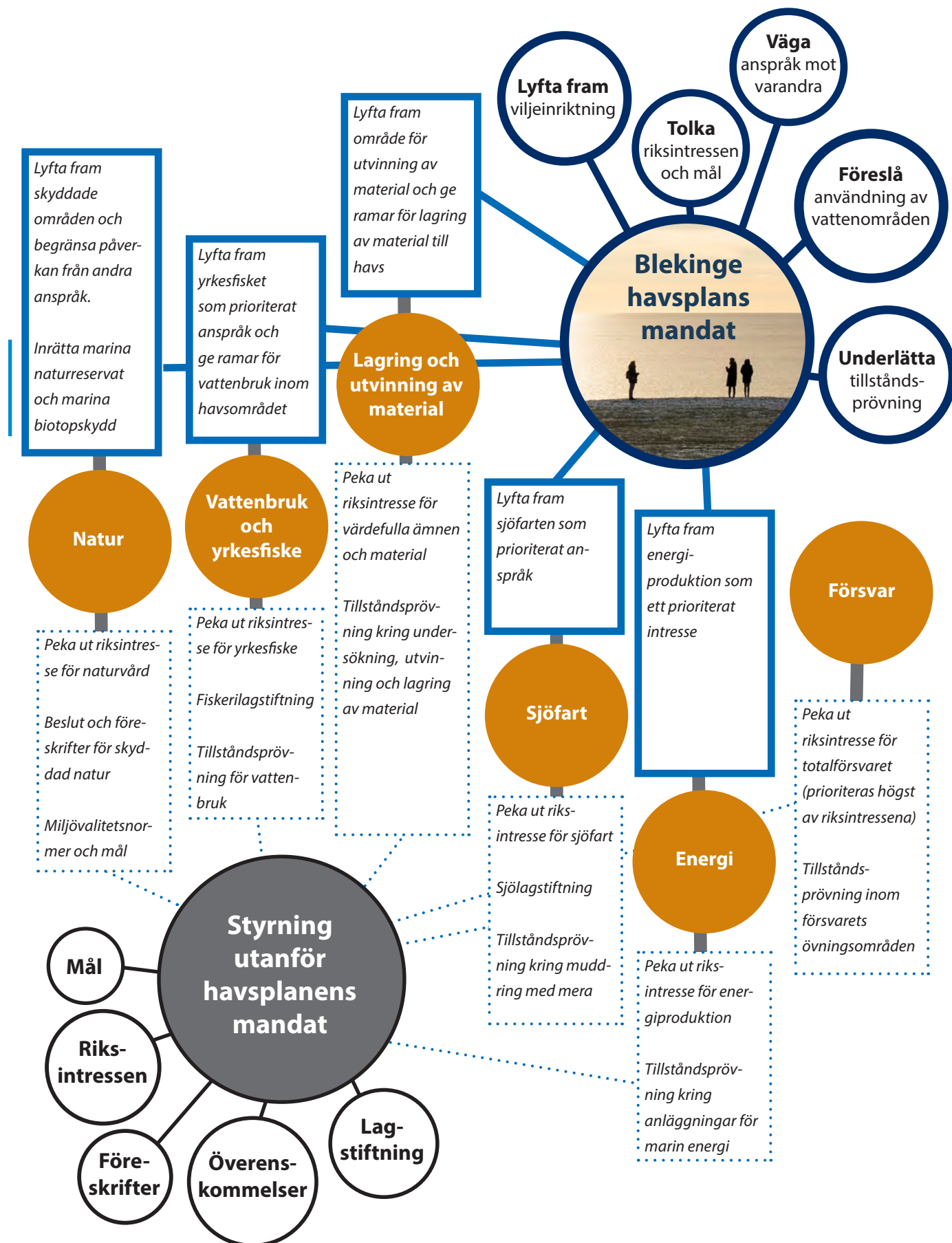

Illustration över havsplanens mandat i förhållande till reglering och styrning av verksamheter i havsområdet via lagstiftning, föreskrifter, nationella mål med mera. (Illustrationen är baserad på en bild framtagen för Blå Översiktsplan för Norra Bohuslän)

även för andra myndigheter i beslut kopplade till planering, byggande och tillståndsprövning. En översiktsplan ska antas av kommunfullmäktige och är vägledande för kommunens arbete och beslut, men är inte juridiskt bindande.

Havsplanens ligger till grund för framtida beslut om vad som sker i havet och var. Havsplanens mandat är dock begränsat. I många fall ligger mandatet för beslut kring användningen av havet hos Länsstyrelsen och andra myndigheter. Se illustration föregående sida.

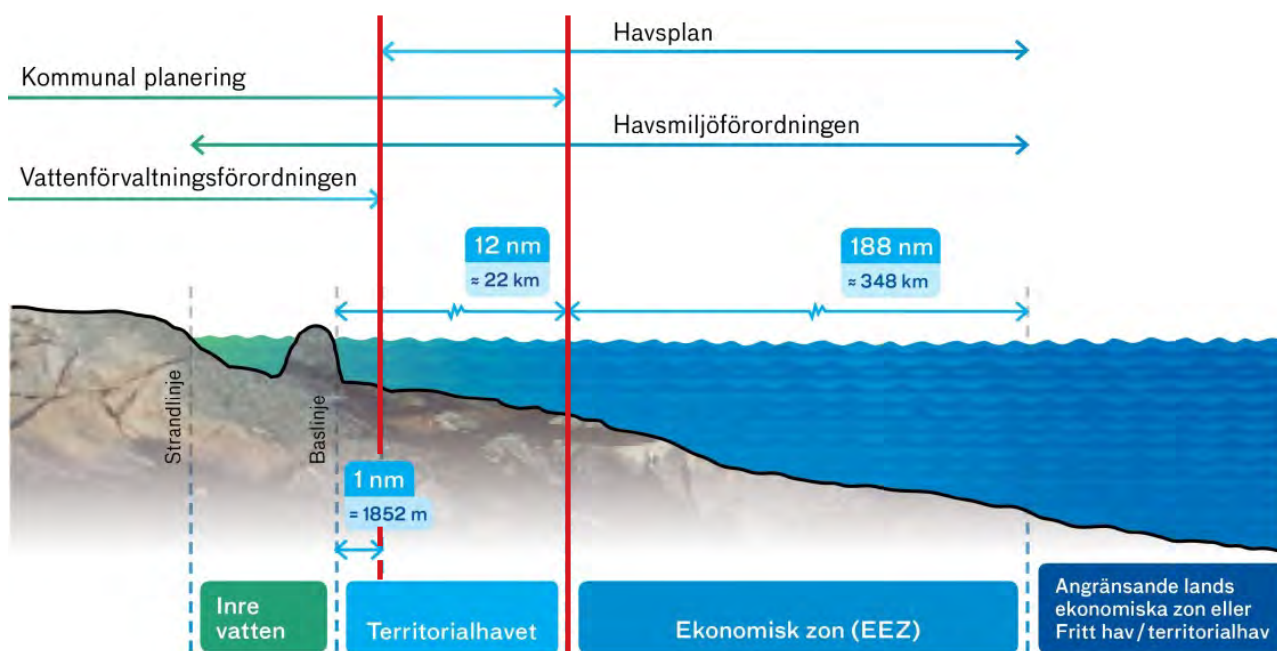
Ändring av översiktsplan

Denna handling utgör ett förslag till ändring av respektive kommuns översiktsplan avseende berört havsområde.

En ändring av översiktsplan regleras i 3 kapitlet, 23 § i plan- och bygglagen. För en ändring gäller samma krav på innehållet som för en översiktsplan i övrigt. Om planen innebär en ändring av den gällande översiktsplanen ska sambanden med och konsekvenserna för översiktsplanen som helhet redovisas. Processen är i huvudsak densamma som för en kommunomfattande översiktsplan.

Översiktsplanens avgränsning

Geografisk avgränsning

Röd markering redovisar havsområdet där stat och kommun har ett överlappande planeringsansvar. (Bild: Havs- och vattenmyndigheten)

Den geografiska avgränsningen för den kommun-gemensamma havsplanen omfattar ett område som stäcker sig 300 meter från land och öar ut till och med territorialhavet (se karta nedan).

Tematisk avgränsning

Havs- och vattenmyndigheten presenterade 2015 ett inriktningsdokument med de sektorsintressen som de statliga havsplanerna kommer att behandla. Den här kommungemensamma havsplanen för Blekinge följer i stort sett samma tematiska avgränsning.

De sektorsintressen som behandlas i planen är: *kulturmiljö, friluftsliv och besöksnäring, yrkesfiske, vattenbruk, utvinning och lagring av material, luft- och sjöfart, infrastruktur, försvar, energi och natur.*

Syfte

Syftet med denna kommungemensamma havsplan är att ange kommunernas viljeinriktning för vattenanvändningen inom planområdet och öka förutsägbarheten för de aktörer som avser att bedriva verksamhet till havs.

Havsplanen ska:

- Samspela med den statliga planeringen
- Identifiera förenliga och oförenliga intressen och anspråk
- Ge rumsliga förutsättningar för nyttjande och bevarande

Planen innehåller rekommendationer för hur havsområdet långsiktigt ska användas för att säkerställa en hållbar användning och nyttjande av våra gemensamma resurser.

Planarbete och organisation

Länsstyrelsen i Blekinge och biosfärområdet Blekinge Arkipelag tog under hösten 2014 initiativ till en kungemensam havsplanering för kustkommunerna i Blekinge. Kommunerna inledde sedan ett arbete under 2015 med att, i samverkan med länsstyrelsen, inventera kunskapsunderlag, undersöka möjligheterna att söka projektmedel och att hitta strukturerna för ett samarbete kring framtagandet av en gemensam havsplan i form av en fördjupning av översiktsplan.

Eftersom havsplanerna, liksom kommunernas översiktsplaner ska vara vägledande är regeringen angelägen om att de statliga havsplanerna och kommunernas översiktsplaner stämmer överens när havsplanerna väl antas. Havs- och vattenmyndigheten har därför avsatt pengar till så kallat KOMPIS-bidrag (KOMmunal Planering I (statlig) Samverkan) för 2016-2018. Pengarna har fördelats till landets kustlänsstyrelser som ansvarar för utlysning och prövning av ansökningar från kommunerna. Blekinges kustkommuner tog våren 2016 fram en projektplan och medel söktes och beviljades för planarbetet. En kompletterande ansökan om KOMPIS-bidrag för perioden 2018-2019 skickades in sommaren 2018 och medel beviljades av länsstyrelsen i juni 2018.

Arbetet har drivits av en arbetsgrupp med representanter från varje kommun. Projektet har haft en styrgrupp på respektive kommun, företrädesvis utgående från kommunstyrelsens arbetsutskott. Varje kommun har även haft en referensgrupp sammansatt av tjänstemän med strategiska funktioner.

Samordning med den statliga havsplaneringen

Den 1 september 2014 infördes en bestämmelse i miljöbalken om statlig havsplanering i Sverige som innebär att det ska finnas tre statliga havsplaner; för Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet. Den statliga havsplaneringen leds av Havs- och vattenmyndigheten och arbetet sker i samverkan med berörda nationella myndigheter och landets kustlänsstyrelser.

Formellt samråd över de statliga havsplanerna genomfördes under våren och sommaren 2018.

Utställning av det reviderade förslaget genomfördes under våren och sommaren 2019. Färdiga förslag till statliga havsplaner ska därefter överlämnas till regeringen för beslut.

De nationella havsplanerna kommer, när de är antagna, att vara vägledande för kommunernas planläggning. Mot denna bakgrund är det viktigt att bedriva en parallell kommunal planering av havet för att uppnå ett samspel med och kunna vara aktivt delaktig i den statliga havsplaneringen.

Havsplanerna ska omfatta Sveriges ekonomiska zon och svenskt territorialhav från en nautisk mil (1 852 meter) utanför den svenska baslinjen med undantag av fastighetsindelade vatten. Detta innebär att kommunerna och staten har överlappande planeringsansvar i större delen av territorialhavet (se illustration nedan och på föregående sida).

Överlappning mellan statlig och kommunal havsplanering redovisas med blå yta ovan.

Havsplanering innebär avvägning mellan olika intressen

Havet har stor betydelse för bland annat näringslivsutveckling, försvar, luft- och sjöfart, yrkesfiske, energi men också för friluftsliv, turism och boende. Havsplanering kan beskrivas som en process för att analysera och organisera verksamheter i havsområdet för att uppnå miljömässiga, näringspolitiska och sociala mål. Det handlar om att i en öppen process och med inriktning mot framtiden skapa möjligheter för och göra avvägningar mellan olika intressen för nyttjande, utveckling och bevarande.

Havsplanering, på såväl statlig som kommunal nivå, hanterar främst de rumsliga aspekterna. Havsplaneringen har flera rumsliga dimensioner; i och på havsbotten, i vattenpelaren, på havsytan samt utrymmet där ovanför. Det handlar om att utifrån ett helhetsperspektiv ge rumsliga förutsättningar för olika typer av verksamheter eller skydd i havet.

Plan- och bygglagen anger att mark- och vattenområden ska användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade till med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. Företräde ska ges sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning ur ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt. I plan- och bygglagen beskrivs vidare vad som räknas som allmänna intressen, bland annat natur- och kulturaspekter, hänsyn till omgivningen samt vissa bestämmelser i miljöbalken. En del av de allmänna intressena är riksintressen enligt miljöbalken. Såväl områden som är skyddsvärda på grund av sina speciella värden som områden och anläggningar som är av betydelse för ett speciellt nyttjande kan vara utpekade som riksintresse. Även allmänna intressen som inte kan utgöra riksintresse, exempelvis områden för vattenbruk, kan vara viktiga i havsplaneringen.

I vissa områden finns överlappande anspråk på riksintressen och olika användning kan vara i konflikt med varandra. I den statliga havsplaneringen ska en noggrann avvägning göras för vad varje enskilt område är mest lämpat för. Här är det viktigt att den kommungemensamma havsplanen kommer med inspel till den statliga planeringen. Ett riksintresseanspråk behöver inte innebära ett förbud mot andra åtgärder i eller i närheten av området, men dess värden ska skyddas i planeringen.

Havsplanen har arbetats fram med utgångspunkt i ekosystemansatsen. Genomgående ger planen röst åt ett synsätt där välmående ekosystem är grundläggande och avgörande för den marina utvecklingen. Vi människor är beroende av de tjänster som ekosystemen på olika sätt förser oss med; produktion av syre, av fisk, attraktiva miljöer och kvalitativ fritid, begränsning av effekter av klimatförändringar med mera. Den kommunala havsplaneringen har därför ett ansvar att säkerställa att ekosystemen nyttjas på ett sätt som gör att de kan fortsätta producera dessa tjänster även på lång sikt.

Fortsatt arbete

Denna kommungemensamma havsplan kommer att följas upp med annan planering i respektive kommun samt i viss utsträckning gemensamt utredningsarbete. Vi ser även fram emot fortsatt dialog med angränsande kommuner, myndigheter, verksamhetsutövare och andra sakintressenter i samband med kommande tillståndsprövningar och uppdatering av denna havsplan.

Karlskrona kommun

Karlskrona kommun reviderar sin kommunomfattande översiktsplan utifrån en ny vision för år 2050. I dokumentet redovisas kommunens framtida utvecklingsriktningar där den geografiska avgränsningen sammanfaller med havsplaneringen.

I de fall ny kunskap framkommer, förutsättningar ändras eller viljeinriktningen blir en annan, så kan utfallen för de olika intressena inom havsplanens område behöva uppdateras inom Karlskronas kommungräns. Preliminärt antagande för kommunens översiktsplan är år 2020.

Ronneby kommun

Ronneby kommun arbetar för närvarande med en revidering av den kommunomfattande översiktsplanen. Kommunen har för avsikt att jobba vidare med planeringen i kustzonen.

Karlshamns kommun

Karlshamns kommun anger i sin kommunomfattande översiktsplan att man avser upprätta en fördjupad översiktsplan för skärgården för att i ett sammanhang kunna studera bebyggelsefrågor och allmänhetens tillgång till skärgården med flera frågor.

Sölvesborgs kommun

Sölvesborgs kommun arbetar för närvarande med en revidering av den kommunomfattande översiktsplanen.

Gemensamt arbete

Följande frågor hanteras lämpligen gemensamt för blekingekustens havsområde:

- inventering, analysering och värdering av marina kulturmiljöer och lämningar.
- kartläggning och identifiering av lämpliga platser för vattenbruk.
- kartläggning och identifiering av platser där det bedöms möjligt att pröva lämpligheten av dumpning av muddermassor.

Planförslag

Vision för havsplaneringen

Den vision som finns för Sveriges maritima strategi är också Blekinges; att genom konkurrenskraftiga, innovativa och hållbara maritima näringar bidra till ökad sysselsättning, minskad miljöbelastning och en attraktiv miljö. Visionen tar sikte på år 2050 och havsplaneringen, såväl statlig som kommunal, är ett verktyg i strävan mot denna vision.

Vision för Blekinge med sikte på 2050

Genom en integrerad regional havsförvaltning har Blekinges kustkommuner tagit en aktiv roll för att miljön i havet ska uppnå god ekologisk och kemisk status.

Östersjöns syrefattiga botten har återhämtat sig och övergödning på grund av jordbruk och sjöfart är minimerad. Utsläppen från industrin är minimerade och tillförseln av miljögifter har stoppats. Dynamiken mellan olika fiskarter är återställd, bifångsten i fiskegarn har minskat och sjöfågelpopulationerna har vuxit sig starka.

Blekinge är del av ett sammanhängande nätverk av funktionellt naturskydd som omfattar alla Sveriges havsområden. Utsjöbankar som Utklippan och Hanöbanken är viktiga länkar i denna kedja. Forskning och miljöövervakning har lett till större kunskap om marina ekosystem och hur de bäst kan förvaltas.

Allt eftersom havets ekosystem blivit friskare har hållbar turism blivit en av de viktigaste näringarna i länet. Besöksnäringen har ökat kraftigt och lokala arbetstillfällen har skapats. Blekinges kust- och skärgård, natur och kulturmiljöer och havsanknutet friluftsliv, segling, fiske och paddling, lockar många besökare.

Med stöd av ekosystembaserad fiskeriförvaltning är fiskbestånden goda och stabila. Blekinge har en effektiv och fullt miljöanpassad fiskeflotta. Fisket sker på fiskebeståndens överskott, där fångsterna inte medför att bestånden minskar eller att rekryteringen påverkas negativt. Fiskeredskapen har utvecklats så att fiske kan ske utan att bottenarna

skadas. De ökade bestånden och efterfrågan på nyttig närproducerad mat har medfört att det kustnära fisket har ökat. Fiske-näringen är en naturlig och självklar del av de blekingska kust- och skärgårdssamhällena. Vattenbruket har utvecklats och odlingarna i Blekinge bidrar aktivt till den minskande övergödningen.

Handeln i Östersjöområdet har fortsatt att öka och sjöfartens godsvolymer är nu mer än dubbelt så stora som 2020. Dessutom har närsjöfarten ökat med en intensiv trafik mellan svenska hamnar utmed hela kusten. Blekinges hamnar är viktiga hubbar i sjöfartens nätverk, både nationellt och internationellt. Havets motorvägar är många och tätt trafikerade men samtidigt väl avgränsade, vilket lämnar gott om utrymme för andra näringar. Sjöfartens utsläppsnivåer är låga och få fartyg körs längre på fossila drivmedel.

Användningen av förnybara energikällor i havet utgör en betydande del av Sveriges och Blekinges energiproduktion. Det utbyggda nätverket av kraftkablar över haven har möjliggjort en effektiv elhandel i norra Europa. Den infrastruktur som byggts upp i samband med den havsbaserade energiutvinningen nyttjas även av vattenbruket, med odling av bland annat biogasgenererande alger integrerat med energianläggningarnas plattformar. Samverkan mellan teknikområden har skapat många arbetstillfällen och bidrar till en hållbar utveckling miljömässigt, socialt och ekonomiskt.

Havsplanerna bidrar till förutsättningar för Sverige och svenska intressen. Även om säkerhetssituationen numera är god i Östersjöområdet så är det fortsatt viktigt att ha god beredskap. Havsplaneringen är en bra plattform för strategiska lokaliseringsfrågor vilket stödjer totalförsvarets verksamhet och strategisk försörjning.

Intressekonflikter

Inom havsområdet finns intressen med anspråk som delvis sammanfaller och kanske till och med gynnar varandra. Det finns även reella och potentiella intressekonflikter i havsområdet - av skiftande grad och art - som alla behöver hanteras i samband med åtgärder som planeras inom havsområdet.

Förklaring

 Intressena och deras anspråk är i princip förenliga - inga ställningstagande krävs

 Viss konflikt kan finnas mellan intressena och deras anspråk - ställningstaganden kan behövas

 Konflikt finns mellan intressena och deras anspråk - ställningstaganden kan behövas

 Påtaglig konflikt kan finnas mellan intressena och deras anspråk - ställningstaganden krävs

	Kulturmiljö	Friluftsliv och besöksnäring	Yrkesfiske	Vattenbruk	Utvinning och lagring av material	Luft- och sjöfart	Infrastruktur	Försvar	Energi
Friluftsliv och besöksnäring									
Yrkesfiske									
Vattenbruk									
Utvinning och lagring av material									
Luft- och sjöfart									
Infrastruktur									
Försvar									
Energi									
Natur									

Konflikts- och anspråksmatris.

Anspråks- och konfliktmatris

På efterföljande sidor följer en kort sammanställning över möjliga intresse- och anspråkskonflikter i området, vilka sedan senare i kapitlet följs upp med ställningstaganden.

I sammanställningen blir det med nödvändighet en viss upprepning då de olika intressena ställs mot varandra på två ställen, med utgångspunkt från respektive intresse.

Kulturmiljö

Värnandet av marina kulturvärden kan stå i konflikt med anspråk som exploatering, resursutvinning och andra bottenpåverkande aktiviteter. När det gäller naturmiljöer finns ofta en positiv synergieffekt då exempelvis vrak kan skapa en skyddad biotop där många marina arter kan etablera sig.

■ Kulturmiljö - Friluftsliv och besöksnäring

Begränsad intressekonflikt. Dykning skulle kunna påverka kulturmiljövärden.

■ Kulturmiljö - Yrkesfiske

Konflikt kan finnas genom bottentrålning eller andra fiskemetoder som påverkar havsbotten. "Spökgarn" fastnar ofta i vrak vilket leder till att kulturmiljövärden skadas.

■ Kulturmiljö - Vattenbruk

Viss konflikt kan finnas om anläggningar för vattenbruk etableras i områden med kulturmiljövärden.

■ Kulturmiljö - Utvinning och lagring av material

Viss konflikt kan finnas om utvinning eller lagring av material genomförs i områden med kulturmiljövärden. Även muddring av farleder kan ge påverkan.

■ Kulturmiljö - Luft- och sjöfart

Begränsad intressekonflikt. Möjligen kan sjöfarten orsaka skador på kulturmiljövärden vid nödankring eller vid förändrad sträckning av farleder och muddring av nya och befintliga farleder.

■ Kulturmiljö - Infrastruktur

Viss konflikt kan finnas då kulturmiljövärden kan skadas vid dragning av sjökabel eller ledningar på botten.

■ Kulturmiljö - Försvar

Viss konflikt kan finnas vid aktiviteter som påverkar botten med kulturmiljövärden.

■ Kulturmiljö - Energi

Konflikt kan finnas om man etablerar exempelvis vindkraftverk i områden med kulturmiljövärden.

■ Kulturmiljö - Natur

Begränsad intressekonflikt. Kulturmiljöer i havet utgör ofta biotop för olika arter.

Friluftsliv och besöksnäring

Friluftsliv och besöksnäring är relativt begränsad i sin konflikt med övriga intressen men framförallt bullrande och i havsområdet visuellt närvarande anspråk står i konflikt med intresset. Yrkesfisket och fritidsfisket har liknande anspråk vad gäller fångst.

■ Friluftsliv och besöksnäring - Kulturmiljö

Begränsad intressekonflikt. Dykning skulle kunna påverka kulturmiljövärden.

■ Friluftsliv och besöksnäring - Yrkesfiske

Viss konflikt kan finnas mellan fritidsfiske och yrkesfiske.

■ Friluftsliv och besöksnäring - Vattenbruk

Viss konflikt kan finnas beroende på placering då anläggning för vattenbruk kan vara både ytkrävande och störa visuella intryck.

■ Friluftsliv och besöksnäring - Utvinning och lagring av material

Begränsad intressekonflikt. Intressenas anspråk finns inte inom samma områden.

■ Friluftsliv och besöksnäring - Luft- och sjöfart

Viss konflikt kan finnas genom buller- och avgaspåverkan från sjö- och flygtransporter och vid exempelvis oljeutsläpp vid olyckor.

■ Friluftsliv och besöksnäring - Infrastruktur

Begränsad intressekonflikt. Möjlig visuell påverkan vid eventuella sjökabeldragningars möte med land och övergång till luftledning

■ Friluftsliv och besöksnäring - Försvar

Begränsad intressekonflikt. Dock kan friluftslivet rimligen påverkas då övningar pågår.

■ Friluftsliv och besöksnäring - Energi

Konflikt kan finnas då exempelvis en vindkraftspark till havs kan ses från långa avstånd.

■ Friluftsliv och besöksnäring - Natur

Begränsad intressekonflikt. Intensiv besöksnäring skulle dock kunna innebära påverkan på naturvärden.

Yrkesfiske

Yrkesfisket rör sig över stora havsområdet och kan hantera de flesta övriga anspråk i havsområdet. Intresset står framförallt i konflikt med natur- och kulturvärden genom dess påverkan på botten vid bottentrålning samt risk för påverkan på biodiversiteten genom överfiske och bifångster.

■ Yrkesfiske - Kulturmiljö

Konflikt kan finnas genom bottentrålning eller andra fiskemetoder som påverkar havsbotten. "Spökgarn" fastnar ofta i vrak vilket leder till att kulturmiljövärden skadas.

■ Yrkesfiske - Friluftsliv och besöksnäring

Viss konflikt kan finnas mellan fritidsfiske och yrkesfiske.

■ Yrkesfiske - Vattenbruk

Viss konflikt kan finnas - framförallt genom ytkonkurrens då större anläggningar för vattenbruk kan komma att styra undan fisket till andra områden.

■ Yrkesfiske - Utvinning och lagring av material

Begränsad intressekonflikt.

■ Yrkesfiske - Luft- och sjöfart

Viss konflikt kan finnas - risk för utsläpp från sjöfarten som påverkar fisket.

■ Yrkesfiske - Infrastruktur

Viss konflikt kan finnas om fasta installationer riskerar att påverkas av bottentrålning.

■ Yrkesfiske - Försvar

Begränsad intressekonflikt. Intressena bedöms kunna samverka i havsområdet.

■ Yrkesfiske - Energi

Viss konflikt kan finnas. En vindkraftspark tar plats och begränsar fisket i viss mån samtidigt som dess fundament kan skapa gynnsamma förhållanden för fisk och därmed yrkesfisket.

■ Yrkesfiske - Natur

Risk för konflikt genom överfiske och bifångster som kan rubba ekosystem i havet samt bottenpåverkan vid trålning. "Spökgarn" kan fortsätta att fiska och snärja in fåglar, fiskar och andra marina djur år efter år.

Vattenbruk

Vattenbruk är ofta av en ytkrävande karaktär och kommer i konflikt med andra intressen som också har ytanspråk. Miljömässigt kan vattenbruk innebära såväl positiva som negativa konsekvenser beroende på utformning och aktuell art.

■ Vattenbruk - Kulturmiljö

Viss konflikt kan finnas om anläggningar för vattenbruk etableras (förankras) i områden med kulturmiljövärden.

■ Vattenbruk - Friluftsliv och besöksnäring

Viss konflikt kan finnas beroende på placering då anläggning för vattenbruk kan vara både ytkrävande och störa visuella intryck.

■ Vattenbruk - Yrkesfiske

Viss konflikt kan finnas - framförallt genom ytkonkurrens då större anläggningar för vattenbruk kan komma att styra undan fisket till andra områden.

■ Vattenbruk - Utvinning och lagring av material

Begränsad intressekonflikt.

■ Vattenbruk - Luft- och sjöfart

Viss konflikt kan finnas. Framförallt kopplat till riskerna med sjöfart, exempelvis utsläpp.

■ Vattenbruk - Infrastruktur

Begränsad intressekonflikt. Möjligen kan konflikt uppstå vid sjökabelläggning och service av befintliga ledningar om anläggningar finns i samma område.

■ Vattenbruk - Försvar

Viss konflikt kan finnas för anläggningar lokaliserade i närheten av övningsområden.

■ Vattenbruk - Energi

Begränsad intressekonflikt. Möjligheter till synergieffekt genom exempelvis en kombination av vattenbruk och vindkraftspark.

■ Vattenbruk - Natur

Risk för konflikt med tanke på näringsläckage från fiskodlingar eller genom förändringar i arvsmassan hos "vildfisk" om odlad fisk tar sig ut. Odling av alger och musslor kan ha gynnsam effekt på naturen.

Utvinning och lagring av material

Utvinning- och lagring av material berör i huvudsak havsbotten och kan där komma i konflikt med andra bottenrelaterade anspråk som skyddandet av natur- och kulturmiljöer, infrastruktur och försvar föranleder.

■ Utvinning och lagring av material - Kulturmiljö

Viss konflikt kan finnas om utvinning eller lagring av material genomförs i områden med kulturmiljövärden. Även muddring av farleder kan ge påverkan.

■ Utvinning och lagring av material - Friluftsliv och besöksnäring

Begränsad intressekonflikt. Intressenas anspråk finns inte inom samma områden.

■ Utvinning och lagring av material - Yrkesfiske

Begränsad intressekonflikt.

■ Utvinning och lagring av material - Vattenbruk

Begränsad intressekonflikt.

■ Utvinning och lagring av material - Luft- och sjöfart

Begränsad intressekonflikt. Viktigt att beakta farledsdjup vid lagring av material.

■ Utvinning och lagring av material - Infrastruktur

Viss konflikt kan finnas om utvinnings- eller lagringsplatser sammanfaller med placering av infrastruktur.

■ Utvinning och lagring av material - Försvar

Viss konflikt kan finnas om utvinnings- eller lagringsplatser sammanfaller med specifika övningsplatser eller områden med andra försvarsintressen.

■ Utvinning och lagring av material - Energi

Viss konflikt kan finnas om utvinnings- eller lagringsplatser sammanfaller med område för energi.

■ Utvinning och lagring av material - Natur

Risk för konflikt då muddring av farleder eller utvinning och lagring av material kan påverka havsmiljön på både kort och lång sikt.

Luft- och sjöfart

Transportsektorn kan genom sin närvaro i havsområdet störa både människor och djur med buller och utsläpp. Det kan även finnas konflikter rörande fasta installationer på botten kopplat till nödankring och i ytan kopplat till navigering och utrymme.

■ Luft- och sjöfart - Kulturmiljö

Begränsad intressekonflikt. Möjligen kan sjöfarten orsaka skador på kulturmiljövärden vid nödankring eller vid förändrad sträckning av farleder och muddring av nya och befintliga farleder.

■ Luft- och sjöfart - Friluftsliv och besöksnäring

Viss konflikt kan finnas genom buller- och avgaspåverkan från sjö- och flygtransporter och vid exempelvis oljeutsläpp vid olyckor.

■ Luft- och sjöfart - Yrkesfiske

Viss konflikt kan finnas - risk för utsläpp från sjöfarten som påverkar fisket.

■ Luft- och sjöfart - Vattenbruk

Viss konflikt kan finnas. Framförallt kopplat till riskerna med sjöfart, exempelvis utsläpp.

■ Luft- och sjöfart - Utvinning och lagring av material

Begränsad intressekonflikt. Viktigt att beakta farledsdjup vid lagring av material.

■ Luft- och sjöfart - Infrastruktur

Viss konflikt kan finnas rörande fasta installationer på botten vid behov av nödankring.

■ Luft- och sjöfart - Försvar

Begränsad intressekonflikt.

■ Luft- och sjöfart - Energi

Viss konflikt kan finnas för mellan anläggning för energiproduktion och luft- och sjöfart men regler för höjd och för hindermarkering styr utbyggnad.

■ Luft- och sjöfart - Natur

Konflikt kan finnas - risk för utsläpp från sjöfarten som påverkar naturmiljöer.

Infrastruktur

Infrastruktur i form av sjökabel och ledningar på havsbotten riskerar att komma i konflikt med andra bottenrelaterade anspråk som skyddandet av natur- och kulturmiljöer, yrkesfiske, utvinning och lagring av material och försvar föranleder.

■ Infrastruktur - Kulturmiljö

Viss konflikt kan finnas då kulturmiljövärden kan skadas vid dragning av sjökabel eller ledningar på botten.

■ Infrastruktur - Friluftsliv och besöksnäring

Begränsad intressekonflikt. Möjlig visuell påverkan vid sjö-kabellns möte med land och övergång till luftledning

■ Infrastruktur - Yrkesfiske

Viss konflikt kan finnas om fasta installationer riskerar att påverkas av bottentrålning.

■ Infrastruktur - Vattenbruk

Begränsad intressekonflikt. Möjligen kan konflikt uppstå vid sjökabelläggning och service av befintliga ledningar om anläggningar finns i samma område.

■ Infrastruktur - Utvinning och lagring av material

Viss konflikt kan finnas om utvinnings- eller lagringsplatser sammanfaller med placering av infrastruktur.

■ Infrastruktur - Luft- och sjöfart

Viss konflikt kan finnas rörande fasta installationer på botten vid behov av nödankring.

■ Infrastruktur - Försvar

Viss konflikt kan finnas om sjökablars och ledningars lokalisering sammanfaller med specifika övningsplatser.

■ Infrastruktur - Energi

Begränsad intressekonflikt. Intressena bedöms kunna samverka i havsområdet. Anläggningar för energiutvinning kräver anslutning till sjökabel.

■ Infrastruktur - Natur

Viss konflikt kan finnas då miljövärden kan skadas vid dragning av sjökablar på botten.

Försvar

Försvarets verksamheter kan i viss utsträckning komma i konflikt med flertalet andra anspråk på havet. Möjlighet till samverkan med andra intressen bedöms dock som stor.

■ Försvar - Kulturmiljö

Viss konflikt kan finnas vid aktiviteter som påverkar botten med kulturmiljövärden.

■ Försvar - Friluftsliv och besöksnäring

Begränsad intressekonflikt. Dock kan friluftslivet rimligen påverkas då övningar pågår.

■ Försvar - Yrkesfiske

Begränsad intressekonflikt. Intressena bedöms kunna samverka i havsområdet.

■ Försvar - Vattenbruk

Viss konflikt kan finnas för anläggningar lokaliserade i närheten av övningsområden.

■ Försvar - Utvinning och lagring av material

Viss konflikt kan finnas om utvinnings- eller lagringsplatser sammanfaller med specifika övningsplatser eller områden med andra försvarsintressen.

■ Försvar - Luft- och sjöfart

Begränsad intressekonflikt. Intressena bedöms kunna samverka i havsområdet.

■ Försvar - Infrastruktur

Viss konflikt kan finnas om sjökablars och ledningars lokalisering sammanfaller med specifika övningsplatser.

■ Försvar - Energi

Påtaglig konflikt kan finnas då exempelvis vindkraftsanläggningar kan störa övningsförutsättningar, signalspaning eller radar.

■ Försvar - Natur

Viss konflikt kan finnas genom övningar, skjutning och detonationer i områden med naturvärden.

Energi

Anläggningar för energiutvinning kan vara både ytkrävande och innebära att höga objekt uppförs. Konflikt uppstår även genom lokalisering till botten där kanske miljö- och kulturvärden riskerar att påverkas. Vindkraftverk syns på långt håll och kan påverka landskapsbilden.

■ Energi - Kulturmiljö

Konflikt kan finnas om man etablerar exempelvis vindkraftverk i områden med kulturmiljövärden.

■ Energi - Friluftsliv och besöksnäring

Viss konflikt kan finnas då exempelvis en vindkraftspark till havs kan ses från långa avstånd.

■ Energi - Yrkesfiske

Viss konflikt kan finnas. En vindkraftspark tar plats och begränsar fisket i viss mån samtidigt som dess fundament kan skapa gynnsamma förhållanden för fisk och därmed yrkesfisket.

■ Energi - Vattenbruk

Begränsad intressekonflikt. Möjligheter till synergieffekt genom exempelvis en kombination av vattenbruk och vindkraftspark.

■ Energi - Utvinning och lagring av material

Viss konflikt kan finnas om utvinnings- eller lagringsplatser sammanfaller med område för energi.

■ Energi - Luft- och sjöfart

Viss konflikt kan finnas för mellan anläggning för energiproduktion och luft- och sjöfart men regler för höjd och för hindermarkering styr utbyggnad.

■ Energi - Infrastruktur

Begränsad intressekonflikt. Intressena bedöms kunna samverka i havsområdet. Anläggningar för energiutvinning kräver anslutning till sjökabel.

■ Energi - Försvar

Påtaglig konflikt kan finnas då exempelvis vindkraftsanläggningar kan störa övningsförsättningar, signalspaning eller radar.

■ Energi - Natur

Viss konflikt kan finnas vid etablering av anläggning för energiutvinning i områden med naturvärden. Fundament kan dock skapa goda förhållanden för växt och djurliv i havet. Vindkraftverk kan innebära risk för påverkan på fågellivet.

Natur

Värnandet av natur kan komma i konflikt med exploatering, resursutvinning och andra bottenstörande aktiviteter. Värnandet av natur kan även medföra positiva synergieffekter för besöksnäring och friluftsliv, fiske och kulturmiljö

■ Natur - Kulturmiljö

Begränsad intressekonflikt. Kulturmiljöer i havet utgör ofta biotop för olika arter.

■ Natur - Friluftsliv och besöksnäring

Begränsad intressekonflikt. Intensiv besöksnäring skulle dock kunna innebära påverkan på naturvärden.

■ Natur - Yrkesfiske

Risk för konflikt genom överfiske och bifångster som kan rubba ekosystem i havet samt bottenpåverkan vid trålning. "Spökgarn" kan fortsätta att fiska och snärja in fåglar, fiskar och andra marina djur år efter år.

■ Natur - Vattenbruk

Risk för konflikt med tanke på näringsläckage från fiskodlingar eller genom förändringar i arvsmassan hos "vildfisk" om odlad fisk tar sig ut. Odling av alger och musslor kan ha gynnsam effekt på naturen.

■ Natur - Utvinning och lagring av material

Risk för konflikt då muddring av farleder eller utvinning och lagring av material kan påverkar havsmiljön på både kort och lång sikt.

■ Natur - Luft- och sjöfart

Konflikt kan finnas - risk för utsläpp från sjöfarten som påverkar naturmiljöer.

■ Natur - Infrastruktur

Viss konflikt kan finnas då miljövärden kan skadas vid dragning av sjökablar på botten.

■ Natur - Försvar

Konflikt kan finnas genom övningar, skjutning och detonationer i områden med naturvärden.

■ Natur - Energi

Viss konflikt kan finnas vid etablering av anläggning för energiutvinning i områden med naturvärden. Fundament kan dock skapa goda förhållanden för växt och djurliv i havet. Vindkraftverk kan innebära risk för påverkan på fågellivet.

Plankarta

Den kommungemensamma havsplanen täcker ett område som stäcker sig 300 meter från land och öar ut till och med territorialhavet. Kust- och skärgård omfattas inte av planen, men kopplingarna mellan de inre och yttre havsområdena är många och självklara, till exempel farleder, fiskevatten, friluftss- och naturområden. Plankartan visar kommunernas förslag till användning av havsområdet.

Förklaring av områdesindelning

Kartan har med svart linje delats in i avgränsade områden utifrån olika användningsprioriteter. Natur, energi och utvinning av material är i havsplanen de intressen som primärt har legat till grund för indelningen av havsområdet i olika delområden. Områdesgränser har även delvis anpassats till den statliga havsplaneringen, ett arbete som pågår parallellt med den kommunala havsplaneringen över ett delvis överlappande område.

Natur

Naturintressen har genom olika utpekade områdesskydd (naturreservat, Natura 2000-områden och riksintresse för naturvärden) legat till grund för gränsdragning kring områden med natur som prioriterad användning.

Naturintresset anges ibland som ett underordnat intresse i andra områden att starkt beakta. I dessa fall saknas utpekade områdesskydd men där kan det likväl finnas värdefulla naturvärden att beakta.

Försvar

Försvarsintresset finns representerat inom alla avgränsade områden, ibland som prioriterad huvudanvändning, ibland som ett något underordnat intresse att starkt beakta i förhållande till annan utpekad huvudanvändning. Utgångspunkten för att ange försvar som prioriterad användning i havsplanen är kopplad till utpekade geografiska anspråk genom riksintresse.

Energi

Områden med prioriterad användning energiproduktion har gränsdragits utifrån utpekade riksintresseområden för energiproduktion och tillståndsgivet vindkraftsprojekt vid Taggen.

Utvinning av material

Ett område utpekade av SGU har legat till grund för

ett område i havsplanen för utvinning av grus och sand.

Yrkesfiske och sjöfart

Yrkesfiske och sjöfart (riksintresseanspråk redovisas i kartan med skraffering respektive gråfärgade fält) är båda prioriterade användningar i havsområdet och är intressen att starkt beakta där de finns utpekade.

För fisket och sjöfarten finns även anspråk som idag inte är utpekade som riksintresseområden. Hanteringen av yrkesfiskets och sjöfartens intresseanspråk hanteras därför dels separat och dels inom respektive område där de kan ses vara av särskild vikt. Även i områden där annan användning anges som "prioriterad användning" gäller likväl att sjöfartens och yrkesfiskets anspråk ska beaktas och att samförståndslösningar ska eftersträvas vid konkurrens.

Kustzonen

Den röda linjen tvärs över kartan representerar gränsen för **kustzonen**. Området norr om denna utgör riksintresse för högexploaterad kust.

Förklaring till områdesbeteckningar

Varje område har fått en bokstavsbeckning som signalerar användning och en områdesnumrering med siffra inom parentes (x). Beteckningarna är kopplade till en områdesbeskrivning. Under rubriken *Områdesvisa ställningstaganden* nedan beskrivs användningen av respektive område. Under rubriken *Övergripande ställningstaganden* redovisas även hur andra mer övergripande anspråk (som exempelvis sjöfart och yrkesfiske) ska hanteras.

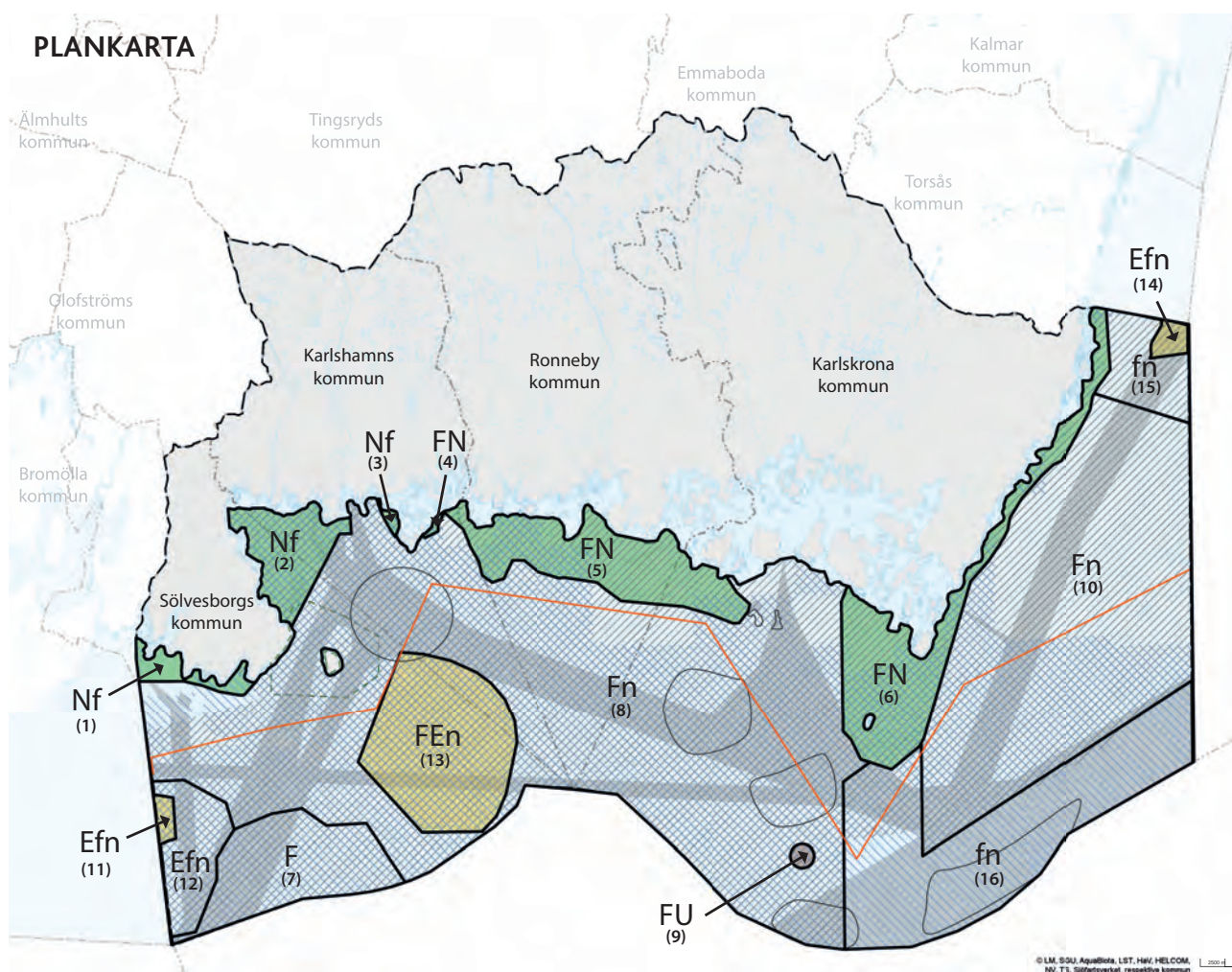
Områdesbeteckning i versal (N, F, E respektive U) anger prioriterad användning och beteckning i gemen (n och f) utgör användning att starkt beakta. För en översiktlig redovisning av motiv till val av prioriterad användning, se tabell på sidan intill.

På plankartan redovisas områden betecknade utifrån föreslagen prioriterad användning enligt nedan:

N	huvudanvändning natur
F	huvudanvändning försvar
E	huvudanvändning energiproduktion
U	huvudanvändning utvinning av material
n	naturvärden i området ska starkt beaktas
f	försvarsmaktens intressen i området ska starkt beaktas

Område	Användningar	Motivering till prioriterade användningar
(1) Nf	Användningar natur, försvar, yrkesfiske och sjöfart har utpekade anspråk inom området. <i>Användningen natur ges särskild prioritet.</i>	I området finns skyddad natur. Det finns även en pågående process för att bilda nytt marint naturreservat.
(2) Nf	Användningar natur, försvar, yrkesfiske, energidistribution och sjöfart har utpekade anspråk inom området. <i>Användningen natur ges särskild prioritet.</i>	I området finns skyddad natur.
(3) Nf	Användningar natur, försvar och yrkesfiske har utpekade anspråk inom området. <i>Användningen natur ges prioritet.</i>	I området finns skyddad natur.
(4) FN	Användningar natur, försvar och yrkesfiske har utpekade anspråk inom området. <i>Användningar natur och försvar ges särskild prioritet.</i>	I området finns skyddad natur. Här finns även riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde, väderradar samt stoppområde för höga objekt.
(5) FN	Användningar natur, försvar och yrkesfiske har utpekade anspråk inom området. <i>Användningar natur och försvar ges särskild prioritet.</i>	I området finns skyddad natur. Det finns även en pågående process för att bilda nytt marint naturreservat. Här finns riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde, väderradar samt stoppområde för höga objekt.
(6) FN	Användningar natur, försvar och yrkesfiske har utpekade anspråk inom området. <i>Användningar natur och försvar ges särskild prioritet.</i>	I området finns skyddad natur. Här finns riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde, väderradar, område med särskilt behov av hinderfrihet - lågflygningsområde samt påverkansområde för buller eller annan risk.
(7) F	Användningar försvar, sjöfart och yrkesfiske har utpekade anspråk inom området. <i>Användningar försvar och sjöfart ges särskild prioritet.</i>	Här finns riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde samt påverkansområde för buller eller annan risk. Verksamheter i området får ej påtagligt motverka försvarets intressen. Här finns en viktig farled in mot Karlshamns hamnar.
(8) Fn	Användningar natur, försvar, sjöfart, energidistribution, yrkesfiske och lagring av material har utpekade anspråk inom området. <i>Användningar försvar och sjöfart ges särskild prioritet.</i>	Här finns riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde, väderradar, område med särskilt behov av hinderfrihet - lågflygningsområde, påverkansområde för buller eller annan risk samt stoppområde för höga objekt. Här finns viktiga farleder in mot Blekingekustens hamnar.
(9) FU	Användningar försvar, utvinning av material och yrkesfiske har utpekade anspråk inom området. <i>Användningar försvar och utvinning av material ges särskild prioritet.</i>	Här finns riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde. Området är utpekat av SGU som möjligt område att söka tillstånd för utvinning av sand och grus.
(10) Fn	Användningar natur, försvar, yrkesfiske och sjöfart har utpekade anspråk inom området. <i>Användningar försvar och sjöfart ges särskild prioritet.</i>	Här finns riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde, väderradar samt påverkansområde för buller eller annan risk. Här finns en viktig farled upp mot Kalmarsund.
(11) Efn	Användningar energiproduktion, natur, försvar och yrkesfiske har utpekade anspråk inom området. <i>Användningen energiproduktion ges särskild prioritet.</i>	Här finns riksintresseområde för energiproduktion. Miljötillstånd för vindkraftsanläggning finns i området.
(12) Efn	Användningar energiproduktion, natur, försvar, sjöfart och yrkesfiske har utpekade anspråk inom området. <i>Användningar energiproduktion och sjöfart ges särskild prioritet.</i>	Här finns riksintresseområde för energiproduktion. Här finns en viktig farled in mot hamnen i Åhus.
(13) FEn	Användningar försvar, energiproduktion, natur, sjöfart, yrkesfiske och energidistribution har utpekade anspråk inom området. <i>Användningar försvar och energiproduktion ges särskild prioritet.</i>	Här finns riksintresseområde för energiproduktion. Här finns även riksintresseanspråk för försvaret; påverkansområde för buller eller annan risk samt område med särskilt behov av hinderfrihet; övnings- och skjutfält.
(14) Efn	Användningar energiproduktion, försvar, natur, och sjöfart har utpekade anspråk inom området. <i>Användningar energiproduktion och sjöfart ges särskild prioritet.</i>	Här finns riksintresseområde för energiproduktion. I området finns även riksintresseanspråk för sjöfart - farleden genom Kalmarsund.
(15) fn	Användningar försvar, natur och sjöfart har utpekade anspråk inom området. <i>Användningen sjöfart ges särskild prioritet.</i>	Inom området finns sjöfarten som prioriterad användning genom utpekande som riksintresse.
(16) fn	Användningar försvar, natur, sjöfart, yrkesfiske och lagring av material har utpekade anspråk inom området. <i>Användningar sjöfart och yrkesfiske ges särskild prioritet.</i>	Inom området finns sjöfarten och yrkesfisket som prioriterade användningar genom utpekande som riksintressen.

En fördjupad redovisning av ställningstaganden för respektive delområde återges på sida 25 och framåt.

TECKENFÖRKLARING

<p> NATUR
Områden avgränsade av riksintresse för naturvården, Natura 2000-områden samt naturreservat.</p> <p> FÖRSVAR
Områden avgränsade av riksintresse för totalförsvarets militära del, inkluderande öppna riksintressen, öppna områden av betydelse och påverkansområden.</p> <p> YRKESFISKE
Områden avgränsade av riksintresse för yrkesfisket samt fångstområden med 75 % landningsvärde.</p> <p> ENERGI
Områden av riksintresse för energiproduktion.</p> <p> OMRÅDEINDELNING
(1) - (16) Områden avgränsade med fet, heldragen svart linje beskrivs nedan</p> | <p> SJÖFART
Områden av riksintresse för sjöfart - farled.</p> <p> SANDTÄKT
Område för potentiell sandtäkt (SGU).</p> <p> KUSTZONEN
Område innanför linjen (närmast land) utgör hänsynsområde för kustvärden. Inom området finns områden av riksintresse för friluftsliv, kulturmiljövård och högexploaterad kust.</p> <p> UTREDNINGSOMRÅDE DUMPNING AV MUDDERMASOR
Områden avgränsade av tunn svart linje utgör utredningsområden inom vilket möjligheten till undantag från dumpningsförbud enligt 15 kap. 29 § miljöbalken kan komma att prövas för rena muddermassor.</p> <p> UTREDNINGSOMRÅDE NATURVÄRDEN
Länsstyrelsen utreder ett marint område kring Hanö-Listershuvud för att undersöka eventuell förekomst av marina naturvärden. Det kan bli aktuellt med utpekande av någon form av områdesskydd i området.</p> |
|--|--|

Övergripande ställningstaganden

Nedan redovisas övergripande ställningstaganden över olika anspråk inom havsområdet. Dessa ställningstaganden ska även samläsas med *Områdesvisa ställningstaganden* och redovisningen av *Tematiska ställningstaganden* som följer därefter.

Naturvärden i planområdet är i stor utsträckning skyddade genom olika former av områdesskydd enligt miljöbalken. Det finns dock även områden utan specifika områdesskydd. Naturvärden, oavsett om dessa är skyddade genom områdesskydd eller ej, behöver beaktas vid alla tillståndprocesser kopplade till verksamheter som berör havsområdet.

Mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada naturmiljön. (Jämför 3 kap. 6 § Miljöbalken).

Försvaret har intresseanspråk utpekade inom i princip hela planområdet. Här finns även anspråk utan specificerad lokalisering, skyddade av sekretess.

Helikopter. Foto: Mikael Svensson

Mark- och vattenområden som har betydelse för totalförsvaret skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt motverka totalförsvarets intressen. (Jämför 3 kap. 9 § Miljöbalken).

Totalförsvarets anläggningar skall skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. (Jämför 3 kap. 9 § Miljöbalken).

Sjöfarten är ett prioriterat intresse som finns utpekat genom riksintresse inom stora delar av havsområdet. Här finns viktiga farleder in mot Blekingekustens hamnar och del av en större internationell farled i sträckan Hamme rodd - Finska viken.

Områden som är särskilt lämpliga för anläggningar för kommunikationer skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av sådana anläggningar. (Jämför 3 kap. 8 § Miljöbalken).

Luftfarten i planområdet är både kommersiell och militär. Intresset är prioriterat och inom planområdet finns MSA-tytor till närliggande flygplatser, hinderfria zoner och lågflygningszoner som påverkar möjligheten till uppförandet av höga objekt inom stora delar av planområdet.

Områden som är särskilt lämpliga för anläggningar för kommunikationer skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av sådana anläggningar. (Jämför 3 kap. 8 § Miljöbalken).

Mark- och vattenområden som har betydelse för totalförsvaret skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt motverka totalförsvarets intressen. (Jämför 3 kap. 9 § Miljöbalken).

Energiproduktion är ett viktigt nationellt anspråk havsplanen försöker beakta. Anspråket står dock i konflikt med bland annat försvarsmaktens intressen. Det är staten som vid en eventuell prövning av produktionsanläggning för energi, som avgör om samexistens är möjlig.

Områden som är särskilt lämpliga för energiproduktion skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av sådana anläggningar. (Jämför 3 kap. 8 § Miljöbalken).

Fast infrastruktur är ett anspråk som det inte går att förutsäga exakt inom vilka områden som anspråket kan uppstå i en framtid. Befintlig infrastruktur (sjökabel och ledningar) är skyddade genom miljötillstånd i sina respektive lägen.

I dagsläget pågår en utredning om förläggning av ny sjökabel från Ölands vindkraftpark genom planområdet till fastlandet. Se sida 74. Ett antal korridorer finns utpekade men processen är ännu i ett tidigt skede så vilken sträckning som är aktuell går ej att klargöra. Lämpligheten för ny, fast infrastruktur inom planområdet behöver klarläggas genom tillståndsprocesser kopplade till åtgärden.

Områden som är särskilt lämpliga för energidistribution skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av sådana anläggningar. (Jämför 3 kap. 8 § Miljöbalken).

Yrkesfisket har anspråk inom hela havsområdet, även i områden där det inte finns utpekade riksintresseområden för yrkesfisket. Yrkesfisket och dess förutsättningar behöver beaktas vid alla tillståndsprocesser kopplade till verksamheter som berör havsområdet. Särskild hänsyn ska visas det lokala yrkesfisket vid all förändring som kan påverka dess förutsättningar. Nära dialog ses här som en förutsättning för att nå fram till långsiktigt hållbara samförstånds lösningar.

Områden som har betydelse för yrkesfiske skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. (Jämför 3 kap. 5 § Miljöbalken).

Vattenbruk är ett anspråk som det inte går att förutsäga exakt inom vilka områden som anspråket kan uppstå i en framtid. I nuläget saknas tillräckliga kunskapsunderlag för att peka ut specifika områden för vattenbruk. I aktuellt havsområde finns även många motstående intressen som kan försvåra för en etablering - så som försvar, sjöfart och områden med höga naturvärden. Lämpligheten för etablering av anläggningar för vattenbruk behöver klarläggas genom tillståndsprocesser kopplade till åtgärden.

Områden som har betydelse för vattenbruk skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringarnas bedrivande. (3 kap. 5 § Miljöbalken)

Kulturvärden förekommer på havsbotten inom i princip hela havsområdet. Det finns både kända och okända fornlämningar. Fornlämningar är skyddade oavsett om de är kända eller inte. Det är förbjudet att utan tillstånd rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning. Kulturvärden behöver beaktas vid alla tillståndsprocesser kopplade till verksamheter som berör havsområdet. Den som planerar eller utför ett arbete ska se till att skador på kulturmiljön undviks eller begränsas.

Mark- och vattenområden som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras kulturvärden skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada kulturmiljön. (Jämför 3 kap. 6 § Miljöbalken).

Friluftsliv förekommer som riksintressen i planområdets inre delar, innanför gräns markerade som kustzon på plankartan. Dessa värden behöver beaktas vid alla tillståndsprocesser kopplade till verksamheter som berör havsområdet.

Områden som har betydelse från allmän synpunkt, med hänsyn till friluftslivet skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada intresset. (Jämför 3 kap. 6 § Miljöbalken)

Lagring av material kan komma att provas inom delar av planområdet. För underhåll av hamnar och farleder finns ett behov av att kunna hantera muddermassor. Havsplanen har dock inte mandat att peka ut områden avsedda för detta ändamål men visar på områden där en prövning av dumpning av rena muddermassor skulle kunna vara aktuell.

Det råder generellt dumpningsförbud i havet. Dispens från förbudet förutsätter att muddermassorna inte är förorenade. Länsstyrelsen prövar ansökningar om dispens. (Jämför 15 kap. 27 §/29 § Miljöbalken)

Ekosystemtjänster är en prioriterad men i olika grad närvarande aspekt inom planområdets alla olika delområden. Användning av ekosystemen behöver ske så att deras långsiktiga fortlevnad avseende struktur, dynamik och funktion inte äventyras.

Påverkan på ekosystemtjänster bör behandlas vid alla tillståndsprocesser kopplade till åtgärder inom havsområdet. (Jämför 7 kap. och 12 kap. 6 § Miljöbalken).

Områdesvisa ställningstaganden

Nedan redovisas ställningstaganden kopplade till specifika delområden på plankartan. Dessa beskrivningar ska även samläsas med de Övergripande ställningstaganden som redovisats på föregående uppslag och de Tematiska ställningstaganden som redovisas efter den områdesvisa redovisningen som följer nedan.

(1) Nf - Södra Sölvesborgskusten

Huvudanvändning natur: Inom området har bevarande av naturvärden prioritet.

I området ska även riksintresseanspråk för sjöfart – farleden in mot Sölvesborgs hamn, värnas. Militära farleder behöver kunna märkas ut. Annan användning kan tillåtas om denna inte medför påtaglig skada på utpekade naturvärden.

Området har avgränsats utifrån områden med områdesskydd; riksintresse för naturvård och naturreservat samt områden med pågående process för att bilda nytt marint naturreservat.

I delar av området finns utpekade riksintresseanspråk för yrkesfisket. Området ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Fiske får bedrivas i den utsträckning utpekade områdesskydd eller annan reglering inte begränsar detta.

(2) Nf – Pukaviksbukten

Huvudanvändning natur: Inom området har bevarande av naturvärden prioritet. Länsstyrelsen utreder ett marint område kring Hanö-Listershuvud för att undersöka eventuell förekomst av marina naturvärden. Det kan bli aktuellt med utpekande av någon form av områdesskydd i området.

I området ska även riksintresseanspråk för sjöfart – farled in mot Stillerydshamnen samt ankringsplats värnas. Militära farleder behöver kunna märkas ut.

Området genomkorsas av sjökabeln Swe-Pol Link, en kraftledning för likström. Sjökabeln och möjligheten till tillsyn och underhåll av denna är ett viktigt intresse. Annan användning kan efter prövning tillåtas i området om denna inte medför påtaglig skada på naturvärden inom utpekade riksintresse för naturvärden eller skada på naturvärden inom Natura 2000-område.

Området har avgränsats utifrån områden med områdesskydd; riksintresse för naturvård, Natura 2000 och Fredningsområde för fisk. Området har även pekats ut som värdetrakt i marin miljö.

I delar av området finns riksintresseanspråk för försvaret; område med särskilt behov av hinderfrihet - lågflygningsområde samt stoppområde för höga objekt. Fasta installationer högre än 20 meter över havet tillåts inte inom stoppområdet. Verksamheter i området får ej påtagligt motverka försvarets intressen.

I området finns utpekade riksintresseanspråk för yrkesfisket. Området ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Fiske får bedrivas i den utsträckning utpekade områdesskydd eller annan reglering inte begränsar detta.

(3) Nf - Väst Tärnö

Huvudanvändning natur: Inom området har bevarande av naturvärden prioritet. Annan användning kan efter prövning tillåtas i området om denna inte medför påtaglig skada på utpekade naturvärden inom naturreservat eller skada på naturvärden inom Natura 2000-område.

Området har avgränsats utifrån områden med områdesskydd; Natura 2000-område och naturreservat.

Området berörs av riksintresseanspråk för försvaret; väderradar samt stoppområde för höga objekt. Fasta installationer högre än 20 meter över havet tillåts inte inom stoppområdet. Verksamheter i området får ej påtagligt motverka försvarets intressen.

Fiske får bedrivas i den utsträckning utpekade områdesskydd eller annan reglering inte begränsar detta.

(4) FN - Öst Tärnö

Huvudanvändning försvar och natur: Inom området har bevarande av naturvärden och försvarsmaktens intressen prioritet. Annan användning kan efter prövning tillåtas i området om denna inte medför påtaglig skada på utpekade naturvärden inom naturreservat eller skada på naturvärden inom Natura 2000-område.

Området har avgränsats utifrån områden med områdesskydd; Natura 2000 och naturreservat.

Inom området finns riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde, väderradar samt stoppområde för höga objekt. Fasta installationer högre än 20 meter över havet tillåts inte inom stoppområdet.

Fiske får bedrivas i den utsträckning utpekade områdesskydd, försvarsmaktens verksamhet eller annan reglering inte begränsar detta.

(5) FN – Gåsafeten

Huvudanvändning försvar och natur: Inom området har bevarande av naturvärden och försvarsmaktens intressen prioritet. Militära farleder behöver kunna märkas ut. Annan användning kan efter prövning tillåtas i området om denna inte medför påtaglig skada på utpekade naturvärden inom riksintresseområde för naturvärden eller naturreservat.

Området har avgränsats utifrån områden med områdesskydd; riksintresse för naturvård, naturreservat samt planerat nytt naturreservat.

Inom delar av området finns riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde, väderradar samt stoppområde för höga objekt. Fasta installationer högre än 20 meter över havet tillåts inte inom

Fiskebåt.

stoppområdet. Verksamheter i området får ej påtagligt motverka försvarets intressen.

Fiske får bedrivas i den utsträckning utpekade områdesskydd, försvarsmaktens verksamhet eller annan reglering inte begränsar detta.

(6) FN - Utklippan-Östkusten

Huvudanvändning försvar och natur: Inom området har bevarande av naturvärden och försvarsmaktens intressen prioritet. Militära farleder behöver kunna märkas ut. Annan användning kan efter prövning tillåtas om denna inte medför påtaglig skada på utpekade naturvärden i naturreservat och riksintresseområde för naturvärden eller skada på naturvärden inom Natura 2000-område.

Området har avgränsats utifrån områden med områdesskydd; riksintresse för naturvård, Natura 2000 samt naturreservat. Området är i delar även utpekad som Marine Protected Area, HELCOM MPA - särskilt värdefulla kustområden och marina miljöer.

Inom området finns riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde, väderradar, område med särskilt behov av hinderfrihet - lågflygningsområde samt påverkansområde för buller eller annan risk. Verksamheter i området får ej påtagligt motverka försvarets intressen.

I området finns utpekad riksintresseanspråk för yrkesfisket. Området ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Fiske får bedrivas i den utsträckning utpekade områdesskydd, försvarsmaktens verksamhet eller annan reglering inte begränsar detta.

(7) F - Hanöbukten

Huvudanvändning försvar: Inom området har försvarsmaktens intressen prioritet. I området ska även riksintresseanspråk för sjöfart – farled in mot Karlshamns hamnar, värnas. Annan användning kan prövas inom området med beaktande av sjöfartens, försvarets och yrkesfiskets intressen.

Området har avgränsats utifrån gränser i den statliga havsplanen över området.

Inom området finns riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde samt påverkansområde för buller eller annan risk. Verksamheter i området får ej påtagligt motverka försvarets intressen.

I området finns utpekade riksintresseanspråk för yrkesfisket. Området ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Fiske får i övrigt bedrivas i den utsträckning utpekade områdesskydd, försvarsmaktens verksamhet eller annan reglering inte begränsar detta.

(8) Fn - Södra utsjöområdet

Huvudanvändning försvar: Länsstyrelsen utreder ett marint område kring Hanö-Listershuvud för att undersöka eventuell förekomst av marina naturvärden. Det kan bli aktuellt med utpekande av någon form av områdesskydd i området.

Inom området har försvarsmaktens intressen prioritet. Beroende av inventeringsutfall och utpekande av områdesskydd kan även natur komma att anses vara huvudanvändning med prioritet. I området ska även riksintresseanspråk för sjöfart – farleder in mot Sölvesborg, Karlshamn och Karlskrona, värnas.

Vid prövning av verksamhet i området ska hänsyn tas till förekommande naturvärden.

Området genomkorsas av sjökabeln Swe-Pol Link, en kraftledning för likström. Sjökabeln och möjligheten till tillsyn och underhåll av denna är ett viktigt intresse. Annan användning kan prövas inom området med beaktande av sjöfartens, försvarets och yrkesfiskets intressen. Vid prövning av verksamhet i området ska hänsyn tas till förekommande naturvärden.

Området har avgränsats av övriga områdets avgränsningar.

Området berörs av riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde, väderradar, område med särskilt behov av hinderfrihet – lågflygningsområde, påverkansområde för buller eller annan risk samt stoppområde för höga objekt. Fasta installationer högre än 20 meter över havet tillåts inte inom stoppområdet. Verksamheter i området får ej påtagligt motverka försvarets intressen.

Lagring av material, såsom rena muddermassor kan komma att prövas inom området med beaktande av övriga intresseanspråk. Det råder generellt dumpningsförbud i havet. För underhåll av hamnar, farleder mm finns ett behov av att hantera muddermassor. Dispens från förbudet förutsätter att muddermassorna inte är förorenade. Länsstyrelsen prövar ansökningar om dispens.

I området finns utpekade riksintresseanspråk för yrkesfisket. Området ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Fiske får i övrigt bedrivas i den utsträckning utpekade områdesskydd, försvarsmaktens verksamhet eller annan reglering inte begränsar detta.

(9) FU - Klippbanken

Huvudanvändning försvar och utvinning av material: Inom området har försvarsmaktens intressen och utvinning av material prioritet. Utvinning av material för strandfodring kan komma att prövas inom området med beaktande av övriga intresseanspråk. Utvinning bedöms kunna samexistera med andra användningar i området som yrkesfiske, sjöfart och försvar. Vattenområden som innehåller värdefulla ämnen eller material skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra utvinningen av dessa.

Området har avgränsats till område vid Klippbanken, söder om Utklippan, där SGU har pekat ut ett område som kan vara möjligt att söka tillstånd för utvinning av sand och grus. Undersökning och utvinning av material från kontinentalsockeln är tillståndspliktigt enligt Lag (1966:314) om kontinentalsockeln och miljöbalken.

Området berörs av riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde. Verksamheter i området får ej påtagligt motverka försvarets intressen.

I området finns utpekade riksintresseanspråk för yrkesfisket. Området ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Fiske får i övrigt bedrivas i den utsträckning utpekade områdesskydd eller försvarsmaktens verksamhet inte begränsar detta.

(10) Fn - Östra utsjöområdet

Huvudanvändning försvar: Inom området har försvarsmaktens intressen prioritet. I området ska även riksintresseanspråk för sjöfart – farled upp mot Kalmarsund värnas. Annan användning kan prövas inom området med beaktande av sjöfartens, försvarets och yrkesfiskets intressen. Vid prövning av verksamhet i området ska hänsyn tas till förekommande naturvärden.

Området har avgränsats av övriga områdets avgränsningar.

Området berörs av riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde, väderradar samt

påverkansområde för buller eller annan risk. Verksamheter i området får ej påtagligt motverka försvarets intressen.

I området finns utpekade riksintresseanspråk för yrkesfisket. Området ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Fiske får bedrivas i den utsträckning utpekade områdesskydd, försvarsmaktens verksamhet eller annan reglering inte begränsar detta.

(11) Efn - Taggen

Huvudanvändning energiproduktion: Inom området har energiintresset prioritet. Hänsyn ska i övrigt tas till försvarsmaktens och sjöfartens intressen. Områden som är särskilt lämpliga för energiproduktion ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av sådana anläggningar. Vid prövning av verksamhet i området ska hänsyn tas till förekommande naturvärden.

Området har avgränsats utifrån utpekade riksintresseområde för energiproduktion.

Området berörs av riksintresseanspråk för försvaret; påverkansområde för buller eller annan risk samt område med särskilt behov av hinderfrihet; övnings- och skjutfält. Utgångspunkten är att så långt möjligt pröva förutsättningarna för samexistens mellan försvar och anläggning för energiotvinning genom gemensamt acceptabla lösningar för att tillgodose intressenas behov av havsområdet. Dock är det staten som vid en eventuell prövning av produktionsanläggning för energi, avgör om samexistens är möjlig.

Om ett område enligt 5-8 §§ i kapitel 3 miljöbalken är av riksintresse för flera oförenliga ändamål, skall företräde ges åt det eller de ändamål som på lämpligaste sätt främjar en långsiktig hushållning med marken, vattnet och den fysiska miljön i övrigt. Behövs området eller del av detta för en anläggning för totalförsvaret skall försvarsintresset ges företräde. (MB 3 kapitel §10).

Miljötilstånd för vindkraftsanläggning finns i området och gäller med en igångsättningsfrist till år 2022. Denna kan dock komma att ändras. Mark- och miljödomstolen prövar just nu en ansökan om att få höja verken från 170 till 220 meters höjd.

Fiske får bedrivas i den utsträckning utpekade områdesskydd, energiproduktion, försvarsmaktens verksamhet eller annan reglering inte begränsar detta.

Utpekad huvudanvändning kan medföra en påtaglig omgivningspåverkan utanför kommungränsen. Mellankommunal dialog behöver initieras i samband med eventuell tillståndprocess.

(12) Efn - Taggen öst

Huvudanvändning energiproduktion: Inom området har energiintresset prioritet. Hänsyn ska i övrigt tas till försvarsmaktens och sjöfartens intressen. Fasta installationer som hindrar utbyggnad av anläggningar för energiproduktion bör ej tillåtas. Vid prövning av verksamhet i området ska hänsyn tas till förekommande naturvärden.

Området har avgränsats utifrån tillståndsgivet vindkraftsprojekt. Miljötilstånd för vindkraftsanläggning finns i området och gäller till år 2022.

Området berörs av riksintresseanspråk för försvaret; påverkansområde för buller eller annan risk samt område med särskilt behov av hinderfrihet; övnings- och skjutfält. Utgångspunkten är att så långt möjligt pröva förutsättningarna för samexistens mellan försvar och anläggning för energiotvinning genom gemensamt acceptabla lösningar för att tillgodose intressenas behov av havsområdet. Dock är det staten som vid en eventuell prövning av produktionsanläggning för energi, avgör om samexistens är möjlig.

Om ett område enligt 5-8 §§ i kapitel 3 miljöbalken är av riksintresse för flera oförenliga ändamål, skall företräde ges åt det eller de ändamål som på lämpligaste sätt främjar en långsiktig hushållning med marken, vattnet och den fysiska miljön i övrigt. Behövs området eller del av detta för en anläggning för totalförsvaret skall försvarsintresset ges företräde. (MB 3 kapitel §10).

I området finns riksintresseanspråk för sjöfart – farleder in mot Sölvesborg och Karlshamn. Intresset hanteras i enlighet med tillståndsgivet vindkraftsprojekt.

Fiske får bedrivas i den utsträckning utpekade områdesskydd, energiproduktion, försvarsmaktens verksamhet eller annan reglering inte begränsar detta.

Uttekad huvudanvändning kan medföra en påtaglig omgivningspåverkan utanför kommungränsen. Mellankommunal dialog behöver initieras i samband med eventuell tillståndsprocess.

(13) FEn - Hanöbanken

Huvudanvändning försvar och energiproduktion:

I området finns utrymmeskonkurrens mellan energiutvinning, försvar, yrkesfiske och sjöfart. Området genomkorsas av sjökabeln Swe-Pol Link, en kraftledning för likström. Sjøkabeln och möjligheten till tillsyn och underhåll av denna är ett viktigt intresse. Områden som är särskilt lämpliga för energiproduktion eller energidistribution ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av sådana anläggningar. Vid prövning av verksamhet i området ska hänsyn tas till förekommande naturvärden.

Området har avgränsats utifrån utpekade riksintresseområde för energiproduktion.

Området berörs av riksintresseanspråk för försvaret; påverkansområde för buller eller annan risk samt område med särskilt behov av hinderfrihet; övnings- och skjutfält. Utgångspunkten är att så långt möjligt pröva förutsättningarna för samexistens mellan framförallt försvar och anläggning för energiutvinning genom gemensamt acceptabla lösningar för att tillgodose intressenas behov av havsområdet. Dock är det staten som vid en eventuell prövning av produktionsanläggning för energi, avgör om samexistens är möjlig.

Om ett område enligt 5-8 §§ i kapitel 3 miljöbalken är av riksintresse för flera oförenliga ändamål, skall företräde ges åt det eller de ändamål som på lämpligaste sätt främjar en långsiktig hushållning med marken, vattnet och den fysiska miljön i övrigt. Behövs området eller del av detta för en anläggning för totalförsvaret skall försvarsintresset ges företräde. (MB 3 kapitel §10).

I området finns riksintresseanspråk för sjöfart – farled in mot Åhus. Vid en utbyggnad av anläggning för energiutvinning i området kan farleden komma att påverkas. Påverkan på sjöfartens intressen behöver utredas vidare och hanteras i samband med miljötillståndsprocessen. I denna process kommer sjöfartens intressen vägas mot andra intressen med målsättningen att hitta fram till en lösning som fungerar tillfredsställande för alla parter.

I området finns utpekade riksintresseanspråk för yrkesfisket. Området ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Fiske får bedrivas i den utsträckning utpekade områdesskydd, energiproduktion, försvarsmaktens verksamhet eller annan reglering inte begränsar detta.

Uttekad huvudanvändning kan medföra en påtaglig omgivningspåverkan utanför kommungränsen. Mellankommunal dialog behöver initieras i samband med eventuell tillståndsprocess.

(14) Efn - Trolleboda

Huvudanvändning energiproduktion: Inom området har energiintresset prioritet. Hänsyn ska i övrigt tas till sjöfart och försvarsmaktens intressen och användningar anpassas eller begränsas för minimerad negativ påverkan. Områden som är särskilt lämpliga för energiproduktion ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av sådana anläggningar. Vid prövning av verksamhet i området ska hänsyn tas till förekommande naturvärden.

Området berörs av riksintresseanspråk för försvaret; väderradar. Utgångspunkten är att så långt möjligt pröva förutsättningarna för samexistens mellan försvar och anläggning för energiutvinning genom gemensamt acceptabla lösningar för att tillgodose intressenas behov av havsområdet. Dock är det staten som vid en eventuell prövning av produktionsanläggning för energi, avgör om samexistens är möjlig.

Om ett område enligt 5-8 §§ i kapitel 3 miljöbalken är av riksintresse för flera oförenliga ändamål, skall företräde ges åt det eller de ändamål som på lämpligaste sätt främjar en långsiktig hushållning med marken, vattnet och den fysiska miljön i övrigt. Behövs området eller del av detta för en anläggning för totalförsvaret skall försvarsintresset ges företräde. (MB 3 kapitel §10).

I området har det tidigare funnits miljötillstånd för vindkraftsanläggning. Tillståndet har löpt ut 2016.

I området finns riksintresseanspråk för sjöfart – farleden genom Kalmarsund. Vid en utbyggnad av anläggning för energiutvinning i området kan farleden komma att påverkas. Påverkan på sjöfartens intressen behöver utredas vidare och hanteras i samband med miljötillståndsprocessen.

I denna process kommer sjöfartens intressen vägas mot andra intressen med målsättningen att hitta fram till en lösning som fungerar tillfredsställande för alla parter.

Fiske får bedrivas i den utsträckning energiproduktion, försvarsmaktens verksamhet eller annan reglering inte begränsar detta.

Uttekad huvudanvändning kan medföra en påtaglig omgivningspåverkan utanför kommungränsen. Mellankommunal dialog behöver initieras i samband med eventuell tillståndsprocess.

(15) fn - Kalmarsund

Generell användning: Inom området finns sjöfarten som prioriterad användning genom utpekande som riksintresse farled. Annan användning kan prövas inom området med beaktande av sjöfartens intressen. Vid prövning av verksamhet i området ska hänsyn tas till förekommande naturvärden.

Området berörs även av riksintresseanspråk för försvaret; väderradar.

Fiske får bedrivas i den utsträckning annan reglering inte begränsar detta.

(16) fn - Sydöstra utsjöområdet

Generell användning: Inom området finns sjöfarten och yrkesfisket som prioriterade användningar genom utpekande som riksintressen. Annan användning kan prövas inom området med beaktande av sjöfartens, försvarets och yrkesfiskets intressen. Vid prövning av verksamhet i området ska hänsyn tas till förekommande naturvärden.

Lagring av material, såsom rena muddermassor kan komma att prövas inom området med beaktande av övriga intresseanspråk. Det råder generellt dumpningsförbud i havet. För underhåll av hamnar, farleder mm finns ett behov av att hantera muddermassor. Dispens från förbudet förutsätter att muddermassorna inte är förorenade. Länsstyrelsen prövar ansökningar om dispens. Området berörs av riksintresseanspråk för försvaret; väderradar.

I området finns utpekade riksintresseanspråk för yrkesfisket. Området ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Fiske får bedrivas i den utsträckning annan reglering inte begränsar detta.

Tematiska ställningstaganden

Utöver ovanstående områdesvisa ställningstaganden finns planeringsmål och strategier kopplade till tematiskt avgränsade områden. Nedan följer en redogörelse för dessa mål och strategier.

Övergripande planeringsmål

Planeringsmålen för den kommungemensamma havsplanen utgår från och ansluter till den statliga havsplaneringens mål.

Den övergripande statliga målsättningen är att:

- skapa förutsättningar för god havsmiljö och hållbar tillväxt

Planeringsmålen i den statliga havsplanen är även att skapa förutsättningar för:

- regional utveckling
- marin grön infrastruktur och främjande av ekosystemtjänster
- hållbar sjöfart
- god tillgänglighet
- utvecklad energiöverföring och förnybar elproduktion i havet
- ett yrkesfiske som är hållbart
- försvar och säkerhet

Den statliga havsplanen ska även skapa beredskap för:

- eventuell framtida *utvinning av mineraler*
- *koldioxidlagring* i berggrund under havsbotten samt
- framtida etablering av *hållbart vattenbruk* med minimerad negativ miljöpåverkan.

Kulturvärden

Blekinge är ett landskap med starka traditioner kopplat till hav, kust- och skärgård. Det öppna havsområdet rymmer betydande kulturvärden, till exempel översvämmade stenåldersboplatser och skeppsvrak. Kunskapen om dessa kulturvärden är starkt begränsad. En ökad kunskap om kulturvärden i havet kan bidra till en förstärkt lokal och regional identitet och till besöksnäring.

Mål

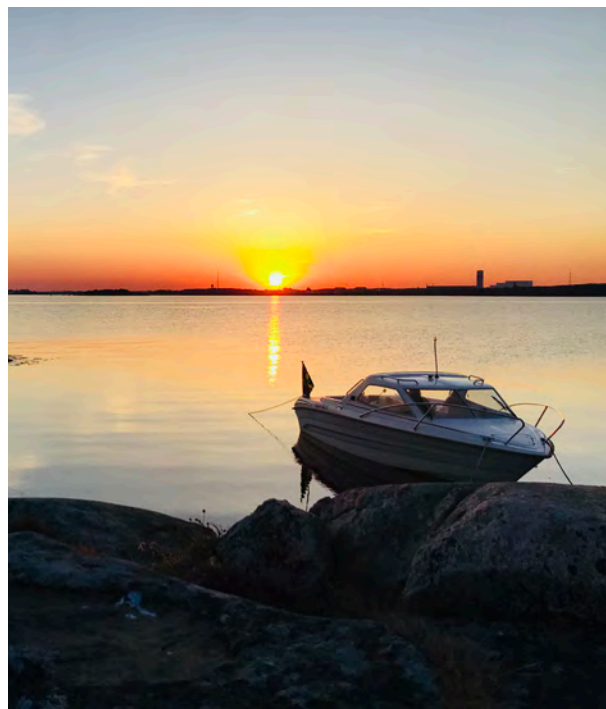
- Målet är att havsplaneringen ska bidra till att uppmärksamma, öka kunskapen om, värna och bevara viktiga marina kulturvärden och miljöer.

Strategi

- Inventeringar och planeringsunderlag tas fram för att kunna värdera, analysera och peka ut de områden och lämningar som behöver skydd. Tidig kontakt tas med länsstyrelsen vid inventeringar, arbeten och åtgärder inom planområdet.
- Kunskapen om kulturvärden i havet ökar och görs tillgänglig.
- Områden och objekt med höga kulturhistoriska värden värnas i avvägningen mot andra anspråk.
- Områdena och objekt med höga kulturhistoriska värden ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada dessa.

Friluftsliv och besöksnäring

Blekinges identitet är starkt kopplad till havet. Dess relation till kusten och skärgården är en viktig del i Blekinges identitet och det som gör landskapet attraktivt för boende, arbete, friluftsliv och besöksnäring. Det är viktigt att planeringen skapar förutsättningar för friluftsliv och havsanknutna näringar. Rekreation och friluftsliv har stor betydelse för människors livskvalitet och hälsa.

Fritidsbåt i Karlskrona skärgård. Foto: Anna Magnusson

Mål

- Målet är att havet ska planeras för god tillgänglighet, attraktivitet och att förutsättningarna för utveckling av friluftsliv och besöksnäring gynnas.
- Planeringen ska ta hänsyn till landskapsbilden och bidra till att bevara viktiga natur- och kulturvärden.

Strategi

- En hållbar utveckling av den havsbaserade besöksnäringen ska stimuleras.
- Värdet av de ekosystemtjänster som bidrar till områdets attraktivitet beaktas vid tillståndprocesser kopplade till åtgärder inom planområdet.
- Områden för friluftsliv och besöksnäring ska värnas i avvägningen mot andra anspråk. Områdena ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada kultur- och naturmiljön.

Yrkesfiske

Yrkesfisket har en lång tradition i Blekinge. Det är viktigt att det finns goda förutsättningar för ett livskraftigt fiske med lokal anknytning. Havsplanen ska ge förutsättningar för ett miljömässigt hållbart, resurseffektivt, innovativt, konkurrenskraftigt och kunskapsbaserat fiske inom ramen för en ekosystembaserad förvaltning.

Mål

- Målet är att skapa förutsättningar för god havsmiljö, hållbar tillväxt och ett hållbart yrkesfiske.

Strategi

- Säkerställa en god havsmiljö och stimulera en hållbar utveckling av yrkesfisket, inte minst lokalt.
- Värdet av de ekosystemtjänster som bidrar till fisket ska värnas och maximeras. Ett långsiktigt hållbart nyttjande är en grundförutsättning för att yrkesfisket ska kunna utvecklas.
- Verksamhetsutövare behöver involveras i planering och tillståndprocesser.
- Yrkesfiskarnas intresseorganisationer ska involveras tidigt i samrådsprocesser kring tillstånds- och lovprövningar.

- Samförvaltning (samarbete mellan fiske, forskning, naturvård, kommuner) bör eftersträvas.
- Det lokala yrkesfisket är ett prioriterat intresse som ska beaktas vid tillstånds- och lovprövningar.
- Samverkan mellan fiske och naturskydd ska värnas.

Vattenbruk

Vattenbruk omfattar odlingar av bland annat fisk, musslor och alger. Näringen är idag inte omfattande i Blekinge, men har potential att växa i kust- och havsområdet och kan därmed främja regional utveckling. Det är särskilt intressant med vattenbruk som även bidrar till förbättrad havsmiljö genom till exempel näringsupptag för att minska problemen kring övergödning. Blåmusslor och alger är lämpliga arter i detta sammanhang.

Mål

- Målet är att etablera och utveckla ett bärkraftigt blandat vattenbruk med kringnäringar som inte skadar den marina miljön.
- Lämpliga platser för vattenbruk ska identifieras och kartläggas. Platser med minimal negativ omgivningspåverkan ska väljas.

Strategi

- Värdet av de ekosystemtjänster som bidrar till vattenbruk ska värnas och maximeras. Ett långsiktigt hållbart nyttjande av havsområdet är en grundförutsättning för att vattenbruket ska kunna utvecklas.
- Involvera verksamhetsutövarna i planeringsprocessen och underlätta så att tillståndprocesser blir så enkla som möjligt för dem att hantera.
- Vattenbrukares intresseorganisationer ska involveras tidigt i samrådsprocesser kring tillstånds- och lovprövningar.
- Samförvaltning (samarbete mellan vattenbruk, forskning, naturvård, kommuner) ska eftersträvas.
- Samverkan mellan vattenbruk och naturskydd ska värnas.

Utvinning och lagring av material

I Blekinge finns endast en plats, Klippbanken utanför Utklippan, med förutsättningar för sand- och grusutvinning. När det gäller lagring av material kan behov av dumpningsplatser för rena muddermassor uppstå vid underhållsmuddring eller utökning av Blekinges hamnar och farleder.

Mål

- Målet är att inom ramen för en god havsmiljö och hållbar tillväxt kunna möjliggöra utvinning och lagring av material.

Strategi

- Där utvinning av material sker ska alla mått vidtas för att minimera negativ påverkan på natur- och kulturvärden.
- Utvinning och lagring av material kan komma att prövas inom planområdet. Natur- och kulturvärden ska värnas.
- Lagring av material kan endast tillåtas på sådana platser och under sådana förutsättningar att påtaglig negativ påverkan på natur- och kulturvärden ej uppstår.
- Platser ska pekas ut där det bedöms möjligt att pröva lämpligheten av dumpning av muddermassor.

Luft- och sjöfart

Sjöfarten svarar för den övervägande delen av transporterna i den svenska utrikeshandeln och är av stor betydelse även för Blekinges näringsliv och utveckling. Sjöfarten kommer att öka volymmässigt. Den har också en viktig roll i att avlasta befintlig landinfrastruktur från tunga transporter.

Mål

- Målet är att skapa förutsättningar för god tillgänglighet och effektiva transporter samt främja den breda allmänhetens tillträde till havet.
- Sjöfarten ska vara ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar. Sjöfarten ska ges tillräckligt utrymme för att kunna växa, samtidigt som planeringen ska bidra till ökad sjösäkerhet för att minska riskerna för olyckor, utsläpp och andra störningar.

Strategi

- Befintliga farleder och framkomligheten på dem ska prioriteras där de konkurrerar med andra anspråk.
- Utpekade farleder ska vara tillgängliga och effektiva för sjöfart.
- Farlederna får inte begränsas av fasta anläggningar.
- Involvera Sjöfartsverket i planeringsprocesser som berör havet och ha tidig och löpande dialog när områdesförslag för fasta installationer tas fram.
- Sjöfartsverket ska kunna underhålla och nyetablera sjösäkerhetsanordningar i anslutning till riksintresseklassade farlederna när så erfordras.
- Kommunen ska säkerställa att det finns en beredskap att hantera risker och störningar kopplade till sjöfarten.
- Sjöfartens behov ska prioriteras i de strategiska lägena för att säkerställa frakthamnarnas möjligheter och persontrafikens utveckling.
- De befintliga och väletablerade större hamnarna ska värnas, deras funktion främjas och de ska ges förutsättningar att utvecklas.

Infrastruktur

Behovet av fasta anläggningar för energiöverföring och kommunikation mellan Sverige och andra länder ökar. Merparten av denna kommunikation mot andra länder sker genom havsbaserade kablar. Swe-Pol Link, en havsbaserad kabel för kraftöverföring mellan Sverige och Polen, landar i Karlshamn.

Mål

- Målet är att skapa förutsättningar för infrastruktur för elektronisk kommunikation och energiöverföring i form av sjökablar.

Strategi

- Infrastrukturanläggningar ska endast förläggas till sådana platser där negativ påverkan på natur- och kulturvärden kan minimeras.
- Infrastrukturanläggningar kan komma att prövas inom planområdet. Natur- och kulturvärden ska värnas.

Försvar

Blekinge är, med både flygflottilj och marinbas i länet, av stor betydelse för Sveriges försvar. Större delen av havet utanför Blekingekusten är värdefullt som sjöövningsområde. Förmågan till väpnad strid är grundläggande för Försvarsmaktens verksamhet. För att upprätthålla och utveckla förmågan till väpnad strid finns marina övningsområden och skjutfält runt Sveriges kust.

Mål

- Målet är att totalförsvaret, såväl dess militära som civila del, ska ges förutsättningar för att bedriva sin verksamhet.
- Försvaret ska kunna genomföra övningar under olika förhållanden samt annan verksamhet av betydelse för den militära försvarsverksamheten, såsom signalspaning.
- Förutsättningar ska ges för att tillgodose behovet av strategisk försörjning av Sverige i fred, kris och krig.

Strategi

- Ta hänsyn till utpekade riksintressen och respektera Försvarsmaktens behov av sjöövnings- och influensområden.
- Involvera Försvarsmakten och MSB i planeringsprocesser som berör havet och ha tidig och löpande dialog när områdesförslag för fasta installationer tas fram.
- Verka för goda förutsättningar för Försvarsmaktens verksamhet, med beaktade av att hänsyn behöver tas i områden med höga natur- och kulturvärden.

Energi

Havsområdet utanför Blekinge har goda förutsättningar för vindkraft. Havsbaserad energiproduktion kommer sannolikt utgöra ett allt viktigare tillskott till energiförsörjningen i framtiden.

Mål

- Målet är att skapa förutsättningar för utvecklad energiöverföring och produktion av förnybar energi i havet.
- Planeringen ska bidra till att skapa förutsättningar för Sveriges framtida behov av utvinning av förnybar energi samt peka på ytterligare utvecklingsmöjligheter för energiutvinning.
- Det ska finnas beredskap för annan havsbaserad elproduktion från förnybara källor och ges förutsättningar för test av ny teknik på området.
- Planeringen ska möjliggöra synergier mellan havsbaserad energiproduktion och annan verksamhet, till exempel vattenbruk.

Strategi

- Förutsättningarna för etablering och utveckling av havsbaserade energianläggningar ska värnas.
- Prövning av vindkraft ska innefatta analys av anläggningens visuella påverkan.
- Endast energiproduktion som inte har en påtaglig negativ påverkan på bottenmiljön är lämplig att pröva.
- Samverkan med sjöfart, försvar och yrkesfiske är central vid etablering av anläggningar för utvinning av förnybar energi.

Natur

Blekinges havsområde rymmer stora naturvärden och artrika marina miljöer. Naturvärdena är grunden för all marin utveckling. Havets botten, vattenpelare och ytan är spridningsvägar samt flytt- och vandringsstråk för fågel, fisk och andra djurarter.

Mål

- Fungerande ekosystem är nödvändiga för en god havsmiljö. Målet är att skapa förutsättningar för marin grön infrastruktur och främjande av ekosystemtjänster.
- Havsplaneringen ska bidra till att god miljöstatus uppnås och upprätthålls i havet.

Strategi

- Områden med höga och viktiga naturvärden ska särskilt framhållas vid avvägningar.
- De marina miljöerna ska förvaltas på ett långsiktigt hållbart sätt för att ge goda möjligheter för utveckling av ekosystemtjänster.
- Marina installationer ska utformas för att främja goda livsmiljöer för djur och växter. Detta ska beaktas vid anläggning av fundament, dumpning av muddermassor och liknande.

Utsikt från naturreservatet Lindö udde.

Havsplanens och dess ställningstaganden

Havsplanen ger genomgående uttryck för en försiktig inställning till de värden och de intresseanspråk som förekommer inom planområdet. I olika grad påverkar intressena varandra och det finns hela tiden en ekonomisk och en social dimension att väga in parallellt med värnandet av naturvärden inom havsområdet.

Verksamheter i havsområdet innebär alltid någon form av miljöpåverkan. Genom att planen styr upp vattenanvändningen så blir det klarare vilka anspråk olika typer av intressen har och hur de interagerar med och påverkar varandra.

Havsplanen söker i stort att hitta en balans genom att peka ut områden för att säkerställa för ett visst anspråk utan att samtidigt skapa stor, negativ påverkan på andra intressen och anspråk. Havsplanen kan dock inte styra bort en prövning enligt miljöbalken. Om någon vill pröva möjligheten för en tillståndspliktig verksamhet utanför något av de områden som pekats ut för just det intresset, har de likväl rätt att få sin sak prövad.

I tabellen på nästa sida redovisas en schematisk bild över hur havsplanens ställningstaganden bedöms kunna påverka utvecklingen av olika användningar i havsområdet. I efterföljande tillståndsprövningar ska eftersträvas att så långt möjligt hitta fram till samförståndslösningar för att ge ett så positivt utfall som möjligt. Det är dock först i tillståndsprövningen som effekterna av en eventuell anspråkskonkurrens blir mer synlig och först då kan projekt styras i detalj för att begränsa negativ påverkan och hitta fram till den mest lämpade lösningen för just det projekt som då prövas och för just de intressen som påverkas.

Konfliktreducerande åtgärder

När tydliga och direkta konflikter uppkommer mellan olika användningar i havsområdet kan breda dialoger vara en väg för nå fram till ökat samförstånd. Havsplanen är menat som ett första steg i dialogen kring användningen av aktuellt havsområde. Kommunerna ställer sig positiva till medverkan i dialoger med myndigheter och verksamhetsutövare framöver, för att nå längre än vad förslaget till kommungemensam havsplan nu har haft möjlighet att göra.

I sammanhanget kan även lyftas att kompensationsåtgärder ofta används vid intressekonflikter vid planeringen av landområden, som ett verktyg för att nå fram till brett accepterade lösningar. Identifierandet av möjliga kompensationsåtgärder kan fungera som verktyg att använda sig av för att underlätta att nå samförstånd även vid kommande tillståndsprövningar i havsområdet.

Havsplanens ställningstaganden ger påverkan på intressen och anspråk

Kulturmiljö					
Friluftsliv och besöksnäring					
Yrkesfiske					
Vattenbruk					
Utvinning och lagring av material					
Luft- och sjöfart					
Infrastruktur					
Försvar					
Energi					
Natur					

Teckenförklaring

- Intresset gynnas av havsplanens ställningstaganden. Områden för intresseanspråk redovisas på plankartan.
- Intresset gynnas i viss utsträckning av havsplanens ställningstaganden. Inga specifika områden pekas ut på plankartan.
- Intresset varken gynnar eller missgynnar andra intressen genom havsplanens ställningstaganden.
- Intresset kan i viss utsträckning missgynna andra intressen genom havsplanens ställningstaganden.
- Intresset missgynnar andra intressen genom havsplanens ställningstaganden.

Schematisk bild över hur havsplanens ställningstaganden bedöms kunna påverka utvecklingen av olika användningar i havsområdet.

Försvarmaktens anläggningar och verksamheter utgör ett starkt och övergripande intresse i havsområdet. Foto: Jeanette Conradsson

Planeringsförutsättningar

Mål, normer och lagstiftning

Arbetet med en översiktsplan för Blekinge havsområde har bäring på lagstiftning, direktiv och strategier på flera olika nivåer; global, europeisk, nationell och regional nivå.

Globala mål

På internationell nivå har världens ledare enats om 17 så kallade globala mål. 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030 som inrymmer de globala målen för hållbar utveckling. Det övergripande syftet med målen är att fram till år 2030 avskaffa extrem fattigdom, att minska ojämlikheter och orättvisor i världen och att lösa klimatkrisen. Mål nummer 14, *Hav och marina resurser* är det som tydligast berör havsplanering. Syftet med detta mål är att bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt i syfte att uppnå en hållbar utveckling.

Europeiska mål

EU länderna har inom det marina området enats kring "Blå tillväxt"-strategin för att skapa hållbar tillväxt inom den maritima sektorn. Här pekas fem viktiga tillväxtområden ut: *vattenbruk, kustturism, marin bioteknologi, havsenergi och mineralutvinning*. Parallellt med "Blå Tillväxt" finns det marina direktivet, vattendirektivet, samt art- och habitatdirektivet som alla på olika sätt syftar till att nå målet *en god havsmiljö*.

Enligt Vattendirektivet ska alla EU:s vatten uppnå minst god ekologisk status innan 2021. Havsmiljödirektivet reglerar övervakning och åtgärder för EU:s marina miljöer som enligt målsättningen ska uppnå god miljöstatus senast 2020. Sektorsdirektiv finns också inom exempelvis energi, fiske och sjöfart.

På europeisk nivå påverkas havsplaneringen även av europeiska landskapskonventionen, som syftar till att förbättra skydd, förvaltning och planering av landskap i Europa.

Svenska miljömål

Av de 16 svenska miljökvalitetsmålen är det främst

Hav i Balans samt *Levande kust- och skärgård*, *Begränsad klimatpåverkan*, *Gifrfri miljö*, *Ingen övergödning* och *Ett rikt växt- och djurliv* som är centrala för havsplaneringen. Dessa mål påverkar i större eller mindre omfattning havsplanen. Nationellt finns en maritim strategi; "Den maritima strategin är en strategi för en livskraftig, innovativ och hållbar maritim sektor som kan bidra till ökad sysselsättning, minskad miljöbelastning och attraktiv livsmiljö."

Mer indirekt behöver havsplaneringen ta hänsyn även till andra nationella mål och strategier som rör fysisk samhällsplanering. En sammanfattning av dessa finns i Boverkets Vision för Sverige.

Nationella mål för kulturmiljöarbetet

De nya nationella målen för kulturmiljöarbetet gäller sedan den 1 januari 2014. I kulturmiljölagens portalparagraf anges att: "Ansvaret för kulturmiljön delas av alla. Såväl enskilda som myndigheter ska visa hänsyn och aktsamhet mot kulturmiljön. Den som planerar eller utför ett arbete ska se till att skador på kulturmiljön undviks eller begränsas"

Friluftspolitiska mål

Det övergripande målet för friluftslivspolitikerna är att stödja människors möjligheter att vistas i naturen och utöva friluftsliv där allemansrätten är en grund för friluftslivet. Alla människor ska ha möjlighet att få naturupplevelser, välbefinnande, social gemenskap och ökad kunskap om natur och miljö. Det övergripande målet ovan, har kompletterats med tio mätbara mål. Av de tio målen är det framförallt målen listade nedan som haft bäring på arbetet med havsplanen:

- Skyddade områden som resurs för friluftslivet
- Tillgång till natur för friluftsliv
- Hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer är ett juridiskt styrmedel i arbetet med att nå fram till miljökvalitetsmålen. De anger lägsta godtagbara miljökvalitet för utomhusluft, buller och vatten inom ett visst geografiskt område. Normerna reglerar den

miljökvalitet som ska finnas eller uppnås. Det är myndigheter och kommuner som ansvarar för att miljökvalitetsnormerna följs.

Miljökvalitetsnormer för utomhusluft

Miljökvalitetsnormerna för utomhusluft gäller i hela landet, inte bara i utpekade områden. Därför är de även aktuella på havet. Normerna syftar till att skydda miljön och människors hälsa, samt att uppfylla krav som ställs genom vårt medlemskap i EU. Miljökvalitetsnormer för luft hanterar följande ämnen: kvävedioxid/kväveoxider, svaveldioxid, bly, arsenik, kadmium, nickel, partiklar (PM10 och PM2,5), bensen, kolmonoxid, ozon och bens(a)pyren.

På grund av den goda luftomsättningen över havet överskrids inte miljökvalitetsnormerna. Det kan dock finnas risk för att normerna överskrids i hamnar och dess närområden beroende på avgasutsläpp från fartyg och båtar.

Miljökvalitetsnormer för vatten

Miljökvalitetsnormer för vatten beskrivs för ett antal geografiskt utpekade så kallade vattenförekomster och anger den vattenkvalitet som ska uppnås samt när detta senast ska ske. För ytvatten finns miljökvalitetsnormer för ekologisk och kemisk status. Normerna regleras framför allt i 5 kap. miljöbalken och Förordning (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön.

Havsmiljödirektivet är miljöpelaren i EU:s integrerade havspolitik. Det är EU:s gemensamma ramverk för havsmiljön och omfattar marina vatten från kusten till yttersta gränsen för ekonomisk zon. Syftet med havsmiljödirektivet (Ramdirektiv om en marin strategi, 2008/56/EG) är att uppnå eller upprätthålla en god miljöstatus i Europas hav senast 2020. I Sverige är Havs- och vattenmyndigheten ansvarig för arbetet med direktivet enligt havsmiljöförordningen.

EU:s ramdirektiv för vatten infördes i svensk lagstiftning 2004. Därmed tillkom Vattenmyndigheten och en helhetssyn där vattnets naturliga gränser, istället för administrativa indelningar, blev utgångspunkten.

Förvaltningen av vattenförekomster sker i 6-årscykler. Varje sexårsperiod upprepas momenten övervakning, bedömning av status, analys av påverkan och risk för försämring av status samt bedömning av ekonomiska förutsättningar och konsekvens. I slutet av varje sexårscykel

beslutar vattendelegationen om förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer för kommande period.

Miljökvalitetsnormer för buller

Miljökvalitetsnormen för omgivningsbuller är en slags målsättningsnorm. Strävan är att omgivningsbuller inte ska medföra skadliga effekter på människors hälsa. Små och medelstora kommuner omfattas av bullernormen i de områden som störs av buller från större vägar, större järnvägar samt större civila flygplatser.

I havsområdet utanför Blekinge förekommer buller från kommersiell fartygstrafik, luftfart och fritidsbåtar. Fartygsbuller kan ändra det naturliga beteendet hos enskilda fiskar och kan ge negativa effekter i form av stresssymptom, långsammare tillväxt hos fiskyngel och ändrade rörelsemönster. Havsbaserad vindkraft kan ge viss bullerpåverkan, framförallt i anläggningskedet. Långsiktig är det främst djurlivet, ovan och under vattnet som påverkas.

Regionala handlingsplaner för marint skydd

Det pågår ett arbete med att ta fram regionala handlingsplaner för marint skydd i Sverige. Blekinge tillhör egentliga Östersjön tillsammans med kustlänen från Skåne-Stockholm inklusive Gotland. Syftet med handlingsplanerna är att harmonisera och optimera det marina skyddet i Östersjön och etablera ett sammanhängande nätverk av marint skydd som är funktionellt och som förvaltas adaptivt.

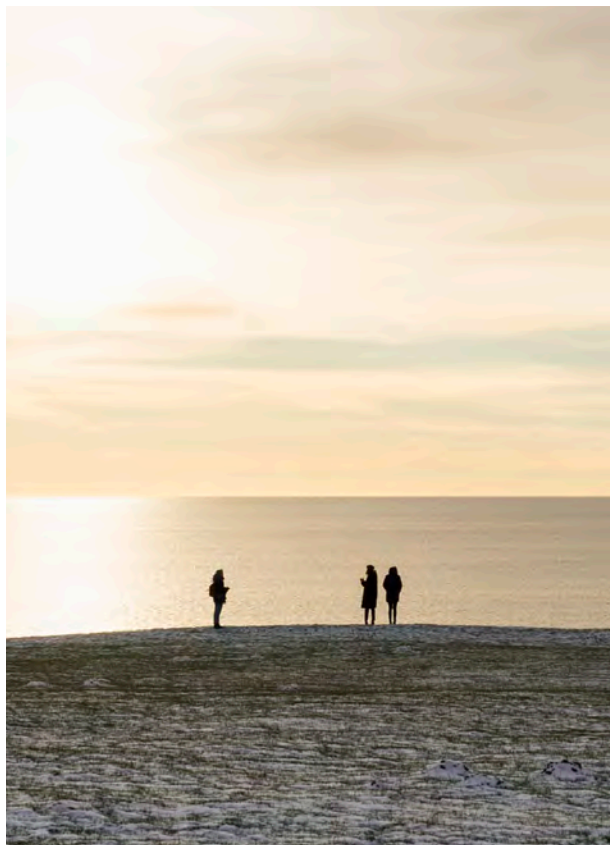
Kunskapsuppbyggnaden och arbetet med marina naturvärden och skydd är under stark utveckling. Vid kommande revidering av denna havsplan är det av vikt att havsplanen inkluderar resultaten från arbetet med marint skydd.

Regionala mål

Östersjön ska ha en långsiktigt hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfalden ska bevaras. Kust och skärgård ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.

Miljökvalitetsmålen Hav i balans samt Levande kust och skärgård preciseras med att:

- kust- och havsvatten har god miljöstatus med avseende på fysikaliska, kemiska och biologiska förhållanden i enlighet med havsmiljöförordningen (2010:1341),
- kustvatten har minst god ekologisk status eller potential och god kemisk status i enlighet med förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön,
- kusternas och havens viktiga ekosystemtjänster är vidmakthållna,
- grunda kustnära miljöer präglas av en rik biologisk mångfald och av en naturlig rekrytering av fisk samt erbjuder livsmiljöer och spridningsvägar för växt- och djurarter som en del i en grön infrastruktur,
- hotade arter har återhämtat sig och livsmiljöer har återställts i värdefulla kust- och havsvatten,
- främmande arter och genotyper inte hotar den biologiska mångfalden och kulturarvet,
- naturtyper och naturligt förekommande arter knutna till kust och hav har gynnsam bevarandestatus och tillräcklig genetisk variation inom och mellan populationer samt att naturligt förekommande fiskarter och andra havslevande arter fortlever i livskraftiga bestånd,

Solnedgång. Foto: Peter Westrup

- genetiskt modifierade organismer som kan hota den biologiska mångfalden inte är introducerade,
- havs-, kust- och skärgårdslandskapens natur- och kulturvärden är bevarade och förutsättningar för fortsatt bevarande och utveckling av värdena finns,
- tillståndet är oförändrat för kulturhistoriska lämningar under vattnet, och
- havs-, kust- och skärgårdslandskapens värden för fritidsfiske, badliv, båtliv och annat friluftsliv är värnade och bibehållna och påverkan från buller är minimerad.

Kommunnätverk Hanöbukten

Kommunnätverk Hanöbukten är ett kommunalt nätverk för samverkan kring Hanöbukten och Södra Östersjön. Nätverket inrättades under 2018 mellan följande kommuner i Skåne och Blekinge: Bromölla, Karlshamn, Karlskrona, Kristianstad, Ronneby, Simrishamn, Sölvesborg och Ystad.

De övergripande målsättningarna för *Kommunnätverk Hanöbukten* är:

- bidra till att lösa miljöproblem och samhällsutmaningar med koppling till Hanöbukten och Södra Östersjön
- stärka den regionala utvecklingen avseende bland annat näringsliv, sysselsättning, attraktivitet och befolkningstillväxt
- etablera nya samarbeten mellan kommuner, akademi, näringsliv och idéburen sektor.

Nätverket syftar till att skapa en god struktur för regelbunden kunskaps- och erfarenhetsspridning mellan kommunerna samt till att bygga relationer och underlätta ökat samarbete exempelvis i gemensamma projekt och åtgärder.

Ekosystemtjänster

Ekosystemtjänster är de funktioner hos ekosystemen/livsmiljöerna som på något sätt gynnar människan. Det är tjänster vi får "gratis" av naturen som till exempel vild fisk, vattenrening, klimatreglering och skönhetsupplevelser. Växter, djur och mikroorganismer utför mängder av uppgifter som vi är beroende av för vår överlevnad och välfärd. Många av dessa ekosystemtjänster är omöjliga att ersätta med hjälp av teknik. Ekosystemtjänster renar luft och vatten, mildrar översvämningar, bidrar med vatten och mat och skyddar den biologiska mångfalden. De ökar

också människors fysiska och psykiska välmående, reglerar det lokala klimatet, binder koldioxid och tillhandahåller förnybar energi.

Havets och kustens ekosystemtjänster är avgörande för möjligheterna att leva ett gott liv i vid kusten och för att utveckla havet som resurs. Att synliggöra, värna och stärka dem är därför grundläggande i den fysiska planeringen.

Begreppet ekosystemtjänster beskriver ekosystemens direkta och indirekta bidrag till människors välbefinnande. Ekosystemtjänster delas ofta in i de fyra kategorierna stödjande, reglerande, försörjande och kulturella.

Stödjande ekosystemtjänster är grundläggande funktioner i ekosystemen som är en förutsättning för alla de andra ekosystemtjänsterna, till exempel fotosyntes och biokemiska kretslopp. Reglerande ekosystemtjänster är nyttan människor har av ekosystemfunktioner som påverkar miljöfaktorer, till exempel klimat, översvämningar och avfallsnedbrytning. Försörjande ekosystemtjänster är de livsnödvändiga resurser som naturen tillhandahåller, till exempel syre, rent vatten och råvaror. Kulturella ekosystemtjänster omfattar andliga och upplevelsemässiga värden som bidrar till vårt välbefinnande, till exempel skönhet, inspiration och rekreation.

Ekosystemansatsen är en internationell strategi för bevarande av naturvärden, hållbart nyttjande och rättvis fördelning av naturresurser. Målet är att säkerställa att användning av ekosystemen sker utan att äventyra deras långsiktiga fortlevnad avseende deras struktur, dynamik och funktion.

Grön infrastruktur

För att upprätthålla höga naturvärden i havet är de rumsliga sambanden mellan naturområdena viktiga. Genom att införa olika typer av rumsliga skyddsåtgärder för naturvärden och deras sammanhängande struktur skapas grundförutsättningar för att främja naturvärden i stort. I planeringssammanhang benämns detta större perspektiv av naturvärden ofta som "grön infrastruktur". Det saknas ännu en enhetlig och samlad kunskap om den gröna infrastrukturen i havet och hur viktiga marina livsmiljöer och processer hänger samman i tid och rum. Som en följd av ett bristfälligt kunskapsläge är enbart en liten del av den gröna infrastrukturen i havsområdena skyddad genom utpekade områden.

Grön infrastruktur kan alltså ses som naturområden, biotoper, strukturer och element som skapar ett ekologiskt sammanhang i landskapet och som utgör förutsättningen för att bevara landskapets biologiska mångfald och därmed främja ekosystemtjänster. Genom en kombination av skydd, återställande och hållbart nyttjande ska en grön infrastruktur upprätthållas i och runt havet som innebär att fragmentering av populationer och livsmiljöer inte sker och att den biologiska mångfalden i och runt havet bevaras och utvecklas.

Plattform för arbetet med grön infrastruktur i Blekinge län har varit vägledande i arbetet med att formulera ställningstaganden och strategier och bedöma konsekvenser. Framtaget underlag med värdeetrakter och värdekärnor redovisas i kapitlet planeringsförutsättningar.

Riksintressen

Miljöbalkens tredje och fjärde kapitel innehåller grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenområden. Dessa hushållningsbestämmelser anger olika mark- och vattenområden som är av allmänt intresse. Ett riksintresseområde är av allmänt intresse och innehåller därutöver nationellt viktiga värden och kvaliteter. Det finns två olika slag av riksintressen. I miljöbalkens tredje kapitel anges typer av områden som kan vara av riksintresse. Dessa pekas ut av nationella centrala sektorsmyndigheter. Miljöbalkens fjärde kapitel pekar ut ett antal specificerade områden som med hänsyn till de natur- och kulturvärdena som finns i områdena i sin helhet är av riksintresse.

Att ett område är av riksintresse betyder att miljön är skyddsvärd ur ett nationellt perspektiv. Det betyder inte att miljön automatiskt är skyddad. Ibland gör flera riksintressen anspråk på samma område. Då är det kommunens uppgift att avväga dessa riksintressen mot varandra. I översiktsplanen ska kommunen beskriva hur riksintressena tillgodoses.

Följande riksintressen berör Blekinges havsområde:

Kap 3 Miljöbalken

- Energiproduktion (STEM/LST)
- Friluftsliv (NV)
- Kommunikation (TV)
- Kulturmiljö (RAÄ)
- Naturvård (NV)

- Totalförsvaret (FM)
- Yrkesfiske (HaV)

Kap 4 Miljöbalken

- Högexploaterad kust (LST)
- Natura 2000 (NV)

Övriga regleringar

Förutom områden av riksintresse berörs havsområdet även av andra regleringar:

- Djur- och växtskyddsområde (NV)
- Ekologiskt känsliga områden (LST)
- Fredningsområden för fisk (HaV)
- Marina naturreservat, planerade (LST)
- Naturreservat (NV)
- Ramsarområden (NV)
- Skyddade områden (Helcom MPA/Marine Protected Areas)
- Trålningsgräns (Hav)

Lagstiftning om havsplanering

Kustkommuner ansvarar enligt plan- och bygglagen för översiktsplaneringen på land, för kusten och för territorialhavet.

Havs- och vattenmyndigheten har ansvar för den nationella havsplaneringen. Enligt 4 kap. 10 § miljöbalken, omfattar denna havsplanering både territorialhavet, undantaget det område om en sjömil som ligger närmast baslinjen och den svenska ekonomiska zonen. En närmare reglering av den nationella havsplaneringen görs i havsplaneringsförordningen (2015:400).

Övergripande planeringsförutsättningar

Klimatförändringar

Blekinge har ett gynnsamt klimatläge för svenska förhållanden men är också i ett utsatt läge för väder och vind på grund av närheten till havet. Medeltemperaturen i januari varierar från 0 °C på Utklippan till -2 °C i norra delarna av länet. I juli är medeltemperaturen ca 16 °C i hela länet. Minst årsnederbörd får de yttersta öarna, ca 500 mm, och

den högsta årsnederbörden, omkring 700 mm, finns i länets nordligaste delar samt på Ryssberget i väster.

Klimatförändringar kommer att påverka haven och människans möjlighet att nyttja havet som resurs på många olika sätt. Det finns stor sannolikhet att klimatfrågan innebär förändringar i ekosystemen, isläggningsmönster, strömmar och syresättning, vind- och vågmönster. Människans utsläpp av koldioxid innebär även en ökad förurning av haven med potentiellt långtgående konsekvenser för organismer och ekosystem. De klimatologiska förutsättningarna och deras förväntade förändring i tid, både avseende medelvärden och variationer, är således viktiga parametrar för planeringsprocessen.

Förändringarna i klimatet bedöms bli större vid våra nordliga breddgrader än i världen i genomsnitt. SMHI:s klimatberäkningar för Blekinge fram till år 2100 ger bilden av ett varmare och blötare klimat. För Blekinges del beräknas medelhavsnivån stiga med 0,3–1,3 meter till år 2100 (kompenserat för land-höjningen). Belastningen på dricksvatten- och avloppssystemen förväntas öka, denna infrastruktur är periodvis hårt belastad i många samhällen redan idag. I Östersjön kan ekosystemen förändras drastiskt. Det varmare klimatet kommer också att föra med sig hälsorisker, bland annat ökad smittspridning hos både människor och djur.

När det gäller temperaturen visar SMHI:s klimatanalyser för Blekinge fram till år 2100 bland annat på en 3-5 graders ökning av årsmedeltemperaturen och 15-20 % ökning av årsmedelnederbörden, med störst ökning under vintern. Sommarmånaderna blir torrare med ökat antal varma dygn, och den nederbörd som faller blir mer intensiv i sin karaktär.

Förändringen av klimatet ställer nya krav på hur vi utformar vårt samhälle, både vad gäller att minska vår påverkan på klimatet men också hur vi ska skapa ett samhälle som står robust i ett förändrat klimat och som kan hantera dess effekter. Klimatförändringarna innebär ett ökat hot mot många av de ekosystemtjänster som är nödvändiga för människans överlevnad och välmående.

Samtidigt utgör artrika och livskraftiga ekosystem en nyckelfaktor för möjligheten att nå visionen om ett samhälle som står robust i ett föränderligt klimat och har god förmåga att hantera de konsekvenser och påfrestningar det innebär.

Klimatfrågan kopplar även till själva anspråken för nyttjande av havet. Ett överhängande behov att minska utsläpp av växthusgaser på kort tid kommer sannolikt medföra ökat nyttjande av havet för produktion av olika former av fossilfri energi som havsbaserad vind- eller vågkraft. Effekter på land kan innebära ökat intresse för verksamheter till havs genom förändrade transportmönster som ger överflyttning från väg- till sjötransport samt för strandfodringsverksamhet till havs för att klimatanpassa kusten och bekämpa kusterosion.

Som exempel är ett dominerande framtidsscenario inom både sjöfarten och yrkesfisket att fartygen blir större. Inom sjöfarten väntas dessutom mängden trafik öka, något som ger utmaningar i riskhantering och i vissa passager.

Utvecklingen för sjöfarten och yrkesfisket sker parallellt med en förväntad ökning av fasta installationer, i form av vindkraft, vågkraft och vattenbruk. De fasta installationerna väntas komma som ett resultat av politiska ambitioner om att använda havet för energiomställning och förnyelsebara bränslen. Fasta installationer kan i framtiden konkurrera med sjöfarten och yrkesfisket om ytan i vissa geografiska områden till havs.

Klimatförändringarna ger direkta effekter på nyttjande och anspråk i havet genom påverkan på ekosystemen i stort och dess tjänster. Med denna bredd av effekter på havet finns utmaningar kring miljö- och tidsperspektiv i havsplaneringens avvägningar. Exempelvis måste havsplaneringen hantera frågor kring hur förändrade och säkrare rutter för sjöfarten påverkar fartygens bränsleförbrukning. Vidare finns vissa områden till havs där existerande höga naturvärden sammanfaller med lämplighet för klimatvänlig energiproduktion. Vid anläggande av exempelvis vindkraft i dessa områden sker ingrepp som påverkar delar av den lokala naturmiljön och den gröna infrastrukturen negativt.

Samtidigt kan energiutvinningen i ett område vara motiverad ur ett bredare perspektiv kring ett rikt växt- och djurliv då de marina ekosystemen generellt, och på lång sikt, gynnas av en energiomställning som motverkar havsförsurning. Hur klimatet kan hanteras inom havsplaneringen är således en mycket komplex fråga.

Sammantaget väntas ett ökat tryck på havets resurser. Med ett ökat tryck förväntas risken

för intressekonflikter öka. Dessa konflikter kan väntas ha tydliga regionala och lokala skillnader, där exempelvis ökad urbanisering påverkar kustkommuner på olika sätt.

Säkerhet och risker

Med risker och påverkansfaktorer menas här risker för olyckor och andra händelser som kan ge skadliga konsekvenser för människor och miljön i havet.

För att kunna hantera risker och förebygga annan påverkan på havet krävs dels att bygga upp en kunskap om aktuella och framtida olycksrisker och dels att det finns beredskap och utrustning för att sätta in åtgärder när en olycka sker. De största riskerna finns som kollisioner inom sjöfarten. Sådana olyckor kan föra med sig risk för utsläpp av olja, kemikalier eller andra skadliga ämnen med negativa effekter.

I Sverige har den myndighet som har ansvar för en verksamhet också ansvaret för att verksamheten ska fungera i en krissituation. Ansvaret för att leda och samordna räddningstjänsten till havs är fördelat mellan flera centrala myndigheter, länsstyrelserna och kommunerna.

Sjöfartsverket svarar för flygräddning och sjöräddning till havs inom Sveriges sjöterritorium och ekonomiska zon. Kustbevakningen har hand om miljöräddning och sanering till sjöss och medverkar i insatser vid sjö- och flygräddningstjänst. Kommunerna svarar för räddningstjänst på land, i hamnar och kanaler. Kommunerna och staten har kommit överens om gränsdragningen. Kommunerna har ansvaret för sanering på land.

Länsstyrelsen har en samordnande roll mellan kommunal och statlig räddningstjänst vid en större olyckshändelse och är även ansvarig myndighet vid en olycka med radioaktiva utsläpp från en kärnteknisk anläggning.

Östersjön är ett hårt trafikerat hav som enligt Sjöfartsverkets sektorrappport står för cirka 15 procent av världens sjötransporter. Idag beräknas cirka 2000 fartyg förflytta sig på Östersjön vid varje givet tillfälle, vilket ger 3500 – 5000 fartyg per månad.

Faktorer som i framtiden kan påverka arbetet med samhällets krisberedskap är klimatförändringar

och en framtida havsnivåhöjning. Andra är att oljetransporterna till sjöss förväntas öka kraftigt under de kommande åren och att utvecklingen av vind- och vågkraft kommer att ställa nya krav på hantering av räddningstjänstinsatser till havs. Om utsläpp sker berörs naturskyddsintressen och eventuellt kulturarv. Andra intressen som kan beröras är friluftsliv, turism och yrkesfiske samt att boendemiljöer längs med kusten kan påverkas av utsläpp.

Östersjön är ett av världens mest trafikerade hav och prognoserna för oljehamnarna runt Östersjön pekar på en ytterligare ökning av hanterade oljevolym. Blekinges långa kuststräcka är till stora delar utpekad som skyddsvärd ur olika aspekter. Konsekvenserna av ett oljeutsläpp till havs är många; naturmiljön med sitt växt- och djurliv skadas, stränder förorenas och havsbottnar förstörs. Oljeutsläppen får också stora socioekonomiska konsekvenser med effekter på flera samhällsfunktioner.

En händelse som drabbar Blekingekusten kommer med all sannolikhet att drabba mer än en kommun. Det är därför viktigt att samordning av insatser sker mellan kommunerna och övriga parter så att bästa möjliga resultat uppstår. Det pågår exempelvis samarbetsprojekt mellan räddningstjänst och Kustbevakningen. Därför finns likalydande oljeskyddsplaner i kommunerna.

Marina miljöproblem

Övergödning

Övergödning av sjöar, vattendrag och hav uppstår till följd av utsläpp av växtnärsämnen från samhällen, industrier och jordbruk.

EKOLOGISKA EFFEKTER AV ÖVERGÖDNINGEN

Utsläpp av näringsämnen (framförallt kväve och fosfor) göder vattensystemen och ökar vattenväxternas tillväxt. En del arter i havet drar nytta av det ökade tillflödet av näringsämnen, medan andra får svårare att konkurrera och minskar i omfattning eller försvinner helt. Övergödning kan på så sätt radikalt förändra havets ekosystem.

Övergödningen gynnar ofta fritt flytande växtplankton och trådformiga vattenväxter som konkurrerar ut de rotade vattenväxterna. En sådan förändring av växtsamhället påverkar i sin tur djurlivet. Många vattenlevande djur är beroende av

de rotade vattenväxterna och blåstångsbältena. Försvinner dessa så försvinner också en viktig födokälla för växtätande djur och ett viktigt skydd för mindre fisk och ryggradslösa djur. Ett försämrat växt- och tångsamhälle kan därför förändra ekosystemet radikalt.

En kraftig tillväxt av mikroalger ökar den totala biomassan i havet. När överskottet ska brytas ner av andra organismer, framförallt bakterier, så förbrukas syre. Därmed sjunker syrehalten i både vattnet och i bottensedimentet. Större växter och djur dör när syrehalten blivit för låg och då tar de bakterier som klarar att leva i syrefria miljöer över ekosystemet. Döda bottenar är ett betydande problem i Östersjön och är framförallt effekter av övergödningen. Över hälften av Östersjöns bottenar är syrefria eller har mycket låga syrehalter.

Olika växtnärsämnen begränsar vattenväxternas tillväxt i olika vattensystem. Ofta begränsas vattenväxternas tillväxt av fosfor i sjöar och en del kustområden, medan kväve begränsar tillväxt i havet. Eftersom cyanobakterier (tidigare kallade blågröna alger) kan ta upp kväve från luften så gynnas dessa arter av övergödning av Östersjön, med omfattande och återkommande algblomning som följd. De giftiga ämnen som cyanobakterier kan avge under blomning påverkar djur och växter negativt, vilket kan leda till badförbud samt att förgiftad fisk och skaldjur kan bli farlig att äta för människor och andra djur.

Överfiske

Yrkesfisket, husbehovsfisket och sportfisket inriktar sig ofta på vissa fisk- och skaldjursarter som är viktiga av ekonomiska eller kulturella skäl. Överfiske uppstår då fisk fångas i sådan mängd att uppväxande fisk inte kan ersätta förlusten av den fångade fisken, vilket leder till att antalet fiskar minskar med tiden.

Om tillgången på viktiga fisk- och skaldjursarter minskar så försämras fisket och dess lönsamhet. Därtill kan överfisket radikalt förändra ett ekosystem, dels genom att förändra förhållandet mellan konkurrerande arter, och dels genom att rubba den naturliga balansen mellan rovdjur och bytesdjur. Eftersom fiske ofta inriktas på rovfiskar högt upp i näringskedjan så kan ett överfiske leda till förändringar i hela näringskedjan. Färre rovfiskar gör att fler bytesfiskar överlever, fler bytesfiskar gör att färre djurplankton överlever, och färre djurplankton gör att fler växtplankton överlever,

vilket kan förvärra algbloomingarna. Överfisket på torsk i Östersjön kan leda till att andra arter tar över och dominerar ekosystemet. Genom att minska mängden torsk så överlever mer sill och skarpsill som i sin tur äter mer torskägg och torskyngel, vilket ytterligare försämrar torskens möjligheter till återhämtning.

Främmande invasiva arter

Människan flyttar ibland, avsiktligt eller oavsiktligt, växt- och djurarter till områden där arten inte har funnits naturligt tidigare. Sådana introduktioner har pågått under en stor del av den moderna människans historia, men introduktionerna har blivit fler i takt med att rörlighet och handel har ökat och globaliserats.

Ofta klarar sig de främmande arterna dåligt i det nya området eftersom de inte är anpassade till det nya klimatet och de inhemska växt- och djurarterna. Vissa främmande arter lyckas ändå att etablera sig och påverkar inhemska arter negativt genom predation och konkurrens. Främmande arter som på så vis kan orsaka skada på och dominera ett ekosystem kallas för invasiva.

I Östersjön finns idag flera främmande och invasiva arter, så som svartmunnad smörbult, ullhandskrabba, vitfingrad brackvattenskrabba, rovvattenloppa och slät havstulpan.

Havsförurning

Havsförurningen är en process där pH-värdet i haven sjunker. Processen är framförallt kopplad till den globala klimatförändringen, och drivs av att koldioxid från atmosfären löses i havsvattnet och bildar kolsyra, vilket slutligen leder till sjunkande pH-värden och en förurning av haven. De stora globala koldioxidutsläppen till atmosfären ökar därför havsförurningen och kan leda till att havens ekosystem förändras.

En del havslevande organismer kan komma att gynnas av förurningen medan andra missgynnas. Det är svårt att förutspå effekterna av havsförurningen på enskilda organismer eller ekosystem, särskilt eftersom havsförurning sker parallellt med andra miljöförändringar (temperaturökning, övergödning, salthaltsförändringar).

En möjlig effekt är att blötdjur kan komma att missgynnas eftersom en havsförurning kan försvåra eller förhindra bildandet av kalkskal, eftersom kalk

löses upp vid lägre pH. Ifall musslor skulle påverkas negativt skulle det kunna få effekter för både havens ekosystem och människan.

Miljögifter

Miljögifter är ämnen som människan släpper ut i miljön och som påverkar miljön negativt. En del ämnen är avsedda att skada vissa organismer, så som växt- och insektsbekämpningsmedel, medan andra ämnen först senare visar sig ha oanade skadliga effekter, så som restprodukter från industrier.

Miljögifterna stannar ofta länge i miljön, tas upp av levande organismer och påverkar deras funktioner på olika sätt. Det är ofta svårt att förutse effekterna som ett särskilt ämne har på en särskild organism. Somliga ämnen påverkar enbart växter, några påverkar enbart djur, medan andra ämnen påverkar alla levande organismer. Vissa ämnen stör fortplantningen, andra påverkar beteendet, somliga stör nervsystemet, medan de värsta leder till obotlig skada eller död. En del ämnen är skadliga först när de kombineras i miljön.

I sammanhanget måste även den så kallade "Cocktaileffekten" beaktas. Kemikalier samverkar tillsammans i produkter, naturen och levande organismer. Dock baseras den kunskap som finns om olika kemikaliers effekter på studier av en kemikalie i taget. När olika kemikalier blandas kan deras effekt förändras. Det kan bero på att de antingen har samma eller motsatt effekt och då förstärker eller försvagar varandras effekt eller på att en kemikalie kan påverka hur en annan kemikalie tas upp, fördelas eller elimineras. Exempelvis kan blandningar av låga halter miljögifter i fisk fördubbla den giftiga effekten på människoceller jämfört med kemikaliernas effekter var för sig. Cocktaileffekten gör det således svårt att överblicka konsekvenserna kemikaliepåverkan i havet.

Utsläppen och spridningen av miljögifter är idag omfattande och svår att överblicka. Det rör sig om allt från bekämpningsmedel, hormonstörande läkemedel, båtbottnfärger och vattenavstötande ämnen i kläder till restprodukter från industrier. Forskare är idag betydligt bättre på att förutse vilka ämnen som kan vara möjliga miljögifter och vilka effekter de kan ha. Genom provtagning av miljön och levande organismer undersöker man idag förekomsten av kända miljögifter, så att lämpliga åtgärder kan vidtas.

Miljögifter som oftast förknippas med Östersjön är dioxiner och PCB (polyklorerade bifenylar). Dioxiner är ett samlingsnamn för organiska föreningar som bildas oavsiktligt vid förbränning av ämnen som innehåller klor. PCB är en grupp organiska föreningar som bildas vid tillverkning av (stryk kemikalier) kemiska produkter till exempel fogmassor, färg, kondensatorer och transformatorer. Dessa ämnen är fettlösliga och lagras i fettvävnaden hos levande organismer som tar upp ämnena, och deras skadlighet beror delvis på mängden som tas upp i kroppen.

Dioxiner och PCB kan bland annat störa fortplantning och fosterutveckling, störa immunförsvaret och orsaka cancer. Även om mängderna dioxiner och PCB har minskat i Östersjön till följd av att utsläppen minskat, så är halterna fortfarande höga i vissa organismer, framförallt i fet fisk, så som strömming/sill, lax, öring och ål. Livsmedelverket ger detaljerade rekommendationer och kostråd kopplat till fet fisk från Östersjön.

Även DDT (Diklordifenyltriklormetylmethan) lagras lätt i levande organismer. Framförallt hos rovdjur och andra arter högt upp i näringskedjorna kan det nå hälsovådliga halter. Ämnet liknar hormoner och påverkar därför kraftigt även i låga halter. DDT har använts i betydande omfattning fram till 1980-talet för att utrota insekter och bekämpa skadedjur. Det är klassificerat som miljöfarligt, giftigt vid förtäring och cancerframkallande.

DDT är också mycket giftigt för vattenlevande organismer och kan orsaka skadliga långtidseffekter i miljön. Bestånden av havsörn och säl påverkades negativt till följd av DDT-användningen men har långsamt återhämtat sig.

Läkemedelsrester från djur kommer ut i miljön direkt på exempelvis åkrar- och betesmarker, och från människor via avlopp och reningsverk. Vi vet extremt lite om hur olika läkemedel påverkar växter och djur. Något vi vet är att hormonbaserade läkemedel kan påverka reproduktionen hos bland annat fiskar. Ett av de största problemen med läkemedelsrester är att de är stresståliga. De är designade för att klara av de sura pH-värdena i magsäcken. De kan alltså inte brytas ned på ett snabbt och effektivt sätt i miljön.

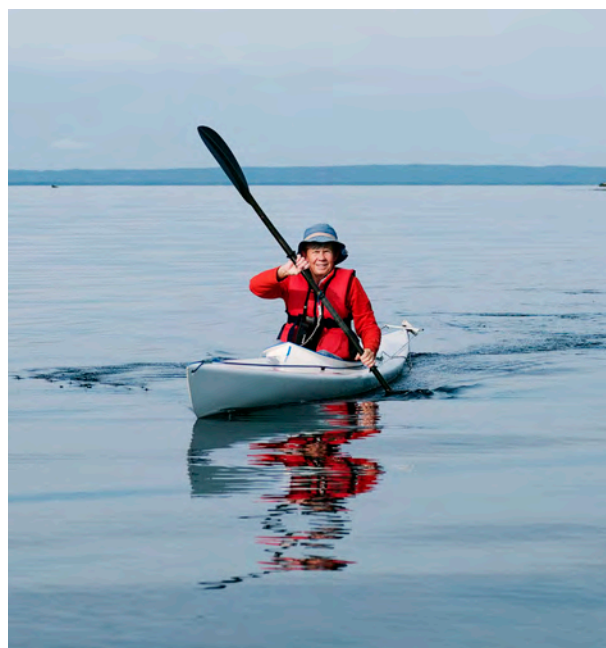
Bromerade flamskyddsmedel finns i flera olika former och används bland annat i plaster och textilier för att förhindra att produkterna fattar eld.

Alla former av bromerade flamskyddsmedel är svårnedbrytbara, men giftigheten (toxiciteten) och hur lätt de ansamlas i miljön varierar. Ftalater används främst som mjukgörare i plast och gummi men även som lösningsmedel i parfymer och bekämpningsmedel. Den dominerande källan till ftalater i miljön är slitage av produkter som hamnar i utomhusmiljön, kabel i mark, och plastmaterial inomhus varifrån ftalater sprids genom avdunstning och slitage till luft och avlopp. En del ftalater klassas som reproduktionsstörande och skadar reproduktionen.

Perfluorerade alkylsyror (PFAAs) är fett- och vattenavstötande och används bland annat till impregneringsmedel, inom elektronikindustrin och som ytbehandlingsämnen i textilier och läderprodukter. Efter användning hamnar kemikalierna i avloppsvatten, slam och avfallsupplag och förs därifrån vidare ut i miljön.

Den mest synliga och välbekanta formen av förorening i havet är olja. Små utsläpp sker hela tiden, till exempel då fartyg rengör sina tankar till havs. Större olyckor kan vara tankfartyg som går på grund. Tyvärr är sådana olyckor relativt vanliga och vid större olyckor kan det ta flera decennier innan vissa arter har återhämtat sig.

Antibakteriella ämnen är en samling av ämnen av olika typ med det gemensamt att de hämmar bakterietillväxt. Två exempel på antibakteriella ämnen som ofta används är silver och triclosan. Antibakteriella ämnen kan användas till exempel i

Kajakpaddling. Foto: Peter Westrup

Utsikt från Vettekulla. Foto: Jeanette Conradsson

kläder, vitvaror eller hygienartiklar för att förhindra bakterietillväxt och dålig lukt. Problem uppstår då ämnena lätt tvättas ur sina produkter och hamnar i reningsverkens slam och vidare ut i våra vattendrag och sjöar.

Silverjoner är mycket giftiga för fiskar och andra vattenlevande organismer, men även för t.ex. bakterier. Triclosan är ett giftigt antibakteriellt ämne som kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön. Det används framförallt i tandkräm och deodoranter. Det bryts ner långsamt i naturen och man hittar triclosan både i bröstmjolk, i stadsluft och i fisk utanför reningsverken.

Marint skräp

Marint skräp är föremål som tillverkats av människan och som avsiktligt eller oavsiktligt spridits på ett sådant sätt att de hamnat i havet. Ofta rör det sig om lättare föremål, så som plastprodukter, som lätt transporteras med vind och vatten, men det kan också röra sig om större föremål. Utöver att marint skräp förfular kust- och havsmiljön, kan skräpet få betydligt allvarigare konsekvenser för havslevande organismer.

Ibland mister fiskare fiskeredskap (så som nät, burar och ryssjor), men dessvärre hindrar det inte redskapen från att fortsätta fånga fisk och andra djur. Eftersom maskorna i moderna fiskeredskap ofta framställs av plastfibrer så kan dessa så kallade spökfiskande redskap "fiska" under många år innan plastmaskorna har brutits ner. Problemet upphör inte ens när redskapet är fullt eftersom fångsten fort bryts ner och gör att redskapet kan fiska på nytt.

Marint skräp kan även misstas för föda av fåglar, fiskar, marina däggdjur och andra havslevande djur. Skräpet kan snärja eller täppa till djurens mundelar och gör det svårt eller omöjligt för dem att äta. Eftersom plast och annat marint skräp bryts ner långsamt i mage och tarmar så kan skräp också ansamlas i magsäcken och försämra intaget och nedbrytningen av föda. Plasten kan även tas upp av och ansamlas i kroppen.

På senare tid har mikroplaster uppmärksamats som ett allvarligt problem. De så kallade mikroplasterna är plastfragment eller partiklar mindre än 5 mm i diameter. Mikroplaster kommer dels från nedbrytning av större plastföremål, dels från produkter som innehåller plastpartiklar,

så som hygienartiklar med skrubbande effekt. Nedbrytningen av mikroplaster tar lång tid, möjligen hundratals år, och kan orsaka negativa effekter hos de djur som misstar mikroplasten för föda.

Allmänt om havsområdet

Den del av Blekinges havsområde som denna plan berör, har en sammanlagd yta på 3 562 km². Området är viktigt ur många aspekter. Havet är en nödvändighet för många av de kommersiella och offentliga verksamheterna i Blekinge, såsom sjöfart, yrkesfiske och försvar. Här finns farlederna, fiskevattnen och sjöövningsområdena. Det finns goda förutsättningar för havsbaserad vindkraft. Havet är också en plats för naturupplevelser och fritidsaktiviteter. Det ger möjlighet till fiske och fågelskådning, segling, paddling och dykning.

Här finns också rika marina livsmiljöer med arter som ålgräs, blåmussla och kräkel. I det fria vattnet, är miljön artfattigare än i de grunda kustområden. I vattenmassan finns stora mängder av växt- och djurplankton från ytan och flera meter ner, och ännu djupare ner simmar stim av torsk, strömming och andra fiskarter. Sälar och sjöfåglar jagar i fiskstimmen, och i havsområdet kan man även ha turen att få se tumlare mätta sina magar på fisk. I Östersjön finns också de nästan helt genomskinliga öronmaneterna, som ganska passivt följer med havsströmmarna.

Jämfört med andra miljöer i havet så ger det fria vattnet väldigt små möjligheter för djur att gömma sig för att undgå att bli uppätta. En del fiskarter bildar stora stim, som kan lura en predator, och mindre fiskar är ofta snabba och kan fly undan angrepp. Många djurplankton har en speciell taktik, som går ut på att vara i det närmaste genomskinlig. Ofta vandrar de också nedåt till djupet och mörkret under dagen för att minska risken att ätas upp av fiskar som ju har bra syn.

Årstidsvariationerna i vattnet närmast ytan är stora. Under vintern, efter islossningen och innan växtplanktonen har börjat tillväxa och föröka sig, är näringshalterna som allra störst. De växtplankton som kan tillväxa vid låga temperaturer kan nyttja de näringsämnen som byggts upp under vintern. Djurplankton, såsom hoppkräftor, hinnkräftor och hjuldjur, lever på växtplankton, bakterier och andra partiklar i vattnet. Större djurplankton kan också äta mindre djurplankton. Den viktigaste faktorn

som bestämmer vilka djurplanktonarter som finns i vattnet är salthalten.

Den angränsande kusten

Blekinges lövskogskust och skärgård är unik. Här finns det enda skärgårdsområdet i Östersjön där ädellövslogen sätter sin prägel på landskapet. Ingen annanstans i landet växer ek- och bokskog så långt ut i skärgården. Närheten till havet, höga naturvärden och kulturhistoriska värden gör kustlandskapet attraktivt för boende, rekreation, friluftsliv och nationell och internationell besöksnäring.

Det marina friluftslivet erbjuder många olika aktiviteter såsom båtliv, fritidsfiske, kajakpaddling, skridskoåkning, bad, dykning, fågelskådning och andra naturupplevelser. Längs kusten finns attraktiva städer, rika på historia och kultur och stora värden bland annat i form av infrastruktur och verksamheter av olika slag, hamnar, industrier och andra anläggningar.

Geologi

Kunskapen om den marina geologin inom de kommunala verksamheterna är förhållandevis begränsad. De maringeologiska kartor som finns att tillgå är i skalorna 1:100 000 och 1:500 000 och redovisar det sediment som dominerar i den översta metern av havsbotten. De tunna lager som kan förekomma i ytan redovisas inte.

Inom de havsområden som omger Sverige motsvarar havsbottens geologi i stor utsträckning geologin på land. Berggrunden i havsområdet söder om Blekinge utgörs till största delen av gnejs och granit, men det förekommer också sedimentär berggrund av varierande ålder.

De processer som påverkar och omformar havsbottens geologi skiljer sig starkt från de som påverkar marken på land. Vatten har, när den sätts i rörelse i form av vågor och strömmar, en kraftfull och omformande inverkan. Denna har störst effekt i exponerade lägen och nära vattenytan där således erosionen blir som mest omfattande. Påverkan avtar med ökat vattendjup och minskande vattenrörelser.

I lägen där endast små vattenrörelser förekommer sker istället en pålagring av finsediment. Samtidigt är havsbotten skyddad från flera av de omformande processer som påverkar den ytliga geologin på land så som frost, regn, vind och snö.

Mänsklig påverkan skiljer sig också från land då havsbotten huvudsakligen påverkas genom till exempel trålning eller dragning av kablar och ledningar.

Sedimenten på den svenska kontinentalsockeln har bildats under den yngsta perioden i jordens utvecklingshistoria, kvartärtiden, och då huvudsakligen under den senaste istiden samt den därpå efterföljande (och nu pågående) varmare perioden (postglaciala perioden). Sedimenten delas därför upp i glaciala och postglaciala sediment där de glaciala har bildats i en miljö som påverkats av en inlandsis och dess smältvatten och de postglaciala utgörs av glaciala sediment som omlagrats eller av nybildade sediment efter inlandsisens avsmältning.

Bottensubstratens koppling till naturvärden

Blekingekustens havsbotten består mestadels av morän med inslag av postglacial finsand och kristallin berggrund. I de västra delarna finns även större områden med postglacial sand och grus. Längre ut i havet utgörs botten av glacial lera, gyttjeler och lergyttja samt, i mindre utsträckning, isälvsavlagringar i allmänhet. Inom respektive botten typ finns olika livsmiljöer och arter. Naturvärdet är ofta kopplat till hur sällsynt en art eller biotop är, men det kan också vara kopplat till värdet för ekosystemen som helhet.

Grunda exponerade sandbottnar ställer speciella krav på de djur, växter och alger som lever i den miljön. Sanden under ytan är nästan hela tiden i rörelse. Det gör att det blir svårt för såväl alger som fröväxter att få fäste för sina fästskivor eller rötter. Växtligheten är därför gles, och dessa miljöer är ofta mycket artfattiga.

Många djur är anpassade till att leva på eller över grunda sandbottnar, som till exempel sandräkor och yngel av plattfisk och havslekande sik. Därför är det allvarligt att övergödningen leder till att många grunda sandbottnar överlagras av organiskt slam och växer igen.

Sandbottnar på några meters djup är typiska lokaler för ålgräsängar i Östersjön. Även för många bottenlevande djur kan grunda sandbottnar vara en utmanande miljö. De djur som ändå klarar av att hantera sandpålagring och ständig rörelse i sanden löser ofta problemet genom att gräva ner sig.

Djup mjukbotten är Östersjöns vanligaste bottenmiljö. Från 20 meters djup och ända ned till de mörkaste djuphålorna breder ett tjockt sedimentlager ut sig som en slöja över botten. Här lever olika plattfiskar och smådjur exempelvis östersjömussla, skrubbskädda, rödspätta, piggvar och ål. Djuren som lever på havets djupa mjuka botten utför flera viktiga uppgifter för ekosystemet.

Organiskt material från havets biologiska produktion, samt material från floder, industrier och reningsverk hamnar på havets botten. När bottendjuren äter och rör om i sedimentet ökar nedbrytningen. En havsbotten med grävande djur kan jämföras med en väl fungerande kompost med många maskar som blandar om och syresätter miljön nära sina gångar, vilket ökar antalet och mångfalden av olika bakterier och ökar nedbrytningshastigheten av det organiska materialet.

Grund klipp- och stenbotten sträcker sig från vattenbrynet och ut till ett par meters djup. Där växer trådalger som ofta bildar enhetliga mattor närmast ytan. Många fiskar och ryggradslösa djur lägger sina larver och ägg här. De växer sig sedan stora under sommaren och när algerna lossnar i höststormarna hamnar de i andra habitat. Ibland kan stora trådalger ryckas loss och bilda drivande algmattor som hjälper djuren att sprida sig till nya ställen. De vanligaste trådalger är grönslick. Strax under trådalgsbältet finns Blåstången som bildar stora "skogar" med goda förutsättningar för djurlivet, exempelvis småspigg, gös, abborre och havstulpaner.

Djup klipp- och stenbotten är områden dit solljuset endast når i begränsad omfattning eller inte alls. Dock tillräckligt för att rödalgers pigment ska kunna utnyttja det. Något djupare tar blåmusslan över. Den bildar täta blåmusselmattor på hårda havsbotten och därmed ett tredimensionellt, komplext habitat som andra små ryggradslösa djur kan leva i. Blåmusslan renar också vattnet från växtplankton och vattnet blir därför klarare där blåmusslan lever. Detta betyder att alger som behöver klart vatten för att få solljus ofta trivs nära blåmusslan. Här finns även till exempel mossdjur, sik, lake och hornsimpa.

Det fria vattnet är i sig inte en botten typ, men ändå en mycket viktig livsmiljö i Östersjön. I ytvattnet lever växt- och djurplankton. Djupare ned finns

sill, skarpsill, torsk och andra fiskar. Här finns även Östersjöns enda val, tumlaren.

Djupdata

Havet utanför blekingekusten varierar i djup från omkring 60 meters djup i söder till grundare botten utmed kusten. Några större vattendjup eller utpräglade djuphål finns inte i det kustnära området. Mestadels uppgår djupet till mindre än 30 meter. Vid de flacka sträckorna i väster utbreder sig ett grundområde, Hanöbankarna, med vattendjup på drygt 10 meter.

Östersjön är ett innanhav med hög koncentration av humusämnen och följaktligen unika optiska egenskaper. De höga koncentrationerna av humus bidrar till att Östersjön är relativt mörk jämfört med andra hav. Alger med pigment kan bäst utnyttja det lilla ljus som finns och har en konkurrensfördel genom detta.

Grunda områden är särskilt viktiga för biodiversiteten och som yngelkammare i havsområdet. Där räcker solljuset ända ner till botten i sådan utsträckning att fotosyntes kan ske i växter. De vegetationsklädda bottenarna som även kallas fytalen, fytobentalen eller den fotiska zonen, är mycket artrik med både växter och djur som är lätta att observera. De vegetationsklädda bottenarna omfattar alla typer av hårda och mjuka botten som sträcker sig från vattenytan ner till cirka 10–20 meters djup.

Temperaturer

Temperaturförhållandena i havet är en grundläggande faktor för natur, djur- och växtliv. Östersjön är fylld med kallt vatten upp till 50–60 meters djup. Temperaturen är där mellan 4 och 5 grader.

Temperaturen i det övre skiktet varierar med årstiderna. Exempelvis är temperaturen utanför blekingekusten i maj runt 11–12 grader. Vintertid kan temperaturen variera från strax under noll till ca 4 grader. Då ytvattnet värms på våren får det en lägre densitet och blandas inte med underliggande kallare vatten. Ett temperatursprångskikt bildas. Ytvattnet når en maximal temperatur på ca 20 grader i augusti.

Temperatursprångskiktet når då sitt största djup på ca 30 meter. Variationer i salthalt och temperatur över årstiderna är en viktig del i förutsättningarna för ekosystemen.

Salthalt

Vattnet i Östersjön är bräckt, vilket betyder att det är en blandning mellan salt och sött vatten. Det består av salt Atlantvatten, som strömmat in genom de danska sunden, och sött vatten från Bottniska vikens älvar och alla andra floder och vattendrag som mynnar i området. Salthalten varierar både från ytan och nedåt och från norr till söder. Ytvattnets salthalt varierar från Bottenvikens 0–5 promille till Västerhavets 15–30 promille. I södra Östersjön är salthalten i bottenvattnet 8–12 promille.

Saltvatten är tyngre än sötvatten. I Östersjön bildas det två eller flera skikt. Gränsen mellan dessa vattenmassor uppträder på ett djup mellan 50–60 meter. Dessa skikt blandas aldrig helt med varandra.

Det tar ca 25–50 år för allt vatten i Östersjön att omsättas. Saltvatteninbrott är sällsynta. Det sker nästan enbart under långa perioder av hårda västvindar då större mängder saltvatten kan drivas in från Västerhavet över trösklarna i de danska sunden. Stora saltvatteninbrott, där vattnet är så salt och därmed tungt att det tränger undan det gamla bottenvattnet inträffar mycket sällan. Det kan dröja mellan 10–20 år.

Östersjön är ett ungt hav och få organismer har hunnit anpassa sig till salthalten som är svår att leva i både för salt- och sötvattensarter. Östersjön har därför färre arter av bottenjur jämfört med Västerhavet. Den vanligaste arten i Östersjön, Östersjömusslan *Macoma balthica*, dominerar Östersjöns biomassa på djupa mjukbottnar, och är mycket viktig för att upprätthålla nedbrytningen av organiskt material i botten. Om en sådan art slås ut skulle det få stora konsekvenser för ekosystemet. En nykomling på djupa botten i Östersjön är masken *Marenzelleria arctica*. Den sprider sig snabbt och kan gräva mycket djupa gångar i sedimentet vilket ökar flödet av fosfat från botten till vattnet.

Eftersom det går åt energi till att reglera sin salthalt blir de här arterna ofta mindre än om de hade levt i sin ursprungsmiljö. Blåmusslan exempelvis blir i Östersjön bara en tredjedel så stor som vid västkusten. Strandkrabban klarar av att överleva vid ganska låg salthalt som vuxen, men när den skall ömsa skal för att kunna växa dör den. Dess larv klarar inte heller av den låga salthalten. Även fiskarter som sill, skarpsill och torsk påverkas av salthalten och är mindre i storlek i Östersjön än i Västerhavet.

Av de stora algerna är rödalger den känsligaste gruppen och endast ett fåtal av alla rödalgsarter återfinns i Östersjön. I gengäld finns här många arter grönalger och rotade sötvattenväxter. Fisksammansättningen är även den en unik blandning av sötvattenarter som gädda och abborre, och marina arter som torsk och piggar.

Den ständiga salthaltsstressen gör att Östersjöns arter är extra känsliga för föroreningar. Eftersom de redan lever på gränsen för vad de tål kan föroreningarna bli droppen som får bägaren att rinna över, och arten minskar eller slås ut.

Strömmar

I Östersjön finns knappt några märkbara permanenta ytvattenströmmar. I Hanöbukten, längs Skånekusten och upp mot Listerlandet, finns dock en kustparallell ström som är både märkbar och kan ha stor påverkan på både kustlinjen och säkerheten för badande.

Vattendragens sötvatten som rinner ut i havet rör sig som ett tunt skikt över saltvattnet och vrider mot höger på grund av jordrotationen. Sötvattnet blandas efterhand med havsvattnet. Det ger en storskalig långsam kustström söderut längs svenska kusten.

Under sommaren är denna ström som svagast på grund av liten tillrinning från vattendragen. På öppet hav är vinden och vattenståndsändringar främsta orsaken till strömmar som därmed också blir oregelbundna. Strömmarna blir kraftigast i sunden och Öresund och Bälten har de kraftigaste strömmarna eftersom mest vatten ska igenom här. Strömmen i Öresund kan vara upp till 5 knop.

Tematiska planeringsförutsättningar

som fiske, sjöfart och jordbruk varit viktiga för människors försörjning. Värdefulla miljöer och landskap, bebyggelse, hamnar och anläggningar för olika behov vittnar om havets betydelse. Sjöfarten utanför blekingekusten har varit mycket intensiv genom århundradena. Det finns ett stort antal skeppsvrak i blekingska vatten. Bara inom havsområdet rör det sig om ett hundratal. Fartygslämningarna utgör ett kulturarv som beskriver historien ur flera perspektiv; till exempel ekonomiskt, tekniskt, militärt och politiskt.

Till följd av havsnivåförändringar finns det längs hela Blekinges kust översvämmade landskap som är upp till 11 000 år gamla. Landskapen innehåller rotfasta stubbar och där kan det finnas bevarade översedimenterade boplatser. Östersjön har bra bevarandeförhållanden för exempelvis föremål av trä, ben och läder, vilket gör att det finns ett högt vetenskapligt intresse för dessa miljöer.

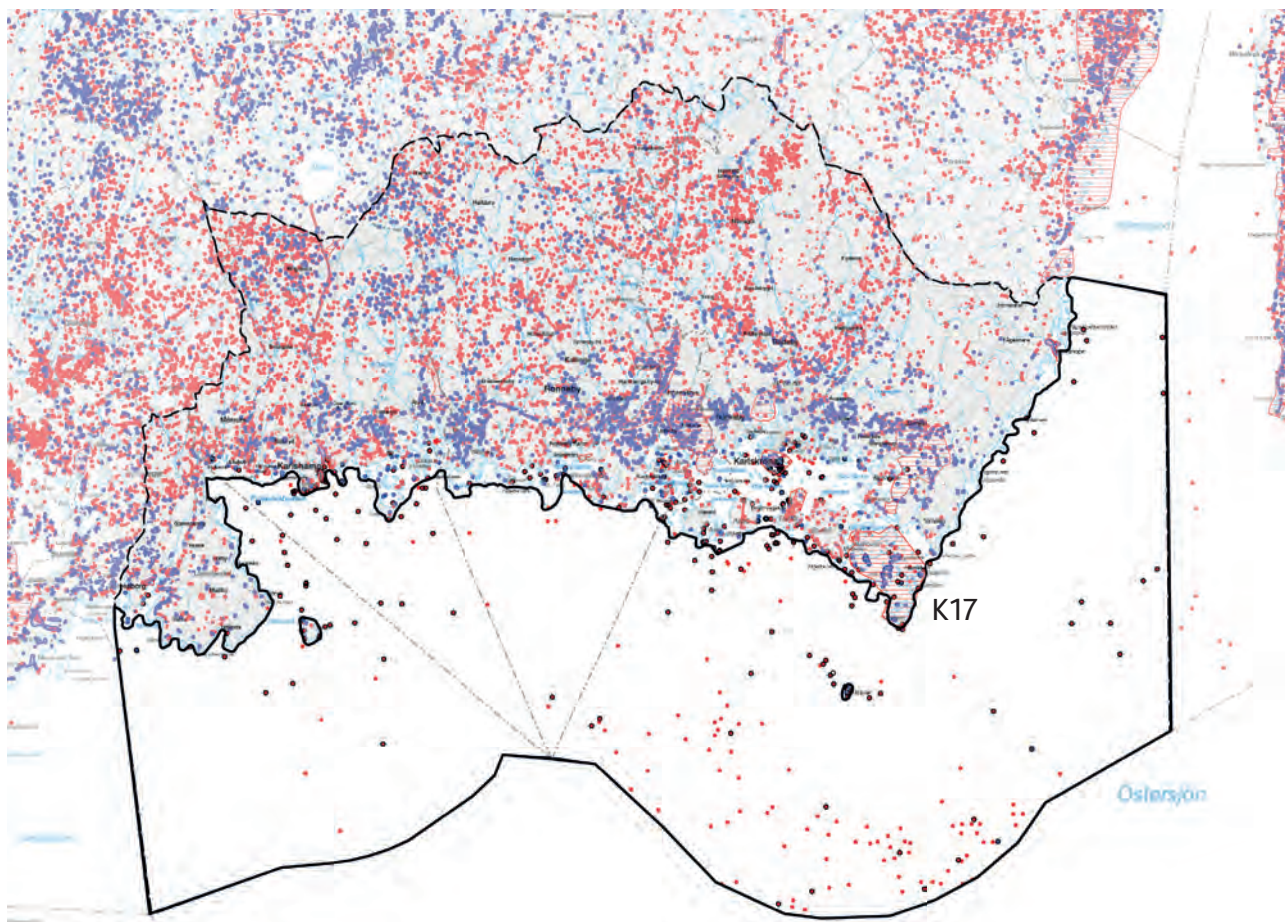
Kunskapen om kulturarvet till havs är ojämn eftersom systematiska inventeringar inte har genomförts, utan styrs till stor del av exploatering och insatser från enskilda dykare. Kulturarvet på havets botten är ännu tämligen orört, men med

Kulturvärden

Kulturhistoriska värden har betydelse för människors välbefinnande och för identitet och sammanhang i tillvaron. Kulturmiljön har även betydelse för lokal och regional ekonomisk utveckling.

Värdebeskrivning

Blekinge är starkt präglad av närheten till havet. Vid kust och i skärgård har traditionella näringar

Kartan redovisar områden av riksintresse för kulturmiljön (röd linjeskravering) samt fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar (blå respektive röda punkter). Svarta cirklar kring punkter redovisar fartygs-/båtlämningar och förlisningar.

teknikutvecklingen inom industri, fiske och dykning samt det stigande intresset för att exploatera havsbotten ökar också hoten. Det är viktigt med samverkan mellan myndigheter och företag som planerar arbeten i havet. Genom att i ett tidigt skede ha med marinarknologisk kompetens kan till exempel undersökningar av havsbotten samordnas.

Fornlämningar registreras i Riksantikvarieämbetets fornlämningsregister (FMIS). Det som registrerats är dock ofta inte antikvariskt bedömt vilket innebär att få lämningar är fornlämningsklassade.

Nya fornlämningar tillkommer dock i takt med ökad kännedom och nya tekniker för att dokumentera botten. Fornlämningar är skyddade enligt Kulturmiljölagen oavsett om de är kända eller inte. Det bristfälliga underlaget gör att områden inte kan friskrivas till förmån för andra intressen, utan att dessa utretts arkeologiskt. Detta sker som en del av en prövningsprocess inför en exploatering. Det krävs nästan alltid en arkeologisk utredning innan någon större exploatering i havet kan ske.

Riksintresse för kulturmiljövård

Riksintresse för kulturmiljövården är ett begrepp som avser riksintressen med värdefulla kulturmiljöer som skyddas enligt 3 kap 6 § Miljöbalken. Enligt miljöbalken ska mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som är av riksintresse på grund av dess naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet, skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön.

Det finns 19 riksintresseområden för kulturmiljövården i Blekinge. Många av dem har dock inte någon koppling till havet och havsmiljön.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR KULTURMILJÖVÅRDEN

Endast ett riksintesseområde (K17 Östra skärgården) berör planområdet och då i mycket liten omfattning. En flik av det vattenområde som hör till riksintresset ligger även inom planområdet. I övrigt finns inga riksintesseanspråk för kulturmiljövården. Områden utpekade som riksintressen längs kusten kan dock indirekt påverkas av det som sker i planområdet och skyddas av hänsynsområdet för kustvärden. Riksantikvarieämbetet har initierat ett arbete med att ta fram underlag för ett eventuellt utpekande av riksintressen för kulturmiljövården till havs.

K17 Östra skärgården

Berörda kommuner: Karlskrona kommun

Skärgårdsmiljö som tydligt återspeglar utvecklingen av de maritima näringarna med kompletterande verksamheter sedan senneolitisk tid. Gränsbygd med kommunikations- och försvarsmiljöer med strategisk betydelse för sjöfart och försvar från vikingatid till slutet av 1900-talet. Uttryck för riksintresset är bland annat farledsmiljön längs Kung Valdemars segelled med lä-/ vindhamnarna samt vrakplatserna i hela området.

ANSPRÅK OCH INTRESSEKONFLIKTER

Skyddet av kulturmiljöer till havs kan komma i konflikt med andra intressen, till exempel energiproduktion, fiske, sjöfart samt friluftsliv och turism. Områden med höga kulturvärden behöver identifieras och beskrivas för att kunna beaktas i en planeringssituation.

Den typ av storskalig vindkraft till havs som diskuteras idag, med 150–250 meter höga vindkraftverk, påverkar stora områden visuellt. Kust- och skärgårdsområdena präglas av en stor variationsrikedom, där olika sträckor har sina förutsättningar och sin specifika historia och identitet. Enligt Riksantikvarieämbetet kan en storskalig exploatering med okänslig lokalisering och utformning komma att dominera en plats, och därigenom kraftigt påverka eller utradera de värden som visar på viktiga historiska skeenden och som tidigare givit platsen dess karaktär. Kuststräckor kan i dessa sammanhang vara extra känsliga då storskaliga exploateringar tenderar att bli extra synliga om kuststräckan är konkv och flikig.

Sjöfart kan leda till erosion som blottlägger, slipar och kanske till och med transporterar bort de exponerade delarna av en lämning. Sjöfart och båttrafik kan också medföra att grunt belägna lämningar skadas av ankare eller av fartygsskrov. Fiske, och i synnerhet bottentrålning, innebär en risk för mekanisk åverkan på kulturarvet till havs. Fartygslämningar kan skadas kraftigt och spridas ut på större ytor. Exploateringar som kräver muddring och dumpning av massor samt utvinning av material utgör också hot mot kulturarvet på botten.

Friluftsliv och besöksnäring

Friluftsliv och besöksnäring/turism sker framförallt nära kusten. Närheten till havet, höga naturvärden och kulturhistoriska värden gör kustlandskapet attraktivt för boende, rekreation, friluftsliv samt nationell och internationell besöksnäring.

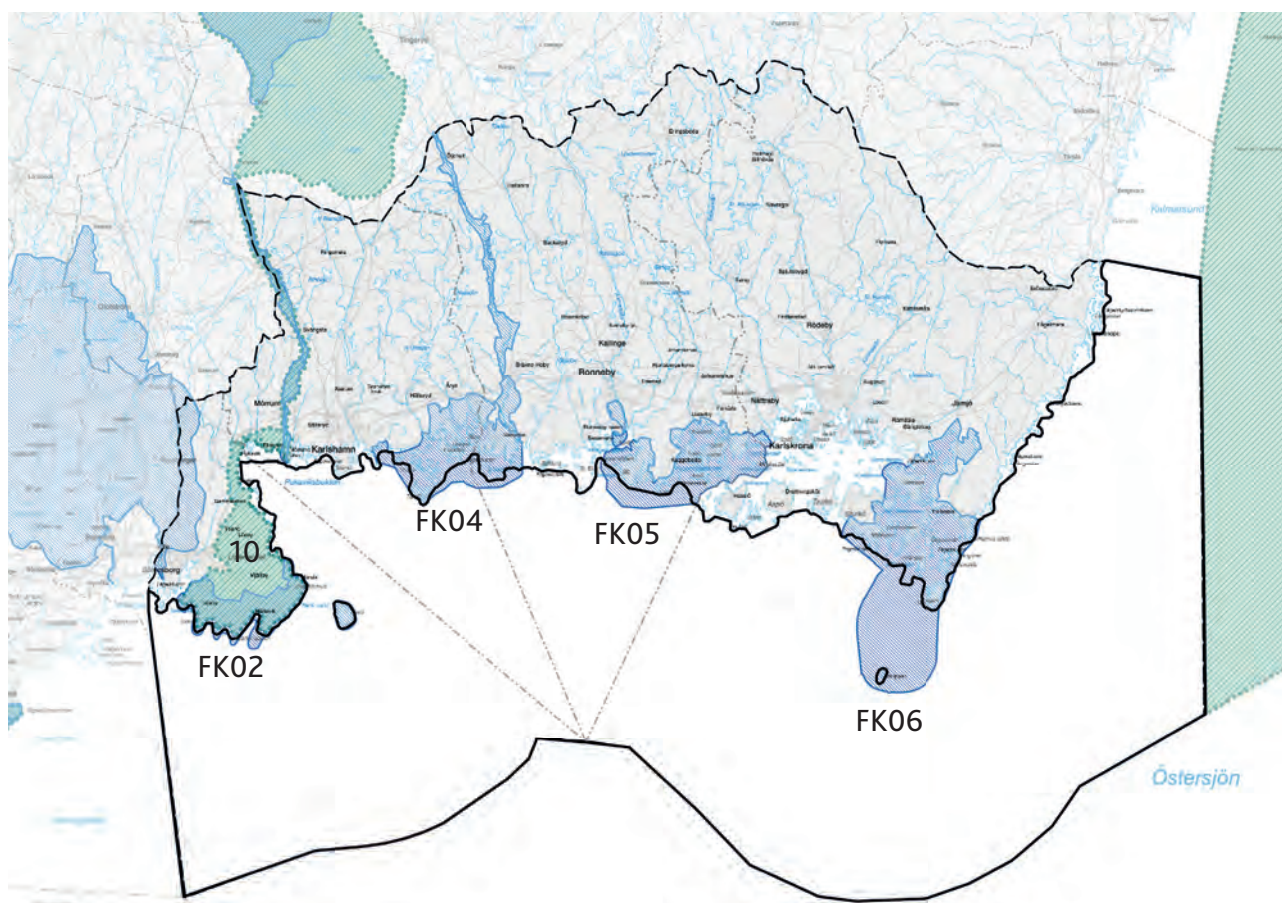
Värdebeskrivning

Till stor del sammanfaller områden som har stora natur- och kulturvärden med kust- och skärgårdsområden med stora värden för friluftsliv och besöksnäring. Det inre havsområdet och skärgården i Blekinge nyttjas flitigt av fritidsbåtstrafiken och fritidsfisket. Det finns också

kommersiell skärgårdstrafik, drygt 117 000 resor gjordes i juni-augusti 2016 med skärgårdsbåtar i Blekinge.

Besöksnäringen är starkt kopplad till det marina friluftslivet som innebär många olika aktiviteter såsom båtliv, fritidsfiske, kajakpaddling, skridskoåkning, bad, dykning, fågelskådning och andra naturupplevelser. Möjlighet till friluftsliv och tillgång till attraktiva naturmiljöer är viktiga förutsättningar för utvecklingen av det lokala näringslivet. Inom det regionala utvecklingsarbetet är besöksnäringen ett prioriterat område som bedöms svara för en betydande tillväxt framöver. Näringen i sig är också ett skyltfönster för ökad attraktionskraft när det gäller boende, företagande/ investeringar och studier.

Planområdet omfattar havsområdet med en inre gräns 300 meter från kust och skärgård. Friluftsliv och besöksnäring är inte lika omfattande i detta område, men kopplingen till kustzonen är stark och obestridlig. Det är därför viktigt att beskriva friluftsliv och besöksnäring i detta sammanhang, även om omfattningen av aktiviteterna är mindre inom planområdet.

Kartan redovisar områden av riksintresse för friluftslivet (blå skraffering) och område av riksintresse för rörliga friluftslivet (grönt linjeraster).

Riksintresse för friluftsliv

Inom Blekinges havsområde finns områden utpekade som riksintresse för friluftsliv (3 kap. miljöbalken) samt högexploaterad kust (4 kap. miljöbalken). Riksintresse för friluftslivet regleras i miljöbalkens 3 kapitel 6 § och utpekas av Naturvårdsverket efter samråd med Havs- och vattenmyndigheten. Enligt miljöbalken ska mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som är av riksintresse på grund av dess naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet, skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön.

Staten har ett särskilt ansvar beträffande mark- och vattenanvändningen inom de angivna områdena för riksintresse. Exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön får komma till stånd endast om det inte möter något hinder enligt MB 4 kap. 2–8 §§ och det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden.

I Blekinge berörs kustzonen både på land och en bit ut i havet av miljöbalkens 4 kapitel 1 § och 4 §. Kustzonen spelar en särskilt viktig roll, både för natur- och kulturmiljövård och för det rörliga friluftslivet, vilket innebär att dessa värden ska ges företräde i planeringen.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR FRILUFTSLIVET

FK 02 Listerlandet-Hanö

Berörd kommun: Sölvesborgs kommun

Området har en rik och mångformig natur med flera intressanta och delvis unika geologiska bildningar, artrik flora och fauna, strandängar, och grunda havsområden som är värdefulla för en rad fiskarter. Den variationsrika naturen och det gamla kulturlandskapet ger ypperliga förutsättningar för bland annat natur- och kulturstudier, bad, båtsport och fritidsfiske. Hanö nås med turbot från Nordersund.

FK 04 Hällaryds skärgård-Eriksberg-Tjärö-Biskopsmåla

Berörda kommuner: Karlshamns kommun, Ronneby kommun

Ett mångformigt odlings- och skärgårdslandskap som också innehåller ett av regionens finaste exempel på sprickdalsterräng. Skärgården med dess talrika morän- och klippöar har mycket stor betydelse för häckande sjöfågel, till exempel ejder och storskarv, samt för rastande och övervintrande fågelarter.

Här finns goda möjligheter för bad, båtliv, kanot, naturupplevelser, kulturupplevelser, fritidsfiske, fågelskådning, viltafari, snorkling.

Inom området bedrivs en omfattande fisketurism som lockar sportfiskare från hela Sverige och från länder som Danmark och Tyskland. Det finns flera kanotuthyrare inom området, liksom goda övernattningsmöjligheter (campingplatser, vandrarhem, stugbyar). Det innehåller även flera badplatser, gästhamnar och en snorklingsled.

FK 05 Listerby skärgård-Tromtö-Gö

Berörda kommuner: Ronneby kommun, Karlskrona kommun

Listerby skärgård, Tromtö och Gö utgör hjärtat vid den så kallade Lövskogskusten, den del av Blekinges sydkust där ädellövslogen når ända ut i skärgården, något som är unikt för landet. Här finns särskilt goda förutsättningar för vattenanknutna friluftaktiviteter och därmed berikande upplevelser.

Inom området sker ett omfattande fritidsfiske efter bland annat havsöring, gädda och abborre. Fritidsfisket efter gädda anses vara det bästa i Europa, och lockar fiskare från en mängd olika länder.

Länsstyrelsen har på uppdrag av regeringen pekat ut Listerby skärgård som *hänsynsområde*. Beslutet betyder att lugn ska råda på sjön. Hastigheter maximeras till fem knop och särskild hänsyn ska tas till människor och djur i området. Hänsynsområdet inbegriper delar av naturreservatet plus ett område runt detta. Hänsynsområdet ligger utanför planområdet som denna havsplan omfattar.

FK 06 Hallarumsviken-Torhamns skärgård

Berörd kommun: Karlskrona kommun

Området är genom sin mångskiftande och förhållandevis oexploaterade natur samt sina kulturhistoriska värden av utomordentligt stor betydelse för friluftslivet. Här finns goda möjligheter för bad, båtliv, kanot, naturupplevelser, kulturupplevelser, fritidsfiske, sålskådning och fågelskådning.

Vid flera öar finns goda hamnar för fritidsbåtar. Reguljära båtförbindelser med vissa öar i den yttre skärgården gör dem tillgängliga under hela året. Förutsättningarna för bad och ett varierat fritidsfiske efter bland annat gädda, abborre och

havsöring är goda, liksom möjligheterna till natur- och kulturstudier. Torhamns udde, Utlängan och Utklippan är fågellokaler av stor nationell betydelse och utgör viktiga besöksmål för såväl fågelskådare som för andra naturintresserade.

Riksintresse rörligt friluftsliv

Riksintresse för rörligt friluftsliv regleras i miljöbalkens 4 kapitel 2 §. Områden är utvalda med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns i områdena som helhet.

Enligt 4 kap 2 § miljöbalken ska turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

I planområdets närhet finns ett utpekade område inom Sölvesborgs kommun.

OMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR DET RÖRLIGA FRILUFTSLIVET

10 Åsnen-Mien området

Berörd kommun: Sölvesborgs kommun

Området omfattar Åsnen med öar och strandområden och områdena söder därom utmed Mörrumsån och vid sjön Mien till Pukaviksbukten och Listerlandet.

Riksintresse högexploaterad kust

Alla fyra kustkommuner ingår i det sammanhängande kustområde från Brofjorden i Bohuslän till Simpevarp i Småland, inom vilket fritidsbebyggelse endast får komma till stånd i form av kompletteringar till befintlig bebyggelse om det inte finns särskilda skäl, till exempel fritidsbebyggelse som tillgodoser det rörliga friluftslivets behov (MB 4 kap. 4 §).

Fritidsbåtsintresset är stort i den skärgårdsrika Blekingekusten. Foto: Sölvesborgs kommun

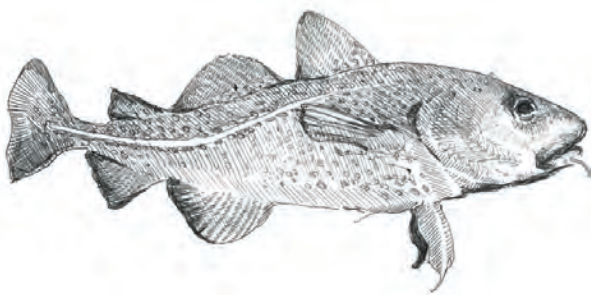
Anspråk och intressekonflikter

Friluftsliv och besöksnäring bedöms inte stå i konflikt med andra intressen inom planområdet.

Sannolikt finns dock motstående anspråk längre in mot kusten. Exempelvis sammanfaller ofta de områden som utnyttjas mest av fritidsbåtstrafiken med de områden som har pekats ut som värdefulla natur- och kulturmiljöområden i kust- och skärgårdsområdet. Ett intensivt friluftsliv kan då i vissa fall komma i konflikt med känsliga naturvärden, såsom störningskänsliga häckande fåglar på öar längs kusten. Konflikter kan också uppstå mellan lokala satsningar på anläggningar för turism och friluftsliv å ena sidan, och bevarandevärden knutna till natur, kulturmiljö och friluftsliv å den andra. En annan potentiell konflikt är mellan dykning vid vrak och intresset att skydda kulturarvet.

Friluftsliv och besöksnäring kan både vara i konflikt och samverka med varandra. Exempelvis kan exploatering av natursköna platser för turism och båtliv stå i konflikt med friluftslivets intressen. Turister söker sig ofta i större grupper till platser med möjlighet att bo, äta och uppleva ordnade attraktioner medan friluftslivet ofta attraheras av platser där naturen är mindre påverkad. Å andra sidan kräver en utveckling av turistrelaterad verksamhet ofta infrastruktur, vilket många gånger är till gagn även för friluftslivet.

Det är viktigt att skapa förutsättningar för människors tillgänglighet till havet för friluftsliv och besöksnäring. I planeringen behöver hänsyn tas till behoven av tillgänglighet för både människor och båtar. Vissa områden, exempelvis områden med höga naturvärden kan å andra sidan behöva fredas från båttrafik.

Yrkesfiske

Yrkesfiske bidrar till kustsamhällens identitet och livskraft genom såväl fisket i sig som fiskets betydelse för landbaserade näringar som fiskberedning, varvsindustri och redskapstillverkning. Fisket bedrivs mer eller mindre intensivt i alla Sveriges havsområden, men det finns en dynamik i fisket som gör att fisketrycket varierar både geografiskt och över tid.

Värdebeskrivning

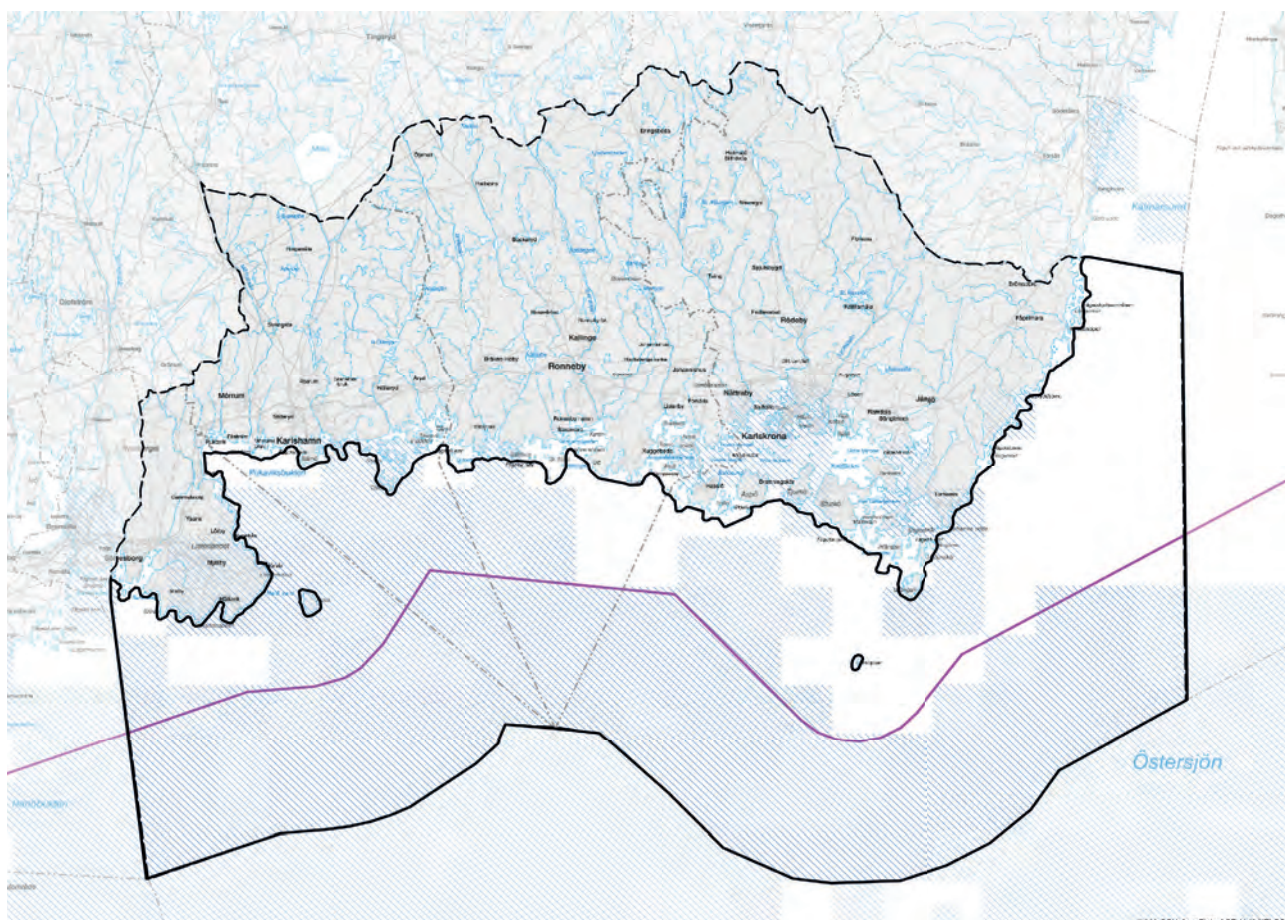
Småskaligt fiske sker normalt inom begränsade områden, medan annat fiske sker mer flexibelt och över stora områden. Var fiske bedrivs

varierar mellan säsongerna, men också hur fiskemöjligheterna, det vill säga fiskbestånden och regleringen av dessa, utvecklas över tid.

Fiske sker i princip inom hela havsplanens område. På kartan nedan redovisas områden där yrkesfiskets huvudsakliga fångster inhämtas baserat på landningsvärde. För att skydda känsliga biotoper från trålfiske finns en trålfiskegräns. Området innanför trålfiskegränsen får inte trålas och utgör därför ett skyddsområde för känsliga bottenar. På kartan nedan redovisas trålfiskegränsen. I Östersjön är trålfiskegränsen 4 nautiska mil utanför baslinjen.

En grundförutsättning för yrkesfisket är tillgång till goda fiskbestånd, som i sin tur är beroende av olika livsmiljöer under fiskens livsstadier. Särskilt kustområden utgör lek- och uppväxtområden för många marina organismer, men det finns även lekområden längre ut från kusten. Det finns behov av att skydda både viktiga områden och deras rumsliga samband för att stärka fiskbeståndens livsmiljöer i förhållande till ett omgivande exploateringsstryck.

Från Blekinge och söderut till Öresund är fisket helt dominerat av torsk och strömming/skarpssill men

Kartan redovisar trålfiskegräns (lila linje) innanför vilken trålning är förbjudet samt områden inom vilka yrkesfisket hämtar sina huvudsakliga fångster (75 %) inom - mätt i så kallat landningsvärde (blå skraffering).

ål och lax är viktiga arter för det kustnära fisket. Mörrumsån mynningsområde är riksintresse för vandrande lax.

Det pågår en kontinuerlig utveckling av fiskförvaltningen. EU beslutade exempelvis 2016 om en långsiktig förvaltningsplan för sill, skarpsill och torsk i Östersjön. Det pågår även en utveckling av mer selektiva redskap för att minska mängden oönskad bifångst. Samtidigt pågår sedan en längre period en utveckling i den svenska fiskerinäringen som innebär färre yrkesfiskare och fiskefartyg.

Jordbruksverket samt Havs och vattenmyndigheten presenterade 2016 en strategi för fiskets utveckling: *"Svenskt yrkesfiske 2020 - hållbart fiske och nyttig mat"*. Den syftar till att ge en gemensam målbild och underlätta samverkan och förståelse mellan myndigheter, organisationer och aktörer. Utgångspunkten för strategin är att fisket ska vara ekologiskt, socialt och ekonomiskt långsiktigt hållbart.

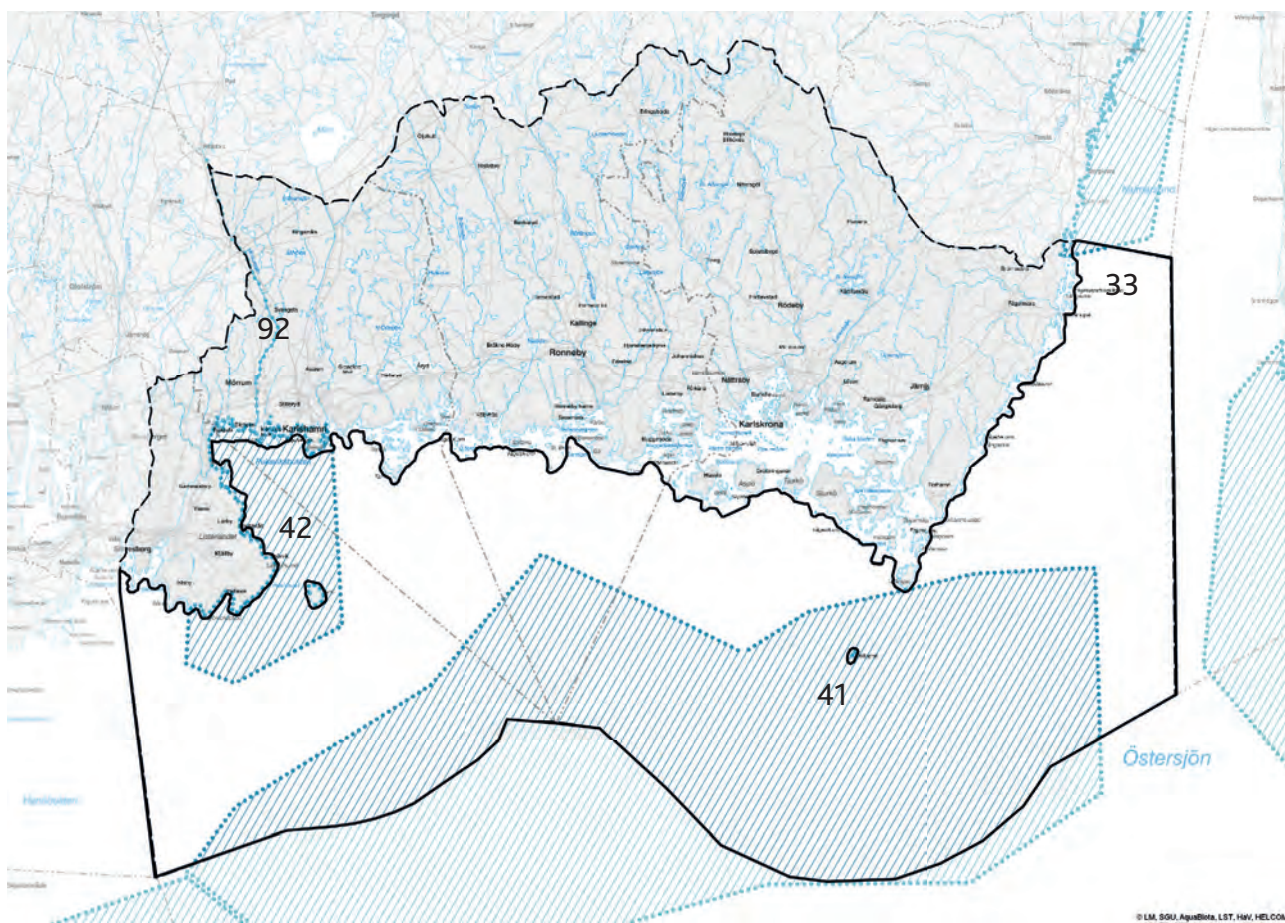
Kulturmiljön i skärgården och längs kusten har under mycket lång tid varit präglad av fiskets verksamheter och anläggningar. För många kust-

och skärgårdsområden är ett levande och kustnära yrkesfiske nödvändigt för att kulturmiljövärdena ska kunna tas tillvara i ett långsiktigt perspektiv. När fisket minskar riskerar kulturmiljöer att försvinna. Länsstyrelsen i Blekinge utreder för närvarande förutsättningarna för ett utpekande av de gamla fiskelägena på Listerlandet som riksintresse för kulturmiljövården.

Riksintresse för yrkesfiske

Riksintresset för yrkesfiske omfattar framförallt fångstområden, men även hamnar, vandringsområden och ett fåtal lek- och rekryteringsområden. Det regleras i miljöbalkens 3 kapitel 5 § och utpekades av Havs- och Vattenmyndigheten. Riksintresset berör huvudsakligen uppväxtmöjligheterna för vissa fiskslag.

Enligt miljöbalken 3 kap 5 § ska mark- och vattenområden som har betydelse för yrkesfisket eller för vattenbruk så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringarnas bedrivande. Områden som är av riksintresse för yrkesfisket ska skyddas mot åtgärder som avses i första stycket.

Kartan redovisar områden av riksintresse för yrkesfisket (blå skraffering).

Områden av riksintresse för yrkesfiske redovisas på kartan nedan. Områdesbeskrivningar följer på nästa sida.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR YRKESFISKE - HAV

Område nr 33 Kalmarsund, Långgrund, Rönneskär

Berörda kommuner: Karlskrona kommun

Området utgör fångstområde för ål.

Område nr 41 Rosenklintsgrunden, Utklippan, Västöver

Berörda kommuner: Karlskrona kommun, Ronneby kommun, Karlshamns kommun och Sölvesborgs kommun

Området utgör fångstområde för torsk, strömming, skarpsill

Område nr 42 Hanöbukten, Pukavik, Mörrumsån

Berörda kommuner: Karlshamns kommun och Sölvesborgs kommun

Området utgör fångstområde för torsk, flatfisk och ål. Vandringsområde lax.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR YRKESFISKE - INLANDSVATTEN

Område nr 92 Mörrumsån

Berörda kommuner: Karlshamns kommun

Området utgör lek och rekryteringsområde samt vandringsväg för lax.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR YRKESFISKE - HAMN

Berörda kommuner: Karlskrona kommun, Ronneby kommun, Karlshamns kommun och Sölvesborgs kommun

Yrkesfiskets landningshamnar ligger utanför aktuellt planområde men finns i Sandhamn, Sturkö - Ekenabben, Karlskrona - Handelshamnen, Karlskrona - Saltö, Hasslö, Ronneby, Karlshamn - Vägga, Hörvik och Nogsund

Anspraak och intressekonflikter

Intresset för att nyttja våra havsområden ökar. Ökningen väntas fortsätta och präglas av en mångfald av verksamheter, värden och anspråk. Som exempel är ett dominerande

Det småskaliga, lokala yrkesfisket, bidrar till en levande landsbygd, kust och skärgård. Foto: Sölvesborgs kommun.

framtidsscenario inom både sjöfarten och yrkesfisket att fartygen blir större och dessutom mängden trafik öka, något som ger utmaningar i riskhantering och i vissa passager.

I Sölvesborgs kommun finns ett område där riksintresse för yrkesfiske till viss del sammanfaller med riksintresse för energi. Området vid Hanöbanken är ett viktigt reproduktions- och tillväxtområde för fisk. Utöver riksintresseanspråken för vindbruk pekar kustkommunerna inte ut några nya områden för vindkraft i sina kommunala översiktsplaner.

Vissa farleder går idag nära geografiska områden som är viktiga för fiskerinäringen. Vid dessa fungerar samexistens bra förutsatt att större fartyg inte går utanför de markerade lederna. Mindre fiskebåtar har lättare att väja för större båtar och fartyg varför problem ofta undviks. Vid andra typer av fiskesätt, exempelvis vid fiske med icke överseglingssbara passiva redskap, så finns dock vissa konflikter eftersom fiske då inte kan ske i eller i anslutning till farleder. Farleder för sjöfart och större fartyg kan medföra en potentiell konflikt då vissa typer av fiske, exempelvis med nät, begränsas. Detta är särskilt ett problem vid större farleder. Om sjöfarten ökar i framtiden kan denna konflikt komma att växa och bli mer påtaglig i framtiden.

Områden för naturvård skyddar marina habitat och därmed lekområden och tillväxtplatser för fisk. Vissa geografiska områden är idag fredade från vissa fiskesätt, exempelvis bottentrålning. Fiskeskyddade områden är idag en konflikt med yrkesfisket och kommer att vara så även i framtiden, särskilt om antalet fiskeskyddade områden växer.

När sälstammarna ökar, ökar också konflikterna mellan sälar och yrkesfiskare eftersom de orsakar skador på fiskarnas utrustning. Många har förespråkat jakt på säl för att minska dessa skador. Det händer också att sälar fastnar i fiskarnas garn och drunknar när de inte kan komma upp till ytan för att andas. Projektet Sälar & fiske arbetar för att utveckla metoder som kan minska konflikten mellan sälar och fiske.

Målet är ett livskraftigt kustfiske parallellt med ett starkt sälbestånd. Huvudsyftet för projektet är att utveckla fiskeredskap som är sälsäkra och fiskar effektivt, och som också är enkla att hantera.

Vattenbruk

Begreppet vattenbruk omfattar odlingar av fisk, och musslor och betecknar även möjligheter inom den marina bioteknologin. Blå bioteknik är ett samlingsnamn på när man använder sig av marina organismer såsom alger och musslor för produktion av exempelvis läkemedel, livsmedel, bränsle och gödsel.

Värdebeskrivning

Den biologiska mångfalden är större på land än i Östersjön. Kunskaperna om marina organismer och ekosystemet är fortfarande begränsade. Med en förbättrad kännedom av havets resurser möjliggörs dock utvecklingen av nya användningar, produkter och tjänster.

Östersjön är ett artfattigt hav där organismerna är utsatta för flera typer av stress som exempelvis salthalt och miljögifter. Vid vattenbruk bör särskild hänsyn tas till Östersjöns brackvattenmiljö och de påfrestningar som är kopplade till detta.

Vattenbrukets betydelse är för närvarande liten i såväl Sverige som i Blekinge. Långa tillståndprocesser och komplicerad lagstiftning anges som ett stort hinder för etablering av nya vattenbruk. Förhoppningen är att livsmedelsproduktionen ska öka och att nya arbetstillfällen ska skapas i gles- och skärgårdsbygd. Väl utformad har vattenbruksnäringen potential att växa i Blekinges kust- och havsområde och främja regional utveckling.

Odling av fisk kan delas upp i matfisk och sättfisk. Sättfisk odlas för att förstärka naturliga bestånd eller för sportfiske. Matfisk odlas som komplement till vildfångad fisk och ökar i betydelse när de naturliga fiskbestånden hotas av överfiske. I Blekinge län finns det i nuläget två fiskodlingar i kassar i kustvattnet, en vid Östra Horsö väster om Tjärö i Karlshamns kommun och en vid Lågaskärv i Ronneby kommun. Det finns även en tillfällig

anläggning för rekonditionering av torsk, väster om Eriksberg.

Musselodling förekommer i framförallt på Västkusten. Primärt odlas blåmusslor. Den låga salthalten i Östersjön gör att blåmusslorna blir små till växten och svårare att sälja som livsmedel. Att odla musslor kan dock vara ett sätt att minska övergödningen i havet då de tar upp näringsämnen. Musslor kan även användas till djurfoder, jordförbättringsmedel och biogas.

Modelleringar av förekomsten av blåmusslor i Blekinge visar på goda förutsättningar för förekomst över stora delar av utsjöområdena, kusten och ytterskärgården.

Det pågår forskning kring hur makroalger, mikroalger och andra vattenlevande organismer ska kunna användas till bland annat livsmedel, tillverkningsindustrin och läkemedel. Alger tar upp koldioxid och näringsämnen och kan därmed bidra till minskad övergödning av haven. Odlingarna ger även skyddade miljöer för fiskar att vistas i.

Riksintresse för vattenbruk

Enligt 3. kap. 5 § MB ska mark- och vattenområde som har betydelse för vattenbruk så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. I Blekinge finns inget utpekade område av riksintresse för vattenbruk.

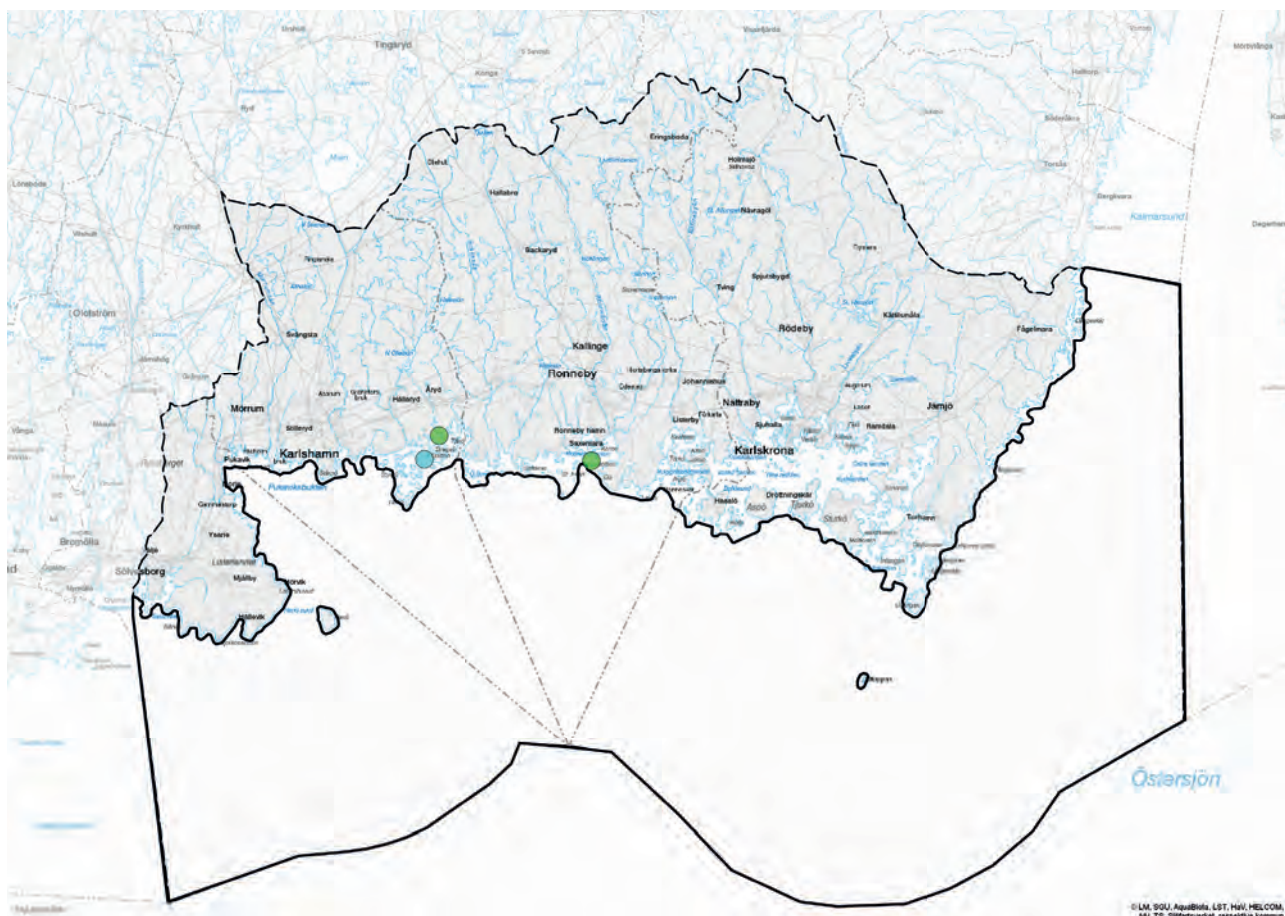
Anspraak och intressekonflikter

Det finns en politisk vilja att utveckla vattenbruket i Sverige. Jordbruksverket har tagit fram en strategi och en handlingsplan för ökat vattenbruk med sikte på att vattenbruket år 2020 är "en växande, lönsam och hållbar bransch med en etisk produktion". Förhoppningen är att livsmedelsproduktionen ska öka och att nya arbetstillfällen ska skapas i gles- och skärgårdsbygd. Väl utformad har vattenbruksnäringen potential att växa i Blekinges kust- och havsområde och främja regional utveckling.

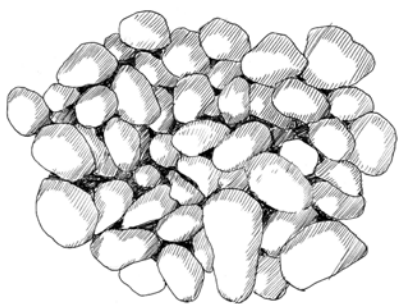
Ett problem med fiskodlingar i havet är att det sker i öppna kassar som läcker näringsämnen och läkemedelsrester till närområdet och som fisk kan rymma ur. Fiskodling i öppna kassar bedöms inte längre vara bästa möjliga teknik enligt Mark- och miljööverdomstolen (M 10773-16, 2018-03-28). Dessutom är havsbaserade odlingar känsliga för påverkan från vågor och

placeras därför mer kustnära i skärgården, utanför planområdets avgränsning. Jordbruksverket bedömer att det inte finns miljöutrymme i Östersjön för fiskodling i kassar om inte en ökad närsaltsbelastning kan kompenseras. Ett sätt att minska närsaltsbelastningen är att kombinera fiskodling med musselodling eller algodling. Slutna system då fisken odlas i då behållare och avskiljning av föroreningar är möjliga. På grund av större underhållsbehov behöver sådana odlingar vara storskaliga och placeras kustnära.

Vattenbruk kan i viss mån samordnas med andra intressen, exempelvis genom kombinerad vindkraft och musselodling. Det finns också en risk för intressekonflikter. Förutom vattenbrukets miljöpåverkan kan det rörliga friluftslivet, yrkesfisket, sjöfarten, sjökablar och militär verksamhet anses stå i konflikt med anläggningar för vattenbruk. Visuellt påverkar mussel- och algodlingar mindre än fiskodlingar, då dessa kan ligga helt under vattnet.

Befintliga fiskodlingar i Blekingekustens havsområde. Gröna punkter är laxodlingar och blå punkt anläggning för rekonditionering av vildfångad torsk. Anläggningarna ligger utanför planområdets avgränsning.

Utvinning och lagring av material

Med många intressekonflikter på land ökar intresset för utvinning och lagring av material i havet. I Blekinges havsområde är dock tillgången på brytbara sand- och grusfyndigheter små.

Värdebeskrivning

Ur Östersjön är det aktuellt att utvinna är mineral, olja och naturgas, skiffergas, sand och grus. Inom planområdet finns enligt SGU:s kartläggning potential för uttag av sand. Intresset för sand- och grusutvinning från havsbotten för strandfodring av eroderande kuster ökar. På grund av en i huvudsak bergig kust är erosionsproblemen i Blekinge små. Det finns viss risk för erosion i Listerlandets vikar, runt Gö-halvön, i Östra skärgården och längs med Blekinges ostkust där stränderna består av morän.

Muddermassor uppkommer vid många olika verksamheter, exempelvis vid anläggning av bryggor eller fördjupning av farleder och hamnar. Vid planering av hur muddermassor skall hanteras bör avfallshierarkin alltid vara styrande och grundläggande utredningar om alternativa omhändertaganden skall föregå ett beslut om val av kvittblivningsmetod. Är muddermassorna rena och ej kan nyttiggöras inom något projekt, kan dumpning till havs vara ett alternativ.

I vissa fall kan det mest kostnadseffektiva och minst miljöpåverkande vara att dumpa massorna i havet då deponering av muddermassor på land många gånger kan vara problematiskt på grund av massornas ofta höga vattenhalt, innehåll av klorider samt på grund av platsbrist på landets deponier. För att återvinna eller omhänderta muddermassor på land, krävs omfattande insatser för omlastning från

sjö till land i form av kajer, avvattningsanläggningar och transporter på land med lastbil. Rätt utfört är konsekvenserna av dumpning till havs lokalt begränsade och det är främst det bentiska systemet som påverkas. Ekosystemet kan återhämta sig till en normal funktion inom relativt kort tid om arbetena genomförs med ekologiska hänsynstaganden.

Valet av plats är betydelsefull för vilka miljöeffekter detta medför och massor som dumpas bör ha ungefär samma sammansättning av kornstorlek som bottensedimenten på dumpningsplatsen, då detta ger bäst förutsättningar för bottenfaunan att återetablera sig på området. Målet är att minska risken för en spridning av massorna vid dumpningstillfället samt att förhindra en återkommande uppslamning efter utförd dumpning.

I Blekinge råder det generellt brist på platser som är lämpliga för dumpning av muddermassor. Det har tidigare funnits en sådan plats i Karlshamns kommun, men den ingår numera i ett Natura 2000-område. I Karlskrona innerskärgård har områden identifierats där dumpning skulle kunna provas.

Det är den lokala geologin som ger förutsättningarna för koldioxidlagring. SGU har identifierat ett större område i sydöstra Östersjön och ett område utanför sydvästra Skåne där berggrunden utgörs av yngre sedimentära bergarter som potentiella områden för koldioxidlagring. I Blekinge saknas sådana områden.

Riksintresse för utvinning av material

Områden som innehåller fyndigheter av ämnen eller material som är av riksintresse ska enligt 3 kap 7 § MB skyddas mot åtgärder om kan påtagligt försvåra utvinningen av dessa. I Blekinges havsområde finns inget riksintresseområde för värdefulla ämnen. I övrigt gäller att mark- och vattenområden som innehåller värdefulla ämnen så långt som möjligt ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra utvinningen av dessa.

Lagstiftning kopplad till dumpning

Dumpning av avfall som muddermassor i havet är förbjuden enligt 15 kap 27 § MB. Länsstyrelsen prövar dumpningsärenden som avser inlandsvatten, kustvatten och i havet innanför territorialvattengränsen. Havs- och vattenmyndigheten ansvarar för ärenden i Sveriges ekonomiska zon och för svenska fartyg och flygplan i och över det fria havet eller om ansökan avser flera områden i olika län. Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från förbud mot dumpning för geologisk lagring av koldioxid.

För att vidare utreda vilka områden som kan vara lämpliga för dumpningsdispenser kommer bottenprovtagning behöva genomföras. För undersökning av kontinentalsockeln krävs tillstånd från SGU.

Anspraak och intressekonflikter

Naturgrus är en ändlig resurs och brytning på land riskerar att skada grundvattenförekomster. Därmed ökar intresset för att utvinning till havs. Sand och naturgrus är icke förnyelsebara naturresurser och utvinning från havsbotten kan störa ekosystemet för havsbottenlevande organismer. Sand som hämtas ur havet och sedan används för strandfodring bildar ett kretslopp då sanden med tiden förs tillbaka till havet. Beroende på strömmar kommer dock återansamling av sanden sannolikt ske på en helt annan plats än där sanden hämtades.

Uttag av sand och grus i vatten kan leda till vattengrumling och sedimentspridning. Sand- och grusuttag kan även leda till fysiska förändringar vid kusten, orsaka strandförlust, minska det naturliga skyddet mot kusterosion och påverka ström- och bottenförhållanden. Beroende på livsmiljötypen kan återhämtningen ta från några månader upp till flera år. Risken för skador på den marina miljön och erosion av kusterna minskas med val av lämplig uttagsplats, rätt utvinningsteknik och begränsad uttagsmängd.

Ofta utgör sand- och grusavlagringar utsjöbankar med höga naturvärden som skulle hotas vid brytning av material. SGU har gjort en kartläggning som visar att en svallgrusavlagring runt grundet Klippbanken söder om Karlskrona

skulle kunna vara lämplig för sand- och grusuttag. Materialuttag bedöms kunna ske med bibehållna ekosystemtjänster och bibehållen biodiversitet på platsen, däremot bedöms naturlig sedimenttillförsel inte kunna bibehållas. Området ingår i riksintresseområde för försvar och yrkesfiske.

Då utvinning av grus eller sand och dumpning av muddermassor kan ske via flytande anläggningar, finns bara en temporär konkurrens om vattenytan eller vattenpelaren. På havets botten kan däremot förekomma konflikter med vindkraft, kablar och ledningar, kulturhistoriska lämningar och naturvärden.

Prövning av undantag från generellt dumpningsförbud

I samband med arbetet med denna havsplan har SWECO genomfört en övergripande lokaliseringsutredning för att identifiera möjliga områden där undantag från generellt dumpningsförbud skulle kunna prövas.

Steg 1 - Övergripande lokaliseringsutredning

Utredningen har baserats på följande underlag:

- Sjökort, för distanser
- SGU's geologiska kartor
- Sjöfartsverkets djupdata
- Befintliga riksintressen

Analysen har tagit sin utgångspunkt i följande kriterier (utifrån ovan nämnda underlag):

- Djup > ca 30 m då:
 - Känsliga bottnar ligger oftast grundare
 - Vågenergier kommer inte ner
 - Ackumulationsbottnar förekommer oftast på större djup
- Tillräcklig areal
- Ej ankringsplatser för lots
- Transportsträcka rimlig i förhållande till muddringsplatsen
- Konflikt med övriga intressen, riksintressen, sjöfart, kultur, fiske med mera

Med beaktande av underlag och kriterier ovan har sju potentiella områden ringas in. Se karta nedan.

Utredningen är endast en förstudie för att få klarhet i om havsområdet rymmer möjliga områden att pröva undantag från dumpningsförbud inom.

Övriga faktorer som behöver utredas i steg 1:

- Förekomst av kablar och ledningar
- Rådighet
- Sociala faktorer
- Lika på lika, dvs sand dumpas på sandbotten och lera på lerbotten

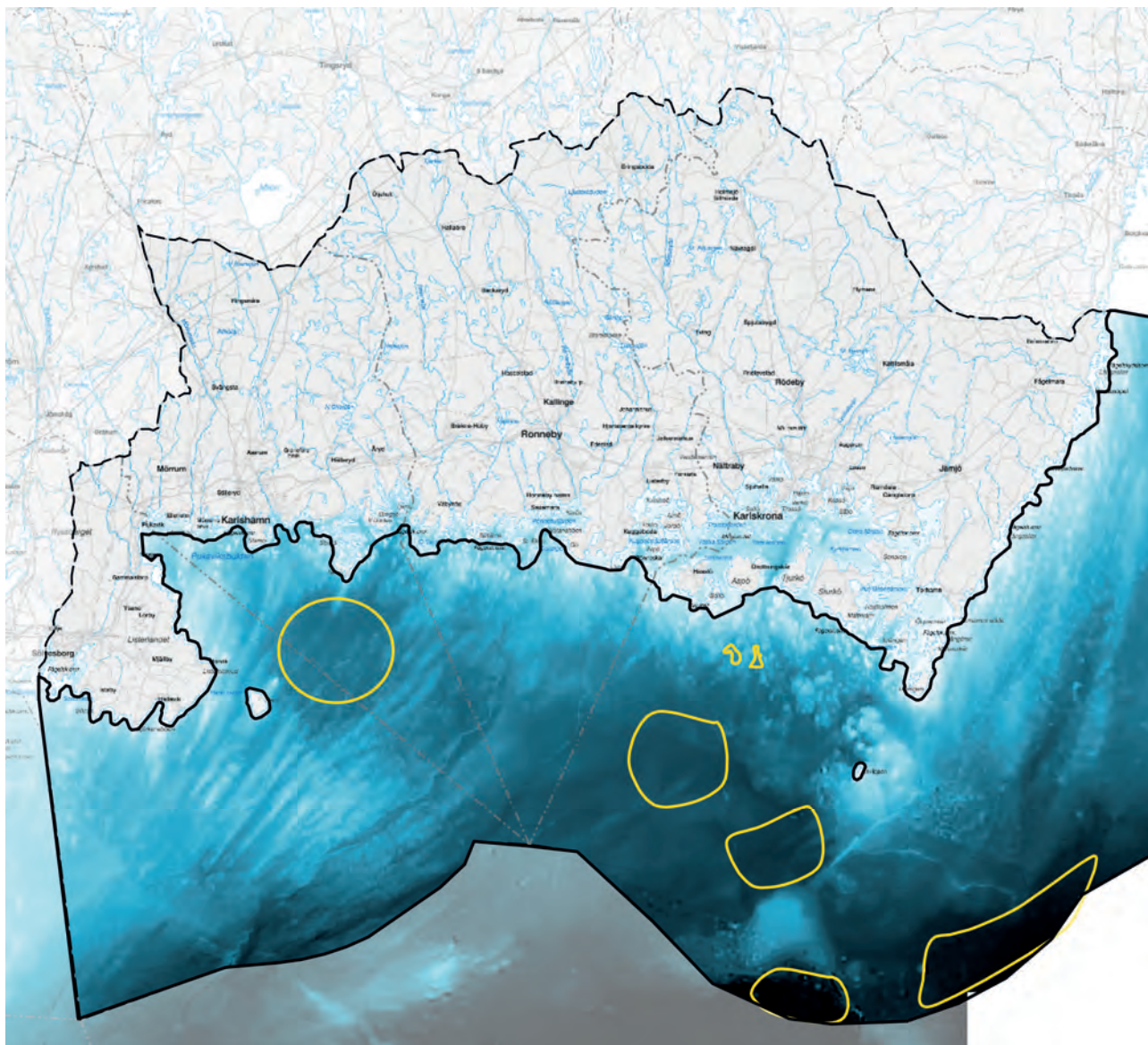
Då det råder generellt dumpningsförbud i havet krävs vidare utredningar innan ett område kan ringas in för en eventuell dispensansökan. Dessa steg redovisas nedan:

Steg 2 - Bottenundersökning

- Bottenprovtagning för maringeologisk tolkning, organisk halt, föroreningsinnehåll
- Bottenfaunaundersökning genom sedimentprofilsfotografering samt bottenfaunaprovtagning

Steg 3 - Beräkningar och värderingar

- Oceanografiska utredningar i form av strömningsmodellering utifrån befintliga data
- Sjömätning av bottenar för att fastställa aktuellt djup på platsen samt för arkeologisk bedömning och bedömning av kapacitet
- Spridningsberäkningar med avseende på spridning vid dumpning
- Marinbiologisk utvärdering med avseende på flora och fauna för att kunna göra en korrekt bedömning av konsekvenser

Utredningsområden (avgränsade med gula linjer) för att pröva undantag från generellt dumpningsförbud. Vattendjup illustreras med graderad blå färg.

Utsikt från Nabbarna i västra Vettekulla. Foto: Jeanette Conradsson

Luft- och sjöfart

Luft- och sjöfarten är en världsomspännande sektor av mycket stor ekonomisk och samhälls- betydelse för Sverige. När det gäller export och import av varor från och till Sverige är sjöfarten helt dominerande i fråga om transporterad vikt och omkring 90 procent av godset i den svenska utrikeshandeln går sjövägen. Luftfarten är en viktig förutsättning för Blekinges utveckling. Ronneby Airport gör det möjligt för länets näringsliv, myndigheter och organisationer att snabbt kunna resa till och från Stockholmsområdet.

SJÖFART

Värdebeskrivning

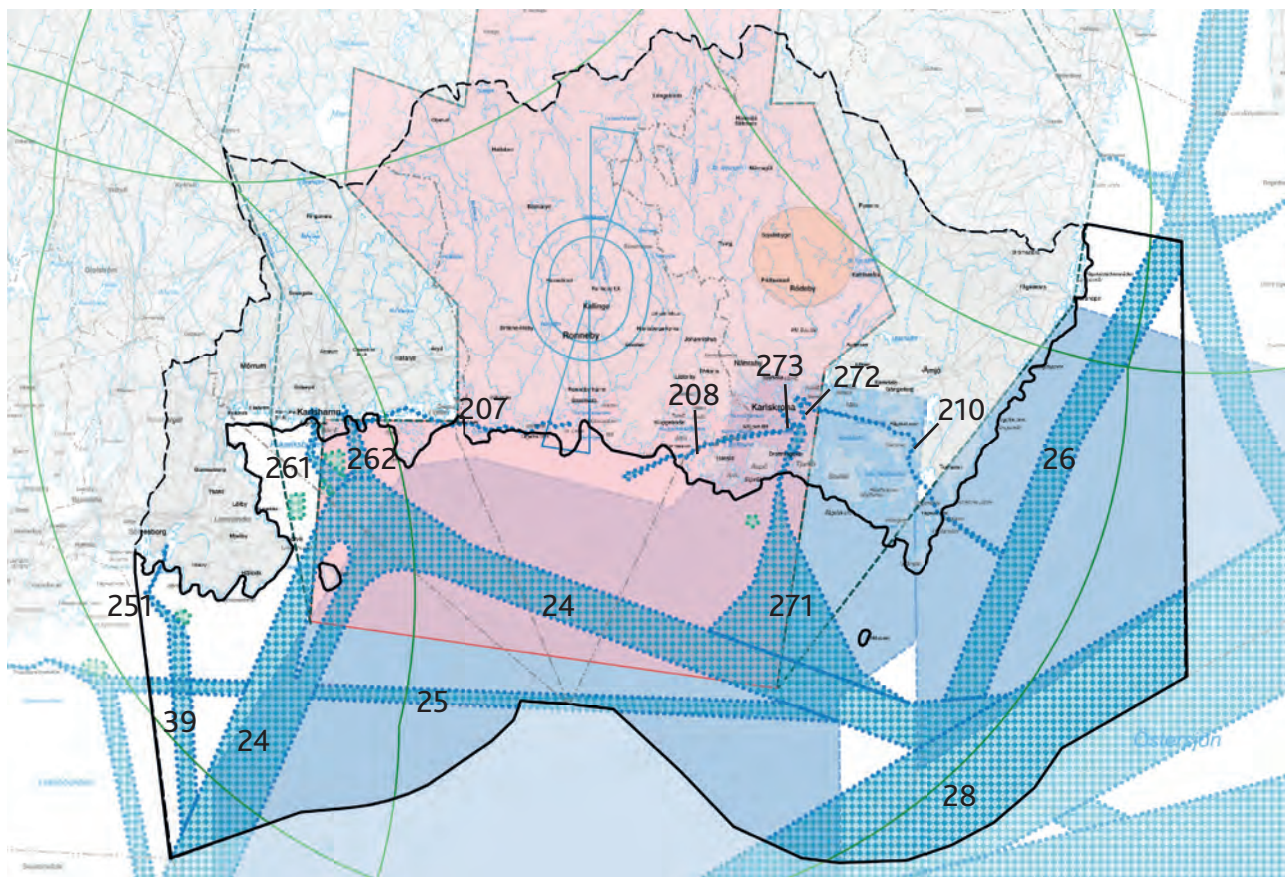
Blekinge har tre större hamnar; Sölvesborg,

Karlshamn och Karlskrona. Störst är hamnarna i Karlshamn och Karlskrona. 2014 anlöpte 2 126 fartyg Blekinges hamnar. Drygt 7,3 miljoner ton gods hanterades, vilket motsvarar nästan 4,5 procent av den totala svenska godshanteringen. Närmare 700 000 passagerare transporterades, det vill säga cirka 2,5 procent av de totalt 30 miljoner passagerare som varje år åker färja till och från Sveriges grannländer.

Blekinges havsområde genomkorsas av både stora farleder och mindre kustfarleder. Hamnarna i Blekinge är bra och har kort och snabb väg ut till de större farlederna. EU:s ambition är att utveckla Östersjöregionen till en stark makroregion där Polen och Baltikum har en viktig roll att fylla. Blekinge har en central geografisk position i ett sådant område och som en länk mellan väst och öst.

Ökade transporter

Som ett led i arbetet med att uppnå klimatmålen kan långväga godstransporter alltmer komma att flyttas från väg till vatten. Sett till samtliga trafikslag väntas sjöfarten komma att ha den högsta årliga tillväxttakten. Prognosen visar på en fördubbling av godsvolymer fram till år 2040. Godstransporterna

Kartan redovisar områden av riksintresse för sjöfarten (blåprickade ytor för farled respektive grönprickade ytor för ankringsplatser), influensområde luftrum (ljusblå markeringar kring Kallingsflygplats), samt stoppområde höga objekt (röd yta). MSA-yta kring flygplatserna i Kristianstad, Kallingsflygplats och Kalmar markeras med grön cirkel. Lågflygningsområdet ramar in med streckad svart linje. Riksintresse sjöövningsområde (blå yta).

i de Blekingeska hamnarna har ökat och förväntas öka ytterligare mot Polen och Baltikum.

Större fartyg, tillsammans med höga säkerhetskrav leder till större krav på farlederna. Fartygen närmar sig, eller har nått, de storlekar som farlederna kan klara utan breddning och fördjupning. För att möta denna utveckling finns ett pågående arbete med ny sjömätning som genomförs av Sjöfartsverket. Samtidigt pågår även ett utvecklingsarbete hos trafikmyndigheterna kring smartare navigationsteknik, så kallad Traffic Sea Management, vilket på sikt kan komma att reducera risken för olyckor. Konceptet Sea Traffic Management syftar till att höja säkerheten, minska miljöpåverkan och öka effektiviteten till sjöss genom informationsdelning och nya smarta tjänster.

Utökad sjöfart är inte liktydigt med att sjöfarten kommer att öka sina ytanspråk. En fortsatt utveckling mot storskalighet ökar givetvis den genomsnittliga storleken på fartygen men minskar samtidigt antalet transporter. Nu fastslagna ytanspråk anses tillräckliga under överskådlig tid med avseende på området i Blekinge.

Blekinges hamnar

Blekinge har flera hamnar för gods- och persontransporter. Sölvesborgs hamn har ett strategiskt läge i regionen för handel med Baltikum och övriga Europa. Den är en betydelsefull industrihamn och logistikcenter som förser stora delar av regionens näringsliv med råvaror, exempelvis stål, massaved, timmer och pappersmassa.

Karlshamns Hamn tillhör de största hamnarna i landet och är den största och djupaste hamnen i sydöstra Sverige. Dessutom är den Sveriges näst största transithamn mot Baltikum/Ryssland efter Stockholms Hamnar.

Karlskrona hamn är den största hamnen för RoRo- och passagerartrafik i sydöstra Sverige. Hamnen på Verkö har närhet till Polen, Baltikum och Ryssland. Verkö är också en viktig industrihamn och utgör en viktig resurs för regionens utveckling genom sitt hamndjup, stora hamnytor och goda tillgänglighet till väg som järnväg.

Ronnebys hamn är på väg att avvecklas. Ärendet handläggs av länsstyrelsen och Sjöfartsverket.

Riksintresse för kommunikation - sjöfart

Riksintresse för kommunikationer regleras i miljöbalkens 3 kapitel 8 §. Områdena pekas ut av Trafikverket. De riksintressen som Trafikverket har pekat ut i Blekinge avser både strategiska hamnar, farleder med tillhörande ankringsområden och djupa och skyddade områden. Såväl mindre kustfarleder som viktiga fartygsstråk finns utpekade som riksintressen inom Blekinges territorialhav och inre vatten. Riksintresseområdena ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.

Hamnarna i Karlskrona, Karlshamn och Sölvesborg är allmänna hamnar och de två förstnämnda även en del i det Transeuropeiska transportnätet (Trans-European transport Networks, TEN-T). Blekinges transportsystem är genom färjeförbindelserna Karlskrona - Gdynia och Karlshamn - Klaipeda kopplade till infrastrukturen i Polen och Litauen. Det pågår en översyn av riksintresse för hamn.

I Blekinge finns 13 farleder av riksintresse. Samtliga är klassade som allmän farled och fyra av dem är även en del i det Transeuropeiska transportnätet. Samtliga farleder har en skyddad höjd på 65 meter. Vid Tjurkö finns ett djupområde/skyddat område. I sammanhanget kan också nämnas att till hamnarna i Karlshamn och Karlskrona anslutande vägar och järnvägsspår också är av riksintresse liksom befintlig terminal i anslutning till hamnen i Stilleryd och planerad terminal på Verkö. I havsområdet finns sex utpekade ankarplatser, en utanför Sölvesborg, fyra utanför Karlshamn och en utanför Karlskrona.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR SJÖFART - FARLED 207 Kustled, Karlshamnsfjorden – Ronneby St. Ekön, Farledsklass 3

Allmän farled, berör Karlshamns och Ronneby kommuner

208 Kustled, Hasslö - God natt, Farledsklass 3 Allmän farled, berör Karlskrona och Ronneby kommuner

210 Kustled, Verkö – Långören / Kalmarsund Farledsklass 3 Allmän farled, berör Karlskrona kommun

271 Karlskrona, Västra Försänkningen, Karlskrona angöring - Karlskrona, Verkö, Farledsklass 1 Allmän farled, TEN-T A, berör Karlskrona kommun

272 Karlskrona, Skallholmen - Karlskrona, Handelshamnen. Farledsklass 1

Allmän farled, TEN-T A, berör Karlskrona kommun

273 Karlskrona, Yttre redde - Karlskronavarvet Farledsklass 1

Allmän farled, berör Karlskrona kommun

28 Kusttrafik, Syd Gotland, Hammer odde - Finska viken. Farledsklass 1

Berör Karlskrona kommun

24 Kusttrafik, Hammer odde - Finska Viken, Farledsklass 2

Berör Sölvesborgs, Karlshamns, Ronnebys och Karlskrona kommuner

25 Kusttrafik, Åhus-Utklippan. Farledsklass 2

Berör Sölvesborgs, Karlshamns, Ronnebys och Karlskrona kommuner

26 Kusttrafik, Utklippan – Kalmarsund. Farledsklass 2

Berör Karlskrona kommun

262 Karlshamn, Karlshamns östra angöring – Centralhamnen. Farledsklass 1, med tillhörande ankringsområde

Allmän farled, TEN-T A, berör Sölvesborgs och Karlshamns kommuner

261 Karlshamn, Karlshamns Västra angöring – Stillerydshamnen. Farledsklass 1, med tillhörande ankringsområde

Allmän farled, TEN-T A, berör Karlshamns kommun

251 Sölvesborg, Sölvesborgs angöring – Sölvesborgs hamn. Farledsklass 1, med tillhörande ankringsområde

Allmän farled, berör Sölvesborgs kommun

OMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR SJÖFART - HAMN
I Blekinge finns tre hamnar som utgör riksintresse för sjöfarten:

Sölvesborg hamn

Allmän hamn. Muddring av hamn och farled planeras.

Karlshamns hamn

Allmän hamn, TEN-T A. Karlshamns hamn är i samarbete med Karlskrona utpekad av Trafikverket som en av de centrala hamnarna i nationell transportinfrastrukturplan 2010–2021.

Karlskrona hamn

Allmän hamn, TEN-T A. Karlskrona hamn är i samarbete med Karlshamn utpekad av Trafikverket som en av de centrala hamnarna i nationell transportinfrastrukturplan 2010–2021.

Anspraak och intressekonflikter - sjöfart

Sjöfartens aktiviteter har direkt påverkan på konkurrerande ytanspråk. De potentiella konflikter som kan ses är framtida energiutvinning och framtida utökning av naturskydd. Konflikterna består främst i att sjöfartens aktionsradier (den sträcka som ett fartyg kan tillryggalägga utan bränslepåfyllning i en riktning med bibehållen förmåga att återvända till utgångspunkten och fortfarande ha en viss bränslereserv) begränsas.

Intresset för att nyttja våra havsområden ökar. Ökningen väntas fortsätta och präglas av en mångfald av verksamheter, värden och anspråk. Utvecklingen för sjöfarten sker parallellt med en förväntad ökning av fasta installationer, i form av vindkraft, vågkraft och vattenbruk. De fasta installationerna väntas komma som ett resultat av politiska ambitioner om att använda havet för energiomställning och förnyelsebara bränslen. Fasta installationer kan i framtiden konkurrera med sjöfarten om ytan i vissa geografiska områden till havs. I Blekinge finns tre vindbruksområden utpekade som riksintressen. Dessa är energiområde Taggen, Hanöbanken och Trolleboda.

Östersjön (planområdet) är ett av världens mest trafikerade vatten, mycket med anledning av de stora volymer som skeppas till och från Ryssland. En annan bidragande orsak är att Östersjön gränsar till ett betydande antal länder med ytanspråk i området. Detta kommer framöver att ställa krav på ytterligare samordning mellan länderna. Sjötrafiken rör sig över stora ytor och har ett stort ytanspråk för att garantera hög säkerhet, god framkomlighet och därmed effektiva transporter. Med andra sektors ökande anspråk på havets ytor finns en risk att sjöfartens möjlighet att ta sig fram i någon mån kan komma att begränsas.

Sjöfarten kan påverka naturvärden negativt vid olyckor och oljeutsläpp, men även på andra sätt. Fartygsbuller riskerar att ändra det naturliga beteendet hos enskilda fiskar och kan ge negativa effekter i form av stresssymptom, långsammare tillväxt hos fiskyngel och ändrade rörelsemönster. Även ljud från fartygens ekolod kan störa marina djurs kommunikation. Detta gäller framförallt

de djur som använder högfrekventa ljud för ekolokalisering, exempelvis tumlare.

LUFTFART

Värdebeskrivning luftfart

Ronneby Airport är den största flygplatsen i Sydostsverige. Den används för både det militära och det civila flyget. Med sitt strategiska läge är flygplatsen en viktig tillgång för näringslivet i hela Blekinge. Flygplatsen används i dagsläget för civil inrikestrafik till Stockholm. Den har ett stabilt passagerarantal på runt 220 000 personer per år.

Flygplatsen har tillstånd till 22 000 civila flygrörelser per år, varav 9 300 med lätta flygplan och 12 700 med tunga flygplan. Under 2018 genomfördes 9 492 flygrörelser med lätta flygplan, vilket visar att delar av miljötillståndet utnyttjas fullt ut vissa år. Militär verksamhet är tillåten med högst 31 200 flygrörelser per år.

Riksintresse för kommunikation - luftfart

Utanför området, men med inverkan på områdets luftrum, finns riksintresse för luftfart, kopplat till Ronneby Airport.

OMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR LUFTFART

Ronneby Airport är klassad som riksintresse. Den är av fundamental nationell och regional betydelse. Bedömningen utgår från att flygplatsen en utgör viktig förutsättning för näringslivets, myndigheters och organisationers möjligheter till goda kommunikationer och att den är av betydelse för totalförsvaret.

Den civila flygplatsen tillhör det nationella basutbudet av flygplatser. Därmed är flygplatsen enligt riksdagens beslut en del av stommen i ett effektivt och långsiktigt hållbart flygtransportsystem som säkerställer en grundläggande interregional tillgänglighet i hela landet.

Flygplatser har tre olika typer av skyddsområden. Skyddsområdena garanterar att det inte finns några hinder för flygtrafiken. Vid en flygplats finns tre olika typer av skyddsområden som har med flyghinder att göra: Hinderbegränsande ytor närmast flygplatsen, Procedurområde som täcker ett betydligt större område kring flygplatsen samt, MSA-ytan som utgörs av en cirkel med radien 55 kilometer räknat från flygplatsens

landningshjälpmedel. Dessa områden och ytor garanterar hinderfrihet för flygtrafiken. Hinderbegränsande ytor finns vid alla flygplatser.

Procedurområden och MSA-ytor finns endast vid så kallade instrumentflygplatser. För flygplatser som är utpekade som riksintresse utgör dessa ytor samt en yta på 1500 x 500 meter vid sidan om landningsbanan områden av riksintresse. MSA-ytan kring Ronneby Airport täcker större delen av havsområdet.

Även MSA-ytorna för flygplatserna Kalmar och Kristianstad täcker betydande delar av havsområdet. Kalmars zon täcker södra Kalmarsund och därmed de nordostliga delarna av planområdet. MSA-ytan österut från Kristianstads flygplats når ungefär ut till Hanöbanken i planområdets västra del.

Anspråk och Intressekonflikter - luftfart

Tillväxttakten på det civila flyget bedöms vara måttlig så länge inte upptagningsområdet förändras. Flygtrafiken kan stå i konflikt med intressen för vindkraft till havs samt i viss mån friluftslivet och turism på grund av bullerstörningar. Ur miljösynpunkt bidrar luftfarten till en uppvärmning av klimatet via förbränning av flygbränsle vilket främst bildar koldioxid (CO₂) och vattenånga (H₂O). Då luftfartens utsläpp till största delen sker på hög höjd i atmosfären bidrar även andra ämnen (utöver koldioxid och vattenånga) till att flygets totala påverkan på klimatet är omkring dubbelt så stor som enbart flygets utsläpp av koldioxid.

Höga objekt kan påverka flygsäkerhet och tillgänglighet kring flygplatser men även påverka navigationsanläggningar för luftfarten i områden långt från flygplatsen. Innan ett högt objekt uppförs ska alla berörda inom luftfarten ges möjlighet att yttra sig. Detta gäller för både fasta objekt såsom byggnader, master, vindkraftverk och tillfälliga föremål, till exempel byggnadskranar. Som högt objekt räknas föremål som är 20 meter eller högre.

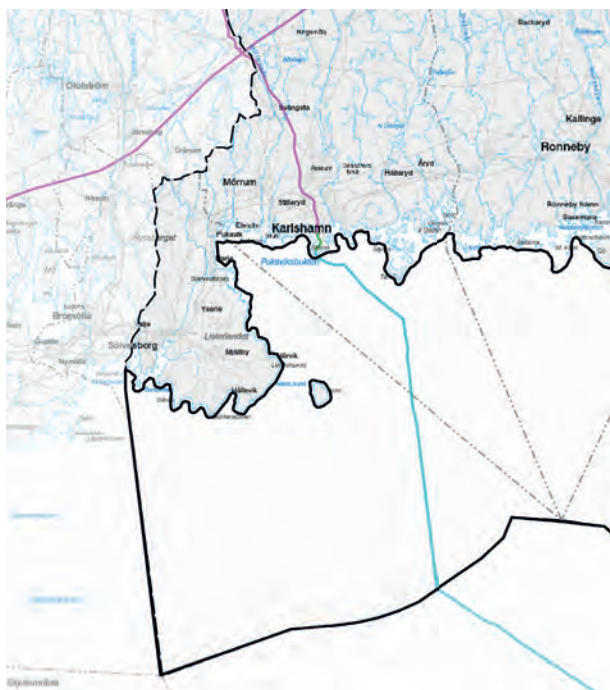

Infrastruktur

Avsnittet berör den infrastruktur som utgörs av tuber för avloppsvatten och kylvatten, vattenledningar, sjökabel och ledningar för energidistribution samt kablar för elektronisk kommunikation. Användningen omfattar installation, drift, underhåll och avveckling av sådana förbindelser.

Värdebeskrivning

Användningen av havet för energiöverföring omfattar installation, drift, underhåll och avveckling av sjökabelförbindelser. Swe-Pol Link är en kraftledning för likström som binder samman Sveriges och Polens stamnät. Sjøkabeln, ca 240 km lång, går mellan Starnöhalvön utanför Karlshamn och Bruskowo Wielkie i Polen. Det finns även en likströmsledning som förbinder Karlshamn med Slupsk i Polen. Andra likströmsförbindelser knyter Sverige till Tyskland (mellan Trelleborg och Lübeck) och Litauen. Inom landet finns idag två förbindelser mellan Gotland och fastlandet.

Kartan redovisar med blå linje sjökabeln Swe-Pol link, i dess sträckning genom planområdets västra del.

Utredning pågår för att finna ett läge för ny sjökabel till en planerad vindkraftpark sydost om Öland, Ölands vindkraftpark. Se karta på nästa sida.

Tekniksprång och andra föränderliga drivkrafter är svåra att förutspå och kan snabbt förändras. Det behövs mer underlag om förutsättningarna för planeringen och byggnationen av stamnät och deras sammankoppling över landsgränser. Inom ramen för en europeisk energiunion pågår samtidigt arbete för ökad sammankoppling mellan länder. Sverige och grannländerna ska överföringskapaciteten öka.

Vid sidan av utlandskablar för el finns även region- och lokalnätsledningar till havs. Sjöfartsverket har ett nätverk av icke koncessionspliktiga ledningar i skärgården som förser både fyranläggning och privatkunder med el.

Infrastruktur för elektronisk kommunikation är en betydelsefull del av dagens samhälle. Fiberoptiska kablar på havsbotten knyter samman Sverige med omvärlden och används både för telefoni och internet. Sjøkablar brukar ligga någon meter under havsbotten för att begränsa risken att skadas av till exempel bottentrålning. Det finns inga internationella ledningar för elektronisk kommunikation inom planområdet men vissa mer tätbefolkade öar i skärgården har bredbandsanslutning.

Samhällets beroende av internet ökar hela tiden liksom behovet av kommunikation mellan Sverige och andra länder. Merparten av denna kommunikation mot andra länder sker genom havsbaserade kablar. Även om teknikutvecklingen för överföringskapacitet i kablar ökar finns ett behov av fler kablar för att skapa redundans och säkerhet i näten. Sannolikt finns det största framtida behovet av fler kablar för elektronisk kommunikation, nationellt sett, i Öresundsområdet och över Ålandshav.

In i planområdet sträcker sig avloppstuber och intagsledningar från verksamheter belägna i kustområdet. Tuberna utgör tillståndspliktig verksamhet och är starkt knutna till den verksamhet de servar.

Grundvattennivåer har på senare år sjunkit i södra Sverige. I en framtid kan det bli aktuellt att hämta dricksvatten i större skala ur Östersjön även i Blekinge. Vattnet hämtas genom en intagsledning ute i havsområdet och förs sedan genom ledningen till en avsalttningsanläggning på land där vattnet renas och avsaltas. Havsvattenintaget placeras

med fördel på ett relativt stort djup för att uppnå en så jämn vattenkvalitet som möjligt med mindre säsongsvariationer och lägre risk för driftstörningar än vid grunda intag. Avsaltningsanläggningar är generellt väldigt energikrävande och det råder mycket stor osäkerhet vad gäller avskiljningsgrad från föroreningar och hälsoeffekter. PFAS är exempel på en ämnesgrupp av idag kända föroreningar som visat sig mycket svåra att rena.

Riksintresse för kommunikation

Mark- och vattenområden som är särskilt lämpliga för anläggningar för kommunikationer ska enligt 3 kap 8 § MB skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada utnyttjandet av sådana anläggningar. Post- och telestyrelsen diskuterar om och hur sjökablarna bör hanteras inom ramen för riksintressesystemet.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR KOMMUNIKATION
I området finns inget utpekat område av riksintresse för elektronisk kommunikation utpekat.

Riksintresse för energidistribution

Mark- och vattenområden som är särskilt lämpliga för anläggningar för energidistribution ska enligt 3 kap 8 § MB skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av sådana anläggningar. Energimyndigheten ansvarar för att ange riksintressen för energidistribution.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR
ENERGIDISTRIBUTION

I området finns inget utpekat område av riksintresse för energidistribution utpekat. Energimyndigheten har pekat ut riksintressefrågan som ett prioriterat arbetsområde under 2019 och utreder möjligheten att utpeka transmissionsnätet som riksintresse för energidistribution.

Riksintresse inom totalförsvarets civila del

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) utreder transmissionsnätets mark- och vattenanspråk för riksintresseanspråk inom totalförsvarets civila del enligt Miljöbalk (1998:808) 3 kap 9 § av MSB.

Allmänt intresse enligt Plan- och bygglagen

Transmissionsnätets verksamhet med dess tillhörande mark- och vattenanspråk är även ett allmänt intresse enligt Plan- och bygglag (2010:900) 2 kap eftersom elförsörjningen är en grundförutsättning för att samhället ska fungera i fred, kris och krig.

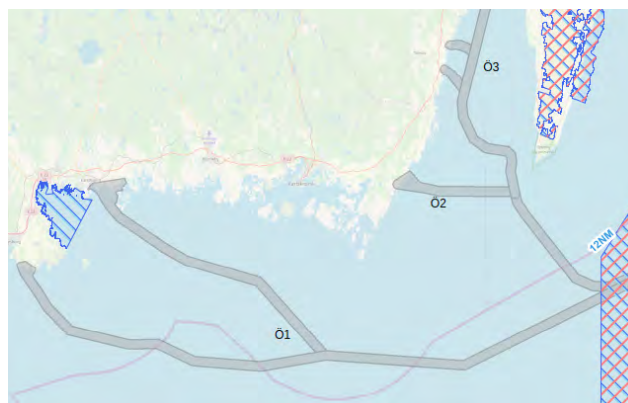
Anspråk och intressekonflikter

Anläggandet av en sjökabelförbindelse medför återkommande påverkan på bottenmiljön.

Kablar kan behöva repareras och bytas ut när livslängden på kablarna har gått ut. Förläggning av sjökablar och ledningar kan stå i konflikt med naturvården och kulturmiljön men även med sjöfarten då kabeldragning på havsbotten kan innebära begränsningar och risk vid nödankring.

Utöver nödankringsproblematiken innebär inte sjöfarten någon idag känd konflikt med befintliga kablar i havet. Samexistens för befintliga kablar går även bra med fiskeintresset. Det kan dock inte uteslutas att det i vissa fall kan föreligga en konflikt mellan sjökabel och bottentrålning.

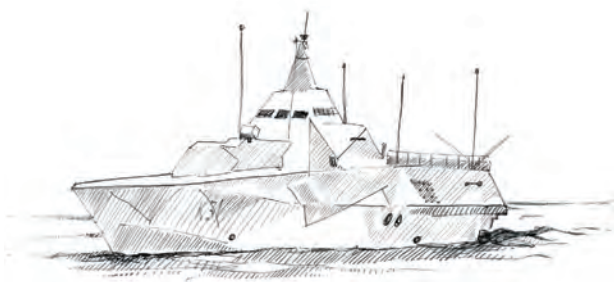
Själva kabelläggningen innebär ett ingrepp i den marina miljön. Sjökablarna läggs med hjälp av speciella kabelfartyg och grävs, plöjs eller spolades ner. Ofta cirka 0,8–1,0 meter under havsbotten (något djupare närmast kusten. Djupförläggningen sker för att skydda kabeln från skador orsakade av fiskeredskap, ankare och is. Där havsbotten består av material som inte medger nedspolning eller plöjning förläggas sjökablar på botten där de förankras och skyddas på lämpligt sätt.

Kartan redovisar med grå markering undersökningskorridorer för ny sjökabeln till Ölands vindkraftpark, en planerad vindkraftpark sydost om Öland.

Påverkan på friluftsliv och besöksnäring begränsas framförallt till anläggande av en ny sjökabel på grund av ett tillfälligt säkerhetsavstånd på vanligen 500 meter runt kablarna vilket begränsar båtars ankringsmöjligheter under anläggningstiden.

Kring kablar uppkommer magnetfält. Svenska myndigheter har inte fastställt något gränsvärde för magnetiska fält eller något skyddsavstånd till kablar. Istället tillämpar man försiktighetsprincipen, vilken bland annat innebär att man vid anläggande av nya elanläggningar bör sträva efter att utforma och placera dessa så att exponeringen för magnetfält invid bostäder, skolor och förskolor begränsas.

Försvar

Försvarsmakten har stora intressen i Blekinges skärgård och havsområde och är verksamma vid ett antal övnings- och skjutfält. Sveriges marinbas finns i Karlskrona och en av de viktigaste flygflottiljerna, F17, är belägen i Ronneby.

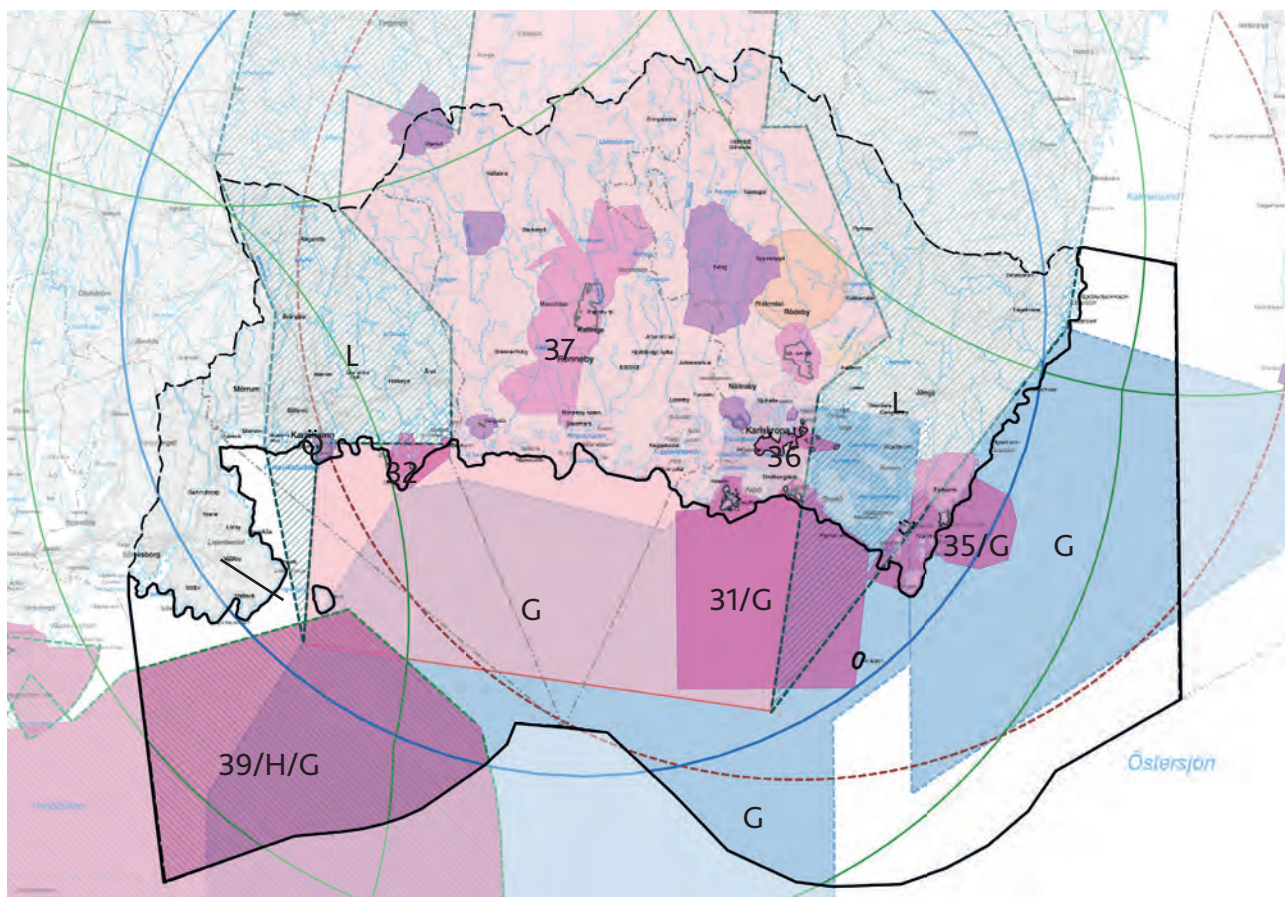
Värdebeskrivning

Försvarsmakten ska enligt förordningen (2007:1266) med instruktion för Försvarsmakten upprätthålla

och utveckla ett militärt försvar. Övnings- och skjutområden till havs är en förutsättning för att uppnå och bibehålla förmåga till väpnad strid över, på och under vattnet och utgör därför en grundläggande resurs för Försvarsmaktens förband. Övningar och utbildning i väpnad strid måste därför kunna genomföras utan störningar av såväl fysiska som tekniska hinder.

För fartygsförbanden i samverkan med flyg- och helikopter-förband behövs marina skjutområden. Områdena behövs för att uppnå och behålla förmågan till väpnad strid över, på och under vattnet. Det är viktigt att övningar kan genomföras på ett säkert sätt för förbanden men också för allmänheten samt civil sjö- och flygtrafik. Detta för att inte vådabeskjutning, incidenter eller olyckor ska inträffa.

Försvarsmakten har det senaste decenniet genomfört en mycket omfattande omställning från invasionsförsvar till insatsförsvar med förmåga att

Kartan redovisar riksintressen och områden av betydelse för totalförsvarets militära del (se separat beskrivning av respektive intresseområde). På kartan redovisas: sjöövningsområden (blå yta), stoppområde höga objekt (ljusrosa yta), påverkansområden för buller eller annan risk (mörkrosa ytor), övnings- och skjutfält (snedskrafferade i grönt), MSA-yta kring flygplatserna i Kristianstad, Kallinge och Kalmar markeras med grön för civil MSA-yta och blå cirkel för militär MSA-yta, lågflygningsområden (snedskraffedade i blått), påverkansområde kring väderrader (röd streckad linje).

med kort varsel sätta in förband enligt beslut från riksdag och regering. Omfattande övningar såsom förberedelser för nationella och internationella insatser måste därför kunna genomföras vid alla tider på året.

Även andra totalförsvarsmyndigheter bedriver verksamhet i havet, däribland Försvarets radioanstalt (FRA). FRA bedriver signalspaning i syfte att kartlägga bland annat yttre militära hot mot landet. Östersjön bedöms även i fortsättningen ha en stor betydelse för svensk signalspaning.

Riksintresse för totalförsvaret

Försvarmakten pekar ut riksintressen och deras influensområden (Ö), samt andra områden av betydelse för totalförsvarets militära del. Inom de områden som har utpekats som riksintresse av Försvarmakten finns övnings- och skjutområden och tekniska anläggningar. Flera sådana områden finns i Blekinges skärgård och havsområdet utanför kusten. Försvarmaktens riksintressen omfattar dels riksintressen som kan redovisas öppet och dels riksintressen som av sekretesskäl inte kan redovisas öppet. Enligt MB 3 kap 9 § ska områden som riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. I övrigt ska mark- och vattenområden som har betydelse för totalförsvaret så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt motverka totalförsvarets intressen.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR TOTALFÖRSVARETS MILITÄRA DEL, ÖPPNA RIKSINTRESSEN - SJÖÖVNINGSOMRÅDE

Riksintresse sjöövningsområde, (G)

sjöövningsområde Hanö

Berörda kommuner: Sölvesborgs, Karlshamns, Ronnebys och Karlskrona kommuner

I ett sjöövningsområde bedrivs verksamhet både i havet och i luften. Här är fasta anläggningar mycket svåra att etablera utan att risk för skada på riksintresset uppstår. Det inverkar på havsplaneringen främst genom att planering av fasta installationer kan komma att påverkas, samt att temporär avlysning förekommer.

OMRÅDEN AV BETYDELSE FÖR TOTALFÖRSVARETS MILITÄRA DEL, ÖPPNA OMRÅDEN AV BETYDELSE - LÅGFLYGNINGSOMRÅDE

Riksintesse lågflygningsområde, (L) Södra Småland - Norra Blekinge (stridsflyg och helikopter)

Berörda kommuner: Sölvesborgs och Karlskrona kommuner

Lågflygningsområden kan skadas av uppförandet av höga objekt. Det är därför särskilt viktigt med tidiga samråd för ärenden som rör höga objekt så att Försvarmakten tidigt kan yttra sig och beskriva om ärendet medför skada på intresset eller inte.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR TOTALFÖRSVARETS MILITÄRA DEL, PÅVERKANSOMRÅDEN - MSA OMRÅDE
Påverkansområden från Kristianstad, Kallinge och Kalmar flygplatser

Berörda kommuner: Sölvesborgs, Karlshamns, Ronnebys och Karlskrona kommuner

Skydd av all flygtrafik vid start och landning. Kategorin kommer framöver att benämnas MSA-område (minimum safety altitude). Ett sådant område utgör den yta inom vilket det finns fastställda höjder för högsta tillåtna objekt som kan tillkomma i området runt en flygplats. Den militära MSA-ytan är 46 kilometer, den civila MSA-ytan är 55 kilometer (för exempelvis Landvetter flygplats). Det inverkar på havsplaneringen genom att höga fasta installationer som är högre än den fastställda MSA-höjden inte kan förekomma.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR TOTALFÖRSVARETS MILITÄRA DEL, PÅVERKANSOMRÅDEN - ÖVNINGS- OCH SKJUTFÄLT

Påverkansområden övnings- och skjutfält, Ravlunda skjutfält, (H)

Berörda kommuner: Sölvesborgs kommun

Området är en typ av influensområde för militära skjutfält där själva funktionen militär verksamhet i form av exempelvis målflyg och annan samövning mellan mark och luft utgör riksintresset. Inom ett sådant område kan höga objekt medföra skada på den verksamhet som Försvarmakten bedriver. Prövning för byggnation av höga fasta installationer kan göras i enskilda fall.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR TOTALFÖRSVARETS MILITÄRA DEL, PÅVERKANSOMRÅDEN - VÄDERRADAR

Påverkansområden väderradar, Karlskrona

Berörda kommuner: Ronneby kommun och Karlskrona kommun

Inom väderradarns influensområde kan höga objekt störa. Närmast väderradarn är det förbjudet att uppföra vindkraftverk och i området runt omkring görs en prövning i enskilda fall. Möjligheten att etablera hela vindkraftparker inom dessa områden är låg. Det inverkar på havsplaneringen genom att höga objekt bör undvikas/kan komma att störa.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR TOTALFÖRSVARETS MILITÄRA DEL, PÅVERKANSOMRÅDEN FÖR BULLER ELLER ANNAN RISK

Påverkansområde 31 - Södra Tjurkö och Bollö skjutfält

Berörda kommuner: Karlskrona kommun

Södra Tjurkö skjutfält har anpassats till markstridsövningar med förband såsom amfibie-, basskydds- och hemvärnsförband samt förband tillfälligt grupperade på Kungsholms fort. Bollö skjutfält har anpassats och utvecklats för markstridsövningar för amfibieförband, säkerhetsförband och hemvärnsförband kombinerat med inslag från fartygs och flygförband.

Påverkansområde 32 - Södra Harö skjutfält

Berörda kommuner: Karlshamns kommun

Harö skjutfält har anpassats för markstridsövningar. Harö utgör tillsammans med Bollö och Södra Tjurkö i östra skärgården den idag enda möjligheten för skarpskjutning inom Blekinge skärgårds övnings- och skjutfältsområde. Den verksamhet som konstituerar riksintresset innebär påverkan på omgivningen genom skottbullen som kan uppfattas som störande.

Påverkansområde 35 - Öppenskärs övningsfält och Torhamns skjutfält

Berörda kommuner: Karlskrona kommun

Öppenskärs övningsfält har anpassats för markstridsövningar. Torhamns skjutfält användes av kustartilleriet för att bedriva övningar med skarp ammunition, främst för deras rörliga förband och för provning av pjäser och ammunition. Inom fältet kan olika övningsmoment genomföras med skarp ammunition från flera skjutområden samtidigt med riskområdena belägna inom fältets egna gränser. Sådana övningar kan enbart genomföras på särskilt anordnad mark som fritt kan disponeras av Försvarsmakten.

Påverkansområde 36 - Karlskronas örlogshamn med inre skärgård

Berörda kommuner: Karlskrona kommun

Örlogshamnen Karlskrona (ÖHK) är uppbyggd avseende hamn och basverksamhet för att kunna stödja samtliga fartygssystem inom marinen. Infrastrukturen är uppbyggd för att stödja fartyg med bl.a. förtöjning, drivmedelstjänst, ammunitionstjänst och underhållsarbete. Underhålls- och reparationstjänster på marinens fartyg och båtar kan genomföras även inom hamnområdet. För marina utbildningsändamål finns en väl utbyggd infrastruktur.

Örlogshamnen har förutom ett viktigt militärstrategiskt läge även närhet till marina sjöövnings- och skjutområden och marina sprängplatser under vattnet. Huvuddelen av verksamheten i hamnen är säkerhetsklassad verksamhet.

Karlskrona inre skärgård övningsfält är en del av Blekinge skärgårds övnings- och skjutfältsområden som ingår som ett av tre bataljonsområdena i Sverige anpassat för skärgårdsövningar med amfibie, markstrids-, hemvärns- och säkerhetsförband i kombination med flyg och fartygsförband. Öarna och terrängen utgör viktiga element vid skarpa insatser för bevakning och försvar av örlogshamnen. På övningsfältet bedrivs idag övningar med lös ammunition.

Påverkansområde 37 - Ronneby flottilflygplats

Berörda kommuner: Ronneby kommun

Flottilflygplats är inte belägen inom planområdet, men berör det i hög utsträckning. Ronneby flottilflygplats är av vital betydelse som en del i Försvarsmaktens system av flottilj- och övningsflygplatser anpassade för militär verksamhet. Den används framförallt för den utbildning och träning av flygförare på flygplan JAS39 samt utbildning och träning av den personal som krävs för att upprätthålla en flygplats i drift.

Värdet av flygplatsen består i första hand av möjligheterna att fortsatt nyttja en av få kvarvarande militära flygplatser för flygning med i första hand enhetsflygplanet JAS 39 och för övningar av krigsfunktioner, men även av de mycket omfattande samhällsinvesteringarna

Påverkansområde 39 - Ravlunda skjutfält

Berörda kommuner: Sölvesborgs kommun

Skjutfältet nyttjas framför allt för skarpskjutning med stridsfordon och stridsvagnar. Skjutfältets möjlighet till riskområde ut över hav i kombination med en relativt stor bredd möjliggör att mer tillämpade och avancerade övningar med mekaniserade förband kan genomföras

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR TOTALFÖRSVARETS MILITÄRA DEL, PÅVERKANSOMRÅDEN - ÖVRIGT

Påverkansområden övrigt, (Ö) övrigt

Berörda kommuner: Karlshamns kommun

Områden betecknat med Ö karakteriseras som övrigt influensområde av försvarsmakten.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR TOTALFÖRSVARETS
MILITÄRA DEL, PÅVERKANSOMRÅDEN -
STOPPOMRÅDE FÖR HÖGA OBJEKT

**Berörda kommuner: Sölvesborgs, Karlshamns,
Ronnebys och Karlskrona kommuner**

Området är en typ av influensområde för militära flygplatser, där själva funktionen militär flygverksamhet utgör riksintresset. Inom dessa områden kan inga nya höga objekt uppföras, med hänsyn till gällande regler kring verksamhetssäkerhet och Försvarmaktens taktiska uppträdande i luftrummet. Det inverkar på havsplaneringen genom att fasta installationer högre än 20 meter över havet inte kan tillåtas inom området.

Anspraak och intressekonflikter

Det försvarspolitiska läget har förändrats och även läget för civilt försvar, vilket betyder att handlingsfriheten är viktig. En viktig fråga är att hålla farleder fria, både huvudfarleder och alternativa farleder. Utvecklingen går mot rörliga tekniska anläggningar, vilket innebär att det blir svårare att förutse var försvarsverksamheten kan störas. Tekniken blir mer störningskänslig och störning från fasta installationer i havet bedöms öka.

Många intressen kan samexistera med försvars- och säkerhetsintresset, såsom sjöfart, yrkesfiske och friluftsliv. Påverkan sker främst genom att övningsområden inte är tillgängliga under pågående övning. Försvarsintressen inverkar också på naturvårdens behov av högupplösta djupdata, eftersom de är sekretessbelagda inom militärt skyddsvärda delar av sjöterritoriet. Konkurrerande intresse är framför allt energiutvinning på grund av fasta installationer. Energiintresset konkurrerar om utrymme och medför teknikstörning.

Försvarmaktens bedömer att samtliga marina skjutområden måste behållas långsiktigt, oberoende av tillfälliga variationer i verksamhetens omfattning och karaktär. Möjligheten att bedriva övningar hinderfritt med förekommande fartygstyper i kombination med flyg- och helikopterförband måste kunna säkerställas över tiden.

Även andra totalförsvarsmyndigheter bedriver verksamhet i havet, däribland Försvarets radioanstalt (FRA). FRA bedriver signalspaning i

syfte att kartlägga bl.a. yttre militära hot mot landet. Signalspaningen är störningskänslig och har ett stort behov av olika typer av skydd för att motverka störningar från andra verksamheter. Behovet av skydd varierar för respektive anläggning. Exempel på landbaserade verksamheter som inom ca en mil i huvudspaningssektorn kan störa signalspaningen är vindkraft, järnvägar, motorvägar, elkraftsanläggningar och master/radiosändare. Vindkraft, särskilt havsbaserad, kan dock störa signalspaningen även på ett betydligt längre avstånd.

Utanför Sölvesborg och Karlshamns kust finns områden utpekade som riksintresse för energi. Vindkraftsproduktion i dessa lägen utgör en konflikt med riksintresset för totalförsvaret, Sjöövningsområde Hanö. Etablering av vindkraftverk och andra höga objekt att medföra betydande negativ påverkan på militära intressen och utpekade riksintressen för totalförsvarets militära del. Den exakta effekten kan i vissa fall inte beskrivas öppet med hänsyn till att informationen omfattas av försvarssekretess.

Försvarsfrågor inom havsplaneringen behandlas nationellt och ingår inte i samverkan med andra länder. Eventuell påverkan på totalförsvarets intressen behöver dock beaktas när gränsöverskridande planeringsfrågor inom andra sektorer hanteras. Totalförsvarets militära del ges förutsättningar för att bedriva sin verksamhet, bland annat genomföra militära övningar under olika förhållanden och bedriva signalspaning. Havsplanerna ska även ta hänsyn till behovet av strategisk försörjning av Sverige vid trängt läge inklusive säkerställande av transporters handlingsfrihet under krisberedskap.

Energi

Energisektorns användning av havet avser dels av produktion och dels av överföring av energi. Frågan om energidistribution hanteras under avsnittet infrastruktur ovan. Enerkiproduktion till havs sker i Sverige framförallt genom vindkraft.

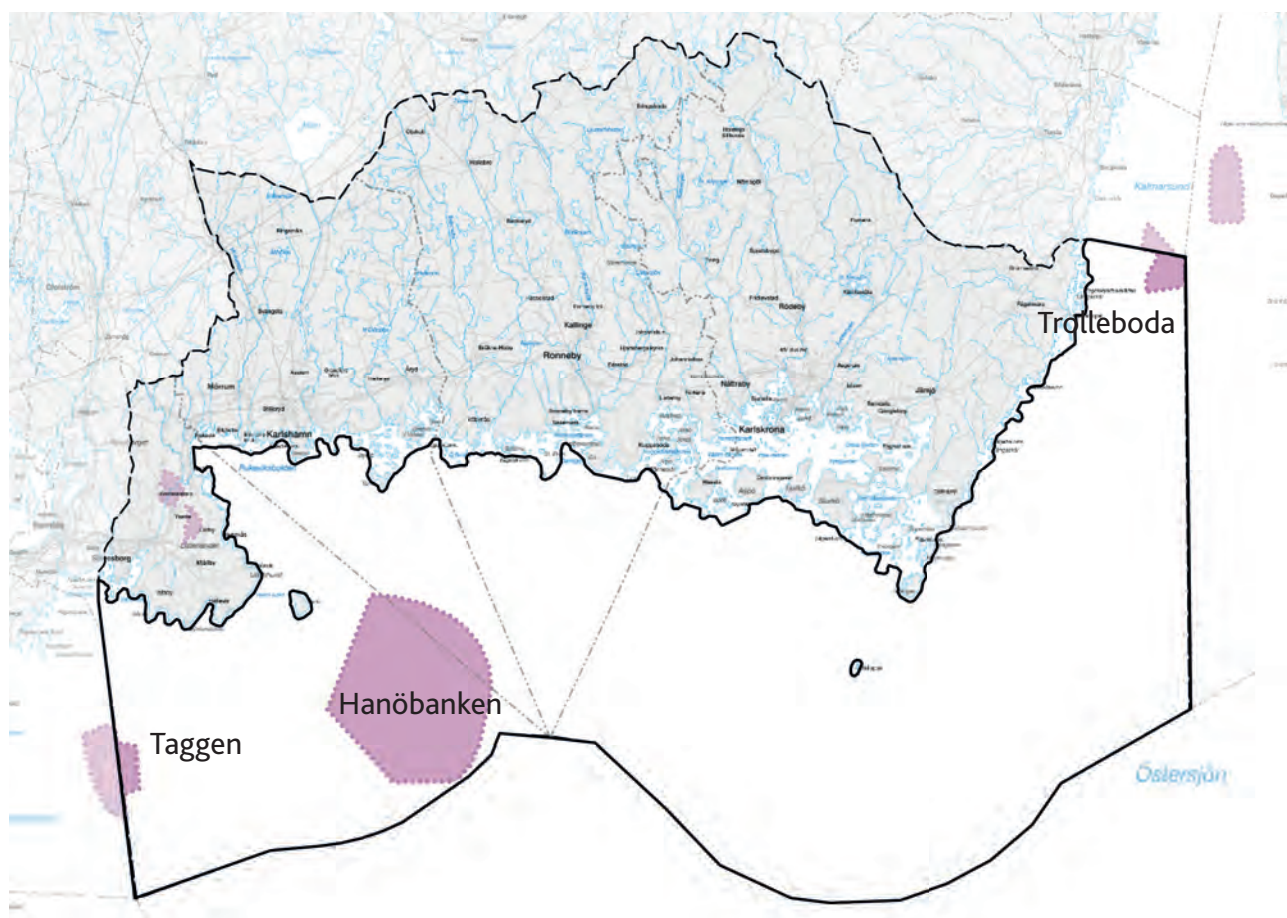
Värdebeskrivning

Idag finns sex havsbaserade vindkraftsparker i Sverige (inräknat en anläggning i Vänern) som tillsammans ger drygt 210 MW och en årlig elproduktion på omkring 630 GWh. Blekinge är ett av de län som har goda förutsättningar för vindkraft, i synnerhet ute i havet. En stor del av Blekinges kustlinje är orienterad så att åtminstone någon av de energirika vindriktningarna sydväst och väst kommer in från havet.

Haven innehåller stora mängder energi i form av tidvatten, vågor och vattenströmmar som kan utnyttjas för förnybar elproduktion. Av tekniker för elproduktion ur havsenergi är det främst vågkraft som är aktuellt i svenska vatten. Vi har mycket lite tidvatten kring Sverige och vattenströmmar som lämpar sig för strömvattenkraft finns främst i Öresund där det redan råder hög konkurrens om vattenområdet.

Vågkraft är relativt yteffektiv energiproduktion. Man kan få ut upp till 10 ggr mer energi på samma yta jämfört med vindkraft. I Östersjön finns dock inte lika mycket energi i vågorna som på Västkusten. Våghöjden är lägre här och det kan då vara svårt att få till en kostnadseffektiv anläggning. Teknikutveckling pågår dock så i en framtid finns det kanske anläggningar som är tillräckligt kostnadseffektiva även för förhållandena här.

Östersjön påverkas av olje- och gasindustri genom rörledningar på havsbotten för distribution av gas. Det finns även fyra oljeplattformar i Östersjön varav tre är polska och en är rysk. Ingen oljeutvinning sker i svenska vatten. Den största gasledningen i vattnen utanför Sverige är Nord Stream som förser Västeuropa med gas från Ryssland.

Kartan redovisar områden av riksintresse för energiproduktion - vindbruk.

Riksintresse för energiproduktion

Inom Blekinge havsområde finns tre områden som är utpekade som riksintresse för energiproduktion, vindbruk enligt MB 3 kap 8 §. Riksintressen för vindbruk till havs har tagits fram utifrån kriterier som årsmedelvind, djup och områdesstorlek. Dessa riksintressen motsvarar i stor utsträckning planerade vindkraftsprojekt. Mark- och vattenområden som är särskilt lämpliga för anläggningar för energiproduktion ska skyddas mot åtgärder som påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av energianläggningar.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR VINDBRUK

Taggen

Berörd kommun: Sölvesborgs kommun

Taggens grund är belägen söder om Sölvesborg. Området har mycket goda vindförhållanden och vattendjupet är omkring 12-30 meter. Mark- och miljödomstolen har lämnat tillstånd för uppförande av totalt 83 verk med en sammanlagd installerad effekt av upp till 300 MW. Totalhöjden är begränsad till 170 meter. Nuvarande miljötillstånd gäller för en igångsättnings tid till år 2022. Denna kan dock komma att ändras. Mark- och miljödomstolen prövar just nu en ansökan om att få höja verken från 170 till 220 meters höjd. Genom området finns ett riksintresse för sjöfart och det utgör även riksintresse för försvaret (sjöövningssområde). Ansökan om undersökningstillstånd för ledningsdragning från anläggningen har lämnats in.

Hanöbanken

Berörda kommuner: Sölvesborgs kommun och Karlshamns kommun

Hanöbanken är belägen sydost om Hanö och Listerlandet. Området har mycket goda vindförhållanden och vattendjupet är omkring 10-40 meter. Den beräknade medelvinden är 8,5 m/s. En planerad vindkraftspark med 500-700 verk och en produktion på 7-8 TWh el årligen, har prövas av regeringen, men inte lämnats tillstånd. Genom området finns ett riksintresse för sjöfart och det utgör även riksintresse för försvaret (sjöövningssområde) och för yrkesfisket.

Trolleboda

Berörd kommun: Karlskrona kommun

Trolleboda i södra Kalmarsund har mycket goda förutsättningar för vindkraft. I området blåser det i genomsnitt drygt 8 m/s vid 80 meters höjd och vattendjupet är mellan 11 och 23 meter. Miljödomstolen beviljade 2008 tillstånd (nu utgången) för 30 vindkraftverk med en beräknad produktion ca 1,5 TWh. Genom området finns ett riksintresse för sjöfart.

Anspraak och intressekonflikter

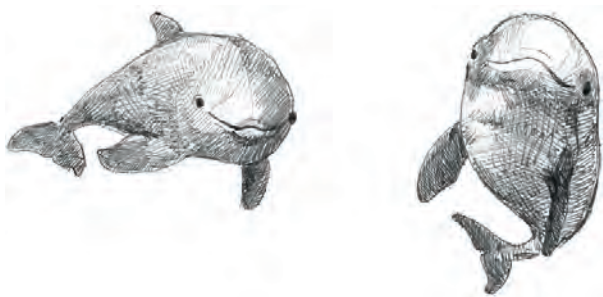
Det pågår idag en energiomställning som bidrar till stora osäkerheter över hur framtidens energisystem kommer utformas, vilket är en utmaning för havsplaneringen. Den övergripande trenden på energiområdet är en strävan mot mer förnybar energi vilket till havs kan bestå till stor del av havsbaserad vindkraft och till viss del vågkraft.

Energiintressen bedöms kunna samexistera med många andra intressen till havs och ibland till och med ge synergier. Vindkraftsparker till havs kan exempelvis ha positiv inverkan på livet i havet genom att utgöra dels artificiella rev som gynnar tillväxt av alger, musslor och fisk samt utgöra zoner fredade från fiske. Dock påverkar vindkraftsprojekt den lokala marina miljön på olika sätt vid anläggning, drift och avveckling. Under anläggningsfasen kan exempelvis höga ljud och grumling påverka marina djur- och växtsamhällen. Grunda utsjöbankar är särskilt känsliga. Även fågellivet i området kan påverkas. Förutom ytorna för själva vindkraftsparkerna tillkommer platsanspråk för de elkablar som tar in elen från anläggningarna. Kabelläggningen innebär ett ingrepp i den marina miljön vilket behöver tas hänsyn till vid planeringen av parkernas placering.

Sjöfartens intressen är på ofta överlappande med energiintressen till havs, vilket innebär en viss konflikt i förhållande till intresseområden för vindkraft. För att en vindkraftspark och en farled ska kunna samexistera behövs en anpassning i placeringen av kraftverken eller justering av farleden.

Försvarets intressen står i konflikt med de områden i havsområdet som är riksintresse för energi. Vindkraftsproduktion i dessa lägen utgör en konflikt med riksintresset för totalförsvarets militära del. Etablering av vindkraftverk och andra höga objekt att medföra betydande negativ påverkan på militära intressen och utpekade riksintressen för totalförsvarets militära del. Den exakta effekten kan i vissa fall inte beskrivas öppet med hänsyn till att informationen omfattas av försvarssekretess.

Vindkraftverk har ofta stor betydelse i landskapsbilden. Den visuella upplevelsen är en viktig faktor att ta hänsyn till i planerings- och beslutsprocesser, särskilt om det berör betydelsefulla utblickspunkter och behov av obrutna vyer. Vindkraftsanläggningar kan medföra stor påverkan på känsliga kulturmiljöer längs kusten, exempelvis riksintresset Kristianopel. Även fornlämningar i havet, till exempel fartygsvrak, kan påverkas negativt av etableringar.

Natur

I länets kustområde finns stora naturvärden både på land och till havs. Kustområdet omfattas därför av flera olika skydds- och bevarandebestämmelser.

Värdebeskrivning

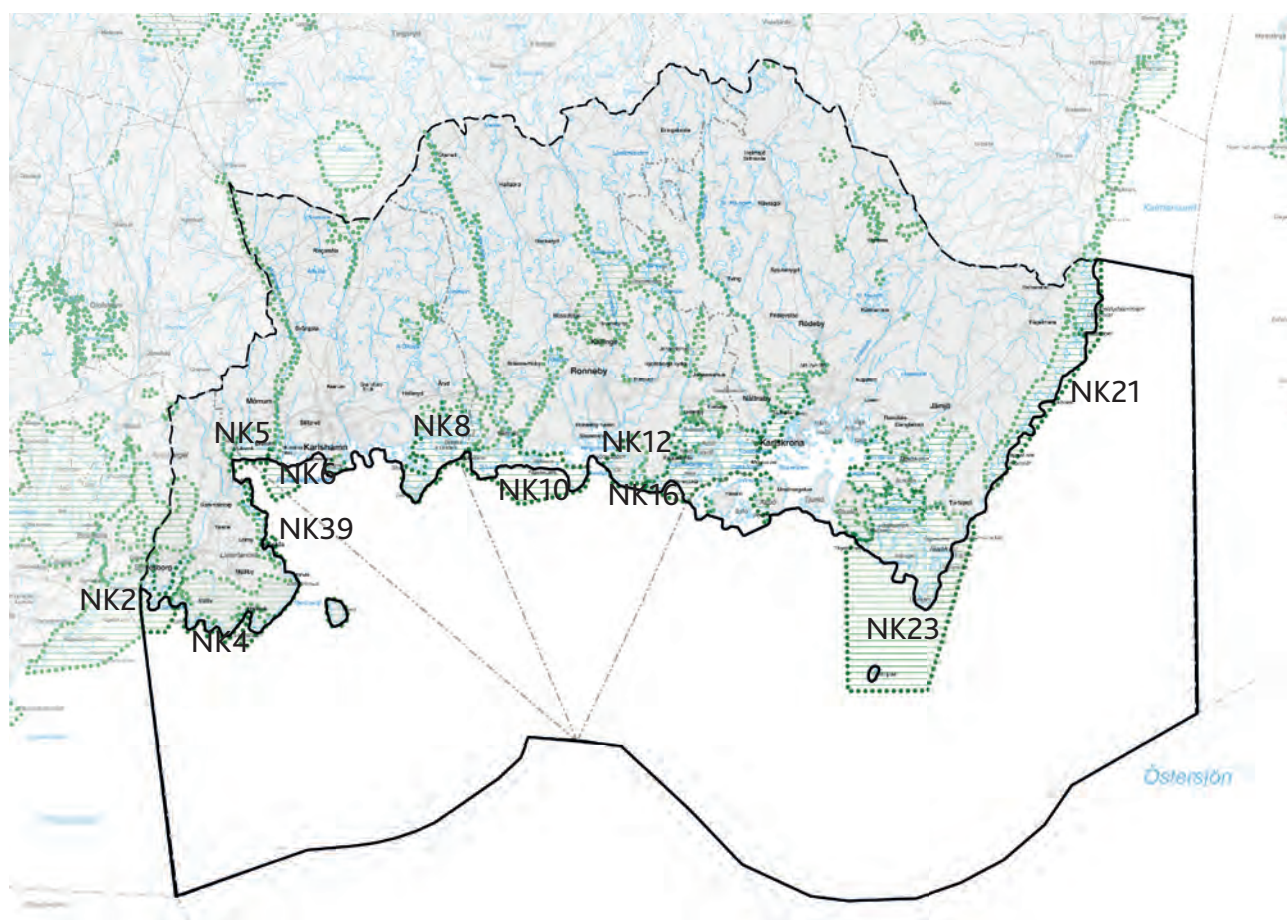
Det stora skärgårdslandskapet i Östersjön är världsunikt, inte minst genom den ovanliga blandning av söt- och saltvattensarter som det rymmer. Kunskapsnivån om ekosystemen och naturvärdena är dock låg, men mycket talar för att många arter på grund av den stressande bräckvattensmiljön lever på gränsen av sin förmåga till fortsatt anpassning. Blekinge är dock i huvudsak förskonat från de allvarliga problem med fiskdöd

och dålig vattenkvalitet som på senare år har rapporterats från västra Hanöbukten. Emellertid har tillgången på torsk minskat drastiskt nära kusten.

Havet utgör livsmiljö för många olika arter. Havets botten, vattenpelare och ytan är bland annat spridningsvägar samt flytt- och vandringsstråk för fågel, fisk och andra djurarter. Bottenmiljön är den del av havet som har en relativt fast struktur som går att avgränsa rumsligt till viktiga marina naturområden. I de grunda områdena till havs finns en hög artrikedom och dessa är särskilt viktiga i arters tidiga livsstadier för såväl föda som skydd.

Riksintresse för naturvård

I Blekinge finns flera utpekade områden av riksintresse för naturvården. Riksintresse för naturvården regleras i miljöbalkens 3 kapitel 6 § och pekas ut av Naturvårdsverket. Enligt miljöbalken ska mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt, som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet, så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter ska särskilt beaktas.

Kartan redovisar områden av riksintresse för naturvården (grön skraffering).

I kust- och havsområdet finns ett flertal områden av riksintresse för naturvården. Riksintresseområdena omfattar ofta både land och vattenområdet i kustzonen. Värden som riksintressena pekar på med en direkt koppling till havet är bland annat följande. Skärgårdar, grunda vikar och åmynningarna som är av stort fiskeribiologiskt värde som reproduktions-, vandrings- och/eller uppväxtområden för olika fiskar såsom sill, sik, gädda, havsöring, ål och skrubbskädda. Det finns också områden med ett mycket rikt fågelliv och områden viktiga för häckande och rastande fåglar.

Några av de berörda riksintresseområdena är till stor del belägna inom planområdet, andra i mer begränsad omfattning. Nedan ges sammanfattningar av de respektive objekten och deras värden, främst beskrivna ur ett marint perspektiv.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD

NK2 Valjeviken-Sölvesborgsviken

Berörd kommun: Sölvesborgs kommun

Merparten av området utgörs av grunda havsvikar med låga betade moränöar och art- och individrik häck- och sträckfågelfauna. Området ansluter till objekt NL 25 i Skåne län.

Området har internationell betydelse som rast- och övervintringslokal för sjöfågel. Här finns ofta stora flockar av vigg (> 10 000 ex). Sölvesborgsviken är en av landets främsta övervintringslokaler för salskrake (max ca 240). Mängderna av sjöfågel gör att här också vintertid finns en stor koncentration av havsörn, upp till cirka 10 exemplar. Vattenområdet väster om Tredenborgsbadet är ett viktigt reproduktions- och uppväxtområde för många fiskarter till exempel ål, skrubbskädda, torsk, havsöring, sik, sill, gädda och abborre.

Falkaholmen kan noteras som särskilt viktig för fågellivet. Bland annat häckar den kentska tärnan här.

Valjeviken (på Blekingesidan) planeras som nytt naturreservat.

NK4 Listerlandet-Hanö

Berörd kommun: Sölvesborg kommun

Odlingslandskapet på södra Listerlandet innehåller representativa och artrika naturbetesmarker med bland annat förekomst av rödlistade växtarter. På Hanö finns ädellövskog och strandområden av stort ekologiskt värde samt väl utbildade klapperfält och strandvallar.

Listerlandets berggrund utgörs av kritkalksten, genom vilken det sticker upp urbergsryggar, s k restberg. De från bergen utskjutande uddarna, de s k nabbarna, upptas av öppna betesmarker eller betade busk- och hagmarker samt havsstrandängar. Kuststräckan har flera goda sträckfågellokalerna. De grunda vattenområdena utgör värdefulla reproduktionsområden för bland annat plattfisk.

NK39 Lörbykusten

Berörda kommuner: Sölvesborg kommun

Lörbykusten innehåller ett stort antal representativa och artrika naturbetesmarker, främst havsstrandängar, som också hyser rödlistade arter. Hela kuststräckan har stor betydelse för häckande och rastande fåglar. Hela sträckan, i synnerhet havsstrandängarna och de små låga öarna där utanför, har stor betydelse för häckande och rastande fåglar. Tillhörande vattenområde i Pukaviksbukten är viktigt som uppväxtområde för lax och öring.

NK5 Stensnäs-Elleholm

Berörda kommuner: Sölvesborg kommun, Karlshamns kommun

Området utgörs av ett kust- och skärgårdslandskap med omväxlande och artrika hagmarker, ädellövskogar och små moränöar. Pukaviksbukten är ett värdefullt uppväxtområde för fisk, främst lax och öring. De små åarna Gallån och Östra Örlundsån mynnar i området. Havsöring vandrar upp i båda vattendragen.

NK6 Mörrumsåns dalgång

Berörda kommuner: Sölvesborg kommun, Karlshamns kommun, Olofströms kommun

Mörrumsån är Blekinges största å. Den rinner i en starkt markerad sprickdal där dalsidorna på vissa sträckor i norr höjer sig 60 meter över ån. När den närmar sig havet flackas dalgången ut i ett öppet landskap. Riksobjektet omfattar även ett öppet vattenområde utanför, och öster om, mynningen i Pukaviksbukten.

Ån hyser stora bestånd av lax och havsöring som är av betydelse för tillgången på dessa arter i hela Östersjön. Åns artrikedom, främst av bottenfauna, är mycket stor och ett flertal rödlistade arter förekommer. Av särskilt intressanta arter kan nämnas flodpärlmussla, tjockskalig målarmussla samt vattenfis. Även fågelfaunan är artrik. Knipa och storskrake är tillsammans med gräsand de vanligaste häckfågeln.

NK8 Eriksberg-Tjärö-Järnavik-Tärnö

Berörda kommuner: Karlshamns kommun, Ronneby kommun

Ett mångformigt odlings- och skärgårdslandskap som också innehåller ett av regionens finaste exempel på sprickdalsterräng. Öarna och vattenområdet i Hällaryds skärgård har stor betydelse för häckande, rastande och övervintrande sjöfåglar.

Kuststräckan är mycket flikig med smala, djupt inskurna havsvikar. Dessa grunda vattenområden är av stort fiskeribiologiskt värde, främst som reproduktionsområden. Fågellivet är rikt i området med flera värdefulla häcklokaler för sjöfågel, främst ejder och kanadagås, men även till exempel vigg och storskrake. Vattenområdet är också viktigt rast- och övervintringsområde för bland annat vigg och havsörn.

NK10 Bräkne-Hoby skärgård

Berörda kommuner: Ronneby kommun

Skärgården med dess talrika morän- och klippöar har mycket stor betydelse för häckande sjöfågel, till exempel ejder och storskarv, samt för rastande och övervintrande fågelarter.

Bottenförhållandena utanför Vångsö har vid en översiktlig undersökning visat sig vara mycket varierade med bland annat organiska sediment, block och sandrippor. Blåstång breder ut sig på stora ytor med en nära hundra procentig täckningsgrad. I vissa bestånd är tångplantorna ca 1,5 m höga och troligen mycket gamla. Björkeskärven öster om Saltärna är viktiga häckningslokaler för sjöfågel, bland annat skröntarna. Vattenområdet kring öarna är också viktigt som rast- och övervintringsområde för flera arter.

NK12 Gö

Berörda kommuner: Ronneby kommun

Ett representativt och väl bevarat odlingslandskap av herrgårdskaraktär med mycket stora arealer naturbetesmark, varav merparten utgörs av betad skog. Grundområdena runt Göhalvön utgör viktiga reproduktionsområden för bland annat sill och gädda samt uppväxtområden för ål och skrubbskädda. Bredasund och dess stränder är ett marint våtmarkskomplex. Den grunda och delvis avsnörda viken är ett viktigt uppväxtområde för fisk.

NK16 Listerby skärgård-Tromtö

Berörda kommuner: Ronneby kommun, Karlskrona kommun

Representativt odlingslandskap i herrgårdsmiljö med artrika naturbetesmarker, främst ädellövskogar, buskrika utmarker och havsstrandängar. Merparten av området utgörs av skärgård med ek- och bokbeklädda öar som saknar motsvarighet i landet. Listerby skärgård består av omkring 30 öar av varierande storlek. Fågelfaunan inom området är art- och individrik. Detta gäller särskilt de yttre öarna Stångskär, Stora Kråkan och Skrävlingarna. Bland häckande arter märks skröntarna. De ofta grunda vikarna inom skärgården utgör viktiga rast- och övervintringslokaler för sjöfågel, bland annat vigg och salskrake.

De stora rundområdena skyddade från påverkan av vågor från havet utgör en idealisk miljö för rotade vattenväxter och lösliggande blåstång. Många arter av sötvattensfisk, som gädda och abborre, finner här goda betingelser för reproduktion och uppväxt.

NK23 Torhamns skärgård

Berörda kommuner: Karlskrona kommun

Området omfattar Sveriges sydligaste skärgård och utgör en viktig länk i salthaltsgradienten längs landets kust. Inom skärgården finns såväl skyddade grundområden som exponerade djupområden. Området innehåller också en stor variation i bottenbeskaffenhet samt en stor artrikedom inom det marina växt- och djurlivet. Grundområdena är viktiga som lekplatser för sill.

Hela skärgårdsområdet har stor betydelse för häckande, rastande och övervintrande fågelarter. Torhamns udde är en av landets viktigaste sträckfågellokaler. Inom området finns också artrika hagmarker, buskrika utmarker, vidsträckt betade havsstrandängar samt en slätterhävdat havsstrandäng av stort biologiskt värde. Torhamns skärgård ett värdefullt referensområde.

Vattenområdet mellan Torhamn och Utklippan är ett värdefullt marint referensområde för miljöundersökningar. Här finns flertalet av de djursamhällen och vegetationstyper som förekommer i regionen. Mångfalden av kombinationer med varierande bottensubstrat, vegetation och djursamhällen är påfallande. Huvuddelen av området är mycket lite påverkat av utsläpp från samhällen och industrier, utöver den allmänna påverkan i denna delen av Östersjön.

NK21 Blekinges östkust

Berörda kommuner: Karlskrona kommun

Blekinges östkust från Svanhalla i söder till länsgränsen i norr utgör en sammanhängande odlingsbygd karakteriserad av flack topografi, stora arealer främst havsstrandängar, låga moränöar och sandiga åkrar.

I de grunda vikarna och sunden förekommer rödlistade arter av kransalger. Vid Olsäng finns en av Östersjöns få knubbsälskolonier. Hela kuststräckan har ett stort värde för häckande, rastande och övervintrande fågelarter. Skärgården vid Kristianopel och Bröms är ett viktigt reproduktionsområde för vår- och höstlekande sill samt uppväxtområde för bland annat ål, skrubbskädda och gädda. Grundområdena är högproduktiva. Rödlistade arter av kransalger förekommer.

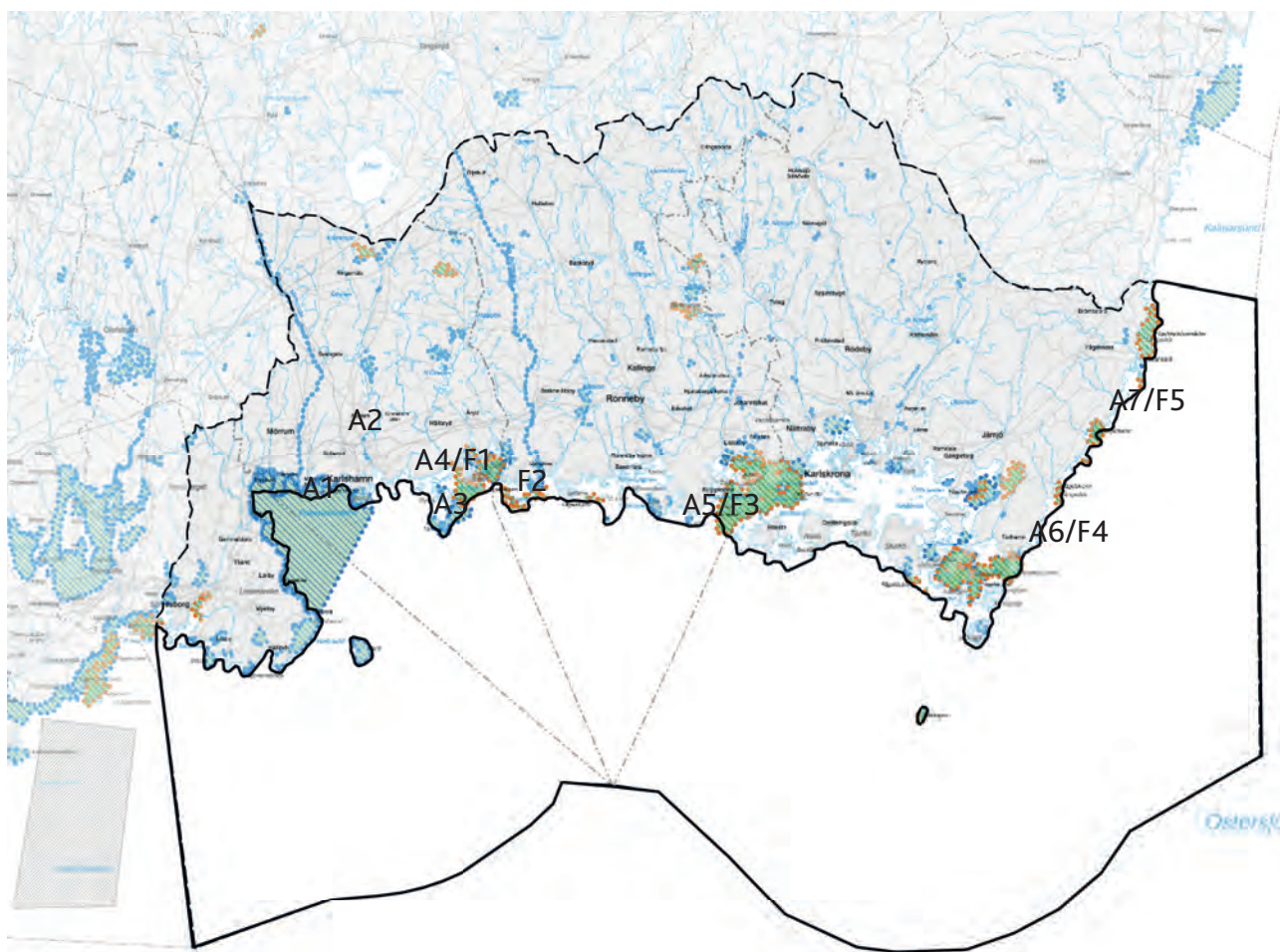
Natura 2000

Natura 2000 är ett nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Syftet är att värna om de

arter och livsmiljöer som är av gemensamt intresse för EU-länderna. Dessa områden är värdefulla naturområden som ska skyddas för framtiden. Varje medlemsland ansvarar för att skydda och vårda sina områden. Natura 2000-områdena innehåller livsmiljöer eller arter som listas av EU:s fågeldirektiv (SCA) och EU:s habitatdirektiv (SCI). Inom planområdet finns elva sådana områden. Habitatdirektivet behandlar bevarande av livsmiljöer för vilda djur och växter medan fågeldirektivet gäller skydd för bevarande av vilda fåglar. Alla Natura 2000-områden är utpekade som riksintressen enligt miljöbalken (MB) 4 kap. 1 och 8 §§.

För respektive Natura 2000-område finns bevarandeplaner som beskriver naturvärdena och vad som krävs för att värdena långsiktigt ska finnas kvar. Länsstyrelsen upprättar och uppdaterar bevarandeplaner till Blekinges Natura 2000-områden.

Utanför Kristianstad pågår ett arbete med att utreda

Kartan redovisar Natura 2000 områden: art- och habitatdirektivsområden (blågrön skraffering) och Fågeldirektivsområden (grönröd skraffering). Ett utredningsområde för Natura 2000 område för tumlare redovisas i vattnet väster om planområdet (grå skrafferad ruta).

möjligheten till att inrätta ett Natura 2000-område för tumlare.

Några av de berörda Natura 2000-områdena är till stor del belägna inom planområdet, andra i mer begränsad omfattning. Nedan ges sammanfattningar av de respektive objekten och deras värden, främst beskrivna ur ett marint perspektiv.

NATURA 2000 OMRÅDEN - HABITATDIREKTIVET

Art- och habitatdirektivet

A1 Pukaviksbukten (SE0410068)

Berörda kommuner: Sölvesborgs kommun, Karlshamns kommun

Området utgör särskilt skyddsområde av gemenskapsintresse enligt habitatdirektivet enligt SCI.

I havsområdet finns sandbankar, rev, stora vikar och sund. I Pukaviksbukten är det prioriterade bevarandevärdet den stora areal rev som utgör en viktig livsmiljö för bland annat flera arter av fisk, fågel, tång och musslor. Reven är viktiga som reproduktions- och uppväxtområden för till exempel sill, torsk och blåmussla, vilket kräver en frisk vegetation. Tumlaren, Östersjöns enda val, rör sig i området.

A2 Stjärnö (SE0410071)

Berörd kommun: Karlshamns kommun

Området utgör särskilt skyddsområde av gemenskapsintresse enligt habitatdirektivet enligt SCI. En mindre del av berör planområdet.

I havsområdet finns rev, skär och små öar. Den marina miljön har friska tångbälten med ett högt naturvärde. Vegetationen domineras av blåstång, sågtång, fjäderslick och ullsläke. De utgör livsmiljö för arter som torsk, sill, blåmussla, kräftdjur och annan fisk.

A3 Tärnö-Harö-Brorsö (SE0410163)

Berörd kommun: Karlshamns kommun

Området utgör särskilt skyddsområde av gemenskapsintresse enligt habitatdirektivet enligt SCI. En mindre del av berör planområdet.

I havsområdet finns sandbankar, stora vikar och sund, skär och små öar samt sandstränder. Grundområden är viktiga som reproduktions- och uppväxtområde för till exempel sill och blåmussla. Den marina miljön runt Tärnö, Harö och Brorsö varierar i djupled mellan väldigt grunda områden till djupare sund som sträcker sig ner till cirka 17 meter. Till största delen domineras området av hårbotten

med friska blåstångsbälten som utgör livsmiljö för flera andra organismer som fisk, kräftdjur, musslor och mossdjur.

A4 Bockön-Mjööen (SE0410124)

Berörd kommun: Karlshamns kommun

Området utgör särskilt skyddsområde av gemenskapsintresse enligt habitatdirektivet enligt SCI. En mindre del av berör planområdet.

I havsområdet finns sandbankar, stora vikar och sund, rev, skär och små öar. Den marina miljön uppvisar en riklig förekomst av makrovegetation med hög täckningsgrad. De dominerande arterna är blåstång, sågtång och fjäderslick och miljön är en viktig livsmiljö för fisk, musslor, kräftdjur och andra organismer.

A5 Tromtö-Almö (SE0410042)

Berörd kommun: Ronneby kommun

Området utgör särskilt skyddsområde av gemenskapsintresse enligt habitatdirektivet enligt SCI. En mindre del av berör planområdet. Natura 2000-området Tromtö-Almö utgör i nationellt perspektiv ett mycket värdefullt område ur naturvårdssynpunkt.

I havsområdet finns blottade ler- och sandbottnar, laguner, stora vikar och sund, rev, rullstensåsöar samt skär och små öar. Den marina miljön är mosaikartad med en både riklig och artrik vegetation som skapar viktiga livsmiljöer för andra organismer. De varierande bottenförhållanden är livsmiljöer för en mångfald av djur och växter. Tromtö-Almö är även ett värdefullt område som uppväxtmiljö och reproduktionsområde för fisk såsom gädda, abborre och mört.

A6 Torhamns udde (SE0410104)

Berörd kommun: Karlskrona kommun

Området utgör särskilt skyddsområde av gemenskapsintresse enligt habitatdirektivet enligt SCI. En mindre del av berör planområdet. Området överlappas av Natura 2000-området Torhamn-Hästholmen (SE0410041) som är utpekad enligt fågeldirektivet. Torhamns udde är en av vårt lands förmåsta fågellokaler.

I havsområdet finns stora vikar, skär och små öar. Den marina miljön längs kuststräckan utgörs av en mosaik med grunda mjuk- och hård-bottnar. Grundområdena kring Torhamns udde är viktiga lek- och uppväxtområden för fisk. I det grunda vattnet finns gott om föda i form av musslor, snäckor och små kräftdjur. På botten finns en rik algflora med bland annat kransalger.

A7 Isaks kläpp (SE0410113)**Berörd kommun: Karlskrona kommun**

Området utgör särskilt skyddsområde av gemenskapsintresse enligt habitatdirektivet enligt SCI. En mindre del av berör planområdet. Området är djurskyddsområde för knubbsäl och överlappas av Natura 2000-området Abramsäng (SE0410051) som omfattas av fågeldirektivet.

I havsområdet finns stora vikar, skär och små öar. De grunda marina miljöerna är viktiga för rekrytering av fisk såsom gädda och abborre. Det marina grundområdet skapar en mångfald av livsmiljöer för fisk, kräftdjur, bottenlevande organismer och musslor.

NATURA 2000 OMRÅDEN - FÅGELDIREKTIVET

F1 Tjärö-Bockön-Eriksberg (SE0410043)**Berörd kommun: Karlshamns kommun**

Området utgör särskilt skyddsområde av gemenskapsintresse enligt fågeldirektivet enligt SPA. En mindre del av berör planområdet. Områdets prioriterade bevarandevärden är de häckande arterna fisktärna, silvertärna och törnskata.

Området bedöms väl representera den klippiga mellanblekingska skärgården med typisk häckfågelfauna där arter som fisk- och silvertärna, fiskmå, ejder, strandskata och gråtrut är vanliga. Vissa av dessa förekommer i större antal. Området bedöms även vara en viktig rast- och övervintringsplats för framför allt flockar av vigg och salskrake vintertid samt för övervintrande havsörn.

Den marina miljön är varierad med mestadels steniga och klippiga stränder, samt bottnat med välutvecklade tångsamhällen. Det finns även någon enstaka sandbank i södra delen av området och några skyddade vikar på fastlandet, främst i områdets norra delar.

F2 Bräkne-Hoby skärgård (SE0410046)**Berörd kommun: Ronneby kommun**

Området utgör särskilt skyddsområde av gemenskapsintresse enligt fågeldirektivet enligt SPA. En mindre del av berör planområdet.

Natura 2000-området Bräkne-Hoby skärgård består av ett 40-tal mer eller mindre isolerade klipp- och moränöar. De prioriterade bevarandevärdena är naturtyperna rev, skär och små öar i Östersjön, samt de häckande fågelarterna vitkindad gås, fisktärna,

silvertärna, storskarv och gråtrut. Öarna är mycket fina exempel på naturtypen skär och små öar. Den marina vegetationens artrikedom och utbredning indikerar ett högt naturvärde och tångbältena utgör livsmiljöer för evertebrater och fiskar. Området utgör även bra jaktmarker för havsörn året runt.

Den marina miljön är representativ för Blekinges skärgård. Öarna och skären omges av rev (hårdbotten) med tångbälten som utgör livsmiljö för många andra arter så som kräftdjur, musslor, mossdjur och fisk. Artrikedomen är stor och algpåväxten måttlig.

F3 Tromtö-Almö (SE0410042)**Berörd kommun: Ronneby kommun**

Området utgör särskilt skyddsområde av gemenskapsintresse enligt fågeldirektivet enligt SPA. En mindre del av berör planområdet.

Natura 2000-området Tromtö-Almö utgör i nationellt perspektiv ett mycket värdefullt område ur naturvårdssynpunkt. De prioriterade bevarandevärdena är framförallt områdets marina miljöer med mosaikartade bottenar tillsammans med de välhävda betesmarkerna och strandängarna, som är av stor betydelse för såväl rastande fåglar som häckande sjöfågel och vadare.

De marina miljöernas varierande bottenförhållanden är livsmiljöer för en mångfald av djur och växter. Tromtö-Almö är även ett värdefullt område som uppväxtmiljö och reproduktionsområde för fisk såsom gädda, abborre och mört. Mjukbottenarnas kärnväxtdominerade ängar är viktiga uppväxtmiljöer för kräftdjur, blötdjur och andra smådjur som i sin tur utgör föda för fisk. Till de prioriterade bevarandevärdena hör även häckande rovfåglar och tärnor som listats för området, skalbaggar knutna till gamla grova ekar och större vattensalamander.

F4 Torhamn-Hästholmen (SE0410041)**Berörd kommun: Karlskrona kommun**

Området utgör särskilt skyddsområde av gemenskapsintresse enligt fågeldirektivet enligt SPA. En mindre del av berör planområdet. Det överlappas av Natura 2000-områdena Hästholmen-Öppenskar (SE0410099) och Torhamns udde (SE0410104) enligt habitatdirektivet.

De prioriterade bevarandevärdena är förekomsten

av de häckande fågelarterna vitkindad gås, skräntärna, kentsk tärna, fisktärna, silvertärna, småtärna, höksångare och törnskata. Området är mångformigt och utgör en betydande del av den fågelrika Östra skärgården i Blekinge. Här finns livsmiljöer för ett stort antal arter, med förutsättningar både som häckningsmiljö och som viktig rast- och övervintringsplats för flera arter.

F5 Abramsäng (SE0410051)

Berörd kommun: Karlskrona kommun

Området utgör särskilt skyddsområde av gemenskapsintresse enligt fågeldirektivet enligt SPA. En mindre del av berör planområdet. Området överlappas av Natura 2000-området Isaks kläpp (SE0410113) enligt habitatdirektivet.

Området i anslutning till Abramsäng utgör en betydande del av den flacka östra kusten i Blekinge som i sin helhet utgör ett mycket viktigt område för rastande och häckande fåglar. Abramsäng hyser populationer av flera arter som under senare decennier minskat såsom strandängshäckande vadare och tärnor. Platsen är även en viktig rast- och övervintringsplats för många arter, inklusive havsörn, simänder och ett stort antal vadararter

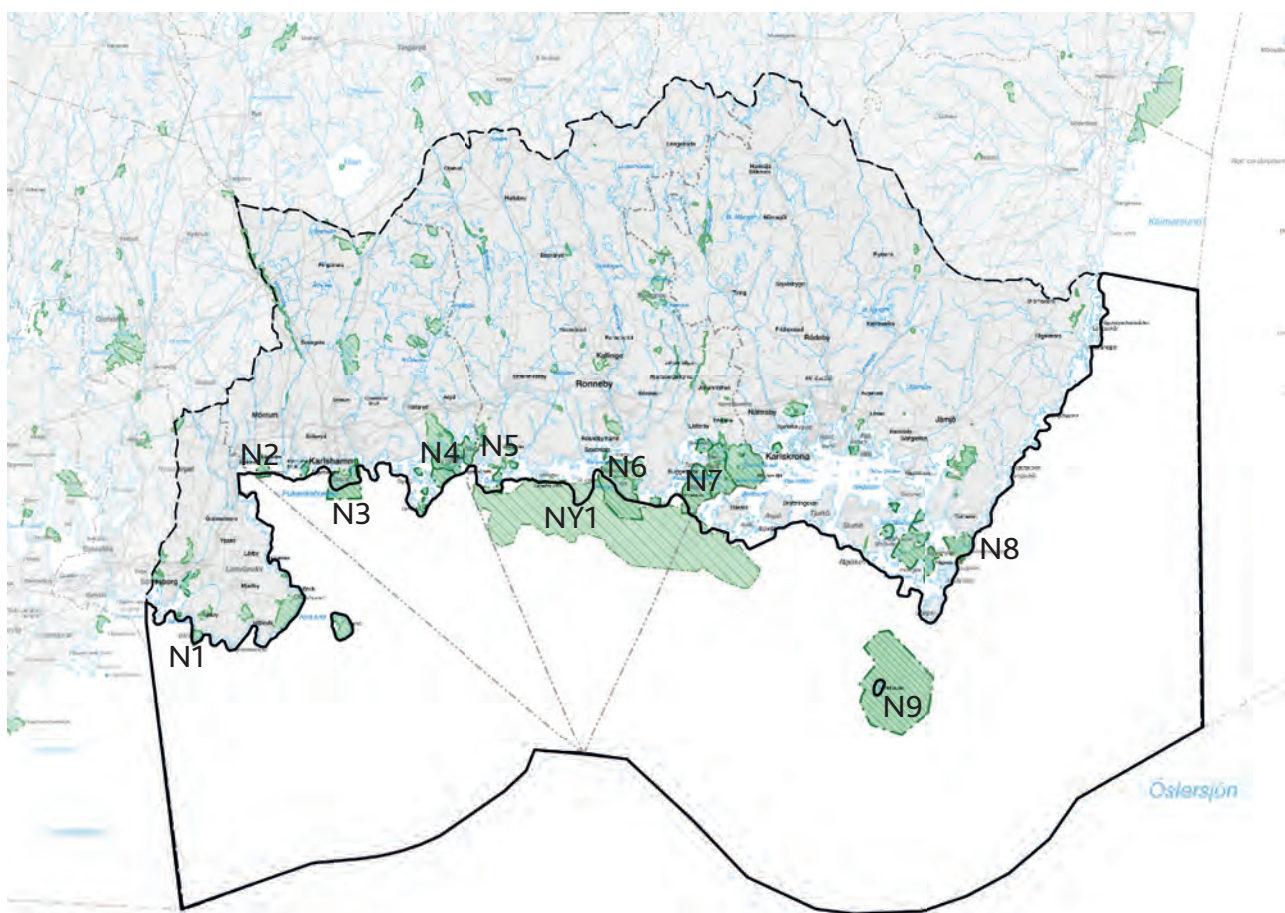
som utnyttjar lokalen främst under höstflyttningen.

Naturreservat

Enligt miljöbalkens 7 kapitel 4 § får naturreservat bildas för att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Bildande av naturreservat bidrar till att uppfylla flera av miljökvalitetsmålen. Både länsstyrelsen och kommunen kan bilda naturreservat med stöd av miljöbalken. Naturreservat utgör den största andelen skyddad natur i Sverige. I Blekinge finns totalt 38 stycken naturreservat inom kust- och havsområdet.

Några av de berörda naturreservaten är till stor del belägna inom planområdet, andra i mer begränsad omfattning. Nedan ges sammanfattningar av de respektive objekten och deras värden, främst beskrivna ur ett marint perspektiv.

Kartan redovisar naturreservat markerade med (Nx) för befintliga naturreservat i havsområdet och med (NYx) för föreslaget nytt marint reservat.

OMRÅDEN UTPEKADE SOM NATURRESERVAT

N1 Sillnäs(2044592)**Berörd kommun: Sölvesborgs kommun**

Sillnäs är en mjukt kuperad udde, som höjer sig knappt 10 meter över havet, på södra Listerlandet i västra Blekinge. Naturreservatet omfattar även angränsande kustvatten ner till som lägst ca 6 meter under havsytan.

Naturreservatets vattenområde är inte närmare undersökt och det saknas vid bildandet av naturreservatet tillräckliga kunskaper om områdets marina natur- och kulturmiljövärden. Udden är vågexponerad och bottentypen främst blockig hårdbotten, med inslag av sand. Delar av området kan vara intressant som lek- och uppväxtområde för fisk.

Naturreservat ingår, tillsammans med Grammahagenområdet i nordväst, i Natura 2000-området Sillnäs (SE0410156). Sillnäs naturreservat ligger inom område för riksintresse för naturvård (Listerlandet-Hanö NK4) och friluftsliv (Listerlandet-Hanö FK2).

N2 Elleholm (2002861)**Berörd kommun: Karlshamns kommun**

Reservatet utgörs av en kustskog i det herrgårdsskapskap som utbreder sig väster om Mörrumsåns mynningsområde samt ett vattenområde med mindre öar och skär i Pukaviksbukten, som är en del av Östersjön. Hela området inklusive vattenområdet ingår i Natura 2000-området Elleholm SE 0410233.

Vattenområdet med öar, skär och grunda bottnar har ett vattendjup ner till ca 12 meter. Bottnarna består av lera och sand samt hårda bottnar i anslutning till öar och skär. Öarna och skären domineras av hållmarker och blockiga områden. Träd finns på Stutholmen, Björkeskärvet och Rödskärven. De övriga öarna är öppna.

Vattenområdet ingår i Fredningsområde Mörrumsån inom vilket särskilda fiskebestämmelser gäller till skydd för lax och havsöring. Lax är listad i EU:s habitatdirektiv och Östersjölax är rödlistad nationellt som sårbar. Vattenområden i reservatet med vattendjup ner till 6 meter ingår i Ramsar-området Mörrumsån och Pukaviksbukten. Hela området är klassat som ekologiskt känsliga områden. Området runt Mörrumsåns mynning och vattenområdet utanför är av riksintresse för naturvården (NK 6).

N3 Stärnö-Boön (2042809)**Berörd kommun: Karlshamns kommun**

Reservatet ligger på nivåer från drygt 50 meters höjd över Östersjön och ut till ca 20 meters djup i omgivande vattenområden. Jordlagren domineras av moränjord och på flera ställen finns berg i dagen. I delar av vattenområdet på mindre djup än ca 18 meter förekommer terrestra lämningar från Yoldiatiden (ca 11 600–10 700 år sedan).

Undervattensmiljön utgörs av hårda bottnar nära land i form av hållar och block. Längre ut finns sandbottnar. Vegetationen består av rödalger och tång. Fina tångbälten av både blåstång och sågtång finns i lätt skyddade och i exponerade områden på mellan 0,2 och 5,0 meters djup. Ålgräsängar finns på 3,6 till 6,6 meters djup. Kransalgen havsrufse förekommer på djup mellan 7,3 och 9,5 meter. På havsbotten vid Stärnö udde och på östra sidan av Boön och upp mot Kastellet finns ett flertal stubbar av tall från Yoldiatiden.

Stärnöhalvön är klassad som område av riksintresse för naturvård (NK 38). Reservatsområdet på Stärnöhalvön och mindre delar av vattenområdet på södra och Östra sidan ingår i det europeiska ekologiska nätverket Natura 2000, område SE0410071 Stärnö. Ytterligare vattenområden på södra och västra sidorna ingår i Natura 2000-området SE0410068 Pukaviksbukten.

N4 Bockön-Mjööen (2000064)**Berörd kommun: Karlshamns kommun**

Bockön-Mjööen, som till övervägande delen består av hav, ingår i ett större område med skyddade marina miljöer tillsammans med naturreservaten Eriksbergs stränder, Eriksberg och Tjärö. Öarna och skären har ett rikt fågelliv. Här finns häckningsmiljöer för fåglar som fisktärna, silvertärna, gravand och rödbena. Öarna är även gynnsam miljö för rastande och övervintrande fåglar som exempelvis havsörn.

Naturreservatet ingår i EU:s ekologiska nätverk Natura 2000 enligt habitat- och fågeldirektivet. Enligt habitatdirektivet sammanfaller det med området SE0410124 Bockön-Mjööen och dessutom utgör det enligt fågeldirektivet del av området SE0410043 Tjärö-Bockön-Eriksberg.

N5 Biskopsmåla (2046188)**Berörd kommun: Ronneby kommun**

Biskopsmåla är ett område med kustnära olikåldriga skogar, i huvudsak ädellövskog av ek,

bok och avenbok med inslag av tall, samt naturligt uppkommen äldre granskog. Reservatet omfattar såväl landområden på Biskopsmålahalvön som några mindre öar och skär, samt marina delar i Bräkne-Hoby skärgård.

Reservatet rymmer skär i havet, skyddade vatten i innerskärgårdens laguner och grunda vikar liksom mer vågexponerade delar i ytterskärgården. Det är variation mellan mjuk- och hårbottenar, med övervägande delen av bottenarna inom 2,5-meterskurvan och största djupet på 20 meter. Skärgården med marina delar är viktiga födosöksområden för fåglar.

Reservatets marina delar ingår i ett större havsområde med stor areell utbredning av tång. Djuputbredningen av tångbältena ligger inom ramen för vad som kan förväntas i ett relativt öppet havsområde utan stor påverkan från tillrinnande vattendrag. Här förekommer naturtyper som ålgräsängar, blåstångs- och sågtångsbälten. Tångbältena har en betydande ekologisk funktion som habitat för till exempel evertebrater och fiskar. Området har ett mycket högt naturvärde.

N6 Gö (2014253)

Berörd kommun: Ronneby kommun

Reservatet ligger på Göhalvön, sydost om Ronneby. Området är flackt och ligger i huvudsak på en nivå av endast 5–10 meter över havet. Berggrunden består av Blekinges kustgnejs. Berg i dagen är vanligt förekommande. Moränen är på

Blåstången är en nyckelart i Östersjön. Med sitt upprätta växtsätt är den skydd för många yngel och småarter. Foto: Ulf Lindahl

Göhalvön starkt svallad och bitvis mycket blockrik i ytan. Merparten av Göholms skogar utgörs av ekdominerad ädellövskog.

Reservatet består till ca tre fjärdedelar av vattenområde. De marina områdena runt Göhalvön uppvisar en mosaik av grunda mjuk- och hårbottenar. En gradient i exponering leder till att vegetationen förändras successivt från skyddade till vågexponerade miljöer. De varierande bottenförhållandena möjliggör livsmiljöer för en mångfald av djur och växter. Rev är vanliga och sand förekommer mellan reven. Revens vegetation domineras av fjäderslick, blåstång och sågtång.

Ålgräs förekommer på naturreservatets något skyddade bottenar, främst i norr. På de skyddade mjukbottenarna i Byrumsviken, Bredasund och Brunnsviken växer flera arter av kransalger som indikerar god vattenmiljö. De grunda vikarna utgör betydelsefulla födosöks- och reproduktionsområden för viktiga fiskarter som gädda och abborre. Öarna Lågaskärv och Högaskärv är kala öar som är viktiga för fågellivet.

N7 Listerby skärgård (2000062)

Berörd kommun: Ronneby kommun

Det drygt 1000 hektar stora naturreservatet utgörs av de tre stora öarna Arpö, Vagnö och Slädö, ett flertal mindre holmar och skär samt omgivande hav. Inom reservatet ryms både lummig innerskärgård och karg ytterskärgård. Hagmarker med ädellöv så långt ut i skärgården är något som är unikt för Blekinge.

Tre fjärdedelar av reservatets yta består av hav. I sund och fjärdar kring de stora öarna i norr är havsbottenarna ganska grunda med endast några meters djup. Södra delarna av reservatet har större djup, som mest ner till 18 meter, och mer påverkan av kraftiga vågor. De marina miljöerna har både mjuk- och hårbottenar. I reservatets grunda vikar och sund finns en rik algflora med arter som blåstång, borstnate och fjäderslick. På djupare bottenar finns bland annat ålgräsängar. Tillsammans med ett fåtal marina växter utgör alger basen i havets näringskedja. Det innebär att en mängd organismer är direkt eller indirekt beroende av växtligheten under ytan.

N8 Torhamns udde (2000070)

Berörd kommun: Karlskrona kommun

Torhamn udde utgör del av den östblekingska urbergsslätten. Området består bland annat av

ängs- och åkermarker, hed- och skogsområden. Det är också en internationellt känd fågellokal med ett stort antal häckande och rastande fåglar. Udden har betydande biologiska naturvärden, en särpräglad landskapsbild, kulturhistoriskt värde samt viktig för friluftslivet. Cirka fyra femtedelar av reservatet består av vattenområde.

Vikarna kring Torhamns udde är viktiga lek- och uppväxtområden för fisk. I det grunda vattnet finns gott om föda i form av musslor, snäckor och små kräftdjur. På botten finns en rik algflora. Här växer till exempel flera olika arter av kransalger, en typ av alger som innehåller kalk.

N9 Utklippan (SE0410071)

Berörd kommun: Karlskrona kommun

Naturreseptatet Utklippan utgörs av Utklipporna som är den sydöstligaste ögruppen i den svenska delen av Östersjön samt marina miljöer med rev och grundområden runt öarna. Utklipporna består av de nästan kala öarna, Norraskär, Södraskär och Degerhuvudet samt flera mindre skär. Mellan Norraskär och Södraskär finns en skyddad fiskehamn som numera främst används som gästhamn för fritidsbåtar. På Utklipporna rastar stora mängder flyttfåglar under vår och höst. Fågelstudier bedrivs på öarna, bland annat genom ringmärkning av fåglar.

Havsmiljön kring öarna är genom sin orördhet av stort marinbiologiskt värde. De exponerade marina områdena har en väl utvecklad vegetation av blås- och sågtång, samt täta bestånd av blåmusslor. Gräsäl och, i mindre omfattning, knubbsäl förekommer i området. Reservatet utvidgades

2018 med anledning av att området utgör regional vädetrakt för blåmusslor.

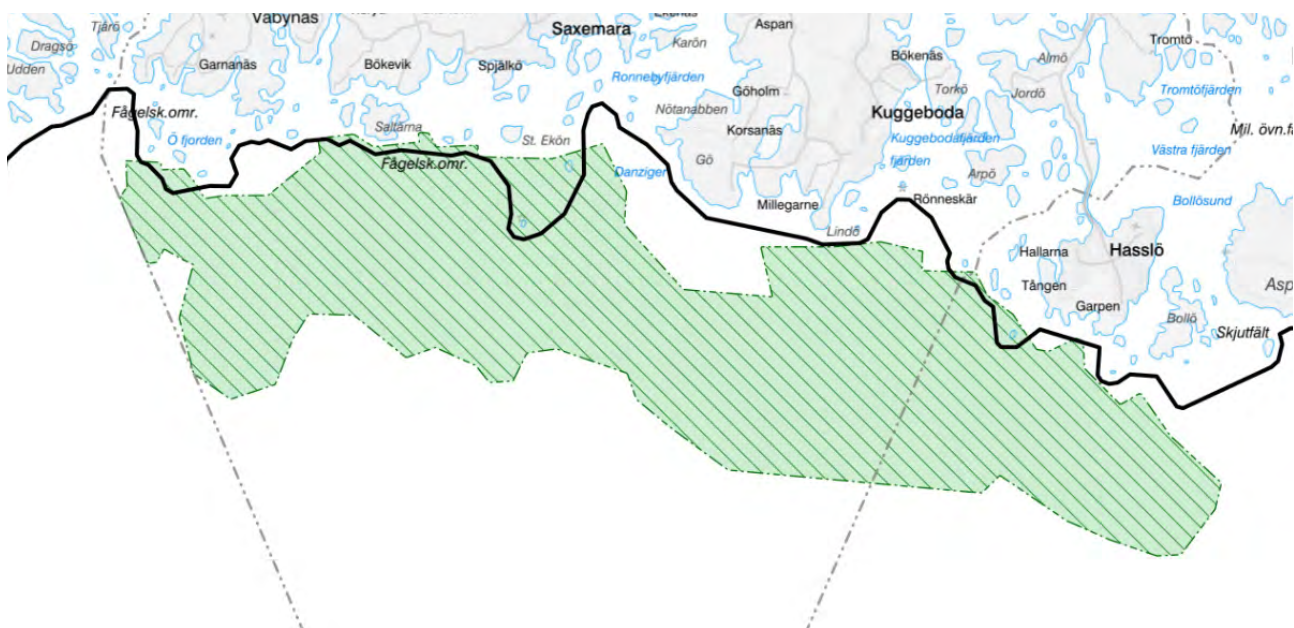
PLANERADE NATURRESEVAT

Ett nytt marint naturreservat på öppet hav planeras utanför Ronneby och Karlskrona, (NY1), se karta nedan. Reservatet är tänkt att sträcka sig från vattnen öster om Hällaryds skärgård till havsområdet söder om Hasslö och Bollö i Karlskrona kommun. Området utgör regional vädetrakt för blåmusslor. I området finns blåmusslor i en omfattning och täthet som innebär att de sammantaget fyller en viktig ekologisk funktion genom sin filtrering av vatten och genom detta en minskad effekterna av övergödning.

I övrigt planerar länsstyrelsen aktivt för naturreservat i Kråkenabben, Valjeviken och Björkenabben i Sölvesborgs kommun, Utlängan och Ungskär i Karlskrona kommun samt en utökning av Biskopsmåla i Ronneby kommun.

BIOSFÄROMRÅDE BLEKINGE ARKIPELAG

Blekinge Arkipelag, som omfattar skärgårds- och kustlandskapet inom Karlshamn, Ronneby och Karlskrona kommun, har blivit utsedd till biosfärområde på grund av områdets höga natur- och kulturvärden. En så kallad samverkansplan för biosfärområde Blekinge Arkipelag har tagits fram och ska fungera som en förvaltningsplan för utvecklingen inom området. Blekinge Arkipelag är ett av fem biosfärområden i Sverige. Biosfärområdet drivs i samverkan mellan de tre kommunerna och Länsstyrelsen i Blekinge län.

Kartan redovisar läget av föreslaget nytt naturreservat (NY1) beskrivet ovan.

Biosfärområdet är ett modellområde där syftet är att naturen, den biologiska mångfalden och kulturarvet ska bevaras. Samtidigt ska social och ekonomisk utveckling med lokal förankring gynnas. Vid inrättande av ett biosfärområde tillkommer inte några nya restriktioner, utan det baseras på befintliga regelverk och frivilliga överenskommelser.

I Sverige är biosfärområden ett komplement till kultur- och naturreservat, nationalparker och andra utpekanden av områden med höga natur- och kulturvärden. Biosfärområden är en del av UNESCOs vetenskapliga program Man and the Biosphere (MAB). Biosfärområden handlar om naturvård och hållbar utveckling på ett nytt sätt. Människor ska kunna bo och utvecklas i områden samtidigt som samhället kan testa ny kunskap och praktik när det gäller att hållbart hantera relationen mellan människan och naturen – att både bruka och bevara.

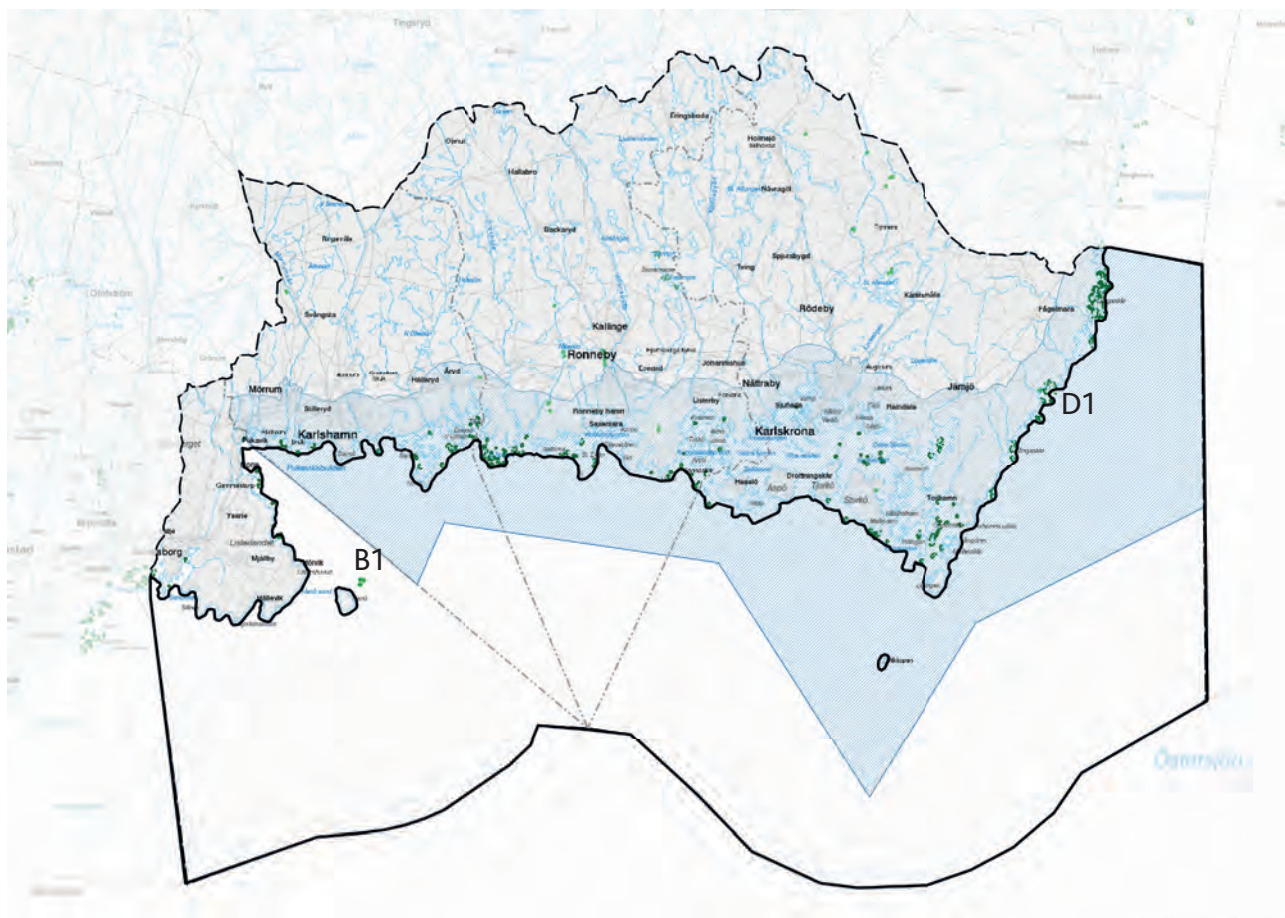
HELCOM MPA (MARINE PROTECTED AREAS)
Torhamns skärgård i östra Blekinge utsågs 1994 till MPA-område av HELCOM. HELCOM

eller Helsingforskommissionen arbetar för skydda Östersjöns marina miljö genom nationsöverskridande samarbete. Genom MPA är målet att Östersjön ska vara i god ekologisk status 2021. En del av området är utpekade som Natura 2000-område, men hela området har inget formellt skydd och därmed ingen skötsel- eller bevarandeplan. Det utpekade MPA-området ligger helt inom biosfärområde Blekinge Arkipelag där samverkansplanen gäller. Genom regionala havsmiljökonventioner är Sverige förbundet att förvalta utpekade MPA-områden.

Övriga områdesskydd och värden

BIOTOPSKYDD SOMRÅDE

Områden som utgör livsmiljöer för hotade djur- eller växtarter kan skyddas som biotopskydd. Biotopskyddsområden är en skyddsform som kan användas för små mark- och vattenområden, så kallade biotoper. Genom att skydda sådana värdefulla naturmiljöer förbättras förutsättningarna för att långsiktigt bevara den biologiska mångfalden. Skyddet bidrar också till att Sverige uppfyller FN:s konvention om biologisk mångfald, samt de nationella miljö kvalitetsmålen.

Kartan redovisar biotopskyddsområden (med ljusgrön markering), Biosfärområde Blekinge Arkipelag (blå skraffering) samt djur- och växtskyddsområde (mörkgrön markering).

Biotopskyddsområden skiljer sig från till exempel naturreservat genom att det är ett antal namngivna biotop typer som får skyddas som biotopskyddsområde. I havsmiljö kan biotoperna till exempel utgöras av mynningsområden vid havskust, helt eller delvis avsnörda havsvikar, grunda havsvikar, ålgräsängar, biogena rev och strand- eller vattenmiljöer som hyser bestånd av hotade eller missgynnade arter eller som har en väsentlig betydelse för hotade eller missgynnade arters fortlevnad.

B1 Malkvarn (2048440)

Berörd kommun: Sölvesborgs kommun

Malkvarn är till största delen ett biogent rev med hög artrikedom. Det har höga naturvärden och täta blåmusselbestånd. Revet erbjuder skydd för bland annat fisk och mindre djur och fungerar som viktigt födosöksområde. Förekomsten av fisk runt Malkvarn är anmärkningsvärt stor. Växtligheten domineras av trådformiga alger.

DJUR- OCH VÄXTSKYDDSOMRÅDE

I Blekinge finns ca 140 fågelskyddsområden,

de flesta längs kusten. Dessutom finns ett salskyddsområde vid länets östkust.

D1 Isaks kläpp (2047205)

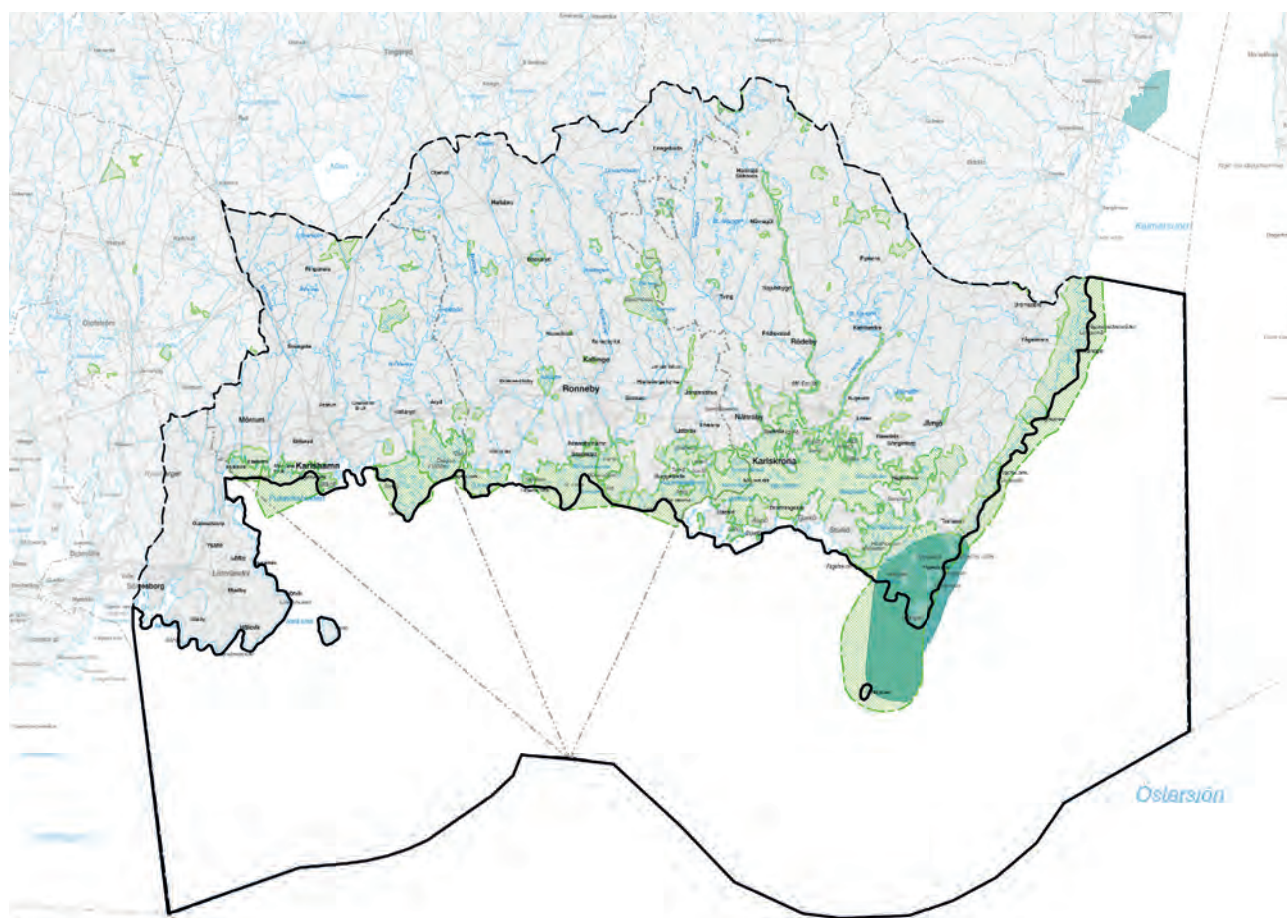
Berörd kommun: Karlskrona kommun

Viken vid Isaks kläpp utgör uppehållsplat och yngelplats för en betydande del av knobbsälsbeståndet i Östersjön. Abramsäng är en av tre platser som Kalmarsundspopulationen av knobbsäl håller till på. Det marina grundområdet skapar en mångfald av livsmiljöer för fisk, kräftdjur, bottenlevande organismer och musslor.

EKOLOGISKT KÄNSLIGA OMRÅDEN

Miljöbalkens 3 kapitel 3 § anger att mark- och vattenområden som är särskilt känsliga från ekologisk synpunkt ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön. I kustlandskapet rör det sig främst om områden särskilt känsliga för utsläpp eller olika former av vattenföretag som till exempel muddring, utfyllnader och fiskodlingar.

I Blekinge pekades bland annat ett flertal havsvikar, som är viktiga lek- och uppväxtområden för fisk,

Kartan redovisar ekologiskt känsliga områden (ljusgrön skraffering) samt Helcom MPA (Marine Protected Area) (mörgrön yta).

bland annat gädda och abborre, ut som ekologiskt känsliga i den första omgång av översiktsplaner som togs fram i slutet av 1980-talet. Flera av de utpekade områdena överlappas numera av riksintressen för naturvård och/eller Natura 2000-område.

HOTADE ARTER

Ett antal fåglar som häckar längs Blekingekusten räknas som hotade eller nära hotade. Som exempel kan nämnas tobisgrissla, havsörn, gråtrut, silltrut, svärta, ejder, kentsk tärna och småtärna.

Tumlaren är Sveriges enda inhemska valart. Tumlare jagades i Östersjöregionen fram till slutet av 1800-talet, och sedan på nytt även under första och andra världskrigen. Då minskade antalet tumlare i svenska vatten mycket kraftigt. 1973 fridlystes arten i Sverige, men trots det har beståndet inte återhämtat sig. Det finns idag bara några hundratal tumlare i Östersjön.

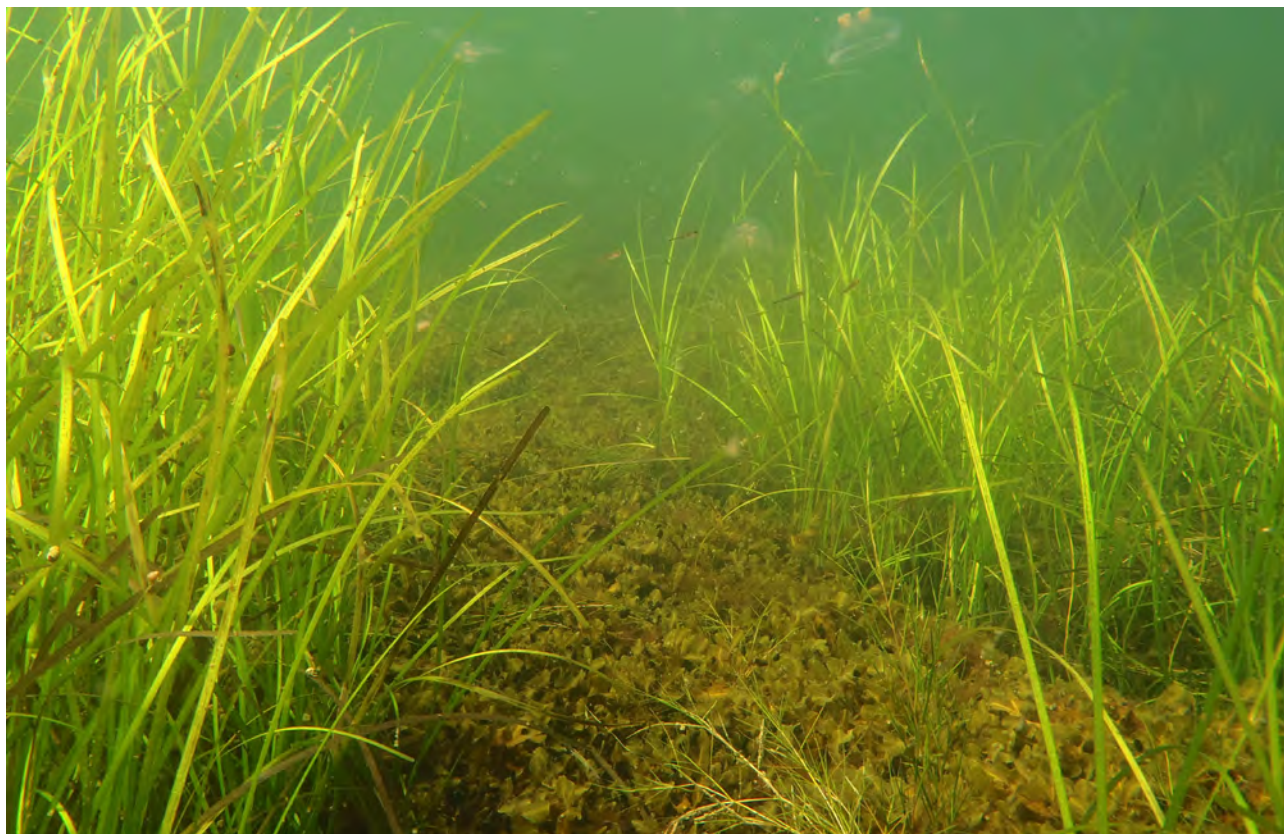
De främsta hoten mot tumlaren oavsiktliga fångster i fisket (bifångst), miljögifter, undervattensbuller, minskad bytestillgång och andra förändringar i ekosystemet. Tumlare fastnar framförallt i bottensatta garn med stor maskstorlek. Även borttappade garn som driver fritt i havet -

"spökgarn" - kan vara ett hot, liksom övrigt marint skräp.

Tumlaren har mycket känslig hörsel, som den är helt beroende av för att överleva. Därför är buller skadligt för tumlaren - det kan till och med orsaka fysiska skador. Mänskliga aktiviteter som ger oljud under vattnet är därför ett hot, exempelvis båttrafik och anläggning av vindkraftsparker till havs.

Länsstyrelsen i Blekinge har genom remiss provat möjligheten att föreslå Hanöbukten och Pukaviksbukten som Natura 2000-område för tumlare. Företrädare för områdets riksintressen menar att en sådan utvidgning av Natura 2000-nätverket skulle kunna förhindra verksamheter inom yrkesfiske, sjöfart, totalförsvarets intressen och energiproduktion och försvåra utvecklingen av dessa. Länsstyrelsen har valt att inte gå vidare i frågan då det saknas förutsättningar att föreslå skyddsvärda områden för tumlare.

I Östersjön finns också arter som är globalt rödlistade som torsk, ål, flodnejonöga och bäcknejonöga. De nationellt rödlistade fiskarterna i Blekinge är sjurygg, tånglake, lake, havsnejonöga, fyrtömmad skärlånga, mal, torsk, ål, och vimma.

Ålgräs förekommer på sandiga botten från 2-6 meters djup där de fyller en viktig roll i ekosystemet. Ålgräsängar stabiliserar botten och fungerar som skydd åt uppväxande fisk och kräftdjur. Alger som växer på bladen betas av ett stort antal ryggradslösa djur. Foto: Ulf Lindahl

Torsken är anpassad till att leva i Östersjöns saltfattiga förhållanden, och håller sig gärna nere på djupet. Tyvärr har algbloomingarna, tillsammans med bland annat syrebrist och döda bottenar, skapat en miljö där torsken får svårt att leva, föröka sig eller hitta föda. När Östersjöns miljö blir allt sämre, så mår även torsken sämre. Det gör också torsken mer känslig för angrepp av parasiter såsom sälmasken, en inälvmask som använder torsken som mellanvärd för att sprida sig vidare till sälarna i Östersjön. Torsken har även fiskats hårt under lång tid, vilket ytterligare försvårat för populationen att återhämta sig.

Kransalgen raggsträffe är rödlistad och förekommer på flertalet stället längs Blekinges kust. Längs havssträndängar och stränder i övrigt finns flera kärlväxter och andra organismer som är skyddsvärda och delvis hotade.

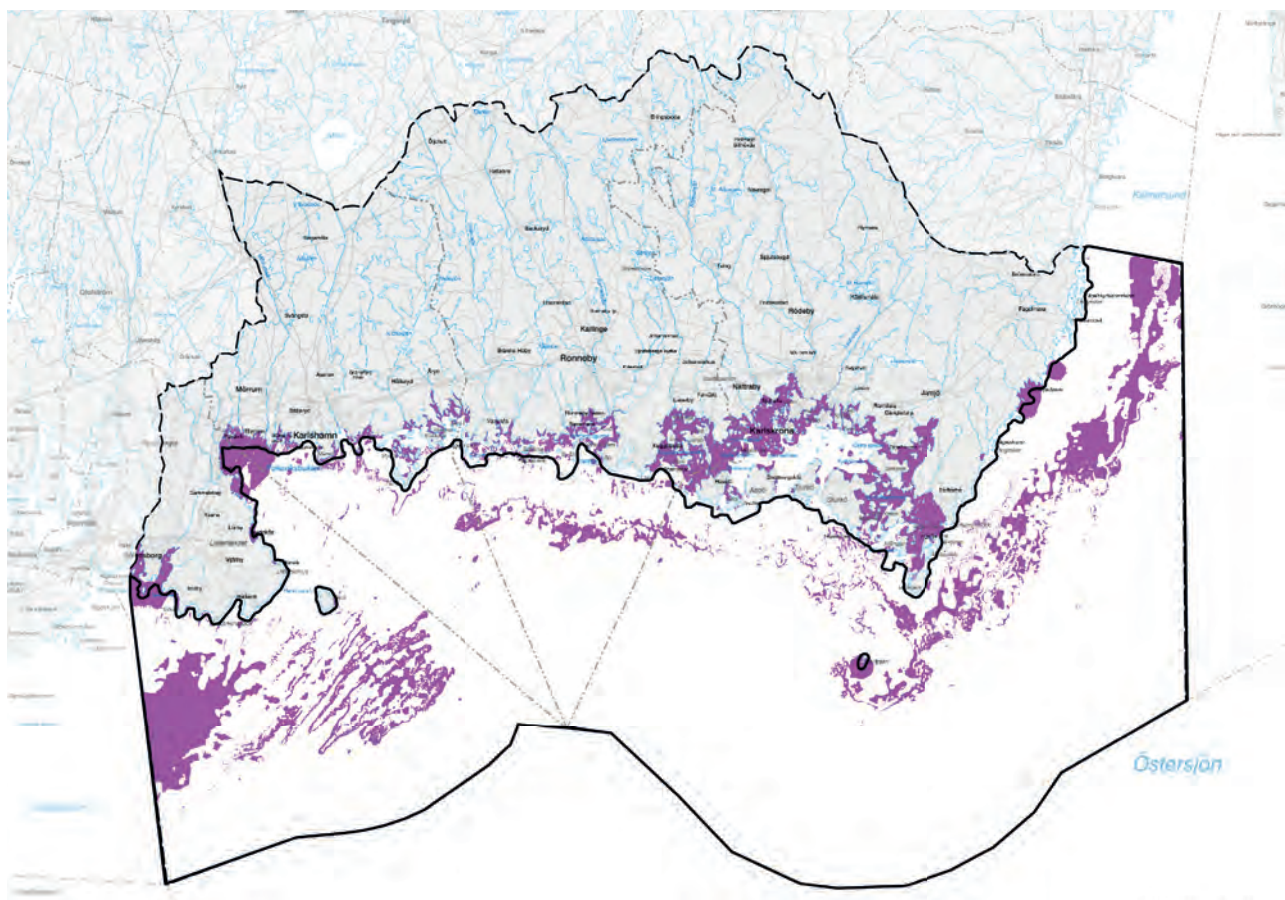
NATURVÄRDESBEDÖMNING ENLIGT MOSAIC
Mosaic är ett ramverk för naturvärdesbedömning i marin miljö – från ett landskapsperspektiv till bedömning av specifika platser. Ramverket ska fungera som ett verktyg för att identifiera den marina gröna infrastrukturen och ge

underlag till olika former av rumslig förvaltning så som områdesskydd, fysisk planering, miljökonsekvensbeskrivningar, dispensprövningar och kompensationsåtgärder. Mosaic är uppdelat i en grundläggande och en fördjupad naturvärdesbedömning.

Syftet med Mosaic är att främja ett funktionellt, ekosystembaserat och adaptivt angreppssätt vid rumslig naturvård. Ramverkets mål är att möjliggöra god förvaltning genom att hantera ekosystemets rumsliga variation såväl som förändring över tid – från landskapsnivå till objektsnivå.

I den grundläggande naturvärdesbedömningen identifieras vad, det vill säga vilka biotiska ekosystemkomponenter som är värdefulla och bör prioriteras inom rumslig förvaltning baserat på naturvärden. I den fördjupade naturvärdesbedömningen identifieras var förvaltning av ekosystemkomponenter bör prioriteras baserat på naturvärden, det vill säga var värdekärnor och värdetrakter är lokaliserade.

Resultaten från den grundläggande naturvärdesbedömningen visar att det generellt sett är områden som är viktiga för livshistoriskt

Kartan redovisar marina värdetrakter enligt ramverket mosaic.

kritiska stadier (till exempel rekryteringsmiljöer för fisk eller övervintringsområden för sjöfågel) samt områden med biotopbildande växter eller djur som förknippas med de högsta naturvärdena ur ett förvaltningsperspektiv.

I den fördjupade naturvärdesbedömningen pekats många områden längs kusterna ut som platser där höga naturvärden ackumuleras. Dessa miljöer är ofta rika på många arter med olika funktioner i ekosystemet, så som sjöfåglar, fisk, hög undervattensvegetation och bottenlevande djur. Även några områden i utsjön förknippas med höga naturvärden, till exempel i form av blåmusselbankar, rödalgsbälten och övervintrande alfåglar. Det bör dock poängteras att några viktiga steg inom MOSAIC för marin miljö återstår, vilka skulle bidra med behövlig information till havsplaneringen.

VÄRDETRAKTER I MARIN MILJÖ

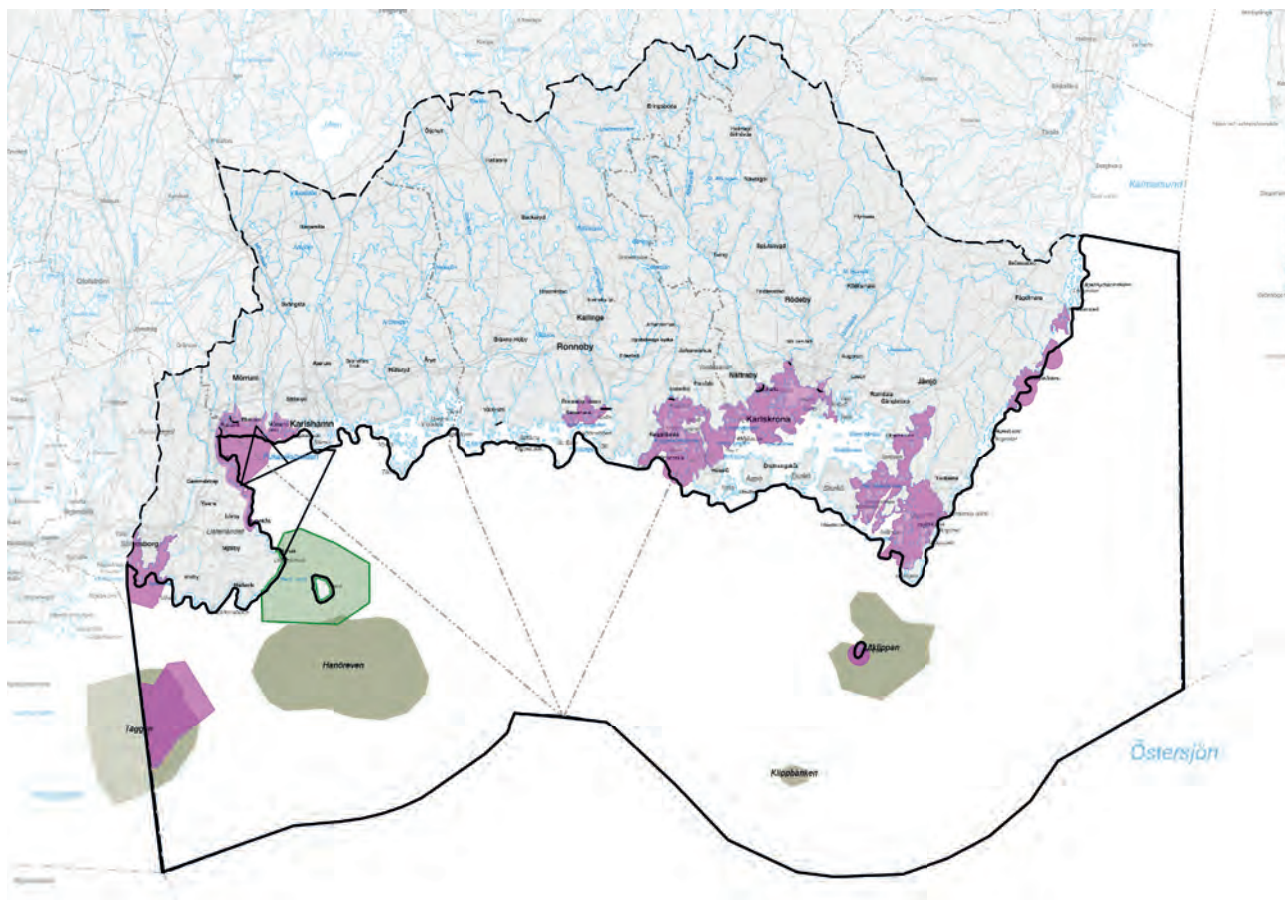
På kartan nedan har bedömningen av värdetrakter i marin miljö ytterligare renodlats, för att ringa in de områden som bör ges extra skydd mot exploatering och annan påverkan.

FISKEFREDNINGSOMRÅDEN

I Blekinge finns fiskefredningsområden i vattenområden i anslutning till åmynningar samt i Hanöbukten. Fredningsområdena är inrättade för att öka skyddet under lek och lekvandring. Där tillåts endast sådana redskap som inte fångar den art som skyddet avser. För att minska det totala fisketrycket på ett bestånd begränsas i vissa fall även mängden redskap som får användas eller hur många fiskar som får fångas.

UTSJÖBANKAR

Utsjöbankar är upphöjningar från berggrunden, som skiljer sig från grundare liggande kustområden genom att de omges av djupare vatten. De hyser ofta höga biologiska värden eftersom organismer som tidigare varit vanliga i grunda kustnära områden, men där försvunnit eller minskat till följd av ökade störningar, ofta finns kvar på utsjöbankar. Kunskapen om marina miljöer är ofta större för utsjöbankar än för omgivande områden eftersom flera inventeringar har genomförts för att bland annat bedöma deras betydelse för naturvärden. Utsjöbankar hyser generellt höga naturvärden samtidigt som de är attraktiva för anläggning av till exempel vindkraft på grund av deras grundare

Kartan redovisar utsjöbankar (ljusbrun yta), och justerade värdetrakter (lila yta) samt fiskefredningsområden (svarta linjer). Utredningsområde för inventering av marina naturvärden kring Hanö är markerat med grön skraffering.

förhållanden.

UTREDNINGSOMRÅDE MARINA NATURVÄRDEN
Länsstyrelsen utreder ett marint område kring Hanö-Listershuvud för att undersöka eventuell förekomst av marina naturvärden.

Anspråk och intressekonflikter

Konventionen om biologisk mångfald innebär att vi i Sverige, på nationell nivå, har åtagit oss att till år 2020 skydda minst 10 procent av våra kust- och havsområden. Naturskydd är ett av de anspråk i haven som ökar. I takt med att kunskap om marina miljöer ökar kommer fler områden att behöva skyddas i någon form. Ökande belastningar från aktiviteter kan komma att ställa krav på regleringar och områdesskydd, teknikutveckling och former för samverkan. Inom havsområdet finns flera intressen som påverkar natur, djur- och växtliv.

Friluftslivets intressen och anspråk står inte i direkt motsats till naturskyddet. Sannolikt finns starkare motstående anspråk längre in mot kusten. Exempelvis sammanfaller ofta de områden som utnyttjas mest av fritidsbåtstrafiken med de områden som har pekats ut som värdefulla natur- och kulturmiljöområden i kust- och skärgårdsområde.

Yrkesfisket har anspråk på stora ytor inom planområdet. En grundförutsättning för fisket är att det finns tillgång till goda fiskbestånd, vilket i sin tur kräver goda livsmiljöer under fiskens livsstadier. Viktiga områden behöver skyddas för att

Knölsvan. Foto: Jeanette Conradsson

stärka fiskbeståndens livsmiljöer i förhållande till ett omgivande exploateringstryck. Naturvårdsområden skyddar marina habitat och därmed lekområden och tillväxtplatser för fisk. Vissa geografiska områden är även fredade från vissa fiskesätt, exempelvis bottentrålning.

Fiskeskyddade områden innebär en potentiell konflikt med yrkesfisket. Fiskodlingar medför påverkan på närområdet genom läckage av näringsämnen. Dumpning av muddermassor riskerar att orsaka skador på botten, djur och växtliv.

Uttag av sand och grus i vatten kan minska det naturliga skyddet mot kusterosion och påverka ström- och bottenförhållanden. Verksamheten kan också leda till fysiska förändringar vid kusten, orsaka strandförlust, vattengrumling och sedimentspridning. En bedömning av de långsiktiga effekterna är svår att göra och därmed står uttag av sand och naturgrus i konflikt med naturvärden. Sand och naturgrus är icke förnyelsebara naturresurser och utvinning från havsbotten kan störa ekosystemet för havsbottenlevande organismer. Ofta utgör sand- och grusavlagringar utsjöbankar med höga naturvärden som hotas vid brytning av material.

Sjöfartens aktiviteter påverkar naturvärden i havet, till exempel genom buller.

Konsekvenserna av ett oljeutsläpp till havs är många; naturmiljön med sitt växt- och djurliv skadas, stränder förorenas och havsbotten förstörs. Oljeutsläppen får också stora socioekonomiska konsekvenser med effekter på flera samhällsfunktioner.

Infrastruktur i havet ger en påverkan på bottenmiljön, både vid anläggandet och vid underhåll och reparationer. Anläggningsarbetet medför grumling av vattnet, förändrad bottenmaterialstruktur och lokal påverkan på vattenväxter.

Försvarsmaktens verksamhet påverkar även naturmiljön på flera sätt. Fartygstrafiken inverkar på samma sätt som kommersiell sjötrafik och fritidsbåtar på naturen. Vid övningar, skjutningar och detonationer sker ytterligare påverkan.

Havsbaseade vindkraftsprojekt påverkar den lokala marina miljön på olika sätt vid anläggning, drift och avveckling. Under anläggningsfasen kan förekomma höga ljud, grumling och sedimentspridning. Även kabeldragningen från anläggningarna till land påverkar naturen.

Konsekvenser

Sammanfattning

Syftet med denna kommungemensamma havsplan är att ange kommunernas viljeinriktning för vattenanvändningen inom planområdet och öka förutsägbarheten för de aktörer som avser att bedriva verksamhet till havs.

Havsplanen ska:

- Samspela med den statliga planeringen.
- Identifiera förenliga och oförenliga intressen och anspråk.
- Ge rumsliga förutsättningar för nyttjande och bevarande.

Planförslagets intentioner är att begränsa konflikter och skapa förutsättningar för samnyttjande av vattenområdet. Nedan sammanfattas planens påverkan på de intresseområden som behandlas i planen.

Kulturmiljö

I planen har ett mål satts upp om att havsplaneringen ska bidra till att uppmärksamma, öka kunskapen om, värna och bevara viktiga marina kulturvärden och miljöer. Detta ska bland annat göras genom att inventeringar och planeringsunderlag tas fram för att kunna peka ut områden och lämningar som behöver skydd. Detta mål kan bidra till en positiv påverkan på miljön.

Friluftsliv och besöksnäring

Ett mer intensivt nyttjande för turism och rekreation kan ge negativa miljökonsekvenser på växt- och djurliv samt på vattenmiljön till följd av ökat slitage. Det kan även innebära utsläpp och buller från båtar, slitage från människor, nedskräpning med mera. En ökad satsning på friluftslivet kan å andra sidan leda till minskat slitage på orörd natur om friluftslivet blir mer riktat till mindre känsliga områden.

Yrkesfiske

Havsplanen syftar till att ge förutsättningar för ett miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbart fiske. Överfiske och bifångst kan leda till stora negativa konsekvenser för naturens ekosystem. Fisket som resurs och ekosystemtjänst skulle då äventyras.

Vattenbruk

Vattenbruk har potential att växa inom planområdet och målet är att etablera och utveckla ett bärkraftigt blandat vattenbruk med kringnäringar som inte skadar den marina miljön. Fiskodlingar kan leda till ökad näringsbelastning med risk för negativa miljökonsekvenser i form av påverkan på vattenmiljö och bottenförhållanden.

Placering och krav på compensation/rening begränsar dock påverkan på vattenmiljön. Rätt utformat kan produktion av musslor och alger leda till minskat näringsinnehåll i vattnet i anslutning till odlingar och därigenom förbättrad lokal vattenkvalitet. Påverkan från vattenbruk ter sig mycket olika beroende på vilken typ av vattenbruk om avses samt dess placering.

Utvinning och lagring av material

Inom planområdet finns enligt SGU:s kartläggning potential för uttag av sand. Sand- och grusuttag kan leda till fysiska förändringar vid kustzonen, orsaka strandförlust, minska det naturliga skyddet mot kusterosion och påverka ström- och bottenförhållanden.

I planförslaget anges att det finns behov av att utpeka lämpliga områden där dispensprövning för dumpning av muddermassor till havs är möjlig. Konsekvenser av deponering av muddermassor är bland annat påverkan på bottenfaunan inom dumpningsområdet. Dock sker en återetablering av djur inom området relativt snabbt. Påverkan kan även ske genom att näringsämnen från sedimenten sprids. När sediment deponeras sker även en grumling i vattnet vilken kan ha en negativ påverkan på den lokala miljön.

Luft- och sjöfart

I föreliggande plan har ett mål satts upp om att skapa förutsättningar för god tillgänglighet och effektiva transporter samt främja den breda allmänhetens tillgång till havet.

En konsekvens av att sjöfarten växer är att den kan leda till ökade utsläpp. Risken för stora olyckor kopplade till sjöfart kan också öka i och med att sjöfarten växer i områden. Olyckor kan bland

annat leda till oljeutsläpp. Det finns även risk för negativa miljökonsekvenser till följd av att behovet av muddring kommer att öka då detta är en förutsättning för sjöfartens verksamhet. Planen kan emellertid också inverka positivt på miljön till följd av att mål har satts upp om att sjöfarten ska växa samtidigt som planeringen ska bidra till sjösäkerhet för att minska risken för olyckor, utsläpp och andra störningar.

Infrastruktur

I planförslaget har ett mål satts upp om att skapa förutsättningar för infrastruktur för elektronisk kommunikation och energidistribution i form av sjökablar och radiosystem. Detta kan innebära vissa negativa konsekvenser på miljön till följd av planförslaget på grund av att exploateringen kan leda till att lokal bottenflora- och fauna påverkas negativt. I planförslaget poängteras dock att natur- och kulturvärden ska värnas i samband med att infrastrukturanläggningar provas inom planområdet. Detta kan istället leda till en mindre negativ påverkan på miljön då kablar istället förläggs i mindre känsliga områden.

Försvar

I planförslaget pekas områden ut där huvudanvändning försvar ingår. Annan användning ska visa hänsyn till angiven huvudanvändning vilket kan inverka positivt för försvarsintresset inom ramen för havsplanen.

Försvarsintresset behöver dock samexistera med andra intressen. Det kan leda till utrymmeskonkurrens och konflikter, till exempel mellan energiutvinning och försvar där statens framtida prövning av produktionsanläggningar för energi avgör huvudanvändning. Flera områden ger dock goda möjligheter att samexistera under vissa förutsättningar. Försvar och sjöfart kan samexistera under förutsättning att fasta installationer som stör sjöfartens framkomlighet och försvarets verksamhet inte tillåts. Försvarssektorn kan påverka yrkesfiske och friluftsliv, främst genom att övningsområden inte är tillgängliga under pågående övning, eller genom störande buller.

Försvarsmaktens verksamhet påverkar naturmiljön på flera sätt, till exempel genom motorbuller eller sonar som kan störa tumlare eller genom detonationer i områden med naturvärden. Försvarsmaktens verksamhet kan även ha delvis positiv inverkan på miljön i och med att allmänheten

inte ges tillgång till vissa områden som är kopplade till försvaret.

Energi

Ett av målen i havsplanen är att skapa förutsättningar för utvecklad energiöverföring och produktion av förnybar energi. Bottenflora och -fauna kan påverkas negativt av ökad etablering av energianläggningar. Påverkan på miljön vid en ökad etablering av havsbaserad energiproduktion sker bland annat genom undervattensbuller, grumling och visuell påverkan på landskapsbilden. Påverkan bedöms dock inte bli betydande då det i planen endast är vindkraft som inte har negativ betydande miljöpåverkan på bottenmiljön som ansetts lämplig att pröva. Den förnyelsebara elen innebär dessutom positiva konsekvenser för miljön avseende bland annat resursförbrukning och ligger i linje med nationella och regionala miljömål.

Natur

I länets kustområde finns stora naturvärden både på land och till havs. Viktiga områden behöver skyddas för att stärka fiskbeståndens livsmiljöer i förhållande till ett omgivande exploateringstryck. Överfiske och bifångster kan leda till rubbade ekosystem vilket ger en negativ påverkan på naturvärdena. Fiskodlingar i havet kan leda till negativa konsekvenser för naturvärdena.

Odling av musslor och alger kan ha en gynnsam effekt på naturen genom att det lokalt leder till ett ökat näringsupptag. Uttag av sand och grus i vatten kan leda till negativa konsekvenser för naturvärden kopplade till havet. Dumpning av muddermassor riskerar att orsaka skador på botten, djur och växtliv.

Med ökande sjöfart ökar risken för olyckor och därmed också risken för negativa effekter på miljön. Infrastruktur i havet ger en påverkan på bottenmiljön, både vid anläggandet och vid underhåll och reparationer.

Anläggningsarbetet medför grumling av vattnet, förändrad bottenmaterialstruktur och lokal påverkan på vattenväxter. Försvarsmaktens verksamhet påverkar även naturmiljön på flera sätt. Havsbaserade vindkraftsprojekt påverkar den lokala marina miljön på olika sätt vid anläggning, drift och avveckling. Under anläggningsfasen kan det förekomma höga ljud, grumling och sedimentspridning. Fundamenten kan dock ge en positiv effekt för växt och djurliv där det bildas konstgjorda rev.

Om miljöbedömning

Enligt 4 kap Plan- och bygglagen (PBL) och 6 kap Miljöbalken (MB) ska kommuner genomföra en miljöbedömning för alla planer och planprogram som kan medföra betydande miljöpåverkan.

Miljöbedömning av planer och program är en process som innehåller ett antal olika moment som myndigheter och kommuner ska genomföra när de upprättar eller ändrar vissa planer eller program vars genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan enligt 6 kap. MB. Syftet med miljöbedömningen är att integrera miljöaspekter i planen eller programmet så att en hållbar utveckling främjas.

En miljökonsekvensbeskrivning (MKB) är den skriftliga redogörelse som en miljöbedömning mynnar ut i. Syftet med en MKB är att identifiera och beskriva en plans väsentliga effekter och konsekvenser på människors hälsa och miljö samt på hushållningen med fysisk miljö och naturresurser.

Den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra ska identifieras, beskrivas och bedömas. Observera att många av de verksamheter och åtgärder som beskrivs kräver särskilda tillstånd enligt miljöbalken och att då en mer verksamhetsspecifik MKB tas fram som en del av tillståndsansökan.

Havsplanens miljökonsekvensbeskrivning är på en mer övergripande nivå och kopplad till kommunernas planering enligt PBL och övergripande bedömningar av lämplig vattenanvändning enligt miljöbalken. Åtgärder som kan skada en fornlämning kräver dessutom tillstånd enligt kulturmiljölagen.

Avgränsning

Avgränsning i tid

Konsekvensbeskrivningen avgränsas i tid till planförslagets tidshorisont, som tar sikte på år 2050 med år 2030 som referensår.

Avgränsning i sak

Konsekvensbeskrivningen avgränsas i sak till de temaområden och de sakfrågor som planförslaget

redovisar som prioriterade ställningstaganden, mål och strategier samt till de miljöaspekter som dessa bedöms påverka.

Geografisk avgränsning

Konsekvensbeskrivningen avgränsas geografiskt till det område som utgör plangräns och i konsekvensbeskrivningen redovisas på vilket sätt som förslagen i planen kan komma att påverka olika intressen och hur dessa, om möjligt, kan samverka.

Samråd med länsstyrelsen

Samråd om miljökonsekvensbeskrivningens avgränsning har genomförts med länsstyrelsen i ett tidigt skede av processen. Länsstyrelsens yttrande lämnades till projektgruppen i juni 2017.

Läsanvisning

I följande avsnitt kommer konsekvenserna av den regionala havsplanen att beskrivas och bedömas. Strukturen följer planhandlingens avseende utvalda intresseområden. De utvalda intresseområdena är:

- Kulturmiljö
- Friluftsliv och besöksnäring
- Yrkesfiske
- Vattenbruk
- Utvinning och lagring av material
- Luft- och sjöfart
- Infrastruktur
- Försvar
- Energi
- Natur

Under varje intresseområde följer först en översiktlig beskrivning av nuvarande förhållanden och befintliga värden. Därefter följer en beskrivning av vattenanvändningarnas konsekvenser för det intresseområdet. Graderingen av konsekvenserna bedöms utifrån en femgradig skala enligt:

- *Positiv konsekvens. Värdena påverkas i positiv riktning.*
- *Neutral konsekvens. Påverkan saknas eller bedöms som neutral.*
- *Liten negativ konsekvens - litet ingrepp. Värden kvarstår men påverkas något i omfattning och/eller kvalitet.*

- *Måttlig negativ konsekvens - begränsat ingrepp som har måttliga effekter på värden i området. Värden kvarstår men minskar i omfattning eller kvalitet.*
- *Stor negativ konsekvens - omfattande ingrepp som har stora effekter på område med höga värden. Värden försvinner, alternativt kvarstår men påverkas i hög grad.*

Nollalternativ

Enligt miljöbalkens kapitel 6 § 12 ska rimliga alternativ med hänsyn till planens syfte och geografiska räckvidd identifieras, beskrivas och bedömas. Nollalternativet är enligt miljöbalkens kapitel 6 en beskrivning av miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling om planen inte genomförs.

Nollalternativet, om den kommungemensamma havsplanen inte antas, innebär att den havsrelaterade samhällsutvecklingen sker utan riktlinjer kopplade till översiktsplanering. På land finns sedan tidigare styrdokument för markanvändning, men för havet saknas sådana i stor utsträckning. Nollalternativet ställer dock högre krav på ställningstaganden och andra kommunala dokument som har betydelse för den fysiska planeringen om utvecklingen ska ske utan en havsplan.

Det kommer, med nollalternativet, att saknas politiskt förankrade strategier och riktlinjer för förvaltning och skydd av natur- och kulturmiljövärden i havet som helhet. När det gäller annan användning av havet, för näringsliv, rekreation, transporter och energiutvinning finns med nollalternativet inga ställningstaganden alls. Det finns därmed en stor risk för en okontrollerad utveckling och konflikter mellan motstående intressen och värden.

Sammantaget finns en risk att stora värden för boende, näringsliv, besökare, natur och kulturmiljö förloras genom nollalternativet.

Konsekvenser av planförslaget

Kulturmiljö

Befintliga förhållanden och värden

I planförslaget skyddas kulturmiljövärden genom att flera områden pekas ut med särskild prioritet för natur- och kulturvärden. Kulturhistoriskt värdefulla miljöer skyddas även till viss del inom områden med naturskydd. Planförslaget har även en generell rekommendation om att kulturmiljöer och kulturhistoriskt värdefulla objekt alltid ska värnas och beaktas i avvägningen mot andra anspråk.

Det finns 19 riksintresseområden för kulturmiljövärden i Blekinge. Många av dem har dock inte någon koppling till havet och havsmiljön. Endast ett riksintressant område för kulturmiljö berör planområdet, nämligen Östra skärgården, Sturkö och Torhamns socken. Det är dock endast en liten del av detta område som finns inom planområdet för denna havsplan. Inom riksintesseområdet finns skärgårdsmiljö som ovanligt tydligt speglar olika sidor av kustkulturens näringar alltsedan förhistorisk tid och där finns även en av landets största koncentrationer av tomtningar, lämningar efter vikingatida och medeltida säsongsbosättning.

Inom den så kallade kustzonen finns riksintressen för friluftsliv, kulturmiljövård och högexploaterad kust och inom detta område ska hänsyn tas till dessa värden vilket kan inverka positivt för kulturmiljön inom ramen för havsplanen.

Miljökonsekvenser

Konsekvenser av friluftsliv och besöksnäring

Friluftslivet kan inverka positivt på kulturen genom att intresset för kultur ökar när besökarantalet inom områden med kulturvärden ökar. Dock kan en negativ påverkan uppkomma i form av ökat slitage på till exempel vrak vid fritidsdykning. Bullrande

friluftsliv i form av fritidsbåtar och vattenskotrar kan inverka negativt på kulturmiljön. Då inga särskilda områden för friluftsliv är avsatta i planen bedöms den negativa konsekvensen för kulturmiljön som liten.

Konsekvenser av yrkesfiske

Yrkesfiske riskerar att påverka kulturmiljön negativt. Påverkan av fisket är avhängigt vilken fiskemetod som används. Fiske med trål medför ofta skador på kulturlämningar på botten och det finns även en viss risk att så kallade spökgarn kan fastna i befintliga kulturlämningar. Fiske med handredskap bedöms medföra liten negativ påverkan på kulturmiljön. Det småskaliga yrkesfisket är samtidigt en viktig del av bygdens kulturmiljövärden.

Det småskaliga yrkesfisket är av stor vikt för kulturmiljön och i många fall en förutsättning för en levande skärgård med höga kulturmiljövärden. Exempelvis så är flera av de gamla fiskelägena på Listerlandet på väg att utpekas som riksintresse för kulturmiljövärden.

Konsekvenser av vattenbruk

Vattenbruksanläggningar tar stora ytor i anspråk och ger ett förhållandevis dominant inslag i omgivningen. När vattenspeglar försvinner så finns det risk för att landskapet fragmenteras och att kulturmiljösammanhanget går förlorat. Dock kan vattenbruket ge en ökad möjlighet till inkomst för befolkningen längs med kusten, vilket i sin tur kan leda till fler lokala näringsverksamheter. Det finns dock inga områden för stora vattenbruksanläggningar avsatta som skulle kunna påverka landskapsbilden i värdefulla kulturbygder eller förhindra småskaligt yrkesfiske. Sammantaget bedöms därför den negativa konsekvensen för kulturmiljön som liten.

Konsekvenser av utvinning och lagring av material

Dumpning av muddermassor och uttag av till exempel sand bedöms medföra måttlig negativ konsekvens på befintliga kulturhistoriska lämningar. Inom Blekinge skärgård finns ca 400 objekt markerade som kan påverkas av utvinning och lagring av material. I område 9, för utvinning av material, finns upp emot ett 10-tal objekt markerade. Vid planering av utförande av dessa verksamheter ska aktuella bottenområden undersökas med avseende på förekomst av kulturhistoriska lämningar. Både utvinning av material och dumpning av

muddermassor är verksamheter som ska prövas rättsligt innan tillstånd medges.

Konsekvenser av luft- och sjöfart

Sjöfarten bedöms påverka kulturmiljön då vissa farleder kan behöva underhållsmuddras och i vissa fall utökas genom nymuddring. En muddring av befintlig farled kan medföra schaktning av botten där det finns kulturhistoriska lämningar. Sjöfart kan också leda till erosion på botten vilket blottlägger fornlämningar som till följd av detta kan skadas. Vid behov av nödankring och vid grundstötning kan även fornlämningar skadas.

Riksintresse för kulturmiljö ligger dock ej i konflikt med riksintresse för sjöfarten i planen. Sammantaget görs bedömningen att den negativa konsekvensen av sjöfarten är liten. Muddring är tillståndspliktig vattenverksamhet enligt 11 kap miljöbalken och ska föregås av utredningar och undersökningar. bedöms inte påverka kulturmiljön.

Konsekvensen av luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av infrastruktur

Befintlig infrastruktur bedöms inte påverka kulturmiljön. Dock kan negativ påverkan förekomma vid reparationer och underhåll om befintlig anläggning ligger inom riksintresse kulturmiljö eller vid en lämning.

Det finns en pågående process kring att hitta ett läge för en sjöförlagd kabel från Ölands vindkraftpark in mot land. Ansökan om undersökningstillstånd har lämnats in. Specifik sträckning är ej fastlagd så omfattningen av påverkan är svår att bedöma. I framtiden kan det även bli aktuellt med ledningsdragningar från andra vindkraftsanläggningar i havsområdet.

Anläggandet av nya sjökabelförbindelser kan eventuellt medföra negativ påverkan men om nedläggning av kablar och ledningar utförs efter att en noggrann kartläggning av till exempel lämningar och nedläggningen anpassas till lämningarna, så bedöms den negativa konsekvensen som liten.

Konsekvenser av försvarsverksamhet

Befintligt riksintresseområde för kulturmiljö ligger inom område av betydelse för totalförsvaret. Område 6, med huvudanvändning försvar och natur, tangerar yttre delarna av riksintresseområdet för kulturmiljö. Påverkan på kulturmiljövärdena beror

av hänsynstagande i samband med olika former av övningar. Övningar som innebär omfattande bullerpåverkan på skärgårdssamhällena medför negativa konsekvenser för kulturmiljön. Eftersom område 6 endast tangerar riksintresseområdet, och under förutsättning att hänsyn tas under övningar, bedöms den negativa konsekvensen som liten till måttlig.

Konsekvenser av energianläggningar

Anläggningar för utvinning av marin energi eller vindenergi tar i vissa fall stora havsområden i anspråk. Dessa anläggningar kan i tidigt stadie planeras på så vis att befintliga fornlämningar skyddas och att anläggningen byggs runtomkring till exempel vrak. Då trålning av botten anses olämpligt inom anläggningar för energiproduktion kommer dessa vrak att få ytterligare skydd. Relativt få objekt i fornsök är registrerade inom områdena för energiutvinning. Områdena ligger inte i närheten av områden av riksintresse för kulturmiljön. Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen som liten.

Konsekvenser av naturskydd

Natur- och kulturmiljövärden skyddas i planförslaget genom att flera områden pekas ut med särskild prioritet för naturvärden. Kulturhistoriskt värdefulla miljöer skyddas även till viss del inom områden med naturskydd. Detta gör att planförslaget har en positiv påverkan på miljön med avseende på kulturmiljö. I planen har ett mål satts upp om att havsplaneringen ska bidra till att uppmärksamma, öka kunskapen om, värna och bevara viktiga marina kulturvärden och miljöer. Detta ska bland annat göras genom att inventeringar och planeringsunderlag tas fram för att kunna peka ut områden och lämningar som behöver skydd. Sammantaget bedöms konsekvensen för kulturmiljön som positiv.

Samlad bedömning

Samtantaget bedöms den negativa konsekvensen av vattenanvändningen, för kulturmiljön, som liten. Planen bedöms kunna antas utan att det medför påtaglig skada på kulturmiljön. Planen bedöms därför inte strida mot 3 kap 6 § i miljöbalken.

Friluftsliv och besöksnäring

Befintliga förhållanden och värden

Blekinges identitet är starkt kopplad till havet. Dess relation till kusten och skärgården är en

viktig del i det som gör landskapet attraktivt för boende, arbete, friluftsliv och besöksnäring. Det är därför viktigt att den fysiska planeringen skapar förutsättningar för friluftsliv och havsanknutna näringar. Tillgången till rekreationsområden har stor inverkan på folkhälsan och bidrar till en god livskvalitet.

De marina miljöerna i Blekinge har stor betydelse och ett stort värde för rekreation och friluftsliv. Det marina friluftslivet erbjuder många olika aktiviteter såsom båtliv, fritidsfiske, kajakpaddling, skridskoåkning, bad, dykning, fågelskådning och andra naturupplevelser. Längs kusten finns attraktiva samhällen, rika på historia och kultur och stora värden bland annat i form av infrastruktur och verksamheter av olika slag så som hamnar, industrier och andra anläggningar.

Havsplanen berör fyra riksintressanta områden för friluftsliv. Områden utpekade som riksintressen för friluftslivet innehåller stora friluftsvärden på grund av särskilda natur- och kulturkvaliteter, där även möjlighet till fritidsfiske ingår. Dessa områden ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada kultur- och naturmiljön. Plankartan pekar ut stora delar av kustområdet som huvudanvändning natur vilket i viss mån också gynnar friluftsliv och besöksnäring.

Miljökonsekvenser

Konsekvenser av kulturmiljö

Friluftsliv och besöksnäring bedöms påverkas positivt av kulturmiljö. Upplevelsen av dessa två intressen sammanfaller ofta med varandra. I planen sammanfaller område för riksintresse kulturmiljö med ett av de fyra områden för riksintresse friluftsliv inom samma område. Sammantaget bedöms konsekvensen som positiv.

Konsekvenser av yrkesfiske

Yrkesfisket bedöms ha liten negativ påverkan på friluftsliv och besöksnäring. Däremot kan yrkesfiske ha en positiv påverkan genom att turister kan ges möjlighet att köpa nyfångad fisk och besöka de gamla fiskelägena på exempelvis Listerlandet. Sammantaget bedöms konsekvensen som positiv.

Konsekvenser av vattenbruk

Placeringen av anläggningar för vattenbruk samt deras storlek, har stor inverkan på hur dessa kommer att påverka friluftslivet och besöksnäringen. Placeringen bör göras så att

anläggningarna inte påverkar framkomligheten till sjöss och det finns goda förutsättningar för att dessa två intressen ska kunna samverka inom samma område.

Anläggningar för vattenbruk ska prövas hos myndigheterna och lämplig placering av dessa utreds för varje enskilt fall. Vattenbruk upptar ofta stora ytor som då blir olämpliga för framförande av fritidsbåtar.

Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen till liten, då det i planen inte finns några områden som är utpekade för vattenbruk.

Konsekvenser av utvinning och lagring av material

Påverkan av utvinning och lagring av material bedöms som liten då detta sker långt från kusten och inte lämnar några synliga spår ovan vattenytan. Sammantaget bedöms konsekvensen som neutral.

Konsekvenser av luft- och sjöfart

Sjöfarten bedöms påverka friluftslivet främst då

farleder måste underhållsmuddras och vid behov utökas. En muddring av befintlig farled medför buller och grumling, vilket påverkar friluftslivet. Riksintresse för friluftslivet ligger dock ej i konflikt med riksintresse för sjöfarten. Sammantaget görs bedömningen att den negativa konsekvensen av sjöfarten är liten.

Luftfarten bidrar till buller inom planområdet och kan därför försvåra för att uppnå en god ljudmiljö för friluftslivet. Havsplanen föreslår ingen förändring av luftfartens villkor. Konsekvensen av luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av infrastruktur

Befintlig infrastruktur bedöms inte påverka friluftslivet och besöksnäringen. Dock kan negativ påverkan förekomma vid reparationer och underhåll då arbetsbåtar bullrar och eventuell grumling kommer att förekomma. Anläggandet av nya sjökabelförbindelser kan medföra negativ påverkan enligt ovan, men då i större omfattning än vid underhåll.

Båtliv utgör ett stort fritidsintresse i Blekinge. Foto: Anna Magnusson

Det finns en pågående process kring att hitta ett läge för en sjöförlagd kabel från Ölands vindkraftpark in mot land. Ansökan om undersökningstillstånd har lämnats in. Specifik sträckning är ej fastlagd så omfattningen av påverkan är svår att bedöma. I framtiden kan det även bli aktuellt med lednings-dragningar från andra vindkraftsanläggningar i havsområdet.

Den sammantagna negativa konsekvensen av infrastruktur bedöms som liten.

Konsekvenser av försvarsverksamhet

Påverkan på friluftsliv och besöksnäring sker främst vid de perioder då övningsområden inte är tillgängliga på grund av pågående övning. Vid övningar kan exempelvis bullerstörningar uppstå som minskar områdets attraktionskraft. Områdena för försvarsverksamhet är omfattande. Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen som måttlig.

Konsekvenser av energianläggningar

Anläggningar för utvinning av marin energi eller vindenergi kan ta stora havsområden i anspråk. Beroende på vilken slags anläggning som avses påverkas friluftslivet och besöksnäringen olika. Inom områden för energiproduktion tillåts fortfarande fritidsbåtar. Vindkraftsanläggningar kan påverka landskapsbilden och därmed friluftsliv och besöksnäring negativt. I det fall man anlägger vindkraftsanläggningar långt ut till havs, så påverkas landskapsbilden och friluftslivet i mindre omfattning än om anläggningarna placeras strandnära. Anläggningar för till exempel vågkraft och strömkraft har andra krav på förhållanden och kan i större utsträckning komma att placeras närmare kusten. Områden avsatta för energiproduktion ligger förhållandevis långt ut från kusten och därmed bedöms påverkan på friluftsliv och besöksnäring sammantaget som liten.

Konsekvenser av naturskydd

I Blekinge finns ett flertal områden av riksintresse för naturvård. Några av dessa sträcker sig ut i planområdet. Dessa områden hyser höga naturvärden och här finns möjlighet att njuta av naturen. Etablering av anläggningar för friluftsliv och besöksnäring är begränsade inom dessa områden. Sammantaget bedöms konsekvensen som positiv.

Samlad bedömning

Samttaget bedöms den negativa konsekvensen av vattenanvändningen, för friluftsliv och

besöksnäring, som liten. Planen bedöms kunna antas utan att det medför påtaglig skada på friluftsliv och besöksnäring. Planen bedöms därför inte strida mot 3 kap 6 § i miljöbalken.

Yrkesfiske

Befintliga förhållanden och värden

Yrkesfisket har en lång tradition i Blekinge och det är därför viktigt att det fortsatt finns goda förutsättningar för ett livskraftigt fiske med lokal anknytning. Möjligheterna till fiske var med säkerhet en av de viktigaste faktorerna när människor bosatte sig i skärgård och kustbygd efter den senaste istiden. Under senare år har mycket av det svenska fisket koncentrerats till Östersjön, utanför Blekinges och Skånes kuster.

Eftersom det lokala fisket i Blekinge av tradition är småskaligt och beroende av goda lokala fiskbestånd, så har det ökande fisketrycket från det storskaliga fisket i hög grad påverkat den lokala utvecklingen (Länsstyrelsen i Blekinge 2017). Fisket i Blekinge bedrivs traditionellt efter torsk, sill, lax och ål.

Fisket efter lax är nu i stort sett stängt för fiskare i södra Östersjön. Skarpsill har däremot kommit till som en viktig art för de få blekingetrålare som fiskar sill. Fisket efter torsk, sill, skarpsill och ål utgjorde 2015 ca 95 % av intäkterna för fiskare i Blekinge. Antalet fiskare i Blekinge minskar snabbt. År 1995 var antalet licensierade fiskare i Blekinge nästan 300 stycken. År 2017 var antalet ca 100 stycken (Länsstyrelsen i Blekinge län 2017).

De huvudsakliga värdena för fisket kan delas in i tre delar; fiskeområden, fiskehamnar samt lek- och uppväxtområden för kommersiella fiskarter. I berört planområde finns tre områden av riksintresse för yrkesfisket enligt 3 kap 5 § miljöbalken.

I söder, långt utomskärs, ligger området Rosenklintsgrunden, som är ett viktigt område för trålfiske efter torsk, strömming och skarpsill.

I nordväst ligger området Hanöbukten, Pukavik och Mörrumsån. Anledningen till riksintresset är att området är viktigt för fiske med nät efter torsk och plattfisk, samt fiske med ryssjor efter ål. Den övervägande delen av ålfisket i Blekinge sker längs Listerlandets östra kust och ålfiskarna är bosatta i Krokås, Hörvik och Nogersund.

Fiskelägena på Listerlandet är på väg att bli riksintressen för kulturmiljövården. Pukavik är också ett viktigt vandringsområde för den genetiskt unika Mörrumsålxaxen som vandrar upp i Mörrumsån för reproduktion.

I norr ligger riksintresseområdet Kalmarsund som är utpekad på grund av ålfisket.

Havs- och vattenmyndigheten ser över riksintresseområdena för yrkesfisket under 2019. Länsstyrelsen har i yttrande framfört att följande områden i Blekinge också bör ingå såsom riksintresse för yrkesfisket:

1. Havsområden inom Blekinge län som används av det regionala fisket. Dessa områden är huvudsakligen belägna närmare kusten än områden som idag är riksintressen. Vägledning för avgränsningen av ett eller flera sådana områden kan lämpligen erhållas från kartan över "Fiske med passiva redskap efter torsk i Östersjön" (Havs- och vattenmyndigheten 2019).
2. Kustområdet mellan Lindö udde och Torhamns udde inom djupintervallet 0 till 6 meter. Viktigt lekområde för Östersjöns bestånd av sill, men även för gädda, abborre och sik.

Grunda havsvikar med riklig vegetation utgör en viktig rekryteringsmiljö för många fiskarter vid Blekingekusten. Undervattensvegetationen i Blekinges grunda vikar är i allmänhet väl utvecklad och måttligt övervuxen med trådalger. Högvuxna arter som borstnate, axslinga, ålgräs, hårsärv och kransalger utgör ett betydande inslag, vilket bidrar till en gynnsam miljö för fiskyngel (Länsstyrelsen i Blekinge län 2014).

Hårdbottnar med friska blåstångbälten utgör livsmiljöer för bland annat fisk och kräftdjur. Rev är viktiga reproduktions- och uppväxtområden för till exempel sill och blåmussla (Länsstyrelsen i Blekinge län 2017). Exempel på förekommande fiskarter i kustområdet är torsk, sill, skarpsill, ål, skrubbskädda, gädda och abborre.

Havsplanen ska ge förutsättningar för ett miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbart fiske inom ramen för en ekosystembaserad förvaltning.

Miljökonsekvenser

Miljökonsekvenserna för yrkesfisket av vattenanvändningen enligt planen beskrivs nedan.

Konsekvenser av kulturmiljöskydd

I planområdet pekas inte några särskilda skyddsområden för kulturmiljön ut. Fiskelägena på Listerlandet är på väg att bli riksintressen för kulturmiljövården. Detta visar hur viktigt det traditionella småskaliga yrkesfisket på kusten är för kulturmiljövården, vilket skulle kunna stärka yrkesfisket som en del av den regionala identiteten. Yrkesfisket kan då ytterligare uppmärksammas som en viktig del av attraktiviteten för besöksnäring och boende. Huruvida det kommande riksintresseområdet kommer att sträcka sig ut i planområdet är dock något osäkert.

Konsekvenserna för yrkesfisket av kulturmiljöskyddet bedöms preliminärt som positiv.

Konsekvensen av friluftsliv och besöksnäring

Besöksnäringen kan påverka positivt på så sätt att turister kan komma att köpa lokalt fångad fisk. Omfattningen av de inköpen bedöms som liten, men uppmärksamheten som det småskaliga yrkesfisket kan få av besöksnäringen bedöms kunna stärka näringen och tydliggöra fiskets betydelse för bland annat turismen. Ökat slitage på grundområden, från friluftslivets båttrafik kan i viss mån påverka produktionsområden för kommersiella fiskarter. Inga särskilda områden för friluftsliv är avsatta i planen och andelen grundområden i planområdet är relativt liten.

Sammantaget bedöms friluftslivet medföra en liten negativ konsekvens för yrkesfisket.

Konsekvensen av vattenbruk

I Blekinge län finns det i nuläget två fiskodlingar (regnbåge) i kassar i kustvattnet, en vid Östra Horsö, väster om Tjärö i Karlshamns kommun, och en vid Lagaskarv i Ronneby kommun. Det finns även en tillfällig anläggning för rekonditionering av torsk, väster om Eriksberg, i Karlshamns kommun.

I planen avsätts inga särskilda områden för fisk- eller musselodlingar. Fiskodlingar kan i vissa känsliga områden med dålig vattencirkulation ge övergödningseffekter och öka risken för syrebrist, vilket kan försämra den för yrkesfisket viktiga fiskproduktionen i grundområden. Fiskodlingar förankras i botten vilket ger en viss fysisk påverkan och de upptar också ett område i vilket yrkesfiske omöjliggörs.

Musselodlingar kan snarare minska övergödningseffekterna vilket bedöms som positivt för grundområdena av vikt för det kommersiella fisket. Samtidigt kan musselodlingar, fel placerade, ge upphov till nedfallande syretärande organiskt material vilken kan orsaka syrebrist. Musselodlingar förankras i botten vilket ger en viss fysisk påverkan och de upptar också ett område i vilket yrkesfiske omöjliggörs.

Eftersom det inte framkommit att några omfattande områden ska avsättas för odlingar så bedöms verksamhetens omfattning som liten. Det har inte heller framkommit att odlingar planeras i områden av högt värde för yrkesfisket. Den negativa konsekvensen för yrkesfisket bedöms därmed som liten.

Konsekvensen av utvinning och lagring av material

Inom planområdet för den kommungemensamma havsplanen finns enligt SGU:s kartläggning potential för uttag av sand. Intresset för sand- och grusutvinning från havsbotten beräknas öka, både som ballast för byggbranschen och på längre sikt även som stabilisator för eroderande kuster.

I Blekinge finns endast ett område, Klippbanken, som ligger söder om Utklippan i östra delen av havsområdet, med förutsättningar för sand- och grusutvinning. Området är avsatt för huvudanvändning "Utvinning av material" (och försvarsverksamhet). Detta område ligger i det för yrkesfisket riksintressanta området Rosenklintsgrunden, som är ett viktigt område för trålfiske efter torsk, strömming och skarpsill.

Uttag av sand och grus kan leda till viss men oftast relativt sparsam grumling och sedimentspridning. Dessutom sker grumlingen långt ifrån de för fiskproduktionen viktiga och känsliga grundområdena. Däremot så kan ett område som utpekats för sandutvinning i viss mån försvåra trålfisket i området som upptas av sandtåken. Eftersom ytan som är markerad för utvinning av material (ca 4 km²) utgör en relativt liten andel av riksintresseområdet för yrkesfisket bedöms sammantaget den negativa konsekvensen som liten.

Konsekvensen av luft- och sjöfart

Luftfarten bedöms inte påverka yrkesfisket alls. Sjöfarten däremot innebär att farleder i de grundare områdena, av särskild vikt för fiskproduktionen,

kan behöva underhållas och i viss mån utökas. I planområdet är det i första hand i anslutning till Karlshamn som detta kan vara aktuellt. Farleden in till Karlshamn är av riksintresse för sjöfarten och är samtidigt av vikt för fiskefartyg.

Omfattningen av påverkan på produktionen av kommersiella fiskarter är beroende av hur omfattande underhålls- och nymuddringarna är och hur känsliga bottenarna som berörs är för muddring och grumling. Släta, rena ler- och dybottnar är normalt mindre känsliga än bottenar med riklig förekomst av vegetation, såsom ålgräs.

Olyckor med utsläpp av olja som når viktiga produktionsområden för fisk kan medföra skador på produktionsområdena. De allra grundaste bottenarna kan täckas av tjockolja som raderar ut produktionen under många år. Sjöfarten kan också i viss mån komma i konflikt med yrkesfisket på så sätt att stora fartyg, som ofta går i områdena av riksintresse för yrkesfisket, försvårar trålfisket.

Arealen farleder i riksintressena för yrkesfisket är relativt omfattande och farleden in till Karlshamn ligger i anslutning till grundområdena av betydelse för fiskproduktionen. Det finns dock möjligheter att anpassa trålfisket efter annan sjöfart.

Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen av sjöfarten som liten. Bedömningen gäller under förutsättning att inte omfattande utökning av farledsmuddringar sker i viktiga områden för fiskproduktion och att en strategi för förebyggande av oljeskador från sjöfarten särskilt beaktar sådana produktionsområden.

Konsekvensen av infrastruktur

Infrastruktur definieras i planförslaget som avloppstuber och intagstuber för vatten, sjökabel och ledningar för energidistribution och kablar för elektronisk kommunikation. En havsbaserad högspänningsledning mellan Sverige och Polen (så kallade Swe-Pol Link) går mellan Karlshamn och Bruskowo Wielkie i Polen.

Det finns även en likströmsledning som förbinder Karlshamn med Slupsk i Polen. En likströmsförbindelse finns även till Litauen. Ledningarna är inte markerade i plankartan och det skapas inte planmässigt utrymme för nya ledningar. Det innebär att påverkan utgörs av befintliga ledningar.

Infrastruktur kan påverka yrkesfisket på följande sätt:

- Elkablar kan i viss mån påverka vandrande fiskarters, såsom lax och ål, navigation vilket kan vara negativt för yrkesfisket.
- Ledningar kan medföra grumling och fysisk inverkan vid anläggande och underhåll, som innebär en tillfällig påverkan på de kommersiella fiskarternas livsmiljöer.
- Ledningar kan försvåra trålfiske och annat fiske.
- Den permanenta fysiska påverkan kan vara positiv för fisken, genom att en mer variationsrik bottenstruktur skapas. Detta förutsätter att inga känsliga värdefulla botten påverkas och att inga läckage av avlopp, olja eller andra föroreningar sker, Ledningarna skapar hårbotten som attraherar viss bottenfauna och fisk.

Det finns en pågående process kring att hitta ett läge för en sjöförlagd kabel från Ölands vindkraftpark in mot land. Ansökan om undersökningstillstånd har lämnats in. Specifik sträckning är ej fastlagd så omfattningen av påverkan är svår att bedöma. I framtiden kan det även bli aktuellt med lednings-dragningar från andra vindkraftsanläggningar i havsområdet. Den negativa konsekvensen av infrastruktur bedöms dock sammantaget som liten.

Konsekvensen av försvarsverksamhet

Försvaret har behov av övningar i havsområdena. Det kan handla om båtövningar, test av spaningsutrustning, provskjutningar etcetera. En mycket stor andel av riksintresseområdena för yrkesfisket omfattas också av riksintresse för totalförsvaret. I många av dessa är dessutom försvaret utpekade som huvudanvändning i planen.

Det har inte framkommit något som tyder på att försvaret krävt avlysning av fiske i riksintresseområdena. Det kan dock inte uteslutas att tillfälligt avlysande av fiske i vissa specifika övningsområden kan behöva ske.

Övningar i anslutning till grundområden skulle också kunna påverka fiskproduktionen i de områdena genom exempelvis båtövningar som grumlar upp botten, fysiska installationer och i värsta fall provsprängningar. Konsekvenserna är beroende av omfattning och placering av sådana övningar och installationer i förhållande till fiskproduktionsområdenas känslighet.

Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen av försvarsverksamheten som måttlig.

Konsekvensen av energianläggningar

I planen finns fyra områden avsatta för energianläggningar till havs. Tre av dem är av riksintresse för energiproduktionen. I områdena längst i väster (nr 11-12, Taggen) finns gällande tillstånd för vindkraftverk. Det bedöms i första hand vara vindkraftverk som kan bli aktuella i de områden som pekats ut för huvudanvändning energiproduktion. Ungefär hälften av område nr 13 (Hanöbanken) ligger inom riksintresse för yrkesfisket. Den huvudsakliga påverkan från energianläggningarna bedöms utgöras av att trålfiske inte kommer att kunna ske i de områden där vindkraftverk placeras. Arealen för energianläggningar (ca 300 km²) utgör dock en relativt liten andel av arealen av riksintresse för yrkesfisket som helhet.

Den största påverkan på fisken av vindkraftparker sker under anläggningsfasen. Pålning och muddring orsakar buller och sprider sediment. När vindkraftverk anläggs är det muddring, borrar och kabeldragning som skapar spridning av sediment. Beroende på vilken slags fundament som används ser påverkan på botten olika ut. Ett monopilefundament är ett stålrör som pålas eller borrar ner. Dessa ger upphov till mycket höga ljud både över och under vattenytan under anläggningsfasen. Gravitationsfundament gjuts på land och förankras på botten.

I driftsfasen alstras ljud och vibrationer från vindkraftverken som kan påverka fisk och däggdjur. Även fåglar kan påverkas av vindkraftverk. Vindkraftverkens fundament kan fungera som konstgjorda rev och locka till sig olika fiskarter, till exempel har studier visat på att förekomsten av småfisk ökar i närheten av fundament. Under förutsättning att fiske undviks i områdena för vindkraftsfundamenten så kan därför de nyskapade hårbottenarna i viss mån öka fiskproduktionen, till gagn för omkringliggande fiskeområden.

Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen av energianläggningar som måttlig.

Konsekvensen av naturskydd

Flera av områdena som är utpekade för huvudanvändning natur är också viktiga produktionsområden för fisk, inklusive

för kommersiella fiskarter. Skyddet av de produktionsområdena bedöms också gynna fisket på längre sikt. Detta även om fiskeuttaget begränsas i områdena.

Enligt bevarandeplanen för Tärnö-Harö-Brorsö så kan ett för stort uttag av fisk och bifångster i fisket påverka artsammansättningen och hela ekosystemet (Länsstyrelsen 2017). Under förutsättning att uttaget anpassas till produktionen och naturvärdena finns dock goda förutsättningar för ett fiske som inte skadar naturvärdena nämnvärt. Ett gott exempel att lyfta fram är den samförvaltning av fisket som sker i Kosterhavets nationalpark i norra Bohuslän.

Idag förvaltas fisket i området till delar genom det lokala samförvaltningsinitiativet som består av lokal expertis (yrkesfiskare, forskare och kommunala tjänstemän) samt tjänstemän från Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Havs- och vattenmyndigheten. Samförvaltningen organiserar utbildningar i yrkesfiske/fiskeriteknik för forskare och förvaltare, samt marinekologi för yrkesfiskare.

Man arbetar också med system för egenkontroll, redskapsutveckling och marknadsföring. Det senare har resulterat i ett eget varumärke, Njord (<http://www.njordnb.se/>). Detta bedöms ha lett till ett långsiktigt hållbart yrkesfiske i Koster-Väderöfjorden (inklusive fisket i nationalparken Kosterhavet) med ansvar för att skydda områdets höga naturvärden (Samförvaltning Norra Bohuslän 2019).

I dagsläget omfattar inte naturskydden några särskilda regleringar av fisket utan de regleringar som finns, exempelvis vid Mörrumsåns mynningsområde i Pukavik, är reglerat genom fiskerilagstiftningen (FIFS 2004:36). Naturskyddet innebär alltså bättre förutsättningar för en god fiskproduktion, men eventuellt krav på ett något sparsammare uttag för att fisket ska bli långsiktigt hållbart.

Sammantaget bedöms konsekvensen av naturskyddet som neutral-positiv

Samlad bedömning av konsekvenser för yrkesfisket

Med stöd av ovan bedömningar görs den samlade bedömningen att påverkan av planens vattenanvändning innebär en liten negativ

konsekvens för yrkesfisket. Planen bedöms kunna antas utan att det påtagligt försvårar yrkesfiskets bedrivande och bedöms därmed förenlig med 3 kap 5 § i miljöbalken.

Vattenbruk

Befintliga förhållanden och värden

Vattenbruk omfattar odlingar av bland annat fisk, musslor och alger och idag finns ett antal fiskodlingar inom regionen. I Blekinge län finns det i nuläget två fiskodlingar (regnbåge) i kassar i kustvattnet, en vid Östra Horsö, väster om Tjärö i Karlshamns kommun, och en vid Lagaskarv i Ronneby kommun. Det finns även en tillfällig anläggning för rekonditionering av torsk, väster om Eriksberg, i Karlshamns kommun.

Det finns potential för intresset att växa i kust- och havsområdet vilket därmed också kan främja den regionala utvecklingen i Blekinge. Målet i planen är att etablera och utveckla ett bärkraftigt blandat vattenbruk med kringnäringar som inte skadar den marina miljön. Vattenbruk kan komma i konflikt med andra intresseområden men det finns även möjligheter att till exempel vattenbruk i viss mån kan samordnas med andra intressen.

Oavsett vilket slags vattenbruk som avses, så krävs tillstånd för att få bedriva denna typ av verksamhet. För vattenbruk av fisk, kräftdjur eller blötdjur så krävs tillstånd enligt fiskerilagstiftningen för att få driva en odling. Detta tillstånd krävs inte för algodling. För att odla fisk kan, förutom tillstånd enligt fiskerilagen, även krävas tillstånd enligt 9 kapitlet miljöbalken, beroende på hur stor verksamheten är. Även slakteri- och beredningsverksamhet för fisk eller skaldjur kan behöva tillstånd från länsstyrelsen eller anmälan till kommunen, beroende på omfattningen av verksamheten.

De prövande myndigheterna genomför också en samlad prövning i sina beslut om tillstånd med avseende på eventuella strandskyddsdispenser, områden med skyddad natur som naturreservat eller inom Natura 2000- områden eller då det krävs tillstånd enligt annan lagstiftning.

Det är viktigt att placera anläggningar för vattenbruk i området med förutsättningar som

motsvarar respektive arts naturliga levnadsmiljöer som till exempel, siktdjup vattenomsättning och salthalt. Men även med hänsyn till områdets känslighet.

Miljökonsekvenser

Konsekvenser av kulturmiljö

Befintliga kulturhistoriska lämningar kan komma att kräva anpassning av anläggande av vattenbruk. Dock bedöms det inte vara oförenligt att anlägga vattenbruk inom områden med till exempel vrak. Kulturmiljöskyddet kan komma i konflikt med anläggandet av vattenbruk om den visuella påverkan på kulturmiljön blir tydlig.

Utifrån det begränsade område för riksintresse kulturmiljö som redovisas i planen, samt att utpekade områden för vattenbruk saknas, bedöms den negativa konsekvensen för vattenbruk som liten.

Konsekvenser av friluftsliv och besöksnäring

Placeringen av anläggningar för vattenbruk bör stämmas av mot områden för friluftsliv och besöksnäring. Detta minskar risken för skador på anläggningarna. Anläggningar för vattenbruk prövas hos myndigheterna och lämplig placering av dessa utreds för varje enskilt fall. Bedömningen är därför att intressena vattenbruk och friluftsliv kan samverka i många fall. Detta tillsammans med att det i planen inte finns några områden som är utpekade för vattenbruk gör att den negativa konsekvensen bedöms som liten.

Konsekvenser av utvinning och lagring av material

Utifrån de platsspecifika krav som dessa respektive intressen har, så är det inte troligt att etablering kommer att ske inom samma utpekade område. Område utpekade för utvinning av material ligger långt utomskärs och utgör en mycket begränsad yta. Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen som liten.

Konsekvenser av luft- och sjöfart

Sjöfart kan påverka anläggningar för vattenbruk negativt. Då främst genom påsegling, svallvågor och risk för utsläpp. Anläggningar för vattenbruk bör inte placeras i farleder och i övriga områden med tät sjötrafik eftersom de utgör hindret för sjötrafiken.

Vid tillståndsprövning av anläggning för vattenbruk görs en bedömning av anläggningens placering och eventuella påverkan på sjöfarten. I planen finns inga utpekade områden för vattenbruk som konkurrerar med sjöfarten. Därav bedöms den negativa konsekvensen av sjöfarten som liten.

Konsekvensen av luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av infrastruktur

Anläggningar för vattenbruk bedöms inte påverkas negativt av vare sig befintlig eller kommande infrastruktur för elektronisk kommunikation, energidistribution samt övriga kablar och ledningar. Dock bör man vid planeringen av ny infrastruktur tillse att underhåll och reparationer kan ske utan att konflikt mellan dessa två intressen uppkommer. Exempelvis kan underhåll av kablar och ledningar att försvåras av odlingar för vattenbruk.

Det finns en pågående process kring att hitta ett läge för en sjöförlagd kabel från Ölands vindkraftpark in mot land. Ansökan om undersökningstillstånd har lämnats in. Specifik sträckning är ej fastlagd så omfattningen av påverkan är svår att bedöma. I framtiden kan det även bli aktuellt med ledningsdragningar från andra vindkraftsanläggningar i havsområdet. Den negativa konsekvensen av infrastruktur bedöms dock sammantaget som liten.

Konsekvenser av försvarsverksamhet

Placering av anläggningar för vattenbruk bör göras utanför områden för övningar inom ramen för försvaret för att inte riskera en negativ påverkan. Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen som måttlig.

Konsekvenser av energianläggningar

Etablering av vattenbruk inom områden för energiproduktion bedöms fullt möjlig. Dock är konsekvensen avhängigt vilken slags energiutvinning samt vilket vattenbruk som avses. Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen på utveckling av marin energi och vindenergi som liten och forskning på att kombinera dessa två intressen pågår både i Sverige och i övriga Europa.

Konsekvenser av naturskydd

Känsliga naturområden och områden med vissa naturvärden kan begränsa möjligheten att etablera vattenbruk. Särskilt känsliga miljöer och biotoper med starka skydd bör undvikas. Kustnära områden med huvudanvändning natur är av omfattande

areal. Detta är områden som kan vara attraktiva för vattenbruk. Samtidigt minskar sannolikheten för tillstånd för vattenbruk i dessa områden. Sammantaget bedöms den negativ konsekvensen som måttlig.

Samlad bedömning

Med stöd av ovan bedömningar görs den samlade bedömningen att påverkan av planens vattenanvändning innebär en liten till måttlig negativ konsekvens för vattenbruk.

Utvinning och lagring av material

Befintliga förhållanden och värden

Inom planområdet för den kommungemensamma havsplanen finns enligt SGU:s kartläggning potential för uttag av sand. Intresset för sand- och grusutvinning från havsbotten beräknas öka, både som ballast för byggbranschen och på längre sikt även som stabilisator för eroderande kuster.

I Blekinge finns endast en plats, Klippbanken som ligger söder om Utklippan i östra delen av havsområdet, med förutsättningar för sand- och grusutvinning.

Ett område, 9 Klippbanken, är särskilt utpekad för huvudanvändning utvinning av material, se även avsnitt "Områdesvisa ställningstaganden". Området är utpekad särskilt för att kunna genomföras utan betydande påverkan på övriga intresseområden. Där kan utvinningen samexistera med andra intresseområden såsom yrkesfiske, sjöfart och försvar. Åtgärden får ej medföra påtaglig skada på andra intresseområden och inte heller på natur- och kulturvärden. Även om området är utpekad som möjligt för utvinning av material måste verksamheten prövas enligt lag om kontinentalsockeln och miljöbalken.

Underhåll och utökning av Blekinges hamnar och farleder kräver muddring och massorna kan behöva deponeras till havs. I planen föreslås sju områden som lämpliga utredningsområden för dumpning av muddermassor. Dessa områden är i ett första skede valda utifrån uppgifter från befintliga underlag som avser sjökort, modellerade bottensubstratkartor, konflikter med andra intressen samt distans från hamnarna.

Miljökonsekvenser

Konsekvenser av kulturmiljö

Befintliga kulturmiljölämningar påverkar möjligheten till val av plats för uttag av material men även för dumpning av massor till havs. Båda dessa verksamheter måste anpassas efter eventuella kulturlämningar. Då dessa båda verksamheter ska prövas enligt lag, så kommer förekomsten av lämningar att utredas.

Samtantaget bedöms den negativa konsekvensen som liten.

Konsekvenser av friluftsliv och besöksnäring

Konsekvensen av friluftsliv och besöksnäring på utvinning och lagring av material bedöms som liten då dessa två intressen sällan förekommer inom samma område. Det finns inga avsatta områden för friluftsliv. Område som är avsatt för materialutvinning ligger långt från område där det huvudsakliga friluftslivet bedrivs. Sammantaget bedöms konsekvensen som neutral.

Konsekvenser av vattenbruk

Konsekvensen från vattenbruk på utvinning och lagring av material bedöms som liten då dessa två intressen sällan förekommer inom samma område, samt att området som är avsatt för utvinning av material är mycket begränsat sett till hela planens storlek. Områden avsatta för dumpning av muddermassor saknas i planen.

Konsekvenser av luft- och sjöfart

Farleder och riksintresse för sjöfart ligger inte i det område som är avsatt för materialutvinning. I det relativt kustnära områden som kan vara attraktiva för dumpning finns ett flertal farleder. Farlederna kan innebära begränsningar av möjligheterna att avsätta dumpningsområden. Det är dock oklart vilken begränsning som farlederna innebär, då det endast är utredningsområden för dumpning av massor som redovisas på plankartan.

Samtantaget bedöms den negativa konsekvensen från sjöfarten bli liten.

Konsekvensen av luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av infrastruktur

Befintliga kablar och ledningar kan ligga inom de områden som bedöms som möjliga för uttag

av material eller dumpning av massor. I dessa fall avråds från uttag av material och dumpning av massor. Då området för uttag av material är begränsat, så är sannolikheten att ledningar behöver läggas i just detta område liten. Område för dumpning av muddermassor saknas i planen. Den negativa konsekvensen på dessa intressen från infrastruktur bedöms vara liten.

Konsekvenser av försvarsverksamhet

Riksintresse för försvaret omfattar hela området som i planen är avsatt för utvinning av material. Placeringen av uttag för material är direkt avhängigt att det endast kan ske på just den plats där efterfrågat material finns.

Uttag av material görs vid enstaka tillfällen med flytande pråmar och medför inga fasta installationer och uttaget kan vid anpassas efter försvarets behov.

Avsatta områden för dumpning av muddermassor saknas i planen. Dumpning av massor görs från båtar och pråmar och medför inga fasta installationer och dumpning kan anpassas efter försvarets behov.

Sammantaget görs bedömningen att den negativa konsekvensen bedöms som liten.

Konsekvenser av energianläggningar

Utvinning av marin energi eller vindenergi står i direkt konflikt med uttag av material och dumpning av massor. Områden för energianläggningar och utvinning av material ligger ej inom samma område. Sannolikheten för att områden avsatta för energianvändning med delvis redan tillståndsgivna vindkraftsanläggningar, ska pekas ut som dumpningsområden är liten. Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen från anläggningar för energiutvinning som liten.

Konsekvenser av naturvärden

Förekomsten av naturvärden kan komma i konflikt med utvinning och lagring av material. Både uttag av material och dumpning av muddermassor medför påverkan på naturmiljön, speciellt i områden som är särskilt känsliga. Uttag av material och dumpning av massor bör förläggas till områden som har goda förutsättningar för att klara påverkan från dessa verksamheter.

Sand- och grusuttag kan leda till fysiska förändringar vid kustzonen, orsaka strandförlust, minska det naturliga skyddet mot kusterosion och påverka ström- och bottenförhållanden, därför bör dessa förläggas på platser långt utanför kusten.

Dumpning av muddermassor påverkar bottenarna på dumpningsplatsen samt omgivande vatten som grumlats temporärt. Påverkan från grumlingen är avhängigt på vilken slags material som dumpas, strömförhållanden på platsen samt avståndet till grundområden eller andra känsliga områden. De i planen utpekade områden som hyser naturvärden och naturskydd ligger mer kustnära. De föreslagna platserna för uttag och dumpning ligger längre ut i planområdet.

Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen som liten.

Samlad bedömning

Med stöd av ovan bedömningar görs den samlade bedömningen att påverkan av planens vattenanvändning innebär en liten negativ konsekvens för utvinning och dumpning av material.

Luft- och sjöfart

Befintliga förhållanden och värden

Sjöfarten svarar för den övervägande delen av transporterna i den svenska utrikeshandeln och är av stor betydelse även för Blekinges näringsliv och utveckling. Sjöfarten kommer i framtiden att öka volymmässigt. Sjöfarten har också en viktig roll i att avlasta befintlig landinfrastruktur från tunga transporter. Flera av de större färjehamnarna ligger i Sydsverige och Blekinge har flera hamnar för gods- och persontransporter. Störst är hamnarna i Karlshamn och Karlskrona. Blekinges havsområde genomkorsas av både stora farleder och mindre kustfarleder. Hamnarna i Blekinge är ligger strategiskt placerade och har kort och snabb väg ut till de större farlederna.

I Blekinge finns sex farleder av riksintresse. Samtliga är klassade som allmän farled och fyra av dem är även en del i det Transeuropeiska transportnätet. I sammanhanget kan också nämnas att till hamnarna i Karlshamn och Karlskrona med dess anslutande vägar och järnvägsspår också är av riksintresse liksom befintlig terminal i anslutning till hamnen i Stilleryd och planerad terminal på Verkö.

I plankartan finns områden för farled markerade. Inom flera av dessa områden finns ett antal huvudanvändningsområden utpekade.

Miljökonsekvenser

Konsekvenser av kulturmiljöskydd

Vid anläggande av nya farleder eller vid utökning av befintliga farleder kan konkurrens mellan sjöfart och kulturmiljö uppkomma. Detta är avhängt på eventuell förekomst av fornlämningar. Inför en utökning eller nyanläggning behövs en utredning av bottenarna göras med avseende på förekomst av lämningar. I vissa fall kan farledsdragningarna justeras, i annat fall görs en åtgärdsutredning av fornlämningen innan beslut om hantering görs.

Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen för sjöfarten som måttlig. Konsekvensen på luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av friluftsliv och besöksnäring

I föreliggande plan har ett mål satts upp om att skapa förutsättningar för god tillgänglighet och effektiva transporter samt främja den breda allmänhetens tillgång till havet. En konsekvens av ett utökat friluftsliv och ökad tillgänglighet till havet kan vara att möjligheten till utökning av farleder och hamnar begränsas.

Då utpekade områden för riksintressen friluftslivet och riksintresse sjöfart inte sammanfaller bedöms den negativa konsekvensen som liten.

Konsekvensen på luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av yrkesfiske

Yrkesfisket har anpassat sig efter sjöfart under lång tid och riksintressena sammanfaller delvis inom planområdet. Riksintresse för yrkesfiske påverkar dock utökning och anläggning av nya farleder vilket gör att sammantaget bedöms den negativa konsekvensen från yrkesfisket som måttlig. Yrkesfisket kan i viss mån komma i konflikt med sjöfarten på så sätt att riksintresseområde för yrkesfisket är stort och ligger i samma område som farleder. Det finns dock möjligheter att anpassa trålfisket efter annan sjöfart.

Sammantaget bedöms därför den negativa konsekvensen av yrkesfisket som liten. Konsekvensen på luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av vattenbruk

Riksintresse sjöfart förhindrar anläggning av vattenbruk i befintliga farleder. I en farled får det inte förekomma några fasta installationer.

I samband med tillståndsprövning av anläggningar för vattenbruk görs en bedömning av anläggningens lämplighet med avseende på placering. I planen saknas områden utpekade specifikt för vattenbruk vilket medför att den negativa konsekvensen bedöms som liten. Konsekvensen på luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av utvinning och lagring av material

I samband med utvinning av material och dumpning av muddermassor förekommer arbetsfartyg i området. Det rör sig inte om några fasta installationer utan fartyg som transporterar, lastar och lossar material. Den negativa konsekvensen av utvinning och lagring av material på sjöfarten bedöms till liten. Konsekvensen på luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av infrastruktur

En havsbaserad högspänningsledning mellan Sverige och Polen (så kallade Swe-Pol Link) går mellan Karlshamn och Bruskowo Wielkie i Polen. Det finns även en likströmsledning som förbinder Karlshamn med Slupsk i Polen. En likströmsförbindelse finns även till Litauen. I planen finns inget utrymme för nya ledningar utpekade dock medför en etablering av till exempel vindkraftverk i områden för energianläggningar att nya kablar in till land kommer att anläggas. Vid behov av att korsa grävda farleder kan nedgrävning av kablar vara lämplig. Kablarna ska även efter nedläggning märkas ut på sjökort.

Påverkan från befintliga ledningar uppkommer vid behov av till exempel nödankring och ger i så fall tillfälligt förekommande konsekvenser. Dock kan dessa konsekvenser vid tillfälle bli omfattande om kablar och ledningar går av.

Det finns en pågående process kring att hitta ett läge för en sjöförlagd kabel från Ölands vindkraftpark in mot land. Ansökan om undersökningstillstånd har lämnats in. Specifik sträckning är ej fastlagd så omfattningen av påverkan är svår att bedöma. I framtiden kan det även bli aktuellt med ledningsdragningar från andra vindkraftsanläggningar i havsområdet. Den negativa konsekvensen på sjöfarten bedöms dock sammantaget som liten.

Konsekvensen på luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av försvarsverksamhet

Stora delar av riksintresse försvarsmakten sammanfaller med riksintresse för sjöfart och samexistens råder i dessa områden.

Inga nya områden för sjöfart eller försvarsverksamhet är utpekade i planen, varför den negativa konsekvensen bedöms som liten. Konsekvensen på luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av energianläggningar

I planen finns fyra områden utpekade som områden för energianläggningar till havs. Av dessa fyra områden sammanfaller tre med riksintresse sjöfart, område 12, 13 och område 14. Område 12 och 13 genomskärs av en farled vilket medför att en del av området för energianläggning står i konflikt med sjöfartens intressen. Det samma gäller för område 14. I vissa fall kan en mindre justering av farleden göras efter samråd med Sjöfartsverket, så som det gjordes vid tidigare tillståndsprovning av anläggningen Trolleboda, område 14). En sådan lösning skulle även kunna göras gällande område 12 och 13.

När den exakta utformningen av anläggningar inom område för energianläggningar är fastslagen, så finns utrymme för anpassning. Sammantaget medför detta att den negativa konsekvensen bedöms som måttlig. Konsekvensen på luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av naturskydd

Några av de områden som i planen pekas ut som huvudområde för natur sammanfaller med riksintresse sjöfart. I de fall farleder behöver muddras i samband med underhåll eller utvidgning, kommer påverkan på natur att utredas. Beroende på vad naturskyddet avser kan sedan omfattning och utförande av muddring att behöva anpassas. Detta är gäller främst i de grundare områden som till exempel inseglingen till Karlshamn. Då anpassningar av utförande vid muddring av farleder kan göras, vilka minskar påverkan på naturen, bedöms den negativa konsekvensen på sjöfarten som måttlig.

Konsekvensen på luftfarten bedöms som neutral.

Samlad bedömning

Med stöd av ovan bedömningar görs den samlade bedömningen att påverkan av planens vattenanvändning innebär en liten negativ konsekvens för luft- och sjöfart. Planen bedöms kunna antas utan att det påtagligt försvårar kommunikation med luft- och sjöfart och bedöms därmed förenlig med 3 kap 8 § i miljöbalken.

Infrastruktur

Befintliga förhållanden och värden

Infrastruktur definieras i planförslaget som sjökabel och ledningar för energidistribution, kablar för elektronisk kommunikation och vattenledningar för avsättning av dricksvatten. Infrastruktur spelar en viktig roll i arbetet med att bygga ett stabilt samhälle som kan trygga människors hälsa och säkerhet. Att planera för infrastruktur i havsplanering innebär att förutsättningar ska skapas för en möjlig utveckling av infrastruktur för energidistribution och elektronisk kommunikation i form av sjökablar och radiosystem. Behovet av anläggningar för kommunikationer mellan Sverige och andra länder ökar. Merparten av denna kommunikation mot andra länder sker genom havsbaserade kablar.

För att säkra den framtida dricksvattenförsörjningen i regionen planeras anläggande av avsaltningssanläggningar på land. Dessa vattenverk kommer att avsalta brackvatten från Östersjön som pumpas in via sjöledning.

En havsbaserad högspänningsledning mellan Sverige och Polen (så kallade Swe-Pol Link) går mellan Karlshamn och Bruskowo Wielkie i Polen. Det finns även en likströmsledning som förbinder Karlshamn med Slupsk i Polen. En likströmsförbindelse finns även till Litauen.

Miljökonsekvenser

Konsekvenser av kulturmiljöskydd

Kulturmiljöskyddet bedöms inte påverka befintlig infrastruktur så till vida dessa ej behöver justeras med avseende på placering. Vid anläggandet av nya sjökabelförbindelser och ledningar eller vid justering av befintliga kan kulturmiljöskyddet eventuellt medföra negativ påverkan på infrastrukturen genom att påverka placeringen av planerade kabel- och ledningskorridorer. Då avsatta områden saknas för infrastruktur bedöms den negativa konsekvensen av kulturmiljöskyddet som liten.

Konsekvenser av friluftsliv och besöksnäring

Kablar och ledningar som förläggs till havs kan förläggas på botten och viktas med tyngder, spolats eller grävas ner. Dess känslighet är beroende har

hur de är förlagda och förankrade. Fritidsbåtar som kör på grunt liggande kablar och ledningar eller som ankrar upp och fastnar i de samma kan medföra skador och brott på dessa. Även fiskeredskap som krok och ryssjor kan trassla in sig och fastna i kablar och ledningar. Konsekvensen av dessa händelser beror på vilken slags användning kabeln eller ledningen har.

Genom att tillse att nyanläggning av kablar och ledningar görs med hänsyn till friluftslivet bedöms den negativa konsekvensen från friluftsliv och besöksnäring som liten.

Konsekvenser av yrkesfiske

Fiske som sker med trål och garn kan fastna i fasta anläggningar på botten och förläggning av kablar och ledningar bör undvikas inom områden där dessa slags fisken förekommer. Då inga nya ledningar ges utrymme i planen bedöms dock den negativa konsekvensen av yrkesfiske sammantaget som liten, förutsatt att områden för trålfiske undviks.

Konsekvenser av vattenbruk

Anläggningar för vattenbruk bedöms inte påverka vare sig befintlig eller kommande infrastruktur för elektronisk kommunikation, energidistribution samt övriga kablar och ledningar. Dock bör man vid detaljplaneringen av vattenbruk tillse att underhåll och reparationer av infrastruktur kan ske utan att konflikt mellan dessa två intressen uppkommer. Sammantaget bedöms konsekvensen som neutral.

Konsekvenser av utvinning och lagring av material

Utvinning av material och dumpning av massor bör undvikas inom områden med befintliga kablar och ledningar. Och nya infrastrukturanläggningar bör inte anläggas inom områden utpekade för uttag av material eller områden av intresse för dumpning av muddermassor. Det avsatta området för utvinning av material är mycket litet sett till hela planen. Område avsatt för dumpning av massor saknas liksom område avsatt för infrastruktur.

Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen av utvinning och lagring av avfall som måttlig.

Konsekvenser av luft- och sjöfart

Sjöfart och infrastrukturintresset kan ofta samexistera. Befintliga kablar för el och tele samexisterar idag i områden som används för båttrafik från sjöfart och fiske. Problem kan dock uppstå vid nödankring då ankring på botten

riskerar att slita sönder kablar. Uppmärkning av nya kablar på sjökort ska ske löpande. Den negativa konsekvensen av sjöfarten bedöms som liten.

Den negativa konsekvensen av luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av försvarsverksamhet

Inga nya områden för infrastruktur eller försvarsverksamhet är utpekade i planen, varför den negativa konsekvensen bedöms till liten.

Konsekvenser av energianläggningar

I planen finns tre områden utpekade som områden för energianläggningar till havs. Vi anläggande av vindkraftverk inom dessa områden bör ej vindkraftverk anläggas på eller inom säkerhetsavståndet för befintliga kablar och ledningar.

Nya ledningar och kablar kan dras genom områden för energianläggningar i den mån de koordinatsätts men detta bör ändå undvikas om möjligt. Nya energianläggningar medför även anläggning av kablar och ledningar på havsbotten. Dessa ledningar kan komma i konflikt med befintliga ledningar då ledningar och kablar från energianläggningar ska dras in mot land.

Den negativa konsekvensen av energianläggningar bedöms som måttlig, då konflikt kan uppstå men anpassningar kan göras.

Konsekvenser av naturskydd

I områden som omfattas av någon form av naturskydd ska extra hänsyn tas vid tillkomst av vattenanläggningar som till exempel nedläggning av kablar och ledningar. Krav på nedläggningsmetoder och anpassning kan komma att bli aktuellt och är avhängigt på vilket naturskydd som är aktuellt. Störst konflikt sker troligtvis i grundområdena som ofta innehar höga värden med avseende på produktionsområden för fisk.

Den negativa konsekvensen av naturskyddsområden bedöms till måttlig, då hänsyn till placering och anläggningsmetoder vid etablering av infrastruktur ska tas.

Samlad bedömning

Med stöd av ovan bedömningar görs den samlade bedömningen att påverkan av planens vattenanvändning innebär en liten till måttlig negativ konsekvens.

Försvar

Befintliga förhållanden och värden

Blekinge är, med både flygflottilj och marinbas i länet, av stor betydelse för Sveriges försvar. Större delen av havet utanför Blekingekusten är värdefullt som sjöövningsområde. Övnings- och skjutfält är en förutsättning för att uppnå förmåga till väpnad strid och utgör därför en grundläggande resurs för Försvarsmaktens samtliga förband.

Flera områden i Blekinges skärgård och havsområdet utanför kusten är utpekade som riksintresse för totalförsvaret. Dessa är sedan indelade i olika riksintressekategorier som berör stoppområde för höga objekt, influensområde luftrum, sjöövningsområde med mera. Det finns dels de riksintresseområden som redovisas öppet men även riksintresseområden som av sekretesskäl inte kan redovisas.

Plankartan pekar ut områden där huvudanvändning försvar ingår. Annan användning ska visa hänsyn till angiven huvudanvändning vilket kan inverka positivt för försvarsintresset inom ramen för havsplanen. Mer utförlig beskrivning av respektive område finns under avsnittet "Områdesvisa ställningstaganden".

Det specifika intresset behöver dock samexistera med andra intressen. Det kan leda till utrymmeskonkurrens och konflikter. Samexisterande eller konkurrerande användningar ska så långt möjligt undvika påtaglig skada utpekade naturvärden som finns på platsen. Flera områden ger dock goda möjligheter att samexistera under vissa förutsättningar.

Försvaret är av nationell angelägenhet och utgångspunkten är att så långt möjligt pröva förutsättningarna för samexistens mellan försvar och andra användningar genom gemensamt acceptabla lösningar för att tillgodose intressenas behov av havsområdet. Dock är det staten som vid en eventuell prövning avgör om samexistens är möjlig.

Miljökonsekvenser

Konsekvenser av kulturmiljöskydd

Riksintresset för kultur (Östra skärgården) skulle kunna innebära vissa begränsningar när det gäller

nya anläggningar för försvaret. Samtidigt ligger huvuddelen av riksintresset norr om område 6, med huvudanvändningsområde försvar. Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen som liten.

Konsekvenser av friluftsliv och besöksnäring

Det är viktigt att försvarets övningar kan genomföras på ett säkert sätt för förbanden men också för allmänheten samt civil sjö- och flygtrafik. Detta för att inte vådabeskjutning, incidenter eller olyckor ska inträffa. Det är av avgörande betydelse för totalförsvaret att övningsverksamheten på de befintliga skjutområdena kan säkerställas även på lång sikt. Inga nya områden med huvudanvändning friluftsliv är avsatta i planen.

Samtantaget bedöms den negativa konsekvensen som liten.

Konsekvenser av yrkesfiske

En mycket stor andel av riskintresseområdena för totalförsvaret omfattas också av riksintresse för yrkesfisket. Inga nya områden för fiske finns avsatta i planen. Sammantaget bedöms konsekvensen som neutral.

Konsekvenser av vattenbruk

Placering av anläggningar för vattenbruk bör göras utanför områden för övningar inom ramen för försvaret för att inte riskera en negativ påverkan på anläggningarna. Utifrån dessa rekommendationer bedöms den negativa konsekvensen som liten.

Konsekvenser av utvinning och lagring av material

Område avsatt för utvinning av material ligger placerat inom riksintresse för försvaret. Det avsatta området utgör en mycket liten del av försvarets totala yta. Uttag av material görs vid enstaka tillfällen med flytande pråmar och medför inga fasta installationer. Avsatta områden för dumpning av muddermassor saknas i planen. Dumpning av muddermassor görs vid de tillfällen då behov av kvittblivning av massor finnes och sker således vid ett begränsat antal tillfällen. Dumpning av massor görs från båtar och pråmar och medför inga fasta installationer.

Samtantaget görs bedömningen att den negativa konsekvensen bedöms som liten.

Konsekvenser av luft- och sjöfart

Försvar och sjöfart kan samexistera under förutsättning att fasta installationer som stör

sjöfartens framkomlighet och försvarets verksamhet inte tillåts. Inga nya områden för sjöfart är avsatta i planen.

Sammantaget bedöms konsekvensen av luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av infrastruktur

Inga nya områden för infrastruktur eller försvarsverksamhet är utpekade i planen.

Det finns en pågående process kring att hitta ett läge för en sjöförlagd kabel från Ölands vindkraftpark in mot land. Ansökan om undersökningstillstånd har lämnats in. Specifik sträckning är ej fastlagd så omfattningen av påverkan är svår att bedöma. I framtiden kan det även bli aktuellt med ledningsdragningar från andra vindkraftsanläggningar i havsområdet.

Vid planering av ny infrastruktur bör hänsyn tas till riksintresse för försvarsmakten, varför den negativa konsekvensen bedöms som liten.

Konsekvenser av energianläggningar

Vindkraft, särskilt havsbaserad, kan störa signalspaningen på väldigt långt avstånd, mer än 1 mil bort. Stoppområde för höga objekt täcker stora delar av planområdet och inom detta område accepterar Försvarsmakten inte höga objekt; mer än 20 m höga objekt utanför samlad bebyggelse. Anläggningar och verksamheter kan påverka förbandens möjlighet att öva med sina vapensystem kombinerat med flygverksamhet.

Områden utpekade som riksintresse för vindkraft finns utanför Sölvesborg och Karlshamns kust samt utanför Karlskronas östra kust. Vindkraftsproduktion i områdena utanför Sölvesborg och Karlshamn utgör en konflikt med riksintresset för totalförsvaret, Sjöövningsområde Hanö. Övningar och utbildning i väpnad strid måste kunna genomföras utan störningar av såväl fysiska som tekniska hinder (hinderfrihet).

Arealen områden med huvudanvändning energiproduktion inom riksintresseområde för försvaret är inte oansenlig. Vindkraftverk inom dessa områden kan därför i viss mån komma att försvåra försvarets verksamhet.

Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen som måttlig.

Konsekvenser av naturskydd

Samexisterande eller konkurrerande användningar ska så långt möjligt undvika påtaglig skada utpekade naturvärden som finns på platsen. Flera områden ger dock goda möjligheter att samexistera under vissa förutsättningar.

Samlad bedömning

Med stöd av ovan bedömningar görs den samlade bedömningen att påverkan av planens vattenanvändning innebär en liten till måttlig negativ konsekvens för försvarsverksamheten. Planen bedöms dock kunna antas utan att det påtagligt försvårar tillkomst eller nyttjande av försvarets intressen och bedöms därmed förenlig med 3 kap 9 § i miljöbalken.

Energi

Befintliga förhållanden och värden

Energisektorns användning av havet avser dels produktion och dels överföring av energi. Energiproduktion till havs sker i Sverige för närvarande främst genom vindkraft och som havsenergi i form av vågkraft men forskning som avser nya tekniker för marin energiutvinning pågår ständigt.

I Blekinge län finns fem riksintesseområden för vindbruk, varav tre är placerade till havs. Ett område utgörs av Trolleboda område i Kalmarsund, Karlskrona kommun, där det i delar av området finns ett antal vindkraftverk uppförda. Taggen är ett havsområde utpekade för vindbruk söder om Listerlandet i Sölvesborgs kommun. Under 2013 genomförde Energimyndigheten en översyn av riksintresset för vindbruk. I Blekinge län tillkom då området för energiproduktion vid Hanöbanken i havsområdet tillhörande Sölvesborgs och Karlshamns kommuner. Alla dessa områden har mycket goda vindförhållanden.

Plankartan pekar ut fyra områden med huvudanvändning för energiutvinning. Inom dessa utpekade områden för energiutvinning finns även ett antal andra användningsområden. I område 13 (Blekinge Offshore) gäller förutom energiproduktion även huvudanvändningsområde försvar. Andra intressen ska visa hänsyn till huvudintresset inom dessa områden vilket kan

inverka positivt för intresset energiutvinning inom ramen för havsplanen. Mer utförlig beskrivning av respektive område finns under avsnittet "Områdesvisa ställningstaganden".

På grund av att intresset energiutvinning ska samexistera med andra huvudanvändningsområden kan det leda till utrymmeskonkurrens och konflikter, till exempel mellan sjöfart och energi och mellan försvar och energi. Vid utrymmeskonkurrens har energiintresset företräde så länge samexistens med försvarsintresset går att uppnå. Detta gör att intresset energiutvinning gynnas i planförslaget.

Miljökonsekvenser

Konsekvenser av kulturmiljöskydd

Vid anläggandet av nya energianläggningar med tillhörande infrastruktur i form av kablar och ledningar måste hänsyn tas till kulturmiljöskydd. Förekomst av kulturhistoriska lämningar på havsbotten kan kräva anpassning av placering av planerad anläggning samt tillhörande kabel- och ledningskorridorer. Dragningen av ledningar och placering av anläggningen i detalj kan anpassas. Dock bedöms det inte vara oförenligt att anlägga vattenbruk inom områden med till exempel vrak.

Kulturmiljöskyddet kan komma i konflikt med anläggandet av energianläggningar om den visuella påverkan på kulturmiljön blir tydlig.

Sammantaget det begränsade område för riksintresse kulturmiljö som redovisas i planen, samt avståndet till de utpekade områden med huvudanvändning energiutvinning, bedöms den negativa konsekvensen av kulturmiljöskydd vara måttligt.

Konsekvenser av friluftsliv och besöksnäring

Anläggningar för energiutvinning kan som placeras till havs, så kallade offshoreanläggningar, påverkas mindre av friluftsliv och besöksnäring än vad till exempel anläggningar för vågkraft och strömmar kan påverkas, då dessa ibland placeras närmare kusten. I planen redovisas tre områden av riksintresse för energiproduktion – vindbruk, alla dessa liggandes ute till havs. Till anläggningar för energiutvinning hör kablar och ledningar som dras in till land. Dessa förläggs på botten och viktas med tyngder, spolats eller grävas ner. Dess känslighet är

beroende har hur de är förlagda och förankrade.

Närmare kusten kan fritidsbåtar orsaka skador och brott på grunt liggande kablar och ledningar om de kör på dessa eller ankrar upp och fastnar i dem. Även fiskeredskap som krokarna och ryssjor kan trassla in sig och fasta i kablar och ledningar.

Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen som liten.

Konsekvenser av yrkesfiske

Delar av område för riksintresse yrkesfiske sammanfaller med område för energiproduktion, området vid Hanöbanken. Fiske som sker med trål och garn kan fasta i fasta anläggningar på botten och förläggning av kablar och ledningar bör undvikas inom områden där detta slags fiske förekommer. Risker finns även för påsegling av fiskefartyg. Sammantaget bedöms de negativa konsekvenserna av yrkesfisket till måttlig.

Konsekvenser av vattenbruk

Anläggningar för vattenbruk bedöms inte påverka anläggningar för energiproduktion negativt. Det kan till och med vara så att det i vissa fall är lämpligt att kombinera vattenbruk med vindkraftsanläggningar. Etablering av vattenbruk inom områden för energiproduktion bedöms som fullt möjlig. Dock är påverkan avhängigt vilket slags vattenbruk som avses. För de områden där kablar och ledningar placeras på botten bör man vid detaljplaneringen av vattenbruk tillse att underhåll och reparationer av infrastruktur kan ske utan att konflikt uppkommer.

Sammantaget är bedömningen att den negativa konsekvensen på energiproduktion är liten och forskning på att kombinera dessa två intressen pågår både i Sverige och i övriga Europa.

Konsekvenser av utvinning och lagring av material

Utvinning av material och dumpning av massor bör undvikas inom områden av riksintresse för energiproduktion. Nya energianläggningar bör heller inte anläggas inom områden utpekade för uttag av material eller områden av intresse för dumpning av muddermassor. Utvinning och lagring av avfall bedöms ha stor negativ påverkan på energiproduktion till havs både med avseende på anläggningarna i stort och på dess infrastruktur. Område för uttag av material finns avsatt i planen. Detta område sammanfaller ej med område av

intresse för energiproduktion. Område avsatt för dumpning av massor saknas i planen.

Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen som liten.

Konsekvenser av luft- och sjöfart

Sjöfart kan påverka anläggningar för energiproduktion negativt. Då främst genom påsegling. Anläggningar för energiproduktion bör inte placeras i farleder och i övriga områden med tät sjötrafik eftersom de utgör hindret för sjötrafiken.

I planen finns tre områden utpekade som områden för energianläggningar till havs. Av dessa tre områden sammanfaller två med riksintresse sjöfart, område 13 och område 14. Område 13 genomskärs av en farled vilket medför att den delen av område för energianläggning inte kommer att kunna nyttjas. Detsamma gäller för område 14. I vissa fall kan en mindre justering av farleden göras efter samråd med Sjöfartsverket, så som det har gjorts vid Trolleboda. Även vid tidigare tillståndsprövat projekt i område 13 (Blekinge Offshore) har frågan varit aktuell tidigare. Vid tillståndsprövning av anläggning för energiproduktion görs en bedömning av anläggningens placering och eventuella påverkan på sjöfarten.

Infrastruktur med kablar och ledningar från anläggningen för energiproduktion kommer att behöva läggas genom område av riksintresse för sjöfarten. Problem kan uppstå vid behov av nödankring då ankring på botten riskerar att slita sönder kablar. Uppmärkning av nya kablar på sjökort ska ske löpande.

Den exakta utformningen av anläggningar inom område för energianläggningar kommer att behöva anpassas efter riksintresse sjöfart vilket medför att bedömningen av den negativa konsekvensen av sjöfarten bedöms som måttlig till stor.

Den negativa konsekvensen av luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av infrastruktur

Nya energianläggningar medför anläggning av kablar och ledningar på havsbotten. Dessa ledningar kan komma i konflikt med befintliga ledningar då ledningar och kablar från energianläggningar ska dras in till land. Placering av

vindkraftverk kommer också att behöva anpassas till befintlig infrastruktur för att inte skada dessa. Planen saknar områden avsatta för infrastruktur.

Det finns en pågående process kring att hitta ett läge för en sjöföräggd kabel från Ölands vindkraftpark in mot land. Ansökan om undersökningstillstånd har lämnats in. Specifik sträckning är ej fastlagd så omfattningen av påverkan är svår att bedöma. I framtiden kan det även bli aktuellt med ledningsdragningar från andra vindkraftsanläggningar i havsområdet. Den negativa konsekvensen av infrastruktur bedöms som liten.

Konsekvenser av försvarsverksamhet

En påtaglig konflikt finns mellan energi och försvar då exempelvis vindkraftsanläggningar kan störa militära aktiviteter. Militär verksamhet som behöver hinderfrihet över, på och under vattnet påverkar utvecklingen av anläggningar för energiproduktion genom att försvaret till exempel inte vill ha höga objekt intill militära flygplatser (exempelvis i Ronneby) eller övningsområden, vilket innebär en konflikt till vindkraftsanläggningar.

Bedömningen av de negativa konsekvenserna av försvarsverksamheten bedöms som måttliga till stora.

Konsekvenser av naturskydd

I områden som omfattas av någon form av naturskydd ska extra hänsyn tas vid tillkomst av vattenanläggningar som till exempel fasta installationer som vindkraftverk, kablar och ledningar. Känsliga naturområden och områden med vissa naturvärden kan begränsa möjligheten att uppföra vattenanläggningar.

Särskilt känsliga miljöer och biotoper med starka skydd bör undvikas. I planen sammanfaller ett område för riksintresse energiproduktion, område 11, Taggen, med ett område av intresse för natur.

Med avseende på nedläggning av kablar och ledningar kan krav på nedläggningsmetoder och anpassning kan komma att bli aktuellt och är avhängt på vilket naturskydd som är gällande. Störst konflikt sker troligtvis i grundområdena som ofta innehar höga värden med avseende på produktionsområden för fisk.

Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen som liten.

Samlad bedömning

Med stöd av ovan bedömningar görs den samlade bedömningen att påverkan av planens vattenanvändning innebär en liten till måttlig negativ konsekvens på anläggning av energianläggningar till havs. Planen bedöms kunna antas utan att det påtagligt försvårar tillkomst eller nyttjande av energianläggningar och bedöms därmed förenlig med 3 kap 8 § i miljöbalken.

Natur

Befintliga förhållanden och värden

I länets kustområde finns stora naturvärden både på land och till havs. Det stora skärgårdslandskapet i Östersjön är världsunikt, inte minst genom den ovanliga blandning av söt- och saltvattensarter som det rymmer. Mycket talar för att många arter som lever i bräckvattenmiljö är mycket känsliga för förändringar i miljön. Blekinge är dock i huvudsak förskonat från de allvarliga problem med fiskdöd och dålig vattenkvalitet som på senare år har rapporterats från västra Hanöbukten. Emellertid har tillgången på torsk minskat drastiskt nära kusten.

Det finns flera olika typer av skyddade områden inom planområdet. I kust- och havsområdet finns ett flertal områden av riksintresse för naturvärden. Det finns även Natura 2000-områden där syftet är att värna om de arter och livsmiljöer som är av gemensamt intresse för EU-länderna. Några av de berörda Natura 2000-områdena är till stor del belägna inom planområdet, andra i mer begränsad omfattning. Dessutom finns det naturreservat och biotopskyddsområden. I Blekinge finns ca 140 fågelskyddsområden, de flesta längs kusten. Det finns även ett sälskyddsområde vid länets östkust.

I Blekinge skärgård finns även ett av fem biosfärsområden i Sverige. Blekinge Arkipelag, som omfattar skärgårds- och kustlandskapet inom Karlshamn, Ronneby och Karlskrona kommun, har blivit utsedd till biosfärområde på grund av områdets höga natur- och kulturvärden. Utöver detta är även Torhamns skärgård utpekad som HELCOM MPA. HELCOM eller Helsingforskommissionen arbetar för skydda Östersjöns marina miljö genom nationsöverskridande samarbete.

I kustlandskapet finns det områden som är

särskilt känsliga för utsläpp eller olika former av vattenföretag som till exempel muddring, utfyllnader och fiskodlingar. I Blekinge pekades bland annat ett flertal havsvikar, som är viktiga lek- och uppväxtområden för fisk, ut som ekologiskt känsliga i den första omgång av översiktsplaner som togs fram i slutet av 1980-talet. Flera av de utpekade områdena överlappas numera av riksintressen för naturvård och/eller Natura 2000.

Havsplanen pekar ut de områden där skydd av naturmiljön prioriteras som den främsta användningen. Miljöbalkens bestämmelser gäller dock oberoende av planförslagets rekommendationer. Kommunerna har emellertid gjort bedömningen att inom de utpekade områdena ska inga nya aktiviteter eller anläggningar prövas.

Naturvärdet inkluderar ekologiska värdekärnor av stor betydelse för biologisk mångfald, grön infrastruktur och ekosystemtjänster. I områdena bör inte fasta installationer eller rörliga aktiviteter som stör områdenas naturvärden tillåtas. I vissa områden finns även riksintresseanspråk för sjöfart och yrkesfiske utpekad. Dessa kan främjas om den inte medför negativ påverkan på områdets naturvärden. Där bör även försvarsmaktens verksamhet begränsas till sådan användning som inte medför påtaglig skada på utpekade naturvärden.

Miljökonsekvenser

Konsekvenser av kulturmiljöskydd

Natur- och kulturmiljövärden skyddas i planförslaget genom att flera områden pekas ut med särskild prioritet för naturvärden. Kulturhistoriskt värdefulla miljöer skyddas även till viss del inom områden med naturskydd. Detta gör att planförslaget har en positiv påverkan på miljön med avseende på kulturmiljö.

I planen har ett mål satts upp om att havsplaneringen ska bidra till att uppmärksamma, öka kunskapen om, värna och bevara viktiga marina kulturvärden och miljöer. Detta ska bland annat göras genom att inventeringar och planeringsunderlag tas fram för att kunna peka ut områden och lämningar som behöver skydd. Detta mål kan bidra till en positiv påverkan på miljön. Sammantaget bedöms konsekvenserna som positiva.

Konsekvenser av friluftsliv och besöksnäring

Ett ökat friluftsliv och ökad besöksnäring och turism kan leda till både positiva och negativa konsekvenser för miljön. Ett mer intensivt nyttjande för turism och rekreation kan ge negativa miljökonsekvenser på växt- och djurliv samt på vattenmiljön till följd av ökat slitage. En ökad satsning på friluftslivet kan utgöra en konflikt med bevarandevärdena på platsen som till exempel fåglar och känsliga miljöer. Det kan även innebära utsläpp och buller från båtar, slitage från människor, nedskräpning med mera. Friluftslivet attraheras emellertid generellt av platser där naturen är mindre påverkad och en ökad satsning på friluftslivet kan därför även gynna miljön om det riktas till platser som är mindre känsliga tillsammans med ökad upplysning och naturens olika värden och behov av skydd. Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen som liten.

Konsekvenser av yrkesfiske

Yrkesfisket har anspråk på stora ytor inom planområdet. En grundförutsättning för fisket är att det finns tillgång till goda fiskbestånd, vilket i sin tur kräver goda livsmiljöer under fiskens livsstadier. Viktiga områden behöver skyddas för att stärka fiskbeståndens livsmiljöer i förhållande till ett omgivande exploateringsstryck. Överfiske och bifångster kan leda till rubbade ekosystem vilket ger en negativ påverkan på naturvärdena. Risken är även stor att fisket som resurs och ekosystemtjänst äventyras vid överfiske.

Det finns även en viss risk för uppkomst av så kallade spökgarn och övriga förlorade fiskeredskap, som kan driva omkring och fortsätta fiska utan att någon tar hand om fångsten.

Yrkesfisket påverkar naturintresset olika mycket beroende på vad för redskap som används vid fisket. De negativa konsekvenserna av yrkesfisket bedöms som måttliga.

Konsekvenser av vattenbruk

Odling av musslor kan ha en positiv effekt på naturen genom att de tar upp näringsämnen ur vattnet när de filtrerar ut sin föda ur vattnet. Vid skörden följer näringen med upp ur vattnet och återanvänds på land som till exempel djurfoder eller som gödsel.

Musselodlingarnas eventuella negativa miljöpåverkan är endast lokal, direkt under och strax runtomkring odlingen. Dessutom är den reversibel. Beroende på djupförhållanden, lokal bottentopografi, strömförhållanden och vattenomsättning kan nedfallande fekalier och döda musslor ansamlas och påverka bottenmiljön negativt genom en ökad organisk belastning som i sin tur ibland även kan ge en lokal syrebrist i sedimentet. Negativ påverkan på botten kan dock i stor utsträckning undvikas genom lämplig placering av musselodlingen med avseende på botten typ, djup- och strömförhållanden.

Övrig miljöpåverkan från musselodlingar är utplaceringen av bottenankare och flytelement för anläggningen, samt att själva odlingssubstratet bildar ett tredimensionellt habitat där det annars hade varit öppet vatten. Dessa förändringar har mest positiva effekter på det lokala djurlivet då det skapas fler och nya substrat. Odling av musslor ska ske med samma musselarter som redan är etablerade i området.

Odling av alger kan även ha en positiv effekt på den lokala havsmiljön på samma sätt som musslor, genom sitt upptag av näringsämnen.

Fiskodlingar kan påverka miljön negativt genom tillskott av näringsämnen från odlingen, rymningar, smittspridning och genom att olika kemikalier används vid odlingen och når den omgivande miljön. Problemen är störst vid de anläggningar som odlar i öppna kassar och Jordbruksverket bedömer att det inte längre finns miljöutrymme i Östersjön för fiskodling i kassar om inte en ökad närsaltsbelastning kan kompenseras. Ett alternativ är att odla fisk i slutna eller semislutna kassar som minskar risken för rymning och som minskar spill av foder och fiskfekalier.

Planen saknar områden avsatta för vattenbruk. Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen som liten till måttlig.

Konsekvenser av utvinning och lagring av material

Uttag av sand och grus i vatten kan minska det naturliga skyddet mot kusterosion och påverka ström och bottenförhållanden. Verksamheten kan också leda till fysiska förändringar vid kustzonen, orsaka strandförlust, vattengrumling och sedimentspridning. En bedömning av de

långsiktiga effekterna är svår att göra och därmed står uttag av sand och naturgrus i konflikt med naturvärden.

Sand och naturgrus är icke förnyelsebara naturresurser och utvinning från havsbotten kan störa ekosystemet för havsbottenlevande organismer. Ofta utgör sand- och grusavlagringar utsjöbankar med höga naturvärden som hotas vid brytning av material.

I planen finns ett område utpekade för uttag av material, Klippbanken. Detta område ligger utanför område för huvudanvändning natur.

Dumpning av muddermassor får endast ske efter att dispens från dumpningsförbudet har inhämtats och är endast tillåtet för rena massor. Dumpning av muddermassor orsakar skador på botten, djur och växtliv, inte bara på den direkta dumpningsplatsen utan även inom ett större påverkansområde. Dumpning ska undvikas inom områden med höga naturvärden och får endast ske på platser som är lämpade för dumpning ur ett flertal olika perspektiv. Planen saknar områden avsatta för dumpning av muddermassor.

Den negativa konsekvensen av utvinning och lagring av material bedöms som liten till måttlig.

Konsekvenser av luft- och sjöfart

Sjöfartens aktiviteter påverkar naturvärden i havet, till exempel genom buller. Med en ökande sjöfart blir risken för olyckor större och därmed också faran för negativa effekter för miljön. Konsekvenserna av ett oljeutsläpp till havs är många; naturmiljön med sitt växt- och djurliv skadas, stränder förorenas och havsbotten förstörs. Oljeutsläppen får också stora socioekonomiska konsekvenser med effekter på flera samhällsfunktioner. Till sjöfarten hör även kringverksamheter som muddring av farleder.

Riksintresse för farleder upptar ett stort område av planen och sammanfaller med fler områden med huvudanvändning natur och områden där hänsyn till naturvärden ska tas. Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen som liten till måttlig.

Den negativa konsekvensen av luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av infrastruktur

Exploatering genom havsbaserade kablar kan leda till att den lokala bottenmiljön påverkas

negativt. Anläggandet av kablar och ledningar innebär ett inspråktagande av bottenområde med tillhörande bottenlevande flora och fauna. Dessa kan skadas lokalt där kabeln anläggs, beroende på anläggningsmetod. Anläggande av kablar och ledningar innebär även återkommande påverkan på bottenmiljön då kablar kan behöva repareras och bytas ut när livslängden på kablarna passerar.

Anläggandet av kablar kan även leda till temporär grumling. På längre sikt kan dock anläggandet av sjökablar leda till positiv miljöpåverkan i de fall förankring sker med tex betongkonstruktioner där den så kallade reveffekten kan uppkomma som i sin tur gynnar den biologiska mångfalden.

I känsliga grundområden och vid landföring kan kablar och ledningar förläggas med styrd borrhörning som inte påverkar bottenarnas ytskikt. Alla elektriska kablar genererar elektromagnetiska fält och undersökningar visar att dessa kan påverka marina organismer i olika utsträckning. Detta är inte gällande för vattenledningar.

Det finns en pågående process kring att hitta ett läge för en sjöförlagd kabel från Ölands vindkraftpark in mot land. Ansökan om undersökningstillstånd har lämnats in. Specifik sträckning är ej fastlagd så omfattningen av påverkan är svår att bedöma. I framtiden kan det även bli aktuellt med ledningsdragnings från andra vindkraftsanläggningar i havsområdet. Den negativa konsekvensen av infrastruktur bedöms dock sammantaget som liten.

Konsekvenser av försvarsverksamhet

Försvarsintresset inverkar på naturvårdens behov av högupplösta djupdata, då dessa är sekretessbelagda inom militärt skyddsvärda delar av sjöterritoriet. Försvarsmaktens verksamhet påverkar även naturmiljön på flera sätt, till exempel genom detonationer i områden med naturvärden. Detonationer kan även leda till grumling som kan påverka stora områden negativt. Framförande av militära fartyg i grundområden kan skada botten och störa djurlivet både i vattnet och på land.

Försvarsmaktens verksamhet kan även ha delvis positiv inverkan på miljön i och med att allmänheten inte ges tillgång till vissa områden som är kopplade till försvaret. Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen av försvarsverksamheten som måttlig.

Konsekvenser av energiproduktion

Anläggande av vindkraftparker medför påverkan på omgivande miljö både i anläggningsfasen samt i driftsfasen. Påverkan från verksamheten ser olika ut för dessa två faser. Den största påverkan på det marina livet sker under anläggningsfasen, som förvisso sker under en förhållandevis kort period, då bottenytan tas i anspråk och då pålning, borrhning och muddring orsakar buller och spridning av sediment. I samband med detta utförs även kabeldragning som medför ytterligare ianspråktagande av botten och grumling. Beroende på vilken slags fundament som används ser påverkan på botten olika ut. Valet av fundament görs utifrån de aktuella bottenförhållanden och vattendjup.

Ett monopilefundament är ett stålrör som pålas eller borras ner. Dessa ger upphov till mycket höga ljud både över och under vattenytan under anläggningsfasen och djur som kan skadas av detta är främst fisk och marina däggdjur som till exempel tumlare. Monopiles tar dock inte upp lika mycket bottenytan som gravitationsfundament.

Gravitationsfundament gjuts på land och förläggs på botten, förankrade av sin egen vikt. I vissa fall krävs nedgrävning/muddring. Tripod-fundament har tre ben som sammanstrålar till ett och fördelas på en större yta, även dessa pålas ner. Fackverksfundament efterliknar tekniken med att förankra oljeplattformar och förankras i botten genom pålning. Dessa används främst på större djup.

I driftsfasen alstras ljud och vibrationer från vindkraftverken som kan påverka fisk och däggdjur. Valet av fundament avgör hur mycket vibrationer som alstras. Även fåglar kan påverkas av vindkraftverk. Under driftsfasen, som är den klart längsta, förväntas barriäreffekter och förändringar i den naturliga miljön. En positiv effekt av vindkraftsetablering är att verkens fundament kan fungera som konstgjorda rev och locka till sig många fiskarter. Till exempel har studier visat på att förekomsten av småfisk ökar i närheten av fundament.

Påverkan på miljön kan även ske från överföringskablar. Alla elektriska kablar genererar elektromagnetiska fält och undersökningar visar att dessa kan påverka marina organismer i olika utsträckning. Flytande vindkraftverk är en teknik som har fått ökat intresse under de senaste åren. Dessa kan

lämpa sig för anläggning av vindkraftparker i områden där havsdjupet inte möjliggör en utbyggnad av havsbaserad vindkraft med fasta fundament. Tekniken har vissa fördelar i jämförelse med konventionellt havsbaserade vindkraftverk, främst vad det avser miljöpåverkan. Sverige har goda förutsättningar för att anlägga vindkraftverk med fasta konstruktioner, vilket gör att flytande vindkraftverk i nuläget inte är aktuellt.

Ett av målen i havsplanen är att skapa förutsättningar för utvecklad energiöverföring och produktion av förnybar energi och en av strategierna är att endast vindkraft som inte har negativ betydande miljöpåverkan på bottenmiljön är lämplig att pröva. Den förnyelsebara elen innebär dessutom positiva konsekvenser för miljön avseende bland annat resursförbrukning och ligger i linje med nationella och regionala miljömål.

Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen som liten till måttlig.

Samlad bedömning

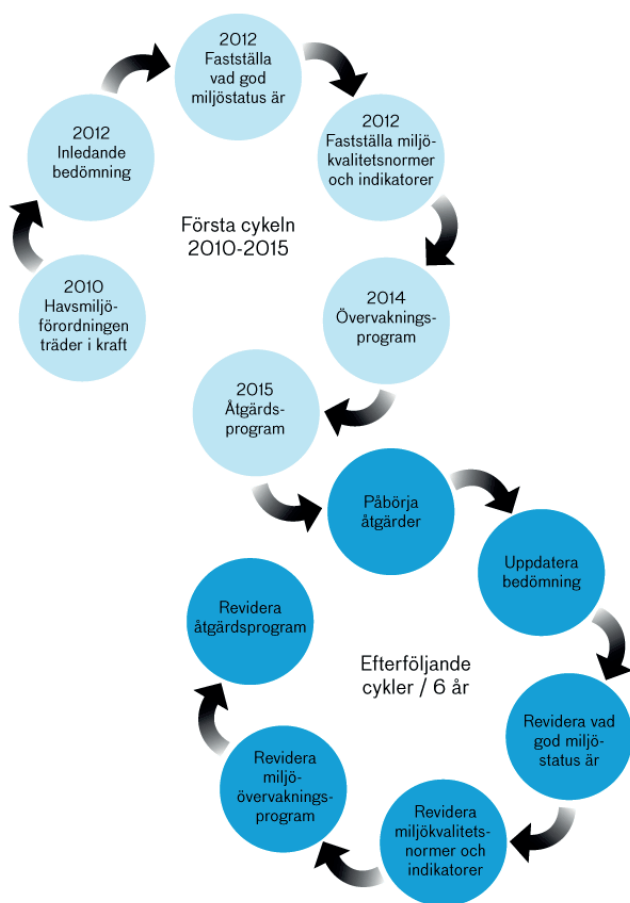
Med stöd av ovan bedömningar görs den samlade bedömningen att påverkan av planens vattenanvändning innebär en liten till måttlig negativ konsekvens för naturvärden.

Miljökvalitetsnormer för havsmiljön

Havsmiljödirektivet

Den marina miljön i Europa är ett värdefullt arv som måste skyddas och bevaras. Det är utgångspunkten för Havsmiljödirektivet. Målet är att alla EU:s havsområden ska ha nått en god miljöstatus senast 2020. Havsmiljödirektivet beslutades av EU 2008 och införlivades 2010 i svensk lagstiftning via havsmiljöförordningen, som följer EU-direktivets innehåll. Havs- och vattenmyndigheten ansvarar för det praktiska genomförandet av havsförvaltningen i Sverige.

Arbetet med att förbättra havsmiljön bedrivs i förvaltningsperioder. I bilden nedan visas stegen i de första två förvaltningsperioderna. I VISS kan man för Nordsjön och Östersjön se resultatet av stegen: God miljöstatus, Miljökvalitetsnormer och Åtgärdsprogram. Arbeta med att lägga in övervakningsprogrammen pågår. I nedre delen av bilden ges en beskrivning av varje steg i förvaltningen.

Figur ovan. Arbetet med att förbättra havsmiljön bedrivs i förvaltningsperioder. Källa: Länsstyrelsen, VISS.

Beslutade miljökvalitetsnormer för berörd havsmiljö

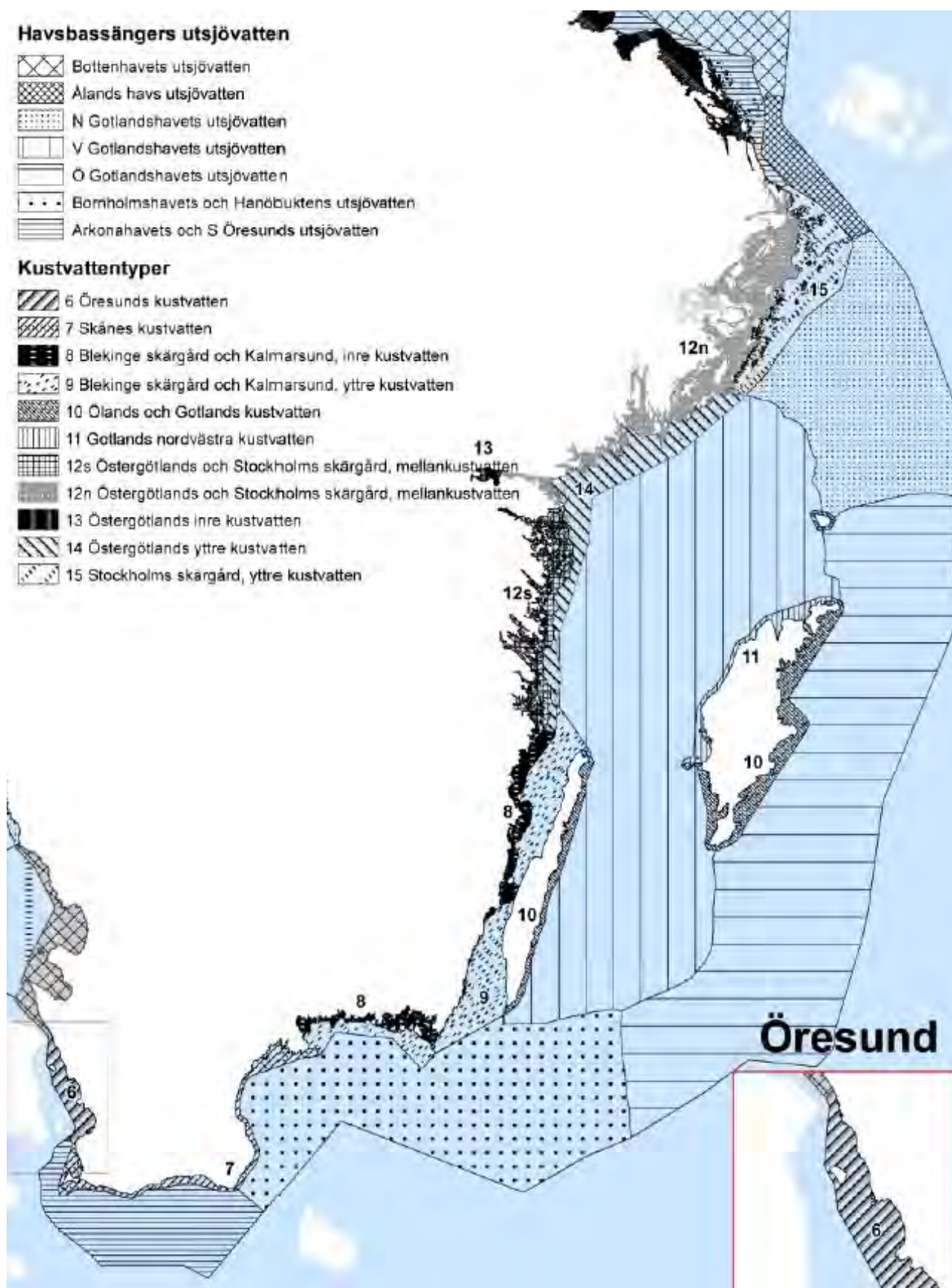
Blekinges havsplan berör förvaltningsområdet Östersjön och där i första hand havsbassängerna Bornholmshavets och Hanöbukts utsjövatten samt Blekinge skärgård och Kalmarsund, yttre kustvatten (se figur nästa sida).

Miljökvalitetsnormerna är, med stöd av havsmiljöförordningen (SFS 2010:1341), fastställda i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om vad som kännetecknar god miljöstatus samt miljökvalitetsnormer med indikatorer för Nordsjön och Östersjön (HVMFS 2012:18). God miljöstatus i haven ska uppnås redan till år 2020. Miljökvalitetsnormerna är strukturerade efter de elva temaområden, kallade deskriptorer, som anges i Havsmiljödirektivet:

1. Biologisk mångfald
2. Främmande arter
3. Kommersiellt nyttjade fiskar och skaldjur
4. Marina näringsvävar
5. Övergödning
6. Havsbottens integritet
7. Bestående förändringar av hydrografiska villkor
8. Koncentrationer och effekter av farliga ämnen
9. Farliga ämnen i fisk och andra marina livsmedel
10. Marint skräp
11. Undervattensbuller

Deskriptorerna ovan är specificerade med kriterier och indikatorer i bilaga 2 till föreskrifterna.

Miljöstatusen bedöms för var och en av deskriptorerna och resultatet blir antingen att god miljöstatus uppnås för deskriptorn eller att god miljöstatus inte uppnås. Det finns alltså inte en femgradig skala såsom för miljökvalitetsnormerna för ytvatten enligt Vattendirektivet och Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter

Havsbassänger och kustvattentyper enligt Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2012:18). Källa: Havs- och vattenmyndigheten.

Miljöstatus

Den senaste bedömningen av miljöstatus finns presenterad i "Marin strategi för Nordsjön och Östersjön 2018-2023" (Havs- och vattenmyndigheten 2018). En bedömning har dock inte kunnat utföras för samtliga deskriptorer eftersom antingen underlag eller fullständiga kriterier saknas.

I nedan tabell följer myndighetens samlade bedömning av miljöstatusen kopplat till respektive deskriptor.

Deskriptor	Bedömd miljöstatus	Kommentar
Biologisk mångfald	Ej god	De flesta kriteriekomponenter klarar inte tröskelvärdena. Viss återhämtning för Östersjöns knubb- och gråsäl, samt fiskätande och betande fåglar.
Främmande arter	Ej god	Fem nya arter under perioden.
Kommersiellt nyttjade fiskar och däggdjur	Ej god	Bara 3 av 12 bedömda bestånd i Östersjön klarar tröskelvärdena.
Marina näringsvävar	Bedömning ej möjlig	Ingen tydlig bild av tillståndet i näringsväven.
Övergödning	Ej god	Allra sämst i Bornholmsbassängen.
Havsbottnens integritet	Bedömning ej möjlig	Tillräcklig information om bentiska livsmiljöer saknas.
Bestående förändringar av hydrografiska villkor	Bedömning ej möjlig	Finns inga indikatorer för hydrologiska förändringar/störningar.
Koncentrationer och effekter av farliga ämnen	Ej god	Kviksilver, TBT, PBDE klarar ej tröskelvärden i biota eller sediment.
Farliga ämnen i fisk och andra marina livsmedel	Ej god	Dioxiner överskrider ofta saluföringsvärde i sill/lax/öring.
Marint skräp	Ej god	Ingen nedåtgående trend.
Undervattensbuller	Bedömning ej möjlig	Tröskelvärden ej framtagna.

Havs- och vattenmyndighetens bedömningar av miljöstatus i Östersjön kopplade till de elva deskriptorerna. Sammanfattat av Sweco.

Planens förenlighet med miljökvalitetsnormerna

I nedan tabell följer mycket kortfattade och övergripande bedömningar av havsplanens konsekvenser med avseende på förutsättningarna att följa beslutade miljökvalitetsnormer.

Deskriptor	Bedömd konsekvens	Kommentar
Biologisk mångfald	Neutral	Planen stödjer en viss nyexploatering av vindkraft till havs. Samtidigt utökas kustnära skyddade områden en aning genom nytt naturreservat. Planen tydliggör också vikten av hänsyn till naturmiljöer vid de olika intresseområdenas verksamheter.
Främmande arter	Liten negativ	Även om det är befintliga farleder som planeras för i planen så ger ökad sjöfart en viss ökning av spridningsrisken.
Kommersiellt nyttjade fiskar och däggdjur	Liten negativ	Planen klargör att målet är ett hållbart fiske. Samtidigt så planeras för befintligt storskaligt och småskaligt fiske, vilket kan innebära en viss negativ konsekvens. Nymuddringar kan fel utförda innebära skada på fiskproduktionen, men inga nymuddringsområden är markerade i planen.
Marina näringsvävar	Liten negativ	Planen klargör att målet är ett hållbart fiske. Samtidigt så planeras för befintligt storskaligt och småskaligt fiske, vilket kan innebära en viss negativ konsekvens. Nymuddringar kan fel utförda innebära skada på fiskproduktionen, men inga nymuddringsområden är markerade i planen.
Övergödning	Neutral	Planen föreslår områden för energiutvinning. Produktion av förnyelsebar energi kan medföra minskade utsläpp. Ökad sjöfart i havsområdet kan innebära risk för ökad övergödning. Utvecklingen går dock mot allt renare drift vilket i sig kan ta ut trafikökningens miljöpåverkan.
Havsbottens integritet	Liten negativ	Nya vindkraftverk innebär en viss exploatering av havsbotten. Samtidigt skapas hårbottenar som kan utgöra en fristad från fisketryck samt produktionsområde för många fiskarter. Inga omfattande nymuddringar planeras.
Bestående förändringar av hydrografiska villkor	Bedömning ej möjlig	Finns inga indikatorer för hydrologiska förändringar/störningar.
Koncentrationer och effekter av farliga ämnen	Liten negativ	Även om det är befintliga farleder som planeras för i planen så ger ökad sjöfart en viss ökning av oljeutsläpp och läckage av föroreningar från bottenfärger. Positivt att trafiken styrs upp med tydliga farleder.
Farliga ämnen i fisk och andra marina livsmedel	Neutral	Planen skapar inte förutsättningar för ökade utsläpp av dioxiner.
Marint skräp	Liten negativ	Sjöfart och friluftsliv kan i viss mån öka risken för marint skräp. Planen medför dock inga omfattande utökningar av de verksamheterna.
Undervattensbuller	Bedömning ej möjlig	Tröskelvärden ej framtagna.

Övergripande bedömningar av havsplanens konsekvenser med avseende på förutsättningarna att följa miljökvalitetsnormerna enligt havsmiljöförordningen.

Samlad bedömning av påverkan på miljökvalitetsnormerna

Planen styr upp vattenanvändningen på ett strukturerat sätt vilket bedöms som positivt för förutsättningarna att följa miljökvalitetsnormerna. Samtidigt skapar planen vissa förutsättningar för ny exploatering i form av vindkraftverk till havs. Planen pekar också ut områden för intressen såsom sjöfart, fiske och försvar. Om dessa verksamheter sker ovarsamt kan det motverka möjligheterna att följa miljökvalitetsnormerna.

Med hänsyn till planens beskrivningar om ett hållbart nyttjande, utan exempelvis omfattande nymuddringar i värdefulla områden, ovarsamma försvarsövningar utan hänsyn till känslig natur och utan ett utökat storskaligt fiske så bedöms sammantaget den negativa konsekvensen för förutsättningarna att följa miljökvalitetsnormerna som liten. Denna plan bedöms inte nämnvärt försvåra möjligheterna att följa miljökvalitetsnormerna.

Samlad bedömning

I flera av de i havsplanen utpekade områdena förekommer olika huvudanvändningar inom samma område. I många fall kan dessa olika typer av användningar samexistera i olika utsträckning. I vissa fall råder dock utrymmeskonkurrens. Vad området kommer att används till slutligen avgörs genom avvägning och prövning av tillåtlighet för dessa verksamheter.

I de fall anläggningar för energiutvinning ges tillstånd, kommer mer förnybar energi att produceras i planområdet, vilket innebär positiva konsekvenser för miljön avseende bland annat resursförbrukning. Detta ligger i linje med nationella och regionala miljömål. Fem prioriterade områden för natur har också tagits fram i planen vilket innebär att naturvärden är en prioriterad användning framför andra intressen. Detta innebär en positiv påverkan på miljön.

Planförslaget innebär framförallt att olika intressen, konsekvenser och miljöpåverkan beaktas mer systematiskt i planprocessen och att ett friskt hav kan erhållas jämte ett hållbart nyttjande av havet och dess resurser. Avsaknaden av en havsplan skulle sannolikt innebära fortsatt ökad belastning från samtliga marina sektorer och medföra en ökad miljöpåverkan inom planområdet. Genom väl avvägd lokalisering och beskrivning av respektive intresseområde begränsar planförslaget risken för betydande negativa konsekvenser.

Konsekvensbeskrivningen ger en utgångspunkt för det fortsatta planarbete som justeras så att negativa konsekvenser ytterligare kan undvikas eller begränsas.

Förslag till åtgärder

För att minska risken för negativ påverkan på havsbotten i samband med exploatering av anläggningar för energiproduktion ska lämpliga områden, samt anläggningsmetoder föreslås och jämföras genom utredningar av naturmiljön med avseende på känsliga arter eller biotoper inom eller i anslutning till det aktuella området. Dessa utredningar ska omfatta även kabelkorridorer för landföring av kablar.

En oljeskyddsplan har tagits fram i samarbete mellan Blekinges kustkommuner och räddningstjänsten. Denna plan innehåller riktlinjer för hantering av oljeskada till sjöss med efterföljande påslag på land med vissa kommunspecifika avsnitt. I planen ingår även en plan för kontinuerlig utbildning och övning för att öka kommunernas förmåga att hantera konsekvenserna av en oljeolycka till havs.

Planering och samverkan av kommunernas behov avseende muddring och omhändertagande av muddermassor är lämpligt, speciellt med hänsyn till omhändertagande av muddermassor. I samband med planering av muddring ska provtagning av sediment genomföras för att utreda rådande föroreningsituation i djupled och i utbredning. Provtagningen ska också fastställa muddermassornas karaktär för att dessa ska kunna omhändertas på lämpligast sätt. I det fall omhändertagande av muddermassor planeras genom dumpning till havs, ska omfattande utredningar först göras för att hitta platser som är lämpliga för dumpning.

Då dumpning av avfall inom Sveriges sjöterritorium och ekonomiska zon är förbjudet enligt 15 kap. 27 § miljöbalken, så krävs dispens från förbudet vilket söks hos respektive länsstyrelse, Havs- och vattenmyndigheten eller hos Mark- och miljödomstolen. Vilken myndighet som hanterar ärendet är avhängigt på bland annat dumpningsplatsens lokalisering.

Vid uttag av sand och grus ska verksamheten prövas enligt lagen (1966:314) om kontinentalsockellagen (KSL) och miljöbalken. En ansökan ska innehålla de uppgifter som behövs för att bedöma hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken samt 3–4 kap. miljöbalken om hushållningsbestämmelserna, följs och ansökan ska även innehålla en miljökonsekvensbeskrivning.

Uppföljning

Enligt miljöbalkens kapitel 6 12 § miljöbalken ska miljökonsekvensbeskrivningen innefatta en redogörelse för de åtgärder som planeras för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför. Ansvaret för uppföljningen har den kommun eller myndighet som beslutar om antagandet av planen eller programmet.

Miljöpåverkan av planen kommer att följas upp inom ramen för det befintliga miljöarbetet för respektive kommun. Uppföljningen sker bland annat genom aktualisering av havsplanen. Syftet med uppföljningen är att se om åtgärderna bidrar till måluppfyllelse på det sätt som det är tänkt, att kontrollera att negativ miljöpåverkan inte blir större än avsett, samt att kunna upptäcka och åtgärda oförutsedda negativa konsekvenser.

Avstämning mot miljömål

Nedan redovisas sammantagen bedömning av om planförslaget bidrar till att uppnå de miljömål som är relevanta för planen.

Miljömål	Måluppfyllelse planförslag	Motivering
Hav i balans samt levande kust och skärgård		Planförslaget medverkar positivt till att förstärka människans plats i havsområdet samtidigt som det anpassar nyttjandet på ett hänsynsfullt sätt, vilket på sikt bör kunna påverka detta mål i rätt riktning.
Begränsad klimatpåverkan		Friluftsliv, turism, skärgårdstrafik, vattenbruk och sjöfart bidrar alla till klimatpåverkan. Planen pekar mot ett ökat nyttjande, vilket kan komma att öka påverkan. Stora förhoppningar ställs till förbättringar som till exempel fler elfordon till sjöss. Detta är dock inget som planförslaget i sig kan påverka. Planförslaget ökar dock möjlighet till ökad produktion av förnybar el, vilket bidrar till en lägre klimatpåverkan. Planen påverkar således målet i båda riktningarna.
Giftfri miljö		Planförslaget bedöms sammantaget påverka detta mål i positiv riktning, till exempel på grund av att mål har satts upp om att sjöfarten ska öka samtidigt som planeringen ska bidra till sjösäkerhet för att minska risken för olyckor, utsläpp och andra störningar.
Ingen övergödning		Övergödningen är fortsatt ett problem nära kusten. Problemet är för stort för att hanteras lokalt och källorna finns delvis utanför planområdet. Planförslaget bedöms inte påverka detta mål i varken negativ eller positiv riktning.
Ett rikt växt- och djurliv		Havsplanen pekar ut de områden där skydd av naturmiljön prioriteras som den främsta användningen. Kommunerna har gjort bedömningen att inom de i planen utpekade områdena ska inga nya aktiviteter eller anläggningar prövas. Planen bidrar därför till att naturmiljön skyddas.

Tabellen redovisar planförslagets avstämning mot miljömål.

Förklaring

Förslaget bedöms bidra till att uppnå miljömålet

Förslaget bedöms varken bidra eller motverka miljömålet

Förslaget bedöms motverka miljömålet

Underlag

Källor

Kommunala planer

Vindkraftsplan, Ronneby kommun, antagen 2012.

Vindkraftstrategi, Karlskrona kommun, antagen 2010.

Vindbruksplan, Karlshamns kommun, antagen 2015.

Översiktsplan Karlskrona kommun, antagen av KF 2010.

Översiktsplan Karlshamns kommun, antagen av KF 2015.

Översiktsplan Ronneby kommun, antagen av KF 2006.

Översiktsplan Sölvesborgs kommun, antagen av KF 2010, rev 2016.

Rapporter och utredningar

Anpassning till ett förändrat klimat - Blekinges regionala handlingsplan, Länsstyrelsens rapport 2014:12.

Energi. Rapport från havsplaneringens tematiska arbete från oktober 2015 till mars 2016. Havs- och vattenmyndigheten, 2016.

Bevarandeplan för Tärnö-Harö-Brorsö Natura 2000-område. Länsstyrelsen i Blekinge län 2017.

Ett hållbart Blekinge - regionalt åtgärdsprogram för miljö kvalitetsmålen 2013-2016, Länsstyrelsens rapport 2013:6.

Faktablad Marinarkeologi i Blekinge, Länsstyrelsen i Blekinge, 2016.

Framtidsklimat i Blekinge län – enligt RCP-scenarier, Klimatologin Nr 30 2015, SMHI.

Färdplan havsplanering, rapport 2016:21. Havs- och vattenmyndigheten, 2016.

Förslag till inriktning för havsplaneringen med avgränsning av miljöbedömningen, Havs- och vattenmyndigheten.

Förslag till inriktning för havsplaneringen med avgränsning av miljöbedömningen, Havs- och vattenmyndigheten.

Försvarsmakten, Redovisning av riksintressen och områden av betydelse för totalförsvarets militära del enligt 3 kap § 9 Miljöbalken i Blekinge län (mars 2015).

Försvarsmakten – Högkvarteret. Redovisning av sektorsunderlag för havsplanering, (2013-06-25).

Havsplanering – Nuläge 2014, Statlig planering i territorialhav och ekonomisk zon, rapport 2015:2

Havsplan – Östersjön, Första utkastet 2016-12-01, Havs och vattenmyndigheten, 2016.

Inventering av fiskyngel vid Blekingekusten och nordöstra Skånes kust. Länsstyrelsen i Blekinge läns rapport nr 2014:3. Länsstyrelsen i Blekinge län 2014.

Kontrollprogram för vindkraft i vatten, rapport 6741, Naturvårdsverket, Januari 2017

Lakvatten från deponier, Fakta 8306, Naturvårdsverket 2008.

Makroalger – på vägen mot ett biobaserat samhälle. SEAFARM 2013.

Marin fiskodling på den svenska västkusten - Tekniska lösningar. Vattenbrukscentrum Väst, Göteborgs universitet 2015.

Marin modellering i Blekinge län och Hanöbukten. Länsstyrelsen Blekinge län, rapport 2015:6.

Marin strategi för Nordsjön och Östersjön 2018-2023. Havs- och vattenmyndighetens rapport 2018:27. Havs- och vattenmyndigheten 2018.

Metod för vattenförsörjning i områden med vattenbrist - en handbok. SP Rapport 2014:54.

Miljökonsekvensbeskrivning av förslag till Havsplan Östersjön. Samrådshandling 2018-04-10. Havs- och vattenmyndigheten 2018.

Miljömässig optimering av fundament för havsbaserad vindkraft. Naturvårdsverket, Rapport 5828, 2008.

Miljöeffekter vid muddring och dumpning, rapport 5999, Naturvårdsverket 2009.

Muddring och hantering av muddermassor. Vägledning om tillämpningen av 11 och 15 kapitlet miljöbalken. Naturvårdsverket 2010.

Muddring och deponering av muddermassor i havet, SGU 2012.

Nationell plan för transportsystemet 2010-20-21, Trafikverket.

Oljeskyddsplan för blekingekusten, Karlskrona, Ronneby, Karlshamn och Sölvesborgs kommun.

Områden av riksintresse för yrkesfisket, Fiskeriverket, Finfo 2006:1.

Plattform för arbetet med grön infrastruktur i Blekinge län, länsstyrelsen, remissversion 2018.

Presentation om Blekinges fiskerinäring för Simrishamns kommun. Länsstyrelsen i Blekinge län 2017.

Pressmeddelande. Odlingens anläggning för ostron testas i Gullmarsfjorden. IVL Svenska Miljöinstitutet 2019.

Rapport från havsplaneringens tematiska arbete FISKE, Havs- och vattenmyndigheten, 2016-05-10.

Rapport från havsplaneringens tematiska arbete FÖRSVAR OCH SÄKERHET, Havs- och vattenmyndigheten, 2016-05-10.

Rapport från havsplaneringens tematiska arbete SJÖFART, Havs- och vattenmyndigheten, 2016-05-10.

Rapport från havsplaneringens tematiska arbete NATURVÅRD, Havs- och vattenmyndigheten, 2016-06-12.

Rapport från havsplaneringens tematiska arbete ENERGI, Havs- och vattenmyndigheten, 2016-05-10.

Regional vattenförsörjningsplan för Blekinge län - Vad behövs för en trygg dricksvattenförsörjning?, Länsstyrelsen, 2019:4.

Riksintresse för kommunikationer, Ronneby flygplats, Trafikverket, Rapport TRV 2016/450, 2017-04-03.

Riksintresse hamn och sjöfart enligt trafikverkets beslut 2011-11-23, Länsstyrelsen i Blekinge län .

Svenskt yrkesfiske 2020- hållbart fiske och nyttig mat, Jordbruksverket samt Havs och vattenmyndigheten, 2016-04-25.

Vattenbruk 2015. Statistiska meddelanden, JP 60 SM 1601, SCB 2016.

Vattenbruksplan för Västra Götaland. Marina områden. Länsstyrelsen i Västra Götaland .

Vårt framtida hav – en rapport om framtida möjligheter och utmaningar i svensk havsplanering. WSP.

Översiktlig klimat- och sårbarhetsanalys- naturolyckor, Länsstyrelsens rapport 2012:7.

Webbplatser

www.havet.nu

www.havochvatten.se/havsplanering

www.lansstyrelsen.se/blekinge

skyddadnatur.naturvardsverket.se

www.boverket.se

www.sgu.se

www.smhi.se

www.solvesborg.se

www.karlshamn.se

www.ronneby.se

www.karlskrona.se

www.svensktvattenbruk.se

www.jordbruksverket.se

www.miljomal.se

www.globalamalen.se

www.salarochfiske.se

www.wwf.se

www.naturvardsverket.se

www.miljoportalen.se

www.ki.se

<http://www.taggenvindpark.se>

<http://new.abb.com>

<http://blekingeoffshore.se/>

<https://corporate.vattenfall.se>

<https://balticeye.org/>

<http://samforvaltningnorrabohuslan.se/>

GIS-data

Länsstyrelsen

Havs- och vattenmyndigheten

Naturvårdsverket

Trafikverket

Riksantikvarieämbetet

SGU

Lantmäteriet

Fiskeriverket

AquaBiota

HELCOM

YTTRANDE

1 (7)

2019-09-10

538-2305-2019

Avdelningen för Samhällsbyggnad och Miljöskydd
Annica Karlsson
010-2240167

Karlskrona kommun
Sölvesborgs kommun
Ronneby kommun
Karlshamns kommun

Granskningsyttrande över havsplan för Blekinges kustkommuner

Beskrivning av ärendet

Länsstyrelsen har erhållit Sölvesborgs, Karlshamns, Ronnebys och Karlskronas utställningshandling, Havsplan för Blekinges kustkommuner, daterad 2019-03-29, för granskning.

Enligt 4 kap. 10 § miljöbalken ska det för vart och ett av havsområdena Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet finnas en havsplan som ger vägledning till myndigheter och kommuner vid planläggning och prövning av anspråk på användning av området. Havsplanerna ska omfatta Sveriges ekonomiska zon och de områden som inte ingår i fastigheter i svenskt territorialhav utanför de särskilda avgränsningslinjer, en nautisk mil räknat från baslinjerna, som framgår av bilaga 6 till lag om Sveriges sjöterritorium och maritima zoner (2017:1272).

Havs- och vattenmyndigheten har ansvar för den nationella havsplaneringen. Enligt 4 kap. 10 § miljöbalken, omfattar denna havsplanering både territorialhavet, undantaget det område om en sjömil som ligger närmast baslinjen och den svenska ekonomiska zonen. En närmare reglering av den nationella havsplaneringen görs i havsplaneringsförordningen (2015:400). Kustkommuner ansvarar enligt plan- och bygglagen för översiktsplaneringen på land, för kusten och för territorialhavet.

Blekinges kustkommuner har efter samrådet som genomfördes under våren 2018 tagit fram ett reviderat förslag för hur havet ska användas i framtiden. Planen anger kommunernas viljeinriktning för vattenanvändningen inom planområdet för att öka förutsägbarheten för den som bedriver någon form av verksamhet till havs. Havsplanen utgör förslag till ändring av respektive kommuns översiktsplan.

Granskningsmaterialet innehåller förslag till havsplan med tillhörande plankarta och samrådsredogörelse. Ärendet har handlagts tvärssektoriellt internt med representanter från olika avdelningar inom Länsstyrelsen i Blekinge län.

Länsstyrelsens synpunkter och råd

Länsstyrelsen ser positivt på att planen har getts nya beteckningar i linje med den statliga havsplaneringens sätt att benämna delområden.

Det är bra att planens intentioner är att ta stor hänsyn till marina naturvärden, ekosystemtjänster, grön infrastruktur och kulturvärden. Det är även positivt att havsplanen har arbetats fram med utgångspunkt i ekosystemansatsen och med hållbarhet som grund.

Postadress	Besöksadress	Telefon/Telefax	E-post/webbplats:	Org.nr
SE-371 86 Karlskrona	Skeppsbrokajen 4	010-22 40 000 010-22 40 223	blekinge@lansstyrelsen.se www.lansstyrelsen.se/blekinge	202100-2320

2019-09-10

538-2305-2019

Flera av de synpunkter som Länsstyrelsen lämnade under samrådet har tillgodosetts. Nedan redovisas de synpunkter som bör beaktas i det fortsatta planarbetet.

Riksintresse

Riksintresse för luftfart

Trafikverket framför att synpunkterna har tillgodosetts och planen har kompletterats med MSA-ytorna för Kalmar och Kristianstad flygplats.

Riksintresse för kommunikationer

Sjöfartsverket framför att synpunkter kvarstår fortfarande om att luft- och sjöfart inte ska blandas ihop då det rör sig om två olika transportslag med olika regler och förutsättningar.

Markerade områden på plankartan (farleder och fartygsstråk) för riksintresse kommunikationer - sjöfart stämmer inte helt med Trafikverkets underlag. På plankartan saknas även de ankringsplatser som är utpekade som riksintresse. Plankartan måste uppdateras för att överensstämma med Trafikverkets information om riksintresse kommunikationer-sjöfart.

Sjöfartsverket framför vidare att område 13 är utpekad som huvudanvändning försvar och energiproduktion. Detta område finns inte med i förslag till nationell havsplan för Östersjön. Området korsas av ett fartygsstråk som är utpekad som riksintresse för kommunikationer sjöfart. Sjöfartsverket har, i yttranden till Havs- och Vattenmyndigheten, påpekat den osäkerhet som råder och vilken av dem som i juridisk mening ska gälla då sådana planer skiljer sig åt. Område 13-Hanöbanken måste utredas vidare då det finns en juridisk otydlighet med två olika planförslag.

Områdesvisa ställningstaganden

Natur

Delar av område 1, 2 och 8, liksom havet mellan Listershuvud och Hanö samt det marina området utanför Hanö, kan komma att vara av intresse för en framtida nationalpark. Områdets marina naturvärden kommer att inventeras under 2019, men om värdena visar sig tillräckligt höga är det lämpligt att redan i detta skede av havsplaneringen överväga att peka ut området (Listershuvud-Hanö med lite buffert) som huvudanvändning natur.

Område 5 är utpekad som FN och avgränsningen sammanfaller i stora drag med ett planerat marint naturreservat. Den preliminära gränsen har justerats ytterligare och den nya avgränsningen har levererats till kustkommunernas GIS-samordnare. Den mest aktuella avgränsningen bör därför redovisas i planförslaget.

Område 5 och område 6 har beteckningen FN. Länsstyrelsen undrar vad som ligger till grund för F och om det kan ersättas av ett litet f istället. För att förtydliga de olika ställningstaganden som har gjorts och på vilka grunder, kan en tabell liknande den som redovisas i den statliga havsplanen, öka överblicken och förståelsen (sid. 112).

Under område 11 beskrivs att Vid provning av verksamhet i området ska hänsyn tas till förekommande naturvärden. Denna mening bör även stå under område 9.

2019-09-10

538-2305-2019

Förvar och utvinning av material

Område 9. Undersökning och utvinning av material från kontinentalsockeln är tillståndspliktigt enligt Lag (1966:314) om kontinentalsockeln och miljöbalken. Länsstyrelsen vill informera att även om SGU har pekat ut ett område som lämpligt betyder det inte att sökanden automatiskt kan få tillstånd, utan SGU eller regeringen prövar frågan i varje enskilt fall.

Energi

Område 12. Vindkraftsanläggningen har en igångsättningstid till 2022, men den kan ändras eftersom Mark- och miljödomstolen prövar en tillståndsändring av verksamheten. Verksamhetsutövaren har ansökt om att få höja verken till 220 meter jämfört med dagens 170 meter (sid. 74).

Planhandlingarna anger att Havsplanens mandat inte sträcker sig fullt ut genom kommande tillståndsprovning och inte kan förekomma den. Detta stämmer inte, havsplanen har inte mandat att styra en provning enligt miljöbalken. Texten behöver förtydligas med att om någon vill starta upp en miljöfarlig verksamhet utanför något av de utpekade områdena har de rätt att få sin sak prövad (sid. 35).

Övergripande planeringsförutsättningar

Marina miljöproblem

De negativa effekterna av övergödning för människor beskrivs men länsstyrelsen saknar en beskrivning av de ekologiska effekterna (sid. 43).

Planhandlingarna kan kompletteras med flera av de nya miljögifter som påverkar havet såsom läkemedelsrester, bromerade flamskyddsmedel, ftalater, PFAS, olja och silverjoner. Dessa kan ha en stor påverkan på marina organismer och ekosystem (sid. 44).

Allmänt om havsområdet

I andra stycket beskrivs grunda sandbottnar som artfattiga (sid 47). Detta stycke behöver förtydligas för att inte vara missvisande. Första meningen bör ändras till; Grunda exponerade sandbottnar ställer speciella krav på de djur, växter och alger som lever i den miljön. Andra, tredje och fjärde meningen kan stå som de gör. Stycket kan sedan kompletteras med nya meningar mellan fjärde och femte meningen; Många djur är anpassade till att leva på eller över grunda sandbottnar, som till exempel sandräkor och yngel av plattfisk och havslekande sik. Därför är det allvarligt att övergödningen leder till att många grunda sandbottnar överlagras av organiskt slam och växer igen. I femte meningen föreslås att ”dock” stryks.

Texten under rubriken temperaturer kan förtydligas och siffrorna stämmer inte överens i de olika styckena (sid. 47). Östersjön har bräckt vatten med olika salinitet, under 50-60 meters djup är saliniteten högre och temperaturen lägre. Under rubriken temperatur anges i stycket om salt-halt att gränsen går vid 40-80 meter.

Under rubriken strömmar anges att det inte finns några märkbara permanenta ytvattenströmmar i Östersjön. Detta stämmer för större delen av blekingekusten, men i Hanöbukten, längs skånekusten och upp mot Listerlandet, finns en kustparallell ström som är både märkbar och kan ha stor påverkan på både kustlinjen och säkerheten för badande (sid. 48).

2019-09-10

538-2305-2019

Yrkesfiske

Ett planeringsmål för havsplanen är att skapa förutsättningar för ett hållbart yrkesfiske. Länsstyrelsen menar att detta är positivt och helt i linje med miljökvalitetsmålet som handlar om levande kust och skärgård. Yrkesfisket är i alla kust- och skärgårdsområden ett viktigt inslag i den levande bygden och bidrar också till kustsamhällellens identitet och livskraft genom såväl fisket i sig som dess betydelse för näringar på land. Även besöksnäringen gynnas av ett levande lokalt yrkesfiske.

I stort sett hela havsområdet redovisas som intresseområde för yrkesfisket. Och detta är naturligtvis riktigt. Yrkesfisket har anspråk inom hela havsområdet, även i områden där det inte finns utpekade riksintresseområden för yrkesfisket. Områden som har betydelse för yrkesfiske skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande.

Länsstyrelsen finner det allmänt svårt att tolka vad havsplanen kommer att innebära för bevarande och utveckling av ett lokalt hållbart yrkesfiske i Blekinge. Ett av havsplanens syften är att skapa förutsättningar för ett hållbart yrkesfiske och ett önskemål är att i kommande steg utveckla hur havsplanen på ett aktivt sätt är tänkt att medverka till detta.

Vattenbruk

Länsstyrelsen menar att det är positivt att havsplanen ser en utvecklingspotential i framtida vattenbruk i Östersjön. Länsstyrelsen vill då lyfta fram att det för Östersjön är särskilt intressant med vattenbruk som bidrar till förbättrad havsmiljö genom näringsupptag. Blåmusslor och alger är exempel på arter som kan vara aktuella. Blåmusslor kan dessutom utgöra bas för produktion av proteinmjöl.

Ett syfte med planen är att ge ramar för vattenbruk inom havsområdet. Det finns i planen inga områden avsatta för vattenbruk och planen lämnar därmed ett svagt stöd för etablering av sådan verksamhet. Enligt havsplanen ska områden som har betydelse för vattenbruk så långt det är möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Lite tydligare ramar för etablering av vattenbruk inom olika områden hade varit önskvärt.

Länsstyrelsen vill framföra att fiskodling i öppna kassa inte längre bedöms vara bästa möjliga teknik enligt Mark- och miljööverdomstolen (M 10773-16, 2018-03-28). Dessutom är havsbaserade odlingar känsliga för påverkan från vågor och placeras därför mer kustnära i skärgården, utanför planområdets avgränsning.

Luft- och sjöfart

Flygplatsen har tillstånd till 22 000 civila flygrörelser per år, varav 9 300 med lätta flygplan och 12 700 med tunga flygplan. Under 2018 genomfördes 9 492 flygrörelser med lätta flygplan, vilket visar att delar av miljötillståndet kan utnyttjas till fullt ut vissa år. Ur miljösynpunkt bidrar luftfarten även till buller och kan därför försvåra en god ljudmiljö för friluftslivet.

Tematiska planeringsförutsättningar

Kulturvärden

Texten om kulturvärden behöver förtydligas på ett par ställen. Ändra meningen till "Det finns ett stort antal skeppsvrak i blekingska vatten. Bara inom havsområdet rör det sig om ett hundratal." (sid 49). Ta bort delen om krigsvrak.

2019-09-10

538-2305-2019

Länsstyrelsen vill framföra att det inte finns några kända boplatser. Texten i stycke två behöver därför justeras (s. 49). ”Till följd av havsnivåförändringar finns det längs hela Blekinges kust översvämmade landskap som är upp till 11 000 år gamla. Landskapen innehåller rotfasta stubbar och där kan det finnas bevarade översedimenterade boplatser. Östersjön har bra bevarandeförhållanden för t.ex. föremål av trä, ben och läder, vilket gör att det finns ett högt vetenskapligt intresse för dessa miljöer.”

Texten i stycke fyra kan förtydligas att det är viktigt med samverkan mellan myndigheter och företag som planerar arbeten i havet. Genom att i ett tidigt skede ha med marinarknologisk kompetens kan t.ex. undersökningar av havsbotten samordnas.

Friluftsliv och besöksnäring

Under område FK 05 Listerby skärgård-Tromtö-Gö bör hänsynsområde Listerby skärgård beskrivas (sid. 52).

Natur

Under område NK2 Valjeviken- Sölvesborgsviken föreslår Länsstyrelsen att havsplanen kompletteras med att Valjeviken (på Blekingesidan) planeras som marint naturreservat (sid. 76). I samma stycke kan även nämnas Falkaholmen och dess betydelse för fågellivet, länk till rapport: http://www.vbof.se/wp-content/uploads/2018/10/Falkaholmen_slutrapport_2018_181022.pdf

Under stycket planerade naturreservat har avgränsningen för NY1 korrigerats (sid. 84). Den uppdaterade avgränsningen har skickats till kommunernas GIS-samordnare. Karlshamns kommun inkluderas inte i det nya förslaget. När det gäller övriga planer kan blåmusselbankar samt Bräkne-Hoby strykas och det kan istället stå; I övrigt planerar länsstyrelsen aktivt för naturreservat i Kråkenabben, Valjeviken och Björkenabben i Sölvesborgs kommun, Utlängan och Ungskär i Karlskrona kommun samt en utökning av Biskopsmåla i Ronneby kommun.

I slutet av stycket under Helcom MPA bör ordet skydda i sista meningen bytas ut mot att förvalta; Genom regionala havsmiljökonventioner är Sverige förbundet att förvalta utpekade MPA-områden (sid. 85).

Bildtexten under kartan bör justeras till: Kartan redovisar marina värdekärnor enligt ramverket mosaic (sid. 88).

Utvinning och lagring av material

Planhandlingarna anger att dumpning av rena massor kan vara det minst miljöpåverkande alternativet. Med tanke på påverkan på bottenlevande arter och grumling i jämförelse med att använda massorna som utfyllnadsmassor på land behöver testen kompletteras med motivering hur dumpning kan vara mindre miljöpåverkande än uppläggning på land.

För att utreda vidare vilka områden som kan vara lämpliga för dumpningsdispenser planeras bottenprovtagning (sid. 62). Undersökning av kontinentalsockeln kräver tillstånd från SGU.

Konsekvenser av planförslaget

Kulturmiljö

Texten i stycke två undrar länsstyrelsen om det är riksintresseområdet som avses istället för planområdet. ”Inom planområdet finns skärgårdsmiljö som ovanligt tydligt speglar olika sidor

2019-09-10

538-2305-2019

av kustkulturens näringar alltsedan förhistorisk tid och inom området finns ett av landets största tomtningar” (sid. 94). Meningen bör även justeras med att det finns en av landets största koncentrationer av tomtningar.

Konsekvensen av infrastruktur

På ett flertal ställen i planhandlingen anges att inga nya ledningar föreslås i planen (bland annat sid. 101). Även om inga nya ledningar är beslutade har vindkraftparken på Måkläppen sökt om undersökningstillstånd för ledningsdragning. Flera av de olika alternativen som ska undersökas går genom planområdet. Detta kan påverka de olika intressena mer än vad planen har tagit höjd för.

Vattenbruk

Tillstånd för att odla fisk kan, förutom tillstånd enligt fiskerilagen, även kräva tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken, beroende på hur stor verksamheten är. Vem som provar vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken hänger också på hur stor verksamheten är. Detta är otydligt i beskrivningen av konsekvenser.

Konsekvenser av utvinning och lagring av material

Även om området är utpekade som möjligt för utvinning av material måste verksamheten provas enligt lag om kontinentalsockeln och miljöbalken (sid. 103).

Konsekvensen av energianläggningar

I stycket anges att ”I planen finns tre områden utpekade som områden för energianläggningar till havs. Av dessa fyra områden sammanfaller två med riksintresse sjöfart, område 13 och område 14.” Detta behöver korrigeras så att antalet stämmer med texten (sid. 106).

Natur

I det översta stycket som beskriver Torhamns skärgård bör BSPA-område ersättas av Helcom MPA, då namnet på dessa områden har uppdaterats (sid. 113).

Planens förenlighet med miljökvalitetsnormer

Kommentaren i tabellen under rubriken Främmande arter lyder: ...ger ökad sjöfart en viss ökning av spridningsrisken (sid 120). Samma resonemang bör gälla för t ex övergödning. Texten föreslås kompletteras med; Ökad sjöfart ger ökad övergödning eftersom utsläppen ökar.

Övrigt

Intressekonflikter

Länsstyrelsen anser det är en bra beskrivning Kulturmiljö- Luft- och sjöfart men vill framföra att texten påverkan också kan ske genom förändrad sträckning av farleder och muddring av både nya och befintliga farleder (sid. 15, 17).

Planeringsförutsättningar

Länsstyrelsen anser att texten om Mål, normer och lagstiftning även kan kompletteras med de nationella målen för kulturmiljöarbetet, samt de friluftspolitiska målen.

2019-09-10

538-2305-2019

Länsstyrelsen vill informera om det pågående arbetet med att ta fram regionala handlingsplaner för marint skydd i Sverige. Blekinge tillhör egentliga Östersjön tillsammans med kustlänen från Skåne-Stockholm inklusive Gotland. Syftet med handlingsplanerna är att harmonisera och optimera det marina skyddet i Östersjön och etablera ett sammanhängande nätverk av marint skydd som är funktionellt och som förvaltas adaptivt. Det är viktigt att havsplanen inkluderar resultaten från arbetet med marint skydd, helst kontinuerligt, men annars vid uppdateringar/revideringar. Kunskapsuppbyggnaden och arbetet med marina naturvärden och skydd är under stark utveckling.

Planarbete och organisation

Vikten av att samverka med angränsande kommuner och län vid havsplanering kan med fördel förtydligas ytterligare. Bland annat kan beskrivas om en samverkansprocess har genomförts med angränsande kommuner och om det är en samsyn över de administrativa gränserna på hur olika verksamheter planeras.

Under rubriken Vad är en översiktsplan? beskriver det sista stycket att mandatet för beslut många gånger ligger på Länsstyrelsen eller andra myndigheter (sid 8). Detta är till stora delar korrekt, men det kan tilläggas att kommunerna har möjlighet att inrätta såväl marina naturreservat som marina biotopskydd. Detta framgår inte riktigt av texten eller illustrationen (sid. 9).

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Helena Morgonskiöld med planarkitekt Annica Karlsson som föredragande. I beslutet har även klimat- och energistrateg Ulf Hansson, länsfiskekonsulent Lars Lundahl, marinbiolog Ulf Lindahl, miljöskyddshandläggare Anna Algö, marinekolog Jenny Hertzman och marinarkeolog Petra Stråkendal deltagit.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

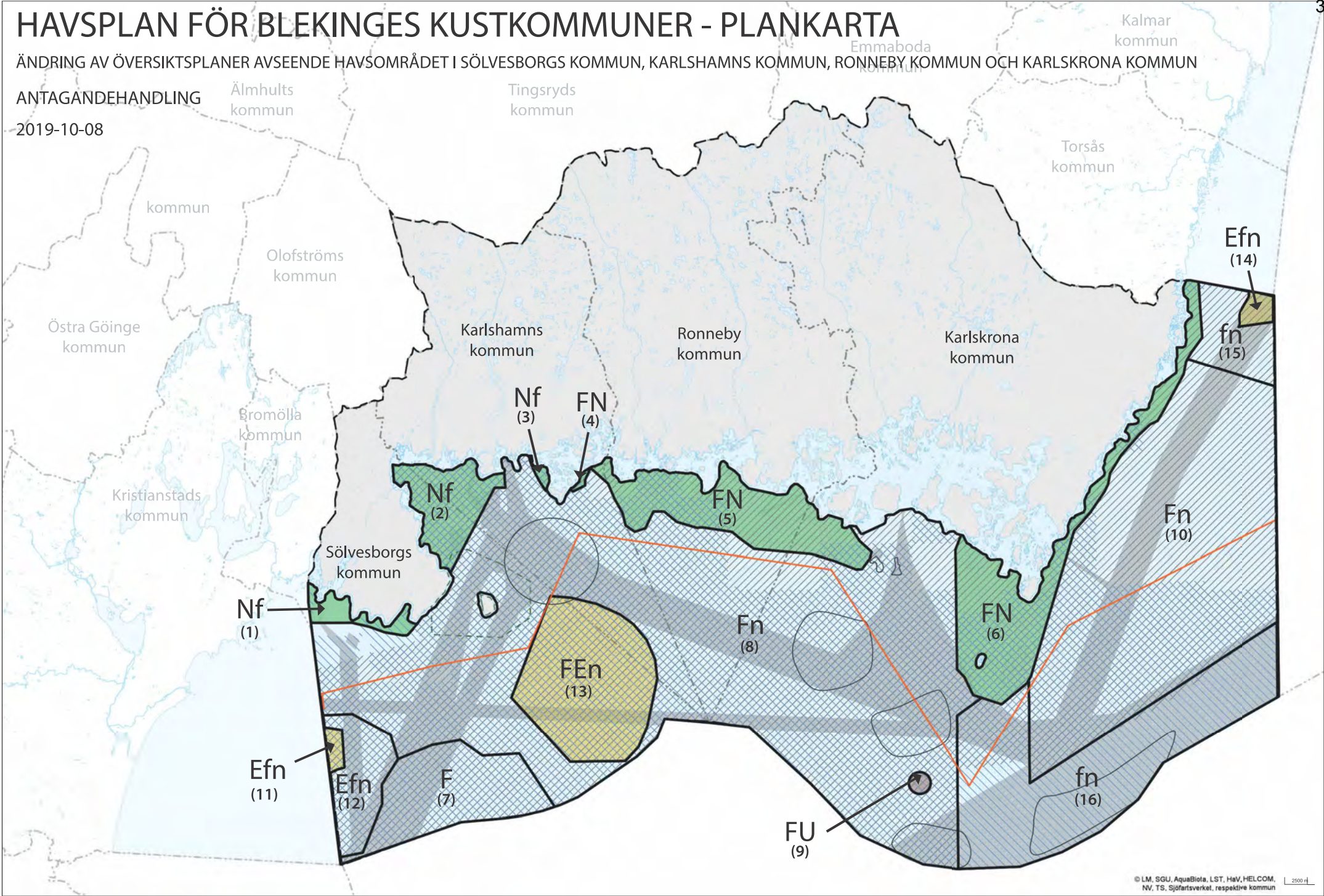

HAVSPLAN FÖR BLEKINGES KUSTKOMMUNER - PLANKARTA

ÄNDRING AV ÖVERSIKTSPLANER AVSEENDE HAVSOMRÅDET I SÖLVESBORGS KOMMUN, KARLSHAMNS KOMMUN, RONNEBY KOMMUN OCH KARLSKRONA KOMMUN

ANTAGANDEHANDLING

2019-10-08

TECKENFÖRKLARING

- NATUR**
Områden avgränsade av riksintresse för naturvården, Natura 2000-områden samt naturreservat. Se sid 23 och 35.
- FÖRSVAR**
Områden avgränsade av riksintresse för totalförsvarets militära del, inkluderande öppna riksintressen, öppna områden av betydelse och påverkansområden. Se sid 23 och 34.
- YRKESFISKE**
Områden avgränsade av riksintresse för yrkesfisket samt fångstområden med 75 % landningsvärde. Se sid 24 och 32.
- ENERGI**
Områden av riksintresse för energiproduktion. Se sid 23 och 34.
- SJÖFART**
Områden av riksintresse för sjöfart - farled. Se sid 23 och 33.
- SANDTÄKT**
Område för potentiell sandtäkt (SGU). Se sid 33.
- KUSTZONEN**
Område innanför linjen (närmast land) utgör hänsynsområde för kustvärden. Inom området finns områden av riksintresse för friluftsliv, kulturmiljövård och högexploaterad kust. Se sid 24 och 31.
- UTREDNINGSOMRÅDE - DUMPNING AV MUDDERMASSOR**
Utredningsområde inom vilket möjligheten till undantag från dumpningsförbud enligt 15 kap. 29 § miljöbalken kan komma att prövas för rena muddermassor. Se sid 24 och 33.

- UTREDNINGSOMRÅDE - NATURVÅRDEN**
Länsstyrelsen utreder ett marint område kring Hanö-Listershuvud för eventuell förekomst av marina naturvården. Det kan bli aktuellt med utpekande av någon form av områdesskydd i området. Sid. 25 och 27
- OMRÅDEINDELNING**
(1) - (16)
Områden avgränsade med heldragen svart linje beskrivs nedan:
- (1) Nf - Södra Sölvesborgskusten
Område med huvudanvändning natur. Se sid 25.
- (2) Nf - Pukaviksbukten
Område med huvudanvändning natur. Se sid 25.
- (3) Nf - Väst Tärnö
Område med huvudanvändning natur. Se sid 25.
- (4) FN - Öst Tärnö
Område med huvudanvändning försvar och natur. Se sid 25.
- (5) FN - Gåsfeten
Område med huvudanvändning försvar och natur. Se sid 26.
- (6) FN - Utklippan-Östkusten
Område med huvudanvändning försvar och natur. Se sid 26.
- (7) F - Hanöbukten
Område med huvudanvändning försvar. Se sid 26.
- (8) Fn - Södra utsjöområdet
Område med huvudanvändning försvar. Se sid 27.
- (9) FU - Klippbanken
Område med huvudanvändning försvar och utvinning av material. Se sid 27.
- (10) Fn - Östra utsjöområdet
Område med huvudanvändning försvar. Se sid 27.
- (11) Efn - Taggen
Område med huvudanvändning energiproduktion. Se sid 28.
- (12) Efn - Taggen öst
Område med huvudanvändning energiproduktion. Se sid 28.
- (13) FEn - Hanöbanken
Område med huvudanvändning försvar och energiproduktion. Se sid 29.
- (14) Efn - Trolleboda
Område med huvudanvändning energiproduktion. Se sid 29.
- (15) fn - Kalmarsund
Område med generell användning. Se sid 30.
- (16) fn - Sydöstra utsjöområdet
Område med generell användning. Se sid 30.

ÖVRIGT
Lämpligheten för vattenbruk och ny fast infrastruktur inom planområdet behöver klarläggas genom tillståndsprocesser kopplade till åtgärden. Se sid 24, 32 och 33.

En sammanfattning av

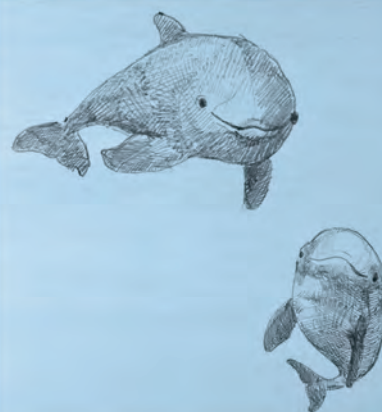
HAVSPLAN

FÖR BLEKINGES KUSTKOMMUNER

Sölvesborgs kommun - Karlshamns kommun

Ronneby kommun - Karlskrona kommun

Antagandeverision 2019-10-08

Sammanfattning av Blekinges havsplan

Det här är en sammanfattning av den kommungemensamt framtagna havsplanen över Karlskrona, Ronneby, Karlshamns och Sölvesborgs kommuners havsområde.

Havsplanen utgör förslag till ändring av respektive kommuns översiktsplan och består av en planbeskrivning och en plankarta med tillhörande teckenförklaring (se illustration till höger). Den kompletta havsplanen finns tillgänglig på respektive kommuns hemsida.

Stat och kommun har överlappande planeringsansvar över havsområdet

Havsplanen som presenteras i detta dokument utgör en kommungemensam havsplan. Parallellt med kommunernas planering av havet sker en statlig planering över delvis samma vattenområde.

Den 1 september 2014 infördes en bestämmelse i miljöbalken om statlig havsplanering, som innebär att det ska finnas tre statliga havsplaner; en för Bottniska viken, en för Östersjön och en för Västerhavet. Den statliga havsplaneringen leds av Havs- och vattenmyndigheten (HaV) och arbetet sker i samverkan med berörda nationella myndigheter och landets kustlänsstyrelser.

Kommun och stat har genom detta ett överlappande planeringsansvar i stora delar av territorialhavet. De nationella havsplanerna kommer få stor inverkan på kommunernas planläggning av havet. Med en egen och aktiv havsplanering strävar vi mot ett gynnsamt samspel med den statliga havsplaneringen.

Tidplan

Framtagandeprocess

Havsplanen har efter en tidig dialogprocess med aktörer och allmänhet under hösten 2017, varit ute på både samråd och utställning. Vid dessa tillfällen har synpunkter inhämtats och innehållet har vidareutvecklats till den version som nu är framme för antagande under hösten/vintern 2019.

Havsplanens syfte

Syftet med havsplanen är att ange kommunernas viljeinriktning för vattenanvändningen inom planområdet och öka förutsägbarheten för den som bedriver någon form av verksamhet till havs.

Havsplanen ska:

- Samspela med den statliga planeringen
- Identifiera förenliga och oförenliga intressen och anspråk
- Ge rumsliga förutsättningar för nyttjande och bevarande

Blå färg markerar havsområde med överlappande planeringsansvar mellan stat och kommun.

Havsplanens avgränsning

Geografiskt omfattar planområdet Sölvesborgs, Karlshamns, Ronnebys och Karlskrona kommuners utsjövatten. Med detta menas vattenområden som sträcker sig 300 meter från land och öar ut till och med territorialhavet (se karta intill).

Innehållsmässigt avgränsas planen till de intresseområden som också de statliga havsplanerna över Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet behandlar. Havsplanen redovisar förutsättningar och ställningstaganden för följande intressen: kulturmiljö, friluftsliv och besöksnäring, yrkesfiske, vattenbruk, utvinning och lagring av material, luft- och sjöfart, infrastruktur, försvar, energi och natur.

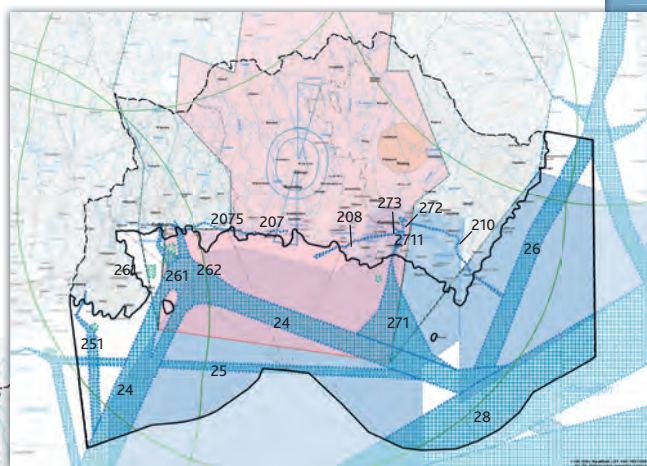
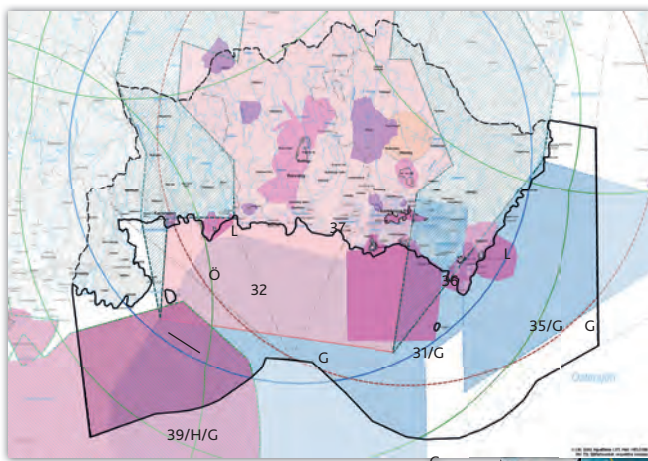
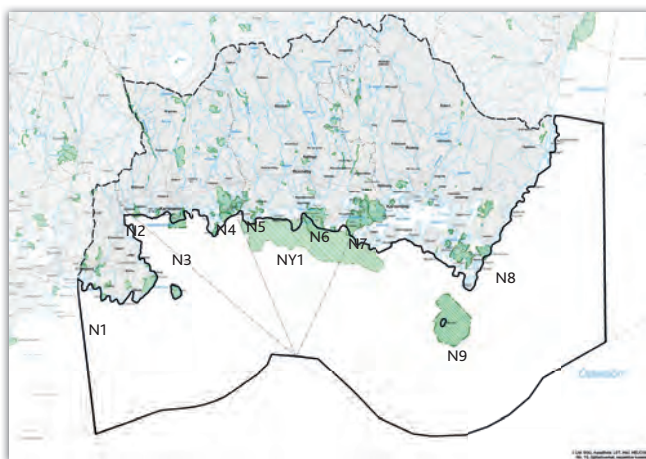
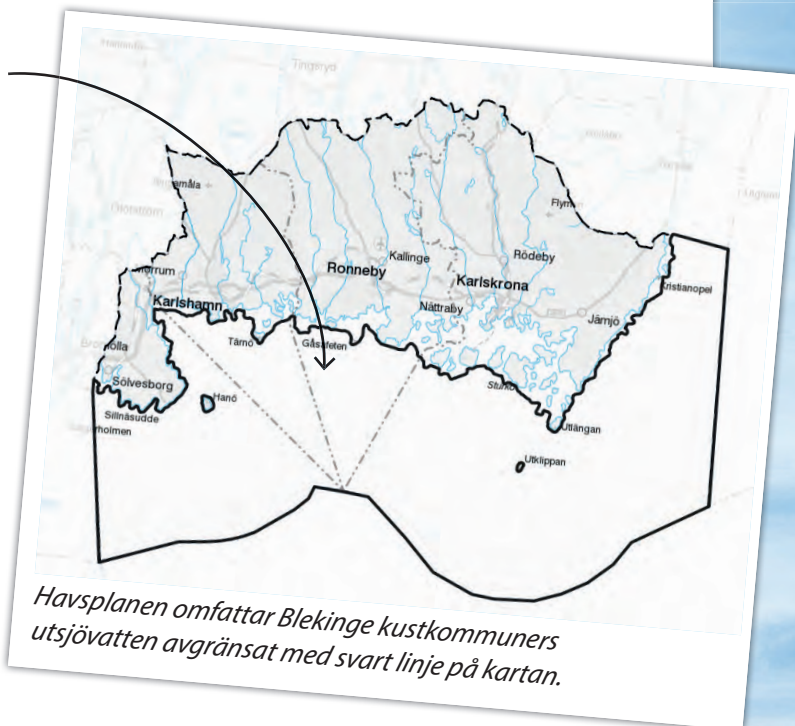
Underlag till planarbetet

I planbeskrivningen redovisas de planeringsunderlag som legat till grund för planarbetet och de ställningstaganden som havsplanen presenterar. Underlagen omfattar olika planeringsnivåer och olika intressen och deras anspråk.

I havsplanen redovisas under rubriken *Övergripande planeringsförutsättningar* underlag som exempelvis beskriver aktuella miljöproblem att hantera eller förväntade konsekvenser av klimatförändringen och hur dessa på sikt kan förväntas påverka havsområdet utanför Blekinge.

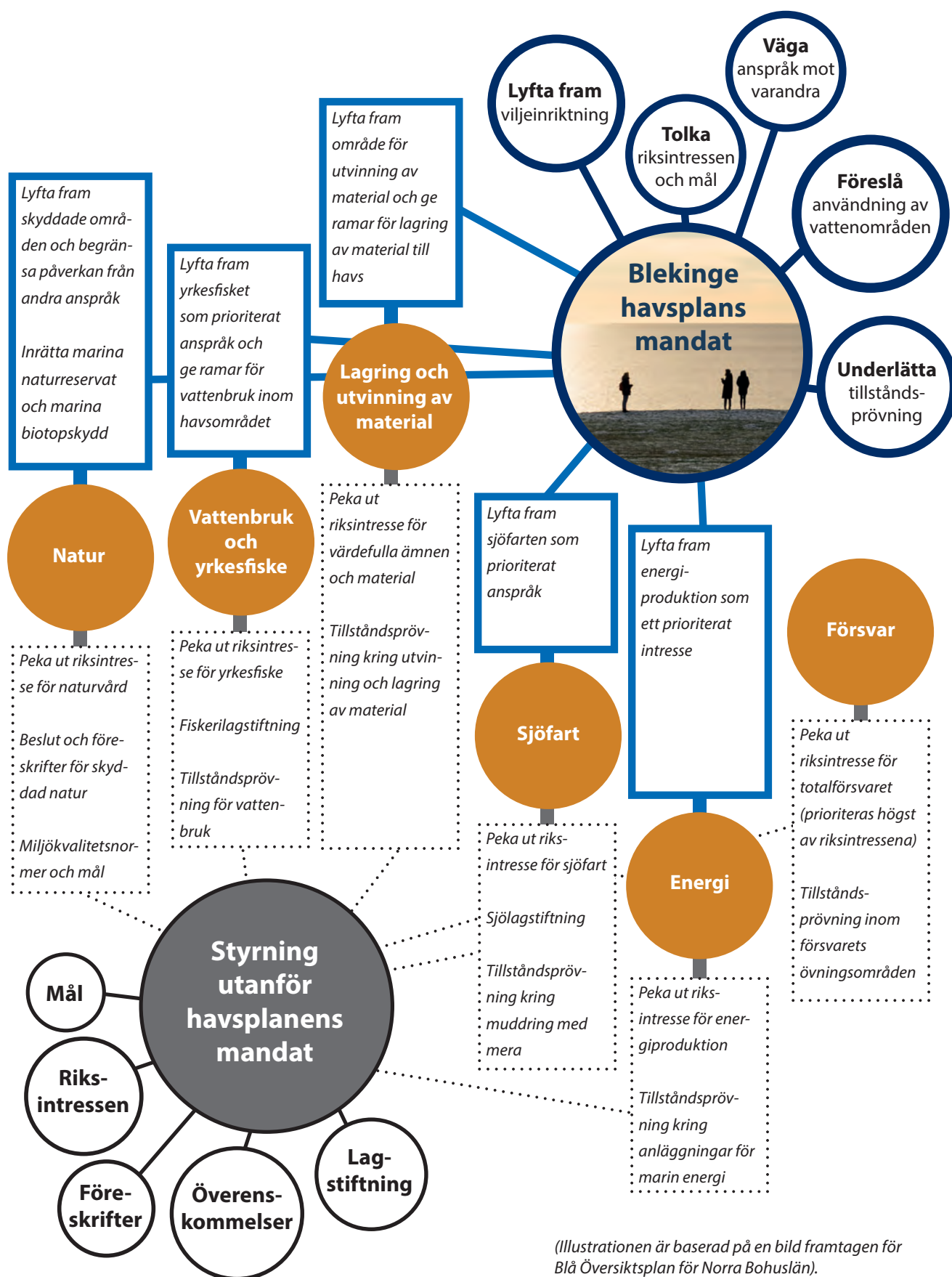
Under rubriken *Tematiska planeringsförutsättningar* redovisas samlat olika underlag med koppling till ett visst intresse, såsom försvar, natur eller sjöfart.

Till de flesta planeringsunderlag finns information kopplad till geografiskt avgränsade ytor. Dessa underlag fungerar vägledande vid prövning av verksamheter eller åtgärder inom olika delar av havsområdet.

Havsplanen bestämmer inte allt...

Parallellt med den kommungemensamma havsplanens finns annan styrning av användningen av havsområdet. Nedan illustreras havsplanens mandat i förhållande till reglering och styrning av verksamheter i havsområdet via lagstiftning, föreskrifter, nationella mål med mera.

Intressekonflikter i havsområdet visar vägen till havsplanens ställningstaganden

Anspråk och intressen i havsområdet

Inom havsområdet finns intressen med anspråk som delvis sammanfaller eller står i konflikt med varandra. Potentiella intresse- och anspråkskonflikter följs i havsplanen upp med ställningstaganden för respektive intresseområde. Ställningstagandena har i sin tur lett fram till det planförslag som redovisas på sida 6 till 11 nedan.

Här följer först en summering av identifierade konflikter och möjliga synergier i havsområdet:

Kulturmiljö

Värnandet av marina kulturvärden kan stå i konflikt med anspråk som exploatering, resursutvinning och andra bottenpåverkande aktiviteter. När det gäller naturmiljöer finns ofta en positiv synergieffekt då exempelvis vrak kan skapa en skyddad biotop där många marina arter kan etablera sig.

Friluftsliv och besöksnäring

Friluftsliv och besöksnäring är relativt begränsad i sin konflikt med övriga intressen men framförallt bullrande och i havsområdet visuellt närvarande anspråk står i konflikt med intresset. Yrkesfiske och fritidsfiske har liknande anspråk vad gäller fångst.

Yrkesfiske

Yrkesfisket rör sig över stora havsområden och kan samexistera med de flesta övriga anspråk i havsområdet. Intresset står framförallt i konflikt med natur- och kulturvärden genom dess påverkan på botten vid bottenrålning samt risk för påverkan på biodiversiteten genom överfiske och bifångster.

Vattenbruk

Vattenbruk är ofta av en ytkrävande karaktär och kommer i konflikt med andra intressen som också har ytanspråk. Miljömässigt kan vattenbruk innebära såväl positiva som negativa konsekvenser beroende på anläggningens utformning, placering och aktuell art som odlas.

Konsekvenser

Planförslagets intention är att begränsa konflikter och skapa förutsättningar för ett samnyttjande av havet. I havsplanen redovisas konsekvenserna av planens avvägningar och ställningstaganden i ett eget kapitel.

Utvinning och lagring av material

Utvinning- och lagring av material berör i huvudsak havsbotten och kan där komma i konflikt med andra bottenrelaterade anspråk som skyddandet av natur- och kulturmiljöer, infrastruktur och försvar.

Luft- och sjöfart

Transportsektorn kan genom sin närvaro i havsområdet störa både människor och djur med buller och utsläpp. Det kan även finnas konflikter rörande fasta installationer på botten kopplat till nödankring och i ytan kopplat till navigering och utrymme.

Infrastruktur

Infrastruktur i form av sjökabel och ledningar på havsbotten riskerar att komma i konflikt med andra bottenrelaterade anspråk som skyddandet av natur- och kulturmiljöer, yrkesfiske, utvinning och lagring av material och försvar föranleder.

Försvar

Försvarets verksamheter kan i viss utsträckning komma i konflikt med flertalet andra anspråk på havet. Möjlighet till samexistens med andra intressen bedöms dock som stor.

Energi

Anläggningar för energiutvinning kan vara både ytkrävande och innebära att höga objekt uppförs. Konflikt uppstår även genom lokalisering till botten där kanske miljö- och kulturvärden riskerar att påverkas. Vindkraftverk syns på långt håll och kan påverka landskapsbilden.

Natur

Värnandet av natur kan komma i konflikt med exploatering, resursutvinning och andra bottenstörande aktiviteter. Värnandet av natur kan även medföra positiva synergieffekter för besöksnäring och friluftsliv, fiske och kulturmiljö.

Havsplanen värnar våra hamnars behov av transportkorridorer samtidigt som vi ger skydd åt havsområdets naturvärden och försvarets intresseområden. Planen beaktar förutsättningar för fiske, friluftsliv och energiutvinning och ger skydd åt kända och okända kulturvärden som finns dolda under havsytan. Havet är en tillgång som vi kustkommuner har ett gemensamt ansvar för och med denna havsplan skapas utrymme för en hållbar utveckling!

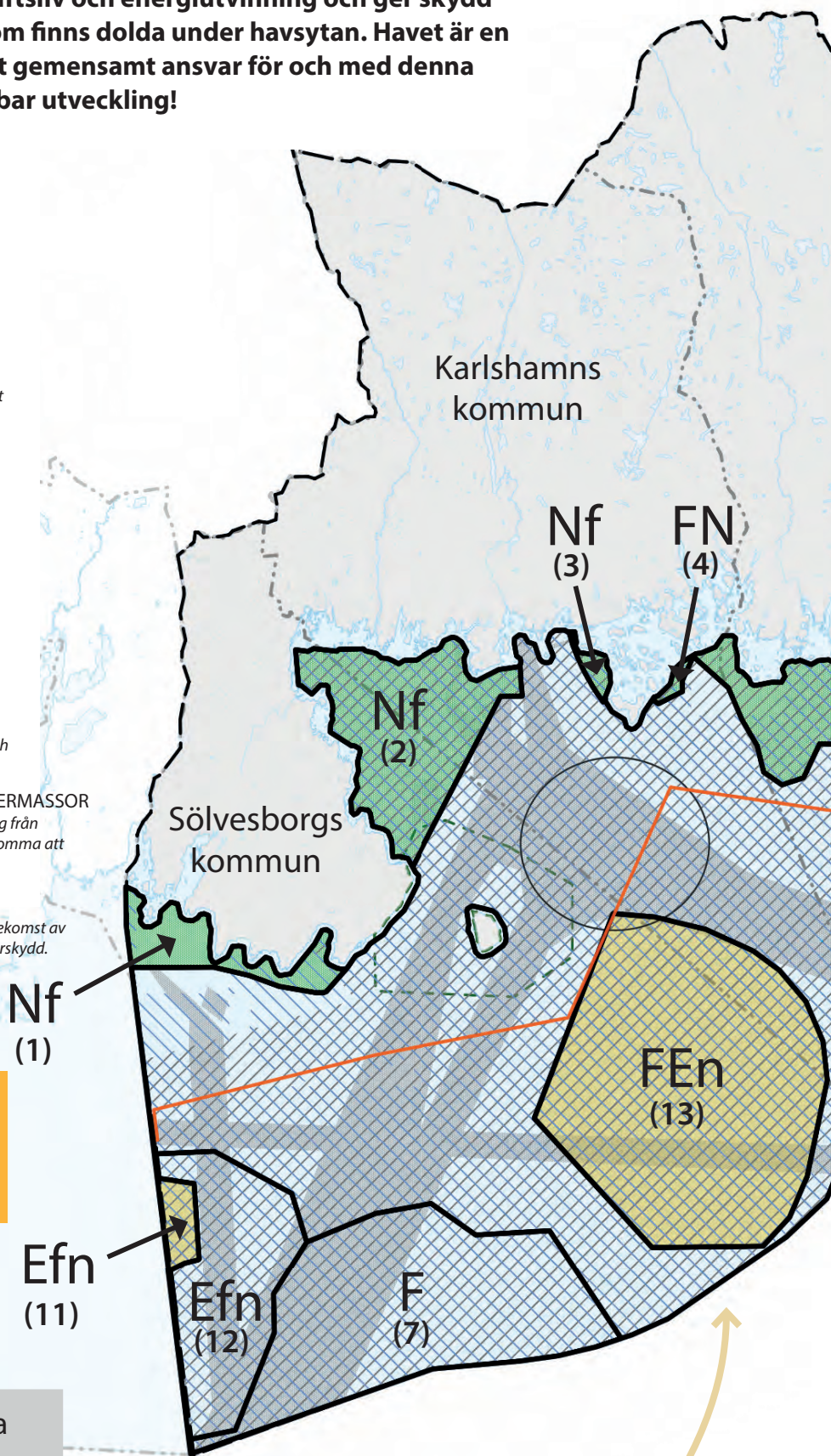
TECKENFÖRKLARING

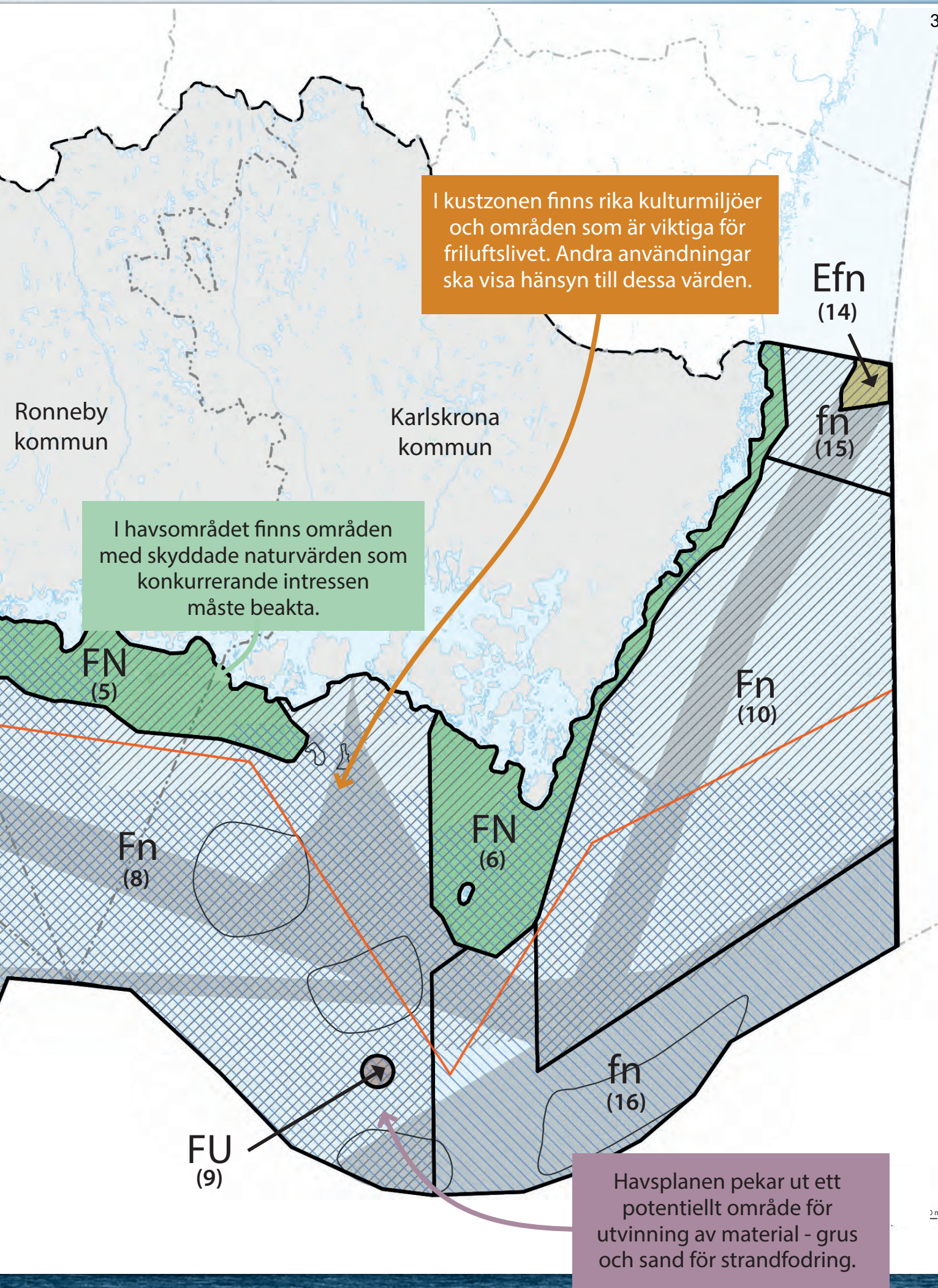
- NATUR**
Områden avgränsade av riksintresse för naturvärden, Natura 2000-områden samt naturreservat.
- FÖRSVAR**
Områden avgränsade av riksintresse för totalförsvarets militära del, inkluderande öppna riksintressen, öppna områden av betydelse och påverkansområden.
- YRKESFISKE**
Områden avgränsade av riksintresse för yrkesfisket samt fångstområden med 75 % landningsvärde.
- ENERGI**
Områden av riksintresse för energiproduktion.
- SJÖFART**
Områden av riksintresse för sjöfart - farled.
- SANDTÄKT**
Område för potentiell sandtäkt (SGU).
- KUSTZONEN**
Område innanför linjen (närmast land) utgör hänsynsområde för kustvärden. Inom området finns områden av riksintresse för friluftsliv, kulturmiljövård och högexploaterad kust.
- UTREDNINGSOMRÅDE DUMPNING AV MUDDERMASSOR**
Utredningsområde inom vilket möjligheten till undantag från dumpningsförbud enligt 15 kap. 29 § miljöbalken kan komma att prövas för rena muddermassor.
- UTREDNINGSOMRÅDE NATURVÄRDEN**
Utredningsområde inom vilket länsstyrelsen utreder förekomst av marina naturvärden inför eventuellt utpekande av naturskydd.
- OMRÅDEINDELNING**
(1) - (16) Områden avgränsade med heldragen svart linje beskrivs på efterföljande sidor.

Läs mer! För områden med en sifferbeteckning på kartan finns en beskrivande text på sida 9-11.

I havsområdet finns stora områden där försvarets, sjöfartens och yrkesfiskets intressen finns representerade. Dessa intressen och deras anspråk ska alltid beaktas.

Om det går att hitta fram till en lösning för samexistens mellan försvarsintresset och vindkraft, lämnar havsplanen en dörr öppen för miljövänlig energiproduktion till havs!

Övergripande ställningstaganden

I havsplanen redovisas övergripande ställningstaganden som ger vägledning kring hur olika anspråk behöver behandlas generellt. Ställningstagandena ska samläsas med de områdesvisa ställningstaganden och de tematiska ställningstaganden som också finns i havsplanen.

Naturvärden i planområdet är i stor utsträckning skyddade genom olika former av områdesskydd enligt miljöbalken. Det finns dock även områden utan specifika områdesskydd. Naturvärden, oavsett om dessa är skyddade genom områdesskydd eller ej, behöver beaktas vid alla tillståndsprocesser kopplade till verksamheter som berör havsområdet.

Försvaret har intresseanspråk utpekade inom i princip hela planområdet. Mark- och vattenområden som har betydelse för totalförsvaret skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt motverka totalförsvarets intressen. Totalförsvarets anläggningar skall skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.

Sjöfarten är ett prioriterat intresse som finns utpekade genom riksintresse inom stora delar av havsområdet. Områden som är särskilt lämpliga för anläggningar för kommunikationer skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av sådana anläggningar.

Luftfarten i planområdet är både kommersiell och militär. Intresset är prioriterat. Områden som är särskilt lämpliga för anläggningar för kommunikationer skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av sådana anläggningar. Mark- och vattenområden som har betydelse för totalförsvaret skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt motverka totalförsvarets intressen.

Energiproduktion är ett viktigt nationellt anspråk havsplanen försöker beakta. Anspråket står dock i konflikt med bland annat försvarsmaktens intressen. Det är staten som vid en eventuell prövning av produktionsanläggning för energi, som avgör om samexistens är möjlig.

Fast infrastruktur är ett anspråk som det inte går att förutsäga exakt inom vilka områden som anspråket kan uppstå i en framtid. Befintlig infrastruktur (sjökabel och ledningar) är prioriterad

"genom konkurrenskraftiga, innovativa och hållbara maritima näringar ska havsplanen bidra till ökad sysselsättning, minskad miljöbelastning och en attraktiv miljö"

användning i sina respektive lägen. Områden som är särskilt lämpliga för energidistribution skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av sådana anläggningar.

Yrkesfisket har anspråk inom hela havsområdet, även i områden där det inte finns utpekade riksintresseområden för yrkesfisket. Områden som har betydelse för yrkesfiske skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande.

Vattenbruk är ett anspråk som det inte går att förutsäga exakt inom vilka områden som anspråket kan uppstå i en framtid. Områden som har betydelse för vattenbruk skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringarnas bedrivande.

Kulturvärden förekommer på havsbotten inom i princip hela havsområdet. Fornlämningar är skyddade oavsett om de är kända eller inte. Mark- och vattenområden som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras kulturvärden skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada kulturmiljön.

Friluftsliv förekommer som riksintressen i planområdets inre delar, innanför gräns markerade som kustzon på plankartan. Områden som har betydelse från allmän synpunkt, med hänsyn till friluftslivet skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada intresset.

Lagring av material kan komma att provas inom delar av planområdet. För underhåll av hamnar och farleder finns ett behov hos Blekingekustens hamnar av att hantera muddermassor. Havsplanen har dock inte mandat att peka ut områden avsedda för detta ändamål men visar på områden där en prövning av dumpning av rena muddermassor skulle kunna vara aktuell.

Ekosystemtjänster är en prioriterad men i olika grad närvarande aspekt inom planområdets alla olika delområden. Användning av ekosystemen behöver ske så att deras långsiktiga fortlevnad avseende struktur, dynamik och funktion inte äventyras. Påverkan på ekosystemtjänster ska behandlas vid alla tillståndsprocesser kopplade till åtgärder inom havsområdet.

Områdesvisa ställningstaganden

Havsplanen redovisar ställningstaganden kopplade till specifika delområden på plankartan. Utdrag ur havsplanens områdesvisa ställningstaganden redovisas nedan. Annan användning än angiven användning inom respektive område, kan efter prövning bedömas möjlig. Vid prövning av verksamheter i området ska hänsyn tas till förekommande naturvärden. Utpekad huvudanvändning energi, kan medföra en påtaglig omgivningspåverkan utanför kommungränsen. Mellankommunal dialog behöver initieras i samband med eventuell tillståndprocess.

Inom alla områden ska sjöfartens och yrkesfiskets anspråk så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande.

(1) Nf - Södra Sölvesborgskusten

Huvudanvändning natur: Inom området har bevarande av naturvärden prioritet. I området ska även riksintresseanspråk för sjöfart – farleden in mot Sölvesborgs hamn, värnas. Militära farleder behöver kunna märkas ut.

Området har avgränsats utifrån områden med områdesskydd; riksintresse för naturvård och naturreservat samt områden med pågående process för att bilda nytt marint naturreservat.

(2) Nf – Pukaviksbukten

Huvudanvändning natur: Inom området har bevarande av naturvärden prioritet. Länsstyrelsen utreder ett marint område kring Hanö-Listershuvud för att undersöka eventuell förekomst av marina naturvärden. Det kan bli aktuellt med utpekande av någon form av områdesskydd i området.

I området ska även riksintresseanspråk för sjöfart – farled in mot Stillerydshamnen samt ankringsplats värnas. Militära farleder behöver kunna märkas ut. Området genomkorsas av sjökabeln Swe-Pol Link, en kraftledning för likström. Sjökabeln, tillsyn och underhåll av denna är ett viktigt intresse.

Området har avgränsats utifrån områden med områdesskydd; riksintresse för naturvård, Natura 2000 och Fredningsområde för fisk. Området har även pekats ut som värdeattrakt i marin miljö.

I delar av området finns riksintresseanspråk för försvaret; område med särskilt behov av hinderfrihet - lågflygningsområde samt stoppområde för höga objekt. Fasta installationer högre än 20 meter över havet tillåts inte inom stoppområdet. Verksamheter i området får ej påtagligt motverka försvarets intressen.

(3) Nf - Väst Tärnö

Huvudanvändning natur: Inom området har bevarande av naturvärden prioritet. Området har avgränsats utifrån områden med områdesskydd; Natura 2000-område och naturreservat.

Området berörs av riksintresseanspråk för försvaret; väderradar samt stoppområde för höga objekt. Fasta installationer högre än 20 meter över havet tillåts inte inom stoppområdet. Verksamheter i området får ej påtagligt motverka försvarets intressen.

(4) FN - Öst Tärnö

Huvudanvändning försvar och natur: Inom området har bevarande av naturvärden och försvarsmaktens intressen prioritet. Området har avgränsats utifrån områden med områdesskydd; Natura 2000 och naturreservat.

(5) FN – Gåsafeten

Huvudanvändning försvar och natur: Inom området har bevarande av naturvärden och försvarsmaktens intressen prioritet. Militära farleder behöver kunna märkas ut. Området har avgränsats utifrån områden med områdesskydd; riksintresse för naturvård, naturreservat samt planerat nytt naturreservat.

Inom delar av området finns riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningssområde, väderradar samt stoppområde för höga objekt. Fasta installationer högre än 20 meter över havet tillåts inte inom stoppområdet. Verksamheter i området får ej påtagligt motverka försvarets intressen.

(6) FN - Utklippan-Östkusten

Huvudanvändning försvar och natur: Inom området har bevarande av naturvärden och försvarsmaktens intressen prioritet. Militära farleder behöver kunna märkas ut. Området har avgränsats utifrån områden med områdesskydd; riksintresse för naturvård, Natura 2000 samt naturreservat. Området är i delar även utpekade som Marine Protected Area, HELCOM MPA - särskilt värdefulla kustområden och marina miljöer.

Inom området finns riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningssområde, väderradar, område med särskilt behov av hinderfrihet - lågflygningsområde samt påverkansområde för buller eller annan risk. Verksamheter i området får ej påtagligt motverka försvarets intressen.

(7) F - Hanöbukten

Huvudanvändning försvar: Inom området har försvarsmaktens intressen prioritet. I området ska även riksintresseanspråk för sjöfart – farled in mot

Karlshamns hamnar, värnas. Området har avgränsats utifrån gränser i den statliga havsplanen över området.

Inom området finns riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde samt påverkansområde för buller eller annan risk. Verksamheter i området får ej påtagligt motverka försvarets intressen.

(8) Fn - Södra utsjöområdet

Huvudanvändning försvar: Inom området har försvarsmaktens intressen prioritet. Länsstyrelsen utreder ett marint område kring Hanö-Listershuvud för att undersöka eventuell förekomst av marina naturvärden. Det kan bli aktuellt med utpekande av någon form av områdesskydd i området. Beroende av inventeringsutfall och utpekande av områdesskydd kan även natur komma att anses vara huvudanvändning med prioritet. Vid provning av verksamhet i området ska hänsyn tas till förekommande naturvärden. Området har avgränsats utifrån angränsande områdens avgränsningar.

Området genomkorsas av sjökabeln Swe-Pol Link, en kraftledning för likström. Sjukabeln och möjligheten till tillsyn och underhåll av denna är ett viktigt intresse.

Området berörs av riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde, väderradar, område med särskilt behov av hinderfrihet – lågflygningsområde, påverkansområde för buller eller annan risk samt stoppområde för höga objekt. Fasta installationer högre än 20 meter över havet tillåts inte inom stoppområdet. Verksamheter i området får ej påtagligt motverka försvarets intressen.

Lagring av material, såsom rena muddermassor kan komma att prövas inom området med beaktande av övriga intresseanspråk. Det råder generellt dumpningsförbud i havet. För underhåll av hamnar, farleder mm finns ett behov av att hantera muddermassor. Dispens från förbudet förutsätter att muddermassorna inte är förorenade. Länsstyrelsen prövar ansökningar om dispens.

(9) FU - Klippbanken

Huvudanvändning försvar och utvinning av material: Inom området har försvarsmaktens intressen och utvinning av material prioritet. Området har avgränsats till område vid Klippbanken, söder om Utklippan, där SGU har pekat ut ett område som kan vara möjligt att söka tillstånd för utvinning av sand och grus. Undersökning och utvinning av material från kontinentalsockeln är tillståndspliktigt enligt Lag (1966:314) om kontinentalsockeln och miljöbalken.

Utvinning av material för strandfodring kan komma att prövas inom området med beaktande av övriga intresseanspråk. Utvinning bedöms kunna samexistera med andra användningar i området som yrkesfiske, sjöfart och försvar.

Området berörs av riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde. Verksamheter i området får ej påtagligt motverka försvarets intressen.

(10) Fn - Östra utsjöområdet

Huvudanvändning försvar: Inom området har försvarsmaktens intressen prioritet. I området ska även riksintresseanspråk för sjöfart – farled upp mot Kalmarsund värnas. Området har avgränsats av övriga områdens avgränsningar.

Området berörs av riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde, väderradar samt påverkansområde för buller eller annan risk. Verksamheter i området får ej påtagligt motverka försvarets intressen.

(11) Efn - Taggen

Huvudanvändning energiproduktion: Inom området har energiintresset prioritet. Hänsyn ska i övrigt tas till försvarsmaktens och sjöfartens intressen. Området har avgränsats utifrån utpekat riksintresseområde för energiproduktion. Miljötillstånd för vindkraftsanläggning finns i området och gäller med en igångsättningstid till år 2022. Mark- och miljödomstolen prövar just nu en ansökan om att få höja verken från 170 till 220 meters höjd.

Området berörs av riksintresseanspråk för försvaret; påverkansområde för buller eller annan risk samt område med särskilt behov av hinderfrihet; övnings- och skjutfält. Utgångspunkten är att så långt möjligt pröva förutsättningarna för samexistens mellan försvar och anläggning för energiutvinning genom gemensamt acceptabla lösningar för att tillgodose intressenas behov av havsområdet. Dock är det staten som vid en eventuell provning av produktionsanläggning för energi, avgör om samexistens är möjlig. Behövs området eller del av detta för en anläggning för totalförsvaret skall försvarsintresset ges företräde. (MB 3 kapitel §10).

(12) Efn - Taggen öst

Huvudanvändning energiproduktion: Inom området har energiintresset prioritet. Hänsyn ska i övrigt tas till försvarsmaktens och sjöfartens intressen.

Miljötillstånd för vindkraftsanläggning finns i området och gäller med en igångsättningstid till år 2022. Mark- och miljödomstolen prövar just nu

en ansökan om att få höja verken från 170 till 220 meters höjd.

Området berörs av riksintresseanspråk för försvaret; påverkansområde för buller eller annan risk samt område med särskilt behov av hinderfrihet; övnings- och skjutfält. Utgångspunkten är att så långt möjligt pröva förutsättningarna för samexistens mellan försvar och anläggning för energiutvinning genom gemensamt acceptabla lösningar för att tillgodose intressenas behov av havsområdet. Dock är det staten som vid en eventuell prövning av produktionsanläggning för energi, avgör om samexistens är möjlig. Behövs området eller del av detta för en anläggning för totalförsvaret skall försvarsintresset ges företräde. (MB 3 kapitel §10).

I området finns riksintresseanspråk för sjöfart – farleder in mot Sölvesborg och Karlshamn. Intresset hanteras i enlighet med tillståndsgivet vindkraftsprojekt.

(13) FEn - Hanöbanken

Huvudanvändning försvar och energiproduktion:

I området finns utrymmeskonkurrens mellan energiutvinning, försvar, yrkesfiske och sjöfart. Området har avgränsats utifrån utpekade riksintresseområde för energiproduktion.

Området berörs av riksintresseanspråk för försvaret; påverkansområde för buller eller annan risk samt område med särskilt behov av hinderfrihet; övnings- och skjutfält. Utgångspunkten är att så långt möjligt pröva förutsättningarna för samexistens mellan framförallt försvar och anläggning för energiutvinning genom gemensamt acceptabla lösningar för att tillgodose intressenas behov av havsområdet. Dock är det staten som vid en eventuell prövning av produktionsanläggning för energi, avgör om samexistens är möjlig. Behövs området eller del av detta för en anläggning för totalförsvaret skall försvarsintresset ges företräde. (MB 3 kapitel §10).

Området genomkorsas av sjökabeln Swe-Pol Link, en kraftledning för likström. Sjökabeln och möjligheten till tillsyn och underhåll av denna är ett viktigt intresse.

I området finns riksintresseanspråk för sjöfart – farled in mot Åhus. Vid en utbyggnad av anläggning för energiutvinning i området kan farleden komma att påverkas. Påverkan på sjöfartens intressen behöver utredas vidare och hanteras i samband med miljötillståndprocessen.

(14) Efn - Trolleboda

Huvudanvändning energiproduktion: Inom

området har energiintresset prioritet. Området har avgränsats utifrån utpekade riksintresseområde för energiproduktion. Hänsyn ska i övrigt tas till sjöfart och försvarsmaktens intressen och användningar anpassas eller begränsas för minimerad negativ påverkan. I området har det tidigare funnits miljötillstånd för vindkraftsanläggning. Tillståndet har löpt ut 2016.

Området berörs av riksintresseanspråk för försvaret; väderradar. Utgångspunkten är att så långt möjligt pröva förutsättningarna för samexistens mellan försvar och anläggning för energiutvinning genom gemensamt acceptabla lösningar för att tillgodose intressenas behov av havsområdet. Dock är det staten som vid en eventuell prövning av produktionsanläggning för energi, avgör om samexistens är möjlig. Behövs området eller del av detta för en anläggning för totalförsvaret skall försvarsintresset ges företräde. (MB 3 kapitel §10).

I området finns riksintresseanspråk för sjöfart – farleden genom Kalmarsund. Vid en utbyggnad av anläggning för energiutvinning i området kan farleden komma att påverkas. Påverkan på sjöfartens intressen behöver utredas vidare och hanteras i samband med miljötillståndprocessen.

(15) fn - Kalmarsund

Generell användning: Inom området finns sjöfarten som prioriterad användning genom utpekande som riksintresse. Området berörs även av riksintresseanspråk för försvaret; väderradar.

(16) fn - Sydöstra utsjöområdet

Generell användning: Inom området finns sjöfarten och yrkesfisket som prioriterade användningar genom utpekande som riksintressen.

Lagring av material, såsom rena muddermassor kan komma att prövas inom området med beaktande av övriga intresseanspråk. Det råder generellt dumpningsförbud i havet. För underhåll av hamnar, farleder mm finns ett behov av att hantera muddermassor. Dispens från förbudet förutsätter att muddermassorna inte är förorenade. Länsstyrelsen prövar ansökningar om dispens.

Området berörs av riksintresseanspråk för försvaret; väderradar.

I området finns utpekade riksintresseanspråk för yrkesfisket. Området ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Fiske får bedrivas i den utsträckning annan reglering inte begränsar detta.

Havsplanen är framtagen av:

Sölvesborgs kommun

Stadsarkitektavdelningen
294 80 Sölvesborg

stadsarkitektavdelningen@solvesborg.se

Karlshamns kommun

Samhällsbyggnadsförvaltningen
374 81 Karlshamn

byggnadsnamnden@karlshamn.se

Ronneby kommun

372 80 Ronneby

stadshuset@ronneby.se

Karlskrona kommun

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
371 83 Karlskrona

samhallsbyggnadsforvaltningen@karlskrona.se

Vill du veta mer?

Du kan ta del av hela havsplanen på kommunernas webbplatser:

www.karlskrona.se www.ronneby.se www.karlshamn.se www.solvesborg.se

HAVSPLAN

FÖR BLEKINGES KUSTKOMMUNER

Ändring av översiktsplaner avseende havsområdet i
Sölvesborgs kommun - Karlshamns kommun
Ronneby kommun - Karlskrona kommun

SÄRSKILT UTLÅTANDE

Särskilt utlåtande över Havsplan för Blekinges kustkommuner

Detta projekt har medfinansierats genom statligt stöd i form av KOMPIS-bidrag (KOMmunal Planering i statlig Samverkan) från Havs- och vattenmyndigheten förmedlade av Länsstyrelsen Blekinge län.

Sammanställt av:	Sölvesborgs kommun, Karlshamns kommun, Ronneby kommun och Karlskrona kommun med stöd av SWECO
Arbetsgrupp:	Dan Janérus, Sölvesborgs kommun Jeanette Conradsson, Karlshamns kommun Toomas Randsalu, Karlshamns kommun Kristina Eklund, Ronneby kommun Christina Johansson, Karlskrona kommun Hanna Olsson, Karlskrona kommun
Miljökonsekvenser:	Stina Brask Bilén och Niklas Egriell, SWECO
Projektledning och layout:	Mikael Bäckman och Jonas Ronsby, SWECO
Illustrationer på omslag:	Petra Skarmyr, Ronneby kommun
Kartor på omslag:	© GIS-data från LM, SGU; AquaBiota, LST, HaV, HELCOM Naturvårdsverket, Transportstyrelsen, Sjöfartsverket, samt respektive kommun.

Vad är ett "Särskilt utlåtande"?

Samråd och samrådsredogörelse

När en kommun upprättar eller ändrar en översiktsplan ska man samråda med bland andra länsstyrelsen, regionala organ och grannkommuner. Kommunmedborgarna ska också ges chansen att säga sin mening. Förslag till *Havsplan för Blekinges kustkommuner* utgör en ändring av respektive kommuns översiktsplan.

Förslaget till havsplan var ute på samråd under perioden 2018-02-21 till och med 2018-05-04. Alla synpunkter som kom in under samrådsskedet finns återgivna i en *samrådsredogörelse* vilken finns som en separat handling. I samrådsredogörelsen redovisas i vilken utsträckning synpunkterna från samrådet har kunnat tillgodoses. Av samrådsredogörelsen framgår också vilka synpunkter som inte beaktats i det planförslag som därefter ställdes ut - och skälen till detta. I samrådsredogörelsens *kommentarer* redovisas kommunernas ställningstaganden till inkomna synpunkter. I avsnittet *Planförslaget efter samrådet* redovisas i samrådsredogörelsen vilka förändringar av planförslaget som tillkommit efter samrådsskedet.

Utställning och särskilt utlåtande

Efter att förslaget till havsplan reviderats och kompletterats med anledning av de synpunkter som kom fram under samrådet, ställdes planförslaget (inklusive miljökonsekvensbeskrivning) ut för allmänheten på nytt, under perioden 2019-05-27 till 2019-09-08. Under utställningen gavs möjlighet att återigen inkomma med synpunkter.

Efter utställningen har inkomna synpunkter på planförslaget och tillhörande miljökonsekvensbeskrivning sammanställts i detta dokument som du just nu läser. I anslutning till respektive synpunkt redovisas kommunernas ställningstaganden, huruvida respektive synpunkt kunnat tillgodoses eller inte samt en motivering. I dokumentet redogörs även för de ändringar i förslag till *Havsplan för Blekinge kustkommuner* som synpunkterna har föranlett. Om synpunkter som inkommit inte har kunnat tillgodoses, motiveras detta särskilt.

Det särskilda utlåtandet kommer att bifogas övriga planhandlingar inför antagandet som planeras ske hösten/vintern 2019 i respektive kommuns fullmäktige.

Vid sidan om det särskilda utlåtandet ska kommunen särskilt redovisa *länsstyrelsens granskningsyttrande* tillsammans med översiktsplanen. Om länsstyrelsen har anmärkningar på utställt förslag till översiktsplan, ska det tydligt framgå av yttrandet i vilka avseenden som länsstyrelsen har en annan uppfattning än kommunen. I sådant fall ska detta också anmärkas i planen inför antagandet.

Innehåll

Samråd och samrådsredogörelse.....	3
Utställning och särskilt utlåtande.....	3
Sammanfattning av utställningen	5
Läsanvisning.....	5
Planförslaget efter utställningen	6
Plankartan	6
Planbeskrivning	6
Kvarstående synpunkter som inte har kunnat tillgodoses	7
Hur har utställningen genomförts?	7
Utställningshandlingar	7
Utskick och annonsering	7
Utställningsplatser	8
Inlämning av synpunkter.....	8
Vilka har deltagit?	8
Yttranden med synpunkter	8
Yttranden utan erinran.....	8
Redovisning av inkomna yttranden med synpunkter	9
1. Länsstyrelsen i Blekinge	9
2. Sjöfartsverket	18
3. Kristianstad kommun	19
4. Blekinge Offshore	19
5. Svenska kraftnät	22
6. Torhamns samhällsförening.....	24
7. Vattenrådet för Blekingekusten	25
Fortsatt planarbete	27
Medverkande tjänstemän	27
BILAGA 1 - Länsstyrelsens granskningsyttrande redovisat i sin helhet	

Sammanfattning av utställningen

Utställningen pågick under perioden 27 maj till och med den 8 september 2019. Planhandlingar fanns tillgängliga på respektive kommuns webbplats, på respektive kommun och på respektive kommuns huvudbibliotek. I samband med att utställningsbeslut skulle fattas av kommunstyrelsen i Karlskrona kommun, formulerades ett önskat tillägg med förslag till revidering av vissa formuleringar i havsplanen. Med anledning av detta upprättades ett särskilt förtydligande som följde planen under utställningen.

Under utställningen har totalt 18 skriftliga yttranden inkommit till de fyra kommunerna. De åtta yttranden som innehöll synpunkter på havsplanens innehåll redovisas sammanfattat från sida 10 och framåt i detta dokument under rubriken *Redovisning av inkomna yttranden med synpunkter*. Övriga tio yttranden var helt utan erinran. Här kan noteras särskilt att flera myndigheter däribland *Länsstyrelsen i Skåne*, *Försvarsmakten* och *Vattenmyndigheten Södra Östersjön* inte hade något att erinra mot förslaget till havsplan.

Inkomna synpunkter har framförallt rört önskemål om kompletteringar och förtyliganden kring olika sakfrågor och upplysningar om tillståndsprövningar som kan bli aktuella vid prövning av olika verksamheter i havsområdet och pågående arbeten med nya marina naturreservat, natura 2000 område för tumlare och utredning om nya riksintressen för energidistribution. En del synpunkter har rört önskemål om att korrigera rena brister eller felaktigheter i beskrivning av planeringsförutsättningar och konsekvenser. Varje yttrande redovisas från sida 10 och framåt, under en rubrik namngiven efter vem eller vilken instans som yttrat sig. Yttrandet besvaras sedan under rubriken *kommentar* under respektive synpunkt.

I stort har inkomna synpunkter varit både konkreta och vägledande för det fortsatta arbetet. Planförslaget har justerats utifrån inkomna synpunkter och under rubriken *Planförslaget efter utställningen* på sida 7, listas de förändringar av den kommungemensamma havsplanen som utställningen har medfört.

Synpunkter som inte kunnat tillgodoses listas under rubriken *Kvarstående synpunkter som inte har kunnat tillgodoses*.

Läsanvisning

Detta särskilda utlåtande innehåller dels en redovisning av hur utställningen genomförts, dels en sammanfattning av de yttranden som har kommit in med kommentarer till synpunkterna. I bilaga 1 återfinns länsstyrelsens granskningsyttrande i sin helhet.

Alla yttranden som inkommit redovisas sammanfattat. Samtliga yttranden finns i sin helhet i en remissammanställning. Originalyttrandena finns kvar hos respektive mottagande kommun: Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen i Karlskrona kommun, Miljö- och byggnadsförvaltningen i Ronneby kommun, Samhällsbyggnadsförvaltningen i Karlshamns kommun och Samhällsbyggnadsförvaltningen i Sölvesborgs kommun.

Planförslaget efter utställningen

Förekommade synpunkter har till största delen kunna tillgodosetts genom ändringar inför antagandet, se lista nedan. Kommunerna har gjort bedömningen att ändringarna inte utgör väsentliga ändringar som skulle innebära att förslaget till havsplan behöver ställas ut på nytt.

Plankartan

Nedan listas de övergripande förändringar som utställningen föranlett rörande havsplanens plankarta:

- Justering av områdesgräns för område 5 med anledning av justerad gräns för planerat nytt marint naturreservat vilken ligger till grund för områdesgränsen.
- Komplettering med gräns kopplad till pågående inventering av naturvärden i området utanför Hanö inför ett eventuellt framtida utpekande av områdesskydd - om höga marina naturvärden påträffas.

Planbeskrivning

Nedan listas de övergripande förändringar som utställningen föranlett (utöver ändringar av mer redaktionell karaktär som inte listas nedan):

Inledning

- Komplettering med text som tydligare lyfter fram breda och öppna dialoger och kompensationsåtgärder som verktyg för att nå fram till samförståndslösningar vid kommande tillståndsprövningar i havsområdet.
- Komplettering rörande havsplanens mandat kring möjligheten för kommuner att inrätta såväl marina naturreservat som marina biotopskydd.
- Komplettering rörande det pågående arbetet med att ta fram regionala handlingsplaner för marint skydd i Sverige.

Planförslag

- Förtydligande kring havsplanens möjliga påverkan på sjöfarten i planområdet.
- Förtydligande av motiv till utpekade huvudanvändningar.
- Förtydligande kring yrkesfiskets anspråk i havsområdet och havsplanens roll för bevarande och utveckling av ett lokalt hållbart yrkesfiske.
- Förtydligande kring havsplanens vägledande texter rörande möjligheten för etablering av anläggningar för vattenbruk inom planområdet.
- Komplettering med upplysning om att Länsstyrelsen utreder ett marint område kring Hanö-Listershuvud för att undersöka ev. förekomst av marina naturvärden.
- Kompletteringar enligt det tillägg som följde med utställningshandlingen rörande upplysning om att försvarsmaktens intressen enligt miljöbalken kommer att prioriteras i de fall samordning inte går att uppnå: *"Om energiändamålet och försvarsintresset inte går att samordna, är det försvarets intressen som ska ges företräde, se 3 kap 9 § MB"*.

Planeringsförutsättningar

- Uppdatering av kartor med saknad eller reviderad information
- Ytterligare uppdelning av luft- och sjöfart genom underrubriker
- Komplettering kring övergödningens ekologiska effekter.

- Komplettering med information om ytterligare miljögifter som påverkar havet
- Havsplanen kompletteras med upplysning om pågående utredning kring ett framtida utpekande av transmissionsnätet som riksintresse för energidistribution.
- Komplettering kring senaste igångsättningstid och pågående prövning av ansökan om att få ändra från 170 till 220 meters höjd för tillståndsgiven vindkraftspark vid Taggen

Konsekvenser

- Komplettering kring vilken lagstiftning som är aktuell vid prövning av olika typer av verksamheter.
- Korrigering av motstridiga uppgifter.
- Kompletterande motivering kring hur dumpning av muddermassor till havs kan innebära mindre miljöpåverkan än uppläggning på land.
- Komplettering kring ledningsdragningar i havsområdet.

Kvarstående synpunkter som inte har kunnat tillgodoses

Merparten av inkomna synpunkter har varit möjliga att gå tillmötes. Vissa synpunkter har bedömts vara av sådan art att dessa bedömts vara uppfyllda i tillräcklig omfattning i redan framtaget förslag. Även synpunkten som listas nedan har så långt möjligt kunnat tillgodoses men den listas likväl nedan då vi inte fullt ut hanterat synpunkten på det sätt som önskats.

Följande synpunkter har inte fullt ut tillgodosetts:

- Sjöfartsverkets önskan om en uppdelning av avsnittet *Luft- och sjöfart* i två separata avsnitt. *I havsplanen kommer vi dock att särredovisa respektive trafikslag under egna underrubriker där så är möjligt för att ytterligare förtydliga havsplanen.*

Hur har utställningen genomförts?

Utställningen pågick under perioden 27 maj till och med den 8 september 2019. Information om utställningen skickades ut enligt sändlista till remissinstanser samt föreningar och företag.

Utställningshandlingar

Utställningen omfattade förslag till kommungemensam havsplan över Karlskrona, Ronneby, Karlshamns och Sölvesborgs kommuners havsområde. Havsplanen utgör ett förslag till ändring av respektive kommuns översiktsplan och består av en *planbeskrivning* och en *plankarta* med tillhörande teckenförklaring. En sammanfattning och ett *särskilt förtydligande* följde också planen under utställningen. Vid utställningen redovisades i en *samrådsredogörelse* de synpunkter som kommit in under samrådet.

Utskick och annonsering

En gemensam kungörelse sattes in i lokalpressen den 25 maj 2019. Meddelande om utställning skickades även ut per post och e-post till ca 270 mottagare (inkluderande myndigheter, föreningar och företag) som

bedömts ha ett särskilt intresse av havsplanen och dess ställningstaganden. Utställningen annonserades även i sociala medier.

Utställningsplatser

Havsplanen ställdes i de fyra kustkommunerna sammantaget ut på 8 utställningsplatser samt på respektive kommuns webbplats.

Inlämning av synpunkter

Synpunkter har kunnat skickats in under utställningen per brev och per e-post till alla fyra kommuner som samverkat i framtagandet av havsplanen. Under samrådet har totalt 18 yttranden inkommit, varav sex från statliga myndigheter, ett från grannkommuner, sex från nämnder, råd och bolag inom de fyra samverkande kommunerna, fem från företag, föreningar och andra grupper.

Vilka har deltagit?

Yttranden med synpunkter

1. Länsstyrelsen i Blekinge län
2. Sjöfartsverket
3. Kristianstads kommun - kommunstyrelsens arbetsutskott
4. Blekinge Offshore
5. Svenska kraftnät
6. Torhamns samhällsförening
7. Naturskyddsföreningen i Karlshamn
8. Vattenrådet för Blekingekusten

Yttranden utan erinran

9. Länsstyrelsen i Skåne län
10. Vattenmyndigheten Södra Östersjön (Länsstyrelsen i Kalmar län)
11. Försvarsmakten
12. Trafikverket
13. Ronneby kommun - Miljö- och byggnadsnämnden
14. Karlshamns kommun - Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
15. Karlshamns kommun - Barn- och Ungdomsnämnden
16. Karlshamns kommun - Teknik- och fritidsnämnden
17. Räddningstjänsten Västra Blekinge
18. Räddningstjänsten Östra Blekinge

Redovisning av inkomna yttranden med synpunkter

Nedan följer en redovisning av inkomna yttranden med synpunkter. Yttrandena har kortats ner men avsikten är att alla synpunkter ändå redovisas i enlighet med vad som yttrats. Samtliga yttranden finns i sin helhet i en remissammanställning. Yttranden finns även i original hos respektive mottagande kommun.

1. Länsstyrelsen i Blekinge

Nedan redovisas länsstyrelsens granskningsyttrande i sammandrag. Yttrandet finns återgivet i sin helhet sist i dokumentet, se bilaga 1.

Länsstyrelsens synpunkter och råd

Länsstyrelsen ser positivt på att planen har getts nya beteckningar i linje med den statliga havsplaneringens sätt att benämna delområden.

Det är bra att planens intentioner är att ta stor hänsyn till marina naturvärden, ekosystemtjänster, grön infrastruktur och kulturvärden. Det är även positivt att havsplanen har arbetats fram med utgångspunkt i ekosystemansatsen och med hållbarhet som grund. Flera av de synpunkter som Länsstyrelsen lämnade under samrådet har tillgodosetts. Nedan redovisas de synpunkter som bör beaktas i det fortsatta planarbetet.

Riksintresse för luftfart

Trafikverket framför att synpunkterna har tillgodosetts och planen har kompletterats med MSA-ytorna för Kalmar och Kristianstad flygplats.

Kommentar

Noteras.

Riksintresse för kommunikationer

Sjöfartsverket framför att synpunkter kvarstår fortfarande om att luft- och sjöfart inte ska blandas ihop då det rör sig om två olika transportslag med olika regler och förutsättningar.

Kommentar

Sammanläggningen av luft- och sjöfart bibehålls i ett gemensamt avsnitt men vi kommer att särredovisa respektive trafikslag under egna underrubriker där så är möjligt.

Markerade områden på plankartan (farleder och fartygsstråk) för riksintresse kommunikationer sjöfart stämmer inte helt med Trafikverkets underlag. På plankartan saknas även de ankringsplatser som är utpekade som riksintresse. Plankartan måste uppdateras för att överensstämma med Trafikverkets information om riksintresse kommunikationer-sjöfart.

Kommentar

Kartor kompletteras med ankringsplatser och uppdateras avseende informationen rörande riksintresse kommunikation-sjöfart.

Sjöfartsverket framför vidare att område 13 är utpekad som huvudanvändning försvar och energiproduktion. Detta område finns inte med i förslag till nationell havsplan för Östersjön. Området korsas av ett fartygsstråk som är utpekad som riksintresse för kommunikationer sjöfart. Sjöfartsverket har, i yttranden till Havs- och Vattenmyndigheten, påpekat den osäkerhet som råder och vilken av dem som i juridisk mening ska gälla då sådana planer skiljer sig åt. Område 13 Hanöbanken måste utredas vidare då det finns en juridisk otydlighet med två olika planförslag.

Kommentar

Beskrivningen av område 13 förtydligas så att sjöfartens intresse i området framträder tydligare. Vi ser det som olyckligt att den statliga havsplanen inte innehållsmässigt lämnar öppet för en framtida prövning av energiproduktion i området. Den kommungemensamma havsplanen har inte mandat att förekomma en eventuell framtida tillståndsprocess så utpekandet av energiändamål i område 13 ska bara tolkas som att det finns en viljeinriktning hos berörda kommuner för att möjliggöra för en prövning av tillkomsten av energiproduktion genom vindkraft i området.

Områdesvisa ställningstaganden

Natur

Delar av område 1, 2 och 8, liksom havet mellan Listershuvud och Hanö samt det marina området utanför Hanö, kan komma att vara av intresse för en framtida nationalpark. Områdets marina naturvärden kommer att inventeras under 2019, men om värdena visar sig tillräckligt höga är det lämpligt att redan i detta skede av havsplaneringen överväga att peka ut området (Listershuvud-Hanö med lite buffert) som huvudanvändning natur.

Kommentar

Beskrivningar kopplade till område 1, 2 och 8 kompletteras med upplysning om att Länsstyrelsen utreder ett marint område kring Hanö-Listershuvud för att undersöka ev. förekomst av marina naturvärden. Utredningsområdets avgränsning läggs även in på karta. Om utfallet av undersökningen av marina naturvärden i området hinner blir känt innan planen ska upp för antagande kan mer precis information arbetas in i havsplanen.

Område 5 är utpekad som FN och avgränsningen sammanfaller i stora drag med ett planerat marint naturreservat. Den preliminära gränsen har justerats ytterligare och den nya avgränsningen har levererats till kustkommunernas GIS-samordnare. Den mest aktuella avgränsningen bör därför redovisas i planförslaget.

Kommentar

Områdesgränsen justeras till gränsen för planerat marint naturreservat.

Område 5 och område 6 har beteckningen FN. Länsstyrelsen undrar vad som ligger till grund för F och om det kan ersättas av ett litet f istället. För att förtydliga de olika ställningstaganden som har gjorts och på vilka grunder,

kan en tabell liknande den som redovisas i den statliga havsplanen, öka överblicken och förståelsen (sid. 112).

Kommentar

Utifrån yttrande från försvarsmakten under samrådet har försvarets anspråk bedömts vara starka inom område 5 och 6. Naturvärden i området skyddas genom lagstiftning och försvaret kommer att behöva anpassa sin verksamhet till detta, oavsett om den kommungemensamma havsplanen anger sort F eller litet f som områdesbeteckning.

Inför antagande kommer motiv till val av områdesbeteckning för de olika områdena att tydliggöras ytterligare med en tabell.

Under område 11 beskrivs att Vid prövning av verksamhet i området ska hänsyn tas till förekommande naturvärden. Denna mening bör även stå under område 9.

Kommentar

Beskrivningen av område 9 kompletteras enligt önskemål.

Förvar och utvinning av material

Område 9. Undersökning och utvinning av material från kontinentalsockeln är tillståndspliktig enligt Lag (1966:314) om kontinentalsockeln och miljöbalken. Länsstyrelsen vill informera att även om SGU har pekat ut ett område som lämpligt betyder det inte att sökanden automatiskt kan få tillstånd, utan SGU eller regeringen prövar frågan i varje enskilt fall.

Kommentar

Beskrivningen av område 9 förtydligas avseende tillståndsprövning.

Energi

Område 12. Vindkraftsanläggningen har en igångsättningstid till 2022, men den kan ändras eftersom Mark- och miljödomstolen prövar en tillståndsändring av verksamheten. Verksamhetsutövaren har ansökt om att få höja verken till 220 meter jämfört med dagens 170 meter (sid. 74).

Kommentar

Förtydligande av gällande tillstånd för vindkraftsanläggning och dess igångsättningstid samt upplysning om nu aktuell ansökan om att få höja verken, kommer att införas vid förekommande ställen i havsplanen.

Planhandlingarna anger att Havsplanens mandat inte sträcker sig fullt ut genom kommande tillståndsprövning och inte kan förekomma den. Detta stämmer inte, havsplanen har inte mandat att styra en prövning enligt miljöbalken. Texten behöver förtydligas med att om någon vill starta upp en miljöfarlig verksamhet utanför något av de utpekade områdena har de rätt att få sin sak prövad (sid. 35).

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Övergripande planeringsförutsättningar

Marina miljöproblem

De negativa effekterna av övergödning för människor beskrivs men länsstyrelsen saknar en beskrivning av de ekologiska effekterna (sid. 43).

Kommentar

Havsplanen förtydligas avseende övergödningens ekologiska effekter.

Planhandlingarna kan kompletteras med flera av de nya miljögifter som påverkar havet såsom läkemedelsrester, bromerade flamskyddsmedel, ftalater, PFAS, olja och silverjoner. Dessa kan ha en stor påverkan på marina organismer och ekosystem (sid. 44).

Kommentar

Havsplanen förtydligas avseende miljögifter enligt förslag.

Allmänt om havsområdet

I andra stycket beskrivs grunda sandbottnar som artfattiga (sid 47). Detta stycke behöver förtydligas för att inte vara missvisande. Första meningen bör ändras till; Grunda exponerade sandbottnar ställer speciella krav på de djur, växter och alger som lever i den miljön. Andra, tredje och fjärde meningen kan stå som de gör. Stycket kan sedan kompletteras med nya meningar mellan fjärde och femte meningen; Många djur är anpassade till att leva på eller över grunda sandbottnar, som till exempel sandräkor och yngel av plattfisk och havslekande sik. Därför är det allvarligt att övergödningen leder till att många grunda sandbottnar överlagras av organiskt slam och växer igen. I femte meningen föreslås att "dock" stryks.

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Texten under rubriken temperaturer kan förtydligas och siffrorna stämmer inte överens i de olika styckena (sid. 47). Östersjön har bräckt vatten med olika salinitet, under 50-60 meters djup är saliniteten högre och temperaturen lägre. Under rubriken temperatur anges i stycket om salthalt att gränsen går vid 40-80 meter.

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Under rubriken strömmar anges att det inte finns några märkbara permanenta ytvattenströmmar i Östersjön. Detta stämmer för större delen av Blekingekusten, men i Hanöbukten, längs Skånekusten och upp mot Listerlandet, finns en kustparallell ström som är både märkbar och kan ha stor påverkan på både kustlinjen och säkerheten för badande (sid. 48).

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Yrkesfiske

I stort sett hela havsområdet redovisas som intresseområde för

yrkesfisket. Och detta är naturligtvis riktigt. Yrkesfisket har anspråk inom hela havsområdet, även i områden där det inte finns utpekade riksintresseområden för yrkesfisket. Områden som har betydelse för yrkesfiske skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande.

Länsstyrelsen finner det allmänt svårt att tolka vad havsplanen kommer att innebära för bevarande och utveckling av ett lokalt hållbart yrkesfiske i Blekinge. Ett av havsplanens syften är att skapa förutsättningar för ett hållbart yrkesfiske och ett önskemål är att i kommande steg utveckla hur havsplanen på ett aktivt sätt är tänkt att medverka till detta.

Kommentar

Havsplanen förtydligas avseende frågor kopplade till bevarande och utveckling av ett lokalt hållbart yrkesfiske.

Vattenbruk

Länsstyrelsen menar att det är positivt att havsplanen ser en utvecklingspotential i framtida vattenbruk i Östersjön. Länsstyrelsen vill då lyfta fram att det för Östersjön är särskilt intressant med vattenbruk som bidrar till förbättrad havsmiljö genom näringsupptag. Blåmusslor och alger är exempel på arter som kan vara aktuella. Blåmusslor kan dessutom utgöra bas för produktion av proteinmjöl.

Ett syfte med planen är att ge ramar för vattenbruk inom havsområdet. Det finns i planen inga områden avsatta för vattenbruk och planen lämnar därmed ett svagt stöd för etablering av sådan verksamhet. Enligt havsplanen ska områden som har betydelse för vattenbruk så långt det är möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Lite tydligare ramar för etablering av vattenbruk inom olika områden hade varit önskvärt.

Kommentar

I nuläget finns inte tillräckliga kunskapsunderlag för att peka ut specifika områden för vattenbruk. I aktuellt havsområde finns även många motstående intressen som kan försvåra en etablering så som försvar, sjöfart och områden med höga naturvärden. Vidare ligger befintliga anläggningar för vattenbruk utanför planområdet (inomskärs) så det är sannolikt så att även eventuella kommande etableringar kommer att hamna utanför planområdet. Inför antaget kommer vi dock att förtydliga havsplanens vägledande texter rörande möjligheten för etablering av anläggningar för vattenbruk inom planområdet.

Länsstyrelsen vill framföra att fiskodling i öppna kassa inte längre bedöms vara bästa möjliga teknik enligt Mark- och miljööverdomstolen (M 10773-16, 2018-03-28). Dessutom är havsbaserade odlingar känsliga för påverkan från vågor och placeras därför mer kustnära i skärgården, utanför planområdets avgränsning.

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Luft- och sjöfart

Flygplatsen har tillstånd till 22 000 civila flygrörelser per år, varav 9 300 med lätta flygplan och 12 700 med tunga flygplan. Under 2018 genomfördes 9 492 flygrörelser med lätta flygplan, vilket visar att delar av miljötillståndet kan utnyttjas till fullt ut vissa år. Ur miljösynpunkt bidrar luftfarten även till buller och kan därför försvåra en god ljudmiljö för friluftslivet.

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Tematiska planeringsförutsättningar

Kulturvärden

Texten om kulturvärden behöver förtydligas på ett par ställen. Ändra meningen till "Det finns ett stort antal skeppsvrak i blekingska vatten. Bara inom havsområdet rör det sig om ett hundratal." (sida 49). Ta bort delen om krigsvrak.

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Länsstyrelsen vill framföra att det inte finns några kända boplatser. Texten i stycke två behöver därför justeras (sida 49). "Till följd av havsnivåförändringar finns det längs hela Blekinges kustöversvämmade landskap som är upp till 11 000 år gamla. Landskapen innehåller rotfasta stubbar och där kan det finnas bevarade översedimenterade boplatser. Östersjön har bra bevarandeförhållanden för t.ex. föremål av trä, ben och läder, vilket gör att det finns ett högt vetenskapligt intresse för dessa miljöer."

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Texten i stycke fyra kan förtydligas att det är viktigt med samverkan mellan myndigheter och företag som planerar arbeten i havet. Genom att i ett tidigt skede ha med marinarknologisk kompetens kan t.ex. undersökningar av havsbotten samordnas.

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Friluftsliv och besöksnäring

Under område FK 05 Listerby skärgård-Tromtö-Gö bör hänsynsområde Listerby skärgård beskrivas (sid. 52).

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Natur

Under område NK2 Valjeviken-Sölvesborgsviken föreslår Länsstyrelsen att havsplanen kompletteras med att Valjeviken (på Blekingesidan) planeras som

marint naturreservat (sid. 76). I samma stycke kan även nämnas Falkaholmen och dess betydelse för fågellivet, länk till rapport: http://www.vbof.se/wp-content/uploads/2018/10/Falkaholmen_slutrapport_2018_181022.pdf. Under stycket planerade naturreservat har avgränsningen för NY1 korrigerats (sid. 84). Den uppdaterade avgränsningen har skickats till kommunernas GIS-samordnare. Karlshamns kommun inkluderas inte i det nya förslaget.

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag. Kartor uppdateras med ny avgränsning av område NY1.

När det gäller övriga planer kan blåmusselbankar samt Bräkne-Hoby strykas och det kan istället stå; I övrigt planerar länsstyrelsen aktivt för naturreservat i Kråkenabben, Valjeviken och Björkenabben i Sölvesborgs kommun, Utlängan och Ungskär i Karlskrona kommun samt en utökning av Biskopsmåla i Ronneby kommun.

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

I slutet av stycket under Helcom MPA bör ordet skydda i sista meningen bytas ut mot att förvalta; Genom regionala havsmiljökonventioner är Sverige förbundet att förvalta utpekade MPA områden (sid. 85).

Kommentar

Havsplanen korrigeras enligt förslag.

Bildtexten under kartan bör justeras till: Kartan redovisar marina värdekärnor enligt ramverket mosaic (sid. 88).

Kommentar

Havsplanen korrigeras enligt förslag.

Utvinning och lagring av material

Planhandlingarna anger att dumpning av rena massor kan vara det minst miljöpåverkande alternativet. Med tanke på påverkan på bottenlevande arter och grumling i jämförelse med att använda massorna som utfyllnadsmassor på land behöver texten kompletteras med motivering hur dumpning kan vara mindre miljöpåverkande än uppläggning på land.

För att utreda vidare vilka områden som kan vara lämpliga för dumpningsdispenser planeras bottenprovtagning (sid. 62). Undersökning av kontinentalsockeln kräver tillstånd från SGU.

Kommentar

Havsplanen förtydligas med motivering kring hur dumpning kan vara mindre miljöpåverkande än uppläggning på land. Planen kompletteras även kring vilka tillstånd som kan krävas för undersökning av kontinentalsockeln.

Konsekvenser av planförslaget

Kulturmiljö

Texten i stycke två undrar länsstyrelsen om det är riksintresseområdet som avses istället för planområdet. "Inom planområdet finns skärgårdsmiljö som ovanligt tydligt speglar olika sidor av kustkulturens näringar alltsedan förhistorisk tid och inom området finns ett av landets största tomtningar" (sid. 94). Meningen bör även justeras med att det finns en av landets största koncentrationer av tomtningar.

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Konsekvensen av infrastruktur

På ett flertal ställen i planhandlingen anges att inga nya ledningar föreslås i planen (bland annat sid. 101). Även om inga nya ledningar är beslutade har vindkraftparken på Måkläppen sökt om undersökningstillstånd för ledningsdragning. Flera av de olika alternativen som ska undersökas går genom planområdet. Detta kan påverka de olika intressena mer än vad planen har tagit höjd för.

Kommentar

Vi har utifrån mejlkommunikation med länsstyrelsen fått klarhet i att man med Måkläppen egentligen menade Ölands vindkraftpark. Havsplanen förtydligas kring hur ledningsdragning generellt och specifikt från Ölands vindkraftpark kan komma att påverka olika intressen inom planområdet.

Vattenbruk

Tillstånd för att odla fisk kan, förutom tillstånd enligt fiskerilagen, även kräva tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken, beroende på hur stor verksamheten är. Vem som provar vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken hänger också på hur stor verksamheten är. Detta är otydligt i beskrivningen av konsekvenser.

Kommentar

Konsekvensdelen kompletteras kring prövning av tillstånd för fiskodling.

Konsekvenser av utvinning och lagring av material

Även om området är utpekade som möjligt för utvinning av material måste verksamheten provas enligt lag om kontinentalsockeln och miljöbalken (sid. 103).

Kommentar

Planen kompletteras med upplysningar om prövning enligt lag om kontinentalsockeln och miljöbalken.

Konsekvensen av energianläggningar

I stycket anges att "I planen finns tre områden utpekade som områden för energianläggningar till havs. Av dessa fyra områden sammanfaller två med riksintresse sjöfart, område 13 och område 14." Detta behöver korrigeras så att antalet stämmer med texten (sid. 106).

Kommentar

Havsplanen korrigeras så att det blir samstämmighet mellan uppgifterna.

Natur

I det översta stycket som beskriver Torhamns skärgård bör BSPA-område ersättas av Helcom MPA, då namnet på dessa områden har uppdaterats (sid. 113).

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Planens förenlighet med miljökvalitetsnormer

Kommentaren i tabellen under rubriken Främmande arter lyder: ...ger ökad sjöfart en viss ökning av spridningsrisken (sid 120). Samma resonemang bör gälla för t ex övergödning. Texten föreslås kompletteras med; Ökad sjöfart ger ökad övergödning eftersom utsläppen ökar.

Kommentar

Sjöfartsverket har tidigare kommenterat att ökad sjöfart inte automatiskt innebär ökade utsläpp då ny trafik ofta kan vara mer miljövänlig och att befintlig flotta gradvis kommer att moderniseras. Havsplanen kompletteras med en nyanterad beskrivning av sjötrafikens potentiella påverkan på övergödningen vid ökad trafik.

Övrigt**Intressekonflikter**

Länsstyrelsen anser det är en bra beskrivning Kulturmiljö- Luft- och sjöfart men vill framföra att påverkan också kan ske genom förändrad sträckning av farleder och muddring av både nya och befintliga farleder (sid. 15, 17).

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Planeringsförutsättningar

Länsstyrelsen anser att texten om Mål, normer och lagstiftning även kan kompletteras med de nationella målen för kulturmiljöarbetet, samt de friluftspolitiska målen.

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Länsstyrelsen vill informera om det pågående arbetet med att ta fram regionala handlingsplaner för marint skydd i Sverige. Blekinge tillhör egentligen Östersjön tillsammans med kustlänen från Skåne-Stockholm inklusive Gotland. Syftet med handlingsplanerna är att harmonisera och optimera det marina skyddet i Östersjön och etablera ett sammanhängande nätverk av marint skydd som är funktionellt och som förvaltas adaptivt. Det är viktigt att havsplanen inkluderar resultaten från arbetet med marint skydd, helst kontinuerligt, men annars vid uppdateringar/revideringar. Kunskapsupbyggnaden och arbetet med marina naturvärden och skydd är under stark utveckling.

Kommentar

Uppgifter om det pågående arbetet med att ta fram regionala handlingsplaner för marint skydd förs in i havsplanen. Vid kommande revidering av havsplanen kommer resultat från arbetet med regionala handlingsplaner att kunna nämnas i havsplanen.

Planarbete och organisation

Vikten av att samverka med angränsande kommuner och län vid havsplanering kan med fördel förtydligas ytterligare. Bland annat kan beskrivas om en samverkansprocess har genomförts med angränsande kommuner och om det är en samsyn över de administrativa gränserna på hur olika verksamheter planeras.

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Under rubriken Vad är en översiktsplan? beskriver det sista stycket att mandatet för beslut många gånger ligger på Länsstyrelsen eller andra myndigheter (sid 8). Detta är till stora delar korrekt, men det kan tilläggas att kommunerna har möjlighet att inrätta såväl marina naturreservat som marina biotopskydd. Detta framgår inte riktigt av texten eller illustrationen (sid. 9).

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

2. Sjöfartsverket

Sjöfartsverket ser positivt på det kommunala samarbetet som sker med översiktsplanen för havsområdet i Blekinge. Sjöfartsverket ser också positivt på att några synpunkter lämnade i samrådsskedet nu är inarbetade planförslaget.

Kvarstående synpunkter

Sjöfartsverket ser dock fortfarande att luft- och sjöfart inte ska blandas ihop. Då det rör sig om två olika transportslag med olika regler och förutsättningar.

Kommentar

Sammanslagningen av luft- och sjöfart bibehålls i ett gemensamt avsnitt men vi kommer att särredovisa respektive trafikslag under egna underrubriker där så är möjligt. (Se svar till LST på sida 11 ovan).

Markerade områden (farleder och fartygsstråk) för riksintresse kommunikationer sjöfart i plankartan stämmer inte helt med Trafikverkets underlag. I plankartan saknas även de ankringsplatser som är utpekade som riksintresse. Plankartan måste uppdateras för att överensstämja med Trafikverkets information om riksintresse kommunikationer-sjöfart.

Kommentar

Kartor kompletteras med ankringsplatser och uppdateras avseende informationen rörande riksintresse kommunikation-sjöfart. (Se svar till LST på sida 11 ovan).

I förslaget är område 13-Hanöbanken utpekad som område med huvudanvändning försvar och energiproduktion. Detta område finns inte med i förslag till nationell havsplan för Östersjön, framtagna av Havs- och Vattenmyndigheten. Området korsas av ett fartygsstråk som är utpekad som riksintresse för kommunikationer - sjöfart.

Sjöfartsverket har, i yttranden till Havs- och Vattenmyndigheten, påpekat den rådande osäkerhet som råder och vilken av dem som i juridisk mening ska gälla då sådana planer skiljer sig åt.

Område 13-Hanöbanken, i föreliggande förslag, är ett sådant fall och måste utredas vidare då det här finns en juridisk otydlighet med två olika planförslag.

Kommentar

Beskrivningen av område 13 förtydligas så att sjöfartens intresse i området framträder tydligare. Vi ser det som olyckligt att den statliga havsplanen inte innehållsmässigt lämnar öppet för en framtida prövning av energiproduktion i området. Den kommungemensamma havsplanen har inte mandat att förekomma en eventuell framtida tillståndsprocess så utpekandet av energiändamål i område 13 ska bara tolkas som att det finns en viljeinriktning hos berörda kommuner för att möjliggöra för en prövning tillkomsten av energiproduktion genom vindkraft i området. (Se svar som till LST på sida 11 ovan).

3. Kristianstad kommun

Kristianstads kommun har studerat de intressen som gränsar till vår kommun och konstaterar att en förändring gällande havsanvändningen i gränsen där område för energiutvinning (Taggen vindkraft) möter över plangränsen. Ett område i samrådshandlingen med prioritet på naturvärdet har i granskningsförslaget ändrats till *Försvar med hänsyn till natur* samt *Energiutvinning med hänsyn till försvar och natur*. Området med prioriterad energiutvinning har utökats i anslutning till Taggen inom Sölvesborgs kommuns havsområde.

Kristianstads kommun redovisar i sin granskningshandling för Kust och havsplan 2019-02-14 att endast den vindkraft som har fått tillstånd är aktuell att prioritera för energiutvinning inom Taggen. Väster om området för energiutvinning (Taggen) redovisas ett utredningsområde för Natura 2000 för Tummlaren. Vindkraftprojektets påverkan på tummlaren är inte utredd.

Kommentar

Justeringen av områdesgränser har gjorts för ökad samstämmighet med den statliga havsplaneringen över samma område. Planhandlingen kompletteras med uppgifter om utredningsområde för Natura 2000 för tummlare.

4. Blekinge Offshore

Det är av stor vikt att den långsiktiga planering som nu genomförs inte begränsar hur havsområdena kan utnyttjas. Med rätt inställning från berörda parter är samexistenser alltid möjliga. Verktygen för att nå detta är exempelvis kompromisser och kompensationsåtgärder.

Inget projekt som är av godo för vårt samhälle och dess utveckling ska vi behöva avstå ifrån.

Med utgångspunkten att en samexistens alltid är möjlig när vi det effektivaste utnyttjandet av våra havsområden. I en kompromisslösning där alla varit delaktiga finns det ofta oväntade positiva synergier för alla berörda och samhället i sin helhet.

Tänk Er När:

Parterna med intresse i samma havsområde samlas för en kreativ diskussion där alla i grunden är positivt inställda till en samexistens. Alla måste i grunden ha respekt för varandras verksamheter. Ett resultat av en sådan diskussion skulle kunna bli:

1. Att vindkraftsintressenterna gör Hanö bankar (område 13) till ett samprojekt.
2. Att Taggenområdet därmed slopas som energiproduktionsområde.
3. Att Försvarsmaktens skjutövningsområde Ravlunda blir fritt från hinder.

Notera att när man läser försvarsmaktens yttrande från 2018-05-03, (FM2018-5302:12) är Taggen ur deras perspektiv ett viktigare område att ha fritt från fasta hinder än område 13, Hanö bankar. Bland annat för att Ravlunda skjutfält är ett av få skjutfält i landet med möjlighet till stora riskavstånd vid skjutning från fast position.

Område 13, Hanö bankar, är beläget i ett för Försvarsmakten mer flexibelt övningsområde än Taggenområdet. Exempelvis finns här inga fasta skjutplatser ut över havet. I område 13 genomförs exempelvis övningar där fartyg skjuter mot luftbogserade mål. Denna och flera andra typer av övningar är geografiskt mycket flexibla. All övning planeras och då tar man hänsyn till fasta hinder som öar, vindkraftverk etc.

4. Att energibolag investerar ca 50 miljarder svenska kronor på Hanö bankar där man fossilfritt producerar ca 4 % av Sveriges totala elenergibehov.

5. Totalförsvarets efterfrågan på inhemsk energiproduktion, från lokala bränslen, får ett stort tillskott.

6. Flera hundra nya direkta arbetstillfällen skapas. Därtill ett ännu större antal indirekta.

7. Länsstyrelsen med berörda myndigheter arbetar med ett utökande av Försvarsmaktens övningsområde som en kompensation för vindkraftsetableringen i område 13.

8. --

9. --

10. Alla blir vinnare! I en kompromisslösning där alla varit aktivt delaktiga finns det ofta oväntade positiva synergier för alla berörda och samhället i sin helhet.

Kommentar

Havsplanen kan ses som ett första steg i dialogen kring användningen av aktuellt havsområde. Kommunerna ställer sig positiva till medverkan i breda dialoger med myndigheter och verksamhetsutövare framöver, för att nå längre än vad förslaget till kommungemensam havsplan nu har haft möjlighet att göra. Förslaget till havsplan kompletteras med texter som belyser behovet av breda dialoger för ökat samförstånd kring utvecklingen av havsområdet.

Kompensationsåtgärder

Vid stora infrastrukturprojekt på land är kompensationsåtgärder en mycket frekvent förekommande och ofta nödvändig åtgärd för att nå fram till de lösningar som krävs för att kunna genomföra projekten. Det är nödvändigt och helt naturligt att arbeta på samma sätt med de stora infrastrukturprojekten till havs.

En möjlig kompensationsåtgärd är att förstora det militära övningsområdet utanför Blekinges kust. Detta är en idé som Länsstyrelsen i Blekinge sände till regeringen under pågående hantering av ärendet Blekinge Offshore. Men då processen var så långt gången kunde detta förslag inte tas med i det pågående ärendet. Alltså är denna idé från Länsstyrelsen i Blekinge inte prövad av Regeringen.

En annan kompensationsåtgärd är Havs- och Vattenmyndighetens idé om ekonomisk kompensation till Försvarsmakten vid etableringar av energiproduktion inom militäraövningsområden.

Kommentar

Kompensationsåtgärder används ofta om ett verktyg för att nå fram till brett accepterade lösningar när det finns starka motstående intressen i ett område som föreslås för utveckling/exploatering. Förslaget till havsplan kompletteras inför antagandet med texter som tydligare lyfter fram breda och öppna dialoger och identifierandet av möjliga kompensationsåtgärder som verktyg att använda sig av för att underlätta att nå samförstånd vid kommande tillståndsprövningar i havsområdet.

Viktigt

Försvarsmaktens återkommande totala ovilja till samtal om hur olika verksamheter kan samexistera kan inte längre accepteras av samhället. Det är dags att de tvingas till konkreta samtal med målet att hitta lösningar som leder till samexistens längs vårt avlånga lands havsområden.

Vi människor och vår miljö har inte råd att låta bli att samsas på olika geografiska områden på land eller till havs.

Glöm inte orsakerna till varför vi behöver bygga vindkraft till havs, de är flera. Vissa av dem handlar om vår existens.

En kommuns politiska grupperingar som totalt kan förändras vart fjärde år får absolut inte ha någon avgörande inverkan på en havsplanering som spänner över decennier. Orsaken till detta är att ett kommunalt styres inställning kan skifta vart fjärde år, från mycket positiv till mycket negativ över en natt och vice versa.

I en kompromisslösning där alla varit aktivt delaktiga finns det alltid oväntade positiva synergier för alla berörda och samhället i sin helhet.

Kommentar

Behovet av dialog är något som alltid kommer att vara aktuellt för att hantera de ofta komplexa sambanden som finns rörande havsområdets förvaltning och utveckling. En översiktsplan (som denna havsplan utgör) pekar ut kommunala ställningstaganden och en långsiktig färdriktning för planeringen i en kommun. En översiktsplan är i sig dock endast vägledande och har ingen egen juridisk verkan. Den ska även tas upp för aktualisering varje mandatperiod och dess aktualitet prövas då. Parallellt med den kommunala planeringen av havet sker även en planering över stora delar av havsområde från statligt håll. Med många överlappande statlig inressen i havsområdet finns det därför ett relativt marginellt spelutrymme för att styra havsplaneringen helt ur ett lokalt perspektiv.

5. Svenska kraftnät

Svenska kraftnäts erfarenhet med kabelskydd är generellt bra och har inga erfarenheter av kabelfel till följd av trålning eller fiske med bottengarn. Däremot har kabelfel inträffat orsakade av ankring vid ett par tillfällen. Det har i dessa fall rört sig om stora fartyg och vid sektioner där samtliga sjökablar inte var nedspolade eller skyddade på annat sätt. De flesta av Svenska kraftnäts sjökablar är generellt skyddade genom nedspolning i sediment, vanligtvis en dryg meter under botten. I något fall är sjökablar skyddade med sten vid icke spolbara sektioner.

Svenska kraftnät vill också påpeka att den eventuella påverkan på friluftsliv och besöksnäring vid anläggande av en ny sjökabel är begränsad till själva förläggnings-/installationstiden. På samma sätt är det säkerhetsavstånd på 500 meter runt kablarna som nämns också tillfälligt under själva installationstiden.

Kommentar

Havsplanen kompletteras med informationen.

Riksintresseutredningar

Svenska kraftnät vill informera om att i dagsläget utreds transmissionsnätets mark- och vattenanspråk för riksintresseanspråk inom totalförsvarets civila del enligt Miljöbalk (1998:808) 3 kap 9 § av MSB. Transmissionsnätets verksamhet med dess tillhörande mark- och vattenanspråk är även ett allmänt intresse enligt Plan- och bygglag (2010:900) 2 kap och Miljöbalk (1998:808) 3 kap 8-9 §§ eftersom elförsörjningen är en grundförutsättning för att samhället ska fungera i fred, kris och krig. Energimyndigheten har dessutom utpekat riksintressefrågan som ett prioriterat arbetsområde under 2019 och utreder möjligheten att utpeka transmissionsnätet som riksintresse för energidistribution

De kabelförbindelser Svenska kraftnät har i dag måste kunna fortsätta drivas och underhållas under sin planerade livslängd. Det innebär att Svenska kraftnät måste ha möjlighet att genomföra nödvändiga reparationer och liknande arbete till havs, oberoende av årstid, för att säkerställa överföringskapaciteten.

Swe-Pol Link innebär också en kapacitet för elhandel mellan Sverige och omvärlden och ger dessutom stora klimatvinster på så vis att det möjliggör för försäljning av svensk vindkraft till Europa där den har möjlighet att ersätta fossilbaserad elproduktion, samt att importkapaciteten är av stor vikt för att säkerställa tillgång på effekt vid situationer med risk för brist i Sverige.

Det är också av stor vikt att det finns möjlighet att dels förnya de befintliga förbindelserna men också att etablera nya utlandsförbindelser i framtiden. Svenska kraftnät kan dock i dag inte säga om, när eller var de kommer, bland annat för att vi inte kan föregripa den tillståndsprocess som kommer att ske om en ny förbindelse ska etableras.

Kommentar

Havsplanen kompletteras med upplysning om pågående utredning kring ett framtida utpekande av transmissionsnätet som riksintresse för energidistribution.

Svenska kraftnät vill också påpeka att tvärtemot vad som uppges på sidan 67 i samrådshandlingen planeras i dagsläget inte någon ny förbindelse till Gotland.

Kommentar

Havsplanen korrigeras enligt förslag.

Apropå stycket om magnetfält på sidan 68 vill Svenska kraftnät förtydliga att de byggnader som avses är bostäder, skolor och förskolor. Nuvarande skrivning kan uppfattas som att det är byggnader som hör elanläggningar till som avses. Vidare föreslår Svenska kraftnät att ordet kablar i detta sammanhang byts ut till elledningar i och med att Svenska kraftnät förhåller sig till magnetfält på samma sätt oavsett om det gäller luftledning, mark- eller sjökabel.

Kommentar

Havsplanen förtydligas enligt förslag.

Slutsats

Svenska kraftnät önskar att Swe-Pol Link synliggörs i kartunderlaget för aktuell plan. Transmissionsnätet för el går att hämta via Geodataportalen, se mer information nedan.

Kommentar

På plankartan kan endast ett fåtal intressen redovisas samtidigt för att inte skapa en alltför svårläst kartbild. Swe-Pol Link är bara ett av alla planeringsunderlag som inte redovisas på plankartan. I havsplanen redovisas dock information om Swe-Pol Link - dels i områdesbeskrivningar för respektive delområde på plankartan och både i text och på karta i kapitlet planeringsunderlag.

Att notera är att plankartan även finns att tillgå som en digital webbplats där olika informationsskikt kan tändas och släckas, varav Swe-Pol Link är ett. Här möjliggörs för en enklare samgranskning av planförslag och planeringsunderlag.

Svenska kraftnät önskar att våra synpunkter ovan beaktas och att havsplanen revideras i enlighet med dessa.

Kommentar

Se kommentarer ovan.

6. Torhamns samhällsförening

Våra kommentarer kan kort sammanfattas som att i princip ingenting kan göras inom det området som havsplanen omfattar och som berör Karlskrona kommun utan att försvaret godkänner det. Några exempel:

1. I "Särskilt förtydligande tillhörande Havsplan för Blekinges kustkommuner" finns två förtydligande som enligt handlingarna ska införas i havsplanen före antagande. I det ena skriver ni "... Dock är det staten som vid en eventuell prövning av produktionsanläggning för energi, avgör om samexistens är möjlig". Ni fortsätter sedan med "Denna skrivning, jämte bestämmelser i miljöbalken, innebär att försvarets intressen vid en intressekonflikt kommer att prioriteras".

Vår synpunkt här är: Om det är staten (regeringen) som avgör om samexistens är möjlig - hur kan ni då i havsplanen skriva att försvarets intressen vid en intressekonflikt kommer att prioriteras. Man har då enligt vårt sätt att se det föregripit ett beslut på högre ort. Förtydligandet ska enligt vår mening alltså inte införas i havsplanen.

Kommentar

Av havsplanen kommer det att framgå att kommunernas viljeinriktning är samexistens. Miljöbalken styr i kommande tillståndsprövningar att försvarets intressen går före i de fall samexistens ej är möjlig. Havsplanen föregriper ej denna prövning utan redovisar endast det förhållningssätt som lagstiftningen redan har.

2. I samma förtydligande som punkt 1 hänvisar ni till miljöbalkens 3 kap. 10 §. Er tolkning av långsiktig hushållning med vattnet är att försvarsintresset ska ges företräde.

Vår synpunkt här är: Vi är minst sagt förvånade att det skulle vara försvaret som står för en långsiktig hushållning med vattnet. Ser vi till de stora utmaningar vi har med ett förändrat klimat och det stora behovet av förnybar energi bör energiaspekten vara betydligt viktigare och ser vi till möjligheten att avsalta vatten och därmed göra drickbart vatten anser vi att den aspekten kanske är än viktigare. Försvarets intressen bör komma betydligt längre ner på listan. Förtydligandet ska enligt vår mening alltså inte införas i havsplanen.

Kommentar

Se kommentar ovan.

3. De numrerade områdena som berör Karlskrona kommun är FN (5), FN (6), FN (8), FU(9), FN (10), Efn (14), fn (15) och fn (16). För samtliga dessa områden utom fn (16) är det försvarets intressen som prioriteras och för att ytterligare försvåra utvinning av förnybar energi är det förbjudet med fasta installationer högre än 20 m över havet i flera av dessa områden. Det enda område som har

huvudanvändning energiproduktion är Efn (14), men där finns samtidigt en intressekonflikt med försvaret och med tanke på det vi kommenterar under punkt 1 ovan verkar det redan på förhand vara försvaret som prioriteras.

Vår synpunkt här är: Vår tolkning är som vi skrev inledningsvis - ingenting kan göras i hela detta område utan att försvaret godkänt det.

Kommentar

Se kommentar ovan.

4. Samtliga numrerade områden som berör Karlskrona kommun utom Efn (14) och fn(15) är utmärkta på kartan som riksintresse för yrkesfiske. Detta nämns inte överhuvudtaget i kommentarerna till de olika områdena, utan där är det enbart försvarets intresse som lyfts fram.

Kommentar

Områdena 14 och 15 på plankartan berörs ej av något utpekad riksintresse för yrkesfiske. Skrafferingen på plankartan utgör riksintresseområde försvar.

7. Vattenrådet för Blekingekusten

Generell kommentar

Vattenrådet för Blekingekusten tycker att initiativet med översiktsplaner för havet är mycket bra och ser fram emot att hänsyn till översikten också tas med i detaljplaner i framtiden. Eftersom havsförvaltning är en dynamisk fråga så rekommenderar vi en regelbunden uppdatering av översiktsplanen på en 6 års basis.

Kommentar

De nationella havsplanerna kommer när de är antagna (senast år 2021) att vara vägledande för kommunernas planläggning av havet. När en havsplan har beslutats av regeringen, ska Havs- och vattenmyndigheten löpande hålla sig underrättad om utvecklingen inom de berörda områdena och vid behov (eller minst vart åttonde år) ta fram nya förslag. En översiktsplan (som nu aktuell havsplan utgör) ska aktualiseras inom varje mandatperiod och i samband med denna prövning avgörs om kommunens ställningstaganden behöver revideras eller kan kvarstå så som de redovisas.

Det är därför rimligt att tänka sig att motsvarande uppdateringsfrekvens som den statliga havsplaneringen kommer att vara aktuell även för den kommunala havsplaneringen med tanke på den geografiska överlappningen mellan de två planeringsnivåerna.

Specifika kommentarer

Sambanden i sektionen Vision för Blekinge 2050 är generellt förvirrande och otydliga men vi reagerar specifikt på följande: "Genom framgångsrik havsmiljöförvaltning i Blekinge har miljön i havet uppnått god ekologisk och kemisk status". Meningen är vilseledande och motsägelsefull. Är visionen att ha god ekologisk och kemisk status och medlet havsmiljöförvaltning i Blekinge? Blekinges förvaltning sätts i ett sammanhang som inte är rimligt.

Visionen bör vara en integrerad regional havsförvaltning där Blekinge tar en aktiv roll för att miljön i havet ska uppnå god ekologisk och kemisk status.

Kommentar

Visionen förtydligas så att det mer tydligt framgår att vattenförvaltningen i Blekinge är en del i ett större perspektiv och inte ensamt kan svara för att havet ska kunna uppnå god ekologisk och kemisk status. Havsplanen ska dock bidra till möjligheten för målet att kunna uppfyllas.

VRBK noterar och uppskattar att område av riksintresse för vindbruk, Taggen i Sölvesborg är upptagen i Havsplanen.

Kommentar

Noteras.

VRBK rekommenderar en noggrannare faktagranskning av Havsplanen, bland annat har vi noterat att salthalten som anges s. 48 i Östersjön till 8-13 promille och i Egentliga Östersjön anges 8-12 promille. Det ligger i Östersjöns natur att salthalten är mycket varierande men Östersjön innefattar de nordliga delarna som har betydligt lägre salthalt medan Egentliga Östersjön sträcker sig från Ålands hav ner till sundet och Bälthavet. Områdena Östersjön och Egentliga Östersjön används utskiljningslöst och vi rekommenderar att revidera så alla uppgifter stämmer.

Kommentar

Havsplanen korrigeras enligt förslag.

I samband med faktagranskning bör olyckliga formuleringar ses över såsom till exempel "på senare tid har mikroplaster uppmärksamats som ett möjligt allvarligt problem".

Kommentar

Havsplanen korrigeras enligt förslag.

Under kapitlet hotade arter ges tumlaren ett generöst utrymme medan andra arter som torsk vilket är en stor och aktiv förvaltningsfråga i Östersjön endast nämns i förbifarten.

Kommentar

Havsplanen korrigeras enligt förslag.

Populationerna av säl tas felaktigt upp i kapitlet hotade arter och bör tas bort från denna rubriken.

Kommentar

Havsplanen korrigeras enligt förslag.

Fortsatt planarbete

Avsikten är att respektive kommuns styrgrupp ska ta ställning till detta dokument i samband med beslut om antagande av förslag till kommungemensam havsplan vintern 2019 i respektive kommuns kommunfullmäktige.

Medverkande tjänstemän

Detta särskilda utlåtande har sammanställts av nedanstående tjänstemän i samråd med berörda kommunala tjänstemän och med stöd av SWEKO.

Karlskrona, den 8 oktober 2019

Dan Janérus
Sölvesborgs kommun

Christina Johansson
Karlskrona kommun

Jeanette Conradsson
Karlshamns kommun

Hanna Olsson
Karlskrona kommun

Kristina Eklund
Ronneby kommun

YTTRANDE

1 (7)

2019-09-10

538-2305-2019

Avdelningen för Samhällsbyggnad och Miljöskydd
Annica Karlsson
010-2240167

Karlskrona kommun
Sölvesborgs kommun
Ronneby kommun
Karlshamns kommun

Granskningsyttrande över havsplan för Blekinges kustkommuner

Beskrivning av ärendet

Länsstyrelsen har erhållit Sölvesborgs, Karlshamns, Ronnebys och Karlskronas utställningshandling, Havsplan för Blekinges kustkommuner, daterad 2019-03-29, för granskning.

Enligt 4 kap. 10 § miljöbalken ska det för vart och ett av havsområdena Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet finnas en havsplan som ger vägledning till myndigheter och kommuner vid planläggning och prövning av anspråk på användning av området. Havsplanerna ska omfatta Sveriges ekonomiska zon och de områden som inte ingår i fastigheter i svenskt territorialhav utanför de särskilda avgränsningslinjer, en nautisk mil räknat från baslinjerna, som framgår av bilaga 6 till lag om Sveriges sjöterritorium och maritima zoner (2017:1272).

Havs- och vattenmyndigheten har ansvar för den nationella havsplaneringen. Enligt 4 kap. 10 § miljöbalken, omfattar denna havsplanering både territorialhavet, undantaget det område om en sjömil som ligger närmast baslinjen och den svenska ekonomiska zonen. En närmare reglering av den nationella havsplaneringen görs i havsplaneringsförordningen (2015:400). Kustkommuner ansvarar enligt plan- och bygglagen för översiktsplaneringen på land, för kusten och för territorialhavet.

Blekinges kustkommuner har efter samrådet som genomfördes under våren 2018 tagit fram ett reviderat förslag för hur havet ska användas i framtiden. Planen anger kommunernas viljeinriktning för vattenanvändningen inom planområdet för att öka förutsägbarheten för den som bedriver någon form av verksamhet till havs. Havsplanen utgör förslag till ändring av respektive kommuns översiktsplan.

Granskningsmaterialet innehåller förslag till havsplan med tillhörande plankarta och samrådsredogörelse. Ärendet har handlagts tvärssektoriellt internt med representanter från olika avdelningar inom Länsstyrelsen i Blekinge län.

Länsstyrelsens synpunkter och råd

Länsstyrelsen ser positivt på att planen har getts nya beteckningar i linje med den statliga havsplaneringens sätt att benämna delområden.

Det är bra att planens intentioner är att ta stor hänsyn till marina naturvärden, ekosystemtjänster, grön infrastruktur och kulturvärden. Det är även positivt att havsplanen har arbetats fram med utgångspunkt i ekosystemansatsen och med hållbarhet som grund.

Postadress	Besöksadress	Telefon/Telefax	E-post/webbplats:	Org.nr
SE-371 86 Karlskrona	Skeppsbrokajen 4	010-22 40 000	blekinge@lansstyrelsen.se	202100-2320
		010-22 40 223	www.lansstyrelsen.se/blekinge	

2019-09-10

538-2305-2019

Flera av de synpunkter som Länsstyrelsen lämnade under samrådet har tillgodosetts. Nedan redovisas de synpunkter som bör beaktas i det fortsatta planarbetet.

Riksintresse

Riksintresse för luftfart

Trafikverket framför att synpunkterna har tillgodosetts och planen har kompletterats med MSA-ytorna för Kalmar och Kristianstad flygplats.

Riksintresse för kommunikationer

Sjöfartsverket framför att synpunkter kvarstår fortfarande om att luft- och sjöfart inte ska blandas ihop då det rör sig om två olika transportslag med olika regler och förutsättningar.

Markerade områden på plankartan (farleder och fartygsstråk) för riksintresse kommunikationer - sjöfart stämmer inte helt med Trafikverkets underlag. På plankartan saknas även de ankringsplatser som är utpekade som riksintresse. Plankartan måste uppdateras för att överensstämma med Trafikverkets information om riksintresse kommunikationer-sjöfart.

Sjöfartsverket framför vidare att område 13 är utpekade som huvudanvändning försvar och energiproduktion. Detta område finns inte med i förslag till nationell havsplan för Östersjön. Området korsas av ett fartygsstråk som är utpekade som riksintresse för kommunikationer sjöfart. Sjöfartsverket har, i yttranden till Havs- och Vattenmyndigheten, påpekat den osäkerhet som råder och vilken av dem som i juridisk mening ska gälla då sådana planer skiljer sig åt. Område 13-Hanöbanken måste utredas vidare då det finns en juridisk otydlighet med två olika planförslag.

Områdesvisa ställningstaganden

Natur

Delar av område 1, 2 och 8, liksom havet mellan Listershuvud och Hanö samt det marina området utanför Hanö, kan komma att vara av intresse för en framtida nationalpark. Områdets marina naturvärden kommer att inventeras under 2019, men om värdena visar sig tillräckligt höga är det lämpligt att redan i detta skede av havsplaneringen överväga att peka ut området (Listershuvud-Hanö med lite buffert) som huvudanvändning natur.

Område 5 är utpekade som FN och avgränsningen sammanfaller i stora drag med ett planerat marint naturreservat. Den preliminära gränsen har justerats ytterligare och den nya avgränsningen har levererats till kustkommunernas GIS-samordnare. Den mest aktuella avgränsningen bör därför redovisas i planförslaget.

Område 5 och område 6 har beteckningen FN. Länsstyrelsen undrar vad som ligger till grund för F och om det kan ersättas av ett litet f istället. För att förtydliga de olika ställningstaganden som har gjorts och på vilka grunder, kan en tabell liknande den som redovisas i den statliga havsplanen, öka överblicken och förståelsen (sid. 112).

Under område 11 beskrivs att Vid provning av verksamhet i området ska hänsyn tas till förekommande naturvärden. Denna mening bör även stå under område 9.

2019-09-10

538-2305-2019

Förvar och utvinning av material

Område 9. Undersökning och utvinning av material från kontinentalsockeln är tillståndspliktigt enligt Lag (1966:314) om kontinentalsockeln och miljöbalken. Länsstyrelsen vill informera att även om SGU har pekat ut ett område som lämpligt betyder det inte att sökanden automatiskt kan få tillstånd, utan SGU eller regeringen prövar frågan i varje enskilt fall.

Energi

Område 12. Vindkraftsanläggningen har en igångsättningstid till 2022, men den kan ändras eftersom Mark- och miljödomstolen prövar en tillståndsändring av verksamheten. Verksamhetsutövaren har ansökt om att få höja verken till 220 meter jämfört med dagens 170 meter (sid. 74).

Planhandlingarna anger att Havsplanens mandat inte sträcker sig fullt ut genom kommande tillståndsprövning och inte kan förekomma den. Detta stämmer inte, havsplanen har inte mandat att styra en prövning enligt miljöbalken. Texten behöver förtydligas med att om någon vill starta upp en miljöfarlig verksamhet utanför något av de utpekade områdena har de rätt att få sin sak prövad (sid. 35).

Övergripande planeringsförutsättningar

Marina miljöproblem

De negativa effekterna av övergödning för människor beskrivs men länsstyrelsen saknar en beskrivning av de ekologiska effekterna (sid. 43).

Planhandlingarna kan kompletteras med flera av de nya miljögifter som påverkar havet såsom läkemedelsrester, bromerade flamskyddsmedel, ftalater, PFAS, olja och silverjoner. Dessa kan ha en stor påverkan på marina organismer och ekosystem (sid. 44).

Allmänt om havsområdet

I andra stycket beskrivs grunda sandbottnar som artfattiga (sid 47). Detta stycke behöver förtydligas för att inte vara missvisande. Första meningen bör ändras till; Grunda exponerade sandbottnar ställer speciella krav på de djur, växter och alger som lever i den miljön. Andra, tredje och fjärde meningen kan stå som de gör. Stycket kan sedan kompletteras med nya meningar mellan fjärde och femte meningen; Många djur är anpassade till att leva på eller över grunda sandbottnar, som till exempel sandräkor och yngel av plattfisk och havslekande sik. Därför är det allvarligt att övergödningen leder till att många grunda sandbottnar överlagras av organiskt slam och växer igen. I femte meningen föreslås att ”dock” stryks.

Texten under rubriken temperaturer kan förtydligas och siffrorna stämmer inte överens i de olika styckena (sid. 47). Östersjön har bräckt vatten med olika salinitet, under 50-60 meters djup är saliniteten högre och temperaturen lägre. Under rubriken temperatur anges i stycket om salt-halt att gränsen går vid 40-80 meter.

Under rubriken strömmar anges att det inte finns några märkbara permanenta ytvattenströmmar i Östersjön. Detta stämmer för större delen av blekingekusten, men i Hanöbukten, längs skåne-kusten och upp mot Listerlandet, finns en kustparallell ström som är både märkbar och kan ha stor påverkan på både kustlinjen och säkerheten för badande (sid. 48).

2019-09-10

538-2305-2019

Yrkesfiske

Ett planeringsmål för havsplanen är att skapa förutsättningar för ett hållbart yrkesfiske. Länsstyrelsen menar att detta är positivt och helt i linje med miljö kvalitetsmålet som handlar om levande kust och skärgård. Yrkesfisket är i alla kust- och skärgårdsområden ett viktigt inslag i den levande bygden och bidrar också till kustsamhällets identitet och livskraft genom såväl fisket i sig som dess betydelse för näringar på land. Även besöksnäringen gynnas av ett levande lokalt yrkesfiske.

I stort sett hela havsområdet redovisas som intresseområde för yrkesfisket. Och detta är naturligtvis riktigt. Yrkesfisket har anspråk inom hela havsområdet, även i områden där det inte finns utpekade riksintresseområden för yrkesfisket. Områden som har betydelse för yrkesfiske skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande.

Länsstyrelsen finner det allmänt svårt att tolka vad havsplanen kommer att innebära för bevarande och utveckling av ett lokalt hållbart yrkesfiske i Blekinge. Ett av havsplanens syften är att skapa förutsättningar för ett hållbart yrkesfiske och ett önskemål är att i kommande steg utveckla hur havsplanen på ett aktivt sätt är tänkt att medverka till detta.

Vattenbruk

Länsstyrelsen menar att det är positivt att havsplanen ser en utvecklingspotential i framtida vattenbruk i Östersjön. Länsstyrelsen vill då lyfta fram att det för Östersjön är särskilt intressant med vattenbruk som bidrar till förbättrad havsmiljö genom näringsupptag. Blåmusslor och alger är exempel på arter som kan vara aktuella. Blåmusslor kan dessutom utgöra bas för produktion av proteinmjöl.

Ett syfte med planen är att ge ramar för vattenbruk inom havsområdet. Det finns i planen inga områden avsatta för vattenbruk och planen lämnar därmed ett svagt stöd för etablering av sådan verksamhet. Enligt havsplanen ska områden som har betydelse för vattenbruk så långt det är möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Lite tydligare ramar för etablering av vattenbruk inom olika områden hade varit önskvärt.

Länsstyrelsen vill framföra att fiskodling i öppna kassa inte längre bedöms vara bästa möjliga teknik enligt Mark- och miljööverdomstolen (M 10773-16, 2018-03-28). Dessutom är havsbaserade odlingar känsliga för påverkan från vågor och placeras därför mer kustnära i skärgården, utanför planområdets avgränsning.

Luft- och sjöfart

Flygplatsen har tillstånd till 22 000 civila flygrörelser per år, varav 9 300 med lätta flygplan och 12 700 med tunga flygplan. Under 2018 genomfördes 9 492 flygrörelser med lätta flygplan, vilket visar att delar av miljö tillståndet kan utnyttjas till fullt ut vissa år. Ur miljösynpunkt bidrar luftfarten även till buller och kan därför försvåra en god ljudmiljö för friluftslivet.

Tematiska planeringsförutsättningar

Kulturvärden

Texten om kulturvärden behöver förtydligas på ett par ställen. Ändra meningen till ”Det finns ett stort antal skeppsvrak i blekingska vatten. Bara inom havsområdet rör det sig om ett hundratal.” (sid 49). Ta bort delen om krigsvrak.

2019-09-10

538-2305-2019

Länsstyrelsen vill framföra att det inte finns några kända boplatser. Texten i stycke två behöver därför justeras (s. 49). ”Till följd av havsnivåförändringar finns det längs hela Blekinges kust översvämmade landskap som är upp till 11 000 år gamla. Landskapen innehåller rotfasta stubbar och där kan det finnas bevarade översedimenterade boplatser. Östersjön har bra bevarandeförhållanden för t.ex. föremål av trä, ben och läder, vilket gör att det finns ett högt vetenskapligt intresse för dessa miljöer.”

Texten i stycke fyra kan förtydligas att det är viktigt med samverkan mellan myndigheter och företag som planerar arbeten i havet. Genom att i ett tidigt skede ha med marinarknologisk kompetens kan t.ex. undersökningar av havsbotten samordnas.

Friluftsliv och besöksnäring

Under område FK 05 Listerby skärgård-Tromtö-Gö bör hänsynsområde Listerby skärgård beskrivas (sid. 52).

Natur

Under område NK2 Valjeviken- Sölvesborgsviken föreslår Länsstyrelsen att havsplanen kompletteras med att Valjeviken (på Blekingesidan) planeras som marint naturreservat (sid. 76). I samma stycke kan även nämnas Falkaholmen och dess betydelse för fågellivet, länk till rapport: http://www.vbof.se/wp-content/uploads/2018/10/Falkaholmen_slutrapport_2018_181022.pdf

Under stycket planerade naturreservat har avgränsningen för NY1 korrigerats (sid. 84). Den uppdaterade avgränsningen har skickats till kommunernas GIS-samordnare. Karlshamns kommun inkluderas inte i det nya förslaget. När det gäller övriga planer kan blåmusselbankar samt Bräkne-Hoby strykas och det kan istället stå; I övrigt planerar länsstyrelsen aktivt för naturreservat i Kråkenabben, Valjeviken och Björkenabben i Sölvesborgs kommun, Utlängan och Ungskär i Karlskrona kommun samt en utökning av Biskopsmåla i Ronneby kommun.

I slutet av stycket under Helcom MPA bör ordet skydda i sista meningen bytas ut mot att förvalta; Genom regionala havsmiljökonventioner är Sverige förbundet att förvalta utpekade MPA-områden (sid. 85).

Bildtexten under kartan bör justeras till: Kartan redovisar marina värdekärnor enligt ramverket mosaic (sid. 88).

Utvinning och lagring av material

Planhandlingarna anger att dumpning av rena massor kan vara det minst miljöpåverkande alternativet. Med tanke på påverkan på bottenlevande arter och grumling i jämförelse med att använda massorna som utfyllnadsmassor på land behöver testen kompletteras med motivering hur dumpning kan vara mindre miljöpåverkande än uppläggning på land.

För att utreda vidare vilka områden som kan vara lämpliga för dumpningsdispenser planeras bottenprovtagning (sid. 62). Undersökning av kontinentalsockeln kräver tillstånd från SGU.

Konsekvenser av planförslaget

Kulturmiljö

Texten i stycke två undrar länsstyrelsen om det är riksintresseområdet som avses istället för planområdet. ”Inom planområdet finns skärgårdsmiljö som ovanligt tydligt speglar olika sidor

2019-09-10

538-2305-2019

av kustkulturens näringar alltsedan förhistorisk tid och inom området finns ett av landets största tomtningar” (sid. 94). Meningen bör även justeras med att det finns en av landets största koncentrationer av tomtningar.

Konsekvensen av infrastruktur

På ett flertal ställen i planhandlingen anges att inga nya ledningar föreslås i planen (bland annat sid. 101). Även om inga nya ledningar är beslutade har vindkraftparken på Måkläppen sökt om undersökningstillstånd för ledningsdragning. Flera av de olika alternativen som ska undersökas går genom planområdet. Detta kan påverka de olika intressena mer än vad planen har tagit höjd för.

Vattenbruk

Tillstånd för att odla fisk kan, förutom tillstånd enligt fiskerilagen, även kräva tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken, beroende på hur stor verksamheten är. Vem som provar vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken hänger också på hur stor verksamheten är. Detta är otydligt i beskrivningen av konsekvenser.

Konsekvenser av utvinning och lagring av material

Även om området är utpekade som möjligt för utvinning av material måste verksamheten provas enligt lag om kontinentalsockeln och miljöbalken (sid. 103).

Konsekvensen av energianläggningar

I stycket anges att ”I planen finns tre områden utpekade som områden för energianläggningar till havs. Av dessa fyra områden sammanfaller två med riksintresse sjöfart, område 13 och område 14.” Detta behöver korrigeras så att antalet stämmer med texten (sid. 106).

Natur

I det översta stycket som beskriver Torhamns skärgård bör BSPA-område ersättas av Helcom MPA, då namnet på dessa områden har uppdaterats (sid. 113).

Planens förenlighet med miljökvalitetsnormer

Kommentaren i tabellen under rubriken Främmande arter lyder: ...ger ökad sjöfart en viss ökning av spridningsrisken (sid 120). Samma resonemang bör gälla för t ex övergödning. Texten föreslås kompletteras med; Ökad sjöfart ger ökad övergödning eftersom utsläppen ökar.

Övrigt

Intressekonflikter

Länsstyrelsen anser det är en bra beskrivning Kulturmiljö- Luft- och sjöfart men vill framföra att texten påverkan också kan ske genom förändrad sträckning av farleder och muddring av både nya och befintliga farleder (sid. 15, 17).

Planeringsförutsättningar

Länsstyrelsen anser att texten om Mål, normer och lagstiftning även kan kompletteras med de nationella målen för kulturmiljöarbetet, samt de friluftspolitiska målen.

2019-09-10

538-2305-2019

Länsstyrelsen vill informera om det pågående arbetet med att ta fram regionala handlingsplaner för marint skydd i Sverige. Blekinge tillhör egentliga Östersjön tillsammans med kustlänen från Skåne-Stockholm inklusive Gotland. Syftet med handlingsplanerna är att harmonisera och optimera det marina skyddet i Östersjön och etablera ett sammanhängande nätverk av marint skydd som är funktionellt och som förvaltas adaptivt. Det är viktigt att havsplanen inkluderar resultaten från arbetet med marint skydd, helst kontinuerligt, men annars vid uppdateringar/revideringar. Kunskapsuppbyggnaden och arbetet med marina naturvärden och skydd är under stark utveckling.

Planarbete och organisation

Vikten av att samverka med angränsande kommuner och län vid havsplanering kan med fördel förtydligas ytterligare. Bland annat kan beskrivas om en samverkansprocess har genomförts med angränsande kommuner och om det är en samsyn över de administrativa gränserna på hur olika verksamheter planeras.

Under rubriken Vad är en översiktsplan? beskriver det sista stycket att mandatet för beslut många gånger ligger på Länsstyrelsen eller andra myndigheter (sid 8). Detta är till stora delar korrekt, men det kan tilläggas att kommunerna har möjlighet att inrätta såväl marina naturreservat som marina biotopskydd. Detta framgår inte riktigt av texten eller illustrationen (sid. 9).

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Helena Morgonskiöld med planarkitekt Annica Karlsson som föredragande. I beslutet har även klimat- och energistrateg Ulf Hansson, länsfiskekonsulent Lars Lundahl, marinbiolog Ulf Lindahl, miljöskyddshandläggare Anna Algö, marinekolog Jenny Hertzman och marinarkeolog Petra Stråkendal deltagit.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

HAVSPLAN

FÖR BLEKINGES KUSTKOMMUNER

Ändring av översiktsplaner avseende havsområdet i
Sölvesborgs kommun - Karlshamns kommun
Ronneby kommun - Karlskrona kommun

Remissammanställning

UTSTÄLLNINGSYTTRAN DEN I ORIGINAL

2019-09-10

538-2305-2019

Avdelningen för Samhällsbyggnad och Miljöskydd
Annica Karlsson
010-2240167

Karlskrona kommun
Sölvesborgs kommun
Ronneby kommun
Karlshamns kommun

Granskningsyttrande över havsplan för Blekinges kustkommuner

Beskrivning av ärendet

Länsstyrelsen har erhållit Sölvesborgs, Karlshamns, Ronnebys och Karlskronas utställningshandling, Havsplan för Blekinges kustkommuner, daterad 2019-03-29, för granskning.

Enligt 4 kap. 10 § miljöbalken ska det för vart och ett av havsområdena Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet finnas en havsplan som ger vägledning till myndigheter och kommuner vid planläggning och prövning av anspråk på användning av området. Havsplanerna ska omfatta Sveriges ekonomiska zon och de områden som inte ingår i fastigheter i svenskt territorialhav ut- anför de särskilda avgränsningslinjer, en nautisk mil räknat från baslinjerna, som framgår av bi- laga 6 till lag om Sveriges sjöterritorium och maritima zoner (2017:1272).

Havs- och vattenmyndigheten har ansvar för den nationella havsplaneringen. Enligt 4 kap. 10 § miljöbalken, omfattar denna havsplanering både territorialhavet, undantaget det område om en sjömil som ligger närmast baslinjen och den svenska ekonomiska zonen. En närmare reglering av den nationella havsplaneringen görs i havsplaneringsförordningen (2015:400). Kustkommu- ner ansvarar enligt plan- och bygglagen för översiktsplaneringen på land, för kusten och för territorialhavet.

Blekinges kustkommuner har efter samrådet som genomfördes under våren 2018 tagit fram ett reviderat förslag för hur havet ska användas i framtiden. Planen anger kommunernas viljeinrikt- ning för vattenanvändningen inom planområdet för att öka förutsägbarheten för den som bedri- ver någon form av verksamhet till havs. Havsplanen utgör förslag till ändring av respektive kommuns översiktsplan.

Granskningsmaterialet innehåller förslag till havsplan med tillhörande plankarta och samrådsre- dogörelse. Ärendet har handlagts tvärsektoriellt internt med representanter från olika avdel- ningar inom Länsstyrelsen i Blekinge län.

Länsstyrelsens synpunkter och råd

Länsstyrelsen ser positivt på att planen har getts nya beteckningar i linje med den statliga havs- planeringens sätt att benämna delområden.

Det är bra att planens intentioner är att ta stor hänsyn till marina naturvärden, ekosystemtjänster, grön infrastruktur och kulturvärden. Det är även positivt att havsplanen har arbetats fram med utgångspunkt i ekosystemansatsen och med hållbarhet som grund.

2019-09-10

538-2305-2019

Flera av de synpunkter som Länsstyrelsen lämnade under samrådet har tillgodosetts. Nedan redovisas de synpunkter som bör beaktas i det fortsatta planarbetet.

Riksintresse

Riksintresse för luftfart

Trafikverket framför att synpunkterna har tillgodosetts och planen har kompletterats med MSA-tyterna för Kalmar och Kristianstad flygplats.

Riksintresse för kommunikationer

Sjöfartsverket framför att synpunkter kvarstår fortfarande om att luft- och sjöfart inte ska blandas ihop då det rör sig om två olika transportslag med olika regler och förutsättningar.

Markerade områden på plankartan (farleder och fartygsstråk) för riksintresse kommunikationer - sjöfart stämmer inte helt med Trafikverkets underlag. På plankartan saknas även de ankringsplatser som är utpekade som riksintresse. Plankartan måste uppdateras för att överensstämma med Trafikverkets information om riksintresse kommunikationer-sjöfart.

Sjöfartsverket framför vidare att område 13 är utpekad som huvudanvändning försvar och energiproduktion. Detta område finns inte med i förslag till nationell havsplan för Östersjön. Området korsas av ett fartygsstråk som är utpekad som riksintresse för kommunikationer sjöfart. Sjöfartsverket har, i yttranden till Havs- och Vattenmyndigheten, påpekat den osäkerhet som råder och vilken av dem som i juridisk mening ska gälla då sådana planer skiljer sig åt. Område 13-Hanöbanken måste utredas vidare då det finns en juridisk otydlighet med två olika planförslag.

Områdesvisa ställningstaganden

Natur

Delar av område 1, 2 och 8, liksom havet mellan Listershuvud och Hanö samt det marina området utanför Hanö, kan komma att vara av intresse för en framtida nationalpark. Områdets marina naturvärden kommer att inventeras under 2019, men om värdena visar sig tillräckligt höga är det lämpligt att redan i detta skede av havsplaneringen överväga att peka ut området (Listershuvud-Hanö med lite buffert) som huvudanvändning natur.

Område 5 är utpekad som FN och avgränsningen sammanfaller i stora drag med ett planerat marint naturreservat. Den preliminära gränsen har justerats ytterligare och den nya avgränsningen har levererats till kustkommunernas GIS-samordnare. Den mest aktuella avgränsningen bör därför redovisas i planförslaget.

Område 5 och område 6 har beteckningen FN. Länsstyrelsen undrar vad som ligger till grund för F och om det kan ersättas av ett litet f istället. För att förtydliga de olika ställningstaganden som har gjorts och på vilka grunder, kan en tabell liknande den som redovisas i den statliga havsplanen, öka överblicken och förståelsen (sid. 112).

Under område 11 beskrivs att Vid provning av verksamhet i området ska hänsyn tas till förekommande naturvärden. Denna mening bör även stå under område 9.

2019-09-10

538-2305-2019

Förvar och utvinning av material

Område 9. Undersökning och utvinning av material från kontinentalsockeln är tillståndspliktigt enligt Lag (1966:314) om kontinentalsockeln och miljöbalken. Länsstyrelsen vill informera att även om SGU har pekat ut ett område som lämpligt betyder det inte att sökanden automatiskt kan få tillstånd, utan SGU eller regeringen prövar frågan i varje enskilt fall.

Energi

Område 12. Vindkraftsanläggningen har en igångsättningstid till 2022, men den kan ändras eftersom Mark- och miljödomstolen prövar en tillståndsändring av verksamheten. Verksamhetsutövaren har ansökt om att få höja verken till 220 meter jämfört med dagens 170 meter (sid. 74).

Planhandlingarna anger att Havsplanens mandat inte sträcker sig fullt ut genom kommande tillståndsprövning och inte kan förekomma den. Detta stämmer inte, havsplanen har inte mandat att styra en prövning enligt miljöbalken. Texten behöver förtydligas med att om någon vill starta upp en miljöfarlig verksamhet utanför något av de utpekade områdena har de rätt att få sin sak prövad (sid. 35).

Övergripande planeringsförutsättningar

Marina miljöproblem

De negativa effekterna av övergödning för människor beskrivs men länsstyrelsen saknar en beskrivning av de ekologiska effekterna (sid. 43).

Planhandlingarna kan kompletteras med flera av de nya miljögifter som påverkar havet såsom läkemedelsrester, bromerade flamskyddsmedel, ftalater, PFAS, olja och silverjoner. Dessa kan ha en stor påverkan på marina organismer och ekosystem (sid. 44).

Allmänt om havsområdet

I andra stycket beskrivs grunda sandbottnar som artfattiga (sid 47). Detta stycke behöver förtydligas för att inte vara missvisande. Första meningen bör ändras till; Grunda exponerade sandbottnar ställer speciella krav på de djur, växter och alger som lever i den miljön. Andra, tredje och fjärde meningen kan stå som de gör. Stycket kan sedan kompletteras med nya meningar mellan fjärde och femte meningen; Många djur är anpassade till att leva på eller över grunda sandbottnar, som till exempel sandräkor och yngel av plattfisk och havslekande sik. Därför är det allvarligt att övergödningen leder till att många grunda sandbottnar överlagras av organiskt slam och växer igen. I femte meningen föreslås att ”dock” stryks.

Texten under rubriken temperaturer kan förtydligas och siffrorna stämmer inte överens i de olika styckena (sid. 47). Östersjön har bräckt vatten med olika salinitet, under 50-60 meters djup är saliniteten högre och temperaturen lägre. Under rubriken temperatur anges i stycket om salt-halt att gränsen går vid 40-80 meter.

Under rubriken strömmar anges att det inte finns några märkbara permanenta ytvattenströmmar i Östersjön. Detta stämmer för större delen av blekingekusten, men i Hanöbukten, längs skånekusten och upp mot Listerlandet, finns en kustparallell ström som är både märkbar och kan ha stor påverkan på både kustlinjen och säkerheten för badande (sid. 48).

2019-09-10

538-2305-2019

Yrkesfiske

Ett planeringsmål för havsplanen är att skapa förutsättningar för ett hållbart yrkesfiske. Länsstyrelsen menar att detta är positivt och helt i linje med miljökvalitetsmålet som handlar om levande kust och skärgård. Yrkesfisket är i alla kust- och skärgårdsområden ett viktigt inslag i den levande bygden och bidrar också till kustsamhällets identitet och livskraft genom såväl fisket i sig som dess betydelse för näringar på land. Även besöksnäringen gynnas av ett levande lokalt yrkesfiske.

I stort sett hela havsområdet redovisas som intresseområde för yrkesfisket. Och detta är naturligtvis riktigt. Yrkesfisket har anspråk inom hela havsområdet, även i områden där det inte finns utpekade riksintresseområden för yrkesfisket. Områden som har betydelse för yrkesfiske skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande.

Länsstyrelsen finner det allmänt svårt att tolka vad havsplanen kommer att innebära för bevarande och utveckling av ett lokalt hållbart yrkesfiske i Blekinge. Ett av havsplanens syften är att skapa förutsättningar för ett hållbart yrkesfiske och ett önskemål är att i kommande steg utveckla hur havsplanen på ett aktivt sätt är tänkt att medverka till detta.

Vattenbruk

Länsstyrelsen menar att det är positivt att havsplanen ser en utvecklingspotential i framtida vattenbruk i Östersjön. Länsstyrelsen vill då lyfta fram att det för Östersjön är särskilt intressant med vattenbruk som bidrar till förbättrad havsmiljö genom näringsupptag. Blåmusslor och alger är exempel på arter som kan vara aktuella. Blåmusslor kan dessutom utgöra bas för produktion av proteinmjöl.

Ett syfte med planen är att ge ramar för vattenbruk inom havsområdet. Det finns i planen inga områden avsatta för vattenbruk och planen lämnar därmed ett svagt stöd för etablering av sådan verksamhet. Enligt havsplanen ska områden som har betydelse för vattenbruk så långt det är möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Lite tydligare ramar för etablering av vattenbruk inom olika områden hade varit önskvärt.

Länsstyrelsen vill framföra att fiskodling i öppna kassa inte längre bedöms vara bästa möjliga teknik enligt Mark- och miljööverdomstolen (M 10773-16, 2018-03-28). Dessutom är havsbaserade odlingar känsliga för påverkan från vågor och placeras därför mer kustnära i skärgården, utanför planområdets avgränsning.

Luft- och sjöfart

Flygplatsen har tillstånd till 22 000 civila flygrörelser per år, varav 9 300 med lätta flygplan och 12 700 med tunga flygplan. Under 2018 genomfördes 9 492 flygrörelser med lätta flygplan, vilket visar att delar av miljötillståndet kan utnyttjas till fullt ut vissa år. Ur miljösynpunkt bidrar luftfarten även till buller och kan därför försvåra en god ljudmiljö för friluftslivet.

Tematiska planeringsförutsättningar

Kulturvärden

Texten om kulturvärden behöver förtydligas på ett par ställen. Ändra meningen till ”Det finns ett stort antal skeppsvrak i blekingska vatten. Bara inom havsområdet rör det sig om ett hundratal.” (sid 49). Ta bort delen om krigsvrak.

2019-09-10

538-2305-2019

Länsstyrelsen vill framföra att det inte finns några kända boplatser. Texten i stycke två behöver därför justeras (s. 49). ”Till följd av havsnivåförändringar finns det längs hela Blekinges kust översvämmade landskap som är upp till 11 000 år gamla. Landskapen innehåller rotfasta stubbar och där kan det finnas bevarade översedimenterade boplatser. Östersjön har bra bevarandeförhållanden för t.ex. föremål av trä, ben och läder, vilket gör att det finns ett högt vetenskapligt intresse för dessa miljöer.”

Texten i stycke fyra kan förtydligas att det är viktigt med samverkan mellan myndigheter och företag som planerar arbeten i havet. Genom att i ett tidigt skede ha med marinarknologisk kompetens kan t.ex. undersökningar av havsbotten samordnas.

Friluftsliv och besöksnäring

Under område FK 05 Listerby skärgård-Tromtö-Gö bör hänsynsområde Listerby skärgård beskrivas (sid. 52).

Natur

Under område NK2 Valjeviken- Sölvesborgsviken föreslår Länsstyrelsen att havsplanen kompletteras med att Valjeviken (på Blekingesidan) planeras som marint naturreservat (sid. 76). I samma stycke kan även nämnas Falkaholmen och dess betydelse för fågellivet, länk till rapport: http://www.vbof.se/wp-content/uploads/2018/10/Falkaholmen_slutrapport_2018_181022.pdf

Under stycket planerade naturreservat har avgränsningen för NY1 korrigerats (sid. 84). Den uppdaterade avgränsningen har skickats till kommunernas GIS-samordnare. Karlshamns kommun inkluderas inte i det nya förslaget. När det gäller övriga planer kan blåmusselbankar samt Bräkne-Hoby strykas och det kan istället stå; I övrigt planerar länsstyrelsen aktivt för naturreservat i Kråkenabben, Valjeviken och Björkenabben i Sölvesborgs kommun, Utlängan och Ungskär i Karlskrona kommun samt en utökning av Biskopsmåla i Ronneby kommun.

I slutet av stycket under Helcom MPA bör ordet skydda i sista meningen bytas ut mot att förvalta; Genom regionala havsmiljökonventioner är Sverige förbundet att förvalta utpekade MPA-områden (sid. 85).

Bildtexten under kartan bör justeras till: Kartan redovisar marina värdekärnor enligt ramverket mosaic (sid. 88).

Utvinning och lagring av material

Planhandlingarna anger att dumpning av rena massor kan vara det minst miljöpåverkande alternativet. Med tanke på påverkan på bottenlevande arter och grumling i jämförelse med att använda massorna som utfyllnadsmassor på land behöver testen kompletteras med motivering hur dumpning kan vara mindre miljöpåverkande än uppläggning på land.

För att utreda vidare vilka områden som kan vara lämpliga för dumpningsdispenser planeras bottenprovtagning (sid. 62). Undersökning av kontinentalsockeln kräver tillstånd från SGU.

Konsekvenser av planförslaget

Kulturmiljö

Texten i stycke två undrar länsstyrelsen om det är riksintresseområdet som avses istället för planområdet. ”Inom planområdet finns skärgårdsmiljö som ovanligt tydligt speglar olika sidor

2019-09-10

538-2305-2019

av kustkulturens näringar alltsedan förhistorisk tid och inom området finns ett av landets största tomtningar” (sid. 94). Meningen bör även justeras med att det finns en av landets största koncentrationer av tomtningar.

Konsekvensen av infrastruktur

På ett flertal ställen i planhandlingen anges att inga nya ledningar föreslås i planen (bland annat sid. 101). Även om inga nya ledningar är beslutade har vindkraftparken på Måkläppen sökt om undersökningstillstånd för ledningsdragning. Flera av de olika alternativen som ska undersökas går genom planområdet. Detta kan påverka de olika intressena mer än vad planen har tagit höjd för.

Vattenbruk

Tillstånd för att odla fisk kan, förutom tillstånd enligt fiskerilagen, även kräva tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken, beroende på hur stor verksamheten är. Vem som prövar vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken hänger också på hur stor verksamheten är. Detta är otydligt i beskrivningen av konsekvenser.

Konsekvenser av utvinning och lagring av material

Även om området är utpekade som möjligt för utvinning av material måste verksamheten prövas enligt lag om kontinentalsockeln och miljöbalken (sid. 103).

Konsekvensen av energianläggningar

I stycket anges att ”I planen finns tre områden utpekade som områden för energianläggningar till havs. Av dessa fyra områden sammanfaller två med riksintresse sjöfart, område 13 och område 14.” Detta behöver korrigeras så att antalet stämmer med texten (sid. 106).

Natur

I det översta stycket som beskriver Torhamns skärgård bör BSPA-område ersättas av Helcom MPA, då namnet på dessa områden har uppdaterats (sid. 113).

Planens förenlighet med miljökvalitetsnormer

Kommentaren i tabellen under rubriken Främmande arter lyder: ...ger ökad sjöfart en viss ökning av spridningsrisken (sid 120). Samma resonemang bör gälla för t ex övergödning. Texten föreslås kompletteras med; Ökad sjöfart ger ökad övergödning eftersom utsläppen ökar.

Övrigt

Intressekonflikter

Länsstyrelsen anser det är en bra beskrivning Kulturmiljö- Luft- och sjöfart men vill framföra att texten påverkan också kan ske genom förändrad sträckning av farleder och muddring av både nya och befintliga farleder (sid. 15, 17).

Planeringsförutsättningar

Länsstyrelsen anser att texten om Mål, normer och lagstiftning även kan kompletteras med de nationella målen för kulturmiljöarbetet, samt de friluftspolitiska målen.

2019-09-10

538-2305-2019

Länsstyrelsen vill informera om det pågående arbetet med att ta fram regionala handlingsplaner för marint skydd i Sverige. Blekinge tillhör egentliga Östersjön tillsammans med kustlänen från Skåne-Stockholm inklusive Gotland. Syftet med handlingsplanerna är att harmonisera och optimera det marina skyddet i Östersjön och etablera ett sammanhängande nätverk av marint skydd som är funktionellt och som förvaltas adaptivt. Det är viktigt att havsplanen inkluderar resultaten från arbetet med marint skydd, helst kontinuerligt, men annars vid uppdateringar/revideringar. Kunskapsuppbyggnaden och arbetet med marina naturvärden och skydd är under stark utveckling.

Planarbete och organisation

Vikten av att samverka med angränsande kommuner och län vid havsplanering kan med fördel förtydligas ytterligare. Bland annat kan beskrivas om en samverkansprocess har genomförts med angränsande kommuner och om det är en samsyn över de administrativa gränserna på hur olika verksamheter planeras.

Under rubriken Vad är en översiktsplan? beskriver det sista stycket att mandatet för beslut många gånger ligger på Länsstyrelsen eller andra myndigheter (sid 8). Detta är till stora delar korrekt, men det kan tilläggas att kommunerna har möjlighet att inrätta såväl marina naturreservat som marina biotopskydd. Detta framgår inte riktigt av texten eller illustrationen (sid. 9).

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Helena Morgonskiöld med planarkitekt Annica Karlsson som föredragande. I beslutet har även klimat- och energistrateg Ulf Hansson, länsfiskekonsulent Lars Lundahl, marinbiolog Ulf Lindahl, miljöskyddshandläggare Anna Algö, marinekolog Jenny Hertzman och marinarkeolog Petra Stråkendal deltagit.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Enheten för Maritim samverkan
och utveckling

Handläggare, direkttelefon

Jonas Sundin, 010 4785197

YTTRANDE

1 (2)

Datum

2019-08-02

Vår beteckning

18-00980-4

Ert datum

2019-05-22

Er beteckning

Havsplan Blekinge

Sölvesborgs kommun

stadsarkitektavdelningen@solvesborg.se

Karlshamn kommun

byggnadsnamnden@karlshamn.se

Ronneby kommun

Stadshuset@ronneby.se

Karlskrona kommun

samhallsbyggnadsforvaltningen@karlskrona.se

Sjöfartsverkets yttrande angående utställningsförslag av Havsplan för Blekinge kustkommuner

Sjöfartsverket har ansvar för tillgänglighet, framkomlighet och säkerhet i svenska farleder och farvatten. Sjöfartsverket arbetar dessutom för hög transportkvalitet, god miljö, regional utveckling och ett jämställt transportsystem.

I Sjöfartsverkets uppdrag ingår att bevaka sjöfartens transportleder och hamnterminaler inklusive dess anslutningar till landbaserad infrastruktur.

Sjöfartsverket har tagit del av handlingar i rubricerat ärende för yttrande.

Yttrande

Sjöfartsverket ser positivt på det kommunala samarbetet som sker med översiktsplanen för havsområdet i Blekinge. Sjöfartsverket ser också positivt på att några synpunkter lämnade i samrådsskedet nu är inarbetade planförslaget. Kvarstår gör följande synpunkter.

Synpunkter

Sjöfartsverket ser dock fortfarande att luft- och sjöfart inte ska blandas ihop. Då det rör sig om två olika transportslag med olika regler och förutsättningar.

Markerade områden (farleder och fartygsstråk) för riksintresse kommunikationer-sjöfart i plankartan stämmer inte helt med Trafikverkets underlag. I plankartan saknas även de ankringsplatser som är utpekade som riksintresse. Plankartan måste uppdateras för att överensstämja med Trafikverkets information om riksintresse kommunikationer-sjöfart

Datum
2019-08-02

Vår beteckning
19-01440-2

I förslaget är område 13-Hanöbanken utpekad som område med huvud användning försvar och energiproduktion. Detta område finns inte med i förslag till nationell havsplan för Östersjön, framtagna av Havs- och Vattenmyndigheten. Området korsas av ett fartygsstråk som är utpekad som riksintresse för kommunikationersjöfart.

Sjöfartsverket har, i yttranden till Havs- och Vattenmyndigheten, påpekat den rådande osäkerhet som råder och vilken av dem som i juridisk mening ska gälla då sådana planer skiljer sig åt.

Område 13-Hanöbanken, i föreliggande förslag, är ett sådant fall och måste utredas vidare då det här finns en juridisk otydlighet med två olika planförslag.

I handläggningen av ärendet har t.f. chef för enheten Maritim samverkan och utveckling Johan Eriksson och Infrastruktursamordnare Jonas Sundin deltagit, den sistnämnde föredragande.

Jonas Sundin.

Kopia till:
Trafikverket
Länsstyrelsen Blekinge

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Sammanträdesdatum

2019-08-21

KSAU § 158

Remissvar avseende förslag på havsplan för Blekinge

Änr KS 2018/226 4.2.1

Beslut

- Anta miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteutlåtande 2019-06-12 som sitt eget yttrande.

Sammanfattning

Kristianstads kommun har beretts möjlighet att lämna synpunkter på Havsplan för Blekinges kustkommuner granskningshandling 2019-03-29. Kristianstad konstaterar att olikheter i havsområdesgränsen avseende utbredning för Energiutvinning (vindkraft) råder mellan Havsplan för Blekinges kustkommuner och Kristianstad kommuns förslag till kust och havsplan granskningshandling BN 2019-02-14. I övriga ställningstagande råder samstämmighet gällande havsanvändningen.

Byggnadsnämndens förslag till Kommunstyrelsen

- Anta miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteutlåtande 2019-06-12 som sitt eget yttrande.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteutlåtande 2019-06-12.
Havsplan för Blekinge kustkommuner granskningshandling 2019-03-29.
Havplankarta granskning 2019-03-29.
Havsplankarta samt teckenförklaring samråd 2018-01-08.

B H

Byggnadsnämnden

Sammanträdesdatum

2019-06-25

BN § 117

Remissvar - yttrande angående Blekinge havsplan

Änr BN 2017/0918

Byggnadsnämnden förslag till kommunstyrelsen

- Byggnadsnämnden föreslår att Kommunstyrelsen antar miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteutlåtande 2019-06-12 som sitt eget yttrande.

Byggnadsnämnden beslutar för egen del

- Att godkänna miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till yttrande i enlighet med tjänsteutlåtande 2019-06-12.

Sammanfattning

Kristianstads kommun har beretts möjlighet att lämna synpunkter på Havsplan för Blekinges kustkommuner granskningshandling 2019-03-29. Kristianstad konstaterar att olikheter i havsområdesgränsen avseende utbredning för Energiutvinning(vindkraft) råder mellan Havsplan för Blekinges kustkommuner och Kristianstad kommuns förslag till kust och havsplan granskningshandling BN 2019-02-14. I övriga ställningstagande råder samstämmighet gällande havsanvändningen.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till Byggnadsnämnden

- Att byggnadsnämnden godkänner miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till yttrande i enlighet med tjänsteutlåtande 2019-06-12 samt föreslår att Kommunstyrelsen antar yttrandet som sitt eget.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande	2019-06-12
Havsplan för Blekinge kustkommuner granskningshandling	2019-03-29
Havplankarta granskning	2019-03-29
Havplankarta samt teckenförklaring samråd	2018-01-08

Kristianstads
kommun

TJÄNSTEUTLÅTANDE

1 (2)

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

2019-06-12

Plan- och bygglovsavdelningen

Ann-Mari Lindberg

044-132626

Ann-mari.lindberg@kristianstad.se

KRISTIANSTADS KOMMUN
Tillhör byggnadsnämnden

Protokoll
DEN 2019 -06- 25

9...117...

Byggnadsnämnden

Remissvar avseende Havsplan för Blekinge kustkommuner granskningshandl. 2019-03 -29

Dnr BN 2017-0918

Miljö och samhällsbyggnadsförvaltningen förslag till
Byggnadsnämnden

- Att byggnadsnämnden godkänner miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till yttrande i enlighet med tjänsteutlåtande 2019-06-12 samt föreslår att Kommunstyrelsen antar yttrandet som sitt eget.

Sammanfattning

Kristianstads kommun har beretts möjlighet att lämna synpunkter på Havsplan för Blekinges kustkommuner granskningshandling 2019-03-29. Kristianstad konstaterar att olikheter i havsområdesgränsen avseende utbredning för Energiutvinning(vindkraft) råder mellan Havsplan för Blekinges kustkommuner och Kristianstad kommuns förslag till kust och havsplan granskningshandling BN 2019-02-14. I övriga ställningstagande råder samstämmighet gällande havsanvändningen.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande	2019-06-12
Havsplan för Blekinge kustkommuner granskningshandling	2019-03-29
Havplankarta granskning	2019-03-29
Havsplankarta samt teckenförklaring samråd	2018-01-08

Ärendet

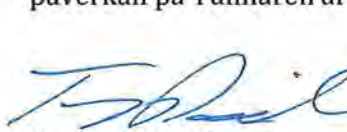
Havsplan för Blekinge kustkommuner syftar till att ange en kommun-gemensam viljeinriktning för vattenanvändningen inom planområdet som omfattar kommunernas havsområde på ett avstånd från 300 meter från land.

Havsplanen samspelar med den statliga planeringen för havet och omfattar en havsanvändningskarta som redovisar avvägning av vilka intressen som ska prioriteras inom olika delar.

Vision för havsplaneringen tar sikte på år 2050 då en framgångsrik havsförvaltning i Blekinge har medfört att miljön i havet uppnått god ekologisk och kemisk status. I framtidsvisionen finns en infrastruktur som byggts upp i samband med den havsbaserade energiutvinningen. Det finns odling av biogasgenererande alger och en samverkan mellan teknikområden har bidragit till en hållbar utveckling.

Yttrande

Kristianstads kommun har studerat de intressen som gränsar till vår kommun och konstaterar att en förändring gällande havsanvändningen i gränsen där område för energiutvinning (Taggen vindkraft) möter över plangränsen. Ett område i samrådshandlingen med prioritet på naturvärdet har i granskningsförslaget ändrats till Försvar med hänsyn till natur samt Energiutvinning med hänsyn till försvar och natur. Området med prioriterad energiutvinning har utökats i anslutning till Taggen inom Sölvesborgs kommuns havsområde. Kristianstads kommun redovisar i sin granskningshandling för Kust och havsplan 2019-02-14 att endast den vindkraft som har fått tillstånd är aktuell att prioritera för energiutvinning inom Taggen. Väster om området för energiutvinning (Taggen) redovisas ett utredningsområde för natura2000 för Tumlaren. Vindkraftprojektets påverkan på Tumlaren är inte utredd.

Tommy Danielsson
förvaltningschef

Roger Jönsson
Stadsarkitekt

Ann-Mari Lindberg
planarkitekt

Beslut expedieras till

Beslut inklusive tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen för vidare expediering till **Karlskrona kommun**, Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, 371 83 Karlskrona
samhallsbyggnadsforvaltningen@karlskrona.se

Till: Sölvesborgs kommun, Stadsarkitektavdelningen

Från: Blekinge Offshore AB

Datum: 2019-09-08

Blekinge Offshore AB avger härmed sitt remissvar rörande havsplanering i Sölvesborgs kommuns havsområde kopplat till Havs- och Vattenmyndighetens arbete med havs- och vattenplanering på nationell nivå.

Vi tänker så här

Det är av stor vikt att den långsiktiga planering som nu genomförs inte begränsar hur havsområdena kan utnyttjas. Med rätt inställning från berörda parter är samexistenser alltid möjliga. Verktögen för att nå detta är exempelvis kompromisser och kompensationsåtgärder. Inget projekt som är av godo för vårt samhälle och dess utveckling ska vi behöva avstå ifrån. Med utgångspunkten att en samexistens alltid är möjlig när vi det effektivaste utnyttjandet av våra havsområden. I en kompromisslösning där alla varit delaktiga finns det ofta oväntade positiva synergier för alla berörda och samhället i sin helhet.

Tänk Er När:

Parterna med intresse i samma havsområde samlas för en kreativ diskussion där alla i grunden är positivt inställda till en samexistens. Alla måste i grunden ha respekt för varandras verksamheter. Ett resultat av en sådan diskussion skulle kunna bli:

1. Att vindkraftsintressenterna gör Hanö bankar (område 13) till ett samprojekt.
2. Att Taggenområdet därmed slopas som energiproduktionsområde.
3. Att Försvarmaktens skjutövningsområde Ravlunda blir fritt från hinder.

Notera att när man läser försvarmaktens yttrande från 2018-05-03, (FM2018-5302:12) är Taggen ur deras perspektiv ett viktigare område att ha fritt från fasta hinder än område 13,

Hanö bankar. Bland annat för att Ravlunda skjutfält är ett av få skjutfält i landet med möjlighet till stora riskavstånd vid skjutning från fast position.

Område 13, Hanö bankar, är beläget i ett för Försvarsmakten mer flexibelt övningsområde än Taggenområdet. Exempelvis finns här inga fasta skjutplatser ut över havet. I område 13 genomförs exempelvis övningar där fartyg skjuter mot luftbogserade mål. Denna och flera andra typer av övningar är geografiskt mycket flexibla. All övning planeras och då tar man hänsyn till fasta hinder som öar, vindkraftverk etc.

4. Att energibolag investerar ca 50 miljarder svenska kronor på Hanö bankar där man fossilfritt producerar ca 4 % av Sveriges totala elenergibehov.
5. Totalförsvarets efterfrågan på inhemsk energiproduktion, från lokala bränslen, får ett stort tillskott.
6. Flera hundra nya direkta arbetstillfällen skapas. Därtill ett ännu större antal indirekta.
7. Länsstyrelsen med berörda myndigheter arbetar med ett utökande av Försvarsmaktens övningsområde som en kompensation för vindkraftsetableringen i område 13.
8.
9.
10. Alla blir vinnare! I en kompromisslösning där alla varit aktivt delaktiga finns det ofta oväntade positiva synergier för alla berörda och samhället i sin helhet.

Kompensationsåtgärder

Vid stora infrastrukturprojekt på land är kompensationsåtgärder en mycket frekvent förekommande och ofta nödvändig åtgärd för att nå fram till de lösningar som krävs för att kunna genomföra projekten. Det är nödvändigt och helt naturligt att arbeta på samma sätt med de stora infrastrukturprojekten till havs.

En möjlig kompensationsåtgärd är att förstora det militära övningsområdet utanför Blekinges kust. Detta är en idé som Länsstyrelsen i Blekinge sände till regeringen under pågående hantering av ärendet Blekinge Offshore. Men då processen var så långt gången kunde detta förslag inte tas med i det pågående ärendet. Alltså är denna idé från Länsstyrelsen i Blekinge inte prövad av Regeringen.

En annan kompensationsåtgärd är Havs- och Vattenmyndighetens idé om ekonomisk kompensation till Försvarsmakten vid etableringar av energiproduktion inom militära övningsområden.

Viktigt

Försvarsmaktens återkommande totala ovilja till samtal om hur olika verksamheter kan samexistera kan inte längre accepteras av samhället. Det är dags att de tvingas till konkreta samtal med målet att hitta lösningar som leder till samexistens längs vårt avlånga lands havsområden.

Vi människor och vår miljö har inte råd att låta bli att samsas på olika geografiska områden på land eller till havs.

Glöm inte orsakerna till varför vi behöver bygga vindkraft till havs, de är flera. Vissa av dem handlar om vår existens.

En kommuns politiska grupperingar som totalt kan förändras vart fjärde år får absolut inte ha någon avgörande inverkan på en havsplanering som spänner över decennier. Orsaken till detta är att ett kommunalt styres inställning kan skifta vart fjärde år, från mycket positiv till mycket negativ över en natt och vice versa.

I en kompromisslösning där alla varit aktivt delaktiga finns det alltid oväntade positiva synergier för alla berörda och samhället i sin helhet.

Med vänliga hälsningar från Blekinge Offshore AB

Anders Nilsson

Framkomlighet och samhällsplanering
Planhandläggare
Mats Borrie
010 475 87 82
samhallsplanering@svk.se

Sölvesborgs kommun
stadsarkitektavdelningen@solvesborg.se
Ronneby kommun
stadshuset@ronneby.se
Karlshamns kommun
byggnadsnamnden@karlshamn.se
Karlskrona kommun
samhallsbyggnadsforvaltningen@karlskrona.se

2019-09-06

2019/1571

YTTRANDE

Yttrande angående Havsplan för Blekinges kustkommuner

Svenska kraftnät har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende och har följande synpunkter:

Nuläge

Inom planområdet har Svenska kraftnät en sjökabel tillhörande transmissionsnätet för el, Swe-Pol Link som löper mellan Sverige och Polen. Svenska kraftnät har rådhighet för sjökabeln vilken är av betydelse för rikets elförsörjning.

Allmän information

Svenska kraftnäts sjökablar

Svenska kraftnäts erfarenhet med kabelskydd är generellt bra och har inga erfarenheter av kabelfel till följd av trålning eller fiske med bottengarn. Däremot har kabelfel inträffat orsakade av ankring vid ett par tillfällen. Det har i dessa fall rört sig om stora fartyg och vid sektioner där samtliga sjökablar inte var nedspolade eller skyddade på annat sätt. De flesta av Svenska kraftnäts sjökablar är generellt skyddade genom nedspolning i sediment, vanligtvis en dryg meter under botten. I något fall är sjökablar skyddade med sten vid icke-spolbara sektioner.

Svenska kraftnät vill också påpeka att den eventuella påverkan på friluftsliv och besöksnäring vid anläggande av en ny sjökabel är begränsad till själva förläggnings-/installationstiden. På samma sätt är det säkerhetsavstånd på 500 meter runt kablar som nämns också tillfälligt under själva installationstiden.

Riksintresseutredningar

Svenska kraftnät vill informera om att i dagsläget utreds transmissionsnätets mark- och vattenanspråk för riksintresseanspråk inom totalförsvarets civila del enligt Miljöbalk (1998:808) 3 kap 9 § av MSB. Transmissionsnätets verksamhet med dess tillhörande mark- och vattenanspråk är även ett allmänt intresse enligt Plan- och

bygglag (2010:900) 2 kap och Miljöbalk (1998:808) 3 kap 8-9 §§ eftersom elförsörjningen är en grundförutsättning för att samhället ska fungera i fred, kris och krig. Energimyndigheten har dessutom utpekat riksintressefrågan som ett prioriterat arbetsområde under 2019 och utreder möjligheten att utpeka transmissionsnätet som riksintresse för energidistribution

Ärendespecifik information

De kabelförbindelser Svenska kraftnät har i dag måste kunna fortsätta drivas och underhållas under sin planerade livslängd. Det innebär att Svenska kraftnät måste ha möjlighet att genomföra nödvändiga reparationer och liknande arbetet till havs, oberoende av årstid, för att säkerställa överföringskapaciteten. Swe-Pol Link innebär också en kapacitet för elhandel mellan Sverige och omvärlden ger dessutom stora klimatvinster på så vis att det möjliggör för försäljning av svensk vindkraft till Europa där den har möjlighet att ersätta fossilbaserad elproduktion, samt att importkapaciteten är av stor vikt för att säkerställa tillgång på effekt vid situationer med risk för brist i Sverige.

Det är också av stor vikt att det finns möjlighet att dels förnya de befintliga förbindelserna men också att etablera nya utlandsförbindelser i framtiden. Svenska kraftnät kan dock i dag inte säga om, när eller var de kommer, bland annat för att vi inte kan föregripa den tillståndsprocess som kommer att ske om en ny förbindelse ska etableras.

Svenska kraftnät vill också påpeka att tvärtemot vad som uppges på sidan 67 i samrådshandlingen planeras i dagsläget inte någon ny förbindelse till Gotland.

Apropå stycket om magnetfält på sidan 68 vill Svenska kraftnät förtydliga att de byggnader som avses är bostäder, skolor och förskolor. Nuvarande skrivning kan uppfattas som att det är byggnader som hör elanläggningar till som avses. Vidare föreslår Svenska kraftnät att ordet kablar i detta sammanhang byts ut till elledningar i och med att Svenska kraftnät förhåller sig till magnetfält på samma sätt oavsett om det gäller luftledning, mark- eller sjökabel.

Slutsats

Svenska kraftnät önskar att Swe-Pol Link synliggörs i kartunderlaget för aktuell plan. Transmissionsnätet för el går att hämta via Geodataportalen, se mer information nedan.

Svenska kraftnät önskar att våra synpunkter ovan beaktas och att havsplanen revideras i enlighet med dessa.

Svenska kraftnät vill informera om att våra anläggningsobjekt finns att hämta via Geodataportalen, www.geodata.se, som WMS eller som en shape-fil. Informationen innehåller den geografiska positionen för Svenska kraftnäts ledningar, stolpar, stationer och stationsområden. Utöver den geografiska positionen finns uppgifter om förläggningssätt (luftledning, kabel etc.) och spänningsnivå för våra ledningar. Vid produktion av kartor där Svenska kraftnäts geografiska anläggningsinformation används ska följande copyrighttext framgå: "© Affärsverket svenska kraftnät".

Ytterligare information rörande samhällsplanering i närheten av våra anläggningar återfinns i skriftena ***Elnät i fysisk planering, Kommunal samhällsplanering vid stamnätsanläggningar*** och ***Vägledning för verksamhet vid markförlagd kabel i transmissionsnätet***. För övergripande information rörande Svenska kraftnäts framtida planer för stamnätet för el hänvisar vi till ***Systemutvecklingsplan 2018-2027***. Dessa dokument finns publicerade på vår webbplats, www.svk.se.

Detta yttrande har beslutats av tillförordnad enhetschef Martin Görnebrand efter föredragning av samhällsplanerare Mats Borrie. Vid ärendets handläggning har även Magnus Danielsson, Sofie Bydell och Viktoria Andersson deltagit.

Med vänliga hälsningar

Martin Görnebrand

Mats Borrie

Information angående samråd och remisser till Svenska kraftnät

Svenska kraftnät önskar att ni vid remittering av kommande ärenden sänder fullständigt material till oss. Vi ser gärna att relevant lägesbunden data i form av shape- eller dwg-filer skickas till oss med information om vilket koordinatsystem de är skapade i. Exempel på detta kan vara detaljplanegränser och utredningskorridorer. Samråd skickas till: registrator@svk.se alternativt till: Svenska kraftnät, Box 1200 172 24 Sundbyberg

TORHAMNS SAMHÄLLSFÖRENING

Synpunkter på "En sammanfattning av Havsplan för Blekinges kustkommuner"

Torhamns samhällsförening har tagit del av rubricerade havsplan, utställningsversion 2019-03-29 och lämnar här våra synpunkter

Våra kommentarer kan kort sammanfattas som att i princip ingenting kan göras inom det området som havsplanen omfattar och som berör Karlskrona kommun utan att försvaret godkännt det. Några exempel:

1. I "Särskilt förtydligande tillhörande Havsplan för Blekinges kustkommuner" finns två förtydligande som enligt handlingarna ska införas i havsplanen före antagande. I det ena skriver ni "... Dock är det staten som vid en eventuell prövning av produktionsanläggning för energi, avgör om samexistens är möjlig." Ni fortsätter sedan med "Denna skrivning, jämte bestämmelser i miljöbalken, innebär att försvarets intressen vid en intressekonflikt kommer att prioriteras".

Vår synpunkt här är: Om det är staten (regeringen) som avgör om samexistens är möjlig - hur kan ni då i havsplanen skriva att försvarets intressen vid en intressekonflikt kommer att prioriteras. Man har då enligt vårt sätt att se det föregripit ett beslut på högre ort. Förtydligandet ska enligt vår mening alltså inte införas i havsplanen.

2. I samma förtydligande som punkt 1 hänvisar ni till miljöbalkens 3 kap. 10 §. Er tolkning av långsiktig hushållning med vattnet är att försvarsintresset ska ges företräde.

Vår synpunkt här är: Vi är minst sagt förvånade att det skulle vara försvaret som står för en långsiktig hushållning med vattnet. Ser vi till de stora utmaningar vi har med ett förändrat klimat och det stora behovet av förnybar energi bör energiaspekten vara betydligt viktigare och ser vi till möjligheten att avsalta vatten och därmed göra drickbart vatten anser vi att den aspekten kanske är än viktigare. Försvarets intressen bör komma betydligt längre ner på listan. Förtydligandet ska enligt vår mening alltså inte införas i havsplanen.

3. De numrerade områdena som berör Karlskrona kommun är FN (5), FN (6), Fn (8), FU (9), Fn (10), Efn (14), fn (15) och fn (16). För samtliga dessa områden utom fn (16) är det försvarets intressen som prioriteras och för att ytterligare försvåra utvinning av

TORHAMNS SAMHÄLLSFÖRENING

förnybar energi är det förbjudet med fasta installationer högre än 20 m över havet i flera av dessa områden. Det enda område som har huvudanvändning energiproduktion är Efn (14), men där finns samtidigt en intressekonflikt med försvaret och med tanke på det vi kommenterar under punkt 1 ovan verkar det redan på förhand vara försvaret som prioriteras.

Vår synpunkt här är: Vår tolkning är som vi skrev inledningsvis - ingenting kan göras i hela detta område utan att försvaret godkännt det.

4. Samtliga numrerade områden som berör Karlskrona kommun utom Efn (14) och fn (15) är utmärkta på kartan som riksintresse för yrkesfiske. Detta nämns inte överhuvudtaget i kommentarerna till de olika områdena, utan där är det enbart försvarets intresse som lyfts fram.

Torhamn den 2 juli 2019

Torhamns Samhällsförening genom Tommy Andersson

Remissyttrande "Havsplaner för Blekinges kustkommuner"

Vattenrådet för Blekingekusten (VRBK) har tagit del av förslaget till Havsplaner för Blekinges Kustkommuner och lämnar här sina samlade synpunkter för alla kommuner.

Generell kommentar

Vattenrådet för Blekingekusten tycker att initiativet med översiktsplaner för havet är mycket bra och ser fram emot att hänsyn till översikten också tas med i detaljplaner i framtiden. Eftersom havsförvaltning är en dynamisk fråga så rekommenderar vi en regelbunden uppdatering av översiktsplanen på en 6års basis.

Specifika kommentarer

Sambanden i sektionen Vision för Blekinge 2050 är generellt förvirrande och otydliga men vi reagerar specifikt på följande: "Genom framgångsrik havsmiljöförvaltning i Blekinge har miljön i havet uppnått god ekologisk och kemisk status.". Meningen är vilseledande och motsägelsefull. Är visionen att ha god ekologisk och kemisk status och medlet havsmiljöförvaltning i Blekinge? Blekinges förvaltning sätts i ett sammanhang som inte är rimligt. Visionen bör vara en integrerad regional havsförvaltning där Blekinge tar en aktiv roll för att miljön i havet ska uppnå god ekologisk och kemisk status.

VRBK noterar och uppskattar att område av riksintresse för vindbruk, Taggen i Sölvesborg är upptagen i Havsplanen.

VRBK rekommenderar en noggrannare faktagranskning av Havsplanen, bland annat har vi noterat att salthalten som anges s. 48 i Östersjön till 8-13 promille och i Egentliga Östersjön anges 8-12 promille. Det ligger i Östersjöns natur att salthalten är mycket varierande men Östersjön innefattar de nordliga delarna som har betydligt lägre salthalt medan Egentliga Östersjön sträcker sig från Ålands hav ner till sundet och Bälthavet. Områdena Östersjön och Egentliga Östersjön används utskiljningslöst och vi rekommenderar att revidera så alla uppgifter stämmer. I samband med faktagranskning bör olyckliga formuleringar ses över såsom till exempel "på senare tid har mikropaster uppmärksamats som ett möjligt allvarligt problem".

Remissyttrande
Vattenrådet för Blekingekusten

Datum 2019-09-08
Karlskrona kommun
sammhallsbyggnadsforvaltningen@karlskrona.se

Under kapitlet hotade arter ges tumlaren ett generöst utrymme medan andra arter som torsk vilket är en stor och aktiv förvaltningsfråga i Östersjön endast nämns i förbifarten. Populationerna av säl tas felaktigt upp i kapitlet hotade arter och bör tas bort från denna rubriken.

I detta yttrandet har Styrelsen för Vattenrådet för Blekingekusten deltagit.

Yvonne Walther

Ordförande

Vattenrådet för Blekingekusten

2019-09-02

Dnr 408-16690-19

Kontaktperson
Pär Persson
par.persson@lansstyrelsen.se

Sölvesborgs kommun
stadsarkitektavdelningen@solvesborg.se
Karlshamns kommun
byggnadsnamnden@karlshamn.se
Ronneby kommun
stadshuset@ronneby.se
Karlskrona kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen
samhallsbyggnadsforvaltningen@karlskrona.se

Svar till kommunerna Sölvesborg, Karlshamn, Ronneby och Karlskrona angående utställning av havsplan för Blekinges kustkommuner

Kustkommunerna i Blekinge har skickat rubricerad översiktsplan på remiss till Länsstyrelsen Skåne.

Som myndighet har vi ingen formell uppgift att svara på en sådan förfrågan och avstår därför från att yttra oss.

Detta meddelande har beslutats av stf. enhetschef Hanne Romanus, vattenstrateg. Pär Persson har varit föredragande.

Detta meddelande har bekräftats digitalt och har därför ingen namnunderskrift.

Hanne Romanus

Pär Persson

Vattenmyndigheten Södra Östersjön
Samordnare
Matilda Valman
010-223 86 26
matilda.valman@lansstyrelsen.se

Karlskrona kommun
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden
371 83 Karlskrona
samhallsbyggnadsforvaltningen@karlskrona.se

Havsplan för Blekinges kustkommuner

Länsstyrelsen i Kalmar län tillika Vattenmyndighet för Södra Östersjöns vattendistrikt har tagit emot Karlskrona kommuns begäran om yttrande angående förslag till Havspan för Blekinges kustkommuner

Sammanfattning och övergripande synpunkter

Vattenmyndigheten Södra Östersjön stödjer förslaget till Havspan för Blekinges kustkommuner. Vattenmyndigheten Södra Östersjön uppskattar att Havspan för Blekinges kustkommuner utgår från ekosystemansatsen och att relationen till EU:s ramdirektiv för havspanering (2014/89/EU), ramdirektivet för vatten (2000/60/EG) och ramdirektiv om en marin strategi (2008/56/EG) är tydliga.

Synpunkter på förslaget

Havspan för Blekinges kustkommuner omfattar större delen av territorialhavet och möter därför ramdirektivet för vatten (2000/60/EG) vid en nautisk mil utanför baslinjen. I teorin finns därför inga överlapp mellan vattendirektivet och den föreslagna havspanen. Det är däremot naivt att tro att aktiviteter utanför 1 nautisk mil inte påverkar de inre vattnen (och vice versa). Vattenmyndigheten Södra Östersjön ser därför med glädje att relationen till EU:s ramdirektiv för havspanering (2014/89/EU), ramdirektivet för vatten (2000/60/EG) och ramdirektiv om en marin strategi (2008/56/EG) tydliggjorts i kapitlet Planeringsförutsättningar. Vi är ännu gladare när vi läser på sidan 13 under Vision för Blekinge med sikte på 2050 att Vattenmyndigheten delar vision med Blekinges kustkommuner: "Genom framgångsrik havsmiljöförvaltning i Blekinge har miljön i havet uppnått god ekologisk och kemisk status." Vattenmyndigheten Södra Östersjön arbetar för att god ekologisk eller kemisk status uppnås senast 2027. Vi ser ingen anledning till att tro att Havspan för Blekinges kustkommuner motarbetar detta mål.

Beslut om detta yttrande har fattats av Irene Bohman, Vattenvårdsdirektör för Södra Östersjöns vattendistrikt efter redogörelse av ärendet av Matilda Valman, samordnare, Vattenmyndigheten Södra Östersjön.

Irene Bohman

Matilda Valman

Yttrande

Datum
2019-09-06

Beteckning
FM2019-13222:6 Sida 1 (2)

Sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare
Karlskrona kommun

Ert datum

Er beteckning
Ej angivet

Vårt tjänsteställe, handläggare
HKV PROD RPE INFRA FYSPLAN
Julia Axman, fysplan@mil.se, 08-788 71 54

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

**Yttrande avseende utställning av havsplan för Blekinges
kustkommuner, Sölvesborg, Karlshamn, Ronneby och
Karlskrona kommuner, Blekinge län**

Försvarsmakten har inget att erinra i rubricerat ärende.

Bramer, Camilla

Chef sektionen för fysisk planering, Infrastrukturavdelningen

Handlingen är fastställd i Försvarsmaktens elektroniska dokument- och ärendehanteringssystem.

(JER)

Postadress
Försvarsmakten
107 85 Stockholm

Besöksadress
Lidingövägen 24

Telefon
08-788 75 00

Telefax
08-788 77 78

E-post, Internet
exp-hkv@mil.se
www.forsvarsmakten.se

FÖRSVARSMAKTEN**Yttrande**Datum
2019-09-06Beteckning
FM2019-13222:6 Sida 2 (2)**Sändlista**

Karlskrona kommun samhallsbyggnadsforvaltningen@karlskrona.se

För kännedom

Flygstaben

Marinstaben

FMV LedMNät

Fortifikationsverket

Länsstyrelsen i Blekinge län

tillstandsarende.trv@fmv.se

fysplan@fortv.se, fortv@fortv.se

blekinge@lansstyrelsen.se

Lisbeth Olsson

Från: veronika.sorvik@trafikverket.se
Skickat: den 5 juli 2019 11:10
Till: Samhällsbyggnadsförvaltningen
Kopia: blekinge@lansstyrelsen.se
Ämne: Yttrande från Trafikverket: Havsplan för Blekinges kustkommuner

Trafikverkets ärendenummer: TRV 2019/ 63223

Havsplan för Blekinges kustkommuner

Granskning

Trafikverket har tagit del av granskningshandlingarna för rubricerat ärende.

Planen har kompletterats med MSA-ytorna för Kalmar och Kristianstad flygplats. Trafikverket bedömer att de synpunkter som lämnades i samrådsskedet har tillgodosetts.

Observera att detta yttrande endast skickas elektroniskt!

Med vänliga hälsningar

Veronika Sörvik

Samhällsplanerare
Planering Region Syd

veronika.sorvik@trafikverket.se

Direkt: 010-1232214

Trafikverket

Besöksadress: Björkhemsvägen 17, Kristianstad

www.trafikverket.se

Växel: 0771- 921 921

Samtliga remisser till Trafikverket ska skickas till diariecenter.region@trafikverket.se eller:

Trafikverket

Ärendemottagningen
Box 810
781 28 Borlänge

Miljö- och byggnadsnämnden

§ 186

Dnr 2018-000042 430

Remiss: Förslag till havsplan för Blekinges kustkommuner**Sammanfattning**

Blekinges kustkommuner har gemensamt arbetat fram ett samrådsförslag till en havsplan för länets kustområde. Planen sträcker sig 300 meter från fastland och öar och ända ut till territorialhavet. Planen kommer att innebära en ändring av respektive kommuns översiktsplan. Planförslaget samråds under tiden från 2018-02-21 till och med 2018-05-04.

Bedömning

Arbetet med den interkommunala havsplanen pågår parallellt med en statlig havsplanering för Bottenviken, Östersjön och Västerhavet. Den statliga och interkommunala havsplaneringen har i mångt och mycket gått hand i hand med ett gemensamt grundunderlag. Ronneby kommun arbetar dessutom med en ny översiktsplan där avgränsningen mellan havsplan och översiktsplan är gemensam. Översiktsplanen reglerar kustområdet, arkipelagen och 300 meter ut från land. Vid denna punkt tar den interkommunala havsplanen vid som alltså inte berör öarna eller kustbebyggelsen.

I samrådsversionen beskrivs havsplanen enligt följande:

”Planförslagets intention är att begränsa konflikter och skapa förutsättningar för ett samnyttjande av havet.”

”Havsplanen har ett stort fokus på att skydda naturvärden. Havsplanen värnar allt från områden med bottenlevande djur- och växtliv till det rika fågellivet”.

Förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden inte har något att erinra mot samrådsförslaget av den interkommunala havsplanen.

Deltar i debatten

I debatten deltar Hillevi Andersson (C).

Miljö- och byggnadsnämnden**Underlag**

Tjänsteskrivelse, 2018-04-09

Interkommunal havsplan, 2018-01-08

Plankarta, 2018-01-08

Sammanfattning av havsplanen, 2018-01-08

Följebrev, 2018-02-21

Deltar i debatten

I debatten deltar Magnus Persson (M) och Lena Maria Rosén (V).

Yrkanden

Ordförande Hillevi Andersson (C) yrkar bifall till tjänsteförslaget.

Propositionsordning

Ordförande Hillevi Andersson (C) ställer proposition på framfört yrkande och finner att miljö- och byggnadsnämnden bifaller detsamma.

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden har inte något att erinra mot samrådsförslaget av den interkommunala havsplanen.

Exp:

Akten

Kristina Eklund, planarkitekt, Miljö- och byggnadsförvaltningen, Ronneby kommun

Karlshamns
kommun

PROTOKOLL
Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämnden
2019-08-26

Sida 1(3)

Plats och tid	Vägga gymnasieskola, klockan 13:15--16.15		
Beslutande	Johnny Persson	Ordförande	(S)
	Cecilia Holmberg	2:e vice ordf	(M)
	Annika Westerlund	1:e vice ordf	(S)
	Mona Wettergren	Ledamot	(SD)
	Maria Hjelm Nilsson	Ledamot	(C)
	Anna Arlid	Ledamot	(M)
	Torgny Lindqvist	Ledamot	(S)
	Emanuel Norén	Ledamot	(L)
	Alice Abbas	Ledamot	(MP), ej 67-68
Tjänstgörande ersättare	Bengt-Olof Björck (S) §§ 67-68	ersätter	Alice Abbas (MP)
Närvarande ersättare	Bengt-Olof Björck (S) §§ 70-76 David Alfredsson (S) Hillevi Karlsson (S) Andreas Green (M)		
Övriga	T.f förvaltningschef Martin Åsman Ekonom Marie Nilsson	Personalföreträdare Niclas Wahlgren, LR Personalföreträdare Anna-Lotta Wolgast, LR Personalföreträdare Ida Heiman, Sveriges skolledare	
Paragrafer	§§ 67-68, 70-76		
Utses att justera	Emanuel Norén (L)		
Justeringsdatum	2019-09-02		
Sekreterare	 Maria Appert		
Ordförande	 Johnny Persson		
Justerande	 Emanuel Norén		

Karlshamns
kommun

PROTOKOLL
Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämnden
2019-08-26

Sida 2(3)

Tillkännagivande av justerat protokoll

Beslutsinstans: Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Beslutsdatum: 2019-08-26

Tillkännages fr.o.m.: 2019-09-02

Tillkännages t.o.m.: 2019-09-23

Protokollet förvaras: Rådhuset

Underskrift:

§ 71 Yttrande avseende havsplan för Blekinges kustkommuner 2019/2455

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslut

att lämna yttrande till Byggnadsnämnden enligt t.f förvaltningschefens tjänsteskrivelse.

Sammanfattning

Blekinges kustkommuner (Sölvesborg, Karlshamn, Ronneby och Karlskrona) har efter samrådet som genomfördes under våren 2018 tagit fram ett reviderat förslag för hur havet ska användas i framtiden. Planen anger kommunernas viljeinriktning för vattenanvändningen inom planområdet. Havsplanen är ett förslag till ändring av respektive kommuns översiktsplan.

Yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har tagit del av planen och bedömer att inriktningen inte påverkar nämndens verksamheter. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har därför inget att erinra mot inriktningen i havsplanen.

Beslutsunderlag

T.f förvaltningschef Martin Åsmans tjänsteskrivelse

Beslutet skickas till

Byggnadsnämnden

Karlshamns
kommun

PROTOKOLL
Nämnden för barn, ungdom och skola
2019-08-27

Sida 1(3)

Plats och tid	Asarumssalen, klockan 13:15--16.30		
Beslutande	Jan-Åke Berg	Ordförande	(S)
	Sofie Ekenberg	1:e vice ordf	(C)
	Magnus Sandgren	2:e vice ordf	(M)
	Mona Wettergren	Ledamot	(SD)
	Bengt-Olof Björck	Ledamot	(S)
	Linda Winnetoft	Ledamot	(S)
	Kenneth Svanberg	Ledamot	(MP)
	Iman Omairat	Ledamot	(L)
Tjänstgörande ersättare	Rickard Holmberg (M)	ersätter	
	Tommy Strannemalm (SD)	Charlotta M Sjöqvist (M)	
	Sten Wijkander (S)	Margaretha Lennarthsson (SD)	
		Anna Carlsson Söderqvist (S)	
Närvarande ersättare	Mats Andersson (S) §§ 79-89		
Övriga	T.f förvaltningschef Martin Åsman	Ekonom Jennie Blomkvist, §§ 78-79	
	Verksamhetschef Torsten Berg	Personalföreträdare Ida Heiman,	
	T.f verksamhetschef Sofia Olsson	Sveriges skolledare	
	Verksamhetschef Petra Gagner		
Paragrafer	§§ 76-77, 80-88		
Utses att justera	Sofie Ekenberg (C)		
Justeringsdatum	2019-09-02		
Sekreterare	 Maria Appert		
Ordförande	 Jan-Åke Berg		
Justerande	 Sofie Ekenberg		

Karlshamns
kommun

PROTOKOLL
Nämnden för barn, ungdom och skola
2019-08-27

Sida 2(3)

Tillkännagivande av justerat protokoll

Beslutsinstans: Nämnden för barn, ungdom och skola

Beslutsdatum: 2019-08-27

Tillkännages fr.o.m.: 2019-09-02

Tillkännages t.o.m.: 2019-09-23

Protokollet förvaras: Rådhuset

Underskrift:

Karlshamns
kommun

PROTOKOLL
Nämnden för barn, ungdom och skola
2019-08-27

Sida 3(3)

§ 84 Yttrande avseende havsplan för Blekinges kustkommuner 2019/2452

Nämnden för barn, ungdom och skolas beslut

att lämna yttrande till Byggnadsnämnden enligt t.f. förvaltningschefens tjänsteskrivelse.

Sammanfattning

Blekinges kustkommuner (Sölvesborg, Karlshamn, Ronneby och Karlskrona) har efter samrådet som genomfördes under våren 2018 tagit fram ett reviderat förslag för hur havet ska användas i framtiden. Planen anger kommunernas viljeinriktning för vattenanvändningen inom planområdet. Havsplanen är ett förslag till ändring av respektive kommuns översiktsplan.

Yttrande

Nämnden för Barn, ungdom och skola har tagit del av planen och bedömer att inriktningen inte påverkar nämndens verksamheter. Nämnden för barn, ungdom och skola har därför inget att erinra mot inriktningen i havsplanen.

Beslutsunderlag

T.f förvaltningschef Martin Åsmans tjänsteskrivelse

Beslutet skickas till

Byggnadsnämnden

6/19

Utställning av havsplan för Blekinges kustkommuner (TFN)

Beslut

att ta yttrande enligt nedan som nämndens eget.

Sammanfattning

Byggnadsnämnden har översänt remiss i rubricerat ärende.

Havs- och vattenmyndigheten presenterade 2015 ett inriktningsdokument med de intressen som de statliga havsplanerna kommer att behandla. Den kommungemensamma havsplanen för Blekinge följer i stort sett samma intresseavgränsning. De intressen som behandlas i planen är:

Kulturmiljö, friluftsliv och besöksnäring, yrkesfiske, vattenbruk, utvinning och lagring av material, luft- och sjöfart, infrastruktur, försvar, energi och natur.

Syftet med den kommungemensamma havsplanen är att ange kommunernas viljeinriktning för vattenanvändningen inom planområdet och öka förutsägbarheten för de aktörer som avser att bedriva verksamhet till havs. Havsplanen ska:

- Samspela med den statliga planeringen
- Göra avvägning mellan olika intressen
- Ge rumsliga förutsättningar för nyttjande och bevarande

Planen innehåller rekommendationer för hur havsområdet långsiktigt ska användas för att säkerställa en hållbar användning och nyttjande av våra gemensamma resurser. Den geografiska avgränsningen för den kommungemensamma havsplanen omfattar ett område som stäcker sig 300 meter från land och öar ut till och med territorialhavet. Karlshamns kommun anger i havsplansdokumentationen att man i sin kommunomfattande översiktsplan avser upprätta en fördjupad översiktsplan för skärgården för att i ett sammanhang kunna studera bebyggelsefrågor och allmänhetens tillgång till skärgården.

Planen är väl genomarbetad och beskriver vilka konsekvenser förslaget kan få, samt det kunskapsunderlag och de politiska ställningstaganden som legat till grund för framtagandet. Fritidsenheten och park- och gatuverksamheten ser positivt på att havsplanen tar hänsyn till både friluftsliv och natur, vilket ligger inom teknik och fritidsnämndens ansvarsområde.

Till exempel nämns i havsplanen att havet ska planeras för god tillgänglighet, attraktivitet och att förutsättningar för utveckling av friluftsliv och besöksnäring ska gynnas, samt att områden med höga och viktiga naturvärden särskilt ska framhållas vid avvägningar.

Fritidsenheten och park- och gatuverksamheten anser att deras huvudansvarsområde ligger utanför den geografiska avgränsningen för den kommungemensamma havsplanen, och kommer istället att behandlas i den fördjupade översiktsplanen för skärgården.

Beslutsunderlag

Genom teknik- och fritidsnämndens beslut den 12 juni 2019 – under § 133 – har nämnden delegerat sin beslutanderätt.

Ärendegrupp

A5 – Allmänt

Sammanfattande benämning

Beslut som är så brådskande att det inte går att avvakta nämndens avgörande. 6 kap. 39 § KL.

På teknik- och fritidsnämndens vägnar

Mats Dahlbom
Ordförande

Beslutet skickas till

Byggnadsnämnden
Gatuingenjör Ola Karlsson
Trafikhandläggare Per Olsson
Parkingenjör Sara-Marie Rännbäck
Fritidschef Thomas Nilsson
Teknik- och fritidsnämnden, för redovisning

Tillkännagivande av justerat beslut

Beslutsinstans:	Ordförandebeslut, teknik- och fritidsnämnden
Beslutsdatum:	2019-08-30
Tillkännages fr.o.m.:	2019-09-02
Tillkännages t.o.m.:	2019-09-23
Protokollet förvaras:	Rådhuset

Underskrift:

Räddningstjänsten Västra Blekinge

Dnr: 2019-000541
Karlshamn 2019-05-24

Karlshamns Kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen
374 81 Karlshamn

Sölvesborgs Kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen
394 80 Sölvesborg

Remissyttrande

Avser planförslag

Ert dnr: -

Räddningstjänstens synpunkter

Räddningstjänsten har inget att tillägga

Med vänlig hälsning
Johan Nilsson
Brandingenjör

Räddningstjänsten Östra Blekinge

1(1)

Handläggare
Claes Nicklasson

Direkttelefon
0455-303993

Karlskrona kommun
Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Datum
2019-05-24

Dnr
2019-000514.4.2.2

Ert datum
-

Er referens
Hanna Olsson

REMISSYTTRANDE

Angående Havsplan för Blekinge

Ärende: Kommungemensam havsplan för Blekinge

Från Räddningstjänstens sida finns ingenting att erinra angående upprättad plan.

Räddningstjänsten Östra Blekinge

Claes Nicklasson
Stf. Räddningschef

Postadress	Besöksadresser	Telefon	E-post	Bankgiro
Box 117 371 22 Karlskrona	Oskarsvärnsvägen 3, Karlskrona Kallingsvägen 8, Ronneby	0455-30 39 80	raddning.ostrablekinge@karlskrona.se	5627-9391
			Internet raddningstjanst.se	Organisationsnr 222000-1255

Naturskyddsföreningen
Karlshamn

Naturskyddsföreningen i Karlshamn
Åke Johansson
Ringvägen 8
374 39 Karlshamn
Tfn: 076 815 16 89

Karlshamns kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen
Rådhuset
374 81 Karlshamn
byggnadsnamnden@karlshamn.se

Förslag till Havsplan för Blekinges kustkommuner

Naturskyddsföreningen har tagit del av nämnda föreslag till Havsplan för Blekinges kustkommuner. Vi har i första hand koncentrerat oss till delen inom Karlshamns kommun och finner inget att erinra mot planen inom de avgränsningar som planen behandlar.

2019-09-07

Styrelsen i Naturskyddsföreningen i Karlshamn
genom Åke Johansson, sekreterare

HAVSPLAN

FÖR BLEKINGES KUSTKOMMUNER

Ändring av översiktsplaner avseende havsområdet i
Sölvesborgs kommun - Karlshamns kommun
Ronneby kommun - Karlskrona kommun

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Samrådsredogörelse över Havsplan för Blekinges kustkommuner

Detta projekt har medfinansierats genom statligt stöd i form av KOMPIS-bidrag (KOMmunal Planering i statlig Samverkan) från Havs- och vattenmyndigheten förmedlade av Länsstyrelsen Blekinge län.

Sammanställt av:	Sölvesborgs kommun, Karlshamns kommun, Ronneby kommun och Karlskrona kommun med stöd av SWECO
Arbetsgrupp:	Dan Janérus, Sölvesborgs kommun Jeanette Conradsson, Karlshamns kommun Toomas Randsalu, Karlshamns kommun Kristina Eklund, Ronneby kommun Christina Johansson, Karlskrona kommun Hanna Olsson, Karlskrona kommun
Miljökonsekvenser:	Stina Brask Bilén och Niklas Egriell, SWECO
Projektledning och layout:	Mikael Bäckman och Jonas Ronsby, SWECO
Illustrationer på omslag:	Petra Skarmyr, Ronneby kommun
Kartor på omslag:	© GIS-data från LM, SGU; AquaBiota, LST, HaV, HELCOM Naturvårdsverket, Transportstyrelsen, Sjöfartsverket, samt respektive kommun.

Vad är en samrådsredogörelse?

När en kommun upprättar eller ändrar en översiktsplan ska man samråda med bland andra länsstyrelsen, regionala organ och grannkommuner. Kommunmedborgarna ska också ges chansen att säga sin mening. Förslag till *Havsplan för Blekinges kustkommuner* utgör en ändring av respektive kommuns översiktsplan. Havsplanen var ute på samråd under perioden 2018-02-21 till och med 2018-05-04.

Alla synpunkter som kommit in under samrådsskedet redovisas i denna samrådsredogörelse. Här redovisas även i vilken utsträckning synpunkterna har kunnat tillgodoses. Av samrådsredogörelsen framgår också vilka synpunkter som inte har kunnat beaktas i det nu reviderade planförslaget och skälen till detta.

I samrådsredogörelsens *kommentarer* redovisas kommunernas ställningstaganden till inkomna synpunkter, huruvida de tillgodoses eller inte samt en motivering. I avsnittet *Planförslaget efter samrådet* redovisas vilka förändringar av planförslaget som tillkommit efter samrådsskedet.

Samrådsredogörelsen ligger till grund för och motiverar planförslaget och ställs därför ut tillsammans med det reviderade planförslaget.

Innehåll

Sammanfattning av samrådet	6
Läsanvisning.....	6
Planförslaget efter samrådet	7
Plankartan	7
Planbeskrivning	8
Kvarstående synpunkter som inte har kunnat tillgodoses	9
Hur har samrådet gått till?	9
Samrådsförslaget.....	9
Utskick och annonsering	10
Samrådsaktiviteter	10
Inlämning av synpunkter.....	10
Vilka har deltagit?.....	10
Yttranden med synpunkter har inkommit från:	10
Yttranden utan erinran har inkommit från:.....	11
Redovisning av inkomna yttranden med synpunkter	11
1. Länsstyrelsen i Blekinge	11
2. Havs- och vattenmyndigheten	16
3. Försvarsmakten	16
4. Sjöfartsverket	19
5. Trafikverket.....	21
6. Karlskrona kommun - kommunledningsförvaltningen	22
7. Ronneby kommun - kommunstyrelsen.....	22
8. Kristianstads kommun	23
8. Torsås kommun - kommunstyrelsen.....	23
10. Borgholms kommun - kommunstyrelsens utskott.....	23
11. Sveriges yrkesfiskare - SYEF och SFPO	25
12. Naturskyddsföreningen Karlshamn	25
13. Svenska kraftnät	27
14. E.ON	27
15. Blekinge Offshore	28
16. S W (privatperson redovisas med initialer)	29

Fortsatt planarbete	30
Medverkande tjänstemän	30

BILAGA 1 - Minnesanteckningar från samrådsmöte

BILAGA 2 - Minnesanteckningar från möte med BL, fiskare

BILAGA 2 - Länsstyrelsens samrådsyttrande redovisat i sin helhet

Sammanfattning av samrådet

Samrådet pågick under perioden 21 februari till och med den 4 maj 2018. Den 6 mars 2018 hölls ett samrådsmöte - se bilaga 1 för redovisning av mötesdiskussionen.

Under samrådet har totalt 27 skriftliga yttranden inkommit till de fyra kommunerna. Samtliga yttranden med synpunkter redovisas sammanfattat från sida 11 och framåt.

Inkomna synpunkter har framförallt rört hanteringen av intressekonflikter mellan naturskydd och energiproduktion till havs kontra Försvarsmaktens och sjöfartens intressen. Även havsplanens möjliga påverkan på fiskets har lyfts.

I samrådet har vikten av mellankommunal dialog, men även dialog och samförstånd mellan myndigheter lyfts som en väg framåt. Här har även påpekats vikten av att se bortom kommun- och länsgränser för att hitta fram till bra helhetslösningar.

En del synpunkter har rört önskemål om att korrigera rena brister eller felaktigheter i beskrivning av planeringsförutsättningar och konsekvenser.

I stort har inkomna synpunkter varit både konkreta och vägledande för det fortsatta arbetet. Ett fåtal synpunkter har rört sådant som ligger utanför havsplanens möjlighet att påverka.

Planförslaget har reviderats utifrån samrådssynpunkterna och under rubriken *Planförslaget efter samrådet* listas vilka förändringar av den kommungemensamma havsplanen som samrådet har medfört.

Läsanvisning

Denna samrådsredogörelse innehåller dels en redovisning för hur samrådet bedrivits, dels en sammanfattning av de synpunkter som kommit in med kommentarer till synpunkterna. I bilaga 1 redovisas minnesanteckningar från samrådsmötet. I bilaga 2 återfinns länsstyrelsens samrådsyttrande i sin helhet.

Alla yttranden som inkommit redovisas sammanfattat i denna samrådsredogörelse. Samtliga yttranden finns i sin helhet i remissammanställningen på utställningsplatser. Originalyttrandena finns kvar hos respektive mottagande kommun: Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen i Karlskrona kommun, Miljö- och byggnadsförvaltningen i Ronneby kommun, Samhällsbyggnadsförvaltningen i Karlshamns kommun och Samhällsbyggnadsförvaltningen i Sölvesborgs kommun.

Varje yttrande redovisas från sida 11 och framåt, under en rubrik namngiven efter vem eller vilken instans som yttrat sig. Yttrandet besvaras sedan under rubriken *kommentar* under respektive yttrande. Privatpersoner benämns endast med initialer - detta för att underlätta i samband med nätpublicering. När samrådsredogörelsen publiceras på nätet tas personuppgifter (förnamn, efternamn och fastighetsbeteckning) i rubrikerna bort och enbart initialer lämnas kvar med anledning av dataskyddsförordningen (GDPR).

Planförslaget efter samrådet

Med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet har framförallt följande frågor studerats vidare:

- möjligheten att närmare ringa in potentialen (utifrån ett antal kriterier) för att inom havsplanens avgränsning kunna dumpa muddermassor.
- klargöra vilka konfliktpunkter som finns mellan olika former av områdesskydd och Försvarsmaktens intressen inom aktuellt havsområde.
- närmare samordning med den statliga havsplaneringen som pågår parallellt.
- utvecklad beskrivning av näringslivsperspektivet och dess koppling till havet

Förekommande synpunkter har till största delen kunna tillgodosetts genom ändringar inför utställning, se lista nedan.

Plankartan

Nedan listas de övergripande förändringar som samrådet föranlett rörande havsplanens plankarta:

- Nytt område Efn (12) med användning energiproduktion skapas för att täcka in det område inom vilket det finns ett tillstånd för vindkraftsanläggning vid Taggen.
- Utpekade naturområde renodlas till sådana som baseras på områden med underliggande områdesskydd. Område 2b går upp i område Efn (12), nytt område med energiändamål.
- Områden som redovisats som natur med grön färg på plankartan, men saknat beteckning - ges sådan. Områdena betecknas som område NF (3) och FN (4) på plankartan.
- Små justeringar av gränser mellan områden för att samordna den kommungemensamma havsplanen med den statliga havsplaneringen som pågår parallellt.
- Justerad redovisning av försvarsmaktens anspråk på plankartan så att alla riksintresseanspråk redovisas skräfferat på kartan.
- Planområdets olika delområden ges nya beteckningar i linje med den statliga havsplaneringens sätt att benämna delområden. Genom ändringen kommer det mera tydligt framgår vilka användningar som har prioritet i respektive område. Till exempel Fn (8) utgör område där försvarsintresset har prioritet men där det även finns naturvärden att ta hänsyn till. På plankartan har områdesbeteckningar ändrats enligt nedan:

➤ Område 1a blir Efn (11)	➤ Område 2e blir FN (6)
➤ område 1b blir Efn (14)	➤ Område 3a, 3b, 4a och 4b blir F (7) och FN (8)
➤ Område 2a blir Nf (1)	➤ Område 3c blir FN (10) och fn (15)
➤ Område 2b blir Efn (12)	➤ Område 4c blir FU (9)
➤ Område 2c blir Nf (2)	➤ Område 5a och 5b blir FEn (13)
➤ Område 2d blir FN (5)	

Planbeskrivning

Nedan listas de övergripande förändringar som samrådet föranlett rörande havsplanens ingående kapitel:

Inledning

- Statens respektive kommunens roll i avvägningen mellan allmänna intressen förtydligas.
- En tydligare redovisning över havsplanens mandat kontra övriga instansers mandat.
- Uppdatering av skrivningar kring process och

Planförslag

- Kompletteringar kring övergripande ställningstagande.
- Omarbetning utifrån nya områdesbeteckningar, områdesgränser och nya områden på plankartan.
- Försvarsmaktens synpunkter föranleder ändringar. De avsnitt som berör hur Försvarsmaktens anspråk hanteras i förhållande till naturintressen kommer att förtydligas. Det handlar om Försvarsmaktens behov av att kunna märka ut militära farleder och influensområde för buller. Även förhållandet till utvinning och lagring av material samt fast infrastruktur och vattenbruk förtydligas.
- Sjöfartsverkets synpunkter kring fasta installationer beaktas.
- Mellankommunala samband förtydligas.
- En genomgång och justering av hela planförslagskapitlet i syfte att förtydliga konflikter mellan anspråk och havsplanens ställningstaganden.

Planeringsförutsättningar

- Yrkesfiskets utbredning, omfattning och karaktär förtydligas. Det fiskas inte enbart inom områden som är av riksintresse för yrkesfisket.
- Att lagring av material (dumpning) utgör tillståndspliktig verksamhet förtydligas.
- Sjöfartens förutsättningar, omfattning, karaktär och behov förtydligas. Beskrivningen kompletteras och fördjupas, bland annat behöver sjöfartens betydelse för samhällsekonomi och näringspolitik lyftas fram.
- Påpekade brister avseende planeringsförutsättningar i övrigt korrigeras.
- En genomgång och justering av hela kapitlet har gjorts i syfte att förtydliga och säkerställa att relevant information presenteras.

Konsekvenser

- Beskrivningen av sjöfartens omfattning, karaktär och konsekvenser förtydligas, bland annat rörande den utökade sjöfartens omgivningspåverkan.
- Påpekade brister i konsekvensbeskrivningen korrigeras.
- En genomgång och justering av hela konsekvenskapitlet har gjorts i syfte att förtydliga och säkerställa en transparent och korrekt bedömning.

Kvarstående synpunkter som inte har kunnat tillgodoses

Vissa synpunkter har varit av sådan art att dessa inte lämpligen hanteras genom en kommunal översiktsplan. Vissa frågor hanteras istället av andra myndigheter och genom annan lagstiftning än plan- och bygglagen som reglerar både vad en översiktsplan SKA och FÅR innehålla.

- Begränsning av restriktioner rörande yrkesfiske med passiva redskap inom naturområden.
- Begränsning av restriktioner rörande skyddsjakt inom naturområden.
- Krav på inrättande av skyddszoner, förbud för bottentrålning och begränsningar av sjöfartens utsläpp och buller.

Hur har samrådet gått till?

Samrådet för havsplanen pågick under perioden 21 februari 2018 till och med 4 maj 2018. Information om samrådet skickades ut enligt sändlista till remissinstanser samt föreningar och företag.

Samrådsförslaget

Samrådet omfattade förslag till kommungemensam havsplan över Karlskrona, Ronneby, Karlshamns och Sölvesborgs kommuners havsområde. Havsplanen utgör ett förslag till ändring av respektive kommuns översiktsplan och består av en planbeskrivning och en plankarta med tillhörande teckenförklaring.

Utskick och annonsering

En gemensam kungörelse sattes in i lokalpressen den 18 februari 2018. Meddelande om samråd skickades även ut per post och e-post till ca 500 mottagare (inkluderande myndigheter, föreningar och företag) som bedömts ha ett särskilt intresse av havsplanen och dess ställningstaganden. Samrådet annonserades även i sociala medier.

Samrådsaktiviteter

Havsplanen ställdes i de fyra kustkommunerna sammantaget ut på ca 15 utställningsplatser och på respektive kommuns webbplats. Det anordnades även ett gemensamt samrådsmöte i Karlshamns rådhus den 6 mars 2018. På mötet presenterades förslaget till havsplan närmare och det lämnades även öppet för dialog. På mötet deltog, utöver kommunrepresentanter och konsulter, ca 55 personer. Minnesanteckningar från mötet redovisas i slutet av denna samrådsredogörelse, se bilaga 1.

Inlämning av synpunkter

Synpunkter har kunnat skickats in under samrådet per brev och per e-post till alla fyra kommuner som samverkat i framtagandet av havsplanen. Under samrådet har totalt 27 yttranden inkommit, varav sju från statliga myndigheter, två från regionala organ, tre från grannkommuner, nio från nämnder, råd och bolag inom de fyra samverkande kommunerna, fem från företag, föreningar och andra grupper samt ett yttrande från privatpersoner.

Vilka har deltagit?

Yttranden med synpunkter har inkommit från:

1. Länsstyrelsen i Blekinge
2. Havs- och vattenmyndigheten
3. Försvarsmakten
4. Sjöfartsverket
5. Trafikverket
6. Karlskrona kommun - kommunledningsförvaltningen
7. Ronneby kommun - kommunstyrelsen
8. Kristianstads kommun - kommunstyrelsens arbetsutskott
9. Torsås kommun - kommunstyrelsen
10. Borgholms kommun - kommunstyrelsens arbetsutskott
11. Sveriges yrkesfiskare - SYEF och SFPO
12. Naturskyddsföreningen Karlshamn
13. Svenska kraftnät
14. E.On
15. Blekinge Offshore
16. S W (yttrande från enskild)

Yttranden utan erinran har inkommit från:

17. Länsstyrelsen i Skåne
18. Skogsstyrelsen
19. Region Blekinge
20. Karlshamns kommun - Fritidsnämnden
21. Karlshamns kommun - Tekniska nämnden
22. Ronneby kommun - Miljö- och byggnadsnämnden
23. Ronneby kommun - Socialnämnden
24. Ronneby kommun - Utbildningsnämnden
25. Ronneby kommun - Fritid och kulturförvaltningen
26. Ronneby kommun - Kommunala Rådet för Funktionshinder
27. Räddningstjänsten Västra Blekinge

Redovisning av inkomna yttranden med synpunkter

Nedan följer en redovisning av inkomna yttranden med synpunkter. Yttrandena har kortats ner men avsikten är att alla synpunkter ändå redovisas i enlighet med vad som yttrats. Samtliga yttranden finns i sin helhet i remissammanställningen på utställningsplatser där havsplanen ställs ut. Yttranden finns även i original hos respektive mottagande kommun.

1. Länsstyrelsen i Blekinge

Nedan redovisas länsstyrelsens yttrande i sammandrag. Yttrandet finns återgivet i sin helhet sist i dokumentet, se bilaga 2.

Länsstyrelsens synpunkter och råd

Länsstyrelsen ställer sig positiv till att kommunerna genomför en interkommunal havsplan för länet. En havsplan ämnar skapa välbehövlig överblick över kommunens planeringssituation och tydliggör långsiktigt strukturella frågeställningar och utvecklingsstrategier.

Kommentar

Noteras.

Riksintressen

Kommunerna har angivit vilka riksintressen som finns i kommunerna och angivit hur riksintressena ska tillgodoses under respektive riksintresse.

Länsstyrelsen vill framföra att utanför Sölvesborg och Karlshamns kust finns områden utpekade som riksintresse för energi enligt 3 kap. 6 § MB. Vindkraftsproduktion i dessa lägen utgör en konflikt med riksintresset för totalförsvaret och Sjöövningssområde Hanö. Etablering av vindkraftverk och andra höga objekt kan medföra betydande negativ påverkan på militära intressen och utpekade riksintressen för totalförsvarets militära del. Den exakta effekten kan i vissa fall inte beskrivas öppet med hänsyn till att informationen omfattas av försvarssekretess. Se mer under rubriken Energiproduktion och energidistribution.

Kommentar

Noteras. Havsplanen vill inte stänga dörren för en vindkraftsetablering men ger även uttryck för att Försvarsmaktens intressen väger tungt. Utgångspunkten är att så långt möjligt pröva förutsättningarna för samexistens mellan försvar och anläggning för energiutvinning genom gemensamt acceptabla lösningar för att tillgodose intressenas behov av havsområdet. Dock är det staten som vid en eventuell prövning av produktionsanläggning för energi avgör om samexistens är möjlig.

Totalförsvarets civila delar- MSB

Länsstyrelsen vill upplysa kommunerna att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har tidigare meddelat att man under 2018 kommer att arbeta med att se över riksintresse för totalförsvarets civila delar och som är viktiga att beakta i den översiktliga planeringen framöver.

Kommentar

Noteras. Havsplanen kompletteras med uppgift om att arbete pågår kopplat till riksintresse för totalförsvarets civila delar.

Riksintresse enligt 4 kap. 1 och 2 MB**Natur**

Enligt 4 kap. 1 och 2 §§ MB får exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön komma till stånd i utpekade områden av riksintresse endast om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden. Turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets intressen ska särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

Kommentar

Havsplanen förtydligas rörande beaktandet av riksintressen.

Enligt 7 kap. 28 a§ MB krävs tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Skada på ett Natura 2000-område kan uppkomma även om åtgärden sker utanför området, eftersom det kan påverka livsmiljön eller de arter som finns inom skyddsområdet. De utvecklingsområden som kan påverka ett Natura 2000-område, bör undantas från exploatering.

Kommentar

Havsplanen förtydligas rörande risk för påverkan från exploatering i närheten av Natura 2000 områden.

Miljökonsekvenser gällande energi (sid 33), "Dessa höga ljud som uppstår vid pålning kan fördras långa sträckor i vatten". Länsstyrelsen vill påpeka att ljudvågorna vid pålningsarbete kan bli så starka att de orsakar permanenta hörselskador hos tumlare nära arbetsplatsen och kan störa deras beteende på flera kilometers avstånd. Länsstyrelsen anser att denna miljökonsekvens tydligt bör framgå i stycket.

Kommentar

Konsekvenskapitlet kompletteras enligt ovan. Pålning kommer att särskilt behandlas i havsplanen både vad gäller konsekvensredovisning men även som en företeelse att begränsa.

Notera att BSPA-områden nu för tiden kallas Helcom MPA (Marine Protected Areas). Benämningen på sid. 34, 39 och 77 bör justeras.

Kommentar

Havsplanen korrigeras enligt ovan.

Under stycket om miljökvalitetsnormer för vatten nämns EU:s ramdirektiv för vatten och förvaltningen av vattenförekomsterna. Länsstyrelsen anser att stycket bör kompletteras med information om havsmiljödirektivet som även det innehåller relevanta miljökvalitetsnormer med en förvaltning kopplad till sig. Övriga regleringar som är värdefulla att se över i den kommunala havsplaneringen är ankringsförbud, sjötrafikförordningen, ammunitionsdumpningsplatser, dykförbud och lagstiftning kopplad till kulturmiljö.

Kommentar

Havsplanen kompletteras med information om havsmiljödirektivet. Även redovisningen och hanteringen av övriga regleringar som listas ovan ses över.

Länsstyrelsen redovisar förslag till kompletterande och omformulerade texter: bottensubstratens koppling till naturvärden, NK23 Torhamns skärgård, N5 Biskopsmåla, s. 73 del av mening, övriga områdesskydd och värden, s. 33 fiskdöd och s. 54 vattenbruk.

Kommentar

Havsplanen korrigeras enligt förslag.

Yrkesfiske 3 kap. 5 § MB

Havsplanen ska ge förutsättningar för yrkesfisket. Länsstyrelsen redovisar förslag till kompletteringar och förtydligande: s. 29 luftutsläppens påverkan på fiske, s. 29 fler Natura 2000-områden, NK16 Listerby skärgård-Tromtö områdets betydelse för fisk, s. 20 Hanöbanken yrkesfiskets intressen, s. 22 socialt hållbart yrkesfiske, s. 26 och 29 socialt och ekonomiskt hållbart fiske, s. 39 fredningsområden och s. 52 planeringsförutsättningar fiske.

Kommentar

Havsplanen korrigeras enligt förslag.

Energi 3 kap. 8 § MB

I enlighet med 4 kap. 10 § MB gällande avvägning mellan oförenliga intressen vill Länsstyrelsen upplysa kommunerna att i samrådshandlingen (2018-01-08) anges under Områdesvisa ställningstagande (s.19-21) fyra områden med huvudanvändning energi, antingen ensamt eller i kombination med annan huvudanvändning. Dessa områden stämmer överens med de av Statens Energimyndighet utpekade riksintressena för vindbruk. För två av områdena, 5a (Hanöbanken väst) och 5b (Hanöbanken öst), finns sedan tidigare en intressekonflikt med riksintresse för totalförsvaret. I Förslag till Havsplan Östersjön (samrådshandling 2018-02-15) från Havs- och vattenmyndigheten har riksintresset för vindbruk vägts bort. Därmed avviker den föreslagna havsplanen för Blekinges kustkommuner mot det nuvarande förslaget till nationell havsplan från Havs- och vattenmyndigheten.

Kommentar

När det gäller avgränsningen av områden för energiändamål har den kommungemensamma havsplanen haft som utgångspunkt utpekade riksintresseområden för energiproduktion. Ett utpekande av områden för energiändamål i den kommunala havsplanen ska endast ses som ett ställningstagande i att kommunerna ställer sig positiva till energiändamålet i området. Kommunerna är medvetna om Försvarsmaktens intressen inom samma område och bekräftar i havsplanen att det är staten som i slutändan gör avvägningen mellan motstående intressen i området.

Vid en jämförelse med den statliga havsplanen kan vi se att de frångått utpekade riksintresseområden vid Hanöbanken. När det gäller riksintresseområdet vid Taggen har staten utökat området med energiändamål till att omfatta det område som det finns en tillståndsgiven anläggning inom.

I nu aktuell kommungemensam havsplan kommer även fortsättningsvis riksintresseområden för energiproduktion att få motivera utpekade områden med prioriterat energiändamål. Havsplanen kommer utöver det att kompletteras med energiområde med utgångspunkt i det tillståndsgivna området kring Taggen.

Regionala och mellankommunala intressen

Länsstyrelsen, stödjer planens inriktning om samordning genom gemensamma riktlinjer för flera kommuner. De mellankommunala intressena kan med fördel även redovisas på karta.

Kommentar

Havsplanen förtydligas avseende mellankommunala intressen. Kommunerna ser att besöksnäring inte är starkt kopplad till havsplanens avgränsade område som ligger helt utanför kust och skärgård och som närmast 300 meter från närmaste ö eller fastland. Däremot ser vi att energi och sjöfart är frågor som mer tydligt har en mellankommunal dimension. Detta kommer ytterligare att lyftas i havsplanen.

Olika typer av etableringar till havs riskerar att ligga inom MSA-påverkade zoner eller inom influensområden för luftrum enligt 3 kap. 9 § MB. MSA-ytorna för flygplatsen i Ronneby är redovisad enligt planen men zonerna från Kalmar och Kristianstad, bör även de redovisas i planen. Flygplatserna är sakägare och ska därför beredas möjlighet att yttra sig.

Likasa ska Luftfartsverket och Försvarsmakten, i egenskap av sakägare, ges möjlighet att yttra sig över planen. Länsstyrelsen förutsätter att kommunen hör berörda flygplatser samt Luftfartsverket och Försvarsmakten.

Kommentar

Havsplanen kompletteras med redovisning av samtliga MSA-tytor som överlappar planområdet. Alla berörda flygplatser har beretts möjlighet att yttra sig.

Hälsa och säkerhet, olyckor, översvämning och erosion

Planen behandlar väldigt lite om miljöfarlig verksamhet eller förorenade områden. Länsstyrelsen anser att det vore fördelaktigt med en underkarta som pekar ut kända områden med föroreningar och ammunitionsdumpningsplatser, inklusive platser där man hittat senapsgas.

Kommentar

Havsplanen kompletteras avseende redovisning av området med föroreningar/ammunitionsdumpningsplatser.

Utvinning av material

Område 4c. Klippbanken. Den interkommunala planen stämmer i detta område överens med punkten som pekats ut i det statliga samrådsförslaget på havsplan för Östersjön framtaget av Hav och Vattenmyndigheten.

Kommentar

Noteras.

Förorenade områden

Länsstyrelsen påpekar att under förslag till åtgärder föreslås bland annat att en "regional plan för oljebekämpning i kustområdet bör tas fram för Blekinge för att minska skadan som uppstår vid eventuella sjöfartsolyckor som medför större oljeläckage". Länsstyrelsen påpekar att det finns en uppdaterad regional oljeskyddsplan (2017) som behöver kompletteras med en uppdaterad miljöatlas.

Kommentar

Havsplanen korrigeras avseende oljeskyddsplan och kompletteras med uppgift om behovet av en uppdaterad miljöatlas.

Kulturmiljö - Marinarkeologi

Texten bör använda begreppet fornlämning istället för fornminnen. Kompletteringar och justeringar; förklara kulturmiljölagen och arkeologiska processen inom "Områdesvisa ställningstaganden", s. 13 intressekonflikter, s. 19 helhetsbild av planeringsförutsättningar till havs, s. 21 översvämmade, nämn kulturmiljölagen, s. 27 förtydligande om KML, s. 35 tidig kontakt med LST, s 39 ta upp KML.

Kommentar

Havsplanen korrigeras enligt ovan.

Friluftsliv

Notera att riksintressen för friluftsliv utpekats av Naturvårdsverket efter samråd med Havs- och vattenmyndigheten. Fiskeristyrelsen har upphört (sid 49). Riksintressen för yrkesfiske utpekats av Havs- och vattenmyndigheten eftersom Fiskeriverket har upphört (sid. 53).

Kommentar

Havsplanen korrigeras enligt ovan.

Hushållning med resurser / Grön infrastruktur och ekosystemtjänster

I det beskrivande stycket om ekosystemtjänster under kapitlet om planeringsförutsättningar (sid. 38-39) föreslår Länsstyrelsen att man kompletterar texten med kopplingen till grön infrastruktur.

Det skulle även vara av intresse att bedöma vilka ev. konsekvenser förslaget till havsplan har på naturens förmåga att leverera ekosystemtjänster till förmån för människor och samhälle, samt hur planförslaget påverkar den marina gröna infrastrukturen.

Det är positivt att grön infrastruktur nämns i värdebeskrivningen under natur (planeringsförutsättningar, sid. 67). Länsstyrelsen föreslår att det sista stycket flyttas fram till inledningen, förslagsvis i kombination med beskrivningen av ekosystemtjänster på sid. 38.

Kommentar

Havsplanen justeras enligt ovan och kompletteras avseende ekosystemtjänster samt hur planförslaget påverkar den marina gröna infrastrukturen. Här kommer bland annat "Plattform för grön infrastruktur" att fungera som underlag.

2. Havs- och vattenmyndigheten

HaV framför förtydliganden. S. 11: Sveriges maritima strategi, ej marina. S. 53: HaV meddelar riksintresseanspråk yrkesfiske.

Kommentar

Havsplanen korrigeras enligt ovan.

3. Försvarsmakten

Försvarsmakten framför erinran på förslag om naturskydd, hänsynsområden och anläggningar som innebär skada på riksintresse genom att Försvarsmaktens verksamhet försvåras eller begränsas. Områdesvisa ställningstaganden:

1a. Taggen: Energiutvinning

Inom område 1a. Taggen kan etablering av vindkraftverk komma att skada riksintressen för totalförsvarets militära del som omfattas av sekretess. Försvarsmakten kan således inte acceptera vindkraft i området.

Kommentar

Taggen vindpark erhöll tillstånd av mark- och miljödomstolen i november 2011. Detta tillstånd överklagades men 2013 fastställde högsta domstolen tillståndet. Projektet har därefter lämnat in en ansökan om så kallad tillståndsäändring, för att medge installation av högre verk (220 meter i stället för 170 meter) och mark- och miljödomstolen har medgivit detta tillstånd. Beslutet är dock överklagat och nu handläggs det av mark- och miljööverdomstolen.

Omgivande område kommer att avgränsas i linje med den statliga havsplanens avgränsning av energiområde kring Taggen. Detta innebär att energiändamål även införs i det område som det idag finns ett tillståndsgivet projekt.

Kommunerna ställer sig positiva till havsbaserad vindkraft men för att tillmötesgå Försvarmakten kompletteras dock områdesbeskrivningen med skrivningen:

"Utgångspunkten är att så långt möjligt pröva förutsättningarna för samexistens mellan försvar och anläggning för energiutvinning genom gemensamt acceptabla lösningar för att tillgodose intressenas behov av havsområdet. Dock är det staten som vid en eventuell prövning av produktionsanläggning för energi avgör om samexistens är möjlig".

1b. Trolleboda: Energiutvinning

Inom området kan etablering av vindkraftverk komma att skada riksintressen för totalförsvarets militära del som omfattas av sekretess. Försvarmakten kan således inte acceptera vindkraft i området.

Kommentar

Områdesbeskrivningen kompletteras med skrivningen:

"Utgångspunkten är att så långt möjligt pröva förutsättningarna för samexistens mellan försvar och anläggning för energiutvinning genom gemensamt acceptabla lösningar för att tillgodose intressenas behov av havsområdet. Dock är det staten som vid en eventuell prövning av produktionsanläggning för energi avgör om samexistens är möjlig".

2a. Sölvesborgsviken: Natur och sjöfart

Inom området finns militära farleder som behöver kunna märkas ut, Försvarmakten önskas att detta kan tillgodoses oavsett utpekade anspråk.

Kommentar

Havsplanen förtydligas avseende Försvarmaktens behov av att kunna märka ut farleder oavsett utpekade anspråk.

2c. Pukaviksbukten: Natur och sjöfart

Inom området finns militära farleder som behöver kunna märkas ut, Försvarmakten önskas att detta kan tillgodoses oavsett utpekade anspråk.

Kommentar

Havsplanen förtydligas avseende Försvarmaktens behov av att kunna märka ut farleder oavsett utpekade anspråk.

2d. Gåsafeten: Natur

Delar av områdesanspråket med huvudanvändning natur är beläget inom riksintresse sjöövningsområde Hanö. Inom sjöövningsområdet kan Försvarmakten inte acceptera åtgärder som avser naturskydd eller inrättande av naturskydd då det kan föranleda att Försvarmakten tvingas begränsa verksamheten vid övningsområdet. En sådan begränsning, bedömer Försvarmakten, föranleder skada på riksintresset.

Delar av områdesanspråket är också lokaliserat inom influensområde för buller för riksintresse Södra Tjurkö och Bollö skjutfält. Försvarmakten kan inte acceptera åtgärder som innebär krav på att minska bullerstörningar i området, då det skulle innebära begränsningar av verksamheten vid skjutfälten.

Inom området finns militära farleder som behöver kunna märkas ut, Försvarmakten önskas att detta kan tillgodoses oavsett utpekat anspråk.

Kommentar

Havsplanen förtydligas avseende Försvarmaktens behov av att kunna märka ut farleder oavsett utpekat anspråk. När det gäller områdets avgränsning är denna kopplad till det pågående arbetet kring ett föreslaget nytt naturreservat samt ett par mindre, befintliga naturreservat. Vilka eventuella begränsningar det föreslagna naturreservatet kommer att innebära för Försvarmaktens verksamheter behöver länsstyrelsen hantera genom dialog med Försvarmakten.

2e. Utklippan: Natur

Delar av områdesanspråket med huvudanvändning natur är beläget inom riksintresse sjöövningsområde Hanö. Inom sjöövningsområdet kan Försvarmakten inte acceptera åtgärder som avser naturskydd eller inrättande av naturskydd då det kan föranleda att Försvarmakten tvingas begränsa verksamheten vid övningsområdet. En sådan begränsning, bedömer Försvarmakten, föranleder skada på riksintresset.

Delar av områdesanspråket är också lokaliserat inom influensområde för buller för riksintressena Södra Tjurkö och Bollö skjutfält samt Torhamns skjutfält. Försvarmakten kan inte acceptera åtgärder som innebär krav på att minska bullerstörningar i området, då det skulle innebära begränsningar av verksamheten vid skjutfälten.

Inom området finns militära farleder som behöver kunna märkas ut, Försvarmakten önskas att detta kan tillgodoses oavsett utpekat anspråk.

Kommentar

Havsplanen förtydligas avseende Försvarmaktens behov av att kunna märka ut farleder oavsett utpekat anspråk. Område 2e har fått sin avgränsning av statligt utpekat riksintresse för naturvård och föreslaget nytt naturreservat kopplat till musselbank. Havsplanens utpekande innebär i sak ingen förändring mot nuläget och i den mån Försvarmaktens har kunnat bedriva verksamhet i området idag bör detta kunna fortgå på samma sätt även framgent. Länsstyrelsen hanterar frågor om vilka verksamheter som kan tillåtas i skyddade områden.

3b. Söder Gåsafeten: Försvar och sjöfart

Havsplanen föreslår att lagring av material kan prövas i området. Samråd ska ske med Försvarmakten inför en sådan prövning, vilket bör framgå av havsplanen.

Kommentar

Havsplanen förtydligas avseende lagring av material och att samråd ska ske med Försvarmakten inför en prövning.

4c. Klippbanken. Utvinning av material

Delar av områdesanspråket med huvudanvändning utvinning av material är beläget inom riksintresse sjöövningsområde Hanö. Inom sjöövningsområdet kan Försvarmakten inte acceptera fasta installationer eller åtgärder som innebär att Försvarmaktens möjligheter att utnyttja sjöövningsområdet

begränsas. Samråd ska ske med Försvarmakten, vilket bör framgå av havsplanen.

Kommentar

Havsplanen förtydligas avseende utvinning av material och att samråd ska ske med Försvarmakten inför en prövning.

5a. och 5b. Hanöbanken väst och öst: Försvar, fiske och energiutvinning

Området är beläget inom riksintresse för totalförsvarets militära del sjöövningsområde Hanö samt inom område med särskilt behov av hinderfrihet. Inom sjöövningsområdet liksom hinderfrihetsområdet kan Försvarmakten inte acceptera fasta anläggningar då sådana påverkar Försvarmaktens möjlighet att öva fullt ut. Påverkan på riksintressena består i att fysiska hinder över, på eller under vattnet begränsar verksamheten för flyg och fartyg.

Inom område Hanöbanken kan etablering av vindkraftverk också komma att skada riksintressen för totalförsvarets militära del som omfattas av sekretess.

Försvarmakten ser dock positivt på att det i havsplanen tydligt framgår att det föreligger en konflikt mellan intressena försvar och energiutvinning.

Kommentar

Synpunkten noteras. I den kommungemensamma havsplanen anges:

"Utgångspunkten är att så långt möjligt pröva förutsättningarna för samexistens mellan försvar och anläggning för energiutvinning genom gemensamt acceptabla lösningar för att tillgodose intressenas behov av havsområdet. Dock är det staten som vid en eventuell prövning av produktionsanläggning för energi avgör om samexistens är möjlig".

Övrigt:

I havsplanen uttrycks att vattenbruk och fast infrastruktur kan medges inom hela havsområdet. Försvarmakten kan inte acceptera verksamheter och permanenta åtgärder inom Försvarmaktens sjöövningsområden då det innebär begränsningar för Försvarmaktens möjlighet att bedriva verksamhet.

Kommentar

Havsplanen förtydligas avseende hanteringen och begränsningen av den möjliga intressekonflikten mellan vattenbruk och fast infrastruktur i förhållande till Försvarmaktens möjlighet att bedriva verksamhet.

4. Sjöfartsverket

Generellt:

Sjöfartsverket anser att förslaget är alltför miljötungt, vilket betyder att kommunerna i allt väsentligt bortsett från samhällsekonomiska och näringspolitiska ställningstaganden vilket i sin tur avspeglar sig i avvägningar med tillhörande konsekvenser.

Kommentar

Havsplanen förtydligas rörande de olika anspråkens samhällsekonomiska

påverkan och hur förändringar som uppstår genom ställningstaganden kan komma att påverka detta. Havsplanen utvecklas också i de delar som berör näringsliv och sjöfarten i relation till energi, service och fiske.

Sjöfartsverket vill också påtala att det inte är kommunernas sak att göra avvägningar mellan riksintressen enligt PBL i en översiktsplan, kommunerna skall istället visa hur dessa skall tillgodoses för Länsstyrelsen. I detta avseende har Havs- och vattenmyndigheten ett delvis annat uppdrag än kustkommunerna.

Kommentar

Havsplanen har ej haft för avsikt att göra avvägningar mellan statliga intressen utan söker endast att synliggöra kommunernas syn på de olika anspråken i förhållande till varandra och hur kommunerna avser att tillgodose dessa anspråk. Havsplanen kommer att förtydligas rörande detta.

Sjöfartsverket noterar att det rent allmänt tycks saknas väsentlig kunskap i utredningsarbetet kring sjöfartens förutsättningar, hur sjöfart fungerar idag och inte minst hur sektorn kan komma att förändras i framtiden.

Sjöfartsverket vill påtala behovet av ett mer detaljerat kartunderlag för att det skall bli tydligare var olika intressekonflikter uppstår.

Kommentar

Havsplanens olika avsnitt om sjöfart och dess påverkan justeras för att ge en mer rättvisande bild. Även områden där påtagliga intressekonflikter förekommer mellan olika anspråk kommer att tydliggöras i havsplanen.

Luft- och sjöfart:

Sjöfartsverket ser att det uppstår en begreppsförvirring när luftfart och sjöfart blandas ihop, dessa två företeelser bör delas upp då de två transportslagen har helt olika förutsättningar.

Kommentar

Havsplanen bibehåller det sammanlagda kapitlet men skillnaden mellan transportslagens olika anspråk och förutsättningar ska tydligare presenteras i avsnittet.

Sjöfart/Konsekvenser:

Sjöfartsverket ser rent allmänt stora brister i konsekvensutredningen med avseende på sjöfart vilket leder till delvis felaktiga ställningstaganden.

Utökad sjöfart är inte liktydigt med att

- utsläpp av ämnen och avgaser ökar.
- sjöfarten kommer att öka sina ytanspråk.
- antalet olyckor eller utsläpp ökar.

Muddring kan bli fler i en framtid men de sker främst i redan anspråkstagna områden såsom farleder och hamnar.

Kommentar

Havsplanens konsekvensbeskrivning justeras för att ge en mer rättvisande

bild av sjöfarten och dess påverkan.

Farleder/farledsstråk:

Sjöfartsverket vill påtala att farleder/farledsstråk inte kan flyttas utan att först ha utretts. I förekommande fall krävs moderna sjömätningar och sjösäkerhetsmässiga utredningar innan sådana ställningstaganden eller överväganden kan göras.

Kommentarer rörande riksintresseklassade farleder, farledsstråk, ankarplatser och Sjösäkerhetsanordningar (SSA) och Sjöfartsverkets möjligheter att underhålla och nyetablera sjösäkerhetsanordningar.

I planförslagets områdesvisa ställningstagande är sjöfartens riksintressen ej tillräckligt tydligt beskrivet eller saknas helt. Det bör framgå vilka farleder av riksintresse som går igenom de olika områden som är beskrivna i kartan. Det bör också framgå i beskrivningen av de olika områdena vilka ställningstaganden som görs beträffande sjöfarten.

Involvera sjöfartens intressen i planeringsprocesser som berör havet och ha tidig och löpande dialog när områdesförslag för fasta installationer tas fram.

I kapitlet "Tematiska planeringsförutsättningar saknas farlederna 2711 samt 2075 som är av riksintresse.

Kommentar

Havsplanen förtydligas kring sjöfartens förutsättningar och behov. Beskrivningen av riksintresset kompletteras med saknade farleder och med tydliga ställningstaganden kopplade till sjöfarten i dess relation till andra anspråk i havsområdet.

Natura 2000/områdesskydd:

Sjöfartsverket är av den principiella inställningen att sjöfart med tillhörande infrastruktur, såsom befintlig verksamhet och enskilt transportslag, inte utgör tillståndspliktig verksamhet i områden som omfattas av områdesskydd.

Kommentar

Havsplanen förtydligas kring sjöfartens förutsättningar inom områden med områdesskydd.

Vattenbruk:

Vid tillståndsprövning av vattenbruk görs en sjösäkerhetsmässig bedömning av anläggningens placering och lämplighet, det är oklart om någon sådan bedömning gjorts i planarbetet eller om förslaget helt bygger på miljöaspekter. Detta bör utvecklas eller förtydligas i det fortsatta arbetet.

Kommentar

Havsplanen förtydligas avseende hanteringen av den möjliga intressekonflikten mellan vattenbruk och sjösäkerhet.

5. Trafikverket

MSA-ytan för Kallinge flygplats redovisas i kartan på sidan 56. Delar av Blekinges fastland och kust berörs även av MSA-ytorna för flygplatserna i Kalmar och Kristianstad, vilka bör redovisas i planen.

Kommentar

Havsplanen kompletteras med redovisning av samtliga MSA-yltor som överlappar planområdet.

6. Karlskrona kommun - kommunledningsförvaltningen

Yrkesfisket, Försvarmakten, det rörliga friluftslivet, havsbaserad vindkraft och sjöfart är centrala i Karlskrona kommuns utveckling. Särskilt viktigt att Försvarmaktens intressen tillgodoses.

Kommentar

Noteras. Havsplanen har som mål att värna höga naturvärden utan att för den skull negativt påverka yrkesfiske, Försvarmaktens intressen, det rörliga friluftslivet, möjligheten till havsbaserad vindkraft eller sjöfart.

7. Ronneby kommun - kommunstyrelsen

Förslaget har skickats till tekniska förvaltningen för yttrande och de har inga synpunkter på förslaget medan kommunledningsförvaltningen har synpunkter.

Under tematiska ställningstaganden finns mål, politiska ställningstaganden och strategier som beskriver hur havsområdena kan användas och som även är tänkta att ligga till grund för framtida beslut. Textformuleringen i strategierna är i vissa fall väldigt luddigt formulerade och måste formuleras om så att de blir tydliga, så att handläggaren med strategin som hjälp kan fatta ett beslut. Detta är särskilt viktigt eftersom kunskapsunderlaget i dokumentet har brister.

I dokumentet används begreppet kustzon på olika sätt och det förvirrar läsaren. Olika områden nämns i dokumentet och det är ofta väldigt otydligt om de ingår i planområdet eller om det är utanför. Ett förtydligande och konsekventa benämningar behövs. Texten behöver också ses över, så att stavfel och att vissa bokstäver och text med fetstil rättas till.

Kunskapsunderlaget omfattar områden både inom och utom havsplanens område och det bör förtydligas. Underlaget i övergripande planeringsförutsättningar har brister. Strukturen måste bli tydligare och sakfel rättas till. Beskrivning saknas t ex av de organismer som lever i Östersjön kopplat till bottensubstrat medan beskrivning av arter som inte klarar av att leva där finns med. Vissa textavsnitt berör Västerhavet och bör tas bort.

Kunskapsunderlaget i tematiska planeringsunderlaget är i stort sett bra. Texten under rubriken Vattenbruk bör ses över och ändras lite. Det bör förtydligas att kunskapsunderlaget handlar om områden såväl innanför som utanför planområdet. Om kunskapsunderlaget i tematiska planeringsunderlaget ska användas som grund för att fatta beslut så föreslår jag att kartor läggs in som skikt i tekis, och om det är möjligt ska man kunna klicka på kartan och läsa text om varje område såväl innanför som utanför planområdet.

Utöver ovanstående: 5 sidor med förslag till ändringar i olika avsnitt i texten.

Kommentar

Havsplanen korrigeras avseende begreppet kustzon. Otydliga ställningstaganden justeras. Beskrivningen av vattenbruk ses över. Sakfel rättas till och saknade beskrivningar läggs till. Listan med förslag till justeringar har beaktats vid revidering av planbeskrivningen. Havsplanens förhållande till områden utanför planområdets avgränsning förtydligas.

8. Kristianstads kommun

Kristianstad anser att samstämmighet råder gällande mellankommunala frågor mellan Havsplan för Blekinges kustkommuner och Kristianstad kommuns förslag till kust och havsplan granskningshandling BN 2017-08-29.

Kristianstads kommun har studerat de intressen som gränsar till vår kommun och finner att havsanvändningskartan i stort överensstämmer i gränsen. Ett av dessa intressen är de höga naturvärden som finns i de grunda, kustnära områdena som börjar i Kristianstads kommun och sedan sträcker sig vidare norrut. För att dessa områden ska kunna bevaras och utvecklas är det av största vikt att kontinuiteten består och att så stora sammanhängande områden som möjligt avsätts för naturvårdsändamål. Kristianstads kommun ser det som positivt att det råder samstämmighet i denna fråga.

Kommentar

Noteras. Hanteringen av mellankommunala intressen kommer ytterligare lyftas i utställningshandlingen.

8. Torsås kommun - kommunstyrelsen

Utbyggnad vid Trolleboda skulle kunna innebära att farleden behöver förändras. Torsås kommun anser att man tydligare bör belysa de mellankommunala frågorna.

Kommentar

Noteras. Hanteringen av mellankommunala intressen kommer ytterligare lyftas i utställningshandlingen.

10. Borgholms kommun - kommunstyrelsens utskott

Borgholms kommun ser mycket positivt på havsbaserad vindkraft. De förmedlar att de är betydligt mera positiva till den havsbaserade vindkraften i de matriser som redovisas i hållbarhetsbedömningar, även kortsiktigt.

Kommentar

Noteras.

De önskar se en snabbare utveckling av den havsbaserade vindkraften. Samtidigt är de också positiva till utveckling av andra havsbaserade energikällor som till exempel vågkraft. Det är viktigt att försvarets intressen i de områden där försvaret prioriteras inte i onödan inkräktar på annan verksamhet som till exempel energiproduktion.

Kommentar

Noteras. I havsområdet utanför Blekinge har Försvarmakten starka anspråk. Aktuell havsplan försöker så långt möjligt bana väg för framtida dialog kring utvecklingen av energiproduktion till havs. Havplanen kompletteras med information om möjligheterna att utveckla vågkraft. I slutändan är det dock en avvägning som ligger utanför kommunernas möjlighet till påverkan då det handlar om motstående riksintresseanspråk.

Vi tror att havsbruk kommer att få en stor betydelse framöver och anser därför att detta behöver arbetas in i havsplanen på ett tydligare sätt än vad som är gjort.

Kommentar

Havsplanen kommer att utvecklas avseende anspråk kopplade till havsbruk.

Marint skräp har därför en stor betydelse, och är något som kommunen ser som prioriterat att försöka komma tillrätta med.

Kommentar

Noteras.

Kommunens syn är att förutsättningarna för det "småskaliga" yrkesfisket bör bevakas och förbättras. De yrkesfiskare som bidrar till lokal försäljning bidrar aktivt till besöksnäringen, då lokalproducerat efterfrågas.

Kommentar

Noteras. Avsnitt om yrkesfiske kommer att kompletteras avseende det småskaliga, kustnära fisket och dess anspråk och möjligheter.

Frågan om det finns anledning att beakta intresset för avsaltning/dricksvatten från havet i det fortsatta havsplanarbetet.

Kommentar

Frågan kommer att behandlas översiktligt i havsplanen.

Synpunkter i detalj på miljökonsekvensbeskrivningen:

Sidan 36, Område Ö240. Området sägs ha låg miljöpåverkan men påverkan på kustområdena från den övergödda utsjön är påtaglig med ett förändrat växtsamhälle från omfattande och djupgående blåstångsområden till ettåriga röd-, brun- och fintrådiga alger som konkurrerar ut den för fisklek och yngel viktiga blåstången. Uppvällning av fosfor från syrefria bottenar har observerats vilka ger ytterligare näringspåslag på kusten. Slutsatsen att det är låg miljöpåverkan ifrågasätts.

Tabellerna i kapitel 5 är otydliga och behöver förklaras ytterligare.

Sidan 70 Förvånande få vrak runt Öland, särskilt öster om Böda, stämmer detta verkligen?

Sidan 108 och 112. Kartorna anger marina skyddade områden som även är inritade på land. Ändra titel och förklaringstext eller gör bättre legend.

Kommentar

Synpunkter enligt ovan kommer att beaktas i det fortsatta arbetet genom kompletteringar och förtydliganden i havsplanen.

Konsekvensanalys:

Möjligheter att utveckla havsbaserad vindkraft skulle ha stor betydelse för Borgholms kommun och eftersom de statliga havsplanerna i det korta perspektivet inte bedömer havsbaserad vindkraft som särskilt lönsamt är det viktigt att framhålla kommunens syn.

Kommentar

Konsekvenskapitlet kommer att utvecklas rörande konsekvenser kopplade till vindkraft till havs och övriga anspråk i havsområdet.

Havsbruk är sparsamt behandlat i havsplanerna och även här finns anledning att trycka på de möjligheter som finns.

Kommentar

Konsekvenskapitlet kommer att utvecklas rörande konsekvenser kopplade till havsbruk.

11. Sveriges yrkesfiskare - SYEF och SFPO

- I den nu aktuella havsplanen är yrkesfisket till största delarna endast markerat i de yttre delarna av territorialvattnet. Yrkesfiske bedrivs i alla delar av området.
- Område 2a-2e. Yrkesfiske med passiva redskap undantas från restriktioner inom dessa områden.
- Skyddsjakt ska vara tillåten i havsplanen, även i områdena 2a-2e.

Kommentar

Havsplanen har utgått från utpekade riksintresseområden vid redovisningen av yrkesfiskets anspråk inom havsområdet. Att yrkesfisket även har anspråk inom övriga delar av havsområdet kommer att tydliggöras. Havsplanen kommer även förtydligas rörande möjligheter och eventuella begränsningar av fiske med passiva redskap och skyddsjakt inom områden med utpekade områdesskydd. Dessa frågor ligger dock utanför den kommunala planeringens påverkan. Här blir havsplanen endast en förmedlare av förhållanden som regleras på annat sätt.

Se även bilaga två för minnesanteckningar från uppföljande möte.

12. Naturskyddsföreningen Karlshamn

Naturskyddsföreningen framför synpunkter och förslag enligt nedan:

Områden och bottnar inventeras för att kunna identifiera lämpligt område för dumpning av muddermassor och att områden som hyser ålgräsängar får skyddszoner inrättade kring sig.

Kommentar

Havsplanen kompletteras med en kriterieanalys för att identifiera inom

vilka delar av havsområdet som dumpning av muddermassor skulle kunna prövas i en framtid. Havsplanen kommer att kompletteras med uppgifter om förekomst av ålgräsängar inom och utanför planområdet. Ålgräsängarnas känslighet för exempelvis muddring och dumpning av muddermassor kommer att beskrivas. Inom nu aktuellt planområde överstiger djupet ofta 6 meter varför förutsättningarna för ålgräsängar bedöms vara begränsade.

Bottentrålning bör stoppas inom området.

Kommentar

Havsplanen kompletteras med beskrivning av den negativa påverkan som bottentrålning innebär och begränsningar rörande bottentrålning som gäller inom havsområdet redan idag. Inom ramen för denna havsplan kan dock inte bottentrålning ytterligare begränsas. Staten, genom Havs och vattenmyndigheten (HaV) hanterar förbud/tillstånd för trålning.

Dumpning av avfall från sjötrafik ej tillåts inom planområdet.

Kommentar

Havsplanen kompletteras med beskrivning av dumpning av avfall från sjötrafiken och regler kopplade till denna företeelse. Utöver detta kan inte nu aktuell havsplan införa ytterligare begränsningar i frågan.

Hantering av sjötrafikens barlastvatten belyses bättre och att regler tillkommer som skyddar den marina miljön från främmande arter.

Kommentar

Havsplanen kompletteras med beskrivning av hanteringen av barlastvatten och regler kopplade till denna företeelse. Utöver detta kan inte nu aktuell havsplan införa ytterligare begränsningar i frågan

Hantering av sjötrafikens tvätt- och rengöringsavfall från tankrengöring belyses bättre och att regler tillkommer som hindrar utsläpp till den marina miljön.

Kommentar

Havsplanen kompletteras med beskrivning av sjötrafikens tvätt- och rengöringsavfall från tankrengöring och regler kopplade till denna företeelse. Utöver detta kan inte nu aktuell havsplan införa ytterligare begränsningar i frågan

Miljöpåverkan från sjötrafikens drivmedel och dess utsläpp belyses och krav sätts upp. Buller och ljudstörningar både över och under vattenytan begränsas.

Kommentar

Havsplanen kompletteras med beskrivning av sjötrafikens miljöpåverkan från drivmedel, utsläpp, buller och ljudstörningar och regler kopplade till dessa företeelser. Utöver detta kan inte nu aktuell havsplan ytterligare införa ytterligare begränsningar i frågan

Försvaret bör arbeta för att minimera påverkan på den marina miljön både under och över vatten genom mindre skadliga utsläpp och buller.

Kommentar

Noteras. Försvarmakten följer en miljökalender för att minska den negativa påverkan från deras verksamhet över året. De kan då exempelvis undvika att störa fåglar under häckning eller fisk under lekperioder.

13. Svenska kraftnät

Positivt att stamnätsförbindelsen mellan Sverige och Polen är omnämnd i havsplanen då den är ett viktigt planeringsunderlag och behöver beaktas vid kommunernas fortsatta planarbete. Det är därför önskvärt att Swe-Pol Link också synliggörs i planens kartunderlag. Stamnätet för el går att hämta via Geodataportalen.

Så länge våra rekommendationer beaktas har Svenska kraftnät inga invändningar mot aktuell havsplan.

Kommentar

Havsplanen kompletteras så att SWE-POL Link synliggörs på kartor. Områden som berörs av stamnätsförbindelsen kompletteras med text hur denna ska beaktas.

14. E.ON

Elförsörjningen är en väsentlig del för utvecklingen av näringsverksamhet och bostadsbyggande inom området. Inte minst är utbyggnad och ombyggnad av elnätet viktig för att garantera fullgod leveranssäkerhet och en bidragande faktor i omställningen till det förnybara samhället.

Ankringsförbud:

E.ON anser att risker med sjökablar oftast är förknippat med ankring.

Kommentar

Noteras.

Byggnation nära elanläggningar:

Byggnation eller annan exploatering nära en elanläggning måste ske med hänsyn till föreskrifter och andra anvisningar eller rekommendationer kopplat till anläggningen och det elektromagnetiska fält som alstras.

Kommentar

Havsplanen kompletteras med uppgift om hur exploatering nära elanläggning ska hanteras.

Magnetfält:

Trots omfattande internationell forskning saknas idag entydiga resultat som påvisar ett samband mellan exponering av magnetiska fält och negativa hälsoeffekter.

Kommentar

Havsplanen omfattar områden minst 300 meter från land. Frågan om magnetfältens negativa hälsoeffekter är därför inte direkt kopplad till havsplanen. Havsplanen kompletteras med upplysning om magnetfältets eventuella negativa konsekvenser kopplat till kontexten sjökabel i Östersjön.

Det är kommunens ansvar att se till att den fysiska planeringen av kommunen sker med försiktighet och att undvika att placera nya bostäder, sjukhus, skolor och förskolor nära elanläggningar, för att därigenom begränsa risken för förhöjda elektromagnetiska fält.

Kommentar

Havsplanen omfattar områden minst 300 meter från land. Frågan är därför inte direkt kopplad till havsplanen.

Elanläggningar inom området:

E.ON har inom länets havsplaneområde ett lokalt ledningsnät av sjökabel för elförsörjning av skärgården. Därutöver finns ett förgrenat distributionsnät i mark eller luft för den lokala elförsörjningen behov på öarna.

Gällande utbyggnader i samband med bebyggelseutveckling och exploateringar önskar E.ON återkomma i samband med upprättande av detaljplaner och lovgivning.

Kommentar

Havsplanen omfattar områden minst 300 meter från land. Frågan om bebyggelseutveckling är därför inte direkt kopplad till havsplanen. I den mån E.ON har sjökabel inom havsområde där vindkraftsutbyggnad eller annan exploatering skulle vara aktuell i en framtid kommer E.ON beredas möjlighet till samråd.

E.ON Värme samt E.ON Vind kan ha åsikter utöver våra gällande havsplanen.

Kommentar

Noteras. E.ON Värme samt E.ON Vind kommer att beredas möjlighet till samråd.

15. Blekinge Offshore

Blekinge Offshore anser att det är mycket positivt att Havs- och Vattenmyndigheten nu genomför en översyn kring hur havsytorna bör användas.

Det är även positivt att denna översyn är nationellt geografiskt gränsöverskridande. En brist vi ser är att begränsad samordning sker mellan de olika grannlänerna.

Kompenserande åtgärder bör förekomma för att hantera intressekonflikter vid infrastrukturprojekt till havs.

Havsplaneringsprojektet bör hantera intressena utefter dess specifika

förutsättningar och ej utesluter geografiska länsuppdelningar samt proaktivt söka samexistenslösningar där konfliktytor uppstår.

Kommentar

Havsplanen kommer att kompletteras rörande mellankommunala intressen. Planens geografiska avgränsning innebär dock oundvikligen en begränsning över vilka frågor och ställningstaganden som kan hanteras inom ramen för denna havsplan. Det havsplanen kan försöka förmedla är dock att gränsöverskridande dialog och kompensationsåtgärder kan vara en väg till samförstånd och lösningar som ger stora vinster för samhället i stort.

16. S W (privatperson redovisas med initialer)

Underhåll och förbättringar av hamnen bör inte vara beroende av tillhörigheten till olika havsområden.

Tillsyn och underhåll av den ur energisynpunkt viktiga s.k. Polenkabeln vara möjlig inom samma planområde.

Gränsen område 2c och 3a borde gå från Kofsanabb och söderut. Då kommer Karlshamns hamnar inom samma intresseområde.

Området 2 c Pukaviksbukten föreslås innefatta även delar utanför Karlshamn/Stärnö av någon anledning.

Kommentar

Havsplanen kompletteras med läget av SWE-POL Link och i berörda delområden säkerställs möjligheten till tillsyn och underhåll. När det gäller avgränsning av område 2c utgår denna från ett utpekat områdesskydd. Havsplanen kommer att förtydligas rörande hur delområden har avgränsats och vad detta innebär för olika motstående anspråk som ringats in av respektive område.

Fortsatt planarbete

Avsikten är att respektive kommuns styrgrupp ska ta ställning till samrådsredogörelsen i samband med beslut om utställning i april och maj 2019. Havsplanen beräknas därefter ställas ut under perioden maj - augusti 2019.

Havsplanen beräknas kunna antas tidigast i respektive kommuns kommunfullmäktige november 2019.

Medverkande tjänstemän

Samrådsredogörelsen har sammanställts av nedanstående tjänstemän i samråd med berörda kommunala tjänstemän och med stöd av SWECO.

Karlskrona, den 29 mars 2019

Dan Janérus
Sölvesborgs kommun

Christina Johansson
Karlskrona kommun

Jeanette Conradsson
Karlshamns kommun

Hanna Olsson
Karlskrona kommun

Kristina Eklund
Ronneby kommun

Minnesanteckningar samrådsmöte

Datum: 2018-03-06

Tid: 18.00-20.00

Plats: Rådhuset i Karlshamn, Rådhusalen

Närvarande: Dan Janérus, Sölvesborgs kommun, Jeanette Conradsson, Karlshamns kommun, Kristina Eklund, Ronneby kommun, Christina Johansson och Hanna Olsson, Karlskrona kommun samt Mikael Bäckman och Jonas Ronsby, konsulter från SWECO. Utöver dessa deltog 55 personer.

Samrådsmötets genomförande

Samrådsmöte inleddes med en kort introduktion till mötet. Deltagarna från kommunerna och SWECO presenterade sig. Därefter en kort runda bland åhörarna för att höra i vilken egenskap de var där. En övervägande del av åhörarna var studenter från BTH (41 st). Bland övriga mötesdeltagare fanns medlemmar i båtklubbar. Två kom från Sveriges yrkesfiskares ekonomiska förening. Även Blekinge Offshore och Hällaryds samhällsförening var representerade. Andra var privatpersoner med intresse för ämnet.

Havsplanen presenterades med en inledande bakgrundsbeskrivning:

- Varför är det viktigt med havsplanering just nu?
- Statlig och kommunal havsplanering pågår samtidigt över samma vatten
- Varför en kommungemensam havsplan?

Vidare förklarades vilka intressen och anspråk som finns i havsområdet. Därefter övergick presentationen i att redovisa geografiska och tematiska ställningstaganden som görs i planförslaget. Konsekvenser förslaget kan förväntas få redovisades avslutningsvis och därefter bjöds åhörarna in till diskussion.

Synpunkter och diskussion

Yrkesfiskarna inledde med samtal kring planens "naturområden", framförallt det utanför Ronnebykusten. Som kustfiskare med passiva redskap ville de veta hur havsplanen påverkar möjligheterna till fiske i zonen. Passiva redskap påverkar inte bottnarna som exempelvis trålning gör.

Som svar angavs att planen i sig inte reglerar fisket, men att det förmodligen inte finns någon konflikt mellan denna typ av fiske och utpekade naturintressen. Fiske som redan idag får ske inom Natura 2000-områden och liknande kan fortgå i samma utsträckning. Yrkesfiskarna framhåller att det krävs dialog och att man vill vara med i processerna. De har upplevt att beslut inte har grundats på sakkunskap.

Kommunerna pekar på samrådet och att det är viktigt att lämna skriftliga synpunkter. Här hänvisas även till dialogmöten som genomförts innan samrådet och att havsplanen lyft yrkesfisket som ett viktigt intresse. Enighet om att frågan om kustfiskets samexistens med naturvärden ska bevakas i havsplanen och att dialog ska ske.

Fråga ställs om varför inte "gröna" områden i anslutning till Tärnö i Hällaryds skärgård och utanför södra Listerkusten fått beteckningen "2", natur, på kartan. Här förklaras att de är del av skydd som sträcker sig utanför det berörda havsområdet, men att synpunkten kommer att lyftas i det fortsatta arbetet. Områdena kan komma att ges en siffra och beskrivning likt övriga "gröna" områden.

Blekinge Offshore tar upp "Taggen" som är utpekad som område för energiproduktion. Området sträcker sig över gränsen till Skåne och Kristianstad och frågan är om det varit någon samordning eller samarbete med grannlandet och grannkommunen ifråga om detta. Kommunerna svarar att så inte är fallet och att Kristianstads plan har lite annan utformning då den behandlar både kust och hav och kommit längre i processen. Enighet att det vore en fördel med samordning över länsgränser med tanke på planen berör gränsöverskridande frågor.

Fråga ställs om inte hela kustzonen borde vara utpekad som natur i planen, inte bara vissa delar. Kommunerna förklarar att de områden där natur prioriteras som användning, har någon form av skydd och är utpekade som värdefulla. Statliga intressen har varit utgångspunkt för hur "naturområdenas" gränser dragits. Även i det fortsatta arbetet kommer det att ske samordning med den statliga planeringen.

En diskussion om "döda zoner" i Östersjön vidtog. Några sådana, där djur- och växtliv försvunnit, finns inte inom planområdet. Yrkesfiskarna menade att föroreningsituationen i havet har förbättrats. För tio år sedan var det värre. Färjorna slängde sopor i havet. Nu tas soporna om hand i land istället, utan avgift. Däremot har plastprodukterna i havet ökat. Fiskarter som torsk, sill och skarpsill har minskat drastiskt de senaste 25 åren.

Någon framhöll att utsläppen från Södra och Nymöllas pappersbruk minskat efter att reningen förbättrats. Ett tecken på detta är att blåstången är på väg tillbaka.

Blekinge Offshore tar upp frågan om dumpning. Behovet är stort av dumpningsplatser för massor, inte minst från muddring i hamnarna. Kommunerna förklarar att sådana platser saknas idag, men att planen framhåller att sådana platser ska identifieras där det kan prövas om dumpning kan vara möjlig.

Avslutningsvis informerades om att samrådet skulle pågå till 4 maj 2018 och hur man kunde lämna in skriftliga synpunkter. Vidare förklarades att havsplanen kommer att revideras efter samrådet och att det kommer en ny uppdaterad version. Efter antagandet kommer havsplanen att vara vägledande för politiska beslut som berör havet. Planen ska möjliggöra en god utveckling!

Dan Janérus
Sölvesborgs kommun

Christina Johansson
Karlskrona kommun

Jeanette Conradsson
Karlshamns kommun

Hanna Olsson
Karlskrona kommun

Kristina Eklund
Ronneby kommun

Minnesanteckningar från möte med BL, fiskare

Datum: 2018-09-24

Närvarande: Kristina Eklund, Ronneby kommun och BL, fiskare.

Det var framförallt två frågor som B ville förtydliga från samrådsyttrandet. Båda gäller de "gröna" områdena med beteckningen NATUR på plankartan. Han undrar vilka restriktioner dessa områden kommer att medföra? I dessa områden anser han att det är viktigt att vi skriver med att fiske med passiva redskap ska tillåtas i framtiden. Passiva redskap är långrev, nät och i viss mån burar. Sedan berättade han att det finns något som heter landnot och snörpgarn som används för att fånga sill. Det är HaV som beslutar om regleringar för fisket även om LST beslutar om naturreservat.

I samma områden tycker han också att det är viktigt att jakt på säl och skarv ska vara tillåtet och att detta ska vara inskrivet i planen. Skyddsjakt på skarv beslutar Länsstyrelsen, medan säl visste han inte vem som beslutar om. (kanske är det Helcom som beslutar om det). Det var en svårare process med skyddsjakt på säl (gråsäl) och det finns inga förvaltningsplaner gällande dessa så som det finns på mycket annat vilt tex älg, björn och rådjur. Man kan jaga säl och använda både dess kött och päls.

Fisket förekommer hela vägen in till strandkanten.

Trålning är tillåtet 8 distansminuter ut från kusten.

Det finns en gren på SLU som heter SLU Aqua som håller på att ta fram burar för att fånga torsk som då blir fredad från sälen.

Det finns ca 10 yrkesfiskare med licens i Blekinge idag. Utöver det finns det sportfiskare, fritidsfiskare/husbehovsfiskare. Fritidsfiskare får inte sälja sin fisk och det finns begränsning hur redskapen får vara (antal krokar och meter nät). Sportfiskare fiskar bara med spö.

Kristina Eklund
Ronneby kommun

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

YTTRANDE

1 (13)

2018-05-07

538-967-2018

Rätts och djurskydd
Anna Martinsson

Karlskrona kommun

Begäran om yttrande över interkommunal havsplan för Blekinge

Er beteckning:

Länsstyrelsen i Blekinge län har erhållit Sölvesborgs, Karlshamns, Ronnebys och Karlskronas förslag till översiktsplaner avseende havsområdet för samråd.

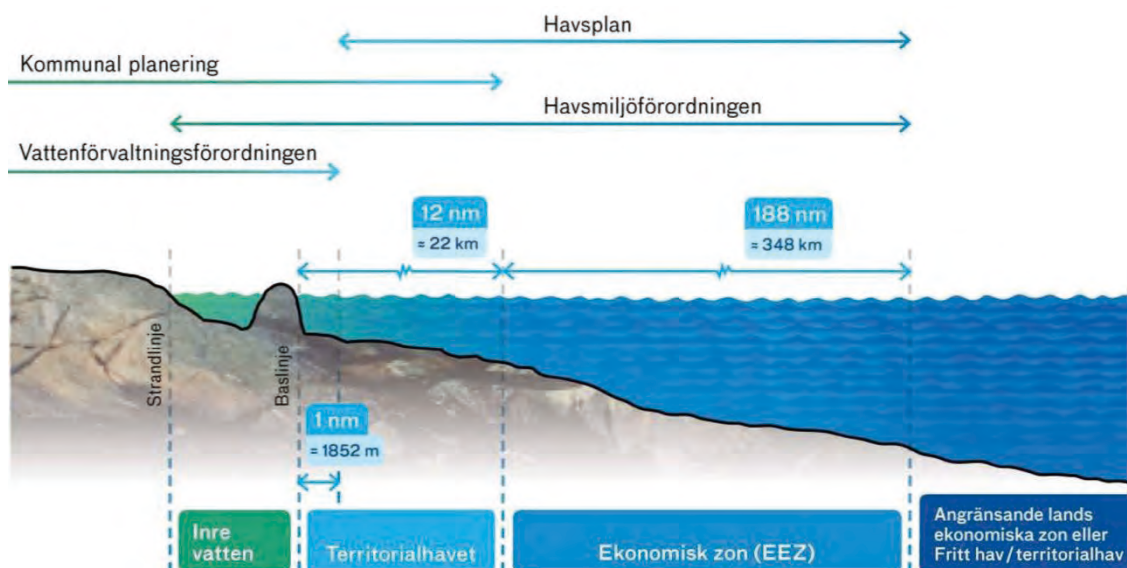
Redogörelse för ärendet

”För vart och ett av havsområdena Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet ska det finnas en havsplan som ger vägledning till myndigheter och kommuner vid planläggning och prövning av anspråk på användning av området. Havsplanerna ska omfatta Sveriges ekonomiska zon och de områden som inte ingår i fastigheter i svenskt territorialhav utanför de särskilda avgränsningslinjer, en nautisk mil räknat från baslinjerna, som framgår av bilaga 6 till lagen (2017:1272) om Sveriges sjöterritorium och maritima zoner. Syftet med havsplanerna ska vara att bidra till en långsiktigt hållbar utveckling. Havsplanerna ska beslutas av regeringen.

Regeringen får meddela föreskrifter om sådana förbud eller begränsningar som i fråga om verksamheter och åtgärder inom ett havsplanerat område behövs för att uppnå syftet med planen. *Lag (2017:1274).*

Kustkommuner ansvarar enligt plan- och bygglagen för översiktsplaneringen på land, för kusten och för territorialhavet.

Havs- och vattenmyndigheten har ansvar för den nationella havsplaneringen. Enligt 4 kap. 10 § miljöbalken, omfattar denna havsplanering både territorialhavet, undantaget det område om en sjömil som ligger närmast baslinjen och den svenska ekonomiska zonen. En närmare reglering av den nationella havsplaneringen görs i havsplaneringsförordningen (2015:400).

Länsstyrelsen ser det som önskvärt att planen på ett bra sätt samspelar med regionalt tillväxtarbete. Samråd bör äga rum med länsstyrelsen, berörda kommuner, regionplaneorgan och kommunala organ i övrigt som har ansvar för regionalt tillväxtarbete och transportinfrastrukturplanering (3 kap. 9 § PBL).

Länsstyrelsen i Blekinge och biosfärområdet Blekinge Arkipelag tog under hösten 2014 initiativ till en kommungemensam havspanering för kustkommunerna i Blekinge. Kommunerna inledde sedan ett arbete under 2015 med att, i samverkan med länsstyrelsen, inventera kunskapsunderlag, undersöka möjligheterna att söka projektmedel och att hitta strukturerna för ett samarbete kring framtagandet av en gemensam havspan i form av en fördjupning av översiktsplan.

Eftersom havspanerna, liksom kommunernas översiktsplaner ska vara vägledande är regeringen angelägen om att de statliga havspanerna och kommunernas översiktsplaner stämmer överens när havspanerna väl antas. Havs- och vattenmyndigheten har därför avsatt pengar till så kallat KOMPIS-bidrag (KOMmunal Planering I (statlig Samverkan) för 2016 och 2017. Pengarna har fördelats till landets kustlänsstyrelser som ansvarar för utlysning och prövning av ansökningar från kommunerna. Blekinges kustkommuner tog våren 2016 fram en projektplan och medel söktes och beviljades för planarbetet.

Länsstyrelsens synpunkter och råd

Länsstyrelsen ställer sig positiv till att kommunerna genomför en interkommunal havspan för länet. En havspan ämnar skapa välbehövlig överblick över kommunens

planeringssituation och tydliggör långsiktigt strukturella frågeställningar och utvecklingsstrategier.

Riksintressen

Kommunerna har angivit vilka riksintressen som finns i kommunen och angivit hur riksintressena ska tillgodoses under respektive riksintresse.

Riksintresse för friluftslivet/ naturvården/ kulturmiljövården 3 kap 6 § MB

Mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän syn- punkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kultur- miljön. Därför bör ingen exploatering, som påtagligt skadar natur- eller kulturmiljön, ske inom dessa områden.

Riksintresse för totalförsvaret enligt 3 kap. 9 § MB

Försvarsfrågor inom havsplaneringen behandlas nationellt och ingår inte i samverkan med andra länder. Eventuell påverkan på totalförsvarets intressen behöver dock beaktas när gränsöverskridande planeringsfrågor inom andra sektorer hanteras. Totalförsvarets militära del ges förutsättningar för att bedriva sin verksamhet, bland annat genomföra militära övningar under olika förhållanden och bedriva signalspaning. Havsplanerna ska även ta hänsyn till behovet av strategisk försörjning av Sverige vid trängt läge inklusive säkerställande av transporters handlingsfrihet under krisberedskap.

Försvarsmakten pekar ut riksintressen och deras influensområden, samt andra områden av betydelse för totalförsvarets militära del. Inom de områden som har utpekats som riksintresse av Försvarsmakten finns övnings- och skjutområden och tekniska anläggningar. Flera sådana områden finns i Blekinges skärgård och havsområdet utanför kusten. Försvarsmaktens riksintressen omfattar dels riksintressen som kan redovisas öppet, dels riksintressen som av sekretessskäl inte kan redovisas öppet.

Försvarsmakten har 2017-11-30 fattat beslut om förnyad redovisning av riksintressen och områden av betydelse för totalförsvarets militära del. Riksintressekataloger med värdebeskrivningar samt kartor för alla landets län finns på Försvarsmaktens hemsida, www.forsvarsmakten.se.

Planen redovisar tydligt de intressen som finns inom respektive område.

Länsstyrelsen vill framföra att utanför Sölvesborg och Karlshamns kust finns områden utpekade som riksintresse för energi enligt 3 kap.6 § MB. Vindkraftsproduktion i dessa lägen utgör en konflikt med riksintresset för totalförsvaret och Sjöövningsområde Hanö. Etablering av vindkraftverk och andra höga objekt kan medföra betydande negativ påverkan på militära intressen och utpekade riksintressen för totalförsvarets militära del. Den exakta effekten kan i vissa fall inte beskrivas öppet med hänsyn till att

informationen omfattas av försvarssekretess. Se mer under rubriken *Energiproduktion och energidistribution*.

Totalförsvarets civila delar- MSB

Länsstyrelsen vill upplysa kommunerna att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har tidigare meddelat att man under 2018 kommer att arbeta med att se över riksintresse för totalförsvarets civila delar och som är viktiga att beakta i den översiktliga planeringen framöver.

Riksintresse enligt 4 kap. 1 och 2 MB

Enligt 4 kap. 1 och 2 §§ MB får exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön komma till stånd i utpekade områden av riksintresse endast om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden. Turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets intressen ska särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

Natur

Enligt 4 kap. 1 och 2 §§ MB får exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön komma till stånd i utpekade områden av riksintresse endast om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden. Turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets intressen ska särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

Enligt 7 kap. 28 a§ MB krävs tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Skada på ett Natura 2000-område kan uppkomma även om åtgärden sker utanför området, eftersom det kan påverka livsmiljön eller de arter som finns inom skyddsområdet. De utvecklingsområden som kan påverka ett Natura 2000-område, bör undantas från exploatering.

Miljökonsekvenser gällande energi (sid 33), *"Dessa höga ljud som uppstår vid pålning kan fördas långa sträckor i vatten"*. Länsstyrelsen vill påpeka att ljudvågorna vid pålningsarbete kan bli så starka att de orsakar permanenta hörselskador hos tumlare nära arbetsplatsen och kan störa deras beteende på flera kilometers avstånd. Länsstyrelsen anser att denna miljökonsekvens tydligt bör framgå i stycket.

Notera att BSPA-områden nu för tiden kallas Helcom MPA (Marien Protected Areas). Benämningen på sid. 34, 39 och 77 bör justeras.

Under stycket om miljökvalitetsnormer för vatten nämns EU:s ramdirektiv för vatten och förvaltningen av vattenförekomsterna. Länsstyrelsen anser att stycket bör kompletteras med information om havsmiljödirektivet som även det innehåller relevanta miljökvalitetsnormer med en förvaltning kopplad till sig. Övriga regleringar som är värdefulla att se över i den kommunala havsplaneringen är ankringsförbud, sjötrafikförordningen, ammunitionsdumpningsplatser, dykförbud och lagstiftning kopplad till kulturmiljö.

Länsstyrelsen anser att bottensubstratets koppling till naturvärden. *"Även bottenlevande djur har svårt att trivas i de grunda sandbottnarna"*. Somliga bottenlevande djur trivs på sandbottnar och andra på hårbotten. Förslag till omformulering: Även för många bottenlevande djur kan grunda sandbottnar vara en utmanande miljö.

NK23 Torhamns skärgård (sid 69). *"Vattenområdet mellan Torhamn och Utklippan är ett värdefullt marint referensområde för miljöundersökningar"*. Länsstyrelsen instämmer och tycker att det är positivt att ett marint referensområde finns utpekad.

N5 Biskopsmåla (sid 74). *Djuputbredningen av tångbälten är större än vid andra kustområden i Blekinge*". Förslagsvis ändras formulering till följande: "Djuputbredningen av tångbältena ligger inom ramen för vad som kan förväntas i ett relativt öppet havsområde utan stor påverkan från tillrinnande vattendrag."

På sid. 73 har en del av meningen i andra stycket fallit bort. *"Bildande av naturreservat bidrar till att uppfylla flera av."*

Under *övriga områdesskydd och värden* kan man även komplettera texten med planerade naturreservat. För tillfället arbetar Länsstyrelsen aktivt med Valjeviken och Björkenabben i Sölvesborgs kommun, Utlängan och Ungskär i Karlskrona kommun samt Blåmusselbankar i Biskopsmåla- Bräkne Hoby i Ronneby kommun.

Under Natur (sid 33). *"Blekinge är i huvudsak förskonat från de allvarliga problem med fiskdöd och dålig vattenkvalitet som på senare år har rapporterats från västra Hanöbukten"*? Länsstyrelsen vill poängtera att kunskapen gällande påverkan från miljöproblemen i Hanöbukten är otillräcklig. Länsstyrelsen föreslår att man omformulerar till: *"Blekinge är troligen förskonat från de allvarliga."*

Under värdebeskrivningen kopplad till vattenbruk på sidan 54 står det att *"Den biologiska mångfalden är större i haven än på land..."*. Texten bör kompletteras med att det finns fler arter på land (som man känner till). Östersjön är ett artfattigt hav där

organismerna är utsatta för flera typer av stress som exempelvis salthalt och miljögifter. Vid vattenbruk bör särskild hänsyn tas till Östersjöns brackvattenmiljö och de påfrestningar som är koppade till detta. När det gäller fiskodlingar inom länet i marin miljö, så finns en odling i Karlshamns kommun och ytterligare en i Ronneby kommun som troligtvis kommer att starta upp inom den närmsta tiden.

Riksintresse yrkesfiske 3 kap. 5 § MB

Havsplanen ska ge förutsättningar för yrkesfisket. Det vore önskvärt att det tydligt framgår i detta stycke hur stor del av intresseområdena för yrkesfiske som vägs bort. Det står vidare att *"Ökad sjöfart leder även till ökade luftutsläpp från sjöfarten vilket kan påverka fisket"* (sid. 29). Länsstyrelsen skulle vilja att det påståendet förtydligas med på vilket sätt luftutsläppen påverkar fisket.

Under rubriken yrkesfiske finns en underrubrik som heter *"Skyddade områden"* (sid 29). Här omnämns naturreservaten, men inte Natura 2000-områden.

De marina naturreservat som nämns är: Tromtö, Utklippan, Eriksberg, Stärnö-Boön, Gö och Tjärö. Länsstyrelsen vill påpeka att denna lista har utökats och de marina naturreservat som finns idag är Sölvesborgviken, Sillnäs, Eriksberg, Stärnö-Boön, Tjärö, Gö, Tromtö, Utklippan. Denna justering kan även göras på sid. 53. Länsstyrelsen vill även uppmärksamma de marina Natura 2000 områden som finns samt det marina biotopskyddsområdet Malkvarn utanför Hanö. Även dessa är marina skyddade områden i vid bemärkelse.

NK16 Listerby skärgård-Tromtö (sid 69). Länsstyrelsen föreslår att texten kompletteras med några meningar om områdets betydelse för fisk. Förslagsvis: *"De stora grundområdena skyddade från påverkan av vågor från havet utgör en idealisk miljö för rotade vattenväxter och lösliggande blåstång. Många arter av sötvattensfisk, som gädda och abborre, finner här goda betingelser för reproduktion och uppväxt."*

S. 20 Hanöbanken. Planen anger att yrkesfisket endast har intressen inom område 5b. Och gränsen för yrkesfiskets riksintresse går just där. Om vi i stället gör bedömningen utifrån det regionala fisket i Blekinge så är Länsstyrelsens bedömning att yrkesfiskets intressen är lika starka i 5a som i 5b.

S. 22 Länsstyrelsen delar uppfattningen att ett socialt hållbart yrkesfiske är viktigt för målsättningen om en levande kust och skärgård. Det kan därför vara lämpligt att även lyfta in ett av målen från *"Svenskt yrkesfiske 2020 – Hållbart fiske och nyttig mat"*, Jordbruksverket 2016, exempelvis från sidan 12: *För att strategins mål ska kunna förverkligas behöver myndigheterna bidra med en bra förvaltning som tar biologisk, social och ekonomisk hänsyn.*

2018-05-07

538-967-2018

S.26 och 29 sammanfattning och övriga regleringar. Hållbarhet vilar på flera ben. Planförslaget tar upp att ett syfte med havsplanen är att ge förutsättningar för ett miljömässigt hållbart fiske. Länsstyrelsen ser gärna att detta kompletteras med ett socialt och ekonomiskt hållbart fiske.

s.39 Länsstyrelsen vill upplysa kommunerna om att beslut om fredningsområden för fisk tas av Havs- och vattenmyndigheten, HaV. Länsstyrelsen samt andra intressenter har möjligheten att lämna förslag.

s.52 planeringsförutsättningar, yrkesfiske. Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten tog 2016 fram en strategi för yrkesfiskets utveckling: ”Svenskt yrkesfiske 2020 – Hållbart fiske och nyttig mat”. Det finns anledning att hänvisa till denna både när det gäller värdebeskrivning och vision om fiskenäringens utveckling.

s.52 Länsstyrelsens vill upplysa kommunerna att det finns i en fiskodling med kassar i kustvattnet även i Ronneby kommun, precis som i Karlshamns kommun.

Riksintresse för energi 3 kap. 8 § MB och områden för vindkraft

I enlighet med 4 kap. 10 § MB gällande avvägning mellan oförenliga intressen vill Länsstyrelsen upplysa kommunerna att i samrådshandlingen (2018-01-08) anges under *Områdesvisa ställningstagande* (s.19-21) fyra områden med huvudanvändning energi, antingen ensamt eller i kombination med annan huvudanvändning. Dessa områden stämmer överens med de av Statens Energimyndighet utpekade riksintressena för vindbruk.

För två av områdena, 5a (Hanöbanken väst) och 5b (Hanöbanken öst), finns sedan tidigare en intressekonflikt med riksintresse för totalförsvaret. I *Förslag till Havsplan Östersjön* (samrådshandling 2018-02-15) från Havs- och vattenmyndigheten har riksintresset för vindbruk vägts bort. Därmed avviker den föreslagna havsplanen för Blekinges kustkommuner mot det nuvarande förslaget till nationell havsplan från Havs- och vattenmyndigheten.

Regionala och mellankommunala intressen

Besöksnäringen är en tillväxtbransch i Blekinge. Det som gör länet attraktivt som besöksmål, gör det ofta attraktivt även för permanentboende. Länsstyrelsen, stödjer planens inriktning om samordning genom gemensamma riktlinjer för flera kommuner. De mellankommunala intressena kan med fördel även redovisas på karta.

Olika typer av etableringar till havs riskerar att ligga inom MSA-påverkade zoner eller inom influensområden för luftrum enligt 3 kap. 9 § MB. MSA-ytorna för flygplatsen i

Ronneby är redovisad enligt planen men zonerna från Kalmar och Kristianstad, bör även de redovisas i planen. Flygplatserna är sakägare och ska därför beredas möjlighet att yttra sig. Likaså ska Luftfartsverket och Försvarsmakten, i egenskap av sakägare, ges möjlighet att yttra sig över planen. Länsstyrelsen förutsätter att kommunen hör berörda flygplatser samt Luftfartsverket och Försvarsmakten. I de fall det framkommer behov av flyghinderanalys ska en sådan genomföras och skickas till berörda flygplatser. Lokaliseringsbedömning sker även hos Försvarsmakten. Läs mer på Försvarsmaktens webbplats (www.forsvarsmakten.se), där blankett finns.

Luftfartsverket, vilka lämnar eget yttrande, har inget att erinra mot gällande havsplan.

Länsstyrelsen vill dock lyfta fram att före byggstart (då bygglov eller miljötillstånd finns) ska också blanketten "flyghinderanmälan" (enligt Luftfartsförordningen SFS2010:770) skickas in till Försvarsmakten. Flyghinderanmälan avser byggnader och andra föremål (högre än 45 m och belägna inom tätort, högre än 20 m utanför tätort). Läs mer på Försvarsmaktens webbplats där blankett finns. Blanketten skickas in senast 4 veckor före uppförandet av byggnaden till: fm.flyghinder@lfv.se och registrator@fmv.se.

Hälsa och säkerhet, olyckor, översvämning och erosion.

Planen behandlar väldigt lite om miljöfarlig verksamhet eller förorenade områden. Länsstyrelsen anser att det vore fördelaktigt med en underkarta som pekar ut kända områden med föroreningar och ammunitionsdumpningsplatser, inklusive platser där man hittat senapsgas. Information om dessa är ofta väl kända och finns utmärkta på sjökort. En sådan karta skulle hjälpa till vid större, regionala ställningstaganden och hjälpa till i planeringen av naturinsatser, miljöfarlig verksamhet samt kabeldragningar.

Buller

Se information om anläggningsbuller vid anläggningar under stycket "Natur"

Utvinning av material

Område 4c. Klippbanken.

Delar av områdesanspråket med huvudanvändning sandutvinning är beläget inom riksintresse sjöövningssområde Hanö. Samråd ska ske med Försvarsmakten, vilka lämnar eget yttrade. Den interkommunala planen stämmer i detta område överens med punkten som pekats ut i det statliga samrådsförslaget på havsplan för Östersjön framtaget av Hav och Vattenmyndigheten,

Förorenade områden

Länsstyrelsen föreslår att under förslag till åtgärder föreslås bland annat att en *”regional plan för oljebekämpning i kustområdet bör tas fram för Blekinge för att minska skadan som uppstår vid eventuella sjöfartsolyckor som medför större oljeläckage”*.

Länsstyrelsen påpekar att det finns en uppdaterad regional oljeskyddsplan (2017) som behöver kompletteras med en uppdaterad miljöatlas.

Se även under punkten Hälsa och säkerhet, olyckor, översvämning och erosion.

Infrastruktur

Trafikverket, vilka lämnar eget yttrande visar på att MSA-ytan för Kallinge flygplats redovisas i kartan på sidan 56. Delar av Blekinges fastland och kust berörs även av MSA-ytorna för flygplatserna i Kalmar och Kristianstad, vilka bör redovisas i planen.

Se vidare information under punkten Hälsa och säkerhet, olyckor, översvämning och erosion.

Kulturmiljö

Marinarkeologi

Länsstyrelsen anser att kommunerna gjort ett bra arbete gällande kulturmiljö men en tydlig koppling till kulturmiljölagen saknas.

Texten bör använda begreppet fornlämning istället för fornminnen.

s. 13 Intressekonflikter:

Kulturmiljö – yrkesfiske. Spökgarn fastnar ofta i vrak vilket leder till att kulturmiljövärden skadas, förutom att de fortsätter att fiska. Vid borttagande av garnen är det viktigt att antikvarisk expertis är med för att inte skada ytterligare. (se även s 43 om marint skräp).

Kulturmiljö-Luft- och sjöfart. Här borde också muddring av hamnar och farleder ingå. Då blir påverkan större.

S.19 Områdesvisa ställningstaganden

Kännedom om kulturmiljölagen (1988:950) och den arkeologiska processen är dålig. Beredskap skapas genom att informera om parallella lagstiftningar. Den regionala havsplanen bör ge en helhetsbild av planeringsförutsättningarna till havs för att undvika att projekt eller verksamheter får tillstånd enligt miljöbalken, för att sedan ytterligare behöva tillståndsprövas enligt Kulturmiljölagen. Det leder till obalans i tillståndsprövningen.

Det är viktigt att företagaren hanterar kulturmiljö i god tid för att kunna tidsplanera och samverka vid t ex sjömätningar till havs för att minska kostnader.

Systematiska inventeringar saknas i havet vilket innebär att det generellt är brist på planeringsunderlag för arkeologi i havet. Det som är känt registreras i Riksantikvarieämbetets fornlämningsregister (FMIS). Det som registrerats är ofta inte

antikvariskt bedömt, vilket innebär att få lämningar är fornlämningsklassade. Positionerna är en riktlinje och är oftast inte exakt angivna. Det, tillsammans med att olika verksamheter har olika påverkansområden, gör att det är svårt att sätta ett generellt säkerhetsavstånd. Arbetet fortgår för att få ökad kännedom och bättre tekniker för att dokumentera botten. Detta gör att nya fornlämningar tillkommer. Fornlämningar är skyddade enligt Kulturmiljölagen oavsett om de är kända eller inte. Det bristfälliga underlaget gör att områden inte kan friskrivs till förmån för andra intressen, utan att dessa utretts arkeologiskt. Detta sker som en del av en prövningsprocess inför en exploatering och betalas av företagaren. Det krävs nästan alltid en arkeologisk utredning innan någon större exploatering i havet kan ske.

Inom de områdesvisa ställningstagandena bör ovanstående förklaras. Kulturmiljö kan ingå även utanför kustzonen, men det är särskilt känsligt i kustzonen och vid landanslutningar. Det är viktigt att planera projekten som helhet även om inte alla områden ingår i planen.

S 21. Kulturvärden

Formuleringen bör skriva översvämmade istället för sjunkna.

Länsstyrelsen ser positivt på vidare kontakt med länsstyrelsen inför beställning av till exempel inventeringar. Det är även länsstyrelsen eller konsulter utvalda av länsstyrelsen som gör värdering, analys och pekar ut områden.

S 27 Om miljöbedömning

Även Kulturmiljölagen bör tas upp som lagstiftning, precis som Plan – och Bygglagen och Miljö Balken.

S 27 Kulturmiljö. Här bör framgå att fornlämningar är skyddade enligt KML oavsett om de är kända eller inte.

S 35 Förslag till åtgärder. Verka för en tidig kontakt med Länsstyrelsen för samråd enligt 10§ 2 kap. KML.

S 39 Lagstiftning om havsplanering – även här bör Kulturmiljölagen tas upp.

Friluftsliv

Notera att riksintressen för friluftsliv utpekas av Naturvårdsverket efter samråd med Havs- och vattenmyndigheten. Fiskeristyrelsen har upphört (sid 49). Riksintressen för yrkesfiske utpekas av Havs- och vattenmyndigheten eftersom Fiskeriverket har upphört (sid. 53).

Hushållning med resurser

Enligt hushållsförordningen 1998:896 3§ ska Länsstyrelsen ta de initiativ som behövs för att det i arbetet med miljökonsekvensbeskrivningar och i planerings- och beslutsprocesser tas hänsyn till 3 och 4 kap. miljöbalken. Initiativen ska tas så tidigt som möjligt i processerna. När 3 och 4 kap. miljöbalken ska tillämpas vid prövningen av ett mål eller ärende, ska länsstyrelsen särskilt verka för att riksintressena tillgodoses i den prövningen. Av plan- och bygglagen (2010:900) framgår att länsstyrelsen ska verka för att riksintressen tillgodoses i kommunala planer enligt den lagen.

Länsstyrelsens arbete ska grundas på underlag från de myndigheter som anges i 2 §. För ett område som omfattas av en beslutad havsplan enligt 4 kap. 10 § miljöbalken ska dock länsstyrelsens arbete grundas på planen.

Grön infrastruktur och ekosystemtjänster

Länsstyrelsen är positiv till att havsplanen ska bidra till en marin grön infrastruktur och främjandet av ekosystemtjänster (ett av de övergripande planeringsmålen). I det beskrivande stycket om ekosystemtjänster under kapitlet om planeringsförutsättningar (sid. 38-39) föreslår Länsstyrelsen att man kompletterar texten med kopplingen till grön infrastruktur. Definitionen av grön infrastruktur är följande: "*Grön infrastruktur utgör ett ekologiskt funktionellt nätverk av livsmiljöer och strukturer, naturområden samt anlagda element som utformas, brukas och förvaltas på ett sätt så att biologisk mångfald bevaras och för samhället viktiga ekosystemtjänster främjas i hela landskapet*". Genom att förslaget till havsplan tar hänsyn till grön infrastruktur och ekosystemtjänster, uppfylls även ett etappmål under biologisk mångfald: *Betydelsen av den biologiska mångfalden och värdet av ekosystemtjänster*. Senast år 2018 ska betydelsen av biologisk mångfald och värdet av ekosystemtjänster vara allmänt kända och integreras i ekonomiska ställningstaganden, politiska avväganden och andra beslut i samhället där så är relevant och skäligt.

Det skulle även vara av intresse att bedöma vilka ev. konsekvenser förslaget till havsplan har på naturens förmåga att leverera ekosystemtjänster till förmån för människor och samhälle, samt hur planförslaget påverkar den marina gröna infrastrukturen.

Det är positivt att grön infrastruktur nämns i värdebeskrivningen under natur (planeringsförutsättningar, sid. 67). Länsstyrelsen föreslår att det sista stycket flyttas fram till inledningen, förslagsvis i kombination med beskrivningen av ekosystemtjänster på sid. 38.

Klimatförändringar

Blekinge har ett gynnsamt klimatläge för svenska förhållanden men är också i ett utsatt läge för väder och vind på grund av närheten till havet. Klimatförändringar kommer att påverka haven och människans möjlighet att nyttja havet som resurs på många olika sätt. Det finns stor sannolikhet att klimatfrågan innebär förändringar i ekosystemen, isläggningsmönster, strömmar och syresättning, vind- och vågmönster. Människans utsläpp av koldioxid innebär även en ökad förurning av haven med potentiellt långtgående konsekvenser för organismer och ekosystem. De klimatologiska förutsättningarna och deras förväntade förändring i tid, både avseende medelvärden och variationer, är således viktiga parametrar för planeringsprocessen. I Östersjön kan ekosystemen förändras drastiskt.

Miljömål

Arbetet med en översiktsplan för Blekinge havsområde har bäring på lagstiftning, direktiv och strategier på era olika nivåer; global, europeisk, nationell och regional nivå. Länsstyrelsen anser att kustkommunerna på ett tydligt och fördelaktigt sätt visar på hur planen knyter an till miljö kvalitetsnormer och miljömål på såväl global som nationell och regional nivå.

Miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

Enligt miljöbalkens kapitel 6 kap 12 § miljöbalken ska miljökonsekvensbeskrivningen innefatta en redogörelse för de åtgärder som planeras för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför. Ansvar för uppföljningen har den kommun eller myndighet som beslutar om antagandet av planen eller programmet.

Miljöpåverkan av planen kommer att följas upp inom ramen för det befintliga miljöarbetet för respektive kommun.

Uppföljningen sker bland annat genom aktualisering av havsplanen. Syftet med uppföljningen är att se om åtgärderna bidrar till måluppfyllelse på det sätt som det är tänkt, att kontrollera att negativ miljöpåverkan inte blir större än avsett, samt att kunna upptäcka och åtgärda oförutsedda negativa konsekvenser.

Samråd med Länsstyrelsen hölls under maj/juni 2017.

De som deltagit i beslutet

**LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN**

YTTRANDE

13 (13)

2018-05-07

538-967-2018

Beslutet har fattats av avdelningschef Doris Larsson med samhällsplanerare Anna Martinsson som föredragande. I beslutet har även klimat- och energistrateg Ulf Hansson, länsfiskekonsulent Lars Lundahl, miljöskyddshandläggare Anna Algö, marinekolog Jenny Hertzman, marinbiolog Ulf Lindahl, avdelningschef Lars Olsson, planarkitekt Carina Burelius och marinarkeolog Petra Stråkendal deltagit.

HAVSPLAN

FÖR BLEKINGES KUSTKOMMUNER

Ändring av översiktsplaner avseende havsområdet i
Sölvesborgs kommun - Karlshamns kommun
Ronneby kommun - Karlskrona kommun

PLANBESKRIVNING

Havsplan för Blekinges kustkommuner

Detta projekt har medfinansierats genom statligt stöd i form av KOMPIS-bidrag (KOMMunal Planering i statlig Samverkan) från Havs- och vattenmyndigheten förmedlade av Länsstyrelsen Blekinge län.

Sammanställt av:	Sölvesborgs kommun, Karlshamns kommun, Ronneby kommun och Karlskrona kommun med stöd av SWECO
Uppdraget genomfört:	Mars 2016 - oktober 2019
Version:	Antagandehandling
Arbetsgrupp sedan start:	Dan Janérus, Sölvesborgs kommun Jeanette Conradsson, Karlshamns kommun Kristina Eklund, Ronneby kommun Mareile Walter, Ronneby kommun Petra Skarmyr, Ronneby kommun Anna Ekman, Karlskrona kommun Christina Johansson, Karlskrona kommun Hanna Olsson, Karlskrona kommun Viktoria Nordholm, Karlskrona kommun
GIS och kartor:	Toomas Randsalu, Karlshamns kommun
Illustrationer:	Petra Skarmyr, Ronneby kommun
Miljökonsekvenser:	<i>Utställningsversion</i> Uppdragsledare och granskare: Stina Brask Bilén, SWECO Ansvarig handläggare, Niklas Egriell, SWECO <i>Samrådsversion</i> Uppdragsledare och granskare: Therese Eklund, ÅF Assisterande granskare: Jesper Adolfsson, ÅF Ansvarig handläggare: Karin Petersson, ÅF Assisterande handläggare: Josefin Wildstam, ÅF
Projektleddning och layout:	Mikael Bäckman och Jonas Ronsby, SWECO
Kartor:	© GIS-data från LM, SGU; AquaBiota, LST, HaV, HELCOM Naturvårdsverket, Transportstyrelsen, Sjöfartsverket, samt respektive kommun.

Förord

Havet har alltid varit en del av Blekinges identitet. Närheten till havet har format landskap och människor. Havet har gett generationer sin utkomst och föda genom det rika fisket. Det har fungerat som transportväg och tjänat landet för säkerhet och värn.

Kust, skärgård och hav är sammanlänkade och rymmer tillsammans mycket stora natur- och kulturvärden. Vi har ett gemensamt ansvar att förvalta denna rikedom för kommande generationer. Det är något vi känner stolthet över att kunna erbjuda både boende och besökare.

Havet kan också fungera som plats för omställningen till förnyelsebar energi. Med fördel kombineras framtidens energianläggningar till havs med ett modernt vattenbruk. Här kan Blekinge spela en central roll och nya möjligheter skapas för länets näringsliv.

Havsplanering kräver samverkan, mellan oss kustkommuner i Blekinge och med staten för att bli lyckosam. För att en framsynt och långsiktigt hållbar användning av havet ska vara möjlig krävs det omfattande kunskap om havets naturvärden och ekosystem. Vi måste värna havets gröna infrastruktur för att främja de viktiga ekosystemtjänsterna. Där finns nyckeln till den goda havsförvaltning som är en förutsättning för Blekinges utveckling.

Tillsammans lägger vi ut kursen!

Louise Erixon

Kommunstyrelsens ordförande
Sölvesborgs kommun

Roger Fredriksson

Kommunstyrelsens ordförande
Ronneby kommun

Per-Ola Mattsson

Kommunstyrelsens ordförande
Karlshamns kommun

Sandra Bizzozero

Kommunstyrelsens ordförande
Karlskrona kommun

Innehåll

Inledning.....	7
Läsanvisning	7
Demokrati och dialog	7
Vad är en översiktsplan?	8
Ändring av översiktsplan	10
Översiktsplanens avgränsning.....	10
Syfte.....	10
Planarbete och organisation	11
Samordning med den statliga havsplaneringen.....	11
Havsplanering innebär avvägning mellan olika intressen.....	11
Fortsatt arbete.....	12
 Planförslag.....	 13
Vision för havsplaneringen.....	13
Intressekonflikter	14
Plankarta	20
Övergripande ställningstaganden.....	23
Områdesvisa ställningstaganden.....	25
Tematiska ställningstaganden	31
Havsplanens och dess ställningstaganden.....	36
 Planeringsförutsättningar	 39
Mål, normer och lagstiftning	39
Ekosystemtjänster	41
Grön infrastruktur.....	42
Riksentressen	42
Övriga regleringar	43
Lagstiftning om havsplanering	43
Övergripande planeringsförutsättningar	43
Tematiska planeringsförutsättningar	53

Konsekvenser	97
Sammanfattning	97
Om miljöbedömning	99
Avgränsning	99
Läsanvisning	99
Nollalternativ	100
Konsekvenser av planförslaget	100
Kulturmiljö	100
Friluftsliv och besöksnäring	102
Yrkesfiske	104
Vattenbruk	108
Utvinning och lagring av material	110
Luft- och sjöfart	111
Infrastruktur	113
Försvar	115
Energi	116
Natur	119
Miljökvalitetsnormer för havsmiljön	123
Samlad bedömning	127
Förslag till åtgärder	127
Uppföljning	128
Avstämning mot miljömål	129
 Underlag	 131
Källor	131

BILAGA 1 - Länsstyrelsens granskningsyttrande över havsplan för Blekinge kustkommuner

Inledning

Läsanvisning

Denna plan över Sölvesborgs, Karlshamns, Ronnebys och Karlskrona kommuners utsjöväten utgör en ändring av de översiktsplaner och de ställningstaganden över havsområdet som dessa planer omfattar.

Plandokumentet består av två delar, en plankarta och en planbeskrivning (detta dokument). Plankartan visar den övergripande användningen av havsområdet och rekommendationer för hur det ska användas. Planbeskrivningen innehåller förutom en inledning, en beskrivning av själva planförslaget och dess konsekvenser samt en redogörelse för aktuella planeringsförutsättningar.

I kapitlet *Planförslag* nedan beskrivs de politiska ställningstagandena för den översiktliga havsplaneringen i Blekinge. Målbeskrivningar anger vilka mål som ska uppnås och strategier anger hur havsområdet kan användas och utgör även grunden för framtida beslut. Angivna strategier utgår från de förutsättningar och anspråk som identifierats inom havsområdet. Förslag och ställningstaganden omfattar olika sektorsintressen: kulturmiljö, friluftsliv och besöksnäring, yrkesfiske, vattenbruk, utvinning och lagring av material, luft- och sjöfart, infrastruktur, försvar, energi och natur. Det finns en tydlig koppling mellan planbeskrivningens rekommendationer och plankartans områdesindelning.

I kapitlet *Planeringsförutsättningar* beskrivs de grundläggande utgångspunkter som planeringen av havet har utgått ifrån. Här redovisas aktuell kunskap om havsområdet, dess geografiska och fysiska förutsättningar, hur havsområdet används samt utpekade intressen och övriga anspråk. Kapitlet fungerar som ett kunskapsunderlag för planförslaget.

I kapitlet *Miljökonsekvenser* redovisas de konsekvenser planförslaget kan förväntas innebära.

I det avslutande kapitlet *Underlag* redovisas det kunskapsunderlag och de källor som fungerat som underlag till framtagandet av denna plan.

Linje invid stycken markerar text som ändrats efter utställning. Dessa linjer tas bort i samband med att planen vinner laga kraft.

Demokrati och dialog

Under september 2017 bjöd kommunerna in till dialogmöten med olika teman, ett i varje kommun. Syftet var kunskapsuppbyggnad och att ge de som kan bli berörda av planen möjlighet till insyn i arbetet och en möjlighet att påverka dess utformning. Ett stort antal föreningar, organisationer och företag med intresse eller anknytning till kust och hav bjöds in att delta. Mötena kungjordes även i lokaltidningarna i syfte att nå ut till intresserad allmänhet.

Vid mötet som anordnades i Sölvesborg behandlades i huvudsak förhållandet mellan vindkraft och försvar, fiskodlingens och yrkesfiskets villkor samt övergödningen. I Karlshamn låg fokus i diskussionen på olika aspekter av sjöfart och dumpning av muddermassor medan mötet i Ronneby främst behandlade aktiviteter i kustzonen och förhållandet mellan kust och hav. På det avslutande mötet som anordnades i Karlskrona, kretsade diskussionen i stor utsträckning kring förhållandet mellan försvar- och energiintresset.

Samråd med länsstyrelsen, kring avgränsning av miljökonsekvensbeskrivning, genomfördes i maj/juni 2017. I december 2017 träffade arbetsgruppen handläggare och saks experter på länsstyrelsen för en tidig dialog kring planens kommande innehåll och ställningstaganden.

Samråd och utställning

Beslut om samråd togs i januari/februari 2018 i respektive kommun. Samrådet för översiktsplanen pågick under perioden 21 februari 2018 till och med 4 maj 2018. Information om samrådet skickades ut enligt sändlista till remissinstanser samt föreningar och företag.

Havsplanen ställdes i de fyra kustkommunerna sammantaget ut på 15 utställningsplatser och på respektive kommuns webbplats. Det anordnades

även ett gemensamt samrådsmöte i Karlshamns rådhus den 6 mars 2018. På mötet presenterades förslaget till havsplan närmare och det lämnades även öppet för dialog. På mötet deltog, utöver kommunrepresentanter och konsulter, 55 personer. Minnesanteckningar från mötet redovisas i bilaga till samrådsredogörelsen.

Beslut om utställning av det reviderade förslaget till kommungemensam havsplan togs i april/maj 2019 i respektive kommun. Utställning av planförslaget genomfördes under perioden maj - augusti 2019.

Efter utställning har förslaget till havsplan justerats utifrån inkomna synpunkter. Dessa redovisas i ett särskilt utlåtande. Kommunerna har gjort bedömningen att ändringarna inte utgör väsentliga ändringar som skulle innebära att förslaget till havsplan behöver ställas ut på nytt. Havsplanen kommer att antas av kommunernas fullmäktigeförsamlingar vintern 2019.

Länsstyrelsens granskningsyttrande

Länsstyrelsens granskningsyttrande följer som bilaga längst bak i detta dokument. Länsstyrelsen ska för statens del bevaka att riksintressen tillgodoses i planen på det sätt som lagen

föreskriver. Om kommunen i planen har gett uttryck för en annan uppfattning än länsstyrelsen om tolkning och innebörd av ett speciellt riksintresse, ska detta uppmärksammas i länsstyrelsens granskningsyttrande av planen. Inför antagandet av denna kommungemensamma havsplan har länsstyrelsens synpunkter fullt ut beaktats i enlighet med vad som noterats i det särskilda utlåtandet som hör till denna havsplan.

Vad är en översiktsplan?

Enligt plan- och bygglagen (PBL) ska varje kommun ha en aktuell översiktsplan. Översiktsplanen behandlar kommunens långsiktiga utveckling främst genom att hantera de strategiska frågorna för mark- och vattenanvändning samt byggande.

Översiktsplanen ska bland annat redovisa kommunens syn på hur den byggda miljön ska utvecklas, användas och bevaras. Den ska också redovisa kommunens syn på hur riksintressen och miljö kvalitetsnormer ska tillgodoses liksom hur relevanta nationella och regionala mål samordnas till en hållbar utveckling.

Översiktsplanen har betydelse för beslut i kommunens nämnder och förvaltningar men

Planområdet omfattar Blekinge kustkommuners utsjövatten, 300 meter från land och öar ut till och med territorialhavet (planområdet markerat med svart heldragen linje).

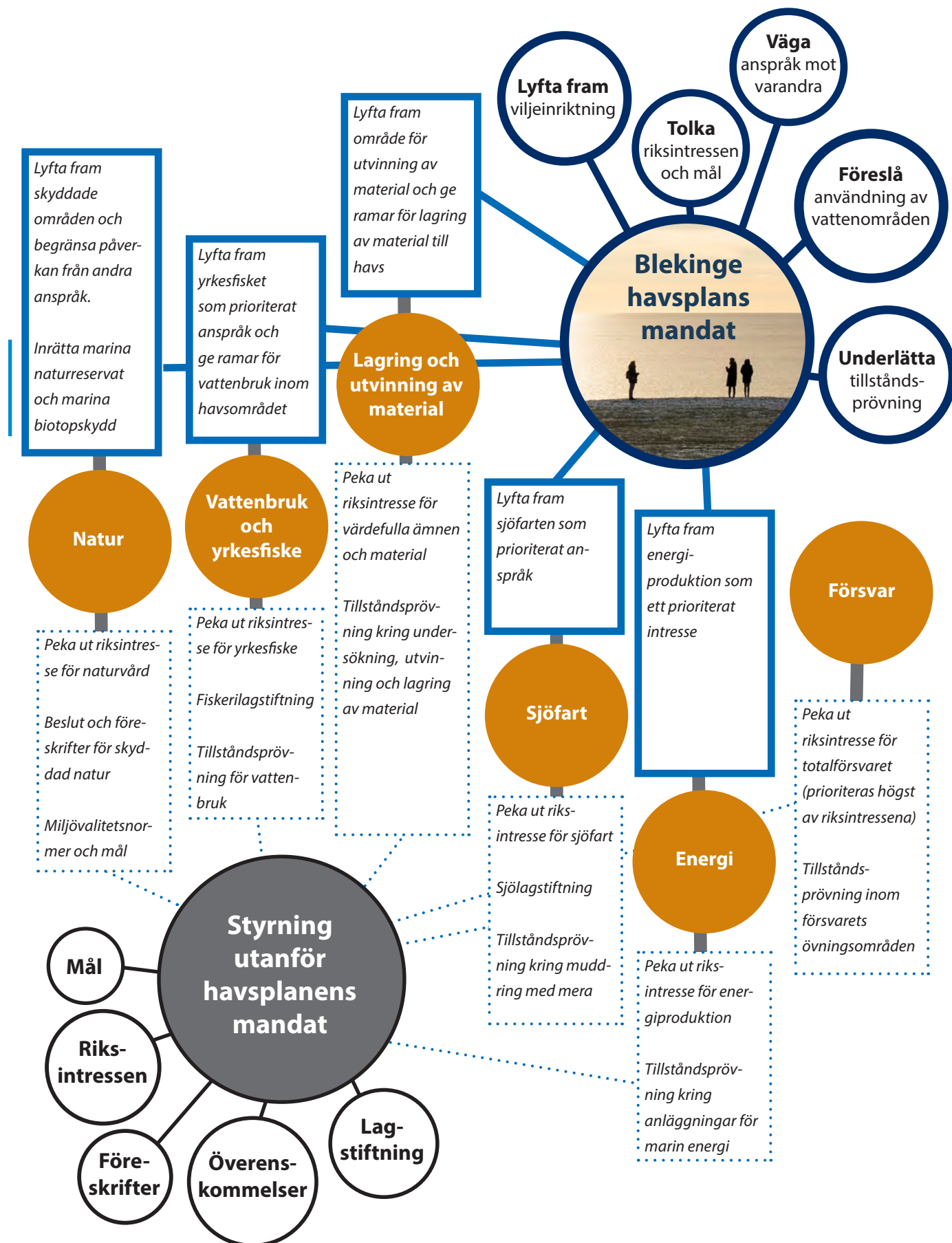

Illustration över havsplanens mandat i förhållande till reglering och styrning av verksamheter i havsområdet via lagstiftning, föreskrifter, nationella mål med mera. (Illustrationen är baserad på en bild framtagen för Blå Översiktsplan för Norra Bohuslän)

även för andra myndigheter i beslut kopplade till planering, byggande och tillståndsprövning. En översiktsplan ska antas av kommunfullmäktige och är vägledande för kommunens arbete och beslut, men är inte juridiskt bindande.

Havsplanens ligger till grund för framtida beslut om vad som sker i havet och var. Havsplanens mandat är dock begränsat. I många fall ligger mandatet för beslut kring användningen av havet hos Länsstyrelsen och andra myndigheter. Se illustration föregående sida.

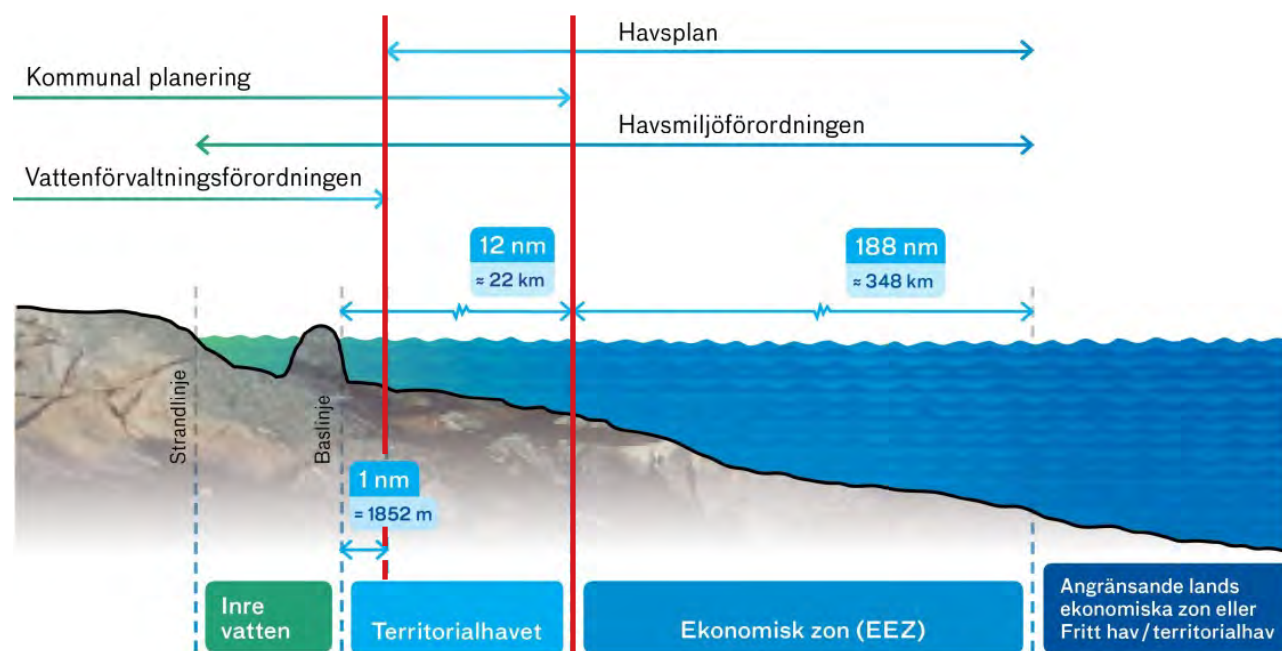
Ändring av översiktsplan

Denna handling utgör ett förslag till ändring av respektive kommuns översiktsplan avseende berört havsområde.

En ändring av översiktsplan regleras i 3 kapitlet, 23 § i plan- och bygglagen. För en ändring gäller samma krav på innehållet som för en översiktsplan i övrigt. Om planen innebär en ändring av den gällande översiktsplanen ska sambanden med och konsekvenserna för översiktsplanen som helhet redovisas. Processen är i huvudsak densamma som för en kommunomfattande översiktsplan.

Översiktsplanens avgränsning

Geografisk avgränsning

Röd markering redovisar havsområdet där stat och kommun har ett överlappande planeringsansvar. (Bild: Havs- och vattenmyndigheten)

Den geografiska avgränsningen för den kommun-gemensamma havsplanen omfattar ett område som stäcker sig 300 meter från land och öar ut till och med territorialhavet (se karta nedan).

Tematisk avgränsning

Havs- och vattenmyndigheten presenterade 2015 ett inriktningsdokument med de sektorsintressen som de statliga havsplanerna kommer att behandla. Den här kommungemensamma havsplanen för Blekinge följer i stort sett samma tematiska avgränsning.

De sektorsintressen som behandlas i planen är: *kulturmiljö, friluftsliv och besöksnäring, yrkesfiske, vattenbruk, utvinning och lagring av material, luft- och sjöfart, infrastruktur, försvar, energi och natur.*

Syfte

Syftet med denna kommungemensamma havsplan är att ange kommunernas viljeinriktning för vattenanvändningen inom planområdet och öka förutsägbarheten för de aktörer som avser att bedriva verksamhet till havs.

Havsplanen ska:

- Samspeja med den statliga planeringen
- Identifiera förenliga och oförenliga intressen och anspråk
- Ge rumsliga förutsättningar för nyttjande och bevarande

Planen innehåller rekommendationer för hur havsområdet långsiktigt ska användas för att säkerställa en hållbar användning och nyttjande av våra gemensamma resurser.

Planarbete och organisation

Länsstyrelsen i Blekinge och biosfärområdet Blekinge Arkipelag tog under hösten 2014 initiativ till en kungemensam havsplanering för kustkommunerna i Blekinge. Kommunerna inledde sedan ett arbete under 2015 med att, i samverkan med länsstyrelsen, inventera kunskapsunderlag, undersöka möjligheterna att söka projektmedel och att hitta strukturerna för ett samarbete kring framtagandet av en gemensam havsplan i form av en fördjupning av översiktsplan.

Eftersom havsplanerna, liksom kommunernas översiktsplaner ska vara vägledande är regeringen angelägen om att de statliga havsplanerna och kommunernas översiktsplaner stämmer överens när havsplanerna väl antas. Havs- och vattenmyndigheten har därför avsatt pengar till så kallat KOMPIS-bidrag (KOMmunal Planering I (statlig) Samverkan) för 2016-2018. Pengarna har fördelats till landets kustlänsstyrelser som ansvarar för utlysning och prövning av ansökningar från kommunerna. Blekinges kustkommuner tog våren 2016 fram en projektplan och medel söktes och beviljades för planarbetet. En kompletterande ansökan om KOMPIS-bidrag för perioden 2018-2019 skickades in sommaren 2018 och medel beviljades av länsstyrelsen i juni 2018.

Arbetet har drivits av en arbetsgrupp med representanter från varje kommun. Projektet har haft en styrgrupp på respektive kommun, företrädesvis utgående från kommunstyrelsens arbetsutskott. Varje kommun har även haft en referensgrupp sammansatt av tjänstemän med strategiska funktioner.

Samordning med den statliga havsplaneringen

Den 1 september 2014 infördes en bestämmelse i miljöbalken om statlig havsplanering i Sverige som innebär att det ska finnas tre statliga havsplaner; för Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet. Den statliga havsplaneringen leds av Havs- och vattenmyndigheten och arbetet sker i samverkan med berörda nationella myndigheter och landets kustlänsstyrelser.

Formellt samråd över de statliga havsplanerna genomfördes under våren och sommaren 2018.

Utställning av det reviderade förslaget genomfördes under våren och sommaren 2019. Färdiga förslag till statliga havsplaner ska därefter överlämnas till regeringen för beslut.

De nationella havsplanerna kommer, när de är antagna, att vara vägledande för kommunernas planläggning. Mot denna bakgrund är det viktigt att bedriva en parallell kommunal planering av havet för att uppnå ett samspel med och kunna vara aktivt delaktig i den statliga havsplaneringen.

Havsplanerna ska omfatta Sveriges ekonomiska zon och svenskt territorialhav från en nautisk mil (1 852 meter) utanför den svenska baslinjen med undantag av fastighetsindelade vatten. Detta innebär att kommunerna och staten har överlappande planeringsansvar i större delen av territorialhavet (se illustration nedan och på föregående sida).

Överlappning mellan statlig och kommunal havsplanering redovisas med blå yta ovan.

Havsplanering innebär avvägning mellan olika intressen

Havet har stor betydelse för bland annat näringslivsutveckling, försvar, luft- och sjöfart, yrkesfiske, energi men också för friluftsliv, turism och boende. Havsplanering kan beskrivas som en process för att analysera och organisera verksamheter i havsområdet för att uppnå miljömässiga, näringspolitiska och sociala mål. Det handlar om att i en öppen process och med inriktning mot framtiden skapa möjligheter för och göra avvägningar mellan olika intressen för nyttjande, utveckling och bevarande.

Havsplanering, på såväl statlig som kommunal nivå, hanterar främst de rumsliga aspekterna. Havsplaneringen har flera rumsliga dimensioner; i och på havsbotten, i vattenpelaren, på havsytan samt utrymmet där ovanför. Det handlar om att utifrån ett helhetsperspektiv ge rumsliga förutsättningar för olika typer av verksamheter eller skydd i havet.

Plan- och bygglagen anger att mark- och vattenområden ska användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade till med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. Företräde ska ges sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning ur ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt. I plan- och bygglagen beskrivs vidare vad som räknas som allmänna intressen, bland annat natur- och kulturaspekter, hänsyn till omgivningen samt vissa bestämmelser i miljöbalken. En del av de allmänna intressena är riksintressen enligt miljöbalken. Såväl områden som är skyddsvärda på grund av sina speciella värden som områden och anläggningar som är av betydelse för ett speciellt nyttjande kan vara utpekade som riksintresse. Även allmänna intressen som inte kan utgöra riksintresse, exempelvis områden för vattenbruk, kan vara viktiga i havsplaneringen.

I vissa områden finns överlappande anspråk på riksintressen och olika användning kan vara i konflikt med varandra. I den statliga havsplaneringen ska en noggrann avvägning göras för vad varje enskilt område är mest lämpat för. Här är det viktigt att den kommungemensamma havsplanen kommer med inspel till den statliga planeringen. Ett riksintresseanspråk behöver inte innebära ett förbud mot andra åtgärder i eller i närheten av området, men dess värden ska skyddas i planeringen.

Havsplanen har arbetats fram med utgångspunkt i ekosystemansatsen. Genomgående ger planen röst åt ett synsätt där välmående ekosystem är grundläggande och avgörande för den marina utvecklingen. Vi människor är beroende av de tjänster som ekosystemen på olika sätt förser oss med; produktion av syre, av fisk, attraktiva miljöer och kvalitativ fritid, begränsning av effekter av klimatförändringar med mera. Den kommunala havsplaneringen har därför ett ansvar att säkerställa att ekosystemen nyttjas på ett sätt som gör att de kan fortsätta producera dessa tjänster även på lång sikt.

Fortsatt arbete

Denna kommungemensamma havsplan kommer att följas upp med annan planering i respektive kommun samt i viss utsträckning gemensamt utredningsarbete. Vi ser även fram emot fortsatt dialog med angränsande kommuner, myndigheter, verksamhetsutövare och andra sakintressenter i samband med kommande tillståndsprövningar och uppdatering av denna havsplan.

Karlskrona kommun

Karlskrona kommun reviderar sin kommunomfattande översiktsplan utifrån en ny vision för år 2050. I dokumentet redovisas kommunens framtida utvecklingsriktningar där den geografiska avgränsningen sammanfaller med havsplaneringen.

I de fall ny kunskap framkommer, förutsättningar ändras eller viljeinriktningen blir en annan, så kan utfallen för de olika intressena inom havsplanens område behöva uppdateras inom Karlskronas kommungräns. Preliminärt antagande för kommunens översiktsplan är år 2020.

Ronneby kommun

Ronneby kommun arbetar för närvarande med en revidering av den kommunomfattande översiktsplanen. Kommunen har för avsikt att jobba vidare med planeringen i kustzonen.

Karlshamns kommun

Karlshamns kommun anger i sin kommunomfattande översiktsplan att man avser upprätta en fördjupad översiktsplan för skärgården för att i ett sammanhang kunna studera bebyggelsefrågor och allmänhetens tillgång till skärgården med flera frågor.

Sölvesborgs kommun

Sölvesborgs kommun arbetar för närvarande med en revidering av den kommunomfattande översiktsplanen.

Gemensamt arbete

Följande frågor hanteras lämpligen gemensamt för blekingekustens havsområde:

- inventering, analysering och värdering av marina kulturmiljöer och lämningar.
- kartläggning och identifiering av lämpliga platser för vattenbruk.
- kartläggning och identifiering av platser där det bedöms möjligt att pröva lämpligheten av dumpning av muddermassor.

Planförslag

Vision för havsplaneringen

Den vision som finns för Sveriges maritima strategi är också Blekinges; att genom konkurrenskraftiga, innovativa och hållbara maritima näringar bidra till ökad sysselsättning, minskad miljöbelastning och en attraktiv miljö. Visionen tar sikte på år 2050 och havsplaneringen, såväl statlig som kommunal, är ett verktyg i strävan mot denna vision.

Vision för Blekinge med sikte på 2050

Genom en integrerad regional havsförvaltning har Blekinges kustkommuner tagit en aktiv roll för att miljön i havet ska uppnå god ekologisk och kemisk status.

Östersjöns syrefattiga botten har återhämtat sig och övergödning på grund av jordbruk och sjöfart är minimerad. Utsläppen från industrin är minimerade och tillförseln av miljögifter har stoppats. Dynamiken mellan olika fiskarter är återställd, bifångsten i fiskegarn har minskat och sjöfågelpopulationerna har vuxit sig starka.

Blekinge är del av ett sammanhängande nätverk av funktionellt naturskydd som omfattar alla Sveriges havsområden. Utsjöbankar som Utklippan och Hanöbanken är viktiga länkar i denna kedja. Forskning och miljöövervakning har lett till större kunskap om marina ekosystem och hur de bäst kan förvaltas.

Allt eftersom havets ekosystem blivit friskare har hållbar turism blivit en av de viktigaste näringarna i länet. Besöksnäringen har ökat kraftigt och lokala arbetstillfällen har skapats. Blekinges kust- och skärgård, natur och kulturmiljöer och havsanknutet friluftsliv, segling, fiske och paddling, lockar många besökare.

Med stöd av ekosystembaserad fiskeriförvaltning är fiskbestånden goda och stabila. Blekinge har en effektiv och fullt miljöanpassad fiskeflotta. Fisket sker på fiskebeståndens överskott, där fångsterna inte medför att bestånden minskar eller att rekryteringen påverkas negativt. Fiskeredskapen har utvecklats så att fiske kan ske utan att bottenarna

skadas. De ökade bestånden och efterfrågan på nyttig närproducerad mat har medfört att det kustnära fisket har ökat. Fiske-näringen är en naturlig och självklar del av de blekingska kust- och skärgårdssamhällena. Vattenbruket har utvecklats och odlingarna i Blekinge bidrar aktivt till den minskande övergödningen.

Handeln i Östersjöområdet har fortsatt att öka och sjöfartens godsvolymer är nu mer än dubbelt så stora som 2020. Dessutom har närsjöfarten ökat med en intensiv trafik mellan svenska hamnar utmed hela kusten. Blekinges hamnar är viktiga hubbar i sjöfartens nätverk, både nationellt och internationellt. Havets motorvägar är många och tätt trafikerade men samtidigt väl avgränsade, vilket lämnar gott om utrymme för andra näringar. Sjöfartens utsläppsnivåer är låga och få fartyg körs längre på fossila drivmedel.

Användningen av förnybara energikällor i havet utgör en betydande del av Sveriges och Blekinges energiproduktion. Det utbyggda nätverket av kraftkablar över haven har möjliggjort en effektiv elhandel i norra Europa. Den infrastruktur som byggts upp i samband med den havsbaserade energiutvinningen nyttjas även av vattenbruket, med odling av bland annat biogasgenererande alger integrerat med energianläggningarnas plattformar. Samverkan mellan teknikområden har skapat många arbetstillfällen och bidrar till en hållbar utveckling miljömässigt, socialt och ekonomiskt.

Havsplanerna bidrar till förutsättningar för Sverige och svenska intressen. Även om säkerhetssituationen numera är god i Östersjöområdet så är det fortsatt viktigt att ha god beredskap. Havsplaneringen är en bra plattform för strategiska lokaliseringsfrågor vilket stödjer totalförsvarets verksamhet och strategisk försörjning.

Intressekonflikter

Inom havsområdet finns intressen med anspråk som delvis sammanfaller och kanske till och med gynnar varandra. Det finns även reella och potentiella intressekonflikter i havsområdet - av skiftande grad och art - som alla behöver hanteras i samband med åtgärder som planeras inom havsområdet.

Förklaring

 Intressena och deras anspråk är i princip förenliga - inga ställningstagande krävs

 Viss konflikt kan finnas mellan intressena och deras anspråk - ställningstaganden kan behövas

 Konflikt finns mellan intressena och deras anspråk - ställningstaganden kan behövas

 Påtaglig konflikt kan finnas mellan intressena och deras anspråk - ställningstaganden krävs

	Kulturmiljö	Friluftsliv och besöksnäring	Yrkesfiske	Vattenbruk	Utvinning och lagring av material	Luft- och sjöfart	Infrastruktur	Försvar	Energi
Friluftsliv och besöksnäring									
Yrkesfiske									
Vattenbruk									
Utvinning och lagring av material									
Luft- och sjöfart									
Infrastruktur									
Försvar									
Energi									
Natur									

Konflikts- och anspråksmatris.

Anspråks- och konfliktmatris

På efterföljande sidor följer en kort sammanställning över möjliga intresse- och anspråkskonflikter i området, vilka sedan senare i kapitlet följs upp med ställningstaganden.

I sammanställningen blir det med nödvändighet en viss upprepning då de olika intressena ställs mot varandra på två ställen, med utgångspunkt från respektive intresse.

Kulturmiljö

Värnandet av marina kulturvärden kan stå i konflikt med anspråk som exploatering, resursutvinning och andra bottenpåverkande aktiviteter. När det gäller naturmiljöer finns ofta en positiv synergieffekt då exempelvis vrak kan skapa en skyddad biotop där många marina arter kan etablera sig.

■ Kulturmiljö - Friluftsliv och besöksnäring

Begränsad intressekonflikt. Dykning skulle kunna påverka kulturmiljövärden.

■ Kulturmiljö - Yrkesfiske

Konflikt kan finnas genom bottentrålning eller andra fiskemetoder som påverkar havsbotten. "Spökgarn" fastnar ofta i vrak vilket leder till att kulturmiljövärden skadas.

■ Kulturmiljö - Vattenbruk

Viss konflikt kan finnas om anläggningar för vattenbruk etableras i områden med kulturmiljövärden.

■ Kulturmiljö - Utvinning och lagring av material

Viss konflikt kan finnas om utvinning eller lagring av material genomförs i områden med kulturmiljövärden. Även muddring av farleder kan ge påverkan.

■ Kulturmiljö - Luft- och sjöfart

Begränsad intressekonflikt. Möjligen kan sjöfarten orsaka skador på kulturmiljövärden vid nödankring eller vid förändrad sträckning av farleder och muddring av nya och befintliga farleder.

■ Kulturmiljö - Infrastruktur

Viss konflikt kan finnas då kulturmiljövärden kan skadas vid dragning av sjökabel eller ledningar på botten.

■ Kulturmiljö - Försvar

Viss konflikt kan finnas vid aktiviteter som påverkar bottnar med kulturmiljövärden.

■ Kulturmiljö - Energi

Konflikt kan finnas om man etablerar exempelvis vindkraftverk i områden med kulturmiljövärden.

■ Kulturmiljö - Natur

Begränsad intressekonflikt. Kulturmiljöer i havet utgör ofta biotop för olika arter.

Friluftsliv och besöksnäring

Friluftsliv och besöksnäring är relativt begränsad i sin konflikt med övriga intressen men framförallt bullrande och i havsområdet visuellt närvarande anspråk står i konflikt med intresset. Yrkesfisket och fritidsfisket har liknande anspråk vad gäller fångst.

■ Friluftsliv och besöksnäring - Kulturmiljö

Begränsad intressekonflikt. Dykning skulle kunna påverka kulturmiljövärden.

■ Friluftsliv och besöksnäring - Yrkesfiske

Viss konflikt kan finnas mellan fritidsfiske och yrkesfiske.

■ Friluftsliv och besöksnäring - Vattenbruk

Viss konflikt kan finnas beroende på placering då anläggning för vattenbruk kan vara både ytkrävande och störa visuella intryck.

■ Friluftsliv och besöksnäring - Utvinning och lagring av material

Begränsad intressekonflikt. Intressenas anspråk finns inte inom samma områden.

■ Friluftsliv och besöksnäring - Luft- och sjöfart

Viss konflikt kan finnas genom buller- och avgaspåverkan från sjö- och flygtransporter och vid exempelvis oljeutsläpp vid olyckor.

■ Friluftsliv och besöksnäring - Infrastruktur

Begränsad intressekonflikt. Möjlig visuell påverkan vid eventuella sjökabeldragningars möte med land och övergång till luftledning

■ Friluftsliv och besöksnäring - Försvar

Begränsad intressekonflikt. Dock kan friluftslivet rimligen påverkas då övningar pågår.

■ Friluftsliv och besöksnäring - Energi

Konflikt kan finnas då exempelvis en vindkraftspark till havs kan ses från långa avstånd.

■ Friluftsliv och besöksnäring - Natur

Begränsad intressekonflikt. Intensiv besöksnäring skulle dock kunna innebära påverkan på naturvärden.

Yrkesfiske

Yrkesfisket rör sig över stora havsområdet och kan hantera de flesta övriga anspråk i havsområdet. Intresset står framförallt i konflikt med natur- och kulturvärden genom dess påverkan på bottenar vid bottentrålning samt risk för påverkan på biodiversiteten genom överfiske och bifångster.

■ Yrkesfiske - Kulturmiljö

Konflikt kan finnas genom bottentrålning eller andra fiskemetoder som påverkar havsbotten. "Spökgarn" fastnar ofta i vrak vilket leder till att kulturmiljövärden skadas.

■ Yrkesfiske - Friluftsliv och besöksnäring

Viss konflikt kan finnas mellan fritidsfiske och yrkesfiske.

■ Yrkesfiske - Vattenbruk

Viss konflikt kan finnas - framförallt genom ytkonkurrens då större anläggningar för vattenbruk kan komma att styra undan fisket till andra områden.

■ Yrkesfiske - Utvinning och lagring av material

Begränsad intressekonflikt.

■ Yrkesfiske - Luft- och sjöfart

Viss konflikt kan finnas - risk för utsläpp från sjöfarten som påverkar fisket.

■ Yrkesfiske - Infrastruktur

Viss konflikt kan finnas om fasta installationer riskerar att påverkas av bottentrålning.

■ Yrkesfiske - Försvar

Begränsad intressekonflikt. Intressena bedöms kunna samverka i havsområdet.

■ Yrkesfiske - Energi

Viss konflikt kan finnas. En vindkraftspark tar plats och begränsar fisket i viss mån samtidigt som dess fundament kan skapa gynnsamma förhållanden för fisk och därmed yrkesfisket.

■ Yrkesfiske - Natur

Risk för konflikt genom överfiske och bifångster som kan rubba ekosystem i havet samt bottenpåverkan vid trålning. "Spökgarn" kan fortsätta att fiska och snärja in fåglar, fiskar och andra marina djur år efter år.

Vattenbruk

Vattenbruk är ofta av en ytkrävande karaktär och kommer i konflikt med andra intressen som också har ytanspråk. Miljömässigt kan vattenbruk innebära såväl positiva som negativa konsekvenser beroende på utformning och aktuell art.

■ Vattenbruk - Kulturmiljö

Viss konflikt kan finnas om anläggningar för vattenbruk etableras (förankras) i områden med kulturmiljövärden.

■ Vattenbruk - Friluftsliv och besöksnäring

Viss konflikt kan finnas beroende på placering då anläggning för vattenbruk kan vara både ytkrävande och störa visuella intryck.

■ Vattenbruk - Yrkesfiske

Viss konflikt kan finnas - framförallt genom ytkonkurrens då större anläggningar för vattenbruk kan komma att styra undan fisket till andra områden.

■ Vattenbruk - Utvinning och lagring av material

Begränsad intressekonflikt.

■ Vattenbruk - Luft- och sjöfart

Viss konflikt kan finnas. Framförallt kopplat till riskerna med sjöfart, exempelvis utsläpp.

■ Vattenbruk - Infrastruktur

Begränsad intressekonflikt. Möjligen kan konflikt uppstå vid sjökabelläggning och service av befintliga ledningar om anläggningar finns i samma område.

■ Vattenbruk - Försvar

Viss konflikt kan finnas för anläggningar lokaliserade i närheten av övningsområden.

■ Vattenbruk - Energi

Begränsad intressekonflikt. Möjligheter till synergieffekt genom exempelvis en kombination av vattenbruk och vindkraftspark.

■ Vattenbruk - Natur

Risk för konflikt med tanke på näringsläckage från fiskodlingar eller genom förändringar i arvsmassan hos "vildfisk" om odlad fisk tar sig ut. Odling av alger och musslor kan ha gynnsam effekt på naturen.

Utvinning och lagring av material

Utvinning- och lagring av material berör i huvudsak havsbotten och kan där komma i konflikt med andra bottenrelaterade anspråk som skyddandet av natur- och kulturmiljöer, infrastruktur och försvar föranleder.

■ Utvinning och lagring av material - Kulturmiljö

Viss konflikt kan finnas om utvinning eller lagring av material genomförs i områden med kulturmiljövärden. Även muddring av farleder kan ge påverkan.

■ Utvinning och lagring av material - Friluftsliv och besöksnäring

Begränsad intressekonflikt. Intressenas anspråk finns inte inom samma områden.

■ Utvinning och lagring av material - Yrkesfiske

Begränsad intressekonflikt.

■ Utvinning och lagring av material - Vattenbruk

Begränsad intressekonflikt.

■ Utvinning och lagring av material - Luft- och sjöfart

Begränsad intressekonflikt. Viktigt att beakta farledsdjup vid lagring av material.

■ Utvinning och lagring av material - Infrastruktur

Viss konflikt kan finnas om utvinnings- eller lagringsplatser sammanfaller med placering av infrastruktur.

■ Utvinning och lagring av material - Försvar

Viss konflikt kan finnas om utvinnings- eller lagringsplatser sammanfaller med specifika övningsplatser eller områden med andra försvarsintressen.

■ Utvinning och lagring av material - Energi

Viss konflikt kan finnas om utvinnings- eller lagringsplatser sammanfaller med område för energi.

■ Utvinning och lagring av material - Natur

Risk för konflikt då muddring av farleder eller utvinning och lagring av material kan påverka havsmiljön på både kort och lång sikt.

Luft- och sjöfart

Transportsektorn kan genom sin närvaro i havsområdet störa både människor och djur med buller och utsläpp. Det kan även finnas konflikter rörande fasta installationer på botten kopplat till nödankring och i ytan kopplat till navigering och utrymme.

■ Luft- och sjöfart - Kulturmiljö

Begränsad intressekonflikt. Möjligen kan sjöfarten orsaka skador på kulturmiljövärden vid nödankring eller vid förändrad sträckning av farleder och muddring av nya och befintliga farleder.

■ Luft- och sjöfart - Friluftsliv och besöksnäring

Viss konflikt kan finnas genom buller- och avgaspåverkan från sjö- och flygtransporter och vid exempelvis oljeutsläpp vid olyckor.

■ Luft- och sjöfart - Yrkesfiske

Viss konflikt kan finnas - risk för utsläpp från sjöfarten som påverkar fisket.

■ Luft- och sjöfart - Vattenbruk

Viss konflikt kan finnas. Framförallt kopplat till riskerna med sjöfart, exempelvis utsläpp.

■ Luft- och sjöfart - Utvinning och lagring av material

Begränsad intressekonflikt. Viktigt att beakta farledsdjup vid lagring av material.

■ Luft- och sjöfart - Infrastruktur

Viss konflikt kan finnas rörande fasta installationer på botten vid behov av nödankring.

■ Luft- och sjöfart - Försvar

Begränsad intressekonflikt.

■ Luft- och sjöfart - Energi

Viss konflikt kan finnas för mellan anläggning för energiproduktion och luft- och sjöfart men regler för höjd och för hindermarkering styr utbyggnad.

■ Luft- och sjöfart - Natur

Konflikt kan finnas - risk för utsläpp från sjöfarten som påverkar naturmiljöer.

Infrastruktur

Infrastruktur i form av sjökabel och ledningar på havsbotten riskerar att komma i konflikt med andra bottenrelaterade anspråk som skyddandet av natur- och kulturmiljöer, yrkesfiske, utvinning och lagring av material och försvar föranleder.

■ Infrastruktur - Kulturmiljö

Viss konflikt kan finnas då kulturmiljövärden kan skadas vid dragning av sjökabel eller ledningar på botten.

■ Infrastruktur - Friluftsliv och besöksnäring

Begränsad intressekonflikt. Möjlig visuell påverkan vid sjö-kabellns möte med land och övergång till luftledning

■ Infrastruktur - Yrkesfiske

Viss konflikt kan finnas om fasta installationer riskerar att påverkas av bottentrålning.

■ Infrastruktur - Vattenbruk

Begränsad intressekonflikt. Möjligen kan konflikt uppstå vid sjökabelläggning och service av befintliga ledningar om anläggningar finns i samma område.

■ Infrastruktur - Utvinning och lagring av material

Viss konflikt kan finnas om utvinnings- eller lagringsplatser sammanfaller med placering av infrastruktur.

■ Infrastruktur - Luft- och sjöfart

Viss konflikt kan finnas rörande fasta installationer på botten vid behov av nödankring.

■ Infrastruktur - Försvar

Viss konflikt kan finnas om sjökablars och ledningars lokalisering sammanfaller med specifika övningsplatser.

■ Infrastruktur - Energi

Begränsad intressekonflikt. Intressena bedöms kunna samverka i havsområdet. Anläggningar för energiutvinning kräver anslutning till sjökabel.

■ Infrastruktur - Natur

Viss konflikt kan finnas då miljövärden kan skadas vid dragning av sjökablar på botten.

Försvar

Försvarets verksamheter kan i viss utsträckning komma i konflikt med flertalet andra anspråk på havet. Möjlighet till samverkan med andra intressen bedöms dock som stor.

■ Försvar - Kulturmiljö

Viss konflikt kan finnas vid aktiviteter som påverkar botten med kulturmiljövärden.

■ Försvar - Friluftsliv och besöksnäring

Begränsad intressekonflikt. Dock kan friluftslivet rimligen påverkas då övningar pågår.

■ Försvar - Yrkesfiske

Begränsad intressekonflikt. Intressena bedöms kunna samverka i havsområdet.

■ Försvar - Vattenbruk

Viss konflikt kan finnas för anläggningar lokaliserade i närheten av övningsområden.

■ Försvar - Utvinning och lagring av material

Viss konflikt kan finnas om utvinnings- eller lagringsplatser sammanfaller med specifika övningsplatser eller områden med andra försvarsintressen.

■ Försvar - Luft- och sjöfart

Begränsad intressekonflikt. Intressena bedöms kunna samverka i havsområdet.

■ Försvar - Infrastruktur

Viss konflikt kan finnas om sjökablars och ledningars lokalisering sammanfaller med specifika övningsplatser.

■ Försvar - Energi

Påtaglig konflikt kan finnas då exempelvis vindkraftsanläggningar kan störa övningsförutsättningar, signalspaning eller radar.

■ Försvar - Natur

Viss konflikt kan finnas genom övningar, skjutning och detonationer i områden med naturvärden.

Energi

Anläggningar för energiutvinning kan vara både ytkrävande och innebära att höga objekt uppförs. Konflikt uppstår även genom lokalisering till botten där kanske miljö- och kulturvärden riskerar att påverkas. Vindkraftverk syns på långt håll och kan påverka landskapsbilden.

■ Energi - Kulturmiljö

Konflikt kan finnas om man etablerar exempelvis vindkraftverk i områden med kulturmiljövärden.

■ Energi - Friluftsliv och besöksnäring

Viss konflikt kan finnas då exempelvis en vindkraftspark till havs kan ses från långa avstånd.

■ Energi - Yrkesfiske

Viss konflikt kan finnas. En vindkraftspark tar plats och begränsar fisket i viss mån samtidigt som dess fundament kan skapa gynnsamma förhållanden för fisk och därmed yrkesfisket.

■ Energi - Vattenbruk

Begränsad intressekonflikt. Möjligheter till synergieffekt genom exempelvis en kombination av vattenbruk och vindkraftspark.

■ Energi - Utvinning och lagring av material

Viss konflikt kan finnas om utvinnings- eller lagringsplatser sammanfaller med område för energi.

■ Energi - Luft- och sjöfart

Viss konflikt kan finnas för mellan anläggning för energiproduktion och luft- och sjöfart men regler för höjd och för hindermarkering styr utbyggnad.

■ Energi - Infrastruktur

Begränsad intressekonflikt. Intressena bedöms kunna samverka i havsområdet. Anläggningar för energiutvinning kräver anslutning till sjökabel.

■ Energi - Försvar

Påtaglig konflikt kan finnas då exempelvis vindkraftsanläggningar kan störa övningsförsättningar, signalspaning eller radar.

■ Energi - Natur

Viss konflikt kan finnas vid etablering av anläggning för energiutvinning i områden med naturvärden. Fundament kan dock skapa goda förhållanden för växt och djurliv i havet. Vindkraftverk kan innebära risk för påverkan på fågellivet.

Natur

Värnandet av natur kan komma i konflikt med exploatering, resursutvinning och andra bottenstörande aktiviteter. Värnandet av natur kan även medföra positiva synergieffekter för besöksnäring och friluftsliv, fiske och kulturmiljö

■ Natur - Kulturmiljö

Begränsad intressekonflikt. Kulturmiljöer i havet utgör ofta biotop för olika arter.

■ Natur - Friluftsliv och besöksnäring

Begränsad intressekonflikt. Intensiv besöksnäring skulle dock kunna innebära påverkan på naturvärden.

■ Natur - Yrkesfiske

Risk för konflikt genom överfiske och bifångster som kan rubba ekosystem i havet samt bottenpåverkan vid trålning. "Spökgarn" kan fortsätta att fiska och snärja in fåglar, fiskar och andra marina djur år efter år.

■ Natur - Vattenbruk

Risk för konflikt med tanke på näringsläckage från fiskodlingar eller genom förändringar i arvsmassan hos "vildfisk" om odlad fisk tar sig ut. Odling av alger och musslor kan ha gynnsam effekt på naturen.

■ Natur - Utvinning och lagring av material

Risk för konflikt då muddring av farleder eller utvinning och lagring av material kan påverkar havsmiljön på både kort och lång sikt.

■ Natur - Luft- och sjöfart

Konflikt kan finnas - risk för utsläpp från sjöfarten som påverkar naturmiljöer.

■ Natur - Infrastruktur

Viss konflikt kan finnas då miljövärden kan skadas vid dragning av sjökablar på botten.

■ Natur - Försvar

Konflikt kan finnas genom övningar, skjutning och detonationer i områden med naturvärden.

■ Natur - Energi

Viss konflikt kan finnas vid etablering av anläggning för energiutvinning i områden med naturvärden. Fundament kan dock skapa goda förhållanden för växt och djurliv i havet. Vindkraftverk kan innebära risk för påverkan på fågellivet.

Plankarta

Den kommungemensamma havsplanen täcker ett område som stäcker sig 300 meter från land och öar ut till och med territorialhavet. Kust- och skärgård omfattas inte av planen, men kopplingarna mellan de inre och yttre havsområdena är många och självklara, till exempel farleder, fiskevatten, friluftss- och naturområden. Plankartan visar kommunernas förslag till användning av havsområdet.

Förklaring av områdesindelning

Kartan har med svart linje delats in i avgränsade områden utifrån olika användningsprioriteter. Natur, energi och utvinning av material är i havsplanen de intressen som primärt har legat till grund för indelningen av havsområdet i olika delområden. Områdesgränser har även delvis anpassats till den statliga havsplaneringen, ett arbete som pågår parallellt med den kommunala havsplaneringen över ett delvis överlappande område.

Natur

Naturintressen har genom olika utpekade områdesskydd (naturreservat, Natura 2000-områden och riksintresse för naturvärden) legat till grund för gränsdragning kring områden med natur som prioriterad användning.

Naturintresset anges ibland som ett underordnat intresse i andra områden att starkt beakta. I dessa fall saknas utpekade områdesskydd men där kan det likväl finnas värdefulla naturvärden att beakta.

Försvar

Försvarsintresset finns representerat inom alla avgränsade områden, ibland som prioriterad huvudanvändning, ibland som ett något underordnat intresse att starkt beakta i förhållande till annan utpekad huvudanvändning. Utgångspunkten för att ange försvar som prioriterad användning i havsplanen är kopplad till utpekade geografiska anspråk genom riksintresse.

Energi

Områden med prioriterad användning energiproduktion har gränsdragits utifrån utpekade riksintresseområden för energiproduktion och tillståndsgivet vindkraftsprojekt vid Taggen.

Utvinning av material

Ett område utpekade av SGU har legat till grund för

ett område i havsplanen för utvinning av grus och sand.

Yrkesfiske och sjöfart

Yrkesfiske och sjöfart (riksintresseanspråk redovisas i kartan med skraffering respektive gråfärgade fält) är båda prioriterade användningar i havsområdet och är intressen att starkt beakta där de finns utpekade.

För fisket och sjöfarten finns även anspråk som idag inte är utpekade som riksintresseområden. Hanteringen av yrkesfiskets och sjöfartens intresseanspråk hanteras därför dels separat och dels inom respektive område där de kan ses vara av särskild vikt. Även i områden där annan användning anges som "prioriterad användning" gäller likväl att sjöfartens och yrkesfiskets anspråk ska beaktas och att samförståndslösningar ska eftersträvas vid konkurrens.

Kustzonen

Den röda linjen tvärs över kartan representerar gränsen för **kustzonen**. Området norr om denna utgör riksintresse för högexploaterad kust.

Förklaring till områdesbeteckningar

Varje område har fått en bokstavsbeckning som signalerar användning och en områdesnumrering med siffra inom parentes (x). Beteckningarna är kopplade till en områdesbeskrivning. Under rubriken *Områdesvisa ställningstaganden* nedan beskrivs användningen av respektive område. Under rubriken *Övergripande ställningstaganden* redovisas även hur andra mer övergripande anspråk (som exempelvis sjöfart och yrkesfiske) ska hanteras.

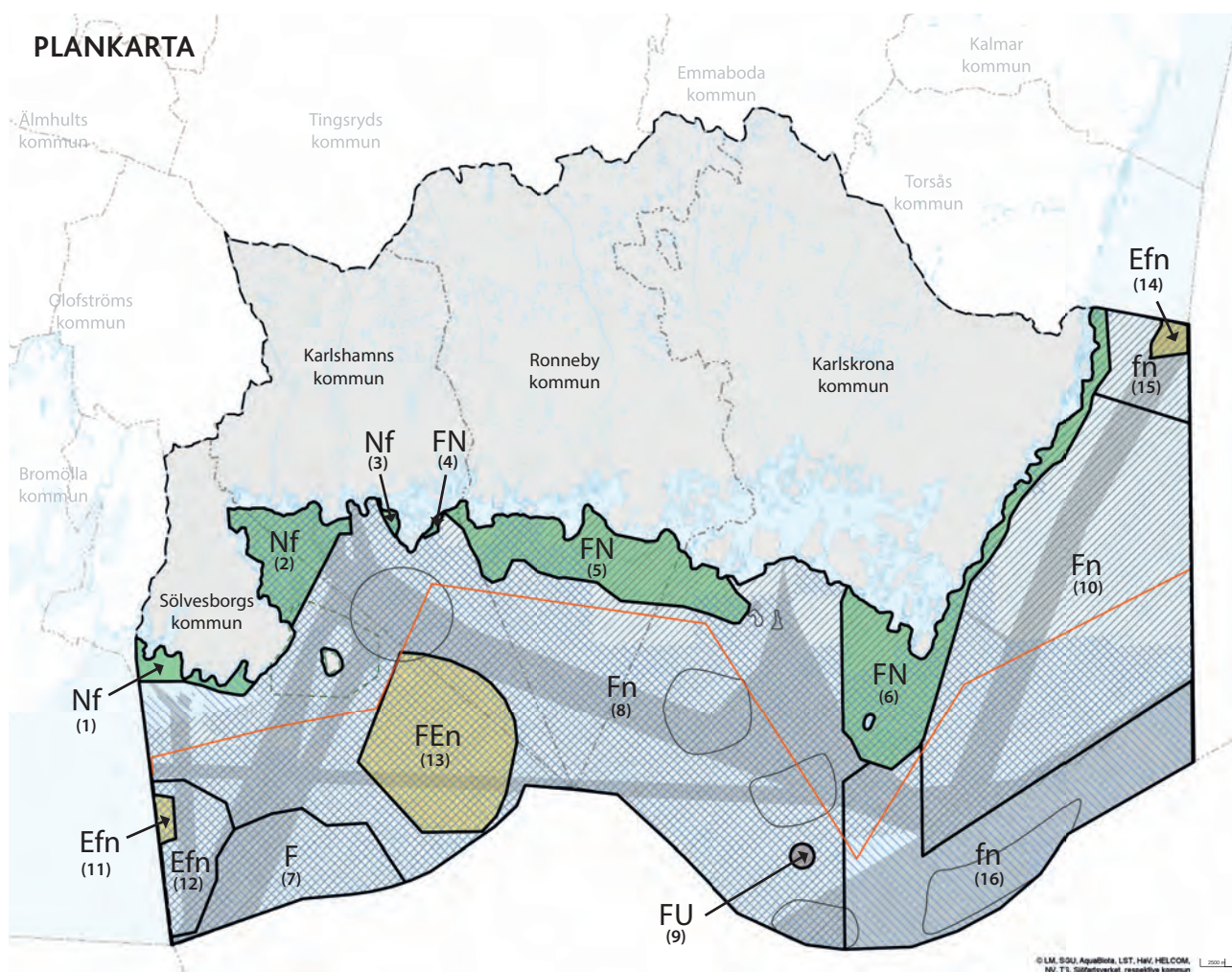
Områdesbeteckning i versal (N, F, E respektive U) anger prioriterad användning och beteckning i gemen (n och f) utgör användning att starkt beakta. För en översiktlig redovisning av motiv till val av prioriterad användning, se tabell på sidan intill.

På plankartan redovisas områden betecknade utifrån föreslagen prioriterad användning enligt nedan:

N	huvudanvändning natur
F	huvudanvändning försvar
E	huvudanvändning energiproduktion
U	huvudanvändning utvinning av material
n	naturvärden i området ska starkt beaktas
f	försvarsmaktens intressen i området ska starkt beaktas

Område	Användningar	Motivering till prioriterade användningar
(1) Nf	Användningar natur, försvar, yrkesfiske och sjöfart har utpekade anspråk inom området. <i>Användningen natur ges särskild prioritet.</i>	I området finns skyddad natur. Det finns även en pågående process för att bilda nytt marint naturreservat.
(2) Nf	Användningar natur, försvar, yrkesfiske, energidistribution och sjöfart har utpekade anspråk inom området. <i>Användningen natur ges särskild prioritet.</i>	I området finns skyddad natur.
(3) Nf	Användningar natur, försvar och yrkesfiske har utpekade anspråk inom området. <i>Användningen natur ges prioritet.</i>	I området finns skyddad natur.
(4) FN	Användningar natur, försvar och yrkesfiske har utpekade anspråk inom området. <i>Användningar natur och försvar ges särskild prioritet.</i>	I området finns skyddad natur. Här finns även riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde, väderradar samt stoppområde för höga objekt.
(5) FN	Användningar natur, försvar och yrkesfiske har utpekade anspråk inom området. <i>Användningar natur och försvar ges särskild prioritet.</i>	I området finns skyddad natur. Det finns även en pågående process för att bilda nytt marint naturreservat. Här finns riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde, väderradar samt stoppområde för höga objekt.
(6) FN	Användningar natur, försvar och yrkesfiske har utpekade anspråk inom området. <i>Användningar natur och försvar ges särskild prioritet.</i>	I området finns skyddad natur. Här finns riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde, väderradar, område med särskilt behov av hinderfrihet - lågflygningsområde samt påverkansområde för buller eller annan risk.
(7) F	Användningar försvar, sjöfart och yrkesfiske har utpekade anspråk inom området. <i>Användningar försvar och sjöfart ges särskild prioritet.</i>	Här finns riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde samt påverkansområde för buller eller annan risk. Verksamheter i området får ej påtagligt motverka försvarets intressen. Här finns en viktig farled in mot Karlshamns hamnar.
(8) Fn	Användningar natur, försvar, sjöfart, energidistribution, yrkesfiske och lagring av material har utpekade anspråk inom området. <i>Användningar försvar och sjöfart ges särskild prioritet.</i>	Här finns riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde, väderradar, område med särskilt behov av hinderfrihet - lågflygningsområde, påverkansområde för buller eller annan risk samt stoppområde för höga objekt. Här finns viktiga farleder in mot Blekingekustens hamnar.
(9) FU	Användningar försvar, utvinning av material och yrkesfiske har utpekade anspråk inom området. <i>Användningar försvar och utvinning av material ges särskild prioritet.</i>	Här finns riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde. Området är utpekat av SGU som möjligt område att söka tillstånd för utvinning av sand och grus.
(10) Fn	Användningar natur, försvar, yrkesfiske och sjöfart har utpekade anspråk inom området. <i>Användningar försvar och sjöfart ges särskild prioritet.</i>	Här finns riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde, väderradar samt påverkansområde för buller eller annan risk. Här finns en viktig farled upp mot Kalmarsund.
(11) Efn	Användningar energiproduktion, natur, försvar och yrkesfiske har utpekade anspråk inom området. <i>Användningen energiproduktion ges särskild prioritet.</i>	Här finns riksintresseområde för energiproduktion. Miljötillstånd för vindkraftsanläggning finns i området.
(12) Efn	Användningar energiproduktion, natur, försvar, sjöfart och yrkesfiske har utpekade anspråk inom området. <i>Användningar energiproduktion och sjöfart ges särskild prioritet.</i>	Här finns riksintresseområde för energiproduktion. Här finns en viktig farled in mot hamnen i Åhus.
(13) FEn	Användningar försvar, energiproduktion, natur, sjöfart, yrkesfiske och energidistribution har utpekade anspråk inom området. <i>Användningar försvar och energiproduktion ges särskild prioritet.</i>	Här finns riksintresseområde för energiproduktion. Här finns även riksintresseanspråk för försvaret; påverkansområde för buller eller annan risk samt område med särskilt behov av hinderfrihet; övnings- och skjutfält.
(14) Efn	Användningar energiproduktion, försvar, natur, och sjöfart har utpekade anspråk inom området. <i>Användningar energiproduktion och sjöfart ges särskild prioritet.</i>	Här finns riksintresseområde för energiproduktion. I området finns även riksintresseanspråk för sjöfart - farleden genom Kalmarsund.
(15) fn	Användningar försvar, natur och sjöfart har utpekade anspråk inom området. <i>Användningen sjöfart ges särskild prioritet.</i>	Inom området finns sjöfarten som prioriterad användning genom utpekande som riksintresse.
(16) fn	Användningar försvar, natur, sjöfart, yrkesfiske och lagring av material har utpekade anspråk inom området. <i>Användningar sjöfart och yrkesfiske ges särskild prioritet.</i>	Inom området finns sjöfarten och yrkesfisket som prioriterade användningar genom utpekande som riksintressen.

En fördjupad redovisning av ställningstaganden för respektive delområde återges på sida 25 och framåt.

TECKENFÖRKLARING

<p> NATUR
Områden avgränsade av riksintresse för naturvården, Natura 2000-områden samt naturreservat.</p> <p> FÖRSVAR
Områden avgränsade av riksintresse för totalförsvarets militära del, inkluderande öppna riksintressen, öppna områden av betydelse och påverkansområden.</p> <p> YRKESFISKE
Områden avgränsade av riksintresse för yrkesfisket samt fångstområden med 75 % landningsvärde.</p> <p> ENERGI
Områden av riksintresse för energiproduktion.</p> <p> OMRÅDEINDELNING
(1) - (16)
Områden avgränsade med fet, heldragen svart linje beskrivs nedan</p> | <p> SJÖFART
Områden av riksintresse för sjöfart - farled.</p> <p> SANDTÄKT
Område för potentiell sandtäkt (SGU).</p> <p> KUSTZONEN
Område innanför linjen (närmast land) utgör hänsynsområde för kustvärden. Inom området finns områden av riksintresse för friluftsliv, kulturmiljövård och högexploaterad kust.</p> <p> UTREDNINGSOMRÅDE DUMPNING AV MUDDERMASOR
Områden avgränsade av tunn svart linje utgör utredningsområden inom vilket möjligheten till undantag från dumpningsförbud enligt 15 kap. 29 § miljöbalken kan komma att prövas för rena muddermassor.</p> <p> UTREDNINGSOMRÅDE NATURVÄRDEN
Länsstyrelsen utreder ett marint område kring Hanö-Listershuvud för att undersöka eventuell förekomst av marina naturvärden. Det kan bli aktuellt med utpekande av någon form av områdesskydd i området.</p> |
|--|--|

Övergripande ställningstaganden

Nedan redovisas övergripande ställningstaganden över olika anspråk inom havsområdet. Dessa ställningstaganden ska även samläsas med *Områdesvisa ställningstaganden* och redovisningen av *Tematiska ställningstaganden* som följer därefter.

Naturvärden i planområdet är i stor utsträckning skyddade genom olika former av områdesskydd enligt miljöbalken. Det finns dock även områden utan specifika områdesskydd. Naturvärden, oavsett om dessa är skyddade genom områdesskydd eller ej, behöver beaktas vid alla tillståndprocesser kopplade till verksamheter som berör havsområdet.

Mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada naturmiljön. (Jämför 3 kap. 6 § Miljöbalken).

Försvaret har intresseanspråk utpekade inom i princip hela planområdet. Här finns även anspråk utan specificerad lokalisering, skyddade av sekretess.

Helikopter. Foto: Mikael Svensson

Mark- och vattenområden som har betydelse för totalförsvaret skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt motverka totalförsvarets intressen. (Jämför 3 kap. 9 § Miljöbalken).

Totalförsvarets anläggningar skall skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. (Jämför 3 kap. 9 § Miljöbalken).

Sjöfarten är ett prioriterat intresse som finns utpekat genom riksintresse inom stora delar av havsområdet. Här finns viktiga farleder in mot Blekingekustens hamnar och del av en större internationell farled i sträckan Hamme rodd - Finska viken.

Områden som är särskilt lämpliga för anläggningar för kommunikationer skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av sådana anläggningar. (Jämför 3 kap. 8 § Miljöbalken).

Luftfarten i planområdet är både kommersiell och militär. Intresset är prioriterat och inom planområdet finns MSA-tytor till närliggande flygplatser, hinderfria zoner och lågflygningszoner som påverkar möjligheten till uppförandet av höga objekt inom stora delar av planområdet.

Områden som är särskilt lämpliga för anläggningar för kommunikationer skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av sådana anläggningar. (Jämför 3 kap. 8 § Miljöbalken).

Mark- och vattenområden som har betydelse för totalförsvaret skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt motverka totalförsvarets intressen. (Jämför 3 kap. 9 § Miljöbalken).

Energiproduktion är ett viktigt nationellt anspråk havsplanen försöker beakta. Anspråket står dock i konflikt med bland annat försvarsmaktens intressen. Det är staten som vid en eventuell prövning av produktionsanläggning för energi, som avgör om samexistens är möjlig.

Områden som är särskilt lämpliga för energiproduktion skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av sådana anläggningar. (Jämför 3 kap. 8 § Miljöbalken).

Fast infrastruktur är ett anspråk som det inte går att förutsäga exakt inom vilka områden som anspråket kan uppstå i en framtid. Befintlig infrastruktur (sjökabel och ledningar) är skyddade genom miljötillstånd i sina respektive lägen.

I dagsläget pågår en utredning om förläggning av ny sjökabel från Ölands vindkraftpark genom planområdet till fastlandet. Se sida 74. Ett antal korridorer finns utpekade men processen är ännu i ett tidigt skede så vilken sträckning som är aktuell går ej att klargöra. Lämpligheten för ny, fast infrastruktur inom planområdet behöver klarläggas genom tillståndsprocesser kopplade till åtgärden.

Områden som är särskilt lämpliga för energidistribution skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av sådana anläggningar. (Jämför 3 kap. 8 § Miljöbalken).

Yrkesfisket har anspråk inom hela havsområdet, även i områden där det inte finns utpekade riksintresseområden för yrkesfisket. Yrkesfisket och dess förutsättningar behöver beaktas vid alla tillståndsprocesser kopplade till verksamheter som berör havsområdet. Särskild hänsyn ska visas det lokala yrkesfisket vid all förändring som kan påverka dess förutsättningar. Nära dialog ses här som en förutsättning för att nå fram till långsiktigt hållbara samförstånds lösningar.

Områden som har betydelse för yrkesfiske skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. (Jämför 3 kap. 5 § Miljöbalken).

Vattenbruk är ett anspråk som det inte går att förutsäga exakt inom vilka områden som anspråket kan uppstå i en framtid. I nuläget saknas tillräckliga kunskapsunderlag för att peka ut specifika områden för vattenbruk. I aktuellt havsområde finns även många motstående intressen som kan försvåra för en etablering - så som försvar, sjöfart och områden med höga naturvärden. Lämpligheten för etablering av anläggningar för vattenbruk behöver klarläggas genom tillståndsprocesser kopplade till åtgärden.

Områden som har betydelse för vattenbruk skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringarnas bedrivande. (3 kap. 5 § Miljöbalken)

Kulturvärden förekommer på havsbotten inom i princip hela havsområdet. Det finns både kända och okända fornlämningar. Fornlämningar är skyddade oavsett om de är kända eller inte. Det är förbjudet att utan tillstånd rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning. Kulturvärden behöver beaktas vid alla tillståndsprocesser kopplade till verksamheter som berör havsområdet. Den som planerar eller utför ett arbete ska se till att skador på kulturmiljön undviks eller begränsas.

Mark- och vattenområden som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras kulturvärden skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada kulturmiljön. (Jämför 3 kap. 6 § Miljöbalken).

Friluftsliv förekommer som riksintressen i planområdets inre delar, innanför gräns markerade som kustzon på plankartan. Dessa värden behöver beaktas vid alla tillståndsprocesser kopplade till verksamheter som berör havsområdet.

Områden som har betydelse från allmän synpunkt, med hänsyn till friluftslivet skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada intresset. (Jämför 3 kap. 6 § Miljöbalken)

Lagring av material kan komma att provas inom delar av planområdet. För underhåll av hamnar och farleder finns ett behov av att kunna hantera muddermassor. Havsplanen har dock inte mandat att peka ut områden avsedda för detta ändamål men visar på områden där en prövning av dumpning av rena muddermassor skulle kunna vara aktuell.

Det råder generellt dumpningsförbud i havet. Dispens från förbudet förutsätter att muddermassorna inte är förorenade. Länsstyrelsen prövar ansökningar om dispens. (Jämför 15 kap. 27 §/29 § Miljöbalken)

Ekosystemtjänster är en prioriterad men i olika grad närvarande aspekt inom planområdets alla olika delområden. Användning av ekosystemen behöver ske så att deras långsiktiga fortlevnad avseende struktur, dynamik och funktion inte äventyras.

Påverkan på ekosystemtjänster bör behandlas vid alla tillståndsprocesser kopplade till åtgärder inom havsområdet. (Jämför 7 kap. och 12 kap. 6 § Miljöbalken).

Områdesvisa ställningstaganden

Nedan redovisas ställningstaganden kopplade till specifika delområden på plankartan. Dessa beskrivningar ska även samläsas med de Övergripande ställningstaganden som redovisats på föregående uppslag och de Tematiska ställningstaganden som redovisas efter den områdesvisa redovisningen som följer nedan.

(1) Nf - Södra Sölvesborgskusten

Huvudanvändning natur: Inom området har bevarande av naturvärden prioritet.

I området ska även riksintresseanspråk för sjöfart – farleden in mot Sölvesborgs hamn, värnas. Militära farleder behöver kunna märkas ut. Annan användning kan tillåtas om denna inte medför påtaglig skada på utpekade naturvärden.

Området har avgränsats utifrån områden med områdesskydd; riksintresse för naturvård och naturreservat samt områden med pågående process för att bilda nytt marint naturreservat.

I delar av området finns utpekade riksintresseanspråk för yrkesfisket. Området ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Fiske får bedrivas i den utsträckning utpekade områdesskydd eller annan reglering inte begränsar detta.

(2) Nf – Pukaviksbukten

Huvudanvändning natur: Inom området har bevarande av naturvärden prioritet. Länsstyrelsen utreder ett marint område kring Hanö-Listershuvud för att undersöka eventuell förekomst av marina naturvärden. Det kan bli aktuellt med utpekande av någon form av områdesskydd i området.

I området ska även riksintresseanspråk för sjöfart – farled in mot Stillerydshamnen samt ankringsplats värnas. Militära farleder behöver kunna märkas ut.

Området genomkorsas av sjökabeln Swe-Pol Link, en kraftledning för likström. Sjukabeln och möjligheten till tillsyn och underhåll av denna är ett viktigt intresse. Annan användning kan efter prövning tillåtas i området om denna inte medför påtaglig skada på naturvärden inom utpekade riksintresse för naturvärden eller skada på naturvärden inom Natura 2000-område.

Området har avgränsats utifrån områden med områdesskydd; riksintresse för naturvård, Natura 2000 och Fredningsområde för fisk. Området har även pekats ut som värdetrakt i marin miljö.

I delar av området finns riksintresseanspråk för försvaret; område med särskilt behov av hinderfrihet - lågflygningsområde samt stoppområde för höga objekt. Fasta installationer högre än 20 meter över havet tillåts inte inom stoppområdet. Verksamheter i området får ej påtagligt motverka försvarets intressen.

I området finns utpekade riksintresseanspråk för yrkesfisket. Området ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Fiske får bedrivas i den utsträckning utpekade områdesskydd eller annan reglering inte begränsar detta.

(3) Nf - Väst Tärnö

Huvudanvändning natur: Inom området har bevarande av naturvärden prioritet. Annan användning kan efter prövning tillåtas i området om denna inte medför påtaglig skada på utpekade naturvärden inom naturreservat eller skada på naturvärden inom Natura 2000-område.

Området har avgränsats utifrån områden med områdesskydd; Natura 2000-område och naturreservat.

Området berörs av riksintresseanspråk för försvaret; väderradar samt stoppområde för höga objekt. Fasta installationer högre än 20 meter över havet tillåts inte inom stoppområdet. Verksamheter i området får ej påtagligt motverka försvarets intressen.

Fiske får bedrivas i den utsträckning utpekade områdesskydd eller annan reglering inte begränsar detta.

(4) FN - Öst Tärnö

Huvudanvändning försvar och natur: Inom området har bevarande av naturvärden och försvarsmaktens intressen prioritet. Annan användning kan efter prövning tillåtas i området om denna inte medför påtaglig skada på utpekade naturvärden inom naturreservat eller skada på naturvärden inom Natura 2000-område.

Området har avgränsats utifrån områden med områdesskydd; Natura 2000 och naturreservat.

Inom området finns riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde, väderradar samt stoppområde för höga objekt. Fasta installationer högre än 20 meter över havet tillåts inte inom stoppområdet.

Fiske får bedrivas i den utsträckning utpekade områdesskydd, försvarsmaktens verksamhet eller annan reglering inte begränsar detta.

(5) FN – Gåsafeten

Huvudanvändning försvar och natur: Inom området har bevarande av naturvärden och försvarsmaktens intressen prioritet. Militära farleder behöver kunna märkas ut. Annan användning kan efter prövning tillåtas i området om denna inte medför påtaglig skada på utpekade naturvärden inom riksintresseområde för naturvärden eller naturreservat.

Området har avgränsats utifrån områden med områdesskydd; riksintresse för naturvård, naturreservat samt planerat nytt naturreservat.

Inom delar av området finns riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde, väderradar samt stoppområde för höga objekt. Fasta installationer högre än 20 meter över havet tillåts inte inom

Fiskebåt.

stoppområdet. Verksamheter i området får ej påtagligt motverka försvarets intressen.

Fiske får bedrivas i den utsträckning utpekade områdesskydd, försvarsmaktens verksamhet eller annan reglering inte begränsar detta.

(6) FN - Utklippan-Östkusten

Huvudanvändning försvar och natur: Inom området har bevarande av naturvärden och försvarsmaktens intressen prioritet. Militära farleder behöver kunna märkas ut. Annan användning kan efter prövning tillåtas om denna inte medför påtaglig skada på utpekade naturvärden i naturreservat och riksintresseområde för naturvärden eller skada på naturvärden inom Natura 2000-område.

Området har avgränsats utifrån områden med områdesskydd; riksintresse för naturvård, Natura 2000 samt naturreservat. Området är i delar även utpekad som Marine Protected Area, HELCOM MPA - särskilt värdefulla kustområden och marina miljöer.

Inom området finns riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde, väderradar, område med särskilt behov av hinderfrihet - lågflygningsområde samt påverkansområde för buller eller annan risk. Verksamheter i området får ej påtagligt motverka försvarets intressen.

I området finns utpekad riksintresseanspråk för yrkesfisket. Området ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Fiske får bedrivas i den utsträckning utpekade områdesskydd, försvarsmaktens verksamhet eller annan reglering inte begränsar detta.

(7) F - Hanöbukten

Huvudanvändning försvar: Inom området har försvarsmaktens intressen prioritet. I området ska även riksintresseanspråk för sjöfart – farled in mot Karlshamns hamnar, värnas. Annan användning kan prövas inom området med beaktande av sjöfartens, försvarets och yrkesfiskets intressen.

Området har avgränsats utifrån gränser i den statliga havsplanen över området.

Inom området finns riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde samt påverkansområde för buller eller annan risk. Verksamheter i området får ej påtagligt motverka försvarets intressen.

I området finns utpekade riksintresseanspråk för yrkesfisket. Området ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Fiske får i övrigt bedrivas i den utsträckning utpekade områdesskydd, försvarsmaktens verksamhet eller annan reglering inte begränsar detta.

(8) Fn - Södra utsjöområdet

Huvudanvändning försvar: Länsstyrelsen utreder ett marint område kring Hanö-Listershuvud för att undersöka eventuell förekomst av marina naturvärden. Det kan bli aktuellt med utpekande av någon form av områdesskydd i området.

Inom området har försvarsmaktens intressen prioritet. Beroende av inventeringsutfall och utpekande av områdesskydd kan även natur komma att anses vara huvudanvändning med prioritet. I området ska även riksintresseanspråk för sjöfart – farleder in mot Sölvesborg, Karlshamn och Karlskrona, värnas.

Vid prövning av verksamhet i området ska hänsyn tas till förekommande naturvärden.

Området genomkorsas av sjökabeln Swe-Pol Link, en kraftledning för likström. Sjukabeln och möjligheten till tillsyn och underhåll av denna är ett viktigt intresse. Annan användning kan prövas inom området med beaktande av sjöfartens, försvarets och yrkesfiskets intressen. Vid prövning av verksamhet i området ska hänsyn tas till förekommande naturvärden.

Området har avgränsats av övriga områdets avgränsningar.

Området berörs av riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde, väderradar, område med särskilt behov av hinderfrihet – lågflygningsområde, påverkansområde för buller eller annan risk samt stoppområde för höga objekt. Fasta installationer högre än 20 meter över havet tillåts inte inom stoppområdet. Verksamheter i området får ej påtagligt motverka försvarets intressen.

Lagring av material, såsom rena muddermassor kan komma att prövas inom området med beaktande av övriga intresseanspråk. Det råder generellt dumpningsförbud i havet. För underhåll av hamnar, farleder mm finns ett behov av att hantera muddermassor. Dispens från förbudet förutsätter att muddermassorna inte är förorenade. Länsstyrelsen prövar ansökningar om dispens.

I området finns utpekade riksintresseanspråk för yrkesfisket. Området ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Fiske får i övrigt bedrivas i den utsträckning utpekade områdesskydd, försvarsmaktens verksamhet eller annan reglering inte begränsar detta.

(9) FU - Klippbanken

Huvudanvändning försvar och utvinning av material: Inom området har försvarsmaktens intressen och utvinning av material prioritet. Utvinning av material för strandfodring kan komma att prövas inom området med beaktande av övriga intresseanspråk. Utvinning bedöms kunna samexistera med andra användningar i området som yrkesfiske, sjöfart och försvar. Vattenområden som innehåller värdefulla ämnen eller material skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra utvinningen av dessa.

Området har avgränsats till område vid Klippbanken, söder om Utklippan, där SGU har pekat ut ett område som kan vara möjligt att söka tillstånd för utvinning av sand och grus. Undersökning och utvinning av material från kontinentalsockeln är tillståndspliktigt enligt Lag (1966:314) om kontinentalsockeln och miljöbalken.

Området berörs av riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde. Verksamheter i området får ej påtagligt motverka försvarets intressen.

I området finns utpekade riksintresseanspråk för yrkesfisket. Området ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Fiske får i övrigt bedrivas i den utsträckning utpekade områdesskydd eller försvarsmaktens verksamhet inte begränsar detta.

(10) Fn - Östra utsjöområdet

Huvudanvändning försvar: Inom området har försvarsmaktens intressen prioritet. I området ska även riksintresseanspråk för sjöfart – farled upp mot Kalmarsund värnas. Annan användning kan prövas inom området med beaktande av sjöfartens, försvarets och yrkesfiskets intressen. Vid prövning av verksamhet i området ska hänsyn tas till förekommande naturvärden.

Området har avgränsats av övriga områdets avgränsningar.

Området berörs av riksintresseanspråk för försvaret; sjöövningsområde, väderradar samt

påverkansområde för buller eller annan risk. Verksamheter i området får ej påtagligt motverka försvarets intressen.

I området finns utpekat riksintresseanspråk för yrkesfisket. Området ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Fiske får bedrivas i den utsträckning utpekade områdesskydd, försvarsmaktens verksamhet eller annan reglering inte begränsar detta.

(11) Efn - Taggen

Huvudanvändning energiproduktion: Inom området har energiintresset prioritet. Hänsyn ska i övrigt tas till försvarsmaktens och sjöfartens intressen. Områden som är särskilt lämpliga för energiproduktion ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av sådana anläggningar. Vid prövning av verksamhet i området ska hänsyn tas till förekommande naturvärden.

Området har avgränsats utifrån utpekat riksintresseområde för energiproduktion.

Området berörs av riksintresseanspråk för försvaret; påverkansområde för buller eller annan risk samt område med särskilt behov av hinderfrihet; övnings- och skjutfält. Utgångspunkten är att så långt möjligt pröva förutsättningarna för samexistens mellan försvar och anläggning för energiotvinning genom gemensamt acceptabla lösningar för att tillgodose intressenas behov av havsområdet. Dock är det staten som vid en eventuell prövning av produktionsanläggning för energi, avgör om samexistens är möjlig.

Om ett område enligt 5-8 §§ i kapitel 3 miljöbalken är av riksintresse för flera oförenliga ändamål, skall företräde ges åt det eller de ändamål som på lämpligaste sätt främjar en långsiktig hushållning med marken, vattnet och den fysiska miljön i övrigt. Behövs området eller del av detta för en anläggning för totalförsvaret skall försvarsintresset ges företräde. (MB 3 kapitel §10).

Miljötilstånd för vindkraftsanläggning finns i området och gäller med en igångsättningsfrist till år 2022. Denna kan dock komma att ändras. Mark- och miljödomstolen prövar just nu en ansökan om att få höja verken från 170 till 220 meters höjd.

Fiske får bedrivas i den utsträckning utpekade områdesskydd, energiproduktion, försvarsmaktens verksamhet eller annan reglering inte begränsar detta.

Utpekad huvudanvändning kan medföra en påtaglig omgivningspåverkan utanför kommungränsen. Mellankommunal dialog behöver initieras i samband med eventuell tillståndprocess.

(12) Efn - Taggen öst

Huvudanvändning energiproduktion: Inom området har energiintresset prioritet. Hänsyn ska i övrigt tas till försvarsmaktens och sjöfartens intressen. Fasta installationer som hindrar utbyggnad av anläggningar för energiproduktion bör ej tillåtas. Vid prövning av verksamhet i området ska hänsyn tas till förekommande naturvärden.

Området har avgränsats utifrån tillståndsgivet vindkraftsprojekt. Miljötilstånd för vindkraftsanläggning finns i området och gäller till år 2022.

Området berörs av riksintresseanspråk för försvaret; påverkansområde för buller eller annan risk samt område med särskilt behov av hinderfrihet; övnings- och skjutfält. Utgångspunkten är att så långt möjligt pröva förutsättningarna för samexistens mellan försvar och anläggning för energiotvinning genom gemensamt acceptabla lösningar för att tillgodose intressenas behov av havsområdet. Dock är det staten som vid en eventuell prövning av produktionsanläggning för energi, avgör om samexistens är möjlig.

Om ett område enligt 5-8 §§ i kapitel 3 miljöbalken är av riksintresse för flera oförenliga ändamål, skall företräde ges åt det eller de ändamål som på lämpligaste sätt främjar en långsiktig hushållning med marken, vattnet och den fysiska miljön i övrigt. Behövs området eller del av detta för en anläggning för totalförsvaret skall försvarsintresset ges företräde. (MB 3 kapitel §10).

I området finns riksintresseanspråk för sjöfart – farleder in mot Sölvesborg och Karlshamn. Intresset hanteras i enlighet med tillståndsgivet vindkraftsprojekt.

Fiske får bedrivas i den utsträckning utpekade områdesskydd, energiproduktion, försvarsmaktens verksamhet eller annan reglering inte begränsar detta.

Uttekad huvudanvändning kan medföra en påtaglig omgivningspåverkan utanför kommungränsen. Mellankommunal dialog behöver initieras i samband med eventuell tillståndsprocess.

(13) FEn - Hanöbanken

Huvudanvändning försvar och energiproduktion:

I området finns utrymmeskonkurrens mellan energiutvinning, försvar, yrkesfiske och sjöfart. Området genomkorsas av sjökabeln Swe-Pol Link, en kraftledning för likström. Sjøkabeln och möjligheten till tillsyn och underhåll av denna är ett viktigt intresse. Områden som är särskilt lämpliga för energiproduktion eller energidistribution ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av sådana anläggningar. Vid prövning av verksamhet i området ska hänsyn tas till förekommande naturvärden.

Området har avgränsats utifrån utpekade riksintresseområde för energiproduktion.

Området berörs av riksintresseanspråk för försvaret; påverkansområde för buller eller annan risk samt område med särskilt behov av hinderfrihet; övnings- och skjutfält. Utgångspunkten är att så långt möjligt pröva förutsättningarna för samexistens mellan framförallt försvar och anläggning för energiutvinning genom gemensamt acceptabla lösningar för att tillgodose intressenas behov av havsområdet. Dock är det staten som vid en eventuell prövning av produktionsanläggning för energi, avgör om samexistens är möjlig.

Om ett område enligt 5-8 §§ i kapitel 3 miljöbalken är av riksintresse för flera oförenliga ändamål, skall företräde ges åt det eller de ändamål som på lämpligaste sätt främjar en långsiktig hushållning med marken, vattnet och den fysiska miljön i övrigt. Behövs området eller del av detta för en anläggning för totalförsvaret skall försvarsintresset ges företräde. (MB 3 kapitel §10).

I området finns riksintresseanspråk för sjöfart – farled in mot Åhus. Vid en utbyggnad av anläggning för energiutvinning i området kan farleden komma att påverkas. Påverkan på sjöfartens intressen behöver utredas vidare och hanteras i samband med miljötillståndsprocessen. I denna process kommer sjöfartens intressen vägas mot andra intressen med målsättningen att hitta fram till en lösning som fungerar tillfredsställande för alla parter.

I området finns utpekade riksintresseanspråk för yrkesfisket. Området ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Fiske får bedrivas i den utsträckning utpekade områdesskydd, energiproduktion, försvarsmaktens verksamhet eller annan reglering inte begränsar detta.

Uttekad huvudanvändning kan medföra en påtaglig omgivningspåverkan utanför kommungränsen. Mellankommunal dialog behöver initieras i samband med eventuell tillståndsprocess.

(14) Efn - Trolleboda

Huvudanvändning energiproduktion: Inom området har energiintresset prioritet. Hänsyn ska i övrigt tas till sjöfart och försvarsmaktens intressen och användningar anpassas eller begränsas för minimerad negativ påverkan. Områden som är särskilt lämpliga för energiproduktion ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av sådana anläggningar. Vid prövning av verksamhet i området ska hänsyn tas till förekommande naturvärden.

Området berörs av riksintresseanspråk för försvaret; väderradar. Utgångspunkten är att så långt möjligt pröva förutsättningarna för samexistens mellan försvar och anläggning för energiutvinning genom gemensamt acceptabla lösningar för att tillgodose intressenas behov av havsområdet. Dock är det staten som vid en eventuell prövning av produktionsanläggning för energi, avgör om samexistens är möjlig.

Om ett område enligt 5-8 §§ i kapitel 3 miljöbalken är av riksintresse för flera oförenliga ändamål, skall företräde ges åt det eller de ändamål som på lämpligaste sätt främjar en långsiktig hushållning med marken, vattnet och den fysiska miljön i övrigt. Behövs området eller del av detta för en anläggning för totalförsvaret skall försvarsintresset ges företräde. (MB 3 kapitel §10).

I området har det tidigare funnits miljötillstånd för vindkraftsanläggning. Tillståndet har löpt ut 2016.

I området finns riksintresseanspråk för sjöfart – farleden genom Kalmarsund. Vid en utbyggnad av anläggning för energiutvinning i området kan farleden komma att påverkas. Påverkan på sjöfartens intressen behöver utredas vidare och hanteras i samband med miljötillståndsprocessen.

I denna process kommer sjöfartens intressen vägas mot andra intressen med målsättningen att hitta fram till en lösning som fungerar tillfredsställande för alla parter.

Fiske får bedrivas i den utsträckning energiproduktion, försvarsmaktens verksamhet eller annan reglering inte begränsar detta.

Uttekad huvudanvändning kan medföra en påtaglig omgivningspåverkan utanför kommungränsen. Mellankommunal dialog behöver initieras i samband med eventuell tillståndsprocess.

(15) fn - Kalmarsund

Generell användning: Inom området finns sjöfarten som prioriterad användning genom utpekande som riksintresse farled. Annan användning kan prövas inom området med beaktande av sjöfartens intressen. Vid prövning av verksamhet i området ska hänsyn tas till förekommande naturvärden.

Området berörs även av riksintresseanspråk för försvaret; väderradar.

Fiske får bedrivas i den utsträckning annan reglering inte begränsar detta.

(16) fn - Sydöstra utsjöområdet

Generell användning: Inom området finns sjöfarten och yrkesfisket som prioriterade användningar genom utpekande som riksintressen. Annan användning kan prövas inom området med beaktande av sjöfartens, försvarets och yrkesfiskets intressen. Vid prövning av verksamhet i området ska hänsyn tas till förekommande naturvärden.

Lagring av material, såsom rena muddermassor kan komma att prövas inom området med beaktande av övriga intresseanspråk. Det råder generellt dumpningsförbud i havet. För underhåll av hamnar, farleder mm finns ett behov av att hantera muddermassor. Dispens från förbudet förutsätter att muddermassorna inte är förorenade. Länsstyrelsen prövar ansökningar om dispens. Området berörs av riksintresseanspråk för försvaret; väderradar.

I området finns utpekade riksintresseanspråk för yrkesfisket. Området ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Fiske får bedrivas i den utsträckning annan reglering inte begränsar detta.

Tematiska ställningstaganden

Utöver ovanstående områdesvisa ställningstaganden finns planeringsmål och strategier kopplade till tematiskt avgränsade områden. Nedan följer en redogörelse för dessa mål och strategier.

Övergripande planeringsmål

Planeringsmålen för den kommungemensamma havsplanen utgår från och ansluter till den statliga havsplaneringens mål.

Den övergripande statliga målsättningen är att:

- skapa förutsättningar för god havsmiljö och hållbar tillväxt

Planeringsmålen i den statliga havsplanen är även att skapa förutsättningar för:

- regional utveckling
- marin grön infrastruktur och främjande av ekosystemtjänster
- hållbar sjöfart
- god tillgänglighet
- utvecklad energiöverföring och förnybar elproduktion i havet
- ett yrkesfiske som är hållbart
- försvar och säkerhet

Den statliga havsplanen ska även skapa beredskap för:

- eventuell framtida *utvinning av mineraler*
- *koldioxidlagring* i berggrund under havsbotten samt
- framtida etablering av *hållbart vattenbruk* med minimerad negativ miljöpåverkan.

Kulturvärden

Blekinge är ett landskap med starka traditioner kopplat till hav, kust- och skärgård. Det öppna havsområdet rymmer betydande kulturvärden, till exempel översvämmade stenåldersboplatser och skeppsvrak. Kunskapen om dessa kulturvärden är starkt begränsad. En ökad kunskap om kulturvärden i havet kan bidra till en förstärkt lokal och regional identitet och till besöksnäring.

Mål

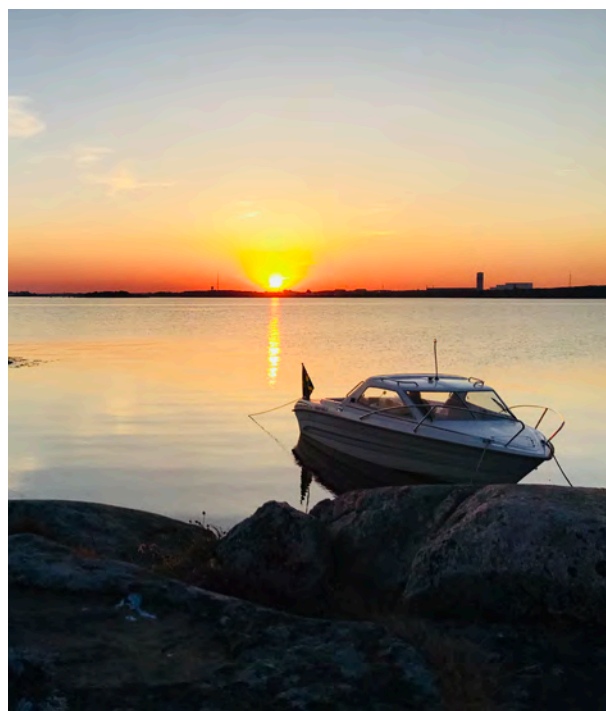
- Målet är att havsplaneringen ska bidra till att uppmärksamma, öka kunskapen om, värna och bevara viktiga marina kulturvärden och miljöer.

Strategi

- Inventeringar och planeringsunderlag tas fram för att kunna värdera, analysera och peka ut de områden och lämningar som behöver skydd. Tidig kontakt tas med länsstyrelsen vid inventeringar, arbeten och åtgärder inom planområdet.
- Kunskapen om kulturvärden i havet ökar och görs tillgänglig.
- Områden och objekt med höga kulturhistoriska värden värnas i avvägningen mot andra anspråk.
- Områdena och objekt med höga kulturhistoriska värden ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada dessa.

Friluftsliv och besöksnäring

Blekinges identitet är starkt kopplad till havet. Dess relation till kusten och skärgården är en viktig del i Blekinges identitet och det som gör landskapet attraktivt för boende, arbete, friluftsliv och besöksnäring. Det är viktigt att planeringen skapar förutsättningar för friluftsliv och havsanknutna näringar. Rekreation och friluftsliv har stor betydelse för människors livskvalitet och hälsa.

Fritidsbåt i Karlskrona skärgård. Foto: Anna Magnusson

Mål

- Målet är att havet ska planeras för god tillgänglighet, attraktivitet och att förutsättningarna för utveckling av friluftsliv och besöksnäring gynnas.
- Planeringen ska ta hänsyn till landskapsbilden och bidra till att bevara viktiga natur- och kulturvärden.

Strategi

- En hållbar utveckling av den havsbaserade besöksnäringen ska stimuleras.
- Värdet av de ekosystemtjänster som bidrar till områdets attraktivitet beaktas vid tillståndprocesser kopplade till åtgärder inom planområdet.
- Områden för friluftsliv och besöksnäring ska värnas i avvägningen mot andra anspråk. Områdena ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada kultur- och naturmiljön.

Yrkesfiske

Yrkesfisket har en lång tradition i Blekinge. Det är viktigt att det finns goda förutsättningar för ett livskraftigt fiske med lokal anknytning. Havsplanen ska ge förutsättningar för ett miljömässigt hållbart, resurseffektivt, innovativt, konkurrenskraftigt och kunskapsbaserat fiske inom ramen för en ekosystembaserad förvaltning.

Mål

- Målet är att skapa förutsättningar för god havsmiljö, hållbar tillväxt och ett hållbart yrkesfiske.

Strategi

- Säkerställa en god havsmiljö och stimulera en hållbar utveckling av yrkesfisket, inte minst lokalt.
- Värdet av de ekosystemtjänster som bidrar till fisket ska värnas och maximeras. Ett långsiktigt hållbart nyttjande är en grundförutsättning för att yrkesfisket ska kunna utvecklas.
- Verksamhetsutövare behöver involveras i planering och tillståndprocesser.
- Yrkesfiskarnas intresseorganisationer ska involveras tidigt i samrådsprocesser kring tillstånds- och lovprövningar.

- Samförvaltning (samarbete mellan fiske, forskning, naturvård, kommuner) bör eftersträvas.
- Det lokala yrkesfisket är ett prioriterat intresse som ska beaktas vid tillstånds- och lovprövningar.
- Samverkan mellan fiske och naturskydd ska värnas.

Vattenbruk

Vattenbruk omfattar odlingar av bland annat fisk, musslor och alger. Näringen är idag inte omfattande i Blekinge, men har potential att växa i kust- och havsområdet och kan därmed främja regional utveckling. Det är särskilt intressant med vattenbruk som även bidrar till förbättrad havsmiljö genom till exempel näringsupptag för att minska problemen kring övergödning. Blåmusslor och alger är lämpliga arter i detta sammanhang.

Mål

- Målet är att etablera och utveckla ett bärkraftigt blandat vattenbruk med kringnäringar som inte skadar den marina miljön.
- Lämpliga platser för vattenbruk ska identifieras och kartläggas. Platser med minimal negativ omgivningspåverkan ska väljas.

Strategi

- Värdet av de ekosystemtjänster som bidrar till vattenbruk ska värnas och maximeras. Ett långsiktigt hållbart nyttjande av havsområdet är en grundförutsättning för att vattenbruket ska kunna utvecklas.
- Involvera verksamhetsutövarna i planeringsprocessen och underlätta så att tillståndprocesser blir så enkla som möjligt för dem att hantera.
- Vattenbrukares intresseorganisationer ska involveras tidigt i samrådsprocesser kring tillstånds- och lovprövningar.
- Samförvaltning (samarbete mellan vattenbruk, forskning, naturvård, kommuner) ska eftersträvas.
- Samverkan mellan vattenbruk och naturskydd ska värnas.

Utvinning och lagring av material

I Blekinge finns endast en plats, Klippbanken utanför Utklippan, med förutsättningar för sand- och grusutvinning. När det gäller lagring av material kan behov av dumpningsplatser för rena muddermassor uppstå vid underhållsmuddring eller utökning av Blekinges hamnar och farleder.

Mål

- Målet är att inom ramen för en god havsmiljö och hållbar tillväxt kunna möjliggöra utvinning och lagring av material.

Strategi

- Där utvinning av material sker ska alla mått vidtas för att minimera negativ påverkan på natur- och kulturvärden.
- Utvinning och lagring av material kan komma att prövas inom planområdet. Natur- och kulturvärden ska värnas.
- Lagring av material kan endast tillåtas på sådana platser och under sådana förutsättningar att påtaglig negativ påverkan på natur- och kulturvärden ej uppstår.
- Platser ska pekas ut där det bedöms möjligt att pröva lämpligheten av dumpning av muddermassor.

Luft- och sjöfart

Sjöfarten svarar för den övervägande delen av transporterna i den svenska utrikeshandeln och är av stor betydelse även för Blekinges näringsliv och utveckling. Sjöfarten kommer att öka volymmässigt. Den har också en viktig roll i att avlasta befintlig landinfrastruktur från tunga transporter.

Mål

- Målet är att skapa förutsättningar för god tillgänglighet och effektiva transporter samt främja den breda allmänhetens tillträde till havet.
- Sjöfarten ska vara ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar. Sjöfarten ska ges tillräckligt utrymme för att kunna växa, samtidigt som planeringen ska bidra till ökad sjösäkerhet för att minska riskerna för olyckor, utsläpp och andra störningar.

Strategi

- Befintliga farleder och framkomligheten på dem ska prioriteras där de konkurrerar med andra anspråk.
- Utpekade farleder ska vara tillgängliga och effektiva för sjöfart.
- Farlederna får inte begränsas av fasta anläggningar.
- Involvera Sjöfartsverket i planeringsprocesser som berör havet och ha tidig och löpande dialog när områdesförslag för fasta installationer tas fram.
- Sjöfartsverket ska kunna underhålla och nyetablera sjösäkerhetsanordningar i anslutning till riksintresseklassade farlederna när så erfordras.
- Kommunen ska säkerställa att det finns en beredskap att hantera risker och störningar kopplade till sjöfarten.
- Sjöfartens behov ska prioriteras i de strategiska lägena för att säkerställa frakthamnarnas möjligheter och persontrafikens utveckling.
- De befintliga och väletablerade större hamnarna ska värnas, deras funktion främjas och de ska ges förutsättningar att utvecklas.

Infrastruktur

Behovet av fasta anläggningar för energiöverföring och kommunikation mellan Sverige och andra länder ökar. Merparten av denna kommunikation mot andra länder sker genom havsbaserade kablar. Swe-Pol Link, en havsbaserad kabel för kraftöverföring mellan Sverige och Polen, landar i Karlshamn.

Mål

- Målet är att skapa förutsättningar för infrastruktur för elektronisk kommunikation och energiöverföring i form av sjökablar.

Strategi

- Infrastrukturanläggningar ska endast förläggas till sådana platser där negativ påverkan på natur- och kulturvärden kan minimeras.
- Infrastrukturanläggningar kan komma att prövas inom planområdet. Natur- och kulturvärden ska värnas.

Försvar

Blekinge är, med både flygflottilj och marinbas i länet, av stor betydelse för Sveriges försvar. Större delen av havet utanför Blekingekusten är värdefullt som sjöövningsområde. Förmågan till väpnad strid är grundläggande för Försvarsmaktens verksamhet. För att upprätthålla och utveckla förmågan till väpnad strid finns marina övningsområden och skjutfält runt Sveriges kust.

Mål

- Målet är att totalförsvaret, såväl dess militära som civila del, ska ges förutsättningar för att bedriva sin verksamhet.
- Försvaret ska kunna genomföra övningar under olika förhållanden samt annan verksamhet av betydelse för den militära försvarsverksamheten, såsom signalspaning.
- Förutsättningar ska ges för att tillgodose behovet av strategisk försörjning av Sverige i fred, kris och krig.

Strategi

- Ta hänsyn till utpekade riksintressen och respektera Försvarsmaktens behov av sjöövnings- och influensområden.
- Involvera Försvarsmakten och MSB i planeringsprocesser som berör havet och ha tidig och löpande dialog när områdesförslag för fasta installationer tas fram.
- Verka för goda förutsättningar för Försvarsmaktens verksamhet, med beaktade av att hänsyn behöver tas i områden med höga natur- och kulturvärden.

Energi

Havsområdet utanför Blekinge har goda förutsättningar för vindkraft. Havsbaserad energiproduktion kommer sannolikt utgöra ett allt viktigare tillskott till energiförsörjningen i framtiden.

Mål

- Målet är att skapa förutsättningar för utvecklad energiöverföring och produktion av förnybar energi i havet.
- Planeringen ska bidra till att skapa förutsättningar för Sveriges framtida behov av utvinning av förnybar energi samt peka på ytterligare utvecklingsmöjligheter för energiutvinning.
- Det ska finnas beredskap för annan havsbaserad elproduktion från förnybara källor och ges förutsättningar för test av ny teknik på området.
- Planeringen ska möjliggöra synergier mellan havsbaserad energiproduktion och annan verksamhet, till exempel vattenbruk.

Strategi

- Förutsättningarna för etablering och utveckling av havsbaserade energianläggningar ska värnas.
- Prövning av vindkraft ska innefatta analys av anläggningens visuella påverkan.
- Endast energiproduktion som inte har en påtaglig negativ påverkan på bottenmiljön är lämplig att pröva.
- Samverkan med sjöfart, försvar och yrkesfiske är central vid etablering av anläggningar för utvinning av förnybar energi.

Natur

Blekinges havsområde rymmer stora naturvärden och artrika marina miljöer. Naturvärdena är grunden för all marin utveckling. Havets botten, vattenpelare och ytan är spridningsvägar samt flytt- och vandringsstråk för fågel, fisk och andra djurarter.

Mål

- Fungerande ekosystem är nödvändiga för en god havsmiljö. Målet är att skapa förutsättningar för marin grön infrastruktur och främjande av ekosystemtjänster.
- Havsplaneringen ska bidra till att god miljöstatus uppnås och upprätthålls i havet.

Strategi

- Områden med höga och viktiga naturvärden ska särskilt framhållas vid avvägningar.
- De marina miljöerna ska förvaltas på ett långsiktigt hållbart sätt för att ge goda möjligheter för utveckling av ekosystemtjänster.
- Marina installationer ska utformas för att främja goda livsmiljöer för djur och växter. Detta ska beaktas vid anläggning av fundament, dumpning av muddermassor och liknande.

Utsikt från naturreservatet Lindö udde.

Havsplanens och dess ställningstaganden

Havsplanen ger genomgående uttryck för en försiktig inställning till de värden och de intresseanspråk som förekommer inom planområdet. I olika grad påverkar intressena varandra och det finns hela tiden en ekonomisk och en social dimension att väga in parallellt med värnandet av naturvärden inom havsområdet.

Verksamheter i havsområdet innebär alltid någon form av miljöpåverkan. Genom att planen styr upp vattenanvändningen så blir det klarare vilka anspråk olika typer av intressen har och hur de interagerar med och påverkar varandra.

Havsplanen söker i stort att hitta en balans genom att peka ut områden för att säkerställa för ett visst anspråk utan att samtidigt skapa stor, negativ påverkan på andra intressen och anspråk. Havsplanen kan dock inte styra bort en prövning enligt miljöbalken. Om någon vill pröva möjligheten för en tillståndspliktig verksamhet utanför något av de områden som pekats ut för just det intresset, har de likväl rätt att få sin sak prövad.

I tabellen på nästa sida redovisas en schematisk bild över hur havsplanens ställningstaganden bedöms kunna påverka utvecklingen av olika användningar i havsområdet. I efterföljande tillståndsprövningar ska eftersträvas att så långt möjligt hitta fram till samförståndslösningar för att ge ett så positivt utfall som möjligt. Det är dock först i tillståndsprövningen som effekterna av en eventuell anspråkskonkurrens blir mer synlig och först då kan projekt styras i detalj för att begränsa negativ påverkan och hitta fram till den mest lämpade lösningen för just det projekt som då prövas och för just de intressen som påverkas.

Konfliktreducerande åtgärder

När tydliga och direkta konflikter uppkommer mellan olika användningar i havsområdet kan breda dialoger vara en väg för nå fram till ökat samförstånd. Havsplanen är menat som ett första steg i dialogen kring användningen av aktuellt havsområde. Kommunerna ställer sig positiva till medverkan i dialoger med myndigheter och verksamhetsutövare framöver, för att nå längre än vad förslaget till kommungemensam havsplan nu har haft möjlighet att göra.

I sammanhanget kan även lyftas att kompensationsåtgärder ofta används vid intressekonflikter vid planeringen av landområden, som ett verktyg för att nå fram till brett accepterade lösningar. Identifierandet av möjliga kompensationsåtgärder kan fungera som verktyg att använda sig av för att underlätta att nå samförstånd även vid kommande tillståndsprövningar i havsområdet.

Havsplanens ställningstaganden ger påverkan på intressen och anspråk

Kulturmiljö					
Friluftsliv och besöksnäring					
Yrkesfiske					
Vattenbruk					
Utvinning och lagring av material					
Luft- och sjöfart					
Infrastruktur					
Försvar					
Energi					
Natur					

Teckenförklaring

- Intresset gynnas av havsplanens ställningstaganden. Områden för intresseanspråk redovisas på plankartan.
- Intresset gynnas i viss utsträckning av havsplanens ställningstaganden. Inga specifika områden pekas ut på plankartan.
- Intresset varken gynnar eller missgynnar andra intressen genom havsplanens ställningstaganden.
- Intresset kan i viss utsträckning missgynna andra intressen genom havsplanens ställningstaganden.
- Intresset missgynnar andra intressen genom havsplanens ställningstaganden.

Schematisk bild över hur havsplanens ställningstaganden bedöms kunna påverka utvecklingen av olika användningar i havsområdet.

Försvarmaktens anläggningar och verksamheter utgör ett starkt och övergripande intresse i havsområdet. Foto: Jeanette Conradsson

Planeringsförutsättningar

Mål, normer och lagstiftning

Arbetet med en översiktsplan för Blekinge havsområde har bäring på lagstiftning, direktiv och strategier på flera olika nivåer; global, europeisk, nationell och regional nivå.

Globala mål

På internationell nivå har världens ledare enats om 17 så kallade globala mål. 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030 som inrymmer de globala målen för hållbar utveckling. Det övergripande syftet med målen är att fram till år 2030 avskaffa extrem fattigdom, att minska ojämlikheter och orättvisor i världen och att lösa klimatkrisen. Mål nummer 14, *Hav och marina resurser* är det som tydligast berör havsplanering. Syftet med detta mål är att bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt i syfte att uppnå en hållbar utveckling.

Europeiska mål

EU länderna har inom det marina området enats kring "Blå tillväxt"-strategin för att skapa hållbar tillväxt inom den maritima sektorn. Här pekas fem viktiga tillväxtområden ut: *vattenbruk, kustturism, marin bioteknologi, havsenergi och mineralutvinning*. Parallellt med "Blå Tillväxt" finns det marina direktivet, vattendirektivet, samt art- och habitatdirektivet som alla på olika sätt syftar till att nå målet *en god havsmiljö*.

Enligt Vattendirektivet ska alla EU:s vatten uppnå minst god ekologisk status innan 2021. Havsmiljödirektivet reglerar övervakning och åtgärder för EU:s marina miljöer som enligt målsättningen ska uppnå god miljöstatus senast 2020. Sektorsdirektiv finns också inom exempelvis energi, fiske och sjöfart.

På europeisk nivå påverkas havsplaneringen även av europeiska landskapskonventionen, som syftar till att förbättra skydd, förvaltning och planering av landskap i Europa.

Svenska miljömål

Av de 16 svenska miljökvalitetsmålen är det främst

Hav i Balans samt *Levande kust- och skärgård*, *Begränsad klimatpåverkan*, *Gifrfri miljö*, *Ingen övergödning* och *Ett rikt växt- och djurliv* som är centrala för havsplaneringen. Dessa mål påverkar i större eller mindre omfattning havsplanen. Nationellt finns en maritim strategi; "Den maritima strategin är en strategi för en livskraftig, innovativ och hållbar maritim sektor som kan bidra till ökad sysselsättning, minskad miljöbelastning och attraktiv livsmiljö."

Mer indirekt behöver havsplaneringen ta hänsyn även till andra nationella mål och strategier som rör fysisk samhällsplanering. En sammanfattning av dessa finns i Boverkets Vision för Sverige.

Nationella mål för kulturmiljöarbetet

De nya nationella målen för kulturmiljöarbetet gäller sedan den 1 januari 2014. I kulturmiljölagens portalparagraf anges att: "Ansvaret för kulturmiljön delas av alla. Såväl enskilda som myndigheter ska visa hänsyn och aktsamhet mot kulturmiljön. Den som planerar eller utför ett arbete ska se till att skador på kulturmiljön undviks eller begränsas"

Friluftspolitiska mål

Det övergripande målet för friluftslivspolitikerna är att stödja människors möjligheter att vistas i naturen och utöva friluftsliv där allemansrätten är en grund för friluftslivet. Alla människor ska ha möjlighet att få naturupplevelser, välbefinnande, social gemenskap och ökad kunskap om natur och miljö. Det övergripande målet ovan, har kompletterats med tio mätbara mål. Av de tio målen är det framförallt målen listade nedan som haft bäring på arbetet med havsplanen:

- Skyddade områden som resurs för friluftslivet
- Tillgång till natur för friluftsliv
- Hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer är ett juridiskt styrmedel i arbetet med att nå fram till miljökvalitetsmålen. De anger lägsta godtagbara miljökvalitet för utomhusluft, buller och vatten inom ett visst geografiskt område. Normerna reglerar den

miljökvalitet som ska finnas eller uppnås. Det är myndigheter och kommuner som ansvarar för att miljökvalitetsnormerna följs.

Miljökvalitetsnormer för utomhusluft

Miljökvalitetsnormerna för utomhusluft gäller i hela landet, inte bara i utpekade områden. Därför är de även aktuella på havet. Normerna syftar till att skydda miljön och människors hälsa, samt att uppfylla krav som ställs genom vårt medlemskap i EU. Miljökvalitetsnormer för luft hanterar följande ämnen: kvävedioxid/kväveoxider, svaveldioxid, bly, arsenik, kadmium, nickel, partiklar (PM10 och PM2,5), bensen, kolmonoxid, ozon och bens(a)pyren.

På grund av den goda luftomsättningen över havet överskrids inte miljökvalitetsnormerna. Det kan dock finnas risk för att normerna överskrids i hamnar och dess närområden beroende på avgasutsläpp från fartyg och båtar.

Miljökvalitetsnormer för vatten

Miljökvalitetsnormer för vatten beskrivs för ett antal geografiskt utpekade så kallade vattenförekomster och anger den vattenkvalitet som ska uppnås samt när detta senast ska ske. För ytvatten finns miljökvalitetsnormer för ekologisk och kemisk status. Normerna regleras framför allt i 5 kap. miljöbalken och Förordning (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön.

Havsmiljödirektivet är miljöpelaren i EU:s integrerade havspolitik. Det är EU:s gemensamma ramverk för havsmiljön och omfattar marina vatten från kusten till yttersta gränsen för ekonomisk zon. Syftet med havsmiljödirektivet (Ramdirektiv om en marin strategi, 2008/56/EG) är att uppnå eller upprätthålla en god miljöstatus i Europas hav senast 2020. I Sverige är Havs- och vattenmyndigheten ansvarig för arbetet med direktivet enligt havsmiljöförordningen.

EU:s ramdirektiv för vatten infördes i svensk lagstiftning 2004. Därmed tillkom Vattenmyndigheten och en helhetssyn där vattnets naturliga gränser, istället för administrativa indelningar, blev utgångspunkten.

Förvaltningen av vattenförekomster sker i 6-årscykler. Varje sexårsperiod upprepas momenten övervakning, bedömning av status, analys av påverkan och risk för försämring av status samt bedömning av ekonomiska förutsättningar och konsekvens. I slutet av varje sexårscykel

beslutar vattendelegationen om förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer för kommande period.

Miljökvalitetsnormer för buller

Miljökvalitetsnormen för omgivningsbuller är en slags målsättningsnorm. Strävan är att omgivningsbuller inte ska medföra skadliga effekter på människors hälsa. Små och medelstora kommuner omfattas av bullernormen i de områden som störs av buller från större vägar, större järnvägar samt större civila flygplatser.

I havsområdet utanför Blekinge förekommer buller från kommersiell fartygstrafik, luftfart och fritidsbåtar. Fartygsbuller kan ändra det naturliga beteendet hos enskilda fiskar och kan ge negativa effekter i form av stresssymptom, långsammare tillväxt hos fiskyngel och ändrade rörelsemönster. Havsbaserad vindkraft kan ge viss bullerpåverkan, framförallt i anläggningskedet. Långsiktig är det främst djurlivet, ovan och under vattnet som påverkas.

Regionala handlingsplaner för marint skydd

Det pågår ett arbete med att ta fram regionala handlingsplaner för marint skydd i Sverige. Blekinge tillhör egentliga Östersjön tillsammans med kustlänen från Skåne-Stockholm inklusive Gotland. Syftet med handlingsplanerna är att harmonisera och optimera det marina skyddet i Östersjön och etablera ett sammanhängande nätverk av marint skydd som är funktionellt och som förvaltas adaptivt.

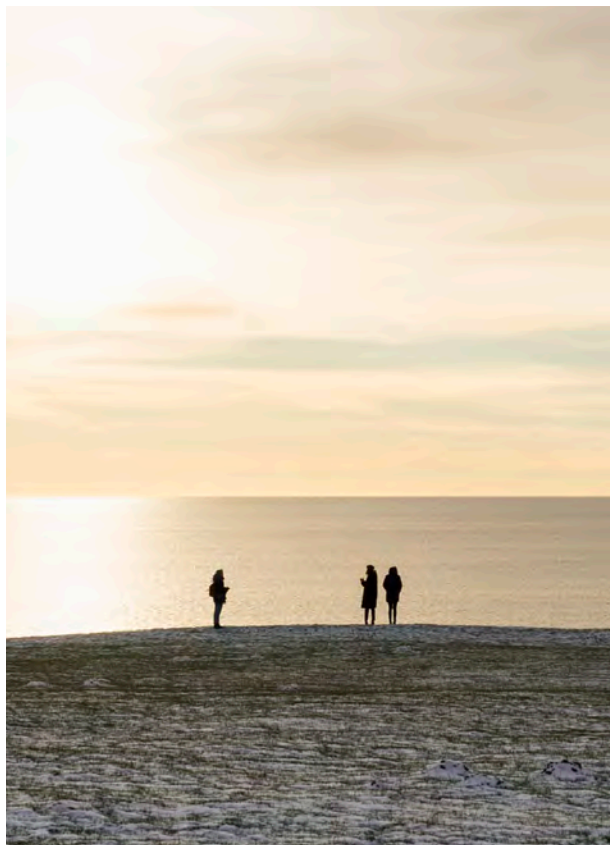
Kunskapsuppbyggnaden och arbetet med marina naturvärden och skydd är under stark utveckling. Vid kommande revidering av denna havsplan är det av vikt att havsplanen inkluderar resultaten från arbetet med marint skydd.

Regionala mål

Östersjön ska ha en långsiktigt hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfalden ska bevaras. Kust och skärgård ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.

Miljökvalitetsmålen Hav i balans samt Levande kust och skärgård preciseras med att:

- kust- och havsvatten har god miljöstatus med avseende på fysikaliska, kemiska och biologiska förhållanden i enlighet med havsmiljöförordningen (2010:1341),
- kustvatten har minst god ekologisk status eller potential och god kemisk status i enlighet med förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön,
- kusternas och havens viktiga ekosystemtjänster är vidmakthållna,
- grunda kustnära miljöer präglas av en rik biologisk mångfald och av en naturlig rekrytering av fisk samt erbjuder livsmiljöer och spridningsvägar för växt- och djurarter som en del i en grön infrastruktur,
- hotade arter har återhämtat sig och livsmiljöer har återställts i värdefulla kust- och havsvatten,
- främmande arter och genotyper inte hotar den biologiska mångfalden och kulturarvet,
- naturtyper och naturligt förekommande arter knutna till kust och hav har gynnsam bevarandestatus och tillräcklig genetisk variation inom och mellan populationer samt att naturligt förekommande fiskarter och andra havslevande arter fortlever i livskraftiga bestånd,

Solnedgång. Foto: Peter Westrup

- genetiskt modifierade organismer som kan hota den biologiska mångfalden inte är introducerade,
- havs-, kust- och skärgårdslandskapens natur- och kulturvärden är bevarade och förutsättningar för fortsatt bevarande och utveckling av värdena finns,
- tillståndet är oförändrat för kulturhistoriska lämningar under vattnet, och
- havs-, kust- och skärgårdslandskapens värden för fritidsfiske, badliv, båtliv och annat friluftsliv är värnade och bibehållna och påverkan från buller är minimerad.

Kommunnätverk Hanöbukten

Kommunnätverk Hanöbukten är ett kommunalt nätverk för samverkan kring Hanöbukten och Södra Östersjön. Nätverket inrättades under 2018 mellan följande kommuner i Skåne och Blekinge: Bromölla, Karlshamn, Karlskrona, Kristianstad, Ronneby, Simrishamn, Sölvesborg och Ystad.

De övergripande målsättningarna för *Kommunnätverk Hanöbukten* är:

- bidra till att lösa miljöproblem och samhällsutmaningar med koppling till Hanöbukten och Södra Östersjön
- stärka den regionala utvecklingen avseende bland annat näringsliv, sysselsättning, attraktivitet och befolkningstillväxt
- etablera nya samarbeten mellan kommuner, akademi, näringsliv och idéburen sektor.

Nätverket syftar till att skapa en god struktur för regelbunden kunskaps- och erfarenhetsspridning mellan kommunerna samt till att bygga relationer och underlätta ökat samarbete exempelvis i gemensamma projekt och åtgärder.

Ekosystemtjänster

Ekosystemtjänster är de funktioner hos ekosystemen/livsmiljöerna som på något sätt gynnar människan. Det är tjänster vi får "gratis" av naturen som till exempel vild fisk, vattenrening, klimatreglering och skönhetsupplevelser. Växter, djur och mikroorganismer utför mängder av uppgifter som vi är beroende av för vår överlevnad och välfärd. Många av dessa ekosystemtjänster är omöjliga att ersätta med hjälp av teknik. Ekosystemtjänster renar luft och vatten, mildrar översvämningar, bidrar med vatten och mat och skyddar den biologiska mångfalden. De ökar

också människors fysiska och psykiska välmående, reglerar det lokala klimatet, binder koldioxid och tillhandahåller förnybar energi.

Havets och kustens ekosystemtjänster är avgörande för möjligheterna att leva ett gott liv i vid kusten och för att utveckla havet som resurs. Att synliggöra, värna och stärka dem är därför grundläggande i den fysiska planeringen.

Begreppet ekosystemtjänster beskriver ekosystemens direkta och indirekta bidrag till människors välbefinnande. Ekosystemtjänster delas ofta in i de fyra kategorierna stödjande, reglerande, försörjande och kulturella.

Stödjande ekosystemtjänster är grundläggande funktioner i ekosystemen som är en förutsättning för alla de andra ekosystemtjänsterna, till exempel fotosyntes och biokemiska kretslopp. Reglerande ekosystemtjänster är nyttan människor har av ekosystemfunktioner som påverkar miljöfaktorer, till exempel klimat, översvämningar och avfallsnedbrytning. Försörjande ekosystemtjänster är de livsnödvändiga resurser som naturen tillhandahåller, till exempel syre, rent vatten och råvaror. Kulturella ekosystemtjänster omfattar andliga och upplevelsemässiga värden som bidrar till vårt välbefinnande, till exempel skönhet, inspiration och rekreation.

Ekosystemansatsen är en internationell strategi för bevarande av naturvärden, hållbart nyttjande och rättvis fördelning av naturresurser. Målet är att säkerställa att användning av ekosystemen sker utan att äventyra deras långsiktiga fortlevnad avseende deras struktur, dynamik och funktion.

Grön infrastruktur

För att upprätthålla höga naturvärden i havet är de rumsliga sambanden mellan naturområdena viktiga. Genom att införa olika typer av rumsliga skyddsåtgärder för naturvärden och deras sammanhängande struktur skapas grundförutsättningar för att främja naturvärden i stort. I planeringssammanhang benämns detta större perspektiv av naturvärden ofta som "grön infrastruktur". Det saknas ännu en enhetlig och samlad kunskap om den gröna infrastrukturen i havet och hur viktiga marina livsmiljöer och processer hänger samman i tid och rum. Som en följd av ett bristfälligt kunskapsläge är enbart en liten del av den gröna infrastrukturen i havsområdena skyddad genom utpekade områden.

Grön infrastruktur kan alltså ses som naturområden, biotoper, strukturer och element som skapar ett ekologiskt sammanhang i landskapet och som utgör förutsättningen för att bevara landskapets biologiska mångfald och därmed främja ekosystemtjänster. Genom en kombination av skydd, återställande och hållbart nyttjande ska en grön infrastruktur upprätthållas i och runt havet som innebär att fragmentering av populationer och livsmiljöer inte sker och att den biologiska mångfalden i och runt havet bevaras och utvecklas.

Plattform för arbetet med grön infrastruktur i Blekinge län har varit vägledande i arbetet med att formulera ställningstaganden och strategier och bedöma konsekvenser. Framtaget underlag med värdeetrakter och värdekärnor redovisas i kapitlet planeringsförutsättningar.

Riksintressen

Miljöbalkens tredje och fjärde kapitel innehåller grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenområden. Dessa hushållningsbestämmelser anger olika mark- och vattenområden som är av allmänt intresse. Ett riksintresseområde är av allmänt intresse och innehåller därutöver nationellt viktiga värden och kvaliteter. Det finns två olika slag av riksintressen. I miljöbalkens tredje kapitel anges typer av områden som kan vara av riksintresse. Dessa pekas ut av nationella centrala sektorsmyndigheter. Miljöbalkens fjärde kapitel pekar ut ett antal specificerade områden som med hänsyn till de natur- och kulturvärdena som finns i områdena i sin helhet är av riksintresse.

Att ett område är av riksintresse betyder att miljön är skyddsvärd ur ett nationellt perspektiv. Det betyder inte att miljön automatiskt är skyddad. Ibland gör flera riksintressen anspråk på samma område. Då är det kommunens uppgift att avväga dessa riksintressen mot varandra. I översiktsplanen ska kommunen beskriva hur riksintressena tillgodoses.

Följande riksintressen berör Blekinges havsområde:

Kap 3 Miljöbalken

- Energiproduktion (STEM/LST)
- Friluftsliv (NV)
- Kommunikation (TV)
- Kulturmiljö (RAÄ)
- Naturvård (NV)

- Totalförsvaret (FM)
- Yrkesfiske (HaV)

Kap 4 Miljöbalken

- Högexploaterad kust (LST)
- Natura 2000 (NV)

Övriga regleringar

Förutom områden av riksintresse berörs havsområdet även av andra regleringar:

- Djur- och växtskyddsområde (NV)
- Ekologiskt känsliga områden (LST)
- Fredningsområden för fisk (HaV)
- Marina naturreservat, planerade (LST)
- Naturreservat (NV)
- Ramsarområden (NV)
- Skyddade områden (Helcom MPA/Marine Protected Areas)
- Trålningsgräns (Hav)

Lagstiftning om havsplanering

Kustkommuner ansvarar enligt plan- och bygglagen för översiktsplaneringen på land, för kusten och för territorialhavet.

Havs- och vattenmyndigheten har ansvar för den nationella havsplaneringen. Enligt 4 kap. 10 § miljöbalken, omfattar denna havsplanering både territorialhavet, undantaget det område om en sjömil som ligger närmast baslinjen och den svenska ekonomiska zonen. En närmare reglering av den nationella havsplaneringen görs i havsplaneringsförordningen (2015:400).

Övergripande planeringsförutsättningar

Klimatförändringar

Blekinge har ett gynnsamt klimatläge för svenska förhållanden men är också i ett utsatt läge för väder och vind på grund av närheten till havet. Medeltemperaturen i januari varierar från 0 °C på Utklippan till -2 °C i norra delarna av länet. I juli är medeltemperaturen ca 16 °C i hela länet. Minst årsnederbörd får de yttersta öarna, ca 500 mm, och

den högsta årsnederbörden, omkring 700 mm, finns i länets nordligaste delar samt på Ryssberget i väster.

Klimatförändringar kommer att påverka haven och människans möjlighet att nyttja havet som resurs på många olika sätt. Det finns stor sannolikhet att klimatfrågan innebär förändringar i ekosystemen, isläggningsmönster, strömmar och syresättning, vind- och vågmönster. Människans utsläpp av koldioxid innebär även en ökad förurning av haven med potentiellt långtgående konsekvenser för organismer och ekosystem. De klimatologiska förutsättningarna och deras förväntade förändring i tid, både avseende medelvärden och variationer, är således viktiga parametrar för planeringsprocessen.

Förändringarna i klimatet bedöms bli större vid våra nordliga breddgrader än i världen i genomsnitt. SMHI:s klimatberäkningar för Blekinge fram till år 2100 ger bilden av ett varmare och blötare klimat. För Blekinges del beräknas medelhavsnivån stiga med 0,3–1,3 meter till år 2100 (kompenserat för land-höjningen). Belastningen på dricksvatten- och avloppssystemen förväntas öka, denna infrastruktur är periodvis hårt belastad i många samhällen redan idag. I Östersjön kan ekosystemen förändras drastiskt. Det varmare klimatet kommer också att föra med sig hälsorisker, bland annat ökad smittspridning hos både människor och djur.

När det gäller temperaturen visar SMHI:s klimatanalyser för Blekinge fram till år 2100 bland annat på en 3-5 graders ökning av årsmedeltemperaturen och 15-20 % ökning av årsmedelnederbörden, med störst ökning under vintern. Sommarmånaderna blir torrare med ökat antal varma dygn, och den nederbörd som faller blir mer intensiv i sin karaktär.

Förändringen av klimatet ställer nya krav på hur vi utformar vårt samhälle, både vad gäller att minska vår påverkan på klimatet men också hur vi ska skapa ett samhälle som står robust i ett förändrat klimat och som kan hantera dess effekter. Klimatförändringarna innebär ett ökat hot mot många av de ekosystemtjänster som är nödvändiga för människans överlevnad och välmående.

Samtidigt utgör artrika och livskraftiga ekosystem en nyckelfaktor för möjligheten att nå visionen om ett samhälle som står robust i ett föränderligt klimat och har god förmåga att hantera de konsekvenser och påfrestningar det innebär.

Klimatfrågan kopplar även till själva anspråken för nyttjande av havet. Ett överhängande behov att minska utsläpp av växthusgaser på kort tid kommer sannolikt medföra ökat nyttjande av havet för produktion av olika former av fossilfri energi som havsbaserad vind- eller vågkraft. Effekter på land kan innebära ökat intresse för verksamheter till havs genom förändrade transportmönster som ger överflyttning från väg- till sjötransport samt för strandfodringsverksamhet till havs för att klimatanpassa kusten och bekämpa kusterosion.

Som exempel är ett dominerande framtidsscenario inom både sjöfarten och yrkesfisket att fartygen blir större. Inom sjöfarten väntas dessutom mängden trafik öka, något som ger utmaningar i riskhantering och i vissa passager.

Utvecklingen för sjöfarten och yrkesfisket sker parallellt med en förväntad ökning av fasta installationer, i form av vindkraft, vågkraft och vattenbruk. De fasta installationerna väntas komma som ett resultat av politiska ambitioner om att använda havet för energiomställning och förnyelsebara bränslen. Fasta installationer kan i framtiden konkurrera med sjöfarten och yrkesfisket om ytan i vissa geografiska områden till havs.

Klimatförändringarna ger direkta effekter på nyttjande och anspråk i havet genom påverkan på ekosystemen i stort och dess tjänster. Med denna bredd av effekter på havet finns utmaningar kring miljö- och tidsperspektiv i havsplaneringens avvägningar. Exempelvis måste havsplaneringen hantera frågor kring hur förändrade och säkrare rutter för sjöfarten påverkar fartygens bränsleförbrukning. Vidare finns vissa områden till havs där existerande höga naturvärden sammanfaller med lämplighet för klimatvänlig energiproduktion. Vid anläggande av exempelvis vindkraft i dessa områden sker ingrepp som påverkar delar av den lokala naturmiljön och den gröna infrastrukturen negativt.

Samtidigt kan energiutvinningen i ett område vara motiverad ur ett bredare perspektiv kring ett rikt växt- och djurliv då de marina ekosystemen generellt, och på lång sikt, gynnas av en energiomställning som motverkar havsförsurning. Hur klimatet kan hanteras inom havsplaneringen är således en mycket komplex fråga.

Sammantaget väntas ett ökat tryck på havets resurser. Med ett ökat tryck förväntas risken

för intressekonflikter öka. Dessa konflikter kan väntas ha tydliga regionala och lokala skillnader, där exempelvis ökad urbanisering påverkar kustkommuner på olika sätt.

Säkerhet och risker

Med risker och påverkansfaktorer menas här risker för olyckor och andra händelser som kan ge skadliga konsekvenser för människor och miljön i havet.

För att kunna hantera risker och förebygga annan påverkan på havet krävs dels att bygga upp en kunskap om aktuella och framtida olycksrisker och dels att det finns beredskap och utrustning för att sätta in åtgärder när en olycka sker. De största riskerna finns som kollisioner inom sjöfarten. Sådana olyckor kan föra med sig risk för utsläpp av olja, kemikalier eller andra skadliga ämnen med negativa effekter.

I Sverige har den myndighet som har ansvar för en verksamhet också ansvaret för att verksamheten ska fungera i en krissituation. Ansvaret för att leda och samordna räddningstjänsten till havs är fördelat mellan flera centrala myndigheter, länsstyrelserna och kommunerna.

Sjöfartsverket svarar för flygräddning och sjöräddning till havs inom Sveriges sjöterritorium och ekonomiska zon. Kustbevakningen har hand om miljöräddning och sanering till sjöss och medverkar i insatser vid sjö- och flygräddningstjänst. Kommunerna svarar för räddningstjänst på land, i hamnar och kanaler. Kommunerna och staten har kommit överens om gränsdragningen. Kommunerna har ansvaret för sanering på land.

Länsstyrelsen har en samordnande roll mellan kommunal och statlig räddningstjänst vid en större olyckshändelse och är även ansvarig myndighet vid en olycka med radioaktiva utsläpp från en kärnteknisk anläggning.

Östersjön är ett hårt trafikerat hav som enligt Sjöfartsverkets sektorrappport står för cirka 15 procent av världens sjötransporter. Idag beräknas cirka 2000 fartyg förflytta sig på Östersjön vid varje givet tillfälle, vilket ger 3500 – 5000 fartyg per månad.

Faktorer som i framtiden kan påverka arbetet med samhällets krisberedskap är klimatförändringar

och en framtida havsnivåhöjning. Andra är att oljetransporterna till sjöss förväntas öka kraftigt under de kommande åren och att utvecklingen av vind- och vågkraft kommer att ställa nya krav på hantering av räddningstjänstinsatser till havs. Om utsläpp sker berörs naturskyddsintressen och eventuellt kulturarv. Andra intressen som kan beröras är friluftsliv, turism och yrkesfiske samt att boendemiljöer längs med kusten kan påverkas av utsläpp.

Östersjön är ett av världens mest trafikerade hav och prognoserna för oljehamnarna runt Östersjön pekar på en ytterligare ökning av hanterade oljevolym. Blekinges långa kuststräcka är till stora delar utpekad som skyddsvärd ur olika aspekter. Konsekvenserna av ett oljeutsläpp till havs är många; naturmiljön med sitt växt- och djurliv skadas, stränder förorenas och havsbottnar förstörs. Oljeutsläppen får också stora socioekonomiska konsekvenser med effekter på flera samhällsfunktioner.

En händelse som drabbar Blekingekusten kommer med all sannolikhet att drabba mer än en kommun. Det är därför viktigt att samordning av insatser sker mellan kommunerna och övriga parter så att bästa möjliga resultat uppstår. Det pågår exempelvis samarbetsprojekt mellan räddningstjänst och Kustbevakningen. Därför finns likalydande oljeskyddsplaner i kommunerna.

Marina miljöproblem

Övergödning

Övergödning av sjöar, vattendrag och hav uppstår till följd av utsläpp av växtnäringsämnen från samhällen, industrier och jordbruk.

EKOLOGISKA EFFEKTER AV ÖVERGÖDNINGEN

Utsläpp av näringsämnen (framförallt kväve och fosfor) göder vattensystemen och ökar vattenväxternas tillväxt. En del arter i havet drar nytta av det ökade tillflödet av näringsämnen, medan andra får svårare att konkurrera och minskar i omfattning eller försvinner helt. Övergödning kan på så sätt radikalt förändra havets ekosystem.

Övergödningen gynnar ofta fritt flytande växtplankton och trådformiga vattenväxter som konkurrerar ut de rotade vattenväxterna. En sådan förändring av växtsamhället påverkar i sin tur djurlivet. Många vattenlevande djur är beroende av

de rotade vattenväxterna och blåstångsbältena. Försvinner dessa så försvinner också en viktig födokälla för växtätande djur och ett viktigt skydd för mindre fisk och ryggradslösa djur. Ett försämrat växt- och tångsamhälle kan därför förändra ekosystemet radikalt.

En kraftig tillväxt av mikroalger ökar den totala biomassan i havet. När överskottet ska brytas ner av andra organismer, framförallt bakterier, så förbrukas syre. Därmed sjunker syrehalten i både vattnet och i bottensedimentet. Större växter och djur dör när syrehalten blivit för låg och då tar de bakterier som klarar att leva i syrefria miljöer över ekosystemet. Döda bottenar är ett betydande problem i Östersjön och är framförallt effekter av övergödningen. Över hälften av Östersjöns bottenar är syrefria eller har mycket låga syrehalter.

Olika växtnäringsämnen begränsar vattenväxternas tillväxt i olika vattensystem. Ofta begränsas vattenväxternas tillväxt av fosfor i sjöar och en del kustområden, medan kväve begränsar tillväxt i havet. Eftersom cyanobakterier (tidigare kallade blågröna alger) kan ta upp kväve från luften så gynnas dessa arter av övergödning av Östersjön, med omfattande och återkommande algblomning som följd. De giftiga ämnen som cyanobakterier kan avge under blomning påverkar djur och växter negativt, vilket kan leda till badförbud samt att förgiftad fisk och skaldjur kan bli farlig att äta för människor och andra djur.

Överfiske

Yrkesfisket, husbehovsfisket och sportfisket inriktar sig ofta på vissa fisk- och skaldjursarter som är viktiga av ekonomiska eller kulturella skäl. Överfiske uppstår då fisk fångas i sådan mängd att uppväxande fisk inte kan ersätta förlusten av den fångade fisken, vilket leder till att antalet fiskar minskar med tiden.

Om tillgången på viktiga fisk- och skaldjursarter minskar så försämras fisket och dess lönsamhet. Därtill kan överfisket radikalt förändra ett ekosystem, dels genom att förändra förhållandet mellan konkurrerande arter, och dels genom att rubba den naturliga balansen mellan rovdjur och bytesdjur. Eftersom fiske ofta inriktas på rovfiskar högt upp i näringskedjan så kan ett överfiske leda till förändringar i hela näringskedjan. Färre rovfiskar gör att fler bytesfiskar överlever, fler bytesfiskar gör att färre djurplankton överlever, och färre djurplankton gör att fler växtplankton överlever,

vilket kan förvärra algbloomingarna. Överfisket på torsk i Östersjön kan leda till att andra arter tar över och dominerar ekosystemet. Genom att minska mängden torsk så överlever mer sill och skarpsill som i sin tur äter mer torskägg och torskyngel, vilket ytterligare försämrar torskens möjligheter till återhämtning.

Främmande invasiva arter

Människan flyttar ibland, avsiktligt eller oavsiktligt, växt- och djurarter till områden där arten inte har funnits naturligt tidigare. Sådana introduktioner har pågått under en stor del av den moderna människans historia, men introduktionerna har blivit fler i takt med att rörlighet och handel har ökat och globaliserats.

Ofta klarar sig de främmande arterna dåligt i det nya området eftersom de inte är anpassade till det nya klimatet och de inhemska växt- och djurarterna. Vissa främmande arter lyckas ändå att etablera sig och påverkar inhemska arter negativt genom predation och konkurrens. Främmande arter som på så vis kan orsaka skada på och dominera ett ekosystem kallas för invasiva.

I Östersjön finns idag flera främmande och invasiva arter, så som svartmunnad smörbult, ullhandskrabba, vitfingrad brackvattenskrabba, rovvattenloppa och slät havstulpan.

Havsförurning

Havsförurningen är en process där pH-värdet i haven sjunker. Processen är framförallt kopplad till den globala klimatförändringen, och drivs av att koldioxid från atmosfären löses i havsvattnet och bildar kolsyra, vilket slutligen leder till sjunkande pH-värden och en förurning av haven. De stora globala koldioxidutsläppen till atmosfären ökar därför havsförurningen och kan leda till att havens ekosystem förändras.

En del havslevande organismer kan komma att gynnas av förurningen medan andra missgynnas. Det är svårt att förutspå effekterna av havsförurningen på enskilda organismer eller ekosystem, särskilt eftersom havsförurning sker parallellt med andra miljöförändringar (temperaturökning, övergödning, salthaltsförändringar).

En möjlig effekt är att blötdjur kan komma att missgynnas eftersom en havsförurning kan försvåra eller förhindra bildandet av kalkskal, eftersom kalk

löses upp vid lägre pH. Ifall musslor skulle påverkas negativt skulle det kunna få effekter för både havens ekosystem och människan.

Miljögifter

Miljögifter är ämnen som människan släpper ut i miljön och som påverkar miljön negativt. En del ämnen är avsedda att skada vissa organismer, så som växt- och insektsbekämpningsmedel, medan andra ämnen först senare visar sig ha oanade skadliga effekter, så som restprodukter från industrier.

Miljögifterna stannar ofta länge i miljön, tas upp av levande organismer och påverkar deras funktioner på olika sätt. Det är ofta svårt att förutse effekterna som ett särskilt ämne har på en särskild organism. Somliga ämnen påverkar enbart växter, några påverkar enbart djur, medan andra ämnen påverkar alla levande organismer. Vissa ämnen stör fortplantningen, andra påverkar beteendet, somliga stör nervsystemet, medan de värsta leder till obotlig skada eller död. En del ämnen är skadliga först när de kombineras i miljön.

I sammanhanget måste även den så kallade "Cocktail effekten" beaktas. Kemikalier samverkar tillsammans i produkter, naturen och levande organismer. Dock baseras den kunskap som finns om olika kemikaliers effekter på studier av en kemikalie i taget. När olika kemikalier blandas kan deras effekt förändras. Det kan bero på att de antingen har samma eller motsatt effekt och då förstärker eller försvagar varandras effekt eller på att en kemikalie kan påverka hur en annan kemikalie tas upp, fördelas eller elimineras. Exempelvis kan blandningar av låga halter miljögifter i fisk fördubbla den giftiga effekten på människoceller jämfört med kemikaliernas effekter var för sig. Cocktail effekten gör det således svårt att överblicka konsekvenserna kemikaliepåverkan i havet.

Utsläppen och spridningen av miljögifter är idag omfattande och svår att överblicka. Det rör sig om allt från bekämpningsmedel, hormonstörande läkemedel, båtbottnfärger och vattenavstötande ämnen i kläder till restprodukter från industrier. Forskare är idag betydligt bättre på att förutse vilka ämnen som kan vara möjliga miljögifter och vilka effekter de kan ha. Genom provtagning av miljön och levande organismer undersöker man idag förekomsten av kända miljögifter, så att lämpliga åtgärder kan vidtas.

Miljögifter som oftast förknippas med Östersjön är dioxiner och PCB (polyklorerade bifenylar). Dioxiner är ett samlingsnamn för organiska föreningar som bildas oavsiktligt vid förbränning av ämnen som innehåller klor. PCB är en grupp organiska föreningar som bildas vid tillverkning av (stryk kemikalier) kemiska produkter till exempel fogmassor, färg, kondensatorer och transformatorer. Dessa ämnen är fettlösliga och lagras i fettvävnaden hos levande organismer som tar upp ämnena, och deras skadlighet beror delvis på mängden som tas upp i kroppen.

Dioxiner och PCB kan bland annat störa fortplantning och fosterutveckling, störa immunförsvaret och orsaka cancer. Även om mängderna dioxiner och PCB har minskat i Östersjön till följd av att utsläppen minskat, så är halterna fortfarande höga i vissa organismer, framförallt i fet fisk, så som strömming/sill, lax, öring och ål. Livsmedelverket ger detaljerade rekommendationer och kostråd kopplat till fet fisk från Östersjön.

Även DDT (Diklordifenyltriklormetylmethan) lagras lätt i levande organismer. Framförallt hos rovdjur och andra arter högt upp i näringskedjorna kan det nå hälsovådliga halter. Ämnet liknar hormoner och påverkar därför kraftigt även i låga halter. DDT har använts i betydande omfattning fram till 1980-talet för att utrota insekter och bekämpa skadedjur. Det är klassificerat som miljöfarligt, giftigt vid förtäring och cancerframkallande.

DDT är också mycket giftigt för vattenlevande organismer och kan orsaka skadliga långtidseffekter i miljön. Bestånden av havsörn och säl påverkades negativt till följd av DDT-användningen men har långsamt återhämtat sig.

Läkemedelsrester från djur kommer ut i miljön direkt på exempelvis åkrar- och betesmarker, och från människor via avlopp och reningsverk. Vi vet extremt lite om hur olika läkemedel påverkar växter och djur. Något vi vet är att hormonbaserade läkemedel kan påverka reproduktionen hos bland annat fiskar. Ett av de största problemen med läkemedelsrester är att de är stresståliga. De är designade för att klara av de sura pH-värdena i magsäcken. De kan alltså inte brytas ned på ett snabbt och effektivt sätt i miljön.

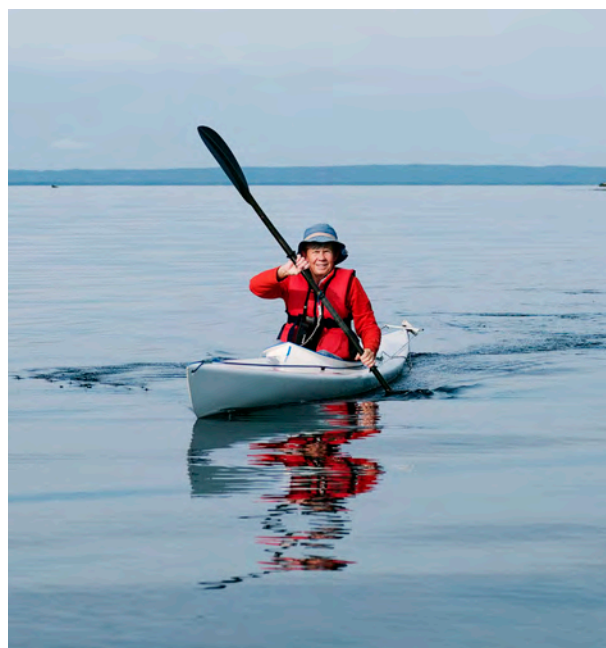
Bromerade flamskyddsmedel finns i flera olika former och används bland annat i plaster och textilier för att förhindra att produkterna fattar eld.

Alla former av bromerade flamskyddsmedel är svårnedbrytbara, men giftigheten (toxiciteten) och hur lätt de ansamlas i miljön varierar. Ftalater används främst som mjukgörare i plast och gummi men även som lösningsmedel i parfymer och bekämpningsmedel. Den dominerande källan till ftalater i miljön är slitage av produkter som hamnar i utomhusmiljön, kabel i mark, och plastmaterial inomhus varifrån ftalater sprids genom avdunstning och slitage till luft och avlopp. En del ftalater klassas som reproduktionsstörande och skadar reproduktionen.

Perfluorerade alkylsyror (PFAAs) är fett- och vattenavstötande och används bland annat till impregneringsmedel, inom elektronikindustrin och som ytbehandlingsämnen i textilier och läderprodukter. Efter användning hamnar kemikalierna i avloppsvatten, slam och avfallsupplag och förs därifrån vidare ut i miljön.

Den mest synliga och välbekanta formen av förorening i havet är olja. Små utsläpp sker hela tiden, till exempel då fartyg rengör sina tankar till havs. Större olyckor kan vara tankfartyg som går på grund. Tyvärr är sådana olyckor relativt vanliga och vid större olyckor kan det ta flera decennier innan vissa arter har återhämtat sig.

Antibakteriella ämnen är en samling av ämnen av olika typ med det gemensamt att de hämmar bakterietillväxt. Två exempel på antibakteriella ämnen som ofta används är silver och triclosan. Antibakteriella ämnen kan användas till exempel i

Kajakpaddling. Foto: Peter Westrup

Utsikt från Vettekulla. Foto: Jeanette Conradsson

kläder, vitvaror eller hygienartiklar för att förhindra bakterietillväxt och dålig lukt. Problem uppstår då ämnena lätt tvättas ur sina produkter och hamnar i reningsverkens slam och vidare ut i våra vattendrag och sjöar.

Silverjoner är mycket giftiga för fiskar och andra vattenlevande organismer, men även för t.ex. bakterier. Triclosan är ett giftigt antibakteriellt ämne som kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön. Det används framförallt i tandkräm och deodoranter. Det bryts ner långsamt i naturen och man hittar triclosan både i bröstmjolk, i stadsluft och i fisk utanför reningsverken.

Marint skräp

Marint skräp är föremål som tillverkats av människan och som avsiktligt eller oavsiktligt spridits på ett sådant sätt att de hamnat i havet. Ofta rör det sig om lättare föremål, så som plastprodukter, som lätt transporteras med vind och vatten, men det kan också röra sig om större föremål. Utöver att marint skräp förfular kust- och havsmiljön, kan skräpet få betydligt allvarigare konsekvenser för havslevande organismer.

Ibland mister fiskare fiskeredskap (så som nät, burar och ryssjor), men dessvärre hindrar det inte redskapen från att fortsätta fånga fisk och andra djur. Eftersom maskorna i moderna fiskeredskap ofta framställs av plastfibrer så kan dessa så kallade spökfiskande redskap "fiska" under många år innan plastmaskorna har brutits ner. Problemet upphör inte ens när redskapet är fullt eftersom fångsten fort bryts ner och gör att redskapet kan fiska på nytt.

Marint skräp kan även misstas för föda av fåglar, fiskar, marina däggdjur och andra havslevande djur. Skräpet kan snärja eller täppa till djurens mundelar och gör det svårt eller omöjligt för dem att äta. Eftersom plast och annat marint skräp bryts ner långsamt i mage och tarmar så kan skräp också ansamlas i magsäcken och försämra intaget och nedbrytningen av föda. Plaster kan även tas upp av och ansamlas i kroppen.

På senare tid har mikroplaster uppmärksamats som ett allvarligt problem. De så kallade mikroplasterna är plastfragment eller partiklar mindre än 5 mm i diameter. Mikroplaster kommer dels från nedbrytning av större plastföremål, dels från produkter som innehåller plastpartiklar,

så som hygienartiklar med skrubbande effekt. Nedbrytningen av mikroplaster tar lång tid, möjligen hundratals år, och kan orsaka negativa effekter hos de djur som misstar mikroplasten för föda.

Allmänt om havsområdet

Den del av Blekinges havsområde som denna plan berör, har en sammanlagd yta på 3 562 km². Området är viktigt ur många aspekter. Havet är en nödvändighet för många av de kommersiella och offentliga verksamheterna i Blekinge, såsom sjöfart, yrkesfiske och försvar. Här finns farlederna, fiskevattnen och sjöövningssområdena. Det finns goda förutsättningar för havsbaserad vindkraft. Havet är också en plats för naturupplevelser och fritidsaktiviteter. Det ger möjlighet till fiske och fågelskådning, segling, paddling och dykning.

Här finns också rika marina livsmiljöer med arter som ålgräs, blåmussla och kräkel. I det fria vattnet, är miljön artfattigare än i de grunda kustområden. I vattenmassan finns stora mängder av växt- och djurplankton från ytan och flera meter ner, och ännu djupare ner simmar stim av torsk, strömming och andra fiskarter. Sälar och sjöfåglar jagar i fiskstimmen, och i havsområdet kan man även ha turen att få se tumlare mätta sina magar på fisk. I Östersjön finns också de nästan helt genomskinliga öronmaneterna, som ganska passivt följer med havsströmmarna.

Jämfört med andra miljöer i havet så ger det fria vattnet väldigt små möjligheter för djur att gömma sig för att undgå att bli uppäten. En del fiskarter bildar stora stim, som kan lura en predator, och mindre fiskar är ofta snabba och kan fly undan angrepp. Många djurplankton har en speciell taktik, som går ut på att vara i det närmaste genomskinlig. Ofta vandrar de också nedåt till djupet och mörkret under dagen för att minska risken att ätas upp av fiskar som ju har bra syn.

Årstidsvariationerna i vattnet närmast ytan är stora. Under vintern, efter islossningen och innan växtplanktonen har börjat tillväxa och föröka sig, är näringshalterna som allra störst. De växtplankton som kan tillväxa vid låga temperaturer kan nyttja de näringsämnen som byggts upp under vintern. Djurplankton, såsom hoppkräftor, hinnkräftor och hjuldjur, lever på växtplankton, bakterier och andra partiklar i vattnet. Större djurplankton kan också äta mindre djurplankton. Den viktigaste faktorn

som bestämmer vilka djurplanktonarter som finns i vattnet är salthalten.

Den angränsande kusten

Blekinges lövskogskust och skärgård är unik. Här finns det enda skärgårdsområdet i Östersjön där ädellövslogen sätter sin prägel på landskapet. Ingen annanstans i landet växer ek- och bokskog så långt ut i skärgården. Närheten till havet, höga naturvärden och kulturhistoriska värden gör kustlandskapet attraktivt för boende, rekreation, friluftsliv och nationell och internationell besöksnäring.

Det marina friluftslivet erbjuder många olika aktiviteter såsom båtliv, fritidsfiske, kajakpaddling, skridskoåkning, bad, dykning, fågelskådning och andra naturupplevelser. Längs kusten finns attraktiva städer, rika på historia och kultur och stora värden bland annat i form av infrastruktur och verksamheter av olika slag, hamnar, industrier och andra anläggningar.

Geologi

Kunskapen om den marina geologin inom de kommunala verksamheterna är förhållandevis begränsad. De maringeologiska kartor som finns att tillgå är i skalorna 1:100 000 och 1:500 000 och redovisar det sediment som dominerar i den översta metern av havsbotten. De tunna lager som kan förekomma i ytan redovisas inte.

Inom de havsområden som omger Sverige motsvarar havsbottens geologi i stor utsträckning geologin på land. Berggrunden i havsområdet söder om Blekinge utgörs till största delen av gnejs och granit, men det förekommer också sedimentär berggrund av varierande ålder.

De processer som påverkar och omformar havsbottens geologi skiljer sig starkt från de som påverkar marken på land. Vatten har, när den sätts i rörelse i form av vågor och strömmar, en kraftfull och omformande inverkan. Denna har störst effekt i exponerade lägen och nära vattenytan där således erosionen blir som mest omfattande. Påverkan avtar med ökat vattendjup och minskande vattenrörelser.

I lägen där endast små vattenrörelser förekommer sker istället en pålagring av finsediment. Samtidigt är havsbotten skyddad från flera av de omformande processer som påverkar den ytliga geologin på land så som frost, regn, vind och snö.

Mänsklig påverkan skiljer sig också från land då havsbotten huvudsakligen påverkas genom till exempel trålning eller dragning av kablar och ledningar.

Sedimenten på den svenska kontinentalsockeln har bildats under den yngsta perioden i jordens utvecklingshistoria, kvartärtiden, och då huvudsakligen under den senaste istiden samt den därpå efterföljande (och nu pågående) varmare perioden (postglaciala perioden). Sedimenten delas därför upp i glaciala och postglaciala sediment där de glaciala har bildats i en miljö som påverkats av en inlandsis och dess smältvatten och de postglaciala utgörs av glaciala sediment som omlagrats eller av nybildade sediment efter inlandsisens avsmältning.

Bottensubstratens koppling till naturvärden

Blekingekustens havsbotten består mestadels av morän med inslag av postglacial finsand och kristallin berggrund. I de västra delarna finns även större områden med postglacial sand och grus. Längre ut i havet utgörs botten av glacial lera, gyttjeler och lergyttja samt, i mindre utsträckning, isälvsavlagringar i allmänhet. Inom respektive botten typ finns olika livsmiljöer och arter. Naturvärdet är ofta kopplat till hur sällsynt en art eller biotop är, men det kan också vara kopplat till värdet för ekosystemen som helhet.

Grunda exponerade sandbottnar ställer speciella krav på de djur, växter och alger som lever i den miljön. Sanden under ytan är nästan hela tiden i rörelse. Det gör att det blir svårt för såväl alger som fröväxter att få fäste för sina fästskivor eller rötter. Växtligheten är därför gles, och dessa miljöer är ofta mycket artfattiga.

Många djur är anpassade till att leva på eller över grunda sandbottnar, som till exempel sandräkor och yngel av plattfisk och havslekande sik. Därför är det allvarligt att övergödningen leder till att många grunda sandbottnar överlagras av organiskt slam och växer igen.

Sandbottnar på några meters djup är typiska lokaler för ålgräsängar i Östersjön. Även för många bottenlevande djur kan grunda sandbottnar vara en utmanande miljö. De djur som ändå klarar av att hantera sandpålagring och ständig rörelse i sanden löser ofta problemet genom att gräva ner sig.

Djup mjukbotten är Östersjöns vanligaste bottenmiljö. Från 20 meters djup och ända ned till de mörkaste djuphålorna breder ett tjockt sedimentlager ut sig som en slöja över botten. Här lever olika plattfiskar och smådjur exempelvis östersjömussla, skrubbskädda, rödspätta, piggvar och ål. Djuren som lever på havets djupa mjuka botten utför flera viktiga uppgifter för ekosystemet.

Organiskt material från havets biologiska produktion, samt material från floder, industrier och reningsverk hamnar på havets botten. När bottendjuren äter och rör om i sedimentet ökar nedbrytningen. En havsbotten med grävande djur kan jämföras med en väl fungerande kompost med många maskar som blandar om och syresätter miljön nära sina gångar, vilket ökar antalet och mångfalden av olika bakterier och ökar nedbrytningshastigheten av det organiska materialet.

Grund klipp- och stenbotten sträcker sig från vattenbrynet och ut till ett par meters djup. Där växer trådalger som ofta bildar enhetliga mattor närmast ytan. Många fiskar och ryggradslösa djur lägger sina larver och ägg här. De växer sig sedan stora under sommaren och när algerna lossnar i höststormarna hamnar de i andra habitat. Ibland kan stora trådalger ryckas loss och bilda drivande algmattor som hjälper djuren att sprida sig till nya ställen. De vanligaste trådalger är grönslick. Strax under trådalgsbältet finns Blåstången som bildar stora "skogar" med goda förutsättningar för djurlivet, exempelvis småspigg, gös, abborre och havstulpaner.

Djup klipp- och stenbotten är områden dit solljuset endast når i begränsad omfattning eller inte alls. Dock tillräckligt för att rödalgers pigment ska kunna utnyttja det. Något djupare tar blåmusslan över. Den bildar täta blåmusselmattor på hårda havsbotten och därmed ett tredimensionellt, komplext habitat som andra små ryggradslösa djur kan leva i. Blåmusslan renar också vattnet från växtplankton och vattnet blir därför klarare där blåmusslan lever. Detta betyder att alger som behöver klart vatten för att få solljus ofta trivs nära blåmusslan. Här finns även till exempel mossdjur, sik, lake och hornsimpa.

Det fria vattnet är i sig inte en botten typ, men ändå en mycket viktig livsmiljö i Östersjön. I ytvattnet lever växt- och djurplankton. Djupare ned finns

sill, skarpsill, torsk och andra fiskar. Här finns även Östersjöns enda val, tumlaren.

Djupdata

Havet utanför blekingekusten varierar i djup från omkring 60 meters djup i söder till grundare botten utmed kusten. Några större vattendjup eller utpräglade djuphål finns inte i det kustnära området. Mestadels uppgår djupet till mindre än 30 meter. Vid de flacka sträckorna i väster utbreder sig ett grundområde, Hanöbankarna, med vattendjup på drygt 10 meter.

Östersjön är ett innanhav med hög koncentration av humusämnen och följaktligen unika optiska egenskaper. De höga koncentrationerna av humus bidrar till att Östersjön är relativt mörk jämfört med andra hav. Alger med pigment kan bäst utnyttja det lilla ljus som finns och har en konkurrensfördel genom detta.

Grunda områden är särskilt viktiga för biodiversiteten och som yngelkammare i havsområdet. Där räcker solljuset ända ner till botten i sådan utsträckning att fotosyntes kan ske i växter. De vegetationsklädda bottenarna som även kallas fytalen, fytobentalen eller den fotiska zonen, är mycket artrik med både växter och djur som är lätta att observera. De vegetationsklädda bottenarna omfattar alla typer av hårda och mjuka botten som sträcker sig från vattenytan ner till cirka 10–20 meters djup.

Temperaturer

Temperaturförhållandena i havet är en grundläggande faktor för natur, djur- och växtliv. Östersjön är fylld med kallt vatten upp till 50–60 meters djup. Temperaturen är där mellan 4 och 5 grader.

Temperaturen i det övre skiktet varierar med årstiderna. Exempelvis är temperaturen utanför blekingekusten i maj runt 11–12 grader. Vintertid kan temperaturen variera från strax under noll till ca 4 grader. Då ytvattnet värms på våren får det en lägre densitet och blandas inte med underliggande kallare vatten. Ett temperatursprångskikt bildas. Ytvattnet når en maximal temperatur på ca 20 grader i augusti.

Temperatursprångskiktet når då sitt största djup på ca 30 meter. Variationer i salthalt och temperatur över årstiderna är en viktig del i förutsättningarna för ekosystemen.

Salthalt

Vattnet i Östersjön är bräckt, vilket betyder att det är en blandning mellan salt och sött vatten. Det består av salt Atlantvatten, som strömmat in genom de danska sunden, och sött vatten från Bottniska vikens älvar och alla andra floder och vattendrag som mynnar i området. Salthalten varierar både från ytan och nedåt och från norr till söder. Ytvattnets salthalt varierar från Bottenvikens 0–5 promille till Västerhavets 15–30 promille. I södra Östersjön är salthalten i bottenvattnet 8–12 promille.

Saltvatten är tyngre än sötvatten. I Östersjön bildas det två eller flera skikt. Gränsen mellan dessa vattenmassor uppträder på ett djup mellan 50–60 meter. Dessa skikt blandas aldrig helt med varandra.

Det tar ca 25–50 år för allt vatten i Östersjön att omsättas. Saltvatteninbrott är sällsynta. Det sker nästan enbart under långa perioder av hårda västvindar då större mängder saltvatten kan drivas in från Västerhavet över trösklarna i de danska sunden. Stora saltvatteninbrott, där vattnet är så salt och därmed tungt att det tränger undan det gamla bottenvattnet inträffar mycket sällan. Det kan dröja mellan 10–20 år.

Östersjön är ett ungt hav och få organismer har hunnit anpassa sig till salthalten som är svår att leva i både för salt- och sötvattensarter. Östersjön har därför färre arter av bottenjur jämfört med Västerhavet. Den vanligaste arten i Östersjön, Östersjömusslan *Macoma balthica*, dominerar Östersjöns biomassa på djupa mjukbottnar, och är mycket viktig för att upprätthålla nedbrytningen av organiskt material i botten. Om en sådan art slås ut skulle det få stora konsekvenser för ekosystemet. En nykomling på djupa botten i Östersjön är masken *Marenzelleria arctica*. Den sprider sig snabbt och kan gräva mycket djupa gångar i sedimentet vilket ökar flödet av fosfat från botten till vattnet.

Eftersom det går åt energi till att reglera sin salthalt blir de här arterna ofta mindre än om de hade levt i sin ursprungsmiljö. Blåmusslan exempelvis blir i Östersjön bara en tredjedel så stor som vid västkusten. Strandkrabban klarar av att överleva vid ganska låg salthalt som vuxen, men när den skall ömsa skal för att kunna växa dör den. Dess larv klarar inte heller av den låga salthalten. Även fiskarter som sill, skarpsill och torsk påverkas av salthalten och är mindre i storlek i Östersjön än i Västerhavet.

Av de stora algerna är rödalger den känsligaste gruppen och endast ett fåtal av alla rödalgsarter återfinns i Östersjön. I gengäld finns här många arter grönalger och rotade sötvattenväxter. Fisksammansättningen är även den en unik blandning av sötvattenarter som gädda och abborre, och marina arter som torsk och piggar.

Den ständiga salthaltsstressen gör att Östersjöns arter är extra känsliga för föroreningar. Eftersom de redan lever på gränsen för vad de tål kan föroreningarna bli droppen som får bägaren att rinna över, och arten minskar eller slås ut.

Strömmar

I Östersjön finns knappt några märkbara permanenta ytvattenströmmar. I Hanöbukten, längs Skånekusten och upp mot Listerlandet, finns dock en kustparallell ström som är både märkbar och kan ha stor påverkan på både kustlinjen och säkerheten för badande.

Vattendragens sötvatten som rinner ut i havet rör sig som ett tunt skikt över saltvattnet och vrider mot höger på grund av jordrotationen. Sötvattnet blandas efterhand med havsvattnet. Det ger en storskalig långsam kustström söderut längs svenska kusten.

Under sommaren är denna ström som svagast på grund av liten tillrinning från vattendragen. På öppet hav är vinden och vattenståndsändringar främsta orsaken till strömmar som därmed också blir oregelbundna. Strömmarna blir kraftigast i sunden och Öresund och Bälten har de kraftigaste strömmarna eftersom mest vatten ska igenom här. Strömmen i Öresund kan vara upp till 5 knop.

Tematiska planeringsförutsättningar

som fiske, sjöfart och jordbruk varit viktiga för människors försörjning. Värdefulla miljöer och landskap, bebyggelse, hamnar och anläggningar för olika behov vittnar om havets betydelse. Sjöfarten utanför blekingekusten har varit mycket intensiv genom århundradena. Det finns ett stort antal skeppsvrak i blekingska vatten. Bara inom havsområdet rör det sig om ett hundratal. Fartygslämningarna utgör ett kulturarv som beskriver historien ur flera perspektiv; till exempel ekonomiskt, tekniskt, militärt och politiskt.

Till följd av havsnivåförändringar finns det längs hela Blekinges kust översvämmade landskap som är upp till 11 000 år gamla. Landskapen innehåller rofasta stubbar och där kan det finnas bevarade översedimenterade boplatser. Östersjön har bra bevarandeförhållanden för exempelvis föremål av trä, ben och läder, vilket gör att det finns ett högt vetenskapligt intresse för dessa miljöer.

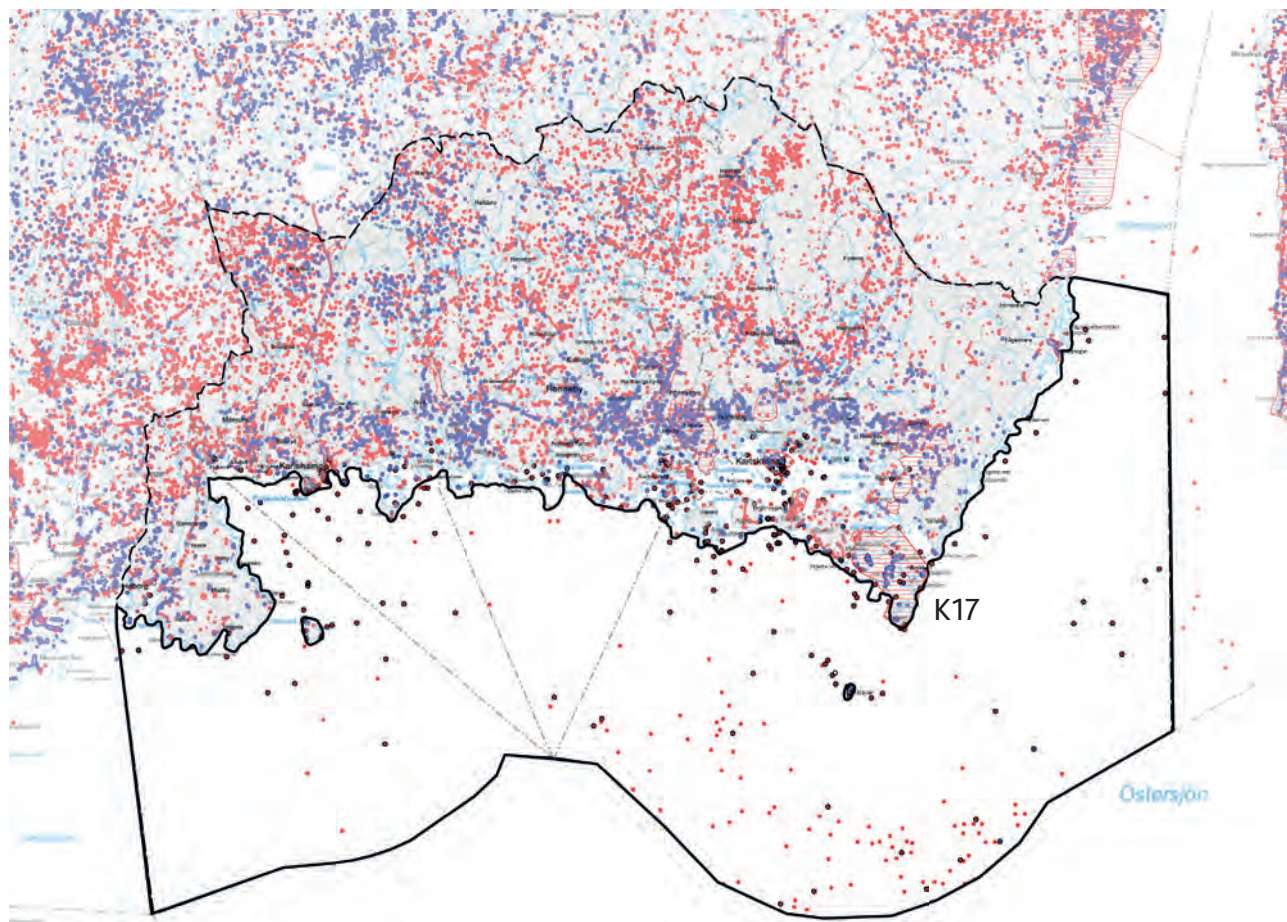
Kunskapen om kulturarvet till havs är ojämn eftersom systematiska inventeringar inte har genomförts, utan styrs till stor del av exploatering och insatser från enskilda dykare. Kulturarvet på havets botten är ännu tämligen orört, men med

Kulturvärden

Kulturhistoriska värden har betydelse för människors välbefinnande och för identitet och sammanhang i tillvaron. Kulturmiljön har även betydelse för lokal och regional ekonomisk utveckling.

Värdebeskrivning

Blekinge är starkt präglad av närheten till havet. Vid kust och i skärgård har traditionella näringar

Kartan redovisar områden av riksintresse för kulturmiljön (röd linjeskravering) samt fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar (blå respektive röda punkter). Svarta cirklar kring punkter redovisar fartygs-/båtlämningar och förlisningar.

teknikutvecklingen inom industri, fiske och dykning samt det stigande intresset för att exploatera havsbotten ökar också hoten. Det är viktigt med samverkan mellan myndigheter och företag som planerar arbeten i havet. Genom att i ett tidigt skede ha med marinarknologisk kompetens kan till exempel undersökningar av havsbotten samordnas.

Fornlämningar registreras i Riksantikvarieämbetets fornlämningsregister (FMIS). Det som registrerats är dock ofta inte antikvariskt bedömt vilket innebär att få lämningar är fornlämningsklassade.

Nya fornlämningar tillkommer dock i takt med ökad kännedom och nya tekniker för att dokumentera botten. Fornlämningar är skyddade enligt Kulturmiljölagen oavsett om de är kända eller inte. Det bristfälliga underlaget gör att områden inte kan friskrivas till förmån för andra intressen, utan att dessa utretts arkeologiskt. Detta sker som en del av en prövningsprocess inför en exploatering. Det krävs nästan alltid en arkeologisk utredning innan någon större exploatering i havet kan ske.

Riksintresse för kulturmiljövård

Riksintresse för kulturmiljövården är ett begrepp som avser riksintressen med värdefulla kulturmiljöer som skyddas enligt 3 kap 6 § Miljöbalken. Enligt miljöbalken ska mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som är av riksintresse på grund av dess naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet, skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön.

Det finns 19 riksintresseområden för kulturmiljövården i Blekinge. Många av dem har dock inte någon koppling till havet och havsmiljön.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR KULTURMILJÖVÅRDEN

Endast ett riksintesseområde (K17 Östra skärgården) berör planområdet och då i mycket liten omfattning. En flik av det vattenområde som hör till riksintresset ligger även inom planområdet. I övrigt finns inga riksintresseanspråk för kulturmiljövården. Områden utpekade som riksintressen längs kusten kan dock indirekt påverkas av det som sker i planområdet och skyddas av hänsynsområdet för kustvärden. Riksantikvarieämbetet har initierat ett arbete med att ta fram underlag för ett eventuellt utpekande av riksintressen för kulturmiljövården till havs.

K17 Östra skärgården

Berörda kommuner: Karlskrona kommun

Skärgårdsmiljö som tydligt återspeglar utvecklingen av de maritima näringarna med kompletterande verksamheter sedan senneolitisk tid. Gränsbygd med kommunikations- och försvarsmiljöer med strategisk betydelse för sjöfart och försvar från vikingatid till slutet av 1900-talet. Uttryck för riksintresset är bland annat farledsmiljön längs Kung Valdemars segelled med lä-/ vindhamnarna samt vrakplatserna i hela området.

ANSPRÅK OCH INTRESSEKONFLIKTER

Skyddet av kulturmiljöer till havs kan komma i konflikt med andra intressen, till exempel energiproduktion, fiske, sjöfart samt friluftsliv och turism. Områden med höga kulturvärden behöver identifieras och beskrivas för att kunna beaktas i en planeringssituation.

Den typ av storskalig vindkraft till havs som diskuteras idag, med 150–250 meter höga vindkraftverk, påverkar stora områden visuellt. Kust- och skärgårdsområdena präglas av en stor variationsrikedom, där olika sträckor har sina förutsättningar och sin specifika historia och identitet. Enligt Riksantikvarieämbetet kan en storskalig exploatering med okänslig lokalisering och utformning komma att dominera en plats, och därigenom kraftigt påverka eller utradera de värden som visar på viktiga historiska skeenden och som tidigare givit platsen dess karaktär. Kuststräckor kan i dessa sammanhang vara extra känsliga då storskaliga exploateringar tenderar att bli extra synliga om kuststräckan är konkav och flikig.

Sjöfart kan leda till erosion som blottlägger, slipar och kanske till och med transporterar bort de exponerade delarna av en lämning. Sjöfart och båttrafik kan också medföra att grunt belägna lämningar skadas av ankare eller av fartygsskrov. Fiske, och i synnerhet bottentrålning, innebär en risk för mekanisk åverkan på kulturarvet till havs. Fartygslämningar kan skadas kraftigt och spridas ut på större ytor. Exploateringar som kräver muddring och dumpning av massor samt utvinning av material utgör också hot mot kulturarvet på botten.

Friluftsliv och besöksnäring

Friluftsliv och besöksnäring/turism sker framförallt nära kusten. Närheten till havet, höga naturvärden och kulturhistoriska värden gör kustlandskapet attraktivt för boende, rekreation, friluftsliv samt nationell och internationell besöksnäring.

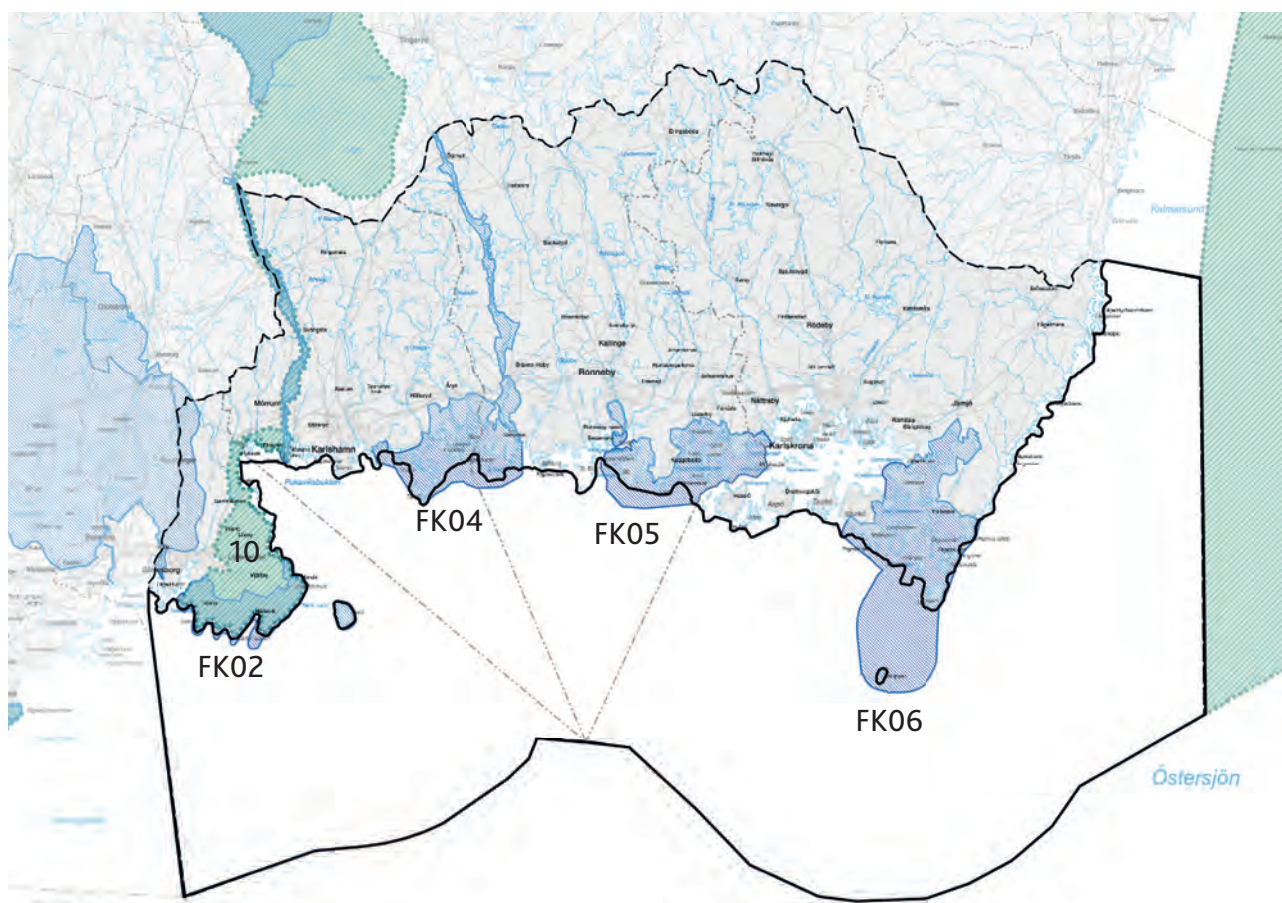
Värdebeskrivning

Till stor del sammanfaller områden som har stora natur- och kulturvärden med kust- och skärgårdsområden med stora värden för friluftsliv och besöksnäring. Det inre havsområdet och skärgården i Blekinge nyttjas flitigt av fritidsbåtstrafiken och fritidsfisket. Det finns också

kommersiell skärgårdstrafik, drygt 117 000 resor gjordes i juni-augusti 2016 med skärgårdsbåtar i Blekinge.

Besöksnäringen är starkt kopplad till det marina friluftslivet som innebär många olika aktiviteter såsom båtliv, fritidsfiske, kajakpaddling, skridskoåkning, bad, dykning, fågelskådning och andra naturupplevelser. Möjlighet till friluftsliv och tillgång till attraktiva naturmiljöer är viktiga förutsättningar för utvecklingen av det lokala näringslivet. Inom det regionala utvecklingsarbetet är besöksnäringen ett prioriterat område som bedöms svara för en betydande tillväxt framöver. Näringen i sig är också ett skyltfönster för ökad attraktionskraft när det gäller boende, företagande/ investeringar och studier.

Planområdet omfattar havsområdet med en inre gräns 300 meter från kust och skärgård. Friluftsliv och besöksnäring är inte lika omfattande i detta område, men kopplingen till kustzonen är stark och obestridlig. Det är därför viktigt att beskriva friluftsliv och besöksnäring i detta sammanhang, även om omfattningen av aktiviteterna är mindre inom planområdet.

Kartan redovisar områden av riksintresse för friluftslivet (blå skraffering) och område av riksintresse för rörliga friluftslivet (grönt linjeraster).

Riksintresse för friluftsliv

Inom Blekinges havsområde finns områden utpekade som riksintresse för friluftsliv (3 kap. miljöbalken) samt högexploaterad kust (4 kap. miljöbalken). Riksintresse för friluftslivet regleras i miljöbalkens 3 kapitel 6 § och utpekas av Naturvårdsverket efter samråd med Havs- och vattenmyndigheten. Enligt miljöbalken ska mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som är av riksintresse på grund av dess naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet, skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön.

Staten har ett särskilt ansvar beträffande mark- och vattenanvändningen inom de angivna områdena för riksintresse. Exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön får komma till stånd endast om det inte möter något hinder enligt MB 4 kap. 2–8 §§ och det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden.

I Blekinge berörs kustzonen både på land och en bit ut i havet av miljöbalkens 4 kapitel 1 § och 4 §. Kustzonen spelar en särskilt viktig roll, både för natur- och kulturmiljövård och för det rörliga friluftslivet, vilket innebär att dessa värden ska ges företräde i planeringen.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR FRILUFTSLIVET

FK 02 Listerlandet-Hanö

Berörd kommun: Sölvesborgs kommun

Området har en rik och mångformig natur med flera intressanta och delvis unika geologiska bildningar, artrik flora och fauna, strandängar, och grunda havsområden som är värdefulla för en rad fiskarter. Den variationsrika naturen och det gamla kulturlandskapet ger ypperliga förutsättningar för bland annat natur- och kulturstudier, bad, båtsport och fritidsfiske. Hanö nås med turbot från Nordersund.

FK 04 Hällaryds skärgård-Eriksberg-Tjärö-Biskopsmåla

Berörda kommuner: Karlshamns kommun, Ronneby kommun

Ett mångformigt odlings- och skärgårdslandskap som också innehåller ett av regionens finaste exempel på sprickdalsterräng. Skärgården med dess talrika morän- och klippöar har mycket stor betydelse för häckande sjöfågel, till exempel ejder och storskarv, samt för rastande och övervintrande fågelarter.

Här finns goda möjligheter för bad, båtliv, kanot, naturupplevelser, kulturupplevelser, fritidsfiske, fågelskådning, viltafari, snorkling.

Inom området bedrivs en omfattande fisketurism som lockar sportfiskare från hela Sverige och från länder som Danmark och Tyskland. Det finns flera kanotuthyrare inom området, liksom goda övernattningsmöjligheter (campingplatser, vandrarhem, stugbyar). Det innehåller även flera badplatser, gästhamnar och en snorklingsled.

FK 05 Listerby skärgård-Tromtö-Gö

Berörda kommuner: Ronneby kommun, Karlskrona kommun

Listerby skärgård, Tromtö och Gö utgör hjärtat vid den så kallade Lövskogskusten, den del av Blekinges sydkust där ädellövslogen når ända ut i skärgården, något som är unikt för landet. Här finns särskilt goda förutsättningar för vattenanknutna friluftaktiviteter och därmed berikande upplevelser.

Inom området sker ett omfattande fritidsfiske efter bland annat havsöring, gädda och abborre. Fritidsfisket efter gädda anses vara det bästa i Europa, och lockar fiskare från en mängd olika länder.

Länsstyrelsen har på uppdrag av regeringen pekat ut Listerby skärgård som *hänsynsområde*. Beslutet betyder att lugn ska råda på sjön. Hastigheter maximeras till fem knop och särskild hänsyn ska tas till människor och djur i området. Hänsynsområdet inbegriper delar av naturreservatet plus ett område runt detta. Hänsynsområdet ligger utanför planområdet som denna havsplan omfattar.

FK 06 Hallarumsviken-Torhamns skärgård

Berörd kommun: Karlskrona kommun

Området är genom sin mångskiftande och förhållandevis oexploaterade natur samt sina kulturhistoriska värden av utomordentligt stor betydelse för friluftslivet. Här finns goda möjligheter för bad, båtliv, kanot, naturupplevelser, kulturupplevelser, fritidsfiske, sålskådning och fågelskådning.

Vid flera öar finns goda hamnar för fritidsbåtar. Reguljära båtförbindelser med vissa öar i den yttre skärgården gör dem tillgängliga under hela året. Förutsättningarna för bad och ett varierat fritidsfiske efter bland annat gädda, abborre och

havsöring är goda, liksom möjligheterna till natur- och kulturstudier. Torhamns udde, Utlängan och Utklippan är fågellokaler av stor nationell betydelse och utgör viktiga besöksmål för såväl fågelskådare som för andra naturintresserade.

Riksintresse rörligt friluftsliv

Riksintresse för rörligt friluftsliv regleras i miljöbalkens 4 kapitel 2 §. Områden är utvalda med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns i områdena som helhet.

Enligt 4 kap 2 § miljöbalken ska turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

I planområdets närhet finns ett utpekade område inom Sölvesborgs kommun.

OMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR DET RÖRLIGA FRILUFTSLIVET

10 Åsnen-Mien området

Berörd kommun: Sölvesborgs kommun

Området omfattar Åsnen med öar och strandområden och områdena söder därom utmed Mörrumsån och vid sjön Mien till Pukaviksbukten och Listerlandet.

Riksintresse högexploaterad kust

Alla fyra kustkommuner ingår i det sammanhängande kustområde från Brofjorden i Bohuslän till Simpevarp i Småland, inom vilket fritidsbebyggelse endast får komma till stånd i form av kompletteringar till befintlig bebyggelse om det inte finns särskilda skäl, till exempel fritidsbebyggelse som tillgodoser det rörliga friluftslivets behov (MB 4 kap. 4 §).

Fritidsbåtsintresset är stort i den skärgårdsrika Blekingekusten. Foto: Sölvesborgs kommun

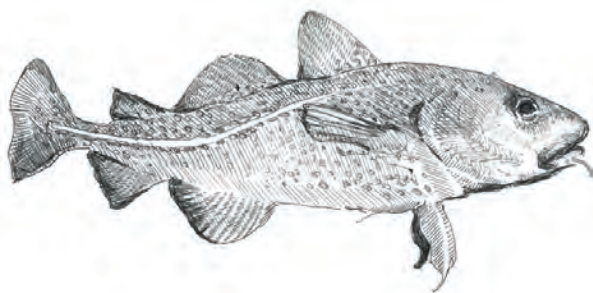
Anspråk och intressekonflikter

Friluftsliv och besöksnäring bedöms inte stå i konflikt med andra intressen inom planområdet.

Sannolikt finns dock motstående anspråk längre in mot kusten. Exempelvis sammanfaller ofta de områden som utnyttjas mest av fritidsbåtstrafiken med de områden som har pekats ut som värdefulla natur- och kulturmiljöområden i kust- och skärgårdsområdet. Ett intensivt friluftsliv kan då i vissa fall komma i konflikt med känsliga naturvärden, såsom störningskänsliga häckande fåglar på öar längs kusten. Konflikter kan också uppstå mellan lokala satsningar på anläggningar för turism och friluftsliv å ena sidan, och bevarandevärden knutna till natur, kulturmiljö och friluftsliv å den andra. En annan potentiell konflikt är mellan dykning vid vrak och intresset att skydda kulturarvet.

Friluftsliv och besöksnäring kan både vara i konflikt och samverka med varandra. Exempelvis kan exploatering av natursköna platser för turism och båtliv stå i konflikt med friluftslivets intressen. Turister söker sig ofta i större grupper till platser med möjlighet att bo, äta och uppleva ordnade attraktioner medan friluftslivet ofta attraheras av platser där naturen är mindre påverkad. Å andra sidan kräver en utveckling av turistrelaterad verksamhet ofta infrastruktur, vilket många gånger är till gagn även för friluftslivet.

Det är viktigt att skapa förutsättningar för människors tillgänglighet till havet för friluftsliv och besöksnäring. I planeringen behöver hänsyn tas till behoven av tillgänglighet för både människor och båtar. Vissa områden, exempelvis områden med höga naturvärden kan å andra sidan behöva fredas från båttrafik.

Yrkesfiske

Yrkesfiske bidrar till kustsamhällens identitet och livskraft genom såväl fisket i sig som fiskets betydelse för landbaserade näringar som fiskberedning, varvsindustri och redskapstillverkning. Fisket bedrivs mer eller mindre intensivt i alla Sveriges havsområden, men det finns en dynamik i fisket som gör att fisketrycket varierar både geografiskt och över tid.

Värdebeskrivning

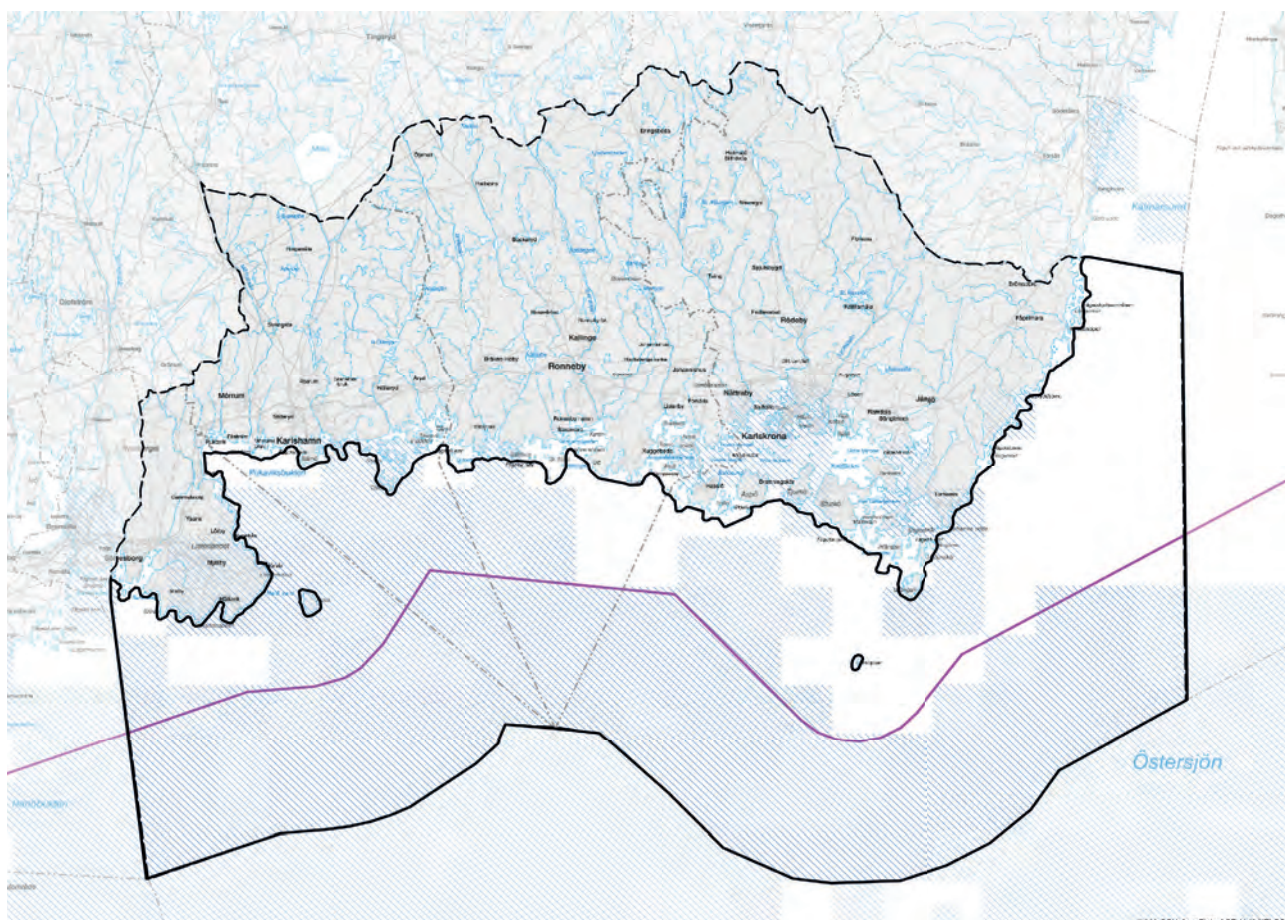
Småskaligt fiske sker normalt inom begränsade områden, medan annat fiske sker mer flexibelt och över stora områden. Var fiske bedrivs

varierar mellan säsongerna, men också hur fiskemöjligheterna, det vill säga fiskbestånden och regleringen av dessa, utvecklas över tid.

Fiske sker i princip inom hela havsplanens område. På kartan nedan redovisas områden där yrkesfiskets huvudsakliga fångster inhämtas baserat på landningsvärde. För att skydda känsliga biotoper från trålfiske finns en trålfiskegräns. Området innanför trålfiskegränsen får inte trålas och utgör därför ett skyddsområde för känsliga bottenar. På kartan nedan redovisas trålfiskegränsen. I Östersjön är trålfiskegränsen 4 nautiska mil utanför baslinjen.

En grundförutsättning för yrkesfisket är tillgång till goda fiskbestånd, som i sin tur är beroende av olika livsmiljöer under fiskens livsstadier. Särskilt kustområden utgör lek- och uppväxtområden för många marina organismer, men det finns även lekområden längre ut från kusten. Det finns behov av att skydda både viktiga områden och deras rumsliga samband för att stärka fiskbeståndens livsmiljöer i förhållande till ett omgivande exploateringsstryck.

Från Blekinge och söderut till Öresund är fisket helt dominerat av torsk och strömming/skarpssill men

Kartan redovisar trålfiskegräns (lila linje) innanför vilken trålning är förbjudet samt områden inom vilka yrkesfisket hämtar sina huvudsakliga fångster (75 %) inom - mätt i så kallat landningsvärde (blå skraffering).

ål och lax är viktiga arter för det kustnära fisket. Mörrumsån mynningsområde är riksintresse för vandrande lax.

Det pågår en kontinuerlig utveckling av fiskförvaltningen. EU beslutade exempelvis 2016 om en långsiktig förvaltningsplan för sill, skarpsill och torsk i Östersjön. Det pågår även en utveckling av mer selektiva redskap för att minska mängden oönskad bifångst. Samtidigt pågår sedan en längre period en utveckling i den svenska fiskerinäringen som innebär färre yrkesfiskare och fiskefartyg.

Jordbruksverket samt Havs och vattenmyndigheten presenterade 2016 en strategi för fiskets utveckling: *"Svenskt yrkesfiske 2020 - hållbart fiske och nyttig mat"*. Den syftar till att ge en gemensam målbild och underlätta samverkan och förståelse mellan myndigheter, organisationer och aktörer. Utgångspunkten för strategin är att fisket ska vara ekologiskt, socialt och ekonomiskt långsiktigt hållbart.

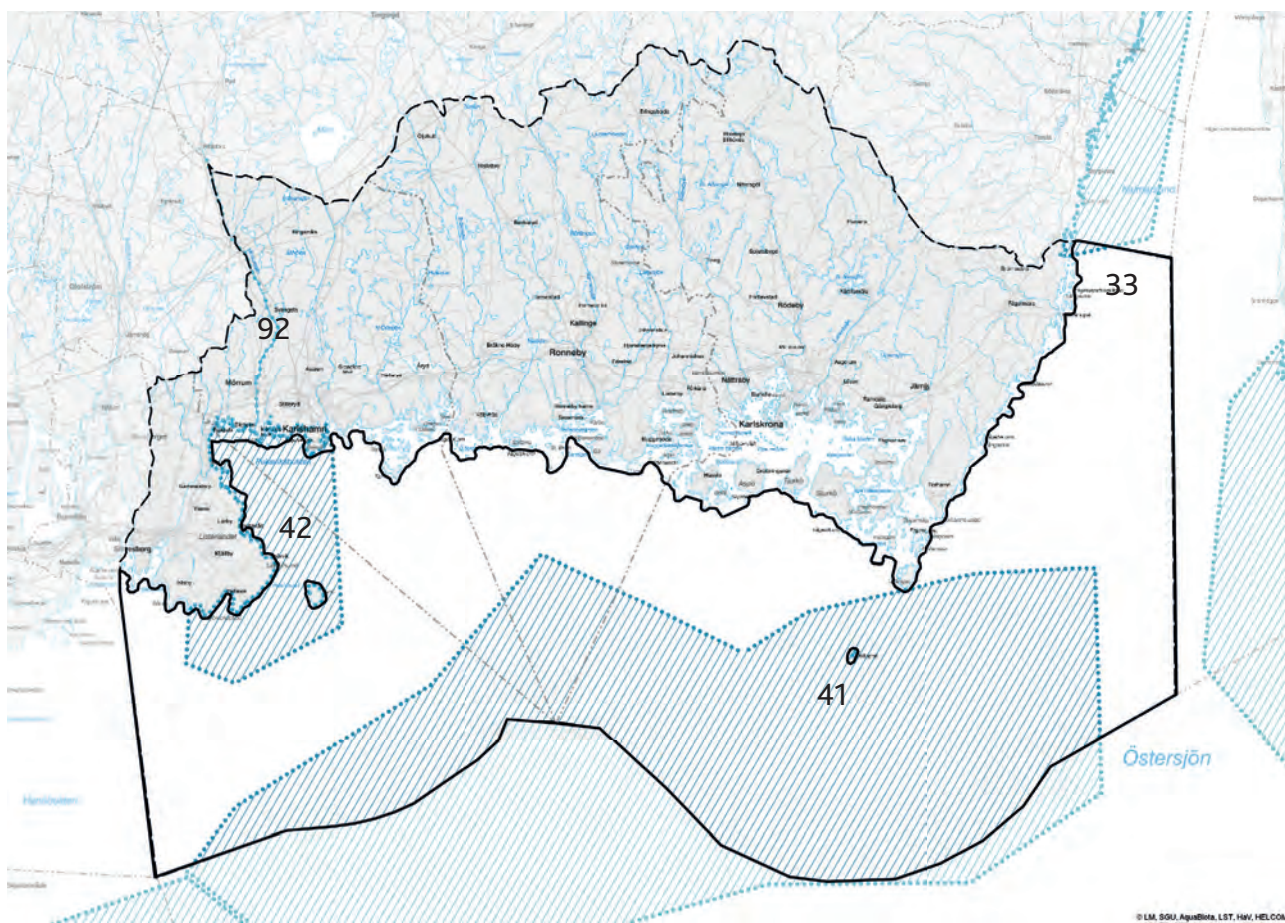
Kulturmiljön i skärgården och längs kusten har under mycket lång tid varit präglad av fiskets verksamheter och anläggningar. För många kust-

och skärgårdsområden är ett levande och kustnära yrkesfiske nödvändigt för att kulturmiljövärdena ska kunna tas tillvara i ett långsiktigt perspektiv. När fisket minskar riskerar kulturmiljöer att försvinna. Länsstyrelsen i Blekinge utreder för närvarande förutsättningarna för ett utpekande av de gamla fiskelägena på Listerlandet som riksintresse för kulturmiljövården.

Riksintresse för yrkesfiske

Riksintresset för yrkesfiske omfattar framförallt fångstområden, men även hamnar, vandringsområden och ett fåtal lek- och rekryteringsområden. Det regleras i miljöbalkens 3 kapitel 5 § och utpekas av Havs- och Vattenmyndigheten. Riksintresset berör huvudsakligen uppväxtmöjligheterna för vissa fiskslag.

Enligt miljöbalken 3 kap 5 § ska mark- och vattenområden som har betydelse för yrkesfisket eller för vattenbruk så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringarnas bedrivande. Områden som är av riksintresse för yrkesfisket ska skyddas mot åtgärder som avses i första stycket.

Kartan redovisar områden av riksintresse för yrkesfisket (blå skraffering).

Områden av riksintresse för yrkesfiske redovisas på kartan nedan. Områdesbeskrivningar följer på nästa sida.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR YRKESFISKE - HAV

Område nr 33 Kalmarsund, Långgrund, Rönneskär

Berörda kommuner: Karlskrona kommun

Området utgör fångstområde för ål.

Område nr 41 Rosenklintsgrunden, Utklippan, Västöver

Berörda kommuner: Karlskrona kommun, Ronneby kommun, Karlshamns kommun och Sölvesborgs kommun

Området utgör fångstområde för torsk, strömming, skarpsill

Område nr 42 Hanöbukten, Pukavik, Mörrumsån

Berörda kommuner: Karlshamns kommun och Sölvesborgs kommun

Området utgör fångstområde för torsk, flatfisk och ål. Vandringsområde lax.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR YRKESFISKE - INLANDSVATTEN

Område nr 92 Mörrumsån

Berörda kommuner: Karlshamns kommun

Området utgör lek och rekryteringsområde samt vandringsväg för lax.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR YRKESFISKE - HAMN

Berörda kommuner: Karlskrona kommun och Sölvesborgs kommun

Saltö hamn i Karlskrona samt hamnarna Hörvik och Nordersund i Sölvesborg är av riksintresse för yrkesfisket. Hamnarna ligger dock utanför aktuellt planområde.

Anspråk och intressekonflikter

Intresset för att nyttja våra havsområden ökar. Ökningen väntas fortsätta och präglas av en mångfald av verksamheter, värden och anspråk. Som exempel är ett dominerande framtidsscenario inom både sjöfarten och yrkesfisket att fartygen blir större och dessutom

Det småskaliga, lokala yrkesfisket, bidrar till en levande landsbygd, kust och skärgård. Foto: Sölvesborgs kommun.

mängden trafik öka, något som ger utmaningar i riskhantering och i vissa passager.

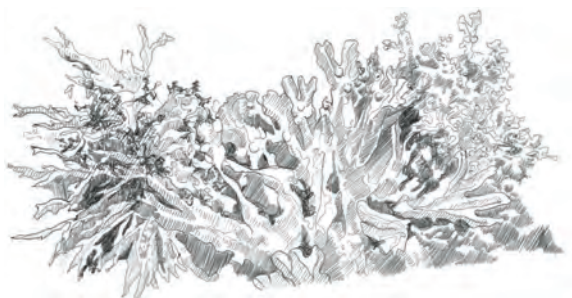
I Sölvesborgs kommun finns ett område där riksintresse för yrkesfiske till viss del sammanfaller med riksintresse för energi. Området vid Hanöbanken är ett viktigt reproduktions- och tillväxtområde för fisk. Utöver riksintresseanspråken för vindbruk pekar kustkommunerna inte ut några nya områden för vindkraft i sina kommunala översiktsplaner.

Vissa farleder går idag nära geografiska områden som är viktiga för fiskerinäringen. Vid dessa fungerar samexistens bra förutsatt att större fartyg inte går utanför de markerade lederna. Mindre fiskebåtar har lättare att väja för större båtar och fartyg varför problem ofta undviks. Vid andra typer av fiskesätt, exempelvis vid fiske med icke överseglingsbara passiva redskap, så finns dock vissa konflikter eftersom fiske då inte kan ske i eller i anslutning till farleder. Farleder för sjöfart och större fartyg kan medföra en potentiell konflikt då vissa typer av fiske, exempelvis med nät, begränsas. Detta är särskilt ett problem vid större farleder. Om sjöfarten ökar i framtiden kan denna konflikt komma att växa och bli mer påtaglig i framtiden.

Områden för naturvård skyddar marina habitat och därmed lekområden och tillväxtplatser för fisk. Vissa geografiska områden är idag fredade från vissa fiskesätt, exempelvis bottentrålning. Fiskeskyddade områden är idag en konflikt med yrkesfisket och kommer att vara så även i framtiden, särskilt om antalet fiskeskyddade områden växer.

När sälstammarna ökar, ökar också konflikterna mellan sälar och yrkesfiskare eftersom de orsakar skador på fiskarnas utrustning. Många har förespråkat jakt på säl för att minska dessa skador. Det händer också att sälar fastnar i fiskarnas garn och drunknar när de inte kan komma upp till ytan för att andas. Projektet Sälar & fiske arbetar för att utveckla metoder som kan minska konflikten mellan sälar och fiske.

Målet är ett livskraftigt kustfiske parallellt med ett starkt sälbestånd. Huvudsyftet för projektet är att utveckla fiskeredskap som är sälsäkra och fiskar effektivt, och som också är enkla att hantera.

Vattenbruk

Begreppet vattenbruk omfattar odlingar av fisk, och musslor och betecknar även möjligheter inom den marina bioteknologin. Blå bioteknik är ett samlingsnamn på när man använder sig av marina organismer såsom alger och musslor för produktion av exempelvis läkemedel, livsmedel, bränsle och gödsel.

Värdebeskrivning

Den biologiska mångfalden är större på land än i Östersjön. Kunskaperna om marina organismer och ekosystemet är fortfarande begränsade. Med en förbättrad kännedom av havets resurser möjliggörs dock utvecklingen av nya användningar, produkter och tjänster.

Östersjön är ett artfattigt hav där organismerna är utsatta för flera typer av stress som exempelvis salthalt och miljögifter. Vid vattenbruk bör särskild hänsyn tas till Östersjöns brackvattenmiljö och de påfrestningar som är kopplade till detta.

Vattenbrukets betydelse är för närvarande liten i såväl Sverige som i Blekinge. Långa tillståndprocesser och komplicerad lagstiftning anges som ett stort hinder för etablering av nya vattenbruk. Förhoppningen är att livsmedelsproduktionen ska öka och att nya arbetstillfällen ska skapas i gles- och skärgårdsbygd. Väl utformad har vattenbruksnäringen potential att växa i Blekinges kust- och havsområde och främja regional utveckling.

Odling av fisk kan delas upp i matfisk och sättfisk. Sättfisk odlas för att förstärka naturliga bestånd eller för sportfiske. Matfisk odlas som komplement till vildfångad fisk och ökar i betydelse när de naturliga fiskbestånden hotas av överfiske. I Blekinge län finns det i nuläget två fiskodlingar i kassar i kustvattnet, en vid Östra Horsö väster om Tjärö i Karlshamns kommun och en vid Lågaskärv i Ronneby kommun. Det finns även en tillfällig

anläggning för rekonditionering av torsk, väster om Eriksberg.

Musselodling förekommer i framförallt på Västkusten. Primärt odlas blåmusslor. Den låga salthalten i Östersjön gör att blåmusslorna blir små till växten och svårare att sälja som livsmedel. Att odla musslor kan dock vara ett sätt att minska övergödningen i havet då de tar upp näringsämnen. Musslor kan även användas till djurfoder, jordförbättringsmedel och biogas.

Modelleringar av förekomsten av blåmusslor i Blekinge visar på goda förutsättningar för förekomst över stora delar av utsjöområdena, kusten och ytterskärgården.

Det pågår forskning kring hur makroalger, mikroalger och andra vattenlevande organismer ska kunna användas till bland annat livsmedel, tillverkningsindustrin och läkemedel. Alger tar upp koldioxid och näringsämnen och kan därmed bidra till minskad övergödning av haven. Odlingarna ger även skyddade miljöer för fiskar att vistas i.

Intresseområde för vattenbruk

Enligt 3. kap. 5 § MB ska mark- och vattenområde som har betydelse för vattenbruk så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. I havsområdet finns inget identifierat område av betydelse för vattenbruk.

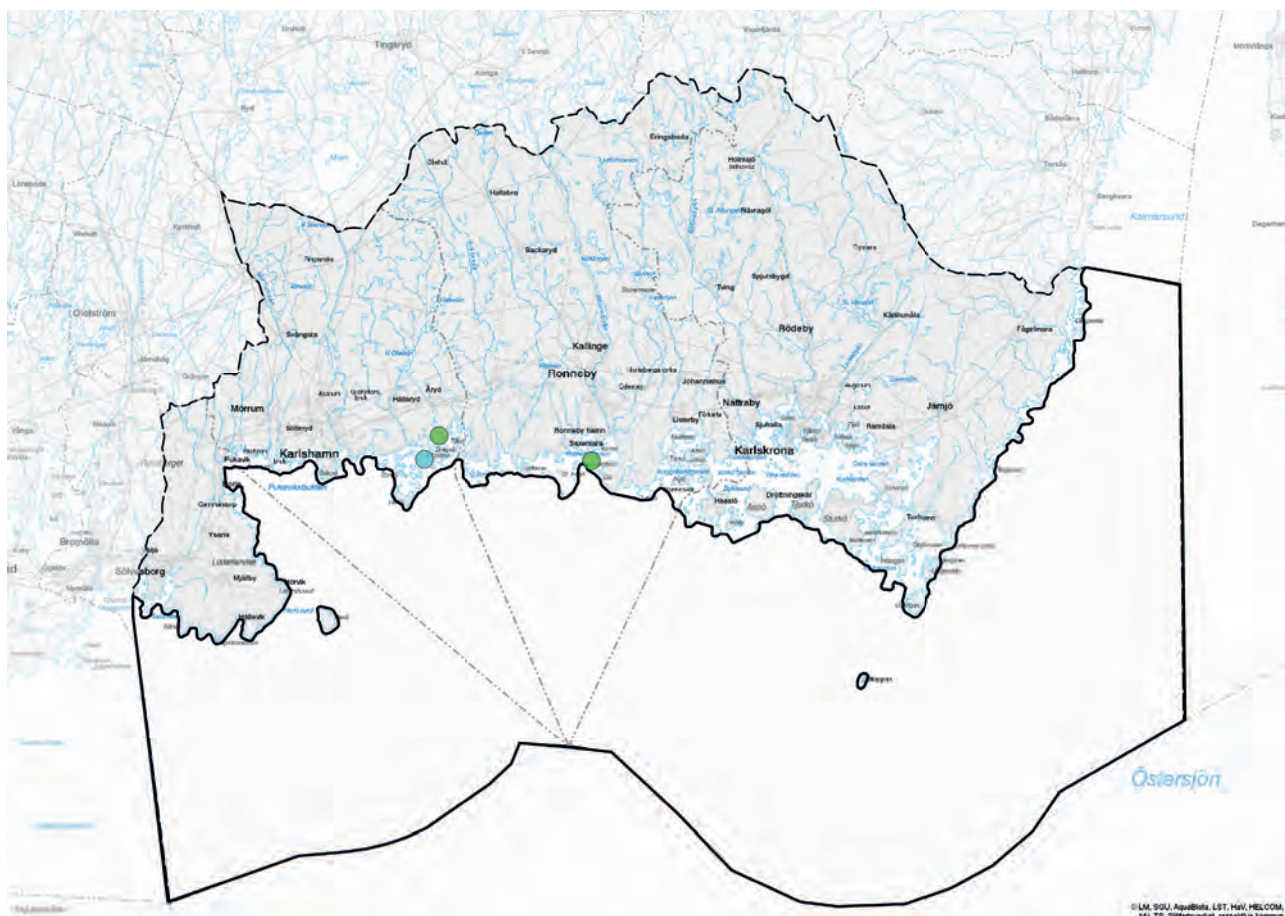
Anspraak och intressekonflikter

Det finns en politisk vilja att utveckla vattenbruket i Sverige. Jordbruksverket har tagit fram en strategi och en handlingsplan för ökat vattenbruk med sikte på att vattenbruket år 2020 är "en växande, lönsam och hållbar bransch med en etisk produktion". Förhoppningen är att livsmedelsproduktionen ska öka och att nya arbetstillfällen ska skapas i gles- och skärgårdsbygd. Väl utformad har vattenbruksnäringen potential att växa i Blekinges kust- och havsområde och främja regional utveckling.

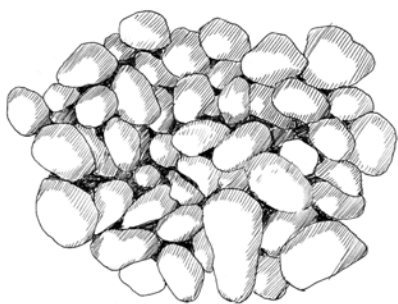
Ett problem med fiskodlingar i havet är att det sker i öppna kassar som läcker näringsämnen och läkemedelsrester till närområdet och som fisk kan rymma ur. Fiskodling i öppna kassar bedöms inte längre vara bästa möjliga teknik enligt Mark- och miljööverdomstolen (M 10773-16, 2018-03-28). Dessutom är havsbaserade odlingar känsliga för påverkan från vågor och

placeras därför mer kustnära i skärgården, utanför planområdets avgränsning. Jordbruksverket bedömer att det inte finns miljöutrymme i Östersjön för fiskodling i kassar om inte en ökad närsaltsbelastning kan kompenseras. Ett sätt att minska närsaltsbelastningen är att kombinera fiskodling med musselodling eller algodling. Slutna system då fisken odlas i då behållare och avskiljning av föroreningar är möjliga. På grund av större underhållsbehov behöver sådana odlingar vara storskaliga och placeras kustnära.

Vattenbruk kan i viss mån samordnas med andra intressen, exempelvis genom kombinerad vindkraft och musselodling. Det finns också en risk för intressekonflikter. Förutom vattenbrukets miljöpåverkan kan det rörliga friluftslivet, yrkesfisket, sjöfarten, sjökablar och militär verksamhet anses stå i konflikt med anläggningar för vattenbruk. Visuellt påverkar mussel- och algodlingar mindre än fiskodlingar, då dessa kan ligga helt under vattnet.

Befintliga fiskodlingar i Blekingekustens havsområde. Gröna punkter är laxodlingar och blå punkt anläggning för rekonditionering av vildfångad torsk. Anläggningarna ligger utanför planområdets avgränsning.

Utvinning och lagring av material

Med många intressekonflikter på land ökar intresset för utvinning och lagring av material i havet. I Blekinges havsområde är dock tillgången på brytbara sand- och grusfyndigheter små.

Värdebeskrivning

Ur Östersjön är det aktuellt att utvinna är mineral, olja och naturgas, skiffergas, sand och grus. Inom planområdet finns enligt SGU:s kartläggning potential för uttag av sand. Intresset för sand- och grusutvinning från havsbotten för strandfodring av eroderande kuster ökar. På grund av en i huvudsak bergig kust är erosionsproblemen i Blekinge små. Det finns viss risk för erosion i Listerlandets vikar, runt Gö-halvön, i Östra skärgården och längs med Blekinges ostkust där stränderna består av morän.

Muddermassor uppkommer vid många olika verksamheter, exempelvis vid anläggning av bryggor eller fördjupning av farleder och hamnar. Vid planering av hur muddermassor skall hanteras bör avfallshierarkin alltid vara styrande och grundläggande utredningar om alternativa omhändertaganden skall föregå ett beslut om val av kvittblivningsmetod. Är muddermassorna rena och ej kan nyttiggöras inom något projekt, kan dumpning till havs vara ett alternativ.

I vissa fall kan det mest kostnadseffektiva och minst miljöpåverkande vara att dumpa massorna i havet då deponering av muddermassor på land många gånger kan vara problematiskt på grund av massornas ofta höga vattenhalt, innehåll av klorider samt på grund av platsbrist på landets deponier. För att återvinna eller omhänderta muddermassor på land, krävs omfattande insatser för omlastning från

sjö till land i form av kajer, avvattningsanläggningar och transporter på land med lastbil. Rätt utfört är konsekvenserna av dumpning till havs lokalt begränsade och det är främst det bentiska systemet som påverkas. Ekosystemet kan återhämta sig till en normal funktion inom relativt kort tid om arbetena genomförs med ekologiska hänsynstaganden.

Valet av plats är betydelsefull för vilka miljöeffekter detta medför och massor som dumpas bör ha ungefär samma sammansättning av kornstorlek som bottensedimenten på dumpningsplatsen, då detta ger bäst förutsättningar för bottenfaunan att återetablera sig på området. Målet är att minska risken för en spridning av massorna vid dumpningstillfället samt att förhindra en återkommande uppslamning efter utförd dumpning.

I Blekinge råder det generellt brist på platser som är lämpliga för dumpning av muddermassor. Det har tidigare funnits en sådan plats i Karlshamns kommun, men den ingår numera i ett Natura 2000-område. I Karlskrona innerskärgård har områden identifierats där dumpning skulle kunna provas.

Det är den lokala geologin som ger förutsättningarna för koldioxidlagring. SGU har identifierat ett större område i sydöstra Östersjön och ett område utanför sydvästra Skåne där berggrunden utgörs av yngre sedimentära bergarter som potentiella områden för koldioxidlagring. I Blekinge saknas sådana områden.

Riksintresse för utvinning av material

Områden som innehåller fyndigheter av ämnen eller material som är av riksintresse ska enligt 3 kap 7 § MB skyddas mot åtgärder om kan påtagligt försvåra utvinningen av dessa. I Blekinges havsområde finns inget riksintresseområde för värdefulla ämnen. I övrigt gäller att mark- och vattenområden som innehåller värdefulla ämnen så långt som möjligt ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra utvinningen av dessa.

Lagstiftning kopplad till dumpning

Dumpning av avfall som muddermassor i havet är förbjuden enligt 15 kap 27 § MB. Länsstyrelsen prövar dumpningsärenden som avser inlandsvatten, kustvatten och i havet innanför territorialvattengränsen. Havs- och vattenmyndigheten ansvarar för ärenden i Sveriges ekonomiska zon och för svenska fartyg och flygplan i och över det fria havet eller om ansökan avser flera områden i olika län. Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från förbud mot dumpning för geologisk lagring av koldioxid.

För att vidare utreda vilka områden som kan vara lämpliga för dumpningsdispenser kommer bottenprovtagning behöva genomföras. För undersökning av kontinentalsockeln krävs tillstånd från SGU.

Anspraak och intressekonflikter

Naturgrus är en ändlig resurs och brytning på land riskerar att skada grundvattenförekomster. Därmed ökar intresset för att utvinning till havs. Sand och naturgrus är icke förnyelsebara naturresurser och utvinning från havsbotten kan störa ekosystemet för havsbottenlevande organismer. Sand som hämtas ur havet och sedan används för strandfodring bildar ett kretslopp då sanden med tiden förs tillbaka till havet. Beroende på strömmar kommer dock återansamling av sanden sannolikt ske på en helt annan plats än där sanden hämtades.

Uttag av sand och grus i vatten kan leda till vattengrumling och sedimentspridning. Sand- och grusuttag kan även leda till fysiska förändringar vid kusten, orsaka strandförlust, minska det naturliga skyddet mot kusterosion och påverka ström- och bottenförhållanden. Beroende på livsmiljötypen kan återhämtningen ta från några månader upp till flera år. Risken för skador på den marina miljön och erosion av kusterna minskas med val av lämplig uttagsplats, rätt utvinningsteknik och begränsad uttagsmängd.

Ofta utgör sand- och grusavlagringar utsjöbankar med höga naturvärden som skulle hotas vid brytning av material. SGU har gjort en kartläggning som visar att en svallgrusavlagring runt grundet Klippbanken söder om Karlskrona

skulle kunna vara lämplig för sand- och grusuttag. Materialuttag bedöms kunna ske med bibehållna ekosystemtjänster och bibehållen biodiversitet på platsen, däremot bedöms naturlig sedimenttillförsel inte kunna bibehållas. Området ingår i riksintresseområde för försvar och yrkesfiske.

Då utvinning av grus eller sand och dumpning av muddermassor kan ske via flytande anläggningar, finns bara en temporär konkurrens om vattenytan eller vattenpelaren. På havets botten kan däremot förekomma konflikter med vindkraft, kablar och ledningar, kulturhistoriska lämningar och naturvärden.

Prövning av undantag från generellt dumpningsförbud

I samband med arbetet med denna havsplan har SWECO genomfört en övergripande lokaliseringsutredning för att identifiera möjliga områden där undantag från generellt dumpningsförbud skulle kunna prövas.

Steg 1 - Övergripande lokaliseringsutredning

Utredningen har baserats på följande underlag:

- Sjökort, för distanser
- SGU's geologiska kartor
- Sjöfartsverkets djupdata
- Befintliga riksintressen

Analysen har tagit sin utgångspunkt i följande kriterier (utifrån ovan nämnda underlag):

- Djup > ca 30 m då:
 - Känsliga bottnar ligger oftast grundare
 - Vågenergier kommer inte ner
 - Ackumulationsbottnar förekommer oftast på större djup
- Tillräcklig areal
- Ej ankringsplatser för lots
- Transportsträcka rimlig i förhållande till muddringsplatsen
- Konflikt med övriga intressen, riksintressen, sjöfart, kultur, fiske med mera

Med beaktande av underlag och kriterier ovan har sju potentiella områden ringas in. Se karta nedan.

Utredningen är endast en förstudie för att få klarhet i om havsområdet rymmer möjliga områden att pröva undantag från dumpningsförbud inom.

Övriga faktorer som behöver utredas i steg 1:

- Förekomst av kablar och ledningar
- Rådighet
- Sociala faktorer
- Lika på lika, dvs sand dumpas på sandbotten och lera på lerbotten

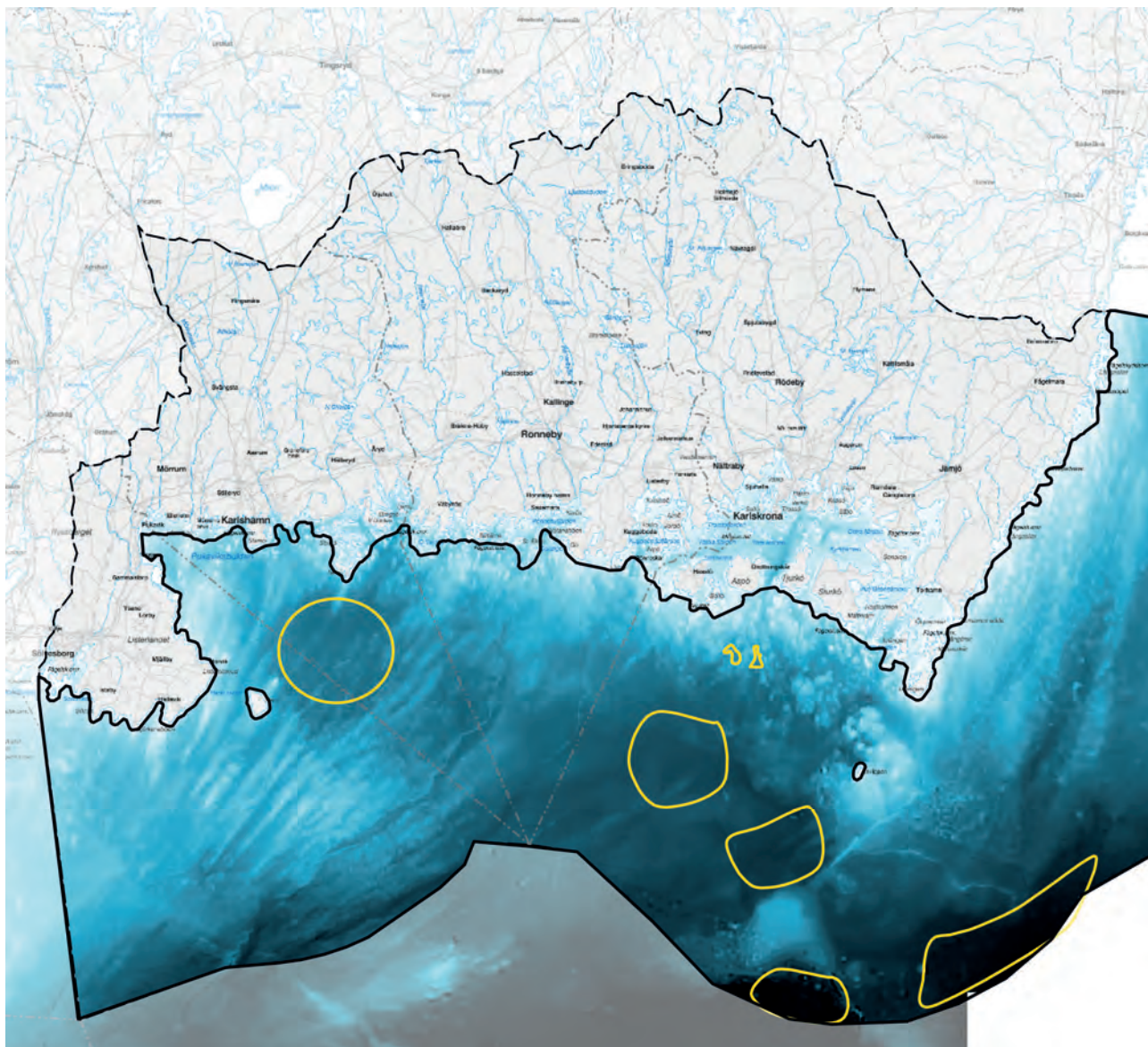
Då det råder generellt dumpningsförbud i havet krävs vidare utredningar innan ett område kan ringas in för en eventuell dispensansökan. Dessa steg redovisas nedan:

Steg 2 - Bottenundersökning

- Bottenprovtagning för maringeologisk tolkning, organisk halt, föroreningsinnehåll
- Bottenfaunaundersökning genom sedimentprofilsfotografering samt bottenfaunaprovtagning

Steg 3 - Beräkningar och värderingar

- Oceanografiska utredningar i form av strömningsmodellering utifrån befintliga data
- Sjömätning av bottenar för att fastställa aktuellt djup på platsen samt för arkeologisk bedömning och bedömning av kapacitet
- Spridningsberäkningar med avseende på spridning vid dumpning
- Marinbiologisk utvärdering med avseende på flora och fauna för att kunna göra en korrekt bedömning av konsekvenser

Utredningsområden (avgränsade med gula linjer) för att pröva undantag från generellt dumpningsförbud. Vattendjup illustreras med graderad blå färg.

Utsikt från Nabbarna i västra Vettekulla. Foto: Jeanette Conradsson

Luft- och sjöfart

Luft- och sjöfarten är en världsomspännande sektor av mycket stor ekonomisk och samhälls- betydelse för Sverige. När det gäller export och import av varor från och till Sverige är sjöfarten helt dominerande i fråga om transporterad vikt och omkring 90 procent av godset i den svenska utrikeshandeln går sjövägen. Luftfarten är en viktig förutsättning för Blekinges utveckling. Ronneby Airport gör det möjligt för länets näringsliv, myndigheter och organisationer att snabbt kunna resa till och från Stockholmsområdet.

SJÖFART

Värdebeskrivning

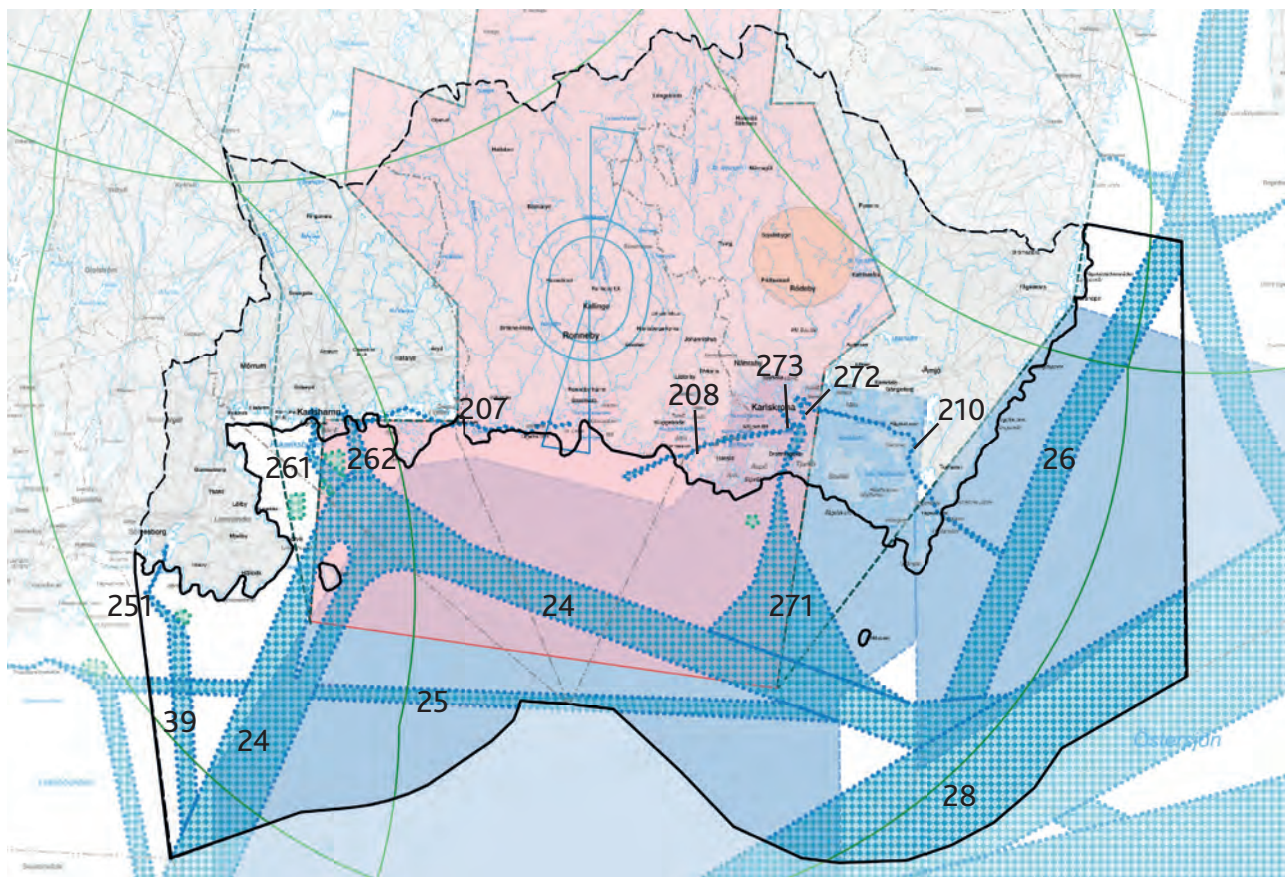
Blekinge har tre större hamnar; Sölvesborg,

Karlshamn och Karlskrona. Störst är hamnarna i Karlshamn och Karlskrona. 2014 anlöpte 2 126 fartyg Blekinges hamnar. Drygt 7,3 miljoner ton gods hanterades, vilket motsvarar nästan 4,5 procent av den totala svenska godshanteringen. Närmare 700 000 passagerare transporterades, det vill säga cirka 2,5 procent av de totalt 30 miljoner passagerare som varje år åker färja till och från Sveriges grannländer.

Blekinges havsområde genomkorsas av både stora farleder och mindre kustfarleder. Hamnarna i Blekinge är bra och har kort och snabb väg ut till de större farlederna. EU:s ambition är att utveckla Östersjöregionen till en stark makroregion där Polen och Baltikum har en viktig roll att fylla. Blekinge har en central geografisk position i ett sådant område och som en länk mellan väst och öst.

Ökade transporter

Som ett led i arbetet med att uppnå klimatmålen kan långväga godstransporter alltmer komma att flyttas från väg till vatten. Sett till samtliga trafikslag väntas sjöfarten komma att ha den högsta årliga tillväxttakten. Prognosen visar på en fördubbling av godsvolymer fram till år 2040. Godstransporterna

Kartan redovisar områden av riksintresse för sjöfarten (blåprickade ytor för farled respektive grönprickade ytor för ankringsplatser), influensområde luftrum (ljusblå markeringar kring Kallingsflygplats), samt stoppområde höga objekt (röd yta). MSA-yta kring flygplatserna i Kristianstad, Kallings och Kalmar markeras med grön cirkel. Lågflygningsområdet ramar in med streckad svart linje. Riksintresse sjöövningsområde (blå yta).

i de Blekingeska hamnarna har ökat och förväntas öka ytterligare mot Polen och Baltikum.

Större fartyg, tillsammans med höga säkerhetskrav leder till större krav på farlederna. Fartygen närmar sig, eller har nått, de storlekar som farlederna kan klara utan breddning och fördjupning. För att möta denna utveckling finns ett pågående arbete med ny sjömätning som genomförs av Sjöfartsverket. Samtidigt pågår även ett utvecklingsarbete hos trafikmyndigheterna kring smartare navigationsteknik, så kallad Traffic Sea Management, vilket på sikt kan komma att reducera risken för olyckor. Konceptet Sea Traffic Management syftar till att höja säkerheten, minska miljöpåverkan och öka effektiviteten till sjöss genom informationsdelning och nya smarta tjänster.

Utökad sjöfart är inte liktydigt med att sjöfarten kommer att öka sina ytanspråk. En fortsatt utveckling mot storskalighet ökar givetvis den genomsnittliga storleken på fartygen men minskar samtidigt antalet transporter. Nu fastslagna ytanspråk anses tillräckliga under överskådlig tid med avseende på området i Blekinge.

Blekinges hamnar

Blekinge har flera hamnar för gods- och persontransporter. Sölvesborgs hamn har ett strategiskt läge i regionen för handel med Baltikum och övriga Europa. Den är en betydelsefull industrihamn och logistikcenter som förser stora delar av regionens näringsliv med råvaror, exempelvis stål, massaved, timmer och pappersmassa.

Karlshamns Hamn tillhör de största hamnarna i landet och är den största och djupaste hamnen i sydöstra Sverige. Dessutom är den Sveriges näst största transithamn mot Baltikum/Ryssland efter Stockholms Hamnar.

Karlskrona hamn är den största hamnen för RoRo- och passagerartrafik i sydöstra Sverige. Hamnen på Verkö har närhet till Polen, Baltikum och Ryssland. Verkö är också en viktig industrihamn och utgör en viktig resurs för regionens utveckling genom sitt hamndjup, stora hamnytor och goda tillgänglighet till väg som järnväg.

Ronnebys hamn är på väg att avvecklas. Ärendet handläggs av länsstyrelsen och Sjöfartsverket.

Riksintresse för kommunikation - sjöfart

Riksintresse för kommunikationer regleras i miljöbalkens 3 kapitel 8 §. Områdena pekas ut av Trafikverket. De riksintressen som Trafikverket har pekat ut i Blekinge avser både strategiska hamnar, farleder med tillhörande ankringsområden och djupa och skyddade områden. Såväl mindre kustfarleder som viktiga fartygsstråk finns utpekade som riksintressen inom Blekinges territorialhav och inre vatten. Riksintresseområdena ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.

Hamnarna i Karlskrona, Karlshamn och Sölvesborg är allmänna hamnar och de två förstnämnda även en del i det Transeuropeiska transportnätet (Trans-European transport Networks, TEN-T). Blekinges transportsystem är genom färjeförbindelserna Karlskrona - Gdynia och Karlshamn - Klaipeda kopplade till infrastrukturen i Polen och Litauen. Det pågår en översyn av riksintresse för hamn.

I Blekinge finns 13 farleder av riksintresse. Samtliga är klassade som allmän farled och fyra av dem är även en del i det Transeuropeiska transportnätet. Samtliga farleder har en skyddad höjd på 65 meter. Vid Tjurkö finns ett djupområde/skyddat område. I sammanhanget kan också nämnas att till hamnarna i Karlshamn och Karlskrona anslutande vägar och järnvägsspår också är av riksintresse liksom befintlig terminal i anslutning till hamnen i Stilleryd och planerad terminal på Verkö. I havsområdet finns sex utpekade ankarplatser, en utanför Sölvesborg, fyra utanför Karlshamn och en utanför Karlskrona.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR SJÖFART - FARLED 207 Kustled, Karlshamnsfjorden – Ronneby St. Ekön, Farledsklass 3

Allmän farled, berör Karlshamns och Ronneby kommuner

208 Kustled, Hasslö - God natt, Farledsklass 3 Allmän farled, berör Karlskrona och Ronneby kommuner

210 Kustled, Verkö – Långören / Kalmarsund Farledsklass 3 Allmän farled, berör Karlskrona kommun

271 Karlskrona, Västra Försänkningen, Karlskrona angöring - Karlskrona, Verkö, Farledsklass 1 Allmän farled, TEN-T A, berör Karlskrona kommun

272 Karlskrona, Skallholmen - Karlskrona, Handelshamnen. Farledsklass 1

Allmän farled, TEN-T A, berör Karlskrona kommun

273 Karlskrona, Yttre redde - Karlskronavarvet Farledsklass 1

Allmän farled, berör Karlskrona kommun

28 Kusttrafik, Syd Gotland, Hammer odde - Finska viken. Farledsklass 1

Berör Karlskrona kommun

24 Kusttrafik, Hammer odde - Finska Viken, Farledsklass 2

Berör Sölvesborgs, Karlshamns, Ronnebys och Karlskrona kommuner

25 Kusttrafik, Åhus-Utklippan. Farledsklass 2

Berör Sölvesborgs, Karlshamns, Ronnebys och Karlskrona kommuner

26 Kusttrafik, Utklippan – Kalmarsund. Farledsklass 2

Berör Karlskrona kommun

262 Karlshamn, Karlshamns östra angöring – Centralhamnen. Farledsklass 1, med tillhörande ankringsområde

Allmän farled, TEN-T A, berör Sölvesborgs och Karlshamns kommuner

261 Karlshamn, Karlshamns Västra angöring – Stillerydshamnen. Farledsklass 1, med tillhörande ankringsområde

Allmän farled, TEN-T A, berör Karlshamns kommun

251 Sölvesborg, Sölvesborgs angöring – Sölvesborgs hamn. Farledsklass 1, med tillhörande ankringsområde

Allmän farled, berör Sölvesborgs kommun

OMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR SJÖFART - HAMN
I Blekinge finns tre hamnar som utgör riksintresse för sjöfarten:

Sölvesborg hamn

Allmän hamn. Muddring av hamn och farled planeras.

Karlshamns hamn

Allmän hamn, TEN-T A. Karlshamns hamn är i samarbete med Karlskrona utpekad av Trafikverket som en av de centrala hamnarna i nationell transportinfrastrukturplan 2010–2021.

Karlskrona hamn

Allmän hamn, TEN-T A. Karlskrona hamn är i samarbete med Karlshamn utpekad av Trafikverket som en av de centrala hamnarna i nationell transportinfrastrukturplan 2010–2021.

Anspraak och intressekonflikter - sjöfart

Sjöfartens aktiviteter har direkt påverkan på konkurrerande ytanspråk. De potentiella konflikter som kan ses är framtida energiutvinning och framtida utökning av naturskydd. Konflikterna består främst i att sjöfartens aktionsradier (den sträcka som ett fartyg kan tillryggalägga utan bränslepåfyllning i en riktning med bibehållen förmåga att återvända till utgångspunkten och fortfarande ha en viss bränslereserv) begränsas.

Intresset för att nyttja våra havsområden ökar. Ökningen väntas fortsätta och präglas av en mångfald av verksamheter, värden och anspråk. Utvecklingen för sjöfarten sker parallellt med en förväntad ökning av fasta installationer, i form av vindkraft, vågkraft och vattenbruk. De fasta installationerna väntas komma som ett resultat av politiska ambitioner om att använda havet för energiomställning och förnyelsebara bränslen. Fasta installationer kan i framtiden konkurrera med sjöfarten om ytan i vissa geografiska områden till havs. I Blekinge finns tre vindbruksområden utpekade som riksintressen. Dessa är energiområde Taggen, Hanöbanken och Trolleboda.

Östersjön (planområdet) är ett av världens mest trafikerade vatten, mycket med anledning av de stora volymer som skeppas till och från Ryssland. En annan bidragande orsak är att Östersjön gränsar till ett betydande antal länder med ytanspråk i området. Detta kommer framöver att ställa krav på ytterligare samordning mellan länderna. Sjötrafiken rör sig över stora ytor och har ett stort ytanspråk för att garantera hög säkerhet, god framkomlighet och därmed effektiva transporter. Med andra sektors ökande anspråk på havets ytor finns en risk att sjöfartens möjlighet att ta sig fram i någon mån kan komma att begränsas.

Sjöfarten kan påverka naturvärden negativt vid olyckor och oljeutsläpp, men även på andra sätt. Fartygsbuller riskerar att ändra det naturliga beteendet hos enskilda fiskar och kan ge negativa effekter i form av stresssymptom, långsammare tillväxt hos fiskyngel och ändrade rörelsemönster. Även ljud från fartygens ekolod kan störa marina djurs kommunikation. Detta gäller framförallt

de djur som använder högfrekventa ljud för ekolokalisering, exempelvis tumlare.

LUFTFART

Värdebeskrivning luftfart

Ronneby Airport är den största flygplatsen i Sydostsverige. Den används för både det militära och det civila flyget. Med sitt strategiska läge är flygplatsen en viktig tillgång för näringslivet i hela Blekinge. Flygplatsen används i dagsläget för civil inrikestrafik till Stockholm. Den har ett stabilt passagerarantal på runt 220 000 personer per år.

Flygplatsen har tillstånd till 22 000 civila flygrörelser per år, varav 9 300 med lätta flygplan och 12 700 med tunga flygplan. Under 2018 genomfördes 9 492 flygrörelser med lätta flygplan, vilket visar att delar av miljötillståndet utnyttjas fullt ut vissa år. Militär verksamhet är tillåten med högst 31 200 flygrörelser per år.

Riksintresse för kommunikation - luftfart

Utanför området, men med inverkan på områdets luftrum, finns riksintresse för luftfart, kopplat till Ronneby Airport.

OMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR LUFTFART

Ronneby Airport är klassad som riksintresse. Den är av fundamental nationell och regional betydelse. Bedömningen utgår från att flygplatsen en utgör viktig förutsättning för näringslivets, myndigheters och organisationers möjligheter till goda kommunikationer och att den är av betydelse för totalförsvaret.

Den civila flygplatsen tillhör det nationella basutbudet av flygplatser. Därmed är flygplatsen enligt riksdagens beslut en del av stommen i ett effektivt och långsiktigt hållbart flygtransportsystem som säkerställer en grundläggande interregional tillgänglighet i hela landet.

Flygplatser har tre olika typer av skyddsområden. Skyddsområdena garanterar att det inte finns några hinder för flygtrafiken. Vid en flygplats finns tre olika typer av skyddsområden som har med flyghinder att göra: Hinderbegränsande ytor närmast flygplatsen, Procedurområde som täcker ett betydligt större område kring flygplatsen samt, MSA-ytan som utgörs av en cirkel med radien 55 kilometer räknat från flygplatsens

landningshjälpmedel. Dessa områden och ytor garanterar hinderfrihet för flygtrafiken. Hinderbegränsande ytor finns vid alla flygplatser.

Procedurområden och MSA-ytor finns endast vid så kallade instrumentflygplatser. För flygplatser som är utpekade som riksintresse utgör dessa ytor samt en yta på 1500 x 500 meter vid sidan om landningsbanan områden av riksintresse. MSA-ytan kring Ronneby Airport täcker större delen av havsområdet.

Även MSA-ytorna för flygplatserna Kalmar och Kristianstad täcker betydande delar av havsområdet. Kalmars zon täcker södra Kalmarsund och därmed de nordostliga delarna av planområdet. MSA-ytan österut från Kristianstads flygplats når ungefär ut till Hanöbanken i planområdets västra del.

Anspråk och Intressekonflikter - luftfart

Tillväxttakten på det civila flyget bedöms vara måttlig så länge inte upptagningsområdet förändras. Flygtrafiken kan stå i konflikt med intressen för vindkraft till havs samt i viss mån friluftslivet och turism på grund av bullerstörningar. Ur miljösynpunkt bidrar luftfarten till en uppvärmning av klimatet via förbränning av flygbränsle vilket främst bildar koldioxid (CO₂) och vattenånga (H₂O). Då luftfartens utsläpp till största delen sker på hög höjd i atmosfären bidrar även andra ämnen (utöver koldioxid och vattenånga) till att flygets totala påverkan på klimatet är omkring dubbelt så stor som enbart flygets utsläpp av koldioxid.

Höga objekt kan påverka flygsäkerhet och tillgänglighet kring flygplatser men även påverka navigationsanläggningar för luftfarten i områden långt från flygplatsen. Innan ett högt objekt uppförs ska alla berörda inom luftfarten ges möjlighet att yttra sig. Detta gäller för både fasta objekt såsom byggnader, master, vindkraftverk och tillfälliga föremål, till exempel byggnadskranar. Som högt objekt räknas föremål som är 20 meter eller högre.

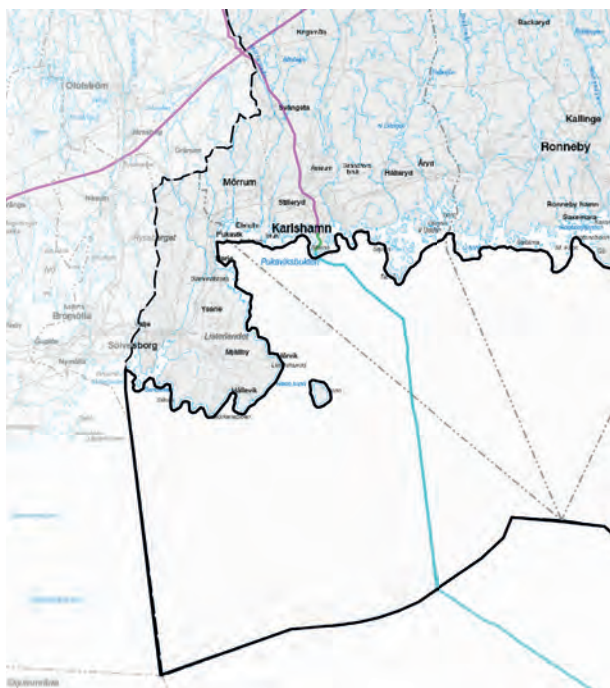

Infrastruktur

Avsnittet berör den infrastruktur som utgörs av tuber för avloppsvatten och kylvatten, vattenledningar, sjökabel och ledningar för energidistribution samt kablar för elektronisk kommunikation. Användningen omfattar installation, drift, underhåll och avveckling av sådana förbindelser.

Värdebeskrivning

Användningen av havet för energiöverföring omfattar installation, drift, underhåll och avveckling av sjökabelförbindelser. Swe-Pol Link är en kraftledning för likström som binder samman Sveriges och Polens stamnät. Sjøkabeln, ca 240 km lång, går mellan Starnöhälvön utanför Karlshamn och Bruskowo Wielkie i Polen. Det finns även en likströmsledning som förbinder Karlshamn med Slupsk i Polen. Andra likströmsförbindelser knyter Sverige till Tyskland (mellan Trelleborg och Lübeck) och Litauen. Inom landet finns idag två förbindelser mellan Gotland och fastlandet.

Kartan redovisar med blå linje sjökabeln Swe-Pol link, i dess sträckning genom planområdets västra del.

Utredning pågår för att finna ett läge för ny sjökabel till en planerad vindkraftpark sydost om Öland, Ölands vindkraftpark. Se karta på nästa sida.

Tekniksprång och andra föränderliga drivkrafter är svåra att förutspå och kan snabbt förändras. Det behövs mer underlag om förutsättningarna för planeringen och byggnationen av stamnät och deras sammankoppling över landsgränser. Inom ramen för en europeisk energiunion pågår samtidigt arbete för ökad sammankoppling mellan länder. Sverige och grannländerna ska överföringskapaciteten öka.

Vid sidan av utlandskablar för el finns även region- och lokalnätsledningar till havs. Sjöfartsverket har ett nätverk av icke koncessionspliktiga ledningar i skärgården som förser både fyranläggning och privatkunder med el.

Infrastruktur för elektronisk kommunikation är en betydelsefull del av dagens samhälle. Fiberoptiska kablar på havsbotten knyter samman Sverige med omvärlden och används både för telefoni och internet. Sjøkablar brukar ligga någon meter under havsbotten för att begränsa risken att skadas av till exempel bottentrålning. Det finns inga internationella ledningar för elektronisk kommunikation inom planområdet men vissa mer tätbefolkade öar i skärgården har bredbandsanslutning.

Samhällets beroende av internet ökar hela tiden liksom behovet av kommunikation mellan Sverige och andra länder. Merparten av denna kommunikation mot andra länder sker genom havsbaserade kablar. Även om teknikutvecklingen för överföringskapacitet i kablar ökar finns ett behov av fler kablar för att skapa redundans och säkerhet i näten. Sannolikt finns det största framtida behovet av fler kablar för elektronisk kommunikation, nationellt sett, i Öresundsområdet och över Ålandshav.

In i planområdet sträcker sig avloppstuber och intagsledningar från verksamheter belägna i kustområdet. Tuberna utgör tillståndspliktig verksamhet och är starkt knutna till den verksamhet de servar.

Grundvattennivåer har på senare år sjunkit i södra Sverige. I en framtid kan det bli aktuellt att hämta dricksvatten i större skala ur Östersjön även i Blekinge. Vattnet hämtas genom en intagsledning ute i havsområdet och förs sedan genom ledningen till en avsalttningsanläggning på land där vattnet renas och avsaltas. Havsvattenintaget placeras

med fördel på ett relativt stort djup för att uppnå en så jämn vattenkvalitet som möjligt med mindre säsongsvariationer och lägre risk för driftstörningar än vid grunda intag. Avsaltningsanläggningar är generellt väldigt energikrävande och det råder mycket stor osäkerhet vad gäller avskiljningsgrad från föroreningar och hälsoeffekter. PFAS är exempel på en ämnesgrupp av idag kända föroreningar som visat sig mycket svåra att rena.

Riksintresse för kommunikation

Mark- och vattenområden som är särskilt lämpliga för anläggningar för kommunikationer ska enligt 3 kap 8 § MB skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada utnyttjandet av sådana anläggningar. Post- och telestyrelsen diskuterar om och hur sjökablarna bör hanteras inom ramen för riksintressesystemet.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR KOMMUNIKATION
I området finns inget utpekade område av riksintresse för elektronisk kommunikation utpekade.

Riksintresse för energidistribution

Mark- och vattenområden som är särskilt lämpliga för anläggningar för energidistribution ska enligt 3 kap 8 § MB skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av sådana anläggningar. Energimyndigheten ansvarar för att ange riksintressen för energidistribution.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR
ENERGIDISTRIBUTION

I området finns inget utpekade område av riksintresse för energidistribution utpekade. Energimyndigheten har pekat ut riksintressefrågan som ett prioriterat arbetsområde under 2019 och utreder möjligheten att utpeka transmissionsnätet som riksintresse för energidistribution.

Riksintresse inom totalförsvarets civila del

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) utreder transmissionsnätets mark- och vattenanspråk för riksintresseanspråk inom totalförsvarets civila del enligt Miljöbalk (1998:808) 3 kap 9 § av MSB.

Allmänt intresse enligt Plan- och bygglagen

Transmissionsnätets verksamhet med dess tillhörande mark- och vattenanspråk är även ett allmänt intresse enligt Plan- och bygglag (2010:900) 2 kap eftersom elförsörjningen är en grundförutsättning för att samhället ska fungera i fred, kris och krig.

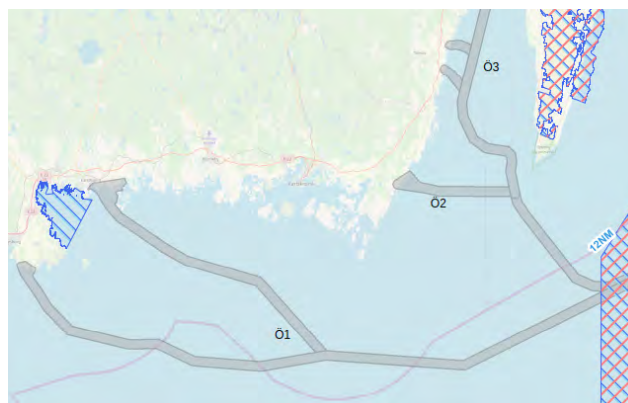
Anspråk och intressekonflikter

Anläggandet av en sjökabelförbindelse medför återkommande påverkan på bottenmiljön.

Kablar kan behöva repareras och bytas ut när livslängden på kablarna har gått ut. Förläggning av sjökablar och ledningar kan stå i konflikt med naturvården och kulturmiljön men även med sjöfarten då kabeldragning på havsbotten kan innebära begränsningar och risk vid nödankring.

Utöver nödankringsproblematiken innebär inte sjöfarten någon idag känd konflikt med befintliga kablar i havet. Samexistens för befintliga kablar går även bra med fiskeintresset. Det kan dock inte uteslutas att det i vissa fall kan föreligga en konflikt mellan sjökabel och bottentrålning.

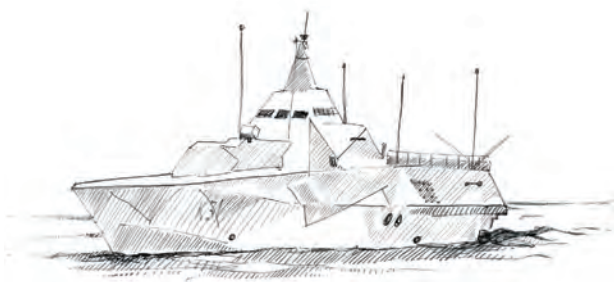
Själva kabelläggningen innebär ett ingrepp i den marina miljön. Sjökablarna läggs med hjälp av speciella kabelfartyg och grävs, plöjs eller spolades ner. Ofta cirka 0,8–1,0 meter under havsbotten (något djupare närmast kusten. Djupförläggningen sker för att skydda kabeln från skador orsakade av fiskeredskap, ankare och is. Där havsbotten består av material som inte medger nedspolning eller plöjning förläggas sjökablar på botten där de förankras och skyddas på lämpligt sätt.

Kartan redovisar med grå markering undersökningskorridorer för ny sjökabel till Ölands vindkraftpark, en planerad vindkraftpark sydost om Öland.

Påverkan på friluftsliv och besöksnäring begränsas framförallt till anläggande av en ny sjökabel på grund av ett tillfälligt säkerhetsavstånd på vanligen 500 meter runt kablarna vilket begränsar båtars ankringsmöjligheter under anläggningstiden.

Kring kablar uppkommer magnetfält. Svenska myndigheter har inte fastställt något gränsvärde för magnetiska fält eller något skyddsavstånd till kablar. Istället tillämpar man försiktighetsprincipen, vilken bland annat innebär att man vid anläggande av nya elanläggningar bör sträva efter att utforma och placera dessa så att exponeringen för magnetfält invid bostäder, skolor och förskolor begränsas.

Försvaret

Försvarmakten har stora intressen i Blekinges skärgård och havsområde och är verksamma vid ett antal övnings- och skjutfält. Sveriges marinbas finns i Karlskrona och en av de viktigaste flygflottiljerna, F17, är belägen i Ronneby.

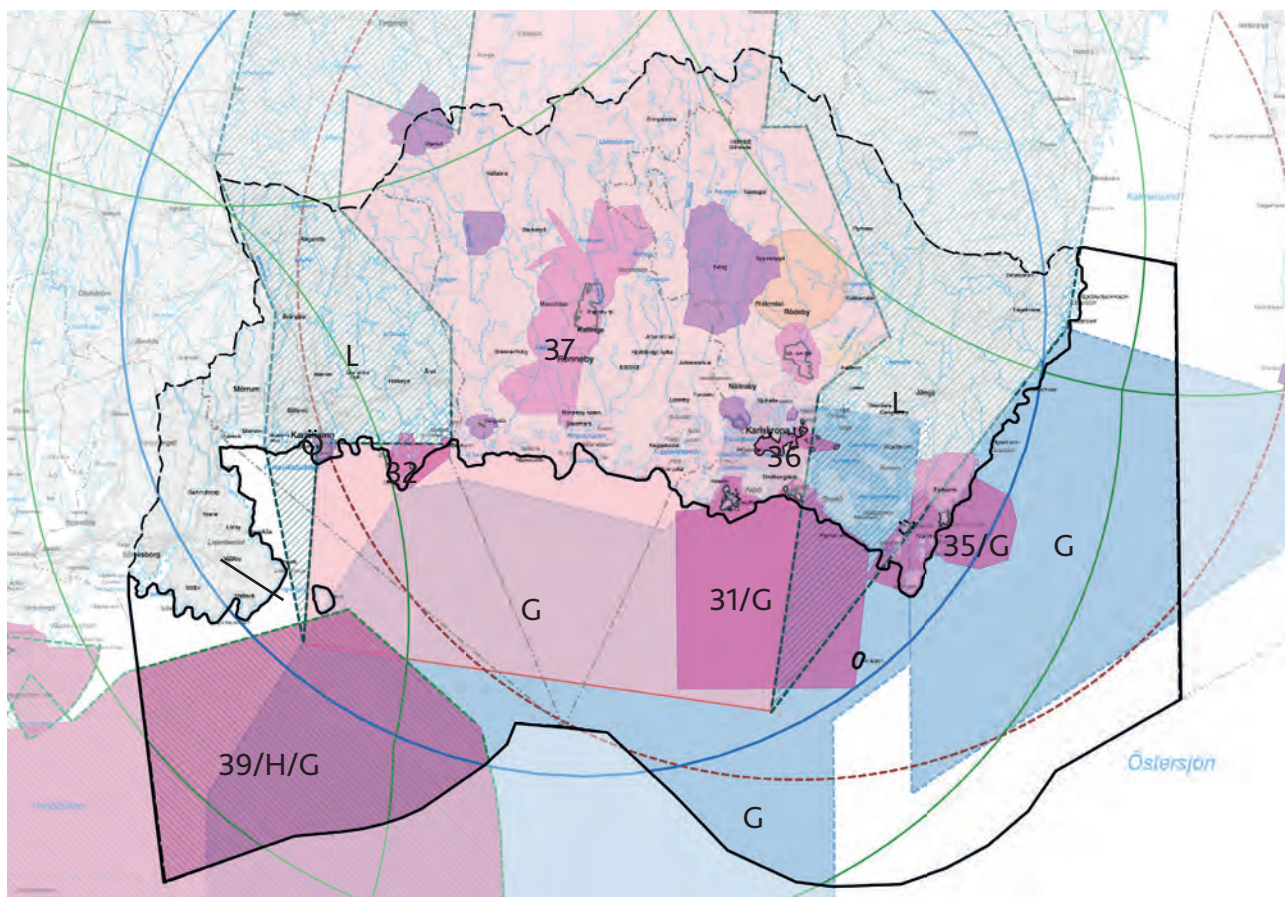
Värdebeskrivning

Försvarmakten ska enligt förordningen (2007:1266) med instruktion för Försvarmakten upprätthålla

och utveckla ett militärt försvar. Övnings- och skjutområden till havs är en förutsättning för att uppnå och bibehålla förmåga till väpnad strid över, på och under vattnet och utgör därför en grundläggande resurs för Försvarmaktens förband. Övningar och utbildning i väpnad strid måste därför kunna genomföras utan störningar av såväl fysiska som tekniska hinder.

För fartygsförbanden i samverkan med flyg- och helikopter-förband behövs marina skjutområden. Områdena behövs för att uppnå och behålla förmågan till väpnad strid över, på och under vattnet. Det är viktigt att övningar kan genomföras på ett säkert sätt för förbanden men också för allmänheten samt civil sjö- och flygtrafik. Detta för att inte vådabeskjutning, incidenter eller olyckor ska inträffa.

Försvarmakten har det senaste decenniet genomfört en mycket omfattande omställning från invasionsförsvar till insatsförsvar med förmåga att

Kartan redovisar riksintressen och områden av betydelse för totalförsvarets militära del (se separat beskrivning av respektive intresseområde). På kartan redovisas: sjöövningsområden (blå yta), stoppområde höga objekt (ljusrosa yta), påverkansområden för buller eller annan risk (mörkrosa ytor), övnings- och skjutfält (snedskrafferade i grönt), MSA-yta kring flygplatserna i Kristianstad, Kallinge och Kalmar markeras med grön för civil MSA-yta och blå cirkel för militär MSA-yta, lågflygningsområden (snedskraffad i blått), påverkansområde kring väderrader (röd streckad linje).

med kort varsel sätta in förband enligt beslut från riksdag och regering. Omfattande övningar såsom förberedelser för nationella och internationella insatser måste därför kunna genomföras vid alla tider på året.

Även andra totalförsvarsmyndigheter bedriver verksamhet i havet, däribland Försvarets radioanstalt (FRA). FRA bedriver signalspaning i syfte att kartlägga bland annat yttre militära hot mot landet. Östersjön bedöms även i fortsättningen ha en stor betydelse för svensk signalspaning.

Riksintresse för totalförsvaret

Försvarmakten pekar ut riksintressen och deras influensområden (Ö), samt andra områden av betydelse för totalförsvarets militära del. Inom de områden som har utpekats som riksintresse av Försvarmakten finns övnings- och skjutområden och tekniska anläggningar. Flera sådana områden finns i Blekinges skärgård och havsområdet utanför kusten. Försvarmaktens riksintressen omfattar dels riksintressen som kan redovisas öppet och dels riksintressen som av sekretesskäl inte kan redovisas öppet. Enligt MB 3 kap 9 § ska områden som riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. I övrigt ska mark- och vattenområden som har betydelse för totalförsvaret så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt motverka totalförsvarets intressen.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR TOTALFÖRSVARETS MILITÄRA DEL, ÖPPNA RIKSINTRESSEN - SJÖÖVNINGSOMRÅDE

Riksintresse sjöövningsområde, (G)

sjöövningsområde Hanö

Berörda kommuner: Sölvesborgs, Karlshamns, Ronnebys och Karlskrona kommuner

I ett sjöövningsområde bedrivs verksamhet både i havet och i luften. Här är fasta anläggningar mycket svåra att etablera utan att risk för skada på riksintresset uppstår. Det inverkar på havsplaneringen främst genom att planering av fasta installationer kan komma att påverkas, samt att temporär avlysning förekommer.

OMRÅDEN AV BETYDELSE FÖR TOTALFÖRSVARETS MILITÄRA DEL, ÖPPNA OMRÅDEN AV BETYDELSE - LÅGFLYGNINGSOMRÅDE

Riksintesse lågflygningsområde, (L) Södra Småland - Norra Blekinge (stridsflyg och helikopter)

Berörda kommuner: Sölvesborgs och Karlskrona kommuner

Lågflygningsområden kan skadas av uppförandet av höga objekt. Det är därför särskilt viktigt med tidiga samråd för ärenden som rör höga objekt så att Försvarmakten tidigt kan yttra sig och beskriva om ärendet medför skada på intresset eller inte.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR TOTALFÖRSVARETS MILITÄRA DEL, PÅVERKANSOMRÅDEN - MSA OMRÅDE Påverkansområden från Kristianstad, Kallinge och Kalmar flygplatser

Berörda kommuner: Sölvesborgs, Karlshamns, Ronnebys och Karlskrona kommuner

Skydd av all flygtrafik vid start och landning. Kategorin kommer framöver att benämnas MSA-område (minimum safety altitude). Ett sådant område utgör den yta inom vilket det finns fastställda höjder för högsta tillåtna objekt som kan tillkomma i området runt en flygplats. Den militära MSA-ytan är 46 kilometer, den civila MSA-ytan är 55 kilometer (för exempelvis Landvetter flygplats). Det inverkar på havsplaneringen genom att höga fasta installationer som är högre än den fastställda MSA-höjden inte kan förekomma.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR TOTALFÖRSVARETS MILITÄRA DEL, PÅVERKANSOMRÅDEN - ÖVNINGS- OCH SKJUTFÄLT

Påverkansområden övnings- och skjutfält, Ravlunda skjutfält, (H)

Berörda kommuner: Sölvesborgs kommun

Området är en typ av influensområde för militära skjutfält där själva funktionen militär verksamhet i form av exempelvis målflyg och annan samövning mellan mark och luft utgör riksintresset. Inom ett sådant område kan höga objekt medföra skada på den verksamhet som Försvarmakten bedriver. Prövning för byggnation av höga fasta installationer kan göras i enskilda fall.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR TOTALFÖRSVARETS MILITÄRA DEL, PÅVERKANSOMRÅDEN - VÄDERRADAR

Påverkansområden väderradar, Karlskrona

Berörda kommuner: Ronneby kommun och Karlskrona kommun

Inom väderradarns influensområde kan höga objekt störa. Närmast väderradarn är det förbjudet att uppföra vindkraftverk och i området runt omkring görs en prövning i enskilda fall. Möjligheten att etablera hela vindkraftparker inom dessa områden är låg. Det inverkar på havsplaneringen genom att höga objekt bör undvikas/kan komma att störa.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR TOTALFÖRSVARETS MILITÄRA DEL, PÅVERKANSOMRÅDEN FÖR BULLER ELLER ANNAN RISK

Påverkansområde 31 - Södra Tjurkö och Bollö skjutfält

Berörda kommuner: Karlskrona kommun

Södra Tjurkö skjutfält har anpassats till markstridsövningar med förband såsom amfibie-, basskydds- och hemvärnsförband samt förband tillfälligt grupperade på Kungsholms fort. Bollö skjutfält har anpassats och utvecklats för markstridsövningar för amfibieförband, säkerhetsförband och hemvärnsförband kombinerat med inslag från fartygs och flygförband.

Påverkansområde 32 - Södra Harö skjutfält

Berörda kommuner: Karlshamns kommun

Harö skjutfält har anpassats för markstridsövningar. Harö utgör tillsammans med Bollö och Södra Tjurkö i östra skärgården den idag enda möjligheten för skarpskjutning inom Blekinge skärgårds övnings- och skjutfältsområde. Den verksamhet som konstituerar riksintresset innebär påverkan på omgivningen genom skottbullen som kan uppfattas som störande.

Påverkansområde 35 - Öppenskärs övningsfält och Torhamns skjutfält

Berörda kommuner: Karlskrona kommun

Öppenskärs övningsfält har anpassats för markstridsövningar. Torhamns skjutfält användes av kustartilleriet för att bedriva övningar med skarp ammunition, främst för deras rörliga förband och för provning av pjäser och ammunition. Inom fältet kan olika övningsmoment genomföras med skarp ammunition från flera skjutområden samtidigt med riskområdena belägna inom fältets egna gränser. Sådana övningar kan enbart genomföras på särskilt anordnad mark som fritt kan disponeras av Försvarsmakten.

Påverkansområde 36 - Karlskronas örlogshamn med inre skärgård

Berörda kommuner: Karlskrona kommun

Örlogshamnen Karlskrona (ÖHK) är uppbyggd avseende hamn och basverksamhet för att kunna stödja samtliga fartygssystem inom marinen. Infrastrukturen är uppbyggd för att stödja fartyg med bl.a. förtöjning, drivmedelstjänst, ammunitionstjänst och underhållsarbete. Underhålls- och reparationstjänster på marinens fartyg och båtar kan genomföras även inom hamnområdet. För marina utbildningsändamål finns en väl utbyggd infrastruktur.

Örlogshamnen har förutom ett viktigt militärstrategiskt läge även närhet till marina sjöövnings- och skjutområden och marina sprängplatser under vattnet. Huvuddelen av verksamheten i hamnen är säkerhetsklassad verksamhet.

Karlskrona inre skärgård övningsfält är en del av Blekinge skärgårds övnings- och skjutfältsområden som ingår som ett av tre bataljonsområdena i Sverige anpassat för skärgårdsövningar med amfibie, markstrids-, hemvärns- och säkerhetsförband i kombination med flyg och fartygsförband. Öarna och terrängen utgör viktiga element vid skarpa insatser för bevakning och försvar av örlogshamnen. På övningsfältet bedrivs idag övningar med lös ammunition.

Påverkansområde 37 - Ronneby flottilflygplats

Berörda kommuner: Ronneby kommun

Flottilflygplats är inte belägen inom planområdet, men berör det i hög utsträckning. Ronneby flottilflygplats är av vital betydelse som en del i Försvarsmaktens system av flottilj- och övningsflygplatser anpassade för militär verksamhet. Den används framförallt för den utbildning och träning av flygförare på flygplan JAS39 samt utbildning och träning av den personal som krävs för att upprätthålla en flygplats i drift.

Värdet av flygplatsen består i första hand av möjligheterna att fortsatt nyttja en av få kvarvarande militära flygplatser för flygning med i första hand enhetsflygplanet JAS 39 och för övningar av krigsfunktioner, men även av de mycket omfattande samhällsinvesteringarna

Påverkansområde 39 - Ravlunda skjutfält

Berörda kommuner: Sölvesborgs kommun

Skjutfältet nyttjas framför allt för skarpskjutning med stridsfordon och stridsvagnar. Skjutfältets möjlighet till riskområde ut över hav i kombination med en relativt stor bredd möjliggör att mer tillämpade och avancerade övningar med mekaniserade förband kan genomföras

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR TOTALFÖRSVARETS MILITÄRA DEL, PÅVERKANSOMRÅDEN - ÖVRIGT

Påverkansområden övrigt, (Ö) övrigt

Berörda kommuner: Karlshamns kommun

Områden betecknat med Ö karakteriseras som övrigt influensområde av försvarsmakten.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR TOTALFÖRSVARETS
MILITÄRA DEL, PÅVERKANSOMRÅDEN -
STOPPOMRÅDE FÖR HÖGA OBJEKT

**Berörda kommuner: Sölvesborgs, Karlshamns,
Ronnebys och Karlskrona kommuner**

Området är en typ av influensområde för militära flygplatser, där själva funktionen militär flygverksamhet utgör riksintresset. Inom dessa områden kan inga nya höga objekt uppföras, med hänsyn till gällande regler kring verksamhetssäkerhet och Försvarmaktens taktiska uppträdande i luftrummet. Det inverkar på havsplaneringen genom att fasta installationer högre än 20 meter över havet inte kan tillåtas inom området.

Anspraak och intressekonflikter

Det försvarspolitiska läget har förändrats och även läget för civilt försvar, vilket betyder att handlingsfriheten är viktig. En viktig fråga är att hålla farleder fria, både huvudfarleder och alternativa farleder. Utvecklingen går mot rörliga tekniska anläggningar, vilket innebär att det blir svårare att förutse var försvarsverksamheten kan störas. Tekniken blir mer störningskänslig och störning från fasta installationer i havet bedöms öka.

Många intressen kan samexistera med försvars- och säkerhetsintresset, såsom sjöfart, yrkesfiske och friluftsliv. Påverkan sker främst genom att övningsområden inte är tillgängliga under pågående övning. Försvarsintressen inverkar också på naturvårdens behov av högupplösta djupdata, eftersom de är sekretessbelagda inom militärt skyddsvärda delar av sjöterritoriet. Konkurrerande intresse är framför allt energiutvinning på grund av fasta installationer. Energiintresset konkurrerar om utrymme och medför teknikstörning.

Försvarmaktens bedömer att samtliga marina skjutområden måste behållas långsiktigt, oberoende av tillfälliga variationer i verksamhetens omfattning och karaktär. Möjligheten att bedriva övningar hinderfritt med förekommande fartygstyper i kombination med flyg- och helikopterförband måste kunna säkerställas över tiden.

Även andra totalförsvarsmyndigheter bedriver verksamhet i havet, däribland Försvarets radioanstalt (FRA). FRA bedriver signalspaning i

syfte att kartlägga bl.a. yttre militära hot mot landet. Signalspaningen är störningskänslig och har ett stort behov av olika typer av skydd för att motverka störningar från andra verksamheter. Behovet av skydd varierar för respektive anläggning. Exempel på landbaserade verksamheter som inom ca en mil i huvudspaningssektorn kan störa signalspaningen är vindkraft, järnvägar, motorvägar, elkraftsanläggningar och master/radiosändare. Vindkraft, särskilt havsbaserad, kan dock störa signalspaningen även på ett betydligt längre avstånd.

Utanför Sölvesborg och Karlshamns kust finns områden utpekade som riksintresse för energi. Vindkraftsproduktion i dessa lägen utgör en konflikt med riksintresset för totalförsvaret, Sjöövningsområde Hanö. Etablering av vindkraftverk och andra höga objekt att medföra betydande negativ påverkan på militära intressen och utpekade riksintressen för totalförsvarets militära del. Den exakta effekten kan i vissa fall inte beskrivas öppet med hänsyn till att informationen omfattas av försvarssekretess.

Försvarsfrågor inom havsplaneringen behandlas nationellt och ingår inte i samverkan med andra länder. Eventuell påverkan på totalförsvarets intressen behöver dock beaktas när gränsöverskridande planeringsfrågor inom andra sektorer hanteras. Totalförsvarets militära del ges förutsättningar för att bedriva sin verksamhet, bland annat genomföra militära övningar under olika förhållanden och bedriva signalspaning. Havspanerna ska även ta hänsyn till behovet av strategisk försörjning av Sverige vid trängt läge inklusive säkerställande av transporters handlingsfrihet under krisberedskap.

Energi

Energisektorns användning av havet avser dels av produktion och dels av överföring av energi. Frågan om energidistribution hanteras under avsnittet infrastruktur ovan. Enerkiproduktion till havs sker i Sverige framförallt genom vindkraft.

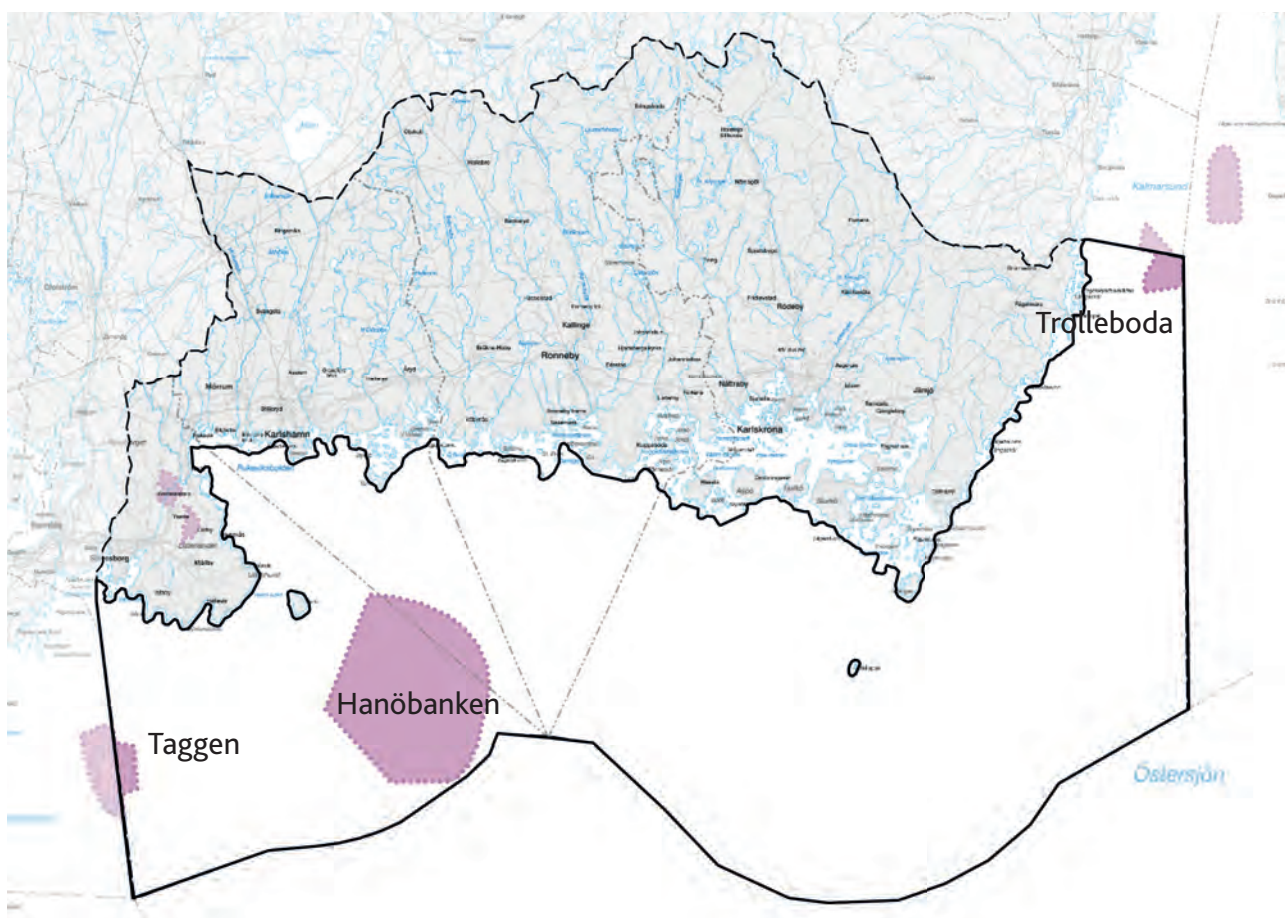
Värdebeskrivning

Idag finns sex havsbaserade vindkraftsparker i Sverige (inräknat en anläggning i Vänern) som tillsammans ger drygt 210 MW och en årlig elproduktion på omkring 630 GWh. Blekinge är ett av de län som har goda förutsättningar för vindkraft, i synnerhet ute i havet. En stor del av Blekinges kustlinje är orienterad så att åtminstone någon av de energirika vindriktningarna sydväst och väst kommer in från havet.

Haven innehåller stora mängder energi i form av tidvatten, vågor och vattenströmmar som kan utnyttjas för förnybar elproduktion. Av tekniker för elproduktion ur havsenergi är det främst vågkraft som är aktuellt i svenska vatten. Vi har mycket lite tidvatten kring Sverige och vattenströmmar som lämpar sig för strömvattenkraft finns främst i Öresund där det redan råder hög konkurrens om vattenområdet.

Vågkraft är relativt yteffektiv energiproduktion. Man kan få ut upp till 10 ggr mer energi på samma yta jämfört med vindkraft. I Östersjön finns dock inte lika mycket energi i vågorna som på Västkusten. Våghöjden är lägre här och det kan då vara svårt att få till en kostnadseffektiv anläggning. Teknikutveckling pågår dock så i en framtid finns det kanske anläggningar som är tillräckligt kostnadseffektiva även för förhållandena här.

Östersjön påverkas av olje- och gasindustri genom rörledningar på havsbotten för distribution av gas. Det finns även fyra oljeplattformar i Östersjön varav tre är polska och en är rysk. Ingen oljeutvinning sker i svenska vatten. Den största gasledningen i vattnen utanför Sverige är Nord Stream som förser Västeuropa med gas från Ryssland.

Kartan redovisar områden av riksintresse för energiproduktion - vindbruk.

Riksintresse för energiproduktion

Inom Blekinge havsområde finns tre områden som är utpekade som riksintresse för energiproduktion, vindbruk enligt MB 3 kap 8 §. Riksintressen för vindbruk till havs har tagits fram utifrån kriterier som årsmedelvind, djup och områdesstorlek. Dessa riksintressen motsvarar i stor utsträckning planerade vindkraftsprojekt. Mark- och vattenområden som är särskilt lämpliga för anläggningar för energiproduktion ska skyddas mot åtgärder som påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av energianläggningar.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR VINDBRUK

Taggen

Berörd kommun: Sölvesborgs kommun

Taggens grund är belägen söder om Sölvesborg. Området har mycket goda vindförhållanden och vattendjupet är omkring 12-30 meter. Mark- och miljödomstolen har lämnat tillstånd för uppförande av totalt 83 verk med en sammanlagd installerad effekt av upp till 300 MW. Totalhöjden är begränsad till 170 meter. Nuvarande miljötillstånd gäller för en igångsättnings tid till år 2022. Denna kan dock komma att ändras. Mark- och miljödomstolen prövar just nu en ansökan om att få höja verken från 170 till 220 meters höjd. Genom området finns ett riksintresse för sjöfart och det utgör även riksintresse för försvaret (sjöövningssområde). Ansökan om undersökningstillstånd för ledningsdragning från anläggningen har lämnats in.

Hanöbanken

Berörda kommuner: Sölvesborgs kommun och Karlshamns kommun

Hanöbanken är belägen sydost om Hanö och Listerlandet. Området har mycket goda vindförhållanden och vattendjupet är omkring 10-40 meter. Den beräknade medelvinden är 8,5 m/s. En planerad vindkraftspark med 500-700 verk och en produktion på 7-8 TWh el årligen, har prövas av regeringen, men inte lämnats tillstånd. Genom området finns ett riksintresse för sjöfart och det utgör även riksintresse för försvaret (sjöövningssområde) och för yrkesfisket.

Trolleboda

Berörd kommun: Karlskrona kommun

Trolleboda i södra Kalmarsund har mycket goda förutsättningar för vindkraft. I området blåser det i genomsnitt drygt 8 m/s vid 80 meters höjd och vattendjupet är mellan 11 och 23 meter. Miljödomstolen beviljade 2008 tillstånd (nu utgången) för 30 vindkraftverk med en beräknad produktion ca 1,5 TWh. Genom området finns ett riksintresse för sjöfart.

Anspraak och intressekonflikter

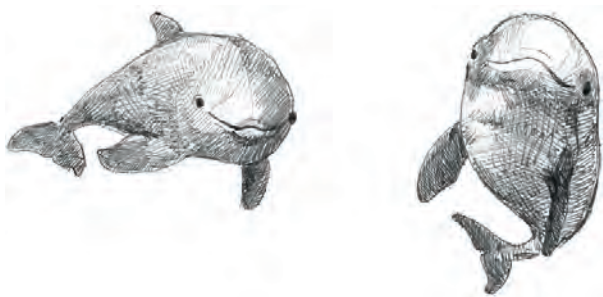
Det pågår idag en energiomställning som bidrar till stora osäkerheter över hur framtidens energisystem kommer utformas, vilket är en utmaning för havsplaneringen. Den övergripande trenden på energiområdet är en strävan mot mer förnybar energi vilket till havs kan bestå till stor del av havsbaserad vindkraft och till viss del vågkraft.

Energiintressen bedöms kunna samexistera med många andra intressen till havs och ibland till och med ge synergier. Vindkraftsparker till havs kan exempelvis ha positiv inverkan på livet i havet genom att utgöra dels artificiella rev som gynnar tillväxt av alger, musslor och fisk samt utgöra zoner fredade från fiske. Dock påverkar vindkraftsprojekt den lokala marina miljön på olika sätt vid anläggning, drift och avveckling. Under anläggningsfasen kan exempelvis höga ljud och grumling påverka marina djur- och växtsamhällen. Grunda utsjöbankar är särskilt känsliga. Även fågellivet i området kan påverkas. Förutom ytorna för själva vindkraftsparkerna tillkommer platsanspråk för de elkablar som tar in elen från anläggningarna. Kabelläggningen innebär ett ingrepp i den marina miljön vilket behöver tas hänsyn till vid planeringen av parkernas placering.

Sjöfartens intressen är på ofta överlappande med energiintressen till havs, vilket innebär en viss konflikt i förhållande till intresseområden för vindkraft. För att en vindkraftspark och en farled ska kunna samexistera behövs en anpassning i placeringen av kraftverken eller justering av farleden.

Försvarets intressen står i konflikt med de områden i havsområdet som är riksintresse för energi. Vindkraftsproduktion i dessa lägen utgör en konflikt med riksintresset för totalförsvarets militära del. Etablering av vindkraftverk och andra höga objekt att medföra betydande negativ påverkan på militära intressen och utpekade riksintressen för totalförsvarets militära del. Den exakta effekten kan i vissa fall inte beskrivas öppet med hänsyn till att informationen omfattas av försvarssekretess.

Vindkraftverk har ofta stor betydelse i landskapsbilden. Den visuella upplevelsen är en viktig faktor att ta hänsyn till i planerings- och beslutsprocesser, särskilt om det berör betydelsefulla utblickspunkter och behov av obrutna vyer. Vindkraftsanläggningar kan medföra stor påverkan på känsliga kulturmiljöer längs kusten, exempelvis riksintresset Kristianopel. Även fornlämningar i havet, till exempel fartygsvrak, kan påverkas negativt av etableringar.

Natur

I länets kustområde finns stora naturvärden både på land och till havs. Kustområdet omfattas därför av flera olika skydds- och bevarandebestämmelser.

Värdebeskrivning

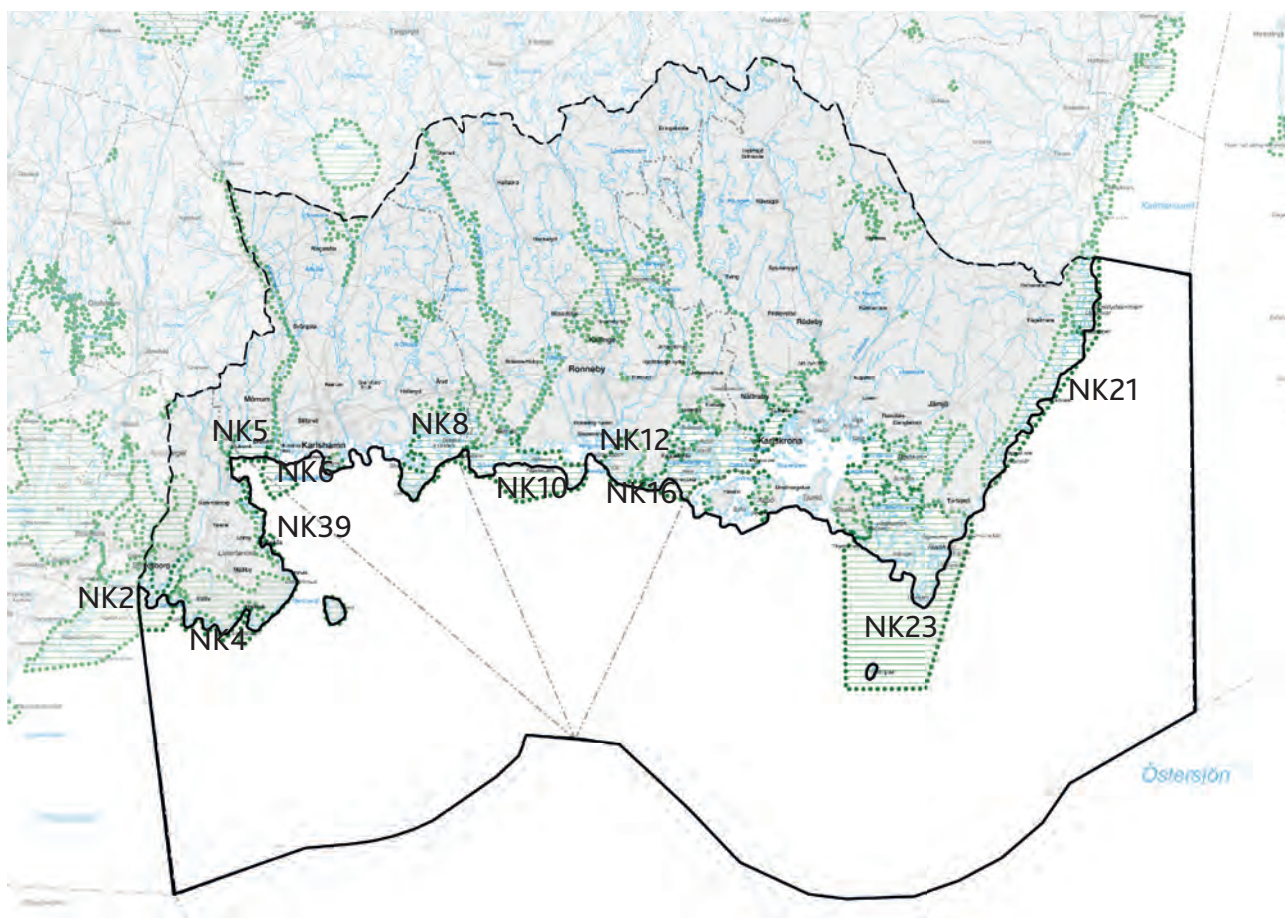
Det stora skärgårdslandskapet i Östersjön är världsunikt, inte minst genom den ovanliga blandning av söt- och saltvattensarter som det rymmer. Kunskapsnivån om ekosystemen och naturvärdena är dock låg, men mycket talar för att många arter på grund av den stressande bräckvattensmiljön lever på gränsen av sin förmåga till fortsatt anpassning. Blekinge är dock i huvudsak förskonat från de allvarliga problem med fiskdöd

och dålig vattenkvalitet som på senare år har rapporterats från västra Hanöbukten. Emellertid har tillgången på torsk minskat drastiskt nära kusten.

Havet utgör livsmiljö för många olika arter. Havets botten, vattenpelare och ytan är bland annat spridningsvägar samt flytt- och vandringsstråk för fågel, fisk och andra djurarter. Bottenmiljön är den del av havet som har en relativt fast struktur som går att avgränsa rumsligt till viktiga marina naturområden. I de grunda områdena till havs finns en hög artrikedom och dessa är särskilt viktiga i arters tidiga livsstadier för såväl föda som skydd.

Riksintresse för naturvård

I Blekinge finns flera utpekade områden av riksintresse för naturvården. Riksintresse för naturvården regleras i miljöbalkens 3 kapitel 6 § och pekas ut av Naturvårdsverket. Enligt miljöbalken ska mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt, som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet, så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter ska särskilt beaktas.

Kartan redovisar områden av riksintresse för naturvården (grön skraffering).

I kust- och havsområdet finns ett flertal områden av riksintresse för naturvården. Riksintresseområdena omfattar ofta både land och vattenområdet i kustzonen. Värden som riksintressena pekar på med en direkt koppling till havet är bland annat följande. Skärgårdar, grunda vikar och åmynningarna som är av stort fiskeribiologiskt värde som reproduktions-, vandrings- och/eller uppväxtområden för olika fiskar såsom sill, sik, gädda, havsöring, ål och skrubbskädda. Det finns också områden med ett mycket rikt fågelliv och områden viktiga för häckande och rastande fåglar.

Några av de berörda riksintresseområdena är till stor del belägna inom planområdet, andra i mer begränsad omfattning. Nedan ges sammanfattningar av de respektive objekten och deras värden, främst beskrivna ur ett marint perspektiv.

OMRÅDEN AV RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD

NK2 Valjeviken-Sölvesborgsviken

Berörd kommun: Sölvesborgs kommun

Merparten av området utgörs av grunda havsvikar med låga betade moränöar och art- och individrik häck- och sträckfågelfauna. Området ansluter till objekt NL 25 i Skåne län.

Området har internationell betydelse som rast- och övervintringslokal för sjöfågel. Här finns ofta stora flockar av vigg (> 10 000 ex). Sölvesborgsviken är en av landets främsta övervintringslokaler för salskrake (max ca 240). Mängderna av sjöfågel gör att här också vintertid finns en stor koncentration av havsörn, upp till cirka 10 exemplar. Vattenområdet väster om Tredenborgsbadet är ett viktigt reproduktions- och uppväxtområde för många fiskarter till exempel ål, skrubbskädda, torsk, havsöring, sik, sill, gädda och abborre.

Falkaholmen kan noteras som särskilt viktig för fågellivet. Bland annat häckar den kentska tärnan här.

Valjeviken (på Blekingesidan) planeras som nytt naturreservat.

NK4 Listerlandet-Hanö

Berörd kommun: Sölvesborg kommun

Odlingslandskapet på södra Listerlandet innehåller representativa och artrika naturbetesmarker med bland annat förekomst av rödlistade växtarter. På Hanö finns ädellövskog och strandområden av stort ekologiskt värde samt väl utbildade klapperfält och strandvallar.

Listerlandets berggrund utgörs av kritkalksten, genom vilken det sticker upp urbergsryggar, s k restberg. De från bergen utskjutande uddarna, de s k nabbarna, upptas av öppna betesmarker eller betade busk- och hagmarker samt havsstrandängar. Kuststräckan har flera goda sträckfågellokalerna. De grunda vattenområdena utgör värdefulla reproduktionsområden för bland annat plattfisk.

NK39 Lörbykusten

Berörda kommuner: Sölvesborg kommun

Lörbykusten innehåller ett stort antal representativa och artrika naturbetesmarker, främst havsstrandängar, som också hyser rödlistade arter. Hela kuststräckan har stor betydelse för häckande och rastande fåglar. Hela sträckan, i synnerhet havsstrandängarna och de små låga öarna där utanför, har stor betydelse för häckande och rastande fåglar. Tillhörande vattenområde i Pukaviksbukten är viktigt som uppväxtområde för lax och öring.

NK5 Stensnäs-Elleholm

Berörda kommuner: Sölvesborg kommun, Karlshamns kommun

Området utgörs av ett kust- och skärgårdslandskap med omväxlande och artrika hagmarker, ädellövskogar och små moränöar. Pukaviksbukten är ett värdefullt uppväxtområde för fisk, främst lax och öring. De små åarna Gallån och Östra Örlundsån mynnar i området. Havsöring vandrar upp i båda vattendragen.

NK6 Mörrumsåns dalgång

Berörda kommuner: Sölvesborg kommun, Karlshamns kommun, Olofströms kommun

Mörrumsån är Blekinges största å. Den rinner i en starkt markerad sprickdal där dalsidorna på vissa sträckor i norr höjer sig 60 meter över ån. När den närmar sig havet flackas dalgången ut i ett öppet landskap. Riksobjektet omfattar även ett öppet vattenområde utanför, och öster om, mynningen i Pukaviksbukten.

Ån hyser stora bestånd av lax och havsöring som är av betydelse för tillgången på dessa arter i hela Östersjön. Åns artrikedom, främst av bottenfauna, är mycket stor och ett flertal rödlistade arter förekommer. Av särskilt intressanta arter kan nämnas flodpärlmussla, tjockskalig målarmussla samt vattenfis. Även fågelfaunan är artrik. Knipa och storskrake är tillsammans med gräsand de vanligaste häckfågeln.

NK8 Eriksberg-Tjärö-Järnavik-Tärnö

Berörda kommuner: Karlshamns kommun, Ronneby kommun

Ett mångformigt odlings- och skärgårdslandskap som också innehåller ett av regionens finaste exempel på sprickdalsterräng. Öarna och vattenområdet i Hällaryds skärgård har stor betydelse för häckande, rastande och övervintrande sjöfåglar.

Kuststräckan är mycket flikig med smala, djupt inskurna havsvikar. Dessa grunda vattenområden är av stort fiskeribiologiskt värde, främst som reproduktionsområden. Fågellivet är rikt i området med flera värdefulla häcklokaler för sjöfågel, främst ejder och kanadagås, men även till exempel vigg och storskrake. Vattenområdet är också viktigt rast- och övervintringsområde för bland annat vigg och havsörn.

NK10 Bräkne-Hoby skärgård

Berörda kommuner: Ronneby kommun

Skärgården med dess talrika morän- och klippöar har mycket stor betydelse för häckande sjöfågel, till exempel ejder och storskarv, samt för rastande och övervintrande fågelarter.

Bottenförhållandena utanför Vångsö har vid en översiktlig undersökning visat sig vara mycket varierade med bland annat organiska sediment, block och sandrippor. Blåstång breder ut sig på stora ytor med en nära hundra procentig täckningsgrad. I vissa bestånd är tångplantorna ca 1,5 m höga och troligen mycket gamla. Björkeskärven öster om Saltärna är viktiga häckningslokaler för sjöfågel, bland annat skröntarna. Vattenområdet kring öarna är också viktigt som rast- och övervintringsområde för flera arter.

NK12 Gö

Berörda kommuner: Ronneby kommun

Ett representativt och väl bevarat odlingslandskap av herrgårdskaraktär med mycket stora arealer naturbetesmark, varav merparten utgörs av betad skog. Grundområdena runt Göhalvön utgör viktiga reproduktionsområden för bland annat sill och gädda samt uppväxtområden för ål och skrubbskädda. Bredasund och dess stränder är ett marint våtmarkskomplex. Den grunda och delvis avsnörda viken är ett viktigt uppväxtområde för fisk.

NK16 Listerby skärgård-Tromtö

Berörda kommuner: Ronneby kommun, Karlskrona kommun

Representativt odlingslandskap i herrgårdsmiljö med artrika naturbetesmarker, främst ädellövghagar, buskrika utmarker och havsstrandängar. Merparten av området utgörs av skärgård med ek- och bokbeklädda öar som saknar motsvarighet i landet. Listerby skärgård består av omkring 30 öar av varierande storlek. Fågelfaunan inom området är art- och individrik. Detta gäller särskilt de yttre öarna Stångskär, Stora Kråkan och Skrävlingarna. Bland häckande arter märks skröntarna. De ofta grunda vikarna inom skärgården utgör viktiga rast- och övervintringslokaler för sjöfågel, bland annat vigg och salskrake.

De stora rundområdena skyddade från påverkan av vågor från havet utgör en idealisk miljö för rotade vattenväxter och lösliggande blåstång. Många arter av sötvattensfisk, som gädda och abborre, finner här goda betingelser för reproduktion och uppväxt.

NK23 Torhamns skärgård

Berörda kommuner: Karlskrona kommun

Området omfattar Sveriges sydligaste skärgård och utgör en viktig länk i salthaltsgradienten längs landets kust. Inom skärgården finns såväl skyddade grundområden som exponerade djupområden. Området innehåller också en stor variation i bottenbeskaffenhet samt en stor artrikedom inom det marina växt- och djurlivet. Grundområdena är viktiga som lekplatser för sill.

Hela skärgårdsområdet har stor betydelse för häckande, rastande och övervintrande fågelarter. Torhamns udde är en av landets viktigaste sträckfågellokaler. Inom området finns också artrika hagmarker, buskrika utmarker, vidsträckt betade havsstrandängar samt en slätterhävdat havsstrandäng av stort biologiskt värde. Torhamns skärgård ett värdefullt referensområde.

Vattenområdet mellan Torhamn och Utklippan är ett värdefullt marint referensområde för miljöundersökningar. Här finns flertalet av de djursamhällen och vegetationstyper som förekommer i regionen. Mångfalden av kombinationer med varierande bottensubstrat, vegetation och djursamhällen är påfallande. Huvuddelen av området är mycket lite påverkat av utsläpp från samhällen och industrier, utöver den allmänna påverkan i denna delen av Östersjön.

NK21 Blekinges östkust

Berörda kommuner: Karlskrona kommun

Blekinges östkust från Svanhalla i söder till länsgränsen i norr utgör en sammanhängande odlingsbygd karakteriserad av flack topografi, stora arealer främst havsstrandängar, låga moränöar och sandiga åkrar.

I de grunda vikarna och sunden förekommer rödlistade arter av kransalger. Vid Olsäng finns en av Östersjöns få knubbsälskolonier. Hela kuststräckan har ett stort värde för häckande, rastande och övervintrande fågelarter. Skärgården vid Kristianopel och Bröms är ett viktigt reproduktionsområde för vår- och höstlekande sill samt uppväxtområde för bland annat ål, skrubbskädda och gädda. Grundområdena är högproduktiva. Rödlistade arter av kransalger förekommer.

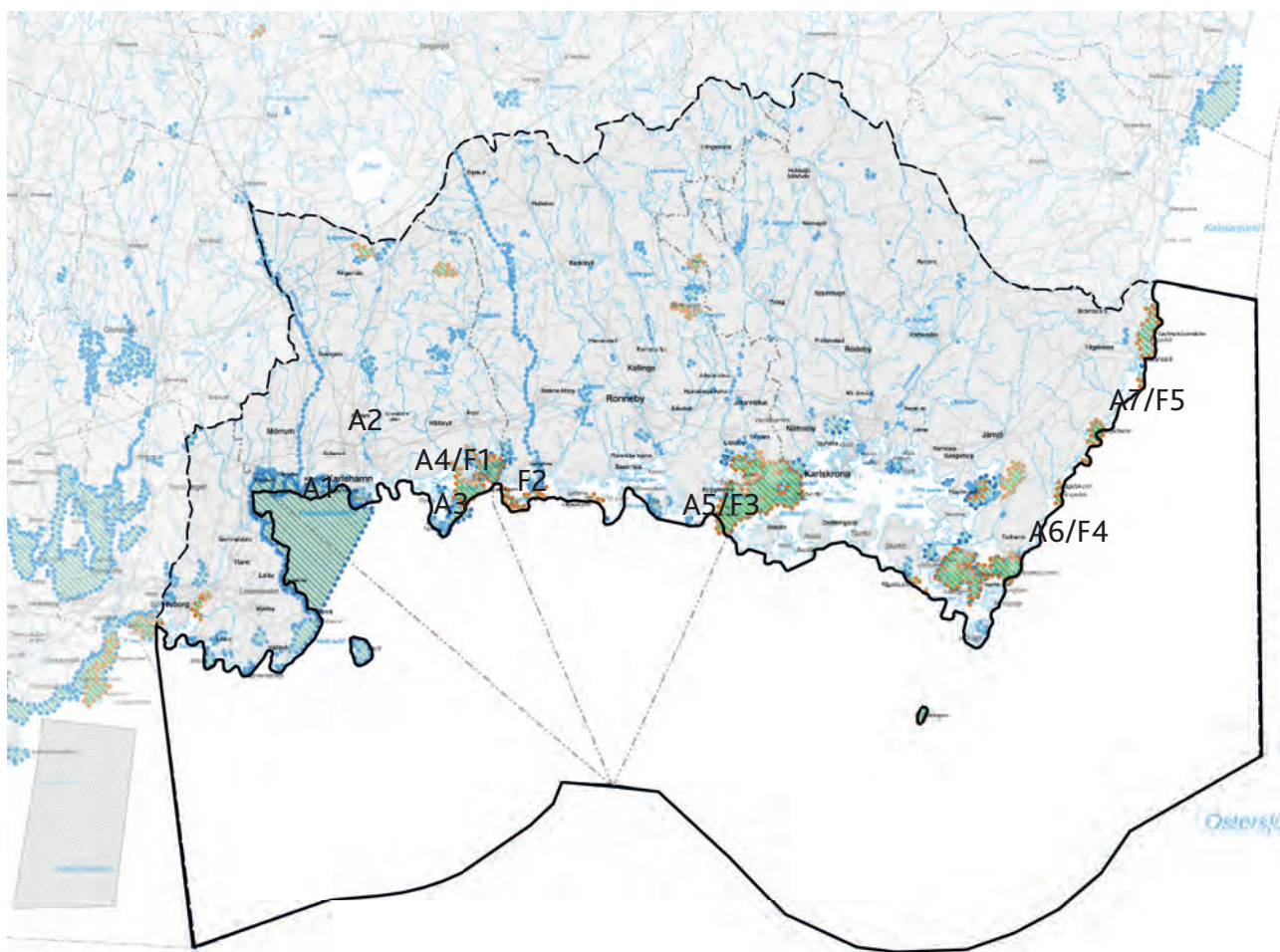
Natura 2000

Natura 2000 är ett nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Syftet är att värna om de

arter och livsmiljöer som är av gemensamt intresse för EU-länderna. Dessa områden är värdefulla naturområden som ska skyddas för framtiden. Varje medlemsland ansvarar för att skydda och vårda sina områden. Natura 2000-områdena innehåller livsmiljöer eller arter som listas av EU:s fågeldirektiv (SCA) och EU:s habitatdirektiv (SCI). Inom planområdet finns elva sådana områden. Habitatdirektivet behandlar bevarande av livsmiljöer för vilda djur och växter medan fågeldirektivet gäller skydd för bevarande av vilda fåglar. Alla Natura 2000-områden är utpekade som riksintressen enligt miljöbalken (MB) 4 kap. 1 och 8 §§.

För respektive Natura 2000-område finns bevarandeplaner som beskriver naturvärdena och vad som krävs för att värdena långsiktigt ska finnas kvar. Länsstyrelsen upprättar och uppdaterar bevarandeplaner till Blekinges Natura 2000-områden.

Utanför Kristianstad pågår ett arbete med att utreda

Kartan redovisar Natura 2000 områden: art- och habitatdirektivsområden (blågrön skraffering) och Fågeldirektivsområden (grönröd skraffering). Ett utredningsområde för Natura 2000 område för tumlare redovisas i vattnet väster om planområdet (grå skrafferad ruta).

möjligheten till att inrätta ett Natura 2000-område för tumlare.

Några av de berörda Natura 2000-områdena är till stor del belägna inom planområdet, andra i mer begränsad omfattning. Nedan ges sammanfattningar av de respektive objekten och deras värden, främst beskrivna ur ett marint perspektiv.

NATURA 2000 OMRÅDEN - HABITATDIREKTIVET

Art- och habitatdirektivet

A1 Pukaviksbukten (SE0410068)

Berörda kommuner: Sölvesborgs kommun, Karlshamns kommun

Området utgör särskilt skyddsområde av gemenskapsintresse enligt habitatdirektivet enligt SCI.

I havsområdet finns sandbankar, rev, stora vikar och sund. I Pukaviksbukten är det prioriterade bevarandevärdet den stora areal rev som utgör en viktig livsmiljö för bland annat flera arter av fisk, fågel, tång och musslor. Reven är viktiga som reproduktions- och uppväxtområden för till exempel sill, torsk och blåmussla, vilket kräver en frisk vegetation. Tumlaren, Östersjöns enda val, rör sig i området.

A2 Stjärnö (SE0410071)

Berörd kommun: Karlshamns kommun

Området utgör särskilt skyddsområde av gemenskapsintresse enligt habitatdirektivet enligt SCI. En mindre del av berör planområdet.

I havsområdet finns rev, skär och små öar. Den marina miljön har friska tångbälten med ett högt naturvärde. Vegetationen domineras av blåstång, sågtång, fjäderslick och ullsläke. De utgör livsmiljö för arter som torsk, sill, blåmussla, kräftdjur och annan fisk.

A3 Tärnö-Harö-Brorsö (SE0410163)

Berörd kommun: Karlshamns kommun

Området utgör särskilt skyddsområde av gemenskapsintresse enligt habitatdirektivet enligt SCI. En mindre del av berör planområdet.

I havsområdet finns sandbankar, stora vikar och sund, skär och små öar samt sandstränder. Grundområden är viktiga som reproduktions- och uppväxtområde för till exempel sill och blåmussla. Den marina miljön runt Tärnö, Harö och Brorsö varierar i djupled mellan väldigt grunda områden till djupare sund som sträcker sig ner till cirka 17 meter. Till största delen domineras området av hårbotten

med friska blåstångsbälten som utgör livsmiljö för flera andra organismer som fisk, kräftdjur, musslor och mossdjur.

A4 Bockön-Mjöön (SE0410124)

Berörd kommun: Karlshamns kommun

Området utgör särskilt skyddsområde av gemenskapsintresse enligt habitatdirektivet enligt SCI. En mindre del av berör planområdet.

I havsområdet finns sandbankar, stora vikar och sund, rev, skär och små öar. Den marina miljön uppvisar en riklig förekomst av makrovegetation med hög täckningsgrad. De dominerande arterna är blåstång, sågtång och fjäderslick och miljön är en viktig livsmiljö för fisk, musslor, kräftdjur och andra organismer.

A5 Tromtö-Almö (SE0410042)

Berörd kommun: Ronneby kommun

Området utgör särskilt skyddsområde av gemenskapsintresse enligt habitatdirektivet enligt SCI. En mindre del av berör planområdet. Natura 2000-området Tromtö-Almö utgör i nationellt perspektiv ett mycket värdefullt område ur naturvårdssynpunkt.

I havsområdet finns blottade ler- och sandbottnar, laguner, stora vikar och sund, rev, rullstensåsöar samt skär och små öar. Den marina miljön är mosaikartad med en både riklig och artrik vegetation som skapar viktiga livsmiljöer för andra organismer. De varierande bottenförhållanden är livsmiljöer för en mångfald av djur och växter. Tromtö-Almö är även ett värdefullt område som uppväxtmiljö och reproduktionsområde för fisk såsom gädda, abborre och mört.

A6 Torhamns udde (SE0410104)

Berörd kommun: Karlskrona kommun

Området utgör särskilt skyddsområde av gemenskapsintresse enligt habitatdirektivet enligt SCI. En mindre del av berör planområdet. Området överlappas av Natura 2000-området Torhamn-Hästholmen (SE0410041) som är utpekad enligt fågeldirektivet. Torhamns udde är en av vårt lands förmåsta fågellokaler.

I havsområdet finns stora vikar, skär och små öar. Den marina miljön längs kuststräckan utgörs av en mosaik med grunda mjuk- och hård-bottnar. Grundområdena kring Torhamns udde är viktiga lek- och uppväxtområden för fisk. I det grunda vattnet finns gott om föda i form av musslor, snäckor och små kräftdjur. På botten finns en rik algflora med bland annat kransalger.

A7 Isaks kläpp (SE0410113)**Berörd kommun: Karlskrona kommun**

Området utgör särskilt skyddsområde av gemenskapsintresse enligt habitatdirektivet enligt SCI. En mindre del av berör planområdet. Området är djurskyddsområde för knubbsäl och överlappas av Natura 2000-området Abramsäng (SE0410051) som omfattas av fågeldirektivet.

I havsområdet finns stora vikar, skär och små öar. De grunda marina miljöerna är viktiga för rekrytering av fisk såsom gädda och abborre. Det marina grundområdet skapar en mångfald av livsmiljöer för fisk, kräftdjur, bottenlevande organismer och musslor.

NATURA 2000 OMRÅDEN - FÅGELDIREKTIVET

F1 Tjärö-Bockön-Eriksberg (SE0410043)**Berörd kommun: Karlshamns kommun**

Området utgör särskilt skyddsområde av gemenskapsintresse enligt fågeldirektivet enligt SPA. En mindre del av berör planområdet. Områdets prioriterade bevarandevärden är de häckande arterna fisktärna, silvertärna och törnskata.

Området bedöms väl representera den klippiga mellanblekingska skärgården med typisk häckfågelfauna där arter som fisk- och silvertärna, fiskmå, ejder, strandskata och gråtrut är vanliga. Vissa av dessa förekommer i större antal. Området bedöms även vara en viktig rast- och övervintringsplats för framför allt flockar av vigg och salskrake vintertid samt för övervintrande havsörn.

Den marina miljön är varierad med mestadels steniga och klippiga stränder, samt bottnat med välutvecklade tångsamhällen. Det finns även någon enstaka sandbank i södra delen av området och några skyddade vikar på fastlandet, främst i områdets norra delar.

F2 Bräkne-Hoby skärgård (SE0410046)**Berörd kommun: Ronneby kommun**

Området utgör särskilt skyddsområde av gemenskapsintresse enligt fågeldirektivet enligt SPA. En mindre del av berör planområdet.

Natura 2000-området Bräkne-Hoby skärgård består av ett 40-tal mer eller mindre isolerade klipp- och moränöar. De prioriterade bevarandevärdena är naturtyperna rev, skär och små öar i Östersjön, samt de häckande fågelarterna vitkindad gås, fisktärna,

silvertärna, storskarv och gråtrut. Öarna är mycket fina exempel på naturtypen skär och små öar. Den marina vegetationens artrikedom och utbredning indikerar ett högt naturvärde och tångbältena utgör livsmiljöer för evertebrater och fiskar. Området utgör även bra jaktmarker för havsörn året runt.

Den marina miljön är representativ för Blekinges skärgård. Öarna och skären omges av rev (hårdbotten) med tångbälten som utgör livsmiljö för många andra arter så som kräftdjur, musslor, mossdjur och fisk. Artrikedomen är stor och algpåväxten måttlig.

F3 Tromtö-Almö (SE0410042)**Berörd kommun: Ronneby kommun**

Området utgör särskilt skyddsområde av gemenskapsintresse enligt fågeldirektivet enligt SPA. En mindre del av berör planområdet.

Natura 2000-området Tromtö-Almö utgör i nationellt perspektiv ett mycket värdefullt område ur naturvårdssynpunkt. De prioriterade bevarandevärdena är framförallt områdets marina miljöer med mosaikartade bottenar tillsammans med de välbäddade betesmarkerna och strandängarna, som är av stor betydelse för såväl rastande fåglar som häckande sjöfågel och vadare.

De marina miljöernas varierande bottenförhållanden är livsmiljöer för en mångfald av djur och växter. Tromtö-Almö är även ett värdefullt område som uppväxtmiljö och reproduktionsområde för fisk såsom gädda, abborre och mört. Mjukbottenarnas kärnväxtdominerade ängar är viktiga uppväxtmiljöer för kräftdjur, blötdjur och andra smådjur som i sin tur utgör föda för fisk. Till de prioriterade bevarandevärdena hör även häckande rovfåglar och tärnor som listats för området, skalbaggar knutna till gamla grova ekar och större vattensalamander.

F4 Torhamn-Hästholmen (SE0410041)**Berörd kommun: Karlskrona kommun**

Området utgör särskilt skyddsområde av gemenskapsintresse enligt fågeldirektivet enligt SPA. En mindre del av berör planområdet. Det överlappas av Natura 2000-områdena Hästholmen-Öppenskar (SE0410099) och Torhamns udde (SE0410104) enligt habitatdirektivet.

De prioriterade bevarandevärdena är förekomsten

av de häckande fågelarterna vitkindad gås, skräntärna, kentsk tärna, fisktärna, silvertärna, småtärna, höksångare och törnskata. Området är mångformigt och utgör en betydande del av den fågelrika Östra skärgården i Blekinge. Här finns livsmiljöer för ett stort antal arter, med förutsättningar både som häckningsmiljö och som viktig rast- och övervintringsplats för flera arter.

F5 Abramsäng (SE0410051)

Berörd kommun: Karlskrona kommun

Området utgör särskilt skyddsområde av gemenskapsintresse enligt fågeldirektivet enligt SPA. En mindre del av berör planområdet. Området överlappas av Natura 2000-området Isaks kläpp (SE0410113) enligt habitatdirektivet.

Området i anslutning till Abramsäng utgör en betydande del av den flacka östra kusten i Blekinge som i sin helhet utgör ett mycket viktigt område för rastande och häckande fåglar. Abramsäng hyser populationer av flera arter som under senare decennier minskat såsom strandängshäckande vadare och tärnor. Platsen är även en viktig rast- och övervintringsplats för många arter, inklusive havsörn, simänder och ett stort antal vadararter

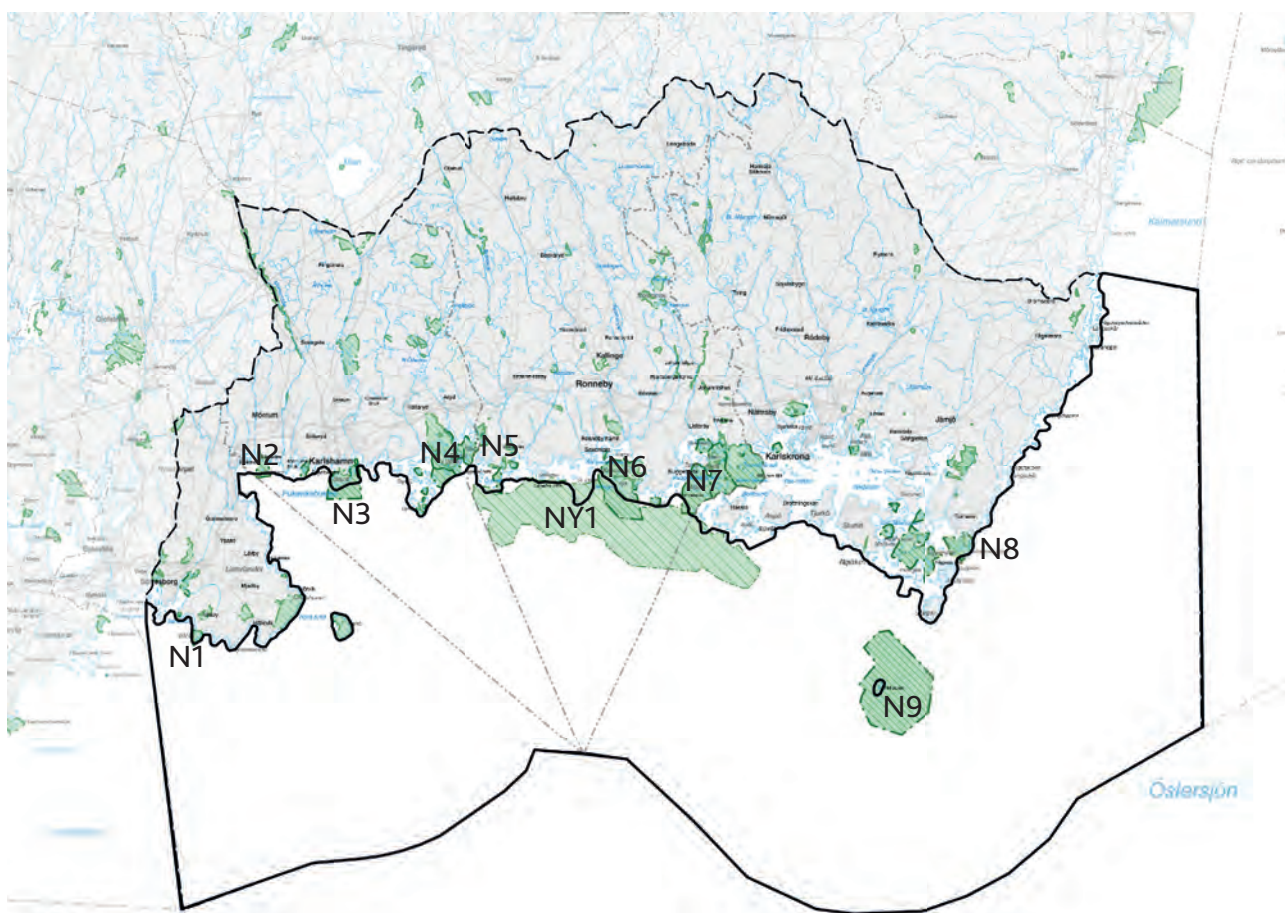
som utnyttjar lokalen främst under höstflyttningen.

Naturreservat

Enligt miljöbalkens 7 kapitel 4 § får naturreservat bildas för att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Bildande av naturreservat bidrar till att uppfylla flera av miljökvalitetsmålen. Både länsstyrelsen och kommunen kan bilda naturreservat med stöd av miljöbalken. Naturreservat utgör den största andelen skyddad natur i Sverige. I Blekinge finns totalt 38 stycken naturreservat inom kust- och havsområdet.

Några av de berörda naturreservaten är till stor del belägna inom planområdet, andra i mer begränsad omfattning. Nedan ges sammanfattningar av de respektive objekten och deras värden, främst beskrivna ur ett marint perspektiv.

Kartan redovisar naturreservat markerade med (Nx) för befintliga naturreservat i havsområdet och med (NYx) för föreslaget nytt marint reservat.

OMRÅDEN UTPEKADE SOM NATURRESERVAT

N1 Sillnäs(2044592)**Berörd kommun: Sölvesborgs kommun**

Sillnäs är en mjukt kuperad udde, som höjer sig knappt 10 meter över havet, på södra Listerlandet i västra Blekinge. Naturreservatet omfattar även angränsande kustvatten ner till som lägst ca 6 meter under havsytan.

Naturreservatets vattenområde är inte närmare undersökt och det saknas vid bildandet av naturreservatet tillräckliga kunskaper om områdets marina natur- och kulturmiljövärden. Udden är vågexponerad och botten typen främst blockig hårdbotten, med inslag av sand. Delar av området kan vara intressant som lek- och uppväxtområde för fisk.

Naturreservat ingår, tillsammans med Grammahagenområdet i nordväst, i Natura 2000-området Sillnäs (SE0410156). Sillnäs naturreservat ligger inom område för riksintresse för naturvård (Listerlandet-Hanö NK4) och friluftsliv (Listerlandet-Hanö FK2).

N2 Elleholm (2002861)**Berörd kommun: Karlshamns kommun**

Reservatet utgörs av en kustskog i det herrgårdsskapskap som utbreder sig väster om Mörrumsåns mynningsområde samt ett vattenområde med mindre öar och skär i Pukaviksbukten, som är en del av Östersjön. Hela området inklusive vattenområdet ingår i Natura 2000-området Elleholm SE 0410233.

Vattenområdet med öar, skär och grunda bottnar har ett vattendjup ner till ca 12 meter. Bottnarna består av lera och sand samt hårda bottnar i anslutning till öar och skär. Öarna och skären domineras av hållmarker och blockiga områden. Träd finns på Stutholmen, Björkeskärvet och Rödskärven. De övriga öarna är öppna.

Vattenområdet ingår i Fredningsområde Mörrumsån inom vilket särskilda fiskebestämmelser gäller till skydd för lax och havsöring. Lax är listad i EU:s habitatdirektiv och Östersjölax är rödlistad nationellt som sårbar. Vattenområden i reservatet med vattendjup ner till 6 meter ingår i Ramsar-området Mörrumsån och Pukaviksbukten. Hela området är klassat som ekologiskt känsliga områden. Området runt Mörrumsåns mynning och vattenområdet utanför är av riksintresse för naturvården (NK 6).

N3 Stårnö-Boön (2042809)**Berörd kommun: Karlshamns kommun**

Reservatet ligger på nivåer från drygt 50 meters höjd över Östersjön och ut till ca 20 meters djup i omgivande vattenområden. Jordlagren domineras av moränjord och på flera ställen finns berg i dagen. I delar av vattenområdet på mindre djup än ca 18 meter förekommer terrestra lämningar från Yoldiatiden (ca 11 600–10 700 år sedan).

Undervattensmiljön utgörs av hårda bottnar nära land i form av hållar och block. Längre ut finns sandbottnar. Vegetationen består av rödalger och tång. Fina tångbälten av både blåstång och sågtång finns i lätt skyddade och i exponerade områden på mellan 0,2 och 5,0 meters djup. Ålgräsängar finns på 3,6 till 6,6 meters djup. Kransalgen havsrufse förekommer på djup mellan 7,3 och 9,5 meter. På havsbotten vid Stårnö udde och på östra sidan av Boön och upp mot Kastellet finns ett flertal stubbar av tall från Yoldiatiden.

Stårnöhalvön är klassad som område av riksintresse för naturvård (NK 38). Reservatsområdet på Stårnöhalvön och mindre delar av vattenområdet på södra och Östra sidan ingår i det europeiska ekologiska nätverket Natura 2000, område SE0410071 Stårnö. Ytterligare vattenområden på södra och västra sidorna ingår i Natura 2000-området SE0410068 Pukaviksbukten.

N4 Bockön-Mjöön (2000064)**Berörd kommun: Karlshamns kommun**

Bockön-Mjöön, som till övervägande delen består av hav, ingår i ett större område med skyddade marina miljöer tillsammans med naturreservaten Eriksbergs stränder, Eriksberg och Tjärö. Öarna och skären har ett rikt fågelliv. Här finns häckningsmiljöer för fåglar som fisktärna, silvertärna, gravand och rödbena. Öarna är även gynnsam miljö för rastande och övervintrande fåglar som exempelvis havsörn.

Naturreservatet ingår i EU:s ekologiska nätverk Natura 2000 enligt habitat- och fågeldirektivet. Enligt habitatdirektivet sammanfaller det med området SE0410124 Bockön-Mjöön och dessutom utgör det enligt fågeldirektivet del av området SE0410043 Tjärö-Bockön-Eriksberg.

N5 Biskopsmåla (2046188)**Berörd kommun: Ronneby kommun**

Biskopsmåla är ett område med kustnära olikåldriga skogar, i huvudsak ädellövskog av ek,

bok och avenbok med inslag av tall, samt naturligt uppkommen äldre granskog. Reservatet omfattar såväl landområden på Biskopsmålahalvön som några mindre öar och skär, samt marina delar i Bräkne-Hoby skärgård.

Reservatet rymmer skär i havet, skyddade vatten i innerskärgårdens laguner och grunda vikar liksom mer vågexponerade delar i ytterskärgården. Det är variation mellan mjuk- och hårbottenar, med övervägande delen av bottenarna inom 2,5-meterskurvan och största djupet på 20 meter. Skärgården med marina delar är viktiga födosöksområden för fåglar.

Reservatets marina delar ingår i ett större havsområde med stor areell utbredning av tång. Djuputbredningen av tångbältena ligger inom ramen för vad som kan förväntas i ett relativt öppet havsområde utan stor påverkan från tillrinnande vattendrag. Här förekommer naturtyper som ålgräsängar, blåstångs- och sågtångsbälten. Tångbältena har en betydande ekologisk funktion som habitat för till exempel evertebrater och fiskar. Området har ett mycket högt naturvärde.

N6 Gö (2014253)

Berörd kommun: Ronneby kommun

Reservatet ligger på Göhalvön, sydost om Ronneby. Området är flackt och ligger i huvudsak på en nivå av endast 5–10 meter över havet. Berggrunden består av Blekinges kustgnejs. Berg i dagen är vanligt förekommande. Moränen är på

Blåstången är en nyckelart i Östersjön. Med sitt upprätta växtsätt är den skydd för många yngel och småarter. Foto: Ulf Lindahl

Göhalvön starkt svallad och bitvis mycket blockrik i ytan. Merparten av Göholms skogar utgörs av ekdominerad ädellövskog.

Reservatet består till ca tre fjärdedelar av vattenområde. De marina områdena runt Göhalvön uppvisar en mosaik av grunda mjuk- och hårbottenar. En gradient i exponering leder till att vegetationen förändras successivt från skyddade till vågexponerade miljöer. De varierande bottenförhållandena möjliggör livsmiljöer för en mångfald av djur och växter. Rev är vanliga och sand förekommer mellan reven. Revens vegetation domineras av fjäderslick, blåstång och sågtång.

Ålgräs förekommer på naturreservatets något skyddade bottenar, främst i norr. På de skyddade mjukbottenarna i Byrumsviken, Bredasund och Brunnsviken växer flera arter av kransalger som indikerar god vattenmiljö. De grunda vikarna utgör betydelsefulla födosöks- och reproduktionsområden för viktiga fiskarter som gädda och abborre. Öarna Lågaskärv och Högaskärv är kala öar som är viktiga för fågellivet.

N7 Listerby skärgård (2000062)

Berörd kommun: Ronneby kommun

Det drygt 1000 hektar stora naturreservatet utgörs av de tre stora öarna Arpö, Vagnö och Slädö, ett flertal mindre holmar och skär samt omgivande hav. Inom reservatet ryms både lummig innerskärgård och karg ytterskärgård. Hagmarker med ädellöv så långt ut i skärgården är något som är unikt för Blekinge.

Tre fjärdedelar av reservatets yta består av hav. I sund och fjärdar kring de stora öarna i norr är havsbottenarna ganska grunda med endast några meters djup. Södra delarna av reservatet har större djup, som mest ner till 18 meter, och mer påverkan av kraftiga vågor. De marina miljöerna har både mjuk- och hårbottenar. I reservatets grunda vikar och sund finns en rik algflora med arter som blåstång, borstnate och fjäderslick. På djupare bottenar finns bland annat ålgräsängar. Tillsammans med ett fåtal marina växter utgör alger basen i havets näringskedja. Det innebär att en mängd organismer är direkt eller indirekt beroende av växtligheten under ytan.

N8 Torhamns udde (2000070)

Berörd kommun: Karlskrona kommun

Torhamn udde utgör del av den östblekingska urbergsslätten. Området består bland annat av

ängs- och åkermarker, hed- och skogsområden. Det är också en internationellt känd fågellokal med ett stort antal häckande och rastande fåglar. Udden har betydande biologiska naturvärden, en särpräglad landskapsbild, kulturhistoriskt värde samt viktig för friluftslivet. Cirka fyra femtedelar av reservatet består av vattenområde.

Vikarna kring Torhamns udde är viktiga lek- och uppväxtområden för fisk. I det grunda vattnet finns gott om föda i form av musslor, snäckor och små kräftdjur. På botten finns en rik algflora. Här växer till exempel flera olika arter av kransalger, en typ av alger som innehåller kalk.

N9 Utklippan (SE0410071)

Berörd kommun: Karlskrona kommun

Naturrestatet Utklippan utgörs av Utklipporna som är den sydöstligaste ögruppen i den svenska delen av Östersjön samt marina miljöer med rev och grundområden runt öarna. Utklipporna består av de nästan kala öarna, Norraskär, Södraskär och Degerhuvudet samt flera mindre skär. Mellan Norraskär och Södraskär finns en skyddad fiskehamn som numera främst används som gästhamn för fritidsbåtar. På Utklipporna rastar stora mängder flyttfåglar under vår och höst. Fågelstudier bedrivs på öarna, bland annat genom ringmärkning av fåglar.

Havsmiljön kring öarna är genom sin orördhet av stort marinbiologiskt värde. De exponerade marina områdena har en väl utvecklad vegetation av blås- och sågtång, samt täta bestånd av blåmusslor. Gräsäl och, i mindre omfattning, knubbsäl förekommer i området. Reservatet utvidgades

2018 med anledning av att området utgör regional värdetrakt för blåmusslor.

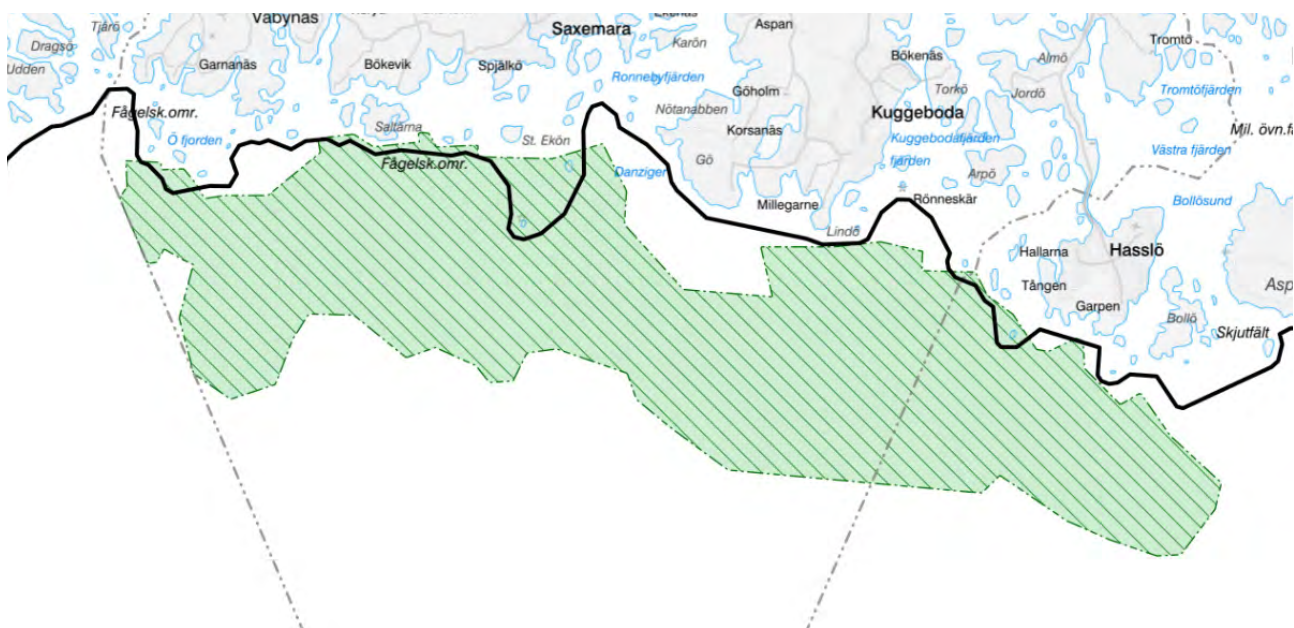
PLANERADE NATURRESERVAT

Ett nytt marint naturreservat på öppet hav planeras utanför Ronneby och Karlskrona, (NY1), se karta nedan. Reservatet är tänkt att sträcka sig från vattnen öster om Hällaryds skärgård till havsområdet söder om Hasslö och Bollö i Karlskrona kommun. Området utgör regional värdetrakt för blåmusslor. I området finns blåmusslor i en omfattning och täthet som innebär att de sammantaget fyller en viktig ekologisk funktion genom sin filtrering av vatten och genom detta en minskad effekterna av övergödning.

I övrigt planerar länsstyrelsen aktivt för naturreservat i Kråkenabben, Valjeviken och Björkenabben i Sölvesborgs kommun, Utlängan och Ungskär i Karlskrona kommun samt en utökning av Biskopsmåla i Ronneby kommun.

BIOSFÄROMRÅDE BLEKINGE ARKIPELAG

Blekinge Arkipelag, som omfattar skärgårds- och kustlandskapet inom Karlshamn, Ronneby och Karlskrona kommun, har blivit utsedd till biosfärområde på grund av områdets höga natur- och kulturvärden. En så kallad samverkansplan för biosfärområde Blekinge Arkipelag har tagits fram och ska fungera som en förvaltningsplan för utvecklingen inom området. Blekinge Arkipelag är ett av fem biosfärområden i Sverige. Biosfärområdet drivs i samverkan mellan de tre kommunerna och Länsstyrelsen i Blekinge län.

Kartan redovisar läget av föreslaget nytt naturreservat (NY1) beskrivet ovan.

Biosfärområdet är ett modellområde där syftet är att naturen, den biologiska mångfalden och kulturarvet ska bevaras. Samtidigt ska social och ekonomisk utveckling med lokal förankring gynnas. Vid inrättande av ett biosfärområde tillkommer inte några nya restriktioner, utan det baseras på befintliga regelverk och frivilliga överenskommelser.

I Sverige är biosfärområden ett komplement till kultur- och naturreservat, nationalparker och andra utpekanden av områden med höga natur- och kulturvärden. Biosfärområden är en del av UNESCOs vetenskapliga program Man and the Biosphere (MAB). Biosfärområden handlar om naturvård och hållbar utveckling på ett nytt sätt. Människor ska kunna bo och utvecklas i områden samtidigt som samhället kan testa ny kunskap och praktik när det gäller att hållbart hantera relationen mellan människan och naturen – att både bruka och bevara.

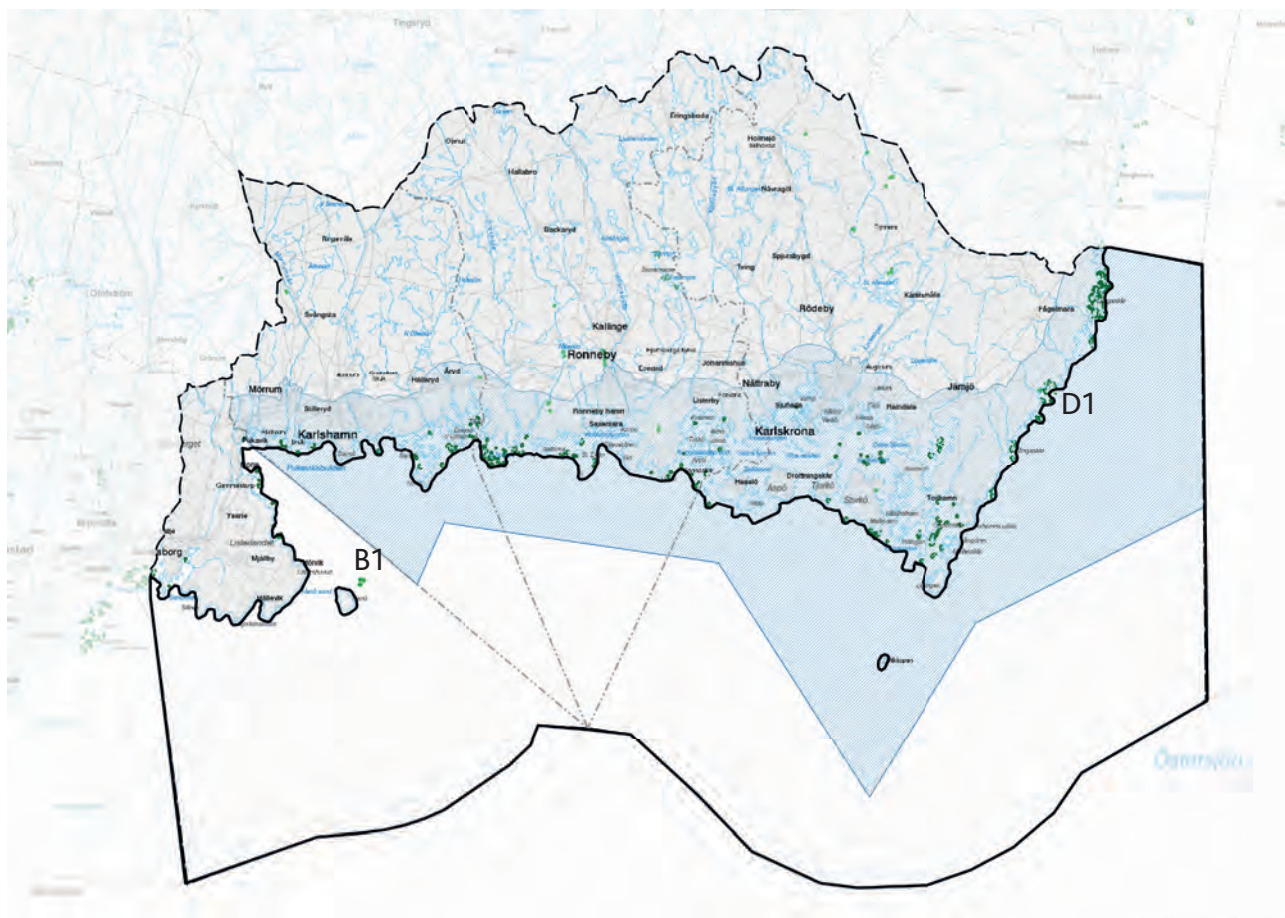
HELCOM MPA (MARINE PROTECTED AREAS)
Torhamns skärgård i östra Blekinge utsågs 1994 till MPA-område av HELCOM. HELCOM

eller Helsingforskommissionen arbetar för skydda Östersjöns marina miljö genom nationsöverskridande samarbete. Genom MPA är målet att Östersjön ska vara i god ekologisk status 2021. En del av området är utpekade som Natura 2000-område, men hela området har inget formellt skydd och därmed ingen skötsel- eller bevarandeplan. Det utpekade MPA-området ligger helt inom biosfärområde Blekinge Arkipelag där samverkansplanen gäller. Genom regionala havsmiljökonventioner är Sverige förbundet att förvalta utpekade MPA-områden.

Övriga områdesskydd och värden

BIOTOPSKYDD SOMRÅDE

Områden som utgör livsmiljöer för hotade djur- eller växtarter kan skyddas som biotopskydd. Biotopskyddsområden är en skyddsform som kan användas för små mark- och vattenområden, så kallade biotoper. Genom att skydda sådana värdefulla naturmiljöer förbättras förutsättningarna för att långsiktigt bevara den biologiska mångfalden. Skyddet bidrar också till att Sverige uppfyller FN:s konvention om biologisk mångfald, samt de nationella miljö kvalitetsmålen.

Kartan redovisar biotopskyddsområden (med ljusgrön markering), Biosfärområde Blekinge Arkipelag (blå skraffering) samt djur- och växtskyddsområde (mörkgrön markering).

Biotopskyddsområden skiljer sig från till exempel naturreservat genom att det är ett antal namngivna biotop typer som får skyddas som biotopskyddsområde. I havsmiljö kan biotoperna till exempel utgöras av mynningsområden vid havskust, helt eller delvis avsnörda havsvikar, grunda havsvikar, ålgräsängar, biogena rev och strand- eller vattenmiljöer som hyser bestånd av hotade eller missgynnade arter eller som har en väsentlig betydelse för hotade eller missgynnade arters fortlevnad.

B1 Malkvarn (2048440)

Berörd kommun: Sölvesborgs kommun

Malkvarn är till största delen ett biogent rev med hög artrikedom. Det har höga naturvärden och täta blåmusselbestånd. Revet erbjuder skydd för bland annat fisk och mindre djur och fungerar som viktigt födosöksområde. Förekomsten av fisk runt Malkvarn är anmärkningsvärt stor. Växtligheten domineras av trådformiga alger.

DJUR- OCH VÄXTSKYDDSOMRÅDE

I Blekinge finns ca 140 fågelskyddsområden,

de flesta längs kusten. Dessutom finns ett salskyddsområde vid länets östkust.

D1 Isaks kläpp (2047205)

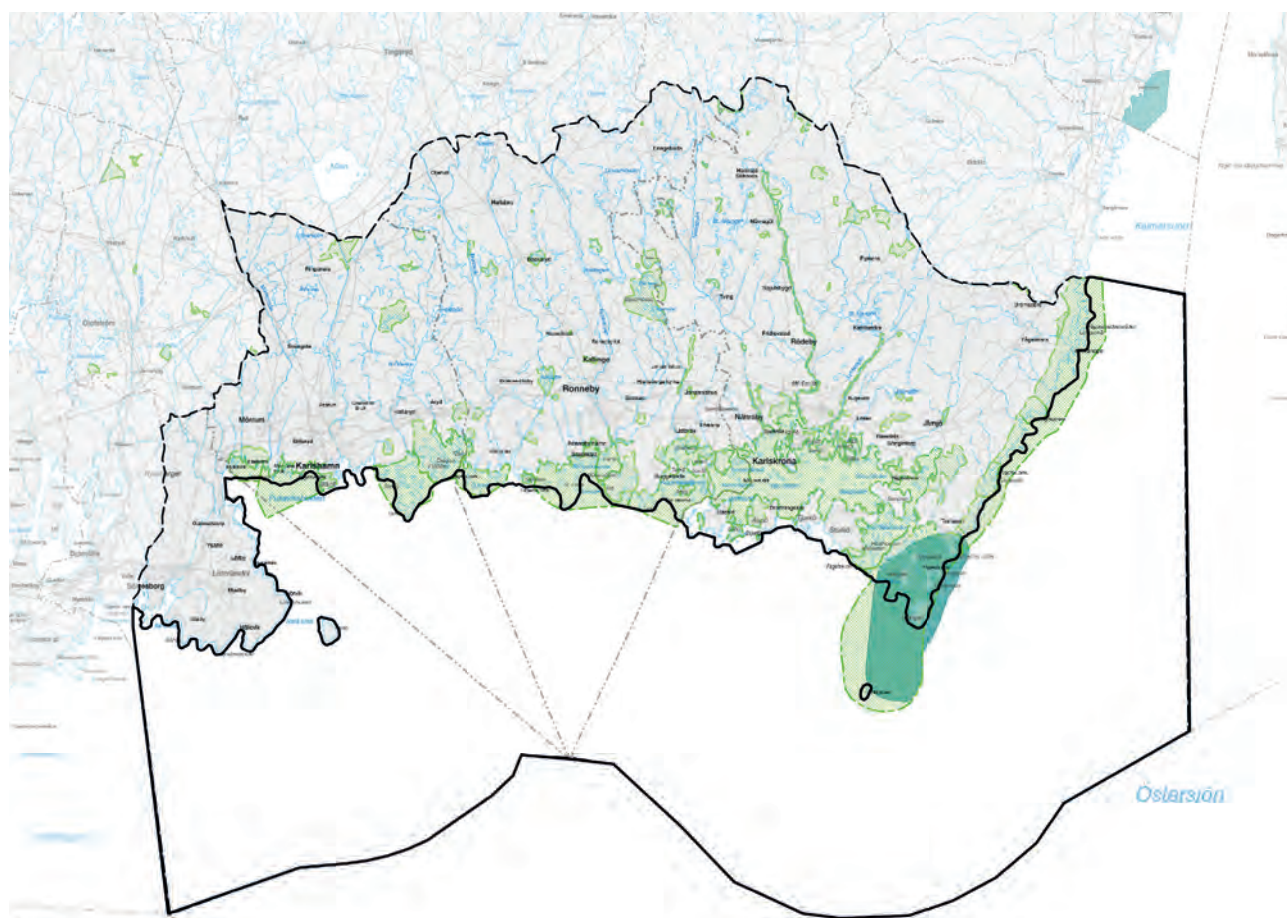
Berörd kommun: Karlskrona kommun

Viken vid Isaks kläpp utgör uppehållsplat och yngelplats för en betydande del av knobbsälsbeståndet i Östersjön. Abramsäng är en av tre platser som Kalmarsundspopulationen av knobbsäl håller till på. Det marina grundområdet skapar en mångfald av livsmiljöer för fisk, kräftdjur, bottenlevande organismer och musslor.

EKOLOGISKT KÄNSLIGA OMRÅDEN

Miljöbalkens 3 kapitel 3 § anger att mark- och vattenområden som är särskilt känsliga från ekologisk synpunkt ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön. I kustlandskapet rör det sig främst om områden särskilt känsliga för utsläpp eller olika former av vattenföretag som till exempel muddring, utfyllnader och fiskodlingar.

I Blekinge pekades bland annat ett flertal havsvikar, som är viktiga lek- och uppväxtområden för fisk,

Kartan redovisar ekologiskt känsliga områden (ljusgrön skraffering) samt Helcom MPA (Marine Protected Area) (mörgrön yta).

bland annat gädda och abborre, ut som ekologiskt känsliga i den första omgång av översiktsplaner som togs fram i slutet av 1980-talet. Flera av de utpekade områdena överlappas numera av riksintressen för naturvård och/eller Natura 2000-område.

HOTADE ARTER

Ett antal fåglar som häckar längs Blekingekusten räknas som hotade eller nära hotade. Som exempel kan nämnas tobisgrissla, havsörn, gråtrut, silltrut, svärta, ejder, kentsk tärna och småtärna.

Tumlaren är Sveriges enda inhemska valart. Tumlare jagades i Östersjöregionen fram till slutet av 1800-talet, och sedan på nytt även under första och andra världskrigen. Då minskade antalet tumlare i svenska vatten mycket kraftigt. 1973 fridlystes arten i Sverige, men trots det har beståndet inte återhämtat sig. Det finns idag bara några hundratal tumlare i Östersjön.

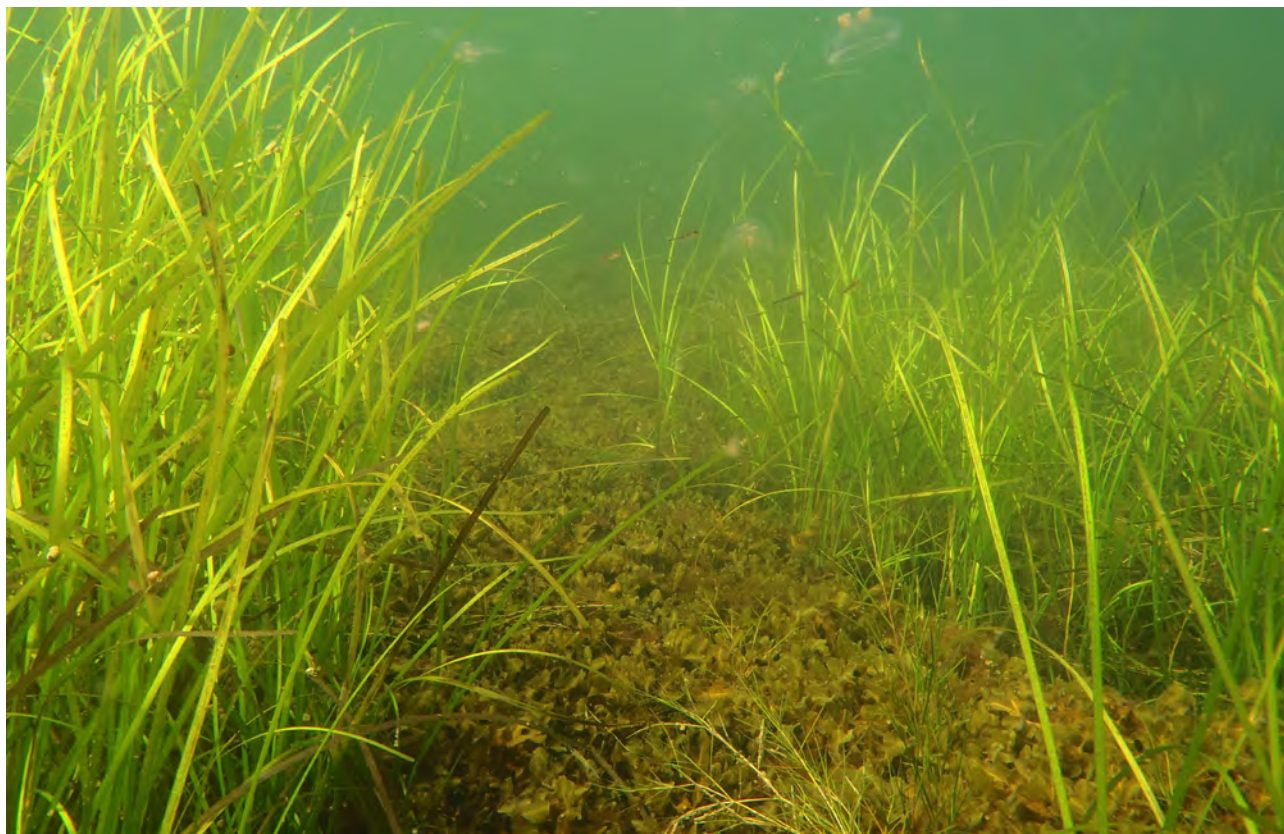
De främsta hoten mot tumlaren oavsiktliga fångster i fisket (bifångst), miljögifter, undervattensbuller, minskad bytestillgång och andra förändringar i ekosystemet. Tumlare fastnar framförallt i bottensatta garn med stor maskstorlek. Även borttappade garn som driver fritt i havet -

”spökgarn” - kan vara ett hot, liksom övrigt marint skräp.

Tumlaren har mycket känslig hörsel, som den är helt beroende av för att överleva. Därför är buller skadligt för tumlaren - det kan till och med orsaka fysiska skador. Mänskliga aktiviteter som ger oljud under vattnet är därför ett hot, exempelvis båttrafik och anläggning av vindkraftsparker till havs.

Länsstyrelsen i Blekinge har genom remiss prövat möjligheten att föreslå Hanöbukten och Pukaviksbukten som Natura 2000-område för tumlare. Företrädare för områdets riksintressen menar att en sådan utvidgning av Natura 2000-nätverket skulle kunna förhindra verksamheter inom yrkesfiske, sjöfart, totalförsvarets intressen och energiproduktion och försvåra utvecklingen av dessa. Länsstyrelsen har valt att inte gå vidare i frågan då det saknas förutsättningar att föreslå skyddsvärda områden för tumlare.

I Östersjön finns också arter som är globalt rödlistade som torsk, ål, flodnejonöga och bäcknejonöga. De nationellt rödlistade fiskarterna i Blekinge är sjurygg, tånglake, lake, havsnejonöga, fyrtömmad skärlånga, mal, torsk, ål, och vimma.

Ålgräs förekommer på sandiga botten från 2-6 meters djup där de fyller en viktig roll i ekosystemet. Ålgräsängar stabiliserar botten och fungerar som skydd åt uppväxande fisk och kräftdjur. Alger som växer på bladen betas av ett stort antal ryggradslösa djur. Foto: Ulf Lindahl

Torsken är anpassad till att leva i Östersjöns saltfattiga förhållanden, och håller sig gärna nere på djupet. Tyvärr har algbloomingarna, tillsammans med bland annat syrebrist och döda bottenar, skapat en miljö där torsken får svårt att leva, föröka sig eller hitta föda. När Östersjöns miljö blir allt sämre, så mår även torsken sämre. Det gör också torsken mer känslig för angrepp av parasiter såsom sälmasken, en inälvmask som använder torsken som mellanvärd för att sprida sig vidare till sälarna i Östersjön. Torsken har även fiskats hårt under lång tid, vilket ytterligare försvårat för populationen att återhämta sig.

Kransalgen raggsträffe är rödlistad och förekommer på flertalet stället längs Blekinges kust. Längs havssträndängar och stränder i övrigt finns flera kärlväxter och andra organismer som är skyddsvärda och delvis hotade.

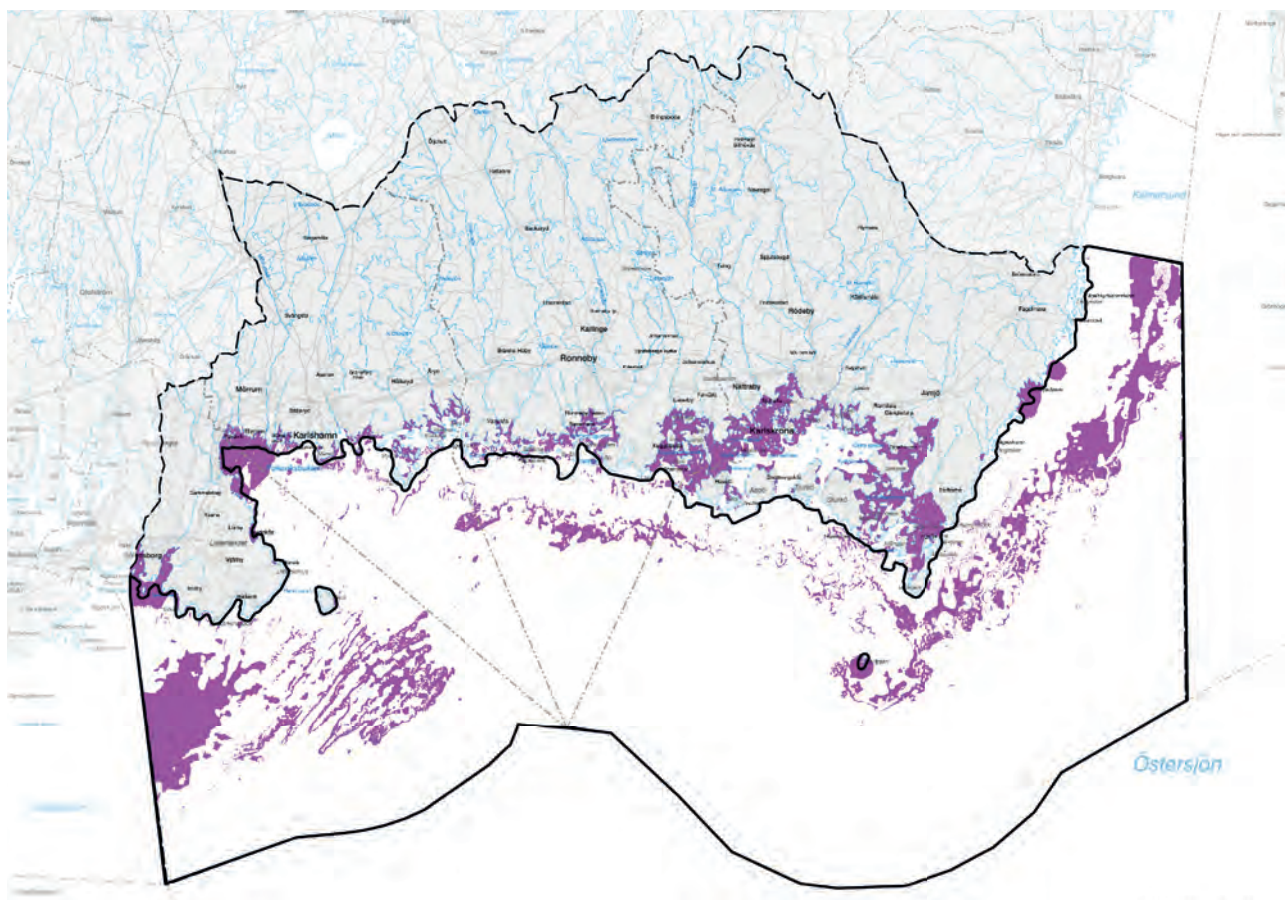
NATURVÄRDESBEDÖMNING ENLIGT MOSAIC
Mosaic är ett ramverk för naturvärdesbedömning i marin miljö – från ett landskapsperspektiv till bedömning av specifika platser. Ramverket ska fungera som ett verktyg för att identifiera den marina gröna infrastrukturen och ge

underlag till olika former av rumslig förvaltning så som områdesskydd, fysisk planering, miljökonsekvensbeskrivningar, dispensprövningar och kompensationsåtgärder. Mosaic är uppdelat i en grundläggande och en fördjupad naturvärdesbedömning.

Syftet med Mosaic är att främja ett funktionellt, ekosystembaserat och adaptivt angreppssätt vid rumslig naturvård. Ramverkets mål är att möjliggöra god förvaltning genom att hantera ekosystemets rumsliga variation såväl som förändring över tid – från landskapsnivå till objektsnivå.

I den grundläggande naturvärdesbedömningen identifieras vad, det vill säga vilka biotiska ekosystemkomponenter som är värdefulla och bör prioriteras inom rumslig förvaltning baserat på naturvärden. I den fördjupade naturvärdesbedömningen identifieras var förvaltning av ekosystemkomponenter bör prioriteras baserat på naturvärden, det vill säga var värdekärnor och värdetrakter är lokaliserade.

Resultaten från den grundläggande naturvärdesbedömningen visar att det generellt sett är områden som är viktiga för livshistoriskt

Kartan redovisar marina värdetrakter enligt ramverket mosaic.

kritiska stadier (till exempel rekryteringsmiljöer för fisk eller övervintringsområden för sjöfågel) samt områden med biotopbildande växter eller djur som förknippas med de högsta naturvärdena ur ett förvaltningsperspektiv.

I den fördjupade naturvärdesbedömningen pekats många områden längs kusterna ut som platser där höga naturvärden ackumuleras. Dessa miljöer är ofta rika på många arter med olika funktioner i ekosystemet, så som sjöfåglar, fisk, hög undervattensvegetation och bottenlevande djur. Även några områden i utsjön förknippas med höga naturvärden, till exempel i form av blåmusselbankar, rödalgsbälten och övervintrande alfåglar. Det bör dock poängteras att några viktiga steg inom MOSAIC för marin miljö återstår, vilka skulle bidra med behövlig information till havsplaneringen.

VÄRDETRAKTER I MARIN MILJÖ

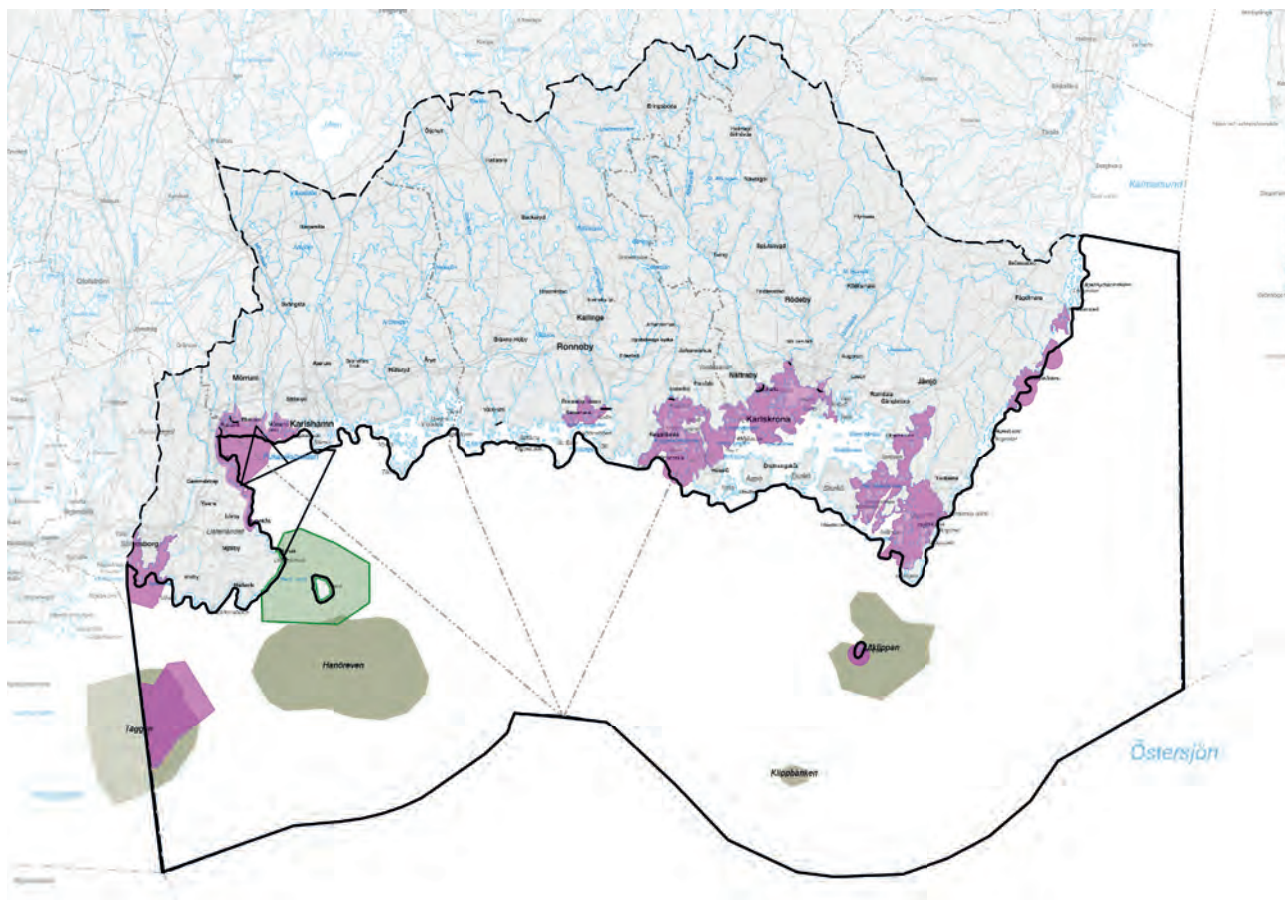
På kartan nedan har bedömningen av värdetrakter i marin miljö ytterligare renodlats, för att ringa in de områden som bör ges extra skydd mot exploatering och annan påverkan.

FISKEFREDNINGSOMRÅDEN

I Blekinge finns fiskefredningsområden i vattenområden i anslutning till åmynningar samt i Hanöbukten. Fredningsområdena är inrättade för att öka skyddet under lek och lekvandring. Där tillåts endast sådana redskap som inte fångar den art som skyddet avser. För att minska det totala fisketrycket på ett bestånd begränsas i vissa fall även mängden redskap som får användas eller hur många fiskar som får fångas.

UTSJÖBANKAR

Utsjöbankar är upphöjningar från berggrunden, som skiljer sig från grundare liggande kustområden genom att de omges av djupare vatten. De hyser ofta höga biologiska värden eftersom organismer som tidigare varit vanliga i grunda kustnära områden, men där försvunnit eller minskat till följd av ökade störningar, ofta finns kvar på utsjöbankar. Kunskapen om marina miljöer är ofta större för utsjöbankar än för omgivande områden eftersom flera inventeringar har genomförts för att bland annat bedöma deras betydelse för naturvärden. Utsjöbankar hyser generellt höga naturvärden samtidigt som de är attraktiva för anläggning av till exempel vindkraft på grund av deras grundare

Kartan redovisar utsjöbankar (ljusbrun yta), och justerade värdetrakter (lila yta) samt fiskefredningsområden (svarta linjer). Utredningsområde för inventering av marina naturvärden kring Hanö är markerat med grön skraffering.

förhållanden.

UTREDNINGSOMRÅDE MARINA NATURVÄRDEN
Länsstyrelsen utreder ett marint område kring Hanö-Listershuvud för att undersöka eventuell förekomst av marina naturvärden.

Anspraak och intressekonflikter

Konventionen om biologisk mångfald innebär att vi i Sverige, på nationell nivå, har åtagit oss att till år 2020 skydda minst 10 procent av våra kust- och havsområden. Naturskydd är ett av de anspråk i haven som ökar. I takt med att kunskap om marina miljöer ökar kommer fler områden att behöva skyddas i någon form. Ökande belastningar från aktiviteter kan komma att ställa krav på regleringar och områdesskydd, teknikutveckling och former för samverkan. Inom havsområdet finns flera intressen som påverkar natur, djur- och växtliv.

Friluftslivets intressen och anspråk står inte i direkt motsats till naturskyddet. Sannolikt finns starkare motstående anspråk längre in mot kusten. Exempelvis sammanfaller ofta de områden som utnyttjas mest av fritidsbåtstrafiken med de områden som har pekats ut som värdefulla natur- och kulturmiljöområden i kust- och skärgårdsområde.

Yrkesfisket har anspråk på stora ytor inom planområdet. En grundförutsättning för fisket är att det finns tillgång till goda fiskbestånd, vilket i sin tur kräver goda livsmiljöer under fiskens livsstadier. Viktiga områden behöver skyddas för att

Knölsvan. Foto: Jeanette Conradsson

stärka fiskbeståndens livsmiljöer i förhållande till ett omgivande exploateringstryck. Naturvårdsområden skyddar marina habitat och därmed lekområden och tillväxtplatser för fisk. Vissa geografiska områden är även fredade från vissa fiskesätt, exempelvis bottentrålning.

Fiskeskyddade områden innebär en potentiell konflikt med yrkesfisket. Fiskodlingar medför påverkan på närområdet genom läckage av näringsämnen. Dumpning av muddermassor riskerar att orsaka skador på botten, djur och växtliv.

Uttag av sand och grus i vatten kan minska det naturliga skyddet mot kusterosion och påverka ström- och bottenförhållanden. Verksamheten kan också leda till fysiska förändringar vid kusten, orsaka strandförlust, vattengrumling och sedimentspridning. En bedömning av de långsiktiga effekterna är svår att göra och därmed står uttag av sand och naturgrus i konflikt med naturvärden. Sand och naturgrus är icke förnyelsebara naturresurser och utvinning från havsbotten kan störa ekosystemet för havsbottenlevande organismer. Ofta utgör sand- och grusavlagringar utsjöbankar med höga naturvärden som hotas vid brytning av material.

Sjöfartens aktiviteter påverkar naturvärden i havet, till exempel genom buller.

Konsekvenserna av ett oljeutsläpp till havs är många; naturmiljön med sitt växt- och djurliv skadas, stränder förorenas och havsbotten förstörs. Oljeutsläppen får också stora socioekonomiska konsekvenser med effekter på flera samhällsfunktioner.

Infrastruktur i havet ger en påverkan på bottenmiljön, både vid anläggandet och vid underhåll och reparationer. Anläggningsarbetet medför grumling av vattnet, förändrad bottenmaterialstruktur och lokal påverkan på vattenväxter.

Försvarsmaktens verksamhet påverkar även naturmiljön på flera sätt. Fartygstrafiken inverkar på samma sätt som kommersiell sjötrafik och fritidsbåtar på naturen. Vid övningar, skjutningar och detonationer sker ytterligare påverkan.

Havsbaseerade vindkraftsprojekt påverkar den lokala marina miljön på olika sätt vid anläggning, drift och avveckling. Under anläggningsfasen kan förekomma höga ljud, grumling och sedimentspridning. Även kabeldragningen från anläggningarna till land påverkar naturen.

Konsekvenser

Sammanfattning

Syftet med denna kommungemensamma havsplan är att ange kommunernas viljeinriktning för vattenanvändningen inom planområdet och öka förutsägbarheten för de aktörer som avser att bedriva verksamhet till havs.

Havsplanen ska:

- Samspela med den statliga planeringen.
- Identifiera förenliga och oförenliga intressen och anspråk.
- Ge rumsliga förutsättningar för nyttjande och bevarande.

Planförslagets intentioner är att begränsa konflikter och skapa förutsättningar för samnyttjande av vattenområdet. Nedan sammanfattas planens påverkan på de intresseområden som behandlas i planen.

Kulturmiljö

I planen har ett mål satts upp om att havsplaneringen ska bidra till att uppmärksamma, öka kunskapen om, värna och bevara viktiga marina kulturvärden och miljöer. Detta ska bland annat göras genom att inventeringar och planeringsunderlag tas fram för att kunna peka ut områden och lämningar som behöver skydd. Detta mål kan bidra till en positiv påverkan på miljön.

Friluftsliv och besöksnäring

Ett mer intensivt nyttjande för turism och rekreation kan ge negativa miljökonsekvenser på växt- och djurliv samt på vattenmiljön till följd av ökat slitage. Det kan även innebära utsläpp och buller från båtar, slitage från människor, nedskräpning med mera. En ökad satsning på friluftslivet kan å andra sidan leda till minskat slitage på orörd natur om friluftslivet blir mer riktat till mindre känsliga områden.

Yrkesfiske

Havsplanen syftar till att ge förutsättningar för ett miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbart fiske. Överfiske och bifångst kan leda till stora negativa konsekvenser för naturens ekosystem. Fisket som resurs och ekosystemtjänst skulle då äventyras.

Vattenbruk

Vattenbruk har potential att växa inom planområdet och målet är att etablera och utveckla ett bärkraftigt blandat vattenbruk med kringnäringar som inte skadar den marina miljön. Fiskodlingar kan leda till ökad näringsbelastning med risk för negativa miljökonsekvenser i form av påverkan på vattenmiljö och bottenförhållanden.

Placering och krav på compensation/rening begränsar dock påverkan på vattenmiljön. Rätt utformat kan produktion av musslor och alger leda till minskat näringsinnehåll i vattnet i anslutning till odlingar och därigenom förbättrad lokal vattenkvalitet. Påverkan från vattenbruk ter sig mycket olika beroende på vilken typ av vattenbruk om avses samt dess placering.

Utvinning och lagring av material

Inom planområdet finns enligt SGU:s kartläggning potential för uttag av sand. Sand- och grusuttag kan leda till fysiska förändringar vid kustzonen, orsaka strandförlust, minska det naturliga skyddet mot kusterosion och påverka ström- och bottenförhållanden.

I planförslaget anges att det finns behov av att utpeka lämpliga områden där dispensprövning för dumpning av muddermassor till havs är möjlig. Konsekvenser av deponering av muddermassor är bland annat påverkan på bottenfaunan inom dumpningsområdet. Dock sker en återetablering av djur inom området relativt snabbt. Påverkan kan även ske genom att näringsämnen från sedimenten sprids. När sediment deponeras sker även en grumling i vattnet vilken kan ha en negativ påverkan på den lokala miljön.

Luft- och sjöfart

I föreliggande plan har ett mål satts upp om att skapa förutsättningar för god tillgänglighet och effektiva transporter samt främja den breda allmänhetens tillgång till havet.

En konsekvens av att sjöfarten växer är att den kan leda till ökade utsläpp. Risken för stora olyckor kopplade till sjöfart kan också öka i och med att sjöfarten växer i områden. Olyckor kan bland

annat leda till oljeutsläpp. Det finns även risk för negativa miljökonsekvenser till följd av att behovet av muddring kommer att öka då detta är en förutsättning för sjöfartens verksamhet. Planen kan emellertid också inverka positivt på miljön till följd av att mål har satts upp om att sjöfarten ska växa samtidigt som planeringen ska bidra till sjösäkerhet för att minska risken för olyckor, utsläpp och andra störningar.

Infrastruktur

I planförslaget har ett mål satts upp om att skapa förutsättningar för infrastruktur för elektronisk kommunikation och energidistribution i form av sjökablar och radiosystem. Detta kan innebära vissa negativa konsekvenser på miljön till följd av planförslaget på grund av att exploateringen kan leda till att lokal bottenflora- och fauna påverkas negativt. I planförslaget poängteras dock att natur- och kulturvärden ska värnas i samband med att infrastrukturanläggningar provas inom planområdet. Detta kan istället leda till en mindre negativ påverkan på miljön då kablar istället förläggs i mindre känsliga områden.

Försvar

I planförslaget pekas områden ut där huvudanvändning försvar ingår. Annan användning ska visa hänsyn till angiven huvudanvändning vilket kan inverka positivt för försvarsintresset inom ramen för havsplanen.

Försvarsintresset behöver dock samexistera med andra intressen. Det kan leda till utrymmeskonkurrens och konflikter, till exempel mellan energiutvinning och försvar där statens framtida prövning av produktionsanläggningar för energi avgör huvudanvändning. Flera områden ger dock goda möjligheter att samexistera under vissa förutsättningar. Försvar och sjöfart kan samexistera under förutsättning att fasta installationer som stör sjöfartens framkomlighet och försvarets verksamhet inte tillåts. Försvarssektorn kan påverka yrkesfiske och friluftsliv, främst genom att övningsområden inte är tillgängliga under pågående övning, eller genom störande buller.

Försvarsmaktens verksamhet påverkar naturmiljön på flera sätt, till exempel genom motorbuller eller sonar som kan störa tumlare eller genom detonationer i områden med naturvärden. Försvarsmaktens verksamhet kan även ha delvis positiv inverkan på miljön i och med att allmänheten

inte ges tillgång till vissa områden som är kopplade till försvaret.

Energi

Ett av målen i havsplanen är att skapa förutsättningar för utvecklad energiöverföring och produktion av förnybar energi. Bottenflora och -fauna kan påverkas negativt av ökad etablering av energianläggningar. Påverkan på miljön vid en ökad etablering av havsbaserad energiproduktion sker bland annat genom undervattensbuller, grumling och visuell påverkan på landskapsbilden. Påverkan bedöms dock inte bli betydande då det i planen endast är vindkraft som inte har negativ betydande miljöpåverkan på bottenmiljön som ansetts lämplig att pröva. Den förnyelsebara elen innebär dessutom positiva konsekvenser för miljön avseende bland annat resursförbrukning och ligger i linje med nationella och regionala miljömål.

Natur

I länets kustområde finns stora naturvärden både på land och till havs. Viktiga områden behöver skyddas för att stärka fiskbeståndens livsmiljöer i förhållande till ett omgivande exploateringstryck. Överfiske och bifångster kan leda till rubbade ekosystem vilket ger en negativ påverkan på naturvärdena. Fiskodlingar i havet kan leda till negativa konsekvenser för naturvärdena.

Odling av musslor och alger kan ha en gynnsam effekt på naturen genom att det lokalt leder till ett ökat näringsupptag. Uttag av sand och grus i vatten kan leda till negativa konsekvenser för naturvärden kopplade till havet. Dumpning av muddermassor riskerar att orsaka skador på botten, djur och växtliv.

Med ökande sjöfart ökar risken för olyckor och därmed också risken för negativa effekter på miljön. Infrastruktur i havet ger en påverkan på bottenmiljön, både vid anläggandet och vid underhåll och reparationer.

Anläggningsarbetet medför grumling av vattnet, förändrad bottenmaterialstruktur och lokal påverkan på vattenväxter. Försvarsmaktens verksamhet påverkar även naturmiljön på flera sätt. Havsbaserade vindkraftsprojekt påverkar den lokala marina miljön på olika sätt vid anläggning, drift och avveckling. Under anläggningsfasen kan det förekomma höga ljud, grumling och sedimentspridning. Fundamenten kan dock ge en positiv effekt för växt och djurliv där det bildas konstgjorda rev.

Om miljöbedömning

Enligt 4 kap Plan- och bygglagen (PBL) och 6 kap Miljöbalken (MB) ska kommuner genomföra en miljöbedömning för alla planer och planprogram som kan medföra betydande miljöpåverkan.

Miljöbedömning av planer och program är en process som innehåller ett antal olika moment som myndigheter och kommuner ska genomföra när de upprättar eller ändrar vissa planer eller program vars genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan enligt 6 kap. MB. Syftet med miljöbedömningen är att integrera miljöaspekter i planen eller programmet så att en hållbar utveckling främjas.

En miljökonsekvensbeskrivning (MKB) är den skriftliga redogörelse som en miljöbedömning mynnar ut i. Syftet med en MKB är att identifiera och beskriva en plans väsentliga effekter och konsekvenser på människors hälsa och miljö samt på hushållningen med fysisk miljö och naturresurser.

Den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra ska identifieras, beskrivas och bedömas. Observera att många av de verksamheter och åtgärder som beskrivs kräver särskilda tillstånd enligt miljöbalken och att då en mer verksamhetsspecifik MKB tas fram som en del av tillståndsansökan.

Havsplanens miljökonsekvensbeskrivning är på en mer övergripande nivå och kopplad till kommunernas planering enligt PBL och övergripande bedömningar av lämplig vattenanvändning enligt miljöbalken. Åtgärder som kan skada en fornlämning kräver dessutom tillstånd enligt kulturmiljölagen.

Avgränsning

Avgränsning i tid

Konsekvensbeskrivningen avgränsas i tid till planförslagets tidshorisont, som tar sikte på år 2050 med år 2030 som referensår.

Avgränsning i sak

Konsekvensbeskrivningen avgränsas i sak till de temaområden och de sakfrågor som planförslaget

redovisar som prioriterade ställningstaganden, mål och strategier samt till de miljöaspekter som dessa bedöms påverka.

Geografisk avgränsning

Konsekvensbeskrivningen avgränsas geografiskt till det område som utgör plangräns och i konsekvensbeskrivningen redovisas på vilket sätt som förslagen i planen kan komma att påverka olika intressen och hur dessa, om möjligt, kan samverka.

Samråd med länsstyrelsen

Samråd om miljökonsekvensbeskrivningens avgränsning har genomförts med länsstyrelsen i ett tidigt skede av processen. Länsstyrelsens yttrande lämnades till projektgruppen i juni 2017.

Läsanvisning

I följande avsnitt kommer konsekvenserna av den regionala havsplanen att beskrivas och bedömas. Strukturen följer planhandlingens avseende utvalda intresseområden. De utvalda intresseområdena är:

- Kulturmiljö
- Friluftsliv och besöksnäring
- Yrkesfiske
- Vattenbruk
- Utvinning och lagring av material
- Luft- och sjöfart
- Infrastruktur
- Försvar
- Energi
- Natur

Under varje intresseområde följer först en översiktlig beskrivning av nuvarande förhållanden och befintliga värden. Därefter följer en beskrivning av vattenanvändningarnas konsekvenser för det intresseområdet. Graderingen av konsekvenserna bedöms utifrån en femgradig skala enligt:

- *Positiv konsekvens. Värdena påverkas i positiv riktning.*
- *Neutral konsekvens. Påverkan saknas eller bedöms som neutral.*
- *Liten negativ konsekvens - litet ingrepp. Värden kvarstår men påverkas något i omfattning och/eller kvalitet.*

- *Måttlig negativ konsekvens - begränsat ingrepp som har måttliga effekter på värden i området. Värden kvarstår men minskar i omfattning eller kvalitet.*
- *Stor negativ konsekvens - omfattande ingrepp som har stora effekter på område med höga värden. Värden försvinner, alternativt kvarstår men påverkas i hög grad.*

Nollalternativ

Enligt miljöbalkens kapitel 6 § 12 ska rimliga alternativ med hänsyn till planens syfte och geografiska räckvidd identifieras, beskrivas och bedömas. Nollalternativet är enligt miljöbalkens kapitel 6 en beskrivning av miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling om planen inte genomförs.

Nollalternativet, om den kommungemensamma havsplanen inte antas, innebär att den havsrelaterade samhällsutvecklingen sker utan riktlinjer kopplade till översiktsplanering. På land finns sedan tidigare styrdokument för markanvändning, men för havet saknas sådana i stor utsträckning. Nollalternativet ställer dock högre krav på ställningstaganden och andra kommunala dokument som har betydelse för den fysiska planeringen om utvecklingen ska ske utan en havsplan.

Det kommer, med nollalternativet, att saknas politiskt förankrade strategier och riktlinjer för förvaltning och skydd av natur- och kulturmiljövärden i havet som helhet. När det gäller annan användning av havet, för näringsliv, rekreation, transporter och energiutvinning finns med nollalternativet inga ställningstaganden alls. Det finns därmed en stor risk för en okontrollerad utveckling och konflikter mellan motstående intressen och värden.

Sammantaget finns en risk att stora värden för boende, näringsliv, besökare, natur och kulturmiljö förloras genom nollalternativet.

Konsekvenser av planförslaget

Kulturmiljö

Befintliga förhållanden och värden

I planförslaget skyddas kulturmiljövärden genom att flera områden pekas ut med särskild prioritet för natur- och kulturvärden. Kulturhistoriskt värdefulla miljöer skyddas även till viss del inom områden med naturskydd. Planförslaget har även en generell rekommendation om att kulturmiljöer och kulturhistoriskt värdefulla objekt alltid ska värnas och beaktas i avvägningen mot andra anspråk.

Det finns 19 riksintresseområden för kulturmiljövärden i Blekinge. Många av dem har dock inte någon koppling till havet och havsmiljön. Endast ett riksintressant område för kulturmiljö berör planområdet, nämligen Östra skärgården, Sturkö och Torhamns socken. Det är dock endast en liten del av detta område som finns inom planområdet för denna havsplan. Inom riksintesseområdet finns skärgårdsmiljö som ovanligt tydligt speglar olika sidor av kustkulturens näringar alltsedan förhistorisk tid och där finns även en av landets största koncentrationer av tomtningar, lämningar efter vikingatida och medeltida säsongsbosättning.

Inom den så kallade kustzonen finns riksintressen för friluftsliv, kulturmiljövård och högexploaterad kust och inom detta område ska hänsyn tas till dessa värden vilket kan inverka positivt för kulturmiljön inom ramen för havsplanen.

Miljökonsekvenser

Konsekvenser av friluftsliv och besöksnäring

Friluftslivet kan inverka positivt på kulturen genom att intresset för kultur ökar när besökarantalet inom områden med kulturvärden ökar. Dock kan en negativ påverkan uppkomma i form av ökat slitage på till exempel vrak vid fritidsdykning. Bullrande

friluftsliv i form av fritidsbåtar och vattenskotrar kan inverka negativt på kulturmiljön. Då inga särskilda områden för friluftsliv är avsatta i planen bedöms den negativa konsekvensen för kulturmiljön som liten.

Konsekvenser av yrkesfiske

Yrkesfiske riskerar att påverka kulturmiljön negativt. Påverkan av fisket är avhängigt vilken fiskemetod som används. Fiske med trål medför ofta skador på kulturlämningar på botten och det finns även en viss risk att så kallade spökgarn kan fastna i befintliga kulturlämningar. Fiske med handredskap bedöms medföra liten negativ påverkan på kulturmiljön. Det småskaliga yrkesfisket är samtidigt en viktig del av bygdens kulturmiljövärden.

Det småskaliga yrkesfisket är av stor vikt för kulturmiljön och i många fall en förutsättning för en levande skärgård med höga kulturmiljövärden. Exempelvis så är flera av de gamla fiskelägena på Listerlandet på väg att utpekas som riksintresse för kulturmiljövärden.

Konsekvenser av vattenbruk

Vattenbruksanläggningar tar stora ytor i anspråk och ger ett förhållandevis dominant inslag i omgivningen. När vattenspeglar försvinner så finns det risk för att landskapet fragmenteras och att kulturmiljösammanhanget går förlorat. Dock kan vattenbruket ge en ökad möjlighet till inkomst för befolkningen längs med kusten, vilket i sin tur kan leda till fler lokala näringsverksamheter. Det finns dock inga områden för stora vattenbruksanläggningar avsatta som skulle kunna påverka landskapsbilden i värdefulla kulturbygder eller förhindra småskaligt yrkesfiske. Sammantaget bedöms därför den negativa konsekvensen för kulturmiljön som liten.

Konsekvenser av utvinning och lagring av material

Dumpning av muddermassor och uttag av till exempel sand bedöms medföra måttlig negativ konsekvens på befintliga kulturhistoriska lämningar. Inom Blekinge skärgård finns ca 400 objekt markerade som kan påverkas av utvinning och lagring av material. I område 9, för utvinning av material, finns upp emot ett 10-tal objekt markerade. Vid planering av utförande av dessa verksamheter ska aktuella bottenområden undersökas med avseende på förekomst av kulturhistoriska lämningar. Både utvinning av material och dumpning av

muddermassor är verksamheter som ska prövas rättsligt innan tillstånd medges.

Konsekvenser av luft- och sjöfart

Sjöfarten bedöms påverka kulturmiljön då vissa farleder kan behöva underhållsmuddras och i vissa fall utökas genom nymuddring. En muddring av befintlig farled kan medföra schaktning av botten där det finns kulturhistoriska lämningar. Sjöfart kan också leda till erosion på botten vilket blottlägger fornlämningar som till följd av detta kan skadas. Vid behov av nödankring och vid grundstötning kan även fornlämningar skadas.

Riksintresse för kulturmiljö ligger dock ej i konflikt med riksintresse för sjöfarten i planen. Sammantaget görs bedömningen att den negativa konsekvensen av sjöfarten är liten. Muddring är tillståndspliktig vattenverksamhet enligt 11 kap miljöbalken och ska föregås av utredningar och undersökningar. bedöms inte påverka kulturmiljön.

Konsekvensen av luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av infrastruktur

Befintlig infrastruktur bedöms inte påverka kulturmiljön. Dock kan negativ påverkan förekomma vid reparationer och underhåll om befintlig anläggning ligger inom riksintresse kulturmiljö eller vid en lämning.

Det finns en pågående process kring att hitta ett läge för en sjöförägd kabel från Ölands vindkraftpark in mot land. Ansökan om undersökningstillstånd har lämnats in. Specifik sträckning är ej fastlagd så omfattningen av påverkan är svår att bedöma. I framtiden kan det även bli aktuellt med ledningsdragningar från andra vindkraftsanläggningar i havsområdet.

Anläggandet av nya sjökabelförbindelser kan eventuellt medföra negativ påverkan men om nedläggning av kablar och ledningar utförs efter att en noggrann kartläggning av till exempel lämningar och nedläggningen anpassas till lämningarna, så bedöms den negativa konsekvensen som liten.

Konsekvenser av försvarsverksamhet

Befintligt riksintresseområde för kulturmiljö ligger inom område av betydelse för totalförsvaret. Område 6, med huvudanvändning försvar och natur, tangerar yttre delarna av riksintresseområdet för kulturmiljö. Påverkan på kulturmiljövärdena beror

av hänsynstagande i samband med olika former av övningar. Övningar som innebär omfattande bullerpåverkan på skärgårdssamhällena medför negativa konsekvenser för kulturmiljön. Eftersom område 6 endast tangerar riksintresseområdet, och under förutsättning att hänsyn tas under övningar, bedöms den negativa konsekvensen som liten till måttlig.

Konsekvenser av energianläggningar

Anläggningar för utvinning av marin energi eller vindenergi tar i vissa fall stora havsområden i anspråk. Dessa anläggningar kan i tidigt stadie planeras på så vis att befintliga fornlämningar skyddas och att anläggningen byggs runtomkring till exempel vrak. Då trålning av botten anses olämpligt inom anläggningar för energiproduktion kommer dessa vrak att få ytterligare skydd. Relativt få objekt i fornsök är registrerade inom områdena för energiutvinning. Områdena ligger inte i närheten av områden av riksintresse för kulturmiljön. Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen som liten.

Konsekvenser av naturskydd

Natur- och kulturmiljövärden skyddas i planförslaget genom att flera områden pekas ut med särskild prioritet för naturvärden. Kulturhistoriskt värdefulla miljöer skyddas även till viss del inom områden med naturskydd. Detta gör att planförslaget har en positiv påverkan på miljön med avseende på kulturmiljö. I planen har ett mål satts upp om att havsplaneringen ska bidra till att uppmärksamma, öka kunskapen om, värna och bevara viktiga marina kulturvärden och miljöer. Detta ska bland annat göras genom att inventeringar och planeringsunderlag tas fram för att kunna peka ut områden och lämningar som behöver skydd. Sammantaget bedöms konsekvensen för kulturmiljön som positiv.

Samlad bedömning

Samtantaget bedöms den negativa konsekvensen av vattenanvändningen, för kulturmiljön, som liten. Planen bedöms kunna antas utan att det medför påtaglig skada på kulturmiljön. Planen bedöms därför inte strida mot 3 kap 6 § i miljöbalken.

Friluftsliv och besöksnäring

Befintliga förhållanden och värden

Blekinges identitet är starkt kopplad till havet. Dess relation till kusten och skärgården är en

viktig del i det som gör landskapet attraktivt för boende, arbete, friluftsliv och besöksnäring. Det är därför viktigt att den fysiska planeringen skapar förutsättningar för friluftsliv och havsanknutna näringar. Tillgången till rekreationsområden har stor inverkan på folkhälsan och bidrar till en god livskvalitet.

De marina miljöerna i Blekinge har stor betydelse och ett stort värde för rekreation och friluftsliv. Det marina friluftslivet erbjuder många olika aktiviteter såsom båtliv, fritidsfiske, kajakpaddling, skridskoåkning, bad, dykning, fågelskådning och andra naturupplevelser. Längs kusten finns attraktiva samhällen, rika på historia och kultur och stora värden bland annat i form av infrastruktur och verksamheter av olika slag så som hamnar, industrier och andra anläggningar.

Havsplanen berör fyra riksintressanta områden för friluftsliv. Områden utpekade som riksintressen för friluftslivet innehåller stora friluftsvärden på grund av särskilda natur- och kulturkvaliteter, där även möjlighet till fritidsfiske ingår. Dessa områden ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada kultur- och naturmiljön. Plankartan pekar ut stora delar av kustområdet som huvudanvändning natur vilket i viss mån också gynnar friluftsliv och besöksnäring.

Miljökonsekvenser

Konsekvenser av kulturmiljö

Friluftsliv och besöksnäring bedöms påverkas positivt av kulturmiljö. Upplevelsen av dessa två intressen sammanfaller ofta med varandra. I planen sammanfaller område för riksintresse kulturmiljö med ett av de fyra områden för riksintresse friluftsliv inom samma område. Sammantaget bedöms konsekvensen som positiv.

Konsekvenser av yrkesfiske

Yrkesfisket bedöms ha liten negativ påverkan på friluftsliv och besöksnäring. Däremot kan yrkesfiske ha en positiv påverkan genom att turister kan ges möjlighet att köpa nyfångad fisk och besöka de gamla fiskelägena på exempelvis Listerlandet. Sammantaget bedöms konsekvensen som positiv.

Konsekvenser av vattenbruk

Placeringen av anläggningar för vattenbruk samt deras storlek, har stor inverkan på hur dessa kommer att påverka friluftslivet och besöksnäringen. Placeringen bör göras så att

anläggningarna inte påverkar framkomligheten till sjöss och det finns goda förutsättningar för att dessa två intressen ska kunna samverka inom samma område.

Anläggningar för vattenbruk ska prövas hos myndigheterna och lämplig placering av dessa utreds för varje enskilt fall. Vattenbruk upptar ofta stora ytor som då blir olämpliga för framförande av fritidsbåtar.

Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen till liten, då det i planen inte finns några områden som är utpekade för vattenbruk.

Konsekvenser av utvinning och lagring av material

Påverkan av utvinning och lagring av material bedöms som liten då detta sker långt från kusten och inte lämnar några synliga spår ovan vattenytan. Sammantaget bedöms konsekvensen som neutral.

Konsekvenser av luft- och sjöfart

Sjöfarten bedöms påverka friluftslivet främst då

farleder måste underhållsmuddras och vid behov utökas. En muddring av befintlig farled medför buller och grumling, vilket påverkar friluftslivet. Riksintresse för friluftslivet ligger dock ej i konflikt med riksintresse för sjöfarten. Sammantaget görs bedömningen att den negativa konsekvensen av sjöfarten är liten.

Luftfarten bidrar till buller inom planområdet och kan därför försvåra för att uppnå en god ljudmiljö för friluftslivet. Havsplanen föreslår ingen förändring av luftfartens villkor. Konsekvensen av luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av infrastruktur

Befintlig infrastruktur bedöms inte påverka friluftslivet och besöksnäringen. Dock kan negativ påverkan förekomma vid reparationer och underhåll då arbetsbåtar bullrar och eventuell grumling kommer att förekomma. Anläggandet av nya sjökabelförbindelser kan medföra negativ påverkan enligt ovan, men då i större omfattning än vid underhåll.

Båtliv utgör ett stort fritidsintresse i Blekinge. Foto: Anna Magnusson

Det finns en pågående process kring att hitta ett läge för en sjöförlagd kabel från Ölands vindkraftpark in mot land. Ansökan om undersökningstillstånd har lämnats in. Specifik sträckning är ej fastlagd så omfattningen av påverkan är svår att bedöma. I framtiden kan det även bli aktuellt med lednings-dragningar från andra vindkraftsanläggningar i havsområdet.

Den sammantagna negativa konsekvensen av infrastruktur bedöms som liten.

Konsekvenser av försvarsverksamhet

Påverkan på friluftsliv och besöksnäring sker främst vid de perioder då övningsområden inte är tillgängliga på grund av pågående övning. Vid övningar kan exempelvis bullerstörningar uppstå som minskar områdets attraktionskraft. Områdena för försvarsverksamhet är omfattande. Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen som måttlig.

Konsekvenser av energianläggningar

Anläggningar för utvinning av marin energi eller vindenergi kan ta stora havsområden i anspråk. Beroende på vilken slags anläggning som avses påverkas friluftslivet och besöksnäringen olika. Inom områden för energiproduktion tillåts fortfarande fritidsbåtar. Vindkraftsanläggningar kan påverka landskapsbilden och därmed friluftsliv och besöksnäring negativt. I det fall man anlägger vindkraftsanläggningar långt ut till havs, så påverkas landskapsbilden och friluftslivet i mindre omfattning än om anläggningarna placeras strandnära. Anläggningar för till exempel vågkraft och strömkraft har andra krav på förhållanden och kan i större utsträckning komma att placeras närmare kusten. Områden avsatta för energiproduktion ligger förhållandevis långt ut från kusten och därmed bedöms påverkan på friluftsliv och besöksnäring sammantaget som liten.

Konsekvenser av naturskydd

I Blekinge finns ett flertal områden av riksintresse för naturvård. Några av dessa sträcker sig ut i planområdet. Dessa områden hyser höga naturvärden och här finns möjlighet att njuta av naturen. Etablering av anläggningar för friluftsliv och besöksnäring är begränsade inom dessa områden. Sammantaget bedöms konsekvensen som positiv.

Samlad bedömning

Samttaget bedöms den negativa konsekvensen av vattenanvändningen, för friluftsliv och

besöksnäring, som liten. Planen bedöms kunna antas utan att det medför påtaglig skada på friluftsliv och besöksnäring. Planen bedöms därför inte strida mot 3 kap 6 § i miljöbalken.

Yrkesfiske

Befintliga förhållanden och värden

Yrkesfisket har en lång tradition i Blekinge och det är därför viktigt att det fortsatt finns goda förutsättningar för ett livskraftigt fiske med lokal anknytning. Möjligheterna till fiske var med säkerhet en av de viktigaste faktorerna när människor bosatte sig i skärgård och kustbygd efter den senaste istiden. Under senare år har mycket av det svenska fisket koncentrerats till Östersjön, utanför Blekinges och Skånes kuster.

Eftersom det lokala fisket i Blekinge av tradition är småskaligt och beroende av goda lokala fiskbestånd, så har det ökande fisketrycket från det storskaliga fisket i hög grad påverkat den lokala utvecklingen (Länsstyrelsen i Blekinge 2017). Fisket i Blekinge bedrivs traditionellt efter torsk, sill, lax och ål.

Fisket efter lax är nu i stort sett stängt för fiskare i södra Östersjön. Skarpsill har däremot kommit till som en viktig art för de få blekingetrålare som fiskar sill. Fisket efter torsk, sill, skarpsill och ål utgjorde 2015 ca 95 % av intäkterna för fiskare i Blekinge. Antalet fiskare i Blekinge minskar snabbt. År 1995 var antalet licensierade fiskare i Blekinge nästan 300 stycken. År 2017 var antalet ca 100 stycken (Länsstyrelsen i Blekinge län 2017).

De huvudsakliga värdena för fisket kan delas in i tre delar; fiskeområden, fiskehamnar samt lek- och uppväxtområden för kommersiella fiskarter. I berört planområde finns tre områden av riksintresse för yrkesfisket enligt 3 kap 5 § miljöbalken.

I söder, långt utomskärs, ligger området Rosenklintsgrunden, som är ett viktigt område för trålfiske efter torsk, strömming och skarpsill.

I nordväst ligger området Hanöbukten, Pukavik och Mörrumsån. Anledningen till riksintresset är att området är viktigt för fiske med nät efter torsk och plattfisk, samt fiske med ryssjor efter ål. Den övervägande delen av ålfisket i Blekinge sker längs Listerlandets östra kust och ålfiskarna är bosatta i Krokås, Hörvik och Nogersund.

Fiskelägena på Listerlandet är på väg att bli riksintressen för kulturmiljövården. Pukavik är också ett viktigt vandringsområde för den genetiskt unika Mörrumsålxaxen som vandrar upp i Mörrumsån för reproduktion.

I norr ligger riksintresseområdet Kalmarsund som är utpekad på grund av ålfisket.

Havs- och vattenmyndigheten ser över riksintresseområdena för yrkesfisket under 2019. Länsstyrelsen har i yttrande framfört att följande områden i Blekinge också bör ingå såsom riksintresse för yrkesfisket:

1. Havsområden inom Blekinge län som används av det regionala fisket. Dessa områden är huvudsakligen belägna närmare kusten än områden som idag är riksintressen. Vägledning för avgränsningen av ett eller flera sådana områden kan lämpligen erhållas från kartan över "Fiske med passiva redskap efter torsk i Östersjön" (Havs- och vattenmyndigheten 2019).
2. Kustområdet mellan Lindö udde och Torhamns udde inom djupintervallet 0 till 6 meter. Viktigt lekområde för Östersjöns bestånd av sill, men även för gädda, abborre och sik.

Grunda havsvikar med riklig vegetation utgör en viktig rekryteringsmiljö för många fiskarter vid Blekingekusten. Undervattensvegetationen i Blekinges grunda vikar är i allmänhet väl utvecklad och måttligt övervuxen med trådalger. Högvuxna arter som borstnate, axslinga, ålgräs, hårsärv och kransalger utgör ett betydande inslag, vilket bidrar till en gynnsam miljö för fiskyngel (Länsstyrelsen i Blekinge län 2014).

Hårdbottnar med friska blåstångbälten utgör livsmiljöer för bland annat fisk och kräftdjur. Rev är viktiga reproduktions- och uppväxtområden för till exempel sill och blåmussla (Länsstyrelsen i Blekinge län 2017). Exempel på förekommande fiskarter i kustområdet är torsk, sill, skarpsill, ål, skrubbskädda, gädda och abborre.

Havsplanen ska ge förutsättningar för ett miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbart fiske inom ramen för en ekosystembaserad förvaltning.

Miljökonsekvenser

Miljökonsekvenserna för yrkesfisket av vattenanvändningen enligt planen beskrivs nedan.

Konsekvenser av kulturmiljöskydd

I planområdet pekas inte några särskilda skyddsområden för kulturmiljön ut. Fiskelägena på Listerlandet är på väg att bli riksintressen för kulturmiljövården. Detta visar hur viktigt det traditionella småskaliga yrkesfisket på kusten är för kulturmiljövården, vilket skulle kunna stärka yrkesfisket som en del av den regionala identiteten. Yrkesfisket kan då ytterligare uppmärksammas som en viktig del av attraktiviteten för besöksnäring och boende. Huruvida det kommande riksintresseområdet kommer att sträcka sig ut i planområdet är dock något osäkert.

Konsekvenserna för yrkesfisket av kulturmiljöskyddet bedöms preliminärt som positiv.

Konsekvensen av friluftsliv och besöksnäring

Besöksnäringen kan påverka positivt på så sätt att turister kan komma att köpa lokalt fångad fisk. Omfattningen av de inköpen bedöms som liten, men uppmärksamheten som det småskaliga yrkesfisket kan få av besöksnäringen bedöms kunna stärka näringen och tydliggöra fiskets betydelse för bland annat turismen. Ökat slitage på grundområden, från friluftslivets båttrafik kan i viss mån påverka produktionsområden för kommersiella fiskarter. Inga särskilda områden för friluftsliv är avsatta i planen och andelen grundområden i planområdet är relativt liten.

Sammantaget bedöms friluftslivet medföra en liten negativ konsekvens för yrkesfisket.

Konsekvensen av vattenbruk

I Blekinge län finns det i nuläget två fiskodlingar (regnbåge) i kassar i kustvattnet, en vid Östra Horsö, väster om Tjärö i Karlshamns kommun, och en vid Lagaskarv i Ronneby kommun. Det finns även en tillfällig anläggning för rekonditionering av torsk, väster om Eriksberg, i Karlshamns kommun.

I planen avsätts inga särskilda områden för fisk- eller musselodlingar. Fiskodlingar kan i vissa känsliga områden med dålig vattencirkulation ge övergödningseffekter och öka risken för syrebrist, vilket kan försämra den för yrkesfisket viktiga fiskproduktionen i grundområden. Fiskodlingar förankras i botten vilket ger en viss fysisk påverkan och de upptar också ett område i vilket yrkesfiske omöjliggörs.

Musselodlingar kan snarare minska övergödningseffekterna vilket bedöms som positivt för grundområdena av vikt för det kommersiella fisket. Samtidigt kan musselodlingar, fel placerade, ge upphov till nedfallande syretärande organiskt material vilken kan orsaka syrebrist. Musselodlingar förankras i botten vilket ger en viss fysisk påverkan och de upptar också ett område i vilket yrkesfiske omöjliggörs.

Eftersom det inte framkommit att några omfattande områden ska avsättas för odlingar så bedöms verksamhetens omfattning som liten. Det har inte heller framkommit att odlingar planeras i områden av högt värde för yrkesfisket. Den negativa konsekvensen för yrkesfisket bedöms därmed som liten.

Konsekvensen av utvinning och lagring av material

Inom planområdet för den kommundemensamma havsplanen finns enligt SGU:s kartläggning potential för uttag av sand. Intresset för sand- och grusutvinning från havsbotten beräknas öka, både som ballast för byggbranschen och på längre sikt även som stabilisator för eroderande kuster.

I Blekinge finns endast ett område, Klippbanken, som ligger söder om Utklippan i östra delen av havsområdet, med förutsättningar för sand- och grusutvinning. Området är avsatt för huvudanvändning "Utvinning av material" (och försvarsverksamhet). Detta område ligger i det för yrkesfisket riksintressanta området Rosenklintsgrunden, som är ett viktigt område för trålfiske efter torsk, strömming och skarpsill.

Uttag av sand och grus kan leda till viss men oftast relativt sparsam grumling och sedimentspridning. Dessutom sker grumlingen långt ifrån de för fiskproduktionen viktiga och känsliga grundområdena. Däremot så kan ett område som utpekats för sandutvinning i viss mån försvåra trålfisket i området som upptas av sandtåken. Eftersom ytan som är markerad för utvinning av material (ca 4 km²) utgör en relativt liten andel av riksintresseområdet för yrkesfisket bedöms sammantaget den negativa konsekvensen som liten.

Konsekvensen av luft- och sjöfart

Luftfarten bedöms inte påverka yrkesfisket alls. Sjöfarten däremot innebär att farleder i de grundare områdena, av särskild vikt för fiskproduktionen,

kan behöva underhållas och i viss mån utökas. I planområdet är det i första hand i anslutning till Karlshamn som detta kan vara aktuellt. Farleden in till Karlshamn är av riksintresse för sjöfarten och är samtidigt av vikt för fiskefartyg.

Omfattningen av påverkan på produktionen av kommersiella fiskarter är beroende av hur omfattande underhålls- och nymuddringarna är och hur känsliga bottenarna som berörs är för muddring och grumling. Släta, rena ler- och dybottnar är normalt mindre känsliga än bottenar med riklig förekomst av vegetation, såsom ålgräs.

Olyckor med utsläpp av olja som når viktiga produktionsområden för fisk kan medföra skador på produktionsområdena. De allra grundaste bottenarna kan täckas av tjockolja som raderar ut produktionen under många år. Sjöfarten kan också i viss mån komma i konflikt med yrkesfisket på så sätt att stora fartyg, som ofta går i områdena av riksintresse för yrkesfisket, försvårar trålfisket.

Arealen farleder i riksintressena för yrkesfisket är relativt omfattande och farleden in till Karlshamn ligger i anslutning till grundområdena av betydelse för fiskproduktionen. Det finns dock möjligheter att anpassa trålfisket efter annan sjöfart.

Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen av sjöfarten som liten. Bedömningen gäller under förutsättning att inte omfattande utökning av farledsmuddringar sker i viktiga områden för fiskproduktion och att en strategi för förebyggande av oljeskador från sjöfarten särskilt beaktar sådana produktionsområden.

Konsekvensen av infrastruktur

Infrastruktur definieras i planförslaget som avloppstuber och intagstuber för vatten, sjökabel och ledningar för energidistribution och kablar för elektronisk kommunikation. En havsbaserad högspänningsledning mellan Sverige och Polen (så kallade Swe-Pol Link) går mellan Karlshamn och Bruskowo Wielkie i Polen.

Det finns även en likströmsledning som förbinder Karlshamn med Slupsk i Polen. En likströmsförbindelse finns även till Litauen. Ledningarna är inte markerade i plankartan och det skapas inte planmässigt utrymme för nya ledningar. Det innebär att påverkan utgörs av befintliga ledningar.

Infrastruktur kan påverka yrkesfisket på följande sätt:

- Elkablar kan i viss mån påverka vandrande fiskarters, såsom lax och ål, navigation vilket kan vara negativt för yrkesfisket.
- Ledningar kan medföra grumling och fysisk inverkan vid anläggande och underhåll, som innebär en tillfällig påverkan på de kommersiella fiskarternas livsmiljöer.
- Ledningar kan försvåra trålfiske och annat fiske.
- Den permanenta fysiska påverkan kan vara positiv för fisken, genom att en mer variationsrik bottenstruktur skapas. Detta förutsätter att inga känsliga värdefulla botten påverkas och att inga läckage av avlopp, olja eller andra föroreningar sker, Ledningarna skapar hårbotten som attraherar viss bottenfauna och fisk.

Det finns en pågående process kring att hitta ett läge för en sjöförlagd kabel från Ölands vindkraftpark in mot land. Ansökan om undersökningstillstånd har lämnats in. Specifik sträckning är ej fastlagd så omfattningen av påverkan är svår att bedöma. I framtiden kan det även bli aktuellt med lednings-dragningar från andra vindkraftsanläggningar i havsområdet. Den negativa konsekvensen av infrastruktur bedöms dock sammantaget som liten.

Konsekvensen av försvarsverksamhet

Försvaret har behov av övningar i havsområdena. Det kan handla om båtövningar, test av spaningsutrustning, provskjutningar etcetera. En mycket stor andel av riksintresseområdena för yrkesfisket omfattas också av riksintresse för totalförsvaret. I många av dessa är dessutom försvaret utpekade som huvudanvändning i planen.

Det har inte framkommit något som tyder på att försvaret krävt avlysning av fiske i riksintresseområdena. Det kan dock inte uteslutas att tillfälligt avlysande av fiske i vissa specifika övningsområden kan behöva ske.

Övningar i anslutning till grundområden skulle också kunna påverka fiskproduktionen i de områdena genom exempelvis båtövningar som grumlar upp botten, fysiska installationer och i värsta fall provsprängningar. Konsekvenserna är beroende av omfattning och placering av sådana övningar och installationer i förhållande till fiskproduktionsområdenas känslighet.

Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen av försvarsverksamheten som måttlig.

Konsekvensen av energianläggningar

I planen finns fyra områden avsatta för energianläggningar till havs. Tre av dem är av riksintresse för energiproduktionen. I områdena längst i väster (nr 11-12, Taggen) finns gällande tillstånd för vindkraftverk. Det bedöms i första hand vara vindkraftverk som kan bli aktuella i de områden som pekats ut för huvudanvändning energiproduktion. Ungefär hälften av område nr 13 (Hanöbanken) ligger inom riksintresse för yrkesfisket. Den huvudsakliga påverkan från energianläggningarna bedöms utgöras av att trålfiske inte kommer att kunna ske i de områden där vindkraftverk placeras. Arealen för energianläggningar (ca 300 km²) utgör dock en relativt liten andel av arealen av riksintresse för yrkesfisket som helhet.

Den största påverkan på fisken av vindkraftparker sker under anläggningsfasen. Pålning och muddring orsakar buller och sprider sediment. När vindkraftverk anläggs är det muddring, borrar och kabeldragning som skapar spridning av sediment. Beroende på vilken slags fundament som används ser påverkan på botten olika ut. Ett monopilefundament är ett stålrör som pålas eller borrar ner. Dessa ger upphov till mycket höga ljud både över och under vattenytan under anläggningsfasen. Gravitationsfundament gjuts på land och förankras på botten.

I driftsfasen alstras ljud och vibrationer från vindkraftverken som kan påverka fisk och däggdjur. Även fåglar kan påverkas av vindkraftverk. Vindkraftverkens fundament kan fungera som konstgjorda rev och locka till sig olika fiskarter, till exempel har studier visat på att förekomsten av småfisk ökar i närheten av fundament. Under förutsättning att fiske undviks i områdena för vindkraftsfundamenten så kan därför de nyskapade hårbottenarna i viss mån öka fiskproduktionen, till gagn för omkringliggande fiskeområden.

Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen av energianläggningar som måttlig.

Konsekvensen av naturskydd

Flera av områdena som är utpekade för huvudanvändning natur är också viktiga produktionsområden för fisk, inklusive

för kommersiella fiskarter. Skyddet av de produktionsområdena bedöms också gynna fisket på längre sikt. Detta även om fiskeuttaget begränsas i områdena.

Enligt bevarandeplanen för Tärnö-Harö-Brorsö så kan ett för stort uttag av fisk och bifångster i fisket påverka artsammansättningen och hela ekosystemet (Länsstyrelsen 2017). Under förutsättning att uttaget anpassas till produktionen och naturvärdena finns dock goda förutsättningar för ett fiske som inte skadar naturvärdena nämnvärt. Ett gott exempel att lyfta fram är den samförvaltning av fisket som sker i Kosterhavets nationalpark i norra Bohuslän.

Idag förvaltas fisket i området till delar genom det lokala samförvaltningsinitiativet som består av lokal expertis (yrkesfiskare, forskare och kommunala tjänstemän) samt tjänstemän från Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Havs- och vattenmyndigheten. Samförvaltningen organiserar utbildningar i yrkesfiske/fiskeriteknik för forskare och förvaltare, samt marinekologi för yrkesfiskare.

Man arbetar också med system för egenkontroll, redskapsutveckling och marknadsföring. Det senare har resulterat i ett eget varumärke, Njord (<http://www.njordnb.se/>). Detta bedöms ha lett till ett långsiktigt hållbart yrkesfiske i Koster-Väderöfjorden (inklusive fisket i nationalparken Kosterhavet) med ansvar för att skydda områdets höga naturvärden (Samförvaltning Norra Bohuslän 2019).

I dagsläget omfattar inte naturskydden några särskilda regleringar av fisket utan de regleringar som finns, exempelvis vid Mörrumsåns mynningsområde i Pukavik, är reglerat genom fiskerilagstiftningen (FIFS 2004:36). Naturskyddet innebär alltså bättre förutsättningar för en god fiskproduktion, men eventuellt krav på ett något sparsammare uttag för att fisket ska bli långsiktigt hållbart.

Sammantaget bedöms konsekvensen av naturskyddet som neutral-positiv

Samlad bedömning av konsekvenser för yrkesfisket

Med stöd av ovan bedömningar görs den samlade bedömningen att påverkan av planens vattenanvändning innebär en liten negativ

konsekvens för yrkesfisket. Planen bedöms kunna antas utan att det påtagligt försvårar yrkesfiskets bedrivande och bedöms därmed förenlig med 3 kap 5 § i miljöbalken.

Vattenbruk

Befintliga förhållanden och värden

Vattenbruk omfattar odlingar av bland annat fisk, musslor och alger och idag finns ett antal fiskodlingar inom regionen. I Blekinge län finns det i nuläget två fiskodlingar (regnbåge) i kassar i kustvattnet, en vid Östra Horsö, väster om Tjärö i Karlshamns kommun, och en vid Lagaskarv i Ronneby kommun. Det finns även en tillfällig anläggning för rekonditionering av torsk, väster om Eriksberg, i Karlshamns kommun.

Det finns potential för intresset att växa i kust- och havsområdet vilket därmed också kan främja den regionala utvecklingen i Blekinge. Målet i planen är att etablera och utveckla ett bärkraftigt blandat vattenbruk med kringnäringar som inte skadar den marina miljön. Vattenbruk kan komma i konflikt med andra intresseområden men det finns även möjligheter att till exempel vattenbruk i viss mån kan samordnas med andra intressen.

Oavsett vilket slags vattenbruk som avses, så krävs tillstånd för att få bedriva denna typ av verksamhet. För vattenbruk av fisk, kräftdjur eller blötdjur så krävs tillstånd enligt fiskerilagstiftningen för att få driva en odling. Detta tillstånd krävs inte för algodling. För att odla fisk kan, förutom tillstånd enligt fiskerilagen, även krävas tillstånd enligt 9 kapitlet miljöbalken, beroende på hur stor verksamheten är. Även slakteri- och beredningsverksamhet för fisk eller skaldjur kan behöva tillstånd från länsstyrelsen eller anmälan till kommunen, beroende på omfattningen av verksamheten.

De prövande myndigheterna genomför också en samlad prövning i sina beslut om tillstånd med avseende på eventuella strandskyddsdispenser, områden med skyddad natur som naturreservat eller inom Natura 2000- områden eller då det krävs tillstånd enligt annan lagstiftning.

Det är viktigt att placera anläggningar för vattenbruk i området med förutsättningar som

motsvarar respektive arts naturliga levnadsmiljöer som till exempel, siktdjup vattenomsättning och salthalt. Men även med hänsyn till områdets känslighet.

Miljökonsekvenser

Konsekvenser av kulturmiljö

Befintliga kulturhistoriska lämningar kan komma att kräva anpassning av anläggande av vattenbruk. Dock bedöms det inte vara oförenligt att anlägga vattenbruk inom områden med till exempel vrak. Kulturmiljöskyddet kan komma i konflikt med anläggandet av vattenbruk om den visuella påverkan på kulturmiljön blir tydlig.

Utifrån det begränsade område för riksintresse kulturmiljö som redovisas i planen, samt att utpekade områden för vattenbruk saknas, bedöms den negativa konsekvensen för vattenbruk som liten.

Konsekvenser av friluftsliv och besöksnäring

Placeringen av anläggningar för vattenbruk bör stämmas av mot områden för friluftsliv och besöksnäring. Detta minskar risken för skador på anläggningarna. Anläggningar för vattenbruk prövas hos myndigheterna och lämplig placering av dessa utreds för varje enskilt fall. Bedömningen är därför att intressena vattenbruk och friluftsliv kan samverka i många fall. Detta tillsammans med att det i planen inte finns några områden som är utpekade för vattenbruk gör att den negativa konsekvensen bedöms som liten.

Konsekvenser av utvinning och lagring av material

Utifrån de platsspecifika krav som dessa respektive intressen har, så är det inte troligt att etablering kommer att ske inom samma utpekade område. Område utpekade för utvinning av material ligger långt utomskärs och utgör en mycket begränsad yta. Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen som liten.

Konsekvenser av luft- och sjöfart

Sjöfart kan påverka anläggningar för vattenbruk negativt. Då främst genom påsegling, svallvågor och risk för utsläpp. Anläggningar för vattenbruk bör inte placeras i farleder och i övriga områden med tät sjötrafik eftersom de utgör hindret för sjötrafiken.

Vid tillståndsprövning av anläggning för vattenbruk görs en bedömning av anläggningens placering och eventuella påverkan på sjöfarten. I planen finns inga utpekade områden för vattenbruk som konkurrerar med sjöfarten. Därav bedöms den negativa konsekvensen av sjöfarten som liten.

Konsekvensen av luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av infrastruktur

Anläggningar för vattenbruk bedöms inte påverkas negativt av vare sig befintlig eller kommande infrastruktur för elektronisk kommunikation, energidistribution samt övriga kablar och ledningar. Dock bör man vid planeringen av ny infrastruktur tillse att underhåll och reparationer kan ske utan att konflikt mellan dessa två intressen uppkommer. Exempelvis kan underhåll av kablar och ledningar att försvåras av odlingar för vattenbruk.

Det finns en pågående process kring att hitta ett läge för en sjöförlagd kabel från Ölands vindkraftpark in mot land. Ansökan om undersökningstillstånd har lämnats in. Specifik sträckning är ej fastlagd så omfattningen av påverkan är svår att bedöma. I framtiden kan det även bli aktuellt med ledningsdragningar från andra vindkraftsanläggningar i havsområdet. Den negativa konsekvensen av infrastruktur bedöms dock sammantaget som liten.

Konsekvenser av försvarsverksamhet

Placering av anläggningar för vattenbruk bör göras utanför områden för övningar inom ramen för försvaret för att inte riskera en negativ påverkan. Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen som måttlig.

Konsekvenser av energianläggningar

Etablering av vattenbruk inom områden för energiproduktion bedöms fullt möjlig. Dock är konsekvensen avhängigt vilken slags energiutvinning samt vilket vattenbruk som avses. Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen på utveckling av marin energi och vindenergi som liten och forskning på att kombinera dessa två intressen pågår både i Sverige och i övriga Europa.

Konsekvenser av naturskydd

Känsliga naturområden och områden med vissa naturvärden kan begränsa möjligheten att etablera vattenbruk. Särskilt känsliga miljöer och biotoper med starka skydd bör undvikas. Kustnära områden med huvudanvändning natur är av omfattande

areal. Detta är områden som kan vara attraktiva för vattenbruk. Samtidigt minskar sannolikheten för tillstånd för vattenbruk i dessa områden. Sammantaget bedöms den negativ konsekvensen som måttlig.

Samlad bedömning

Med stöd av ovan bedömningar görs den samlade bedömningen att påverkan av planens vattenanvändning innebär en liten till måttlig negativ konsekvens för vattenbruk.

Utvinning och lagring av material

Befintliga förhållanden och värden

Inom planområdet för den kommundemensamma havsplanen finns enligt SGU:s kartläggning potential för uttag av sand. Intresset för sand- och grusutvinning från havsbotten beräknas öka, både som ballast för byggbranschen och på längre sikt även som stabilisator för eroderande kuster.

I Blekinge finns endast en plats, Klippbanken som ligger söder om Utklippan i östra delen av havsområdet, med förutsättningar för sand- och grusutvinning.

Ett område, 9 Klippbanken, är särskilt utpekad för huvudanvändning utvinning av material, se även avsnitt "Områdesvisa ställningstaganden". Området är utpekad särskilt för att kunna genomföras utan betydande påverkan på övriga intresseområden. Där kan utvinningen samexistera med andra intresseområden såsom yrkesfiske, sjöfart och försvar. Åtgärden får ej medföra påtaglig skada på andra intresseområden och inte heller på natur- och kulturvärden. Även om området är utpekad som möjligt för utvinning av material måste verksamheten prövas enligt lag om kontinentalsockeln och miljöbalken.

Underhåll och utökning av Blekinges hamnar och farleder kräver muddring och massorna kan behöva deponeras till havs. I planen föreslås sju områden som lämpliga utredningsområden för dumpning av muddermassor. Dessa områden är i ett första skede valda utifrån uppgifter från befintliga underlag som avser sjökort, modellerade bottensubstratkartor, konflikter med andra intressen samt distans från hamnarna.

Miljökonsekvenser

Konsekvenser av kulturmiljö

Befintliga kulturmiljölämningar påverkar möjligheten till val av plats för uttag av material men även för dumpning av massor till havs. Båda dessa verksamheter måste anpassas efter eventuella kulturlämningar. Då dessa båda verksamheter ska prövas enligt lag, så kommer förekomsten av lämningar att utredas.

Samtantaget bedöms den negativa konsekvensen som liten.

Konsekvenser av friluftsliv och besöksnäring

Konsekvensen av friluftsliv och besöksnäring på utvinning och lagring av material bedöms som liten då dessa två intressen sällan förekommer inom samma område. Det finns inga avsatta områden för friluftsliv. Område som är avsatt för materialutvinning ligger långt från område där det huvudsakliga friluftslivet bedrivs. Sammantaget bedöms konsekvensen som neutral.

Konsekvenser av vattenbruk

Konsekvensen från vattenbruk på utvinning och lagring av material bedöms som liten då dessa två intressen sällan förekommer inom samma område, samt att området som är avsatt för utvinning av material är mycket begränsat sett till hela planens storlek. Områden avsatta för dumpning av muddermassor saknas i planen.

Konsekvenser av luft- och sjöfart

Farleder och riksintresse för sjöfart ligger inte i det område som är avsatt för materialutvinning. I det relativt kustnära områden som kan vara attraktiva för dumpning finns ett flertal farleder. Farlederna kan innebära begränsningar av möjligheterna att avsätta dumpningsområden. Det är dock oklart vilken begränsning som farlederna innebär, då det endast är utredningsområden för dumpning av massor som redovisas på plankartan.

Samtantaget bedöms den negativa konsekvensen från sjöfarten bli liten.

Konsekvensen av luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av infrastruktur

Befintliga kablar och ledningar kan ligga inom de områden som bedöms som möjliga för uttag

av material eller dumpning av massor. I dessa fall avråds från uttag av material och dumpning av massor. Då området för uttag av material är begränsat, så är sannolikheten att ledningar behöver läggas i just detta område liten. Område för dumpning av muddermassor saknas i planen. Den negativa konsekvensen på dessa intressen från infrastruktur bedöms vara liten.

Konsekvenser av försvarsverksamhet

Riksintresse för försvaret omfattar hela området som i planen är avsatt för utvinning av material. Placeringen av uttag för material är direkt avhängigt att det endast kan ske på just den plats där efterfrågat material finns.

Uttag av material görs vid enstaka tillfällen med flytande pråmar och medför inga fasta installationer och uttaget kan vid anpassas efter försvarets behov.

Avsatta områden för dumpning av muddermassor saknas i planen. Dumpning av massor görs från båtar och pråmar och medför inga fasta installationer och dumpning kan anpassas efter försvarets behov.

Sammantaget görs bedömningen att den negativa konsekvensen bedöms som liten.

Konsekvenser av energianläggningar

Utvinning av marin energi eller vindenergi står i direkt konflikt med uttag av material och dumpning av massor. Områden för energianläggningar och utvinning av material ligger ej inom samma område. Sannolikheten för att områden avsatta för energianvändning med delvis redan tillståndsgivna vindkraftsanläggningar, ska pekas ut som dumpningsområden är liten. Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen från anläggningar för energiutvinning som liten.

Konsekvenser av naturvärden

Förekomsten av naturvärden kan komma i konflikt med utvinning och lagring av material. Både uttag av material och dumpning av muddermassor medför påverkan på naturmiljön, speciellt i områden som är särskilt känsliga. Uttag av material och dumpning av massor bör förläggas till områden som har goda förutsättningar för att klara påverkan från dessa verksamheter.

Sand- och grusuttag kan leda till fysiska förändringar vid kustzonen, orsaka strandförlust, minska det naturliga skyddet mot kusterosion och påverka ström- och bottenförhållanden, därför bör dessa förläggas på platser långt utanför kusten.

Dumpning av muddermassor påverkar bottenarna på dumpningsplatsen samt omgivande vatten som grumlats temporärt. Påverkan från grumlingen är avhängigt på vilken slags material som dumpas, strömförhållanden på platsen samt avståndet till grundområden eller andra känsliga områden. De i planen utpekade områden som hyser naturvärden och naturskydd ligger mer kustnära. De föreslagna platserna för uttag och dumpning ligger längre ut i planområdet.

Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen som liten.

Samlad bedömning

Med stöd av ovan bedömningar görs den samlade bedömningen att påverkan av planens vattenanvändning innebär en liten negativ konsekvens för utvinning och dumpning av material.

Luft- och sjöfart

Befintliga förhållanden och värden

Sjöfarten svarar för den övervägande delen av transporterna i den svenska utrikeshandeln och är av stor betydelse även för Blekinges näringsliv och utveckling. Sjöfarten kommer i framtiden att öka volymmässigt. Sjöfarten har också en viktig roll i att avlasta befintlig landinfrastruktur från tunga transporter. Flera av de större färjehamnarna ligger i Sydsverige och Blekinge har flera hamnar för gods- och persontransporter. Störst är hamnarna i Karlshamn och Karlskrona. Blekinges havsområde genomkorsas av både stora farleder och mindre kustfarleder. Hamnarna i Blekinge är ligger strategiskt placerade och har kort och snabb väg ut till de större farlederna.

I Blekinge finns sex farleder av riksintresse. Samtliga är klassade som allmän farled och fyra av dem är även en del i det Transeuropeiska transportnätet. I sammanhanget kan också nämnas att till hamnarna i Karlshamn och Karlskrona med dess anslutande vägar och järnvägsspår också är av riksintresse liksom befintlig terminal i anslutning till hamnen i Stilleryd och planerad terminal på Verkö.

I plankartan finns områden för farled markerade. Inom flera av dessa områden finns ett antal huvudanvändningsområden utpekade.

Miljökonsekvenser

Konsekvenser av kulturmiljöskydd

Vid anläggande av nya farleder eller vid utökning av befintliga farleder kan konkurrens mellan sjöfart och kulturmiljö uppkomma. Detta är avhängt på eventuell förekomst av fornlämningar. Inför en utökning eller nyanläggning behövs en utredning av bottnarna göras med avseende på förekomst av lämningar. I vissa fall kan farledsdragningarna justeras, i annat fall görs en åtgärdsutredning av fornlämningen innan beslut om hantering görs.

Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen för sjöfarten som måttlig. Konsekvensen på luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av friluftsliv och besöksnäring

I föreliggande plan har ett mål satts upp om att skapa förutsättningar för god tillgänglighet och effektiva transporter samt främja den breda allmänhetens tillgång till havet. En konsekvens av ett utökat friluftsliv och ökad tillgänglighet till havet kan vara att möjligheten till utökning av farleder och hamnar begränsas.

Då utpekade områden för riksintressen friluftslivet och riksintresse sjöfart inte sammanfaller bedöms den negativa konsekvensen som liten.

Konsekvensen på luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av yrkesfiske

Yrkesfisket har anpassat sig efter sjöfart under lång tid och riksintressena sammanfaller delvis inom planområdet. Riksintresse för yrkesfiske påverkar dock utökning och anläggning av nya farleder vilket gör att sammantaget bedöms den negativa konsekvensen från yrkesfisket som måttlig. Yrkesfisket kan i viss mån komma i konflikt med sjöfarten på så sätt att riksintresseområde för yrkesfisket är stort och ligger i samma område som farleder. Det finns dock möjligheter att anpassa trålfisket efter annan sjöfart.

Sammantaget bedöms därför den negativa konsekvensen av yrkesfisket som liten. Konsekvensen på luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av vattenbruk

Riksintresse sjöfart förhindrar anläggning av vattenbruk i befintliga farleder. I en farled får det inte förekomma några fasta installationer.

I samband med tillståndsprövning av anläggningar för vattenbruk görs en bedömning av anläggningens lämplighet med avseende på placering. I planen saknas områden utpekade specifikt för vattenbruk vilket medför att den negativa konsekvensen bedöms som liten. Konsekvensen på luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av utvinning och lagring av material

I samband med utvinning av material och dumpning av muddermassor förekommer arbetsfartyg i området. Det rör sig inte om några fasta installationer utan fartyg som transporterar, lastar och lossar material. Den negativa konsekvensen av utvinning och lagring av material på sjöfarten bedöms till liten. Konsekvensen på luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av infrastruktur

En havsbaserad högspänningsledning mellan Sverige och Polen (så kallade Swe-Pol Link) går mellan Karlshamn och Bruskowo Wielkie i Polen. Det finns även en likströmsledning som förbinder Karlshamn med Slupsk i Polen. En likströmsförbindelse finns även till Litauen. I planen finns inget utrymme för nya ledningar utpekade dock medför en etablering av till exempel vindkraftverk i områden för energianläggningar att nya kablar in till land kommer att anläggas. Vid behov av att korsa grävda farleder kan nedgrävning av kablar vara lämplig. Kablarna ska även efter nedläggning märkas ut på sjökort.

Påverkan från befintliga ledningar uppkommer vid behov av till exempel nödankring och ger i så fall tillfälligt förekommande konsekvenser. Dock kan dessa konsekvenser vid tillfälle bli omfattande om kablar och ledningar går av.

Det finns en pågående process kring att hitta ett läge för en sjöförlagd kabel från Ölands vindkraftpark in mot land. Ansökan om undersökningstillstånd har lämnats in. Specifik sträckning är ej fastlagd så omfattningen av påverkan är svår att bedöma. I framtiden kan det även bli aktuellt med ledningsdragningar från andra vindkraftsanläggningar i havsområdet. Den negativa konsekvensen på sjöfarten bedöms dock sammantaget som liten.

Konsekvensen på luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av försvarsverksamhet

Stora delar av riksintresse försvarsmakten sammanfaller med riksintresse för sjöfart och samexistens råder i dessa områden.

Inga nya områden för sjöfart eller försvarsverksamhet är utpekade i planen, varför den negativa konsekvensen bedöms som liten. Konsekvensen på luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av energianläggningar

I planen finns fyra områden utpekade som områden för energianläggningar till havs. Av dessa fyra områden sammanfaller tre med riksintresse sjöfart, område 12, 13 och område 14. Område 12 och 13 genomskärs av en farled vilket medför att en del av området för energianläggning står i konflikt med sjöfartens intressen. Det samma gäller för område 14. I vissa fall kan en mindre justering av farleden göras efter samråd med Sjöfartsverket, så som det gjordes vid tidigare tillståndsprövning av anläggningen Trolleboda, område 14). En sådan lösning skulle även kunna göras gällande område 12 och 13.

När den exakta utformningen av anläggningar inom område för energianläggningar är fastslagen, så finns utrymme för anpassning. Sammantaget medför detta att den negativa konsekvensen bedöms som måttlig. Konsekvensen på luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av naturskydd

Några av de områden som i planen pekas ut som huvudområde för natur sammanfaller med riksintresse sjöfart. I de fall farleder behöver muddras i samband med underhåll eller utvidgning, kommer påverkan på natur att utredas. Beroende på vad naturskyddet avser kan sedan omfattning och utförande av muddring att behöva anpassas. Detta är gäller främst i de grundare områden som till exempel inseglingen till Karlshamn. Då anpassningar av utförande vid muddring av farleder kan göras, vilka minskar påverkan på naturen, bedöms den negativa konsekvensen på sjöfarten som måttlig.

Konsekvensen på luftfarten bedöms som neutral.

Samlad bedömning

Med stöd av ovan bedömningar görs den samlade bedömningen att påverkan av planens vattenanvändning innebär en liten negativ konsekvens för luft- och sjöfart. Planen bedöms kunna antas utan att det påtagligt försvårar kommunikation med luft- och sjöfart och bedöms därmed förenlig med 3 kap 8 § i miljöbalken.

Infrastruktur

Befintliga förhållanden och värden

Infrastruktur definieras i planförslaget som sjökabel och ledningar för energidistribution, kablar för elektronisk kommunikation och vattenledningar för avsättning av dricksvatten. Infrastruktur spelar en viktig roll i arbetet med att bygga ett stabilt samhälle som kan trygga människors hälsa och säkerhet. Att planera för infrastruktur i havsplanering innebär att förutsättningar ska skapas för en möjlig utveckling av infrastruktur för energidistribution och elektronisk kommunikation i form av sjökablar och radiosystem. Behovet av anläggningar för kommunikationer mellan Sverige och andra länder ökar. Merparten av denna kommunikation mot andra länder sker genom havsbaserade kablar.

För att säkra den framtida dricksvattenförsörjningen i regionen planeras anläggande av avsaltningsanläggningar på land. Dessa vattenverk kommer att avsalta brackvatten från Östersjön som pumpas in via sjöledning.

En havsbaserad högspänningsledning mellan Sverige och Polen (så kallade Swe-Pol Link) går mellan Karlshamn och Bruskowo Wielkie i Polen. Det finns även en likströmsledning som förbinder Karlshamn med Slupsk i Polen. En likströmsförbindelse finns även till Litauen.

Miljökonsekvenser

Konsekvenser av kulturmiljöskydd

Kulturmiljöskyddet bedöms inte påverka befintlig infrastruktur så till vida dessa ej behöver justeras med avseende på placering. Vid anläggandet av nya sjökabelförbindelser och ledningar eller vid justering av befintliga kan kulturmiljöskyddet eventuellt medföra negativ påverkan på infrastrukturen genom att påverka placeringen av planerade kabel- och ledningskorridorer. Då avsatta områden saknas för infrastruktur bedöms den negativa konsekvensen av kulturmiljöskyddet som liten.

Konsekvenser av friluftsliv och besöksnäring

Kablar och ledningar som förläggs till havs kan förläggas på botten och viktas med tyngder, spolas eller grävas ner. Dess känslighet är beroende har

hur de är förlagda och förankrade. Fritidsbåtar som kör på grunt liggande kablar och ledningar eller som ankrar upp och fastnar i de samma kan medföra skador och brott på dessa. Även fiskeredskap som krok och ryssjor kan trassla in sig och fastna i kablar och ledningar. Konsekvensen av dessa händelser beror på vilken slags användning kabeln eller ledningen har.

Genom att tillse att nyanläggning av kablar och ledningar görs med hänsyn till friluftslivet bedöms den negativa konsekvensen från friluftsliv och besöksnäring som liten.

Konsekvenser av yrkesfiske

Fiske som sker med trål och garn kan fastna i fasta anläggningar på botten och förläggning av kablar och ledningar bör undvikas inom områden där dessa slags fisken förekommer. Då inga nya ledningar ges utrymme i planen bedöms dock den negativa konsekvensen av yrkesfiske sammantaget som liten, förutsatt att områden för trålfiske undviks.

Konsekvenser av vattenbruk

Anläggningar för vattenbruk bedöms inte påverka vare sig befintlig eller kommande infrastruktur för elektronisk kommunikation, energidistribution samt övriga kablar och ledningar. Dock bör man vid detaljplaneringen av vattenbruk tillse att underhåll och reparationer av infrastruktur kan ske utan att konflikt mellan dessa två intressen uppkommer. Sammantaget bedöms konsekvensen som neutral.

Konsekvenser av utvinning och lagring av material

Utvinning av material och dumpning av massor bör undvikas inom områden med befintliga kablar och ledningar. Och nya infrastrukturanläggningar bör inte anläggas inom områden utpekade för uttag av material eller områden av intresse för dumpning av muddermassor. Det avsatta området för utvinning av material är mycket litet sett till hela planen. Område avsatt för dumpning av massor saknas liksom område avsatt för infrastruktur.

Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen av utvinning och lagring av avfall som måttlig.

Konsekvenser av luft- och sjöfart

Sjöfart och infrastrukturintresset kan ofta samexistera. Befintliga kablar för el och tele samexisterar idag i områden som används för båttrafik från sjöfart och fiske. Problem kan dock uppstå vid nödankring då ankring på botten

riskerar att slita sönder kablar. Uppmärkning av nya kablar på sjökort ska ske löpande. Den negativa konsekvensen av sjöfarten bedöms som liten.

Den negativa konsekvensen av luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av försvarsverksamhet

Inga nya områden för infrastruktur eller försvarsverksamhet är utpekade i planen, varför den negativa konsekvensen bedöms till liten.

Konsekvenser av energianläggningar

I planen finns tre områden utpekade som områden för energianläggningar till havs. Vi anläggande av vindkraftverk inom dessa områden bör ej vindkraftverk anläggas på eller inom säkerhetsavståndet för befintliga kablar och ledningar.

Nya ledningar och kablar kan dras genom områden för energianläggningar i den mån de koordinatsätts men detta bör ändå undvikas om möjligt. Nya energianläggningar medför även anläggning av kablar och ledningar på havsbotten. Dessa ledningar kan komma i konflikt med befintliga ledningar då ledningar och kablar från energianläggningar ska dras in mot land.

Den negativa konsekvensen av energianläggningar bedöms som måttlig, då konflikt kan uppstå men anpassningar kan göras.

Konsekvenser av naturskydd

I områden som omfattas av någon form av naturskydd ska extra hänsyn tas vid tillkomst av vattenanläggningar som till exempel nedläggning av kablar och ledningar. Krav på nedläggningsmetoder och anpassning kan komma att bli aktuellt och är avhängigt på vilket naturskydd som är aktuellt. Störst konflikt sker troligtvis i grundområdena som ofta innehar höga värden med avseende på produktionsområden för fisk.

Den negativa konsekvensen av naturskyddsområden bedöms till måttlig, då hänsyn till placering och anläggningsmetoder vid etablering av infrastruktur ska tas.

Samlad bedömning

Med stöd av ovan bedömningar görs den samlade bedömningen att påverkan av planens vattenanvändning innebär en liten till måttlig negativ konsekvens.

Försvar

Befintliga förhållanden och värden

Blekinge är, med både flygflottilj och marinbas i länet, av stor betydelse för Sveriges försvar. Större delen av havet utanför Blekingekusten är värdefullt som sjöövningsområde. Övnings- och skjutfält är en förutsättning för att uppnå förmåga till väpnad strid och utgör därför en grundläggande resurs för Försvarsmaktens samtliga förband.

Flera områden i Blekinges skärgård och havsområdet utanför kusten är utpekade som riksintresse för totalförsvaret. Dessa är sedan indelade i olika riksintressekategorier som berör stoppområde för höga objekt, influensområde luftrum, sjöövningsområde med mera. Det finns dels de riksintresseområden som redovisas öppet men även riksintresseområden som av sekretesskäl inte kan redovisas.

Plankartan pekar ut områden där huvudanvändning försvar ingår. Annan användning ska visa hänsyn till angiven huvudanvändning vilket kan inverka positivt för försvarsintresset inom ramen för havsplanen. Mer utförlig beskrivning av respektive område finns under avsnittet "Områdesvisa ställningstaganden".

Det specifika intresset behöver dock samexistera med andra intressen. Det kan leda till utrymmeskonkurrens och konflikter. Samexisterande eller konkurrerande användningar ska så långt möjligt undvika påtaglig skada utpekade naturvärden som finns på platsen. Flera områden ger dock goda möjligheter att samexistera under vissa förutsättningar.

Försvaret är av nationell angelägenhet och utgångspunkten är att så långt möjligt pröva förutsättningarna för samexistens mellan försvar och andra användningar genom gemensamt acceptabla lösningar för att tillgodose intressenas behov av havsområdet. Dock är det staten som vid en eventuell prövning avgör om samexistens är möjlig.

Miljökonsekvenser

Konsekvenser av kulturmiljöskydd

Riksintresset för kultur (Östra skärgården) skulle kunna innebära vissa begränsningar när det gäller

nya anläggningar för försvaret. Samtidigt ligger huvuddelen av riksintresset norr om område 6, med huvudanvändningsområde försvar. Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen som liten.

Konsekvenser av friluftsliv och besöksnäring

Det är viktigt att försvarets övningar kan genomföras på ett säkert sätt för förbanden men också för allmänheten samt civil sjö- och flygtrafik. Detta för att inte vådabeskjutning, incidenter eller olyckor ska inträffa. Det är av avgörande betydelse för totalförsvaret att övningsverksamheten på de befintliga skjutområdena kan säkerställas även på lång sikt. Inga nya områden med huvudanvändning friluftsliv är avsatta i planen.

Samtantaget bedöms den negativa konsekvensen som liten.

Konsekvenser av yrkesfiske

En mycket stor andel av riskintresseområdena för totalförsvaret omfattas också av riksintresse för yrkesfisket. Inga nya områden för fiske finns avsatta i planen. Sammantaget bedöms konsekvensen som neutral.

Konsekvenser av vattenbruk

Placering av anläggningar för vattenbruk bör göras utanför områden för övningar inom ramen för försvaret för att inte riskera en negativ påverkan på anläggningarna. Utifrån dessa rekommendationer bedöms den negativa konsekvensen som liten.

Konsekvenser av utvinning och lagring av material

Område avsatt för utvinning av material ligger placerat inom riksintresse för försvaret. Det avsatta området utgör en mycket liten del av försvarets totala yta. Uttag av material görs vid enstaka tillfällen med flytande pråmar och medför inga fasta installationer. Avsatta områden för dumpning av muddermassor saknas i planen. Dumpning av muddermassor görs vid de tillfällen då behov av kvittblivning av massor finnes och sker således vid ett begränsat antal tillfällen. Dumpning av massor görs från båtar och pråmar och medför inga fasta installationer.

Samtantaget görs bedömningen att den negativa konsekvensen bedöms som liten.

Konsekvenser av luft- och sjöfart

Försvar och sjöfart kan samexistera under förutsättning att fasta installationer som stör

sjöfartens framkomlighet och försvarets verksamhet inte tillåts. Inga nya områden för sjöfart är avsatta i planen.

Sammantaget bedöms konsekvensen av luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av infrastruktur

Inga nya områden för infrastruktur eller försvarsverksamhet är utpekade i planen.

Det finns en pågående process kring att hitta ett läge för en sjöförlagd kabel från Ölands vindkraftpark in mot land. Ansökan om undersökningstillstånd har lämnats in. Specifik sträckning är ej fastlagd så omfattningen av påverkan är svår att bedöma. I framtiden kan det även bli aktuellt med ledningsdragningar från andra vindkraftsanläggningar i havsområdet.

Vid planering av ny infrastruktur bör hänsyn tas till riksintresse för försvarsmakten, varför den negativa konsekvensen bedöms som liten.

Konsekvenser av energianläggningar

Vindkraft, särskilt havsbaserad, kan störa signalspaningen på väldigt långt avstånd, mer än 1 mil bort. Stoppområde för höga objekt täcker stora delar av planområdet och inom detta område accepterar Försvarsmakten inte höga objekt; mer än 20 m höga objekt utanför samlad bebyggelse. Anläggningar och verksamheter kan påverka förbandens möjlighet att öva med sina vapensystem kombinerat med flygverksamhet.

Områden utpekade som riksintresse för vindkraft finns utanför Sölvesborg och Karlshamns kust samt utanför Karlskronas östra kust. Vindkraftsproduktion i områdena utanför Sölvesborg och Karlshamn utgör en konflikt med riksintresset för totalförsvaret, Sjöövningsområde Hanö. Övningar och utbildning i väpnad strid måste kunna genomföras utan störningar av såväl fysiska som tekniska hinder (hinderfrihet).

Arealen områden med huvudanvändning energiproduktion inom riksintresseområde för försvaret är inte oansenlig. Vindkraftverk inom dessa områden kan därför i viss mån komma att försvåra försvarets verksamhet.

Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen som måttlig.

Konsekvenser av naturskydd

Samexisterande eller konkurrerande användningar ska så långt möjligt undvika påtaglig skada utpekade naturvärden som finns på platsen. Flera områden ger dock goda möjligheter att samexistera under vissa förutsättningar.

Samlad bedömning

Med stöd av ovan bedömningar görs den samlade bedömningen att påverkan av planens vattenanvändning innebär en liten till måttlig negativ konsekvens för försvarsverksamheten. Planen bedöms dock kunna antas utan att det påtagligt försvårar tillkomst eller nyttjande av försvarets intressen och bedöms därmed förenlig med 3 kap 9 § i miljöbalken.

Energi

Befintliga förhållanden och värden

Energisektorns användning av havet avser dels produktion och dels överföring av energi. Energiproduktion till havs sker i Sverige för närvarande främst genom vindkraft och som havsenergi i form av vågkraft men forskning som avser nya tekniker för marin energiutvinning pågår ständigt.

I Blekinge län finns fem riksintresseområden för vindbruk, varav tre är placerade till havs. Ett område utgörs av Trolleboda område i Kalmarsund, Karlskrona kommun, där det i delar av området finns ett antal vindkraftverk uppförda. Taggen är ett havsområde utpekade för vindbruk söder om Listerlandet i Sölvesborgs kommun. Under 2013 genomförde Energimyndigheten en översyn av riksintresset för vindbruk. I Blekinge län tillkom då området för energiproduktion vid Hanöbanken i havsområdet tillhörande Sölvesborgs och Karlshamns kommuner. Alla dessa områden har mycket goda vindförhållanden.

Plankartan pekar ut fyra områden med huvudanvändning för energiutvinning. Inom dessa utpekade områden för energiutvinning finns även ett antal andra användningsområden. I område 13 (Blekinge Offshore) gäller förutom energiproduktion även huvudanvändningsområde försvar. Andra intressen ska visa hänsyn till huvudintresset inom dessa områden vilket kan

inverka positivt för intresset energiutvinning inom ramen för havsplanen. Mer utförlig beskrivning av respektive område finns under avsnittet "Områdesvisa ställningstaganden".

På grund av att intresset energiutvinning ska samexistera med andra huvudanvändningsområden kan det leda till utrymmeskonkurrens och konflikter, till exempel mellan sjöfart och energi och mellan försvar och energi. Vid utrymmeskonkurrens har energiintresset företräde så länge samexistens med försvarsintresset går att uppnå. Detta gör att intresset energiutvinning gynnas i planförslaget.

Miljökonsekvenser

Konsekvenser av kulturmiljöskydd

Vid anläggandet av nya energianläggningar med tillhörande infrastruktur i form av kablar och ledningar måste hänsyn tas till kulturmiljöskydd. Förekomst av kulturhistoriska lämningar på havsbotten kan kräva anpassning av placering av planerad anläggning samt tillhörande kabel- och ledningskorridorer. Dragningen av ledningar och placering av anläggningen i detalj kan anpassas. Dock bedöms det inte vara oförenligt att anlägga vattenbruk inom områden med till exempel vrak.

Kulturmiljöskyddet kan komma i konflikt med anläggandet av energianläggningar om den visuella påverkan på kulturmiljön blir tydlig.

Sammantaget det begränsade område för riksintresse kulturmiljö som redovisas i planen, samt avståndet till de utpekade områden med huvudanvändning energiutvinning, bedöms den negativa konsekvensen av kulturmiljöskydd vara måttligt.

Konsekvenser av friluftsliv och besöksnäring

Anläggningar för energiutvinning kan som placeras till havs, så kallade offshoreanläggningar, påverkas mindre av friluftsliv och besöksnäring än vad till exempel anläggningar för vågkraft och strömmar kan påverkas, då dessa ibland placeras närmare kusten. I planen redovisas tre områden av riksintresse för energiproduktion – vindbruk, alla dessa liggandes ute till havs. Till anläggningar för energiutvinning hör kablar och ledningar som dras in till land. Dessa förläggs på botten och viktas med tyngder, spolats eller grävas ner. Dess känslighet är

beroende har hur de är förlagda och förankrade.

Närmare kusten kan fritidsbåtar orsaka skador och brott på grunt liggande kablar och ledningar om de kör på dessa eller ankrar upp och fastnar i dem. Även fiskeredskap som krokarna och ryssjor kan trassla in sig och fasta i kablar och ledningar.

Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen som liten.

Konsekvenser av yrkesfiske

Delar av område för riksintresse yrkesfiske sammanfaller med område för energiproduktion, området vid Hanöbanken. Fiske som sker med trål och garn kan fasta i fasta anläggningar på botten och förläggning av kablar och ledningar bör undvikas inom områden där detta slags fiske förekommer. Risker finns även för påsegling av fiskefartyg. Sammantaget bedöms de negativa konsekvenserna av yrkesfisket till måttlig.

Konsekvenser av vattenbruk

Anläggningar för vattenbruk bedöms inte påverka anläggningar för energiproduktion negativt. Det kan till och med vara så att det i vissa fall är lämpligt att kombinera vattenbruk med vindkraftsanläggningar. Etablering av vattenbruk inom områden för energiproduktion bedöms som fullt möjlig. Dock är påverkan avhängigt vilket slags vattenbruk som avses. För de områden där kablar och ledningar placeras på botten bör man vid detaljplaneringen av vattenbruk tillse att underhåll och reparationer av infrastruktur kan ske utan att konflikt uppkommer.

Sammantaget är bedömningen att den negativa konsekvensen på energiproduktion är liten och forskning på att kombinera dessa två intressen pågår både i Sverige och i övriga Europa.

Konsekvenser av utvinning och lagring av material

Utvinning av material och dumpning av massor bör undvikas inom områden av riksintresse för energiproduktion. Nya energianläggningar bör heller inte anläggas inom områden utpekade för uttag av material eller områden av intresse för dumpning av muddermassor. Utvinning och lagring av avfall bedöms ha stor negativ påverkan på energiproduktion till havs både med avseende på anläggningarna i stort och på dess infrastruktur. Område för uttag av material finns avsatt i planen. Detta område sammanfaller ej med område av

intresse för energiproduktion. Område avsatt för dumpning av massor saknas i planen.

Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen som liten.

Konsekvenser av luft- och sjöfart

Sjöfart kan påverka anläggningar för energiproduktion negativt. Då främst genom påsegling. Anläggningar för energiproduktion bör inte placeras i farleder och i övriga områden med tät sjötrafik eftersom de utgör hindret för sjötrafiken.

I planen finns tre områden utpekade som områden för energianläggningar till havs. Av dessa tre områden sammanfaller två med riksintresse sjöfart, område 13 och område 14. Område 13 genomskärs av en farled vilket medför att den delen av område för energianläggning inte kommer att kunna nyttjas. Detsamma gäller för område 14. I vissa fall kan en mindre justering av farleden göras efter samråd med Sjöfartsverket, så som det har gjorts vid Trolleboda. Även vid tidigare tillståndsprövat projekt i område 13 (Blekinge Offshore) har frågan varit aktuell tidigare. Vid tillståndsprövning av anläggning för energiproduktion görs en bedömning av anläggningens placering och eventuella påverkan på sjöfarten.

Infrastruktur med kablar och ledningar från anläggningen för energiproduktion kommer att behöva läggas genom område av riksintresse för sjöfarten. Problem kan uppstå vid behov av nödankring då ankring på botten riskerar att slita sönder kablar. Uppmärkning av nya kablar på sjökort ska ske löpande.

Den exakta utformningen av anläggningar inom område för energianläggningar kommer att behöva anpassas efter riksintresse sjöfart vilket medför att bedömningen av den negativa konsekvensen av sjöfarten bedöms som måttlig till stor.

Den negativa konsekvensen av luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av infrastruktur

Nya energianläggningar medför anläggning av kablar och ledningar på havsbotten. Dessa ledningar kan komma i konflikt med befintliga ledningar då ledningar och kablar från energianläggningar ska dras in till land. Placering av

vindkraftverk kommer också att behöva anpassas till befintlig infrastruktur för att inte skada dessa. Planen saknar områden avsatta för infrastruktur.

Det finns en pågående process kring att hitta ett läge för en sjöföräggd kabel från Ölands vindkraftpark in mot land. Ansökan om undersökningstillstånd har lämnats in. Specifik sträckning är ej fastlagd så omfattningen av påverkan är svår att bedöma. I framtiden kan det även bli aktuellt med ledningsdragningar från andra vindkraftsanläggningar i havsområdet. Den negativa konsekvensen av infrastruktur bedöms som liten.

Konsekvenser av försvarsverksamhet

En påtaglig konflikt finns mellan energi och försvar då exempelvis vindkraftsanläggningar kan störa militära aktiviteter. Militär verksamhet som behöver hinderfrihet över, på och under vattnet påverkar utvecklingen av anläggningar för energiproduktion genom att försvaret till exempel inte vill ha höga objekt intill militära flygplatser (exempelvis i Ronneby) eller övningsområden, vilket innebär en konflikt till vindkraftsanläggningar.

Bedömningen av de negativa konsekvenserna av försvarsverksamheten bedöms som måttliga till stora.

Konsekvenser av naturskydd

I områden som omfattas av någon form av naturskydd ska extra hänsyn tas vid tillkomst av vattenanläggningar som till exempel fasta installationer som vindkraftverk, kablar och ledningar. Känsliga naturområden och områden med vissa naturvärden kan begränsa möjligheten att uppföra vattenanläggningar.

Särskilt känsliga miljöer och biotoper med starka skydd bör undvikas. I planen sammanfaller ett område för riksintresse energiproduktion, område 11, Taggen, med ett område av intresse för natur.

Med avseende på nedläggning av kablar och ledningar kan krav på nedläggningsmetoder och anpassning kan komma att bli aktuellt och är avhängt på vilket naturskydd som är gällande. Störst konflikt sker troligtvis i grundområdena som ofta innehar höga värden med avseende på produktionsområden för fisk.

Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen som liten.

Samlad bedömning

Med stöd av ovan bedömningar görs den samlade bedömningen att påverkan av planens vattenanvändning innebär en liten till måttlig negativ konsekvens på anläggning av energianläggningar till havs. Planen bedöms kunna antas utan att det påtagligt försvårar tillkomst eller nyttjande av energianläggningar och bedöms därmed förenlig med 3 kap 8 § i miljöbalken.

Natur

Befintliga förhållanden och värden

I länets kustområde finns stora naturvärden både på land och till havs. Det stora skärgårdslandskapet i Östersjön är världsunikt, inte minst genom den ovanliga blandning av söt- och saltvattensarter som det rymmer. Mycket talar för att många arter som lever i bräckvattenmiljö är mycket känsliga för förändringar i miljön. Blekinge är dock i huvudsak förskonat från de allvarliga problem med fiskdöd och dålig vattenkvalitet som på senare år har rapporterats från västra Hanöbukten. Emellertid har tillgången på torsk minskat drastiskt nära kusten.

Det finns flera olika typer av skyddade områden inom planområdet. I kust- och havsområdet finns ett flertal områden av riksintresse för naturvärden. Det finns även Natura 2000-områden där syftet är att värna om de arter och livsmiljöer som är av gemensamt intresse för EU-länderna. Några av de berörda Natura 2000-områdena är till stor del belägna inom planområdet, andra i mer begränsad omfattning. Dessutom finns det naturreservat och biotopskyddsområden. I Blekinge finns ca 140 fågelskyddsområden, de flesta längs kusten. Det finns även ett sälskyddsområde vid länets östkust.

I Blekinge skärgård finns även ett av fem biosfärsområden i Sverige. Blekinge Arkipelag, som omfattar skärgårds- och kustlandskapet inom Karlshamn, Ronneby och Karlskrona kommun, har blivit utsedd till biosfärområde på grund av områdets höga natur- och kulturvärden. Utöver detta är även Torhamns skärgård utpekad som HELCOM MPA. HELCOM eller Helsingforskommissionen arbetar för skydda Östersjöns marina miljö genom nationsöverskridande samarbete.

I kustlandskapet finns det områden som är

särskilt känsliga för utsläpp eller olika former av vattenföretag som till exempel muddring, utfyllnader och fiskodlingar. I Blekinge pekades bland annat ett flertal havsvikar, som är viktiga lek- och uppväxtområden för fisk, ut som ekologiskt känsliga i den första omgång av översiktsplaner som togs fram i slutet av 1980-talet. Flera av de utpekade områdena överlappas numera av riksintressen för naturvård och/eller Natura 2000.

Havsplanen pekar ut de områden där skydd av naturmiljön prioriteras som den främsta användningen. Miljöbalkens bestämmelser gäller dock oberoende av planförslagets rekommendationer. Kommunerna har emellertid gjort bedömningen att inom de utpekade områdena ska inga nya aktiviteter eller anläggningar prövas.

Naturvärdet inkluderar ekologiska värdekärnor av stor betydelse för biologisk mångfald, grön infrastruktur och ekosystemtjänster. I områdena bör inte fasta installationer eller rörliga aktiviteter som stör områdenas naturvärden tillåtas. I vissa områden finns även riksintresseanspråk för sjöfart och yrkesfiske utpekad. Dessa kan främjas om den inte medför negativ påverkan på områdets naturvärden. Där bör även försvarsmaktens verksamhet begränsas till sådan användning som inte medför påtaglig skada på utpekade naturvärden.

Miljökonsekvenser

Konsekvenser av kulturmiljöskydd

Natur- och kulturmiljövärden skyddas i planförslaget genom att flera områden pekas ut med särskild prioritet för naturvärden. Kulturhistoriskt värdefulla miljöer skyddas även till viss del inom områden med naturskydd. Detta gör att planförslaget har en positiv påverkan på miljön med avseende på kulturmiljö.

I planen har ett mål satts upp om att havsplaneringen ska bidra till att uppmärksamma, öka kunskapen om, värna och bevara viktiga marina kulturvärden och miljöer. Detta ska bland annat göras genom att inventeringar och planeringsunderlag tas fram för att kunna peka ut områden och lämningar som behöver skydd. Detta mål kan bidra till en positiv påverkan på miljön. Sammantaget bedöms konsekvenserna som positiva.

Konsekvenser av friluftsliv och besöksnäring

Ett ökat friluftsliv och ökad besöksnäring och turism kan leda till både positiva och negativa konsekvenser för miljön. Ett mer intensivt nyttjande för turism och rekreation kan ge negativa miljökonsekvenser på växt- och djurliv samt på vattenmiljön till följd av ökat slitage. En ökad satsning på friluftslivet kan utgöra en konflikt med bevarandevärdena på platsen som till exempel fåglar och känsliga miljöer. Det kan även innebära utsläpp och buller från båtar, slitage från människor, nedskräpning med mera. Friluftslivet attraheras emellertid generellt av platser där naturen är mindre påverkad och en ökad satsning på friluftslivet kan därför även gynna miljön om det riktas till platser som är mindre känsliga tillsammans med ökad upplysning och naturens olika värden och behov av skydd. Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen som liten.

Konsekvenser av yrkesfiske

Yrkesfisket har anspråk på stora ytor inom planområdet. En grundförutsättning för fisket är att det finns tillgång till goda fiskbestånd, vilket i sin tur kräver goda livsmiljöer under fiskens livsstadier. Viktiga områden behöver skyddas för att stärka fiskbeståndens livsmiljöer i förhållande till ett omgivande exploateringsstryck. Överfiske och bifångster kan leda till rubbade ekosystem vilket ger en negativ påverkan på naturvärdena. Risken är även stor att fisket som resurs och ekosystemtjänst äventyras vid överfiske.

Det finns även en viss risk för uppkomst av så kallade spökgarn och övriga förlorade fiskeredskap, som kan driva omkring och fortsätta fiska utan att någon tar hand om fångsten.

Yrkesfisket påverkar naturintresset olika mycket beroende på vad för redskap som används vid fisket. De negativa konsekvenserna av yrkesfisket bedöms som måttliga.

Konsekvenser av vattenbruk

Odling av musslor kan ha en positiv effekt på naturen genom att de tar upp näringsämnen ur vattnet när de filtrerar ut sin föda ur vattnet. Vid skörden följer näringen med upp ur vattnet och återanvänds på land som till exempel djurfoder eller som gödsel.

Musselodlingarnas eventuella negativa miljöpåverkan är endast lokal, direkt under och strax runtomkring odlingen. Dessutom är den reversibel. Beroende på djupförhållanden, lokal bottentopografi, strömförhållanden och vattenomsättning kan nedfallande fekalier och döda musslor ansamlas och påverka bottenmiljön negativt genom en ökad organisk belastning som i sin tur ibland även kan ge en lokal syrebrist i sedimentet. Negativ påverkan på botten kan dock i stor utsträckning undvikas genom lämplig placering av musselodlingen med avseende på botten typ, djup- och strömförhållanden.

Övrig miljöpåverkan från musselodlingar är utplaceringen av bottenankare och flytelement för anläggningen, samt att själva odlingssubstratet bildar ett tredimensionellt habitat där det annars hade varit öppet vatten. Dessa förändringar har mest positiva effekter på det lokala djurlivet då det skapas fler och nya substrat. Odling av musslor ska ske med samma musselarter som redan är etablerade i området.

Odling av alger kan även ha en positiv effekt på den lokala havsmiljön på samma sätt som musslor, genom sitt upptag av näringsämnen.

Fiskodlingar kan påverka miljön negativt genom tillskott av näringsämnen från odlingen, rymningar, smittspridning och genom att olika kemikalier används vid odlingen och når den omgivande miljön. Problemen är störst vid de anläggningar som odlar i öppna kassar och Jordbruksverket bedömer att det inte längre finns miljöutrymme i Östersjön för fiskodling i kassar om inte en ökad näringsbelastning kan kompenseras. Ett alternativ är att odla fisk i slutna eller semislutna kassar som minskar risken för rymning och som minskar spill av foder och fiskfekalier.

Planen saknar områden avsatta för vattenbruk. Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen som liten till måttlig.

Konsekvenser av utvinning och lagring av material

Uttag av sand och grus i vatten kan minska det naturliga skyddet mot kusterosion och påverka ström och bottenförhållanden. Verksamheten kan också leda till fysiska förändringar vid kustzonen, orsaka strandförlust, vattengrumling och sedimentspridning. En bedömning av de

långsiktiga effekterna är svår att göra och därmed står uttag av sand och naturgrus i konflikt med naturvärden.

Sand och naturgrus är icke förnyelsebara naturresurser och utvinning från havsbotten kan störa ekosystemet för havsbottenlevande organismer. Ofta utgör sand- och grusavlagringar utsjöbankar med höga naturvärden som hotas vid brytning av material.

I planen finns ett område utpekade för uttag av material, Klippbanken. Detta område ligger utanför område för huvudanvändning natur.

Dumpning av muddermassor får endast ske efter att dispens från dumpningsförbudet har inhämtats och är endast tillåtet för rena massor. Dumpning av muddermassor orsakar skador på botten, djur och växtliv, inte bara på den direkta dumpningsplatsen utan även inom ett större påverkansområde. Dumpning ska undvikas inom områden med höga naturvärden och får endast ske på platser som är lämpade för dumpning ur ett flertal olika perspektiv. Planen saknar områden avsatta för dumpning av muddermassor.

Den negativa konsekvensen av utvinning och lagring av material bedöms som liten till måttlig.

Konsekvenser av luft- och sjöfart

Sjöfartens aktiviteter påverkar naturvärden i havet, till exempel genom buller. Med en ökande sjöfart blir risken för olyckor större och därmed också faran för negativa effekter för miljön. Konsekvenserna av ett oljeutsläpp till havs är många; naturmiljön med sitt växt- och djurliv skadas, stränder förorenas och havsbotten förstörs. Oljeutsläppen får också stora socioekonomiska konsekvenser med effekter på flera samhällsfunktioner. Till sjöfarten hör även kringverksamheter som muddring av farleder.

Riksintresse för farleder upptar ett stort område av planen och sammanfaller med fler områden med huvudanvändning natur och områden där hänsyn till naturvärden ska tas. Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen som liten till måttlig.

Den negativa konsekvensen av luftfarten bedöms som neutral.

Konsekvenser av infrastruktur

Exploatering genom havsbaserade kablar kan leda till att den lokala bottenmiljön påverkas

negativt. Anläggandet av kablar och ledningar innebär ett inspråktagande av bottenområde med tillhörande bottenlevande flora och fauna. Dessa kan skadas lokalt där kabeln anläggs, beroende på anläggningsmetod. Anläggande av kablar och ledningar innebär även återkommande påverkan på bottenmiljön då kablar kan behöva repareras och bytas ut när livslängden på kablarna passerar.

Anläggandet av kablar kan även leda till temporär grumling. På längre sikt kan dock anläggandet av sjökablar leda till positiv miljöpåverkan i de fall förankring sker med tex betongkonstruktioner där den så kallade reveffekten kan uppkomma som i sin tur gynnar den biologiska mångfalden.

I känsliga grundområden och vid landföring kan kablar och ledningar förläggas med styrd borrhörning som inte påverkar bottenbotten ytskikt. Alla elektriska kablar genererar elektromagnetiska fält och undersökningar visar att dessa kan påverka marina organismer i olika utsträckning. Detta är inte gällande för vattenledningar.

Det finns en pågående process kring att hitta ett läge för en sjöförlagd kabel från Ölands vindkraftpark in mot land. Ansökan om undersökningstillstånd har lämnats in. Specifik sträckning är ej fastlagd så omfattningen av påverkan är svår att bedöma. I framtiden kan det även bli aktuellt med ledningsdragnings från andra vindkraftsanläggningar i havsområdet. Den negativa konsekvensen av infrastruktur bedöms dock sammanlagt som liten.

Konsekvenser av försvarsverksamhet

Försvarsintresset inverkar på naturvårdens behov av högupplösta djupdata, då dessa är sekretessbelagda inom militärt skyddsvärda delar av sjöterritoriet. Försvarsmaktens verksamhet påverkar även naturmiljön på flera sätt, till exempel genom detonationer i områden med naturvärden. Detonationer kan även leda till grumling som kan påverka stora områden negativt. Framförande av militära fartyg i grundområden kan skada botten och störa djurlivet både i vattnet och på land.

Försvarsmaktens verksamhet kan även ha delvis positiv inverkan på miljön i och med att allmänheten inte ges tillgång till vissa områden som är kopplade till försvaret. Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen av försvarsverksamheten som måttlig.

Konsekvenser av energiproduktion

Anläggande av vindkraftparker medför påverkan på omgivande miljö både i anläggningsfasen samt i driftsfasen. Påverkan från verksamheten ser olika ut för dessa två faser. Den största påverkan på det marina livet sker under anläggningsfasen, som förvisso sker under en förhållandevis kort period, då bottenytan tas i anspråk och då pålning, borrning och muddring orsakar buller och spridning av sediment. I samband med detta utförs även kabeldragning som medför ytterligare ianspråktagande av botten och grumling. Beroende på vilken slags fundament som används ser påverkan på botten olika ut. Valet av fundament görs utifrån de aktuella bottenförhållanden och vattendjup.

Ett monopilefundament är ett stålrör som pålas eller borras ner. Dessa ger upphov till mycket höga ljud både över och under vattenytan under anläggningsfasen och djur som kan skadas av detta är främst fisk och marina däggdjur som till exempel tumlare. Monopiles tar dock inte upp lika mycket bottenytan som gravitationsfundament.

Gravitationsfundament gjuts på land och förläggs på botten, förankrade av sin egen vikt. I vissa fall krävs nedgrävning/muddring. Tripod-fundament har tre ben som sammanstrålar till ett och fördelas på en större yta, även dessa pålas ner. Fackverksfundament efterliknar tekniken med att förankra oljeplattformar och förankras i botten genom pålning. Dessa används främst på större djup.

I driftsfasen alstras ljud och vibrationer från vindkraftverken som kan påverka fisk och däggdjur. Valet av fundament avgör hur mycket vibrationer som alstras. Även fåglar kan påverkas av vindkraftverk. Under driftsfasen, som är den klart längsta, förväntas barriäreffekter och förändringar i den naturliga miljön. En positiv effekt av vindkraftsetablering är att verkens fundament kan fungera som konstgjorda rev och locka till sig många fiskarter. Till exempel har studier visat på att förekomsten av småfisk ökar i närheten av fundament.

Påverkan på miljön kan även ske från överföringskablar. Alla elektriska kablar genererar elektromagnetiska fält och undersökningar visar att dessa kan påverka marina organismer i olika utsträckning. Flytande vindkraftverk är en teknik som har fått ökat intresse under de senaste åren. Dessa kan

lämpa sig för anläggning av vindkraftparker i områden där havsdjupet inte möjliggör en utbyggnad av havsbaserad vindkraft med fasta fundament. Tekniken har vissa fördelar i jämförelse med konventionellt havsbaserade vindkraftverk, främst vad det avser miljöpåverkan. Sverige har goda förutsättningar för att anlägga vindkraftverk med fasta konstruktioner, vilket gör att flytande vindkraftverk i nuläget inte är aktuellt.

Ett av målen i havsplanen är att skapa förutsättningar för utvecklad energiöverföring och produktion av förnybar energi och en av strategierna är att endast vindkraft som inte har negativ betydande miljöpåverkan på bottenmiljön är lämplig att pröva. Den förnyelsebara elen innebär dessutom positiva konsekvenser för miljön avseende bland annat resursförbrukning och ligger i linje med nationella och regionala miljömål.

Sammantaget bedöms den negativa konsekvensen som liten till måttlig.

Samlad bedömning

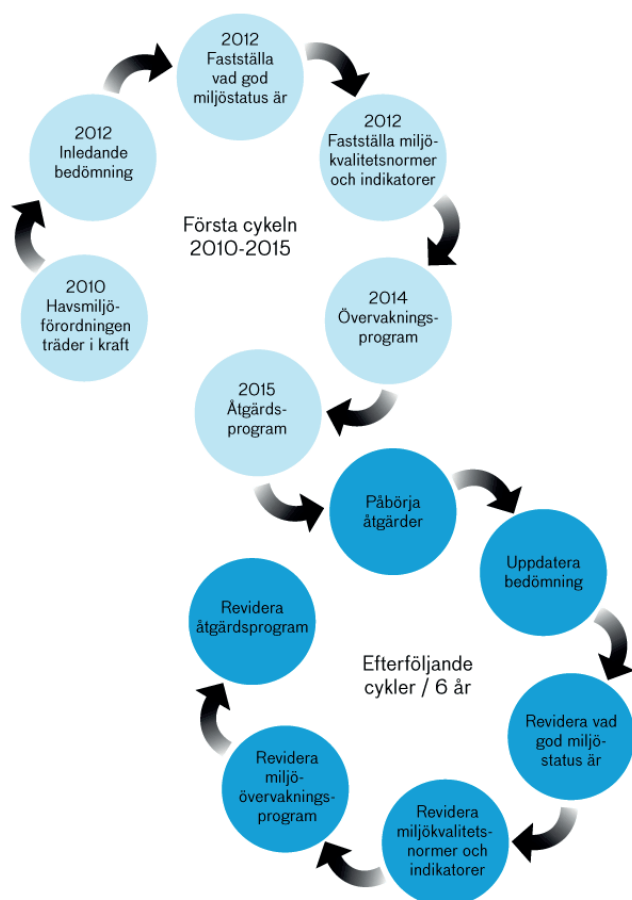
Med stöd av ovan bedömningar görs den samlade bedömningen att påverkan av planens vattenanvändning innebär en liten till måttlig negativ konsekvens för naturvärden.

Miljökvalitetsnormer för havsmiljön

Havsmiljödirektivet

Den marina miljön i Europa är ett värdefullt arv som måste skyddas och bevaras. Det är utgångspunkten för Havsmiljödirektivet. Målet är att alla EU:s havsområden ska ha nått en god miljöstatus senast 2020. Havsmiljödirektivet beslutades av EU 2008 och införlivades 2010 i svensk lagstiftning via havsmiljöförordningen, som följer EU-direktivets innehåll. Havs- och vattenmyndigheten ansvarar för det praktiska genomförandet av havsförvaltningen i Sverige.

Arbetet med att förbättra havsmiljön bedrivs i förvaltningsperioder. I bilden nedan visas stegen i de första två förvaltningsperioderna. I VISS kan man för Nordsjön och Östersjön se resultatet av stegen: God miljöstatus, Miljökvalitetsnormer och Åtgärdsprogram. Arbeta med att lägga in övervakningsprogrammen pågår. I nedre delen av bilden ges en beskrivning av varje steg i förvaltningen.

Figur ovan. Arbetet med att förbättra havsmiljön bedrivs i förvaltningsperioder. Källa: Länsstyrelsen, VISS.

Beslutade miljökvalitetsnormer för berörd havsmiljö

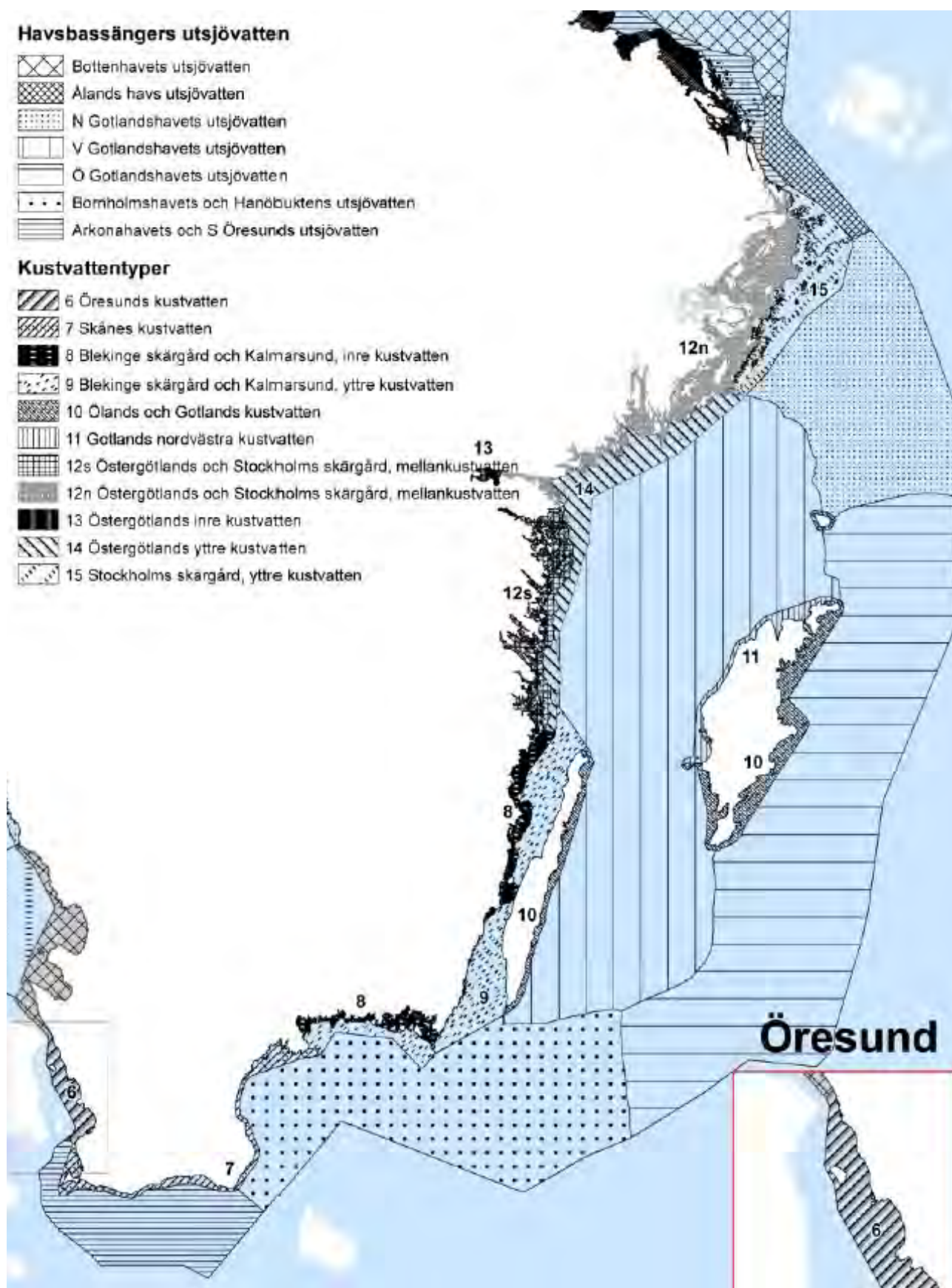
Blekinges havsplan berör förvaltningsområdet Östersjön och där i första hand havsbassängerna Bornholmshavets och Hanöbuktens utsjövatten samt Blekinge skärgård och Kalmarsund, yttre kustvatten (se figur nästa sida).

Miljökvalitetsnormerna är, med stöd av havsmiljöförordningen (SFS 2010:1341), fastställda i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om vad som kännetecknar god miljöstatus samt miljökvalitetsnormer med indikatorer för Nordsjön och Östersjön (HVMFS 2012:18). God miljöstatus i haven ska uppnås redan till år 2020. Miljökvalitetsnormerna är strukturerade efter de elva temaområden, kallade deskriptorer, som anges i Havsmiljödirektivet:

1. Biologisk mångfald
2. Främmande arter
3. Kommersiellt nyttjade fiskar och skaldjur
4. Marina näringsvävar
5. Övergödning
6. Havsbottens integritet
7. Bestående förändringar av hydrografiska villkor
8. Koncentrationer och effekter av farliga ämnen
9. Farliga ämnen i fisk och andra marina livsmedel
10. Marint skräp
11. Undervattensbuller

Deskriptorerna ovan är specificerade med kriterier och indikatorer i bilaga 2 till föreskrifterna.

Miljöstatusen bedöms för var och en av deskriptorerna och resultatet blir antingen att god miljöstatus uppnås för deskriptorn eller att god miljöstatus inte uppnås. Det finns alltså inte en femgradig skala såsom för miljökvalitetsnormerna för ytvatten enligt Vattendirektivet och Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter

Havsbassänger och kustvattentyper enligt Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2012:18). Källa: Havs- och vattenmyndigheten.

Miljöstatus

Den senaste bedömningen av miljöstatus finns presenterad i "Marin strategi för Nordsjön och Östersjön 2018-2023" (Havs- och vattenmyndigheten 2018). En bedömning har dock inte kunnat utföras för samtliga deskriptorer eftersom antingen underlag eller fullständiga kriterier saknas.

I nedan tabell följer myndighetens samlade bedömning av miljöstatusen kopplat till respektive deskriptor.

Deskriptor	Bedömd miljöstatus	Kommentar
Biologisk mångfald	Ej god	De flesta kriteriekomponenter klarar inte tröskelvärdena. Viss återhämtning för Östersjöns knubb- och gråsäl, samt fiskätande och betande fåglar.
Främmande arter	Ej god	Fem nya arter under perioden.
Kommersiellt nyttjade fiskar och däggdjur	Ej god	Bara 3 av 12 bedömda bestånd i Östersjön klarar tröskelvärdena.
Marina näringsvävar	Bedömning ej möjlig	Ingen tydlig bild av tillståndet i näringsväven.
Övergödning	Ej god	Allra sämst i Bornholmsbassängen.
Havsbottnens integritet	Bedömning ej möjlig	Tillräcklig information om bentiska livsmiljöer saknas.
Bestående förändringar av hydrografiska villkor	Bedömning ej möjlig	Finns inga indikatorer för hydrologiska förändringar/störningar.
Koncentrationer och effekter av farliga ämnen	Ej god	Kviksilver, TBT, PBDE klarar ej tröskelvärden i biota eller sediment.
Farliga ämnen i fisk och andra marina livsmedel	Ej god	Dioxiner överskrider ofta saluföringsvärde i sill/lax/öring.
Marint skräp	Ej god	Ingen nedåtgående trend.
Undervattensbuller	Bedömning ej möjlig	Tröskelvärden ej framtagna.

Havs- och vattenmyndighetens bedömningar av miljöstatus i Östersjön kopplade till de elva deskriptorerna. Sammanfattat av Sweco.

Planens förenlighet med miljökvalitetsnormerna

I nedan tabell följer mycket kortfattade och övergripande bedömningar av havsplanens konsekvenser med avseende på förutsättningarna att följa beslutade miljökvalitetsnormer.

Deskriptor	Bedömd konsekvens	Kommentar
Biologisk mångfald	Neutral	Planen stödjer en viss nyexploatering av vindkraft till havs. Samtidigt utökas kustnära skyddade områden en aning genom nytt naturreservat. Planen tydliggör också vikten av hänsyn till naturmiljöer vid de olika intresseområdenas verksamheter.
Främmande arter	Liten negativ	Även om det är befintliga farleder som planeras för i planen så ger ökad sjöfart en viss ökning av spridningsrisken.
Kommersiellt nyttjade fiskar och däggdjur	Liten negativ	Planen klargör att målet är ett hållbart fiske. Samtidigt så planeras för befintligt storskaligt och småskaligt fiske, vilket kan innebära en viss negativ konsekvens. Nymuddringar kan fel utförda innebära skada på fiskproduktionen, men inga nymuddringsområden är markerade i planen.
Marina näringsvävar	Liten negativ	Planen klargör att målet är ett hållbart fiske. Samtidigt så planeras för befintligt storskaligt och småskaligt fiske, vilket kan innebära en viss negativ konsekvens. Nymuddringar kan fel utförda innebära skada på fiskproduktionen, men inga nymuddringsområden är markerade i planen.
Övergödning	Neutral	Planen föreslår områden för energiutvinning. Produktion av förnyelsebar energi kan medföra minskade utsläpp. Ökad sjöfart i havsområdet kan innebära risk för ökad övergödning. Utvecklingen går dock mot allt renare drift vilket i sig kan ta ut trafikökningens miljöpåverkan.
Havsbottens integritet	Liten negativ	Nya vindkraftverk innebär en viss exploatering av havsbotten. Samtidigt skapas hårbottenar som kan utgöra en fristad från fisketryck samt produktionsområde för många fiskarter. Inga omfattande nymuddringar planeras.
Bestående förändringar av hydrografiska villkor	Bedömning ej möjlig	Finns inga indikatorer för hydrologiska förändringar/störningar.
Koncentrationer och effekter av farliga ämnen	Liten negativ	Även om det är befintliga farleder som planeras för i planen så ger ökad sjöfart en viss ökning av oljeutsläpp och läckage av föroreningar från bottenfärger. Positivt att trafiken styrs upp med tydliga farleder.
Farliga ämnen i fisk och andra marina livsmedel	Neutral	Planen skapar inte förutsättningar för ökade utsläpp av dioxiner.
Marint skräp	Liten negativ	Sjöfart och friluftsliv kan i viss mån öka risken för marint skräp. Planen medför dock inga omfattande utökningar av de verksamheterna.
Undervattensbuller	Bedömning ej möjlig	Tröskelvärden ej framtagna.

Övergripande bedömningar av havsplanens konsekvenser med avseende på förutsättningarna att följa miljökvalitetsnormerna enligt havsmiljöförordningen.

Samlad bedömning av påverkan på miljökvalitetsnormerna

Planen styr upp vattenanvändningen på ett strukturerat sätt vilket bedöms som positivt för förutsättningarna att följa miljökvalitetsnormerna. Samtidigt skapar planen vissa förutsättningar för ny exploatering i form av vindkraftverk till havs. Planen pekar också ut områden för intressen såsom sjöfart, fiske och försvar. Om dessa verksamheter sker ovarsamt kan det motverka möjligheterna att följa miljökvalitetsnormerna.

Med hänsyn till planens beskrivningar om ett hållbart nyttjande, utan exempelvis omfattande nymuddringar i värdefulla områden, ovarsamma försvarsövningar utan hänsyn till känslig natur och utan ett utökat storskaligt fiske så bedöms sammantaget den negativa konsekvensen för förutsättningarna att följa miljökvalitetsnormerna som liten. Denna plan bedöms inte nämnvärt försvåra möjligheterna att följa miljökvalitetsnormerna.

Samlad bedömning

I flera av de i havsplanen utpekade områdena förekommer olika huvudanvändningar inom samma område. I många fall kan dessa olika typer av användningar samexistera i olika utsträckning. I vissa fall råder dock utrymmeskonkurrens. Vad området kommer att användas till slutligen avgörs genom avvägning och prövning av tillåtlighet för dessa verksamheter.

I de fall anläggningar för energiutvinning ges tillstånd, kommer mer förnybar energi att produceras i planområdet, vilket innebär positiva konsekvenser för miljön avseende bland annat resursförbrukning. Detta ligger i linje med nationella och regionala miljömål. Fem prioriterade områden för natur har också tagits fram i planen vilket innebär att naturvärden är en prioriterad användning framför andra intressen. Detta innebär en positiv påverkan på miljön.

Planförslaget innebär framförallt att olika intressen, konsekvenser och miljöpåverkan beaktas mer systematiskt i planprocessen och att ett friskt hav kan erhållas jämte ett hållbart nyttjande av havet och dess resurser. Avsaknaden av en havsplan skulle sannolikt innebära fortsatt ökad belastning från samtliga marina sektorer och medföra en ökad miljöpåverkan inom planområdet. Genom väl avvägd lokalisering och beskrivning av respektive intresseområde begränsar planförslaget risken för betydande negativa konsekvenser.

Konsekvensbeskrivningen ger en utgångspunkt för det fortsatta planarbete som justeras så att negativa konsekvenser ytterligare kan undvikas eller begränsas.

Förslag till åtgärder

För att minska risken för negativ påverkan på havsbotten i samband med exploatering av anläggningar för energiproduktion ska lämpliga områden, samt anläggningsmetoder föreslås och jämföras genom utredningar av naturmiljön med avseende på känsliga arter eller biotoper inom eller i anslutning till det aktuella området. Dessa utredningar ska omfatta även kabelkorridorer för landföring av kablar.

En oljeskyddsplan har tagits fram i samarbete mellan Blekinges kustkommuner och räddningstjänsten. Denna plan innehåller riktlinjer för hantering av oljeskada till sjöss med efterföljande påslag på land med vissa kommunspecifika avsnitt. I planen ingår även en plan för kontinuerlig utbildning och övning för att öka kommunernas förmåga att hantera konsekvenserna av en oljeolycka till havs.

Planering och samverkan av kommunernas behov avseende muddring och omhändertagande av muddermassor är lämpligt, speciellt med hänsyn till omhändertagande av muddermassor. I samband med planering av muddring ska provtagning av sediment genomföras för att utreda rådande föroreningsituation i djupled och i utbredning. Provtagningen ska också fastställa muddermassornas karaktär för att dessa ska kunna omhändertas på lämpligast sätt. I det fall omhändertagande av muddermassor planeras genom dumpning till havs, ska omfattande utredningar först göras för att hitta platser som är lämpliga för dumpning.

Då dumpning av avfall inom Sveriges sjöterritorium och ekonomiska zon är förbjudet enligt 15 kap. 27 § miljöbalken, så krävs dispens från förbudet vilket söks hos respektive länsstyrelse, Havs- och vattenmyndigheten eller hos Mark- och miljödomstolen. Vilken myndighet som hanterar ärendet är avhängigt på bland annat dumpningsplatsens lokalisering.

Vid uttag av sand och grus ska verksamheten prövas enligt lagen (1966:314) om kontinentalsockellagen (KSL) och miljöbalken. En ansökan ska innehålla de uppgifter som behövs för att bedöma hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken samt 3–4 kap. miljöbalken om hushållningsbestämmelserna, följs och ansökan ska även innehålla en miljökonsekvensbeskrivning.

Uppföljning

Enligt miljöbalkens kapitel 6 12 § miljöbalken ska miljökonsekvensbeskrivningen innefatta en redogörelse för de åtgärder som planeras för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför. Ansvaret för uppföljningen har den kommun eller myndighet som beslutar om antagandet av planen eller programmet.

Miljöpåverkan av planen kommer att följas upp inom ramen för det befintliga miljöarbetet för respektive kommun. Uppföljningen sker bland annat genom aktualisering av havsplanen. Syftet med uppföljningen är att se om åtgärderna bidrar till måluppfyllelse på det sätt som det är tänkt, att kontrollera att negativ miljöpåverkan inte blir större än avsett, samt att kunna upptäcka och åtgärda oförutsedda negativa konsekvenser.

Avstämning mot miljömål

Nedan redovisas sammantagen bedömning av om planförslaget bidrar till att uppnå de miljömål som är relevanta för planen.

Miljömål	Måluppfyllelse planförslag	Motivering
Hav i balans samt levande kust och skärgård		Planförslaget medverkar positivt till att förstärka människans plats i havsområdet samtidigt som det anpassar nyttjandet på ett hänsynsfullt sätt, vilket på sikt bör kunna påverka detta mål i rätt riktning.
Begränsad klimatpåverkan		Friluftsliv, turism, skärgårdstrafik, vattenbruk och sjöfart bidrar alla till klimatpåverkan. Planen pekar mot ett ökat nyttjande, vilket kan komma att öka påverkan. Stora förhoppningar ställs till förbättringar som till exempel fler elfordon till sjöss. Detta är dock inget som planförslaget i sig kan påverka. Planförslaget ökar dock möjlighet till ökad produktion av förnybar el, vilket bidrar till en lägre klimatpåverkan. Planen påverkar således målet i båda riktningarna.
Giftfri miljö		Planförslaget bedöms sammantaget påverka detta mål i positiv riktning, till exempel på grund av att mål har satts upp om att sjöfarten ska öka samtidigt som planeringen ska bidra till sjösäkerhet för att minska risken för olyckor, utsläpp och andra störningar.
Ingen övergödning		Övergödningen är fortsatt ett problem nära kusten. Problemet är för stort för att hanteras lokalt och källorna finns delvis utanför planområdet. Planförslaget bedöms inte påverka detta mål i varken negativ eller positiv riktning.
Ett rikt växt- och djurliv		Havsplanen pekar ut de områden där skydd av naturmiljön prioriteras som den främsta användningen. Kommunerna har gjort bedömningen att inom de i planen utpekade områdena ska inga nya aktiviteter eller anläggningar prövas. Planen bidrar därför till att naturmiljön skyddas.

Tabellen redovisar planförslagets avstämning mot miljömål.

Förklaring

Förslaget bedöms bidra till att uppnå miljömålet

Förslaget bedöms varken bidra eller motverka miljömålet

Förslaget bedöms motverka miljömålet

Underlag

Källor

Kommunala planer

Vindkraftsplan, Ronneby kommun, antagen 2012.

Vindkraftstrategi, Karlskrona kommun, antagen 2010.

Vindbruksplan, Karlshamns kommun, antagen 2015.

Översiktsplan Karlskrona kommun, antagen av KF 2010.

Översiktsplan Karlshamns kommun, antagen av KF 2015.

Översiktsplan Ronneby kommun, antagen av KF 2006.

Översiktsplan Sölvesborgs kommun, antagen av KF 2010, rev 2016.

Rapporter och utredningar

Anpassning till ett förändrat klimat - Blekinges regionala handlingsplan, Länsstyrelsens rapport 2014:12.

Energi. Rapport från havsplaneringens tematiska arbete från oktober 2015 till mars 2016. Havs- och vattenmyndigheten, 2016.

Bevarandeplan för Tärnö-Harö-Brorsö Natura 2000-område. Länsstyrelsen i Blekinge län 2017.

Ett hållbart Blekinge - regionalt åtgärdsprogram för miljö kvalitetsmålen 2013-2016, Länsstyrelsens rapport 2013:6.

Faktablad Marinarkeologi i Blekinge, Länsstyrelsen i Blekinge, 2016.

Framtidsklimat i Blekinge län – enligt RCP-scenarier, Klimatologin Nr 30 2015, SMHI.

Färdplan havsplanering, rapport 2016:21. Havs- och vattenmyndigheten, 2016.

Förslag till inriktning för havsplaneringen med avgränsning av miljöbedömningen, Havs- och vattenmyndigheten.

Förslag till inriktning för havsplaneringen med avgränsning av miljöbedömningen, Havs- och vattenmyndigheten.

Försvarsmakten, Redovisning av riksintressen och områden av betydelse för totalförsvarets militära del enligt 3 kap § 9 Miljöbalken i Blekinge län (mars 2015).

Försvarsmakten – Högkvarteret. Redovisning av sektorsunderlag för havsplanering, (2013-06-25).

Havsplanering – Nuläge 2014, Statlig planering i territorialhav och ekonomisk zon, rapport 2015:2

Havsplan – Östersjön, Första utkastet 2016-12-01, Havs och vattenmyndigheten, 2016.

Inventering av fiskyngel vid Blekingekusten och nordöstra Skånes kust. Länsstyrelsen i Blekinge läns rapport nr 2014:3. Länsstyrelsen i Blekinge län 2014.

Kontrollprogram för vindkraft i vatten, rapport 6741, Naturvårdsverket, Januari 2017

Lakvatten från deponier, Fakta 8306, Naturvårdsverket 2008.

Makroalger – på vägen mot ett biobaserat samhälle. SEAFARM 2013.

Marin fiskodling på den svenska västkusten - Tekniska lösningar. Vattenbrukscentrum Väst, Göteborgs universitet 2015.

Marin modellering i Blekinge län och Hanöbukten. Länsstyrelsen Blekinge län, rapport 2015:6.

Marin strategi för Nordsjön och Östersjön 2018-2023. Havs- och vattenmyndighetens rapport 2018:27. Havs- och vattenmyndigheten 2018.

Metod för vattenförsörjning i områden med vattenbrist - en handbok. SP Rapport 2014:54.

Miljökonsekvensbeskrivning av förslag till Havsplan Östersjön. Samrådshandling 2018-04-10. Havs- och vattenmyndigheten 2018.

Miljömässig optimering av fundament för havsbaserad vindkraft. Naturvårdsverket, Rapport 5828, 2008.

Miljöeffekter vid muddring och dumpning, rapport 5999, Naturvårdsverket 2009.

Muddring och hantering av muddermassor. Vägledning om tillämpningen av 11 och 15 kapitlet miljöbalken. Naturvårdsverket 2010.

Muddring och deponering av muddermassor i havet, SGU 2012.

Nationell plan för transportsystemet 2010-20-21, Trafikverket.

Oljeskyddsplan för blekingekusten, Karlskrona, Ronneby, Karlshamn och Sölvesborgs kommun.

Områden av riksintresse för yrkesfisket, Fiskeriverket, Finfo 2006:1.

Plattform för arbetet med grön infrastruktur i Blekinge län, länsstyrelsen, remissversion 2018.

Presentation om Blekinges fiskerinäring för Simrishamns kommun. Länsstyrelsen i Blekinge län 2017.

Pressmeddelande. Odlingens anläggning för ostron testas i Gullmarsfjorden. IVL Svenska Miljöinstitutet 2019.

Rapport från havsplaneringens tematiska arbete FISKE, Havs- och vattenmyndigheten, 2016-05-10.

Rapport från havsplaneringens tematiska arbete FÖRSVAR OCH SÄKERHET, Havs- och vattenmyndigheten, 2016-05-10.

Rapport från havsplaneringens tematiska arbete SJÖFART, Havs- och vattenmyndigheten, 2016-05-10.

Rapport från havsplaneringens tematiska arbete NATURVÅRD, Havs- och vattenmyndigheten, 2016-06-12.

Rapport från havsplaneringens tematiska arbete ENERGI, Havs- och vattenmyndigheten, 2016-05-10.

Regional vattenförsörjningsplan för Blekinge län - Vad behövs för en trygg dricksvattenförsörjning?, Länsstyrelsen, 2019:4.

Riksintresse för kommunikationer, Ronneby flygplats, Trafikverket, Rapport TRV 2016/450, 2017-04-03.

Riksintresse hamn och sjöfart enligt trafikverkets beslut 2011-11-23, Länsstyrelsen i Blekinge län .

Svenskt yrkesfiske 2020- hållbart fiske och nyttig mat, Jordbruksverket samt Havs och vattenmyndigheten, 2016-04-25.

Vattenbruk 2015. Statistiska meddelanden, JP 60 SM 1601, SCB 2016.

Vattenbruksplan för Västra Götaland. Marina områden. Länsstyrelsen i Västra Götaland .

Vårt framtida hav – en rapport om framtida möjligheter och utmaningar i svensk havsplanering. WSP.

Översiktlig klimat- och sårbarhetsanalys- naturolyckor, Länsstyrelsens rapport 2012:7.

Webbplatser

www.havet.nu

www.havochvatten.se/havsplanering

www.lansstyrelsen.se/blekinge

skyddadnatur.naturvardsverket.se

www.boverket.se

www.sgu.se

www.smhi.se

www.solvesborg.se

www.karlshamn.se

www.ronneby.se

www.karlskrona.se

www.svensktvattenbruk.se

www.jordbruksverket.se

www.miljomal.se

www.globalamalen.se

www.salarochfiske.se

www.wwf.se

www.naturvardsverket.se

www.miljoportalen.se

www.ki.se

<http://www.taggenvindpark.se>

<http://new.abb.com>

<http://blekingeoffshore.se/>

<https://corporate.vattenfall.se>

<https://balticeye.org/>

<http://samforvaltningnorrabohuslan.se/>

GIS-data

Länsstyrelsen

Havs- och vattenmyndigheten

Naturvårdsverket

Trafikverket

Riksantikvarieämbetet

SGU

Lantmäteriet

Fiskeriverket

AquaBiota

HELCOM

YTTRANDE

1 (7)

2019-09-10

538-2305-2019

Avdelningen för Samhällsbyggnad och Miljöskydd
Annica Karlsson
010-2240167

Karlskrona kommun
Sölvesborgs kommun
Ronneby kommun
Karlshamns kommun

Granskningsyttrande över havsplan för Blekinges kustkommuner

Beskrivning av ärendet

Länsstyrelsen har erhållit Sölvesborgs, Karlshamns, Ronnebys och Karlskronas utställningshandling, Havsplan för Blekinges kustkommuner, daterad 2019-03-29, för granskning.

Enligt 4 kap. 10 § miljöbalken ska det för vart och ett av havsområdena Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet finnas en havsplan som ger vägledning till myndigheter och kommuner vid planläggning och prövning av anspråk på användning av området. Havsplanerna ska omfatta Sveriges ekonomiska zon och de områden som inte ingår i fastigheter i svenskt territorialhav utanför de särskilda avgränsningslinjer, en nautisk mil räknat från baslinjerna, som framgår av bilaga 6 till lag om Sveriges sjöterritorium och maritima zoner (2017:1272).

Havs- och vattenmyndigheten har ansvar för den nationella havsplaneringen. Enligt 4 kap. 10 § miljöbalken, omfattar denna havsplanering både territorialhavet, undantaget det område om en sjömil som ligger närmast baslinjen och den svenska ekonomiska zonen. En närmare reglering av den nationella havsplaneringen görs i havsplaneringsförordningen (2015:400). Kustkommuner ansvarar enligt plan- och bygglagen för översiktsplaneringen på land, för kusten och för territorialhavet.

Blekinges kustkommuner har efter samrådet som genomfördes under våren 2018 tagit fram ett reviderat förslag för hur havet ska användas i framtiden. Planen anger kommunernas viljeinriktning för vattenanvändningen inom planområdet för att öka förutsägbarheten för den som bedriver någon form av verksamhet till havs. Havsplanen utgör förslag till ändring av respektive kommuns översiktsplan.

Granskningsmaterialet innehåller förslag till havsplan med tillhörande plankarta och samrådsredogörelse. Ärendet har handlagts tvärssektoriellt internt med representanter från olika avdelningar inom Länsstyrelsen i Blekinge län.

Länsstyrelsens synpunkter och råd

Länsstyrelsen ser positivt på att planen har getts nya beteckningar i linje med den statliga havsplaneringens sätt att benämna delområden.

Det är bra att planens intentioner är att ta stor hänsyn till marina naturvärden, ekosystemtjänster, grön infrastruktur och kulturvärden. Det är även positivt att havsplanen har arbetats fram med utgångspunkt i ekosystemansatsen och med hållbarhet som grund.

Postadress	Besöksadress	Telefon/Telefax	E-post/webbplats:	Org.nr
SE-371 86 Karlskrona	Skeppsbrokajen 4	010-22 40 000 010-22 40 223	blekinge@lansstyrelsen.se www.lansstyrelsen.se/blekinge	202100-2320

2019-09-10

538-2305-2019

Flera av de synpunkter som Länsstyrelsen lämnade under samrådet har tillgodosetts. Nedan redovisas de synpunkter som bör beaktas i det fortsatta planarbetet.

Riksintresse

Riksintresse för luftfart

Trafikverket framför att synpunkterna har tillgodosetts och planen har kompletterats med MSA-ytorna för Kalmar och Kristianstad flygplats.

Riksintresse för kommunikationer

Sjöfartsverket framför att synpunkter kvarstår fortfarande om att luft- och sjöfart inte ska blandas ihop då det rör sig om två olika transportslag med olika regler och förutsättningar.

Markerade områden på plankartan (farleder och fartygsstråk) för riksintresse kommunikationer - sjöfart stämmer inte helt med Trafikverkets underlag. På plankartan saknas även de ankringsplatser som är utpekade som riksintresse. Plankartan måste uppdateras för att överensstämma med Trafikverkets information om riksintresse kommunikationer-sjöfart.

Sjöfartsverket framför vidare att område 13 är utpekad som huvudanvändning försvar och energiproduktion. Detta område finns inte med i förslag till nationell havsplan för Östersjön. Området korsas av ett fartygsstråk som är utpekad som riksintresse för kommunikationer sjöfart. Sjöfartsverket har, i yttranden till Havs- och Vattenmyndigheten, påpekat den osäkerhet som råder och vilken av dem som i juridisk mening ska gälla då sådana planer skiljer sig åt. Område 13-Hanöbanken måste utredas vidare då det finns en juridisk otydlighet med två olika planförslag.

Områdesvisa ställningstaganden

Natur

Delar av område 1, 2 och 8, liksom havet mellan Listershuvud och Hanö samt det marina området utanför Hanö, kan komma att vara av intresse för en framtida nationalpark. Områdets marina naturvärden kommer att inventeras under 2019, men om värdena visar sig tillräckligt höga är det lämpligt att redan i detta skede av havsplaneringen överväga att peka ut området (Listershuvud-Hanö med lite buffert) som huvudanvändning natur.

Område 5 är utpekad som FN och avgränsningen sammanfaller i stora drag med ett planerat marint naturreservat. Den preliminära gränsen har justerats ytterligare och den nya avgränsningen har levererats till kustkommunernas GIS-samordnare. Den mest aktuella avgränsningen bör därför redovisas i planförslaget.

Område 5 och område 6 har beteckningen FN. Länsstyrelsen undrar vad som ligger till grund för F och om det kan ersättas av ett litet f istället. För att förtydliga de olika ställningstaganden som har gjorts och på vilka grunder, kan en tabell liknande den som redovisas i den statliga havsplanen, öka överblicken och förståelsen (sid. 112).

Under område 11 beskrivs att Vid provning av verksamhet i området ska hänsyn tas till förekommande naturvärden. Denna mening bör även stå under område 9.

2019-09-10

538-2305-2019

Förvar och utvinning av material

Område 9. Undersökning och utvinning av material från kontinentalsockeln är tillståndspliktigt enligt Lag (1966:314) om kontinentalsockeln och miljöbalken. Länsstyrelsen vill informera att även om SGU har pekat ut ett område som lämpligt betyder det inte att sökanden automatiskt kan få tillstånd, utan SGU eller regeringen prövar frågan i varje enskilt fall.

Energi

Område 12. Vindkraftsanläggningen har en igångsättningstid till 2022, men den kan ändras eftersom Mark- och miljödomstolen prövar en tillståndsändring av verksamheten. Verksamhetsutövaren har ansökt om att få höja verken till 220 meter jämfört med dagens 170 meter (sid. 74).

Planhandlingarna anger att Havsplanens mandat inte sträcker sig fullt ut genom kommande tillståndsprövning och inte kan förekomma den. Detta stämmer inte, havsplanen har inte mandat att styra en prövning enligt miljöbalken. Texten behöver förtydligas med att om någon vill starta upp en miljöfarlig verksamhet utanför något av de utpekade områdena har de rätt att få sin sak prövad (sid. 35).

Övergripande planeringsförutsättningar

Marina miljöproblem

De negativa effekterna av övergödning för människor beskrivs men länsstyrelsen saknar en beskrivning av de ekologiska effekterna (sid. 43).

Planhandlingarna kan kompletteras med flera av de nya miljögifter som påverkar havet såsom läkemedelsrester, bromerade flamskyddsmedel, ftalater, PFAS, olja och silverjoner. Dessa kan ha en stor påverkan på marina organismer och ekosystem (sid. 44).

Allmänt om havsområdet

I andra stycket beskrivs grunda sandbottnar som artfattiga (sid 47). Detta stycke behöver förtydligas för att inte vara missvisande. Första meningen bör ändras till; Grunda exponerade sandbottnar ställer speciella krav på de djur, växter och alger som lever i den miljön. Andra, tredje och fjärde meningen kan stå som de gör. Stycket kan sedan kompletteras med nya meningar mellan fjärde och femte meningen; Många djur är anpassade till att leva på eller över grunda sandbottnar, som till exempel sandräkor och yngel av plattfisk och havslekande sik. Därför är det allvarligt att övergödningen leder till att många grunda sandbottnar överlagras av organiskt slam och växer igen. I femte meningen föreslås att ”dock” stryks.

Texten under rubriken temperaturer kan förtydligas och siffrorna stämmer inte överens i de olika styckena (sid. 47). Östersjön har bräckt vatten med olika salinitet, under 50-60 meters djup är saliniteten högre och temperaturen lägre. Under rubriken temperatur anges i stycket om salt-halt att gränsen går vid 40-80 meter.

Under rubriken strömmar anges att det inte finns några märkbara permanenta ytvattenströmmar i Östersjön. Detta stämmer för större delen av blekingekusten, men i Hanöbukten, längs skånekusten och upp mot Listerlandet, finns en kustparallell ström som är både märkbar och kan ha stor påverkan på både kustlinjen och säkerheten för badande (sid. 48).

2019-09-10

538-2305-2019

Yrkesfiske

Ett planeringsmål för havsplanen är att skapa förutsättningar för ett hållbart yrkesfiske. Länsstyrelsen menar att detta är positivt och helt i linje med miljökvalitetsmålet som handlar om levande kust och skärgård. Yrkesfisket är i alla kust- och skärgårdsområden ett viktigt inslag i den levande bygden och bidrar också till kustsamhällets identitet och livskraft genom såväl fisket i sig som dess betydelse för näringar på land. Även besöksnäringen gynnas av ett levande lokalt yrkesfiske.

I stort sett hela havsområdet redovisas som intresseområde för yrkesfisket. Och detta är naturligtvis riktigt. Yrkesfisket har anspråk inom hela havsområdet, även i områden där det inte finns utpekade riksintresseområden för yrkesfisket. Områden som har betydelse för yrkesfiske skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande.

Länsstyrelsen finner det allmänt svårt att tolka vad havsplanen kommer att innebära för bevarande och utveckling av ett lokalt hållbart yrkesfiske i Blekinge. Ett av havsplanens syften är att skapa förutsättningar för ett hållbart yrkesfiske och ett önskemål är att i kommande steg utveckla hur havsplanen på ett aktivt sätt är tänkt att medverka till detta.

Vattenbruk

Länsstyrelsen menar att det är positivt att havsplanen ser en utvecklingspotential i framtida vattenbruk i Östersjön. Länsstyrelsen vill då lyfta fram att det för Östersjön är särskilt intressant med vattenbruk som bidrar till förbättrad havsmiljö genom näringsupptag. Blåmusslor och alger är exempel på arter som kan vara aktuella. Blåmusslor kan dessutom utgöra bas för produktion av proteinmjöl.

Ett syfte med planen är att ge ramar för vattenbruk inom havsområdet. Det finns i planen inga områden avsatta för vattenbruk och planen lämnar därmed ett svagt stöd för etablering av sådan verksamhet. Enligt havsplanen ska områden som har betydelse för vattenbruk så långt det är möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Lite tydligare ramar för etablering av vattenbruk inom olika områden hade varit önskvärt.

Länsstyrelsen vill framföra att fiskodling i öppna kassa inte längre bedöms vara bästa möjliga teknik enligt Mark- och miljööverdomstolen (M 10773-16, 2018-03-28). Dessutom är havsbaserade odlingar känsliga för påverkan från vågor och placeras därför mer kustnära i skärgården, utanför planområdets avgränsning.

Luft- och sjöfart

Flygplatsen har tillstånd till 22 000 civila flygrörelser per år, varav 9 300 med lätta flygplan och 12 700 med tunga flygplan. Under 2018 genomfördes 9 492 flygrörelser med lätta flygplan, vilket visar att delar av miljötillståndet kan utnyttjas till fullt ut vissa år. Ur miljösynpunkt bidrar luftfarten även till buller och kan därför försvåra en god ljudmiljö för friluftslivet.

Tematiska planeringsförutsättningar

Kulturvärden

Texten om kulturvärden behöver förtydligas på ett par ställen. Ändra meningen till ”Det finns ett stort antal skeppsvrak i blekingska vatten. Bara inom havsområdet rör det sig om ett hundratal.” (sid 49). Ta bort delen om krigsvrak.

2019-09-10

538-2305-2019

Länsstyrelsen vill framföra att det inte finns några kända boplatser. Texten i stycke två behöver därför justeras (s. 49). ”Till följd av havsnivåförändringar finns det längs hela Blekinges kust översvämmade landskap som är upp till 11 000 år gamla. Landskapen innehåller rotfasta stubbar och där kan det finnas bevarade översedimenterade boplatser. Östersjön har bra bevarandeförhållanden för t.ex. föremål av trä, ben och läder, vilket gör att det finns ett högt vetenskapligt intresse för dessa miljöer.”

Texten i stycke fyra kan förtydligas att det är viktigt med samverkan mellan myndigheter och företag som planerar arbeten i havet. Genom att i ett tidigt skede ha med marinarknologisk kompetens kan t.ex. undersökningar av havsbotten samordnas.

Friluftsliv och besöksnäring

Under område FK 05 Listerby skärgård-Tromtö-Gö bör hänsynsområde Listerby skärgård beskrivas (sid. 52).

Natur

Under område NK2 Valjeviken- Sölvesborgsviken föreslår Länsstyrelsen att havsplanen kompletteras med att Valjeviken (på Blekingesidan) planeras som marint naturreservat (sid. 76). I samma stycke kan även nämnas Falkaholmen och dess betydelse för fågellivet, länk till rapport: http://www.vbof.se/wp-content/uploads/2018/10/Falkaholmen_slutrapport_2018_181022.pdf

Under stycket planerade naturreservat har avgränsningen för NY1 korrigerats (sid. 84). Den uppdaterade avgränsningen har skickats till kommunernas GIS-samordnare. Karlshamns kommun inkluderas inte i det nya förslaget. När det gäller övriga planer kan blåmusselbankar samt Bräkne-Hoby strykas och det kan istället stå; I övrigt planerar länsstyrelsen aktivt för naturreservat i Kråkenabben, Valjeviken och Björkenabben i Sölvesborgs kommun, Utlängan och Ungskär i Karlskrona kommun samt en utökning av Biskopsmåla i Ronneby kommun.

I slutet av stycket under Helcom MPA bör ordet skydda i sista meningen bytas ut mot att förvalta; Genom regionala havsmiljökonventioner är Sverige förbundet att förvalta utpekade MPA-områden (sid. 85).

Bildtexten under kartan bör justeras till: Kartan redovisar marina värdekärnor enligt ramverket mosaic (sid. 88).

Utvinning och lagring av material

Planhandlingarna anger att dumpning av rena massor kan vara det minst miljöpåverkande alternativet. Med tanke på påverkan på bottenlevande arter och grumling i jämförelse med att använda massorna som utfyllnadsmassor på land behöver testen kompletteras med motivering hur dumpning kan vara mindre miljöpåverkande än uppläggning på land.

För att utreda vidare vilka områden som kan vara lämpliga för dumpningsdispenser planeras bottenprovtagning (sid. 62). Undersökning av kontinentalsockeln kräver tillstånd från SGU.

Konsekvenser av planförslaget

Kulturmiljö

Texten i stycke två undrar länsstyrelsen om det är riksintresseområdet som avses istället för planområdet. ”Inom planområdet finns skärgårdsmiljö som ovanligt tydligt speglar olika sidor

2019-09-10

538-2305-2019

av kustkulturens näringar alltsedan förhistorisk tid och inom området finns ett av landets största tomtningar” (sid. 94). Meningen bör även justeras med att det finns en av landets största koncentrationer av tomtningar.

Konsekvensen av infrastruktur

På ett flertal ställen i planhandlingen anges att inga nya ledningar föreslås i planen (bland annat sid. 101). Även om inga nya ledningar är beslutade har vindkraftparken på Måkläppen sökt om undersökningstillstånd för ledningsdragning. Flera av de olika alternativen som ska undersökas går genom planområdet. Detta kan påverka de olika intressena mer än vad planen har tagit höjd för.

Vattenbruk

Tillstånd för att odla fisk kan, förutom tillstånd enligt fiskerilagen, även kräva tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken, beroende på hur stor verksamheten är. Vem som provar vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken hänger också på hur stor verksamheten är. Detta är otydligt i beskrivningen av konsekvenser.

Konsekvenser av utvinning och lagring av material

Även om området är utpekade som möjligt för utvinning av material måste verksamheten provas enligt lag om kontinentalsockeln och miljöbalken (sid. 103).

Konsekvensen av energianläggningar

I stycket anges att ”I planen finns tre områden utpekade som områden för energianläggningar till havs. Av dessa fyra områden sammanfaller två med riksintresse sjöfart, område 13 och område 14.” Detta behöver korrigeras så att antalet stämmer med texten (sid. 106).

Natur

I det översta stycket som beskriver Torhamns skärgård bör BSPA-område ersättas av Helcom MPA, då namnet på dessa områden har uppdaterats (sid. 113).

Planens förenlighet med miljökvalitetsnormer

Kommentaren i tabellen under rubriken Främmande arter lyder: ...ger ökad sjöfart en viss ökning av spridningsrisken (sid 120). Samma resonemang bör gälla för t ex övergödning. Texten föreslås kompletteras med; Ökad sjöfart ger ökad övergödning eftersom utsläppen ökar.

Övrigt

Intressekonflikter

Länsstyrelsen anser det är en bra beskrivning Kulturmiljö- Luft- och sjöfart men vill framföra att texten påverkan också kan ske genom förändrad sträckning av farleder och muddring av både nya och befintliga farleder (sid. 15, 17).

Planeringsförutsättningar

Länsstyrelsen anser att texten om Mål, normer och lagstiftning även kan kompletteras med de nationella målen för kulturmiljöarbetet, samt de friluftspolitiska målen.

2019-09-10

538-2305-2019

Länsstyrelsen vill informera om det pågående arbetet med att ta fram regionala handlingsplaner för marint skydd i Sverige. Blekinge tillhör egentliga Östersjön tillsammans med kustlänen från Skåne-Stockholm inklusive Gotland. Syftet med handlingsplanerna är att harmonisera och optimera det marina skyddet i Östersjön och etablera ett sammanhängande nätverk av marint skydd som är funktionellt och som förvaltas adaptivt. Det är viktigt att havsplanen inkluderar resultaten från arbetet med marint skydd, helst kontinuerligt, men annars vid uppdateringar/revideringar. Kunskapsuppbyggnaden och arbetet med marina naturvärden och skydd är under stark utveckling.

Planarbete och organisation

Vikten av att samverka med angränsande kommuner och län vid havsplanering kan med fördel förtydligas ytterligare. Bland annat kan beskrivas om en samverkansprocess har genomförts med angränsande kommuner och om det är en samsyn över de administrativa gränserna på hur olika verksamheter planeras.

Under rubriken Vad är en översiktsplan? beskriver det sista stycket att mandatet för beslut många gånger ligger på Länsstyrelsen eller andra myndigheter (sid 8). Detta är till stora delar korrekt, men det kan tilläggas att kommunerna har möjlighet att inrätta såväl marina naturreservat som marina biotopskydd. Detta framgår inte riktigt av texten eller illustrationen (sid. 9).

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Helena Morgonskiöld med planarkitekt Annica Karlsson som föredragande. I beslutet har även klimat- och energistrateg Ulf Hansson, länsfiskekonsulent Lars Lundahl, marinbiolog Ulf Lindahl, miljöskyddshandläggare Anna Algö, marinekolog Jenny Hertzman och marinarkeolog Petra Stråkendal deltagit.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

SÖLVESBORGS KOMMUN

Kommunfullmäktige

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2019-12-09

KF § 210

Dnr 2018/213

Ansökan i miljömål - ändring av befintligt tillstånd enligt miljöbalken för Taggen Vindpark, mål nr M 1242-18

Ansökan till Mark och Miljödomstolen kommer att återkallas vilket medför att kommunen fortsatt inte behöver hantera frågan om Taggen genom kommunens vindkraftsveto.

Beredning

Miljösamordnare Helen Gärners tjänsteskrivelse 2019-10-28.

KF § 35/2019

KS § 42/2019

KSAU § 46/2019

KSAU § 214/2019.

KS § 197/2019.

BESLUT

Kommunfullmäktige beslutar att ärendet avslutas hos kommunen.

Exp.

Miljösamordnare Helen Gärner

Mark och Miljödomstolen

SÖLVESBORGS KOMMUN

Kommunfullmäktige

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2019-12-09

KF § 211

Dnr 2019/310

Omsorgsavgift 2020, FFS 7.11

Avgiften för omsorg regleras via Socialtjänstlagen och av regeringen fastställda belopp för maxavgift. Det finns framtaget en avgiftskonstruktion för Sölvesborgs kommun gällande regler för avgifter inom omsorgsnämndens verksamheter.

Kommunen har möjlighet att själva besluta om nivåerna för omsorgsavgiften. En hemtjänsttimme får inte kosta mer än kommunens självkostnad för hemtjänst. Kommunens självkostnad för en hemtjänsttimme är över den föreslagna timtaxan.

För 2020 föreslås samma nivåer för omsorgsavgiften som tidigare, dvs. 8 nivåer. Prisbasbeloppet för 2020 är 47 300 kronor (ökning med 800 kronor jämfört med 2019).

Beredning

ON § 93

Verksamhetschef Lena Wilson-Ericssons tjänsteskrivelser 2019-10-29.

KSAU § 229/2019.

KS § 208/2019.

BESLUT

Kommunfullmäktige fastställer oförändrade nivåer och en höjning av omsorgsavgiften enligt alternativ 1 – att maxavgiften beräknas på 48 % av en tolfedel av basbeloppet. Maxavgiften för 2020 blir 1 892 kr, en ökning med 32 kr.

Exp.

ON

Verksamhetschef Lena Wilson-Ericsson

FFS 7.11

OMSORGSavgift ÅR 2020

1 timme	237 kronor	
2 timmar	473 kronor	
3 timmar	710 kronor	
4 timmar	946 kronor	
5 timmar	1 183 kronor	
6 timmar	1 419 kronor	
7 timmar	1 656 kronor	
8 timmar	1 892 kronor	MAXTAXA*

* Maxtaxan är en tolfedel av 48 % av basbeloppet. Prisbasbeloppet för 2020 är 47 300 kronor.

Avgift för trygghetslarm erläggs enligt fastställd taxa. Avgiften för omsorg och trygghetslarm kan dock aldrig uppgå till mer än 1 892 kr (maxtaxa).

KF § 212

Dnr 2019/187

Budget 2020 - Sölvesborgs kommun

Arbetet med 2020 års budget har utgått från kommunfullmäktiges beslut om ramar den 9 september. Budgetberedning har vid sammanträde den 6 november 2019 behandlat nämndernas förslag till budget 2020.

./. Samstyrets budgetförslag.

./. Oppositionen, S, V, C och L, budgetförslag.

Beredning

KSAU § 216/2019.

KS § 206/2019.

Yrkande

Louise Erixon, SD, Paul Andersson, M, Kith Mårtensson, M, Anders Jönsson, SoL, Robert Manea, KD, Robert Lindén, SD, Anders Fransson, M: bifall till samstyrets förslag till budget 2020 samt ett tilläggsyrkande enligt bilaga. Avslag till samtliga tilläggs och ändringsyrkanden från oppositionen.

Roine Olsson, S, Ulf Svensson, C, Jörgen Englin, S och Ayman Fares, S: bifall till samstyrets förslag, bifall till samstyrets tilläggsyrkande, men med oppositionen S, V, L, C ändringsyrkande och tilläggsyrkande enligt bilaga.

Willy Söderdahl, V, Rebecca Wald, V, Lars Lamberg, L: bifall till samstyrets förslag och bifall till samstyrets tilläggsyrkande, men med oppositionen S, V, L C ändringsyrkande och tilläggsyrkande enligt bilaga, samt ett ändringsyrkande från vänsterpartiet enligt bilaga.

Propositionsordning

Ordförande ställer först proposition på kommunstyrelsens förslag samt med samstyrets tilläggsyrkande och finner att kommunfullmäktige bifallit det.

Ordförande ställer därefter proposition på oppositionens ändringsyrkande och tilläggsyrkande och finner att kommunfullmäktige avslagit det.

Ordförande ställer därefter proposition på Willy Söderdahls ändringsyrkande enligt bilaga och finner att kommunfullmäktige avslår det.

BESLUT

Kommunfullmäktige beslutar att anta Samstyrets gemensamma förslag till budget 2020 i sin helhet.

Kommunstyrelsen medges ta upp kortfristiga lån under 2020 med ett belopp av högst 20 miljoner kronor.

Lån upptas med maximalt 60 miljoner kronor för finansiering av 2020 års investeringar.

Till kommunfullmäktiges anslag för oförutsedda utgifter har upptagits 500 tkr. Dessa 500 tkr har avsatts till medfinansieringsprojekt som kan användas som egeninsats i projekt med externfinansiering för näringslivs- och landsbygdsändamål (efter beslut i varje projekt härom).

Samt tilläggsyrkandet från samstyret;

Näringslivskontoret under kommunstyrelsen får ett utökat anslag med 50 000 kronor för att kunna lämna en högre ersättning till Nyföretagarcentrum.

Anslaget finansieras med motsvarande minskning av det budgeterade resultatet 2020.

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för oppositionens tilläggs- och ändringsyrkanden.

Vänsterpartiet och Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för vänsterpartiets ändringsyrkande.

=====

Exp.
Ekonomikontoret
Förvalningar
Nämnder och Styrelser
Gruppledarna

Kommunstyrelsens ordförande
Louise Erixon, 0456-81 61 24
louise.erixon@solvesborg.se

Mottagare
Kommunfullmäktige

Tilläggsyrkande - Budget 2020, Samstyret

Näringslivskontoret under kommunstyrelsen föreslår få ett utökat anslag med 50 000 kronor för att kunna lämna en högre ersättning till Nyföretagarcentrum än vad som ursprungligen beräknats (50 000 kronor), detta då verksamheten inom centrat nu kan komma igång igen och det är mycket angeläget att öka den för Sölvesborg så viktiga nyföretagsamheten. Anslaget finansieras med motsvarande minskning av det budgeterade resultatet 2020.

Louise Erixon
Kommunstyrelsens ordförande

Samstyret

Socialdemokraterna, Liberalerna, Centerpartiet och Vänstern yrkar på följande i ändringar i budget 2020 för Sölvesborg Kommun. Dessa finns med i vår driftredovisning för nämnder och styrelse.

Tillägg

- Ökad satsning på bemanning fritidshem 1000 tkr
- Ökad satsning på AME 1000 tkr
- Feriejobb till alla 17 och 18 åringar 800 tkr
- Landsbygdsatsning 600 tkr
- Fortsatt certifiering HBTQ 250 tkr
- Återställning modersmålsundervisning 260 tkr
- Återställning bidragen till studieförbunden 100 tkr
- Ej indragning av tjänster IFo 1588 tkr
- Budget medel till vardagsaktiviteter inom omsorgen 500 tkr
- Ej indragning av vaktmästartjänster 494 tkr

Utgår

- Vaktartjänster 1000 tkr
- Drogtester 300 tkr
- Ökade kostnader järnvägsstationen 240 tkr
- Utredning småskalig barnomsorg 500 tkr
- Upphandlare 700 tkr

Ändring i investeringsbudgeten

- 33145 konstprocenten 400 tkr
- 31453 Säkerhetshöjande utrustning -300
- 32469 ändra text till Belysning av GC-vägar utanför staden.
- 38284 Gatuutbyggnad Vithallsslätten flyttas till 2021 (saknas plan)
- 34047 flyttas till 34012 Markgatans förskola
- 32210 ombyggnad järnvägsstationen -1000 tkr
- 33426 flyttas från 2021 till 2020 500 tkr
- ????? belysning utemiljö skolor/förskolor 500 tkr

Utredningsuppdrag

- Avslag på Ks punkt A
- Avslag på On punkt B och C
- Ändringsförslag Bun punkt B, För att få en mer långsiktig verksamhet inom kvinnojouren och brottsofferjouren får nämnden i uppdrag att undersöka möjligheten att teckna avtal enligt IOP, idéburet offentligt partnerskap.

YRKANDE - Budget 2020 - KOMMUNSTYRELSEN 2019-12-03

Ändringsförslag från Vänsterpartiet:

Ändringsförslag, avsnittet Nämndernas budgetar – uppdrag till nämnder.

Bifall till oppositionens förslag med följande ändringar

Samhällsbyggnadsförvaltningen

- A. Förvaltningen ges ett särskilt engångsanslag under 2020 i driftsbudgeten om upp till 300 000 kr för investeringar i lekplatser.

Särskilda anslag:

Fritid och kulturförvaltningen får i uppdrag att utreda om och hur en sponsringsfinansiering kan ske för att uppföra en bastu i Hermans Heja i anslutning till segelssällskapets anläggning.

Willy Söderdahl

Vänsterpartiet

Budget 2020

Sölvesborgs kommun

INNEHÅLLSFÖRTECKNING**Sidan**

Ekonomisk översikt	1
Sammanställningar	
Resultatbudget	9
Kassaflödesbudget	10
Balansbudget	11
Nämndernas resultatbudgetar och texter	
Kommunfullmäktige	12
Kommunstyrelsen	14
Kommunledningsförvaltning	15
Samhällsbyggnadsförvaltning	22
Byggnadsnämnd	26
Fritids- och kulturnämnd	28
Barn- och utbildningsnämnd	35
Individ och familjeomsorg	42
Omsorgsnämnden	49
Finansiering	60
Investeringsbudget	62
Kapitalkostnader avseende investeringar 2019	67
Driftredovisning per nämnd	70
Förändrade tjänster	71
Flerårsplan	73

ÖVERSIKT FÖR 2020-2022

Omvärldsanalyt

Samhällsekonomisk utveckling

Signalerna blir nu allt tydligare att konjunkturen mattas av, det framgår både av förtroendeindikatorer och sysselsättningsstatistiken. Det är dock inte frågan om någon tvär inbromsning utan om lägre tillväxttal i de flesta kategorier. USA:s ekonomi ser fortsatt stark ut inte minst med europeiska mått mätt. Tillväxten är fortsatt god, arbetsmarknaden är stark och inflationen låg samtidigt som Fed nu återigen stimulerar.

I Europa syns däremot en tydligare avmattning. I många av EU-länderna har BNP-tillväxten varit förhållandevis låg de senaste kvartalen. I både Tyskland och Storbritannien sjönk till och med BNP andra kvartalet.

Riksbanken beslutade vid oktobermötet låta reporäntan (-0,25 procent) och ränteprognosen ligga oförändrad. Riksbanken håller fast vid planen att höja räntan till noll i december även om marknaden prissätter en räntesänkning. Reporäntan har legat på minus sedan februari 2016.

Även den europeiska centralbanken (ECB) valde som förväntat att lämna sin viktigaste styrränta oförändrad på -0,5 procent och meddelade att stödköpsprogram kommer att återupptas.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) prognostiserar med en inbromsning för såväl Bruttonationalprodukten (BNP) som sysselsättningen i Sverige under 2019-2020.

För åren 2019 och 2020 viker den underliggande skatteunderlagsutvecklingen betydligt. Det sker efter flera år av god skatteunderlagstillväxt och innebär därför en rejäl omställning för verksamheterna.

Enligt SCB:s befolkningsprognos kommer de demografiska betingade behoven 2019-2021 att öka med i genomsnitt 1,1 procent per år. Det kan jämföras med 0,5 procent per år för åren 2000-2012 och 1,4 procent 2013-2018. Det medför att den kraftiga uppgången har avbrutits men att ökningstakten ligger på en högre nivå än tidigare.

Kommunernas ekonomi

Resultaten för kommunerna har varit god under de senaste åren. För 2018 var kommunernas resultat 14 miljarder, det motsvarar 2,5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Under de närmaste åren kommer pensionskostnaderna att öka då allt fler anställda med intjänande före 1998 går i pension och även förmånsbestämda tjänstepensionen avseende inkomster över 7,5 inkomstbasbelopp vanligtvis kallad FÅP-en ökar då fler tjänar över 7,5 inkomstbasbelopp. De kommande åren står kommunerna inför stora utmaningar. Det handlar om anpassningar till följd av

demografiska förändringar. En fortsatt hög investeringsnivå med ökad belåning för kommunerna, ökade behov inom såväl förskolan, grundskolan och äldreomsorgen innebär att skattehöjningar kan behövas i kommunerna. Stora pensionsavgångar inom de närmaste åren innebär problem att rekrytera arbetskraft till välfärdssektorn.

Befolkningen

Sedan 2000-talets början har vi blivit nästan 1,4 miljoner fler invånare i Sverige, en ökning med cirka 15 procent. I september 2019 var Sveriges folkmängd 10 313 447 personer. Folkökningen beror både på att det har fötts fler än det har dött, och på att fler invandrat än utvandrat. Att fler har invandrat är det som bidragit mest till folkökningen under 2000-talet. Befolkningsutvecklingen i Blekinge län var under de första nio månaderna 2019 positivt (153 invånare). Sölvesborg ökade sin befolkning med 2 personer till 17 470 invånare. Mellan åren 2015-2017 har befolkningen ökat med nästan 600 invånare, under de senaste två åren har befolkningsökningen stannat av, trots att kommunen satsar på nya bostadsområden som borde ge en positiv utveckling av befolkningsutvecklingen. Preliminära befolkningssiffror för Sölvesborgs kommun per den första november pekar på minskning till 17 460 invånare.

Målgrupperna för den kommunala verksamheten är i första hand barn, ungdomar och äldre. Då öknings i dessa åldersgrupper växer snabbt påverkar därför de kommunalekonomiska förutsättningarna i mycket stor omfattning. Befolkningsprognosen för Sölvesborg visar att det är i gruppen 80 år och äldre som ökar, en ökning med 500 hundra de närmaste 10 åren. Antalet nyfödda fortsätter att minska för varje år.

Bostäder och Näringsliv

En avgörande faktor för om kommunen ska kunna öka sin befolkning är hur bostadsmarknaden utvecklas. I stadsdelen Ljungaviken är etapp 1 och 2 A klar och alla villatomter är sålda och bebyggda och ett antal flerbostadshus är färdigställda. Sista delen av Ljungaviken håller på att färdigställas etapp 2 B och etapp 3. Utöver Ljungaviken står flera potentiella exploateringsområden på tur, både i privat och kommunal regi, nu senast i Svarta Hejan. Med större pågående planprojekt som Vitahall, Grönslett och Hällevik kommer kommunen att stå väl rustad med byggbar bostadsmark de närmaste åren. Det finns även olika privata initiativ som Innerhamnen och andra ej att förglomma. För att kommunen ska kunna erbjuda mer byggbar bostadsmark inom ett antal år måste kommunen påbörja exploatering av nya områden omgäende.

Arbetet med att färdigställa Sölve Östra pågår och beräknas vara klar i början av 2020. En yta på ca 65 000 kvm där flera företag kommer att kunna etablera verksamhet.

Kämpaslätten 2.0 samt Sölve Västra är andra företagsområden som kommer att växa fram de närmaste åren. Renoveringen av järnvägsstationen påbörjas i december 2019 och en flytt av näringslivskontoret planeras att ske i mars 2020, sedan är tidsplanen att hissen som tillgänglighetsanpassar kommer att installeras. En handlingsplan för att utveckla Sölvesborgs besöksnäring kommer att växa fram under 2020 och där planen ligger till grund för arbete flera år framöver. Rättviksmodellen samt vår egna "en-väg-in" kommer det att vara fortsatt fokus på.

Projektet Stortorget, ett projekt för att utveckla Sölvesborgs Stortorg på börjades 2019, och där plan för genomförande kommer att presenteras i början av 2020.

Fortsatt fokus på fysiska möten med våra företagare står högt på agendan, ett framgångsrikt koncept. Att fortsätta utveckla besöksnäring, landsbygd och vår handel är prioriterade åtgärder framöver.

Arbetsmarknad

Läget på arbetsmarknaden i Sölvesborg och i när området är än så länge relativt god med en i kommunen förhållandevis låg arbetslöshet. Många bedömare gör dock gällande att vi snart går in i en lågkonjunktur varför arbetslösheten kan befaras öka. Förutom sedvanlig osäkerhet i sådana skeden så tillkommer nu att det finns en stor osäkerhet om hur det arbetsmarknadspolitiska arbetet kommer att påverkas av Arbetsförmedlingens pågående reformering. SKL befarar att det kommer att ske en uppgifts- och kostnadsöverskattning på kommunerna.

Ekonomisk översikt

God ekonomisk hushållning

Kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning och balanskravet lämnar ett begränsat utrymme för tolkningar. God ekonomisk hushållning ställer mycket högre krav på resultatet än vad balanskravet gör. Skillnaden är svår att kvantifiera, men att urholka tillgångar med inflation eller minskad investeringsnivå är inte god ekonomisk hushållning. För att leva upp till kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning krävs ett positivt resultat som är tillräckligt stort för en långsiktig stark ekonomi. Ett negativt resultat innebär att nuvarande generation förbrukar mer än vad det finns medel till, vilket innebär att det egna kapitalet urholkas, samtidigt som kostnader skjuts på framtiden till nästa generation.

Finansiella mål och verksamhetsmål

För att uppnå en god ekonomisk hushållning i kommunallagens mening krävs bland annat att kommunen beslutar om finansiella mål. De finansiella mål som kommunfullmäktige föreslagit för mandatperioden 2019-2022 är följande:

- Det samlade resultatet under perioden skall utgöra minst 50 mkr.

- Investeringsnivån under perioden skall inte vara högre än avskrivningarna och driftöverskotten, när investeringar i nya bostadsområden och exploateringsområden undantagits.
- Soliditeten skall 2022 vara på minst samma nivå som 2018.

Avstämning efter perioden 2019-2022 för de finansiella målen är osäker då vi är precis i början av mandatperioden. prognosen för det ekonomiska resultatet för 2019 pekar på plus 23 mkr vilket då innebär att kommunen har klarat av nästan hälften av resultatkravet på 50 mkr under perioden. Investeringsnivån ligger högt i förhållande till de samlade avskrivningarna och årets resultat.

Förutom finansiella mål kräver kommunallagen också att kommunen tar fram verksamhetsmål som stödjer god ekonomisk hushållning. Fullmäktige har under 2009 fastställt mål och visioner för hela kommunen så kallat strategiska områden. De strategiska områdena är livsmiljö, arbete och näringsliv, infrastruktur och kommunikationer samt service och värdskap. Nya nämnds mål och indikatorer har arbetats fram under året.

Styrelsens och nämndernas beslutade mål redovisas under respektive nämndsavsnitt. Till dessa mål kopplas handlingsplaner som beslutas av respektive nämnd.

Under 2020 kommer fullmäktige att fastställa nya mål och ny vision.

Finansiella budgetförutsättningar

De viktigaste finansiella förutsättningarna för budgetarbetet har varit:

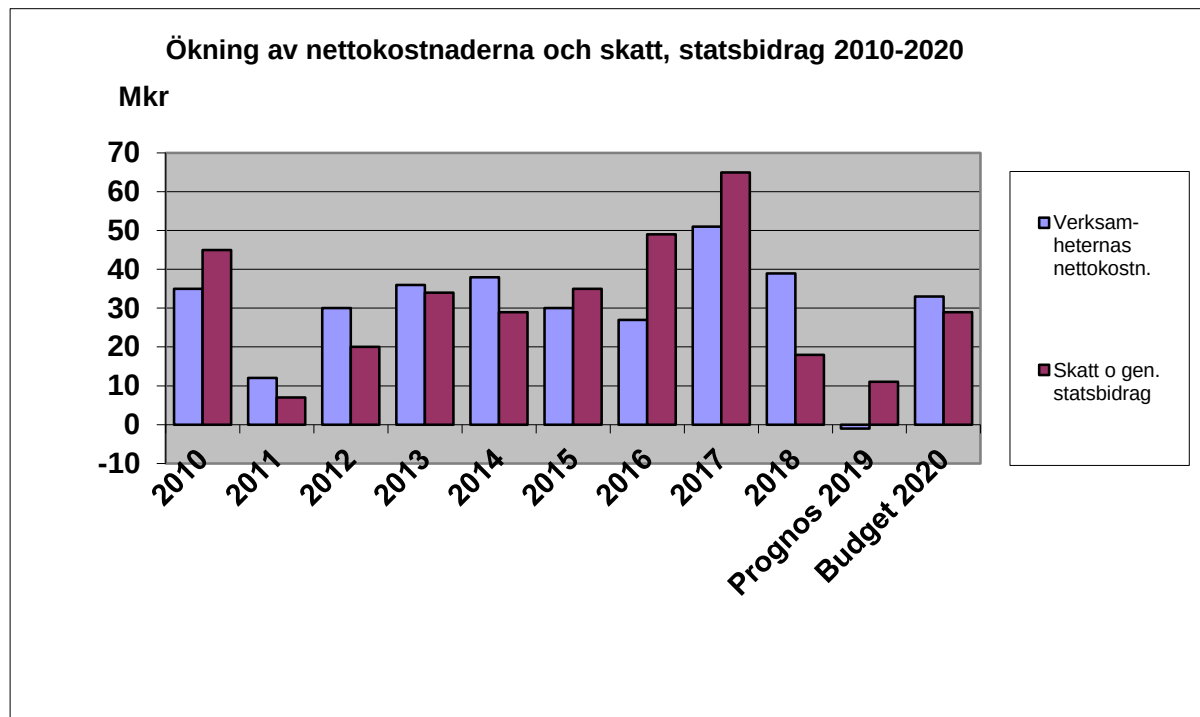
- Skatteintäkter och generella statsbidrag har beräknats efter Sveriges Kommuner och Landstings prognoser i oktober 2019. Beräkningarna bygger på en befolkningsprognos på 17 460 invånare. Avviker befolkningsutvecklingen från prognosen så förändras kommunens intäkter med +/- ca 50 tkr/person.
- Kommunalskatten är oförändrad, 21,82 kronor.
- Utfallet av utjämningssystemet för LSS bygger på SCB:s beräkningar i oktober 2019, inklusive uppdatering av systemets indexberäkningar.
- Utfallet i kostnadsutjämningssystemet bygger på SCB:s beräkningar i oktober och den nya modellen.
- Kommunens låneränta beräknas ligga på ca 1,0 % under 2020.
- Internräntan är oförändrad 2 %.
- Arbetsgivaravgifterna har beräknats efter SKL:s rekommendationer 39,20 %.

Skatteintäkternas och generella statsbidragens utveckling avgör till stor del kommunens verksamhetsmässiga

och ekonomiska handlingsutrymme. Kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag (inkl alla utjämningsystem och kommunal fastighetsavgift) ökar mellan 2019 års prognos och 2020 års prognos med 2,8 % (2,8 %). Den är inte lika stor som förra året vilket medför att vi inte kan öka kostnaderna lika mycket som

förra året, den största delen av skatteintäktsökningen går till löneökningar under året. Diagrammet nedan visar att den förstärkning av den ekonomiska balansen som gjorts 2020.

Diagram 1. Ökningen av verksamheternas nettokostnader i förhållande till ökningen av skatteintäkter, generella statsbidrag (inkl utjämnings) under 2010-2020, i mkr

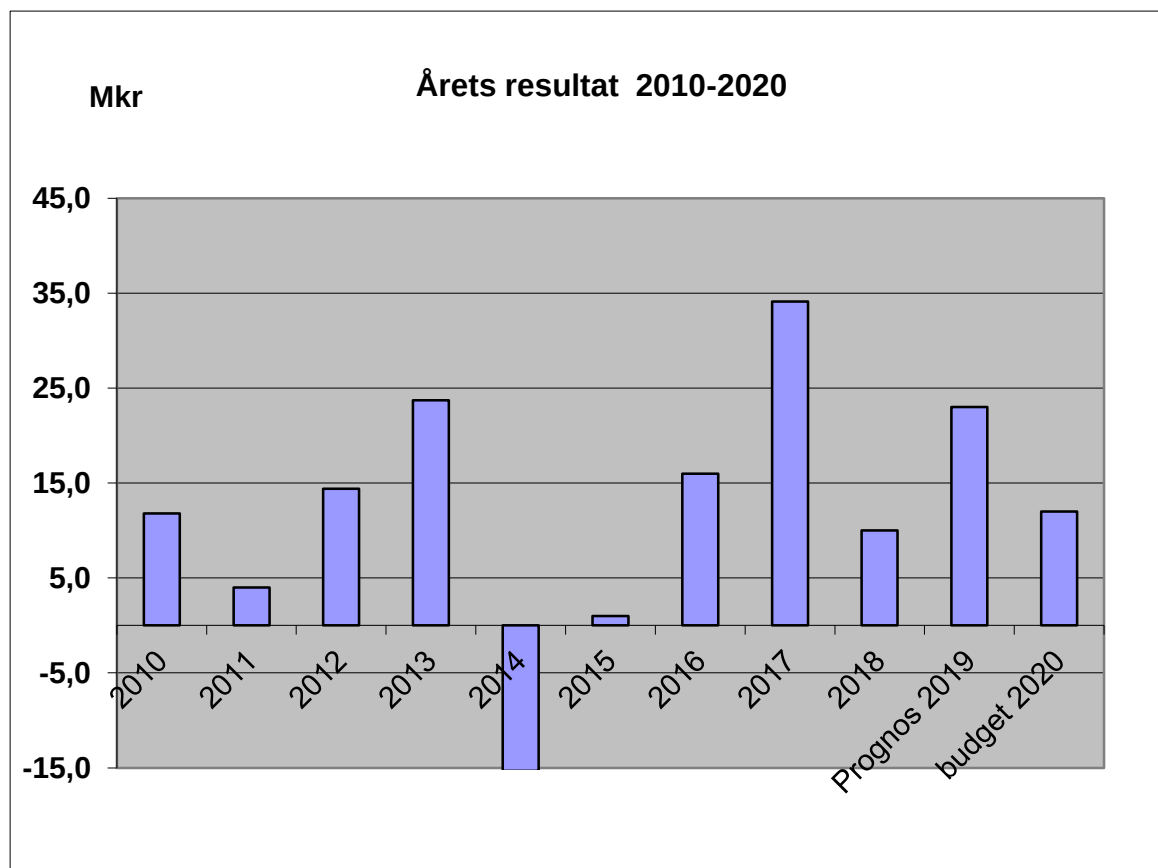

Lönekostnadsökningarna har, i likhet med de senaste åren, budgeterats i en central pott. När de centrala avtalen och de lokala förhandlingarna är klara kommer respektive verksamhets personalbudget att justeras genom att man tillförs pengar från den centrala potten. En osäkerhet i budgeten är hur pensionsskulden och pensionskostnaderna kommer att utvecklas. När det gäller eventuell inflation under 2020 så innehåller inte budgeten någon generell kompensation för detta.

Resultatutveckling

Enligt kommunallagen skall kommunens ekonomi vara i balans. Det innebär att intäkterna skall vara lika stora eller större än kostnaderna. Sedan detta lagkrav infördes år 2000 har Sölvesborgs kommun uppfyllt balanskravet förutom 2014 då det blev ett minus resultat på 15 mkr. En vedertagen resultatnivå för ”god ekonomisk hushållning” är ca 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket för Sölvesborgs skulle innebära ca 20 mkr.

Diagram 2. Resultat före extraordinära poster 2010-2020

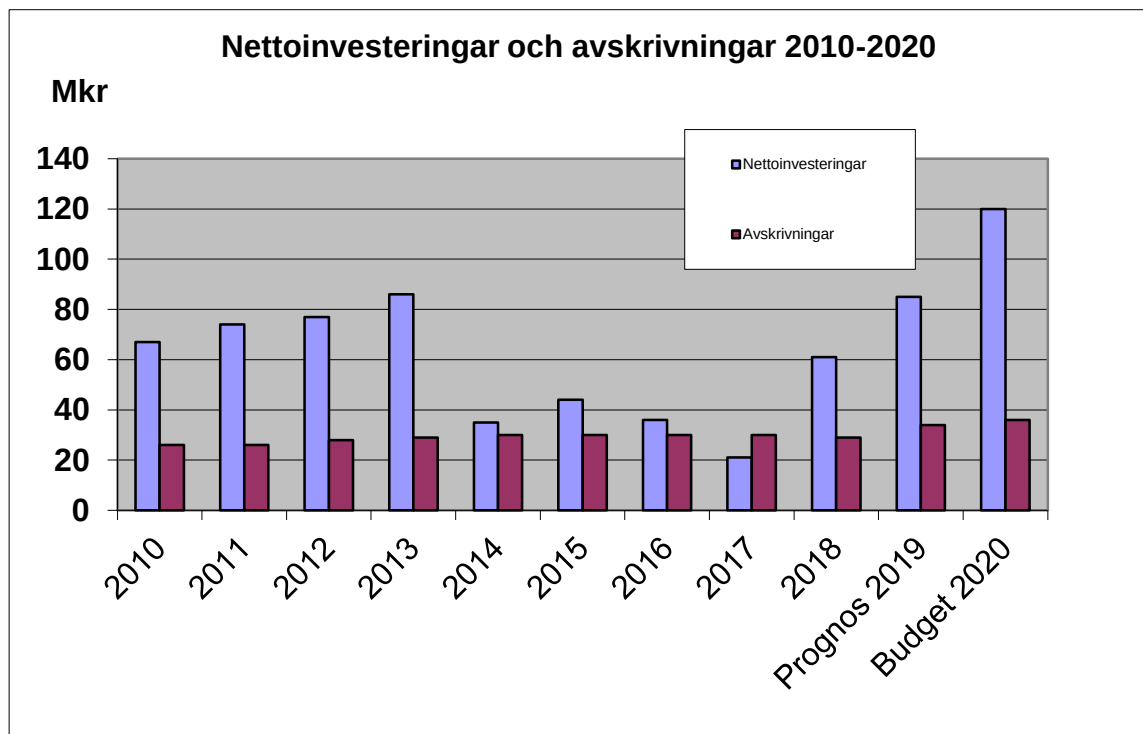
Prognosen för 2019 pekar på att kommen har en positiv budgetavvikelse med 15 mkr, vilket ger ett resultat på ca 23 mkr. Nämndernas verksamheter prognostiserar ett överskott på 9 mkr. Tyvärr visar inte alla verksamheter ett positivt resultat, äldreomsorgen kämpar fortfarande med ett underskott, ca 1-2 mkr, extra investeringsbidrag till Industrireningsverk med nästan 6 mkr kostnadsförts och belastar resultatet. Överskottet inom finansiering är till största delen ränta och utdelning.

Investeringar

Under de första fem åren på 2000-talet var en positiv trendförändring att nivån på kommunens nettoinveste-

ringar hade anpassats till en lägre nivå och legat i nivå med avskrivningarna, vilket varit och fortfarande är ett av de finansiella målen. Mellan åren 2006-2014 var däremot investeringsnivåerna på en hög nivå. Under perioden (2015-2018) har investeringarna legat i nivå med avskrivningarna och därmed hållit sig inom de finansiella målen. Upprättat förslag till investeringsbudget 2020 och plan 2021 – 2022 innebär nettoinvesteringar under perioden på 411 mkr, här finns medräknat investeringskostnader för innerhamnsprojektet (Solixx) med 80 mkr under perioden och exploatering med 106 mkr. Med denna höga investeringstakt kommer de finansiella målen att överskridas.

Diagram 3. Nettoinvesteringar och avskrivningar 2010-2020

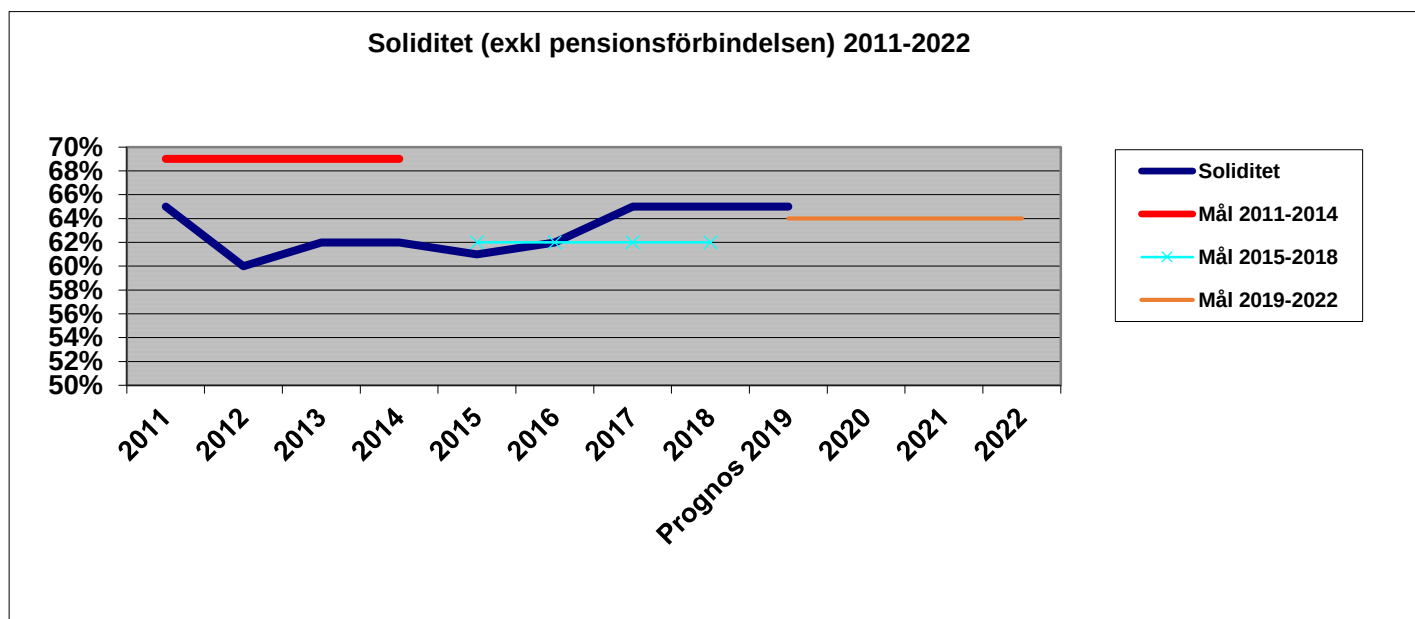
Likviditet, upplåning och soliditeten

Soliditeten anger hur stor del av de totala tillgångarna som kommunen själv har finansierat och är ett vedertaget mått för den ekonomiska styrkan och dess utveckling. Det som påverkar soliditeten är resultatutvecklingen och förändringar av tillgångar och skulder. Jämfört med andra kommuner befinner sig vår kommuns

soliditet på en relativt hög nivå 65 % (inkl pensionsåtagande 35 %). Den genomsnittliga soliditeten bland Sveriges kommuner var 2018 = 49 % (inkl pensionsåtaganden 18 %).

Kommunens låneskuld har det senaste året minskats till 80 mkr. För 2020 pekar prognosen mot en ökad låneskuld.

Diagram 4. Soliditet i förhållande till det finansiella målet 2011-2022

Den ökande soliditeten beror på att kommunen finansierat investeringarna med egna medel.

Nämndernas budgetar

.Uppdrag till nämnder, förvaltningar och förbund

Följande uppdrag lämnas till resp. angiven nämnd, förvaltning samt förbund, som del i uppdraget under år 2020. Resp. mottagare gör själv upp en tidplan för genomförande och redovisning till Kommunstyrelsen.

Kommunledningsförvaltningen

Uppdrag:

A. Förvaltningen får i uppdrag att utreda om och hur en avgiftsfinansiering kan införas för tolkningstjänster för de som lämnat etableringsperioden (normalt 2 år) och som är över 18 år.

B. Förvaltningen får i uppdrag att utreda om och hur ett försök med nollbasbudgetering kan ske redan inför budget 2021 för en eller två nämnden, t ex Omsorgsnämnden i kommunen och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden inom SBKF. Utredningen bör vara avslutad så att beslut kan fattas i samband med bokslutsbeslutet för år 2019. Utredningen är endast aktuell om även Bromölla kommun samtycker här till vad gäller den senare nämnden.

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Uppdrag:

A. Förvaltningen får i uppdrag att utreda om och hur en sponsringsfinansiering kan ske (helt eller delvis) av vissa investeringar i t ex lekplatser.

B. Förvaltningen får i uppdrag att utreda och lägga förslag till en helhetslösning för vägpaket mellan rondellen i Sölve och Slottet på Blekingevägen. Som del i uppdraget ska eventuellt behov av hastighetsminskande åtgärder lösas på annat sätt än nuvarande chikaner.

Omsorgsnämnden

Uppdrag:

A. bostadsanpassning

Omsorgsnämnden får i uppdrag att utreda kommunens kostnads- och ambitionsnivå avseende bostadsanpassningsbidrag jämfört med andra likvärdiga kommuner vad gäller förutsättningar.

B. hemtjänsten

Omsorgsnämnden får i uppdrag att utreda hur en entreprenadläggning på försök kan göras enligt lag om offentlig upphandling (LOU) av någon eller några delar av hemtjänstverksamheten. I denna utredning ska också belysas hur detta på verkar nuvarande valfrihetssystem enligt LOV inom hemtjänsten.

C. kommunala verksamheten med personlig assistans enligt LSS

Omsorgsnämnden får i uppdrag att utreda om och hur en upphandling (enligt lag om offentlig upphandling,

LOU) kan ske av den verksamhet med personlig assistans som kommunen nu bedriver i egen regi.

Barn- och utbildningsnämnden

Uppdrag:

A. hedersförtryck och hedersvåld

Nämnden får i uppdrag att bredda arbetet inom Våld i nära relationer till att även avse förebyggande och ingripande åtgärder mot hedersförtryck och hedersvåld. Detta inom hela kommun- och koncernorganisationen.

B. bidrag till Kvinnojouren och Brottsofferjouren

Nämnden får i uppdrag att lämna bidrag till Kvinnojouren så att de aviserade statliga förändringarna vad gäller t ex lönebidragsnedskärningar kompenseras och verksamheten i Kvinnojouren kan fortleva. Även om detta hot inte finns får nämnden i uppdrag att utreda om Kvinnojouren och Brottsofferjouren bör ges utökade bidrag av kommunen beaktat sina behov inom respektive område. Finns sådana behov får nämnden, om dessa ej kan lösas inom tilldelade ramar, återkomma till Kommunstyrelsen härom.

C. "nattmamma" (familjedaghem på obekväm arbetstid)

Nämnden får i uppdrag att utreda om och hur en verksamhet med familjedaghem som kan erbjuda omsorg på s k obekväm arbetstid kan genomföras.

D. "nattis" i samverkan med Bromölla kommun

Nämnden får i uppdrag att utreda om och hur en med Bromölla kommun gemensam barnomsorg på s k obekväm arbetstid kan arrangeras.

E. "Trelleborgs- eller Olofströmsmodellen" inom ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsinriktning

Nämnden får i uppdrag hur en striktare och mer arbetsinriktad hantering av ekonomiskt bistånd kan utvecklas inom Individ- och familjeomsorgen där en inspirationskällor kan vara t ex Trelleborgs och Olofströms kommuner som lyckats erhålla märkbart lägre kostnader för biståndsverksamheten än många andra kommuner.

Fritids- och kulturnämnden

Uppdrag:

A. Nämnden får i uppdrag att utreda om och hur en föreningsdrift av Sölveshov (ishallen) kan ske.

B. Nämnden får i uppdrag att utreda möjligheterna till, och kostnaden för, ett ersättande av det årliga traditionella Valborgsfyrverkeriet med en s k lasershow.

Utöver detta föreslås följande särskilda anslag:

Kommunstyrelsen ges ett särskilt engångsanslag under år 2020 i driftsbudgeten om upp till 300 tkr för att kunna lämna Sölvesborgs Segelsällskap ett investeringsbidrag om upp till detta belopp för investeringar i vatten/avlopp till klubbens anläggning på Hermans Heja inkl projekterad bastu (kommunägd mark som arrenderas av föreningen), vilken även skall upplåtas

till allmänheten i skäligen omfattning via avtal. Detta anslag föreslås finansieras av outnyttjad del av statsbidrag för utökat bostadsbyggande 2018 och belastar således ej den ekonomiska ramen.

Både satsningar och kostnadsminskningar

Förslaget till driftsbudgetramar för nämnderna innebär både satsningar och kostnadsminskningar. De största utökningar görs för Omsorgsnämnden, Gymnasie- och vuxenutbildningen inom SBKF samt för Samhällsbyggnadsförvaltningen. Den enda nämnd som får en minskad ram är Barn- och utbildningsnämnden, vilket förklaras av en kraftig volymminskning inom förskolan där fler avdelningar kan läggas i malpåse med åtföljande minskning av främst personalkostnaderna. Kostnadsminskningen medför ingen ambitionssänkning i förhållande till den politiskt beslutade nivån vad gäller personaltätheten o dyl inom de kvarvarande grupperna. Kostnadsminskningar har också skett på indragning av vissa tjänster (ca – 5 000 tkr) och vissa andra driftskostnader (främst kapitalkostnader, politikerarvoden, minskning av feriearbetsbudgeten, ca – 2 000 tkr), som kunnat finansiera behövliga utökningar där behoven växer.

Särskilda övergripande satsningar

1 ”Småskalig och nära barnomsorg”

För att utöka verksamheten i familjedaghem så bör ett särskilt projekt bedrivas under år 2020 och troligen även åren därefter.

Projektresursen bör utgöras av befintlig chef för den aktuella verksamheten men tilldelas projektanslag om **500 tkr** för att kunna förbättra anställningsvillkor och löner, arbetsorganisation, lokaltillgång och standard, ersättning för slitage och förbrukning. Sådana resurser kan skapas inom berörd nämnd då flera av de aktuella tjänsterna är vakanta, i vart fall inledningsvis, varför inga medel behöver tillföras i ramarbetet för år 2020. I projektet ingår också att stimulera till start av mindre fristående förskolor, t ex via ”avknoppningar” genom

att kommunal personal startar egna förskolor med t ex en viss inriktning eller profil.

2 Digitaliseringsarbete

Med utgångspunkt i redan igångsatt arbete och gjorda inköp av tjänsteplattform o dyl under år 2020 så bör ca + **500 tkr** avsättas för detta projekt, vilket föreslås beaktas som en tillkommande kostnad i ramarbetet. Kostnader uppkommer för personal (ca 0,5 tjänst), licenskostnader, kostnader för abonnemang och tjänsteköp.

3 ”Väktarinsats i hela kommunen”

Utöver redan pågående insats med väktare och ordningsvakt i vissa delar av staden bör även en bredare väktarinsats genomföras i samverkan med företag och handel. För att finansiera den kommunala delen i en sådan satsning bör ett anslag om + **500 tkr** läggas för ändamålet.

4 Tillgänglighetsprojekt i hela kommunen

För att driva på och samordna arbetet med tillgängligheten till kommunala lokaler och anläggningar, lokaler för kommersiell service och tjänster i centrala staden, gatunätet och även i övrigt i kommunen, bör ett särskilt Tillgänglighetsprojekt bedrivas under år 2020. Resurser för tillgänglighetsåtgärder finns på många håll i den kommunala budgeten. Dessa behöver dock kompletteras med en projektbudget om ca + **500 tkr** under år 2020 för följande kostnader: projektledare (50 %), kostnader för ett Tillgänglighetspris, kostnader för information och attitydarbete, smärre driftskostnader. Denna kostnad föreslås finansieras via ej utnyttjad del av statsbidraget för utökat bostadsbyggande (500 tkr av f n ca 1 650 tkr som är oin-tecknade/återlämnade av Sölvesborgshem AB). Härigenom belastas ej den ekonomiska ramen för år 2020 av projektet i sig.

Tabell 1. Nämndernas andel av nettokostnaderna 2020

Nämnd eller motsvarande	Andel
Kommunfullmäktige mm	Mindre än 1%
Kommunstyrelsens verksamheter	10%
Räddningstjänstförbundet Västra Blekinge	1%
Gymnasiet Bromölla-Sölvesborg	8%
SBKF, exkl kost, städ och gymnasium	1%
Miljöförbundet Västra Blekinge	Mindre än 1%
Byggnadsnämnden	Mindre än 1%
Fritids- och kulturnämnden	5%
Barn- och utbildningsnämnden	38%
Omsorgsnämnden	36%

Känslighetsanalys

I likhet med majoriteten av Sveriges kommuner står Sölvesborgs kommun inför ett antal ekonomiska och strukturella utmaningar under de kommande åren. En

del av dem har vår kommun gemensamt med andra kommuner, andra är helt och hållet lokalt betingade. I tabellen nedan redovisas de ekonomiska konsekvenser när olika förutsättningar förändras.

Tabell 2. Känslighetsanalys

Händelse	Kostnad/Intäkt
Löneökning 1%	7,1 mkr
Arbetsgivaravgift 1%	5,2 mkr
10 heltidstjänster	6,1 mkr
Räntehöjning 1%	1,0 mkr
Inflation 1%	3,3 mkr
Utdebitering 1 kr	36,4 mkr
100 kommuninvånare	5,0 mkr
Generella statsbidrag 1%	2,3 mkr

Framtiden

Den eviga följetongen global oro fortsätter med oförminskad styrka. Varken Brexit, handelskonflikt eller oro för världskonjunkturen har försvunnit från finansmarknadens radar utan snarare ökat. Internationella valutafonden (IMF) har successivt sänkt sina prognoser för den globala tillväxten, 3,0 procent för 2019 och förväntat 3,4 för 2020. Det finns fortsatt ett antal faktorer som oroar och som främst kan påverka tillväxten på nedsidan.

En upptrappning av handelskonflikten är självfallet det som oroar flertalet bedömare, enligt OECD kan en utökning sänka den globala tillväxten med 0,6 procent de närmaste 2-3 åren.

Inom euroområdet ser läget betydligt svagare ut än tidigare. Tillväxtprognosen för 2019 har sänkts för flera länder, läget för de fyra större ekonomierna Tyskland, Frankrike, Storbritannien och Italien är oroväckande.

Svensk ekonomi är på väg in i en svagare tillväxtfas. Utvecklingen av sysselsättningen har varit svag, flera sektorer och branscher tappar och även de grupper som normalt har en stark ställning på arbetsmarknaden har påverkats. Orsaken till nedgången är främst att den inhemska efterfrågan har utvecklats svagt. Tillväxtprognosen har även reviderats ner för Sverige. BNP väntas växa med 0,9 procent 2019, 2020 väntas den svenska BNP-tillväxten växla upp till 1,5 procent.

Under sommaren har ett antal kommuner signalerat att de inte längre får ihop sin ekonomi utan förväntar sig mer stöd från staten eller utjämnningssystemet. Samtidigt som kommunerna brottas med en tuffare ekonomisk verklighet så fortsätter svenska staten att amortera på sin skuld.

Det demografiska trycket kommer att vara synnerligen starkt många år framöver. Enligt SCB:s befolkningsprognos kommer de demografiskt betingade behoven i genomsnitt öka med 1,4 procent årligen de kommande 10 åren. Detta innebär ett fortsatt ökat tryck på verksamheterna och ska vi klara detta måste vi bli bättre på omprioriteringar mellan verksamheterna. Med

ökad och äldre befolkning leder till ett ökat tryck på såväl skolan som äldreomsorgen. Detta kommer att ställa krav på tuffa prioriteringar nya arbetssätt och nya metoder både i kommunerna och på hur staten styr kommunsektorn.

Dagens ordning med en stor mängd riktade statsbidrag ändamålsenlig? De satsningar som är förknippade med statsbidragen är ofta underfinansierade och efterhand kostnadsdrivande. Det finns risk att riktade statsbidrag snarare ställer till än löser problemen. Ansökan av statsbidragen kräver även stora resurser i administration som riskerar att äta upp bidragen. Detta sätt att styra framtiden det lokala politiska ansvaret och minskar den utvecklingskraft och anpassningsförmåga som finns i det lokala styret. I stället behöver kommunerna mer av generella statsbidrag (värdesäkrade) och bättre framförhållning för sin planering.

För att möta en ekonomiskt osäker framtid krävs som alltid ett stort mått av kostnadskontroll och kontinuerlig översyn av kommunens verksamheter ur ett effektivitetsperspektiv. Kostnaderna får inte öka mer än intäkterna. Efter ett antal år med hög investeringstakt borde kommun nu börja amortera ner låneskulden men med den efterfrågan på lokaler inom barnomsorg och skola kommer låneskulden att öka under de närmaste åren, då är det nödvändigt att kommunen har bra resultat så självfinansieringsgraden blir hög.

För de närmaste åren efter 2020 räknar SKL med att kostnadstrycket i kommunsektorn ökar så starkt att det krävs betydande skattehöjningar. För att bryta utvecklingen krävs helt nya åtgärder för såväl kommunerna och landstingen som från statens sida.

Genom att utveckla och marknadsföra den attraktionskraft som kommunen har som boendekommun i kombination med ett ökat utbud av boendemöjligheter bör invånarantalet fortsätta att öka i gynnsam takt. Förhoppningen är att detta ska kunna bidra till att kommunens finanser uppnår en långsiktig balans.

SÖLVESBORGS KOMMUN

RESULTATBUDGET

Belopp i tkr

	Budget	Prognos	Budget
	2019	2019	2020
Verksamhetens intäkter	167 976	203 022	166 549
Verksamhetens kostnader	-1 143 804	-1 165 982	-1 160 867
Avskrivningar	-33 904	-33 904	-36 112
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-1 009 732	-996 864	-1 030 430
Skatteintäkter	792 661	791 179	809 913
Generella statsbidrag	217 273	221 060	231 032
VERKSAMHETENS RESULTAT	202	15 375	10 515
Finansiella intäkter	5 900	7 610	5 900
Finansiella kostnader	-4 600	-1 217	-4 340
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	1 502	21 768	12 075
Extraordinära poster			
ÅRETS RESULTAT	1 502	21 768	12 075

KASSAFLÖDESBUDGET

Belopp i tkr

	Budget	Prognos	Budget
	2019	2019	2020
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat	1 502	21 768	12 075
Justering för av- och nedskrivningar	33 904	34 229	36 112
Justering för realisationsvinster		-1 788	
Justering ej likviditetspåverkande poster			
MEDEL FRÅN VERKSAMHETEN FÖRE FÖRÄNDRING AV RÖRELSEKAPITAL	35 406	54 209	48 187
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar			
Ökning/Minskning av förråd			
Minskning av avsättningar, pension			
Minskning/ökning av kortfristiga skulder			
MEDEL FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETE	35 406	54 209	48 187
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-131 780	-85 532	-119 815
Investeringsbidrag		240	
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		20 476	
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar			
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar			
MEDEL INVESTERINGSVERKSAMHETEN	-131 780	-64 816	-119 815
FINANSIERINGSVERKSAMHET			
Nyupptagna lån	60 000	0	60 000
Amortering av skuld		-20 000	
Minskning av långfristiga fordringar			
MEDEL FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN	60 000	-20 000	60 000
ÅRETS KASSAFLÖDE	-36 374	-30 607	-11 628
Likvida medel vid årets början	91 488	91 488	60 882
Likvida medel vid årets slut	55 114	60 882	49 254

BALANSBUDGET

Belopp i tkr

	Bokslut 2018	Prognos 2019	Budget 2020
<u>TILLGÅNGAR</u>			
Byggnader och mark	496 768	518 561	595 691
Maskiner och inventarier	23 068	33 650	39 160
SUMMA MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	519 836	552 211	634 851
Värdepapper, andelar o bostadsrätter	63 000	63 000	63 000
Andra långfristiga fordringar	166 000	166 000	166 000
SUMMA FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	229 000	229 000	229 000
Förråd	111	111	111
Kortfristiga fordringar	75 842	75 842	75 842
Kassa och Bank	91 488	60 882	49 254
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	167 442	136 835	125 207
SUMMA TILLGÅNGAR	916 278	918 046	989 058

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital vid årets början	574 013	594 108	615 876
Årets resultat	20 095	21 768	12 075
SUMMA EGET KAPITAL	594 108	615 876	627 951
Pensioner och liknande förpliktelser	5 773	5 773	7 285
SUMMA AVSÄTTNINGAR	5 773	5 773	7 285
Långfristiga lån	100 030	80 030	140 030
SUMMA LÅNGFRISTIGA SKULDER	100 030	80 030	140 030
Kortfristiga skulder	216 368	216 368	213 792
SUMMA KORTFRISTIGA SKULDER	216 368	216 368	213 792
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	916 278	918 046	989 058

Kommunfullmäktige

Under kommunfullmäktige presenteras även kommunalt partistöd, revision, allmänna val och överförmyndaren.

Driftkostnader, netto (tkr)

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunfullmäktige	-1 270	-1 096	-1 052
Kommunalt partistöd	-1 351	-1 289	-1 317
Revision	-1 020	-1 029	-1 039
Allmänna val	-530	-465	0
Överförmyndaren	-1 395	-1 413	-1 410
Nettoram	-5 566	-5 292	-4 818

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Verksamhetsbeskrivning

Ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige väljs för fyra år från och med den 1 november valåret. Nuvarande mandatperiod omfattar tiden 15 oktober 2018 – 14 oktober 2022.

Fullmäktige ska tillsätta kommunstyrelse och de övriga nämnder som behövs, bestämma nämndernas verksamhetsområden och inbördes förhållanden samt välja revisorer för olika verksamheter. Fullmäktige ska även fastställa arbetsordning för fullmäktige och reglementen för nämnderna.

Fullmäktige ska bl. a. besluta om

- mål och riktlinjer för verksamheten
- budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor
- nämndernas organisation och verksamhetsformer
- val av ledamöter och ersättare i nämnder och beredningar
- grunderna för ekonomiska förmåner till förtroendevalda
- årsredovisning och ansvarsfrihet

KOMMUNALT PARTISTÖD

Verksamhetsbeskrivning

Verksamheten regleras i kommunallagen 2 kap 9 – 10 §§. Där stadgas att kommunen får ge ekonomiskt bidrag och annat stöd till de politiska partier som är representerade i kommunfullmäktige.

Kommentarer till budgeten

Partistödet utgår med dels ett grundbelopp till varje parti som finns representerat i fullmäktige (f.n.8 partier och 49 platser) motsvarande 52 % av prisbasbeloppet (som är 46 500 kr för 2019). Därutöver utgår partistöd med 52 % av prisbasbeloppet i för varje plats respektive parti har i fullmäktige. Enligt fullmäktigebeslut 18-11-26 ska grundstödet till samtliga fullmäktigepartier skäras ned med 10 %. Utöver detta ska partistödet per mandat skäras ned i progressiv skala med 10 %. Detta innebär att samtliga partier utom de tre största erhåller fullt partistöd för varje mandat. Största parti får minskning med 10 %, andra största parti med 8 % och det tredje största partiet får en minskning om 5 %.

REVISION

Kommunen har fem förtroendevalda revisorer. De ska, på kommunfullmäktiges uppdrag, pröva om den verksamhet som bedrivs av styrelser och nämnder är ändamålsenlig, effektiv och bedrivs på ett ekonomiskt och kvalitetsmässigt tillfredsställande sätt. Revisorerna skall pröva om

räkenskaperna är rättvisande och internkontrollen är tillräcklig. Revisorerna har även att pröva tillförlitlighet och säkerhet i verksamheterna. Enligt kommunallagen skall all kommunal verksamhet granskas årligen.

Det långsiktiga målet för revisionen är att bidra till att förbättra den kommunala effektiviteten.

Detta gör vi genom:

- att årligen genomföra breda och översiktliga granskningar av kommunstyrelsen och samtliga nämnder för att pröva deras aktiva åtgärder för att styra och följa upp den kommunala verksamheten.
- att kontrollera om mål, långsiktiga och för närmaste budgetår, finns för verksamheterna och om dessa är konkreta, tydliga och mätbara.
- att pröva enskilda verksamheters funktion, kvalitet och effektivitet
- att kontrollera rutiner, tillförlitlighet och säkerhet
- att årligen granska årsredovisning och delårsrapport i syfte att säkerställa att den kommunala redovisningslagen följs
- att alla granskningar sker i nära samarbete med berörd nämnd och förvaltning
- att genom lekmannarevisorerna, som utses bland kommunens revisorer, också granska de kommunala bolagen på motsvarande sätt som i kommunen, undantaget den ekonomiska redovisningen som granskas av den auktoriserade revisorn.

Kommentarer till budgeten

För granskning av kommunens verksamhet och ekonomi har en modell sedan några år tillbaka använts för att bestämma budgetens storlek. Modellen går ut på att revisionen erhåller en budget på 1 promille av resultatbudgetens nettokostnader. Vi vill framhålla att budgetbeloppet inte omfattar lekmannarevisorernas granskningar av de kommunägda bolagen. Den skall bekostas av bolagen och kan för vissa granskningar också innebära att vi anlitar sakkunnigt biträde så som sker i granskningen av kommunens verksamhet.

ALLMÄNNA VAL

Kommentarer till budgeten

Inga medel är budgeterade eftersom något val inte är beslutat under 2020.

ÖVERFÖRMYNDAREN

Verksamhetsbeskrivning

Verksamheten styrs av föräldrabalken

Målbeskrivning

Överförmyndarnämnden skall motverka att personer som inte själva kan tillvarata sin rätt drabbas av rättsförluster.

Överförmyndarnämnden skall bl a utöva tillsyn över godmanskap, förvalterskap och förmyndarskap i kommunen, ge tillstånd till olika rättshandlingar och andra åtgärder. Års-, del-, kvartals- och sluträkningar skall granskas, personakter hålls ajour, arvoden till godmän och förvaltare skall fastställas och utbetalas.

Kommentarer till budgeten

Personalkostnaderna utgörs av arvode till uppdragstagarna och lön till handläggaren. Det finns 1,0 tjänst inom överförmyndarnämnden. Uppdragen som god man/förvaltare har under årens lopp förändrats och särskilt svårt har det blivit att stödja vissa huvudmän, som har en svår problematik kopplad till en psykisk funktionsnedsättning eller en neuropsykiatrisk diagnos. Dessa huvudmän är ofta ganska unga, lever på bidrag och ofta mer komplicerade där huvudmännen har ett stort behov av stöd. Detta leder till att god man/förvaltare hjälper till när ingen annan finns eller kan göra det trots att det ligger utanför deras uppdrag. Detta för att se till att huvudmannen får den hjälp som erfordras och för att säkerställa dennes rättssäkerhet. I dessa ärenden, på grund av omständigheter som varit, kan det inte enbart ses som en ideell insats av den gode mannen, som varit den enda personen att hjälpa huvudmannen eftersom anhöriga saknas och andra sociala insatser ännu inte kommit på plats.

För att säkerställa huvudmännens rättssäkerhet och för att fler gode män och förvaltare i framtiden ska vilja och kunna ta sig an dessa svåra uppdrag måste de bli kompenseras av ett förhöjt arvode. Vilket leder till högre kostnader för arvode till gode män och förvaltare.

Det är överförmyndarnämnden som fattar beslut om arvode i varje ärende. Huvudregeln är att huvudmannen betalar arvodet. Arvodet betalas av huvudmannen om huvudmannens skattepliktiga inkomst under det år när uppdraget utförs är högre än 2,65 gånger prisbasbeloppet eller om huvudmannen har tillgångar större än 2,0 gånger prisbasbeloppet. Om huvudmannen saknar betalningsförmåga betalas arvodet av kommunen.

Under åren från 2015 till 2018 har fördelning blivit att kommunen betalar allt fler arvoden till god man/förvaltare.

Kommunstyrelsen

Ordförande: Louise Erixon (SD)

V. ordförande: Paul Andersson (M), Roine Olsson (S)

Förvaltningsledning: Lars Ericsson

Driftkostnader, netto (tkr)

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunledningsförvaltning	-49 063	-53 025	-57 278
Samhällsbyggnadsförvaltningen	-59 525	-39 916	-43 651
SBKF Service	-9 703	-10 017	-11 038
SBKF Gymnasium/vuxenutbildn	-72 293	-76 395	-78 898
Räddningsförbundet	-12 781	-13 340	-14 275
Miljöförbundet	-2 471	-2 585	-2 629
Nettoram	-205 836	-195 278	-207 769

Sammanställningen ovan presenteras på styrelsenivå.

Detaljer redovisas på kommande sidor.

OBS! Nya mål för kommunstyrelsen kommer att tas fram under 2020. De nedan angivna föreslås gälla i tillämpliga delar och som strävmål utan koppling till tidpunkter och kvantifierade målnivåer.

KOMMUNSTYRELSENS MÅL

Strategiska områden	Nämndmål	Indikatorer
Livsmiljö - Boende - Natur- och kulturmiljöer - Hållbar utveckling	Byggklara tomter ska finnas	Antalet byggklara tomter för boende Mätmetod – Egna uppgifter Målvärde – 25st
Arbete och näringsliv - Nätverk - Utbildning - Företagande	Vi har en bra och effektiv myndighetsservice	Andel nöjda företagare Mätmetod – INSIKT, enkät Målvärde – över riksgenomsnittet
	Byggklara tomtmark för kommersiella ändamål ska finnas	Kvadratmeter byggklar tomtmark för kommersiella ändamål Mätmetod – egna uppgifter Målvärde – 20 000 m ²
Infrastruktur och kommunikationer - Lokalt - Regionalt - Digitalt	Det ska finnas tillgängliga och hållbara kommunikationssätt	Mängden gång- och cykelvägar ska öka Mätmetod – Egna uppgifter Målvärde – Ökning
	Det ska erbjudas digital tillgänglighet för alla	Andel hushåll och företag med tillgång till bredband med 100Mbit/s ska 2020 vara 90% Mätmetod – Egna uppgifter Målvärde – 1200 nya anslutningar/ år

Kommunstyrelsen – Kommunledningsförvaltningen

I kommunledningsförvaltningen ingår kommunchefen, staben, kommunkansliet, ekonomikontoret, kommunikationskontoret, näringslivskontoret, arbetsmarknadsenheten, personalkontoret samt medborgarkontoret

Ordförande: Louise Erixon (SD)

V. ordförande: Paul Andersson (M), Roine Olsson (S)

Förvaltningsledning: Lars Ericsson

Driftkostnader, netto (tkr)

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunchef	1 941	2 505	3 591
Stab	2 163	3 081	4 549
Kommunkansliet	7 112	10 897	10 909
Näringslivskontoret	4 816	4 602	4 390
Kommunikationskontoret	3 449	2 938	3 763
Medborgarkontoret	2 969	3 559	4 115
Ekonomikontoret	8 731	8 377	9 055
Personalkontoret	9 265	9 052	9 534
Arbetsmarknadsenheten	8 619	8 016	7 372
Nettoram	49 063	53 025	57 278

KOMMUNCHEF

Verksamhetsbeskrivning

Kommunchefen är kommunens högsta tjänsteman med uppdraget att samordna och leda den kommunala verksamheten utifrån politiska beslut. I verksamheten ingår också kris- och beredskapssamordning vilken vuxit genom ett utökat uppdrag från staten och fr o m hösten 2019 har kommunen en egen kris- och beredskapssamordnare.

Framtida utveckling

Det förändrade säkerhetsläget i landet medför ett utökat uppdrag och större aktivitet avseende kris- och beredskapsplaneringen (bl a civil beredskap).

Kommentarer till budgeten

Utökat statsbidrag för arbetet med den planeringen av den kommunala verksamheten under höjd beredskap beräknas medföra en bidragsökning som möjliggör att kommunen kan ha en egen

samordnare för kris- och beredskapssamordning (inklusive civilt försvar).

Under Staben budgeteras också den föreslagna Tillgänglighetssatsningen som skall bedrivas i syfte att genomföra de mål på detta område som Handlingsprogram för Sölvesborgs kommun 2019-2022 anger i flera punkter. Anslaget om 500 tkr skall täcka kostnader för personal (halvtidstjänst), information, konkreta åtgärder etc.

Behövligt anslag för att finansiera verksamhet med drogtester, i någon form, på gymnasieskolan och grundskolans senare årskurser, upptas i denna verksamhet anslag om + 300 tkr för senare fördelning till berörda nämnder. En utredning ska genomföras som lägger förslag till denna verksamhets närmare genomförande (mål och syfte, målgrupp, omfattning, teknisk lösning etc).

I syfte att ha en finansiering av verksamhet med egen alkoholhandläggning och -tillsyn upptas under denna verksamhet anslag om 300 tkr.

I budgetförslag för år 2020 upptas också ett anslag om 300 tkr som ram för ett investeringsbidrag till Sölvesborgs Segelsällskaps anläggning i Hermans Heja. Detta föreslås lämnas till föreningen inom ramen för ett samverkansavtal där föreningen på sin sida upplåter sin planerade bastu och föreningslokal till allmänheten. Anslaget finansieras via nyttjande av statsbidrag för utökat statsbidrag som tilldelades 2018.

Den statistikverksamhet som inryms inom Staben föreslås ges ett utökat anslag genom omfördelning från kommunchefens utvecklingsmedel (- 15 tkr).

STAB

Verksamhetsbeskrivning

Inom kommunledningsförvaltningen finns en stab på 4,5 personer som arbetar med kommunövergripande arbetsuppgifter som t ex EU frågor, stödresurs till verksamhetsutveckling, projektarbete inom HR/PA-området, ungdomssamordning, strategisk kommunikation, säkerhetssamordning, brottsförebyggande arbete samt kris och beredskapsfrågor.

Framtida utveckling

Behovet av ökad säkerhet och trygghet hos medborgarna, företag och organisationer har medfört att ambitionen i det säkerhetsskapande och brottsförebyggande arbetet har höjts. En tjänsteperson har anställts och det brottsförebyggande rådet BRÅ har fått en ny organisation nära den politiska ledningen. Kommunen har ingått ett tvåårigt samverkansavtal med Göteborgs Universitet, Segerstedtinstitutet, om Toleransprojektet i skolan och den övriga kommunala verksamheten, som nätverkande och regionalt drivande part. Projektet syftar till att förhindra rekrytering till våldbejakande extremistiska miljöer. Detta avslutas under år 2020.

Under 2019 inrättades en heltidstjänst som kris- och beredskapssamordnare med finansiering av statsbidrag. Detta då kommunen ålagts nya uppgifter inom samhällsskyddet och totalförsvaret vid höjd beredskap och ofred.

I aktuell budget föreslås att befintlig tjänst som folkhälsostrateg (30 %) och befintlig tjänst som drogförebyggande samordnare (50 %) slås samman och flyttas till Staben från Personalkontoret resp Fritidskontoret. Samtidigt sker en utökning till heltid som finansieras via omfördelning av anslagsmedel.

Kommentarer till budgeten

I syfte att öka säkerheten och den upplevda tryggheten i och kring Resecentrum, med angränsande områden, anslogs i 2019 års budget 500 tkr för ordningsvakter (om möjligt med utökade polisiära befogenheter) och andra åtgärder i dessa strävanden. I 2020 års budgetförslag ligger en utökning med 500 tkr för att få tillstånd en verksamhet med patrullerande eller ronderande vaktare i kommunen. I uppstartsskedet är det enbart kommunens som skulle nyttja denna tjänst men på sikt är avsikten att även företag och angränsande kommuner skulle kunna nyttja tjänsten (och stå kostnaden för sin nytta av den).

Som en del av neddragningar av tjänster för att klara 2020 års budget så ligger det i detta budgetförslag ett borttagande av halvtidstjänsten som ungdomssamordnare, vilken inrättades i maj 2018. Detta medför en kostnadsminskning om - 300 tkr.

Den statistikverksamhet som inryms inom Staben föreslås ges ett utökat anslag genom omfördelning från kommunchefens utvecklingsmedel (+ 15 tkr).

I investeringsbudgeten äskas under Staben anslag om 300 tkr för säkerhetshöjande utrustning (t ex övervakningskameror).

KOMMUNKANSLIET

Verksamhetsbeskrivning

Kommunkansliet är Kommunfullmäktiges och Kommunstyrelsens administrativa stöd. I det stödet ingår bland annat ärendebereidning, protokoll och sekreterarskap till kommunalråd och kommunchef. Kommunkansliet ansvarar vidare för internt juridiskt biträde (olika former av juridiskt stöd, rådgivning, rättsutredningar, juridisk granskning av beslut, avtal och tjänsteskrivelser etc.) kommunens övergripande upphandlingsfunktion, diarie- och ärendehanteringssystem, arkivet, kopierings- och vaktmästartjänst samt genomförande av allmänna val. Kommunkansliet ansvarar även för kommunens markreserv, vilket innebär bland annat arbete med försäljning av kommunens obebyggda mark inklusive villatomter, köp av mark till kommunen samt upplåtelse av den obebyggda marken genom t.ex. arrenden och nyttjanderättsavtal.

Kommunkansliets arbetsområde är brett och omfattas av bland annat förvaltningslagen, kommunallagen, föräldrabalken, lagar och regler för upphandlingsområdet samt områdesspecifik lagstiftning inom t.ex. fastighetsrätt.

Framtida utveckling

Arbetet med förnyelse av dokumentmallar är i full gång tillsammans med kommunikationsavdelningen. Framöver finns ambition att ytterligare höja kvalitén genom bland annat förtroendemannaregister kopplat till ärendehanteringssystemet.

Arbetet med systematiskt säkerhetsskyddsarbete är påbörjat och kommer att intensifieras under det kommande året. Bland annat ska vår hantering av handlingar belysas och personal säkerhetsprövas. Eventuella behov av SUA-upphandlingar (säkerhetsavtal vid upphandlingar) ska utredas. Efter Blekingearkivets utredning av arkiverksamheten i kommunen har konstaterats ett stort behov av åtgärder som behöver göras, antingen i egen regi eller genom att verksamheten läggs över på annan aktör. Frågan kräver politiskt ställningstagande och stora resurser.

Kommentarer till budgeten

Budget oförändrad avseende kommunarkivet trots vakant arkivarietjänst. Minskning av internräntan avseende markexploatering. Kansliet får kompensation för minskade arrendeintäkter på grund av försäljning av mark. Politikerarvodena minskar något, vilket är en följd av KF-beslut 2018. Budgetmedel avsätts för avtalscontroller.

NÄRINGSLIVSKONTORET

Verksamhetsbeskrivning

Näringslivskontoret har som målsättning att stödja utvecklingen av befintliga företag och att arbeta aktivt för etablering av nya företag. Kontoret är företagets kontaktyta in till de kommunala myndigheterna och arbetar för att skapa bästa möjliga förutsättningar för tillväxt och nya arbetstillfällen i kommunen. Våra målgrupper är företagare/näringsidkare inom alla branscher samt lokala och regionala näringslivsaktörer/-nätverk.

Näringslivskontorets huvudsakliga arbetsuppgifter är att:

- ansvara för kommunens näringslivsservice
- medverka till utveckling av befintliga företag inom kommunen
- stimulera nyföretagandet
- skapa förutsättningar för ett gott företagsklimat
- agera för en behovsinriktad kompetensförsörjning
- vara kommunens representant i det regionala näringslivsarbete.
- attrahera/rekrytera nya företag
- medverka i marknadsföringen av kommunen
- administrera hemsändningsbidragen

- agera för en förbättrad arbetsmarknad
- vara kommunens speaking-partner i arbetsmarknadsprojekt i samråd med AF.

Framtida utveckling

För det fortsatta utvecklingsarbetet i kommunen vad gäller näringsliv och landsbygden är det av stort värde att det bibehålls en ram om 500 000 kr för egeninsatskostnader för näringslivs- och landsbygdsutveckling.

Under 2020 kommer ett brett arbete bedrivas i kommunkoncernen inspirerat av den s k Rättviksmodellen som syftar till en mer dialogbaserad tillsyn och betalning i efterhand för utförd tillsyn. Näringslivskontoret har en pådrivande roll i detta arbete.

Kommentarer till budgeten

Marknadsföringsgruppen överflyttad ifrån Näringslivskontoret till Kommunikationskontoret. Under 2018 tillkom besöksnäringsutvecklare i teamet, och budget togs över ifrån fritidskontoret och ligger nu på näringslivskontoret. Under 2020 planeras andra våningsplanet på Järnvägsstationen byggas om och tillgänglighetsanpassas för att bli ett Näringslivscenter som inkludera bland annat Nyföretagarcentrum, Ung Företagsamhet och eventuellt även delar av Näringslivskontoret.

KOMMUNIKATIONSKONTORET

Verksamhetsbeskrivning

Kommunikationskontoret arbetar med övergripande marknadskommunikation gentemot befintliga invånare och potentiella inflyttare, internkommunikation samt stödande och strategisk kommunikation åt kommunens förvaltningar.

Kommunikationskontorets uppgifter är många och varierande, men de huvudsakliga är att:

- arbeta med spridning av extern och intern övergripande information,
- arbeta generellt med marknadsföring och specifikt vid boendesammanhang,
- producera diverse trycksaker/reklammaterial,
- ansvara för kommunens bildbank samt framtagandet av bilder och filmer
- samordna/hantera annonsering,
- vara kontaktpersoner mot media/press, skriva pressmeddelanden, m.m.
- ansvara för webb och intranät – bl.a. uppdatera och utveckla samt utbilda och supporta webbredaktörer,
- ansvara och utveckla kommunens sociala medier
- utföra strategiska och operativa kommunikationstjänster åt förvaltningarna

- vara ett strategiskt kommunikationsstöd mot kommunledning
- ansvara för kriskommunikationsplan, kriskommunikationsorganisation samt kommunikationsarbete vid kris,
- utföra strategiska och operativa kommunikationstjänster åt Sölvesborg Energi.

Kommunikationskontoret deltar i och driver också diverse arbetsgrupper/utvecklingsprojekt, så som ambassadörsgrupp, arbetsgrupp för Killebom, boendemarknadsföringsprojekt, kommunikationsnätverk i länet, webbnätverk i länet, Attraktiv arbetsgivare m.fl.

Framtida utveckling

Fortsatt utveckling av hemsidan tillsammans med ny extern partner. Utveckling av ny hemsida åt Sölvesborg Energi. Uppstart av arbete med ny hemsida för intranätet, Insidan.

Under 2019 reviderades kommunens grafiska manual och ny logga för kommunen infördes. Sölvesborgs stadsvapen fick även en mer framträdande roll. Arbete med att implementera den nya loggan samt uppdatera kommunens dokumentmallar kommer fortskrida under 2020.

Under 2020 kommer projektet med bostadsmarknadsföring fortsätta där en hem- och boendemässa är en del.

Vi arbetar vidare med kommunens strategiska mål samt deltar i arbetet med kommunens nya vision.

I investeringsbudgeten äskas under Kommunikationskontoret anslag om 300 tkr för inköp av nytt intranätssystem.

Kommentarer till budgeten

Sölvesborg Energi AB tjänsteköper 600 timmar av kommunikationskontoret (motsvarar ca 35 % tjänst). Arbete ingår med boendemarknadsföring om 30 % som finansieras av statliga projektbidrag. SBKF önskar fr o m år 2020 köpa tjänst som kommunikatör i en omfattning som motsvarar halvtid. Kommunikationskontoret köper å sid sida tjänst inom foto/filmuppdrag av Medborgarkontoret. Tillsammans motsvarar detta ett behov av fem inrättade tjänster av vilka fyra redan finns. Därför föreslås att en femte tjänst inrättas i samband med beslut om 2020 års budget. För att kunna rekrytera och behålla medarbetare även inom denna yrkesgrupper är det av stor betydelse att vi som arbetsgivare kan erbjuda tillsvidareanställningar.

Samtliga av Kommunikationskontorets inrättade tjänster är tillsatta.

MEDBORGARKONTORET

Verksamhetsbeskrivning

Medborgarkontoret arbetar med extern och intern service, uppdelat i följande huvudområden:

- medborgarkontor
- telefoni- och växelsystem
- auktoriserad turistbyrå
- digitalisering

Medborgarkontorets service till allmänheten består bland annat av turistinformation, konsumentvägledning, lokalbokning, tagg- och nyckelhantering, information om kommunala tomter, biljettförsäljning och vissa polisärenden. Den interna servicen omfattar bland annat telefonisupport, ansvar för leasingbilpool och resebokningar. Denna service ges även till kommunens förbund och bolag.

Framtida utveckling

I år har medborgarkontoret påbörjat arbetet med digitalisering och utveckling av e-tjänster. Under 2020 kommer detta att intensifieras, då medborgarkontoret får en utökning av tjänst för digitaliseringsarbetet.

Under 2020 kommer arbetet med att utveckla Medborgarkontoret mot Kundtjänst/Kontaktcenter att fortsätta.

Medborgarkontoret är ofta allmänhetens första kontakt med kommunen. Därför arbetar vi särskilt med att utveckla bemötande, service och värdskap i enlighet med kommunens mål- och visionsarbete.

Kommentarer till budgeten

Medborgarkontoret får en utökning med 0,5 tjänst för digitaliseringsarbetet.

EKONOMIKONTORET

Verksamhetsbeskrivning

Kommunens centrala ekonomiadministration sköts av ekonomikontoret. Kontoret har två övergripande uppgifter; dels att vara kommunstyrelsens expertorgan i ekonomifrågor och dels att vara serviceorgan till kommunens förvaltningar i ekonomiadministration. Dessutom ger ekonomikontoret ekonomiservice till Sölvesborgs Bromöllas kommunalförbund och Miljöförbundet Blekinge Väst. Utöver uppgifterna inom ekonomiområdet, så samordnar kontoret kommunens försäkringshantering. Kontoret har även övergripande ansvar för koncernens finansfrågor och koncernkonto. Ekonomikontoret ansvarar även för driften av ekonomisystemet till koncernen.

Ekonomikontoret ansvarar även för en del kommungemensamma kostnader så som medlemsavgifter till Sveriges Kommuner och Landsting, kapitalkostnader för värdepapper samt intrångsersättningar från VA-verksamheten och SEVAB.

Framtida utveckling

Ambition för ekonomikontoret är kunna satsa mer tid på utvecklingsarbete inom flera områden. Prioriterat är sådan utveckling som stödjer politiker och verksamheter i arbetet att styra och följa upp ekonomin. Kontoret arbetar även med att hitta fler samarbetsområden inom kommunkoncernen avseende system mm. Ett resultat i detta arbete är att Sölvesborgshem från 2017 har anslutit sig till samma ekonomisystem som övriga inom koncernen. Under de senaste åren har det operativa arbetet ökat för kontoret vilket minskat kontorets tid på utvecklingsarbete.

Exempel på utvecklingsområden är: ekonomisk och verksamhetsmässig styrning genom budget och uppföljningsprocessen, genom förnyelse av kommunens målstyrning, användandet av ekonomisystemet, införandet av uppföljningssystemet Stratsys som pågår, elektroniska fakturor och kvalitetssäkring av ekonomiska processer. Till detta kommer särskilda insatser inom intern kontroll. Införandet av elektroniska tjänster exempelvis sve-fakturor till leverantörer och E-fakturor till kommunens kunder har pågått ett antal år. Kontorets mål är att mer än 90 procent av leverantörsfakturorna ska vara elektroniska under 2020. Efterhand som skanning av fakturor minskar kommer mer tid att läggas på arbete med frågor rörande inköpskontroll och avtalstrohet.

Kommentarer till budgeten

Ekonomikontoret har fått en ökning av budgeten för 2020 med 664 tkr, en ny ekonomitjänst som kommer att serva omsorgsförvaltningen, inköpskontroll och avtalstrohet. Här budgeteras även uppstartskostnad Vattenskyddsområde ersättning till Miljöförbundet. Kontorets kostnadsbudget består i huvudsak av personalkostnader och kostnader för diverse It-system. Kommungemensamma försäkringar och medlemsavgift hanteras också inom kontorets budget.

PERSONALKONTORET

Verksamhetsbeskrivning

Personalkontorets övergripande uppdrag är att verkställa den personalpolitik som fastställts av kommunstyrelsens personalutskott. Kommunens övergripande personaladministration sköts av Personalkontoret. Personalkontorets uppdrag är att vara en stödfunktion till kärnverksamheterna i personalfrågor för att ge chefer en trygghet i

arbetsgivarrollen och nå verksamhetens mål. Våra personalprocesser är: Arbetsmiljö/Hälsa, Arbete mot diskriminering, Ledarskap/Medarbetarskap, Kompetensförsörjning/Rekrytering, Lön/villkor. Verksamhetens arbete styrs i stor del av lagar och avtal från central till lokal nivå som på olika sätt berör alla delar av organisationen.

Framtida utveckling

Personalkontorets ambition är att kunna prioritera utvecklingsarbete inom HR-området för att kunna vara en strategisk stödfunktion till chefer och ledningsgrupper. För att kunna vara en attraktiv arbetsgivare behöver vi arbeta för hållbara arbetsplatser vilket innebär både hälsofrämjande insatser som att ge cheferna förutsättningar för att skapa en god arbetsmiljö.

Kommentarer till budgeten

Personalkontoret har fått en ökning av budgeten för 2020 för att anställa en personalspecialist som ska arbeta mot omsorgen men även i personalkontorets övergripande processer. Inrättad tjänst 30 % för Folkhälsa, psykisk ohälsa, kommer inför 2020 att flyttas från personalkontoret till staben.

ARBETSMARKNADSENHETEN

Verksamhetsbeskrivning

Arbetsmarknadsenheten (AME) samlar Sölvesborgs kommuns resurser i syfte att motverka arbetslöshet och utanförskap bland kommunens invånare. AME fungerar som ett kommunalt komplement till samhällsaktörer så som Arbetsförmedling och Försäkringskassa i de fall en individ behöver extra stöd eller anpassning av arbetsuppgifter för att närma sig anställningsbarhet och egen försörjning.

Enhetens inriktningsmål är att främst arbeta med:

- Arbetslösa som har ekonomiskt bistånd
- Arbetslösa som riskerar långtidsarbetslöshet, prioriterat ungdomar
- Övriga arbetslösa

Deltagare anvisas i första hand från Individ- och familjeomsorgen samt Arbetsförmedlingen.

AME arbetar lösningsfokuserat med varje individ för att kartlägga den enskildes styrkor och behov. Genom vägledning och arbetsträning genomförs stegförflyttningar för att individen ska hitta sin väg till utbildning eller arbete. Kartläggning, bedömning av arbetsförmåga, förberedelse för praktik/arbetsträning hos annan arbetsgivare sker på AME och dess verksamheter.

Stor vikt ligger på att utveckla samarbeten med arbetsplatser för att hitta lämpliga praktikplatser/anställningsmöjligheter och målet är

att de flesta deltagare ska komma ut till kommunala eller privata arbetsgivare som kan erbjuda varaktig tjänst inom sin verksamhet. AME stödjer även kommunala enheter och arbetsgivare som tar emot praktikanter/subventionerat anställda för att arbetsplatsen ska kunna ta emot och handleda på ett bra sätt.

AME administrerar kommunens praktikplatser i övriga verksamheter, den sk praktikslussen, kommunens feriearbeten samt olika bidragsanställningar.

För att ge anpassad arbetsträning med handledning finns det på AME praktikverksamhet med meningsfulla arbetsuppgifter för både den enskilde men som också innebär mervärde för de kommunala verksamheterna utan att konkurrera med privata aktörer. Idag har AME verksamhet bestående av Naturvårdslaget, Servicelaget och Växthuset. Man utför bland annat snickeriarbeten, bistår i skötseln av det offentliga rummet, tvättservice till hemtjänsten, bilvård av kommunens leasingbilar, ansvar för kommunens möbellager och iordningsställer inför kommunala arrangemang så som Killebom, Julmarknaden etc.

AME är en del i kommunens integrationsarbete och erbjuder fördjupad språkträning och kunskap i svensk arbetskultur till personer inom AF:s etablering samt språksvaga klienter från IFO.

AME driver arbetsmarknadsprojekt inom ramen för samordningsförbundet FINSAM samt verksamhet som vänder sig till unga genom Navigatorcentrum. Navigatorcentrum ansvarar även för Sölvesborgs kommuns Kommunala aktivitets ansvar.

Framtida utveckling

Arbetsmarknadsläget i Sölvesborg har under flera år varit gynnsamt och kommunen har ofta länets lägsta arbetslöshet enligt statistik från Arbetsförmedlingen. Indikatorer pekar dock på en avmattning av konjunkturen vilket riskerar att leda till ökad arbetslöshet i länet. Då konkurrensen om arbetstillfällen hårdnar drabbar detta i högre utsträckning unga, personer med kort utbildningsbakgrund, tidigare ohälsa eller svag etablering i det svenska samhället. Påverkande är även Arbetsförmedlingens omstrukturering och regeringens uttalade ambition att antalet privata aktörer som arbetar med coachning och vägledning av arbetssökande ska öka. Detta kräver att AME fortsatt bevakar utvecklingen och har beredskap att anpassa sig till skiftande omvärldsfaktorer. Grundläggande är att arbeta vidare med individens väg i fokus utifrån värdegrund, gott bemötande och en gemensam syn på att verksamhetens uppgift är

att på bästa möjliga sätt stötta deltagarna på deras väg till egen försörjning.

För att kunna bedöma arbetsförmåga och bättre förbereda deltagare för praktik på ordinarie arbetsplatser behövs en utökning av praktikplatserna på AME.

I syfte att ge fler deltagare möjligheter arbetar AME för att:

Ta nästa steg i att utöka bilvården för kommunens leasingbilar. Detta ger dels fler praktikplatser som i flera fall lett till externa anställningar för deltagarna men innebär även att kommunens leasingbilar sköts bättre och genererar mindre oförutsedda kostnader på grund av misskötsel. .

Fortsatt arbete för att finna samarbetsformer, projekt och finansiärer för att via externa medel arbeta med verksamhet som understödjer deltagarnas utveckling och stegförflyttningar mot egen försörjning. AME har god erfarenhet av att komma i fråga för att ta del av extern finansiering och med hjälp av denna bedriva bra verksamhet. Just nu bedrivs två ESF-finansierade regionala samarbetsprojekt med målgrupp unga: Mind the gap och Blekinge unga satsar. Dock kräver extern finansiering kommunal medfinansiering vilket till viss del kan hålla ner ambitionsnivån.

Erfarenheten visar att med rätt stöd och anpassning till individuella förutsättningar finns det stora möjligheter för de flesta att arbeta. Det finns också en beredvillighet från arbetsgivare att ta emot för praktik men även för att anställa personer som kommer via AME. Däremot kan det behövas stöd och handledning även för arbetsgivaren i att ta emot en person som kan behöva särskild anpassning. Här ser AME att det finns utvecklingspotential för att åstadkomma bättre matchningar och långvariga överenskommelser angående anställning.

Kommentarer till budgeten

Då produktion på AME är ett medel för att nå utveckling hos de som anvisas till verksamheten innebär förändringen i ram en tydlighet i jämförelse med tidigare formulerade avkastningskrav.

AME administrerar och bekostar under det första året av anställningen delar av de subventionerade anställningar som finns inom kommunen. Målet med dessa anställningar är att de ska leda till vidare anställning i olika former. Det är rimligt att anta att antalet långtidsarbetslösa som kommer att anvisas till AME ökar under 2020.

AME kommer 2020 enbart ha ansvaret för de kommunala feriearbetena som placeras i kommun

alternativt föreningar. Antalet ungdomar vars lön utbetalas av kommunen kommer då att minska. Däremot har samordningen mellan kommunala och

privata arbetsgivare uppskattas av bägge parter och AME kommer fortsatt att hålla den samordningen.

Kommunledningsförvaltningen

Ekonomi tkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Verksamheten intäkter	37 166	10 685	9 902
Verksamheten kostnader	-86 229	-63 710	-67 180
- varav personalkostnader	-62 488	-44 090	-46 642
Verksamhetens nettokostnader	-49 063	-53 025	-57 278
Budgetram	-53 234	-53 025	-57 278
Driftbudgetavvikelser	+4 171		
Nettoinvesteringar	-660	-1 240	-600
Antal inrättade tjänster	49,35	50,35	55,55
Andel av kommunens nettokostnader	5,02%	5,31%	5,66%

Kommunstyrelsen - Samhällsbyggnadsförvaltning

Under samhällsbyggnadsförvaltningen ingår tekniska avdelningen (inkl exploatering och park) stadsarkitektavdelning samt fastighetsavdelning.

Ordförande: Louise Erixon (SD)

V. ordförande: Paul Andersson (M), Roine Olsson (S)

Förvaltningsledning: Anders Wanstadius

Driftkostnader, netto (tkr)

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
SBF centralt	-	-	-1 704
Tekniska avdelningen/Teknik	-42 740	-22 516	-23 844
Tekniska avdelningen/Park	-7 531	-8 039	-8 501
Stadsarkitektavdelning	-2 687	-2 693	-2 731
Fastighetsavdelning	-6 762	-6 668	-6 871
SBF's nettoram	-59 720	-39 916	-43 651
Reavinst	+195		
Summa	-59 525		

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN CENTRALT

Verksamhetsbeskrivning

Samhällsbyggnadsförvaltningen omfattar tekniska avdelningen, fastighetsenheten samt Stadsarkitektavdelningen. Förvaltningens uppdrag är att planera, bygga, utveckla och förvalta ett hållbart och väl fungerande samhälle.

Kommentarer till budgeten budget 2020 flyttas 1,5 tjänst från Fastighet till Samhällsbyggnadsförvaltningen centralt.

kommunen samt administrerar frågor kring bl. a. nyttjande av allmän plats, flytt av fordon, handikapparkeringstillstånd och parkeringsvakter.

Tekniska avdelningen hanterar kommunens gemensamma geografiska informationsbaser (GIS) samt kart- och mätverksamhet. Samt ansvarar för köp av tilläggstrafik hos Blekingetrafiken AB och deltar som kommunens representant i Regionens kollektivtrafikgrupp.

TEKNISKA AVDELNINGEN

Verksamhetsbeskrivning

Tekniska avdelningen handlägger frågor som ligger under kommunstyrelsen i dess egenskap av ansvarig facknämnd inom det tekniska området samt byggnadsnämnden som nämnd för vissa trafikfrågor. Verksamheten omfattar drift- och underhållsansvar för gator och gång- och cykelvägar inklusive trafikbelysning samt grönytor, lekplatser och kommunalägd skog. Avdelningen är också kontakt mot hamnarna i Nordersund och Hanö.

Avdelningen arbetar med mark och exploatering innebärande planering och utbyggnad av bostads- och företagsområden samt övriga anläggningsprojekt. Tekniska avdelningen handlägger även övergripande miljöfrågor inom

Framtida utveckling

Under 2020 kommer industriområde Sölve östra samt Kämpaslätten etapp 2 att färdigställas, projektering och utbyggnad av Ljungaviken etapp 2B och om planen för Stiby 28:1 vinner laga kraft kommer infrastruktur inom området projekteras. Under 2020 kommer även kajstabilisering inom projekt innerhamnen att genomföras. Inom trafiksäkerhet kommer fortsatta satsningar göras runt den nybyggda skolan i Falkvik.

Kommentarer till budgeten

Driftbudget 2020 utökas för kommande VA-avgift dagvatten inom allmän plats, ökade kostnader för gatudrift som utförs av Sölvesborgs energi, ökade kostnader för el till gatubelysning samt utökat underhåll inom nya exploateringsområden, både avseende gator och grönytor. Budgeten ökas också för kapitalkostnader på föreslagna investeringar.

Inom parkverksamheten minskas ramen med neddragning av tjänst som landskapsarkitekt. En utökning finns dock för ökade kostnader för drivmedel, löneglidning driftchef, restaurering av befintliga planteringar samt kapitalkostnader på föreslagna investeringar.

Investeringar

Under 2020 planeras följande investeringar:

Tillgänglighetsanpassningar i gatumiljö 200 tkr.

Trafiksäkerhetsåtgärder 1200 tkr

Laddstolpar elbilar 100 tkr

Byte till ledarmaturer 500 tkr

Tändcentraler till gatubelysning 100 tkr.

Byte av belysningsstolpar 500 tkr.

Tillgänglighetsåtgärder i centrum 600 tkr

Om/nybyggnad av parkeringsplatser vårdcentralen markgatan 500 tkr

Belysning av GC-vägar inom Slottsparken och Slottsudden 700 tkr

Gång- och cykelbro innerhamnen, 10 000 tkr

Kajstabilisering innerhamnen, 19 000 tkr

Miljösanering innerhamnen, 1 000 tkr

Exploatering:

Gatuutbyggnad Nordersunds

Industriområde 5 000 tkr

Gatuutbyggnad Kämpaslättan Etapp 2, 5 000 tkr

Projektering Vitahallsslätten 1 000 tkr

Projektering Hällevik, del av Stiby 28:1, 1 300 tkr

Markinköp Hällevik del av Stiby 28:1 500 tkr

Gatuutbyggnad Hällevik 3:2, 30:10, 8 800 tkr

Fastighetsbildning Hällevik 3:2, 30:10, 300 tkr

Gatuutbyggnad/arkologi Ljungaviken etapp 2 B, 9 500 tkr

STADSARKITEKTAVDELNING

Verksamhetsbeskrivning

Stadsarkitektavdelningen bereder beslut för såväl Byggnadsnämnden (BN) som Kommunstyrelsen (KS) gällande fysisk planering, lovgivning, tillsyn och kontroll enligt plan- och bygglagen.

På Stadsarkitektavdelningen handläggs översiktsplaner, detaljplaner, områdesbestämmelser, fastighetsplaner, bygglov, marklov, rivningslov och förhandsbesked samt ärenden som berör olovligt byggande och ovårdade tomter. Avdelningen handlägger även bygganmälan vad gäller bygglovsbefriade åtgärder.

Stadsarkitektavdelningen utövar också tillsyn för enkelt avhjälpta hinder, ventilation (OVK) och hissar, samt ger service och rådgivning i plan- och byggfrågor.

Kommentarer till budgeten

Kostnaderna i stadsarkitektavdelningens budget består huvudsakligen av personalkostnader, som till

viss del kan avgiftsfinansieras. Utöver detta tillkommer kostnader för verksamhetsspecifikt datorstöd, visst externt konsultstöd på plansidan, fortbildning m m. Kostnader för konsulter inom driftbudget är aktuellt främst i översiktsplaneringen samt vid översyn och digitalisering av äldre planer. Det eftersträvas emellertid att alla projekt ska ha öronmärkt budget med kostnadstäckning inom investeringsbudget eller med stöd av privata plankostnadsavtal.

Den goda konjunkturen och en indexerad taxa i enlighet med SKLs rekommendationer har bidragit till stabila och fortsatt goda avgiftsintäkter 2019, främst på bygglovssidan. Intäkter från planavgifter i nyare planer är fortfarande begränsade men bidrar också de till en ökande grad av kostnadstäckning. I budget 2019 förväntas intäkterna på plan- och bygglovssidan vara fortsatt goda men mattas av något.

Nuvarande verksamhet med hög servicegrad ska upprätthållas inom en nära nog oförändrad budget 2020. Tilldelning +100kr för digitalisering ämnar stödja en successiv övergång till digitalt handläggarsstöd på bygglovssidan.

Målet med digitaliseringen är att effektivisera verksamheten och öka servicegraden på e-området med oförändrade personalresurser. Underbemanning på kontroll- och tillsynssidan kan emellertid inte lösas utan att nämnda effektivisering är fullt genomförd och en allokering av personalresurser är möjlig. Tills vidare får denna till dels avgiftsfinansierade verksamhet täcka delar av sina behov via konsulter. Ökad tilldelning av medel för digitalisering måste på sikt också till för att kunna ersätta och tillgängliggöra vårt bygglovsarkiv via e-tjänster och handläggarsstöd.

På planarkitektsidan arbetar planarkitekterna redan digitalt. En bibehållen personalstyrka medger här att vi med nya planuppgifter kan upprätthålla en god planberedskap. I närtid är direkta planuppgifter avseende främst företagsmark angelägna för att bibehålla acceptabel planberedskap.

Stora behov finns även att se över och digitalisera äldre detaljplaner. För detta kan krävas medel för tillkommande utredningar, även om planavgifter på sikt kan kompensera för detta på intäktssidan.

Framtida utveckling

En genomgripande digitalisering av ärendehantering är en förutsättning för att avdelningen ska kunna möta de alltmer ökande krav som samhället ställer avseende servicegrad och efterlevnad av regelverk.

På plansidan innebär den alltmer begränsade tillgången på attraktiv byggbar mark att en större genomlysning av planförutsättningarna i främst centralorten bör göras. Ett uppdrag till förvaltningen om fördjupad översiktsplan kan här se över förutsättningarna för förtätning och fortsatt tillväxt beaktat vår värdefulla natur, kulturmiljö, parkerings-problematik m m. En eventuell konjunkturavmattning talar också för att vi på så sätt kan växla över och arbeta mer strategiskt och långsiktigt i enlighet med översiktsplanen.

Förutom fördjupad översiktsplan för centralorten är en kulturmiljöplan för Lister starkt påkallad för att stödja lagstiftning och befästa de riksintressen för kulturmiljövården som Länsstyrelsen vill göra gällande.

Ekonomi och personal

Stadsarkitektavdelningens personal omfattar 8 tjänster (2020).

Verksamhetsmätt/nyckeltal

- Areal (antal hektar) nya eller uppdaterade detaljplaner.
- Antal diarieförda ärenden
- Antal beslutsärenden
 - detaljplan
 - förhandsbesked
 - bygglov
 - (bygg-)anmälan
- Antal tillsynsärenden

Investeringar

Plan Ljungaviken etapp 3, 700 tkr.

FASTIGHETSAVDELNING

Verksamhetsbeskrivning

Fastighetsavdelningen förvaltar kommunens offentliga fastigheter och anläggningar. I förvaltningen ingår bl a administration, vaktmästeri, reparationer, drift och underhåll samt ny-, om- och tillbyggnader.

Beskrivning

Fastighetsavdelningen skall förvalta fastigheterna på ett så effektivt sätt som möjligt genom att:

- Tillgodose kommunens olika verksamheter med ändamåls- och miljöriktiga lokaler till rimlig hyresnivå.
- Vid ny-, om- och tillbyggnader sträva efter att lokalerna blir anpassade för verksamhet och behov.

- Utföra nybyggnation med hänsyn tagen till estetiska och miljömässiga värderingar.
- På ett miljöanpassat sätt kunna erbjuda rätt kvalitet på lokaler och service.
- Skapa bra inomhusklimat både i befintliga och nya lokaler.
- Utföra periodiskt underhåll enligt antagen plan
- Kontinuerligt arbeta med energibesparingar

Framtida utveckling

Ytterligare arbete med energieffektivisering kommer att genomföras.

Vidare bör samarbete i spetskompetens sökas över kommungränser.

Den omfattande investeringsvolymen de kommande åren ställer stora krav på fastighetsavdelningen.

Kommentarer till budgeten

Fastighetsavdelningens kostnader för kommunens fastigheter år 2020 ökar med +1 034 tkr i förhållande till budget 2019. Förändringen beror på av ökning av drift och uppvärmning och en minskning av det periodiska underhållet.

Två vaktmästeri tjänster minskas, kostnaderna för en administrativ tjänst flyttas till Samhällsbyggnadsförvaltningen centralt och städkostnaderna är neddragna med 200 tkr. Eftersom nytecknade av arrende avtalet på festivalområdet i Norge inte är klart så är endast kapitalkostnader som genereras av en investering på 1 000 tkr med i budgeten.

Nyckeltal

Nyckeltal för kommunens fastigheter redovisas i bilagan SIFFROR OCH STATISTIK.

Följande investeringar planeras genomföras under 2020

Färdigställande av Om- och tillbyggnaden av Falkviksskolan under April 2020.

Om- och tillbyggnad av förskola/fritids/Bibliotek i Norge,

Utökning av festivalområde i Norge,

Renovering-Återställande Etapp 4 Tingshuset, Nya ventilationsaggregat vid Förskolorna Timotej 19 & 24.

Ny ventilations anläggning Stadshuset, Ny ute-miljö Stadshuset, Ny sarg vid Sölvehovs ishall.

Projektering av nya förskolor (mindre antal avdelningar) vid Ljungaviken & Markgatan

Projektering av Hjortakroksskolans tillbyggnad. Ombyggnad av Järnvägsstationen åt

Näringslivskontoret.

Budget 2020

<i>Verksamhet</i>	<i>Förändring</i>	<i>Orsak</i>
Vaktmästeri	-494 tkr	Neddragning av två tjänster
Administration	-505 tkr	Del av tjänst flyttas till SBF centralt
Kapitalkostnader	+2 184 tkr	
Driftskostnader	+883 tkr	Ökade förbrukningsavgifter
Uppvärmning	+171 tkr	Ökade värmekostnader
Löpande underhåll	+139 tkr	Ökande kostnader
Periodiskt underhåll	-1 087 tkr	
Reparatörer	+30 tkr	
Städning	-158 tkr	Minskning av ram
Externa hyreskostnader	-129 tkr	
Summa	+1 034 tkr	

Samhällsbyggnadsförvaltning

<i>Ekonomi tkr</i>	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Verksamheten intäkter	+126 652	+122 676	+123 347
Verksamheten kostnader	-186 371	-163 271	-166 998
- varav personalkostnader	-27 239	-27 464	-27 444
Verksamhetens nettokostnader	-59 720	-39 916	-43 651
Budgetram	-59 847	-39 916	-43 651
Driftbudgetavvikelse	+128		
Nettoinvesteringar	-57 536	-118 622	-111 815
Antal inrättade tjänster	47,0	47,0	45,0
Andel av kommunens nettokostnader	6,09 %	4,00 %	4,31 %

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden är den nämnd som fullgör kommunens uppgifter enligt plan- och bygglagen (PBL)

Ordförande: Harald Olsson (SD)

V. ordförande: Lennart Nilsson (M), Tobias Björklund (S)

Förvaltningsledning: Anders Wanstadius, samhällsbyggnadschef, Fredrik Wikberg stadsarkitekt

Driftkostnader, netto (tkr)

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Nämndgemensamt	-607	-613	-653
Nämndens nettoram	-607	-613	-653

BYGGNADSNÄMNDENS MÅL

Strategiska områden	Nämndmål	Indikatorer
Livsmiljö - Boende - Natur- och kulturmiljöer - Hållbar utveckling	Medborgarna ska uppleva att kommunen är en bra plats att bo och leva i	Närhet till grönområde Mätmetod: Avstämning mot planarbeten för bostäder Målvärde: <300 m Närhet till förskola/grundskola/ skolbuss Mätmetod: Avstämning mot planarbeten för bostäder - i dialog med BUN Målvärde <1 km Närhet till allmänna kommunikationer/ säkra gc-vägar Mätmetod: Avstämning mot planarbeten för bostäder Målvärde: <400m för 75% av bostäderna
	Skydda värdefulla kulturmiljöer	Kulturmärkning byggnader Målvärde: Frågan väcks i varje ny detaljplan. Kulturmiljöplan för Sölvesborg och Lister Målvärde: 1 st under mandatperioden
	Skydda höga natur- och rekreationsvärden	Bevaka kompensationsprinciper Mätmetod: avstämning mot antagna detaljplaner Målvärde: >75 % under mandatperioden
	Förtätning av innerstaden	Förtättningsutredning. Differentierad parkeringsnorm och stimulans av bilpooler för att främja förtätning Mätmetod: egna uppgifter från utredning Målvärde: 3 byggbara tomter centralt i staden under mandatperioden.

Strategiska områden	Nämndmål	Indikatorer
	Byggklara tomter ska finnas i alla kommundelar	God planberedskap <i>Mätmetod – avstämning mot tomtkö</i> <i>Målvärde – 25st fördelade över kommunen</i>
	Planera för attraktiva bycentrum och hamnmiljöer på Lister	Nya detaljplaner som tillåter bostäder, service och småföretagande på attraktiva lägen. <i>Mätmetod – påbörjade centrum- och hamnrelaterade detaljplaner</i> <i>Målvärde – 1 st under mandatperioden</i>
Arbete och näringsliv • Nätverk • Utbildning • Företagande	Planlagd tomtmark för kommersiella ändamål ska finnas	Kvadratmeter planlagd tomtmark för kommersiella ändamål <i>Mätmetod – årlig avstämning per 31 dec mot färdiga planer - i dialog med näringslivskontoret</i> <i>Målvärde – 70 000 m²</i>
Service och värdskap • Bemötande • Tillgänglighet • Kvalitet	Digital tillgänglighet som effektiviserar för kommunen och dess invånare	Digitala tjänster; ex. öppet bygglovsarkiv <i>Mätmetod – Avstämning mot faktiska tjänster</i> <i>Målvärde – 2 nya tjänster per mandatperiod</i>

Verksamhetsbeskrivning

Byggnadsnämnden (BN) är en myndighetsnämnd som ansvarar för fysisk planering, lovgivning, tillsyn och kontroll enligt plan- och bygglagen. Byggnadsnämnden är den nämnd som fullgör kommunens uppgifter enligt plan- och bygglagen. Byggnadsnämnden är även kommunens trafiknämnd.

Till Byggnadsnämndens uppgifter hör bl.a. att

- verka för en god byggnadskultur samt en god och estetiskt tilltalande stads- och landskapsmiljö
- uppmärksamt följa den allmänna utvecklingen inom kommunen och dess närmaste omgivning samt ta de initiativ som behövs i frågor om planläggning, byggande och fastighetsbildning
- samarbete med de myndigheter, organisationer och enskilda vars arbete och intressen rör nämndens verksamhet
- lämna råd och upplysningar i frågor som rör nämndens verksamhet

Enligt plan- och bygglagen ska Byggnadsnämnden ha minst en person med arkitektutbildning till sin hjälp och i övrigt ha tillgång till personal i den omfattning och med den särskilda kompetens som behövs för att nämnden ska kunna fullgöra sina uppgifter på ett tillfredsställande sätt.

Byggnadsnämndens ärenden bereds i huvudsak av stadsarkitektavdelningen och tekniska avdelningen.

Stadsarkitektavdelningen ger service och rådgivning om byggande, plan- och bygglovsfrågor samt bereder beslut. Tekniska avdelningen bereder ärenden åt Byggnadsnämnden i rollen som trafiknämnd, vilket bl.a. omfattar upprättande av föreskrifter om trafik samt prövning av parkeringstillstånd.

Kommentarer till budgeten

Kostnaderna i byggnadsnämndens budget består huvudsakligen av mötes- och årsarvoden som ganska väl kan förutses. Under 2020 kommer 9 sammanträden att hållas.

Fritids- och kulturnämnden

Under Fritids- och kulturnämnden ingår förutom fritid och kultur även bibliotek, musikskola och fritidsgårdar.

Ordförande: Rolf Berg (SD)

V. ordförande: Nina C Sturesson (M), Christopher Ekenberg (S)

Förvaltningsledning: Fredrik Olsson

Driftkostnader, netto (tkr)

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Fritid	-19 661	-21 671	-23 149
Kultur	-14 100	-14 831	-15 198
Föreningsbidrag	-5 945	-4 081	-4 243
Nämndgemensamt	-3 442	-3 260	-3 032
Nämndens nettoram	-41 148	-43 843	-45 622

Mål för Fritids och kulturnämnden, så kallade nämndmål. Beslutade av fritids och kulturnämnden den 19 september 2013.

FRITID- OCH KULTURNÄMNDENS MÅL

Strategiskt område	Nämndmål	Indikatorer
Livsmiljö	Sölvesborgs kommuns Friluftspan ska ha fått genomslag internt i den kommunala organisationen och externt bland föreningar och allmänhet	Organisation för det kommunala arbetet finns Flerårsplan för friluftslivet är antagen av kommunfullmäktige Antal artiklar/inslag i press och radio under 2020 Antal föreningar som engagerats i samverkan för friluftslivets utveckling Antal insatser i planen som påbörjats/genomförts
Arbete och näringsliv	Fritid och kultur ska ha tagit fram kunskapsunderlag och metod för att säkerställa att arrangemang och fritidsaktiviteter erbjuds barn och unga i hela kommunen.	Vi har en strategi för att nå barn och unga i hela kommunen. Ha översikt av geografisk spridning på arrangemang/mötesplatser för fritidsaktiviteter Antal fritids- och kulturarrangemang för barn och unga utanför Sölvesborgs tätort Antal besök på filialbiblioteken.

		Antal undervisningstimmar i musikskolans regi utanför Tingshuset. Antal aktiva föreningar med barn- och ungdomsverksamhet utanför tätorten Sölvesborg
Service och värdskap	Fritid och kultur ska förbättra anläggningarnas tillgänglighet (social, fysisk och digital tillgänglighet).	Antal föreningsdialoger kring anläggningarnas tillgänglighet Antal föreningsdialoger kring anläggningarna i syfte att utveckla integrationsarbetet I minst två av anläggningarna har det genomförts förbättringar av den fysiska tillgängligheten Har kunskap om säkerhetsfrågor på våra anläggningar

FRITID

Under rubriken **FRITID** ingår verksamheter som av tradition inryms under området kommunal fritidsverksamhet. I första hand idrotts- och friluftsanläggningar, men även verksamheter som, simskola, fritidsgårdar och stadsfestivalen Killebom.

Verksamhetsbeskrivning

Simskola, bedrivs vid Hälleviksbadet för ca 225 barn under tre veckor direkt efter skolavslutningen i juni månad.

Samlingslokaler består av Sternska Villan. I denna lokal finns bl. a Sölvesborgs PRO inhyrda. Replokaler i Nakterhuset (tidigare Folkets Hus).

Idrottsplatser, som ägs av Sölvesborgs kommun är Strandvallen, Svarta Led och Ringaslätt. Skötseln av dessa sker i föreningsregi via Mjällby AIF, Sölvesborgs GoIF och FK Sölvesborgs United.

Ishall, i kommunal drift, öppet ca början av september till ca mitten av mars varje år.

Idrottshallar/salar, här ingår följande hallar/salar Sölvesborg, Mjällby, Falkvik, Hjortakroken, Furulund, Hörvik, Norje, Hällevik och Möllebacken.

Hälleviksbadet, badet sköts i samarbete mellan kommunen och en privat förhyrare. Förhyraren sköter bl. a entrén, städning av anläggningen och badvaktssysslor. Till anläggningen hör också en restaurangdel.

Victoriabadet, Ett samverkansavtal har tecknats med Valjeviken (20190901-20200531).

Badplatser/friluftsanläggningar, kommunen svarar för skötseln av följande badplatser. Tredenborg, Sandviken, V Torsö, Hällevik, Hörvik och Norje havsbad.

Motionsspåret vid Svarta Led, vandringsled (Skåne/Blekingeleden) och sportfisket vid Grundsjön ingår också i denna verksamhet. När det

gäller Sandvikens och Hörviks badplatser, finns det ett visst föreningssamarbete. I Sandviken svarar Sandvikens Östra stugägareförening för utläggning av badbryggan och i Hörvik svarar hembygdsföreningen för den dagliga tillsynen av badplatsen inklusive toalettbyggnaden. Det finns även s.k. hundbadplatser vid Tredenborgs badplats och i Hällevik.

Småbåtshamnar, Hälleviks hamn ägs av Sölvesborgs kommun, men i enlighet med ett särskilt skötselavtal svarar Hälleviks hamnförening för driften av hamnen. Sölvesborgs innerhamn, småbåtshamnen sköts av Sölvesborgsvikens Båtklubb enligt avtal.

Fritidsgårdsverksamhet. Här ingår fritidsgårdsverksamhet vid Skofabriken i Sölvesborg samt Fritan i Mjällby som drivs av kommunen.

Havsgården i Norje drivs av Ysane-Norje Hembygdsförening. Verksamheten drivs i enlighet med upprättat avtal med Ysane-Norje Hembygdsförening.

Campingplats. Kommunen äger Tredenborgs Campingplats. Campingen är dock uthyrd till en privat förhyrare till och med 2019-12-31. Avtalet förlängs ett år i taget om inget nytt avtal skrivs.

Stadsfestival – Killebom

Årligen återkommande stadsfestival som genomförs under juli månad.

Sommar/Höstmarknad. Årligen återkommande marknader i stadskärnan.

Framtida utveckling

Den framtida utvecklingen avseende **FRITID** kommer att handla om att använda naturen i högre grad. Parker, grönytor, vatten, stigar och mindre vägar är exempel på detta. Redan nu ser vi många kommuninvånare som motionerar i dessa miljöer.

Flera av fritidsanläggningarna är också i behov av upprustning och modernisering. Att göra detta som en fortsatt satsning på mötesplatser där olika åldrar träffas och gör saker tillsammans, är efterfrågat inte minst på Svarta Ledsområdet.

Kommentarer till budgeten

Inom verksamhetsområde Fritid, kan följande kommentarer lämnas till budget 2020.

Under 2020 ingår en höjning av ingångna avtal som är en del i det höjda anslaget för 2020. Avtalen avser drift och skötselavtal med Mjällby AIF, SGIF och FK Sölvesborgs United.

Då vi ser en växande föreningsverksamhet har vi påbörjat en översyn av våra föreningsbidrag och har justerat en del medel för att täcka våra föreningsbidrag under 2020. Eventuella förändringar för våra bidrag kommer första att aktualiseras 2021.

Vi har också budgeterat för en fortsättning av vår barnfestival då vi tidigare finansierat den med externa medel.

Under 2020 prioriteras arbetet med att förbättra tillgängligheten till våra anläggningar inklusive badplatser. Fortsatta investeringar för ökad tillgänglighet efterfrågas också 2021.

Medel har också tillförts för att teckna ett avtal med Valjeviken angående Victoriabadet. Samverkansavtal finns och gäller under perioden 20190901-20200531.

Mjällby AIF:s framgångar inom elitfotbollen kommer att påverka budgeten framöver då de arenakrav för elitfotboll som är kopplade till Strandvallen är arenaägarens ansvar.

FRITIDSGÅRDSVERKSAMHET

Verksamhetsbeskrivning

Fritidsgårdarna är en öppen och expressiv verksamhet för målgruppen åk. 4 tills man gått ut gymnasiet (11-19 år). Verksamheten fokuserar mycket på ungdomsdemokrati och försöker så långt det går att utgå från besökarnas egna önskemål hur verksamheten ska bedrivas. En kväll i veckan erbjuds fasta och kostnadsfria aktiviteter i form av studiecirkel där ungdomarna kan delta i olika gruppverksamheter som exempelvis ljud- och ljus teknik, musikproduktion, pyssel, äventyr, träning, läxhjälp, film- fotoredigering. De kvällarna så deltar man i de grupper som erbjuds och fritidsgården är stängd i övrigt.

Verksamheten bedrivs i två kommunala fritidsgårdar:

- Skofabriken i centrala Sölvesborg
- Fritan i Mjällby

I dagsläget har fritidsgårdarna ett snitt på drygt 70 besökare per kväll med en könsfördelning på 65 % pojkar och 35 % flickor. På senefttermiddagen är det mest besökare i de yngre åldrarna och på kvällarna flest från åk.7-åk.1 på gymnasiet.

Strategier för utveckling av ungdomsverksamheten finns i det ungdomspolitiska handlingsprogrammet. Detta är övergripande och utgår från att alla ungdomar ska ges de bästa förutsättningar för att ha goda levnadsvillkor och makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

Framtida utveckling

1. Jämnare könsfördelning

Målsättningen är att bibehålla eller öka besöksantalet där könsfördelningen är 50/50. All gruppverksamhet som erbjuds var vecka ska fyllas med deltagare.

2. Personalförsörjning

Svårigheter att kunna arbeta fulltid inom fritidsgårdsverksamheten gör att majoriteten av personalen "fyller ut" sina tjänster på annat håll. För en kvalitativ utveckling av verksamheten behövs ytterligare 25% i ett utökat tjänsteunderlag.

3. After school

Med utökat tjänsteunderlag skulle vi kunna utveckla after school – något vi diskuterat länge och som varit mycket framgångsrikt i andra kommuner.

Kommentar till budgeten

Ett utökat tjänsteunderlag på 13 % har utökats för att få ihop bemanning på våra fritidsgårdar.

Ökade intäkter i driftsbudgeten på 20 tkr under 2020 – hyresintäkter från projekt Mind the gap. Dessa är dock tillfälliga och upphör 30/4-2020 vilket gör att de inte går att använda till utökade personalresurser mer än under en begränsad tid.

Statsbidragen gällande lov- och sommarlovsaktiviteter har hjälpt till att hålla en mycket hög kvalitet på våra aktiviteter under loven. Vad som händer med statsbidragen 2020 har vi dock inte fått några besked om i dagsläget så det är svårt att planera efter.

KULTUR

I detta verksamhetsområde ingår KULTUR (allmän kultur och kulturlokaler)

BIBLIOTEK/LÄRCENTRUM och MUSIKSKOLA, som beskrivs var för sig enligt nedan.

Verksamhetsbeskrivning

Kommunen stödjer kulturlivet framför allt genom ekonomiska bidrag till ideella föreningar men också genom rådgivning och särskilda samordningsinsatser för utveckling och marknadsföring. Genom "Kulturkarameller" samverkar allmänkulturen med bibliotek och föreningar för att sprida barnkultur i hela kommunen. Kulturkalas, Trädgårdsdagen, Valborgsmässa- och Nationaldagsfirande är andra arrangemang som genomförs i samarbete med föreningar. Övriga evenemang är Kulturläger, Konstexplosion samt mindre evenemang som musikkvällar, berättande och föreläsningar. Vidare finns medel budgeterade för det årliga kulturpriset samt personalkostnader för öppethållande på museum, konsthall och tingshus under sommaren. Allmänkulturen omfattar också kulturmiljövård och skötsel av den kommunalt ägda konsten.

I Kulturlokaler ingår Sölvesborgs Museum, Konsthallen, Slottslängorna, Tingshuset och Fiskemuseet i Hällevik. Kommunen äger Fiskemuseet och står även för driftskostnaderna samtidigt som Hembygdsföreningen Facklan svarar för verksamheten/öppethållande. Förhållandet är likadant vad avser Sölvesborgs Konsthall, kommunen står för driftskostnaderna och Sölvesborgs Konstförening för verksamheten. På tingshuset utvecklas stegvis en förmedling av byggnadens kulturhistoriska värden. Nämnden har också del i ansvaret för Bokelundskolans aula där kommunens enda fasta anläggning för scenkonst finns.

Framtida utveckling

De lokala kulturföreningarna står idag starka och är livaktiga, men behöver stöd för samordning, marknadsföring och utveckling. Att bibehålla arbetsmetoder som bygger på delaktighet är viktigt. Vi gör detta genom samarrangemang som Kulturkalaset och Kulturkarameller.

Huvudbibliotekets centrala placering i Sölvesborg är en resurs när vi vill skapa en lättillgänglig mötesplats för all kultur i Sölvesborg. Stora delar av inredningen är från 80-talet och behöver moderniseras för att bibliotekets attraktionskraft som mötesplats för kultur ska öka.

Sölvesborgs kommun rymmer ett flertal unika kulturmiljöer och intressanta byggnadsminnen. Att ta fram en kulturmiljöplan för att öka allmänhetens

kännedom om och engagemang för dessa platser är fortsatt en angelägen uppgift. Kulturmiljövårderna i Listers Härads tingshus är en unik resurs som ska lyftas fram och bidra till en platsmarknadsföring av Sölvesborgs kommun.

Investeringar behöver göras i Slottslängorna för att bättre och mer flexibelt kunna använda lokalerna. Muséet behöver tillgängliggöras genom en ny hiss och tillgängligheten måste förbättras.

Kommentar till budgeten

I verksamhetsområde kultur finns 1,5 tjänst som arbetar med olika kulturprojekt under året.

BIBLIOTEK OCH LÄRCENTRUM

Verksamhetsbeskrivning

Verksamheten omfattar bibliotek och lärcentrum.

Biblioteksverksamheten för folkbibliotek regleras av Bibliotekslagen (2013:801 ändrad t o m 2017:768). Den kommunala biblioteksverksamheten styrs av en biblioteksplan antagen av kommunfullmäktige och varar till och med 2022.

Bibliotekets främsta uppgift är att fungera som allmänhetens media utlånings- och informationscentral. Nämnden ansvarar för följande bibliotek: Sölvesborgs huvudbibliotek, filialer i Mjällby och Hällevik samt ett utlåningsställe i Norge. Biblioteket tillhandahåller media av olika slag: böcker, tidskrifter, mikrofilm, CD-skivor, film, talböcker, e-böcker, videostreaming m.m. Bibliotekets media bestånd skall vara allsidigt och anpassat för alla kommuninvånare med hänsyn till utbildningsnivå, handikapp, hemspråk och ålder. Talböcker, och lättlästa böcker är exempel på anpassade media. Biblioteket svarar för förmedling av lån från andra offentliga bibliotek och arkiv (i syfte att främja studier och forskning). Andra viktiga uppgifter är arbetet med läsfrämjande för såväl vuxna som barn och unga samt en social och uppsökande verksamhet.

Biblioteket fungerar som en informationscentral där allmänheten har möjlighet att få svar på alla slags frågor eller få hänvisning till organisationer eller myndigheter som kan lämna svar. Biblioteket erbjuder också plats åt ideella, politiskt- och religiöst obundna föreningar och organisationer som vill nå ut till allmänheten för dialog eller information. Biblioteket samverkar med BUN för läsfrämjande insatser på kommunens skolor samt deltar i regionala projekt för lässtimulans och ökad digital kompetens.

Lärcentrum är en integrerad del i bibliotekets verksamhet och lokaler. Biblioteket/lärcentrum

fungerar som en resurs för distansutbildning på olika nivåer (Komvux, folkhögskolor, högskolor). Här erbjuds studieplatser, handledning, IT-kommunikation, ett rikt referensmaterial samt möjlighet att beställa kompletterande litteratur. De studerande har härigenom möjlighet att studera och bo på hemorten.

Framtida utveckling

Vi har som mål att erbjuda barn och unga intressanta och attraktiva läsfrämjande programaktiviteter genom hela uppväxten. Att motverka digitalt utanförskap är en angelägen uppgift för biblioteken. Här måste vi möta allmänheten på allmänhetens villkor och samtidigt se till att personalen håller sin digitala och pedagogiska kompetens uppdaterad. En annan viktig del av bibliotekets verksamhet, riktar sig till lokalhistoria och lokal litteratur. Inredning och modern teknik för denna verksamhet behöver moderniseras.

Fortsatt teknikutveckling gör att biblioteket kontinuerligt behöver se över sina digitala system och göra nyinvesteringar och uppgraderingar.

Ensamarbete på filialerna kräver att en resurs läggs på larm.

Kommentarer till budgeten

Projektet för mer-öppna-bibliotek, finansierade med kulturrådmedel, fortsätter under 2020. Kulturrådet finansierar ytterligare två projekt; Bryggan – ett projekt riktat till ungdomar på Furulundskolan- och ett samarbetsprojekt med Ronneby, Karlshamn och Olofström för katalogsamverkan.

Ökade licenskostnader för Mer-öppet bibliotek.

Ombyggnation av Norje bibliotek kommer att ge en ökad hyra.

IT-utrustning (datorer) kommer att uppdateras på såväl kontor som på lärcentrum.

Förväntad Statistik 2020

Antal lån per invånare 6

Antal inskrivna vid Lärcentrum 145

Varav Högskolestuderande: 90

MUSIKSKOLAN

Verksamhetsbeskrivning

Musikskolans verksamhet består av att erbjuda intresserade skolungdomar i Sölvesborgs kommun möjlighet till instrumental- och sångundervisning samt att delta i någon utav musikskolans

ensembler/rockband/orkestrar och kör. Att genom verksamheten ge eleverna sådana kunskaper att de kan bli delaktiga i Sölvesborgs kulturliv.

Strategier för att nå målen

Verksamheten bedrivs i Tingshuset och ute på skolorna.

Musikskolan besöker klasser i de lägre stadierna där eleverna under ett antal veckor får bekanta sig med de olika blåsinstrumenten. Därefter besöker vi en ny skola.

Vi har ett projekt på Hjortakrokskolan där vi under läsåret erbjuder alla elever i åk 2 att prova spela fiol och cello.

Under några veckor på vårterminen besöker musikskolans lärare alla åk 2:or och där eleverna då har möjlighet att prova de olika instrumenten. Dessa veckor avslutas med att alla elever bjuds in, tillsammans med målsman, till öppet hus i musikskolans lokaler i Tingshuset.

När man börjar i Musikskolan har man undervisning på sitt instrument första terminen för att sedan på vårterminen även erbjudas orkesterspel. Beroende av elevens utveckling flyttas eleven sedan vidare i vår orkestertrappa.

Framtida utveckling

Intresset för musikskolans verksamhet är stort bland Sölvesborgs skolungdomar. Vi beräknar att varje vecka nå ca.330 st. skolungdomar. Vi strävar alltid efter att man skall få börja så fort som möjligt efter att man har anmält sig på sitt instrument eller till sång. Vårt mål på vårt populäraste instrument Gitarr, att det skall vara max 1 års väntetid, har vi lyckats nå. Eleverna skall erbjudas att vara med i någon av Musikskolans olika orkestrar/ensembler/band och kör. Vi hoppas också under 2020 kunna erbjuda fler Sölvesborgs ungdomar möjligheten att delta i musikskolans verksamhet genom att nå de ungdomar som idag kanske inte känner till musikskolans verksamhet.

Kommentar till budgeten

IT-utrustning (datorer) kommer att uppdateras på musikskolan.

Uppstart av ny verksamhet (musikproduktion) kräver nya inköp av musikdatorer.

FÖRENINGSBIDRAG

Verksamhetsbeskrivning

Under rubriken Föreningsbidrag ingår följande bidragsformer, lokalbidrag till ungdoms-, handikapp-, kultur-, och övriga föreningar. Programöverenskommelser och verksamhetsbidrag till kultur- och handikappföreningar samt projektbidrag till kulturföreningar. Vidare ingår aktivitetsbidrag för ungdomsföreningar, stimulansbidrag till föreningar med anställda med lönebidrag och bidrag till nämndens förfogande. Slutligen kan bidrag utgå till studieförbunden i

form av grund- och volymbidrag. Ett särskilt bidrag utgår också till SISU Idrottsutbildarna, "idrottens studieförbund".

Framtida utveckling

Inför 2020 kommer vi att fortsätta diskutera utformningen av våra föreningsbidrag, så att vi får en så rättvis och optimal fördelning som möjligt utifrån de förutsättningar vi har och utifrån prioriterade målgrupper.

Vi ser en ökning av kostnader av lokaler för föreningar som hyr eller äger egna lokaler vilket kan medföra en omDispositionering eller justering av normerna för lokalbidrag.

Vi har ett växande föreningsliv i Sölvesborg med nyregistrerade föreningar vilket medför en ökad efterfråga på våra föreningsbidrag, då främst aktivitetsbidrag för ungdomsföreningar. Vårt mål är att minst hålla samma nivå på detta bidrag framöver, så en kontinuerlig höjning av detta bidrag är en optimal lösning för att uppnå detta mål. Vi kommer att fortsätta vårt arbete att få fler föreningar att använda sig av digitala tjänster, så som bidragsansökning och redigering av föreningsuppgifter. Under 2020 görs en större översyn av alla våra bidrag och eventuellt nytt system beräknas att införas 2021.

Kommentarer till budgeten

Sölvesborg är en kommun som växer i antalet medborgare, detta innebär också att fler människor ansluter sig till föreningslivet och nya föreningar startar kontinuerligt. Detta innebär att efterfrågan på aktivitetsstöd och hyreskostnader/driftskostnader på lokaler ökar från föreningar. För att täcka detta behov framöver så måste omfördelning av bidragen göras eller att man på sikt får en ökad bidragspott för att bibehålla den standard man har idag. Föreningsbidrag är en viktig del i Folkhälsan, eftersom det är en stor förutsättning för ideella föreningar att bedriva den kvalitativa verksamhet de gör idag, allt från aktiviteter för mindre barn till pensionärer.

NÄMNDSGEMENSAMT

Under rubriken **NÄMNDSGEMENSAMT** ingår fritids och kulturnämnden och dess kansli, benämnt Fritidskontoret. I verksamhet "Fritids och kulturnämnden" ingår kostnader för ledamöterna i nämnden och dess administration. Nämnden har 7 möten årligen och dess presidium ca 12-13 möten årligen.

Kontoret/kansliet är en verksamhet/kontor som består av 3.0 tjänster: fritidschef, nämnds sekreterare, föreningssamordnare och fritidssamordnare.

Fritid och kulturnämnden har att fullgöra de åtaganden som regleras i av kommunfullmäktige antaget reglemente. Nämnden består av nio ledamöter och fem ersättare. Ordföranden och två vice ordförande utgör nämndens presidium. Fritidskontorets arbetsuppgifter är att med hänsyn till utvecklingen inom fritidssektorn på ett rationellt sätt fullgöra fritids- och kulturnämndens förvaltnings- och verkställighetsuppgifter.

Framtida utveckling

Nämndens ansvarsområden, fritid och kultur, är idag viktiga områden för våra kommuninvånare. Vi är idag duktiga på att hålla en kontinuerlig dialog med invånare och föreningar och vi är måna om att också kunna fortsätta så. Nämnden möjliggör verksamheter som kan kopplas till människors livskvalité, att må bra både till kropp och själ. Verksamheterna bidrar till att skapa goda uppväxtvillkor för barn och ungdom och livslång utveckling och hälsa för vuxna och äldre. Insatserna gör Sölvesborgs kommun än mer attraktiv att bo i. I en växande kommun måste vi också vara beredda att bredda och tillgängliggöra fritids- och kulturlivet för fler föreningar och invånare. Några viktiga verksamhetsområden för nämndens fortsatta arbete inom såväl fritids- som kulturområdet är ungdomsfrågor, tillgänglighetsarbetet, samverkan med föreningslivet och en förnyelse och upprustning av anläggningar. En ökad efterfråga på ett tillgängligt friluftsliv i naturen, men nära bebyggelsen, ser vi som ett mycket viktigt framtida arbete såväl för kommuninvånarna som för besökarna.

Kommentarer till budgeten

Barnfestivalen har tidigare varit finansierad till stor del av statsstöd. Nu avsätts medel för att driva Barnfestivalen.

Från 2020 flyttas 50% tjänst som drogförebyggande samordnare till kommunkansliet.

Fritids- och kulturnämnden

Ekonomi tkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Verksamheten intäkter	5 492	3 959	4 017
Verksamheten kostnader	-46 640	-47 002	-49 639
-varav <i>personalkostnader</i>	-15 407	-15 166	-14 662
Verksamhetens nettokostnader	-41 148	-43 843	-45 622
Budgetram	-41 431	-43 843	-45 622
Driftbudgetavvikelser	+283		
Nettoinvesteringar	-474	-645	-900
Antal inrättade tjänster	19,7	24,2	24,1
Andel av kommunens nettokostnader	4,21%	4,39%	4,51%

Barn- och utbildningsnämnden

Under Barn- och utbildningsnämnden ingår barnomsorg, grundskola, särskola, individ- o familjeomsorgsverksamhet samt integrationsmottagning.

Ordförande: Kith Mårtensson (M)

V. ordförande: Benny Karlsson (SD) & Jörgen Englin (S)

Förvaltningsledning: Martin Åsman

Driftkostnader, netto (tkr)

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Barnomsorg	-114 611	-123 060	-115 007
Grundskola	-177 438	-179 796	-178 744
Särskola	-11 234	-16 151	-19 080
Individ o Familjeomsorgen	-53 617	-58 309	-57 053
Nämndsgemensamma vht	-19 313	-21 080	-20 687
Nämndens nettoram	-376 213	-398 395	-390 571

BARN OCH UTBILDNINGSNÄMNDENS MÅL

Strategiska områden	Nämndmål	Indikatorer
Livsmiljö • Boende • Natur- och kulturmiljöer • Hållbar utveckling	Alla ska känna sig trygga i mötet med oss	Andel barn som upplever trygghet i insatser från IFO Mätmetod – Enkät Andel elever som känner sig trygga Mätmetod – Elevenkät åk 9 Andel barn som har någon personal att prata med Mätmetod – Intervju 5 åringar Andel elever som upplever att de får den arbetsro de behöver Mätmetod – Elevenkät år 5
Arbete och näringsliv • Nätverk • Utbildning • Företagande	Alla barn, elever och klienter ska kontinuerligt ges möjlighet att utveckla goda kunskaper och förmågor	Andel invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd Mätmetod – Statistik Andel elever som utifrån aktuell årskurs når minst godtagbara kunskaper i alla ämnen Mätmetod – Statistik åk 9 Andel elever som vet vad de ska kunna för att nå målen i alla ämnena Mätmetod – Elevenkät åk 9 Andel anställda årsarbetare inom förskolan med pedagogisk högskoleutbildning Mätmetod – Statistik
Infrastruktur och kommunikationer • Lokalt	Alla ska uppleva våra verksamheter som tillgängliga	Andel brukare som tycker det är lätt att få kontakt med IFO Mätmetod – Brukarundersökning Andel pedagoger som i hög utsträckning arbetar med

Strategiska områden	Nämndmål	Indikatorer
• Regionalt • Digitalt		variation av undervisningens form och innehåll <i>Mätmetod – Webbformulär personal</i> Andel elever som upplever nyfikenhet och lust att lära <i>Mätmetod – Elevenkät åk 5</i> Andel föräldrar som upplever att man får god och fortlöppande information om verksamheten <i>Mätmetod – Modul 4 SKA-arbetet</i>
Service och värdskap • Bemötande • Tillgänglighet • Kvalitet	Alla barn, elever och klienter ska ha hög tilltro till oss	Andel brukare som är nöjda med sin socialtjänst <i>Mätmetod – SKL Brukarundersökning</i> Andel elever som är nöjda med sin skola <i>Mätmetod – Elevenkät åk 9</i> Andel vårdnadshavare som har förtroende för sin förskola <i>Mätmetod – Intervju, föräldrar till 5-åringar</i> Andel elever som upplever att man i skolan respekterar varandras olikheter <i>Mätmetod – Skolenkät åk 9</i>

BARNOMSORG

Verksamhetsbeskrivning

Barnomsorgen består av pedagogisk omsorg, förskola, fritidshem samt stödåtgärder för barn inom förskolan. Verksamhetens mål anges, utöver skollag och övriga nationella styrdokument, i ett lokalt *Måldokument för förskola och skola* som gäller HT 2014 – VT 2020.

Förskoleverksamhet och pedagogisk omsorg

Förskoleverksamheten bedrivs i förskola, "Nattis" (omsorg på kvällar, nätter och helger) samt i pedagogisk omsorg (tidigare familjedaghem). Alla barn vars vårdnadshavare förvärvsarbetar eller studerar ska beredas plats inom 4 månader. Kommunen erbjuder även en avgiftsfri allmän förskola 15 timmar i veckan (525 timmar/år) för alla barn från och med höstterminen det år barnet fyller tre år.

Förskolan är det första steget i det svenska utbildningssystemet och styrs av Läroplan för förskolan, Lpfö18. Verksamheten ska lägga grunden för det livslånga lärandet och ska vara trygg, rolig och lärorik. Förskolans pedagogiska uppdrag tydliggörs bland annat genom ett målmedvetet arbete för barns språkutveckling. Utöver den kommunala barnomsorgen finns tre fristående förskoleavdelningar i form av personalkooperativ.

Pedagogisk omsorg erbjuds som ett alternativ till förskola eller fritidshem. Värdegrunden i förskolans läroplan gäller även för pedagogisk omsorg medan förskolans läroplan ska vara vägledande för verksamheten.

Fritidshemsverksamhet

Fritidshem är en pedagogisk gruppverksamhet för elever från 6 års ålder till och med vårterminen de år då de fyller 13 år. Verksamhetens uppdrag regleras i Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr11) samt Allmänna råd för fritidshem.

Fritidshemsverksamheten bedrivs i nära samarbete med grund- och grundsärskolan och i förekommande fall med verksamheten "Nattis". Fritidshemmen är även lokalmässigt integrerade med grundskolan. Miljön och innehållet i verksamheten ska vara anpassat efter barnets ålder och mognad. Uppgiften för fritidshemmet är att komplettera utbildningen i skolan och erbjuda barnen en meningsfull fritid och rekreation.

Tillsammans med skolan ska fritidshemmet bidra till elevernas allsidiga utveckling och lärande.

Strategier för att nå målen

Verksamheten bedrivs i 38 kommunala förskoleavdelningar fördelat på åtta enheter:

- Bossabo 7 avd.
- Kanehall 9 avd.
- Markgatan 5 avd.
- Skogen 3 avd.

- Högtofta 2,5 avd.
- Sagolyckan 2,5 avd.
- Skönabäck 2 avd.
- Hörvik 2 avd.
- Midhall 5 avd.

Tjänster i förskolan	Totalt antal tjänster	Varav särskilt stöd
Läsår 19/20	135,45	6,25
Läsår 18/19	149,65	6,25
Läsår 17/18	147,65	6,25

Kapaciteten för antal barn inom barnomsorgen i Sölvesborgs kommun utgörs av 792 platser i förskola, 36 platser i pedagogisk omsorg och av dessa står fristående förskolor för 66 platser. Utöver detta finns:

- 23 fritidshemsavdelningar med sammantaget 740 platser. Samtliga fritidshem organiseras lokalintegrerade med grund- och grundsärskola.
- Särskilda stödåtgärder för förskolan. Resurs för särskilt stöd inom fritidshem ligger i grundskolans budget.

Tjänster i fritidshemmet	Totalt antal tjänster	Varav Fritidshemsatsning
Läsår 19/20	40,38	1,5
Läsår 18/19	39,88	1,5
Läsår 17/18	39,88	1,5

▪ Riktade statsbidrag

Som ett led att uppnå våra mål ansöks regelbundet om riktade statsbidrag. Nedan ett urval av de statsbidrag som verksamheten ansöker om:

- *Omsorg obehövlig arbetstid* avser verksamhet med så kallad "Nattis".
- *Kvalitetssäkrande åtgärder inom förskola.* Syftar till att öka antalet anställda i verksamheterna alternativt höja kompetensen hos förskollärare, fritidspedagoger och barnskötare som arbetar i verksamheterna.
- *Fritidshemssatsningen.* Avser kostnader för att utöka personalstyrkan fritidshemmet i förhållandet till antalet elever.
- *Mindre barngrupper i förskolan.* Detta bidrag söks men utfallet är alltid osäkert då bidragsramen är fast och utbetalning regleras utifrån hur många som ansöker om bidraget.

Observandum gällande statliga satsningar/riktade statsbidrag

Riktade statsbidrag saknar i flera fall långsiktighet eller bygger på statliga fördelningsprinciper vilka är svåra att förutse. Detta gör att förskolans organisation är beroende av beslut från staten och riskerar att ge ökade kostnader om staten avslutar eller förändrar ett riktat bidrag.

Flera statsbidrag förutsätter att kommunen inte minskar kostnader/barn. Sammanfaller sådana kostnadsminskningar med rekvisiering av statsbidrag riskerar kommunen att bli återbetalningsskyldig.

Framtida utveckling

Förskola och pedagogisk omsorg

Förskolans reviderade läroplan Lpfö 18 ställer förskolan inför nya och spännande utmaningar. Kompetensförsörjning är en viktig förutsättning för att nå de mål som gäller för verksamheten. Arbetet med kompetensförsörjning pågår men behöver intensifieras för att säkerställa kvaliteten i förskolan.

▪ Utvecklingspedagoger

Två förskollärare (att jämställa med skolans förstelärare) leder en grupp med utvecklingspedagoger, med representanter från alla kommunens förskolor. Målet med arbetet är att skapa en likvärdig förskola i Sölvesborgs kommun och en röd tråd i utbildningen.

▪ Kvalitetspedagog

Som ett led i att utveckla förskoleverksamheten har vi som huvudman valt att använda statsbidrag för kvalitetssäkrande åtgärder inom förskola. Kvalitetspedagogen arbetar tillsammans med rektor och personal i verksamheten med konkret verksamhetsutveckling i undervisningen.

▪ Rektorsutbildning för förskolechefer

Sölvesborgs kommun erbjuder sedan januari 2018 rektorsutbildning även för våra rektorer i förskolan. Denna befattningsutbildning är sedan 1/7 2019 obligatorisk varför en större del av våra rektorer i förskolan nu genomgår rektorsutbildning.

▪ Kompetensförsörjning och rekrytering

Andelen förskollärare behöver vara hög för att säkerställa det pedagogiska uppdraget. Det har de senaste åren varit svårt att rekrytera förskollärare. Detta beroende på att antalet utbildade förskollärare inte täcker det behov som verksamheten har. Arbetsgivarens ambitioner avseende kompetensförsörjning är därför avgörande för möjligheterna att nå målen för verksamheten. Arbetsgivaren behöver öka attraktionen i yrket genom arbete med arbetsmiljö och trivsel, lön men också samarbeten med andra huvudmän, universitet och högskolor.

▪ Lokaler

Barnantalet inom förskolan har planat ut. Dels beroende på färre födda och dels beroende på minskad inflyttning av familjer med barn i förskoleålder. Förskolan är en svårprognostiserad verksamhet där relativt stora förändringar kan ske snabbt. En kontinuerlig uppföljning av barnomsorgsskö, barns närvaro samt

befolkningsutveckling sker därför. Det föreligger också en stor säsongvariation mellan höst och vår vilket försvårar anpassningen av antal avdelningar under året. Förskolan är också konjunkturkänslig på så sätt att en ökad arbetslöshet ger färre barn rätt till förskola. Prioriterat är att så snart som möjligt lämna paviljonglösningar till förmån för egna och fr förskola anpassade lokaler. Frågan om förskolelokaler kommer utredas under 2020.

▪ *Pedagogisk omsorg*

Pedagogisk omsorg är en verksamhet som kompletterar förskolan och/eller fritidshemmet. Det har varit svårt att rekrytera dagbarnvårdare varför verksamheten ska genomlysas i utredning med syfte att öka attraktionen i yrket. Den ringa omfattningen gör verksamheten svår att organisera och riskerar därmed att ge fördröjning av verksamheten.

Fritidshem

Fritidshemmet genomgår en tydlig förändring där en viktig avgörande fråga är förändringar inom fritidspedagogutbildningen. Idag blir fritidspedagogerna lärare i fritidshem och ofta legitimerade lärare inom ramen för grund- och grundsärskolan. Detta ställer nya krav på huvudmannen i att organisera fritidshemmet men också i att hitta långsiktiga lösningar för anställningen som lärare i fritidshem.

▪ *Kompetensförsörjning och rekrytering*

Andelen fritidspedagoger med examen är mycket låg varför arbetet med kompetensförsörjning behöver intensifieras i samordnade insatser för hela utbildningsverksamheten.

▪ *Kvalitén i fritidshemmen*

Kvalitén i fritidshemmen (i form av innehåll, processer, struktur och resultat) handlar om att i än högre grad kunna bidra till att stimulera barnens utveckling och lärande. En hög kvalitet i fritidshemmets verksamhet gynnar elevernas kunskapsutveckling i grundskolan. Ett utvecklingsarbete utifrån fritidshemmets uppdrag i läroplanen har påbörjats vilket syftar till att skapa en tydlighet i fritidshemmets roll i utbildningen.

Kommentarer till budgeten

Förändringar i driftsbudgetförslaget (i huvudsak):

- Ökade intäkter för statsbidrag -Minskade barngrupper 1 240 tkr.
- Ökade kostnader för om/tillbyggnad av Säggalycke, 600 tkr.
- Besparing 14,2 Barnskötare/Förskolelärare pga minskat barnantal 6 860 tkr.
- Besparing tjänster hösten 2020 för färre barn 2 205 tkr.
- Ökat bidrag till fristående förskolor 200 tkr för förändring mellan barnskötare o förskolelärare

- Minskade kostnader för pedagogiska måltider inom barnomsorg o skola 180 tkr
- Minskade kostnader för pedagogiskt material till följd av färre barn 100 tkr.
- Minskade kostnader gällande hyra o städ för nedläggning av avdelning Ekstugan under 2019 270 tkr.
- Minskade intäkter för statsbidrag Maxtaxa 410 tkr.
- Minskade kostnader om 1 300 tkr avseende kapitalkostnadsförändringar totalt inom barnomsorg, grundskola o sarskola
- Förändring interkommunal intäkter/kostnader avseende barnomsorg om netto +840 tkr
- Ökade måltidskostnader 280 tkr totalt för barnomsorg, grundskola och sarskola för livsmedelsökning.
- Utökning städ från dag 1, 150 tkr för barnomsorgen, grundskola o sarskola

Investeringar

- Inventarier Säggalycke Norje fsk/fritids 500 tkr
- Projektorer/Nätverk Säggalycke Norje fsk/fritids 100 tkr

I Fastighetsavdelningens budget 2020 o flerårsplan 2020-2023 finns följande upptaget:

- Om/Tillbyggnad Säggalycke fsk/fritids Plan 2019-2020= 13 000 tkr
- Om/Tillbyggnad Markgatan fsk/familjecentral 3 avd 2020-2022, 14 Mkr.
- Förskola Ljungaviken 3 avd 2020-2022, 14 Mkr.
- Förskola ex Vitahallsslätten 3 avd 2022-2024, 14 Mkr.
- Om/Tillbyggnad förskola Bossabo 5 avd, 2022-2024, 30,5 Mkr.
- Utemiljö Timotej 100 tkr o Skogen 250 tkr
- Gungställning Kanehall 50 tkr

GRUNDSKOLA

Verksamhetsbeskrivning

Verksamheten består av förskoleklass, grundskola, elevhälsa och särskilda stödåtgärder, Naturskola, modersmålsundervisning, mottagande för nyanlända samt förberedelseklass.

Verksamhetens mål anges bland annat i skollag och läroplan. Utöver detta har nämnden beslutat om ett lokalt *Måldokument för förskola och skola* som gäller HT 2014 – VT 2020. Dokumentets avsikt är att kortfattat beskriva hur utbildningen i Sölvesborg ska se ut och vilka krav vi ställer på oss själva som skolhuvudman.

Utbildningen ska utgöra en trygg och utvecklande miljö för alla som verkar där. Vi ska vara en inkluderande organisation där människor växer i mötet med andra människor. Därför är kvalitén i dessa möten central för utvecklandet av framgångsrika utbildningsrelationer. Som ledare ansvarar man för att definiera och skapa arenor för framgångsrika möten.

Strategier för att nå målen

Verksamheten bedrivs på elva kommunala skolenheter fördelat på nio grundskolor:

- Möllebacksskolan F-5
- Bokelundsskolan 6-9 (två enheter)
- Hjortakroksskolan F-5
- Falkviksskolan F-3
- Högtöfta skola F-5
- Norje skola F-6
- Mjällby skola F-9 (två enheter)
- Havelidens skola F-6
- Hörviks skola F-6

Elevfördelning förskoleklass - grundskola

Elever i F-9	Totalt antal elever	Varav förskoleklass
15 oktober -19	1896	195
15 oktober -18	1906	184
15 oktober -17	1942	189
15 oktober -16	1931	188

Personaltätheten i grundskola är totalt sett god. Under läsåret 18/19 gjordes en förändring i och med införandet av skolpeng som resurstilldelningssystem. Detta har gjort att grundskolan tillfälligt fått kompenseras med cirka sex lärartjänster för grundskolans mindre enheter. Nytt resursfördelningssystem kommer att arbetas fram under 2020 för att återställa kostnader inom grundskolan.

Tjänster i F-9	Totalt antal tjänster	Varav förskoleklass	Varav särskilt stöd	Varav lågstadiesatsning
Läsår 19/20	215,68	9,84	22,70	5,50
Läsår 18/19	211,63	9,84	18,90	5,50
Läsår 17/18	211,63	9,84	18,90	5,50

Riktade statsbidrag

Som ett led att uppnå våra mål ansöks regelbundet om riktade statsbidrag. Flera riktade statsbidrag har inför läsåret 2019/2020 slagits samman och sorterar under statsbidrag för likvärdig skola. Nedan ett urval av de statsbidrag som verksamheten ansöker om:

- *Likvärdig skola* som används till att stärka likvärdigheten och kunskapsutvecklingen. BUN använder bl.a. medlen för tjänster inom elevhälsan, studiehandledning,

Svenska som andraspråk, ledning, skolans digitalisering samt uppbyggnad av stödinsatser för elever med NPF-problematik (Neuropsykiatrisk funktionsvariation)

- *Personalförstärkning inom elevhälsan* där huvudmannens egeninsats ökat i takt med att bidraget minskar
- *Lärarlyftet II* avser att hjälpa huvudmännen få fler lärare behöriga i de ämnen de undervisar i.
- *Karriärlärartjänster* (eller förstelärarreformen) avser att skapa karriärvägar för lärare och bidra till att höja lärarlönerna.
- *Lärarlönelyftet*. Ökad lön med minst 2 500 kr till ett urval lärare som uppfyller givna kriterier.

Observandum gällande statliga satsningar/riktade statsbidrag

Grundskolans verksamhet (gällande personal) finansieras idag av cirka 10 procent via riktade statsbidrag. Dessa saknar i flera fall långsiktighet eller bygger på statliga fördelningsprinciper vilka är svåra att förutse. Detta gör att grundskolans organisation är beroende av beslut från staten och riskerar att ge ökade kostnader om staten avslutar eller förändrar ett riktat bidrag.

Flera statsbidrag förutsätter att kommunen inte minskar kostnader/elev. Sammanfaller sådana kostnadsminskningar med rekvisirering av statsbidrag riskerar kommunen att bli återbetalningsskyldig.

Framtida utveckling

Skolan i Sölvesborg har relativt sett goda förutsättningar med en hög personaltäthet (10,8 elev/heltidstjänst lärare i Sölvesborg jämfört riket 11,9 elev/heltidstjänst lärare, 2018: *Källa Skolverket*). Även räknat i ekonomiska resurser kronor/elev så avsätter Sölvesborgs kommun som skolhuvudman resurser i paritet med riket i snitt 113 298 kr/elev i Sölvesborg jämfört riket 113 681 kr/elev, 2018: *Källa SCB*). Trots detta finns alltför många elever som inte klarar kunskapskraven i samtliga ämnen, når behörighet till nationellt program inom gymnasieskolan eller som känner sig trygga. Skolan har en utmaning i att kunna anpassa undervisningen till elever med olika förutsättningar och intressen. Skolans huvuduppdrag ska gå hand i hand; att ge bästa möjliga förutsättningar för kunskapsinhämtning samtidigt som grundläggande normer och värderingar förankras och levs ut i vardagen.

Samverkan för bästa skola

Mycket av utvecklingen i grundskolan har de senaste läsåren har byggt på skolans medverkan i

Skolverkets samverkan för bästa skola. Analyser visar att vi bland annat behöver stöd i att utveckla synen på läraruppgifter, att stärka rektorernas möjlighet att vara pedagogiska ledare samt att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet. Den formella delen i detta utvecklingsarbete gäller skolorna Bokelund, Mjällby samt Barn- och utbildningsförvaltningen som huvudman för skolan. Utifrån detta arbete arbetar skolan vidare med att utveckla verksamheten utifrån rubrikerna:

Fokus på resultat
Det systematiska kvalitetsarbetet
Kunskapsresultaten
Ökad likvärdighet

▪ *Det systematiska kvalitetsarbetet*
Se ”Nämndgemensamma verksamheter” under rubriken ”Utvärdering och uppföljning”

▪ *Modersmålsundervisning, studiehandledning och svenska som andraspråk*
Arbetet med integration inom grundskolan anpassas och förändras i takt med att målgruppen ändras. Rutiner för ett bra och effektivt mottagande har arbetats fram utifrån skollag och styrdokument som en grund för ett gott integrationsarbete. Språket är en nyckel för begreppsbildning varför tillgången till studiehandledning och annat språkstöd av god kvalitet är avgörande för elevens möjlighet att snabbt komma in i utbildningen och därmed öka möjligheten att komma vidare till studier på gymnasiets nationella program.

▪ *Centrala Barn- och Elevhälsan – CBEH och skolornas lokala elevhälsoteam*
Centrala barn- och elevhälsan är en central förvaltningsövergripande enhet som utgör en stödfunktion för förskolorna och skolornas lokala barn- och elevhälsoarbete. Den Centrala barn- och elevhälsans uppgift är att stödja den lokala elevhälsan, lärare, arbetslag, barn och ungdomar och deras föräldrar genom att bidra med spetskompetenser och insatser kring barn och ungdomars hälsa, lärande och utveckling.

En framtida utmaning är att organisera denna så att resurserna används optimalt och kan bidra till att alla barn och elever i behov av särskilt stöd kan ges detta. Vi kommer att lägga fokus på det hälsofrämjande och förebyggande arbetet i linje med lagstiftarens styrning. Höga krav ställs på personalens kompetens samtidigt som denna personal representerar flera så kallade bristyrken vilket medför att vi måste erbjuda en attraktiv arbetsplats med tydliga mål och möjligheter till utveckling.

▪ *Förskoleklassen*

Höstterminen 2018 blev förskoleklassen obligatorisk och en del av skolplikten. En viktig uppgift för förskoleklassen är att kartlägga språklig medvetenhet och matematiskt tänkande. Som stöd för detta finns kartläggningsmaterialet *Hitta språket* och *Hitta matematiken* som blir obligatoriska att använda från den 1 juli 2019. Digitalisering är ett annat utvecklingsområde inom förskoleklassen där huvudmannen behöver arbeta fram planer för utvecklingsprocessen. Övergångarna mellan till och från förskoleklassen behöver synliggöras så att barnets utveckling inte hindras eller försenas på grund av utbildningens organisation.

▪ *IT och digital utveckling*
Se ”Nämndgemensamma verksamheter” under rubriken ”Central IT-verksamhet”

▪ *Ledningsstöd och chefsutveckling*
I förskoleklass, fritidshem, grund- och grundsärskolan finns ett pågående arbete kring det systematiska kvalitetsarbetet som syftar till att följa upp elevers lärande och utveckling utifrån resultatdata och en fördjupad analys av denna. Det kan t ex handla om att följa upp skillnader i pojkars och flickors resultat, betydelsen av vårdnadshavares utbildningsbakgrund och att synliggöra skillnader mellan skolenheter eller skolområden vad gäller nationella prov, meritvärden mm. Det övergripande syftet med uppföljning och utvärdering är att det ska bidra till att verksamheten utvecklas för att ge varje elev bättre förutsättningar för utveckling och lärande. Uppföljning och utvärdering måste följas av analyser utifrån olika perspektiv och först därefter kan insatser formuleras.

Förvaltningsledning, rektorer och förskolechefer har ett tydligt ansvar för pedagogisk ledning och för att stimulera till utveckling av verksamheten. Det kreativa arbetet med att utveckla organisation och verksamhet ska prioriteras. Det systematiska kvalitetsarbetet ska ges stort fokus och ligga till grund för verksamhetens utvecklingsarbete. Rektorer har ansvar att hålla sig väl uppdaterade kring aktuell forskning inom utbildning- och ledarskapsområdet. Chefers delaktighet i verksamheten är särskilt avgörande för hur verksamheten utvecklas. För att fungera som ledare behövs en bred kompetens i såväl utbildningens kärnfrågor som i de frågor som styr förutsättningarna för vår organisation. Kompetensutveckling för chefer ska därför ha ett brett anslag med fokus på såväl organisation som ledarskap.

Att ledarmässigt hantera alla skolans områden för ett samlat arbete med syfte att utveckla verksamheten i linje med mål och krav i styrdokumentet för utbildningen, kan beskrivas

som ett pedagogiskt ledarskap. För att detta ska fungera och utvecklas behöver uppdragets omfattning begränsas. Rektorstjänsterna behöver anpassas och kompletteras med stödfunktioner såväl personellt som i form av system så som biträdande rektor, administratörer och centrala stödfunktioner kring lön- och anställningsfrågor och ekonomi.

Kommentarer till budgeten

Förändringar i driftsbudgetförslaget (i huvudsak):

- Ökade måltidskostnader 280 tkr totalt för barnomsorg, grundskola och sarskola för livsmedelsökning.
- Ökat statsbidrag Likvärdig Utbildning 3 560 tkr
- Minskade kostnader om 1 300 tkr avseende kapitalkostnadsförändringar totalt inom barnomsorg, grundskola o sarskola
- Utökning städ från dag 1, 150 tkr för barnomsorgen, grundskola o sarskola
- Förändring interkommunal intäkter/kostnader avseende grundskola om netto +1 800 tkr
- Ökade personalkostnader för utökning till Smedjan 3,80 tjänst. Finansieras genom statsbidrag
- Ökade kostnader för om/tillbyggnad Falkviksskolan 2 775 tkr
- Besparing Modersmålsundervisningen 125 tkr 2020. (Total besparing 2019-2020 250 tkr)
- Journalhanteringssystem till Barn o Elevhälsa 180 tkr

Teknisk omföreling av budgetmedel

- 113 tkr motsvarande 0,25 fritidsledare inom skola överförel till Fritid o Kultur

Investeringar

- Skolmöbler (att fördela till förskolor/skolor under 2020) 1 000 tkr
- Inventarier Falkvik 1 700 tkr
- Projektörer/Nätverk Falkvik 300 tkr

I Fastighetsavdelningens budget o flerårsplan finns följande upptaget:

- Om/Tillbyggnad Falkviksgården 78 000 tkr. (2019= 37,75 Mkr 2020=15 Mkr)
- Tillbyggnad Hjortakroks skolan 2020-2021 20 Mkr.
- Nybyggnad Haveliden 2021-2023 50,5 Mkr.
- Om/tillbyggnad Möllebacken/ Innerhamnen 2024-2025 80 Mkr.
- Diskmaskin Möllebacken skola 188 tkr Mjällby 188 tkr o Hjortakroken 208 tkr

- Ljudkabin Mjällby Skola 100 tkr samt Bokelund 100 tkr
- Renovering av aulan på Bokelund 2019 750 tkr
- Fönsterbyte Möllebacken 2019 2 000 tkr
- Duschavskiljare på skolorna 2019 1 500 tkr.
- Hiss till idrottshallen i Norje 600 tkr
- Värmepump Havelidens skola 2019 172 tkr

SÄRSKOLA

Verksamhetsbeskrivning

Grundsärskolan är ett alternativ till grundskolan för elever som inte bedöms kunna nå upp till grundskolans kunskapskrav därför att de har en utvecklingsstörning. I Sölvesborgs grundsärskola i Mjällby finns elever från 1-9 som läser ämnen, ämnesområden eller en kombination av dessa. Eleverna har också möjlighet att läsa ämnen från grundskolans kursplaner. Grundsärskolan tar emot elever från hela Sölvesborgs kommun, men även från andra kommuner. Några av grundsärskolans elever är integrerade med grundskolans elever i vissa ämnen samt delar lokaler på fritidshemmet med grundskolans lägre årskurser.

Verksamheten styrs bland annat av skollag, Läroplan för grundsärskola, samt allmänna råd för mottagande i grundsärskolan.

Strategier för att nå målen

Verksamheten bedrivs i:

- Mjällby grundsärskola 1-9

Sammantaget finns ca 27 elever och 19,54 inrättade tjänster pedagogisk personal. Elever med annan hemkommun ingår i elevunderlaget. I budget 2020 föreslås en utökning av 2,5 tjänster samt ytterligare en utökning om 1,5 tjänst kopplade till mottagning av elever från annan hemkommun.

Grundsärskolan	Antal elever	Antal elever annan hemkommun	Antal tjänster
Läsår 19/20	32	6	26,45
Läsår 18/19	24	4	22,45
Läsår 17/18	20	4	19,95

Med anledning av mer skärpta och specificerade krav i den nya skollagen, har alla elever i särskolan numera fått sin personkrets- och skolformstillhörighet utredd. För elever i grundsärskolan görels fyra utredningsdelar (pedagogisk del, medicinsk del, psykologisk del samt social del). Dessa sammantaget utgör en särskoleutredning.

Strategier för att nå målen finns i *Måldokument för förskola och skola* som gäller HT 2014 – VT 2020.

Från och med läsåret 2014/2015 organiseras all verksamhet inom gymnasiesärskolan (nationella och individuella program) i Sölvesborg Bromölla kommunalförbunds regi. De ekonomiska förutsättningarna hanteras av Barn- och utbildningsnämnden.

Framtida utveckling

Grundsärskolans utveckling är i stora delar densamma som grundskolans.

▪ *Beräkning av kommande platsbehov*

Inom grundsärskolan har det skett en förskjutning mot elever med en mer omfattande funktionsnedsättning. Vårdnadshavarnas rätt att välja skolform för sitt barn gör det svårt att ta fram tillförlitliga elevtalsprognoser. Tendensen är dock att elevantalet ökar och att även elever från Bromölla väljer Mjällby. En trend som påverkar verksamhetens ekonomi är andelen beviljad assistans under skoltid för elever i grundsärskolan. De senaste åren har detta minskat varför en större del av assistentbehovet får organiseras och finansieras av skolan

▪ *Inkludering och individanpassning*

Inkludering är inte en organisatorisk sanning utan en känsla hos individen. Den betydelse av begreppet som ligger mest i linje med styrdokumentet handlar om att skolan ska göras om för att passa alla. Detta innebär att samtliga elever har rätt att ingå i den reguljära undervisningen och att alla elever där känner att de har samma värde. Det ställer höga krav på vår förmåga att individanpassa våra lärmiljöer med en flexibel organisation för att möta eleven med rätta utmaningar. En ny grundsärskola vilken ytterligare kan skapa förutsättningar för en skola för alla, finns med i diskussionen om nyinvestering i skollokaler.

▪ *Barn- och elevhälsans förebyggande arbete*

Barn- och elevhälsan ska främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas möjligheter till en optimal utveckling mot utbildningens mål. Förebyggande insatser innebär att tidigt identifiera tecken på ohälsa, hinder för lärande och behov av stöd för att lära. Hälsofrämjande arbete innebär att främja hälsa för elevernas lärande och utveckling. Vi behöver säkerställa att samtliga elever, oavsett skolform, ges tillgång till ett likvärdigt elevhälsoarbete. För särskolan behöver kompetens om utvecklingsstörning utgöra en grund i det arbetet.

▪ *Kompetensförsörjning*

Arbete i särskolan ställer höga krav på personalens kompetens. Krav på lärarlegitimation infördes 1 juli 2015 för grundskola och gymnasieskola. I det beslutet undantogs särskolan och legitimationsregler för denna reglerades i

övergångsbestämmelser. Övergångsbestämmelserna för legitimationskrav i särskolan har förlängts, från att tidigare gälla till och med 1/7-2018, nu fram till 2021. Personalförsörjningen är inom grundsärskolan en ännu större utmaning än inom grundskolan, då behörighetsreglerna utifrån legitimationsreformen ställer än högre krav. Som regel krävs en behörighetsgivande lärar- eller förskollärarexamen och dessutom en speciallärarexamen. Hur bemanningen utifrån behörighet inom särskolan ska lösas år 2021, är ett riksomfattande bekymmer. Enligt Skolverket var endast 15 procent av lärarna i grundsärskolan behöriga under föregående läsår. Rekrytering av stödfunktioner och kompetensutveckling behöver därför ges prioritet.

Kommentarer till budgeten

Förändringar i driftsbudgeten (i huvudsak):

- Ökade interkommunala kostnader för gymnasiesärskolan 1 500 tkr
- Utökning av lärartjänst 2,5 särskolan 1 350 tkr
- Utökning kostnader för ny paviljong om 520 tkr inkl hyra o städ
- Minskade kostnader om 1 300 tkr avseende kapitalkostnadsförändringar totalt inom barnomsorg, grundskola o särskola
- Ökade måltidskostnader totalt 280 tkr för barnomsorg, grundskola och särskola för livsmedelsökning.
- Utökning städ från dag 1, 150 tkr för barnomsorgen, grundskola o särskola

Investeringar

Finns inga investeringar i nämndens eller i fastighetsavdelnings budget för 2020 avseende särskola.

I Fastighetsavdelningens budget o flerårsplan finns följande upptaget:

- Om/tillbyggnad Mjällby särskola projektering plan 2019 = 500 tkr (byggnation 2021-2023 70 Mkr)

INDIVID- & FAMILJEOMSORG

Verksamhetsbeskrivning

Verksamheten regleras främst genom innehållet i Socialtjänstlagen (SoL), Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), Lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM), Lag om ensamkommande asylsökande barn, Föräldrabalken samt Ärvdabalken.

Avdelning Försörjning och integration [FIA]*Ekonomiskt bistånd*

Fokus i uppdraget är att stödja och motivera individer att bli skattebetalare i Sölvesborgs kommun i samverkan med framförallt Arbetsförmedlingen (AF), Arbetsmarknadsenheten (AME), Landstinget (LT) och/eller Försäkringskassan (FK). Vi strävar efter att se till det friska hos varje enskild individ och fokuserar på att alla ska få individuellt anpassat stöd i planeringen framåt. I uppdraget ingår även att ge råd och stöd till Sölvesborgs medborgare och att utreda rätten till ekonomiskt bistånd.

Integration

Uppgiften för integrationsverksamheten är att vid behov ge praktisk hjälp och stöd vid bosättning, ge rådgivning och service, erbjuda samhällsorientering samt vid behov utreda och bedöma rätten till ekonomiskt bistånd. För övrigt tillkommer att kunna erbjuda bostäder till de nyanlända som anvisas enligt bosättningslagen. Kommunen ska även erbjuda förskola, skola samt undervisning i svenska (SFI) och vuxenutbildning. Arbetsförmedlingen har det övergripande etableringsansvaret men kommunen är en viktig samverkanspart. Kommunen har flera samverkansprojekt tillsammans med olika aktörer för bidra till att effektivisera på vägen mot arbete och studier.

Våld i nära relation

Uppdraget är att ge stöd och skydd till brottsoffer för våld i nära relation, prostitution och människohandel för sexuella ändamål samt våldtäktsoffer. Verksamheten innefattar även att erbjuda stöd till våldsutövare för att sluta använda våld. Vidare arbetar kommunen med att informera och sprida kunskap inom området, samordna våldspreventivt arbete, utveckla kvalitén och samverka över hela kommunen för att kunna identifiera våldsutsatta och våldsutövare så tidigt som möjligt.

Avdelning barn och familj [BoF]*Barn och familj*

De utredande socialsekreterarnas arbete är inriktat mot familjer och barn under 18 år, vissa fall till 21 år (LVU). Arbetsuppgifterna består av omedelbara skyddsbedömningar, förhandsbedömningar, utredningar, övervägande, uppföljningar och beviljande av insatser. Insatser kan vara t.ex., intern och extern öppenvård, institutionsplaceringar, familjehemsplaceringar, kontaktfamiljer samt kontaktpersoner/kvalificerade kontaktpersoner.

Familjehemsgruppen utreder, följer upp och hanterar familjehem, kontaktpersoner och kontaktfamiljer. Barnhandläggare ansvarar bland annat för kontakten med placerade barn genom barnsamtal, uppföljningar av placeringar och umgängesplaneringar.

Kommunen ansvarar även för mottagning av och hjälp till ensamkommande barn som anvisas från Migrationsverket.

Avdelning Utredning, stöd och behandling [USB]*Utredning, Stöd- och Behandlingsgruppen*

Arbetet riktar sig i första hand gentemot vuxna missbrukare av alkohol, narkotika och andra typer av droger. Verksamheten regleras främst genom innehållet i SoL och LVM. Arbetet består av uppsökande och förebyggande verksamhet, öppenvård/primärvård/anhöriggrupp, bistånd i form av behandling på olika typer av behandlingshem samt eftervård efter avslutad behandling.

Öppenvård Barn och ungdomar

Öppenvårdsarbetet för denna grupp kan röra sig om råd och stödkontakter, gruppverksamheter, insatser i hemmet av familjebehandlare eller genom insatser från familjeverksamheten. Inriktningen är att så tidigt som möjligt komma i kontakt med de barn och familjer som är i behov av stödinsatser för att om möjligt undvika placeringar.

IFO's Administration

Administrationen huvudsakliga uppdrag är vara en central administrativ stödfunktion för de områden verksamheten ansvarar för avseende ekonomi, arkivering, data och mottagning m.m.

Budget- och skuldrådgivning

Arbetet med budget- och skuldrådgivning innebär ett ansvar att ge råd och vägleda privatpersoner/familjer med ekonomiska problem. Verksamheten innefattar också ett ansvar att lämna råd och vägleda skuldsatta personer enligt skuldsaneringslagen.

Styrande riktlinjer för verksamheten

Övergripande riktlinjer/vision för Individ- och familjeomsorgen i Sölvesborg
Arbetet vid Individ- och familjeomsorgen i Sölvesborg skall:

- fokusera på barnets bästa i samtliga ärenden där barn ingår
- präglas av ett utvecklat externt samarbete med andra myndigheter
- präglas av en hög grad av information om verksamheten skriftligt, genom samtal och förebyggande verksamhet.
- präglas av respektfullt bemötande

Delegationsordning, riktlinjer samt rutiner finns för verksamheten.

Riktlinjer som stödjer god ekonomisk hushållning

- Arbetet genomsyras av ett långtgående internt samarbete där resurserna används effektivt.
- Arbetet ska i första hand inriktas på att hitta frivilliga lösningar i samförstånd med och kring klienten
- Vård på hemmaplan och egna insatser ska alltid prövas före köp av externa insatser

Strategier för att uppnå målen

Verksamheten ska sträva efter ett nära, värdeskapande och tillgängligt ledarskap, tydliga roller och uppdrag med en bra samverkan internt och externt. Vidare ska vi sträva efter att vara en attraktiv arbetsgivare för att kunna behålla och vid behov rekrytera kompetent personal. Verksamheten ska lägga kraft mot att i tidigt skede erbjuda goda insatser till klienter för att förhindra att de sociala problemen förvärras. Det sociala arbetet ska alltid utgå ifrån ett brukarperspektiv. Verksamhetens inriktning ska vara att kunna ge stöd i öppenvård, på hemmaplan, d.v.s. i eller nära den miljö klienten befinner sig i, där också närstående kan få stöd. Det är viktigt att se dem vi hjälper utifrån ett helhetsperspektiv. Allt arbete ska sträva mot att de vi hjälper ska kunna leva ett självständigt liv.

Framtida utveckling

IFO generellt

Betydande kostnader har under de senaste åren gått till externt köpt vård. Denna trend är nu bruten. För att hålla fast i denna behöver IFO generellt fortsätta stärka den hemmabaserade verksamheten och bli bättre på att arbeta med tydligare flöden och processer. I detta arbete behöver vi även arbeta mer i gränsområdet till skola, förskola och Omsorgsförvaltning. IFO ska arbeta med ett tydligt och ändamålsenligt kvalitets- och ledningssystem som en grundbult i det sociala arbetet i Sölvesborg för att kunna erbjuda god kvalitet och rättssäkerhet i våra tjänster.

IFO hade för något år sedan anmärkningsvärt höga kostnader för inhyrda socionomer främst till barn- och ungdomsvårdens myndighetsdel. Skälen till detta är att det i Sölvesborg, liksom i övriga landet, är svårt att rekrytera socionomer till främst barn- och ungdomsvården. Rekryteringssvårigheterna finns även i de andra verksamhetsområdena. Verksamheten har trots dessa svårigheter kunnat rekrytera chefer och personal. Alla vakanser är tillsatta med egen anställd personal. Svårigheterna att rekrytera rätt personal, både chefer och medarbetare, kvarstår i hög grad fortfarande. IFO

behöver därför fortsätta arbeta med att vara en attraktiv arbetsgivare. Det långsiktiga målet är att kunna attrahera men framförallt behålla erfarna och kompetenta medarbetare. Detta blir en stor utmaning då antalet medarbetare inom barnvården inför 2020 minskas.

Barnkonventionen blir lag 2020. Detta är en viktig markering från riksdagen och föranleder att IFO tar sig an ett fortsatt arbete att ge barnrättsperspektivet större utrymme i uppdraget.

Sysselsättning och boende är en förutsättning för att kunna bedriva ett kostnadseffektivt socialt öppenvårdsarbete på hemmaplan. De individer som faller under IFO's ansvar, drabbas ofta av bostadslöshet och har ofta en lång väg tillbaka till eget boende. Svårigheten att få boende bromsar det sociala arbetet generellt. Risken är att avsaknaden av bostad kan försvåra den enskildes utveckling och motivation. Det bidrar till en ökad risk för klienter att falla tillbaka till ett destruktivt liv utanför samhället och bromsar integrationsarbetet. Det gör även att biståndsinsatser kvarstår enbart för att klienten saknar eget boende vilket varken är kostnadseffektivt eller ändamålsenligt. Målsättningen måste vara att de enskilda får egna hyreskontrakt efter att ha klarat av en tid i träningsboende med andrahandskontrakt. IFO måste fortsätta arbeta med att ge klienter ökade förutsättningar till ett självständigt liv där sysselsättning och boende är två oundgängliga delar.

Ekonomiskt bistånd

Antal hushåll och kostnader för ekonomiskt bistånd har hitintills i år sjunkit något i förhållande till 2018. Utsikterna framåt är dock något osäkra då vi inte vet konsekvenserna av AFs nya organisation. AF och AME är viktiga samarbetspartner för att den enskilde ska nå självförsörjning.

Integrationsverksamheten

Totala antalet inflyttade nyanlända har under 2019 minskat ytterligare gentemot tidigare år. Anvisningstalet från Länsstyrelsen för 2019 var 14 personer, vilket är ett mindre antal än totalen. Personer som avslutat sin etableringsperiod, 2 år, och som inte lyckats komma ut i självförsörjning har samma möjlighet som andra medborgare att ansöka om försörjningsstöd. Samarbetet med Arbetsmarknadsenheten har en betydande roll för integrationsverksamheten för att underlätta för den enskilde att närma sig och komma ut i svenskt arbetsliv. Inriktningen framåt är att utveckla arbetsmarknadsfokus, i synnerhet för gruppen som har avslutat sin etablering och behöver ekonomiskt bistånd. Samarbete med olika interna och externa parter är det som genomsyrar verksamheten, för att på så sätt snabbast finna effektiva och hållbara vägar till självförsörjning för den enskilde.

Våld i nära relation

Under 2019 har ärenden inom våld i nära relation ökat stadigt i takt med att resurser arbetat med information, kompetens och samverkan. Även 2020 indikerar en fortsatt stadigt ökande inflöde av ärende, i alla tre målgrupperna av brottsoffer som våldsutövare.

Utvecklingen i kommunens arbete utgår från den nationella strategin för att förebygga och minska mäns våld mot kvinnor enligt de fyra delområdena; Ett utökat och förebyggande arbete mot våld. Förbättrad upptäckt av våld och starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn. Effektivare brottbekämpning och förbättrad kunskap och metodutveckling.

Fokus på utveckling är att arbeta strukturerat med våldsprevention på ett brett område, samverka och kvalitetssäkra arbetet för att identifiera flera våldsutsatta för skydd och stöd samt att motivera flera våldsutövare att söka stöd i att sluta använda våld.

Budget- och skuldrådgivning

Antal personer som har kontakt med vår budget- och skuldrådgivare, som handlägger bl.a. ansökan om skuldsanering, fortsätter att ligga på en hög nivå.

Barn och unga

Inflödet av anmälningar var under första halvåret 2019 det högsta jämfört med både 2018 och 2017. Det finns fortfarande ett stort behov av skydd, hjälp och stöd till barn och ungdomar och deras familjer. Volymminskningar finns inom verksamheten som arbetar med de s.k. ensamkommande barnen. Därför görs neddragningar främst inom den del som avser myndighetsutövningen.

Satsning på insatser på hemmaplan är kvalitativt bättre för brukaren och kostnadseffektivt för kommunen varför denna verksamhet även fortsättningsvis behöver bibehållas. Under 2020 måste öppenvårdsinsatserna som erbjuds kommuninvånarna fortsätta utvecklas och svara mot det behov som finns. Under 2017 och 2018 syns effekterna av satsningar på egen öppenvårdsverksamhet. Externt köpt HVB-vård och öppenvård har minskat.

Familjehemsvården har däremot ökat tillsammans med öppenvårdsärenden i egen regi. Nästa steg i utvecklingen är att även familjehemsvården kan minska då fler barn och unga kan bo kvar i sin biologiska familj med stöd av den öppenvård vi nu kan erbjuda på hemmaplan.

Samarbetet med andra huvudmän och kommunala enheter, som exempelvis omsorgen och barn och ungdomspsykiatri, behöver förbättras då vi kan se en ökning av neuropsykiatriska och psykiatriska problem bland barn och unga. Även samverkan

med beroendeenheten i ärenden där det finns en beroendeproblematik behöver förbättras.

Elevvårdsarbetet, inklusive arbetet med barn som inte kommer till skolan, blir en viktig samarbetspartner för IFO framöver. Att hitta effektiva processer och flöden i detta gränsområde kan ge stora vinster för både barn och familjer.

Verksamheten har erfart en ökning av anmälningar rörande våld i nära relationer, både våld mellan vuxna där barnen bevittnar våld men också våld mot barnen. Här krävs en fortsatt ökad kompetens inom hela IFO för att kunna möta barnens och de vuxnas behov.

Ett fortsatt effektivt integrationsarbete för nyanlända är viktigt. Familjerna behöver stöd i att förstå den nya kultur de kommit till samt hur lagar och regler styr samhället. Ett exempel kan vara att få kunskap om och förståelse för vårt barnperspektiv och vår syn på barnuppföstran.

Öppenvårdsarbetet

När det gäller arbetet inom Utredning, stöd och behandling [USB] fortsätter samarbetet med Bromölla kommun med arbetet kring missbruk enligt följande:

Grundbehandling

12-stegsprogrammet med inslag av KBT (kognitiv beteende terapi). 12-stegsprogrammet är en av de mest tillämpade behandlingsmetoden som hjälpt många människor. Behandlingen sker i grupp.

Efterbehandling

Behandlingen är till för att öka dina möjligheter att leva ett nyktert och drogfritt liv. Att bli bättre på att hantera aktuella och akuta problem utan att ta till alkohol/droger.

Anhörigprogrammet

Programmet vänder sig till dig som är 18 år och uppåt och anhörig eller nära vän till någon som har eller har haft problem med missbruk eller beroende. Det är en hjälp till självhjälp och målet är att du genom ökad insikt får en möjlighet till förändring och välmående för egen del.

Staren - stödgrupp för barn mellan 7 & 15 år
Vi erbjuder dig som är barn eller tonåring och har en förälder som är beroende av alkohol eller andra droger att komma och prata med andra i samma situation.

Det arbete som utförs av en behandlare inom öppenvården kan många gånger vara den skillnad som behövs för att en person ska slippa bli omhändertagen enligt LVM (Lag om vård av missbrukare i vissa fall). Följden blir ett minskat mänskligt lidande samt en besparing för IFO om ca 600 tkr per placering och omhändertagande enligt LVM.

Förändringar i driftsbudgetförslaget (i huvudsak):

- Ökade kostnader för köp av institutionsvård vuxna 216 tkr
- Minskade kostnader för köp av Institutionsplaceringar barn och ungdomar 715 tkr
- Minskade kostnader för familjehemsvård 240 tkr
- Ökade kostnader för arvode o omkostnader gällande kontaktpersoner och kontaktfamiljer om 166 tkr
- Ny verksamhet våld i nära relationer kostnader om 1 638 tkr
- Flytt av medel från verksamhet ekonomiskt bistånd till våld i nära relationer om 1 302 tkr
- Minskning av personal gemensam administration, 1,0 administratör 420 tkr
- Minskning av personal barn och ungdomsvård, 2,0 socialsekreterare 1 168 tkr

NÄMNDGEMENSAMT BARN- & UTBILDNING

Verksamhetsbeskrivning

Barn- och utbildningsförvaltningens centrala funktioner ska vara ett *samordnat, kvalificerat och utvecklande stöd* till chef och medarbetare i någon av våra verksamheter samt direkt till våra brukare. Genom att på olika sätt stötta utvecklingen av kvaliteten i verksamheten vill vi bidra till att vi når en ökad måluppfyllelse och en utvecklad service.

Inom verksamheten ingår kostnaderna för det politiska nämndarbetet, gemensam administration samt nämndens medel till förfogande. Här återfinns även stödprocesser såsom centrala barn- och elevhälsan, utvärdering och uppföljning och central IT-verksamhet.

Strategier för att nå målen

I den centrala förvaltningsorganisationen finns stöd för att leda, organisera och utveckla förvaltningens utbildningsverksamheter.

I förvaltningsorganisationen finns tre större övergripande stödprocesser;

- 1 Ledningsstöd, med fokus på internt stöd till ledning och externt fokus för att skapa en transparent, effektiv och digital förvaltning med hög servicenivå.
- 2 Utvecklingsstöd, med fokus på att skapa utveckling och höja resultaten i verksamheten, och
- 3 Central barn- och elevhälsa, där även verksamheten för ökad skolnärvaro ingår.

Förvaltningen behöver vidareutveckla ändamålsenliga lednings- och stödprocesser som stöd för utveckling av förvaltningens

huvudprocesser förskola, förskoleklass, fritidshem, grund- och grundsärskola samt Individ- och familjeomsorgen. Ett arbete med ett mer sammanhållet styr- och ledningssystem för det systematiska kvalitetsarbetet håller på att utvecklas.

Framtida utveckling

På en förvaltningsövergripande nivå prioriteras under 2020 några områden av särskild vikt som på olika sätt faller under ledningsprocesser.

Ledningsprocesser

Ledarskapet ska präglas av en tydlig rollfördelning. I arbetet med barn och elever i utbildning så utövas ett ledarskap på alla nivåer. Ledarskapet ska i alla möten bygga på tillit och kommunicera höga och positiva förväntningar. Ledarskap förutsätter delaktighet varför vikten av möten mellan de olika nivåerna ska lyftas fram som en förutsättning för ett kollegialt lärande. Verksamheten ska utgöra en trygg och utvecklande miljö för alla som verkar där. Vi ska vara en inkluderande organisation där människor växer i mötet med andra människor. Därför är kvaliteten i dessa möten central för utvecklandet av framgångsrika utbildningsrelationer. Som ledare ansvarar man för att definiera och skapa arenor för framgångsrika möten.

▪ Skapa en stolthet kring välfärdsuppdraget och en attraktiv arbetsplats

Vi behöver levandegöra visioner, förmedla framtidsbilder och lyfta det positiva som görs. Här är det viktigt att knyta kommunikationstjänst och expertis till förvaltningen, på samma sätt som vi idag har expertis kring HR och ekonomi knutet till oss. Målbilden behöver vara en arbetsplats där alla upplever att *"här har vi möjlighet att göra verklig skillnad för andra, samtidigt som vi utvecklas och trivs"*.

▪ Utökat samarbete och flexibilitet

Utöka samarbetet och samverkan mellan förvaltningens olika kompetenser och olika funktioner med syfte att skapa en större flexibilitet inom förvaltningen och därmed uppnå en högre servicenivå för medborgarna. Detta sker främst genom tydligt definierade funktioner i stöd- och utvecklingsprocesser och med ett tydligt ledarskap i verksamhet och förvaltningsledning.

▪ Skapa en helhet kring familj och skola

Vi behöver bli bättre på att nyttja potentialen att kommunens individ- och familjeomsorg, finns i samma förvaltning som utbildning. Det kan göras på olika sätt, t.ex. genom gemensamma möten och utbildningsinsatser, en ökad förståelse kring processer där barnet, eleven eller klienten sätts i centrum eller genom ta fram ett gemensamt dokumentstöd.

En nyckel till att utveckla ovanstående områden är att utveckla arbetet med våra **arenor** (tvärsgående processer).

Kompetensförsörjning

Med en hållbar kompetensförsörjning avses dels att utveckla och behålla befintlig personal, dels att rekrytera nya kompetenta medarbetare.

Utbildningens kvalitet har ett starkt samband med personalens kompetens. En verksamhet med höga ambitioner har därmed ett ansvar för att knyta till sig utbildad, behörig, legitimerad och kompetent personal. Detta arbetsgivaransvar ska utgå från en tydlig övergripande struktur med konkreta åtgärder som regleras i därtill avsedd rekryteringsplan. Ett arbete med att konkretisera insatser utifrån kompetensförsörjningsplanen kommer påbörjas under 2020. Som en grund för arbetet med kompetensförsörjning ligger såväl verksamhetens behov som arbetsmiljöåtgärder utifrån begreppet "Attraktiv arbetsgivare" som att skapa utvecklingsmöjligheter inom ramen för anställningen. Arbetet i samverkan med arbetstagarorganisationerna kring frågor rörande lön och anställningsvillkor ska därför vara prioriterat.

Stödprocesser

▪ Barn- och elevhälsa

Se "Grundskola" under "Centrala Barn- och Elevhälsan – CBEH och skolornas lokala elevhälsoteam".

▪ Central utvärdering och uppföljning

Förvaltningen implementerade under läsåret 2017-2018 lärplattformen Infomentor. Denna är ett system för att både utveckla kommunikationen med elev/vårdnadshavare och för det systematiska kvalitetsarbetet (SKA). Kommunen som helhet har infört ett system för mål- och resultatstyrning - Stratsys. En utmaning, oavsett system, är att skapa en bred samsyn och förståelse i alla led kring nyttan

av verktygen, så att dessa används för kvalitetshöjande åtgärder. Ett betydande utvecklingsarbete inom Samverkan för Bästa Skola, handlar om insatser för att analysera och utveckla undervisningen. Analys på alla nivåer i verksamheten är en nyckel till förbättrade resultat. Detta arbete behöver ges stort utrymme i utvecklingen av verksamheten.

▪ Central IT-verksamhet och digitalisering

Att arbeta med IKT är att arbeta med ett arbete i ständig förändring. IKT-strategin från 2012 är nu effektuerad genom satsningen med datorer till undervisande lärare i alla årskurser och elevdatorer till alla elever i åk 7-9 och införandet av 1-1 på mellanstadiet. En del av tekniken behöver omsättas och översynen av nätverksutbyggnaden behöver fortsätta, så vi möter en framtida ökad datortäthet med en färdigutbyggd infrastruktur. Satsningen på lärverktyg behöver fortsätta för att säkerställa att utbildningen i Sölvesborg följer kraven i skollag och styrdokument. Framför allt behöver satsningarna på hårdvara följas upp med ökade kunskaper kring digitalisering och hur undervisningen kan utvecklas med hjälp av ny teknik – allt med sikte på förbättrade resultat.

Kommentarer till budgeten

Förändringar i driftsbudgetförslaget (i huvudsak):

- Besparing av 1,0 Verksamhetschef inom förskola/ skola 990 tkr.
- Besparing centrala kostnader som Digital First 240 tkr samt Förfogande kontot 335 tkr
- 1,0 utökning Logoped helår 2020 330 tkr. (2019 330 tkr + 2020 330 tkr)

Investeringar:

- Projektörer/nätverk utbyte o reinvestering 900 tkr

Ekonomi tkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Verksamheten intäkter	82 182	62 630	60 163
Verksamheten kostnader	-458 395	-461 026	-450 734
- varav <i>personalkostnader</i>	-297 607	-298 683	-293 801
Verksamhetens nettokostnader	-376 213	-398 396	-390 571
Budgetram	-379 377	-398 396	-390 571
Driftbudgetavvikelser	+251		
Nettoinvesteringar	-1 179	-6 223	-4 500
Antal inrättade tjänster	504,36	516,46	501,81
Andel av kommunens nettokostnad	38,50%	39,89%	38,57%

Omsorgsnämnden

Under Omsorgsnämnden ingår omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättningar.

Ordförande: Robert Lindén (SD)

Vice ordförande: Anders Fransson (M), Hillevi Colliander (S)

Förvaltningsledning: Annelie Kjellström, Lena Wilson-Ericsson, Camilla Ryrstedt, André Jönsson, Malena Sylvan

Driftkostnader, netto (tkr)	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Förvaltningsgemensam	-14 236	-13 837	-16 693
Myndighet och Kontroll	16 745	-8 564	-57 128
Hemtjänst	-83 905	-72 779	-27 386
HSL och Särskilt boende	-189 545	-184 499	-180 930
Funktionshinder	-76 774	-75 716	-81 042
Nämndens nettoram	-347 715	-355 395	-363 179
<i>Den framtida omsorgen i hemmet – projekt*</i>	-111		
Nämndens nettoram, totalt	-347 604		

*Ska regleras mot social investeringsfond

OMSORGSNÄMNDENS MÅL

Strategiska områden	Nämndmål 2020	Indikatorer
Livsmiljö • Boende • Natur- och kulturmiljöer • Hållbar utveckling	Vi ska erbjuda olika boendeformer inom omsorgen. Inom omsorgen för äldre ska det erbjudas aktiviteter på de särskilda boendena. Vi ska erbjuda aktiviteter på våra öppna mötesplatser. Personer med funktionsnedsättning ska beredas möjligheter att ta del av samhällets kultur-, naturmiljöer i Sölvesborg och dess närområde.	Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg – sociala aktiviteter, andel. Antalet genomförda aktiviteter och antal deltagare på öppna mötesplatser. Boendeplatser enl. LSS § 9.9 där den boende har möjlighet till individuellt anpassad aktivitet per dag utanför bostaden, andel.
Arbete och näringsliv • Nätverk • Utbildning • Företagande	Omsorgspersonal ska ha rätt utbildning för sitt uppdrag/tjänst. Frivilligverksamheten och samarbetet med föreningar ska utvecklas. Alla inom insatsen daglig verksamhet ska erbjudas ett varierat utbud av arbetsinriktade verksamheter.	Antal medarbetare med undersköterskeutbildning. Omsorgspersonal i boende med särskild service för äldre med adekvat utbildning, andel. Antal personer i frivilligverksamheten. Brukarbedömning daglig verksamhet LSS – inflytande, andel. Brukarbedömning daglig verksamhet LSS – trivsel, andel.

Strategiska områden	Nämndmål 2020	Indikatorer
		Brukarbedömning daglig verksamhet LSS – verksamheten är viktig för brukaren, andel.
Infrastruktur och kommunikationer • Lokalt • Regionalt • Digitalt	Den enskilde brukaren/patienten ska genom ny teknik öka sin självständighet.	Antal förskrivningar av tekniska och medicinska hjälpmedel. Wifi på särskilda boenden.
Service och vårdskap • Bemötande • Tillgänglighet • Kvalitet	Brukare/patient och närstående ska vara nöjda med: • Bemötandet • Tillgängligheten • Delaktighet/påverkan • Trygghet Vi har nöjda medarbetare. Omsorgsnämnden har en budget i balans.	Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg – helhetssyn, andel. Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg – trygghet, andel. Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – bemötande, andel. Kontinuitet inom hemtjänst. Personer med hemtjänst äldreomsorg har en plan som innehåller dokumentation om hur personen deltagit vid upprättande/förändring av sin genomförandeplan. Andel brukare inom omsorgen som har en aktuell genomförandeplan. Medarbetarengagemang (HME) – motivationsindex. Antal tillbud och arbetsskador. Kostnad Per Brukare. Ekonomisk uppföljning månatligen

Kvalitetsuppföljningsrutiner:

Nämndmål:

- Omsorgsnämnden och kommunfullmäktige fastställer övergripande mål i samband med beslut om budget.
- Aktiviteter på verksamhetsnivå antas av Omsorgsnämnden i december för nästkommande år.
- Nya handlingsplaner på enhetsnivå redovisas till Omsorgsnämnden i februari varje år.
- Patientsäkerhetsarbetet utgår från nämndens mål och antas av Omsorgsnämnden senast i mars årligen.

Värdegrund:

- Omsorgsnämndens värdegrund för bemötande ska kontinuerligt diskuteras.

Ledningssystem:

- Ledningssystemet ska följas upp minst en gång/år. Det ska ske under våren och lämnas till Omsorgsnämnden för godkännande.
- Vårdtyngdsmätning görs årligen på särskilda boenden vecka 15.
- Sammanställning och rapportering av avvikelser gällande hälso- och sjukvårdslagen görs halvårsvis.

- Patientsäkerhetsberättelse görs årligen senast i mars.
- Sammanställning och rapportering av klagomål och synpunkter, Lex Sarah och Lex Maria görs halvårsvis. En analys med åtgärdsförslag lämnas till Omsorgsnämnden.
- Årlig genomgång och uppdatering av riktlinjer och rutiner beslutade av Omsorgsnämnden genomförs.

Uppföljning:

- Öppna jämförelser, nationella brukarundersökningar ska användas för uppföljning och analys av resultat. Rapport till Omsorgsnämnden med åtgärdsförslag.
- Enkätundersökning internt eller SKL (Sveriges kommuner och landsting) görs årligen för omsorg funktionshinder. Rapport till Omsorgsnämnden med åtgärdsförslag.
- Årlig uppföljning av verksamheten genom analysdag. Information gällande nationella undersökningar samt lokala uppföljningar gällande kvalitet för Omsorgsnämnd.
- Uppföljning övergripande görs i samband med årsbokslut.

FÖRVALTNINGSGEMENSAM

Verksamhetsbeskrivning

Personer som arbetar övergripande och strategiskt i omsorgsförvaltningen ligger organisatoriskt här. Här finns personalkostnaderna för omsorgschef, verksamhetschefer, kvalitetsutvecklare och IT-samordnare.

De specifika lagstiftningar som styr är de som styr omsorgens hela verksamhet; Socialtjänstlagen (SOL), Lagen om stöd och service (LSS) och Hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Framtida utveckling

- Utveckla det strategiska arbetet inom omsorgsverksamheten genom att använda Stratsys som är ett mål- och resultatstyrningsverktyg.
- Arbeta vidare med ledningssystemet samt kartlägga processerna i organisationen med hjälp av IT-stöd.
- Fortsätta utveckla ledningssystem i organisationen.
- Utveckla det systematiska kvalitetsarbetet, med analys av nationella kvalitetsregister, för fortsatt strategiskt arbete i organisationen.
- Jämförelse nationellt för att öka effektiviteten och för god ekonomisk hushållning genom kostnad per brukare.

- Arbeta med att minska sjuktalen inom förvaltningen. Följa frånvaren och arbeta med tidiga insatser vid sjukskrivningar mm.
- Utveckla den fackliga samverkan.
- Fortsätta samverkan med regionen, gällande gemensam ledning och styrning av hälso- och sjukvården, i de delar som berör båda huvudmännen. Diskussion gällande gränsdragning samt övrig samverkan.
- Förbereda förvaltningen på omställning inför införandet av LOV särskilt boende våren 2020.
- Utvecklingen kring IT- och teknikstöd kommer att påverka arbetssätten inom omsorgsverksamheterna.
- Planering och test utav olika tekniska lösningar i hemmet för att möjliggöra kvarboende.
- Byte av kommunikationssystem 2020 mellan kommun och region (obruten vårdkedja) från Prator till Mina planer.
- Fortsätta utbyggnaden av trådlösa nätverk på särskilda boenden för att kunna upgradera trygghetslarmen till digitala trygghetslarm och annan digital teknik.
- Implementera det digitala innovationscentret, främst för HSL-utbildning, för att praktiskt kunna öva och träna på olika moment för att säkerställa och höja kvalitén.
- Införa tekniska hjälpmedel som kan bidra till en ökad stimulans och livskvalitet.
- TV-kanalutbudet ska ses över i omsorgens gemensamhetsutrymmen.
- Utredning avseende språkkrav vid rekrytering ska genomföras.
- Införa ett kvalitetspris för att uppmärksamma och belöna team som framgångsrikt arbetat med kvalitet och ekonomi.
- En översyn ska göras för att säkerställa att alla anställda inom omsorgsförvaltningen har en tydlig arbetsbeskrivning och ett tydligt ansvar.
- Införa E-signering av medicin.
- Genomföra en utredning och upprätta en plan för den framtida omsorgen i Sölvesborg, baserad på ålderdemografien för en tioårsperiod.
- Utveckla kontrollfunktionen för enskilda utförare och för kommunens egen verksamhet. Detta i syfte att säkerställa att den enskilde får beviljade insatser.

Kommentarer till budgeten

Drift:

Kapitalkostnader	-480 tkr
Inköp datorutrustning	-530 tkr
Larmutrustning särskilt boende	-700 tkr
Larm särskilt boende (underhåll)	-200 tkr
Larm funktionshinderenheten (underhåll)	-150 tkr
Hyra program licenser	-1 350 tkr
Utbildning – HLR, brand och förflyttning	-300 tkr

Investeringar:

Digitala lös	-60 tkr
Trådlösa nätverk	-500 tkr
Verksamhetssystem	-500 tkr
Delnings ställ fiber	-160 tkr
E-health Innovation	-130 tkr

VERKSAMHET MYNDIGHET OCH KONTROLL

Verksamhetsbeskrivning

Verksamheter som berör hela nämndens områden ligger organisatoriskt här som myndighetskontoret, omsorgsnämndens administration, Öppen verksamhet med mötesplatser, socialt innehåll på SÄBO, anhörigstöd, äldreкуратор, institutionsplaceringar, betalningsansvar på sjukhuset, LOV-arbetet, bostadsanpassning, samt samtliga avgifter och övergripande utvecklingsprojekt. Statliga medel för bland annat stimulansmedel och övriga projektmedel finns oftast inom denna del.

Här arbetar biståndshandläggare, SOL äldre och psykiatri samt LSS, avgiftshandläggare, nämndsekreterare, anhörigsamordnare, enhetschef/LOV-ansvarig, mötesplatschef/frivilligsamordnare, aktivitetssamordnare socialt innehåll, aktivitetsledare/mötesplatser, fixartjänsten, projektledare Digilitt, och äldreкуратор mm. De specifika lagstiftningar som styr är: Socialtjänstlagen (SOL) Lagen om stöd och service (LSS), Lagen om samverkan (LOS) och Lagen om valfrihetssystem (LOV)

Framtida utveckling

- För brukare som är institutionsplacerade sker kontinuerliga uppföljningar och målet är att de ska kunna erbjudas placering inom kommunen.
- Fortsätta arbeta med och för att kvalificera sig till stimulansmedel inom området psykisk ohälsa gällande både barn och vuxna. Samarbete mellan förvaltningarna i Sölvesborg samt med Region Blekinge
- Behov finns av ett helhetsansvar för handläggning och budget gällande

bostadsanpassningsbidrag. Idag är ansvar delat mellan två förvaltningar.

- Omsorgens avgifter inom samtliga områden har visat ett överskott de senaste åren, därför regleras intäktsbudgeten med, 516 tkr.
- Följa arbetet med LOV inom hemtjänsten samt LOV i särskilda boende för att kontrollera och följa upp att förfrågningsunderlaget efterlevs.
- Upparbeta rutiner för samarbete med privat SÄBO-utförare Frösunda omsorg, både gällande erbjudande på individnivå samt ur ett helhetsperspektiv med att granska att den enskilde får sina behov tillgodosedda och att verksamheten uppfyller ställda krav.
- Omställningsarbetet gällande SÄBO-platser i egen regi kontra privata utförare kommer att följas, Det blir påverkan på bl a hyresintäkterna när den enskilde väljer privat utförare.
- Fortsätta följa Lagen om samverkan (LOS) och dess påverkan med tidig hemgång från slutenvården.
- Andelen LSS beslut personlig assistans har påvisat en ökning under 2019, följa och arbeta aktivt med att anmäla till Försäkringskassan..
- Bevaka olika förändringar i lagstiftningen som möjlighet till biståndsbeslut gällande trygghetsboende.
- Inventering av framtida boendebehov gällande LSS boende samt trygghetsboende.
- Avsluta Eu-projekt DigLitt i tre verksamheter, projektet innebär att höja personalens digitala kompetens för att bättre kunna använda tekniska lösningar inom omsorgens verksamheter. Arbeta

fram implementeringsplan i verksamheten 2020.

Öppen verksamhet

- Behovet av anhörigstöd för alla målgrupper ökar och nya former av insatser och stöd behöver utvecklas, kontinuerligt gällande anhöriga inom hela nämndens verksamhet..
- Fortsätta utveckla uppsökande verksamhet med att erbjuda hembesök till samtliga invånare som fyller 80 år 2019 och som ej har beviljade insatser. Analysera svaren från den enskilda och påvisa utvecklingsområden.
- Äldreкураторn har varit i tjänst sedan maj 2019, fortsätta att upparbeta samarbete med biståndshandläggare samt övriga inom öppen verksamhet och inom förvaltningen för att nå målgruppen.
- Arbetet med att utveckla den digitala kompetensen hos seniorerna fortsätter under 2020 med IT-caféer på mötesplatserna med inbjuda gäster samt fixartjänstens utökade uppdrag med tekniskservice till seniorer.
- Fortsätta utveckla mötesplatserna och frivilligverksamheten inklusive Guldkantstjänsten 2020, vara innovativa inom verksamhetsområdet för att hitta behov hos medborgarna.
- Aktivitetssamordnarens uppdrag med fortsatt utveckling av sociala innehållet på särskilda boende pågår även under 2020 tillsammans med enhetschefer och socialainnehållsombud på SÄBO.
- Utveckla samarbetet gällande Killebom och Kulturkalaset ytterligare till 2020.
- Aktivitetssamordnaren har under 2019 inte haft någon budget, 2020 läggs 75 tkr att använda till SÄBO

Myndighetsenheten

- Fortsatt arbete med att införa individens behov i centrum (IBIC) som behovsmodell vid samtliga utredningar gällande personer

över 18 år i både SOL och LSS. Sedan 1 oktober 2019 utreds samtliga SÄBO enligt IBIC.

- Utredda handläggarnas område med utgångspunkt i - ska samtliga bedöma inom alla områden?
- Utveckla och följa planering vid hemgång efter sjukhusvistelse med hemtagningsteam. Två biståndshandläggare bildar team med arbetsterapeut och sjuksköterska.
- Kommunen har kvalitetsansvar för beslut tagna av Försäkringskassan gällande personlig assistans. Särskild fokus under 2019 är att arbeta fram rutiner och att genomföra kvalitetskontroller.
- Utveckla flödet vid inflyttning på särskilda boende, kartlägga samt utveckla processen.
- Kvalitetssäkra samtliga processer i biståndsbedömningen.
- Utveckla arbete med kollegiegranskning samt rättspraxisbevakning.
- Utveckla arbetet med samordnad individuell plan (SIP) samt implementera SIP-arbetet i äldreomsorgen.
- Utbilda biståndshandläggarna i alternativa kommunikationssätt i syfte att stärka individens delaktighet i myndighetsutövningen.
- Pröva insatserna med tekniska lösningar istället för med personella resurser.
- Utveckla samverkan med IFO samt Region Blekinge gällande gemensamma personers behov.
- Hitta former för att utveckla arbetet med korta biståndsbeslut gällande insatser där en förändring är trolig.
- Trend att LSS och socialpsykiatrihandläggaren blir involverad i ärenden som sedermera ej blir beslut
- p g a annan förvaltningsansvar mm
- Matris nedan visar beviljade antal personer inom resp lagrum, personer som fått avslag ligger ej i antalet.

Myndighetskontoret 2019

Område	Antal ärenden (beviljade)	Årsarbetare biståndshandläggare
SOL över 65	885 ärenden	6,0
Socialpsykiatri SOL	76 ärenden	1,0
LSS	210 ärenden	1,5
Totalt	1 171 ärenden	8,50

Avgiftshandläggare	Samtliga taxor/avgifter och hyror i omsorgen	1,7

Kommentarer till budgeten

Drift:

Cura, kostnadshöjning personliga ombud	-40 tkr
Socialt innehåll på särskilt boende	-75 tkr
Avgiftsökningar	516 tkr
Minskning av timmar i hemtjänstspotten	1 000 tkr

VERKSAMHET HEMTJÄNST

Verksamhetsbeskrivning

Våra målgrupper är personer som bor i Sölvesborgs kommun och är i behov av stöd, omsorg och vård genom beslut av insatser enligt Socialtjänstlagen. Verksamheten utför beviljade insatser enligt Socialtjänstlagen för kommuninvånare boende i ordinärt boende. Annan lagstiftning som styr verksamheterna är bl a Hälso- och sjukvårdslagen.

Verksamhetsområdet är organiserat i fem geografiska hemtjänstenheter som vardera leds av en enhetschef. I verksamhetsområdet arbetar ca 160 medarbetare. Medarbetare på enheterna är omvårdnadspersonal, larmpersonal och planerare.

Varje enhet har egen planerare vars uppdrag innefattar den dagliga planeringen av beviljade hemtjänstinsatser i samtliga grupper på enheten.

Framtida utveckling

Hemtjänstenheterna

- Brukarperspektivet som grund för vårt uppdrag ska fortsätta utvecklas. Den enskildes delaktighet, möjlighet till påverkan och trygghet är viktiga fortsatta utvecklingsområden. Arbetet med genomförandeplaner ligger som grund för de beviljade insatserna och arbetet med att utveckla och förbättra dessa fortgår kontinuerligt.
- Verksamheten har ett stort behov av att fortsätta utveckla arbetsmetoder för att hantera förändringar av beviljade insatser, kopplat till bemanning och brukartid sk omställningar. Detta är ett viktigt utvecklingsområde både utifrån perspektivet en effektiv verksamhet, medarbetarnas arbetsmiljö och säkerställandet av att den enskilde får sina beviljade insatser. Under 2020 kommer hemtjänstens områdesfördelning i hela kommunen att förändras. Detta i syfte att få en jämnare fördelning av medarbetare anpassat efter brukarnas behov samt att få en bra sammansättning av medarbetare i

grupperna. Byte av hemtjänstlokaler för landsbygdens hemtjänstgrupper kommer också att ske. I förlängningen kommer hela landsbygdens hemtjänst att ha sina lokaler på Svalan. Detta innebär sex hemtjänstgrupper i gemensamma lokaler som kan samarbeta och möjliggöra snabbare omställningar allt eftersom behoven förändras. Duvan inrymmer alla stadens grupper i sina nyrenoverade lokaler.

- Utveckla användandet av verksamhetsmått beviljad tid, planerad tid och utförd tid för att kvalitetssäkra verksamheten och säkerställa att rätt insatser utförs.
- Fortsatt utveckling av en behovsanpassad verksamhet utifrån beslutad brukartid.
- Fortsatt utveckling av den dagliga planeringen utifrån logistik, kontinuitet och kontaktmannaskap.
- Fortsatt utveckling och säkerställande av den sociala dokumentationen i omvårdnadsarbetet.
- Arbeta fram bra metoder för att analysera och arbeta med resultaten från brukarundersökningen. Detta i syfte förbättra resultaten, öka kvaliteten i verksamheten.
- Projekt pågår för utförande av inköp av dagligvaror i hemtjänsten. Målsättningen är att under 2020 utifrån det resultatet införa ett nytt arbetssätt i samarbete med myndighetsenheten.
- Fortsatt fokus på det sociala innehållet för att stärka den enskilde individen vid utförande av hemtjänst.
- Allt fler brukare med omfattande behov av vård och omsorg kräver att vi fortlöpande utvecklar arbetsmetoder för att möta dem i det ordinära boendet.
- Påbörja utbildning/implementering av individens behov i centrum (IBIC) från myndighetsutövning till verkställighet.
- Fortsatt dialog kring individuell lönesättning.

- Fortsätta införandet av välfärdsteknik som komplement/alternativ till befintliga hemtjänstinsatser.
- Fortsatt teknisk utveckling inom larmarbetet.

Hemtjänsten 2019

Enhet	*Antal brukare	*Beviljade timmar	Antal personal	Enhetschefer	Planerare i %
Duvan/Falkvik	122	2619	24	1,00	1,0
Innerstan Norra	63	1188	28	1,00	1,0
Innerstan Södra	128	2455	33	1,00	1,0
Lister	186	2858	32	1,00	1,5
Norje/Sandbäck	76	1500	18	1,00	0,5
Totalt	575	10620	135	5,00	5,0

*(Siffrorna är tagna från augusti månads uppföljning, inkl HSL)

Kommentarer till budgeten

Drift:

Transportkostnader matdistribution	-128 tkr
Städkostnader basstöd hemtjänst	-90 tkr
OB ersättning	-241 tkr
Semesterutttag ÖSG	-127 tkr
Hjälpmedel arbetsmiljö i hemtjänsten	-54 tkr

Investeringar:

Inventarier hemtjänst	-100 tkr
-----------------------	----------

VERKSAMHET HÄLSO- OCH SJUKVÅRD OCH SÄRSKILT BOENDE.

Verksamhetsbeskrivning

Omfattar de verksamheter vars innehåll styrs direkt av Socialtjänstlagen (SOL) och Hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Särskilda boenden avser såväl bostäder för personer med demenssjukdom, såsom bostäder för personer med somatisk sjukdom. Korttidsboendet Utsikten avser korttidsvård, palliativ vård och avlastning. HSL avser både hemsjukvård(ordinärt boende) samt hälso- och sjukvård på omsorgens särskilda boenden, daglig verksamhet inom äldreomsorg och funktionshinderomsorg. Hälso- och sjukvårdsorganisationen arbetar i hela organisationen. Trygghemgångsteamet arbetar med att verkställa tidsbegränsade beslut för personer som skrivits ut från sjukhus till ordinärt boende. Sunnanbo verkställer beslut om dagvård för vissa personer med demensdiagnos.

Hälso-och sjukvårdsorganisationen
Organisationen består 2019 utav:

- 28 sjuksköterskor. (+ en inrättad obudgerad, samt 1st AST-tjänst ssk)
- 4 fysioterapeuter/sjukgymnaster.

- 6 arbetsterapeuter. (+ en inrättad obudgerad, samt delar av BAP-handläggare AT 0.3åa)
- Organisationen är förstärkt på viss tid av 2 undersköterskor samt 1 rehab assistent.
- 2 enhetschefer
- Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS)

Hälso-och sjukvårdspersonalen arbetar på särskilda boenden, korttidsboendena Utsikten och Pilen, bostäder med särskild service, dag/daglig verksamheten samt i hemsjukvården. Sjuksköterskegruppen bemannar dygnet runt samt rehab-personalen under dagtid.

Antal patienter som har utsedd patientansvarig sjuksköterska (PAS) och rehab personal vid behov.

- 290 patienter ca.(boenden SOL samt LSS)
- 190 - 200 patienter ca. (hemsjukvård)

Ansvar för hälso- och sjukvård gäller upp till sjuksköterske-, arbetsterapeut- och fysioterapeutsnivå.

Framtida utveckling**Hälso-och sjukvårdsorganisationen**

- Fortsätta utveckla mobila lösningar för HSL-personalen inom främst hemsjukvården.
- De nationella kvalitetsregistren för de mest sjuka äldre kommer fortsätta vara viktigt att prioritera. Det krävs samverkan mellan olika professioner inom omsorgen för att klara dessa krav. Målet är att arbeta in rutinen i omvårdnadsarbetet.
- Intern samverkan av HSL-verksamheten samt övriga professioner fortsatt fokus under 2020 bl.a. genom utbildningsinsatser och samverkan på "utbildningscenter" Tärnan.
- Fortsatt tryck på hemsjukvården med patienter med stora och komplexa vårdbehov, mycket gränsdragningsdiskussioner med landstinget.
- Fortsatt tryck på HSL-organisationen med att handleda/utbilda personal i takt med att fler svårt sjuka vårdas i ordinärt boende. Flera utbildningar under planering i "utbildningscenter".
- Vidare arbeta med marknadsföring för att rekrytera personal till både tillsvidareanställningar som till vikariatsanställningar.
- Arbeta med att bryta ner mål samt handlingsplaner inom de olika professionernas områden.

Särskilda boenden

- Fortsatt vara redo för tekniska lösningar med provavdelning med IT-lösningar på Gerbogården och Slottsgården.
- Målgruppen med yngre med demenssjukdom växer och kräver andra former av bemötande som verksamheten måste kunna möta.
- Fortsatt arbeta med arbetet med BPSD (beteendemässiga och psykiska symtom vid demens) och lågaffektivt bemötande.

- Utvecklingen av team-arbetet kommer vara under fortsatt fokus under 2020
- Rehabiliteringsresurserna behöver utveckla stöd med kognitiva hjälpmedel till personer med kognitiv svikt.
- Fortsatt fokus under 2020 på teknik i hemmet för att möta de äldres behov och att möjliggöra för den enskilde att bo kvar i hemmet, utvärdering av bl.a. effekt av medicinrobotar.
- Vidareutveckla och analysera utfallet i "kostnad per brukare – HSL" gällande besöksfrekvens och tidsåtgång inom hemsjukvården, för att kunna optimera resursanvändning i verksamheten.
- Upprätthålla patienternas delaktighet i vården via enkäter etc.
- Duvans särskilda boende håller på att avvecklas och omvandlas till trygghetsboenden.
- Fortsatt arbeta med det sociala innehållet på samtliga särskilda boenden med stöd av bl.a. de sociala innehållsombuden.
- Införandet av individens behov i centrum (IBIC) kommer innebära ett mera brukarstyrt arbete för personalen.
- Falkalyckan alla platser, 19 platser på Svalan kommer avvecklas i den takt Frösunda omsorgs boende fylls upp. Ängsgårdens lokal kommer att upphöra 2020.

Trygg hemgång

- Trygg hemgång är numera permanent verksamhet efter att varit driven i projektform tidigare år..

Dagverksamhet

- Dagverksamheten för personer med demenssjukdom, Sunnanbo, vidareutvecklar sina metoder för att möta yngre personer med demensdiagnos individuella behov

Särskilda boende 2019

Boende	Antal platser	Antal personal	Enhetschef
Slottsgården	45	42	1,0
Falkalyckan	31	41	1,0
Svalan	46 (6 stängda halva 2019)	47	1,0
Tärnan	27 (6 stängda)	27	1,0
Gerbogården	52 (8 stängda)	43 + 11 paviljongen	1,0
Ängsgården /Utsikten	6 + 15	25	1,0
Totalt	208 + 15	236	6,0

Kommentarer till budgetenDrift:

OB	-250 tkr
Semesterutttag ÖSG	-365 tkr
Enhetschef rehabiliteringen(0,25 ÅA)	-150 tkr
Apoteksvaror inkl förbandsmaterial	-400 tkr
Leasingbilar Rehab samt sjuksköterskor	-100 tkr
Kvalitetsundersköterskor(0,43 ÅA)	-236 tkr

Investeringar:

Höj- och sänkbara sängar	-100 tkr
Inventarier Säbo	-300 tk

VERKSAMHET FUNKTIONSHINDER**Verksamhetsbeskrivning**

Omfattar samtliga verksamheter inom omsorg funktionshinder; boende, daglig verksamhet, korttidsboende för barn/ungdomar, korttidstillsyn för skolorbarn över 12 år, personliga assistenter, fritidsverksamhet, avlösarservice, ledsagarservice, korttidsplaceringar, kontaktpersoner och Dagcenterresor. Omfattar även den kommunala psykiatrin, sysselsättning, boendestöd och gruppboendet Skutan. Den lagstiftning som styr är framförallt lagen om stöd och service till funktionshindrade (LSS), men även SOL och HSL.

Sedan hösten 2019 ingår även bemanningsenheten. Bemanningsenheten ansvarar för den övergripande bemanningstillsättningen för hela omsorgsverksamheten med pool, resurs och timanställda. I uppdraget ingår även ett samarbete med barn- och utbildningsnämnden i form av tillsättning av vikarier vid korttidsfrånvaro på förskolorna.

Beslut påverkar kommunens verksamheter även om Försäkringskassan är beslutsfattare. Kommunen har alltid betalningsansvar för de första 20 timmarna/vecka, oavsett hur stora behoven sedan är. Därför innebär alltid ett beslut om personlig assistans via Försäkringskassan en kostnad för kommunen.

Nya ärenden genererar nästan alltid en volymökning i verksamheten, eftersom funktionsvariationen bedöms vara varaktigt för att få ett gynnande LSS-beslut och får ses ur ett livslångt perspektiv.

Framtida utveckling

- Fortsätta med studiecirklar under 2020 för kompetensutveckling i verksamheten.
- IBIC kopplas samman med metodarbete och genomförandeplaner i de olika verkställigheterna.
- Fortsätta utveckla olika metoder för att öka brukarens delaktighet. Arbeta med

resultatet av brukarundersökningen som kommer januari 2020, gäller daglig verksamhet och dagverksamhet.

- Arbeta fram ett uppdrag för ny yrkeskategori, för de som kvalificerar sig för titeln stödpedagog.
- Arbeta med metoden supported employment inom daglig verksamhet för att öka antalet brukare som kommer i "ordinärt" arbete.
- Arbete med processer kring schema och rapportering till lönesystemet.
- Utbilda all personal i Barnkonventionen, ny lagstiftning kring detta 2020-01-01.

Bostad LSS

- Inga lediga gruppboendestäder finns för närvarande, undersöka om behov finns av ytterligare platser.
- Fortsatt svårt att få lägenheter för brukare med beslut om servicebostad.
- Arbeta vidare med analyser kring KPB (kostnad per brukare) för att säkerställa en fortsatt effektiv ekonomisk hushållning.

Personlig assistans

- Nytt från Försäkringskassan kring LSS beslut i avvaktan på deras utredning. För att kunna rekommendera pengar behöver kommunen uppdra åt privata aktörer, nytt förfaringsätt.
- Ökning av antalet LSS timmar som kommunen beslutat. Ärenden med många besök och få antal timmar ökar kostnaderna för verkställigheten då vi behöver köpa timmar av hemtjänsten.

Daglig/dagverksamhet

- Behov av fler lokaler för att kunna tillgodose behoven, nya lokaler tittas på.
- Fortsatt arbete med metoden supported employment.
- Chaufförsverksamheten startar 2019-11-01, utvärdera kontinuerligt.

Socialpsykiatri

- Träffpunkten behöver utvecklas och förnyas utefter brukarnas synpunkter.
- Boendestödet ökar fortsatt, ca 10 nya beslut mot samma period förra året. God hushållning av resurserna, inga tillskott bedöms behövas under 2020.
- Införa Life Care planering för att lättare se vilka runder vi kör och lättare mäta tidsåtgången.

Barn och ungdomsverksamheten

- Inom insatsen korttidsvistelse och korttidstillsyn vistas det många barn och ungdomar med komplicerad problematik som kräver stora samverkansinsatser från skola och habilitering m fl.
- Arbeta med grön flagg.
- Fortsätter utveckla samt implementera det kulturella innehållet i barn- och ungdomsverksamheten.

Bemanningsenheten

- Utveckla de olika delarna i rekryteringsarbetet för att säkerställa en god personalförsörjning.
- Införa språktest vid nyanställning. Utredning pågår.
- Vara delaktig i arbetet med en långsiktig planering för att säkerställa personalförsörjning på sikt.
- Nytt uppdrag för bemanningsenheten, inte klart i dagsläget då tex heltidsresan påverkar.
- Schemaexpertis för att stödja övriga enhetschefer kring hälsosam schemaläggning.
- Erbjuder utbildade vikarier möjlighet till utbildning i kombination med arbete.
- Insatser för att utveckla arbetet "en attraktiv arbetsgivare".

Funktionshinder 2019					
	Ssg ec	Olika insatsbeslut	Antal beslut	Antal Anställda	ArbetsGrupper
Område 1	1.0	4	42	31	8
Område 2	1.0	2	111	33	8
Område 3	0.90	5	53	24	4
Område 4	1.0	6	60	24	3
Område 5	1.0	3	36	33	7
Område 6	1.0	2	24	45	6
Område 7	1.0	bemanning		24	3
Verkställighet kontaktpersoner	0,20	1	43		

Kommentarer till budgetenDrift:

OB

-168 tkr

Semesteruttag ÖSG

-120 tkr

Lokalkostnader

-200 tkr

Daglig verksamhet(0,17 ÅA)

-90 tkr

Utökat uppdrag bemanningsenheten(0,4 ÅA)

-200 tkr

Driftkostnader

-180 tkr

Försäljning av platser på Barn/Ungdom LSS

+300 tkr

Investeringar:

Inventarier

-100 tkr

Byte av vitvaror Duvans cafeteria

-50 tkr

Omsorgsnämnden

Ekonomi tkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Verksamheten intäkter	77 839	62 163	65 786
Verksamheten kostnader	-425 553	-417 558	-428 965
- varav <i>personalkostnader</i>	-321 486	-322 827	-327 080
Verksamhetens nettokostnader	-347 714	-355 395	-363 179
Budgetram	-343 505	-355 395	-363 179
Driftbudgetavvikelser	-4 209		
Nettoinvesteringar	-987	-4 450	-2 000
Antal inrättade tjänster	501,85	511,43	507,68
Andel av kommunens nettokostnad	35,59%	35,58%	35,87%

Finansiering

Driftkostnader, netto (tkr)

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunalskatt	782 507	792 661	809 913
Generella statsbidrag	218 778	217 273	231 032
Finansiella intäkter	19 232	18 503	18 944
Finansiella kostnader	-806	-4 600	-4 340
Förfogande medel		-1 711	-17 236
Semesterlöneskuld	-3 624	-4 000	-4 000
Pensionskostnader	-16 536	-16 883	-16 883
Pensionsförsäkring		-300	-300
Bidrag integrationsverksamhet		5 021	1 800
Komponentavskr./byggbonus			-243
Nedskrivning/reavinst/	-4 179		5 000
Avtalsförsäkringar	1 808	1 000	1 000
Nettoram finans	997 180	1 006 965	1 024 687

KOMMUNALSKATT

Kommentarer till budgeten

Sveriges kommuner och Landsting prognos 2019-10-01, som bygger på preliminärt beräknat taxeringsutfall för 2018, ligger till grund för skatteberäkningen. I beräkningen av kommunalskatten har antalet invånare prognostiserats till 17 460 personer. Kommunalskatten är oförändrad, 21,82 kronor. Mellankommunal utjämning är en femårig avtrappning (10 % varje år) vid överförandet av kollektivtrafiken till Region Blekinge och skatteväxlingen av detta, 714 tkr.

GENERELLA STATSBIIDRAG

Kommentarer till budgeten

Generella statsbidrag har beräknats efter samma prognos från SKL som kommunalskatten. De delposter som ingår i generella statsbidrag är följande:

DELPOST	TKR
Inkomstutjämningsbidrag	180 711
Kostnadsutjämning	-20 952
Regleringsbidrag	18 120
LSS-utjämning	4 837
Gen.stöd flykting	4 378
Fastighetsavgift	43 938
SUMMA	231 032

Inkomstutjämningen är beroende av de antaganden som görs om utvecklingen av kommunens och rikets skatteunderlag samt kommunens befolkningsutveckling.

Kostnadsutjämnings utfall beror dels på kommunens utveckling av befolkningsandelar i olika åldersgrupper jämfört med utvecklingen i riket, och dels på ett stort antal andra faktorer.

Regleringsavgiftens utfall beror på att statens anslag till den kommunalekonomiska utjämningen är högre än kostnaden för att upprätthålla den garanterade nivån i inkomstutjämningen.

Generellt stöd flykting, en del fördelas på samma sätt som det kommunalekonomiska utjämningsystemet dvs, i kronor per invånare, dels med en fördelningsnyckel där hänsyn tas till antalet asylsökande och nyanlända. Fördelning för Sölvesborg 4 378 tkr asylsökande och nyanlända och 8 377 tkr per invånare.

År 2008 ersätts den statliga fastighetsskatten på bostäder med en kommunal fastighetsavgift. Införandet 2008 är neutralt, såväl för varje enskild kommun som för staten. Alla kommuner får därför samma belopp räknat i kronor per invånare, 1 315 kronor per invånare, för Sölvesborg blir det 22 110

tkr. SCB har tagit fram en prognos för förändringen i fastighetsavgift per kommun.

FINANSIELLA INTÄKTER

Kommentarer till budgeten

De finansiella intäkterna består av ränta för utlämnade lån, huvudsakligen från moderbolaget i kommunkoncernen (2,5 mkr), borgensavgifter och aktieutdelning. Här ingår även internränta med 13,0 mkr.

FINANSIELLA KOSTNADER

Kommentarer till budgeten

Låneräntan är beräknad på en låneskuld på ca 140 mkr, med en ränta på 1,0 %. Internräntan har beräknats efter 2 % (2 %).

FÖRFOGANDE MEDEL

Kommentarer till budgeten

Här finns den centrala lönepotten för 2019 (resterande ej fördelade) och 2020 års lönerörelser (inklusive personalomkostnader), vilken fördelas ut till verksamheterna när de lokala förhandlingarna är klara. I lönepotten har även avsatts medel till flexibla arbetstidsmodeller. Här ingår även fullmäktiges oförutsedda med 500 tkr, i dessa ingår egeninsats vid eventuella näringslivs- och landsbygds projekt med 500 tkr.

SEMESTERLÖNESKULD

Kommentarer till budgeten

Semesterlönen är upparbetade kostnader för inestående semester och okompenserad tid. Här budgeteras årets uppskattade ökning av semesterlöneskulden.

PENSIONS-KOSTNADER

Kommentarer till budgeten

KPA gör beräkningar av kommunens pensionskostnader. Verksamheterna betalar de pensionskostnader som personalen tjänar in under året genom att en del av personalomkostnadspålägget ("Po-pålägget") sätts av för dessa kostnader.

Kommunen har även pensionskostnader i form av utbetalningar till pensionärer. Även dessa kostnader beräknas av KPA. Till själva utbetalningssumman kommer den särskilda löneskatten på 24,26 %. Dessutom budgeteras kostnader för avgifter för individuellt tecknade pensionsförsäkringar och förvaltningsavgifter. Totalt beräknas utbetalning av pensioner (inkl löneskatt), förvaltningsavgifter mm kosta kommunen ca 16 900 tkr under 2020. Här budgeteras även partiell inlösen av pensionsutfästelse på den gamla pensionsskulden, det vill säga ansvarsförbindelsen för intjänandet före 1998, 300 tkr.

ÖVRIGT/ARBETSGIVARAVGIFTER

Kommentarer till budgeten

Här har budgeterats för minskade personalomkostnader äldre med 1 000 tkr.

Här har även bokats intäkt 5 000 tkr från reavinst på markförsäljning, överskott komponentavskrivning 1 043 tkr, intäkt 800 tkr från byggbonus potten och intäkt 1 800 tkr från ackumulerade statsbidrag för flykting och integrationsverksamhet.

Investeringsbudget 2020 och plan 2021-2023

Belopp i tkr

Projektnr	Investeringsprojekt	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Barn- och utbildningsnämnden					
34042	Inventarier Markgatan		1 200		
34401	Inventarier Hjortakroken 2 klassrum matsal		500		
34403	Inventarier Säggalycke Norje fsk/fritids	500			
34406	Inventarier paviljong				
34408	Inventarier Särskola Mjällby		1 000		
34416	Inventarier Falkvik	1 700			
34423	Skolmöbler (fördelas)	1 000	1 000	1 000	
34471	Inventarier paviljong		120		
34472	Inventarier paviljong			120	
34473	Inventarier Haveliden			1 000	
34850	Arbetsmiljö/Säkerhet BoU		300	300	
34870	Projektorer/nätverk utb/reinv befintligt	900	900	900	
34873	Falkvik skola projektorer nätverk mm	300			
34874	Projektorer/nätverk Säggalycke Norje fsk/fritids	100			
34877	Projektorer/nätverk Särskola Mjällby		150		
Summa Barn och Utbildningsnämnden		4 500	5 170	3 320	0
Fritid och kulturnämnden					
33145	Landmärke/konst	600			
33213	Inventatier Norje bibliotek	250			
33216	Server till biblioteket	50			
Summa Fritid och kulturnämnden		900	0	0	0
Omsorgsnämnden					
35101	Digitala lås	60	60	60	400
35102	Trådlösa nätverk	500	300	300	300
35105	Verksamhetssystem	500			
35108	Delningsställ fiber	160			
35112	Byte av vitvaror Duvans cafeteria	50			
35119	Inventarier Säbo	300	300		
35154	Inventarier Hemtjänst	100	100		
35211	Höj och sänkbara sängar	100	100	100	100
35224	E-Health innovation	130	100		
35413	Inventarier Funktionshinder	100	100		
Summa Omsorgsnämnden		2 000	1 060	460	800

Investeringsbudget 2020 och plan 2021-2023

Belopp i tkr

Projektnr	Investeringsprojekt	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Kommunstyrelsen					
31473	Intranät	300			
31453	Säkerhetshöjande utrustning	300			
<i>Delsumma Kommunikationskontoret</i>		600	0	0	0
32405	Ombyggnad Resecentrum vägar, gc-väg mm		2 500		
32406	Utv Mjällby centrum upphöjd korsning V Mjällbyvägen		400		
32407	Utveckling Mjällby centrum övergångsställe V Mjällbyvägen		200		
32409	Tillgänglighetsåtgärder i centrum	600	300	300	
32410	Bil utbyte		400		
32411	Om/nybyggnad parkeringsplatser vid vårdcentralen	500			
32414	Tillgänglighetsåtgärder i gatumiljö	200	200	200	200
32416	Förstudie Mjällby centrum				
32417	Trafiksäkerhetsåtgärder (ink säkra skolvägar)	1 200	600	600	600
32419	Paradgator Balkenhouse-, Bred-, Ungers-gatan		1 000	4 000	4000
32420	Utveckling Mjällby centrum GC-väg V Mjällbyvägen		2 500		
32421	Gång och cykelbanor		3 000		
32451	Laddningsstolpar elbilar	100	100	100	
32461	Belysning Fyra årstiders park	100			
32462	Byte till led armaturer	500	500	500	
32469	Belysning av GC-vägar inom Slottsparken, Slottsudden	700			
32464	Miljöbelysning centrum	250	250	250	
32465	Byte av tändcentraler till gatubelysning	100	100	100	
32466	Byte av belysningsstolpar	500	500	500	
32468	Belysning gc-väg	500	500	500	
32481	Utredning kaj, miljöförening Innerhamn projekt	500	2 000	2 500	
32482	Torg, strandpromenad Innerhamn projekt	500	1 000	5 000	
32483	Kajstabilisering Innerhamn projekt	19 000	8 000		
32484	Miljösanering Innerhamn projekt	1 000	9 200		
32485	Brygga, utsikt Innerhamn projekt		100	1 400	
32486	Torg i norr Innerhamns projekt				6 000
32487	Oförutsedda utgifter Innerhamn projekt	1 000	1 000	1 000	
32488	Gång o cykelbro över järnväg Innerhamn projekt	10 000	10 000		
32489	Ombyggnad av väg innerhamn projekt			500	
<i>Delsumma Teknikavdelning</i>		37 250	44 350	17 450	10 800

Investeringsbudget 2020 och plan 2021-2023

Belopp i tkr

Projektnr	Investeringsprojekt	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
32522	Lekplatsutveckling		3 000	2 500	2000
32524	Servicebil utbyte		400		
32525	Kompaktraktor utbyte	550			
32529	Lätt lastbil utbyte		450		
32531	Sopvals	150			
32530	Lastväxlarflak	300			
32533	Utveckling Mjällby centrum, mindre park		1 000		
32542	Bil till skogen	625			
<i>Delsumma Teknikavdelning/Park</i>		1 625	4 850	2 500	2 000
38021	Rivning minkgård ev marksanering Nogersund	250			
38024	Gatuutbyggnad Nogersund företagsområde	5 000			
38034	Gatuutbyggnad Kämpaslätten etapp 2	5 000			
38283	Fastighetsbildning Vitahallsslätten		500	500	
38284	Gatuutbyggnad Vitahallsslätten	1 000	8 000	19000	
	Nedläggning av luftledning		6 500		
38300	Markinköp Hällevik del av Stiby 28:1, Stibyvägen	500			
38303	Fastighetsbildning Hällevik, del av Stiby 28:1		500	500	
38304	Gatuutbyggnad Hällevik, del av Stiby 28:1	1 300	15 000	10000	
38324	Gatuutbyggnad Hällevik, Stiby 3:2, 30:10	8 800	8 000		
38342	Plan Ljungaviken etapp 3	700			
38344	Gatuutbyggnad/arkeologi Ljungaviken etapp 2 B	9 500			
38344	Gatuutb/arkeologi Ljungaviken etapp 3		3 500		
38349	Gatuutbyggnad Ljungaviken etapp Torg	1 000	1 000		
<i>Delsumma Mark- och Exploatering</i>		33 050	43 000	30 000	0

Investeringsbudget 2020 och plan 2021-2023

Belopp i tkr

Projektnr	Investeringsprojekt	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
34511	Ombyggnad av TLC	1 000			
39235	Traktor Svarta Led			450	
39310	Trädgårdstraktor Mjällby				325
39312	Trädgårdstraktor Falkviksskola, Bossabo				325
39300	Byte ventilations aggregat Timotej (period.und)	300			
39301	Avhärdningsfilter till va 6 skolor och idrottshall (period.u	240			
39302	Del av tak bibliotek (period.und)	600			
39232	Norje festivalområde 2020	5 000			
39236	Trädgårdstraktor Norje	375			
39233	Utemiljö Stadshuset uteplats mm	300			
39304	Ventilation Stadshuset	2 000			
39305	Tillbyggnad av Hästtorgskiosk	350			
39306	Trädgårdstraktor Möllebacken		325		
39307	Gräsklippare Standvallen		300		
39308	Styrsystem fastighet värme/ventilation		500		
39309	Trädgårdstraktor Hörvik			325	
Delsumma Fastighetsavdelning		10 165	1 125	775	650
34012	Om- tillbyggnad Markgatan fsk /familjecentral (14 000 tkr)	250	7 000	6 750	
34047	Förskola Ljungaviken 3 avdelningar (14 000 tkr)	250	7 000	6 750	
34049	Förskola tex Vitahallsslätten (14 000 tkr)			250	7 000
34013	Gungställning Kanehall	50			
34045	Om/tillbyggnad Säggalycke Norje fsk/fritids	8 000			
34048	Etablering paviljong		500		
34051	Etablering paviljong			500	
34413	Tillbyggnad Hjortakrokens skola (20 000 tkr) - 500	500	19 500		
34415	Nybyggnad Haveliden (50 500 tkr)		500	20 000	30 000
34418	Om- tillbyggnad Falkvik (totalt 78 000 tkr)	15 000			
34429	Om- tillbyggnad sarskolan m m Mjällby (70 000 tkr)		15 000	30 000	24 500
Delsumma fastighet med BUN som beställare		24 050	49 500	64 250	61 500

Investeringsbudget 2020 och plan 2021-2023

Belopp i tkr

Projektnr	Investeringsprojekt	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
32210	Omb av Järnvägsstationen till ToU	1 000			
<i>Delsumma fastighet med ToU som beställare</i>		1 000			
33131	Slottslängorna belysning, dörrar KB 1	250			
33132	Tingshuset utveckling trädgård		500		
33138	Slottslängorna glashyttan projektering värme	350			
33135	Tingshuset trapphall	300			
33137	Tingshuset stipendie lägenhet		300		
33214	Tillbyggnad bibliotek		12 000		
33410	Strandvallen omklädningsbyggnad vid D-plan		3 000		
33415	Strandvallen belysning	1 000			
33417	Strandvallen kameraövervakning	1 000			
33424	Utveckling Svarta Led/spontanidrottsplats*		1 500		
33425	Utveckling Svarta Led/TLC *		4 000		
33426	Utveckling Svarta Led *		500	500	500
33421	Utveckling Svarta Led/Ishall ny sarg	1 100			
33422	Utveckling Svarta Led/Ishall hiss	225			
33452	Friluftsliv, tillgänglighet, skyltar enligt plan	150	150	150	150
33454	Badplatser tillgänglighet, skyltar enligt plan	300	300	300	300
<i>Delsumma fastighet med FoK som beställare</i>		4 675	22 250	450	950
* Svarta Led, Sölvesborgs idrottshall, Ishall, TLC, Spontanidrottsplats					
Summa Kommunstyrelsen		112 415	165 075	115 425	75 900
Totalt netto		119 815	171 305	119 205	76 700
	Exploateringar	-33 050	-43 000	-30 000	
	Innerhamn projekt	-32 000	-31 300	-10 400	-6 000
	Från periodiskt komponentavskrivning	-1 140			
		53 625	97 005	78 805	70 700

Kapitalkostnad avseende investeringar 2020

Belopp i tkr

Projektnr	Investeringsprojekt	Budget 2020	Avskrivnings- tid	Kapital kostnad helår
Barn- och utbildningsnämnden				
34403	Inventarier Säggalycke Norje fsk/fritids	500	10	30
34416	Inventarier Falkvik	1 700	10	203
34423	Skolmöbler (fördelas)	1 000	10	120
34870	Projektörer/nätverk utb/reinv befintligt	900	5	197
34873	Falkvik skola projektörer nätverk mm	300	5	66
34874	Projektörer/nätverk Säggalycke Norje fsk/fritids	100	5	22
Summa Barn och Utbildningsnämnden		4 500		637
Fritid och kulturnämnden				
33145	Landmärke/konst	600		12
33213	Inv Norje bibliotek	250	10	30
33216	Server till biblioteket	50	10	6
Summa Fritid och kulturnämnd		900		48
Omsorgsnämnden				
35101	Digitala läs	60	3	21
35102	Trådlösa nätverk	500	5	110
35105	Verksamhetssystem	500	5	28
35108	Delningsställ fiber	160	5	200
35112	Byte av vitvaror Duvans cafeteria	50	10	6
35119	Inventarier Säbo	300	5	35
35154	Inventarier Hemtjänst	100	10	36
35211	Höj och sänkbara sängar	100	10	12
35224	E-health innovation	130	10	12
35413	Inventarier Funktionshinder	100	10	12
Summa Omsorgsnämnden		2 000		472
Kommunstyrelsen				
31473	Intranät	300	5	66
31453	Säkerhetshöjande utrustning	300	10	36
Delsumma Kommunikationskontoret		600		102
32409	Tillgänglighetsåtgärder i centrum	600	20	42
32411	Om/nybyggnad parkeringsplatser vid vårdcentralen	500	33	25
32414	Tillgänglighetsåtgärder i gatumiljö	200	20	14
32417	Trafiksäkerhetsåtgärder (ink säkra skolvägar)	1 200	20	28
32451	Laddningsstolpar elbilar	100	10	12
32461	Belysning Fyra årstiders park	100	20	7
32462	Byte till led armaturer	500	20	35
32469	Belysning av GC-vägar inom Slottsparken, Slottsudden	700	20	49
32464	Miljöbelysning centrum	250	20	17

Kapitalkostnad avseende investeringar 2020

Belopp i tkr

Projektnr	Investeringsprojekt	Budget 2020	Avskrivnings- tid	Kapital
				kostnad helår
32465	Byte av tändcentraler till gatubelysning	100	20	7
32466	Byte av belysningsstolpar	500	20	35
32468	Belysning gc-väg	500	20	35
32481	Utredning kaj, miljöföreningar Innerhamn projekt	500	30	266
32482	Torg, strandpromenad Innerhamn projekt	500	30	351
32483	Kajstabilisering Innerhamn projekt	19 000	50	1 178
32484	Miljösanering Innerhamn projekt	1 000	50	440
32487	Oförutsedda utgifter Innerhamn projekt	1 000	30	160
32488	Gång o cykelbro över järnväg Innerhamn projekt	10 000	50	844
<i>Delsumma Teknikavdelning</i>		37 250		3 545
32525	Kompakttraktor utbyte	550	8	79
32531	Sopvals	150	10	18
32530	Lastväxlarflak	300	10	36
32542	Bil till skogen	625	8	90
<i>Delsumma Teknikavdelning/Park</i>		1 625		223
38021	Rivning minkgård ev marksanering Nordersund	250		
38024	Gatuutbyggnad Nordersunds företagsområde	5 000		
38034	Gatuutbyggnad Kämpasläppen etapp 2	5 000		
38284	Gatuutbyggnad Vitahallssläppen	1 000		
38300	Markinköp Hällevik del av Stiby 28:1, Stibyvägen	500		
38304	Gatuutbyggnad Hällevik, del av Stiby 28:1	1 300		
38324	Gatuutb Hällevik, Stiby 3:2, 30:11	8 800		
38342	Plan Ljungaviken etapp 3	700		
38344	Gatuutbyggnad/arkeologi Ljungaviken etapp 2 B	5 000		
38344	Gatuutb/arkeologi Ljungaviken etapp 2 B	4 500		
38349	Gatuutbyggnad/arkeologi Ljungaviken etapp Torg	1 000		
<i>Delsumma Mark- och Exploatering</i>		33 050		0
<i>Exploatering beräknas endast med ränta</i>				
34511	Ombyggnad av TLC	1 000	20	70
39300	Byte ventilationsaggregat Timotej	300	20	20
39301	Avhärdningsfilter till va 6 skolor och idrottshall	240	30	13
39302	Del av tak bibliotek (period.und)	600	40	27
39232	Norje festivalområde 2020 (fördelas)	5 000		367
39236	Trädgårdstraktor Norje	375	10	45
39233	Utemiljö Stadshuset uteplats mm	300	20	21
39304	Ventilation Stadshuset	2 000	20	140
39305	Tillbyggnad av Hästorgskiosk	350	33	18
<i>Delsumma Fastighetsavdelning</i>		10 165		721
34012	Om-tillbyg. Markgatan fsk/familjecentral(14 000 tkr)	250	33	702
34047	Förskola Ljungaviken 3 avdelningar (14 000 tkr)	250	33	702
34013	Gungställning Kanehall	50	10	6
34045	Om/tillbyg Säggalycke Norje fsk/fritids (13 000 tkr)	8 000	20	977
34413	Tillbyggnad Hjortakrokens skola (20 000 tkr)	500	33	1003
34418	Om- tillbyggnad Falkvik (totalt 78 000 tkr)	15 000	33	3912
<i>Delsumma Fastighet med Bun som beställare</i>		24 050		7 302

Kapitalkostnad avseende investeringar 2020

Belopp i tkr

Projektnr	Investeringsprojekt	Budget 2020	Avskrivnings- tid	Kapital
				kostnad helår
32210	Omb av Järnvägsstationen till ToU	1 000	20	70
<i>Delsumma Fastighet med ToU som beställare</i>		1 000		70
33131	Slottslängorna belysning, dörrar KB 1	250	20	17
33138	Slottslängorna glashyttan projektering värme	350	40	16
33135	Tingshuset trapphall	300	20	21
33415	Strandvallen belysning	1 000	10	119
33416	Strandvallen kameraövervakning	1 000	5	219
33421	Utveckling Svarta Led/Ishall ny sarg	1 100	20	77
33422	Utveckling Svarta Led/Ishall hiss	225	20	16
33452	Friluftsliv, tillgänglighet, skyltar enligt plan	150	10	18
33454	Badplatser tillgänglighet, skyltar enligt plan	300	10	36
<i>Delsumma fastighet med FoK som beställare</i>		4 675		539
Summa Kommunstyrelsen		112 415		12 502
Totalt netto		119 815		13 659

SÖLVESBORGS KOMMUN

Driftredovisning per nämnd

Belopp i tkr

	Budget 2019	Budget 2020
10. Kommunfullmäktige, allmänna val	-2 850	-2 369
Överförmyndarverksamhet	-1 413	-1 410
Revision	-1 029	-1 039
11 Kommunledningsförvaltning	-53 025	-57 278
11. Samhällsbyggnadsförvaltning	-39 916	-43 651
17. Miljöförbundet Blekinge Väst	-2 585	-2 629
18. SBKF Service	-10 017	-11 038
18. SBKF Gymnasieskola	-76 395	-78 898
19. Räddningstjänsten Västra Blekinge	-13 340	-14 275
20. Byggnadsnämnd	-613	-653
30. Fritids- och kulturnämnd	-43 843	-45 622
40. Barn- och Utbildningsnämnd	-398 396	-390 571
50. Omsorgsnämnd	-355 395	-363 179
VERKSAMHETERNAS BRUTTOKOSTNADER	-998 817	-1 012 612
Utbetalda Pensioner	-16 883	-16 883
Semesterlöneskuld	-4 000	-4 000
Löneökning ej fördelat 2019	-1 211	-1 209
Löneökning ej fördelat 2020		-15 527
Minskade arbetsgivar avgifter	1 000	1 000
Kf:s och Ks förfogande	-500	-500
Förinlösen pensioner	-300	-300
Reavinst markförsäljning		5 000
Komponentavskrivning/byggbonus		-243
Ackumulerade statsbidrag för flykting- och integrationsverksamhet	5 021	1 800
Avgår kapitalkostnader	46 426	49 156
Avskrivningar	-33 822	-36 112
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-1 003 086	-1 030 430
Skatteintäkter	792 661	809 913
Generella Statsbidrag	217 273	231 032
Finansiella Intäkter	5 900	5 900
Finansiella Kostnader	-4 600	-4 340
RESULTAT EFTER SKATTEINTÄKTER OCH FINANSNETTO	8 148	12 075
FÖRÄNDRING EGET KAPITAL	8 148	12 075

Förändrade tjänster i budgetförslag 2020

Verksamhet	Benämning	Årsarb	Orsak
Omsorgsnämnden			
515 Hemtjänst	Undersköterskor	-5,00	Minskning av resurspotten
510 Administration	Enhetschef	+0,25	Utökning enhetschef rehab enl beslut
511 Särskilt boende	Kvalitetsundersköterskor	+0,43	Utökning enl beslut
542 Daglig verksamhet	Aktivitetsledare	+0,17	Utökning enl beslut
544 Övr insatser LSS	Poolsamordnare	+0,40	Utökning enl beslut
Summa Omsorgsnämnden		-3,75	
Barn & Utbildningsnämnden			
404 Förskola	Barnskötare/Förskolelärare	-14,20	Besparing tjänster
441 Grundskola	Fritidsledare	-0,25	Omföring till Fritid o Kultur
444 Sk Stöd skola		+3,80	Utökning verksamhet Smedjan
485 Barn o Utb kontor	Verksamhetschef Förskola/skola	-1,00	Neddragning enligt beslut
Summa Barnomsorg/ grundskola/särskola		-11,65	
591 Gem adm IFO	Administratör	-1,00	Neddragning enligt beslut
569 Barn o Ungd vård	Socialsekreterare	-2,00	Neddragning enligt beslut
Summa Individ o Familjeomsorgen		-3,00	
Summa Barn- & Utbildningsnämnden		-14,65	
Fritid och kultur nämnden			
351 Fritidsgårdsverksamhet	Fritidsledare	+0,13	Utökning
351 Fritidsgårdverksamhet	Fritidsledare	+0,25	Omföring från Barn o Utbildning
380 Fritids kontor	Drogförebyggande	-0,50	Omföring till Kommunledningsförvaltning
Summa Fritid och Kultur		-0,12	
Kommunlednings- förvaltningen			
145 Staben	Folkhälsosamordnare	+0,50	Flyttat drogsamordnartjänst från Fritid och Kultur
145 Staben	Folkhälsosamordnare	+0,20	Utökning för att få en heltid. (0,30 flyttas från personalkontoret)
145 Staben	Ungdomssamordnare	-0,50	Neddragning enligt beslut
145 Staben	Tillgänglighetssamordnare	+0,50	Utökning
147 Kommunikationskontor	Kommunikatör	+1,00	Utökning, intäktsfinansieras
151 Ekonomikontor	Ekonom	+1,00	Utökning
161 Personalkontor	Personalspecialist	+1,00	Utökning
181 Medborgarkontor	Handläggare	+0,50	Utökning digitaliseringsarbete.
221 Näringslivskontor	Handelsutvecklare	+1,00	Inrättande av projektjänst
267 Alkohol tillstånd/tillsyn	Alkohol- och tobakshandläggare	+0,50	Inrättande av tjänst där del tidigare köpts av Karlshamns kommun
612 Syservice	Verksamhetsledare	-0,50	Helårseffekt av neddragning 2019
Summa Kommunlednings- förvaltningen		5,20	

Budget 2020

Samhällsbyggnads- förvaltningen			
252 Tekniska avdelning/Park	Landskapsarkitekt	-1,00	Neddragning enligt beslut
923 Fastighetsavdelning	Vaktmästare	-2,00	Neddragning enligt beslut
Summa Samhällsbyggnads- förvaltningen		-3,00	
Summa Kommunstyrelsen		+2,20	
Summa netto		-16,32	

SÖLVESBORGS KOMMUN**BUDGET 2020 OCH FLERÅRSPLAN 2021-2022****RESULTATBUDGET**

Belopp i mkr

	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Verksamhetens intäkter	167	168	170
Verksamhetens kostnader	-1 161	-1 190	-1 216
Avskrivningar	-36	-37	-37
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-1 030	-1 059	-1 083
Skatteintäkter	810	837	869
Generella statsbidrag	231	231	230
VERKSAMHETENS RESULTAT	11	9	16
Finansiella intäkter	6	6	6
Finansiella kostnader	-4	-5	-5
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	12	10	17
ÅRETS RESULTAT	12	10	17

KOMMUNENS KASSAFLÖDE

Belopp i mkr

	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat	12	10	17
Justering för av- och nedskrivningar	36	37	37
MEDEL FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	48	47	54
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-120	-171	-116
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	0	0
MEDEL INVESTERINGS VERKSAMHETEN	-120	-171	-116
FINANSIERINGSVERKSAMHET			
Nyupptagna lån	60	100	80
Amortering av skuld			
MEDEL FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN	60	100	80
ÅRETS KASSAFLÖDE	-12	-24	18
Likvida medel vid årets början	61	49	25
Likvida medel vid årets slut	49	25	43

SÖLVESBORGS KOMMUN

BUDGET 2020 OCH FLERÅRSPLAN 2021-2022

FÖRUTSÄTTNINGAR 2020-2022

Finansiella förutsättningar:

- Skatter och generella statsbidrag enligt Sveriges Kommuner och Landsting oktober 2019.
- Oförändrad skatt, utdebitering 21,82.
- LSS-utjämnings utfall oförändrad 2021 och 2022.
- Löneökningarna kalkylerade enl. SKL till 3,1 % 2020 , 3,2% 2021 och 3,3% 2022.
- Arbetsgivaravgifterna oförändrade 2020, ökade 2021 och 2022 till 40,15%
- Inflationen kompenseras ej.
- Verksamheternas intäkter uppräknade med 1 % per år.
- Koncernräntan på 2,5 mkr 2021 och 2022.
- Räntan på lånen är beräknad med 1,0 %.
- Nettoinvesteringar 2020 och enligt plan 2021-2022, 407 mkr.
- Nettoupplåning under perioden 2020-2022 blir 240 mkr.
- Inga ospecificerade kostnadsökning 2021 och 2022.
- Pensionskostnader beräknade utifrån KPA-prognos september 2019.
- Resultat av försäljning av exploateringsomter ej beaktade.

Verksamhetsmässiga förutsättningar:

- Periodiskt underhåll oförändrat i förhållande till 2019.
- Uppräkning av bidraget till SBKF avseende gymnasiet med 1 mkr per år.
- Bidraget till Miljöförbundet och Räddningstjänstförbundet uppräknat med 3,2 % 2021 och 3,3 % 2022
- Helårseffekt 2020 av investeringar under 2019 får finansieras "inom ram".
- Övriga verksamhetsförändringar får hanteras inom nämndernas totala ramar.
- Inga nya kapitalkostnader medräknade för investeringar 2021 och 2022.
- Engångssatsningen 2019 från flykting och integrationsamverkan återfört 2020.

SÖLVESBORGS KOMMUN

Kommunfullmäktige

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2019-12-09

KF § 213

Dnr 2019/344

Ekonomisk flerårsplan - Sölvesborgs kommun 2021-2022

Ekonomikontoret har sammanställt en flerårsplan för 2021-2022. Bilaga.

Beredning

KSAU § 227/2019.

KS § 207/2019.

BESLUT

Upprättat förslag till ekonomisk flerårsplan 2021-2022 godkänns.

Exp.

Ekonomikontoret

SÖLVESBORGS KOMMUN**BUDGET 2020 OCH FLERÅRSPLAN 2021-2022****RESULTATBUDGET**

Belopp i mkr

	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Verksamhetens intäkter	167	168	170
Verksamhetens kostnader	-1 161	-1 190	-1 216
Avskrivningar	-36	-37	-37
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-1 030	-1 059	-1 083
Skatteintäkter	810	837	869
Generella statsbidrag	231	231	230
VERKSAMHETENS RESULTAT	11	9	16
Finansiella intäkter	6	6	6
Finansiella kostnader	-4	-5	-5
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	12	10	17
ÅRETS RESULTAT	12	10	17

KOMMUNENS KASSAFLÖDE

Belopp i mkr

	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat	12	10	17
Justering för av- och nedskrivningar	36	37	37
MEDEL FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	48	47	54
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-120	-171	-116
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	0	0
MEDEL INVESTERINGS VERKSAMHETEN	-120	-171	-116
FINANSIERINGSVERKSAMHET			
Nyupptagna lån	60	100	80
Amortering av skuld			
MEDEL FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN	60	100	80
ÅRETS KASSAFLÖDE	-12	-24	18
Likvida medel vid årets början	61	49	25
Likvida medel vid årets slut	49	25	43

SÖLVESBORGS KOMMUN

BUDGET 2020 OCH FLERÅRSPLAN 2021-2022

FÖRUTSÄTTNINGAR 2020-2022

Finansiella förutsättningar:

- Skatter och generella statsbidrag enligt Sveriges Kommuner och Landsting oktober 2019.
- Oförändrad skatt, utdebitering 21,82.
- LSS-utjämnings utfall oförändrad 2021 och 2022.
- Löneökningarna kalkylerade enl. SKL till 3,1 % 2020 , 3,2% 2021 och 3,3% 2022.
- Arbetsgivaravgifterna oförändrade 2020, ökade 2021 och 2022 till 40,15%
- Inflationen kompenseras ej.
- Verksamheternas intäkter uppräknade med 1 % per år.
- Koncernräntan på 2,5 mkr 2021 och 2022.
- Räntan på lånen är beräknad med 1,0 %.
- Nettoinvesteringar 2020 och enligt plan 2021-2022, 407 mkr.
- Nettoupplåning under perioden 2020-2022 blir 240 mkr.
- Inga ospecificerade kostnadsökning 2021 och 2022.
- Pensionskostnader beräknade utifrån KPA-prognos september 2019.
- Resultat av försäljning av exploateringsomter ej beaktade.

Verksamhetsmässiga förutsättningar:

- Periodiskt underhåll oförändrat i förhållande till 2019.
- Uppräkning av bidraget till SBKF avseende gymnasiet med 1 mkr per år.
- Bidraget till Miljöförbundet och Räddningstjänstförbundet uppräknat med 3,2 % 2021 och 3,3 % 2022
- Helårseffekt 2020 av investeringar under 2019 får finansieras "inom ram".
- Övriga verksamhetsförändringar får hanteras inom nämndernas totala ramar.
- Inga nya kapitalkostnader medräknade för investeringar 2021 och 2022.
- Engångssatsningen 2019 från flykting och integrationsamverkan återfört 2020.

SÖLVESBORGS KOMMUN

Kommunfullmäktige

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2019-12-09

KF § 214

Dnr 2018/236

Avsägelse av samtliga politiska uppdrag

Åse Carlsson Forsman, M, avsäger sig alla sina politiska uppdrag i kommunen

Ledamot i Barn- och utbildningsnämnden.
Ersättare i Kommunfullmäktige

Åse Carlsson Forsman är också ersättare i Barn- och utbildningsnämnders arbetsutskott samt individ- och familjeutskott, nämnden beslutar om ersättare till utskotten.

BESLUT

Kommunfullmäktige godkänner avsägelsen.

Ärendet överlämnas till Länsstyrelsen för ny sammanräkning avseende platsen i Kommunfullmäktige.

Exp.
Åse Carlsson Forsman
Gruppledare i M
Länsstyrelsen
FMS
Löneadministration
BUN

SÖLVESBORGS KOMMUN

Kommunfullmäktige

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2019-12-09

KF § 215

Dnr 2018/236

Avsägelse som ersättare i Barn- och utbildningsnämnden

Maria Bogren, M, avsäger sig uppdraget som ersättare i Barn och utbildningsnämnden.

BESLUT

Kommunfullmäktige godkänner avsägelsen.

Exp.
Maria Bogren M
Gruppledare M
BUN
FMS
Löneadministration

SÖLVESBORGS KOMMUN

Kommunfullmäktige

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2019-12-09

KF § 216

Dnr 2018/236

Fyllnadsval av ledamot i Barn- och utbildningsnämnden

Nominering till fyllnadsval har inkommit från moderaterna som föreslår Maria Bogren, M.

BESLUT

Kommunfullmäktige utser Maria Bogren, M, till ledamot i Barn- och utbildningsnämnden för mandatperioden 2019-2022.

Exp.
Maria Bogren
Gruppledare M
BUN
FMS
Löneadministration

SÖLVESBORGS KOMMUN

Kommunfullmäktige

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2019-12-09

KF § 217

Dnr 2018/236

Fyllnadsval av ersättare i Barn- och utbildningsnämnden

Nominering till fyllnadsval har inkommit från moderaterna som föreslår Kim Johnsson, M.

BESLUT

Kommunfullmäktige utser Kim Johnsson, M, till ersättare i Barn- och utbildningsnämnden för mandatperioden 2019-2022.

Exp.
Kim Johnsson
Gruppledare M
BUN
FMS
Löneadministration

SÖLVESBORGS KOMMUN

Kommunfullmäktige

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2019-12-09

KF § 218

Dnr 2019/308

Motion om att tillgängliggöra Sandvikens badplats

Ledamoten Alexander Nilsson, S, har väckt motion om att tillgängliggöra Sandvikens badplats.

BESLUT

Motionen remitteras till kommunstyrelsen för yttrande.

Exp.
Kommunstyrelsen

Datum: 2019-10-14

Motion till kommunfullmäktige

Tillgängliggör Sandvikens badplats!

I Sölvesborgs kommun finns ett flertal väl ansedda och välbesökta badstränder som ger kommunen goda förutsättningar för en livlig turistnäring men bidrar även till att ge kommunen sina särskilda charm. Sandviken må vara den mest populära av dessa, med dagsbesökare som åker långa vägar för att sola och bada. Det finns även en betydande sommarstugepopulation under sommarmånaderna. Trots det är området aningen svårtillgängligt för personer med funktionsvariationer.

I flera år har det pågått ett arbete med att tillgängliggöra kommunen för alla dess invånare. Flera partier har under lång tid arbetat för att tillgängliggöra Sölvesborgs medeltida stadskärna för fler. Det främjar livskvalitén och kan även vara viktiga byggstenar i en fortsatt utveckling av Sölvesborg kommun som vi väntas se inom det kommande decenniet. Mycket återstår att göra, men vi är på god väg att bli en jämlik kommun ur ett funktionsperspektiv. Ett fortsatt steg kan vara att möjliggöra för bättre rekreation för fler.

Motionen syftar alltså till att möjliggöra för personer med funktionsvariationer att enklare kunna nyttja en av kommunens naturmiljöer, Sandvikens badstrand. Vi alla föds inte med samma förutsättningar och jag ser detta som ett litet steg i det viktiga arbetet med att göra våra kommun mer tillgänglig för alla.

Jag yrkar:

- Att Sölvesborgs kommunfullmäktige beslutar att kommunen åtar sig att utreda, avsätta pengar och anlägga en rullstolsramp anpassad för personer med funktionsvariationer vid Sandvikens badplats i anslutning till vattenkanten.

Alexander Nilsson
Socialdemokraterna i Sölvesborg

SÖLVESBORGS KOMMUN

Kommunfullmäktige

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2019-12-09

KF § 219

Dnr 2019/321

Interpellation angående belysning på cykelväg mellan Norje Havskrog och Byvägen

Ledamot Ulf Svensson, C, ger in bifogad interpellation 2019-10-19, avseende belysning på cykelväg mellan Norje Havskrog och Byvägen till kommunfullmäktige som vidarebefordrar den till kommunstyrelsens ordförande.

BESLUT

Kommunfullmäktige beslutar att interpellationen får ställas.

Interpellationen anses besvarad.

Kommunstyrelsens ordförande Louise Erixons svar biläggs.

Exp.
Ulf Svensson

Kommunstyrelsen

Handläggare
Louise Erixon, 0456-81 61 24
louise.erixon@solvesborg.se

Mottagare
Ulf Svensson

Svar på interpellation om belysning

Undertecknad delar medborgarnas oro i över att det inte finns någon belysning på området som nämns i interpellationen. Kommunens tekniska avdelning har vid ett flertal tillfällen påtalat behovet som interpellanten lyfter i kontakt med Trafikverket eftersom det är dessa som äger den angivna vägen. Frågan ställdes senast till Trafikverket under ett möte den 15 oktober tidigare i år.

Under det ovan nämnda mötet informerade Trafikverkets representant att myndigheten generellt sett endast har belysning utmed gång- och cykelvägar inom tätorter, vilket aktuell gång- och cykelsträcka inte faller inom.

Efter mötet den 15 oktober har inte någon ytterligare dialog förts med Trafikverket, men under kommande möten kommer problematiken att fortsatt lyftas fram. Utöver detta ser jag, och Samstyret, positivt på att eventuellt lägga ytterligare tryck på Trafikverket i form av en blocköverskridande skrivelse från de politiska partierna – i likhet med den skrivelse som från samtliga partier utom Vänsterpartiet sändes till ansvarig minister om ålfisket.

Louise Erixon
Kommunstyrelsens ordförande

Interpellation ställd till kommunstyrelsens ordförande Louise Erixon (Sd).

I Norje finns en sträckning på cykelväg mellan Norje Havskrog och utfarten från byn vid ån (Byvägen) som helt saknar belysning. Jag vet att den gamla E:22:an tillhör Trafikverket men jag har vid ett flertal tillfällen blivit påmind av befolkning i Norje och Pukavik om detta och lovat att jag ska lyfta frågan.

Cykelvägen och gångvägen är mörk vid denna årstid. Det finns även en busshållplats här där bygdens ungdomar tar sig med buss till skolan. Flera som går där på dygnets mörka timmar tycker att det är obehagligt. Det borde finnas möjligheter för kommunen att tillskriva Trafikverket om att det borde upp någon form av belysning här. Samordning borde vara ett bra sätt att lösa denna fråga när det gäller cyklisters och gångtrafikanter trygghet samt säkerhet. Frågan är: kan kommunen åtgärda -ta denna kontakt med en fråga och tillskriva Trafikverket?

Norje 2019-10-19.

Ulf Svensson, Centerpartiet

SÖLVESBORGS KOMMUN

Kommunfullmäktige

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2019-12-09

KF § 220

Dnr 2019/362

Interpellation om vad som görs för att behålla Arbetsförmedlingens kontor i Sölvesborg

Ledamot Willy Söderdahl, V, ger in bifogad interpellation 2019-12-02, om vad som görs för att behålla Arbetsförmedlingens kontor i Sölvesborg till kommunfullmäktige som vidarebefordrar den till kommunstyrelsens ordförande.

BESLUT

Kommunfullmäktige beslutar att interpellationen får ställas

Interpellationen anses besvarad.

Kommunstyrelsens ordförande Louise Erixons svar biläggs.

Exp.
Willy Söderdahl

Kommunstyrelsen

Handläggare

Louise Erixon, 0456-81 61 24
louise.erixon@solvesborg.se

Mottagare

Willy Söderdahl

Svar på interpellation gällande arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingen och dess medarbetare i Sölvesborg har ett väldigt gott rykte lokalt och är omtyckta av många, inte minst av näringslivet och av exempelvis Samhall. Det är av stor vikt att dessa goda kontakter fortsätter att finnas även framledes, oavsett om myndigheten kommer finnas kvar i Sölvesborg rent fysiskt eller inte.

Beskedet som undertecknad fått i frågan är att Arbetsförmedlingen i framtiden kommer att fortsätta inneha en ungdomshandläggare som regelbundet kommer att finnas på kommunens Navigatorcentrum. Utöver detta vore det givetvis av godo med ytterligare närvaro av arbetsförmedlare i kommunen, inte minst med tanke på kommande utmaningar som kan genereras av ett växlat konjunkturläge.

Samtidigt som det bör ses som positivt med ett fysiskt kontor i Sölvesborg så är incitamenten som kommunen kan erbjuda myndigheten för att stanna kvar begränsade. I Samstyrets handlingsprogram för mandatperioden, som kommunfullmäktige också fattat beslut om, identifieras behovet av ett näringslivscenter. Tanken är att olika aktörer såsom exempelvis näringslivskontor, ung företagsamhet och småföretagare ska kunna samlas där. Om Samstyrets förslag blir verklighet kommer detta center att bli verklighet redan under nästa år och med fördel hade även Arbetsförmedlingen kunnat rymmas där. Därför har kommunen också varit i kontakt med myndigheten och erbjudit dem att eventuellt hyra ett kontor i framtiden. Detta erbjudande har dock myndigheten för tillfället tackat nej till. Trots detta hoppas vi naturligtvis på en fortsatt dialog i frågan.

Louise Erixon
Kommunstyrelsens ordförande

Interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

Arbetsförmedlingen.

Den budget som antogs i riksdagen för 2019 innehöll en mycket stor förändring av Arbetsförmedlingen. Närmare 100 kontor i små orter tvingas lägga ner och ett av dessa är Sölvesborg. En försämring för hela Sölvesborg och främst de som står längst ifrån arbetsmarknaden. Nu har protesterna mot detta gett resultat och regeringen har aviserat att Arbetsförmedlingen skall finnas kvar även på små orter. Ronnebys kommunalråd har redan varit aktiv för att behålla Arbetsförmedlingens kontor där.

Vad avser kommunstyrelsens ordförande göra för att Arbetsförmedlingens kontor i Sölvesborg ska finnas kvar?

Sölvesborg 2/12 2019

Willy Söderdahl

Vänsterpartiet i Sölvesborg

KF § 221

Dnr 2019/2

Meddelanden

1. 2019/192, 2019/85 2019.3207
Byggnadsnämndens beslut – BN § 79 Delårsrapport 2 och kompletteringsbudget
2. 2019/85 2019.3379
Barn- och utbildningsnämndens beslut – BUN § 78 Kompletteringsbudget 2 2019
3. 2019/337 2019.3428
Sölvesborg Bromölla Kommunalförbund, Delårsbokslut augusti 2019.
4. 2019/337 2019.3417
PWC, revisionsrapport – Granskning av delårsrapport 2019, Sölvesborg Bromölla Kommunalförbund.
5. 2019/337 2019.3402
Sölvesborg Bromölla Kommunalförbund, Revisorerna, utlåtande avseende delårsrapport 2019.
5. 2019/152 2019.3416
Bromölla kommun, kommunfullmäktiges beslut § 116/2019 om extra driftsbidrag 2019 till Sölvesborg Bromölla Kommunalförbund.
6. 2018/85 2019.3548
Förvaltningsrätten i Växjö – Dom – överklagat KF beslut § 156 / 2018 den 26 november.
7. 2019/192 2019.3640
Sölvesborgs kommun, Revisorerna- Utlåtande avseende delårsrapport 2019, bilaga.
8.
Barn- och utbildningsnämndens beslut – BUN § 85 Budget 2020.
9.
Fritids- och kulturnämndens beslut – FKN § 53 Budget 2020 samt ekonomisk flerårsplan 2021-2022.

10. 2019/187 2019.3676
Miljöförbundet Blekinge Väst, förbundsdirektionens beslut § 75 Budget 2020 och flerårsplan 2021-2022.
11. 2019/66
Omsorgsnämndens beslut § 92 – Budget 2020.
12. 2019/293 2019.3768
Omsorgsnämndens beslut § 96 – Revision – Långsiktig planering och syrning av äldreomsorg och LSS.
13.
Karlskrona kommun, kommunfullmäktiges beslut § 227 – Antagande av förslaget till havsplan för Blekinges kustkommuner.
14.
Redovisning av inkomna, inte besvarade motioner:
- Motion om ett Sölvesborgs fritt från sexuella trakasserier; Rebecca Wald och Willy Söderdahl, V (dnr 2019/91, inkom 2019-03-07)
 - Motion om andelsägd solcellspark; Rebecca Wald och Willy Söderdahl, V (dnr 2019/92, inkom 2019-03-07)
 - Motion om källsortering i all kommunal verksamhet; Ayman Fares, S (dnr 2019/104, inkom 2019-03-18)
 - Motion om iordningsställande av allmän yta vid Sölvesborgs brons västra fäste; Rebecca Wald och Willy Söderdahl, V (dnr 2019/163, inkom 2019-04-29)
 - Motion om farthinderreducering i Sölve och Ysane; Daniel Berg, S (dnr 2019/171, inkom 2019-05-07)
 - Motion om stopp i användandet av engångsartiklar; Alexander Nilsson och Hillevi Colliander, S (dnr 2019/172, inkom 2019-05-08)
 - Motion om att tillgängliggöra Kaninholmen; Alexander Nilsson och Janina Andersson, S (Dnr 2019/213, inkom 2019-06-10)
 - Motion om heltid som norm i Sölvesborgs kommun; Johanna Beijer och Janina Andersson, S (Dnr 2019/217, inkom 2019-06-10)
 - Motion om att införa rökförbud på stränderna i Sölvesborg; Willy Söderdahl, V, (Dnr 2019/220, inkom 2019-06-14)
 - Motion om kulturcentrum i Rådhuset; Jens Melander m.fl. S (Dnr 2019/258, inkom 2019-08-12)
 - Motion om översyn av grönytor; Willy Söderdahl, V, och Rebecca Wald, V, (Dnr 2019/303 inkom 2019-10-09).

SÖLVESBORGS KOMMUN

Kommunfullmäktige

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2019-12-09

- Motion om gång- och cykelbro över Norje kanal; Daniel Berg, S, (Dnr 2019/294, inkom 2019-10-04).

15.

Uppföljning av bifallna motioner:

Motion om att flytta beslut om strandskyddsdispens, (dnr 2019/21), bilaga.

Motion om tillstånd för en arkeologisk utgrävning av brunnen i Järnvägsparken, (dnr 2017/336), bilaga.

Motion om träd för framtiden, (dnr 2017/246), bilaga

Motion om paradgator, (dnr 2017/242), bilaga.

BESLUT

Meddelandena läggs till handlingarna.
